

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Højesteretstidende

udgivet af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1922.

66. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

1923.

NAVNEREGISTER

Civile Sager.

Pag	Pag		
Aabenraa Amt	89	Asmussen, H J F, Grosserer..	652
Aalborg Byraad	105	Assurance Valentiner	542
Aalborg Kommune	492		
Aalesunds Dampskibsrederi,A/S	542		
Aarhus Kommune	605	Ballins Sønners (M J) og Hertz	
Aarhus Tømmerhandel	57	Garverier & Skotøjsfabriker	260
Aars Hesteavlforening	87	Bang, N C, Grosserer.....	134
Adams Transport Co, A/S....	530	Bang, O de, Godsejer	166
Adrian, Johan Valdemar	353	Barnow & Henriksen	57
Agergaard, Marie, f Nielsen,		Bech, C P A, Forretningsbe-	
Enke	727	styrer	492
Albertsen, R A, Styrmand....	39	Bechgaard, Carl, Grosserer..	325
Allerups Eftf, M P, A/S.....	413	Bellander, Rudolph, Grosserer	484
Almindelig Dansk Husdyrfor-		Bellati, Anny E L, f Nilsson,	
sikring, A/S i Likv.....	719	Fru	581
Altransport, Aktieselskabet....	17	Bendix, E, Inkassator	190
American Tobacco Company,		Benzon, Mylius, Stamhusbesid-	
A/S	223	der	35
Andelsbank, Den danske, A. m.		Benzon, Stamhuset	35
b. A.	464	Berg, Albert, Kand.	265
Andersen, Agnes M, Frk.....	75	Berg, Johan Alfred, Ingeniør..	265
Andersen, August, Vinhandler	496	Berg, N N, Købmand	322
Andersen, H, Mejeriejer	474	Berger, Gustav J, Handels- og	
Andersen, O E, Grosserer....	285	Fabrikationsfirma	445
Andersen, Otto, Overretssagf.	364	Bergesen, S, Konsul, Stavanger	108
Andersen, R, Prokurator	364	Berthelsen, Th, Frøhandler ..	375
Andersen, Richard, Bagerm... 93		Bigler, O, hans Konkursbo....	177
Andersen, Valdemar, Købm... 706		Bjerre, M, Maskinhandler	306
Andreasen, C N K, Murermester	315	Bjørck, Oscar, Professor	429
Antonsen, C F, Husejer.....	158	Boel, Proprietær	219
Arnkilde, C, Rejseinspektør ..	48	Boisen, L C, Grosserer	722

	Pag		Pag
Borgbjerg, Jeppesen, Folke-		Cigar- og Tobaksfabriker i	
tingsmand, Redaktør	560	Skive, De forenede	125
Bornhøj Nielsen, Grosserer ..	297	Clausen, Ivar, Ingeniør	172
Borum, Olaf, Grosserer	279	Colding, J P, Konsul	59
Bovrup og Omegns Brandfor-		Colgate & Co, Firmaet, New-	
sikring for Bygninger i Bov-		York	99
rup	89	Cudahy Packing Co, The, Chi-	
Brabæk, Jørgen, Godsejer....	50	cago	505
Bregentved, Grevskabet, Be-		Cyklone, Handelsaktieselskabet	48
sidderen af	724		
British-American Tobacco Com-		Dampskibsselskabet Primula..	251
pany	223	Dampskibsselskabet Progress..	646
Bro, J P C, Redaktør.....	675	Dampskibsselskabet RødbyHavn	
Brostrøm, F	297	213, 752	
Bruhn, Ulsøe, Stationsforstan-		Danmark, Hingsteforsikringen .	234
der	45	Danmark, Kaseinfabriken	187
Bruun, H C, Sprøjtefører....	72	Danmark, Portland Cementfa-	
Buch, Julie, Fru	50	briken	289
Buhl, Hans, Murermester	610	Danneskjold-Samsøe, Eugenie,	
Burmeister & Wains Maskin-		Grevinde	375
og Skibsbyggeri, A/S	538	Dansk Broderifabrik, Handels-	
Bøjer, N P, Hotelejer	464	og Fabrikationsfirma	75
Børge, Johannes og A S Over-		Dansk Elektriker-Forbund, Afd	
bye, Ingeniørfirmaet	17	22, Vejle	671
Bøtø Nors Udgravning, Inter-		Dansk Fløde Export, A/S	285
essentskab	64	Dansk Forsikringsselskab, gen-	
		sidigt Andelselskab.....	454
Cardinal & Harford, Firmaet	372	Dansk Kartoffeldyrkerforening	
Christensen & Winther, Fir-		i Likvidation	563
maet, dets Konkursbo	103	Dansk Købestævne i Fredericia	202
Christensen, Alfred & Co	251	Dansk Saasæd Kompagni, A/S	664
Christensen, J, Ejendomsmæg-		Dansk Staalindustri	155
ler	141	Dansk Stivelse- og Skoklister-	
Christensen, Johan M, Tjener	464	fabrik, dens Konkursbo	568
Christensen, K W, Grosserer	279	Dansk Sø- og Transportforsik-	
Christensen, K W, Firmaet ..	281	ring, A/S	255
Christensen, Kai Wahl Frederik	103	Danske Genforsikring, A/S, un-	
Christensen, Theodor, fhv Ma-		der Konkurs	221
gasinassistent ved Hærens		Danske Privatbaners gensidige	
Munderingsdepot	659	Forsikringsforening	489
Christensen, Waage, Sagf, cand		jur	59
Christian den IX's Gade Kvar-		Davidsen, Brdr, Firmaet.....	420
teret, A/S	566	De danske Statsbaner....	45,
Christiansen, H, Direktør	605	439, 469, 534	
Christiansen, L P, Restauratør	435	De forenede Cigar- og Tobaks-	
Christiansholms Sæbefabriker,		fabriker i Skive	125
A/S i Likvidation	634	De forenede Handels- og Op-	
		lagspladser, A/S	699

Pag	Pag		
De forenede jyske Produktforretninger, A/S	508	Frederiksberg Kommunalbestyrelse	117, 510
De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg	629	Frederiksen, Erhard, Vognmand	710
Den danske Andelsbank, A m b A	464	Frederiksen, H P, Ostehandler	637
Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank ..	390	Friis, Henry, Ingeniør	53
Det almindelige Handelskompagni, A/S	114	Frode, Rederiaktieselsk i Likv.	603
Det Kongelig Norske Finans- og Toll-Departement	691	Fyens Fløde Export Compagni	354
Det nordiske Kaffekompagni..	552	Fælles Oliemøllen, A/S	634
Det sibiriske Kompagni	652	Følger, A F, Professor	719
Det sønderjyske Fond	185	Giebelhausen, Steen, Godsejer	614
Det østasiatiske Kompagni....	571	Gimbel, C G, Forretningsfører	461
Departementet for Told- og Forbrugsafgifter	103	Glückstadt, Arnold V, Herre-ekviperingshandler	560
Ebbesen, Marie, Dameskræderinde	190	Goldschmidt, Israel Julius....	568
Edwards & Rasmussen, Firmaet	83	Goole & Hull Steam Towing Co, Ltd	213
Einersen, K I, Ingeniør	328	Grabow, J H & Co, Firmaet..	748
Elhardt Söhne, Aug, Handelsfirmaet	187	Grandjean, Ludvig Chr, Overretssagfører	448
Eliassen, Emil, Prokurist	722	Gravengaard, Th, Grosserer..	72
Elisabethsminde, Aktieselskabet Chokoladefabriken	30	Greve, C, Sagfører	53
Engsig, Knud, Boghandler....	616	Grønland, Styrelsen for Kolonierne i	423
Engheten, Centrallaget, Wasa	387	Haag, Adolf, Gas- og Vandmester	661
Eriksen, Carl, Grosserer	459	»Haand i Haand«, Forsikringsaktieselskab	710
Eriksen, Fr, Fabrikant	483	Hansen, Arthur, Slagtermester	694
Ernst, A, Sagfører	322	Hansen, B, fhv Købmand	384
Espensen, Carl Albert, Fabrikant	568	Hansen, C K, Firmaet	108
Fagforeninger i Silkeborg, De samvirkende	629	Hansen, F, Guldsmed	581
Finans- og Toll-Departement, Det Kongelig Norske	691	Hansen, H A, Grosserer.....	637
Finansministeriet 23, 136, 514,	659	Hansen, J A, Landstingsmand	719
Fond, Det sønderjyske	185	Hansen, Jens Christian, Fyrbøder	353
Forsikringsaktieselskabet »Haand i Haand«	710	Hansen, Lars, Tømrermester..	610
Forsikringsselskabet London..	226	Hansen, M, Malermester	91
Frank, Josias	371	Hansen, Oskar, Bankbogholder	642
Frederiksberg Handelsbank, A/S	518	Hansen, Otto, Gaardejer	544
		Hansen, P C, Proprietær....	532
		Hansen, P M, Kaffehandler ..	93
		Hansen, William & Co	208
		Hasseriis og Omegns Elektricitetsforsyning, A/S	289
		Hauertoft, Politibetjent	649

	Pag		Pag
Haulrik, J N, Gaardejer.....	550	Jelstrup, Otto, Ingeniør	439
Hauskov Christensen, Fru....	75	Jennow, Andreas, Grosserer ..	183
Hecker-Jones-Jewell Milling Co,		Jensen, Carl V, Restauratør..	39
The	431	Jensen, Chr, Handelsrejsende	202
»Hedelærken«, Sangforeningen	632	Jensen, Einer, Muremester ..	117
Heesch, O, Vekselerer	657	Jensen, Jens, Gaardejer, Amts-	
Hemmingsen, Carl, Proprietær	166	raadsmedlem	719
Henriksen, E, Slagtermester..	384	Jensen, Jens Chr, Gaardejer..	148
Herland, Valdemar, Sagfører..	544	Jensen, Niels, Firmaet	505
Herløv Konsortiet	339	Jensen, Niels, Vognmand	550
Herskind, Anton C & Co, Fir-		Jensen, Thorvald, Læge	407
maet	114	Jepsen, L, Konsul	534
Hildisch jun, C & Co, Firmaet	571	Johansen, Johs, Entreprenør..	141
Hillerød—Frederiksværk—Hun-		Justesen, Brdr, Firmaet	431
dedsted Jærnbaneselskab	55	Jysk Telefon-Aktieselskab	392
Hindborg, S Creutz, Skuespil-		Jørgensen, A, Cykelhandler..	459
lerinde	619	Jørgensen, Aage E, Overrets-	
Hinsch, Rud, Konsul	639	sagfører	743
Holler & Co, Rederifirmaet ..	374	Jørgensen, Arno Otto Valentin	28
Holm & Sønner, Jacob, Fir-		Jørgensen, Carl, Direktør	566
maet	328	Jørgensen, Ejnar & Co, Fir-	
Holm, Aage, Gaardejer	348	maet	226
Holm-Petersen, W, Grosserer	706	Jørgensen, H C, Gaardejer....	64
Holstein-Ledreborg, J J I M,		Jørgensen, Hans, Gaardejer..	544
Lensgreve	123	Jørgensen, N & Sønner, Fir-	
Horsens Bryrup Jærnbane, A/S	489	maet	591
Husmandsbrandkassen for Dan-		Jørgensen, Niels, Gaardfæster	123
mark	494	Jørgensen, Niels, Hestehandler	77
Huusmann, P, Inspektør som		Jørgensen, O C Valentin, Te-	
Generalbefuldmægtiget for		atermaler	28
Hofjægermester, Grev C E			
F L E Reventlow.....	476	Kaasen, Halstein, Godsejer,	
Hygum, Carl	508	hans Dødsbo	614
Høy, C J, Overretssagfører..	177	Kalundborg Andels-Svineslag-	
		teri	527
Ibach, H, Handelsfirmaet, A/S	589	Kandrup & Wunsch, Bogtryk-	
Industriaktieselskabet, Handels-		kerfirmaet	402
firma	371	Kassmanns Eitf, Bankier-A/S i	
Ingvarsen, Leth, Gaardejer		Likvidation	484
	486, 735	Kirchhoff, C W, Grosserer....	285
Interstate Trading Company,		Kiær, Hjalmar, Tandlæge....	619
A/S	512	Kiær, E Vorslund, Hoftandlæge	619
Italiensk Koloni-Syndikat	420	Kiær, L Vorslund, Hoftandlæge,	
		Professor	619
Jacobsen, Chr, Vinhandler	464	Kjærgaard, Kr, Gaardejer og	
Jacobsen, Hans Jacob, fhv Køb-		Sogneraadsformand	392
mand, hans Dødsbo.....	520	Klemmensen, M, Frk, Manufak-	
Jacobsen, J M, Tømmerhandler	461	turhandlerske	315
Jacobsen, Jo, Fru.....	607		

Pag	Pag		
Klitgaard, H, Grosserer	285	Lyngby og Omegns Hesteavl-forening	234
Knudsen, Ingeniørfirmaet Axel M og S L Sørensen	17	Lützhøft-Nielsen, Hans Peter Jens, Translatør	679
Koch, Theo & Co, Firmaet	374	Maage, Kurt, Grosserer	183
Koloni-Syndikat, Italiensk, A/S	420	Madsen, C A, Skomagermester	145
Kraks Vejviser, Handelsfirmaet	70	Madsen, Sigvard Chr, Købmand, hans Konkursbo	657
Kristiansen, Thomas, Gæstgiver	735	Maegaard, H V, Gaardejer, Landstingsmand	719
Kruhøffer, Otto, A/S	336	Maltegaardens Villakvarter	642
Kullberg & Co's Maskinforretning, Aktieselskabet	96	Marker, P A, fhv Skomagermester	91
Kyed, Hans, Gaardejer	563	Methling, Georg, Repræsentant	496
Københavns Bogtrykkerforening	402	Meyer, F & Co, Firmaet	260
Københavns Byrets Skifteafdeling	177	Meyer, S N, Grosserer, hans Dødsbo	195
Københavns Kommunalbestyrelse	649	Michelsen, C, Elektriker	671
Københavns Magistrat. . 1, 474,	661	Mortensen, Niels Chr, fhv Gaardejer	148
Københavns Vognmandsforening	594	Munch, J, Mejeribestyrelse	96
Ladegaard, A C Bølling, Ingeniør	439	Munktells danske Aktieselskab	258
Landbrugsmaskinkompagniet, A/S	544	Møller, J K L, Karetmager	697
Landbrugsministeriet	77, 727	Neel, A V, Dr med	42
Landmandsbanken	390	Nielsen, A H, Skibsbygger	603
Langelands Frøavls Kompagni, A/S	219	Nielsen, Bornhøj, Grosserer	297
Larsen, Janus, Arkitekt	134	Nielsen, Carl, Direktør	21
Larsen, L P, Ejendomskommisionær	195	Nielsen, Carl, Hotelejer	544
Larsen, N, Direktør	285	Nielsen, Carsten, Grosserer	648
Larsen, N P, Forstander	285	Nielsen, Chr, Firmaet	162
Larsen, Wladimir, Ingeniør	183	Nielsen, Chr, Restauratør	435
Lauge Nielsen, Direktør	145	Nielsen, F, Belysningsarbejder	510
Lauritsen, P M J M, Proprietær	607	Nielsen, J P, Overportør	469
Lauritzen, M, Købmand	664	Nielsen, Hansine, fhv Husbestyrerinde	520
Laursen, R, Gartner	552	Nielsen, Holger & Co	208, 431
Leth-Ingvardsen, N, Gaardejer	486, 735	Nielsen, Lauge, Direktør	145
Levinsens Eftfl, Aug T, Handelsfirmaet	589	Nielsen, Louis, Generalmajor	42
Levy, Brdr, Firmaet	162	Nielsen, Mathias, Skibsreder og Købmand	716
Loehrs Kulimport	153	Nielsen, N H, Forvalter	158
London, Forsikringsselskabet	226	Nielsen, N P, Hotelejer	544
Lous, Evald	530	Nielsen, P A, Kaptajn	691
Lundquist, V J, Købmand	695	Nielsen, P, Proprietær	719
Lundsgaard Eftf, V, Vekselererfirma	657	Nielsen, Søren, Overretssagf	59
		Norden, Forsikringsaktieselskab	255

	Pag		Pag
Nordisk Polyphon Aktieselskab	8	Portland Cømentfabriken Dan-	
Nordisk Radio Kompagni, A/S		mark, A/S	289
i Likvidation	448	Primula, Dampskibsselskab ..	251
Nørdiske mekaniske Værkster		Prior, Ejnar, Grosserer	679
der	155	Privatbanken i København, A/S	
Norstrand, Carl, Handelsfirma	413		518, 527
Northern Trading Corporation,		Progress, Dampskibsselskabet	646
Handelsfirma ved Evald Lous	530		
Nygaard, Axel, Grosserer, hans		Raffel, Hermann, Aktieselskab	99
Konkursbo	200	Randers Hospital, Inspektionen	
Nystrøm, H, Grosserer	578	for	667
Nørregaard & Petersen, Skibs-		Rask Mølle Elektricitetsværk..	306
byggerfirmaet	40	Rasmussen, C O, Ingeniør....	639
		Rasmussen, F A, fhv Baads-	
Oemig, H, Grosserer	512	mand i Matros- og Sømne-	
Olesen, Thøger, fhv Gaardejer	348	korpset	514
Olsen, I C Ernst, Mekaniker..	451	Rasmussen, H, Bogholder....	716
Olsen, J O, Forvalter	50	Rasmussen, Holger, Arkitekt..	17
Olsen, Lauritz	70	Rasmussen, Ingeborg Marie,	
Olsen, Lauritz, Ostehandler ..	336	Enke, f Schaumann Madsen	221
Overbye, Ingeniørfirmaet Jo-		Rasmussen, J, Gartner	552
hannes Børge og A S	17	Rasmussen, V Voss, Styrmand	39
Overgaard, S, Ejendomskom-		Reventlow, C E F L E, Hofjæ-	
missionær	532	germester, Greve	476
		Rindom, A & Restorff, A/S..	387
Parker, Julius, Grosserer	187	Roed, Jens Christian, Købmand,	
Pedersen, Lauritz, Formand..	601	hans Konkursbo.....	591
Pedersen, S, Frugthandler....	713	Roerup, Enkefru	713
Petersen, A C, Direktør.....	454	Rohn, Georg, Tandlæge, Dr..	619
Petersen, C, Restauratør.....	451	Rolf, Sejskibet, dets Rederi..	83
Petersen, Dagmar Christine..	353	Rossing, Th, Prokurist	722
Petersen, H, Skibsreder	40	Russisk-Skandinavisk Reassu-	
Petersen, Hansine, Enke, f Sø-		rance-Kompagni, A/S	429
rensen	151	Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa	
Petersen, Heinrich, Grosserer	663	Jærnbaneselskab, Aktiesel-	
Petersen, Niels, Tekstilarbejder	486	skabet	35
Petersen, Ove August, Parcel-		Rødby Havn, Dampskibsselska-	
list, hans Konkursbo	314	bet, A/S	213, 752
Petersen, P, Gaardejer	724	Rønne, J, Bankdirektør	53
Petersen, P, Styrmand	21		
Petersen, R S, Proprietær....	586	Salling, M J, Fru.....	695
Pingel, Heinrich & Co, A/S,		Sandvej, C, Købmand	153
Handelsfirmaet	445	Sangforeningen »Hedelærken«	632
Pinstrup, P P, Gaardejer, Fol-		Sangill, Chr, Købmand	270
ketingsmand	719	Scandia, Maskinfabriken	271
Plum, Erik, Direktør	83	Schaffalitzky de Muckadell O,	
Porse, N, Gaardejer	285	Baron	258
		Schneider, Frode, Firmaet....	584

Pag	Pag
Schou, Axel, Aktieselskabet .. 578	Sydfyenske Jærnbaneselskab.. 494
Schou, Ragna Stella Rosine, f With Knudsen 23	Søndergaard, N, Smed, Land- inspektør 125
Schrader, Aug, Grosserer 584	Sønderjyske Fond, Det 185
Schultz, Margrethe, Enkefru .. 616	Sørensen, Ingeniørfirmaet Axel M Knudsen og S L 17
Seitzberg, A O, Bagermester.. 28	Sørensen, Carl, Auktionsholder 79
Seitzberg, Oscar 28	Sørensen, Jens Søren Valde- mar, Musikhandler 709
Sibiriske Kompagni, Det 652	Sørensen, Ole Peter, Styrmand 423
Simoni, M, Vekselererfirma .. 464	Sørensen, Søren, Slagtermester 694
Singer, Wilhelm, Købmand.... 354	Sørensen, Valdemar, Købmand 270
Sjunnesson, Anders, Grosserer, hans Konkursbo 265	Tardini, Helga, Fru 1
Skandinavisk Assurance Ak- tieselskabs Konkursbo 743	Tegl, Aktieselskabet 307
Skandinavisk Grammophon Ak- tieselskab 8, 709	Telefon-Aktieselskab, Jysk.... 392
Skattedepartementet 372, 629, 632	Tenconi, A, Direktør 699
Skive Markfrøkontor, A/S.... 130	The Cudahy Packing Co, Chi- cago 505
Skule, C H, Vaskeriejer..... 339	The Goole & Hull Steam To- wing Co, Ltd..... 213
Snefond, S/S 108	The Hecker-Jones-Jewell Mil- ling Co 431
Soelberg, P C H, Stabssergent 105	Thomassen, Jens Peter, kaldet Thomsen, Bankdirektør 448
Sparbo, H L, Vognmand..... 594	Thomsen, Johannes Peter Ni- kolaj, Elektriker 30
Staack, Chr, Auktionsholder.. 79	Thomsen, H Lyhne, Overrets- sagfører 59
Statsbaner, De danske.. 439, 469, 534, 586	Thorup, N, Gaardejer 87
Statsbaner, Generaldirektoratet for de danske 45	Thrige: Aktieselskabet Thomas B Thriges Filial 151
Stats- og Kommunefunktionæ- rernes Byggeforening 697	Thurø Elektricitetsværk, A/S 271
Steensen, E, Dommerfuldmæg- tig 322	Tiedemann, Hans Købmand.. 748
Steenstrup, Thora, Fru og Steenstrup, Johs, Posteks- pedient 345	Toepfer, Georg, Grosserer, som Likvidator i Firmaet Th Svanum & Co's Likvidati- onsbo 598
Steffensen, Chr Lauritz, Klein- smed 538	Tommerup, Jacob E, Købmand 314
Stokby, Axel, Grosserer..... 663	Transit Kompagniet, A/S 223
Strand, William, Grosserer .. 407	Troelstrup, Anton, Grosserer.. 227
Styrelsen for Kolonierne i Grønland 422	Troelstrup, N C, Marskandiser 136
Svane, Carl Emil, Handelsmed- hjælper 483	Trønning, Chr, Slagtermester 281
Svanum, Th & Co, Firmaet, dets Likvidationsbo 598	Tychsen, Peter, Gaardejer .. 476
Svanum, Axel, Forretningsbe- styrrer 598	Tørvekontoret, Firmaet 297
Svendsen, Ove, Godsejer 130	Vandborg, S, Overretssagfører 719
Svendsen, S O, kaldet Stevns.. 648	Varde Staalværk 53

	Pag		Pag
Vejle Aa's Afdeling B, Bestyrelsen for Hovedvandløbet..	546	Winther, Jørgen, A/S Chromlæderfabriken	172
Vejle Amdsraad	546	Winther, Niels Morten, Kaptajn	448
Vejle Kulimport og Trælasthandel, Handelsfirma	325	Winther, P, Generalkonsul....	227
Vester Tørslev Kirke, Bestyrelsen for	667	Wulff, I M, cand polyt.....	307
Vordingborg Trælasthandel ..	57	Zachrau, V I, Drejermester ..	601
Waage Christensen, Sagf, cand jur	59	Ærø Bogtrykkeris Konkursbo, A/S	675
Waagechristensens Auktioner, A/S	200	Ørsted, A S, fhv Skibsfører..	646
Weber, P P, Købmand	185	Østasiatisk Kompagni	571
Wichmann, Julie Cecilie Christiane, f Hornsleth	390	Øster Ulslev-Godsted Sogneraad	480
		Østifternes Brandforsikring ..	55

Kriminelle Sager.

	Pag		Pag
Andersen, Alfred Marius Rejnholdt	379	Christiansen, Ernst Valdemar .	379
Andersen, Hans Knudsen	683	Christiansen, Orla Julius	306
Andersen, Hans Peder	8	Christiansen, Svend	622
Andersen, Kaj	193	Christoffersen, Carl Valdemar	374
Andersen, Lars Peter	472	Clausen, Anders Peter	59
Andersen, Meta Marie	140	Due, Anna Kirstine Pedersen..	205
Andersen, Ole Frederik Frenzel	456	Ehlert, Fredrich Johannes	368
Andersen, Peter Willemoes ..	522	Farsø, Søren Madsen	302
Andersen, Poul Edvard	184	Frandsen, Christoffer Ernstsén	370
Bagge, Johan Henrik François	348	Glarbo, Niels Peter Andersen	121
Berntsen, Martinus	683	Gress, Johan Sofus	409
Bossow, Peter Arnesen	401	Grønholdt, Henrik Cæcilíus ..	86
Brogaard, Josva	249	Halkjær, Frederik Nielsen ..	416
Bødker, Kristian Hansen	626	Hansen, Aksel Thorvald	294
Carlsen, Niels Christian	362	Hansen, Alfred Peter	302
Christensen, Alfred	192	Hansen, Anders Christian Johanne	675
Christensen, Christen, kl Grande	153	Hansen, August Peder Christian	383
Christensen, Christen, kl Skovfoged	139	Hansen, Carl Christian	67
Christensen, Georg Sophus ..	89		
Christensen, Valdemar Alfred .	541		

	Pag		Pag
Hansen, Carl Johannes	670	Larsen, Martin Johan Henrik..	8
Hansen, Gunnar Julius	127	Larsen, Paul Knud Einer....	153
Hansen, Johan Arnold	359	Larsen, Peter Ingvard Viggo..	68
Hansen, Laurids	675	Larsen, Viggo Hjalmar	202
Hansen, Peter Mikael Severin	522	Larsen, Viktor Emil	694
Hansen, Poul Axel Adolf	359	Løvgreen, Carl Christian	395
Hansen, Thygod August	16		
Hansen, Viktor Henry	116	Madsen, Jens Peder	689
Hansen, Wilhelm Theodor	683	Madsen, Lars	380
Hemdorff, Knud Johansen	746	Markvor-Hansen, Valdemar ..	691
Hermansen, Peder	202	Markvorsen, Ole Martinus ..	186
Hviid, Marius Knud Ervin	74	Matuiasik, Michael	694
		Mejer, Theodor Viggo	683
Jacobsen, Carl Edvard	404	Meyer, Georg	344
Jacobsen, Johannes	399	Mortensen, Johan	492
Jakobsen, Hans Laurids	314	Møller, Mathias Laurentius ..	626
Jakobsen, Karl Frederik	74		
Jansson, Carl Fabian	245	Nielsen, Anders Christian	683
Jensen, Axel Christian Frederik	14	Nielsen, Ane Ida	372
Jensen, Frits Vilhelm	458	Nielsen, Anton	456
Jensen, Herluf Kjeld	68	Nielsen, Elias	146
Jensen, Jens Marius	187	Nielsen, Jens Helmer	291
Jensen, Jens Søndergaard	683	Nielsen, Kristian Ludvig	386
Jensen, Johan Vilhelm	233	Nielsen, Marinus	683
Jensen, Kristian	200	Nielsen, Martin	379
Jensen, Lauritz Georg Munk ..	344	Nielsen, Robert Christian, kal-	
Jensen, Niels Kresten Holm ..	498	det Klitfort	443
Jensen, Peter Otto	350	Nielsen, Valdemar Højmark..	348
Jensen, Peter Sø	418	Nissen, Julius Frits Bernhard..	421
Jensen, Thomas	120	Nybye, Albert Frants Julius..	677
Juhl, Otto Jørgen	360		
Jæger, William Adolph	532	Olesen, Laust	442
Jørgensen, Harald	68	Olesen, Niels Frederik	368
Jørgensen, Jørgen Lorenz Carl		Ottosen, Ingvard Ildskov	501
Marius	461	Ottsen, Hans	405
Jørgensen, Lars Peter	600		
Jørgensen, Marius Henry Kri-		Parsons, Cecil James	242
stian	117	Pedersen, Andreas	276
Jørgensen, Niels Peter	233	Pedersen, Anton	458
Jørgensen, Niels Thorvald	152	Pedersen, August	334
Jørgensen, Otto Junius Elver..	315	Pedersen, Hans Johannes	69
		Pedersen, Jens Peder	26
		Pedersen, Jørgen	269
Kjeldsen, Kjeld Christian, kl		Pedersen, Oskar Georg, kaldet	
Poulan	362	Christensen	192
Kjer, Peter Frederik	291	Pedersen, Otto Martinus, kaldet	
Koch, Ernst Aksel	522	Pharsen	409
		Pedersen, Peder	8
Larsen, Karl Bendix	294	Pedersen, Povl	541

	Pag		Pag
Pehrsson, Carl Alfred Ferdin- and	409	Sally, Peter Frederik	405
Persson, Sigfred Axel Martin..	127	Samsing, Villy Vilhelm	405
Petersen, Cecilie Viola Marie..	541	Schrøder, Jens Peter Vilhelm	424
Petersen, Hans Peter	35	Schuster, Otto Banus Andersen	623
Petersen, Hans Peter Valde- mar	386	Simonsen, Niels Christian....	331
Petersen, Marius Laurits	300	Sivertsen, Poul Alfred Christian Louis	305
Petersen, Sofus Vilhelm.....	62	Striberg, Carl Henrik Hvitfeldt	674
Petersen, Valdemar	233	Svendlund, Mads Peder Thor- vald	366
Pihl, Hans Ahlmann Petersen	626	Sørensen, Betty Marie Simonie	198
Pilgaard, Christian Christensen	683	Sørensen, Jens	386
Pind, Chr Laursen og Hustru..	345	Sørensen, Kristen Jensen	380
Poulsen, Hans Christian	358	Sørensen, Søren Jensen Grans- lund	746
Poulsen, Peter	202	Søvold, Maria	26
Poulsen, Poul Kristjan	616	Thomsen, Anders Kristian....	386
Pries, Carl Johannes Andersen	291	Thøgersen, Thøger Ingvard Ma- rius	379
Raben, Hans Nissen	237	Troelsen, Christian Frederik..	344
Rasmussen, Hans Nikolaj	397	Vest, Jesper Andreas	626
Rasmussen, Jens Sofus	291	Vibe, Alfred Peter	626
Rasmussen, Nikolaj	6	Vinterlund, Kristian Larsen ..	233
Rasmussen, Ole Siegfred	145	Vinther, Frits Jørgen	295
Rasmussen, Rasmus Laurits..	687	Zoëga-Nielsen, Karl Vilhelm ..	342
Rasmussen, Sofus Marius Hans Jørgen	294		
Riis, Marinus Julianus Hansi- nius	626		
Rosendahl, Oscar	369		

Fortegnelse
over
de i Sagregistret benyttede Rubriker.

Afkræftelse	Erstatning
Afvisning	Fabriker
Agenter	Firma
Aktieselskaber	Foreninger
Alderstidshævd	Forsikring
Alfonseri	Forsøg
Alimentation	Forældelse
Almenfarlige Forbrydelser	Fosterfordrivelse
Andelsselskaber	Fremmed Ret
Anke	Frihedskrænkelser
Arkitekter	Fængsling
Arv	Fæste
Automobiler	Gæld
Banker	Handelsomsætning
Barnefødsel i Dølgemaal	Hegn
Barnemord	Hittegods
Bedrageri	Hæleri
Befordring	Hævd
Betaling	Illoyal Konkurrence
Betinget Dom	Ingeniører
Betleri	Interessentskab
Bevis	Jagt
Blodskam	Jærnbaner
Borgerlig Retspleje	Kaution
Brandstiftelse	Kommission
Børn	Kommunalvæsen
Børsforretninger	Konkurs
Dokumentfalsk	Konsignation
Domstolene	Kontrakt
Ejendomsret	Konventionalbod
Eksekution	Kære
Elektriske Anlæg	Køb og Salg
Elevatorer	København
Entreprise	Leje

Likvidation	Servituter
Læger	Skatter
Løfte	Skibe
Manddrab (uagtsomt)	Strafferetspleje
Maskiner	Sundhedsvæsen
Meddelagtighed	Sædelighedsforbrydelser
Mened og lign.	Søfart
Militærvæsen	Sø- og Handelssager
Mæglere	Tandlæger
Mønt	Telegraf og Telefon
Nævningesager	Testamente
Offentlig Myndighed og Orden, Forbrydelser mod	Tiende
Pant	Tilbagesøgning
Pengeafpresning	Tjenesteforhold
Pension	Tjenestemænd
Politi	Tyveri
Politivedtægt, Overtrædelse af	Tørvemoser
Pressen	Udlændinge
Prisregulering	Vand
Præklusion	Varemærker
Reklamation	Veje
Retsafgift	Voldgift
Røveri	Voldsforbrydelser
Sagførere	Værnepligt
Selvtægt	Ægteskab
	Ærefornærmelser.

SAGREGISTER

	Pag
Afkræftelse.	
Antaget, at en Auktionsforretning, som havde givet en Mand Forskud paa det forventede Auktionsprovenu af Indbo, der foreløbig forblev i Ejerens Besiddelse, og som først solgte Indboet, efter at Ejeren havde standset sine Betalinger, ikke kunde hævde nogen Fortrinsret m H t Provenuet overfor Ejerens Konkursbo, jfr Konkurslovens § 24 eller dens Analogi..	200
En af en Parcellist d 19 April 1921 udstedt Panteobligation for tidligere stiftet Gæld afkræftet, da Parcellistens Bo var taget under Konkursbehandling den 3 Juni s A og Kreditor ikke havde afkræftet Formodningen om at have været vidende om Parcellistens Insolvens	314
Afgørelse af en Vekselskyld ved Transport til Kreditor af hele Debitors forfaldne Krav paa Brandskadeerstatning i Anl af en ham overgaaet Brand, hvorved en væsenlig Del af hans Sager var brændt, afkræftet som sket ved et usædvanligt Betalingsmiddel.....	591
En Købmand, hvis Konkurs indtraadte den 31 December 1921, havde den 2 s M hos et Vekselererfirma indkøbt 800 000 Reichsmark. Da han blev krævet for den af ham lovede Marginindbetaling, indleverede han den 6 s M et Konnossement til Ordre paa 100 Kasser Æbler. Denne Disposition, der opfattedes som en Sikkerhedsstillelse, jævnstilledes med Haandpant og afkræftedes i Henhold til Konkurslovens § 21	657
Afvisning.	
En Sag afvist, da Appellanten ikke var i Stand til at procedere Sagen paa den Dag, hvortil Domsforhandlingen var berammet.	270
En Sag, der paa Grund af Indstævntes Udeblivelse var udgaaet til skriftlig Behandling, afvist, da Appellanten ikke havde fremlagt samtlige Sagens Dokumenter	530
Agenter.	
Opgørelse af et Mellemværende mellem en Agent i Motorplove og det af ham repræsenterede Firma	48

	Pag
En Mand, der i ca 10 Aar havde været knyttet til Kraks Vejviser og i den Tid udelukkende havde arbejdet for dette Firma dels med at rejse for at samle Annoncer og kontrollere Navne, Adresser m v, dels med Arbejde paa Kontoret, og som i Vejviseren var opført som hørende til dennes faste Stab, fundet at have Krav paa 3 Maaneders Opsigelse til d 1ste i en Maaned, uanset at han lønnedes dels med Betaling pr Dag, dels med Provision	70
Et herværende Firma havde Ene-Agenturet for et amerikansk Sæbefirma. Da imidlertid det danske Firma i Juni 1916 blev »suspekt« hos de engelske Myndigheder, kunde der ej hos disse opnaas Tilladelse til Vareforsendelser til det, hvorfor det amerikanske Firma vægrede sig ved at effektuere de af det danske Firma alt indsendte Ordre. Dette er O anset berettiget	99
Et stort amerikansk Læderfirmas Agent havde til et herværende Firma (B & H) solgt store Partier Skind. Da Forholdene udviklede sig saaledes, at det blev af stor Interesse for B & H at blive løst fra dette Køb, rejste en af deres Direktører til Amerika for at forhandle med det amerikanske Firma herom. Efter Opfordring rejste Agenten med for at støtte Bestræbelserne, idet det lovedes ham, at han vilde blive holdt skadesløs for det Tab, der kunde forvoldes ham ved en Annullering. Er O antaget, at Agenten — efter at Annullering var opnaaet — hos B & H kunde kræve hele den Provision, som han vilde have faaet hos det amerikanske Firma, hvis det annullerede Køb var blevet bestaaende og fra begge Sider opfyldt	260
Et dansk Handelsselskab havde i Febr 1920 tilsagt en Mand, der havde virket for det, 1½ pCt af Fakturaværdien for de Varer (Dæk m m), som Selskabet købte af et Firma i Milano, at regne fra 1 Jan 1920. Er O antaget, at der herved var sigtet til de Varer, som faktureredes til Selskabet i 1920, uden Hensyn til om Ordren var afgivet allerede i 1919	699

Aktieselskaber.

Et Aktieselskab var stiftet d 10 Okt 1919, anmeldt til Aktieselskabsregistret i rette Tid, men først registreret d 20 Dec 1920. Imidlertid havde den af Bestyrelsen antagne Direktør indenfor den ham givne Bemyndigelses Grænser bestilt Varer hos et Firma for ca 40 000 Kr. Da Aktieselskabet i 1921 maatte likvidere og kun gav faa Procent i Dividende til Kreditorerne, tilpligtedes Bestyrelsens 3 Medlemmer personlig og solidarisk at betale Resten. Aktieloven Nr 468 af 29 Sept 1917 § 12, 2 Stk, forstodes altsaa saaledes, at de før Registreringen paa Aktieselskabets Vegne optrædende Personers Forpligtelse ikke bortfalder ved selve dette, at Selskabet senere bliver registreret	53
--	----

	Pag
Antaget, at en Bestemmelse i et Aktieselskabs Statuter, hvorefter der til Statutforandringer krævedes, at mindst $\frac{2}{3}$ af Aktierne var repræsenteret paa Generalforsamlingen, og at af disse atter $\frac{2}{3}$ stemte for Forandringen, maatte forstaaes i Overensstemmelse med de i en anden Bestemmelse indeholdte Stemmegivningsregler (om det Antal Aktier, der krævedes til at give en eller flere Stemmer) da disse Regler skulde anvendes »i alle Aktieselskabets Anliggender«	64
I et senere falleret Rederiaktieselskab havde to af Bestyrelsens Medlemmer inden Selskabets Registrering ladet foretage Radioinstallation i to af Selskabet købte Motorskonnerter. Under et ogsaa mod Selskabets tre andre Bestyrelsesmedlemmer i Hh t Aktielovens § 12, 2 Stk rettet Søgemaal til Betaling af Installationen frifandtes disse tre Medlemmer, da Installationen maatte antages at have været en i Forhold til Skibenes Størrelse og Selskabets Forhold i det Hele ekstraordinær Disposition, til hvilken der ikke havde foreligget saadan Tilslutning fra disses Side, at de havde paadraget sig en personlig Betalingspligt	448
Et herværende Assurance-Firma, der paa et spansk Forsikrings-selskabs Vegne her i Landet »ifølge Special-Fuldmagt« havde medunderskrevet en Police, hvorved et norsk Dampskib forsikredes, fandtes personlig ansvarligt for Forsikringskontra-kstens Opfyldelse i Medfør af Aktielov Nr 468 af 29 Sept 1917 § 43, næstsidste Stykke	542
En Sagfører og en Guldsmed var i Februar 1921 blevet enig med en Fru B om at stifte et Aktieselskab. Fru B indbetalte 5000 Kr som Aktiekapital; men Aktieselskabet blev ikke stiftet. Hun, der senere fik 800 Kr tilbagebetalt, søgte Guldsmeden til at betale hende Resten, 4200 Kr, og fik heri Medhold, da hun efter alt Foreliggende havde været berettiget til at opfatte hans Udtalelser paa et Møde i April 1921 som indeholdende et Løfte i saa Henseende	581
To Aktionærer i Alm Dansk Husdyrforsikring, der i Juni 1920 traadte i Likvidation, søgte Selskabet og dets Bestyrelse til at tilbagebetale de af Sagsøgerne gjorde Aktie-Indbetalinger, bl a under Henvisning til, at Indbydelsen til Aktietegning havde været vildledende, man fik ej Medhold allerede som Følge af den Maade, hvorpaa de selv havde forholdt sig, idet de havde foretaget Indbetalinger, efter at Selskabets tvivlsomme Stilling var blevet oplyst, og først havde anlagt Søgemaalene et Aars-tid efter Indbetalingerne	719
Antaget, at en Overretssagf, der i Dec 1917 havde tegnet Aktier i et Assuranceselskab under Forudsætning af at han optoges i Selskabets Repræsentrantskab, efter det stillede Vilkaars ube-stemte og uklare Karakter ikke kunde fordre sin Aktietegning annulleret, fordi han endnu i November 1921 ikke var indvalgt i Repræsentrantskabet	743

Alderstidshævd.

De for et Vandløbs forsvarlige Vedligeholdelse fornødne Forskrifter maa — saaledes som det ogsaa synes forudsat i Vandløbslov Nr 63 af 28 Maj 1880 § 12, jfr § 16 — kunne gives af de vedkommende Myndigheder med bindende Virkning for de Vedligeholdelsespligtige, uanset om disse i meget lang Tid maatte have udført Vedligeholdelsesarbejdet paa en for dem mindre byrdefuld Maade, in casu ved at lade oprenset Grøde m v flyde ned ad Aaen i Stedet for at optage og fjerne det.....	546
---	-----

Alfonseri.

Straf herfor idømt	541
------------------------------	-----

Alimentation.

Kriminal- og Politirettens Dom af 14 Januar 1919 indanket for Højesteret til Stadfæstelse for at opnaa ny Edsfrist.....	353
---	-----

Almenfarlige Forbrydelser.

En Tiltalt, der i Febr 1922 under Arbejdsstandsningen i Odense dels havde anstiftet en samlet Mængde til voldelig at hindre en Vognmand samt en Grosserer og dennes Prokurister i at udføre Transportarbejde, dels havde sat Jærnbanevogne i Bevægelse og opmuntret Mængden til at gøre dette, idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder efter Strfl § 210, jfr § 52, og efter dens § 288, 2 Stk, jfr tildels § 51....	380
En Tiltalt, der paa offentlige Møder i Roskilde og Vejle havde fremsat indirekte Opfordringer til at plyndre Butikerne, forrykke Jærnbaneskinneerne og overklippe Telefon- og Telegraftraadene, idømt Fængsel paa sædv Fangekost i 80 Dage i Medfør af Strfl §§ 237, 288 og 295, smh m §§ 51 og 49	443

Andelsselskaber.

Se under Interessentskab.

Anke.

En Sag afvist, da Appellanten ikke var i Stand til at procedere den paa den Dag, hvortil Domsforhandlingen var berammet..	270
En Sag behandlet skriftlig for Højesteret i Hh t Rettens Bestemmelse, uagtet begge Parter lod møde	354
Højesterets Samtykke til Fremsættelse af en ny Indsigelse e O givet	459
En Sag behandlet mundtligt uagtet en af de Indstævnte ikke gav Møde.....	464
Skønt en Appellant ikke fandtes at have noget Krav paa et indstævnt Aktieselskab, maatte dog Landsrettens Dom, der havde	

	Pag
tilkendt ham en Del af, hvad han krævede, stadfæstes, da Selskabet ikke havde ladet møde for Højesteret og Dommen ikke kunde forandres til dets Fordel	508
En Sag, der paa Grund af Indstævntes Udeblivelse var udgaet til skriftlig Behandling, afvist, da Appellanten ikke havde fremlagt samtlige Sagens Dokumenter	530
Et for Højesteret med Rettens Samtykke fremsat Modkrav taget til Følge under Indstævntes Udeblivelse	695

Arkitekter.

Honorarerne til en Arkitekt og to Ingeniørfirmaer for udførte Projekter og Tegninger, der paa Grund af Prisstigningen ikke kom til Udførelse, fastsat ved Rettens Skøn til Beløb, der laa ca $\frac{1}{4}$ lavere end henholdsvis Akademisk Arkitektforenings og Ingeniørforeningens Takster. Herved fremhævet, at Honoraret — hensét til den uforholdsmæssige Prisstigning paa Byggearbejde i 1919—20 — ikke uden videre kunde ansættes til bestemte pCt'er af, hvad det vilde have kostet at udføre de paagældende Byggeforetagender.....	17
En Arkitekts Honorarkrav for Tegninger til et paabegyndt, men standstødt Byggeforetagende godkendt, da dets Størrelse fandtes rimeligt	134
Et af Bygherren fremsat Modkrav, i Anl af, at en Mur var revnet, ikke taget til Følge, da der efter det Oplyste ikke kunde gaas ud fra, at der i saa Henseende kunde lægges Arkitekten noget Erstatningsansvar medførende Forhold til Last..	134

Arv.

En Sagfører, som havde lovet sin Søn et Arveforskud paa 10 000 Kr for at hjælpe ham til en Stilling, og som derefter overensstemmende med Sønnens Ønske havde indskudt de 10 000 Kr i en Forretning, i hvilken Sønnen samtidig ansattes, søgtes af Sønnen til Erstatning, fordi Beløbet senere gik tabt, idet Sønnen gjorde gældende, at Faderen før Anbringelsen var blevet advaret af Trediemand om paagældende Forretnings Mangel paa Soliditet. Sagføreren frifandtes, og Sønnen mulktrededes for unødigt Trætte i begge Instanser	364
--	-----

Automobiler.

To Motorvogne kørte en mørk og meget taaget Vinteraften i nogen Afstand og med ringe Fart efter hinanden paa Landevejen ad Thisted til. Den forreste Vogn standsede, fordi dens ene Forlygte var gaet ud, og blev straks efter paakørt af den anden Vogn. Ejeren af den standsede Vogn tilpligtet at erstatte den Skade, der ved Sammenstødet skete paa den anden Vogn, da det maatte antages, at den standsede Vogns Baglygte, der manglede et Glas, ikke havde brændt i Standsningsøjeblikket,

	Pag
og da der ved Standsningen heller ikke var truffet anden Advarsels-Foranstaltning	125
En Fører af et Automobil idømt Fængsel paa sædv Fangekost dels for Vold mod sagesløs Person, dels for at have kørt Automobilet i beruset Tilstand, hvorhos han efter § 34 i Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, jfr Lov Nr 271 af 6 Maj 1921, fradømtes Retten til at være Fører af Motorkøretøjer for bestandig	245

Banker.

Privatbanken havde indløst en paa Frederiksberg Handelsbank trukket Check og faaet den dækket af Frederiksberg Handelsbank, der imidlertid kort efter opdagede, at den var falsk. Privatbanken tilpligtet at tilbagebetale den modtagne Dækning, idet den, der ad Omsætningsvejen overdrager en in blanco endosseret Check til en godtroende Modtager, maa være ansvarlig for Checkens Ægthed uden Hensyn til, om han ved Navnepaategnning paa Checken har paadraget sig Regrespligt.	518
Privatbanken havde d 28 Jan 1921 modtaget en Check paa ca 13 600 Kr til Kalundborg Andels Svineslagteri og havde i Hh t tidligere Aftale med dette godskrevet Kalundborg Bank derfor, for at Slagteriet gennem denne Bank kunde disponere over Beløbet. Kalundborg Bank standsede imidlertid sine Betalinger d 29 Jan, inden Meddelelsen om Checkens Kreditering var naaet den. Antaget, at Privatbanken ikke kunde benytte Checkens Beløb i Mellemregning med Kalundborg Bank, hos hvilken den havde et større Tilgodehavende, men maatte udbetale Beløbet til Slagteriet	527

Barnefødsel i Dølgemaal.

En tiltalt Pige, der havde tilstaaet i Drabshensigt at have ladet sit levendefødte Barn efter Fødslen blive liggende tildækket i Sengen i flere Timer, paa Grundlag af Nævningernes Kendelse kun fundet skyldig i Barnefødsel i Dølgemaal	198
---	-----

Barnemord.

En Tiltalt, der havde staaet i Forhold til sin Stifdatter fra 1909 til 1922 og medvirket til at dræbe to af Stifdatteren fødte Børn, idømt Tugthusarbejde i 8 Aar i Medfør af Strfl § 162, § 193 I, jfr §§ 51 og 49, og § 190, jfr § 51, idet han ved Nævningekendelse var fundet skyldig i Blodskam, Meddelagtighed i Forsøg paa Fosterfordrivelse og Meddelagtighed i Barnemord. Hans Meddelagtighed i Barnemord bestod i, at han dels i Tiden fra Begyndelsen af 1920 til Midten af September s A, dels i Slutningen af 1921 og Begyndelsen af 1922 havde kendt og billiget og derved havde bestyrket Stifdatterens Forsæt til at dræbe det Barn, hun ventede, hvilke Børn hun kvalte henholds-

	Pag
vis i Midten af September 1920 og den 20 Januar 1922 straks efter Fødslen	331

Bedrageri (Frifindende Dom).

En Landmand, der ved Søndre Landsrets Dom var dømt for Assurancesvig, frifundet ved Højesteret	360
En Mand var tiltalt efter Strfl § 253 for Bedrageri, dels fordi han, der havde gjort en Opfindelse »Synk til Fiskegarn«, skulde have handlet i Strid med en af ham i Forbindelse dermed til en Sagfører givet »uindskrænket og uigenkaldelig Generalfuldmagt« og en til samme givet Transport, dels fordi han skulde have solgt et af ham paa Afbetaling købt Fartøj, inden han endnu havde betalt det fuldt ud. Han blev imidlertid paa Grund af begge Retsforholds Uklarhed frifundet	623
En Slagter og Handelsmand Henry Lassen havde i flere Aar staaet i Forretningsforbindelse med Sagfører S Sørensen i Nexø paa den Maade, at han, efter at have solgt Heste, Kreaturer m v til Forskellige paa Auktionsvilkaar, overdrog sine Rettigheder efter Kontrakterne til Sørensen som Inkassator mod af denne forskudsvis at faa Købesummerne udbetalt. Sørensen belaaente igen Kontrakterne i Nexø Bank. Dette Forhold fortsatte Lassen efter i 1921 at være kommet i Betalingsvanskeligheder, og han leverede da Sørensen en Del pro forma Kontrakter med 6 forskellige Personer, paa hvilke Kontrakter var opført fingerede Heste og Køer. Disse 6 Personer tiltaltes for Bedrageri, men frifandtes, da det efter det Foreliggende fandtes betænkeligt at anse det for bevist, at de havde gjort sig skyldige i noget svigagtigt Forhold overfor Sørensen ..	626

(§ 251).

En Møller, der ved usandfærdige Opgiverer om Kornlevering havde skaffet sig det i Kornlov Nr 488 af 10 Sept 1920 og Bkg Nr 506 af 14 Sept 1920 omhandlede Statstilskud udbetalt til et Beløb af ca 2800 Kr, dømt for Bedrageri efter Strfl § 251 ..	121
En Person dømt efter Strfl § 251 for svigagtig Tilvendelse af Arbejdsløshedsunderstøttelse fra den kommunale Hjælpekasse (ifr Lov Nr 693 af 22 Dec 1920)	193
En Sagfører, der i vidt Omfang havde skaffet sig gratis Rejse med Statsbanerne mellem Hillerød og København ved at forevise et udløbet Abonnementskort eller foregive at have Abonnementskort, idømt Fængsel paa sædv Fangekost i 60 Dage efter Strfl § 251, hvorhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendtes ham i Medfør af Rpl § 137, 1 Stk	342
En Tiltalt havde under falske Foregiverer om sin økonomiske Stilling engageret forskellige Personer i forskellige Stillinger med maanedlig Løn, som han ikke var i Stand til at betale og havde formaaet de af ham Engagerede til at laane sig Penge-	

	Pag
beløb paa 1500 Kr hver. Herfor blev han ved Ø Landsrets Dom anset efter Strfl § 257. Ved Højesterets Dom blev han anset efter Strfl § 251, idet det fandtes bevist, at han havde skaffet sig de paagældende Pengebeløb udbetalt uden Hensigt til at betale dem tilbage	362
Forskellige Tiltalte anset efter § 251	386
(§ 253).	
En Tiltalt dømt efter § 253	294
En Tiltalt, som havde købt en Gaard og for Restkøbesummen givet Sælgeren Pant i Gaarden med Besætning og Inventar, og som i Løbet af et Aarstid efter Overtagelsen havde afklædt den for det Væsenlige af Besætning og Inventar, idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage efter Strfl § 253	249
En Outsider-Vekselerer, der til egen Fordel havde disponeret over et ham til Indkøb af bestemte Aktieposter betroet Beløb eller over de derfor indkøbte Aktier, dømt efter Strfl § 253 ..	498
En Tiltalt, der svingagtig havde tilegnet sig og forbrugt et Beløb, der maatte antages at andrage i det mindste 2000 Kr, som han i sin Egenskab af Inkassator for Spareforeningen »Gavn og Glæde« havde indkasseret i Indskud, Medlemskontingenter m v hos Foreningens Medlemmer, anset efter Straffelovens § 253, jfr midt Strfl 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage	677
(§ 253 og § 257).	
En Tiltalt anset efter § 253 og § 257	8
(§ 256).	
Straf herfor idømt	492
(§ 257).	
En Tiltalt, som i Aug havde solgt sin Ejendom med forevist Besætning og Inventarium, uden at omtale, at en Del deraf mulig ikke tilhørte ham selv, og som i Nov s A fuldbyrdede Salget og lod sig hele Købesummen udbetale uden at omtale, at han forinden havde forringet Ejendommens Værdi i ikke uvæsenlig Grad ved at lade forskellige Dele af Besætning og Inventarium fjerne, dømt efter Strfl § 257	269
En Tiltalt, der paa et Marked havde solgt en Hest som reel, uagtet han var klar over, at den baade tog Tømmen med Halen og ved Berøring med Pisk slog bagud, betinget dømt efter Strfl § 257	746
Straf idømt efter § 257	302, 368
(§ 258).	
En 17-aarig Trafikelev for Postbedrageri anset efter Strfl § 258, jfr § 37 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	442

(§ 259).

En Tjenestekarl, der efter en Brand til Brandforsikringen dels havde opgivet, at der for ham var brændt Effekter, som han ikke havde været i Besiddelse af, dels havde opgivet brændte Effekter til en langt højere Værdi end den virkelige, mod sin Benægtelse dømt efter Strfl § 259	146
Lignende Sag	472

Se videre under Brandstiftelse.

(Rpl § 521, jfr Strfl § 260).

En Entreprenør, der under en af en Kreditor iværksat Eksekution havde hemmeligholdt forskellige Aktiver og derefter disponeret over dem til Fordel for sig selv og andre Kreditorer, dømt efter Rpl § 521, jfr Strfl § 260	276
En Tiltalt, der under Konkurs havde fortiet, at han ejede en Sjettepart af et Ruteautomobil og derpaa havde afhændet sin Andel uden at Købesummen kom Konkursboet til Gode, anset efter Straffelovens § 260	424

(§ 263).

En Outsider-Vekselerer, der var erklæret konkurs, dømt efter Strfl § 263 fordi han havde deltaget i et voveligt og mislykket Forsøg paa at skabe en »corner« i Gosch Tændstikfabrikkers Aktier	498
--	-----

Befordring.

Antaget, at det i § 24 i Tillæg af 17 November 1896 til Kørselsregl for København indeholdte Forbud mod i Staden og paa dens Grund at søge Erhverv ved Kørsel med Omnibus eller lignende Køretøj uden Kommunalbestyrelsens og Politidirektørens Samtykke omfattede en af en Vognmand etableret, regelmæssig, offentlig Kørsel med Motorvogn for Passagerer fra Vigerslev Allé til Byens Grænse ved Flaskekroen (og videre til Jægerkroen), uanset at Kørslen udgik fra en Holdeplads paa privat Grund, og uanset om Vognen ikke standsede undervejs paa Københavns Grund for at optage eller afsætte Passagerer	26
---	----

Betaling.

E O antaget, at den Opgørelse, der d 8 Juli 1921 havde fundet Sted paa et Møde mellem en Maskinfabriks Ejere og Repræsentanten for et Aktieselskab ang Fabrikens og Selskabets økonomiske Mellemværende, og hvorved der fastsloges at være en Saldo i Selskabets Favør paa ca 4000 Kr, ikke omfattede en ved denne Lejlighed uomtalt Veksel paa 3000 Kr,	
--	--

	Pag
der var forfalden allerede d 1 Juli s A, og hvorom der var tilstillet Fabriken Underretning d 22 Juni s A	544
En Vognmand tilpligtet at betale en Gaardejer for en ikke aftaget Del af et købt Parti Tørv	550
Betinget Dom.	
En tiltalt Kvinde betinget dømt for simpelt Tyveri	140
En Tiltalt betinget dømt for Vold efter Strfl § 203	369
8 Tiltalte betingelsesvis dømt i Medfør af Straffelovens § 245 ..	683
En Tiltalt betinget dømt efter Strfl § 257	746
Betleri.	
To Personer straffet for Røveri og Betleri	8
En Tiltalt straffet bl a for Betleri	202
Bevis.	
Ikke anset bevist, at en Ejendoms Brand var foraarsaget ved Gnister fra et Ejendommen umiddelbart før Brandens Opdagelse passerende Tog paa Hillerød-Hundested Banen	55
I Begyndelsen af Sept 1920 forhandlede to herværende Firmaer om Køb og Salg af ca 1500 Tons russisk Props og tilstillede successivt hinanden Stadfæstelsesskrivelser, uden at nogen af begge Parter underskrevet Kontrakt kom i Stand. Køberne paastod imidlertid, at der ved en Telefonsamtale d 3 Sept var kommet en endelig Handel i Stand; men dette fandtes ikke bevist	208
En tidligere mange Gange straffet Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Hæleri	295
Ikke anset bevist, at en Gaardejer, der edelig havde fralagt sig at kunne være Fader til et af hans Husholderske født Barn, derved havde gjort sig skyldig i Mened, idet Husholderskens edelig bekræftede Sigtelse mod ham ikke støttedes ved andet Bevis af Betydning. Særlig tillagdes der ikke Fingeraftryk af Barnet og Tiltalte nogen bevisende Kraft	302
A, der i mange Aar havde staaet først i Venskabsforhold og derefter i Forretningsforhold til B, gjorde efter B's Død og først da retsligt gældende, at B var ham et større Beløb skyldig, men fandtes overfor Boets Benægtelse ikke at have ført det i saa Henseende nødvendige Bevis	614
Blodskam.	
En Tiltalt, der havde staaet i Forhold til sin Stifdatter fra 1909 til 1922 og medvirket til at dræbe to af Stifdatteren fødte Børn, idømt Tugthusarbejde i 8 Aar i Medfør af Strfl § 162, § 193 I, jfr §§ 51 og 49, og § 190, jfr § 51	331

Borgerlig Retspleje.

En Sagsøgts Paastand om, at den mod ham af to Personer anlagte Injuriesag skulde procederes som to Sager, ej taget til Følge, da de af Sagsøgerne rejste Krav skønnedes at have samme Oprindelse	39
Skønt et Frøavls Kompagni, der sagsøgte en Frøavler, fik Medhold i dets for Højesteret fremsatte Paastand om, hvorledes Afregningen skulde ske, tilpligtedes det dog at betale Modparten Sagens Omkostninger for Landsretten, da Modparten havde haft Grund til ikke godvillig at betale efter den ham af Kompagniet tilsendte Afregning, der havde været udokumenteret og — som det ved Proceduren for Højesteret havde vist sig — paa væsentlige Punkter havde været urigtig	219
En Appellant mulkteret for unødigt Trætte i begge Instanser....	364
Appellant paalagt en Bøde af 100 Kr for uden rimelig Grund at have paaanket Sagen	451
Lignende Bøde paa 200 Kr	512
I en Sag om Erstatning for Skade, tilføjet en Færge og en Bølgebryder ved en Kollision, blev Sagens Omkostninger hævet for begge Retter, da Statsbanerne, hvis Paastand blev taget til Følge, for Sø- og Handelsretten paa et utilstrækkeligt Grundlag havde forlangt et alfor stort Beløb i Erstatning, hvilket Beløb Statsbanerne selv nedsatte for Højesteret	534
Rettens Medvirken ydet til Indhentelse af en Erklæring fra Retslægeraadet (Lov Nr 111 af 30 April 1909 § 10)	619
En Appellant paalagt Bøde for urimelig Appel	710

Brandstiftelse.

En Elev paa Skolehjemmet Prøven, der havde sat Ild paa den til Hjemmet hørende Lade, dømt for Brandstiftelse	127
En Tiltalt anset for Brandstiftelse og Assurancesvig efter Strfl §§ 281, 1 Stk og 259, begge sammenholdt med § 39 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar	291

Børn.

En knapt 7 Aar gammel Dreng Oscar havde under Leg i Gaarden drillet en anden 7aarig Dreng Arno, som saa gav ham en Lussing. For at hævne sig tog Oscar, da han senere igen kom ud i Gaarden, en tyk og spids Kæp og slog med den Arno i Ansigtet med den Følge, at Arnos ene Øje blev næsten blindt. Oscar frifandtes for Erstatningspligt, da han efter sin Alder antoges ikke at have tænkt paa en saadan Følge, og hans Fader frifandtes ogsaa, da han efter det Foreliggende ikke kunde antages at have tilsidesat sin Tilsynspligt	28
To Tiltalte straffet bl a for Overtrædelse af Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 42, 2 Stk	458

Børsforretninger.

Ikke fundet bevist at et mellem to Slagtermestre bestaaende Spæ- kulationsmellemværende havde haft det af Sagsøgeren paa- staaede Omfang	694
--	-----

Dokumentfalsk.

En Tiltalt anset efter Strfl § 268 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage	153
En Tiltalt anset for Dokumentfalsk efter Strfl § 269, 1 Stk med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder	370
En Tiltalt anset for Dokumentfalsk efter Strfl § 268 med Fæng- sel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage	386
En Tiltalt anset for simpelt Tyveri og for Falsk efter Strfl § 228 og 268 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder	405
En Tiltalt anset for Tyveri og Dokumentfalsk efter Straffelovens § 228 og 268 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	691

Domstolene.

Antaget at et Spørgsmaal om Fortolkningen af § 3, 1 Stk i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 om Fæstegods Overgang til Selveje ikke endelig var afgjort ved Afløsningskommissionens Kendelse, men kunde bringes for Domstolene	123
Se videre under Sø- og Handelssager.	

Ejendomsret.

Da det var oplyst, at nogle Huspladser, der i en lang Aarrække i Hh t stadig fornyede Lejekontrakter var drevet under Nestelsøgaard, oprindelig havde hørt til Sparresholm, og da der ikke forelaa Noget, som gav Føje til at anse denne Ejen- domsret for bortfaldet, anerkendtes Ejeren af Sparresholm vedvarende som Ejer af dem. Der blev saaledes e O ikke lagt afgørende Vægt paa, at hele det M Nr, hvoraf Huspladserne udgjorde en Del, var tilskødet den nuværende Ejer af Nestel- søgaard uden Retsanmærkning	166
---	-----

Eksekution.

Antaget, at en Eksekution, der den 11 April 1921 var foretaget hos en Automobilhandler i et hos ham henstaaende Automobil, søm han dog benægtede at være Ejer af, maatte staa tilbage for en Eksekution, der foretoges af en anden Kreditor d 9 Juli s A hos samme Mand i samme Automobil, idet det efter det Foreliggende maatte antages, at Rekviritus i April ikke havde været Ejer af Automobil, men før den anden Eksekution var blevet det	384
---	-----

Elektriske Anlæg.

En Cementfabrik havde paataget sig at levere Elektricitet til Omegnens Beboere med Ret til en vis Ekstrabetaling for Til-	
--	--

vejebringelse af Reservekraft, naar den normale Drift forstyrredes af uafværgelige Aarsager. E O antaget, at en Driftsforstyrrelse som Følge af et Sandskred, der var forårsaget ved Vandets Gennemsvivning fra en ældre højere liggende Lerudgravning til den lavere Udgravning, hvorfra Leret nu toges, hidrørte fra en uafværgelig Aarsag	289
--	-----

Elevatorer.

Ved Opsætning af en udvendig Vareelevator brast den Line, hvortil Stolen midlertidig var fæstet, og Elevatorstolen knuste en Murer, der opholdt sig i Skaktens Bund. Skønt Montøren — som ikke vidste, at der var Nogen i Skakten — havde forsømt at hindre Adgang til denne, medens Stolen fastgjordes, frifandtes hans Mester dog for Erstatningsansvar, da Mureren havde vidst, at Stolen kun var løst anbragt	151
---	-----

Entreprise.

I en Kontrakt, hvorved en Muremester overfor Frederiksberg Kommune paatog sig Murerarbejdet ved et Byggekompleks, var der forbeholdt ham Godtgørelse for saadanne Merudgifter, der var en Følge af Stigning i Lønninger og Materialpriser, og det var nærmere angivet, hvorledes saadan Godtgørelse eventuelt skulde beregnes. Muremesterens Krav paa 10 pCt af Forhøjelsen som Mestersalær ej taget til Følge, da det hverken fandtes hjemlet ved Kontrakten eller i Kutyme, og det ej heller kunde støttes paa, at saadant Salær var opført paa de første af Muremesterens successive Regninger over Forhøjelsen og betalt af Kommunen. Tilbagesøgning af de som Mestersalær alt betalte Beløb nægtedes dog Kommunen	117
En Ejendomsmægler, der havde sluttet Kontrakt med en Entreprenør om Udførelsen af en af Sidstnævnte overtaget Entreprise, tilpligtet at betale Entreprenøren et Beløb som han efter dennes Opgørelser var ham skyldig, idet der ikke toges Hensyn til forskellige af Ejendomsmægleren mod Opgørelserne fremsatte Indsigelser	141
Opgørelse af Mellemværendet mellem en Manufakturhandlerske og en Muremester i Anledning af en af denne for hende opført Bygning	315
En Muremester, der for Statsbanerne havde paataget sig Opførelse af en Bygning, hvortil der skulde bruges ca 100 000 haandstrøgne Mursten, og som havde givet Tømrerarbejdet i Underentreprise, burde enten have sikret sig, at han havde rimelig Udsigt til at skaffe disse Sten, eller have taget fornødent Forbehold overfor Tømrermesteren. Da han ikke havde gjort nogen af Delene, tilpligtedes han at erstatte Tømrermesteren den Merudgift, der paaførtes denne ved, at Arbejdet som Følge af Manglen paa Sten forsinkedes betydeligt	610

Antaget, at en Gas- og Vandmester H, der i August 1919 havde overtaget en Entreprise ved nogle af Københavns Kommune opførte Karréer af Træhuse uden at tage Forbehold m H t Lønstigninger, ikke kunde fordre Tillæggsbetaling i Anl af saadanne under Paaberaabelse af, at Arbejdet som Følge af de andre Haandværkeres Forhold og andre H utilregnelige Omstændigheder var trukket betydelig længere ud end forudsat.. 661

Erstatning.

En knapt 7 Aar gammel Dreng Oscar havde under Leg i Gaarden drillet en anden 7aarig Dreng Arno, som saa gav ham en Lussing. For at hævne sig tog Oscar, da han senere igen kom ud i Gaarden, en tyk og spids Kæp og slog med den Arno i Ansigtet med den Følge, at Arnos ene Øje blev næsten blindt. Oscar frifandtes for Erstatningspligt, da han efter sin Alder antoges ikke at have tænkt paa en saadan Følge, og hans Fader frifandtes ogsaa, da han efter det Foreliggende ikke kunde antages at have tilsidesat sin Tilsynspligt 28

En Elektriker, der skulde udføre en Installation under Loftet paa en Chokoladefabrik, havde stillet sin Stige i en »Melangeur«. Efter 1½ Times Forløb kom en Arbejder med Chokolademasse, der skulde hældes i Melangeuren, og satte uden at se op denne i omdrejende Bevægelse, hvorved Elektrikeren faldt ned og kom alvorligt til Skade. Da Arbejderen ved den mindste Opmærksomhed maatte have bemærket Stigen, dømtes Selskabet, der ejede Fabriken, til at erstatte Skaden.

Erstatningens Størrelse ansat under Hensyn til, at Elektrikeren selv havde vist Uforsigtighed ved at anbringe Stigen i Melangeuren 30

En Husejer i Aalborg, hvis Hustru en Aften midlertidig havde stillet en Natpote paa Køkkentrappen med den Følge, at en i Huset boende 61aarig Kvinde i Mørke snublede over den og derved kom til Skade, tilpligtet at betale Tilskadekomne Erstatning 190

En svensk Kunstmaler styrtede under et Besøg i den københavnske Ejendom Frederiksgade Nr 12 i Mørke ned ad en stejl Kældertappe og beskadigede derved sin højre Overarm alvorligt. Ejereren af Ejendommen anset erstatningspligtig, da det efter den Maade, hvorpaa Trappen var anbragt lige indenfor Hovedindgangen, fandtes i høj Grad uforsvarligt, at Sikkerhedsforanstaltninger ikke var truffet ved særlig Oplysning eller paa anden Maade 429

En Købmand, der ved Østre Landsret var dømt til at udrede Erstatning til en Husejerinde for noget ved Fraflytning af en Butiksløjlighed medtaget Inventar m m, frifandtes ved Højesteret, da en af ham for Højesteret fremsat Paastand om at have et Erstatningskrav mod Ejerinden af mindst samme Størrelse i Anledning af, at hun havde opnaaet Forretningslokalenævnets

	Pag
og Overnævnets Godkendelse af Opsigelsen ved urigtige Foregivender om, hvorledes hun vilde udnytte Lejligheden, toges til Følge	695

Fabriker.

En Elektriker, der skulde udføre en Installation under Loftet paa en Chokoladefabrik, havde stillet sin Stige i en »Melangeur«. Efter 1½ Times Forløb kom en Arbejder med Chokolademasse, der skulde hældes i Melangeuren, og satte uden at se op denne i omdrejende Bevægelse, hvorved Elektrikeren faldt ned og kom alvorligt til Skade. Da Arbejderen ved den mindste Opmærksomhed maatte have bemærket Stigen, dømtes Selskabet, der ejede Fabriken, til at erstatte Skaden.

Erstatningens Størrelse ansat under Hensyn til, at Elektrikeren selv havde vist Uforsigtighed ved at anbringe Stigen i Melangeuren	30
En Smed hos A/S Burmeister & Wain havde, da han sleb en Bolt paa en Slibemaskine, paa hvilken en Anlægsplade manglede, faaet venstre Pegefinger i Klemme og Halvdelen afrevet. Selskabet fundet erstatningspligtigt, da Tilsynet med Slibemaskinens Tilstand ikke havde været tilstrækkeligt. Erstatningen dog under Hensyn til den af Tilskadekomne selv udviste Uagtsomhed kun sat til 2000 Kr	538

Firma.

Et til Firmaregistret som »Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik ved Carl Espensen« med Espensen (E) som eneste ansvarlige Indehaver anmeldt Firma var blevet financieret af G, der tillige til en vis Grad var optraadt paa Firmaets Vegne. E og G havde dog ikke kunnet enes om Oprettelsen af en Interessentskabskontrakt, og Forholdet var i det Hele uklart. Efter derom fremsat Begæring tog Sø- og Handelsretten Firmaets og E's og G's Boer under Konkursbehandling som 3 Boer. En Bank anmeldte en baade af E og G paategnet Veksel i alle 3 Boer, af hvilke kun Firmaets Bo havde Aktiver af nogen Betydning. Kuratorerne nægtede Vekslen Anerkendelse i Firmaets Bo; men denne Nægtelse underkendtes, da Banken efter Firmaregistrets Indhold maatte have Krav paa Fyldestgørelse af alle E's Aktiver

568

Foreninger.

En Bøde, der af Bestyrelsen for Københavns Vognmandsforening var paalagt et Medlem for Overtrædelse af Vedtægternes Forbud mod at overtage et andet Medlems Kunder under Priskurantens Takster, ophævet, allerede fordi det ikke var godtgjort, at den Muremester, for hvem Kørslen var foregaaet, var det paagældende andet Medlems Kunde

594

	Pag
Dansk Elektrikerforbund, ifølge hvis Love ethvert Medlem, der handler uhæderligt, kan ekskluderes, anset beføjet til at ekskludere et Medlem, om hvem det efter det Foreliggende maatte antages, at han gentagne Gange havde gjort sig skyldig i tyvagtigt Forhold	671
I Lovene for en i 1913 stiftet Byggeforening i Brønshøj var det bestemt, at Husene skulde bygges sektionvis, og at det, naar en Sektion var færdigbygget, skulde udregnes, hvad hvert Hus havde kostet at opføre, og dette debiteres vedk Medlems Konto. Paa Grund af de ved Krigen fremkaldte vanskelige Forhold skete Bebyggelsen langsomt og til stadig stigende Priser for hver ny Sektion. Paa en Generalforsamling i Aug 1919 vedtog et Flertal, at der, naar alle Huse var færdigbygget, skulde foretages en Udligning af Udgifterne mellem alle Medlemmerne. Statueret, at denne Beslutning var ugyldig, idet den stred mod den ved Selskabets Love skabte Ordning	697

Forsikring.

En Mand havde lejet Rum til sit Automobil hos et Firma, der havde et Garageanlæg. Ved en opstaaet Brand blev Automobilet beskadiget, og det Forsikringsselskab, der erstattede Skaden, søgte derefter som indtraadt i Lejerens Ret overfor Garagens Ejere Regres hos disse under Henvi sning til, at Garagen ikke havde været indrettet efter Brandvæsnets Forskrifter. Regreskravet ej anerkendt, allerede fordi Lejeren maatte antages selv at have været klar over, at den af ham lejede Garage var brandfarlig	226
En Hesteforsikringsforening nægtede at udbetale Forsikringen for en efter Dyr læge-Begæring nedslaaet Hingst under Henvi sning til, at Ejeren ikke havde opfyldt den i Forsikringsvilkårene foreskrevne Pligt til uopholdelig at indsende Dyr lægeattest. Indsigelsen ej taget til Følge, da Ejeren efter det Oplyste fandtes paa fyldestgørende Maade at have holdt Forsikringsforeningen underrettet om Hingstens Sygdom....	234
Antaget, at den Omstændighed, at Hingsten var slaaet ned i Hh t Løven om Værn for Dyr Nr 152 af 17 Maj 1916, maatte ligestilles med Død formedelst Sygdom	234
A/S Dansk Sø- og Transportforsikring (D S & T) havde paa taget sig at forsikre en Vareforsendelse for et islandsk Firma for 90 000 Kr. Gennem sin Direktør, der tillige drev egen Assurandør-Virksomhed, søgte Selskabet 36 000 Kr heraf dækket. Direktøren satte sig i Forbindelse med Forsikrings-A/S Norden (N), der sendte ham en direkte til det islandske Firma udstedt Police for dette Beløb. D S & T udstedte desuagtet Police for samtlige 90 000 Kr. Da Varerne led Skade ved Havari, som D S & T maatte dække, søgte dette delvis Regres hos N, men N frifandtes, fordi det ikke ved Tegningen	

	Pag
var gjort bekendt med, at hele Forsikringen alt var tegnet hos D S & T	255
Antaget, at »Danske Privatbaners gensidige Forsikringsforening« ifølge sine Love af 1906 ikke var pligtig at dække Gnistskade..	489
En Vognmand havde ikke Krav paa Brandforsikringssummen for et brændt Automobil, da han groft havde forsømt sin Pligt til at afværge Skaden, idet han ikke havde gjort ringeste Forsøg paa at redde Automobiliet, skønt han, der var tilstede under Branden, havde haft rigelig Tid dertil	710
En dansk Dampers havde en Nat i Maj 1918 i Farezonen ved England, hvor Skibene maatte sejle uden Lanterner, paa-sejlet en engelsk Dampers, der sank, medens det danske Skib ingen Skade tog. Da der fandtes at have været Fejl hos begge Skibe, men mest hos det danske, tilpligtedes dettes Rederi at erstatte det engelske Rederi $\frac{3}{4}$ af den lidte Skade. Det danske Skib var kaskoforsikret hos »De private Assurandører«, medens Krigsforsikringen ifølge derom truffet Aftale skulde dækkes af den engelske Regering paa danske Betingelser. Da der maatte gaas ud fra, at Sammenstødet kunde være undgaaet, saafremt Skibene havde manøvreret rigtigt, fandtes Skaden ikke at kunne anses som en Følge af den af Krigsforholdene foranledigede Omstændighed, at Skibene sejlede uden Lanterner, men at være foraarsaget af Skibenes urigtige Manøvrer, hvorfor den ved Kollisionen forvoldte Skade maatte anses for liggende indenfor Søforsikringsrisikoen....	752

Forsøg.

En Tiltalt anset for Forsøg paa Bedrageri efter Straffelovens § 251, jfr § 46 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	233
En Tiltalt anset efter Strfl § 232 jfr § 46 for Forsøg paa 4de Gang begaaet groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.	350
To Tiltalte straffet bl a for Forsøg paa Forledelse til falsk Forklaring for Retten	541
En Tiltalt straffet for Forsøg paa Voldtægt mod berygtet Pige..	622

Forældelse.

A/S The American Tobacco Company's Direktør idømt en Bøde af 300 000 Kr for Overtrædelse af Indenrigsministeriets Bek Nr 41 af 1 Febr 1917. Efter Beskaffenheden af Tiltaltes Forhold fandtes Analogien af Strfl § 66 ikke anvendelig.....	242
--	-----

Fosterfordrivelse.

En Tiltalt, der havde staaet i Forhold til sin Stifdatter fra 1909 til 1922 og havde medvirket til at dræbe to af Stifdatteren fødte Børn, idømt Tugthusarbejde i 8 Aar i Medfør af Strfl § 162, § 193 I, jfr §§ 51 og 49 og § 190, jfr § 51, idet han ved	
--	--

Nævningekendelse var fundet skyldig i Blodskam, Meddelagtighed i Forsøg paa Fosterfordrivelse og Meddelagtighed i Barnemord	331
---	-----

Fremmed Ret.

Et herværende Firma (K) havde i Berlin af en Fabrik (S) købt et Parti Skindhandsker, at levere i Berlin, faktureret til et andet herværende Firma (P), der skulde udlægge Købesummen. Partiet skulde leveres i to Afdelinger, saaledes at hver Del betaltes inden Afsendelsen. Da den første Del var betalt og leveret til en dansk Speditør, annullerede K Handlens anden Del, hvad der foranledigede S til at standse den afsendte Del hos Speditøren. P gjorde nu Arrest i de afsendte Varer og søgte S til Erstatning. Antaget, at Spørgsmaalet om Berettigelsen af den her i Landet skete Standsningsmaatte bedømmes efter dansk Ret	445
---	-----

Frihedskrænkelser.

En Tiltalt, der i Febr 1922 under Arbejdsstandsningen i Odense dels havde anstiftet en samlet Mængde til voldelig at hindre en Vognmand samt en Grosserer og dennes Prokurister i at udføre Transportarbejde, dels havde sat Jærnbanevogne i Bevægelse og opmuntret Mængden til at gøre dette, idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder efter Strfl § 210, jfr § 52, og efter dens § 288, 2 Stk, jfr tildels § 51	380
---	-----

Fængsling.

En tidligere for Betleri og Tyveri straffet Person blev en Dag truffet i Frihavnens Vagtbygning, hvor han Intet havde at gøre, i Færd med at undersøge Skabene i Arbejdernes Omklædningsrum. Sagen sluttedes uden Tiltale. Erstatning for Varetægtsfængslingen nægtet, fordi der var grundet Formodning for, at han havde gjort sig skyldig i Forsøg paa Tyveri.	62
Nægtet Erstatning for Varetægtsfængsel	68, 187

Fæste.

Spm om Forstaaelsen af § 3, 1 Stk, i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 om Fæstegods Overgang til Selveje. Antaget, at en Majoratsbesidder ikke ved denne Bestemmelse var afskaaret fra at holde en Fæstegaard udenfor Afløsningen, fordi han — som inden den i §'en angivne Halvaarsfrist havde anmeldt for Landbrugsministeriet, at han agtede at udtage Gaarden til fri Raadighed i Hh t en ældre Bevilling, og som derfor ikke havde opført Gaarden paa den i § 3 omtalte Liste — havde undladt at tage udtrykkeligt Forbehold paa selve Listen ang denne Gaard.

	Pag
Antaget, at dette Fortolkningsspørgsmaal ikke endelig var afgjort ved Afløsningskommissionens Kendelse, men kunde bringes for Domstolene	123

Gæld.

En Grosserer tilpligtet at betale et Beløb til et Aktieselskab i Anledning af, at dette havde forstrakt ham med Penge til Indkøb af et Parti amerikanske Skinker, som han derefter ikke kunde faa solgt	512
A, der i mange Aar havde staaet først i Venskabsforhold og derefter i Forretningsforhold til B, gjorde efter B's Død og først da retsligt gældende, at B var ham et større Beløb skyldig, men fandtes overfor Boets Benægtelse ikke at have ført det i saa Henseende nødvendige Bevis	614

Handelsomsætning.

Et herværende Firma havde til et andet herværende Firma solgt 10 Tons »japansk Hvedemel« efter Prøve. Varen, der var solgt videre til Libau, blev dér refuseret, idet den efter kemisk Analyse viste sig slet ikke at være Hvedemel. Sælgeren tilpligtet at godtgøre Køberen det derved lidt Tab. Udtalt af Sø- og Handelsretten, at alm Handelsbrug ikke kræver, at der ved Køb af Hvedemel optages Analyse af de overleverede Prøver	114
Et Kulfirma havde solgt 12 Tons amerikanske Dampkul til Indehaveren af en blandet Købmandsforretning i Graasten. Denne anset berettiget til at nægte Modtagelsen af det af Sælgeren sendte Parti, der indeholdt 75 pCt Smuld, uanset at denne høje Smuld-pCt ikke er ualmindelig for hertil kommende amerikanske Dampkul. Sælgerne maatte nemlig have været klare over, at Køberen, der ikke kendte denne Vare, ikke kunde bruge et Parti med et saa stort Smuldindhold.....	153
En Fabrik havde for en Pris af ca 40 000 Kr leveret A/S Dansk Staalindustri en Rulle-Glødeovn, hvis Rekuperator var konstrueret paa en ny Maade (med Porcellænsrør), saaledes at Rekuperatoren skulde ombyttes med en anden, hvis den viste sig uhensigtsmæssig. Da denne Forpligtelse ikke opfyldtes, tilkendtes der Selskabet en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning af 15 000 Kr for Mangler og Ulemper ved Ovnen....	155
E O antaget, at Ikke-Overholdelsen af en i en Slutteddel ang saltet islandsk Sild indeholdt Bestemmelse om Pligt for Sælgeren til at opgive Køberen, naar Skibene laa under Indlading i Island, ikke berettigede Køberen til at nægte Varens Modtagelse.	

Under Hensyn til de ved Handlen med saltet islandsk Sild herskende særlige Forhold antoges der endvidere ikke

	Pag
at kunne lægges afgørende Vægt paa Slutsedlens Bestemmelse om, at Varen solgtes med Afskibning fra Island cif Varberg eller Stockholm, og Køberen ansaas e O pligtig at modtage Partiet, uanset at det var sendt til København, hvorfra Sælgeren tilbød det videresendt til Varberg eller Stockholm efter Køberens Valg.	
Udtalt af Sø- og Handelsretten, at det under alm Forhold ikke er en Sælger tilladt ved cif Salg ensidig at forandre den aftalte direkte Rute	162
To Grosserere, der havde afsluttet en Overenskomst med en i Rusland bosat Ingeniør om i Forening at købe og sælge Skind dømt til at betale ham et Beløb for et af ham indkøbt og af dem med Tab solgt Parti Skind, idet de ikke fandtes at have ført Bevis for deres Anbringende om at have fyldstgjort ham for Halvdelen af Indkøbsudgifterne	183
Et dansk Firma havde i Dec 1919 solgt et Parti Kasein til et tysk Firma. Da det paa Grund af Forhold og Vanskeligheder, som man fra begge Sider maatte være belavet paa, trak noget ud, inden det tyske Firma fik Indførselstilladelse og Remburs i Orden, hævdede det danske Firma d 15 Febr 1920 uden Varsel Handlen. Dette ansaas uberettiget, og der tilkendtes det tyske Firma Erstatning efter Rettens Skøn....	187
I Begyndelsen af Sept 1920 forhandlede to herværende Firmaer om Køb og Salg af ca 1500 Tons russisk Props og tilstillede successivt hinanden Stadfæstelsesskrivelser, uden at nogen af begge Parter underskrevet Kontrakt kom i Stand. Køberne paastod imidlertid, at der ved en Telefonsamtale d 3 Sept var kommet en endelig Handel i Stand; men dette fandtes ikke bevist	208
En Grosserer tilpligtet at betale Erstatning for et af ham solgt Parti Karbidlamper, der var ukontraktmæssige.....	227
En herværende Grosserer (S), der var Eneforhandler for den tyske Benz-Fabrik, havde i Sept 1919 i eget Navn solgt et Benz-Automobil til K for 43 000 Mark til Levering ca April—Maj 1920. I Jan 1920 annullerede Benz-Fabriken under Henvisning til de i den tyske Industri da herskende fortvivlede Forhold med voldsomme Prisstigninger m v alle fra S modtagne Ordre til faste Priser, men var dog villig til at forhandle om Levering til højere Pris. S annullerede derefter overfor K. Dette anset uberettiget, da det ikke fandtes godtgjort, at der var indtraadt saadanne uforudsete Begivenheder, at Kontraktens Opfyldelse vilde paadrage Sælgeren eksorbitant Tab.....	279
Lignende Sag	281
A og B havde paa en Tid, da der var stærk Efterspørgsel efter Tørv, forhandlet om Indkøb af et stort Parti Tørv i fælles Interesse, men Aftalen var noget usikker og ikke skriftlig fikseret. A købte Partiet, men da der derefter indtraf et	

	Pag
uventet Prisfald, nægtede B at aftage mere end nogle Prøvevogne. E O antoges han dog at være pligtig at aftage Halvdelen.....	297
Antaget, at Manglerne ved en Ladning Dampkul efter de med Leveringen forbundne Omstændigheder berettigede Køberen til at hæve Købet	325
En Ostehandler, der havde solgt 10 000 kg »Bachsteiner Ost som forevist Prøve i god reel Handelsvare«, men havde leveret Fabrikationsost af daarlig Kvalitet, fandtes at have misligholdt Handlen og derfor at være erstatningspligtig.....	336
Fyens Fløde Export Compagni tilpligtet at betale Erstatning til en Købmand i Rotterdam i Anl af, at et leveret Parti Export-Fløde havde været ukontraktmæssigt	354
En Købmand, der af et Aktieselskab havde købt 5000 Stk Vinduespuddere à 2 Kr pr Stk, ansaas i Medfør af Aftalelov Nr 242 af 8 Maj 1917 § 30 berettiget til at træde tilbage fra Handlen, da den Rejsende, der havde solgt ham Vinduespudderen og demonstreret den for ham, usandfærdig havde angivet, at den var »en Nyhed«, og at den i den anbragte Gummistrimmel var imprægneret til Anvendelse efter sit særlige Formaal.	371
En Frøhandler kendt berettiget til at træde tilbage fra en Frøhandel, da Renheden af det ham leverede Parti Engsvingel afveg væsenlig fra Slutsedlens Bestemmelse (Renhedsprocent 69,5 i Stedet for 95)	375
Den herværende Køber af et Parti finsk Smør anset berettiget til at hæve Handlen, da Partiet, der skulde have været afskibet (jfr Købel § 69) d 19 April — hvilken Dag Konnossementet ogsaa urigtig var dateret — i Virkeligheden først var afskibet d 20 April	387
Et Aktieselskab tilpligtet at aftage og betale for et Parti Raajern, da Selskabet ikke i behørig Tid havde rejst Indsigelse, fordi Leveringen trak ud, og da dets Annullation af Ordren først naaede Sælgeren paa en Tid, da Effektueringen var ordnet ved Afslutning af Fragtkontrakt med Skibet, hvorved Partiet skulde sendes	413
Ikke fundet bevist, at et dansk Firma havde afkøbt et italiensk Aktieselskab to Lastautomobiler	420
Et herværende Firma, der uberettiget havde annulleret et med en amerikansk Møllens herværende Repræsentant afsluttet Køb af 1000 Sække Mel, paalagt Erstatningspligt.	
Erstatningen e O og under Hensyn til Appellantens mangelfulde Procedure for Højesteret fastsat som ved Sø- og Handelsretsdommen sket, hvorved Hensyn var taget dels til Møllens Repræsentants Udgifter ved selv at stille den Remburs i New York, som Køberen skulde have stillet, dels til et her foretaget Salg af den hertil førte Vare.....	431
Et herværende Firma (K) havde i Berlin af en Fabrik (S) købt	

	Pag
et Parti Skindhandsker, at levere i Berlin, faktureret til et andet herværende Firma (P), der skulde udlægge Købesummen. Partiet skulde leveres i to Afdelinger, saaledes at hver Del betaltes inden Afsendelsen. Da den første Del var betalt og leveret til en dansk Speditør, annullerede K Handlens anden Del, hvad der foranledigede S til at standse den afsendte Del hos Speditøren. Dette anset uberettiget, da S havde maattet forstaa, at P kun betalte Købesummen mod at faa Varerne	445
I Okt 1919 købte et herværende Firma af et Chicago-Firmas herværende Repræsentant et Parti Flæsk »Januar Afskibning« »cif København«. Partiet afsendtes i Jan fra Omaha pr Jærnbane, men indladedes ikke før i Febr i Philadelphia i en Damper, der afgik d 25 Febr. Antaget, at den danske Køber maatte være berettiget til at forstaa Kontrakten som krævende Indladning i Skib i Jan.	505
Et norsk Selskab havde i Febr 1918 af to fynske Gartnere købt ca 135 Tons Hvidkaal, frit indladet i Jærnbanevogn, Betaling gennem Bank mod Dokumenter, derunder Controlseddell fra Goldstüch Hainze & Co for Varens Kvalitet. Kaalen ankom til Kristiania i delvis stærkt fordærvet Tilstand. Selskabet søgte Erstatning, men Gartnerne frifandtes allerede under Hensyn til Købel § 47, idet Kaalen var kontrolleret under Indladningen af Købernes ovennævnte Repræsentant.	552
En Grosserer S havde solgt et Parti Rosiner i Kasser til Forsendelse herfra til New York med »Oscar II« og lovet »rene fob-Dokumenter«. Da Konnossementerne imidlertid fik Paa-tegning om, at Emballagen var beskadiget og Indholdet mangelfuldt, maatte S udstede en Garantierklæring til Køberen. Til Trods herfor fandtes S ikke pligtig at erstatte den Mangel, der ved Vejningen i New York konstateredes, da Vejningen ikke var foretaget straks ved Udlosningen, men først efter at Kasserne havde ligget henved 14 Dage paa Kaj eller Dok.	584
Et svensk Firma, som i Krigens Begyndelse havde afkøbt Øst-asiatisk Kompagni et stort Parti kinesiske Huder, og som, efter at Huderne var kommet hertil, belagt med engelsk Embargo, havde betalt Købesummen, søgte denne tilbage, efter at Huderne paa den engelske Regerings Forlangende af Ø K var tilbagesendt til England og dér var prisedømt, men fik ej Medhold.	571
Et Parti engelsk Klæde var solgt her i Byen efter Prøve af et Firma til et andet. Antaget, at det maatte være Køberens Pligt straks ved Leveringen at lade foretage behørig Under-søgelse af Klædet her i Byen, uanset at Sælgeren efter Køberens Anmodning lod Klædet bringe fra sit Lager til Køberens Speditør, for at det af denne kunde blive sendt til Tyskland.	
Iøvrigt var ogsaa en Reklamation om Klædets Ukontrakt-	

	Pag
mæssighed, der først fremkom over 3 Uger efter Klædets Ankomst til Berlin, i sig selv for sent fremsat.....	589
En Grosserer, der havde købt et Parti Ost af en Ostehandler, fandtes ikke at have bevist sin Berettigelse til paa Grund af Mangler ved det Leverede og dets Emballage at hæve Købet og kræve Erstatning	637
En i April 1919 oprettet Slutseddel, hvorefter en Købmand i Aabenraa af en københavnsk Grosserer købte 20 000 kg engelsk Høstbindegarn, at aflade i Maj s A fra England, i hvilken Slutteddel der under »særlige Betingelser« blot stod »Forholdet — ved Leveringen — mellem Sønderjylland og Danmark«, forstaaet saaledes, at Køberen kun var pligtig at modtage, hvis Forholdet mellem Danmark og Sønderjylland udviklede sig saaledes, at det blev ham muligt at modtage Garnet i Sønderjylland inden Høsten 1919	663
Antaget, at en Kontrakt, hvorefter en Gaardejer til en Gæstgiver solgte alle de Tørv, som han agtede at producere i 1918, uanset hvor mange der produceredes, maatte forstaaes saaledes, at Køberen kun var pligtig at aftage de Tørv, der havde naaet en saadan Tørhedsgrad som Tørv, der skal kunne betegnes som alm god Handelsvare, maa have	735
En Købmand i Rødekro havde i Sommeren 1919 afsluttet Kontrakt om at levere et Parti Kali til en Købmand i Danmark. Partiet skulde leveres »ab Rødekro straks efter Genforeningen«. I Januar 1920 annullerede Sælgeren Handlen. Antaget, at Annullationen var berettiget, da det efter den meget lave Pris maatte have staaet Køberen klart, at det var en med Handlen forbundet Forudsætning, at Handlens Opfyldelse skulde ske med Varer fra Tyskland og da det ved de tyske Myndigheders Beslaglæggelse af Kalibeholdningerne i Nord-slesvig maatte antages at være blevet umuligt at opfylde Handlen paa denne Maade	748

Hegn.

Antaget, at en Grundejer, der havde Hegnspligt, havde været uberettiget til uden Hegnsynsforretning at ombytte et Hegn (Jordvold med Hasselbuske), hvis ene Halvdel stod paa Naboens Grund, med et andet Hegn. Erstatning dog ej tilkendt Naboen, da der ikke saas at være tilføjet ham noget Tab, som det kunde være Grundejerens Pligt at erstatte.....	706
---	-----

Hittegods (Ulovlig Omgang med).

Et Tiltalt dømt bl a for ulovlig Omgang med Hittegods.....	331
--	-----

Hæleri (frifindende Dom).

En for Hæleri tiltalt Person frifundet.....	409
---	-----

Hæleri.

En Person dømt for Hæleri, Overtrædelse af Straffelovens § 248 samt Overtrædelse af Lov om Værnepligt af 8 Juni 1912 § 28, jfr Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 98.....	69
En Tiltalt anset i Medfør af Strfl § 241 I efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.....	233
Straf herfor idømt. . . 68, 86, 116, 202, 295, 344, 386, 404, 405, 409, 457,	675

Hævd.

Antaget, at Ejeren af en Lod ved den Del af Nissum Fjord, der betegnes »Felsted Kog«, hvor et Inddæmningsforsøg var foretaget, men i 1884 atter opgivet, hverken ved Hævd eller paa anden Maade havde erhvervet Ejendomsret over et til Lodden grænsende Opgrødeareal. Som Grundlag for Hævds-erhvervelse paaberaabtes, at der fra Lodden i over 20 Aar havde fundet Højbjergning og Græsning Sted paa Arealet, at der, siden Rørvækst for 10 à 15 Aar siden var begyndt, var bjerget Rør derfra, samt at Folk i over 20 Aar havde indhentet Lodsejerens Tilladelse til at anbringe deres Fiskereds-kaber eller bjergede Rør paa Arealet; men dette fandtes alt-saa ikke tilstrækkeligt til en Hævdserhvervelse	727
---	-----

Illoyal Konkurrence.

Antaget, at Ordet »Grammophon« er en alm Betegnelse for Talemaskiner, hvorpaa der ikke ved Registrering kunde vindes nogen Eneret	709
---	-----

Ingeniører.

Honorarerne til en Arkitekt og to Ingeniørfirmaer for udførte Projekter og Tegninger, der paa Grund af Prisstigningen ikke kom til Udførelse, fastsat ved Rettens Skøn til Beløb, der laa ca $\frac{1}{4}$ lavere end henholdsvis Akademisk Arkitektforenings og Ingeniørforeningens Takster. Herved fremhævet, at Honoraret — hensét til den uforholdsmæssige Prisstigning paa Byggearbejde i 1919—20 — ikke uden videre kunde ansættes til bestemte pCt'er af, hvad det vilde have kostet at udføre de paagældende Byggeføretagender.....	17
Ikke fundet godtgjort, at en Ingeniør, der var knyttet til en Chromlæderfabrik, først som merkantil Medleder og teknisk Tilsynshavende og senere som Forretningsfører ved Siden af Fabrikens Direktør, og som oppebar en forholdsvis betydelig fast Gage foruden Tantième, havde Krav paa Ekstra-betaling for nogle af ham til Fabriken leverede Arkitekt- og Ingeniør-Arbejder	172
E O ikke antaget, at en Ingeniør, der havde projekteret et An-	

	Pag
læg af Vandklosetter og Haandvaske for et Firma, derved havde udvist nogen til Erstatning forpligtende Forsømmelse af Firmaets Interesser	328

Interessentskab.

Antaget, at to Personer, der i Forening havde overtaget en Auktionsforretning, hver for sig var berettiget til at kræve Interessentskabet ophævet, da der havde udviklet sig en saadan Uoverensstemmelse mellem dem, at Samarbejdet var blevet umuliggjort	79
En Direktør tilpligtet at indbetale til et gensidigt Andelsselskab en af ham tegnet Andel af en Garantikapital, idet der ikke toges Hensyn til en af ham fremsat Indsigelse, der gik ud paa, at han ikke havde nogen Pligt hertil, da Selskabets Love, i Henhold til hvilke han havde tegnet sig som Garant, og i hvilke det var udtrykkelig bestemt, at de ikke lovligt kunde ændres uden Garanternes Samtykke, uden hans Samtykke var blevet afløst af nye Love, der paa forskellige Punkter, særlig m H t Selskabets Formaal og Ledelse, afveg fra de ældre Love.....	454
I en Kontrakt af 12 Maj 1920 mellem Dansk Kartoffeldyrkerforening og et Medlem, N, der havde forpligtet sig til efter Paakrav at levere indtil 800 hkg Kartoffler, var det bestemt, at Bestyrelsen i Tilfælde af Misligholdelse fra N's Side kunde forlange 1 Kr pr tegnet hkg. Efter at Foreningen var traadt i Likvidation, udsendte den den 22 April 1921 et Cirkulære tilligemed »Spørge-Brevkort«, hvorpaa forlangtes Svar inden 4 Maj s A, og hvori bl a spurgtes, om Adressaten ønskede at levere de af ham tegnede Kartoffler. Da N ikke svarede herpaa, maatte Foreningen e O betragte dette som Vægring ved at levere, hvorfor N tilpligtedes at indbetale 1 Kr pr tegnet hkg, der ikke af ham alt var leveret.....	563
En Sæbefabrik sluttede Overenskomst med en Del andre Forretninger om paa visse Vilkaar at oprette en fælles Oliefabrik under Form af et Aktieselskab. Paa en senere afholdt Generalforsamling i dette foresloges visse Ændringer i Overenskomsten, hvilke ifølge Generalforsamlingsprotokollen vedtoges enstemmigt, dog at Sæbefabrikens Repræsentant tog Forbehold. Dette Forbehold syntes dog ikke senere opretholdt. Efter at Sæbefabriken var traadt i Likvidation, nægtede den at anerkende Ændringerne, men fik ej Medhold, bl a under Henvisning til, at Oliemøllen var et Fællesforetagende, og at Sæbefabriken som en af Interessenterne maatte have en stærk Pligt til klart og tydeligt at tage Stilling til de Beslutninger, der fattedes paa de Generalforsamlinger og Møder, som vedrørte dette Fællesforetagende	634
En Mand i Kristiania, der i Maj 1918 havde indskudt 70 000 Kr i et dansk Tørvekoks-Industri-Syndikat, søgte Beløbet tilbage	

	Pag
fra en af Syndikatets Stiftere under Paaberaabelse af at være blevet forledt til Indskudet ved vildledende Oplysninger, men fandtes ej at have ført det til Støtte herfor nødvendige Bevis..	639
Paa et Teglværk, der ejedes af et Interessentskab, havde den administrerende Direktør, der tillige var Medlem af Interessentskabet, paa egen Haand forhøjet Lønnen for Teglværkets Bogholder. Antaget, at han ikke havde været beføjet dertil, da det først var sket, efter at det paa et Møde, hvor det blev oplyst, at Teglværket stod overfor en økonomisk Katastrofe, og at N N var den eneste af Interessenterne, der kunde holde det oppe, i Bogholderens Nærværelse var tilkendegivet Direktøren, at denne ikke maatte foretage nogen Disposition uden en navngiven Ingeniørs, eventuelt N N's eget Samtykke	716
Jagt.	
Bestemmelsen i § 2, 1 Stk, 2 Pkt, i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 om, at Ret til Jagt og Fiskeri ingensinde kan forbeholdes, forstaaet saaledes, at den ikke udelukkede Fæsteren fra ved Køb af Ejendommen gyldig at samtykke i, at Ejeren forbeholder sig saadan Ret i det Omfang, i hvilket dette efter Jagt og Fiskerilovgivningen er tilladt	724
Jærnbaner.	
Ryomgaard—Grenaa Banen ej fundet ansvarlig for en ved en Gnist fremkaldt Brandskade paa en Stamhuset Benzons tilhørende Plantage og Lynghede. Ilden maatte nemlig antages at have forplantet sig fra Banens Terræn til Plantagen gennem en med Straa og Lyng bevokset ca 4 m bred Jordstrimmel langs Siden af en Stamhuset tilhørende privat Vej, der skar Banelinien, hvilken Strimmel det havde været Stamhusets egen Sag at renholde sammen med selve dets Brandbælte....	35
Antaget, at den i Tjenestemandsløven Nr 489 af 12 Sept 1919 § 1300 omhandlede Godtgørelse for visse Sportler maatte tilfalde vedk Jærnbanestations Chef som den, der ifølge de for Statsbanerne gældende Regler ved Lovens Ikrafttræden havde »oppebaaret« disse Sportler — og ikke de Assisterter, til hvem Stationsforstanderen faktisk havde overladt dem	45
Ikke anset bevist, at en Ejendoms Brand var foraarsaget ved Gnister fra et Ejendommen umiddelbart før Brandens Opdagelse passerende Tog paa Hillerød—Hundested Banen.....	55
Bovrup Stationskro blev — som det maatte antages — antændt af Gnister fra en af de sønderjyske Smaabaner. Vedk Brandforsikring søgte derfor Aabenraa Amt som Ejer af Banen til at erstatte den udbetalte Forsikring. Antaget, at der efter tysk Ret i Almindelighed paahviler en Bane som den heromhandlede Pligt til at erstatte Skade ved Gnister, selv om der ikke foreligger Skyld fra Banens Side, men at denne Regel	

ikke kunde bringes til Anvendelse m H t Stationskroens Bygninger, da Brandforsikringen hos Amtet havde oppebaaret en særlig Forsikringspræmie, fordi Kroens Bygninger laa i en Afstand af under 40 m fra Banelinien.....	89
Antaget, at Sydfyenske Jærnbaneselskab ifølge Lov Nr 117 af 11 Marts 1921 § 7 maatte være pligtig at erstatte Brandskaden paa to straatækte Huse, der under stærk Blæst var blevet stukket i Brand ved Ilden fra en Gaard, der var antændt ved Lokomotivgnister. Gaarden laa ca 26 m fra Banelinien; det ene af Husene laa ca 129 m fra Gaarden, og det andet Hus igen ca 79 m fra det første Hus.....	494
I Lov Nr 111 af 13 Maj 1911 § 32, 4 Stk, er det bestemt, at Afsenderens Raadighedsret over Godset ophører, naar det er ankommet til Bestemmelsesstedet og Fragtbrevet er udliveret til Adressaten, til hvem Raadighedsretten da overgaar. Antaget at være en naturlig Følge heraf, at Adressaten fra samme Tidspunkt maa anses som indtraadt i Fragtoverenskomsten og overfor Jærnbanen maa staa som den, der hæfter for de Udgifter, der forvoldes ved, at han nægter at modtage Godset.....	586

Kaution.

A havde ved en skriftlig Kontrakt lovet at stille en Kassekredit paa 50 000 Kr til Disposition for B til Anvendelse i B's Forretning under Tilsyn af C og D. Kassekrediten aabnedes ved en Kontrakt af samme Dato med Banken, og paa denne underskrev som Debitor ikke blot B, men tillige — uvist af hvilken Grund — C og D, medens A underskrev som Kautionist. Da A senere maatte indfri Bankgælden, søgte han Regres hos C og D; men disse frifandtes, da intet af det hævede Beløb var kommet dem tilgode, og da A ikke havde bevist sit Anbringende om, at Meningen havde været, at C og D skulde være Kautionister i Forhold til ham.....	59
Ikke fundet bevist, at en Købmand havde paataget sig en Kautionsforpligtelse	322

Kommission.

Ikke fundet godtgjort, at en Ejendomskommissionærs Virksomhed for Salget af et stort Ejendomskompleks paa Vesterbro havde været af den Beskaffenhed eller var udført under saadanne Omstændigheder, at den gav ham Krav paa Salær overfor Sælgeren	195
En Ejendomskommissionær, A, der gjorde gældende at have givet en anden Kommissionær, B, de Oplysninger, ved Hjælp af hvilke det lykkedes B at bringe en Gaardhandel i Stand, paastod, at B efter Sædvane var pligtig at afgive Halvdelen af sit Salær til ham. B frifandtes imidlertid, da det ikke	

fandtes bevist, at B havde gjort sig skyldig i noget retstri-
digt Forhold overfor A, eller at det overhovedet skyldtes
A's Oplysninger, at B havde kunnet bringe Handlen i Stand.. 532

Kommunalvæsen.

Antaget, at Maribo Amsraad, efter først den 29 Juni 1921 at
have godkendt et den 5 Marts s A stedfundet, paaklaget Sogne-
raadsvalg for Øster Ulslev—Godsted Kommune, ikke havde
været beføjet til d 31 Aug s A at omgøre denne Beslutning,
idet der ikke havde foreligget Amsraadet nye Oplysninger,
der kunde begrunde saadan Omgørelse 480

Konkurs.

Antaget, at Statskassens Krav paa Stempelafgift og krediteret
Købesum for Stempelbaand i Hh t Tobaksbeskatningslovene
af 1912, 1917 og 1918 var privilegeret efter den alm Regel
i Toldfdg af 1 Febr 1797 § 75, Nr 2, hvorefter der tilkom-
mer »Kongens Kasse Fortrinsret ogsaa for alle andre for-
faldne Told- og Consumtionsafgifter« 103

En Sagfører havde for at afværge, at en Klient (B) gik fallit,
og for paa dennes Vegne at tilvejebringe en mindelig Ordning
med Kreditorerne ladet sig tiltransportere Rettighederne efter
en Udpantnings- og en Udlægsforretning, der var foretaget
i B tilhørende Løsøre. Da B alligevel derefter erklæredes
konkurs, og Løsøret bortsolgtes ved Tvangsauktion, kræ-
vede Sagføreren, at der af Provenuet udbetaltes ham saa
meget af de ham tiltransporterede Beløb, at han fik Dækning
for de af ham for B afholdte Udlæg og for de ham hos
denne tilkommende Salærer. Der fandtes imidlertid ikke
Hjemmel til forlods at tillægge ham mere end selve de af ham
til Transporternes Erhvervelse udlagte Beløb samt Omkost-
ningerne ved Løsøregenstandenes Afhentning og Opbevaring
— hvilke Krav ikke var bestridt for Højesteret — medens
Resten af Provenuet maatte udbetales til Konkursboet..... 177

Konsignation.

En Grosserer (S) havde givet en Cykelhandler (K) to Motor-
cykler i »Kredit-Konsignation« i 3 Maaneder, saaledes at de,
hvis de ikke var solgt i Løbet af den Tid, førtes i fast Reg-
ning for K. K haandpantsette dem imidlertid inden Udløbet
af de 3 Maaneder. S anset berettiget til at forlange Cyk-
lerne udleveret af Haandpanthaveren, da K ved at pantsætte
dem inden Fristens Udløb havde brudt Forudsætningen for
overhovedet at kunne blive Ejer af dem efter Fristens Udløb.

Lov Nr 243 af 8 Maj 1917 § 54, 2 Stk (om Beskyttelse
for den godtroende Erhverver af Ting, givne i Salgskommis-
sion) eller denne Bestemmelses Analogi ikke fundet anvende-

	Pag
lig her, hvor K stod ikke som Salgskommissionær, men som egentlig Konsignatar	459

Kontrakt.

Et Markfrøkontor havde i Foraaret 1919 solgt til en Godsejer et Parti Engsvingelfrø (Stamfrø) til Udsæd paa en ca 36 Td Land stor Mark. I Juni 1920 afkøbte Markfrøkontoret Godsjeeren Frøavlén af denne Mark til en Pris af 3 Kr 25 Øre pr kg med en Renhed af 95 pCt. Da Frøet imidlertid efter Leveringen viste sig at indeholde 65,5 pCt Engsvingel, 28,3 pCt alm Rajgræs og 6,2 pCt fremmede Bestanddele, vilde Markfrøkontoret annullere Handlen, men fik ej Medhold. Dets Direktør havde nemlig i Juni 1920 inden Kontraktens Indgaaelse sammen med Godsejeren besét Marken, hvor Rajgræsset var kendeligt, og Kontrakten maatte derfor i Ovsst m Godsejerens Paastand forstaaes saaledes, at Betaling skulde svares for Frøet, som det faldt ud, beregnet efter en Pris af 3 Kr 25 Øre pr kg for en Renheds-pCt af 95.

Derimod blev et af Godsejeren fremsat Krav paa Erstatning, fordi den leverede Udsæd maatte have været uren, ikke taget til Følge, allerede fordi Godsejeren ikke havde reklameret behørigt 130

E O antaget, at en Skomagermester, der ifølge Kontrakt af Juli 1919 havde bestyret en Skomagerforretning for en Direktør med fast Gage og 5 Aars Uopsigelighed, dog saaledes at Direktøren til enhver Tid kunde kræve Kontraktens Ophør mod at der betaltes Skomagermesteren 2000 Kr, havde Krav paa dette Beløb, efter at Direktøren i 1920 havde opgivet at fortsætte Forretningen 145

I Januar 1920 foreslog et Aktieselskab en Agent (N) at opgive sin egen Agenturforretning og fra 1 Juli s A at overtage en Stilling som Direktionssekretær i Selskabet paa nærmere angivne Vilkaar. N modtog Tilbudet. I Juli 1921 opsagde han imidlertid Stillingen og søgte derefter Selskabet til at betale ham den i Tilbudsskrivelsen lovede Tantième for 1920. Selskabet vægrede sig under Henvisning til, at 1920 var en Fejlskrift for 1921, og at N maatte have forstaaet dette. Selskabet fandtes dog ej at have ført tilstrækkeligt Bevis for dette sidste..... 578

En Agent for et Firma, der havde leveret en Provisinkøbmand hans Forbrug af Saasæd for 1920, forsøgte i Efteraaret 1920 at faa Købmanden til ogsaa at gøre saadan Bestilling for 1921 og gjorde gældende, at Forsøget var lykkedes. Det fandtes dog ej bevist, at Købmanden havde gjort nogen endelig Bestilling, og det blev i saa Henseende ikke fundet afgørende, at Købmanden havde forholdt sig passiv overfor forskellige Henvendelser fra Firmaets Side, der forudsatte, at Handel var sluttet, deriblandt en Meddelelse om, at Agenten under et

Besøg i Kømandens Fraværelse havde faaet hans Kommiss til at underskrive Slutseddell	664
--	-----

Konventionalbod.

Ved en Kontrakt af Febr 1918 paatog et Skibsbyggerfirma sig Bygningen af en 3 m Skonnert paa ca 100 Brutto Tons, der skulde leveres bilfærdig d 1 Febr 1919. Ellers skulde Firmaet betale 15 pCt p a af det indbetalte Forskud (5: paa Byggesummen) i Bøde. Antaget, at denne Passus havde været bestemt til at indeholde en udtømmende Angivelse af Følgerne af en Forsinkelse af Skibsbygningen	40
---	----

Kære.

Kære af en Landsrets Bestemmelse ang Størrelsen af en Forsvarers Salær behandlet og paadømt i Forbindelse med selve Ankesagen.....	198
Kære i en upaaankelig Straffesag afvist	345

Køb og Salg.

En nybygget Villaejendom var solgt i April 1919. I Foraaret 1920 opdagedes der vidt udbredt Svamp i den. Køberens Krav paa Skadesløsholdelse ej taget til Følge, da der ikke kunde lægges Sælgeren nogen Fortielse eller Forsømmelse til Last, da Ejendommen var solgt, som den forefandtes, og da i hvert Fald den væsenligste Del af Svampeskaden maatte antages at staa i Forbindelse med Følgerne af en fra et sprængt Vandrør hidrørende Oversvømmelse i Febr 1919, hvorpaa Køberens Opmærksomhed inden Købet udtrykkelig var henledet	72
En Mejeribestyrelse tilpligtet at betale den stipulerede Købesum for en af ham af et Aktieselskab købt Tørvepressemaskine, idet det ikke fandtes godtgjort, at Maskinen som af ham paa-staaet var leveret for sent og var mangelfuld.....	96
Ikke fundet bevist at Prof Ehlers som Generalsekretær for det sønderjyske Fond havde købt et Parti sønderjyske Nødpengesedler af en sønderjysk Købmand	185
»Herløv Konsortiet« havde solgt en Parcel ved Frederikssundsvej. Da Køberen efter det Foreliggende og særlig efter en Udtalelse fra Konsortiets Repræsentant havde haft Føje til at forudsætte, at Parcellen vilde faa Vand fra Vandværket, hvad den ikke fik, fandtes han berettiget til at kræve Handlens Tilbagegang.....	339
En Gaardejer, der havde solgt en Ejendom, saaledes at der under Handlen var indbefattet en Forkøbsret til »det Hus paa Ejendommen, som beboes af Sælgerens Formands Moder« frifundet for et af Køberens fremsat Erstatningskrav, der støttedes paa, at Forkøbsretten skulde være mindre værdifuld end forudsat ved Salget, idet det Jordstykke, hvorpaa Huset laa, i Virkeligheden ikke hørte til den solgte Ejendom.....	348

- En Prioritetshaver (S), der havde ladet sig den pantsatte Ejendom udlægge som højstbydende paa Tvangsauktion, overdrog sin Ret til Ejendommen til K ved Slutteddel af 12 Juli 1921, hvori det hed: »Det efter Tvangsauktionen 16 April d A udstedte Auktionsskøde besørger Sælgeren overført til Købereren uden Udgift for denne, senest 1 Aug d A«, skønt intet Skøde var udstedt, og skønt Restkøbesummen først skulde betales d 15 Aug. Da S ikke sørgede for, at K fik Skøde d 1 Aug, fandtes denne berettiget til at hæve Handlen.. 377
- Under en Sag om Godtgørelse i Anl af, at der var konstateret Hussvamp i en solgt Villa, blev Sælgeren frifundet, da det under særligt Hensyn til, at Svampeangrebet først var opdaget ca 2 Aar efter Ejendommens Salg, ikke kunde anses godtgjort, at Villaen havde været angrebet af Svamp allerede paa Salgets Tid 407
- Et Hotel i Frederiksværk var solgt i Juli 1920 til Overtagelse 1 Okt s A. Ifølge Købekontrakten var Handlen indgaaet under Forudsætning af, at Købereren fik fornøden Hotelbevilling. Idet dette Vilkaar ikke kunde antages indsat udelukkende i Køberens Interesse, fandtes Sælgeren at have været berettiget til at træde tilbage fra Handlen, da Købereren ingen Bevilling havde opnaaet d 1 Okt og heller ikke havde tilvejebragt nogen Sikkerhed for, at Bevillingen vilde blive givet ham.... 435
- I en Villa, der var solgt i Juli 1916, opdagede Købereren i Foraaret 1921 stærkt udbredt Hussvamp. Erstatning eller Afslag i Købesummen nægtedes dog Købereren, da det ikke fandtes bevist, at Villaen allerede paa Salgets Tid havde været angrebet af Svamp 496
- E O antaget, at to i og for sig ufuldstændige og uklare Sluttedler ang Salg af Hotel Postgaarden i Odense var saaledes suppleret af mundtlige Aftaler, at der forelaa en endelig Handel. Der paalagdes derfor Købereren, som nægtede at vedstaa Handlen, Erstatningspligt 524
- I en Villa, der var solgt i Foraaret 1918, konstateredes i Sommeren 1921 ret udbredt Hussvamp. Erstatning eller Afslag i Købesummen nægtedes dog Købereren, da det ikke fandtes bevist, at Villaen allerede paa Salgets Tid havde været angrebet af Svamp 642
- En Repræsentant, der havde indgaaet en Byttehandel med en Grosserer om en Blomsterforretning og et Automobil, dømt til at opfylde Handlen ved at udlevere Automobilen, idet det ikke fandtes bevist, at Grosserereren havde fremsat saadanne Urigtigheder angaaende Forretningen, at det kunde berettigede Medkontrahenten til at trække sig tilbage fra Handlen 648
- Ikke fundet bevist, at den Købesum, der af en Redaktør skulde betales for to Blade og et Trykkeri, var større end af Købereren hævdet..... 675

	Pag
I en i 1917 opført og i Foraaret 1920 solgt Villa konstateredes der i Dec 1920 Hussvamp. Køberens i den Anledning fremsatte Godtgørelseskrav toges dog ej til Følge, da det, selv om Svamp havde været til Stede i Villaen paa Købets Tid, dog ikke kunde anses godtgjort, at den paa dette Tidspunkt havde været saa udviklet og udbredt, at Køberen derpaa kunde støtte noget Krav paa Erstatning eller Afslag i Købesummen.....	679
Sælgerinden af en Ejendom i Stockholmsgade i København, der viste sig befængt med Hussvamp, tilpligtet at betale Køberen Erstatning, da hun efter det Oplyste havde haft saa megen Grund til at nære Mistanke om, at der var Hussvamp i den, at hun burde have henledet Køberens Opmærksomhed derpaa, hvad hun ikke havde gjort	713
København.	
Antaget, at det i § 24 i Tillæg af 17 November 1896 til Kørselsregl for København indeholdte Forbud mod i Staden og paa dens Grund at søge Erhverv ved Kørsel med Omnibus eller lignende Køretøj uden Kommunalbestyrelsens Samtykke omfattede en af en Vognmand etableret, regelmæssig, offentlig Kørsel med Motorvogn for Passagerer fra Vigerslev Allé til Byens Grænse ved Flaskekroen (og videre til Jægerkroen), uanset at Kørslen udgik fra en Holdeplads paa privat Grund, og uanset om Vognen ikke standsede undervejs paa Københavns Grund for at optage eller afsætte Passagerer	26
Leje.	
§ 6 B i Boliglov Nr 150 af 1 April 1921, der traadte i Kraft samme Dag, erklærede Husejeren berettiget til »uden Nævnets Tilsladelse med kontraktmæssigt Varsel at forhøje Lejen indtil 30 pCt over den Leje, der gjaldt d 1 April 1914«. Antaget, at saadan Forhøjelse uden Nævnets Samtykke kunde iværksættes ogsaa i Hh t et kontraktmæssigt Varsel, der — i Forventning om saadan Regels Komme — var givet forud for Lovens Ikrafttræden	91
Lignende Sag	93
En Lejer var flyttet ind i en Lejlighed i en ældre københavnsk Ejendom efter for egen Regning at have ladet den reparere. Da han blev plaget af Væggetøj og en efter Aftale med Husværtten foretaget, gentaget Desinfektion ikke hjalp, flyttede han bort og søgte Værtten til Betaling af Erstatning for Reparationen, Flytningen m v. E O tilkendtes der ham dog kun nogle med selve Desinfektionen forbundne Udgifter.....	158
Antaget, at der i Sommeren 1916 var kommet et endeligt 5 Aars-Lejemaal i Stand mellem en Restauratør og Dansk Købestævne i Fredericia m H t Købestævnets Restauration. Da Købestævnet imidlertid uden bevislig gyldig Grund nægtede	

	Pag
at vedstaa Lejemaalet, tilkendtes der Lejeren en ved Ret- tens Skøn fastsat Erstatning af 12 000 Kr.....	202
O, der havde overtaget et Lejemaal af et Butikslokale, hvortil Lejeren ulovlig havde tilbygget et Værksted, fandtes ikke at have Krav paa Erstatning hos Udlejeren, fordi Værk- stedsbygningen senere paa Bygningsmyndighedernes Forlan- gende blev nedrevet, da det fandtes lidet sandsynligt, at O havde været uvidende om, hvorledes Forholdene var m H t det oprindelige Lejemaal og Tilbygningen, og da han i alt Fald efter sin Stilling havde haft rigelig Anledning til at gøre sig bekendt med disse Forhold	451
Ej fundet Hjemmel til at unddrage et Brugsforhold, hvorved Statsbanerne havde overladt en Overportør en Bolig mod en maanedlig Leje af 9 Kr, senere forhøjet til 30 Kr, fra Bestem- melserne i den særlige Huslejelovgivning, idet dette Brugsfor- hold ifølge Tjenestemandslov Nr 489 af 12 Sept 1919 § 38 — i Modsætning til egentlige Tjenestemandsboliger (o: Boliger, der tillægges Tjenestemændene som en Del af deres Lønning) — maatte anses for et Lejemaal. Statsbanerne dømtes derfor til at udbetale Overportøren den forhøjede, i hans Lønning inde- holdte Leje, der ikke var godkendt af Huslejenævnet	469
En Boghandler i Aalborg havde i 1916 lejet Forretningslokale uopsigeligt til April 1924 og sikret sig en fordelagtig For- købsret til Ejendommen, forsaavidt han endnu var Lejer i 1923. Lejen forfaldt med $\frac{1}{12}$ den 15 i hver Maaned med 5 Dages Respit efter Paakrav, men hvis Lejen da ikke var betalt, skulde Lejeretten være forbrudt. Herefter fandtes Bog- handleren, da han trods Paakrav den 17 August 1921 først betalte Lejen den 23 s M, at have forbrudt sin Lejeret, uanset at Ikke-Betalingen maatte antages at skyldes Ligegyldighed og ikke økonomiske Vanskeligheder, og uanset at Forkøbs- retten maatte bortfalde sammen med Lejeretten.....	616
En Købmand, der ved Østre Landsret var dømt til at udrede Erstatning til en Husejerinde for noget ved Fraflytning af en Butikslejlighed medtaget Inventar m m, frifandtes ved Højesteret, da en af ham for Højesteret fremsat Paastand om at have et Erstatningskrav mod Ejerinden af mindst samme Størrelse i Anledning af, at hun havde opnaaet For- retningslokalenævnets og Overnævnets Godkendelse af Opsig- elsen ved urigtige Foregivender om, hvorledes hun vilde udnytte Lejligheden, toges til Følge	695

Likvidation.

Antaget, at en Mand, som havde Mellemregning med et Bankier- firma, der var traadt i Likvidation, men som ikke selv havde tiltraadt Vedtagelsen om Likvidation, kunde forlange et Mark- Engagement afregnet paa et for ham gunstigt Tidspunkt uanset Likvidationen	484
--	-----

Læger.

Rettens Medvirken ydet til Indhentelse af en Erklæring fra Retslægeraadet (Lov Nr 111 af 30 April 1909 § 10) 619

Løfte.

Ikke fundet bevist at en Gaardejer, der havde indgaaet et Mageskifte med en anden Gaardejer, samtidig havde givet denne Løfte om vederlagsfri Benyttelse af et Spand Heste og en Vogn. 148

Manddrab (uagtsomt) .Frifindende Dom.

En Tiltalt, der ved Østre Landsrets Dom var anset efter Strfl § 198 for at have forvoldt et spædt Barns Død ved at til-dække det med en Pude uden at forvise sig om at der til-førtes Barnet tilstrækkelig Luft, frifundet ved Højesteret, da det ikke fandtes bevist, at han ved sin Adfærd havde forvoldt Barnets Død. Heller ikke fandtes der Grundlag for at paa-lægge Tiltalte Ansvar efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 40.. 501

Maskiner.

En Godsejer, der i Dec 1919 havde købt en Motortraktor for 17 500 Kr med 3 Dages Prøvetid, erklærede efter denne Tids Udløb at ville beholde den, men forlangte den i Juni 1920, efter at have brugt den til Foraarsarbejderne, ombyttet med en anden under Paaberaabelse af væsentlige Mangler. Da Sælgeren afslog dette, vægrede Køberen sig ved at betale den og paastod subsidiært Afslag i Købesummen. Ingen af disse Paastande fandtes dog tilstrækkelig støttet ved det Oplyste.. 258

Thurø Elektricitetsværk havde hos en Maskinfabrik købt en brugt Vindmotor, som Fabriken skulde opstille i driftsfærdig og brugbar Stand, og som — efter hvad Fabriken udtrykkelig havde garanteret — skulde ved en Vindhastighed af ca 7 m pr Sekund kunne yde ca 7,5 Kilowatt pr Time. Da Vindmotoren efter Opstillingen viste sig behæftet med væsentlige Mangler og navnlig aldrig havde kunnet præstere den garanterede Mængde Elektricitet gennem den Dynamo, hvormed den ved Fabrikens Foranstaltning var sat i Forbindelse, fandtes Værket berettiget til at træde tilbage fra Handlen og kræve Erstatning.

En i Kontraktens trykte Vilkaar indeholdt Bestemmelse om Udelukkelse af Erstatningskrav ikke tillagt Betydning ligeoverfor den her udtrykkelig overtagne Garanti..... 271

Et Elektricitetsværk havde købt en Oliemotor af en Fabrikant, men Motoren var leveret af en Maskinhandler, der ogsaa havde modtaget og kvitteret for Betalingen og afgivet Garanti-erklæring for den. Alligevel ikke anset bevist, at Maskinhandleren var indtraadt i Fabrikantens (Sælgerens) Forpligtelser m H t Hjemmelspligt ang Motoren, der viste sig at tilhøre Trediemand 306

Meddelagtighed.

En Tiltalt, der paa offentlige Møder i Roskilde og Vejle havde fremsat indirekte Opfordringer til at plyndre Butikerne, forrykke Jærnbanseskinnerne og overklippe Telefon- og Telegraftraadene, idømt Fængsel paa sædv Fangekost i 80 Dage i Medfør af Sttril §§ 237, 288 og 295, smh m §§ 51 og 49... 443

Mened og lign.

En Barnefader dømt for at have aflagt falsk Partsed, idet det var oplyst, at Tidspunktet for Samlejet var et andet end af ham opgivet, at han ved Samtaler, medens Paternitetssagen stod paa, havde forudsat, at han kunde være Fader, og at det Grundlag, hvorpaa han havde støttet sin Benægtelse af Tidspunktet, ikke kunde give ham nogen Viden herom..... 16

En hidtil ustraffet Mand, der med Ed havde fralagt sig at kunne være Fader til et af en Pige født Barn, idømt Forbedringshusarbejde i 2 Aar efter Straffelovens § 150, da Pigens Sigtelse mod ham paa væsenlige Punkter var bestyrket af Sagens øvrige Oplysninger 300

Ikke anset bevist, at en Gaardejer, der edelig havde fralagt sig at kunne være Fader til et af hans Husholderske født Barn, derved havde gjort sig skyldig i Mened, idet Husholderskens edelig bekræftede Sigtelse mod ham ikke støttedes ved andet Bevis af Betydning. Særlig tillagdes der ikke Fingeraftryk af Barnet og Tiltalte nogen bevisende Kraft 302

En Tiltalt idømt Fængsel paa sædv Fangekost i 40 Dage efter Strfl § 146, jfr Rpl § 305, fordi han, da han søgtes til at betale et Komfur, som hans Hustru havde købt, og som han havde benyttet i sit Hus ca 2 Aar, afgav en usandfærdig Partsforklaring, gaaende ud paa, at han ikke havde købt eller modtaget det og ej heller havde det staaende i sit Hjem.... 383

To Tiltalte straffet bl a for Forsøg paa Forledelse til falsk Forklaring for Retten 541

Militærvæsen.

En Baadsmænd i Søminekorpset begærede sig i Foraaret 1919, da han havde Udsigt til at faa Ansættelse i Københavns Elektricitetsværkers Ingeniørkontor, fremstillet for en Kassationskommission. Efter dér at være kasseret modtog han Afskedigelse med 3 Maaneders Varsel til d 15 Aug 1919, idet han samtidig fik Tjenestefrihed straks, saaledes at han allerede den 19 Maj kunde tiltræde sin Tjeneste hos Kommunen. Antaget, at denne Ordning var sket efter hans Ønske, og at han derfor ikke ca 1½ Aar senere kunde gøre gældende, at han efter § 40 i Lov Nr 215 af 30 Sept 1909 havde haft Krav paa 6 Maaneders Afskedigelsesvarsel og som Følge deraf

endvidere var pensionsberettiget ifølge den d 1 Okt 1919 i Kraft traadte Tjenestemandsløv	514
---	-----

Mæglere.

Et dansk Reder-Firma havde som Mægler »for Regning her-værende Førsteklasses-Befragtere« fragtet et norsk Skib. Da Befragteren imidlertid senere viste sig ude af Stand til at betale hele Fragten, søgte det norske Rederi det førstnævnte Firma til Erstatning; men dette, der maatte antages at have givet Oplysningen om Befragteren efter bedste Evne i Hh t det Kendskab, det dengang havde om ham, frifandtes.....	108
---	-----

Mønt.

Antaget, at en i Grundbogen til 1440 Mark angivet Pantegæld til et Fideikommis efter Opsigelse fra Skyldnerens Side kunde indfries af denne i Mark, uanset at det i det oprindelige Pantebrev af Maj 1788, hvortil der i de senere Ejeres Anerkendelseserklæringer henvistes, hed, at Kapitalen skal tilbagebetales »in der hinführo [o: herefter] in den Herzogthümern gangbaren Münze und Banco Zettel nach Courant berechnet..	476
Antaget, at en Mand, som havde Mellemregning med et Bankier-firma, der var traadt i Likvidation, men som ikke selv havde tiltraadt Vedtagelsen om Likvidation, kunde forlange et Mark-Engagement afregnet paa et for ham gunstigt Tidspunkt uanset Likvidation	484

Nævningesager.

En Vognmand, der ved Nævningekendelse var erklæret skyldig efter Strfl § 185, fordi han en Nat havde trukket Tøjet af sin 14aarige Tjenestepige og fuldbyrdet Samleje med hende, skønt hun viste sig modvillig, idømt Forbedringshusarbejde i 2 Aar..	687
---	-----

Offentlig Myndighed og Orden, Forbrydelser mod.

En Tiltalt anset dels for Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden og for Vold, dels for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri og for Betleri, efter Straffelovens §§ 100, 203, 232 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 4 Aar....	202
En Tiltalt anset efter for Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden samt for groft Tyveri og Forsøg derpaa efter Strfl § 108, § 100, jfr § 98 og efter dens § 229 Nr 4, jfr tildels § 46 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar	348
En Tiltalt anset efter Strfl § 100 samt efter Lov Nr 21 af 4 Februar 1871 § 6 for Overtrædelse af Politivedtægt for Vejle Købstad § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned	362
En Sag, hvorunder der var rejst Tiltale mod nogle kommuni-	

	Pag
stiske Ledere for Overtrædelse af Strfl §§ 99 og 100, jfr § 52, 2 Pkt, subsidiært af dens § 98, 2 Stk, jfr § 46, ej anset for en Sag, der rejste sig af politiske Lovovertrædelser og derfor hørte under Nævninger	379
af vedkommende kommunale Myndighed i Randers som midlertidig Gasmaalerafiæser ansat Mand at have udvist fornærmelig og voldelig Adfærd under Udøvelsen af hans Hverv ..	397
En Tiltalt anset efter Straffelovens § 98, jfr § 100 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder for Overfald paa en Statspolitibetjent i Funktion	541

Pant.

En Forretningsmand gav, da der begyndtes Retsforfølgning mod ham for en Forretningsgæld, vedk Kreditor oprykkende Pantet i en ham tilhørende Ejendom næstefter et Kreditforeningslaan »samt 4000 Kr à 5 pCt p a«, skønt 2den Prioritet, der oprindelig havde været paa 4000 Kr, allerede da var nedbragt ved Afdrag. Senere gjorde en anden Kreditor Udlæg i Ejendommen, og noget senere gik Debitor fallit, og Ejendommen solgtes ved Tvangsauktion. Antaget, at førstnævnte Kreditor efter hans Panterets Oprindelse og Obligationens Indhold havde Fortrinsret fremfor Udlægshaveren til den Del af Provenuet der svarede til den ved Afdragene frigjorte Del af 2den Prioriteten	265
En Tjener havde efter at have tiltraadt Besiddelsen af et Hotel i Henhold til Købekontrakt, udstedt et Skadesløsbrev med Pant i Hotellet og dets Løsøre til et Vinhandlerfirma, men maatte senere fratræde Hotellet, da han ikke kunde opfylde Købekontrakten helt. Herefter fandtes Firmaet ikke at kunne hævde nogen Panteret overfor Hotellets Ejer og Panthaver	464

Pengeafpresning.

En Kvinde der med det Formaal at forskaffe sig Penge havde tilskrevet en Boghandler og dennes Søster hver et Brev, hvis Indhold maatte opfattes saaledes, at Tiltalte, hvis der ikke blev betalt hende Penge, vilde benytte sin Viden om, at Boghandleren havde udvist strafbart uterligt Forhold overfor hendes 13-aarige Søn, til at gøre Skandale eller eventuelt indgive Politianmeldelse, anset efter Strfl § 245 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage	205
Under den store Lockout med dertil knyttede Strejker i Foraaet 1922 havde nogle Vognmænd i Aalborg arbejdet for Arbejdsgivere, hos hvilke der var erklæret Strejke. Overfor disse Vognmænd var der derefter af Kuskenes Fagforening i Aalborg dekretet Blokade. Henført under Strfl § 245, at Fagforeningens Bestyrelse havde aftvunget Vognmændene Bøder til Fagforeningen som Vilkaar for at bringe Blokaden til Ophør	683

Pension.

- Enken efter en i Aug 1918 afdød kommunal Tjenestemand indtraadte i Dec 1918 selv i Københavns Kommunes Tjeneste. Antaget, at hun maatte finde sig i, at den hende efter Manden i Hh t de ældre Regler tillagte Enkepension i Medfør af Reglen i § 35 i den fra 1 Okt 1919 gældende nye Løn-Vedtægt for Københavns Kommune af 31 Marts 1920 nedsattes til Halvdelen. 1
- Enken efter en i Dec 1918 afdød Embedsmand var, da Tjenestemandssloven Nr 489 af 12 Sept 1919 traadte i Kraft, selv ansat i Statens Tjeneste. Antaget, at hun maatte finde sig i, at den hende efter Manden i Hh t de ældre Regler tillagte Enkepension i Medfør af Tjenestemandsslovens § 65 nedsattes til Halvdelen 23
- En Baadsmand i Søminekorpset begærede sig i Foraaret 1919, da han havde Udsigt til at faa Ansættelse i Københavns Elektricitetsværkers Ingeniørkontor, fremstillet for en Kassationskommission. Efter dér at være kasseret modtog han Afskedigelse med 3 Maaneders Varsel til d 15 Aug 1919, idet han samtidig fik Tjenestefrihed straks, saaledes at han allerede den 19 Maj kunde tiltræde sin Tjeneste hos Kommunen. Antaget, at denne Ordning var sket efter hans Ønske, og at han derfor ikke ca 1½ Aar senere kunde gøre gældende, at han efter § 40 i Lov Nr 215 af 30 Sept 1909 havde haft Krav paa 6 Maaneders Afskedigelsesvarsel og som Følge deraf endvidere var pensionsberettiget ifølge den d 1 Okt 1919 i Kraft traadte Tjenestemandsslov 514
- Ikke fundet Hjemmel i Forholdets Natur og Pensionslovgivningens Grundsætninger til at indskrænke Bestemmelsen i Tjenestemandsslovens § 1328 derhen, at der ved Beregningen af Pensionsalderen ikke medtoges det Tidsrum, i hvilket den Paagældende havde beklædt en da honorarlønnet Stilling som Magasinassistent, men samtidig havde oppebaaret Pension som Stabssergent..... 659

Politi.

- Antaget, at den »fri Lægebehandling«, der ved § 67 i Vedtægten af 31 Marts 1920 for Bestyrelsen af Københavns kommunale Anliggender er tillagt Politiets Betjente, omfatter nødvendig Tandplombering med ordinært Materiale 649

Politivedtægt.

- Straf idømt for Overtrædelse af Vejle Politivedtægt 362

Pressen.

- Antaget, at Ansvarret for en i »Social-Demokraten« optaget, for en Husejer fornærmelig Artikel, der fremtraadte med flere navngivne Personers Underskrift, af hvilke to ogsaa havde

vedkendt sig deres Underskrift, ikke tillige kunde lægges paa Redaktøren, fordi det viste sig, at to andre Navne var sat under Artiklen uden de Paagældendes Samtykke.

Derimod dømtes Redaktøren paa Bladets Vegne til at erstatte Husejeren det Beløb, denne var blevet dømt til at betale de to Sidstnævnte i Sagsomkostninger under en af ham mod dem i Anl af Artiklen anlagt Sag, idet Bladet havde trykt Artiklen med de Paagældendes Navne uden at have skaffet sig rimelig Sikkerhed for, at dette skete med deres Samtykke ..

560

Prisregulering.

A/S The American Tobacco Company's Direktør idømt en Bøde af 300 000 Kr for Overtrædelse af Indenrigsministeriets Bek Nr 41 af 1 Febr 1917. Efter Beskaffenheden af Tiltaltes Forhold fandtes Analogien af Strfl § 66 ikke anvendelig.....

242

Et Fløde Export Selskab, der som eksportberettiget i 1916—17 havde betalt en Fløde-Eksport-Afgift, ved Hjælp af hvilken der bl a var tilvejebragt Midler til at skaffe Supplerings-Mælk til København og andre Byer, forlangte udbetalt til sig den Del af et fremkommet Overskud, der svarede til det af Selskabet betalte Afgiftsbeløb, men fik ej Medhold, allerede fordi der havde været behørig Hjemmel for Afgiftens Opkrævning, og Overskudets Anvendelse maatte være Selskabet uvedkommende.

285

Antaget, at en efter Dec 1917 begyndt Fragtregulering, hvorefter københavnske Mælkeleverandører, hvis Fragtudlæg var mindre end 1 Øre pr kg, indbetalte Forskellen til et Mælkeudvalg, der anvendte Beløbet til Fordel for de Leverandører, hvis Fragtudlæg var større, ikke hvilede paa nogen Forskrift fra en Myn-dighed, men paa en Vedtagelse mellem Leverandørernes Or-ganisation og Prisreguleringskommissionerne, og at de Bi-dragpligtige var berettigede til at træde tilbage fra denne Ordning, da Kommunen i Jan 1920 ophørte at yde Tilskud til dens Gennemførelse

474

Præklusion.

Antaget, at en d 1 Marts 1921 afdød Aktionærs Forpligtelse til at indbetale indkaldte 10 pCt af Aktiekapitalen og til at hæfte for resterende 20 pCt var prækluderet i Forhold til hans i uskiftet Bo hensiddende Enke ved ikke at være anmeldt efter et af hende d 30 Marts 1921 udstedt Proklama. At Aktiesel-skabet havde indkaldt de 10 pCt ved et Cirkulære, der var modtaget paa Aktionærernes Kontor d 16 s M, fandtes uden Betydning

221

Reklamation.

Et Markfrøkontor havde i Foraaret 1919 solgt til en Godsejer et Parti Engsvingel (Stamfrø) til Udsæd paa en ca 36 Td

Land stor Mark. I Juni 1920 afkøbte Markfrøkontoret Godsejer Frøavlen af denne Mark til en Pris af 3 Kr 25 Øre pr kg med en Renhed af 95 pCt. Da Frøet imidlertid efter Leveringen viste sig at indeholde 65,5 pCt Engsvingel, 28,3 pCt alm Rajgræs og 6,2 pCt fremmede Bestanddele, vilde Markfrøkontoret annullere Handlen, men fik ej Medhold.

Derimod blev et af Godsejeren fremsat Krav paa Erstatning, fordi den leverede Udsæd maatte have været uren, ikke taget til Følge, allerede fordi Godsejeren ikke havde reklameret behørigt

130

Et Parti engelsk Klæde var solgt her i Byen efter Prøve af et Firma til et andet. Efter Køberens Anmodning blev Partiet af Sælgeren ekspederet til Berlin til Køberens tyske Køber. Antaget, at en Reklamation om Klædets Ukontraktmæssighed, der først fremkom over 3 Uger efter Klædets Ankomst til Berlin, var for sent fremsat

589

Retsafgift.

Antaget, at der skulde svares Optagelsesafgift i et Tilfælde, hvor Sagen var optaget paa første Tægtedag, men paa Parternes Begæring var blevet reassumeret til Afhøring af et ikke tidligere afhørt Vidne og derefter paany optaget

372

Røveri.

To Tiltalte straffet for Røveri og Betleri hver med Tugthusarbejde i to Aar 8
 To Tiltalte anset for Røveri efter Strfl § 243 med Tugthusarbejde i 4 Aar 359
 To Tiltalte straffet henholdsvis for Røveri og for Meddelagtighed heri 541

Sagførere.

En Sagfører, der i vidt Omfang havde skaffet sig gratis Rejse med Statsbanerne mellem Hillerød og København ved at forevise et udløbet Abonnementskort eller foregive at have Abonnementskort, idømt Fængsel paa sædv Fangekost i 60 Dage efter Strfl § 251, hvorhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendtes ham i Medfør af Rpl § 137, 1 Stk

342

Selvtægt.

Straf for Selvtægt ikke paalagt en Grundejer, der egenmægtig havde ombyttet et Hegn, hvis ene Halvdel stod paa Naboens Grund, med et andet Hegn, da han efter det Svar, som han havde faaet ved Henvendelsen til Hegnsynsmændenes Formand, maatte gaa ud fra, at Hegnsynsforretning var uforuden.

706

Servituter.

Ved Udstykning i 1911 af Rydhauge Hovedgaard og Salg af Hovedbygningen med Skov og Have forbeholdtes der Ejerne af nogle vest for Skoven liggende Engparceller Ret til Færdsel »ad Midtervejen i Skoven«. Antaget, at Ejeren af den Øst for Skoven og Hovedbygningen liggende Avlsgaard, til hvilken der hørte en af disse Engparceller, som Ejer af denne havde Ret til Færdsel ikke blot ad selve Midtervejen i Skoven, men ogsaa ad dennes fra gammel Tid bestaaende Fortsættelse gennem Haven til Avlsgaarden

607

Skatter.

Antaget, at Statskassens Krav paa Stempelafgift og krediteret Købesum for Stempelbaand i Hh t Tobaksbeskatningslovene af 1912, 1917 og 1918 var privilegeret efter den alm Regel i Toldfdg af 1 Febr 1797 § 75, Nr 2, hvorefter der tilkommer »Kongens Kasse Fortrinsret ogsaa for alle andre forfaldne Told- og Consumtionsafgifter«

103

Ved § 1257 i Tjenestemandsløven, der traadte i Kraft d 1 Okt 1919, ophævedes den tjenestegørende Militære hidtil indrømmede Begunstigelse, at de ikke skulde svare mere end 2 pCt i Kommuneskat. Ved en Fejltagelse blev der af Aalborg Ligningskommission ikke taget Hensyn til denne Ophævelse ved Ligningen for 1920—21. Først efter at Opmærksomheden var henledet derpaa ved en Skrivelse fra Indenrigsmin af 2 Juni 1920, blev der afkrævet de Paagældende det for lidt paaligtede Beløb. Antaget, at Ligningskommissionen ikke under de her foreliggende Omstændigheder var afskaaret fra at berigtige Ligningen

105

Ejeren af Ejendommen Møntergade Nr 17 havde i 1917 købt Naboejendommen, Nr 15, for 66 000 Kr og solgte den i 1919 med en Avance af 55 000 Kr. E O antaget, at Købet var sket i Spekulationsøjemed og Avancen derfor skattepligtig Indkomst efter Lov Nr 144 af 8 Juni 1912 § 5 a uanset Køberens Forklaring om, at Købet kun var sket for at forbedre Adgangsforholdene til Nr 17

136

Antaget, at der i Lov Nr 144 af 8 Juni 1912 § 34, 3 Pkt, var Hjemmel for Landsoverskatteraadet til i Forbindelse med Skatteraadet i 1920 at forhøje den Skatteindtægt, hvortil en Skatteyder, der ikke havde gjort Selvangivelse, var ansat for Skatteaarene 1916—17 og 1917—18, og kræve Efterbetaling i Hh t Forhøjelsen . . .

492

En udenfor Aarhus boende Mand var Direktør for »A/S De forenede jyske Farverier og Trikotagefabrikker«, der havde Hjemsted og Hovedkontor i Aarhus, men drev Fabrikker baade i Aarhus og i flere andre jyske Kommuner. Antaget, at den Paagældende, hvem der for flere Skatteaar kun var afkrævet

	Pag
Erhvervsskat af Aarhus Kommune, ikke i Lov Nr 162 af 20 Marts 1918 § 1, 5 Stk, jfr Lov Nr 62 af 1 Marts 1920 § 3, 5 Stk, kunde søge Hjemmel til at nægte at betale denne Skat.	605
En af »De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg« afholdt Majfest med Bal, der var offentlig averteret, og hvortil Billetter solgtes ved Indgangen under mangelfuld Kontrol, allerede som Følge heraf anset som offentlig m H t Forlystelsesskatten ..	629
Et Karneval med Bal, der var afholdt af Sangforeningen »Hedelærken« i Silkeborg i Henhold til et Avertissement, hvori det hed »Medlemmer af de samvirkende Fagforeninger har Adgang som maskerede og Tilskuere«, anset som offentligt m H t Forlystelsesskatten, bl a under Hensyn til den store Kreds af Personer, der havde haft Adgang dertil.....	632
Ikke i det for Højesteret ang norsk Ret Oplyste fundet tilstrækkelig klar og sikker Hjemmel for at paalægge en hertil i Nov 1918 flyttet Nordmand de Skatter, der afkrævedes ham af de norske Myndigheder i Anl af, at han i Juni 1918 havde solgt sin Ejendom i Norge med stor Fortjeneste.....	691

Skibe.

Ved en Kontrakt af Febr 1918 paatog et Skibsbyggerfirma sig Bygningen af en 3 m Skonnert paa ca 100 Brutto Tons, der skulde leveres bilfærdig d 1 Febr 1919. Ellers skulde Firmaet betale 15 pCt p a af det indbetalte Forskud (5: paa Byggesummen) i Bøde. Antaget, at denne Passus havde været bestemt til at indeholde en udtømmende Angivelse af Følgerne af en Forsinkelse af Skibsbygningen	40
En Skibsbygger, der var betænkelig ved at modtage et Skib til Reparation paa sin Bedding, fordi det var for stort, gik dog ind derpaa mod, at Skibets Ejer overtog Ansvar. Da Skibet ved Afløbningen efter endt Reparation trykkede Beddingen i Stykker, uden at det var godtgjort, at dette skyldtes Fejl fra Skibsbyggerens Side, tilpligtedes Skibets Ejer at erstatte Skaden paa Beddingen	603

Strafferetspleje.

I et Tilfælde, hvor Underretten efter Rpl § 687 havde savnet Hjemmel til at paakende en mod en tiltalt Person for Tyveri og Brandstiftelse rejst Sag, blev Underretsdommen og den for Sagens Optagelse til Dom i Henhold til Retsplejelovens § 925 Tiltalte givne Tilkendegivelse om, at han ved den paa-gældende Underret sattes under Tiltale for Tyveri og Brandstiftelse, ophævet og Sagen paakendt af Landsretten som første Instans, idet Ankemeddelelsen fandtes at kunne træde i Stedet for et Anklageskrift	127
En tiltalt Pige, der havde tilstaaet i Drabshensigt at have ladet	

sit levendefødte Barn efter Fødslen blive liggende tildækket i Sengen i flere Timer, paa Grundlag af Nævningernes Kendelse kun fundet skyldig i Barnefødsel i Dølgemaal.

Spørgsmaal til Nævningerne om sidstnævnte Forhold var først nægtet stillet som subsidiært efter Spørgsmaal om Straffelovens § 192 eller § 192, jfr § 46, men forelagdes senere, da disse Spørgsmaal viste sig at blive besvaret med Nej.

- Udtalt i Højesteretsdommen, at der ikke ved Spørgsmaalsstillingen fandtes at være begaaet nogen Fejl fra Rettens Side. 198
- En Fører af et Automobil idømt Fængsel paa sædv Fangekost dels for Vold mod sagesløs Person, dels for at have kørt Automobilet i beruset Tilstand, hvorhos han efter § 34 i Lov Nr 149 af 20 Marts 1918, jfr Lov Nr 271 af 6 Maj 1921, fradømtes Retten til at være Fører af Motorkøretøjer for bestandig.
- Underretsdommen ophævet, da den udøvede Vold fandtes at have været af den i Strfl § 203 omhandlede Beskaffenhed, og Politimesteren derfor ikke havde været paataleberettiget .. 245
- Antaget, at der i Rpl § 908 var Hjemmel for at dømme en Mand, der var anklaget for ved nærmere angivne Forhold at have gjort sig skyldig til Straf efter Straffelovens § 210 og § 176, jfr § 163, efter disse Straffebestemmelser i Forbindelse med § 185 67
- Under en Menedssag afgav baade den tiltalte Mand og Barne moderen personlig Forklaring for Højesteret..... 300, 302
- En Sag, hvorunder der var rejst Tiltale mod nogle kommunistiske Ledere for Overtrædelse af Strfl §§ 99 og 100, jfr § 52, 2 Pkt, subsidiært af dens § 98, 2 Stk, jfr § 46, ej anset for en Sag, der rejste sig af politiske Lovovertrædelser og derfor hørte under Ntvninger 379
- En Tiltalt dømt efter Strfl §§ 185 og 210 til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, medens Landsretten, uanset at Tiltalte ikke havde været for Nævninger (jfr Rpl § 688 d, 1 Pkt) havde idømt Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder 395
- En Anke fra en Domfældt afvist i Medfør af Rpl § 949, da Domfældte først efter Udløbet af den i Rpl § 948 foreskrevne Frist havde gjort Skridt til Paaanke, uden at Fristens Overskridelse skyldtes ham utilregnelige Aarsager 616
- Tillagt en Sagfører i Odense, der i Henhold til det ved Lov Nr 300 af 30 Juni 1922 til Rpl § 735 føjede nye 2det Stykke var beskikket som Forsvarer for to Tiltalte ogsaa ved Landsretten, en Rejsegodtgørelse af 60 Kr udover Salæret..... 675
- En Tiltalt, der havde forført sin Søns 12aarige Steddatter til Samleje og derfor af Landsretten var straffet efter Strfl § 176, jfr § 174, blev af Højesteret dømt efter § 174, idet Samlejet antoges fuldbyrdet. Det ansaas dog for udelukket at forhøje Straffen, der var sat til Fængsel paa sædv Fangekost i 6 Maaneder, idet Sagen trods Tiltaltes Begæring ikke havde været for Nævninger, jfr Rpl § 688 d, 1 Pkt.

	Pag
Derimod blev der altsaa ikke fundet Anledning til i Medfør af Rpl § 959 Nr 3 at hjemvise Sagen til Nævningebehandling.	689
En Begæring fra en Tiltalt om at en mod ham og to Andre anlagt Sag maatte blive foretaget, ikke som i Anklageskriftet paastaet, paa et Ting afholdt af Østre Landsrets vestsjællandske Nævningekreds, men ved Østre Landsrets københavnske Nævningekreds, taget til Følge.....	716
Sundhedsvæsen.	
Et Tilhold fra Sundhedskommissionen for Frederiksberg om at føre en Skorsten saa højt op over Tagrygningen paa Naboejendommen, at Trækken i Skorstenen ikke generedes af denne, fandtes at have fornøden Hjemmel i Sundhedsvedtægt B Nr 279 af 15 Juli 1913 § 74 og dets Efterkommelse at kunne fremtvinges ved Dagbøder	405
Sædelighedsforbrydelser.	
En i lettere Grad aandssvag Person, der i en Aarrække havde staaet i kønslig Forhold til en Enke, dømt for Vold og Uterlighed overfor Enkens Datter	67
En Tiltalt anset efter Strfl §§ 185 og 210 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.....	139
En Person anset efter Straffelovens § 176, jfr § 164 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder for uterligt Forhold overfor sin 12aarige Halvsøster	192
En Tiltalt anset efter Strfl § 176, jfr § 170, 2 Led, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage	233
En Tiltalt anset for uterligt Forhold efter Strfl § 185 og § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage..	294
En Tiltalt anset efter Strfl § 185 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage	374
En Tiltalt anset for uterligt Forhold efter Strfl § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage	386
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt efter Strfl §§ 185 og 210 for uterlig Behandling af en Dreng. Sagen var, jfr Rpl § 688 d, 1 Pkt, ikke bragt for Nævninger. Straffen sat til Fængsel paa sædvanlig Fangekost	395
En Tiltalt anset for uterligt Forhold overfor Smaa piger efter Strfl § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder	399
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt efter Strfl § 176, jfr § 173, til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, fordi han paa en Tømmerplads i Nørresundby havde behandlet en 5aarig Pige uterligt ved at lægge hende ned, trække hendes Benklæder ned og slikke hendes Kønsele. Vestre Landsret havde anvendt Strfl § 185	421

	Pag
En Mand og en Kvinde straffet bl a henholdsvis for Alfonsoeri og for at have drevet Utugt som Erhverv medens vedk havde en Mandsperson til Huse hos sig	541
En Person, der var tiltalt til Straf efter Strfl § 168, I, subsidiært § 171, mest subsidiært § 185, jfr § 210 for en Nat at have trængt ind i et afsidesliggende Værelse, hvor en 16aarig Pige laa og sov og dér mod hendes Vilje at have tiltvunget sig eller dog med Magt forskaffet sig Samleje med hende, blev ved Nævningernes Kendelse kendt skyldig i Overtrædelse af § 185. Straffen fastsat til Forbedringshusarbejde i 2 Aar....	600
En Tiltalt straffet for Forsøg paa Voldtægt mod berygtet Pige med Forbedringshusarbejde i 1 Aar	622
En Tiltalt anset for Voldtægt og Krænkelser af Blufærdigheden i Medfør af Straffelovens §§ 168 I og 185, jfr § 39 med Forbedringshusarbejde i 6 Aar	670
En Tiltalt anset for uterligt Forhold overfor et 9aarigt Pigebarn efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder	674
En Vognmand, der ved Nævningekendelse var erklæret skyldig efter Straffelovens § 185, fordi han en Nat havde trukket Tøjet af sin 14aarige Tjenestepige og fuldbyrdet Samleje med hende, skønt hun viste sig modvillig, idømt Forbedringshusarbejde i 2 Aar.....	687
En Tiltalt, der havde forført sin Søns 12aarige Steddatter til Samleje og herfor af Landsretten var straffet efter Straffelovens § 176, jfr § 174, blev af Højesteret dømt efter § 174, idet Samlejet antoges fuldbyrdet	689

Søfart.

E O antaget, at en Styrmand, der i Okt 1919 havde indmeldt sig i Dansk Styrmandsforening og sejlede for et Rederi, der i 1919 havde indmeldt sig i Dansk Sejlskibsrederi-Forening, havde Krav paa den Hyre, der i Dec vedtoges mellem de to Foreninger med Gyldighed fra 1 Okt 1919, uanset at Styrmanden ikke blot i Febr 1919 var mønstret til lavere Hyre, men i Jan 1920 — efter hans Forklaring fordi han da endnu ikke kendte Overenskomsten mellem Organisationerne — paany havde ladet sig mønstre til samme lave Hyre og først ved Afmønstringen i Jan 1921 havde fremsat Krav paa Forskellen fra 1 Okt 1919 at regne	21
Et dansk Reder-Firma havde som Mægler »for Regning her-værende Førsteklasses-Befragtere« fragtet et norsk Skib. Da Befragteren imidlertid senere viste sig ude af Stand til at betale hele Fragten, søgte det norske Rederi det førstnævnte Firma til Erstatning; men dette, der maatte antages at have givet Oplysningen om Befragteren efter bedste Evne i Hh t det Kendskab, det dengang havde om ham, frifandtes.....	108

	Pag
Et Sejlskib var befragtet til at tage Kul ind i Methil, men da Befragteren ikke, som lovet, havde sin »Stem« og »Permit« i Orden i rette Tid, gik Skibet til det nærliggende Dysart for at indtage Kul dér, idet det aftaltes med Befragteren, at derved fremkommende Forsinkelse skulde erstattes som Overliggetid. Da det ifølge Erklæring fra den danske Vicekonsul i Methil maatte antages, at der var fremkommet 15 Dages Forsinkelse, tilkendtes der Skibet Liggedagspenge i Ovsst dermed.....	83
En dansk Damper havde en Nat i Maj 1918 i Farezonen ved England, hvor Skibene maatte sejle uden Lanterner, paasejlet en engelsk Damper, der sank, medens det danske Skib ingen Skade tog. Da der fandtes at have været Fejl hos begge Skibe, men mest hos det danske, tilpligtedes dettes Rederi at erstatte det engelske Rederi $\frac{3}{4}$ af den lidte Skade. Det danske Skib var blevet beslaglagt i Frankrig og havde for at komme fri maattet stille Sikkerhed for et bestemt Beløb. Antaget, at det engelske Rederi for den tilkendte Erstatning kunde holde sig til den saaledes stillede Sikkerhed, uanset at det danske Skib paa Gr af Skibsprisernes stærke Dalen nu var meget mindre værd, end dengang Aftalen om Sikkerhedsstillelsen blev truffet	213
En Bestemmelse i et Certeparti om en Ladning Kul, hvorefter Skibet (et Barkskib) skulde losses med Kraner, hvis saadanne var til Raadighed og Modtageren forlangte det, ikke fundet anvendelig i et Tilfælde, hvor Modtagerens Kraner paa Grund af deres særlige Konstruktion ikke kunde anvendes uden Fare for Skibets Master	251
En Styrmand, der i 1920 havde været paamønstreret det Styrelsen for Kolonierne i Grønland tilhørende Barkskib »Thorvaldsen« til en Rejse til Grønland og videre, gjorde gældende, at der som Følge af Hyrekontraktens Henvi sning til Dansk Dampskibsrederiforenings Forhyringsregler af Juni 1919 maatte tilkomme ham Krav paa 3 Maaneders Opsigelse, men fik ej Medhold, da det efter alt Foreliggende maatte antages, at denne Opsigelsesregel ikke fandt Anvendelse paa den heromhandlede Sæsonsejlsads	423
Ejeren af en Tjalk, der paa uforsvarlig Maade havde krydset ved Indløbet til Korsør Havn til Hinder for den udgaende Dampfærge med den Følge, at Færgeren stødte mod en Bølgebryder, tilpligtet at erstatte Skaden	534
En Kaptajn, der havde sejlet i Trampfart for et dansk Dampskibsrederi fra 1912 til 1919 mod Hyre samt 3 pCt Kaplak, paastod at have et Beløb tilgode, idet det nu var oplyst, at Rederiet i Stedet for at udregne Kaplaken efter Skibets Nettofragt uden yderligere Fradrag havde fradraget et Beløb for alm Omkostninger, Skatter og Fragtnævnsbidrag. Paastanden	

ej taget til Følge, da de forskellige Rederier opgjorde Kap-
laken paa forskellig Maade, og det heromhandlede Rederi i
en Aarrække havde fradraget alm Omkostninger og Skatter. 646

Sø- og Handelssager.

En Sagsøgts Paastand om en Sags Henvisning til Sø- og Han-
delsretten mod Sagsøgerens Protest ej taget til Følge, da
Fagkundskab til Søforhold eller Handelsforhold ikke skønne-
des at være af Betydning i Sagen 374

Tandlæger.

En Skuespillerinde, som, efter at en Tandlæge havde gjort et
mislykket Forsøg paa at udtrække en af hendes Visdoms-
tænder, der smertede hende, maatte lade sig indlægge paa
en Klinik til Behandling for en Kæbebetændelse, søgte Tand-
lægen til Erstatning for Udgifterne herved samt for tabt Ar-
bejdsfortjeneste, Svie, Smerte og Vansir; men Tandlægen
frifandtes, da det ikke var bevist, at han havde udvist noget
Forhold, som kunde gøre ham erstatningspligtig 619

Telegraf og Telefon.

Jysk Telefonaktieselskab, der i Marts 1917 havde sluttet en paa
5 Aar gensidig bindende Kontrakt med en Gaardejer om Tele-
fonabonnement, der bl a gav ham Ret til uden Ekstrabetaling
at samtale »med Abonnenterne i det til Grønbjerg Central
til enhver Tid hørende Opland«, anset uberettiget til under
Henvisning til Koncessionens Fornyelse og nye Taksters Fast-
sættelse i 1920 at fratage ham denne Ret inden 5 Aars Fristens
Udløb..... 392

Testamente.

En Mand havde i sit Testamente af 1915 indsat sin Husbestyrer-
inde til at arve en Ejendom m m, hvis hun ved hans Død
endnu var i hans Hus som hans Husbestyrerinde. Manden
døde d 29 Jan 1921, men allerede d 25 Dec 1920 havde Hus-
bestyrerinden paa Grund af Sindssygdom taget midlertidigt
Ophold andetsteds, og d 18 Jan 1921 var hun blevet indlagt
paa en Sindssygeanstalt. Der var betalt hende Løn til 1 Febr
1921. E O antaget, at hun ikke opfyldte Testamentets Be-
tingelser for at arve 520

Tiende.

Ved Frederik II's Fundats for Randers Hospital af 1573 var der
tillagt Hospitalet en aarlig Afgift i Byg og Havre af V Tørslev
Sogn, kaldet »Provstekorn«, hvilket var en fra den katolske
Tid stammende, paa Kirketienden hvilende Afgift, der ved Re-

formationen var gaaet over til Kronen. Efter at Sognets Kirke-tiende var afløst i Hh t Lov Nr 100 af 15 Maj 1903, og det var konstateret, at den til Kirkens Vedligeholdelse og Drift nød-vendige Kapital oversteg Kirketiendens Afløsningssum, nægtede Kirkebestyrelsen at vedblive med at betale Afgiften til Hospi-talet. Denne Nægtelse anset berettiget, da Provstekornet var en alm Realbyrde og som saadan ligesom Panterettigheder maatte vige for Udgifterne til Kirkens Vedligeholdelse, jfr Tiendeafløsningslovens §§ 16 og 23

667

Tilbagesøgning.

Indenrigsministeriet, der havde udbetalt den ved Kornloven hjem-lede Godtgørelse til den Mand, der paa Udbetalings tiden var Ejer af vedk Ejendom, blev ved H D 2 Dec 1920 dømt til at betale Godtgørelsen til den Mand, der havde været Ejendom-mens Ejer, dengang Kornet leveredes til Staten. Landbrugs-ministeriet — til hvilket den Art Sager var overgaaet — søgte derefter Førstnævnte til Beløbets Tilbagebetaling. Tilbage-søgningskravet givet Medhold, da den Paagældende efter dette Forholds særlige Karakter burde have forstaaet, at Ministe-riet ikke ved Udbetalingen vilde afgøre hvilken af Ejendom-mens successive Ejere Beløbet i Virkeligheden tilkom.....

77

I en Kontrakt, hvorved en Murermester overfor Frederiksberg Kommune paatog sig Murerarbejdet ved et Byggekompleks, var der forbeholdt ham Godtgørelse for saadanne Merudgifter, der var en Følge af Stigning i Lønninger og Materialpriser, og det var nærmere angivet, hvorledes saadan Godtgørelse even-tuelt skulde beregnes. Murermesterens Krav paa 10 pCt af Forhøjelsen som Mestersalær ej taget til Følge, da det hver-ken fandtes hjemlet ved Kontrakten eller i Kutyme, og det ej heller kunde støttes paa, at saadant Salær var opført paa de første af Murermesterens successive Regninger over Forhøjel-sen og betalt af Kommunen. Tilbagesøgning af de som Mester-salær alt betalte Beløb nægtedes dog Kommunen

117

Antaget, at en Lejer, der fra Ejeren tilbagesøgte et Beløb, som han forment var afkrævet ham for meget for Tiden 1917—20 i Hh t Lejekontraktens Bestemmelser om Tillægsbetaling for Centralvarme og varmt Vand ved Stigning af Brændselspri-sen, allerede af den Grund ikke kunde faa Medhold, at han uden Forbehold havde betalt de ham afkrævede Ekstrabidrag, uagtet der af Udlejeren havde været givet ham Adgang til at gøre sig bekendt med de Beregninger, der laa til Grund for Størrelsen af de afkrævede Bidrag. Under disse Omstæn-digheder manglede der retligt Grundlag for Tilbagesøgningen.

566

To Aktionærer i Alm Dansk Husdyrforsikring, der i Juni 1920 traadte i Likvidation, søgte Selskabet og dets Bestyrelse til at tilbagebetale de af Sagsøgerne gjorde Aktie-Indbetalinger, bl a under Henvisning til, at Indbydelsen til Aktietegning havde

været vildledende, men fik ej Medhold allerede som Følge af den Maade, hvorpaa de selv havde forholdt sig, idet de havde foretaget Indbetalinger, efter at Selskabets tvivlsomme Stilling var blevet oplyst, og først havde anlagt Søgsmalene et Aarstid efter Indbetalingerne 719

Tjenesteforhold.

- En Mand, der i ca 10 Aar havde været knyttet til Kraks Vejviser og i den Tid udelukkende havde arbejdet for dette Firma dels med at rejse for at samle Annoncer og kontrollere Navne, Adresser m v, dels med Arbejde paa Kontoret, og som i Vejviseren var opført som hørende til dennes faste Stab, fundet at have Krav paa 3 Maaneders Opsigelse til d 1ste i en Maaned, uanset at han lønnedes dels med Betaling pr Dag, dels med Provision 70
- En kvindelig Ekspedient i en Broderifabrik havde været syg ca 6 Uger. Da hun derefter meldte sig til Tjeneste d 10 Febr, nægtede Fabrikens Indehaver saavel den Dag som den følgende Dag at betale hende Gage for Jan. Denne Nægtelse fandtes at berettigge hende til at forlade Pladsen og kræve Løn for Tiden fra 1 Jan til 31 Maj..... 75
- En Teglværksejer havde i Juli 1918 solgt sine Teglværker til et Aktieselskab og ansattes samtidig som dettes Direktør med Uopsigelighed til 1 Jan 1922. Da Bestyrelsen paa et Møde den 7 Nov 1919 tydelig tilkendegav ham, at man ønskede at blive af med ham, og derhos ved en Skrivelse af 22 Jan 1920 anviste ham en Stilling, der var væsenlig forskellig fra den kontraktlige, maatte han anses for afskediget og berettiget til Erstatning 307
- Antaget, at et af en Bogholder hos en Fabrikant i flere Retninger udvist uheldigt Forhold dog ikke kunde antages at have været af en saadan Karakter, at det havde berettiget Principalen til uden forudgaaende Advarsel at bortvise ham.. 483
- Efter at en Mand i nogen Tid havde ledet en Speditionsforretning som Underafdeling af et Aktieselskab, blev Forholdet afbrudt af Selskabet uden Varsel. Han søgte sig derefter tilkendt 3 Maaneders Gage, men fandtes ej at have Krav derpaa, idet Selskabets Anbringende om, at han kun havde fungeret som anført forsøgsvis, fordi det da havde været hans og Selskabets Tanke at stifte et Interessentskabsforhold, ansaaes bevist..... 508
- En Forretning i Hjørring, der havde en Filial i Skagen, traadte i Likvidation d 25 Nov 1921. Den 7 Dec s A tilskrev Likvidationsboet Filialbestyreren i Skagen, hvornaar Lageret dér kunde afhentes, da man ikke ønskede vedblivende at drive Forretningen i Skagen. Antaget, at Filialbestyreren, der fik Løn udbetalt til 1 April 1922, ikke under Paaberaabelse af manglende Opsigelse kunde forlange yderligere Løn..... 598

	Pag
Ikke anset godtgjort, at en Mand, som var ansat til at forestaa Salg af Bygningsmaterialer og hjælpe til i et Maskinsnedkeri, og som var lønnet med Ugeløn og Procenter af Salget, havde Krav paa 3 Maaneders Opsigelsesvarsel	601
En Grosserer søgte sig tilkendt et større Beløb som Gage m v i Henhold til en med et Handelskompagni indgaaet Engagementskontrakt, der tog Sigte paa russisk Kaviar-Eksport, men Kompagniet frifandtes, idet der gaves det Medhold i, at Kontrakten, hvorefter Grosserereren skulde tiltræde, saasnart russisk Kaviar-Eksport kunde optages, maatte forstaas saaledes, at Kompagniet ikke var pligtig at starte Afdelingen, før Mulighed forelaa for en ordnet og økonomisk forsvarlig Eksportforretning, og at saadan Mulighed ikke forelaa i Begyndelsen af 1920.....	652
Paa et Teglværk, der ejedes af et Interessentskab, havde den administrerende Direktør, der tillige var Medlem af Interessentskabet, paa egen Haand forhøjet Lønnen for Teglværkets Bogholder. Antaget, at han ikke havde været beføjet hertil, da det først var sket, efter at det paa et Møde, hvor det blev oplyst, at Teglværket stod overfor en økonomisk Katastrophe, og at N N var den eneste af Interessenterne, der kunde holde det oppe, i Bogholderens Nærværelse var tilkendegivet Direktøren, at denne ikke maatte foretage nogen Disposition uden en navngiven Ingeniørs, eventuelt N N's eget Samtykke.....	716
En Grosserer, der søgtes af sine to tidligere Prokurister til Betaling af Tantième for 1921, frifandtes, da hans Forretning i 1921 havde arbejdet med Underskud, og det ikke fandtes bevist, at han, som paastaet, havde garanteret dem et vist Beløb i Tantième	722

Tjenestemænd.

Antaget, at den i Tjenestemandsløven Nr 489 af 12 Sept 1919 § 1300 omhandlede Godtgørelse for visse Sportler maatte tilfalde vedk Jærnbanestations Chef som den, der ifølge de for Statsbanerne gældende Regler ved Lovens Ikrafttræden havde »oppebaaret« disse Sportler — og ikke de Assisterter, til hvem Stationsforstanderen faktisk havde overladt dem	45
Ej fundet Hjemmel til at unddrage et Brugsforhold, hvorved Statsbanerne havde overladt en Overportør en Bolig med en maanedlig Leje af 9 Kr, senere forhøjet til 30 Kr, fra Bestemmelserne i den særlige Huslejelovgivning, idet dette Brugsforhold ifølge Tjenestemandsløven (5: Boliger, der tillægges Tjenestemændene som en Del af deres Lønning) — maatte anses for et Lejemaal. Statsbanerne dømtes derfor til at udbetale Overportøren den forhøjede, i hans Lønning indeholdte Leje, der ikke var godkendt af Huslejenævnet	469
I § 106 i den d 1 April 1920 ikrafttraadte Vedtægt for Frede-	

riksberg Kommunes Funktionærer er det bestemt, at ikke fast ansatte Personer, som paa nævnte Tidspunkt var i Kommunens Tjeneste, og som efter de hidtil gældende Regler havde Adgang til at faa udbetalt Løn under Sygdom, skulde bevare denne Adgang. De hidtil gældende Regler satte som Betingelse bl a, at den Paagældende »i det sidste Aar« havde faaet udbetalt Løn for mindst 250 Dage. Antaget, at Aaret maatte regnes tilbage fra Sygdommens Indtræden, ikke fra d 1 April 1920.....	510
--	-----

Tyveri.

To Tiltalte dømt for simpelt og groft Tyveri samt Brugstyveri..	74
En Tiltalt anset efter Straffelovens § 232 dels for 5te Gang begaaet groft Tyveri dels jfr dens § 51 for Meddelagtighed i for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri, samt i Medfør af Straffelovens § 241 I efter dens § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri, samtlige Bestemmelser jfr Straffelovens § 39 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar	116
En Tiltalt anset efter Straffelovens § 231, II, for 3die Gang begaaet groft Tyveri samt i Medfør af dens § 241, I, efter dens § 238 for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 4 Aar	127
En Person dømt for Tyveri og Brandstiftelse	127
En Kvinde betinget dømt for simpelt Tyveri	140
En Person anset efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri eller i Medfør af dens § 241, II efter § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 2 Aar.	202
En Tiltalt anset dels for Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden og for Vold, dels for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri og Betleri med Tugthusarbejde i 4 Aar.....	202
En Tiltalt anset for 3die Gang begaaet simpelt og groft Tyveri efter Strfl § 231 I og II med Tugthusarbejde i 3 Aar.....	291
To Tiltalte, der af Besætningen paa to tyske Fartøjer havde købt 8000 Pd Majs, som de, tildels ved Benyttelse af Skibenes Spil, bragte ombord paa en Jagt, der tilhørte en af de Tiltalte, dømt for Meddelagtighed i Tyveri til Trods for deres Paastand om at have troet, at den købte Majs udgjorde en Overvægt, som Skibenes Mandskab ifølge tysk Kutyme havde Lov til at sælge	291
En Tiltalt dømt for Tyveri og ulovlig Omfang med Hittegods..	334
To Tiltalte anset henholdsvis efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet groft og simpelt Tyveri, sammenholdt med Straffelovens § 39 og efter L Nr 72 af 14 April 1905 § 42, 2 Stk med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og efter Straffelovens § 230, 1 og 2 Stk for 2den Gang begaaet groft og simpelt Tyveri samt efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 42, 2 Stk,	

	Pag
og Lov 3 Marts 1860 § 2, jfr § 1 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder	458
En Tiltalt idømt Tugthusarbejde i 6 Aar efter Strfl §§ 228 og 229 IV og under Hensyntagen til midlertidig Strfl 1 April 1911 § 18. Østre Landsret havde sat Straffen til 4 Aar og, idet Tiltalte to Gange var dømt for Hæleri, tillige anført »eller i Medfør af Strfl § 241 II efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri«	532
En Tiltalt anset for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri og for 5te Gang forsøgt simpelt Tyveri efter Straffelovens § 232, jfr tildels § 46 og sammenholdt med midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18, med Tugthusarbejde i 5 Aar.	675
Tyveri (simpelt).	
Straf herfor idømt.	26, 59, 68, 117, 120, 184, 186, 233, 294, 344, 372, 401, 405, 416, 522, 691, 694
Tyveri (groft).	
Straf herfor idømt.	89, 117, 305, 306, 314, 348, 386, 405, 461
Tørvemoser.	
En Godsejer, der uberettiget havde vægret sig ved at vedstaa en Kontrakt om Udnyttelse af en ham tilhørende Tørvemose, tilpligtet at erstatte Medkontrahenterne det dem derved forvoldte Tab med et ved Rettens Skøn fastsat Beløb.	50
Udlændinge.	
Et af det norske Finans-Departement mod en hertil flyttet Nordmand i Hh t de norske Skattelove fremsat Skattekrav taget under Paakendelse	691
Vand.	
De for et Vandløbs forsvarlige Vedligeholdelse fornødne Forskrifter maa — saaledes som det ogsaa synes forudsat i Vandløbslov Nr 63 af 28 Maj 1880 § 12, jfr § 16 — kunne gives af de vedkommende Myndigheder med bindende Virkning for de Vedligeholdelsespligtige, uanset om disse i meget lang Tid maatte have udført Vedligeholdelsesarbejdet paa en for dem mindre byrdefuld Maade, in casu ved at lade oprenset Grøde m v flyde ned ad Aaen i Stedet for at optage og fjerne det.	546
Varemærker.	
Ved Krigens Udbrud i 1914 var alle Aktier i Deutsche Gramophon Aktiengesellschaft — der var et Datterselskab af det engelske Selskab, The Gramophone Company Ltd — paa	

Pag

engelske Hænder. I 1917 fandt der i Tyskland i Hh t tysk Krigslovgivning en Tvangslikvidation af Aktierne Sted. Antaget, at de engelske Aktionærer (og ikke det ved Tvangslikvidationen fremkomne nye tyske Selskab) gennem det herværende Datterselskab Skandinavisk Grammophon A/S havde Raadigheden over det af Deutsche Grammophon A/G i 1904 her i Landet registrerede og i 1914 fornyede Ord-Varemærke »Grammophon«.

Antaget, at det ogsaa var i Strid med Skandinavisk Grammophon A/S's Ret her i Landet at forhandle Apparater m m, hvorpaa var anført, at de var fabrikeret af Deutsche Grammophon A/G	8
En Direktør for et Aktieselskab idømt Bøde efter Varemærkeloven Nr 52 af 11 April 1890 § 12, 2 Stk, for uberettiget at have benyttet det for et andet Selskab registrerede Ord-Varemærke »Grammophon«	14
Et Aktieselskab havde i 1912 her i Landet faaet indregistreret Ordet »Velvet« som Varemærke for Tobak m m, og et andet, med det samvirkende Selskab havde i 1919 her i Landet faaet indregistreret et Figurmærke med Ordet »Velvet«. Et tredje herværende Selskab kendt uberettiget til her i Landet at benytte disse Mærker for Tobak, uanset dets Anbringende om at have Hjemmel dertil derved, at Tobakken, der hævdedes at være af samme Beskaffenhed som den, der af de førstnævnte Selskaber solgtes under disse Mærker, hidrørte fra et Selskab i Amerika, der selv var berettiget til at benytte disse Mærker dér.	223
Antaget, at Ordet »Grammophon« er en alm Betegnelse for Talemaskiner, hvorpaa der ikke ved Registrering kunde vindes nogen Eneret	709

Veje.

En Forretningsfører kendt uberettiget til at færdes paa en paa en Tømmerhandlers Grund liggende Vej, da han ikke havde godtgjort, at han ved Hævd eller paa anden Maade havde erhvervet Ret til Færdsel ad Vejen.	461
Anset bevist, at en Mand, der havde udstykket en Grund i mange Smaaparceller, havde lovet Købere af disse, at der foruden nogle mod Øst førende Veje skulde blive anlagt en Vej langs hele Grundens Vestside, og derfor var pligtig at anlægge en saadan Vej, uanset at Intet derom var optaget i Sagsøgerens Købekontrakt eller Skøde	486

Voldgift.

En Indstævnts Paastand om Afvisning af en Sag som hørende under Voldgift i Hh t den mellem Parterne oprettede Slut-

	Pag
seddel om et Parti Trælast ej taget til Følge, da der havde vist sig Vanskelighed ved Voldgiftens Iværksættelse, og dette stod i Forbindelse med Uklarhed i Voldgiftsbestemmelserne..	57
En Sag om Tilbagebetaling i Hh t Aftale af en vis Del af Købesummen for en Hingst, saafremt den viste sig ikke at være i Besiddelse af en vis Egenskab, antaget ikke at høre under Husdyr-Voldgiften efter Lov Nr 311 af 22 Juni 1917.....	87
Københavns Bogtrykkerforenings Voldgiftsret antaget at have været kompetent til i H t Foreningens daværende Regler at paalægge Bogtrykkerfirmaet Kandrup & Wunsch Bøde og Erstatning for at have uden Anmeldelse til og Tilladelse fra Foreningens Bestyrelse overtaget Trykningen af Ugebladet »Vort Landbrug«, der hidtil var blevet trykt af et andet af Foreningens Medlemmer. K & W's Hævdelse af, at den Kontrakt, ved hvilken Firmaet havde overtaget Trykningen, alt var endelig og bindende afsluttet med Bladet, inden Firmaet indtraadte i Bogtrykkerforeningen, kunde nemlig efter det Foreliggende ikke tages til Følge	402
Mellem Statsbanerne og to Entreprenører, der ved Overenskomsten af 1914 og 1915 havde overtaget Jærnbanebygning i Jylland, opstod Meningsforskel ang Betalingen. Antaget, at sidste Led af Voldgiftsreglerne i § 20, 2 Stk af »Alm Betingelser for Arbejder og Leveringer vedr Baneanlæg«, appr 28 Jan 1904, maatte forstaas saaledes, at der var forbeholdt Ministeriet for off Arbejder Ret til i alle Tilfælde at forlange Paakendelse ved Domstolene	439
I Vedtægterne for Københavns Vognmandsforening er det bestemt, at et Medlem, hvem der af Bestyrelsen er paalagt en Bøde, inden 14 Dage kan forelægge denne Afgørelse for Foreningens Voldgiftsret, der da afgør Spørgsmaalet endeligt og bindende. Antaget, at denne Bestemmelse, særlig henset til den Uklarhed, der fandtes i Vedtægternes Bestemmelser om Bøde-Paalæg, ikke med tilstrækkelig Tydelighed afskar vedkommende Medlem fra at bringe sin Indsigelse mod en ham af Bestyrelsen paalagt Bøde for Domstolene.....	594
Voldsforbrydelser.	
En Tiltalt idømt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i en Maaned for Vold mod sagesløs Person	6
En Tiltalt dømt bl a for Overtrædelse af Straffelovens § 203 ..	202
En Dyrlæge, der under en Ringrider-Fest i Tønder i beruset Tilstand havde deltaget i Vold mod nogle Soldater, idømt en Maaned simpelt Fængsel efter Strfl § 200, jfr midl Strfl 1 April 1911 § 1, 1 Stk	237
En Fører af et Automobil idømt Fængsel paa sædv Fangekost	

	Pag
dels for Vold mod sagesløs Person, dels for at have kørt Automobilet i beruset Tilstand, hvorhos han efter § 34 i Lov Nr Retten til at være Fører af Motorkøretøjer for bestandig	245
En Tiltalt dømt for Vold mod sagesløs Person.....	358
En Tiltalt, der havde tilføjet en beruset Person, som han havde været i Skænderi med, og som efter to Gange at have grebet fat i ham og kastet ham omkuld, paany gik løs paa ham, et Slag i højre Øje, hvorved dette blev uhelbredelig blindt, anset efter Strfl § 203, jfr 206, idet Tilts Forhold e O ikke fandtes at kunne betragtes som Nødværge	366
En Tiltalt dømt for Vold mod sagesløs Person	522
En Tiltalt betinget dømt for Vold efter Strfl § 203	369
En Gaardejer, der havde mishandlet en Tjenestekarl ved haarde Slag med et Grebskaff, fordi Karlen nægtede at udføre et ham paalagt Arbejde, idømt en Maanedes Fængsel paa sædvanlig Fangekost efter Strfl § 203 og en Erstatning, der fastsattes under Hensyn til Reglen i Lov Nr 343 af 6 Maj 1921 § 28 ..	418

Værnepligt.

En Person dømt for Overtrædelse af Lov om Værnepligt af 8 Juni 1912 § 28, jfr Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 98	69
---	----

Ægteskab.

Et Ægteskab opløst ved Dom efter Mandens Begæring paa Grund af Hustruens Utroskab	345
En gift Kvinde, som havde givet 40 000 Kr, der tilhørte hende som Særeje, til en Bank til Sikkerhed for hendes Mands Gæld til denne, anset berettiget til at kræve Beløbet tilbage, da Overøvrigheden ikke havde godkendt denne Sikkerhedsstillelse, jfr Lov Nr 75 af 7 April 1899 § 15. Sikkerhedsstillelsen skete paa den Maade, at Beløbet, der indestod i Banken paa en Sparekassebog, der Banken bekendt tilhørte Hustruen som Særeje, overførtes paa en Bog paa Mandens Navn, hvilken Bog samtidig henlagdes i Depot for Mandens Børsengagement i Banken og en Maanedstid senere gaves Banken i Haandpant	390

Ærefornærmelser.

En General, der havde modtaget et anonymt Brev af fornærmeligt Indhold, beskyldte i et Brev til en Læge denne for at være Forfatter til Brevet. De i Generalens Brev indeholdte fornærmelige Sigtelser og Udladelser overfor Lægen morti-	
---	--

	Pag
ficeret, men Straf ej paalagt Generalen, da han, dengang han skrev Brevet, havde haft Føje til at antage, at det anonyme Brev hidrørte fra Lægen, og da det anonyme Brevs Indhold maatte fremkalde Harme hos Modtageren. Erstatningspligt overfor Lægen ej heller antaget at foreligge. Hvem der i Virkeligheden havde skrevet det anonyme Brev var ogsaa for Højesteret uoplyst	42

Trykfejl og Rettelser.

- S 75 Linje 4 f n: »uden af Beskikkelse« læs »uden Beskikkelse«.
- S 289 Linje 19 f o: efter »Danmark« tilføjes (Steglich-Petersen).
- S 289 Linje 21 f o: efter »Elektricitetsforsyning« tilføjes (Meyer).
- S 307 Linje 12 f n: »Sgens« læs »Sagens«.
- S 494 Linje 16 f n: (Henriques) læs (Bache).
- S 494 Linje 14 f n: (Bache) læs (Henriques).
- S 646 Linje 11 f n: »af« læs »og«.
- S 691 Linje 13 f o: (Steglich-Petersen) læs (Meyer).
- S 746 Linje 5 f n: efter »Hemdorff« indføres (Møldrup).
- S 746 Linje 4 f n: (Møldrup) læs (Henriques).
- Se videre S 304.
-
-

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 1.

Første ordinære Session.

Torsdag den 2 Marts.

R 260/1921. Fru **Helga Tardini** (Henriques)
 mod
Københavns Magistrat (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantindens Ret til at oppebære fuld Enkepension.

Østre Landsrets Dom af 13 Maj 1921: Københavns Magistrat bør for Tiltale af Fru Helga Tardini i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Fru Helga Tardini, til Indstævnte, Københavns Magistrat, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 8 August 1918 afgik Fru Helga Tardinis Ægtefælle, Kontorchef under Københavns Magistrat A E C Tardini, ved Døden. Den 3 September s A fastsattes hendes Enkepension til 1310 Kr 83 Øre aarlig, og i den Meddelelse, der blev givet hende derom, udtaltes, at Ægtefællernes Adoptivbarn, født 1915, efter de gældende Regler ikke havde Ret til Pensionsnydelse. Den 1 December s A blev Fru Tardini, der tidligere havde haft en kommunal Ansættelse, som hun var fra-traadt i 1913, paany ansat i Magistratens Tjeneste. Hun oppebar derefter, overensstemmende med, hvad der dengang var gældende Regel, de 1310 Kr 83 Øre aarlig i Forbindelse med sin Løn. Til Pensionen er der senere bevilget midlertidigt Tillæg som til andre Enkepensioner, og under 26 Januar 1920 er truffet en særlig Dyrtidstillægsbestemmelse for »Pensionister, der i Egenskab af ansatte i Kommunens Tjeneste — — — har oppebaaret Dyrtidstillæg som for Tjenestemænd.»

Efter at der under 18 Marts 1920 af Københavns Kommunalbestyrelse var vedtaget en ny Vedtægt, trædende i Kraft den 1 Oktober 1919, for Bestyrelsen af Københavns kommunale Anliggender, og denne Vedtægt under 31 s M var stadfæstet af Indenrigsministeriet, tilskrev Magistraten Finansministeriet og forespurgte — under Henvisning til Loven af 12 September 1919 om Statens Tjenestemænd § 65, jfr § 64, og til at der i den nye Vedtægt indeholdtes en Bestemmelse, der ganske svarede til nævnte § 65 — om der af Staten var truffet nogen Afgørelse om, hvorvidt der vedblivende kunde tilkomme kvindelige Statstjenestemænd, der oppebar Enkepension ifølge de inden 1 Oktober 1919 gældende Regler, fuld Enkepension, og i bekræftende Fald, hvilken Afgørelse der var truffet, og hvorledes Afgørelsen var begrundet.

Finansministeriet meddelte, at Spørgsmaalet var afgjort derhen, at den paagældende Enke, saafremt hun vælger at faa sin Egenpension fastsat efter de før 1 Oktober 1919 gældende Regler (jfr Tjenestemandslovens § 71, Stk 5), som hidtil vil kunne beholde sin Enkepension ubeskaaret, hvorimod hun, saafremt hun vil have sin Egenpension fastsat efter Tjenestemandslovens Regler, maa finde sig i denne Lovs almindelige Vilkaar, derunder at hun efter Grundsætningen i § 65 ikke paa een Gang kan have Adgang til Egenpension efter Tjenestemandslovens Regler og oppebære fuld Enkepension, men maa give Afkald paa den halve Enkepension. Det tilføjedes, at Afgørelsen var truffet med Støtte af den Betragtning, at de paagældendes pensionsretlige Stilling maa afgøres enten i det Hele efter de ældre Regler eller i det Hele efter Tjenestemandslovens Regler, men ikke ved Kombinationer alene af For-delene ved det gamle og det nye Pensionssystem, hvilket vilde føre til, at de hieromhandlede Enker blev urimeligt begunstigede i Forhold til dem, der fremtidig bliver Enker og alene behandles efter Tjenestemandslovens Regler.

Paa Grundlag heraf bestemte Magistraten, at kommunale kvindelige Tjenestemænds Enkepensioner med tilhørende Tillæg skulde — med visse Begrænsninger — nedsættes til det halve; og fra 1 April 1920 at regne har Magistraten af Fru Tardinis ovennævnte Enkepension tilbageholdt Halvdelen tilligemed Halvdelen af de til Pensionen hørende

Tillæg, idet Magistraten formener, at hun, der oppebærer fuld Lønning som Sekretær efter Vedtægtens 8de Lønningsklasse og har Lønancien-nitet fra 1 April 1915, kun har Ret til den saaledes tilbageblivende Halvdel af Enkepensionen m m.

Under denne Sag paastaar Fru Tardini sig kendt berettiget til at oppebære den fulde Enkepension, 1310 Kr 83 Øre aarlig, samt de midlertidige Tillæg, som er bevilget til saadan Pension, alt fra nærværende Doms Dato at regne, og søger samtidig Magistraten tilpligtet at betale hende den siden 1 April 1920 tilbageholdte Halvdel af nævnte Pension og Tillæg med Renter deraf 5 pCt aarlig fra de respektive Forfalds-dage.

Hun har derhos subsidiært paastaet sig kendt berettiget til Halvdel af en Enkepension beregnet efter de nye Regler, 1233 Kr 34 Øre, og selvstændig Pensionsnydelse for Adoptivbarnet samt mere subsidiært sidstnævnte Pensionsnydelsesret anerkendt udover, hvad der tilkommer hende ifølge Magistratens Standpunkt.

Magistraten procederer paa Grundlag af sit ovenangivne Standpunkt til Frifindelse og har særlig protesteret mod de subsidiære Paastande og mod, at der tilkendes Fru Tardini Renter af noget Beløb fra tidligere Tidspunkt end Stævningens Dato, den 18 Marts 1921.

Den ovennævnte Vedtægt af 18 Marts 1920 giver baade med Hensyn til Løn og Pension Kommunens Funktionærer en betydelig forbedret Stilling, og dens herhenhørende Bestemmelser stemmer i meget væsenlig Omfang overens med de tilsvarende i Loven om Statstjenestemændene indeholdte Regler.

I Vedtægtens Afsnit om »Enkepension og Børnepension« findes saaledes Paragrafferne 34 og 35 svarende til Tjenestemandslovens §§ 64 og 65 og i Afsnittene om Egenpension § 29, der svarer til Tjenestemandslovens § 58.

I Vedtægtens § 34 hedder det:

»1. Den, der bliver Enke efter en af de — — — Tjenestemænd, som ved Dødsfald enten endnu var i Tjenesten eller var pensioneret eller oppebar Ventepenge, har med — — — Undtagelser Ret til Pension af Kommunens Kasse.

— — — — —
og i § 35:

»Forsaavidt Enken selv er eller efter Dødsfaldet bliver ansat i en Stilling, der giver Adgang til Pension, tilkommer der hende kun det halve af den i § 34 omhandlede Enkepension. Det samme gælder, naar hun efter at være afgaaet fra Stillingen oppebærer Egenpension; dog skal hun efter Afgang fra Stillingen til enhver Tid kunne opnaa fuld Enkepension imod at give Afkald paa Egenpension.«

Der findes dernæst i Vedtægtens »Overgangsbestemmelser« følgende to Regler, der er paaberaabt i nærværende Sag, nemlig:

§ 114, 1 Pkt (svarende til Tjenestemandslovens § 71, 5 Stk, 1 Pkt):

»Enhver, der ved denne Vedtægts Stadfæstelse er ansat i Kommunens Tjeneste, og som forbliver i den Stilling, han beklædte paa dette Tidspunkt, skal, forsaavidt Begæring denom fremsættes inden

I April 1925 eller ved den paagældendes tidligere indtrædende Afgang fra Tjenesten, være berettiget til ved sin Afgang at kræve de indtil 1 Oktober 1919 gældende Pensionsregler bragt i Anvendelse paa Spørgsmaalet om hans Berettigelse til Egenpension; men naar saadant vælges, vil Pensionen være at udregne efter disse ældre Regler samt paa Grundlag af de ved Udgangen af Aaret 1918 gældende Lønbestemmelser uden Hensyn til de ved senere Bestemmelser opnaaede Lønningsforbedringer.

— — — — —
og i § 115, 1 Stk:

»For Personer, der inden den 1 Oktober 1919 eller fra denne Dato er afskediget med Pension eller sat paa Ventepenge, har det sit Forblivende ved de indtil 1 Oktober 1919 gældende Pensionsregler. Det samme gælder for pensionsnydende Enker og Børn efter Personer, som inden den 1 Oktober 1919 er afgaaet ved Døden, dog at Aldersgrænsen for pensionsnydende Børn hæves fra det fyldte 16 til det fyldte 18 Aar.«

Fru Tardini støtter først og fremmest sin principale Paastand paa, at Vedtægtens § 115, til hvilken intet tilsvarende findes i Tjenestemandsløven, udtrykkelig giver hende som pensionsnydende Enke efter en inden 1 Oktober 1919 afdød Person Ret til at beholde de 1310 Kr 83 Øre med tilhørende Tillæg ubeskaaret af Vedtægtens § 35, der ogsaa af den Grund maa være uanvendelig paa hende, at den kun taler om den i § 34 omhandlede Enkepension, medens § 34 efter sine Ord kun gælder om den, der bliver Enke efter — — — og ikke om den, der som hun alt var Enke, da Vedtægten traadte i Kraft. Yderligere har hun fremhævet, at hendes nævnte Fortolkning støttes af den reale Betragtning, at de højere Pensioner, der ydes efter Vedtægten, kan gøre en Regel som den i § 35 indeholdte naturlig, medens en tilsvarende Regel, anvendt paa en efter de gamle lavere Sats beregnet Enkepension, vilde være uretfærdig, ligesom hun endelig har henvist til, at Magistraten, naar den vil anvende Vedtægtens § 35 paa hende og ikke Overgangsbestemmelsen i § 115, konsekvent ogsaa maa anvende paa hende den Bestemmelse i Vedtægtens § 36, hvorefter Adoptivbørn stilles lige med Børn, hvad Pensionsnydelse angaar, hvilken Ligestilling Magistraten imidlertid netop har nægtet hende under Henvisning til, at hendes Mand var død før 1 Oktober 1919.

Magistraten, der hævder, at § 115, 1 Stk, ikke har nogen selvstændig Betydning for tidligere pensionerede Enker udover det, at deres Børn nu kan være pensionsnydende til det fyldte 18de Aar i Stedet for som tidligere kun til det fyldte 16de Aar, og at den i alt Fald ikke kan paaberaabes af Fru Tardini, gør som Hovedstøtte for sit Standpunkt gældende, at Fru Tardini maa være uberettiget til at kombinere de ældre og de nye Pensionsbestemmelser, saaledes at de nye kan komme hende til Gode ved Beregning efter Vedtægtens højere Sats m m, medens hun samtidig tager sig de ældre Regler til Indtægt ved at oppebære den gamle Pension uafkortet ved Siden af en vedtægtsmæssig Tjenestemandslønning. Ifølge § 114 maa Betingelsen for, at hun kan undgaa at rammes af Halveringsreglen i § 35, være, at

hun i et og alt ønsker de indtil 1 Oktober 1919 gældende Pensionsregler bragt i Anvendelse, hvilket Ønske netop ikke foreligger.

Magistraten fremhæver derhos, at det har været Meningen at nærme Vedtægts-Reglerne saa meget som muligt til Tjenestemandsløven, og at Gennemførelsen af Fru Tardinis Krav vil begunstige hende paa urimelig Maade, bl a saaledes, at hun for Tiden vilde komme til at oppebære mere aarlig, end hun vilde oppebære, hvis Kontorchef Tardini var død efter den nye Vedtægts Ikrafttræden.

Vedtægtens § 115, 1 Stk, maa efter Rettens Opfattelse antages kun at udtrykke den naturlige Regel, at Pensionsberegningen for de dér nævnte Personer forbliver upaavirket af de nye Regler, bortset fra den særlige Bestemmelse om pensionsnydende Børn, men ikke at tage Sigte paa det her omhandlede Tilfælde, hvor der er Tale om Kombination af en før 1 Oktober 1919 fastsat Enkepension med Løn. For dette Tilfældes Vedkommende faar § 115 derfor kun den Betydning at fastslaa, at Enkepensionen efter 1 Oktober 1919 beregnes ganske som før dette Tidspunkt, hvorimod Løsningen af Spørgsmaalet om Enkepensionens Kombination med Løn maa søges i Vedtægtens almindelige Grundsætninger og Bestemmelser. Ligesom nu § 114 maa antages at give Udtryk for den almindelige Grundsætning, at det er uberettiget at kombinere den tidligere gældende gunstigere Regel om Bibeholdelsen af fuld Enkepension med Vedtægtens gunstigere Regler for Egenpensionens Beregning, saaledes maa Bestemmelsen i § 35 om, at de til Egenpension berettigede Enker »kun er berettiget til det halve af den i § 34 omhandlede Enkepension o s v«, forstaas som udtalende, at en Enke, der har opnaaet Ret til Egenpension, kun har Krav paa Halvdelen af, hvad der ellers efter gældende Regler tilkommer hende som Enke, medmindre hun efter Afgang fra Stillingen giver Afkald paa Egenpension.

Som Følge heraf vil der ikke kunne gives Fru Tardinis principale Paastand Medhold.

Det samme gælder hendes subsidiaære Paastand om Halvdelen af en Enkepension, beregnet efter de nye Regler, hvilken Paastand savner al Hjemmel i Vedtægten.

Med Hensyn til Paastanden om Pension til Adoptivbarnet skal anføres, at medens der, som ovennævnt, efter de tidligere Regler om Børnepension ikke kunde indrømmes Pensionsnydelse for Adoptivbørn, er der i den nye Vedtægts § 36 bestemt:

»Der tillægges Enken efter en afdød mandlig Tjenestemand for de Børn (herunder ogsaa Stedbørn og Adoptivbørn), overfor hvilke han havde Forsørgelsespligt, følgende Pensionstillæg indtil hvert Barns 18de Aar — — —«.

Denne Bestemmelse maa antages efter sit Indhold at tage Sigte paa Dødsfald, der forefalder efter Vedtægtens Ikrafttræden; og der savnes da Hjemmel til at tage Fru Tardinis Paastand til Følge paa dette Punkt.

Københavns Magistrat vil herefter være at frifinde for Fru Tardinis Tiltale, medens Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

R 547/1921.

Rigsadvokaten

m o d

Nikolaj Rasmussen (Ulf Hansen),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person

Vestre Landsrets Dom af 5 December 1921: Fængslede Niels Christian Olesen og Tiltalte Nicolaj Rasmussen bør hensættes, Førstnævnte til Tvangsarbejde i 6 Maaned og Sidstnævnte i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned. Til Maskinlærning Poul Andreas Madsen betaler de Tiltalte En for Begge og Begge for En 223 Kr 27 Øre. Saa udreder de Tiltalte og ligeledes En for Begge og Begge for En Sagens Omkostninger, og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ejstrup, 60 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Nikolaj Rasmussen til Højesteretssagfører Hansen 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Fængslede Niels Christian Olesen og Tiltalte Nikolaj Rasmussen i Henhold til Anklageskrift af 24 Oktober d A sat under Tiltale til at lide Straf efter midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 2 Stk, for Vold mod sagesløs Person ved Natten til den 11 September 1921 paa Vejen fra Trædballe til Vejle at have i Forening overfaldet Maskinlærning Poul Andreas Madsen af Stribæk med Slag og Spark, saaledes at der tilføjedes Overfaldne en Række Læsioner i Ansigtet og paa Kroppen.

Medens Tiltalte, der er født den 1 Juli 1881, ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, har Fængslede, der er født den 14 Oktober 1874, foruden at han i Aarene 1914 og 1915 har vedtaget Bøder

af henholdsvis 50 Kr og 70 Kr for Overtrædelse af Politivedtægt, tidligere været anset ialt 8 Gange ved Dom, deraf 5 Gange for Vold, tildels i Forbindelse med andre Forbrydelser, og 1 Gang for Tyveri, senest ved Fiends-Nørlyng Herreders Politirets Dom af 28 December 1915 efter Lov 3 Marts 1860, § 3, jfr midlertidig Lov 1 April 1911, § 8 I, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage. For Vold er Fængslede senest anset ved Skive Købstad og Sallinglands Herreders Ekstrarets Dom af 15 Juni 1909 efter midlertidig Lov 1 April 1905, § 1, 2 Stk, jfr Straffelovens § 203, med Tvangsarbejde i 6 Maaneder.

Ved Sagens Oplysninger, derunder navnlig den af fornævnte Maskinlærling Poul Andreas Madsen afgivne edelige Forklaring og for Tiltaltes Vedkommende dennes egen Tilstaaelse, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de Tiltalte har gjort sig skyldige i Vold under de i Anklageskriftet nævnte nærmere Omstændigheder.

Ved Voldshandlingen, under hvilken Fængslede tilføjede Madsen talrige Slag og Spark, medens Tiltalte maa antages væsenlig at have indskrænket sig til at gribe fat i ham og kaste ham om paa Vejen samt holde ham fast, tilføjedes der ifølge en under Sagen fremlagt Lægeerklæring Madsen talrige blodunderløbne Pletter og Hudafskrabninger af indtil en Krones Størrelse i Ansigtet, paa Panden, Næsen, begge Kinder, Læber samt paa Hagen, hvorhos der i Baghovedet, paa Halsen og Ørene fandtes Svulst af Huden og underliggende Dele med Ømhed. Venstre Skulderblad var Sæde for Hævelse, Ømhed og Misfarvning af Huden, og langs Rygraden fandtes Ømhed og nogen Hævelse samt enkelte Steder Afskrabning af Huden, ligesom endelig venstre Knæ var Sæde for Ømhed og nogen Svulst samt en Del Afskrabning af Huden.

Madsen, som den første Dag efter Overfaldet led af Svimmelhed og Hovedpine, var sengeliggende til den 14 September d A og uarbejdsdygtig til den 19 s M.

For det af Fængslede og Tiltalte saaledes udviste Forhold, der uanset de Tiltaltes Forklaring om at have troet, at et Tiltalte kort forinden tilføjede Slag i Ansigtet var bibragt ham af Madsen, findes at maatte betragtes som udvist overfor sagesløs Person, vil de være at anse efter midlertidig Lov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes for Fængsledes Vedkommende til Tvangsarbejde i 6 Maaned og for Tiltalte til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

Fængslede og Tiltalte vil derhos være at tilpligte in solidum at betale til Poul Andreas Madsen i Erstatning for ødelagt Tøj 98 Kr 50 Øre

Lægehjælp	13 » 25 »
Svie og Smerte	100 » 00 »
for tabt Arbejdsløn	11 » 52 »

ialt. 223 Kr 27 Øre

hvorimod et af ham udlagt Beløb af 6 Kr for en Lægeattest bliver at henføre under Sagens Omkostninger.

De Tiltalte vil derhos En for Begge og Begge for En have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Fredag den 3 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag R 51/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Peder Pedersen** og **Martin Johan Henrik Larsen**) blev de Tiltalte for Røveri og Betleri efter Straffelovens § 243 og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 anset med Tugthusarbejde, hver især i 2 Aar.

Mandag den 6 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag R 298/1921 (**Rigsadvokaten** mod **Hans Peder Andersen**) blev Tiltalte for Bedrageri efter Straffelovens §§ 253 og 257 anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Onsdag den 8 Marts.

R 176/1921. **Nordisk Polyphon Aktieselskab** (Fich)

mod

Skandinavisk Grammophon Aktieselskab (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at benytte Varebetegnelsen »Grammophon«.

Østre Landsrets Dom af 26 April 1921: Sagsøgte, »Nordisk Polyphon A/S«, bør være uberettiget til paa de af Selskabet fabrikerede og solgte Talemaskiner og Tilbehør at anvende Ordet »Grammophon« i nogensomhelst Forbindelse samt være pligtig til inden 3 Maaneder efter denne Doms Afsigelse at borttage de ulovligt anbragte Mærker eller, saafremt dette ikke er muligt, at tilintetgøre de paagældende Varer. Sagsøgte bør derhos til Sagsøgerne, »Skandinavisk Grammophon A/S«, betale 3500 Kr samt denne Sags Omkostninger med 800 Kr inden 15 Dage efter Dommens Afsigelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanterne frafaldet deres Anbringende

om, at den den 31 December 1920 stedsfundne Registrering af Ordet »Grammophon« skulde være i Strid med Bestemmelserne i Varemærkelovens § 4 Nr 1, saaledes som dette Stykke efter Lov Nr 57 af 12 Januar 1915 er affattet.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste. Det bemærkes herved, at en af Appellanterne for Højesteret nedlagt subsidiær Paastand om, at de i ethvert Fald kendes berettiget til at forhandle Apparater og Plader, forsynede med Angivelse af »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« som Fabrikant, forsaavidt Apparaterne og Pladerne er dette Selskabs Fabrikat, efter det Foreliggende ikke vil kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne at burde betale til de Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Tremaanedersfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Nordisk Polyphon Aktieselskab, til de Indstævnte, Skandinavisk Grammophon Aktieselskab, med 800 Kroner.

Den idømte Erstatning og Sagsomkostningerne at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 24 Juni 1904 registreredes her i Staden som Nr 183/1904 Ordet »Grammophon« som særlig opfundet Varemærkebetegnelse for Lyd-Apparater m v for »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« i Berlin, der var et Datterselskab af det i England bestaaende Selskab »The Gramophone Company Ltd«, og hvis Aktier alle var paa engelske Hænder. Omtrent ved samme Tid stiftedes her i Landet som et Datterselskab af det tyske Selskab »Skandinavisk Grammophon A/S«, hvis Aktier oprindelig blev udstedt paa »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft«s Navn, men derefter blev overdraget til »The Gramophone Company Ltd«, der saaledes blev Ejer af Aktierne.

Forholdet mellem det engelske og tyske Selskab var iøvrigt nærmest det, at det tyske Selskab foretog Fabrikationen af Pressematricer m v for det engelske Selskab, der havde forbeholdt sig alene at drive Forretninger i en Række nærmere betegnede Lande, deriblandt Danmark.

Den 30 Juni 1913 udstedte »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« et som »Fuldmagt« betegnet Dokument, hvori det erklærer, at »vor Eneret til i Danmark i enhver Henseende at benytte Ordet »Grammophon« er overdraget til »Skandinavisk Grammophon A/S«, København, hvilket Selskab selvfølgelig har Ret til at optræde i vort og sit eget Navn og at forlange saavel Straf som Erstatning, naar Eneretten bliver krænkert i Danmark«.

I 1914 fornyedes det danske Varemærke Nr 183/1904 Ordet »Grammophon« paa Foranledning af »The Gramophone Co Ltd«s Patentagent, Mr Reddie, der ligeledes fremsendte det til Dækning af Statsafgifter m v fornødne Beløb.

I Henhold til den tyske Krigslovgivning foretoges der i 1917 en Tvangslikvidation af »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft«, idet Likvidator for den »The Gramophone Co Ltd« i Hayes tilhørende i Tyskland værende Formue erklærede samtlige Aktier, der iøvrigt laa i England, for værende ude af Kraft, hvorefter der blev udstedt nye Aktier og hele det værdifulde Materiale af Matricer overdraget til »Polyphonmusikwerke A/G« i Wahrer ved Leipzig.

Efter at denne Tvangslikvidation havde fundet Sted, afholdtes der den 8 Maj 1918 i Hayes i England en »Universal-Forsamling«, hvor hele »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft«s Aktiekapital, 1 000 000 Mark, var repræsenteret, og med Samtykke af samtlige Aktionærer foretoges ved nævnte Lejlighed en ordinær Generalforsamling, hvorpaa blev vedtaget følgende Resolution:

»Da Varemærket »Grammophon« Nr 183, indregistreret i Danmark den fireogtyvende Juni Nittenhundrede og fire i Deutsche Grammophon-Aktiengesellschaft's Navn i Virkeligheden er The Gramophone Company's Ejendom, skal der rettes Henvendelse til Registratoren for Varemærker i Danmark eller til anden rette Myndighed i nævnte Land, for straks at faa dette Varemærke udslettet som tilhørende Deutsche Grammophon-Aktiengesellschaft, og efter saadan Udslettelse at faa det ny-registreret i The Gramophone Company Limited's Navn som dette tilhørende; men hvis efter saadan Udslettelse Ny-Registrering ikke kan finde Sted paa The Gramophone Company Limited's Navn som dette tilhørende, da at fornævnte Varemærke bliver ny-registreret i Skandinavisk Grammophon Aktieselskabs Navn som dette tilhørende, og for at denne Beslutning kan blive gennemført, gives der Herr Arnold Harhoff, Advokat, boende Nybrogade 26, København, fuldkommen Bemyndigelse og Fuldmagt til at foretage, hvad der er nødvendigt til Opnaelse af nævnte Formaal.«

Den i Resolutionen omtalte Fuldmagt blev samme Dag »for og paa Deutsche Grammophon Aktiengesellschafts Vegne« underskrevet af Trevor L Williams som Formand i Bestyrelsen for nævnte Selskab, men paa Grund af Forholdene blev denne Fuldmagt ikke benyttet, og den 18 Oktober 1920 udstedte Williams da i London for »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« til »Dansk Patent Kontor A/S« en ny Fuldmagt, hvorved dette bemyndiges til for »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« at indlevere Andragende om, at det for nævnte Selskab den 24 Juni 1904 under Nr 183/1904 registrerede Varemærke maatte blive udslettet

af det danske Varemærkerregister. Efter at Varemærket Nr 183/1904 paa Grundlag af denne Bemyndigelse var blevet slettet, fik »Skandinavisk Grammophon A/S« under 31 December 1920 Ordet »Grammophon« indregistreret her som Mærke for lydengivende Apparater og Lydplader. Forinden havde sidstnævnte Selskab iøvrigt modtaget en Berlin den 24 November 1920 dateret Skrivelse, hvori »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« tilbagekaldte den foran omtalte Fuldmagt af 30 Juni 1913.

Under Anbringende af, at »Nordisk Polyphon A/S« paa sine Fabrikata anfører Navnet »Grammophone«, idet der dels paa selve Talemaskinerne findes stemplet »Grammophone musica G/D« og dels paa Talemaskinepladerne findes anført »Grammophone-Record-Manufactured by the Deutsche Grammophone Aktiengesellschaft, Berlin—Hannover« paastaar »Skandinavisk Grammophon A/S« under denne Sag »Nordisk Polyphon A/S« kendt uberettiget til paa de af dem fabrikerede og solgte Talemaskiner og Tilbehør at anvende Ordet »Grammophone« i nogen-
somhelst Forbindelse, samt kendt pligtig til at erstatte den forvoldte Skade, borttage de ulovligt anbragte Mærker eller, saafremt dette ikke er muligt, at tilintetgøre Varerne.

Det sagsøgte Selskab, »Nordisk Polyphon A/S«, paastaar sig fri-fundet for Sagsøgenes Tiltale, og idet det gøres gældende, at Retten til Navnet »Grammophon« tilkommer »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft«, Berlin, og at dette Selskab har overdraget Retten til at bruge Navnet til Sagsøgte, nedlægger Sagsøgte yderligere Paastand paa, dels at det sagsøgende Selskab kendes pligtig at finde sig i, at den under 31 December f A for dette registrerede Beskyttelse af Navnet »Grammophon« kendes ugyldig, dels at Sagsøgte kendes berettiget til at faa Navnet beskyttet som Varemærke.

Subsidiært har Sagsøgte paastaet den den 31 December f A sted-fundne Registrering af Ordet »Grammophon« kendt ugyldig som værende i Strid med Lov Nr 57 om Ændring i Varemærkeloven af 12 Januar 1915 § 1, Punkt 1, idet Navnet kendes som Betegnelse for selve Varen.

Til Understøttelse af Sagsøgte er »Deutsche Grammophon Aktiengesellschaft« i Berlin i Henhold til Retsplejelovens § 252 indtraadt i Sa-gen og har haft Adgang til at ytre sig under denne.

Forsaavidt nu »Skandinavisk Grammophon A/S« har gjort gældende, at dets Berettigelse til Varemærkebetegnelsen »Grammophon« skulde kunne støttes paa det foranomtalte som »Fuldmagt« betegnede Dokument af 30 Juni 1913, findes der ikke at kunne gives Selskabet Medhold heri, idet det saavel efter Dokumentets Betegnelse som »Fuldmagt« som efter dets Indhold iøvrigt ikke kan antages, at der herved er sket en Overdragelse, i hvert Fald ikke en saadan, som kan have Gyldighed efter Varemærkelovens § 8. Ej heller kan der gives det sagsøgende Selskab Medhold i, at dets Berettigelse til den omstridte Varemærkebetegnelse skulde være givet derved, at det for »Deutsche Grammophon A/G« registrerede Varemærke i Virkeligheden — efter det til Grund liggende materielle Retsforhold — tilhørte »The Gramophone Co Ltd«, der som Moderselskab til »Skandinavisk Grammophon A/S« har opgivet Navnet til Fordel for sidstnævnte Selskab, thi selv om Rigtigheden af de paa-

beraabte materielle Retsforhold kunde anses godtgjort, vil dette ikke kunne være afgørende for Retten til det omstridte Varemærke, med Hensyn til hvilket der er Enighed om, at det overhovedet ikke kunde være registreret her i Landet for »The Gramophone Co Ltd«.

Idet det herefter maa antages, at Retten til den her i Landet registrerede Varemærkebetegnelse »Grammophon« ved Verdenskrigens Udbrud tilkom »Deutsche Grammophon A/G« i Berlin, bliver Spørgsmaalet, hvilken Betydning den i 1917 stedfundne Tvangslikvidation af dette Selskab har haft med Hensyn til denne Ret.

I saa Henseende maa det fastholdes, at de af Tyskland truffne overordentlige Krigsforanstaltninger og Overdragelsesanordninger med Hensyn til Ejendele, Rettigheder og Interesser tilhørende de allierede eller associerede Magters Undersaatter som hvilende paa Undtagelsesbestemmelser i deres Virkninger maatte være begrænsede til Tyskland. Under Sagen har der da ogsaa mellem Parterne været Enighed om, at man ogsaa efter den stedfundne Tvangslikvidation her i Landet maatte anerkende, at Indehaverne af de oprindelige Aktier var de retmæssige Aktionærer i »Deutsche Grammophon A/G«, og at den af dem den 8 Maj 1918 afholdte Generalforsamling og den paa samme vedtagne Beslutning maatte anses som lovlige. »Skandinavisk Grammophon A/S« hævder nu videre, at der ikke i dette Forhold er sket nogen Forandring ved Versaillestraktaten, idet denne tvertimod ved sin § 5 i Tillæg til Art 297—98 formenes at hjemle, at det uanset den stedfundne Tvangslikvidation er de oprindelige Aktionærer eller det engelske Moderselskab, »The Gramophone Co Ltd«, der er berettiget med Hensyn til en Rettighed som den heromhandlede. Derimod gør Sagsøgte og »Deutsche Grammophon A/G« i Berlin gældende, at det ifølge Versaillestraktaten Art 297 er en Hovedregel, at alle overordentlige Krigsforanstaltninger eller Overdragelsesanordninger eller Handlinger, foretagne i Henhold til saadanne i Forholdet mellem de allierede og associerede Magter eller disses Undersaatter paa den ene Side og Tyskland eller dets Undersaatter paa den anden Side anses som endelig gyldige og bindende for enhver, saaledes at de paagældende skadelidte allierede eller associerede Undersaatter alene har et Erstatningskrav, og i Overensstemmelse hermed vil de forstaa § 5 i Tillæget saaledes, at den alene hjemler et obligatorisk Krav for »The Gramophone Co Ltd« mod det tyske Selskab »Deutsche Grammophon A/G«, Berlin, et Krav, der maa gøres gældende ved en tysk Domstol.

§ 5 i Tillæget til Art 297—98 i Versaillestraktaten lyder efter den fremlagte Oversættelse saaledes:

»Hvis et i en allieret eller associeret Stat lovlig oprettet Selskab umiddelbart forinden Krigens Begyndelse i Fællesskab med et af det afhængigt og i Tyskland lovlig oprettet Selskab havde Udnyttelsesret med Hensyn til Fabrikations- og Handelsmærker for andre Lande, eller hvis det tilligemed dette Selskab befandt sig i Besiddelse af eneberettigede Fremstillingsmaader med Hensyn til Varer eller Salgsgestande for andre Lande, saa har uden Hensyn til Bestemmelserne i Art 297 førstnævnte Selskab under Udelukkelse af det tyske Selskab fremtidig

alene Ret til at udnytte disse Fabrikationsmærker i andre Lande. De fælles Fremstillingsmaader overlades førstnævnte Selskab uden Hensyn til modstaaende paa den tyske Krigslovgivning beroende Forholdsregler med Hensyn til det andet Selskab eller dets Interesser, dette Selskabs Formue eller Aktier. Dog skal førstnævnte Selskab, naar det anmodes derom, overgive det andet Selskab de Modeller, som muliggør yderligere Fremstilling af Varerne i det Omfang, som Forbruget i Tyskland har.«

Retten maa finde, at det paa Forhaand har Formodningen imod sig, at Fredstraktaten skulde hjemle, at allierede Magters Undersaatter tilkommende Rettigheder, som under Krigen havde staaet urørte af den tyske Krigslovgivning og de paa Grundlag af denne foretagne Tvangsdispositioner, fordi de var udenfor disses territoriale Rækkevidde, ved Fredstraktaten skulde berøves de paagældende berettigede og ombyttes med et obligatorisk Krav. Og selv om Retten ikke ved sin Paakendelse af Sagen vilde være udelukket fra at tage Hensyn til Bestemmelserne i Versaillestraktaten, der maa antages at være indgaaet som en Del af den gældende Ret saavel i Tyskland som i England, findes et Resultat som det nævnte i hvert Fald ikke at kunne statuere paa Grundlag af de for Retten dokumenterede Afsnit af Traktaten, om hvis nærmere Udformning og Fortolkning af de kontraherende Magter, særlig ogsaa forsaavidt angaar en Rettighed som den her omstridte, der ikke foreligger autentiske Oplysninger for Retten.

Retten til den omstridte Varemærkebetegnelse kan herefter ligesaa lidt efter Fredsslutningen som før denne antages at tilkomme det paa Grundlag af den nye Aktieudstedelse i Tyskland eksisterende Selskab »Deutsche Grammophon A/G« i Berlin, og da det sagsøgte Selskab saaledes ikke som Grundlag for sin Adkomst til Navnet »Grammophon« kan paaberaabe sig en Overdragelse fra det nævnte tyske Selskab, maa det anses for uberettiget til at anvende dette Varemærke.

Da det derhos efter de Retten forelagte Oplysninger maa antages, at Betegnelsen »Grammophon« i vedkommende Forretningskredse forinden den 31 December 1920 alene er anvendt paa Fabrikata, hidrørende fra »The Gramophone Co Ltd« og dets Datterselskab, og da det ikke mod Sagsøgerens Benægtelse er dokumenteret for Retten, at Navnet i den almindelige Sprogbrug benyttes som Betegnelse for Talemaskiner i Almindelighed, findes den den 31 December 1920 stedfundne Registrering af Betegnelsen »Grammophon« for »Skandinavisk Grammophon A/S« ikke at være i Strid med Lov Nr 57 af 12 Januar 1915.

Som Følge af det Anførte vil »Nordisk Polyphon A/S« i Overensstemmelse med Sagsøgenes Paastand være at kende uberettiget til paa de af Selskabet fabrikerede og solgte Talemaskiner og Tilbehør at anvende Ordet »Grammophon« i nogensomhelst Forbindelse og være at kende pligtig til at borttage de ulovligt anbragte Mærker eller, saafremt det ikke er muligt, at tilintetgøre de paagældende Varer samt til at erstatte det sagsøgende Selskab det dette forvoldte Tab, der paa Grundlag af de Retten forelagte Oplysninger findes at kunne ansættes til 3500 Kr, alt inden nedennævnte Frister.

Sagsøgte findes derhos at burde betale Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Co:
St:

R 414/1921.

Rigsadvokaten

mod

Axel Christian Frederik Jensen (Fich),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 52 af 11 April 1890 § 12.

Dom afsagt den 28 Maj 1921 af Frederiksberg Birks 1ste Afdeling: Tiltalte Direktør Axel Christian Frederik Jensen bør til Frederiksberg Birks Politikasse bøde 800 Kr og udrede Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 11 August 1921: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Tiltalte Axel Christian Frederik Jensen bør betale Sagens Omkostninger for Landsretten. Den idømte Bøde at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Tiltalte.

Den i Underrettsdommen nævnte, af Østre Landsret den 26 April 1921 afsagte Dom er idag stadfæstet af Højesteret.

Efter Afsigelsen af den indankede Dom har Tiltalte udtrykkelig erkendt, at Aktieselskabet »Nordisk Polyphon« har forhandlet Talemaskiner med dertil hørende Plader, paa hvilket Ordet »Grammophon« var anbragt, ogsaa efter at han i Begyndelsen af Februar 1921 var blevet vidende om den den 31 December 1920 stødte Registrering.

Da Straffen for den af Tiltalte begaaede Overtrædelse af Varemærkeloven findes at burde bestemmes som ved den indankede Dom sket vil denne være at stadfæste.

For Højesteret har Tiltalte givet Møde ved en af ham valgt Forsvarer.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Det fra Politimesteren i Frederiksberg Birk modtagne under nærværende Sag fremlagte Anklageskrift er saalydende: »Den 24 Juni 1904 registreredes til Varemærkeregistret Ordet »Grammophon« som særlig opfundet Varemærkebetegnelse for Lyd-Apparater m v for et tysk Aktieselskab i Berlin. Omtrent ved samme Tid stiftedes og registreredes her i Landet som et Datterselskab af det tyske Selskab »Skandinavisk Grammophon A/S«, der senere i 1913 fra det tyske Aktieselskab fik Eneretten til i Danmark at benytte Ordet »Grammophon«. I September Maaned 1920 søgte daværende Kontorchef i »Skandinavisk Grammophon A/S« Axel Christian Frederik Jensen som Direktør for et nystartet A/S »Nordisk Grammophon« at faa Ordet »Grammophon« indregistreret for dette Selskab, men dette blev nægtet af Overregistrator, hvorefter »Skandinavisk Grammophon A/S« den 31 December f A fik Ordet »Grammophon« registreret for Fabrikation og Handel med Talemaskiner og disses Tilbehør for lydgivende Apparater og Lydplader. Efter at fornævnte Kontorchef Jensen den 1 November f A havde frattraadt sin Stilling i »Skandinavisk Grammophon A/S«, blev han Direktør for det nystartede A/S »Nordisk Polyphon«, der driver Forretning med Talemaskiner med dertil hørende Plader, og paa disse anbringes Ordet »Grammophon«. Dette foranledigede »Skandinavisk Grammophon A/S« til at anlægge Sag mod A/S »Nordisk Polyphon«, der har Kontor og Lager Vodrofsvej 26, og ved Østre Landsrets Dom af 26 f M blev sidstnævnte A/S kendt uberettiget til paa de af Selskabet fabrikerede og solgte Talemaskiner og Tilbehør at anbringe Ordet »Grammophon« i nogen-
somhelst Forbindelse.

Jeg rejser Tiltale mod »Nordisk Polyphon A/S« ved dets Direktør, fornævnte Axel Christian Frederik Jensen, for Overtrædelse af § 12, 2 Stk, i Lov Nr 52 af 11 April 1890 og paastaar ham idømt en Statskassen tilfaldende Bøde. 6 Bilag følger.«

Tiltalte paastaar Frifindelse, idet han først vil være blevet bekendt med den den 31 December f A stedfundne Registrering af Ordet »Grammophon« efter nogen Tids Forløb, og idet han gør gældende, at han ikke, efter at have faaet Kundskab om samme, har handlet i Strid med den.

Ligesom Tiltalte ikke under den første over ham den 14 Marts d A stedfundne Afhøring paaberaabte sig sidstnævnte Betragtning, saaledes findes det i det Hele efter Omstændighederne uantageligt, at han, som indtil 1 November f A var Kontorchef i »Skandinavisk Grammophon A/S«, og som derefter indtraadte som Direktør for »Nordisk Polyphon A/S«, skulde have været ukendt med den foregaaende Registrering, saameget mere som Aktieselskabs-Registret under 16 November f A havde nægtet at indregistrere sidstnævnte Selskab under Navnet »Nordisk Grammophon A/S«. Østre Landsrets den 26 f M afsagte Dom, hvorved »Nordisk Polyphon A/S« tilpligtes at udrede Erstatning af 3500 Kr og at borttage de ulovligt anbragte Mærker, eventuelt tilintetgøre de paagældende Varer, findes iøvrigt ogsaa at maatte forudsætte, at Tiltalte har været vidende om Andenmands bedre Ret.

Tiltalte vil herefter for Overtrædelse af Lov Nr 52 af 11 April 1890 § 12, 2 Stk, være at tilpligte at bøde 800 Kr til Frederiksberg Birks Politikkasse, hvorhos han udreder Sagens Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede, af Frederiksberg Birks Ret den 28 Maj d A afsagte Dom, ved hvilken Tiltalte Axel Christian Frederik Jensen er anset efter Lov Nr 52 af 11 April 1890 § 12, 2 Stk, med en Frederiksberg Birks Politikkasse tilfaldende Bøde af 800 Kr og dømt til at betale Sagens Omkostninger i første Instans, er paaanket her til Retten af Tiltalte, som det maa antages, af de i Retsplejelovens § 944, Nr 1 og 3 angivne Grunde.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at udrede Sagens Omkostninger for Landsretten, for hvilken Ret han selv har sørget for sit Forsvar.

R 477/1921.

Rigsadvokaten

mod

Thygod August Hansen (Forsv: Trolle),

der tiltales for falsk Partsed.

Østre Landsrets Dom af 3 November 1921: Tiltalte Thygod August Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører J L Nathansen, 200 Kr, og til Dækning af hans Udlæg 100 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Thygod August Hansen til Højesteretssagfører Trolle 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Thygod August Hansen, der er født den 15 August 1899 og ikke fundet forhen straffet, er ved Anklageskrift af 1 Oktober 1921 sat under Tiltale til Straf for falsk Partsed ved den 16 September 1920 inden Odense Købstads borgerlige Ret under en af Anna Hansen mod ham anlagt Sag angaaende Paterniteten til det af hende den 25 Marts 1920 fødte Pigebarn, Edel Grethe Gurli Hansen, med sin Ed at have bekræftet ikke at have haft Samleje med Sagsøgerinden i Tidsrummet fra den 30 Maj til den 31 Juli 1919.

Efter Sagens Oplysninger, derunder forskellige Vidners Forklaringer, maa der gaas ud fra, at de Samlejer, som Tiltalte har erkendt at have haft med Pigen Anna Hansen, har fundet Sted Natten imellem den 28 og 29 Juni 1919 og ikke som af Tiltalte paastaet den 9 August s A.

Tiltalte har erkendt, at han, efter at han den 31 Maj 1920 første Gang var mødt hos Politiet sammen med Anna Hansen, har anmodet denne om at ordne Sagen i Mindelighed og give ham Henstand med Betalingen, idet han anslog det Beløb, Bidragspligten ialt kunde andrage, til 3000 Kr.

Tobaksarbejderske Anna Mathilde Petersen har som Vidne forklaret, at Tiltalte, inden Vidnet gav Møde i Retten under Paternitetssagen, har bedt hende om Oplysning om, hvorvidt Anna Hansen havde staaet i Forhold til andre Mandspersoner samt opfordret Vidnet til ikke at forklare, hvad det vidste om Tiltaltes Forhold til Barnemoderen.

Da det endelig efter Sagens Oplysninger maa antages, at Tiltalte har fremsat sin Benægtelse af at have haft Samleje med Anna Hansen i det kritiske Tidsrum paa Grundlag af de Oplysninger, der er indhentet af ham, efter at Paternitetssagen imod ham var begæret anlagt, og som angik Forhold, der kun indirekte kunde tjene til Oplysning om Tiden for Samlejerne og ikke har kunnet give ham nogen Vidende om denne, findes det bevist, at han ved den i Anklageskriftet anførte Lejlighed har aflagt falsk Partsed.

Som Følge heraf vil han være at anse efter Straffelovens § 150 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Torsdag den 9 Marts.

R 221/1921. Aktieselskabet **Altransport** (Martensen-Larsen)
m o d

Arkitekt **Holger Rasmussen**, Ingeniørfirmaet **Johannes Børge** og **A S Overbye** samt Ingeniørfirmaet **Axel M Knudsen** og **S L Sørensen** (Harboe),

betræffende de Indstævntes Krav paa Betaling for Udarbejdelse af Arbejdstegninger m m vedrørende Opførelse af en Garage.

Østre Landsrets Dom af 25 April 1921: Sagsøgte, A/S Altransport, bør til Sagsøgerne, Arkitekt Holger Rasmussen, Ingeniørfirmaet Johannes Børge og A S Overbye og Ingeniørfirmaet Ax M Knudsen og S L Sørensen betale henholdsvis 12 000 Kr, 9500 Kr og 11 000 Kr med Renter 5 pCt aarlig af hvert af disse Beløb fra den 7 Januar 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den overensstemmende med en af de Indstævnte nedlagt subsidær Paastånd være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Altransport, til de Indstævnte, Arkitekt Holger Rasmussen, Ingeniørfirmaet Johannes Børge & A S Overbye samt Ingeniørfirmaet Ax M Knudsen & S L Sørensen, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne, Arkitekt Holger Rasmussen, Ingeniørfirmaet Johannes Børge og A S Overbye og Ingeniørfirmaet Ax M Knudsen & S L Sørensen's Fremstilling i denne Sag gaar ud paa Følgende:

Efter forudgaaende Forhandlinger overdrog A/S Altransport den 16 Januar 1919 Arkitekt Holger Rasmussen at udarbejde Forslag til et Garageanlæg, bestaaende af 1 Etages Bygninger paa den Selskabet tilhørende Grund, Gyldenløvesgade Nr 10. I Henhold hertil udarbejdedes flere Forslag med Overslag, hvilke blev tilstillet Selskabet i Slutningen af Februar s A. Rasmussen anmodede derhos Ingeniør Børge om at projekttere Kloak, Brolægning og Opvarmning m v og Ingeniørfirmaet Ax M Knudsen & S L Sørensen om at udføre Jærnbetonbygningerne*) til Anlægget, hvilket ogsaa blev udført. Den 5 Marts s A fik Rasmussen Anmodning om at udarbejde Arbejdstegninger og indhente Tilbud paa et af de fremsendte Projekter. Saadanne Tegninger med Beskrivelser

*) Skal formentlig være: Beregningerne af Jærnbetonkonstruktionerne.

m v blev ogsaa udarbejdede, men Arbejdet standsedes den 27 s M paa Begæring af Selskabet, idet dette nu ønskede en stærkere Udnyttelse af Grunden ved at lade opføre et Pakhus i 6 Etager med Garage i Stuen, og Rasmussen anmodedes derfor om at udarbejde Forslag med Overslag til en saadan Bygning (Projekt II). Dette Projekt med Overslag fremsendte Rasmussen den 9 Maj s A og i et Møde den 10 s M antog Selskabets Bestyrelse det til Udførelse, hvorfor der blev udarbejdet Arbejdstegninger m v. De to Ingeniørfirmaer havde ogsaa efter Rasmussens Anmodning paabegyndt at udarbejde Forslag med Overslag til dette Projekt og var efter deres Anbringende paa det nærmeste færdige, da Selskabet standsede Forarbejderne og den videre Udførelse af dette Projekt i Juni Maaned s A. Grunden hertil var, at Selskabet ønskede en yderligere Udnyttelse af Grunden, idet man ønskede foruden Garagen i Stuen og Bygningen iøvrigt indrettet til Pakhus, Garagen indrettet til Udlejning dels i en Kælderetage, dels i en 1 Etages Bygning, samt Udstillingslokaler for Automobiler paa 1ste Sal. Arkitekt Rasmussen gik paa Selskabets Opfordring straks i Gang med at udarbejde Forslag, ligesom de to Ingeniørfirmaer paabegyndte Arbejdet med nye Projekteringer og Beregninger, hvilket alt fremsendtes til Selskabet den 19 Juli s A. Den 26 August s A anmodede Selskabet Rasmussen om at udarbejde Arbejdstegninger og indgaa med de fornødne Andragender til Bygningsautoriteterne, hvilket skete, medens Ingeniørfirmaerne foretog detaljerede Arbejder med Hensyn til det nye Projekt. Den 13 Januar 1920 afleveredes til Selskabet fuldt færdige Arbejdstegninger med Beskrivelse og Overslag, hvorpaa der paa Selskabets Anmodning indhentes Tilbud, hvilke indsendtes til Selskabet den 9 Marts s A. Som det maa antages, havde Selskabet imidlertid allerede i Februar s A opgivet det ommeldte Projekt og henvendt sig til Firmaet Christiania & Nielsen om en Ombygning af et paa Selskabets Grund staaende Skur til Garage, hvilket Arbejde dette sidste Firma ogsaa har udført med en Bekostning af ca 150 000 Kr. De tre fornævnte Projekter blev endelig beregnet til henholdsvis ca 172 000 Kr, 7 à 800 000 Kr og ca 946 000 Kr.

Under denne Sag søger nu Arkitekt Rasmussen, der den 23 April 1919 har modtaget à conto 3000 Kr, og de to Ingeniørfirmaer Selskabet til Betaling af henholdsvis 15 830 Kr, 12 574 Kr 70 Øre og 14 055 Kr 25 Øre for de af dem udførte Arbejder med Hensyn til Projekterne I og III, — hvorimod de ikke fordrer Vederlag for Arbejdet vedrørende Projekt II — alt med Renter 5 pCt aarlig af de respektive Beløb fra Stævningens Dato den 7 Januar 1921, til Betaling sker.

Selskabet paastaar sig frifundet for Tiltale af Arkitekt Rasmussen mod Betaling af 7915 Kr, for Tiltale af Ingeniørfirmaet Johannes Børge og A S Overbye mod Betaling af 6287 Kr 35 Øre og fuldstændig frifundet for Tiltale af Ingeniørfirmaet Ax M Knudsen & S L Sørensen, subsidiært dog mod Betaling af 4242 Kr til dette sidste Firma.

Til Støtte herfor gør Selskabet med Hensyn til Rasmussens og førstnævnte Ingeniørfirmas Krav gældende, at det kun ønskede et rent skitse-ret Projekt, der skulde oplyse dels om Brandvæsnet vilde tillade en saadan Bygning, dels Størrelsen af Bekostningerne ved dens Opførelse.

Selskabet erkendte ikke, at det har anmodet om Udarbejdelse af Arbejdstegninger, idet det maatte blive den eventuelle Tilbudsgivers Sag at udarbejde Detaillerne. Endvidere anfører Selskabet, at Grunden til, at Projekt III, der afgiver Grundlag for den langt overvejende Del af Honorarfordringerne blev opgivet, var, at Priserne var steget til en fantastisk Højde, og at det er urimeligt, at Arkitekt og Ingeniør skal kunne fordre deres Honorar beregnet til disse abnorme Priser. Selskabet paastaar derfor de fordrede Honorarer reducerede med 50 pCt.

Hvad særlig angaar Ingeniørfirmaet Ax M Knudsen & S L Sørensen's Krav hævder Selskabet, at det ikke har anmodet dette Firma om Assistance eller bemyndiget Arkitekt Rasmussen til at engagere det, hvilket efter dets Formening er saa meget rimeligere, som disse Jærnbetonkonstruktioner er ganske simple. Selskabets subsidiære Paastand med Hensyn til dette Firma er beregnet efter 25 pCt af Firmaets Honorarfordring plus Udlæg.

Efter det for Landsretten Oplyste maa der gaas ud fra, at Sagsøgerens Fremstilling i alt Væsenligt er rigtig og navnlig, at Arkitekt Rasmussen er blevet anmodet om at udarbejde eller lade udføre Arbejdstegninger. Hvad særlig angaar Ingeniørfirmaet Knudsen & Sørensen's Krav, har Arkitekt Rasmussen forklaret, at han traf Aftale med Selskabet om, at han skulde henvende sig til et Ingeniørfirma om at foretage de fornødne Jærnbetonberegninger og at han i Henhold hertil henvendte sig til nævnte Firma, og efter alt Foreliggende maa der gaas ud fra, at Selskabet har været eller i alt Fald burde have været klar over, at Arkitekt Rasmussen benyttede sagkyndig Assistance til at foretage disse Beregninger. Selskabets Frifindelsespaastand forsaavidt angaar sidstnævnte Ingeniørfirmas Krav, kan derfor ikke tages til Følge.

Vel har nu Akademisk Arkitektforenings Udvalg til Behandling af Honorar- og Retsspørgsmaal udtalt, at Arkitekt Rasmussens Honorar-Krav maa anses berettiget, **o**: i Overensstemmelse med nævnte Forenings Honorarregler, ligesom ogsaa **to** af Retten udmeldte Syns- og Skøns-mænd — **to** Ingeniører anviste af Dansk Ingeniørforening — med Hensyn til de af de **to** Ingeniørfirmaer forlangte Honorarer har udtalt, at disse er i Overensstemmelse med Ingeniørforeningens Takster, og at Priserne er rimelige. Men da de fordrede Honorarer efter disse Regler og Takster beregnes til visse Procent af Byggesummen, og de med et saadant Byggeføretagende forbundne Omkostninger i Aarene 1919 og 1920 var steget til det 3—4 dobbelte af, hvad de androg før Krigen, fra hvilken Tid de ommeldte Honorarregler hidrører, findes de beregnede Honorarer under de foreliggende Omstændigheder selv med Hensyntagen til Stigningen i det almindelige Prisniveau at være uforholdsmæssig høje, hvorfor de paastaaede Beløb findes at burde nedsættes henholdsvis til 12 000 Kr, 9500 Kr og 11 000 Kr; heraf vil Selskabet have at svare Renter som af Sagsøgerne paastaaet, hvorhos det vil have at betale Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 1600 Kr.

Fredag den 10 Marts.

R 413/1921. Direktør **Carl Nielsen** (Martensen-Larsen)

mod

Styrmand **P Petersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til Hyretillæg m m.

Østre Landsrets Dom af 8 Oktober 1921: Direktør Carl Nielsen, Odense, bør til Styrmand P Petersen, Marstal, betale 3186 Kr 67 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 9 April 1921, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel-forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.
I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter
denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 6 Februar 1919 paamønstredes Styrmand P Petersen, Marstal, som Enestyrmand paa det Direktør Carl Nielsen, Odense, tilhørende Barkslib »Th Thoresen« for en maanedlig Hyre af 500 Kr. I Oktober 1919 indmeldte Petersen sig i Dansk Styrmandsforening, og i Aaret 1919 var Sejlskibet »Th Thoresen«s Rederi blevet indmeldt i Dansk Sejlskibs-rederi-Forening. Imellem de nævnte to Foreninger blev der i December 1919 indgaaet en Overenskomst, hvorefter Lønningen for 1ste Styrmand paa Sejlskibe af Størrelse som »Th Thoresen« skulde være 560 Kr maanedlig, hvorhos der skulde gives et Tillæg af 25 pCt til denne Grundløn. I § 10 af denne Overenskomst hedder det i første Stykke: »Denne Aftale træder i Kraft den 1 Oktober 1919 ogsaa for Forhyringer, der er løbende paa denne Dato« og i dens andet Stykke: »Endvidere gælder denne Aftale for de Forhyringer, der er indgaaet før den 1 Oktober 1919, naar Forhyringen er sket paa Betingelse af, at denne forventede Aftale skulde være gældende, fra den Dato at regne, der har været aftalt.« Ved den aarlige Ommønstring mønstredes Petersen paany til Skibet den 10 Januar 1920 med den samme maanedlige Hyre af 500 Kr; han afmønstredes den 28 Januar 1921. Ved Afregningen fik han af

Rederiet alene den derefter beregnede Løn udbetalt, men kvitterede kun med Forbehold.

Under Anbringende af, at der yderligere maa tilkomme ham den ved den nævnte Overenskomst hjemlede Forhøjelse med Tillæg, har Styrmand Petersen under denne Sag hos Direktør Nielsen paastaet sig tilkendt:

1. Resthyre i 15 Maaneder og 28 Dage fra 1 Oktober
1919 til 28 Januar 1921 à 60 Kr.....	956 Kr 00 Øre
2. 25 pCt Hyretillæg af 560 Kr maanedlig for den sam-
me Tid	2230 — 67 —

altsaa ialt..... 3186 Kr 67 Øre

med Renter af dette Beløb 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 9 April 1921. Til Støtte for denne Paastand har Petersen nærmere anført, at de nævnte Lønkrav maa tilkomme ham som Medlem af hans Organisation, selv om han ikke udtrykkelig har betinget sig dem ved den i Begyndelsen af Januar 1920 stedfundne Ommønstring, idet han først efter Midten af denne Maaned, medens Skibet laa i Halmstad i Sverige, er blevet bekendt med denne Overenskomst og da straks overfor Skibets Kaptajn har rejst Krav paa den ham derefter tilkommende højere Løn.

Nielsen har paastaet sig frifundet, idet han har gjort gældende, at Petersens Lønkrav ingen Hjemmel har i første Stykke af Overenskomstens § 10, da han den 1 Oktober 1919 endnu ikke var Medlem af Styrmandsforeningen, og heller ikke i dens andet Stykke, da der ikke, saaledes som det her kræves, har foreligget nogen særlig Aftale om, at Overenskomsten skulde være gældende. Endvidere formenes Petersen at have fortabt sin Ret derved, at han, da han i September 1920 traf sammen med Rederen, intet til denne har nævnt om, at der skulde tilkomme ham noget yderligere Krav paa Løn.

Retten finder imidlertid ikke, at der kan tillægges Petersens Op-træden ved denne Lejlighed, hvor efter hans Opgivende de begge skal have haft travlt, en saadan Betydning, og den mener i det Hele ikke, at der er godtgjort nogen Omstændighed, hvoraf der skulde kunne udledes et Afkald fra Petersens Side paa, ligesom Organisationens andre Medlemmer, fra 1 Oktober 1919 at faa Lønnen i sit paa den Tid løbende og den 10 Januar 1920 fornyede Hyreforhold forhøjet med de ved Overenskomsten hjemlede Beløb, hvorved bemærkes, at den i December 1919 indgaaede Overenskomst maa anses omfattende ogsaa de Styr mænd, der som Petersen blev indmeldt i Tiden mellem 1 Oktober og December 1919. Nielsen vil herefter være at dømme efter Petersens Paastand, hvorhos han vil have at tilsvare ham Sagens Omkostninger med 300 Kr.

R 300/1921. Enkefru **Ragna Stella Rosine Schou**, født **With-Knudsen** (Liebe)

mod

Finansministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Appellantindens Ret til at oppebære fuld Enkepension.

Østre Landsrets Dom af 28 April 1921: Sagsøgte, Finansministeriet paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Sagsøgerinden, Enkefru Ragna Stella Rosine Schou, i denne Sag fri at være. Sagsøgerinden bør til det Offentlige betale de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelse havde været afgiftsfri for Sagsøgte, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 150 Kr. Der tillægges den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører, Overretssagfører Axel Kaae, i Salær hos det Offentlige 150 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

I Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat vil Appellantinden have at betale 150 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellantinden, Enkefru Ragna Stella Rosine Schou, født With-Knudsen, til den konstituerede Kammeradvokat 150 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Liebe i Salær for Højesteret 150 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Det Appellantinden Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 23 December 1918 afgik Kontorchef i Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet L Chr Schou ved Døden.

Finansministeriet fastsatte den hans Enke, Sagsøgerinden Ragna Stella Rosine Schou, i Medfør af Lov 5 Januar 1851 efter hendes Mand tilkommende Pension til 484 Kr 20 Øre aarlig, der derefter udbetaltes overensstemmende hermed.

Sagsøgerinden var, da Lov af 12 September 1919 om Statens Tjenestemænd traadte i Kraft, ansat som Assistent under Arbejds- og Fabriktilsynet og hørte som saadan til de Personer, der er pensionsberettigede i Medfør af Lovens § 49.

I en til Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet stilet Skrivelse af 2 December 1919 stillede Finansministeriet Sagsøgerinden Valget imellem »enten at kræve sin Egenpension i sin Tid fastsat efter den ældre Pensionslovgivning (jfr Tjenestemandslovens § 71, Stk 5), i hvilket Fald hun vilde kunne beholde sin Enkepension ubeskaaret, eller at opnaa Ret til Egenpension efter Tjenestemandslovens Regler, i hvilket Fald hun i Henhold til denne Lovs § 65 maa give Afkald paa sin halve Enkepension«.

Hertil svarede Sagsøgerinden, at hun maatte anse sig berettiget til saavel fuld Enkepension efter Lov 1851 som fuld Egenpension i Henhold til Tjenestemandsløven, og at hun derfor ikke ønskede at træffe noget Valg som af Ministeriet forlangt. I Skrivelse af 4 Marts 1920 til Arbejds- og Fabriktilsynet fordrede Ministeriet paany en bestemt Erklæring om, hvilket af de ovennævnte Alternativer Sagsøgerinden vilde vælge. Gjort bekendt med denne Skrivelse svarede Sagsøgerinden, at hun ønskede sin Egenpension fastsat efter Tjenestemandsløven, hvorefter Finansministeriet under 24 Marts i A meddelte Sagsøgerinden, at Ministeriet havde truffet Foranstaltning til, at den hende tilkommende Enkepension i Henhold til oftnævnte Lovs § 65 fra den 1 Oktober 1919 at regne nedsattes til Halvdelen eller til 242 Kr 10 Øre aarlig.

Under denne Sag har nu Sagsøgerinden, hvem der er meddelt fri Proces, paastaet sig kendt berettiget til fra den 1 Oktober 1919 at regne at nyde den fulde hende efter Pensionsloven af 5 Januar 1851 tilkommende Pension efter sin fornævnte afdøde Mand.

Sagsøgte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, paastaar sig frifundet.

Sagsøgerinden gør gældende, at Bestemmelsen i Lovens § 65 om, at den Enker tilkommende Enkepension nedsættes til det halve, naar de ved Mandens Dødsfald er ansat i Stillinger, der giver Adgang til Pension, kun kommer til Anvendelse paa »den i § 64 omhandlede Enkepension«. § 64 omfatter imidlertid kun »den, der bliver Enke efter en af de i § 49 nævnte Tjenestemænd«, og altsaa ikke hende, der alt ved Lovens Ikrafttræden var Enke efter en pensionsberettiget Tjenestemand, og hvis Pension som Enke var hjemlet ved den tidligere Lovgivning.

Sagsøgerinden anfører dernæst, at det vilde være uberettiget analogisk at anvende Reglen i Tjenestemandslovens § 65 paa den hende tillagte Enkepension, idet denne er langt ringere end den Enkepension, der vilde have tilkommet hende, saafremt hendes Enkepension var beregnet efter Tjenestemandslovens langt gunstigere Regler.

Hun oplyser i saa Henseende, at Enkepensionen, beregnet efter disse Regler, vilde have udgjort 1500 Kr aarlig, saaledes at hun — med Nedsættelse overensstemmende med Lovens § 65 — vilde have oppebaaret 750 Kr, altsaa langt mere end den fulde, hende efter den tidligere Lovgivning tillagte Pension.

Heroverfor hævder Finansministeriet under Henviisning til Lovens

Motiver og til den i 1917 til Udarbejdelse af Forslag til Lov om Statens Tjenestemænd nedsatte Lønningskommissions Bemærkninger til de heromhandlede Bestemmelser, at det har været Lovens Hensigt — i Mod-sætning til det hidtilværende Forhold, hvorefter kvindelige Ansatte, som indgik Ægteskab med Tjenestemænd, ansaas for berettigede saavel til fuld Egenpension som til fuld Enkepension, hvilket Forhold skønnes urimeligt — at fastslaa den Regel, at kvindelige Tjenestemænd, der er berettigede til Egenpension, aldrig kan oppebære mere end en halv Enkepension.

Og denne Regel maa efter Finansministeriets videre Fremstilling komme til Anvendelse, selv om en Enke, som i nærværende Tilfælde Sagsøgerinden, maatte have opnaaet Enkepension i Henhold til den før Tjenestemandslovens Ikrafttræden gældende Lovgivning, idet en saadan kvindelig Tjenestemand i pensionsretlig Henseende maa være underkastet enten den ældre Pensionslovgivnings Regler eller Tjenestemandslovens Regler i deres Helhed, medens hun maa være uberettiget til at kombinere Fordelen ved den tidligere Ordning i Henseende til Adgangen til at beholde fuld Enkepension, uanset at hun opnaaede Egenpension, med den nyere Lovs gunstigere Pensionsberegningsregler for Egenpension, hvorved Finansministeriet henviser til Lovens Overgangsbestemmelser i § 71, Stk 5.

Finansministeriet bestrider dernæst Rigtigheden af Sagsøgerindens ovenfor anførte Betragtninger med Hensyn til Størrelsen af den hende efter den tidligere Lovgivning tilkommende Enkepension og den Enkepension, som hun vilde have opnaaet efter Tjenestemandsloven, idet Finansministeriet fremhæver, at Sagsøgerinden ved denne Sammenligning lader ude af Betragtning, at der efter den tidligere Lovgivnings Bestemmelser er tilsikret hende Overlevelserente i Henhold til den hendes Mand paahvilende Pligt til at tegne saadan, hvilken Overlevelserente udgør 900 Kr aarlig, som Sagsøgerinden altsaa beholder i Forbindelse med de hende tillagte 242 Kr 10 Øre, saaledes at hun herefter oppebærer aarlig 1142 Kr 10 Øre, medens der, hvis Enkepensionen var beregnet efter Tjenestemandslovens Regler, kun vilde tilkomme hende Halvdelen af 1500 Kr eller 750 Kr.

Endelig anfører Finansministeriet, at saafremt Sagsøgerinden, som havende opnaaet Enkepension efter den før Tjenestemandsloven gældende Pensionslovgivning, ansaas berettiget til at oppebære fuld Enkepension, vilde dette som nødvendig Konsekvens medføre, at Sagsøgerinden efter Tjenestemandslovens § 58, hvis hun blev afskediget som der ommeldt, vilde være berettiget til at oppebære fuld Egenpension uden at give Afkald paa Enkepension.

Der maa nu gives Finansministeriet Medhold i, at Sagsøgerinden maa have Valget imellem at faa sin pensionsretlige Stilling i sin Helhed afgjort enten efter den ældre Lovgivning eller efter Tjenestemandslovens Regler, men derimod maa være uberettiget til at kombinere den ældre Lovgivnings gunstigere Regler i Henseende til Bibeholdelsen af fuld Enkepension med Tjenestemandslovens gunstigere Regler for Egenpensionens Beregning, hvad der maa antages at have fundet Udtryk i Tjenestemandslovens ovennævnte § 71, 5 Stk. Bestemmelsen i Lovens § 65 om,

at der kun tilkommer de til Egenpension berettigede Enker »det halve af den i § 64 omhandlede Enkepension«, kan ikke antages at ville gøre nogen Afvigelse herfra med Hensyn til kvindelige Tjenestemænd, der er blevet Enker efter en Tjenestemand før Lovens Ikrafttræden, idet den citerede Del af Bestemmelsen maa forstaas som alene udtalende, at Enker, der har opnaaet Ret til Egenpension, kun har Krav paa Halvdelen af, hvad der ellers efter Lovens Regler tilkommer en Enke.

Herefter vil Sagsøgtets Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagsøgerinden vil til det Offentlige have at betale de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for Sagsøgte, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 150 Kr. Der vil være at tillægge den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører i Salær hos det Offentlige 150 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 524/1921 (**Rigsadvokaten** mod **Maria SøvoId**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228 og under Hensyn til midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

R 384/1921.

Rigsadvokaten

m o d

Jens Peder Pedersen (V Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Reglement for den offentlige Kørsel i København af 18 Januar 1869, 2 Afsnit, § 24, jfr Tillæg af 17 November 1896.

Københavns Byrets Dom af 11 Maj 1921: Tiltalte Vognmand Jens Peder Pedersen bør inden 14 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Københavns Kommunes Kasse bøde 75 Kr og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 2 September 1921: Tiltalte, Vognmand Jens Peder Pedersen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger i begge Instanser, derunder i Salær til den for Tiltalte for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Wölff, 50 Kr, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af det Offentlige.

I Henhold til de i Underrettsdommen anførte Grunde vil denne Dom være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagfører Wolff og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører V Kondrup betaler Tiltalte Jens Peder Pedersen henholdsvis 50 Kroner og 60 Kroner.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Da Vognmand Jens Peder Pedersen, der under nærværende Sag tiltales for den 10 April d A med Motorvognene E 1294, 11533 og K 11694 at have drevet Omnibuskørsel fra en privat Plads ved Vigerslev Allé til Jægerkroen uden at have Politidirektørens og Magistratens Tilladelse dertil, efter det i Sagen Oplyste maa anses overbevist herom, vil han være at anse efter Reglement af 18 Januar 1869, 2 Afsnit § 24, jfr Tillæg af 17 November 1896, efter Omstændighederne med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 75 Kr og have at betale Sagens Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 1ste Afdeling for Politisager den 11 Maj 1921 og paaanket af Tiltalte Vognmand Jens Peder Pedersen, der har gjort gældende, at han ikke har overtraadt det paagældende Reglements Bestemmelser.

Efter det for Landsretten Foreliggende maa der gaas ud fra, at de af Tiltalte benyttede Motorvogne paa Stadens Grund hverken anvender andre Holdepladser end den i Dommen nævnte private Grund ved Vigerslev eller standser for at optage eller afsætte Passagerer. Idet nu Bestemmelsen i Tillægsreglementet af 17 November 1896, 1 Pkt, under Hensyn saavel til Reglen i Politivedtægtens § 108, jfr Droskereglementet af 22 Januar 1915 § 1, som til de senere Bestemmelser i selve Tillægsreglementet ikke findes at komme til Anvendelse paa saadan Kørsel, vil Tiltalte være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Mandag den 13 Marts.

R 10/1921. Bagermester **A O Seitzberg** personlig og som Værge for sin umyndige Søn **Oscar Seitzberg** (Steglich-Petersen)

mod

Teatermaler **O C Valentin Jørgensen** som Værge for sin umyndige Søn, **Arno Otto Valentin Jørgensen** (Henriques),

betræffende Appellantens Pligt til at erstatte en af hans Søn forvoldt Skade.

Østre Landsrets Dom af 12 November 1920: Sagsøgte, Bagermester A O Seitzberg, bør til Sagsøgeren, Teatermaler Otto Christian Valentin Jørgensen som Værge for hans umyndige Søn Arno Otto Valentin Jørgensen, betale 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 7 Oktober 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr, hvorimod Sagsøgte som Værge for sin umyndige Søn Oscar Seitzberg bør for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Drengen Oscar Seitzberg ikke er pligtig at erstatte Skaden.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet, om Bagermester Seitzberg personlig er ansvarlig for Skaden, findes ogsaa dette Spørgsmaal at maatte besvares benægtende, idet de foreliggende, til dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger ikke giver Føje til at antage, at Skaden skyldes Mangel paa behørigt Tilsyn med Oscar fra Bagermester Seitzbergs Side.

Herefter vil Bagermester Seitzberg saavel personlig som i sin Egenskab af Værge for Oscar Seitzberg være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Bagermester A O Seitzberg personlig og som Værge for sin umyndige Søn Oscar Seitzberg, bør for Tiltale af Indstævnte, Teatermaler O C Valentin Jørgensen som Værge for sin umyndige Søn Arno Otto Valentin Jørgensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Teatermaler Otto Christian Valentin Jørgensen søger under denne Sag som Værge for sin umyndige Søn, Arno Otto Valentin Jørgensen, Bagermester A O Seitzberg personlig og dennes ligeledes umyndige Søn, Oscar, ved ham som Værge, til in solidum at betale Sagsøgeren i hans nævnte Egenskab, principalt en Erstatning af 5000 Kr, subsidiært en ved Rettens Skøn fastsat Erstatning i Anledning af en Arno af Oscar tilføjet Beskadigelse af højre Øje.

Sagsøgeren paastaar sig derhos i begge Tilfælde tilkendt Renter af Beløbet, 5 pCt aarlig, fra den 7 Oktober 1920, til Betaling sker.

Parterne har om Sagens Omstændigheder givet en i det Væsenlige overensstemmende Forklaring, der gaar ud paa Følgende: Den 25 Februar 1920 løb Sagsøgerens den 30 November 1912 fødte Søn, Arno, der er til Huse hos Faderen, Holsteinsgade 22, 2den Sal, sammen med Sagsøgte Søn, Oscar, født den 13 Marts 1913, der ligeledes har Ophold i sit Hjem, Willemoesgade 37, 1ste Sal, og en tredje Dreng i samme Alder, William Møller, Holsteinsgade 20, 2den Sal, og legede med hinanden i en ved de tre nævnte Ejendomme, der har fælles Gaardsplads, beliggende Passage. Under Legen brugte Oscar nu haanende Udraab om Arno, og denne gav da Oscar en Lussing, eller andet Slag, hvorefter Oscar løb ud af Passagen og ud paa Gaden. Arno og William fortsatte derpaa i Gaarden deres Leg; under denne fik Arno Øje paa en i en Lyskasse liggende Kæp, som han tog frem og gav til en i det paa-gældende Ejendomskompleks boende Dreng, Kaj Valløe, der sad paa en ud til Gaarden vendende Trappegang, og hvem Kæppen tilhørte. Oscar havde, efter at han havde faaet det fornævnte Slag af Arno, begivet sig ind i Forældrenes Bagerbutik, hvor han havde spist nogle Kager og derunder fortalt den paagældende Ekspeditrice, at Arno havde slaet ham, hvorhos han havde tilføjet, at nu skulde han (Arno) faa det betalt. Derefter løb Oscar ud i Gaarden, hvor de andre Drengene opholdt sig, og tog den foran omtalte Kæp, der var ret tyk og spids i den ene Ende, fra Kaj og gav sig til med Kæppen at slaa løs paa Arno og herunder ramte han Arno i det højre Øje, hvor Kæppen blev siddende. Arno skreg af Smerte, og hans Ansigt viste sig stærkt opsvulmet. Om Arten og Betydningen af den Arno tilføjede Beskadigelse er der under Sagen fremlagt bl a en saalydende Erklæring af 28 Maj 1920 fra Øjenlæge C Tychsen: Arno Valentin Jørgensen, Søn af Teatermaler, Holsteinsgade 22, har siden den 26 Februar d A været under min Behandling for Følgerne af en Læsion af højre Øje, ved hvilken Linsen er blevet forskudt. Denne Tilstand har medført en blivende betydelig Nedsættelse af Synsevnen paa dette Øje, saaledes at kun grovere Konturer kan skelnes i ca 2 Meters Afstand. Endvidere er der under Sagen produceret en Erklæring af 30 Oktober 1920 fra Dr med K K K Lundsgaard, hvori det bl a hedder: Arno Valentin Jørgensen, 7, S af Teatermaler, Holsteinsgade 22, er D D undersøgt. Paa højre Øje findes en Forskydning af Linsen, en Uklarhed af denne samt centrale Forandringer i Net-hinde og Aarehinde — — — Øjets Synsstyrke er nedsat til Fingertælling i 1½—2 Meter, Synsstyrken kan, navnlig paa Grund af de centrale Forandringer, næppe tænkes forbedret, medens det paa den anden

Side er tænkeligt, at Forværring kan finde Sted. At venstre Øje, hvis Synsstyrke er normal, skulde udsættes for Overanstrengelse og skades paa Grund af det nedsatte Syn paa højre Øje, er ikke sandsynligt eller vel helt udelukket.

Den omhandlede Skadetilføjelse skyldes nu vel en villet Handling fra Oscars Side, men da han paa Grund af sin ringe Alder ikke kan antages at have indset den indtraadte Skade som en rimelig og ikke usandsynlig Følge af Handlingen, vil der ikke kunne paalægges ham at udrede nogen Erstatning, hvorfor han vil være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Bagermester Seitzbergs Ansvar bemærkes, at ligesom Forældre har en naturlig Pligt til ved Opdragelse og Tilsyn at forebygge, at deres Børn handler urigtigt, saaledes findes Oscars Fader, der ikke har oplyst noget om, hvorvidt han har opfyldt denne Pligt, i dette Tilfælde, hvor Oscar har begaaet en saa farlig Handling som med Villie at slaa Arno i Ansigtet med en tyk Kæp, at burde oprette den deraf flydende Skade. Han vil derfor være at tilpligte at udrede en Erstatning til Sagsøgeren, hvilken Erstatning efter Omstændighederne findes passende at kunne ansættes til 2000 Kr med Renter heraf som af Sagsøgeren paastaet. Han vil derhos have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Tirsdag den 14 Marts.

R 386/1921. Elektriker **Johannes Peter Nikolaj Thomsen**
(Hansen efter Ordre)

m o d

Aktieselskabet Chokoladefabriken **Elisabethsminde** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning til Appellanten i Anledning af en denne overgaaet Ulykkestilfælde.

Østre Landsrets Dom af 12 Maj 1921: Chokoladefabriken »Elisabethsminde«, A/S, bør til Elektriker Johannes Peter Nikolaj Thomsen betale 8000 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 11 September 1920, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.
I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Hansen 150 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Erstatningsbeløbet at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 8 December 1919 var Elektriker Johannes Peter Nikolaj Thomsen for sin Arbejdsgiver Olaf Jensens Enkes mekaniske Etablissement beskæftiget med Installationsarbejde i en Maskinhal paa Chokoladefabrikken »Elisabethsminde«. Han skulde arbejde med nogle Ledninger, der laa nær Loftet over en Maskine, en saakaldet »Melangeur«, som har en Højde af 115 cm, Dybde 30 cm, Diameter 160 cm, og som var anbragt 60 cm fra Væggen, saa at dens Yderkant i alt var ca 220 cm fra Væggen. I Lokalet er Loftshøjden 420 cm og Thomsens Arbejde skulde foregaa i en Højde af 340 cm. Han anbragte da den Stige, han skulde staa paa, saaledes at den stod i »Melangeuren« og vil efter sin Forklaring have givet den af Fabrikens Arbejdere, der passede denne og andre »Melangeurer«, Besked om Forholdet og om, at Maskinen ikke maatte bruges. Efter at Thomsen havde arbejdet ca 1½ Time, kom nævnte Arbejder, hvis Navn er Jacobsen, med en tung Bakke fyldt med Chokolademasse, som skulde hældes i den »Melangeur«, hvori Thomsens Stige stod. Jacobsen satte, som han plejer at gøre adskillige Gange i Løbet af Dagen, naar Chokolademasse skal hældes i, »Melangeuren« i Gang ved at sætte den i Forbindelse med Fabrikens Kraftmaskine ved Hjælp af et omtrent i Knæ-Højde fra Gulvet paa »Melangeuren« anbragt Haandsving. Idet »Melangeuren« kom i Gang, bevirkede den roterende Bevægelse af dennes Bund, paa hvilken Stigen stod, at Stigen faldt om, Thomsen styrtede ned og forslog sig paa forskellig Maade.

Under Henviisning til, at han herved har lidt en saadan Skade, at han er blevet fuldkommen uarbejdsdygtig som Elektriker og rimeligvis for stædse ude af Stand til at fortjene noget af Betydning, samt at Aktieselskabet, da Skaden er foraarsaget ved grov Uagtsomhed fra en af dets Arbejders Side, er pligtig at erstatte ham den lidt Skade, har han under denne Sag, hvorunder der er meddelt ham fri Proces — dog uden Beskikkelse af Sagfører — søgt Aktieselskabet til Betaling af 50 000 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato, den 11 September 1920, idet han har forbeholdt sig yderligere senere Erstatningskrav.

Aktieselskabet procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af et Beløb en Gang for alle efter Rettens Skøn.

Lærling Behrendorff, der var i Følge med Thomsen, har som Vidne forklaret, at Thomsen, inden han stillede Stigen op spurgte Jacobsen,

om denne skulde bruge Maskinen, og fik til Svar: »Ikke foreløbig,« samt ytrede, at han skulde [arbejde over Maskinen]. Lærlingen vil ikke have hørt Thomsen sige noget til Jacobsen om, at Stigen skulde staa i Maskinen.

Jacobsen har som Vidne forklaret, at han ikke husker, at Thomsen sagde noget til ham; men saadant kan mulig være overhørt i Maskinhallens Larm; da han kom med sin Bakke, gik han med Blikket rettet mod Gulvet, hvor der henlaa en Del Skrammel, ganske mekanisk som han plejer hen og drejede paa »Melangeuren«s Haandtag. Først da Stigen med Thomsen faldt om, blev han opmærksom paa Forholdene og standsede da straks »Melangeuren«. Medens Thomsen ikke de første Dage var videre medtaget af Faldet og ikke søgte Læge, indtraadte der senere Ømfindtlighed langs Krydsbenets højre Rand og øvre Parti. Hans mangleaarige Læge, Dr N. Chr Lund, blev tilkaldt den 15 December 1919 og erklærede Thomsen for fuldstændig uarbejdsdygtig, uden at Hospitalsindlæggelse dog fandtes nødvendig.

Thomsen har fra nævnte Tidspunkt stadig været under Behandling af Dr Lund, der angaaende hans Tilstand har udstedt forskellige Attester.

I en saadan, afgivet i Henhold til Ulykkesforsikringsloven af 6 Juli 1916 § 29 den 16 Juni 1920, hedder det:

»Ifølge Contusion af Kryds- og Lændeparti var der den 8 December Ømfindtlighed i Egnen fra de nedre Lændehvirvler ned langs Krydsbenets højre Rand (Symfysis sacroiliaca) samt Smertefornemmelse udgaaende herfra og Besvær med at løfte højre Ben. Nogle Maaneder senere opstod Smerter ned langs højre Laars og Skinnebens Inderside (i Forløbet af Nerv saphenus), hvilken Nerve netop udspringer fra de nedre Lændehvirvler. Disse Smerter er nu ophørt under stadigt Sengeleje, men Ømfindtligheden i Lænde- og Krydsegnen med Smerter her under Forsøg paa at gaa vedvarer. Der er ingen Atrofi af højre Ben. Urin er normal. Røntgenundersøgelse var resultatløs.«

Det tilføjes, at Forløbet af den sygelige Tilstand vil blive kronisk.

I Attest af 25 August s A hedder det:

»Der foreligger saaledes en ved Ulykkestilfældet den 8 December 1919 forarsaget kronisk sygelig Tilstand i Nervepartiet ved højre Lændekrydsegn med Virkninger nedad gennem hele højre Ben, og denne kroniske Lidelse synes i en uoverskuelig Fremtid at ville gøre det umuligt for ham at varetage det ham som Elektriker paahvilende Arbejde.«

Den 11 Marts 1921 er Thomsen blevet undersøgt af Overlæge, Professor Wimmer, der under 12 s M har afgivet en udførlig Udtalelse, hvorefter Thomsen, der er født den 8 April 1886 og altid tidligere vil

Færdig fra Trykkeriet den 26 April 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 2.

Tirsdag den 14 Marts.

have været rask, frembyder en Række patologiske Tilstande. Af Udtalelserne skal her fremhæves:

»Ved Ulykkestilfældet faldt han ca 6 m ned, slog imod flere steder, bl a med hovedet og krydset, fik et par tænder slaaet løse, et saar paa læben, var bekvimet ca 10 min, havde kvalme, ingen opkastning, ingen blødninger fra næse—mund—øren, ingen kramper eller lamheder, men »rysten over hele kroppen«, benene gav efter, der var smerte »som knivsjag« gennem højre has, derimod næppe egentlig lamhed af benene eller udtalt følelseløshed. Der var ikke og har heller ikke senere været sfinkterforstyrrelser.

Tilstanden synes stadig at være blevet daarligere, med voksende afmagtsfølelse i benene, usikker gang, tildels med stok, han »kaster højre ben frem«, er ikke saa tryk paa sine ben som tidligere, men er dog aldrig faldet.

Lidt efter lidt har der udviklet sig taleforstyrrelse.

Han vil være blevet tilbøjelig til ængstelig, f eks hvor der er stærk trafik o l, med rysten, hjærtebanken, kongestioner til hovedet.

Hans »fatteevne« er bleven langsommere, dvs det varer længere »før han kan smide det (dvs svaret) ud«. Ogsaa indprentningsevnen f eks for hvad der foregaar om ham paa gade, angiver han nedsat. — — —

Inspektion og palpation af rygsøjlen viser intet sikkert udover let udsletning af lumbalordosen og trykømheden i ringe grad paa højre side af krydset. Han bøjer sig forover forsigtigt, men i fuld udstrækning, bagover kun i ringe grad og yderlig forsigtig, faar lidt smerte i krydset derved.

— — — ingen trofiske forandringer af musklerne.

Talen dels bradyfasisk, det tager ham lang tid at komme igang og han taler langsomt, dels stammende, med stadig tagen tilløb, men ingen egentlig sønderhakning af ordene og ingen stavelsessnublen el lign. Ret stærke mimiske medbevægelser under talen.

Hans letrørthed ogsaa fremtrædende under eksaminationen. — — —

Under den lange samtale spores ingen demens.

Herefter frembyder tilskadekomne en række patologiske tilfælde, der maa ses som følger efter den ham i 1919 overgaaede læsion, og hvis stærke arbejdsevne-nedsættende effekt er plausibel.

Efter manglen af alle de almindelige tegn paa en organisk hjærne- eller rygmarvslidelse, navnlig alle tegn fra pyramidebanerne eller andre af de for de mere almindelige diffuse hjærnerygmarvslidelser, som dissemineret sklerose, syringomyeli, egentlige muskellidelser osv karakteristiske symptomer, maa hans lidelse formentlig opfattes som rent funktionel, traumatisk-hysterisk. Helt overbevist om lidelsens overvejende hysteriske natur er jeg dog ikke, men maa tilraade en videre observation af ham. Af samme grund anser jeg det ogsaa for ørkesløst paa nuværende tidspunkt at udtale mig om prognosen«.

Som Sagen foreligger maa Retten gaa ud fra, at den hele sygelige Tilstand skyldes Ulykkestilfældet og Retten maa dernæst anse dette som forvoldt ved Uagtsomhed fra ovennævnte Jacobsens Side. Selv bortset fra, om Jacobsen nemlig maatte have modtaget nogen Meddelelse eller Advarsel fra Thomsen eller ej, maatte han, der vidste, at der for Tiden var Elektriker paa Fabriken, efter Lokalets Beskaffenhed, Lysforhold m v, ved en blot ganske minimal Anspændelse af sin Opmærksomhed have set Stigen eller i alt Fald Thomsens Ben paa Stigen, idet han kom hen til »Melangeuren«.

For den ved Jacobsens Uagtsomhed forvoldte Skade, maa Aktieselskabet anses erstatningspligtigt.

I Skrivelse af 15 Juni 1920 har Arbejderforsikringsraadet under Henvisning til Ulykkesforsikringslov af 6 Juli 1916 § 4 meddelt Thomsen, at der »efter det Foreliggende maa anses at være Føje til Sagsanlæg« mod Aktieselskabet, og tilføjet, at saafremt der ved Dommen tillægges ham Skadeserstatning skal der af denne, saavidt den tilstrækker, godtgøres vedkommende Forsikringsselskab, hvad det har maattet udrede i Medfør af nævnte Lov. Arbejderforsikringsraadet har derhos den 5 April 1921 i Medfør af Lov 6 Juli 1916 § 34, 1 Stk, 2 Pkt, afgjort Spørgsmaalet om den Invaliditetserstatning, som vedkommende Forsikringsselskab vil have at betale, derhen, at der i Henhold til fornævnte Lovs § 32 efter de for Tiden tilstedeværende Forhold tillægges Thomsen en Erstatning af 1380 Kr beregnet efter en Invaliditetsgrad af 20 pCt og en Aarsløn af over 1200 Kr.

Det maa efter Sagens Oplysninger antages, at Thomsens Aarsindtægt som Elektriker ved Ulykkestilfældets Indtræden var 5 à 6000 Kr samt at han efter Ulykkestilfældet til Dato intet har kunnet fortjene.

Det skønnes nu ikke rettere, end at der, som Sygdomsoplysningerne foreligger, maa gaas ud fra, at der ikke i en nærmere Fremtid kan paaregnes Bedring i Thomsens Tilstand, og den ham hos Aktieselskabet tilkommende Erstatning maa da fastsættes paa Grundlag af, hvad der i Øjeblikket foreligger.

Herefter og da Thomsen selv har haft nogen Medskyld i Ulykken ved at han har anbragt sin Stige i en ham ubekendt Maskine uden med fuld Bestemthed at sikre sig, at Maskinen ikke kunde blive sat i Gang, medens han arbejdede paa Stigen, findes den ham hos Aktiesel-

skabet tilkommende Erstatning at kunne fastsættes til 8000 Kr, hvilket Beløb med Renter, som paastaaet, Aktieselskabet altsaa vil være at dømme til at betale ham.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve.

Ved Højesterets Dom i Sag R 12/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Hans Peter Petersen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Onsdag den 15 Marts.

Nr 15. Stamhuset Benzon ved Stamhusbesidder **Mylius Benzon**
(Overretssagfører Bang)

mod

Aktieselskabet **Ryomgaard-Gjerrild-Grenaa Jærnbaneselskab**
(Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for en Plantagebrand.

Dom afsagt den 27 Oktober 1920 af Grenaa Købstads, Nørre og en Del af Sønder Herreds Ret: De Indstævnte, A/S Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa Jærnbane, bør for Tiltale af Citanterne, Stamhuset Benzon, under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Citanterne de Indstævnte med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 9 August 1921: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, Stamhuset Benzon, til de Appellindstævnte, A/S Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa Jærnbane, 100 Kr. De idømte Sagsomkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede Dom paaberaabte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Stamhuset Benzou ved Stamhusbesidder Mylius Benzou, til Indstævnte, Aktieselskabet Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa Jærnbaneselskab, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den 12 Juni 1918 opstod der Brand i den Stamhuset Benzou tilhørende Hemmed Plantage, hvoraf ca 40 Tdr Land brændte. Af en til Plantagen stødende Lynghede, der ligeledes tilhører Stamhuset, brændte et Areal, der opgives til ca 35 Tdr Land.

Plantagen gennemskæres af Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa Banen, og et af dennes Tog havde ca Kl 10 Minutter over 1, kort før Branden opdagedes, passeret Plantagen paa Vej fra Glæsbourg Station til Gjerrild.

Hvorledes Branden er opstaaet, er ikke konstateret ved Øjenvidner; den blev bemærket fra den nærliggende Hemmed By ganske kort — nogle Minutter — efter at Toget var kørt gennem Plantagen, og nogle Mænd fra Hemmed var de første, som naaede Brandstedet. Paa dette Tidspunkt havde Branden allerede i den ret kraftige Blæst bredt sig noget, og det lykkedes først at blive Herre over Ilden hen paa Eftermiddagen, efter at det ovennævnte Areal var afsvedet.

Med Hensyn til Terrænforholdene paa Brandstedet skal bemærkes, at Banelinien, der løber i Retning Vest—Øst, her skæres af en privat Stamhuset tilhørende Vej, den saakaldte Bjødstrupvej. Det afsvedne Areal ligger i den ene af de Vinkler, der dannes ved Vejens og Baneliniens Skæring, nemlig Øst for Vejen og Syd for Banen. Paa begge Sider af Banelegemet er der Grøfter, bevoksede med Græs o l, og paa den anden Side af den mod Brandstedet vendende Banegrøft en ret høj Skraaning. Langs Bjødstrupvejens østlige Side findes der en grøftagtig Lavning, der udmunder i Jærnbanegrøften, saaledes at Vejgrøftens Bund ved Udmundingen er i Niveau med Banegrøftens Bund.

Vejgrøften strækker sig kun et ganske kort Stykke op langs Vejen og har kun ved Udmundingen sin fulde Dybde; en halv Snes Meter fra Udmundingen glider den næsten i et med Vejen og Terrænet. Langs Banelinien er der paa den paagældende Strækning udlagt Brandbælter med en Bredde af 10 Meter.

Efter hvad der under Brandforhøret og ved Vidneførsel under Sagen er forklaret af de Personer, der først naaede til Brandstedet, saas det, at den af Sommertørken udtørrede Vegetation i Banegrøften havde været i Brand paa begge Sider af Banelegemet, og for den sydlige Sides Vedkommende baade Vest og Øst for Vejskæringen. Brandbælterne var pløjede, og dette havde hindret Ilden i at brede sig undtagen

fra den sydlige Banegrøft og -Skraaning Øst for Vejskæringen, hvorfra den gennem Grøften eller Lavningen langs Bjødstrupvejens Østside var naaet op til Skoven.

Citanterne, Stamhuset Benzon, har nu under denne Sag paastaet de Indstævnte, A/S Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa Jærnbane tilpligtet til at udrede 17 319 Kr 25 Øre, Skadens ved Syns- og Skønsforretning opgjorte Beløb, med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 29 April 1919, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger skadesløst. Citanterne henviser herved til de almindelige for Skade forvoldt ved Jærnbanedrift gældende Regler, idet de hævder, at Branden maa anses foraarsaget af det kort forinden passerede Tog, samt at der ikke er udvist tilbørlig Forsigtighed fra Banens Side.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet med Tillæg af Sagsomkostninger, idet de gør gældende, dels at det ikke kan anses for tilstrækkelig konstateret, at Branden er foraarsaget af Toget og ikke paa anden Maade, dels at det i hvert Fald maa tilskrives Citanternes eget Forhold, at den har bredt sig fra Banegrøften til Plantagen, idet Renholdelsen af Grøften og Lavningen langs Vejen for brandfarlig Vegetation har maattet paahvile Stamhuset. De Indstævnte har derhos nedlagt en subsidiær Paastand, idet de paa forskellige Punkter kritiserer Skønsforrettningens Resultat.

Efter alt det Foreliggende synes der nu ikke praktisk set at kunne herske nogen Tvivl om, at det er Gnister fra Lokomotivet, der har antændt Vegetationen i Banegrøfterne; noget lignende — dog uden alvorlige Følger — skete ved samme Tid andre Steder langs Banen, og det Brændsel denne brugte, Tørv, er efter det Oplyste farligere i saa Henseende end Kul. Skønt Banens Lokomotiver foruden den af Statens tekniske Tilsyn forlangte inden i Skorstenen anbragte Gnistfanger yderligere var blevet forsynet med en vistnok særdeles praktisk Gnistfanger ovenpaa Skorstenen, fandt der, som det ogsaa fra Banens Side er indrømmet, stadig Udstødelse af Gnister Sted. Nogen speciel Uforsigtighed ved Behandlingen af Fyret paa det paagældende Tog under dets Passage gennem Plantagen er iøvrigt ikke oplyst; under Opholdet paa Glæsborg Station — 3—4 Minutter før Toget passerede Vejskæringen i Plantagen — blev der fyret i, en Omstændighed, der efter Lokomotivpersonalets Forklaring under Sagen, hvorefter »tykt Fyr« giver mindre Gnistudstødning end »tyndt Fyr«, imidlertid skulde formindske Faren for Antændelse.

De Indstævnte støtter da ogsaa særlig deres Frifindelsespaastand paa Henvisningen til, at det har paahvilet Citanterne at holde Lavningen langs Bjødstrupvejen fri for brandfarlig Vegetation, og at Undladelsen heraf er Skyld i Skovbranden, hvoroverfor Citanterne bestrider at have haft nogen Pligt i saa Henseende, idet de hævder, at Vejen og Grøfterne eller Lavningerne ved dens Sider ikke kan betragtes som hørende til Brandbælterne.

I denne Betragtning findes der nu ikke at kunne gives Citanterne Medhold. Under de ved Banens Anlæg afholdte Forretninger er der langs Banelinien udlagt Brandbælter gennem Plantagen, saaledes at der er udbetalt Stamhuset Vederlag for Vedligeholdelsen af Brandbælterne,

der forbliver Stamhusets Ejendom; i Ekspropriationskommissionens Forhandlingsprotokol er udtrykkelig bemærket, at Brandbæltearealerne skulle holdes fri for brandfarlig Vegetation. Der er ikke ved Brandbælternes Udlægning sket noget Forbehold med Hensyn til de Stamhuset tilhørende, Banelinien skærende Veje; ved Ekspropriation af Jord til Banen er det til Liniens Anlæg fornødne Areal af Bjødstrupvejen da ogsaa medregnet ved Erstatningens Fastsættelse.

Det skønnes herefter ikke rettere, end at Citanternes Forpligtelse til at holde Brandbælterne fri for brandfarlig Vegetation ogsaa har omfattet Vejrabatterne og Lavningerne paa begge Vejens Sider.

Ved den i Brandbælterne skete Pløjning er der imidlertid ikke fra Stamhusets Side foretaget det Fornødne — ved Overpløjning eller paa anden Maade — for i Lavningen ved Vejen at fjerne eller uskadeliggøre Vegetationen, der maa antages at have bestaaet af Græs og Lyng, og der har derfor mellem det bearbejdede Areal og Vejen henligget en i det Væsenlige ubearbejdet Strimmel, der har haft en Bredde af ca 4 m; efter de foreliggende Oplysninger maa det antages, at det er gennem denne Strimmel Branden fra Banens Terræn har forplantet sig til Plantagen, og under Hensyn til, at Ilden fra de andre paa Baneterrænet antændte Steder ikke har kunnet springe over Brandbæltet, er det sandsynligt, at den, hvis Vegetationen paa det nævnte Areal havde været uskadeliggjort, ej heller havde naaet Plantagen ad denne Vej.

Efter Bestemmelserne i Lov Nr 56 af 26 Marts 1898 § 1, hvilke Regler i Medfør af de for Ryomgaard—Gjerrild—Grenaa Jærnbane givne Koncessioner af 21 Juni 1909 og 24 Juli 1914 er gældende ogsaa for denne Bane, skønnes der under Hensyn til den saaledes foreliggende Mangel paa Forsigtighed fra Citanternes Side ikke at burde gives dem Medhold, og de Indstævntes Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger bør Citanterne tilsvare de Indstævnte med et Beløb, der kan bestemmes til 300 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Grenaa Købstad m v den 27 Oktober 1920.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil denne være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanterne have at godtgøre de Appelindstævnte efter Omstændighederne med 100 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Torsdag den 16 Marts.

R 92/1922. Styrmandene **R A Albertsen** og **V Voss Rasmussen**
 mod
 Restauratør **Carl V Jensen**.

Østre Landsrets Kendelse af 27 Februar 1922: Den af de Sagsøgte, Slagtermester Rasmus Rasmussen og Styrmandene Viggo Voss Rasmussen og Rasmus Albertsen, alle af Korsør, nedlagte Indsigelse mod, at Sagsøgeren, Restauratør Carl V Jensen, sammesteds, har sagsøgt dem under eet under nærværende Sag, kan ikke tages tilfølg. Sagen vil derfor paany være at foretage ved Underretten til Fortsættelse af dens Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

I Henhold til de Grunde, der findes anført i den paakærede, af Østre Landsrets VI Afdeling den 27 Februar 1922 afsagte Kendelse, vil Kendelsen være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under denné ved Retten for Korsør Købstad m v forberedte Sag paastaar Restauratør Carl V Jensen, Korsør, Slagtermester Rasmus Rasmussen, »Tunnelboden«, Korsør, Styrmand Viggo Voss Rasmussen og Styrmand Rasmus Albertsen, sammesteds, dømt til Straf efter Straffelovens § 215, de nedenfor anførte ærerørige Sigtelser mortificeret og de Sagsøgte in solidum tilpligtet at betale Sagsøgeren en Erstatning paa 20 000 Kr med Renter.

Det fremgaar af Sagen, at Voss Rasmussen og Albertsen den 9 April 1921 henvendte sig til Politiet i Korsør og begærede Politiundersøgelse indledet mod Restauratør Jensen i Anledning af at de gennem Slagtermester Rs Rasmussen havde erfaret, at Jensen i sit Lager i Korsør havde haft ustemplet og sortstemplet Kød bl a den 28 Februar 1917 og den 6 eller 7 Juni 1918. Der blev herefter foretaget en Politiundersøgelse der dog endte uden Resultat, idet Statsadvokaten for Sjælland i Skrivelse af 19 Juli 1921 resolverede, at der ikke fra den offentlige Anklagemyndigheds Side vilde være at foretage videre i Sagen.

Under foreløbig Procedure af Formaliteten har de Sagsøgte protesteret imod at Sagsøgeren har anlagt Sag mod dem under eet og paastaet, at Sagen vil være at adskille og procedere som to Sager: een mod Slagtermester Rs Rasmussen og een mod Styrmandene Voss Rasmussen og Albertsen, idet de henviser til, at der ifølge Retspleje-

lovens § 250 kræves Samtykke fra Parterne til Kumulation »medmindre »Kravene« har »fælles Oprindelse« eller der er særlig Lovhjemmel.

Efter det i Sagen Oplyste skønnes de af Sagsøgeren rejste Krav imidlertid at have fælles Oprindelse, hvorfor den af de Sagsøgte nedlagte Protest, mod at Sagen er anlagt under eet mod dem, ikke kan tages tilfølg.

R 20/1921. Skibsreder **H Petersen** (Steglich-Petersen)

mod

Skibsbyggerfirmaet **Nørregaard & Petersen** (Krag),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for Misligholdelse af en Kontrakt om Bygning af en Skonnert.

Sø- og Handelsrettens Dom af 22 December 1920: Sagsøgte, Skibsreder H Petersen, bør til Sagsøgerne, Skibsbyggerfirmaet Nørregaard & Petersen, betale 26 046 Kr 22 Øre med Renter 6 pCt p a fra 18 Februar d A, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 750 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Medens Appellanten for Højesteret har gentaget den af ham i forrige Instans nedlagte Paastand, har det indstævnte Firma nedsat det Beløb, Firmaet paastaar sig tilkendt, med 950 Kroner, idet Firmaet har erkendt, at Skibet ved dets Aflevering havde nogle mindre Mangler, som Firmaet er villigt til at erstatte Appellanten med 950 Kroner.

Overfor Firmaets Benægtelse har Appellanten ikke bevist, at Skibet — bortset fra de ovennævnte mindre Mangler — har haft Mangler, som Firmaet maatte være pligtigt at erstatte ham. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at det Firmaet tilkendte Beløb overensstemmende med Firmaets Paastand vil være at nedsætte til 25 096 Kroner 22 Øre.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Beløbet 26 046 Kroner 22 Øre nedsættes til 25 096 Kroner 22 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Skibsreder H Petersen, til Indstævnte, Skibsbyggerfirmaet Nørregaard & Petersen, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 22 Februar 1918 blev der mellem Skibsreder H Petersen af Marstal og Skibsbyggerfirmaet Nørregaard & Petersen, Dyrehaven ved Nyborg, indgaaet Kontrakt om Bygningen af en tremastet Skonnert paa ca 100 Brutto Tons til en Pris af 550 Kr pr Brutto Ton. Skibet skulde leveres »bilfærdig« den 1 Februar 1919. En Del af Byggesummen skulde betales efterhaanden som Bygningen skred frem, Resten, naar Skibet leveredes bilfærdig. Det hedder i den Forbindelse: »er Skibet ikke leveret færdig den 1 Februar 1919, betaler Mestrene 15 pCt p a af det indbetalte Forskud i Bøde, der vil være at afkorte i Byggesummen«.

Skibet blev ikke leveret til den fastsatte Tid, men blev først færdigt den 18 Februar 1920. Af Købesummen henstod der et ubetalt Restbeløb, som med Tillæg af nogle ekstra Regninger og Fradrag af nogle Erstatningsbeløb udgør 29 305,80 Kr. Heri har Værftet afkortet 15 pCt af det ubetalte Forskud i den til Afleveringen forløbne Tid med Kr 3259,58. Det resterende Beløb, 26 046 Kr 22 Øre, har Skibsreder Petersen ikke villet betale, idet han gør gældende, at han har et betydeligt større Modkrav, dels paa Grund af den ham ved Forsinkelsen med Skibets Levering forvoldte Skade, dels paa Grund af, at han paa Skibets første Rejse har maattet foretage nogle Reparationer i Norge, fordi Skibet var sprunget læk, noget han tilskriver Fejl fra Værftets Side. Med Hensyn til Skaden ved Forsinkelsen har han gjort gældende, at hvis han havde faaet Skibet leveret rettidigt, vilde han have kunnet indsejle ca 46 000 Kr i den forløbne Tid, og hvad de senere Reparationer angaar, har han opgjort dem til Kr 6531,97. Idet han mener at kunne gøre Krav paa de nævnte Beløb, har han paastaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, uden under nærværende Sag at ville gøre selvstændigt Krav paa det Overskydende gældende.

Retten maa gaa ud fra, at Kontraktens ovenfor citerede Passus har været bestemt til at skulle indeholde en udtømmende Angivelse af Følgerne af en Forsinkelse med Bygningen. Det er ikke godtgjort, at Værftet — som under Proceduren antydet — skulde have givet et virkeligt Løfte, som det senere har brudt, om ikke samtidig at paabegynde nye Skibe, og det er heller ikke godtgjort, at Værftet — som af Sagsøgte hævdet — skulde have gjort sig skyldig i nogen anden Tilsidesættelse af sine Pligter mod Sagsøgte. Det er endelig ikke godtgjort, at den senere indtrufne Lækage skyldes Fejl, som kan tilskrives Værftet.

Der maa saaledes være at give Dom efter Sagsøgernes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 750 Kr.

Fredag den 17 Marts.

R 146/1921. Dr med A V Neel (Knudtzon)
 mod
 Generalmajor Louis Nielsen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for Ærefornærmelser.

Østre Landsrets Dom af 23 Februar 1921: De ovennævnte, for Sagsøgeren Dr med A V Neel, fornærmelige Sigtelser og Udladelser bør døde og magtesløse at være. Iøvrigt bør Sagsøgte, Generalmajor Louis Nielsen, for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 800 Kr. Der tillægges den for Sagsøgte beskikkede Sagfører, Overretssagfører Bay, i Salær og Godtgørelse for Udlæg ialt 400 Kr, som udredes af det Offentlige. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Idet Appellanten for Højesteret har paastaaet Dommen forandret derhen, at hans i første Instans nedlagte Paastand om Straf og Erstatning tages til Følge, har han navnlig søgt at godtgøre, at han ikke kan have skrevet det i Dommen ommeldte anonyme Brev af 5 Juni 1920; men de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes imidlertid ikke at afgive fyldestgørende Bevis i saa Henseende, og Forfatterskabet til det nævnte Brev er efter det Foreliggende fremdeles uoplyst.

Med denne Bemærkning vil Dommen i Henhold til de deri, forsaavidt den efter Sagens processuelle Stilling foreligger til Prøvelse, anførte Grunde være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Generalmajor Louis Nielsen den 4 Juni 1920 sammen med to andre Generaler havde foretaget en Køretur langs Københavns Havn og herunder tilset det Arbejde, som dersteds udførtes ved »Samfundshjælpen«s Foranstaltning, modtog han den 7 s M et saalydende, med Blyant haandskrevet Brev:

»København, den 5/6 1920.

Hr Generalmajor Louis Nielsen!

I Anledning af Deres og flere andre Generalers Besøg og Inspektion af Arbejdet i Havnen maa vi spørge, hvad Meningen er; tror De, at det er Soldater, De inspicerer, saa tager De Fejl. Vi er Borgere, som efter bedste Evne søger at redde Landet og Samfundet, men ikke Fremvisningsobjekter for Dem og Deres Lige. Hvis De og andre Generaler har saa megen Interesse for Arbejdet i Havnen saa smid De Deres guld- og sølvbehængte Uniform og det andet Dingel Dangel, De er behængt med, og træk saa i Arbejdstøjet, saa bliver der nok ogsaa Plads og Brug for Deres Arbejde, forsaavidt De da kan udrette noget virkelig nyttigt Arbejde, for det at være General kan man vel næppe kalde for særligt samfundsnyttigt.

Men i hvert Fald maa vi bede Dem om at overlade Inspektionen af Arbejdet i Havnen til vort Erhvervslivs Repræsentanter, der har Forstand derpaa.

Flere Landarbejdere.«

Da Generalmajor Nielsen tænkte sig, at dette Brev kunde være skrevet af Dr med A V Neel, med hvem han havde haft forskellige Kontroverser, sammenholdt han det med et hos ham liggende, af Neel skrevet Brev, og da han fandt, at det anonyme Brev havde en umiskendelig Skriftlighed med dette Brev, anmodede han Statspolitiet om at lade en Skriftekspert foretage en Sammenligning mellem de to Breve. Han modtog derefter under 28 Juni 1920 fra Chefen for Statspolitiet en af Vagtmester L P Marker udarbejdet Redegørelse for en af denne foretaget Undersøgelse af de to Breve, hvilken Redegørelse konkluderer saaledes:

»Paa Grundlag af de saaledes hver for sig fremhævede ganske ensartede Særegenheder ved Haandskriften paa de to Breve — — — er jeg kommet til det Resultat, at der næppe kan være mindste Tvivl om, at de to Breve er udfærdiget af samme Person.«

Herefter tilskrev Generalmajor Nielsen den 29 s M Dr med Neel et saalydende Brev:

»Herr Dr med A V Neel.

Efter at en af Statspolitiet foretaget grafologisk Undersøgelse har konstateret, at De er Forfatter til et mig med Morgenposten den 7 d M tilsendt anonymt Brev, underskrevet »Flere Landarbejdere« og dateret 5/6 1920, skal jeg herved meddele Dem, hvilke Forholdsregler jeg agter at træffe for at værne mig mod gentagne Udslag af Deres uhyggelige Tilbøjelighed til anonyme Smædeskriverier.

Brevet vil i fotografisk Reproduktion og med fornøden Dokumentation af Forfatterskabet blive tilstillet

- 1) »Den almindelige danske Lægeforening«; — jeg gaar ud fra, at en Æresret under vedkommende Styrelse vil dømme Deres lyssky Adfærd efter Fortjeneste;

- 2) Hærens Lægekorps, som utvivlsomt vil føle sig opfordret til at indlede Aktion mod Dem paa Grundlag af »Straffelov for Krigsmagten« § 184;
- 3) Nordre Birks Politi og
- 4) Københavns Politi, hvilke Myndigheder vil have Interesse af at faa Kendskab til de Personer indenfor deres Politiomraader, der befatter sig med personlig Forfølgelse gennem anonyme Breve. Hvilken Brug jeg iøvrigt vil gøre af det paagældende Dokument, vil De Tid efter anden erfare, naar De igen forsøger at krydse min Vej.
Jeg bevidner Dem min dybeste Foragt.

Louis Nielsen,
Generalmajor.«

Efter at der gennem Hærens Lægekorps var sket Indberetning til Krigsministeriet om Sagen, blev Dr med Neel, der var Reservelæge i Hæren, men hjemsendt, den 22 Juli 1920 afskediget fra Stillingen som Reservelæge.

Idet Dr med Neel har hævdet, at han ikke har skrevet det oftommeldte anonyme Brev, har han under denne Sag nedlagt Paastand om, at de i Generalmajor Niensens ovennævnte Brev af 29 Juni 1920 indeholdte ærekrænkende Sigtelser og Udladelser — nemlig Udtalelsen om, at Brevskriveren vil »værne sig mod gentagne Udslag« af Dr Neels »uhyggelige Tilbøjelighed til anonyme Smædeskriverier«, Beskyldningen for »lyssky Adfærd« og »personlig Forfølgelse gennem anonyme Breve« og endelig Udtalelsen om, at han bevidner Dr Neel sin »dybeste Foragt« — kendt døde og magtesløse. Dr Neel har derhos paastaaet Generalmajor Nielsen anset med Bøde efter Straffelovens Bestemmelser samt tilpligtet at betale i Erstatning for den ved hans Adfærd bevirkede Ødelæggelse og Forstyrrelse i Dr Neels Stilling og Forhold et Beløb efter Rettens Skøn, dog ikke under 1000 Kr.

Sagsøgte, Generalmajor Louis Nielsen, har paastaaet sig frifundet.

Det fremgaar af Sagen, at en anden Skriftekspert, Birkefuldmægtig Hauerbach, efter at have undersøgt de to fornævnte, af Vagtmester Marker undersøgte Breve har udtalt, at han intet finder, der kunde stride mod den Antagelse, at de skulde hidrøre fra samme Person, men at »jeg tværtimod efter mit Skøn finder dette ganske overordentlig sandsynligt, ja jeg drister mig til at sige utvivlsomt«.

I Modsætning hertil har to andre Skriftekspertes — Forfatter cand phil Johannes Marer og Lederen af Identificeringstjenesten ved Politi-præsidiat i Berlin Dr Schneickert — udtalt: Marer, at Dr Neel ikke kan have skrevet det anonyme Brev, Schneickert, at der, uagtet der foreligger nogle Ligheder mellem Haandskrifterne i de to Breve, ikke kan paavises nogen Identitet mellem dem, og at det ikke engang er sandsynligt, at en saadan foreligger.

Medens der nu ikke ved et først under Domsforhandlingen fremlagt anonymt Brev, hvori Brevskriveren erklærer at have skrevet det under Sagen omhandlede anonyme Brev, er tilvejebragt Bevis for, at dette er skrevet af en anden end Sagsøgeren, kan det imidlertid efter det oven-

for Anførte og det iøvrigt Oplyste ikke mod Sagsøgerens Benægtelse anses godtgjort, at Sagsøgeren har skrevet det titnævnte Brev.

De paaklagede, i Sagsøgtens ovennævnte Skrivelse indeholdte, for Sagsøgeren ærekrænkende Sigtelser og Udladelser vil derfor være at kende døde og magtesløse.

Da Sagsøgte, efter hvad der forelaa ham, dengang han tilskrev Sagsøgeren Brevet af 29 Juni 1920, har haft Føje til at antage, at det anonyme Brev hidrørte fra Sagsøgeren, og da dette Brevs Indhold naturligt maatte fremkalde Harme hos Sagsøgte, findes der ikke at kunne paalægges ham noget Strafansvar for Fremsættelsen af de i hans ovennævnte Brev indeholdte Injurier.

Hvad endelig den nedlagte Erstatningspaastand angaar, vil Sagsøgte, idet det ikke kan statueres, at han ved sit Forhold i Anledning af det modtagne anonyme Brev og særlig ved at videresende det, som anført, har udvist et Forhold, der kan paadrage ham Erstatningspligt overfor Sagsøgeren, være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte efter Omstændighederne have at tilsvare Sagsøgeren med 800 Kr.

Der bliver at tillægge den for Sagsøgte, — hvem der er meddelt fri Proces, — beskikkede Sagfører i Salær og Godtgørelse for Udlægt ialt 400 Kr, der vil være at udrede af det Offentlige.

R 196/1921. Generaldirektoratet for **De danske Statsbaner**
(den kst Kammeradvokat),
m o d

Stationsforstander **Ulsø Bruhn** (I Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at oppebære et personligt Lønningstillæg.

Østre Landsrets Dom af 15 April 1921: Generaldirektoratet for de danske Statsbaner bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Stationsforstander Ulsø Bruhn, Frederiksberg, betale 646 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 19 Februar 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Saa bør Generaldirektoratet og være pligtigt til fra 1 Marts 1921 at regne at betale Ulsø Bruhn 456 Kr aarlig, saalænge han ikke er overgaaet til en Stilling, der ikke før 1 Oktober 1919 gav Adgang til Sportler. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da det efter de for Statsbanerne gældende Regler var Indstævnte, der ved Tjenestemandsløvens Ikrafttræden som Ekspeditionens Chef oppebar de i Dommen omhandlede Indtægter,

maa det efter Indholdet af Lovens § 1300, 2. Stykke, være ham, der har Ret til den deri omhandlede Godtgørelse. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Generaldirektoratet for de danske Statsbaner, til Indstævnte, Stationsforstander Ulsøe Bruhn, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I § 1300 i Lov Nr 489 af 12 September 1919 om Statens Tjenestemænd indeholdes følgende Bestemmelse:

»Stk 1: Gebyrer for Udfyldning af Blanketter, for Udstedelse af Kvitteringer, for Bogføring af debiterede Fragtbeløb og Telegramgebyrer, Rabatbeløb for stykvis Salg af Blanketter og Frigørelsesmidler samt lignende Sportler og Gebyrer tilfalder fremtidig Statskassen.

Stk 2: Der tiltaas de Tjenestemænd, som ved nærværende Lovs Ikrafttræden oppebar Indtægter af den i 1 Stk omhandlede Art, en personlig Godtgørelse, som tilnærmelsesvis modsvarer, hvad de Paagældende har oppebaaret i Finansaaret 1918—19. Den en Tjenestemand saaledes tillagte Godtgørelse bortfalder kun ved hans Overgang til en Stilling, der ikke forud for nærværende Lovs Ikrafttræden gav Adgang til saadanne Indtægter.«

Ifølge den før Tjenestemandslovens Ikrafttræden den 1 Oktober 1919 indenfor Statsbanerne gældende Ordning, der hvilede paa administrative Bestemmelser, oppebares de paagældende Sportler, Gebyrer vedrørende Fragtbreve m m af vedkommende Ekspeditionens (Stations) Chef, men i Praksis var Forholdet ofte det, at Chefen havde overladt Oppebørslen af Sportlerne eller en Del af dem til en eller flere af Ekspeditionens (Stationens) Assistentter.

Paa Frederiksberg Station, hvor Sagsøgeren er Stationsforstander, havde han i en Aarrække ladet to Assistentter udføre Arbejdet ved Blanketudfyldning o s v og oppebære de tilsvarende Sportler, og dette havde ogsaa fundet Sted i Finansaaret 1918—19. Ved Tjenestemandslovens Ikrafttræden resolverede Ministeriet for offentlige Arbejder, at Godtgørelse ifølge § 1300, 2 Stk, for Statsbanernes Vedkommende tilkom de Tjenestemænd, der faktisk oppebar Sportlerne, og Generaldirektoratet bestemte derfor, at Sportlerne for Frederiksberg Stations Ved-

kommande tilfaldt de paagældende to Assisterter, som med Sagsøgerens Tilladelse hidtil havde oppebaaret dem. Herimod protesterede Ulsø Bruhn, idet han krævede Godtgørelsen udbetalt til sig, og tilføjede, at den Ordning, som han havde haft med Assisterterne, maatte være en Sag mellem dem og ham, samt at han iøvrigt ogsaa fremtidig vilde vedblive at fordele Beløbet til de 2 Assisterter, i alt Fald de nuværende.

Under denne Sag har han derefter paastaat Generaldirektoratet tilpligtet at betale ham nævnte Godtgørelse, opgjort til 646 Kr til Udgangen af Februar Maaned d A, med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 19 Februar d A, samt kendt pligtigt at betale ham fra 1 Marts d A at regne 456 Kr aarlig, saalænge han ikke er overgaaet til en Stilling, der ikke forud for 1 Oktober 1919 gav Adgang til Sportler.

Generaldirektoratet, der har givet Møde ved den konstituerede Kammeradvokat, procederer til Frifindelse under Henvisning til Paragraffens Ord: »der ved nærværende Lovs Ikrafttræden oppebar«, hvilket maa sigte til den faktiske Oppebæring, og under Fremhævelse af, at den tidligere gældende Hovedregel, som Ulsø Bruhn paaberaaber sig, og hvorefter Sportlerne tilkom Chefen, hviler paa administrativ Ordning, som Administrationen naarsomhelst havde kunnet ændre, ganske bortset fra den nye Lov.

Retten kan ikke give Generaldirektoratet Medhold i det saaledes Anførte.

Ved Tjenestemandslovens § 1300 er det paa en ogsaa Administrationen bindende Maade fastslaaet, at Sportlerne skal bortfalde og Godtgørelsen for dem tillægges de Tjenestemænd, der paa det nærmere angivne Tidspunkt oppebar dem; og Sagens Udfald beror derfor alene paa, hvem der maa siges at have oppebaaret dem, Chefen, der retlig har haft Raadighed over, hvem der paa Stationen skulde udføre det sporteliggende Arbejde, eller de Personer, der efter Chefens Bestemmelse faktisk har udført det.

Chefen — in casu Ulsø Bruhn — har, om han vilde, selv kunnet udføre Arbejdet og oppebære Sportlerne; og naar han har overladt det til de to Assisterter, er det paa eget Ansvar og efter en fri Aftale, som han naarsomhelst kunde ændre.

Det maa derfor have Formodningen imod sig, at Loven skulde lade Spørgsmaalet om, hvem der, mulig gennem mange Aar, skal oppebære det Sportlerne ækvivalerende personlige Løntillæg, afhænge af en saa tilfældig Omstændighed som den, hvem der efter Chefens Bestemmelse faktisk udførte Arbejdet ved Lovens Ikrafttræden.

En saadan Forstaaelse, der paa forskellige Punkter, saasom Sygdomsforfald eller lignende blandt Assisterterne, vilde medføre besynderlige Konsekvenser, vilde kun kunne antages, hvis Lovens Ord aldeles utvetydig fastslog den, men der ses ikke i Affattelsen af § 1300 at være nogetsomhelst til Hinder for at forstaa den paa den af Ulsø Bruhn hævdede, med Forholdets Natur stemmende Maade.

Som Følge heraf, og idet forskellige Forhold paa Postvæsnets Omraade, som Generaldirektoratet har paaberaabt sig, maa være nærværende Sag uvedkommende, samt da ingen særlig Indsigelse er frem-

sat mod Talberegningen i Ulsøe Bruhns Paastand, vil denne Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Generaldirektoratet have at betale Ulsøe Bruhn med 300 Kr.

Mandag den 20 Marts.

R 273/1921. Rejseinspektør C **Arnkilde** (Selv)

mod

Handelsaktieselskabet »**Cyklone**« (Bruum),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende hidrørende fra et Agenturforhold.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Maj 1921: Sagsøgte, Handelsaktieselskabet **Cyklone**, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Rejseinspektør C **Arnkilde**, i denne Sag fri at være. Rejseinspektør C **Arnkilde** bør til Handelsaktieselskabet **Cyklone** betale 2549,47 Kr med Renter 6 pCt aarlig fra 9 Februar 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Stempelforbehold i Anledning af, at Overenskomst af 10 Februar 1920, fremlagt i Retten den 10 Februar 1921, ikke er oprettet paa stemplet Papir.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Under Proceduren for Højesteret har Appellanten fastholdt sin i forrige Instans nedlagte Paastand, medens det indstævnte Selskab har nedsat det Beløb som det paastaar Appellanten dømt til at betale, til 2701 Kroner 59 Øre, idet Selskabet nu gør gældende, at der i Parternes Mellemværende vil være at debitere Appellanten 25 693 Kroner 59 Øre og at kreditere ham 22 992 Kroner. Det bemærkes herved, at Selskabet bl a har frafaldet sin Indsigelse mod, at Appellantens Udlæg til Rejsebilletter under Rejserne til Norge og Sverige krediteres ham.

Efter Proceduren for Højesteret og Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at det er rigtigt, naar Selskabet har debiteret Appellanten 25 693 Kroner 59 Øre. Derimod vil det Appellanten krediterede Beløb, 22 992 Kroner, være at forhøje til 24 969 Kroner, idet der udover de af Selskabet anerkendte Beløb vil være at kreditere ham 200 Kroner og 277 Kroner i Provision henholdsvis af nogle til Norge solgte Reservedele og af en her i Landet solgt »Cyclone«-Plov samt 1500 Kroner i Godtgørelse for Rejseudgifter i Sverige.

Herefter vil Dommen være at stadfæste, dog at det Selskab tilkendte Beløb nedsættes til 724 Kroner 59 Øre.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Beløbet 2549 Kroner 47 Øre nedsættes til 724 Kroner 59 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Rejseinspektør C Arnkilde har anbragt, at han i ca 4 Aar har været ansat hos Handelsaktieselskabet Cyklone som Inspektør. Han havde det Hverv at virke for Salg af Aktieselskabets Varer, særlig Motorplove i Danmark. Ifølge Kontrakt af 10 Februar 1920 lønnedes han med en fast maanedlig Gage af 800 Kr plus frit Rejsekort. Endvidere oppebar han en Provision, der for Salget af Motorplove »Heider« var fastsat til henholdsvis 2½ og 5 pCt, eftersom Salget skete til Forhandlere eller direkte til Brugere. Fra Foraaret 1920 udstrakte Arnkilde sin Virksomhed til Norge og senere til Sverige, og hans Anbringende gaar ud paa, at han ved den Lejlighed med Cyklone traf Aftale om, at han for Salget i Norge og Sverige skulde oppebære en Provision af 1000 Kr for hver Motorplov, der blev solgt, og at Selskabet ved Siden heraf skulde, foruden at yde ham den kontraktmæssige fastsatte Gage, afholde alle med hans Rejser og Ophold i Norge og Sverige forbundne Omkostninger.

A/S Cyklone har bestridt Rigtigheden heraf og gjort gældende, at Aftalen gik ud paa, at Arnkilde for Salget af hver Motorplov af Model »D« skulde oppebære en Provision af 450 Kr, hvilket paa det nærmeste udgjorde 5 pCt, og for Salget af hver Plov af Model »C« — hvilket var en dyrere Plov, der kostede ca 18 000 Kr — en Provision af 1000 Kr. Endvidere har Aktieselskabet bestemt benægtet, at det er gaaet ind paa, at afholde Rejseudgifter for ham i Norge og Sverige. Aktieselskabet har anbragt, at den større Provision, der blev tilsagt Arnkilde, netop blev tilsagt ham under Hensyn til, at han skulde rejse i Norge og Sverige.

Arnkilde har fremlagt en Opgørelse, hvorefter han har tilgode hos Cyklone Kr 14 387 Kr. Han har paastaet Aktieselskabet dømt til at betale dette Beløb med Renter 6 pCt aarlig fra 12 Januar 1921. Aktieselskabet har paa sin Side fremlagt en Opgørelse, hvorefter det ikke er Arnkilde noget Beløb skyldigt, men tværtimod har tilgode hos ham 5828 Kr 47 Øre. Aktieselskabet har derfor paastaet sig frifundet og som Modkrav paastaet Arnkilde dømt til at betale det sidstnævnte Beløb med Renter 6 pCt aarlig fra 9 Februar 1921.

Overfor Aktieselskabets Benægtelse har Arnkilde ikke godtgjort, at Cyklone er gaaet ind paa at indrømme ham en større Provision end af Selskabet anført. Endvidere har Arnkilde ikke godtgjort, at Aktieselskabet, i Modsætning til hvad der var Tilfældet for Danmarks Vedkommende, er gaaet ind paa at godtgøre ham de med hans Ophold i Norge og Sverige forbundne Omkostninger. Derimod findes Arnkilde, da han her i Landet fik frit Rejsekort af Aktieselskabet, at have haft nogen Grund til at gaa ud fra, at de direkte Udgifter til Rejsebillerter m m i Norge og Sverige vilde blive godtgjort ham, og de Udgifter, der er gaaet med hertil, vil derfor være at tilkende ham. Endvidere findes der nogle Poster paa den af Arnkilde fremlagte Opgørelse, der ikke findes paa den af Cyklone fremlagte Opgørelse, men som dette Selskab under den mundtlige Procedure har erklæret ikke at have noget imod at godtgøre Arnkilde. Herefter bliver Resultatet, at Arnkilde ikke findes at have noget Beløb tilgode hos Cyklone, hvorimod han findes at skyldte dette Selskab et Beløb af Kr 2549,47. Aktieselskabet Cyklone vil derfor være at frifinde for Arnkildes Tiltale i denne Sag, og Arnkilde vil være at dømme til at betale Aktieselskabet det sidstnævnte Beløb med Renter som paastaat, endvidere vil Arnkilde have at godtgøre A/S Cyklone Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Tirsdag den 21 Marts.

R 277/1920. Fru **Julie Buch** og Forvalter **J O Olsen** (Selv)
 mod
 Godsejer **Jørgen Brabæk** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Kontrakt om Udnyttelse af en Tørvemose.

(Sagen behandlet skriftligt.)

Østre Landsrets Dom af 16 Oktober 1920: Sagsøgte, Godsejer Jørgen Brabæk, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Fru Julie Buch og Forvalter J O Olsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det med Rette anset bevist, at Indstævnte uberettiget har vægret sig ved at vedstaa Kontrakten af 9 Marts 1920, og da det efter de foreliggende, tildels efter Dommens Af-sigelse tilvejebragte Oplysninger maa antages, at Appellanterne har lidt Tab ved denne Indstævntes Misligholdelse af Kontrakten, og dette Tab skønnes at maatte anslaaes til 8000 Kroner, vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanterne dette Beløb med Renter.

Indstævnte vil derhos have at betale Appellanterne Sagens Omkostninger for begge Retter med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Godsejer Jørgen Brabæk, bør til Appellanterne, Fru Julie Buch og Forvalter J O Olsen, betale 8000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 Juni 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 Marts 1920 blev der mellem Fru Julie Buch og Forvalter J O Olsen paa den ene og Inspektør Nielsen for de daværende Ejere af Øbjerggaard Brødrene K & V Hansen paa den anden Side indgaaet følgende Kontrakt:

»Forvalter Olsen lejer Øbjerggaards Tørvemose for Sommeren 1920 med Ret til at lave Tørv i ubegrænset Mængde, men med Forpligtelse til at lægge Gravene op til hverandre og tage Alt med hvad der kan bruges til Tørv, samt grave op fra den Side af Mosen, som anvises af Inspektør Nielsen. I Leje af Tørvemosen forpligter Lejeren sig til at levere Øbjerggaard 80 Tons god tør Tørv gratis, som skal være leveret inden 15 Juli, dog skal Øbjerggaard selv afhente Tørvene paa Mosen, her ud over svarer Lejeren 4 Kr pr Tons Tørv, der skæres op og sælges fra Mosen indtil 2000 — To Tusinde — Tons, her ud over svares kun 2 Kr pr Ton Tørv. Lejeren forpligter sig til at have ryddet Mosen for al Tørv inden 1 December 1920.«

Kort efter denne Kontrakts Afslutning aabnedes der Salgsforhandlinger om Gaarden, og ved Skøde af 26 s M overdroges den til Godsejer Jørgen Brabæk, der s D tiltraadte Ejendommen; forinden Købets Afslutning var det blevet meddelt Brabæk, at der forelaa den fornævnte Kontrakt om Udnyttelse af Tørvemosen.

Nogle faa Dage efter Tiltrædelsen henvendte Fru Julie Buchs Ægtefælle, Proprietær Buch, sig til Godsejer Brabæk med Forespørgsel, om han vilde respektere Kontrakten; Brabæk svarede undvigende, men fremsatte Forslag til et Kompagniskab med Lejerne; Buch kunde ikke tage Stilling hertil. Lejerne henvendte sig herefter til en Sagfører, der satte sig i telefonisk Forbindelse med Brabæk; af Samtalen fik Sagføreren det Indtryk, at Brabæk ikke vilde respektere Kontrakten. Den 11 April henvendte Forvalter Olsen sig sammen med 2 af ham til Tørvegravningen engagerede Formænd til Godsejer Brabæk for at forhandle om Kontraktsforholdet, men Brabæk erklærede da, at han ikke vilde overholde

Kontrakten, men foreslog atter Kompagniskab, hvilket Olsen imidlertid ikke vilde indlade sig paa. Den 15 s M telefonerede Brabæk til Fru Julie Buch og meddelte hende, at der nu vilde blive anvist Lejerne Plads til Tørveskær, og at han selv vilde grave Tørv »ved Siden af« med fuld Kraft.

Lejerne, der mente, at der ved Kontrakten var blevet overdraget dem en udelukkende Ret til Tørveskær i Mosen, og som opfattede Brabæk som havende brudt Kontrakten, begyndte nu ved Stævning af 21 s M en Skønforretning til Konstatning af det ved Kontraktsbruddet tilføjede Tab; den 26 s M fik Forvalter Olsen imidlertid følgende Meddelelse fra Inspektør Nielsen: »Herr Godsejer Brabæk har bedt mig meddele Dem, at der intet er til Hinder for, at De kan skære Tørv paa Øbjerggaards Mose i kommende Sommer efter den af Dem, Fru Buch og mig oprettede Kontrakt af 9 Marts 1920, og bedes De meddele os, naar De vil til at begynde, da De saa skal blive anvist Pladsen.« Herpaa svarede Lejernes Sagfører ved under 29 s M at forespørge, om Brabæk herved erkendte, at Lejerne havde en udelukkende Ret til Tørveskær; den 29 Maj svarede Brabæk undvigende herpaa.

Under nærværende Sag paastaar Sagsøgerne, Fru Julie Buch og Forvalter J O Olsen, Vængesbjerggaard, Sagsøgte, Godsejer Jørgen Brabæk, Øbjerggaard, dømt til i Erstatning at betale et Beløb af 13731 Kr, hvortil Skønforretningen har ansat deres Tab, med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 16 Juni 1920.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Til Støtte herfor gør han, der maa antages at erkende sig bundet ved den titnævnte Kontrakt, gældende, at han under Samtalerne med Proprietær Buch og Forvalter Olsen ikke vægrede sig ved at overholde Kontrakten, men blot udskød Spørgsmaalet, indtil han var kommet mere ind i Forholdene, at han allerede den 15 April under Samtalen med Fru Buch erklærede sig villig til at overholde Kontrakten, der efter hans Formening ikke udelukker Ejeren fra selv at grave Tørv, naar Lejerne blot ikke indskrænkes i deres Gravning, og at han i ethvert Tilfælde den 26 s M utvetydigt erklærede at ville vedstaa Kontrakten. Hvis Sagsøgerne derefter havde indrettet sig paa at grave Tørv, kunde den korte Tids Usikkerhed ikke have forvoldt dem nogetsomhelst Tab, navnlig under Hensyn til, at der paa Grund af Fugtighed først ind i Juni Maaned kunde paabegyndes Tørvegravning i den paagældende Mose.

Heroverfor hævder Sagsøgerne, at de i Tide havde købt en Tørve-maskine, bestilt elektrisk Strøm og sikret sig Folk; men at de paa Grund af Sagsøgtes Vægning afbestillede Strømmen og Folkene, som de ikke senere kunde faa.

Ved de i Sagen afgivne Vidneforklaringer maa det anses bevist, at Sagsøgte under Samtalen den 11 April med Sagsøgeren Olsen vægrede sig ved at overholde Kontrakten, og da Kontrakten skønnes at hjemle Sagsøgerne en udelukkende Ret til at grave Tørv i Mosen, kan Sagsøgtes Erklæring den 15 s M overfor Sagsøgerinden Fru Buch ikke anses som en Udtalelse om at ville vedstaa Kontrakten; men da Sagsøgerne ikke mod Sagsøgtes Benægtelse har tilvejebragt Oplysninger, hvoraf det med nogen Sikkerhed kan skønnes, om og eventuelt i hvilket Omfang

der er tilføjet dem Tab ved Sagsøgtes Vægning, vil dennes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

R 423/1921. Bankdirektør **J Rønne**, Ingeniør **Henry Friis** og Sagfører **C Greve (Meyer)**

mod

Varde Staalværk (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til i Medfør af Aktielovens § 12, 2 Stk at indsøge et Tilgodehavende hos Appellanterne.

Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1921: De Sagsøgte, Bankdirektør J Rønne, Ingeniør Henry Friis og Sagfører C Greve, alle af Odense, bør, En for Alle og Alle for En, til Sagsøgeren, Varde Staalværk, Varde, betale de paastævnte 40168 Kr 83 Øre med Renter 6 pCt aarlig af 39322 Kr 43 Øre fra den 31 Maj 1921, til Betaling sker, alt mod Udlevering af de hos Sagsøgeren beroende Varer ifølge ovenomtalte Faktura af 1 Marts 1921. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte, En for Alle og Alle for En, til Sagsøgeren 1600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret.

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Bankdirektør J Rønne, Ingeniør Henry Friis og Sagfører C Greve, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte, Varde Staalværk, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 Oktober 1919 stiftedes »Elektromaskinaktieselskabet« af Odense med en Aktiekapital paa 300 000 Kr med det Formaalt at fabrikere Elektromotorer og hvad dertil hører. Selskabets Bestyrelse bestod af Bankdirektør J Rønne, Ingeniør Henry Friis og Sagfører C Greve, alle af Odense. Selskabet blev inden den i Aktielovens § 9 fastsatte Frists Udløb anmeldt til Aktieselskabs-Registret, men Registrering skete først den 20 December 1920, fordi Registreringsmyndigheden dels havde foretaget nogle formelle Ændringer i Stiftelsesoverenskomsten og Anmeldelsen, dels krævede indsendt en Opholdsattest for Selskabets i Norge fødte Driftsbestyrer, som Myndigheden ansaa som Direktør, hvilket atter affødte, at der fra Handelsministeriet maatte erhverves en Dispensation og derefter foretages visse yderligere Ændringer, forinden Registrering kunde finde Sted. Aktieselskabet var imidlertid traadt i Funktion. Kort efter Registreringen opstod der imidlertid Betalingsvanskeligheder for Selskabet, der sluttelig traadte i Likvidation. Varde Staalværk havde i Tiden fra Marts 1920 til 1 December s A, paa en Tid, da Anmeldelse til Registret var sket, men Registrering endnu ikke havde fundet Sted, fra Selskabet modtaget en Række Bestillinger paa Varer, som derefter er leveret Selskabet med Undtagelse af et Parti i Henhold til Faktura af 1 Marts 1921, hvilket Parti er stillet til Selskabets Disposition. Af sit ved Leveringen opstaaede Tilgodehavende har Staalværket ved Likvidationen faaet en Dividende, som imidlertid kun er modtaget med Forbehold om Staalværkets Ret til i Medfør af Aktielovens § 12, 2 Stk, at indsøge sit Tilgodehavende hos dem, der har indgaaet Forpligtelserne paa Selskabets Vegne.

Under denne ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag søger nu Varde Staalværk, Bankdirektør Rønne, Ingeniør Friis og Sagfører Greve dømt til in solidum at betale Staalværket dets Resttilgodehavende med 40 168 Kr 83 Øre med Renter 6 pCt aarlig af 39 322 Kr 43 Øre fra den 31 Maj 1921, alt mod Udlevering af de hos Sagsøgeren beroende Varer ifølge Faktura af 1 Marts 1921.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, principalt pure, subsidiært mod Betaling af 31 288 Kr 98 Øre.

Til Støtte for deres principale Paastand gør de Sagsøgte i første Linie gældende, at den i Aktielovens § 12, 2 Stk, indeholdte Regel: »For Forpligtelser, der forinden Registreringen er indgaaet paa Selskabets Vegne, hæfter de, der har indgaaet Forpligtelserne, En for Alle og Alle for En«, ikke kan finde Anvendelse i det foreliggende Tilfælde. De Sagsøgte vil, støttet især paa Henviisning til de Forhold, hvorunder Aktieloven er blevet til, og til hvad der i Lovens § 43, næstsidste Stykke er bestemt med Hensyn til udenlandske Selskaber hævde, at § 12, 2 Stk, tager Sigte paa det Tilfælde, hvor et Selskab overhovedet ikke bliver registreret, eller dog, at den i Lovbestemmelsen ommeldte personlige Hæftelse i den Forstand er at betragte som et midlertidigt Surrogat for Aktieselskabets Hæftelse, at den maa opføre som afløst ved Selskabets Hæftelse, naar dette bliver registreret i Henhold til en rettidig indgivet Anmeldelse, der — som den heromhandlede — i det Store

og Hele og navnlig med Hensyn til Selskabets økonomiske Grundlag har været tilfredsstillende.

Imidlertid kan der under Hensyn til, at de klare Lovord ikke giver Hjemmel for en saadan Indskrænkning i Hæftelse for dem, der paa Selskabets Vegne har kontraheret, ikke gives de Sagsøgte Medhold heri.

I anden Række støtter de Sagsøgte deres Paastand om pure Fri-findelse paa, at de omhandlede Forretninger ikke er afsluttet af Selskabets Bestyrelse, men af Direktøren. Da det imidlertid er erkendt, at Bestyrelsen har været paa det Rene med, at Direktøren drev Forretninger paa Selskabets Vegne inden Registreringen, og idet det end ikke er assereret, at de omhandlede Dispositioner skulde ligge udenfor Direktørens Bemyndigelse, maa Bestyrelsens Medlemmer ifølge de almindelige Fuldmagsregler betragtes som de, der i Medfør af § 12, 2 Stk, hæfter for den indgaaede Forpligtelse.

De Sagsøgte subsidære Paastand har Hensyn til, at de i alt Fald mener sig fri for personligt Ansvar for Vareindkøb, der først er effektueret ved Levering efter Registreringsdagen. Da imidlertid Forpligtelsen er indgaaet ved Varernes Bestilling, og da denne for alle de i Sagen omhandlede Parters Vedkommende maa antages at ligge forud for Registreringsdagen, maa de Sagsøgte, der ikke iøvrigt har fremsat Indsigelser mod Indholdet af Sagsøgerens Paastand, i det Hele være at dømme efter denne, hvorhos de vil have in solidum at betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 1600 Kr.

R 150/1921. **Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jærnbaneselskab** (Bache)

m o d

Østifternes Brandforsikring (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Pligt til at godtgøre Indstævnte et for en Brandskade udbetalt Forsikringsbeløb.

Østre Landsrets Dom af 31 Marts 1921: De Sagsøgte, Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jærnbaneselskab, bør til Sagsøgerne, Østifternes Brandforsikring, betale de paastævnte 9800 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 11 November 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ved de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at Branden er foraarsaget ved Gnister fra det i Dommen omtalte Lokomotiv, og

Appellanten vil herefter, overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jærnbaneselskab, bør for Tiltale af Indstævnte, Østifternes Brandforsikring, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Maj 1919 nedbrændte Bygningerne paa den Afbygger Søren Jensen af Rønnevang tilhørende Ejendom, Matr Nr 8 og 9 af Frederiksborg Nyhuse, Frederiksborg Slotssogn.

Bygningerne bestod af 3 sammenliggende straatækkede Længer med en mindste Afstand af 43 Fod til Midten af Hillerød—Hundested Jærnbanelinien.

Bygningerne var forsikret i Østifternes Brandforsikring, og Skaden blev vurderet til 9800 Kr.

Under Anbringende af, at Branden, der blev bemærket Kl ca 2³/₄ om Eftermiddagen, umiddelbart efter at Stedet var passeret af et paa bemeldte Jærnbanelinie fra Hillerød kommende Tog, er foranlediget ved Gnister fra dette Togs Lokomotiv, har under denne Sag Sagsøgerne, Østifternes Brandforsikring, paastaaet de Sagsøgte, Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jærnbaneselskab, tilpligtet at godtgøre dem Brandskadeerstatningens Beløb med 9800 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 11 November 1920.

De Sagsøgte paastaar sig principalt frifundet.

De benægter, at Branden skyldes Gnister fra Lokomotivet, og hævder, at Branden maa antages opstaaet inde i Bygningerne.

De Sagsøgte henviser til, at Lokomotivet var forsynet med en særlig indrettet Gnistfanger, der anses for særlig gnistsikker, samt med Smaarørsøverheder i Røgrørene, hvorved Muligheden for, at der undslipper Gnister, formindskes, at der var anvendt gode engelske Kul til Fyringen, samt at der ikke var rørt ved Fyret fra Togets Afgang fra nærmest liggende Station, at ingen af dem, der iagttog Branden, da den brød ud, har set Gnister fra Lokomotivet, at Gnister normalt kun fremkommer under stærk Røgudvikling, men at der ikke er iagttaget nogen saadan Røg fra Lokomotivet, og at der ved senere anstillet Prøvekørsel med det Lokomotiv, der kørte det heromhandlede Tog, under ugunstigere Terrænforhold og med ringere Kul ikke observeredes nogen Gnist.

De Sagsøgte fremhæver dernæst, at Bygningerne efter samstemmende Forklaringer nedbrændte i Løbet af meget kort Tid, hvad der tyder paa, at Ilden er kommet inde fra efter at have ligget og ulmet,

og dette bestyrkes efter deres Anbringende ved, at Taget efter afgivne Forklaringer ikke, da det faldt, skred udad, men faldt sammen ind i Bygningerne.

Naar henses til, at det, da Toget passerede den paagældende Ejendom, blæste ret stærkt, og at Vinden førte i Retning fra Banelinien mod Bygningerne, at Straatagene var meget tørre, at Branden opstod umiddelbart efter, at Toget var passeret, at der Intet er oplyst om, at der af nogen i Huset er udvist Uforsigtighed ved Omgang med Ild forinden Brandens Opstaaen, endsige at Branden skulde være forsættelig paasat, at Brandlidtes Hustru specielt har forklaret, at hun sidste Gang havde fyret paa Komfuret — og da kun lagt en enkelt Tørv paa — en halv Time førend, de spiste til Middag Kl 12, altsaa ca 3 Timer førend Branden opstod, at der var foretaget Brandsyn i Bygningen den 30 April 1919, uden at der blev forefundt nogen Mangel ved Skorstenen, at det, uanset at Gnistfangeren har været af særdeles god Konstruktion, ikke kan anses udelukket, at Gnister kan være passeret igennem den, samt at det kan skyldes den Omstændighed, at det var højlys Dag, at Gnister ikke er blevet iagttaget af Nogen, maa det antages, at Ildens Opstaaen skyldes Gnister fra Lokomotivet.

Herefter kan de Sagsøgte Frifindelsespaastand ikke tages til Følge.

Subsidiært paastaar de Sagsøgte Erstatningsbeløbene nedsat til 8400 Kr, idet de nedbrændte Bygningers Værdi ikke skal have været større.

Retten maa imidlertid i saa Henseende henholde sig til den optagne Vurderingsforretning, hvorefter Skaden er vurderet til det af Sagsøgerne indtalte Beløb.

Sagsøgenes Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 350 Kr.

Onsdag den 22 Marts.

R 82/1922. **Aarhus Tømmerhandel** ved **Barnow & Henriksen**
m o d

Firmaet Vordingborg Trælasthandel

Vestre Landsrets Kendelse af 3 Februar 1922: Sagen henvises til Retten for Aarhus Købstad til fortsat Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten. I Sagsomkostninger betaler de Sagsøgte, Aarhus Tømmerhandel ved Barnow & Henriksen, til Sagsøgerne, Firmaet Vordingborg Trælasthandel, 50 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse.

I Henhold til de Grunde, der findes anført i den paakærede, af Vestre Landsret den 3 Februar 1922 afsagte Kendelse, vil Kendelsen være at stadfæste.

Kæremaalets Omkostninger vil de Kærende have at betale til Indkærede med 100 Kroner.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Kæremaalets Omkostninger betaler de Kærende, Aarhus Tømmerhandel ved Barnow & Henriksen, til Indkærede, Firmaet Vordingborg Trælasthandel, med 100 Kroner inden 15 Dage efter denne Kendelses Forkyndelse.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Under Forberedelsen af nærværende Sag, hvorunder Sagsøgerne, Firmaet Vordingborg Trælasthandel i Vordingborg, har søgt de Sagsøgte, Aarhus Tømmerhandel ved Barnow & Henriksen i Aarhus, der ved Slutseddel af 23 Juli 1920 af Sagsøgerne har købt et oprindelig fra A/B Ekø Ångsåg och Fabriker til en Trediemand solgt Parti Trælast, til at betale dette med 44 496 Kr 70 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 4 Juni 1921, indtil Betaling sker, har de Sagsøgte under foreløbig Behandling af Sagens Realitet paastaaet Sagen afvist som hørende under Afgørelse ved Voldgift.

Slutsedlen indeholder dels i sin trykte Tekst Bestemmelser om, at »enhver Tvist angaaende denne Forretning eller nærværende Slutseddel« skal afgøres ved Voldgift af to Mænd, hvoraf hver Part vælger een, og at i Tilfælde af, at en af Parterne ikke har udnævnt sin Voldgiftsmand senest 6 Dage efter at være opfordret dertil, den anden Part har Ret til at vælge begge, dels i den maskinskrevne Del en saalydende Bestemmelse: »Ved event Voldgift udnævner Aarhus Tømmerhandel Arbitrator fra Vordingborg Trælasthandel, hvorefter Voldgiften finder Sted mellem Ekø Ångsåg och Fabriker paa den ene Side og Vordingborg Trælasthandel paa den anden Side, med bindende Virkning for Aarhus Tømmerhandel.«

Det fremgaar derhos af Sagens Oplysninger, at der i Anledning af en mellem Parterne opstaaet Tvist angaaende det Leveredes Kontraktsmæssighed paa de Sagsøgtes Initiativ har været afholdt et Møde mellem en af det fornævnte svenske Firma og en af Sagsøgerne udnævnt Voldgiftsmand, men at den førstnævnte Voldgiftsmand nægtede at deltage i Voldgiftsafgørelsen under Henviisning til, at Voldgiften maatte etableres mellem den svenske Fabrik og dennes umiddelbare Køber. De Sagsøgte meddelte derefter det Firma, der havde været Mellemand ved den ifølge Slutsedlen indgaaede Handel, at de herefter mente sig berettiget til ifølge Slutsedlens Bestemmelser at udnævne begge Voldgiftsmænd, og uagtet dette Firma protesterede herimod, og meddelte, at en nærmere angivet Trediemand vilde møde som den af den svenske Fabrik

udnævnte Voldgiftsmand, tilkendegav de Sagsøgte, at de vilde nægte denne Trediemand Adgang til at deltage i Voldgiften, hvorefter de mod Mæglerfirmaets fornyede Protest lod de to af dem udnævnte Mænd foretage Voldgiften.

Efter det saaledes Passerede findes de Sagsøgte ikke i Henhold til Sluttedlens Bestemmelser at have haft Ret til at lade Tvisten afgøre ved de tvende af dem udnævnte Voldgiftsmænd eller nu at have Krav paa, at denne undrages Domstolenes Afgørelse. Den nedlagte Afvisningspaastand vil derfor ikke kunne tages til Følge, hvorimod Sagen vil være at henvise til Retten for Aarhus Købstad til fortsat Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 50 Kr.

Ved Højesterets Dom i Sag R 60/1922 (**Rigsadvokaten mod Anders Peter Clausen**) blev Tiltalte for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Torsdag den 23 Marts.

R 264/1921. **Konsul J P Colding** (Harboe)

mod

Sagfører, cand juris **Waage Christensen**, Overretssagfører **H Lyhne Thomsen** og Overretssagfører **Søren Nielsen** (Ingen),

betræffende Appellantens Regresret til de Indstævnte for en af ham som Kautionist indfriet Kassekredit.

Østre Landsrets Dom af 7 Maj 1921: Sagsøgte Nr 1) Sagfører, cand juris Waage Christensen, bør til Sagsøgeren, Konsul I P Colding, betale de paastævnte 52 379 Kr 05 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra den 10 Marts 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1000 Kr. De Sagsøgte Nr 2) Overretssagfører H Lyhne Thomsen og Nr 3) Overretssagfører Søren Nielsen bør for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte Nr 2) og Nr 3) med 200 Kr til hver. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet de af ham for Lands-

retten fremsatte Anbringender om, at der af de Indstævnte Overretssagførerne H Lyhne Thomsen og Søren Nielsen under Forhandlingerne forud for Kassekreditens Fremskaffelse er bibragt ham urigtige Forestillinger angaaende, hvorledes Laanet skulde anvendes, samt om, at disse Indstævnte ikke har opfyldt den dem paahvilende Tilsynspligt. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
 Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kassekreditiv-Kontrakt af 1 Februar 1918 tilstod Privatbanken i København daværende Birkefuldmægtig cand juris C Waage Christensen, daværende Sagfører, cand juris H Lyhne Thomsen og Overretssagfører Søren Nielsen en løbende Kassekredit indtil en Sum af 50 000 Kr.

Kontrakten var underskrevet af Sagsøgeren, Konsul I P Colding, som Kautionist og Selvskyldner.

Da Debitorerne ikke opfyldte Kontraktens Bestemmelse om Rente- og Afdragsbetaling, opsgavde Banken Gælden til Betaling, hvorefter Sagsøgeren under 17 Februar d A indfrieede Krediten med 52 379 Kr 05 Øre.

Under denne Sag har nu Sagsøgeren paastaet de Sagsøgte, Nr 1) Sagfører, cand juris C Waage Christensen, Nr 2) Overretssagfører H Lyhne Thomsen og Nr 3) Overretssagfører Søren Nielsen, tilpligtet in solidum at betale nysnævnte Beløb med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 10 Marts d A.

Sagsøgte 1) har erkendt Søgsmaalets Rigtighed, hvorimod de Sagsøgte Nr 2) og 3) har paastaet sig frifundet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der samme Dag, som Kassekreditiv-Kontrakten blev underskrevet, men forinden dette skete, mellem Sagsøgeren og Sagsøgte 1) var indgaaet en Overenskomst, hvis §§ 1 og 2 er saalydende:

»§ 1. Jeg, Consul Colding stiller gennem en Kassekredit i Privatbankens Hovedafdeling et Beløb, stort Kr 50 000,00, skriver Halvtresindstyve Tusinde Kroner, til Disposition for Hr Waagechristensen til Anvendelse i dennes Auktionsforretning paa Frederiksberg. Paa Kassekrediten skal kun kunne hæves mod Anvisning, udstedt af Hr Waagechristensen i Forbindelse med enten cand jur, Sagfører H Lyhne Thomsen eller Overretssagfører Søren Nielsen.

§ 2. Af Lyhne Thomsen og Søren Nielsen skal der paa Consul Coldings Vegne føres et effektivt Tilsyn med Pengenes Anvendelse i nævnte Auktionsforretning og med Forretningens Gang i det Hele taget,

og hver Maaned skal der foretages en Oversigt over Indtægt og Udgift.«

Det fremgaar endvidere af Overenskomsten, at Sagsøgeren som Vederlag for, at han paa anførte Maade stillede det nævnte Beløb til Sagsøgte 1)s Disposition, betingede sig $2\frac{1}{2}$ pCt af Auktionsforretningens aarlige Omsætning.

De Sagsøgte 2) og 3) gør nu under Henvisning til Overenskomsten gældende, at der aldrig har været Spørgsmaal om, at de overfor Sagsøgeren skulde staa som Debitorer for Kassekrediten, der alene af Sagsøgeren stilledes til Disposition for Sagsøgte 1), hvem den alene er kommet tilgode, idet de Sagsøgte 2) og 3) ikke har trukket noget Beløb paa Krediten til Benyttelse for dem selv, at de har opfyldt den dem efter Overenskomsten paahvilende Tilsynspligt, og at de ikke har underskrevet Kassekreditiv-Kontrakten som reelle Skyldnere, men kun som Tilsynsførende for Sagsøgeren.

Sagsøgeren hævder heroverfor, at det var Meningen, da Krediten fremskaffedes af ham, at de Sagsøgte 2) og 3) skulde være hans Underkautionister, men at Kontrakten af Banken, der affattede samme, udfærdigedes saaledes, at alle tre Sagsøgte opførtes som Debitorer, og at han, hvadenten de Sagsøgte 2) og 3)s Stilling opfattes som Underkautionister eller som Debitorer for Gælden maa være berettiget til af dem at søge sin Dækning for Kassekreditens Indfrielse.

Sagsøgeren anfører dernæst, at der under de Forhandlinger, der gik forud for Kassekreditens Fremskaffelse, af de Sagsøgte 2) og 3) er bibragt ham urigtige Forestillinger om, at Laanet faktisk skulde ydes en saakaldt »Fælleskasse« ved Frederiksberg Birk, hvori Sagsøgte 1) var Deltager, saaledes at tre forretningsdrivende Birkefuldmægtige ved nævnte Birk hæftede for eventuelt Underskud. Endelig bestrider Sagsøgeren, at de Sagsøgte 2) og 3) har opfyldt den dem paahvilende Tilsynspligt.

Der maa nu gives de Sagsøgte 2) og 3) Medhold i, at Kassekreditiv-Kontrakten maa ses paa Grundlag af Overenskomsten, ifølge hvilken Krediten alene skulde ydes Sagsøgte 1), og det kan ikke efter det Foreliggende mod de Sagsøgtes Benægtelse antages, at det ved Kassekreditiv-Kontraktens Oprettelse har været tilsigtet at ændre den Stilling, som de Sagsøgte 2) og 3) efter Overenskomsten indtog overfor Sagsøgeren som blotte Tilsynsførende overfor Sagsøgte 1).

Da Sagsøgeren dernæst ikke har godtgjort, at de Sagsøgte 2) og 3) ikke har opfyldt den dem paahvilende Tilsynspligt, da det maa anses ubestridt, at intet af de paa Kassekrediten hævdede Beløb er kommet de Sagsøgte 2) og 3) tilgode, og da det endelig ikke efter det Oplyste kan antages, at de Sagsøgte 2) og 3) har bibragt Sagsøgeren urigtige Forestillinger med Hensyn til den fornævnte »Fælleskasse« navnlig i Retning af, at flere Birkefuldmægtige hæftede for eventuelt Underskud, vil de Sagsøgte 2) og 3)s Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte 1) have at betale med 1000 Kr til Sagsøgeren, der paa sin Side vil have at godtgøre de Sagsøgte 2) og 3) Sagens Omkostninger med 200 Kr til hver.

R 7/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Sofus Vilhelm Petersen (Møldrup),

angaaende Erstatning for uforskyldt Fængsling.

København's Byrets Dom af 28 September 1921: Sofus Vilhelm Petersen bør være uberettiget til Erstatning i Anledning af den ham overgaaede Fængsling. Sagens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Lemming, 50 Kr, udredes af Indstævnte.

Østre Landsrets Dom af 13 December 1921: Byretsdommen bør ved Magt at stande. Sofus Vilhelm Petersen bør betale Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder Salær til den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører A Lemming, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket af Sofus Vilhelm Petersen.

Da de foreliggende Oplysninger giver begrundet Formodning for, at Sofus Petersen den 27 September 1920 har gjort sig skyldig i Forsøg paa Tyveri fra det i Dommen nævnte Lokale, er Betingelserne for at tilkende ham Erstatning efter Retsplejelovens § 792 ikke tilstede, og Landsrettens Dom vil herefter være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Sofus Vilhelm Petersen til Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Ifølge Beslutning af Statsadvokaten for København af 14 Juni 1921 er nærværende Sag anlagt mod Sofus Vilhelm Petersen, for at han kan blive kendt uberettiget til Erstatning for en ham overgaaet Varetægtsfængsling i Tiden fra den 27 September 1920 til den 8 November s A.

Indstævnte er født den 2 December 1887 og tidligere anset: ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 10 Januar 1911 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Dage, ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 12 Februar 1918 efter Straffelovens § 228 under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at Politiet den 22 September 1920 havde modtaget Anmeldelse om, at der i Tiden fra den 20 til den 21 samme Maaned var begaaet Tyveri i Arbejdernes Omklædningsrum i Vagbygningen i Frihavnen, idet et aflaaet Skab var opbrudt ved, at et Brædt i Bagklædningen var udtaget og en Jakke og et Par Benklæder m m stjaalet, blev Indstævnte den 27 samme Maaned antruffet paa Trappen, der fører op til Omklædningsrummet, og da det viste sig, at han ikke havde Arbejde i Frihavnen, blev han afleveret til Politiet og straks sat under Anholdelse.

Han, der havde opgivet at have Bopæl i Logihuset »Hotel Carlsberg« i Adelgade, fremstilledes samme Dag for Byretten, hvor der blev afsagt Fængslingskendelse over ham som mistænkt for Tyveri.

Ved Indstævntes Forklaring i Forbindelse med de afhørte Vidners Forklaringer oplystes det, at Indstævnte, der tidligere har arbejdet i Frihavnen, den 27 September var paa Mønstringsstuen i Frihavnen for at søge Arbejde, men blev ikke antaget; han gik derpaa op i Omklædningsrummet for at udsøge sig et Skab, som han vilde bruge, naar han fik Arbejde i Frihavnen; han eftersaa adskillige Skabe og følte ogsaa ind i dem, men han paastaar, at det sidste skete for at lede efter sin »hook«, som han nogen Tid i Forvejen havde mistet.

Indstævnte har nægtet at have indfundet sig i Rummet eller opholdt sig der i tyvagtig Hensigt.

Medens Indstævnte færdedes i Rummet, blev han iagttaget af tre Vejere, der opholdt sig i Naborummet, der er adskilt fra Omklædningsrummet ved et ca 2 m højt Træpanel, der fortsættes op til Loftet ved Staaltraadsfileværk, og Indstævnte havde bemærket, at han saaledes blev iagttaget.

Da Indstævnte, som anført blev truffet paa Trappegangen, der fører op til Omklædningsrummet, havde han i Haanden et Øsken og en Hængelaas; den sidste lagde han straks fra sig i en Vindueskarm; Indstævnte erkender at have taget disse to Ting til sig i Omklædningsrummet, Øskenet for at skrue det op i et Skab, saa at han deri kunde hænge en Tøjbøjle; han havde ogsaa forsøgt at skrue det op i et Skab, som han havde bestemt sig for, men det vilde ikke bide; derimod har Indstævnte ikke kunnet give Forklaring paa, hvorfor han havde taget Hængelaasen.

Indstævnte har erkendt, at han ikke mærkede eller paa anden Maade sikrede sig det Skab, han havde udvalgt sig.

Den 8 November 1921 blev Indstævnte løsladt, og Sagen sluttedes derpaa uden Tiltale den 15 samme Maaned.

Retten finder herefter, at Betingelserne i Retsplejelovens § 792 for at tilkende Indstævnte Erstatning for den ham overgaaede Fængsling ikke er tilstede, og der vil derfor være at give Dom efter Anklagemyndighedens Paastand.

Sagens Omkostninger udreder Indstævnte, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer 50 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 2den Afdeling for Straffesager den 28 September 1921 og paaanket af Tiltalte Sofus Vilhelm Petersen, der gør gældende, at Dommen med Urette har nægtet ham Erstatning for den ham overgaaede Fængsling.

Selv om der efter de tilvejebragte Oplysninger ikke kan anses at foreligge begrundet Formodning for, at Petersen har gjort sig skyldig i Tyveri fra det paagældende Lokale, eller Forsøg paa Tyveri, har han ved sin Adfærd i Lokalet den 27 September 1920 selv givet Anledning saavel til, at der indledes Undersøgelse mod ham, som til, at han under denne fængsledes. Som Følge heraf maa det i Medfør af Retsplejeloovens § 792, 2 Stk, billiges, at der ikke er tilkendt Petersen Erstatning, og Dommen vil derfor være at stadfæste.

R 342/1921. Gaardejer **H C Jørgensen** (Harboe)

m o d

Bestyrelsen for Interessentskabet **Bøtø Nors Udgravning**
(Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Forstaaelsen af en i det indstævnte Selskabs Statuter indeholdt Bestemmelse.

Østre Landsrets Dom af 22 August 1921: Bestyrelsen for Interessentskabet Bøtø Nors Udgravning bør for Tiltale af Gaardejer H C Jørgensen, Marrebæk, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Jørgensen til Bestyrelsen for nævnte Interessentskab 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Naar det i det indstævnte Selskabs Statuters § 10 til Foretagelse af Statutforandringer forlanges, at mindst $\frac{2}{3}$ af Aktierne er repræsenterede paa Generalforsamlingen, og at af disse atter $\frac{2}{3}$ stemmer for Forandringen, maa dette forstaaes saaledes, at Afstemningen vil være at foretage i Overensstemmelse med de i Statuternes § 8 indeholdte Stemmegivningsregler, der skal

Færdig fra Trykkeriet den 3 Maj 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 3.

Torsdag den 23 Marts.

anvendes »i alle Actieselskabets Anliggender«. Idet det nu er ubestridt, at et i Overensstemmelse hermed udregnet Flertal paa Generalforsamlingen den 23 Februar 1920 har stemt for en Forandring af Statuternes § 7 ved en Udvidelse af Bestyrelsen, maa der gives Appellanten Medhold i hans Krav om Indkaldelse af en ekstraordinær Generalforsamling; men da der efter de foreliggende Oplysninger hersker Usikkerhed med Hensyn til Størrelsen af den vedtagne Udvidelse, vil Indstævnte, i Overensstemmelse med en af Appellanten for Højesteret nedlagt subsidiaer Paastand, alene kunne tilpligtes at indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling i Selskabet med den Dagsorden at fastsætte det Antal Medlemmer, hvormed Bestyrelsen skal udvides, eventuelt Valg af saadanne ny Medlemmer.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Bestyrelsen for Interessentskabet Bøtø Nors Udgravning, bør være pligtig at indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling i Selskabet med den Dagsorden at fastsætte det Antal Medlemmer, hvormed Bestyrelsen skal udvides, eventuelt Valg af saadanne ny Medlemmer.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten, Gaardejer H C Jørgensen, med 500 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I de for Interessentskabet Bøtø Nors Udgravning gældende Statuter af 14 Marts 1860 bestemmer § 8: »Administrationen udvælges af Actionairerne ved en Generalforsamling, paa hvilken 1 til 5 Actier giver 1 Stemme, 5 til 10 2 Stemmer, 10 til 15 3 Stemmer, 15 til 20 4 Stemmer, 20 og derover 5 Stemmer. I dette Forhold afgives Stemme i alle Actieselskabets Anliggender.« I § 10 bestemmes: »For at Generalforsamlingen lovgyldigt kan tage Beslutning, maa i det mindste Halvdelen af Actierne være personligt repræsenterede. For at der derimod skal kunne foretages Forandringer i de en Gang vedtagne Statuter maa mindst $\frac{2}{3}$ af Aktierne være repræsenterede og af disse atter $\frac{2}{3}$ stemme for Forandringen.«

I Interessentskabet forefindes ialt 262 »Actier«.

Paa den 23 Februar 1921 afholdte ordinære Generalforsamling i Interessentskabet forelaa til Afstemning et Forslag om Forandring af Lovenes § 7 ved »en Udvidelse af Bestyrelsen«. For dette Forslag stemte 50 Interessenter, repræsenterende ialt $98\frac{1}{2}$ Aktier, medens 15 Interessenter, repræsenterende 132 Aktier, stemte imod det. Som Resultat af Afstemningen erklæredes Forslaget for bortfaldet, idet der ikke var opnaaet det efter § 10 fornødne Stemmetail.

Under nærværende ved Retten for Nykøbing F forberedte Sag har Gaardejer H C Jørgensen, Marrebæk, som Interessent paastaet Interessentskabets Bestyrelse tilpligtet til at indkalde til en ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: »Valg af 4 Bestyrelsesmedlemmer i Henhold til den paa Interessentskabets ordinære Generalforsamling den 23 Februar d A vedtagne Ændring i Lovenes § 7.« Sagsøgeren gør nemlig gældende, at Statuternes § 10 maa forstaaes i Overensstemmelse med § 8, saaledes at den paakrævede Majoritet skal beregnes efter de i § 8 givne Regler, hvorefter der vil være afgivet 53 Stemmer for og 26 Stemmer imod Forslaget.

Sagsøgte paastaar Friiendelse under Henviisning til, at § 10 maa forstaaes efter sin Ordlyd og herefter netop ikke anvender den i § 8 angivne Beregningsmaade.

Da Sagsøgtes Paastand har Medhold i Ordlyden af § 10, der ikke indeholder nogen Hjemmel for at fortolke Udtrykket »Actier« som ensbetydende med Aktionærstemmer, beregnet efter § 8, og da den specielle Regel i § 10 for sit specielle Omraade maa gaa forud for den almindeligere Regel i § 8, hvis sidste Punktum herefter maa læses som indskrænket ved § 10, vil Sagsøgtes Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger være at tilkende Sagsøgte med 300 Kroner.

R 53/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Carl Christian Hansen (Forsv: Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 210 og § 176, jfr § 163.

Østre Landsrets Dom af 20 Januar 1922: Tiltalte Carl Christian Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører L Jessen, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

For de af Tiltalte udviste, i Dommen fremstillede Forhold vil han være at anse efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser samt efter Straffelovens § 185, hvad Anklageskriftets Indhold ikke findes at være til Hinder for. I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det derhos billiges, at Straffelovens § 39 er bragt til Anvendelse. Da Straffen findes at burde bestemmes som ved Dommen sket vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Carl Christian Hansen til Højesteretssagfører Harboe 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Næstved Købstad m v forberede Sag tiltales Carl Christian Hansen, der er født den 9 September 1887 og ikke forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 2 ds til Straf efter Straffelovens § 210 og § 176, jfr § 163, idet han, der siden 1912 har staaet i kønsligt Forhold til Enke Ane Sofie Hansen af Aasø Mose, har gjort sig skyldig i Vold og uterligt Forhold overfor hendes Datter Amalie Louise Kristine Hansen, ved antagelig den 13 September, den 14 September, en Aften omkring den 20 Oktober og den 29 Oktober 1921, dels paa en Mark ved Glumsø, dels paa Vejen mellem Vinnerup og Aasø, trods hendes Modstand at have væltet hende omkuld og befølt hende i Skridtet.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse der i alt Væsenlig stemmer med de af Amalie Hansen afgivne Forklaringer og bestyrkes ved det iøvrigt

Oplyste, er det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de i Anklageskriftet anførte Forhold og ved de paagældende Lejligheder voldelig har tvunget Pigen til at taale, at han, efter at have væltet hende om, befølte hende paa Kønssdelene og paa Underkroppen, dels udenpaa hendes Benklæder, dels paa det blottede Legeme. Der maa — i Overensstemmelse med hans Forklaring — gaas ud fra, at Tiltalte ikke havde til Hensigt voldelig at tiltvinge sig Samleje med Amalie Hansen, men kun ved Beføling af hende at skaffe sig kønslig Tilfredsstillelse. Siden 1912 har Tiltalte med Afbrydelser samlevet med og staaet i kønsligt Forhold til Enke Ane Sofie Hansen, i hvis Ægteskab med Hans Peder Hansen oftnævnte Amalie Hansen er født, og hans Forhold vil herefter være at tilregne ham som strafbart efter Straffelovens § 210 og dens § 176, jfr § 163. Da imidlertid Tiltaltes aandelige Standpunkt efter en af Amtslægen i Næstved den 27 November f A afgivet Erklæring næppe er højere end en 10 Aars Drengs og han efter Retslægeraadets i Tilslutning til Amtslægens Erklæring afgivne Erklæring af 21 i M er et i lettere Grad aandssvagt Individ, hvis Modstandskraft overfor forbryderiske Impulser maa antages at være ringere end det normale Menneskes, vil den af ham i Medfør af fornævnte Lovbestemmelse forskyldte Straf være at bestemme under Hensyn til Straffelovens § 39 efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i 18 Maanedes.

Fredag den 24 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag R 29/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Harald Jørgensen**) blev Indstævnte kendt uberettiget til at erholde Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel.

Lørdag den 25 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag R 28/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Herluf Kjeld Jensen**) blev Tiltalte for Hæleri i Medfør af Straffelovens § 238, jfr § 37 anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Ved Højesterets Dom i Sag R 81/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Peter Ingvard Viggo Larsen**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 228 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

R 33/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Hans Johannes Pedersen (Trolle),

der tiltales for Hæleri, Overtrædelse af Strfl § 248 og Overtrædelse af Lov om Værnepligt af 8 Juni 1912 § 28, jfr Strfl for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 98.

Østre Landsrets Dom af 9 November 1921: Tiltalte Hans Johannes Pedersen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder 50 Kr i Salær til den ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Fru Magnussen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Hans Johannes Pedersen til Højesteretssagfører Trolle 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Helsingør Købstad m v forberedte Sag tiltales ifølge Anklageskrift af 21 September d A Værnepligtig 1—142—P—43 Hans Johannes Pedersen til Straf:

1) for Hæleri ved i December 1920 eller i Begyndelsen af Januar d A af en Person ved Navn Edmund Alfred Falster at have modtaget en Regnfrakke og et Vattæppe, som denne i Forening med en anden Person havde stjaalet ved Indbrud i Dr Friedlænders Sommerbolig i Brunemarken ved Fredensborg, og vidende om, at det var stjaalne Koster, at have nedgravet Regnfrakken og videresolgt Vattæppet,

2) efter Straffelovens § 248 ved i December Maaned 1920 at have til-egnet sig og solgt en Tømmer Laurits Petersen, Fredensborg, tilhørende Hund, som var kommet tilløbende til Parcellist Hans Peter Nielsens Ejendom i Langerød, hvor Tiltalte da boede, og

3) for ulovligt at være udeblevet efter Indkaldelse til Sønderjydsk Kommando den 20 Oktober og 18 December 1920.

Tiltalte er født den 2 Februar 1897 og ifølge Dom anset ved nærværende Rets Dom af 25 Oktober 1919 efter Straffelovens § 268, 1 Stk, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvilken Straf ved kgl Resolution af

22 December s A betingelsesvis formildedes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i de under Anklageskriftets Pkt 2 og 3 beskrevne Forhold.

Tiltalte har erkendt at have forholdt sig med Regnfrakken og Vattæppet som under Anklageskriftets Pkt 1 anført, men har nægtet at have været vidende om, at Falster havde stjaalet Tingene.

Med Hensyn til Regnfrakken findes det nu, uanset om Tiltalte maatte have været klar over, at den var stjaalet, betænkeligt at statuere, at Tiltalte, der nedgravede Frakken, om hvis Værdi Intet er oplyst, og som var iturevet af Falster, i en Mødding, herved har gjort sig skyldig i hælerisk Forhold eller overhovedet har haft anden Hensigt end ved Tilintetgørelse at skaffe Frakken af Vejen for at sikre Falster mod Opdagelse, og da dette sidste Forhold ikke omfattes af Tiltalen vil Tiltalte med Hensyn til Regnfrakken i det Hele være at frifinde.

Derimod maa det efter alt Foreliggende, derunder særlig, at Tiltalte maa have været kendt med, at Falster, som var hans Plejebroder, tidligere gentagne Gange havde været straffet for Tyveri, og at Tiltalte ved Salget af Vattæppet afgav urigtig Forklaring om sin Adkomst til dette, antages, at Tiltalte, baade da han modtog Tæppet af Falster og ved sit senere Salg af dette, har været klar over, at det hidrørte fra Tyveri.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens §§ 238 og 248 samt efter Straffelov for Krigsmagten af 7 Maj 1881 § 97, jfr Lov om Værnepligt af 8 Juni 1912 § 28, efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 under Et med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Mandag den 27 Marts.

R 246/1921. **Lauritz Olsen** (Holten-Bechtolsheim)

mod

Handelsfirmaet Krak's Vejviser (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Erstatning for Afskedigelse i Utide.

Østre Landsrets Dom af 29 April 1921: Sagsøgte, Kraks Vejviser, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Lauritz Olsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Lauritz Olsen til Kraks Vejviser med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det uomtvistet, at Appellanten for Tiden før 1921 har til Gode hos Indstævnte et Beløb af 455 Kroner, som er indbefattet under det indtalte Beløb.

Hvad dernæst angaar Appellantens Paastand paa Erstatning for Afskedigelse i Utide, maa der efter de Højesteret foreliggende Oplysninger gaas ud fra, at der efter Beskaffenheden af Appellantens Stilling hos Indstævnte og den lange Aarrække, i hvilken den har bestaaet, maatte tilkomme ham et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder. Appellanten, som uden Varsel blev afskediget den 4 Januar 1921, maa derfor have Krav paa Erstatning for den fra denne Datum til den 1 Maj 1921 forløbne Tid, hvilken Erstatning efter det Foreliggende findes at kunne bestemmes til 1500 Kroner.

Herefter vil Indstævnte være at tilpligte at betale Appellanten ialt 1955 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger findes Indstævnte at burde betale for begge Retter til Appellanten med 500 Kroner og for Højesteret desuden efter Reglerne for beneficerede Sager, forsaavidt angaar Retsafgifter og Godtgørelse for stemplet Papir.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Handelsfirmaet Krak's Vejviser, bør til Appellanten, Lauritz Olsen, betale 1955 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 Marts 1921, til Betaling sker. Til det Ofentlige betaler Indstævnte derhos de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Højesteret havde været beneficeret for Appellantens Vedkommende. Saa betaler Indstævnte og i Sagsomkostninger for begge Retter til Appellanten 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Lauritz Olsen Kraks Vejviser til Betaling af 2974 Kr 32 Øre m m som Sagsøgte skal være ham skyldig i Anledning af, at han den 4 Januar d A er blevet afskediget uden Varsel fra sit Arbejde hos Sagsøgte, medens han formener at have Krav paa Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder.

Sagsøgte paastaar sig principalt frifundet og har nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Lauritz Olsens Arbejde i Hovedsagen bestod i at tegne Annoncer for Sagsøgte, og at Vederlag for dette Arbejde kun ydedes ham i Form af Provision, medens han i Tilfælde af, at der til visse Tider intet Annoncetegningsarbejde var for Haanden havde Adgang til at arbejde paa Vejviserens Kontor for en aftalt Betaling af 10 Kr pr Dag.

Da Sagsøgeren ikke har godtgjort, at han efter denne Stillings Beskaffenhed har Krav paa noget Opsigelsesvarsel, vil Sagsøgtes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, medens Lauritz Olsen vil have at betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Tirsdag den 28 Marts.

R 261/1921. Grosserer **Th Gravengaard** (Møldrup)

mod

Sprøjtefører **H C Bruun** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Mangler ved en af ham solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 3 September 1920: Sagsøgte, Sprøjtefører H C Bruun bør for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer Th Gravengaard, i denne Sag fri at være. Den ovennævnte hos Sagsøgte den 10 Juni d A foretagne Arrestforretning ophæves. I Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde bør Sagsøgeren til Sagsøgte betale 100 Kr. Sagens Omkostninger ophæves. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Th Gravengaard, til

Indstævnte, Sprøjtefører H C Bruun, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I April 1919 købte Grosserer Th Gravengaard af Sprøjtefører H C Bruun Villaen Bekkasinvej Nr 6, Matr Nr 30 ce og 30 cf af Gentofte By og Sogn, for en Købesum af 45 000 Kr, der bl a berigtigedes ved, at Køberen til Sælgeren udstedte en Prioritetsobligation, stor 9000 Kr, hvilken Obligation skulde forrentes med 5 pCt p a og afdrages med 500 Kr i hver Juni og December Termin, første Gang i December Termin 1919. Villaen, der var en Nybygning, opført for Sælgerens Regning, var ved Købet endnu ikke færdig. Efter at der i Begyndelsen af April 1920 havde vist sig Tegn til Hussvamp i Ejendommens Kælder, lod Gravengaard en paa dette Omraade særlig Sagkyndig, Forstkandidat Bauditz, undersøge Ejendommen. Bauditz udtalte derefter i en den 28 April 1920 udstedt Erklæring, at Huset var delvis opført af gamle Materialer, idet navnlig i Kælderetagen Mursten og Bjælker samt Indskud, Vindues- og Dørplanker var gamle Sager, der tidligere havde siddet i en anden Bygning, at Træværket var stærkt befængt med Hussvamp, mange Steder endog i særlig høj Grad, og at Hussvampen var saa stærkt udviklet, at den havde været i Træværket, inden dette blev indsat i Villaen. Gravengaard lod derefter paabegynde omfattende Reparationsarbejder, navnlig sigtende til at udrydde Hussvampen.

Under Anbringende af, at Bruun ved at anvende svampebefængt Materiale til en Bygning og sælge denne har paadraget sig Erstatningspligt overfor Køberen, lod Gravengaard under Forbehold af yderligere Krav ved en den 10 Juni 1920 afholdt Arrestforretning for et Beløb af 1000 Kr foretage Arrest i Bruuns Krav paa ham for Afdrag pr Juni Termin 1920: 500 Kr og Renter 5 pCt af 8500 Kr eller 212 Kr 50 Øre, ialt 712 Kr 50 Øre, tilligemed Renter og Arrestforretningens Omkostninger.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, fornævnte Gravengaard, idet han har opgjort Udgifterne ved de til Svampens Udryddelse sigtende Reparationsarbejder til 13 065 Kr 42 Øre, ifølge sin endelig nedlagte Paastand paastaet Sagsøgte, ligeledes fornævnte Bruun, tilpligtet at betale ham det anførte Beløb eller et efter Rettens eller uvildige Mænds Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter af det ham tilkendte. Sagsøgeren har derhos paastaet den foretagne Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet samt den foretagne Arrest kendt ugyldig og sig tillagt Erstatning for dens Foretagelse.

Under Domsforhandlingen har fornævnte Sagkyndige, Forstkandidat Bauditz, i Henhold til det løvrigt efter Afgivelsen af hans oven-

nævnte Erklæring Oplyste, forklaret, at han vel fastholder i Kælderen at have forefundet saavel tidligere brugte Mursten som tidligere brugt Træværk, men at han kun med Sikkerhed tør udtale dette med Hensyn til et mindre Antal Mursten og noget Træværk. Han har endvidere fastholdt, at Svampeskaden kun kan være fremkommet ved, at der i det saaledes anvendte Materiale, forinden dets Anbringelse i Bygningen, har været Svampesporer, hvorhos han har forklaret, at Svampeskaden maa antages at være forøget i væsenlig Grad ved en i Februar 1919 som Følge af et Vandrørs Sprængning indtruffet Oversvømmelse i Forbindelse med en derefter stedfundet Opvarmning af de fugtige, endnu den Gang ubeboede Lokaler.

Ifølge det iøvrigt Oplyste kan det ikke betvivles, at der, som af det nævnte Vidne forklaret, har i Kælderetagen været anvendt nogle tidligere Mursten og i alt Fald enkelte tidligere brugte Stykker Tømmer, hvorfra Svampen kan hidrøre. Det Oplyste giver imidlertid ikke Føje til at antage, at Sagsøgte forinden Salget har iagttaget Omstændigheder, der kunde tyde paa, at Ejendommen var befængt med Svamp, eller at han, den ved Byggearbejdet tilsynsførende Arkitekt eller de Haandværkere, der havde Opførelsen i Entreprise, har iagttaget noget i den Retning eller givet Sagsøgte nogen Anledning til at anstille nærmere Undersøgelse med Hensyn til Materialet.

Det fremgaar dernæst af Sagen, at Sagsøgeren forinden Købet personlig har besigtiget Ejendommen, og at hans Opmærksomhed af Sagsøgte er blevet henledt paa den indtrufne Vandskade og paa Nødvendigheden af, at der foretoges en yderligere Udtørring efter denne, uden at Sagsøgeren heraf tog Anledning til at tage noget Forbehold med Hensyn til Tilstedeværelsen af Svamp eller at fordre nogen Garanti herimod, ligesom han ej heller lod en Bygningskyndig foretage et Eftersyn af Ejendommen. Herefter samt da Ejendommen efter de udtrykkelige Vilkaar for Salget blev solgt, saaledes som den var og forefandtes, findes der ikke at foreligge noget Grundlag for at anse Sagsøgte for erstatningspligtig for den ved den senere konstaterede Hus-svamp foranledigede Skade. Sagsøgte vil herefter være at frifinde, og den foretagne Arrestforretning være at ophæve, hvorhos Sagsøgeren i Medfør af Retsplejelovens § 641 vil have i Erstatning for det Sagsøgte ved Arrestens Foretagelse paaførte Tab, Tort og Kreditspilde at betale Sagsøgte 100 Kr.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-hæves.

Onsdag den 29 Marts.

Ved Højesterets Dom i Sag R 38/1922 (**Rigsadvokaten mod Karl Frederik Jakobsen og Marius Knud Ervin Hviid**) blev de Tiltalte anset: Jakobsen for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri, for 2den Gang begaaet og forsøgt groft Tyveri samt for Brugstyveri efter Straffelovens

§ 230 I og II, jfr tildels § 46 samt § 236 med Forbedringshusarbejde i 6 Aar, Hviid for simpelt Tyveri, groft Tyveri samt Forsøg derpaa og for Brugstyveri efter Straffelovens §§ 229 V og 236 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

R 490/1921. Frk **Agnes M Andersen**, nu Fru **Hauskov Christensen** (Holten-Bechtolsheim)

m o d

Handels- og Fabrikationsfirmaet »**Dansk Broderifabrik**«s **Konkursbo** (Ingen).

betræffende Appellantindens Ret til Erstatning for Afbrydelse i Utide af et Tjenesteforhold hos Indstævnte.

Vestre Landsrets Dom af 3 Oktober 1921: De Sagsøgte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Dansk Broderifabrik eller nu dettes Konkursbo, bør til Sagsøgerne, Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger, som Mandatarius for Frk Agnes M Andersen, betale 266 Kr 66 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 13 April 1921, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er af Appellantinden — der nu er i Ægteskab med Repræsentant Jens Hauskov Christensen — indanket for Højesteret, efter at den af hende tidligere til Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger udstedte Mandatarfuldmagt er bortfaldet.

Efter det Foreliggende maa det antages, at Appellantinden, da Forretningens Indehaver den 10 og 11 Februar 1921 nægtede hende Løn for Januar Maaned, har været beføjet til uden Varsel at ophæve Tjenesteforholdet og kræve Løn for Tiden fra den 1 Januar til den 31 Maj.

Der vil derfor overensstemmende med hendes Paastand være at tilkende hende 1000 Kroner tilligemed Renter 5 pCt aarligt fra den 13 April 1921, saaledes at hun vil være at kende berettiget til for dette Beløb at faa Udlodning i det indstævnte Konkursbo efter Fordringens Beskaffenhed og Boets Indhold.

Sagens Omkostninger for Højesteret, hvor der har været bevilget Appellantinden fri Proces, dog uden af Beskikkelse af Sagfører, vil efter Omstændighederne kunne ophæves, medens Boet vil have at betale Appellantinden Sagens Omkostninger for Landsretten med 150 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellantinden, Fru Agnes M Hauskov Christensen, født Andersen, bør være berettiget til for et Beløb af 1000 Kroner tilligemed Renter heraf, 5 pCt aarlig fra den 13 April 1921, til Betaling sker, at faa Udlodning i »Dansk Broderifabrik«s Konkursbo efter Fordringens Beskaffenhed og Boets Forhold. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Konkursboet til Appellantinden med 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skrivelser af 27 og 30 Juli f A blev Frk Agnes M Andersen engageret som Ekspedient hos de Sagsøgte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Dansk Broderifabrik ved Aage Hansen i Randers, med en maanedlig Gage af 200 Kr og med et Opsigelsesvarsel fra begge Sider af 3 Maaneder. Gagen forhøjedes fra 1 Oktober s A til 250 Kr om Maaneden; men i December Maaned blev den ifølge Overenskomst paany nedsat til 200 Kr maanedlig fra 1 Januar d A at regne. Den 23 December f A blev Frk Andersen syg og indlagdes den 27 December paa Sygehuset i Randers; da hun efter at være helbredet paany meldte sig til Tjeneste den 10 Februar d A og begærede Gagen for Januar udbetalt, blev dette nægtet hende, og efter atter Dagen efter forgæves at have henvendt sig til Firmaets Chef om Gagens Udbetaling, forlod Frk Andersen Pladsen. Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger i København har derefter som Mandatarius for Frk Andersen søgt de Sagsøgte, og idet de gør gældende, at disse ved at nægte at betale Frk Andersen Gage paa ulovlig Maade har bevirket Tjenesteforholdets Afbrydelse, nedlagt Paastand om en Erstatning, beregnet efter det Beløb, der vilde have tilkommet Mandantinden som Gage, dersom hun paa Fratrædelsesdagen var blevet lovlig opsagt, nemlig 200 Kr om Maaneden for Maanederne fra 1 Januar til Maj inklusive eller ialt 1000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 13 April d A, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af 266 Kr 66 Øre.

Efter hvad der er oplyst under Domsforhandlingen er de Sagsøgtes Bo efter Sagens Anlæg taget under Konkursbehandling, hvorefter Boet er indtraadt i Sagen.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at det i December Maaned f A blev aftalt, at Frk Andersen paa Grund af, at der var forefundet grove Uordener i Ekspeditionen, skulde fratræde sin Ansættelse ved denne og fra 1 Januar gøre Tjeneste ved Fabrikationen. For det her ansatte Personale gælder en Kontrakt, hvorefter Opsigelse kan ske med 14 Dages Varsel, og der

ikke tilkommer Funktionærene Gage i Sygdomstilfælde, der strækker sig over 1 Uge. De Sagsøgte vil dernæst først ved Frk Andersens Tilbagevenden i Februar have erfaret, at hun havde været syg. Endvidere har de anført, at de da erklærede sig villige til at beholde hende i sin Plads med den aftalte Gage, men hun vægrede sig ved at betale for den Maaned, hun havde været borte, hvad der ikke kunde berettiggende hende til straks at forlade Pladsen.

Mod hendes Benægtelse har de Sagsøgte ikke godtgjort, at Frk Andersen har givet Afkald paa den Opsigelsesfrist, der ved hendes Ansættelse blev tillagt hende. Efter den af et Vidne afgivne Forklaring maa der dernæst gaas ud fra, at Vidnet, der paa Frk Andersens Vegne den 4 Januar d A hævdede hendes Gage for December, ved denne Lejlighed efter hendes Anmodning meddelte det sagsøgte Firmas Indehaver, at Frk Andersen var indlagt paa Sygehuset.

Skønt det maa anses for uberettiget, at de Sagsøgte nægtede at udbetale Frk Andersen hendes Løn for Januar Maaned, findes de Sagsøgte, da Frk Andersen efter Sagens Oplysninger var paa det Rene med, at det kun var hendes Lønning for denne Maaned, de Sagsøgte nægtede at betale, og at der saaledes ikke var Anledning for hende til at befrygte, at Lønningen ikke fremtidig vilde blive betalt ved Forfaldstid, ikke at have gjort sig skyldig i en saa væsenlig Misligholdelse, at Frk Andersen kan fordre sig stillet, som om hun ulovlig var afskediget af Firmaets Tjeneste. Som Følge heraf vil der kun kunne tillægges hende Gage indtil Fratrædelsesdagen, og den af de Sagsøgte nedlagte subsidiære Paastand vil saaledes være at tage til Følge dog saaledes, at de vil have at svare Renter som paastaet af det Beløb, 266 Kr 66 Øre, som de vil være at tilpligte at betale Mandantinden.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

R 443/1921. Hestehandler **Niels Jørgensen (Meyer)**

m o d

Landbrugsministeriet (den kst Kammeradvokat),

betræffende Appellantens Pligt til Tilbagebetaling af en til ham urettelig udbetalt Godtgørelse for leveret Korn.

Østre Landsrets Dom af 22 September 1921: Sagsøgte, Hestehandler Niels Jørgensen, bør til Sagsøgeren, Landbrugsministeriet, betale de paastævnte 1255 Kr 90 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 August 1921, til Betaling sker. Saa betaler Sagsøgte og til det Offentlige de Afgifter, som vilde have været at erlægge, hvis Sagen ikke for Landbrugsministeriets Vedkommende havde været afgiftsfri, og i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

I Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat findes Appellanten at burde betale 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Hestehandler Niels Jørgensen, til den konstituerede Kammeradvokat 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved § 8 i Kornloven Nr 154 af 20 Marts 1918, jfr § 14 i Kornloven Nr 501 af 19 September 1919, blev der tillagt Landbrugerne en Godtgørelse af 1 Kr pr hkg udover de i førstnævnte Lovs §§ 5 og 6 fastsatte Priser for det af Høsten 1918 til Statens Lagre afleverede Korn. Indenrigsministeriet forstod disse Bestemmelser saaledes, at den ommeldte Godtgørelse skulde udbetales til eller i hvert Fald med frigørende Virkning for Statskassen kunde udbetales til den, der paa Udbetalingstidspunktet var Ejer (eller Bruger) af den paagældende Ejendom, selv om denne havde skiftet Ejer (Bruger), efter at Kornet var afleveret. I Overensstemmelse hermed blev den Godtgørelse, stor 1255 Kr 90 Øre, der skulde erlægges for det fra Hovedgaarden »Edelgave«, Smørum Sogn, leverede Korn, af vedkommende kommunale Myndigheder i Slutningen af 1919 eller i Begyndelsen af 1920 udbetalt til den daværende Ejer af Ejendommen, Hestehandler Niels Jørgensen, som ved Købekontrakt af 8 Oktober 1919 havde købt den af Kammerherre Ellis Tutein. Denne, der mente, at han var berettiget til Godtgørelsen, idet Kornet var afleveret af ham paa en Tid, da han var Ejer af Ejendommen, anlagde Sag mod Indenrigsministeriet til Beløbets Udbetaling.

Ved Østre Landsrets Dom af 22 Juni 1920 blev Ministeriet frifundet for Kammerherre Tuteins Tiltale, men denne Dom blev forandret ved Højesterets Dom af 2 December s A, saaledes at Indenrigsministeriet blev tilpligtet at betale Kammerherre Tutein eller nu hans Dødsbo det ommeldte Beløb, hvilken Dom maa antages at være opfyldt. Landbrugministeriet, under hvis Forretningsomraade Sagen nu henhører, søger nu under denne Sag Hestehandler Jørgensen tilpligtet at tilbagebetale den ham fejltagtig udbetalte Godtgørelse, 1255 Kr 90 Øre, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 16 August 1921, til Betaling sker.

Sagsøgte Jørgensen, der har videresolgt Ejendommen for ca 760 000 Kr, paastaar sig frifundet. Han erkender, at det skyldes en Fejltagelse fra Ministeriets Side, at det ommeldte Beløb er blevet ham udbetalt, men hævder, at Ministeriet selv bærer Skylden for denne Fejltagelse. Spørgsmaalet havde været Genstand for mange Overvejelser, der resulterede i, at Ministeriet gik ud fra, at Retten til Godtgørelse fulgte med Ejendommen ved dennes Salg, og denne Anskuelse har Ministeriet ogsaa bibragt dem, hvem saadanne Godtgørelser er blevet udbetalt, derunder Sagsøgte. Ministeriet har, efter hvad Sagsøgte videre gør gældende, derved foranlediget, at de Paagældende, som fik Godtgørelsen udbetalt, har indrettet deres Økonomi paa at beholde Godtgørelsen, hvilket ogsaa har været Tilfældet for hans Vedkommende.

Af den anførte Højesterets Dom følger, at det ommeldte Beløb med Urette er blevet udbetalt til Sagsøgte, og denne har ej heller oplyst noget om, at Fordringen herpaa skulde være ham overdraget af Kammerherre Tutein. Da Sagsøgte nu maa have været eller i alt Fald burde have været klar over, at Indenrigsministeriet ikke vilde eller havde Hjemmel til at udbetale Beløbet til nogen Anden end den, det med Rette tilkommer, og navnlig ikke kunde udbetale det to Gange, samt da det af Sagsøgte Anførte ikke afgiver tilstrækkelig Grundlag til at nægte Sagsøgeren at faa tilbagebetalt den Sagsøgte ved en Fejltagelse udbetalte Godtgørelse, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge. Sagsøgte vil derhos til det Offentlige have at betale de Afgifter, som vilde have været at erlægge, hvis Sagen ikke for Landbrugsministeriets Vedkommende i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri, og i Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for bemeldte Ministerium, 200 Kr.

Fredag den 31 Marts.

R 260/1920. Auktionsholder **Carl Sørensen** (Steglich-Petersen)
 mod
 Auktionsholder **Chr Staack** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at fordre et mellem ham og Indstævnte bestaaende Interessentskab ophævet.

Østre Landsrets Dom af 15 November 1920: Det mellem Sagsøgeren, Auktionsholder Chr Staack, og Sagsøgte, Auktionsholder Carl Sørensen, i Henhold til den ovennævnte Overenskomst etablerede Interessentskab, »Falkenbergs Auktioner«, bør være ophævet fra 1 Januar 1921 at regne, saaledes at Sagsøgeren fra dette Tidspunkt som Eneindehaver er berettiget til at fortsætte Forretningen mod kontant til Sagsøgte at udbetale dennes Andel i Interessentskabet efter sket Opførelse. Saa bør Sagsøgte og til Interessentskabet inden 15 Dage efter

denne Doms Afsigelse betale 9000 Kr og inden samme Frist betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 700 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter hvad der for Højesteret foreligger, maa der gaas ud fra, at der under Driften af det mellem Sagens Parter bestaaende Interessentskab »Falkenbergs Auktioner« har udviklet sig en saadan Uoverensstemmelse mellem dem, at Samarbejde er blevet umuliggjort, hvilket bl a har givet sig Udslag i, at de end ikke har kunnet enes om en endelig kontraktmæssig Ordning af Interessentskabsforholdet. Under disse Omstændigheder maa Parterne hver for sig have Krav paa, at Interessentskabet opløses. Appellanten maatte derhos i og for sig være berettiget til allerede den 28 Maj 1920 at fordre Interessentskabet opløst; men derimod mangler der efter det Foreliggende Hjemmel til at tillægge enten ham eller Indstævnte Berettigelse til at overtage Interessentskabet mod Udløsning af den anden Part.

Som Følge heraf, og idet Adgangen til at gøre Opløsningsretten gældende maa indtræde paa det Tidspunkt, da den lovbestemte Fuldbyrdelsesfrist for Dommen er udløbet, vil hver især af Parterne overensstemmende med en af Appellanten nedlagt subsidær Paastand være at kende berettiget til at fordre Interessentskabet opløst og de i Forbindelse hermed staaende Retsforhold opgjort og afviklet, hvorved bemærkes, at Skifte-lovens § 82, saafremt der ikke træffes Overenskomst om anden Ordning, kan bringes i Anvendelse i saa Henseende.

Hvad endelig angaar den af Indstævnte indtalte Fordring paa 9000 Kroner for et Automobil, er der efter de foreliggende Oplysninger ikke Føje til at forkaste Appellantens Anbringende om, at Automobilen er anskaffet og anvendt i Interessentskabets Interesse, og Appellanten vil derfor under denne Del af Sagen være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde op-hæves.

Thi kendes for Ret:

Forsaavidt angaar den af Indstævnte, Auk-tionsholder Chr Staack, indtalte Fordring paa

Færdig fra Trykkeriet den 10 Maj 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 4.

Fredag den 31 Marts.

9000 Kroner, bør Appellanten, Auktionsholder Carl Sørensen, for hans Tiltale i denne Sag fri at være. Appellanten og Indstævnte bør hver især være berettiget til at fordre det mellem dem bestaaende Interessentskab Falkenbergs Auktioner opløst og de i Forbindelse hermed staaende Retsforhold opgjort og afviklet. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmissor er saalydende:

Ved en den 14 Januar 1916 dateret Overenskomst overdrog L Falkenberg sin Auktionsforretning til sine Forvaltere Carl Sørensen og C Staack. I Overenskomsten forudsattes det, at der mellem disse blev oprettet en Interessentskabskontrakt; men en saadan blev ikke underskrevet, idet Staack vægrede sig ved at tiltræde forskellige af Sørensen — senest i Marts 1920 — tilvejebragte Udkast dertil. Sørensen og Staack drev Forretningen i Forening; men der opstod en stærk Uoverensstemmelse imellem dem, og den 28 Maj 1920 lod Sørensen sin Sagfører tilskrive Staacks Sagfører en Skrivelse, hvori det bl a hedder: »at Hr Sørensen herved erklærer Interessentskabsforholdet mellem ham og Hr Staack for hævet fra Dato paa Grund af Hr Staacks Misligholdelse af sine Forpligtelser dels som Medinteressent, dels ved sin Vægring ved at oprette Interessentskabskontrakten«. Derefter har Sørensen alene fortsat Forretningen og vægret sig ved at give Staack Adgang til denne.

Under Anbringende af, at Sørensen har været uberettiget hertil, at Følgen af den skete Opsigelse maa være den, at Sørensen udtræder af Interessentskabet, at Sørensen har foretaget forskellige Handlinger, der indeholder Misligholdelse af de Pligter, der maa paahvile ham overfor Medinteressenten, og at han i 1920 uberettiget for Interessentskabets Midler, men til eget Brug, har købt et Automobil for 9000 Kr, har

Sagsøgeren under denne Sag, fornævnte Staack, paastaet det ved Dom fastslaaet, at Interessentskabet Falkenbergs Auktioner straks, subsidiært den 1 Januar 1921, skal opløses og han være berettiget til for egen Regning at fortsætte Interessentskabets Forretningsvirksomhed med Aktiver og Passiver mod kontant at udbetale til Sagsøgte, fornævnte Sørensen, dennes Andel i Interessentskabets Formue i Henhold til en Opførelse af dennes Størrelse paa Grundlag af Interessentskabets Bøger. Fremdeles paastaar han Sørensen dømt til at betale Interessentskabet Købesummen for Automobilet, 9000 Kr.

Sagsøgte har paastaet sig trifundet for Sagsøgerens Tiltale og nedlagt Paastand paa, at den Staack den 28 Maj d A givne Opsigelse til øjeblikkelig Udtræden af Interessentskabet anerkendes berettiget.

Staack anfører, at de opstaaede Uoverensstemmelser, som efter hans Anbringende skyldes Sørensens Forhold, gjorde det umuligt for ham at oprette Kontrakt med de Bestemmelser, som de ham af Sørensen forelagte Udkast indeholdt, og at han derfor maatte være berettiget til at vægre sig ved at underskrive disse. Han anfører videre, at Sørensens Forhold har vist, at hans Hensigt var at drive Staack ud af Interessentskabet. I saa Henseende anbringer han nærmere navnlig, at Sørensen to Gange har anmeldt ham til Politiet, idet han i 1918 sigtede ham for Vareaager og foranledigede en Undersøgelse, der dog blev sluttet uden Tiltale, og i 1920 sigtede ham for Tyveri, men maatte tage Anmeldelsen tilbage, at Sørensen ved Regnskabsopførelsen for 1919 lod Staacks Udbytte indgaa som et Rest-Overskud i Forretningen i Stedet for at opgøre det til hans Fordel, og at Sørensen, da Staack i den første Del af 1920 blev syg, standsede enhver Udbetaling til ham.

Herimod gør Sørensen gældende, at da det i den ovennævnte Overenskomst bl a hedder: »Hvorledes Forholdet skal ordnes i Tilfælde af Sørensens og Staacks Død, fastsættes efter Konference med Falkenberg i den Interessentskabskontrakt, som skal oprettes mellem Sørensen og Staack angaaende Auktionsforretningen«, har det været Staacks Pligt at underskrive en saadan Kontrakt, som Sørensen har forelagt ham Udkast til. Ved at vægre sig herved har Staack gjort sig skyldig i en saadan væsentlig Misligholdelse, at Sørensen har været berettiget til at opsiges ham til øjeblikkelig Udtrædelse af Interessentskabet og til derefter at holde ham udenfor Forretningen. Iøvrigt hævder han, at Staack paa anden Maade har misligholdt sine Forpligtelser, idet han dels har drevet Forretninger paa egen Haand og til egen Fordel, dels har arbejdet for lidt og ydet for daarligt Arbejde i Forretningen, og dels har givet Sørensen urigtige Oplysninger om sine Forretninger og forholdt ham hans Andel i Udbyttet af disse. Fremdeles anfører han, at Staack, ved at forholde sig passiv overfor Opsigelsen af 28 Maj og den derefter fremkomne Situation, har mistet Ret til at deltage i Interessentskabet. Med Hensyn til det anskaffede Automobil hævder han, at dette er anskaffet til Forretningen og brugt i dennes Tjeneste.

Overenskomstens § 10 forudsætter, at Kontrahenternes Forhold skal fikseres ved en Interessentskabskontrakt, hvis Oprettelse Sørensen har insisteret paa, medens Staack har stillet sig afvisende.

Sørensen har dog ikke i den Anledning anlagt Sag mod Staack

til Interessentskabets*). Oprettelse, men i Maj Måned d. A. opsagt Forholdet til Ophør.

Hertil har Sørensen imidlertid ikke været berettiget, saa meget mindre som Sørensen ikke har godtgjort Rigtigheden af sine Anbringender om, at Staack ikke har udført det ham paahvilende Arbejde som Kompagnon paa behørig Maade. Hertil kommer, at Sørensen i de fornævnte to Tilfælde har sigtet Staack for uhæderligt eller kriminelt Forhold, uden at der er fremkommet nogen Støtte herfor og uden at have oplyst at have haft Grund dertil.

Der maa gives Staack Medhold i, at Følgen af, at Sørensen under disse Omstændigheder har erklæret Interessentskabet for hævet, maa blive, at Sørensen selv anses udtraadt af Interessentskabet — dog overensstemmende med Staacks subsidiære Paastand først fra den 1 Januar 1921 at regne, paa hvilket Tidspunkt Kontrahenternes Forhold til Falkenberg vil være udløbet — saaledes at Sørensens Andel i Interessentskabet, efter stedfunden Opgørelse, vil være at udbetale ham kontant af Staack.

Da Sørensen efter det Oplyste ikke kan anses at have været berettiget til at anskaffe det fornævnte Automobil for Interessentskabets Regning, idet Forretningen ikke har haft Brug for et saadant, vil Sørensen have at betale 9000 Kr til Interessentskabet.

Sagens Omkostninger vil Sørensen have at betale Staack med 700 Kr.

Mandag den 3 April.

R 448/1921. Firmaet Edwards & Rasmussen (Henriques)

m o d

**Direktør Erik Plum som Reder af Sejlskibet »Rolf«
(Martensen-Larsen),**

betræffende en Fordring paa Overliggedagspenge.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 Oktober 1921: Sagsøgte, Firmaet Edwards & Rasmussen, bør til Sagsøgeren, Direktør Erik Plum, som Reder af Sejlskibet »Rolf«, betale Kr 4308,38 med Renter 5 pCt p a fra den 15 Juli 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Foreløbig bemærkes, at den i den indankede, af Sø- og Handelsretten afsagte Dom ommeldte Erklæring om Tørnen i Methil

*) Skal formentlig være Interessentskabskontraktens.

Havn omkring den 26 November 1920 er afgivet ikke af Havnemesteren, men af den danske Vicekonsul i Methil.

Efter Proceduren for Højesteret foreligger Dommen ikkun til Prøvelse, forsaavidt angaar den deri ommeldte Fordring paa Overliggedagspenge, og i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker Dommens Resultat, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stå. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Edwards & Rasmussen, til Indstævnte, Direktør Erik Plum som Reder af Sejlskibet »Rolf«, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Certeparti af 22 November 1920 fragtede Firmaet Edwards & Rasmussen Sejlskibet »Rolf« for en Rejse fra Methil til København med Kul. I Certepartiet hedder det, at Ladningen skal indtages i regelmæssig neutral Tørn for Sejlskibe som sædvanligt og losses saa hurtigt som Skibet kan aflevere. Endvidere blev der vedtaget en Betaling af 300 Kr daglig pr Overliggedag, og endelig var det bestemt, at Befragterne skulde underrette Rederiet senest den 25 November Kl 12 om, hvorvidt de havde opnaaet »Stem« og »Permit« for Ladningen, idet Rederiet i modsat Fald havde Ret til at annullere Certepartiet.

Den 25 November meddelte Edwards & Rasmussen telefonisk, at Stem og Permit for Rejsen var i Orden. Det viste sig imidlertid, at dette var urigtigt, og at Permit tvertimod blev afslaaet. Der forhandles nu om, at Skibet skulde tage Last i Dysart i Stedet for i Methil, idet Permit sandsynligvis kunde opnaas i Dysart. Rederiet tilbød i Skrivelse af 27 November 1920 at tage Last i Dysart paa Betingelse af, at Edwards & Rasmussen garanterede imod ethvert Ophold, dels ved, at der i Dysart muligvis var Tørn, medens der straks var Plads i Methil, og dels ved, at der paa »Neap-tide« kunde mistes nogle Dage, idet Skibets Dybgaende eventuelt vilde forhindre det i at sejle, før Vandet steg. Edwards & Rasmussen svarede i Skrivelse af 30 November, at de ikke vilde anerkende noget Krav om demurrage før det kunde bevises, at Skibet fik langsommere Indlastning i Dysart end i Methil.

Skibet blev lagt paa Tørn i Dysart den 26 November, men Tørnen viste sig at være saa lang, at Skibet først var tillastet den 15 December. Paa dette Tidspunkt kunde Skibet imidlertid ikke komme ud af Hav-

nen paa Grund af Neap-tide, og som Følge heraf fandt Afsejlingen først Sted den 25 December.

Direktør Erik Plum har som Reder af Sejlskibet Rolf anbragt, at Skibet som Følge af de anførte Omstændigheder er blevet forsinket 16 Dage. Han har derfor paastaaet Edwards & Rasmussen dømt til at betale i Overliggedagspenge 4800 Kr med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 15 Juli d A. Endvidere har han paastaaet Edwards & Rasmussen dømt til at betale 355 Kr. Til Støtte derfor har han anført Følgende: Den 16 December 1920 modtog Kaptajnen i Dysart fra Edwards & Rasmussen et Beløb af Strl 100. Fragten forfaldt til Betaling den 20 Januar 1921, da Skibet var udlosset. Edwards & Rasmussen har afregnet de 100 Strl efter Kursen den 16 December 1920, nemlig Kr 23,15, medens Direktør Plum har gjort gældende, at Beløbet bør afregnes efter Kursen den 20 Januar 1921, nemlig 19,75. Differencen udgør Beløbet 355 Kr.

Firmaet Edwards & Rasmussen procederer til Frifindelse, og har som Modkrav paastaaet Sagsøgeren dømt til at betale 191,62 Kr med Renter 5 pCt p a fra 2 August 1921. Direktør Plum har erkendt at skyldte dette Beløb.

Edwards & Rasmussen har bestridt, at Skibet har faaet langsommere Indlastning i Dysart end det vilde have faaet i Methil. Firmaet har bl a henvist til, at der i Tiden fra den 11 December til den 25 s M herskede en voldsom Storm fra Sydøst, der hindrede Skibet i at afsejle, og at dette Forhold vilde have gjort sig lige saa stærkt gældende i Methil, der ligger endnu mere udsat for en saadan Storm end Dysart.

Ifølge Erklæring fra Havnemesteren i Methil maa det antages, at Tørnen i Methil Havn for Sejlskibe omkring den 26 November i A har været fra 11 til 13 Dage. Saafremt det havde været rigtigt, at Stem og Permit for Methil var i Orden, maa det antages, at Skibet kunde have været i Methil den 26 November, og da Tillastningen af Skibet tog en Dag, maa det herefter antages, at Skibet vilde have kunnet afsejle fra Methil omkring den 9 December. Som Følge af Omdestinationen til Dysart maa det herefter antages, at Skibet er blevet forsinket i 15 Dage, og Firmaet Edwards & Rasmussen findes herefter at maatte være pligtig at godtgøre Rederiet for Overliggedage 4500 Kr.

Med Hensyn til det af Rederiet paastaaede Krav om 355 Kr bemærkes: Ifølge Certepartiet var Fragten vel aftalt i dansk Mønt, men det maa antages at have været i Rederiets Interesse, at det den 16 December 1920 ydede Fragtforskud er udbetalt i engelsk Mønt. Under disse Omstændigheder og under Hensyn til, at Firmaet Edwards & Rasmussen, da Udbetalingen af Fragtforskudet fandt Sted, — saafremt Firmaet vilde inddække Beløbet pr denne Dag, hvortil Firmaet var berettiget — kun kunde inddække til denne Dags Kurs, findes Edwards & Rasmussen med Hensyn til det ydede Fragtforskud at være berettigede til at fordre Betalingsdagens Kurs lagt til Grund. Beløbet 355 Kr vil derfor ikke kunne tilkendes Rederiet. Firmaet Edwards & Rasmussen vil herefter have at betale Direktør Plum Kr 4500,00 med Fra-

drag af det fremsatte Mødkrav Kr 191,62 eller ialt Kr 4308,38 med Renter som paastaet. Endvidere findes det sagsøgte Firma at burde godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 500 Kr.

R 45/1922.

Rigsadvokaten

mod

Henrik Cæcilius Grønholdt (Graae),

der tiltales for Tyveri, subsidiært for Hæleri.

Østre Landsrets Dom af 10 November 1921: Den af Tiltalte Henrik Cæcilius Grønholdt forskyldte Straf bortfalder. Tiltalte bør betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V S Salomonsen, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Henrik Cæcilius Grønholdt til Højesteretssagfører Graae 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 4de Afdeling for Straffesager, tiltales Henrik Cæcilius Grønholdt for i Tiden fra den 24 Juli 1921 til den 27 s M at have fra-
stjaalet Fiskehandler Alfred Theodor Christensen et Par brune Sko, en Kikkert i Etui og et Par Benklæder, til samlet Værdi 100 Kr, hvilke Genstande beroede i en Bestjaalne tilhørende i Lystbaadehavnen her i Staden henliggende Lystkutter, Benklæderne frit fremme i den uaf-
laasede Kahyt, Kikkerten og Skoene i uaf-
laasede Skabe sammesteds.

Subsidiært tiltales Tiltalte til for sit Forhold med Hensyn til de nævnte Genstande at lide Straf for Hæleri.

Tiltalte er født den 11 Juni 1886 og ikke fundet forhen straffet.

Tiltalte har nægtet at have gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold, idet han, der Natten mellem den 26 og 27 Juli d A blev anholdt

ved en Udgang fra Østre Anlæg i Besiddelse af en Pakke, indeholdende de ovennævnte Effekter, har forklaret, at han, der havde tilbragt den forløbne Del af Natten paa en Bænk i Anlægget sammen med en Mand, om hvem han kun har kunnet oplyse Navnet Christian Andersen, modtog da de rejste sig for at gaa, Pakken, hvis Indhold han ikke kendte, med Anmodning om at holde den, medens Andersen gik afsides for at forrette sin Nødtørf. Han gik saa forud henimod Udgangen. Naar han, da han traf de to Betjente, der anholdt ham, søgte at undgaa Anholdelse, skyldtes det, at han var bange for, naar han blev anholdt, at blive hjemsendt, og, naar han straks gav urigtig Forklaring om sin Adkomst til Pakken, skyldtes det, at han muligt tænkte, at Andersen havde stjaalet Indholdet. Først derefter sagde han til Betjentene, at han havde faaet Pakken af Andersen.

Idet bemærkes, at den fornævnte Person, der først eftersøgtes i Anlægget, efter at Betjentene havde bragt Tiltalte til Stationen, ikke er kommet til Stede under Sagen, findes der efter det Foreliggende ikke at være tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for at anse Tiltalte skyldig i Tyveri. Derimod maa Tiltalte efter sin ovenanførte Forklaring i Forbindelse med de Omstændigheder, under hvilke han var kommet i Besiddelse af Pakken, anses at have gjort sig skyldig i hælerisk Virksomhed med Hensyn til denne.

Der har under Sagen været rejst Tvivl om Tiltaltes Tilregnelighed, og han har i denne Anledning været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 17 Oktober d. A. har udtalt, at Tiltalte hverken er sindssyg nu eller med Rimelighed kan antages at have været det i Gerningens Øjeblik, ligesom han ej heller er aandssvag.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Strfl § 238, men findes den ham overgaaede Varetægtsarrest i Medfør af Strfl § 58 at kunne træde i Stedet for den forskyldte Straf.

R 117/1922.

Gaardejer N Thorup

mod

Aars Hesteavlsforening.

Vestre Landsrets Kendelse af 14 Marts 1922: Den nedlagte Paastand om Afvisning kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

I Henhold til de Grunde, der findes anført i den paakæede af Vestre Landsret den 14 Marts 1922 afsagte Kendelse, vil Kendelsen være at stadfæste.

Thi bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Ved en den 11 Juli 1918 oprettet skriftlig Kontrakt solgte Sagsøgte, Gaardejer N Thorup af Rejstrup, til Gaardejerne J Amtoft af Aars, K Larsen af Tandrup og Chr Nielsen af Refhalegaard en et Aar gammel rød Hingst for 15 000 Kr kontant Betaling foruden en Del »Vilkaarspenge«. I Kontrakten indeholdtes følgende Bestemmelser under h: »Hvis Hingsten som 3- eller 4-aarig i et af Aarene ikke har 50 pCt (halvtredssindstyve) af de af ham bedækkede Hopper i Føl, tilbagebetaler Sælgeren til Køberen $\frac{1}{2}$ Del af den kontante Købesum (altsaa ialt 7500 Kr, syvtusinde femhundrede Kroner) — — —,« samt under k: »I Tilfælde af Søgemaal er Parterne underkastet den nye Voldgiftslov af 22—6—1917 (Lov Nr 311 af 22 Juni 1917 om Voldgift i Tvistigheder ang Handel med Husdyr).« Ved skriftlig Kontrakt af 28 August næstefter, i hvilken der under de samme Ltr indeholdtes Bestemmelser ganske svarende til de nysanførte, videresolgte Køberen Hingsten til Sagsøgerne, Aars Hesteavlforening af Aars, ligeledes mod en kontant Udbetaling af 15 000 Kr, og idet disse nu har anført, at Hingsten som 3-aarig ikke har haft 50 pCt af de af den bedækkede Hopper drægtige, har de under nærværende Sag søgt Sagsøgte til i Medfør af den forstanførte Bestemmelse at betale dem 7500 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato, den 14 December i A, indtil Betaling sker, samt til at høre den af ham indgaaede Kontrakt ophævet.

Sagsøgte, der ikke har gjort Indsigelse mod, at Søgsmålet er rettet imod ham, har derimod under særskilt Procedure af Sagens Formalitet, nedlagt Paastand om dens Afvisning, idet han til Støtte herfor har gjort gældende, at Sagen i Medfør af den i Kontrakterne under k indeholdte foranførte Bestemmelse er undergivet de i den sammesteds nævnte Lov ommeldte Voldgiftsmænds Afgørelse. Der maa imidlertid gives Sagsøgerne Medhold i, at Sagen i Medfør af den paaberaabte Bestemmelse ikke kan undergives saadan Afgørelse, med mindre dens Paakendelse omfattes af den Voldgiftsmændene ved Lovens § 1 tillagte almindelige Myndighed, og idet der fremdeles maa gives dem Medhold i, at dette ikke er Tilfældet — idet der her under Sagen er Spørgsmaal om Tilbagebetaling i Henhold til Aftale af en fastsat Del af Købesummen for den paagældende Hingst, saafremt denne maatte vise sig ikke at være i Besiddelse af en vis Egenskab — er Sagen med Rette indbragt for Domstolene, og den nedlagte Afvisningspaastand vil saaledes ikke kunne tages til Følge.

Tirsdag den 4 April.

Ved Højesterets Dom i Sag R 78/1922 (**Rigsadvokaten mod Georg Sophus Christensen**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet groft Tyveri efter Straffelovens § 230 II anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Onsdag den 5 April.

R 276/1921. Bovrup og Omegns Brandforsikringsforening for Bygninger i Bovrup (Meyer)

mod

Aabenraa Amt (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om det Indstævnte som Ejer af Jærnbaneanlæg paahvilende Ansvar for en ved Gnister fra et Lokomotiv opstaaet Brand.

Søndre Landsrets Dom af 19 Maj 1921: Sagsøgte, Aabenraa Amt, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Bovrup og Omegns Brandforsikringsforening for Bygninger i Bovrup, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter de foreliggende Oplysninger maa det antages, at Gnister fra Lokomotivet har foranlediget Stationskroens Brand, og at der ved Branden tillige er forvoldt Skade dels paa et nærliggende Hus, som tilhørte Bager Hans Andresen, dels paa et nærliggende Elektricitetsværk, hvilke Skader Appellanten ogsaa har maattet erstatte.

Det maa nu vel antages, at der efter tysk Ret i Almindelighed paahviler en Bane som den heromhandlede Pligt til at erstatte Skade ved Gnister, selv om der ikke foreligger Skyld fra Banens Side; men denne Regel vil dog ikke kunne bringes i Anvendelse med Hensyn til Stationskroens Bygninger, da det er oplyst, at Appellanten hos Indstævnte som Ejer af Banen har oppebaaret en særlig Forsikringspræmie, fordi Kroens straaetækte Bygninger laa i en Afstand af under 40 m fra Banelinjen. Det maa herefter billiges, at Indstævnte er frifundet, forsaavidt angaar Erstatningen for Krobygningerne. Derimod vil der i Overensstemmelse med en af Appellanten for Højesteret nedlagt subsidær Paastand være at tilkende Appellanten 90 Kroner og 600 Kroner med Renter til Dækning af den for Skaden henholdsvis

paa Bager Andresens Hus og paa Electricitetsværket udbetalte Erstatning.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aabenraa Amt, bør til Appellanten, Bovrup og Omegns Brandforsikringsforening for Bygninger i Bovrup, betale 690 Kroner med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 1 Juli 1920, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Appellantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 19 Maj 1920 opstod der Ildløs i Bovrup Stationskro, hvorved alle Kroens Bygninger med Undtagelse af Rejseladen nedbrændte til Grunden. Ilden bemærkedes om Eftermiddagen Kl ca 3³/₄ i den ca 10 m i østlig Retning fra Banelinjen Graasten—Aabenraa beliggende Svinestald, hvis Straatag viste sig at være antændt paa 3 Steder, hvorfor Branden under stærk sydvestlig Blæst bredte sig til Kroens øvrige Bygninger.

Bovrup og Omegns Brandforsikringsforening for Bygninger i Bovrup, der i Anledning af Brandskaden har maattet udbetale en Erstatning af 52 570 Kr, har derefter anlagt nærværende Sag, hvorunder Foreningen gør gældende, at Ilden er opstaaet ved Antændelse af Gnister fra Lokomotivet paa Tog Nr 3, der samme Eftermiddag Kl ca 3³/₄ passerede Bovrup Station paa Vej til Graasten og i nogen Tid holdt stille paa Banelinjen udfor Svinestalden, hvorfor Foreningen paastaar Aabenraa Amt som Ejer af det paagældende Baneanlæg tilpligtet at tilsvare den ovennævnte Erstatning med Renter 6 pCt aarlig fra 1 Juli 1920.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Medens de under Sagen tilvejebragte Oplysninger vel gør det antageligt, at Ilden maa være antændt ved Gnister fra Lokomotivet, findes der derimod efter det Foreliggende ingen Føje til at antage, at der herved har været udvist Fejl eller Forsømmelse fra Togpersonalets Side. Answeret for den saaledes opstaaede Ildsvaade bliver at bedømme efter Reglerne i B G B, idet der, da det paagældende Baneanlæg henhører til de saakaldte »Kleinbahnen«, i Henhold til Preuss Lov 28 Juli 1892 ikke bliver Spørgsmaal om at anvende Lovbestemmelsen i Forordningen 3 November 1838 § 25 om udvidet Ansvarlighed for Jærnbanerne. I saa Henseende gør Sagsøgeren gældende, at Baneanlægget paa Grund af den med Driften forbundne særlige Fare, maa være erstatningspligtigt, uanset at Ildsvaaden ikke er forvoldt ved nogen Skyld, der kunde tilregnes Banens

Personale, navnlig under Hensyn til, at den Koncession, der hjemler Banedriften, afskærer Skadelidte fra at benytte sig af Bestemmelsen i B G B § 1004, jfr § 903, til at imødegaa den i Driften indeholdte Risiko. I den almindelige tyske Lovgivning indeholdes imidlertid ingen Regel, der paalægger Ansvar for Risiko af den nævnte Art, og heller ikke findes de af Sagsøgeren særlig paaberaabte Retsafgørelser at have fastslaaet de herhenhørende Retssætninger i en saadan Almindelighed, at de kunde afgive Hjemmel for Erstatningsansvar under de her under Sagen foreliggende Omstændigheder. Som Følge heraf findes Sagsøgte at maatte frifindes, medens Sagens Omkostninger bliver at ophæve.

Torsdag den 6 April.

R 377/1921. Malermester **M Hansen** (Martensen-Larsen)

mod

fhv Skomagermester **P A Marker** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en Lejeforhøjelse.

Københavns Byrets Dom af 18 Juni 1921: Sagsøgte, Malermester M Hansen, bør til Sagsøgeren, fhv Skomagermester P A Marker, betale de paastævnte 20 Kr 37 Øre, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 31 Maj 1921, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 15 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Østre Landsrets Dom af 23 August 1921: Byrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanten, Malermester M Hansen, til Indstævnte, fhv Skomagermester P A Marker, med 75 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Appellanten, Malermester M Hansen, til Indstævnte, fhv Skomagermester P A Marker, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgeren, fhv Skomagermester P A Marker, anbragt Følgende:

Sagsøgte, Malermester M Hansen, der af Sagsøgeren havde lejet en Lejlighed i Ejendommen Haderslevgade 3, forpligtede sig ved en den 8 November 1920 underskrevet Erklæring til at betale den Leje, som enten den kommende Huslejelov eller Nævnet maatte tillade for den af ham hos Sagsøgeren lejede Lejlighed. En af de første Dage af April Maaned d A tilskrev Sagsøgeren Sagsøgte, at han nu i Henhold til § 6 B i Lov vedrørende Boligforholdene Nr 150 af 1 April 1921 havde fastsat Lejen til 681,50 Kr (525 plus 30 pCt), hvilken Fastsættelse af Lejen under 4 s M blev tiltraadt af Sagsøgte. Samtidig hermed anmeldte Sagsøgeren Forhøjelsen for Nævnet, der i Skrivelse af 28 April d A meddelte, at det ikke havde fundet noget mod Lejeforhøjelsen at erindre, dog at Forhøjelsen først kan indtræde fra det Tidspunkt, til hvilket Lejemaalet kunde have været opsagt den 1 April d A.

Under Henviisning til, at Nævnet ved denne sidste Bestemmelse formentlig har overskredet sin Kompetence, søger Sagsøgeren, da Sagsøgte har nægtet at betale den forhøjede Husleje allerede fra April Flyttedag, under denne Sag Sagsøgte til Betaling af 20 Kr 37 Øre, nemlig yderligere Leje for Tiden April Flyttedag til 15 Juli d A tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 31 Maj 1921, til Betaling sker.

Sagsøgte paastaar sig frifundet under Henviisning til den af Nævnet truíne Afgørelse, hvoréfter Lejeforhøjelsen først kan indtræde fra Oktober Flyttedag d A, hvilken Afgørelse er overensstemmende med Bestemmelsen i Lovens § 6 B om, at der skal gives kontraktmæssigt Varsel. I Forbindelse med Bestemmelsen i Lovens § 3, 1 Stk, 5 Pkt, om, at Lejeforhøjelse tidligst træder i Kraft fra det Tidspunkt, hvortil Lejeren kunde opsiges, er dette en præceptiv Regel, der ikke under nogen Form giver Adgang til Forhøjelse af Lejen uden efter kontraktmæssigt Varsel, givet efter 1 April 1921.

Ved den nævnte § 6 B er der givet Ejeren Berettigelse til uden Nævnets Tilladelse med kontraktmæssigt Varsel at foretage en vis Lejeforhøjelse, der skal anmeldes for Nævnet af Ejeren. Da der herefter ikke bliver Spørgsmaal om nogen Godkendelse fra Nævnets Side, og dette kun i visse, ganske bestemt angivne Tilfælde har Adgang til at foretage en Nedsættelse af den forhøjede Leje, har Nævnet ikke ved den truíne Afgørelse om Tidspunktet for Forhøjelsens Indtræden kunnet unddrage dette Spørgsmaal fra at indbringes for Domstolene.

Idet nærværende Sag bliver at afgøre, som om der havde fundet en lovlig Opsigelse Sted til April Flyttedag d A, bliver Spørgsmaalet her-efter alene, om den Ejeren givne Adgang til Lejeforhøjelse »mod kontraktmæssigt Varsel« er at forstaa saaledes, at der herved kun menes et efter Lovens Ikrafttræden den 1 April givet kontraktmæssigt Varsel. Det findes nu betænkeligt at forstaa Ordene anderledes, end at Lejeforhøjelsen indtræder til det Tidspunkt, hvor dette efter Lovens Ikrafttræden med kontraktmæssigt Varsel kan ske, uanset om selve Varslet maatte være givet allerede forinden Lovens Ikrafttræden, og da det i Sagen er uomstridt, at kontraktmæssigt Varsel er givet til April Flyttedag, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagsøgte betaler Sagens Omkostninger med 15 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 6te Afdeling for borgerlige Sager.

Den af Lejeren — som det maa antages — forinden den i Lejekontrakten fastsatte Opsigelsesfrist underskrevne Erklæring gik ud paa, at han var villig til at betale den Leje, som enten den kommende Huslejelov eller Nævnet maatte tillade fra April Flyttedag 1921 at regne.

Denne Erklæring, hvorved han paa Forhaand anerkendte den modtagne Varsling om Lejeforhøjelse, maa anses for gyldig uden Nævnets Godkendelse, idet den hverken gjorde Lejemaalet mere byrdefuldt for Lejeren eller kan siges at have forandret dettes Karakter til Ugunst for ham, og Lejeren har derfor ikke haft Krav paa yderligere Varsel med Hensyn til den Forhøjelse af Lejen, som Boligloven af 1 April 1921 § 6 B tillod.

Idet der ved Sagens Afgørelse maa gaas ud fra, at det indtalte Krav er en efter nævnte Lovbestemmelse tilladt Lejeforhøjelse, og da Reglerne i Lovens § 3 ikke finder Anvendelse paa en saadan Forhøjelse, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten vil Appellanten have at betale Indstævnte med 75 Kr.

R 378/1921. Kaffehandler **P M Hansen** (Martensen-Larsen)

m o d

Bagermester **Richard Andersen** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en Lejeforhøjelse.

Københavns Byrets Dom af 4 Juni 1921: Sagsøgte, Kaffehandler P M Hansen, bør til Sagsøgeren, Bagermester Richard An-

dersen, betale de paastævnte 27 Kr 50 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 18 Maj 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 15 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Østre Landsrets Dom af 23 August 1921: Byrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanten, Kaffehandler P M Hansen, til Indstævnte, Bagermester Richard Andersen, med 75 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Kaffehandler P M Hansen, til Indstævnte, Bagermester Richard Andersen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Sagsøgeren, Bagermester Richard Andersen, anbragt Følgende:

Ved Lejekontrakt af 7 Juli 1920 udlejede han til Sagsøgte, Kaffehandler P M Hansen, en Butik m v for en aarlig Leje af 800 Kr. Lejemaalet kunde skriftligt opsiges inden 1 December eller 1 Juni til Fraflytning den nærmest paafølgende April eller Oktober Flyttedag.

Da Sagsøgeren ønskede Lejeforhøjelse fra April Flyttedag 1921 og derom varslede Sagsøgte inden Opsigelsesfristen, underskrev denne for at undgaa den ellers nødvendige Opsigelse Erklæring om, at han fra April Flyttedag 1921 var villig til at betale den Leje, som enten den kommende Huslejelov eller Nævnet maatte tillade. Begæring blev derefter indgivet til 2det Forretningslokalenævn, som ved sin Kendelse af 28 April 1921 forhøjede Lejen med 110 Kr til 910 Kr fra Oktober Flyttedag 1921. Nævnet forbeholdt dog Ejeren ad retslig Vej at søge Forhøjelsen gennemført fra et tidligere Tidspunkt.

Sagsøgeren søger nu Sagsøgte til Betaling af yderligere Leje for Tiden 15 April til 15 Juli d A med 27 Kr 50 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 18 Maj 1921, til Betaling sker.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Han gør i saa Henseende nærmere gældende, at det foreliggende Tilfælde i Henhold til § 22 i Lov vedrørende Boligforholdene Nr 150 af 1 April 1921 skulde være afgjort efter den ældre Lovgivning, d v s Huslejeloven Nr 598, 31 Oktober 1919, da de under Loven henhørende retsstiftende Handlinger har fundet Sted forinden den 1 April 1921. Da den af Sagsøgte afgivne Erklæring efter dennes Formøning maa opfattes som en Overenskomst om Forhøjelse af Husleje, og en saadan Overenskomst efter § 3 i Loven af 1919 skulde forelægges Nævnet inden 14 Dage efter Indgaaelsen, hvilket ikke er sket, hævder Sagsøgte, at en Tilkendelse af Huslejeforhøjelse fra noget tidligere Tidspunkt end det af Nævnet fastsatte ikke vil kunne finde Sted. Sagsøgte har derhos henvist til, at efter nævnte § 3 var det Nævnet, der fastsatte saavel Huslejens Størrelse som Tidspunktet for en eventuel Forhøjelses Ikrafttræden.

Subsidiært gør Sagsøgte gældende, at hvis det foreliggende Tilfælde maa betragtes som omfattet af Bestemmelserne i den nye Lov af 1 April 1921, vil en Forhøjelse efter denne ikke kunne finde Sted under Hensyn til Bestemmelsen i § 6 B om, at Forhøjelsen kan ske med kontraktmæssigt Varsel, naar Anmeldelse for Nævnet finder Sted inden 14 Dage efter Lejerens Tiltrædelse, hvilket som før bemærket ikke er sket.

Ligesom det foreliggende Tilfælde ikke kan anses for omfattet af § 6 B i Loven af 1 April 1921, idet der er Spørgsmaal om en af Nævnet efter et selvstændigt udøvet Skøn fastsat Lejeforhøjelse, saaledes findes Forholdet ogsaa iøvrigt at maatte opfattes saaledes, at der foreligger en af Nævnet truffet Afgørelse, der blot overlader til Domstolene at afgøre, om der i de kontraktmæssige Opsigelsesbestemmelser er noget til Hinder for, at denne Forhøjelse finder Sted allerede fra April Flyttedag d A. Idet nu den foreliggende Erklæring findes at maatte forstaaes ikke som en Overenskomst om Lejeforhøjelse, men som et Afkald fra Lejerens Side paa det ellers i Lejekontrakten fastsatte Varsel, og idet der ikke til Gyldigheden af et saadant Afkald er knyttet som Betingelse, at dette inden en vis Frist forelægges Nævnet, vil Forholdet være at opfatte, som om der i Henseende til Huslejelovgivningens Bestemmelser havde fundet en lovlig Opsigelse af Lejemaalet Sted til April Flyttedag 1921.

Idet der herefter med Hensyn til Lejekontraktens Bestemmelser intet vil være til Hinder for, at Lejeforhøjelsen indtræder allerede fra April Flyttedag d A, vil der være at give Dom efter den af Sagsøgeren derom nedlagte Paastand, saaledes at Sagsøgte betaler Sagens Omkostninger med 15 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 6 Afdeling for borgerlige Sager.

Den af Lejeren — som det maa antages — forinden den i Lejekontrakten fastsatte Opsigelsesfrist underskrevne Erklæring gik ud paa, at han var villig til at betale den Leje, som enten den kommende Huslejelov eller Nævnet maatte tillade fra April Flyttedag 1921 at regne.

Denne Erklæring, hvorved han paa Forhaand anerkendte den modtagne Varsling om Lejeforhøjelse, maa anses for gyldig uden Nævnets Godkendelse, idet den hverken gjorde Lejemaalet mere byrdefuldt for Lejeren eller kan siges at have forandret dettes Karakter til Ugunst for ham, og Lejeren har derfor ikke haft Krav paa yderligere Varsel med Hensyn til den Forhøjelse af Lejen, som Boligloven af 1 April 1921 § 6 B tillod.

Idet der ved Sagens Afgørelse maa gaas ud fra, at det indtalte Krav er en efter nævnte Lovbestemmelse tilladt Lejeforhøjelse, og da Reglerne i Lovens § 3 ikke finder Anvendelse paa en saadan Forhøjelse, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten vil Appellanten have at betale Indstævnte med 75 Kr.

Nr 1. **Mejeribestyrer J Munch (Henriques)**

m o d

Aktieselskabet Kullberg & Co's Maskinforretning
(Holten-Bechtolsheim),

betræffende Betaling for en af Indstævnte leveret Tørvepressemaskine.

(Sagen behandlet skriftlig).

Frijsenborg-Faurskov Birks Rets Dom af 6 Januar 1920: Indstævnte, Mejeribestyrer J Munch af Drøbro, bør til Citanterne, A/S Kullberg & Co's Maskinforretning i København, betale 1900 Kr med Renter heraf 6 pCt p a fra 1 August 1918, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 25 Oktober 1920: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanten, Mejeribestyrer J Munch, til de Appelindstævnte, A/S Kullberg & Co's Maskinforretning, 100 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede Dom paaberaabte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger bestyrker det antagne Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Mejeribestyrer J Munch, til Indstævnte, Aktieselskabet Kullberg & Co's Maskinforretning, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 11 December 1917 solgte Citanterne under denne Sag, A/S Kullberg & Co's Maskinforretning i København, en »Bravo-Tørvepressemaskine« med automatisk Afskæring for en Pris af 1900 Kr til Indstævnte, Mejeribestyrer J Munch af Drøbro og til J Gregersen. Maskinen er leveret, men ikke betalt, hvorfor Citanterne under denne Sag paa-
staar Indstævnte, J Munch, der ikke har gjort nogen Indsigelse mod at sagsøges for det hele Beløb, tilpligtet at betale Købesummen, 1900 Kr med Renter heraf 6 pCt p a fra 1 August 1918, da Betalingen forfaldt ifølge Slutsedlen, til Betaling sker, og skadesløse Sagsomkostninger.

Indstævnte paa-
staar sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand anfører Indstævnte, at han vel har modtaget den ommeldte Maskine, men dels kom den for sent og i to Partier, idet det meste af Maskinen blev sendt 5 Marts 1918, men det automatiske Afskærerapparat først den 12 April, dels var det en gammel Maskine, han fik, hvorved han navnlig fremhæver, at den ikke som lovet var forsynet med Munding af Kobber, men derimod af Jærn, dels kunde den ikke fungere tilstrækkelig godt og navnlig ikke producere det leverede Kvantum Tørv om Dagen. Indstævnte maatte derfor, efter at Citanterne havde haft en Montør til at se paa Maskinen uden at denne, som erklærede, at Maskinen var daarlig og skulde forandres betydeligt, fik gjort noget ved den, sætte Maskinen tilside og købe en anden af et andet Firma.

Efter Slutsedlen skulde Maskinen leveres i god Tid inden Sæsonen, og der er ikke mod Citanternes i sig selv sandsynlige Paastand i saa Henseende oplyst noget om, at Tørvesæsonen begynder saa tidligt, at den præsterede Levering ikke skulde være rettidig, og der synes ikke at

være Grund til, som Indstævnte formener, at lægge nogen Vægt paa, at Maskinen som bemærket er leveret i to Sendinger.

Citanterne benægter videre, at Maskinen var gammel, idet de tværtimod anfører, at der overhovedet ikke henstod nogen overgemt Maskine. De erkender, at Malingen ikke var saa god som ønskelig, hvilket havde sin Aarsag i Krigsforholdene, men de vil have tilbudt Indstævnte, at han kunde lade Maskinen male for deres Regning, hvilket han ikke har modtaget. Citanterne har erkendt, at der ikke var Munding af Kobber paa den leverede Maskine, hvilket har været Tilfældet paa Maskiner af samme Art leverede de foregaaende Aar, men dette skyldtes, at der i Sverige, hvor Maskinerne fabrikeres, var indført Forbud mod Udførsel af Kobber, og de anfører, at der ikke i Sluttedlen er lovet, at Mundingen skulde være af Kobber, medens der tværtimod toges Forbehold med Hensyn til mindre Forandringer og med Hensyn til force majeure. De benægter endelig, at Maskinen, hvis den blev rigtig opstillet og behandlet, ikke skulde kunne, som det hedder i Sluttedlen, »udføre tilfredsstillende Arbejde«.

Indstævnte har ved Afhøring af forskellige Vidner søgt at godtgøre, dels at Maskinen blev leveret med Mundstykke af Kobber, dels at der blev garanteret, at Maskinen skulde kunne levere 50 000 Stk Tørv om Dagen med 10 Timers Arbejde, men at dette Resultat langt fra naaedes, dels at Maskinen var gammel og i det Hele var utilfredsstillende, men det skønnes ikke, at det er lykkedes ham at føre saadant Bevis. Et Vidne, som er Fuldmægtig hos et Maskinforhandlerfirma, der da var Repræsentant for Citanterne, siger ganske vist at have hørt, at Citanternes Handelsrejsende ved Handlens Afslutning garanterede med Hensyn til de to første Punkter, men selv Rigtigheden heraf forudsat, kan der ikke tages Hensyn dertil, da der intet er indført desangaaende i Sluttedlen og denne udtrykkelig siger, at hvad Agenterne maatte love udenfor Sluttedlens Indhold er uden Betydning. Desuden maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at der i Sverige har været Forbud mod Udførsel af Kobber, men iøvrigt maa Forandring fra Kobber til Jærn anses reserveret ved det foran omtalte Forbehold i Sluttedlen. Dernæst har forskellige Mænd, som har arbejdet ved Maskinen, udtalt sig om Mangler ved den, men der maa gives Citanterne Medhold i, at der ikke foreligger tilstrækkelige Oplysninger om disse Vidners Indsigt i dette Spørgsmaal, og at der maatte være optaget egentligt Syn og Skøn til Bedømmelse af Maskinens Anvendelighed.

Som Følge af det Anførte maa Indstævnte dømmes efter den nedlagte Paastand, dog saaledes at Sagens Omkostninger fastsættes til 100 Kr.

Under Sagen foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Landsretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt ved Frijsenborg-Faurskov Birks Ret. Efter Sagens Indankning for Landsretten har Appellanten ladet af-

holde en Syns- og Skønsforretning, under hvilken den i Sagen omhandlede Maskine er forevist i Virksomhed for de udmeldte Mænd, men idet det efter det afgivne Skøn ikke kan anses udelukket, at de forefundne Mangler ved Maskinens Virkemaade kan skyldes særlige Egenskaber ved den bearbejdede Tørvemasse, findes de Appellindstævnte ikke at burde bære Ansvaret for disse Mangler.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Appellindstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten findes derhos efter Omstændighederne at burde godtgøre de Appellindstævnte Sagens Omkostninger for Landsretten med 100 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 7 April.

R 256/1921. **Hermann Raffel**, Aktieselskab (David)

mod

Firmaet **Colgate & Co**, New York (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar for Avance-
tab ved Annullering af Ordre, som Appellanten som Salgsagent havde
optaget for Indstævnte.

Sø- og Handelsrettens Dom af 7 Juni 1921: De Indstævnte, A/S Hermann Raffel, bør til Sagsøgerne, Firmaet Colgate & Co, New York, betale Doll 2909,37 med Renter 6 pCt p a fra 1 Januar 1917, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret drejer Tvisten sig alene om, hvorvidt Appellanten har Krav paa Erstatning for tabt Avance.

I Henhold til de i Dommen, forsaa vidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret

betaler Appellanten, Hermann Raffel, Aktieselskab, til Indstævnte, Firmaet Colgate & Co, New York, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Det indstævnte Firma, A/S Hermann Raffel, havde siden Slutningen af 1906 fungeret som Salgsagent for Sagsøgerne, Firmaet Colgate & Co, New York, hvilket Forhold ifølge Parternes Aftale skulde vedvare, saa længe det var behageligt for begge Parter, men da de Indstævnte i 1916 blev suspect hos de engelske Myndigheder viste det sig, at Sagsøgerne ikke kunde opnaa de engelske Myndigheders Tilladelse til at afskibe Varer til de Indstævnte, og Sagsøgerne meddelte da i Telegram af 31 Oktober 1916 de Indstævnte, at de maatte annullere Kontrakten af den anførte Grund.

Sagsøgerne bekræftede Telegrammet i Skrivelse af samme Dato og tilbød, for at vise deres Anerkendelse af de Indstævntes Arbejde, de Indstævnte en Provision af 5 pCt af Fakturaværdien af de Afskibninger, som Sagsøgerne afskibede til Skandinavien i de næste 2—3 Maaneder. De Indstævnte erklærede at ville modtage den saaledes lovede Provision, der senere er opgjort til for 3 Maaneder at andrage Doll 1568,52, til Afskrivning paa Avertissementskontoen.

De Indstævnte bad i Skrivelse af 19 Oktober 1916, der dog først naaede Sagsøgerne, efter at disse havde annulleret Kontrakten med de Indstævnte, Sagsøgerne om at oplagre beordrede men ikke afskibede Varer for de Indstævntes Regning, og senere anmodede de Indstævnte Sagsøgerne om at levere saadanne beordrede Varer til et af de Indstævnte anvist Firma i New York. Sagsøgerne erklærede heroverfor, at de ikke kunde foretage videre med Hensyn til de af dem fra de Indstævnte modtagne Ordre.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaet de Indstævnte dømt til at betale Doll 4477,89 nemlig Tilgodehavende for Varer leverede til de Indstævnte, Doll 5417,49 med Fradrag af Salgskommission for Juli—Oktober 1916 Doll 484,17, samt yderligere med Fradrag af aftalt Godtgørelse for Avertissementsudgifter for 1916, 2 pCt af det aarlige Salg Doll 22 771,33, altsaa Doll 455,43; af Beløbet paastaar Sagsøgerne sig tilkendt Renter 6 pCt p a fra 1 Januar 1917, til Betaling sker.

De Indstævnte har erkendt, at Sagsøgerne for leverede Varer har tilgode Doll 5417,49, saaledes at der, naar Salgskommission for Juli—Oktober 1916 fradrages, udkommer i Sagsøgernes Favør Doll 4933,32. Derimod har de Indstævnte protesteret mod, at der kun godskrives dem Doll 455,43, hvorhos de har gjort gældende, at de hos Sagsøgerne har Krav paa Erstatning for tabt Avance i Anledning af, at Sagsøgerne, da de ophævede Kontraktsforholdet mellem Parterne, uberettiget har annulleret tidligere fra de Indstævnte modtagne Ordre.

Hvad angaar det sidste Punkt har de Indstævnte gjort gældende, at Sagsøgerne, selv om de var berettiget til naarsomhelst at opsiges Kontrakten mellem Parterne, ikke havde Ret til at annullere de af dem uden Indsigelse modtagne Ordre. Det indstævnte Selskab har nægtet, at der fra dettes Side er udvist noget Forhold, der kunde bebrejdes dem af Sagsøgerne, idet Sagsøgerne i Slutningen af 1914 og i Begyndelsen af 1915 i tre Tilfælde har bedt de Indstævnte om at yde dem Assistance ved Videreforsendelse af deres Varer til tyske og østrigske Kunder, hvilket efter de Indstævntes Anbringende foranledigede, at de Indstævnte blev blacklistede af Englænderne. De Indstævnte har derhos anbragt, at Sagsøgerne ikke var berettiget til at nægte at oplagre Varer eller at levere dem til det af dem anviste New Yorker Firma, da de Indstævnte havde erklæret sig villige til at dække Fakturabeløbene.

De af Sagsøgerne annullerede Ordre andrager ialt Doll 36 106,84, nemlig Doll 17 839,90 Ordre til de Indstævntes Lager og Doll 18 266,94 Ordre til Ekspedition fra Sagsøgerne direkte til de paagældende Kunder. De Indstævnte har kalkuleret deres Avance paa de sidstnævnte Ordre til 20 pCt og kalkuleret deres Avance paa Lagerordrerne til 20 pCt samt yderligere 25 pCt, da de maatte reservere Grossisterne en passende Avance, og de Indstævnte maatte holde samme Udsalgspriser som Grossisterne.

De Indstævnte har opstillet en Beregning, hvorefter de opgav deres anslaaede Avance paa de anførte Lagerordrer til Kr 39 951,38 og paa Kundeordrer til Kr 14 613,39, altsaa ialt Kr 54 564,77, hvilket Beløb de mener, at Sagsøgerne maa være pligtig at godtgøre dem.

Med Hensyn til Godtgørelse for Annonceudgifter har de Indstævnte anført, at de, da Sagsøgerne hævede Kontraktsforholdet, havde løbende forskellige Kontrakter om Annoncering, som ikke kunde hæves uden Varsel, hvorfor de har haft Udgifter til Annoncer for den resterende Del af 1916 og en Del af 1917. De Indstævnte har nærmere anbragt, at de til Dækning af Annonceudgifter for Sagsøgerne under 1916 og 1917 har udlagt ialt Kr 10 447,20, hvilket Sagsøgerne ligeledes maa være pligtige at godtgøre de Indstævnte, da der var tilsagt de Indstævnte 5 pCt af Fakturaværdien for Varerne til Dækning af Annonceudgifter, og det udlagte Beløb ikke overstiger denne Procentsats, naar de efter de Indstævntes Formening med Urette annullerede Ordre medregnes.

De Indstævntes endelige Paastand gaar herefter ud paa, at de Indstævnte frifindes, og at Sagsøgerne dømmes til at betale de Indstævnte Kr 65 011,97 med Fradrag af Doll 4933,32 opgjort efter Opgørelsesdagens Kurs tilligemed Renter 5 pCt p a af dette Beløb fra Svarskriftets Dato, den 12 Januar 1921, til Betaling sker.

Sagsøgerne har paastaet sig frifundet med Hensyn til det fremsatte Modkrav. Sagsøgerne har bestridt, at den Omstændighed, at det indstævnte Firma i Krigens Begyndelse efter Sagsøgernes Anmodning sendte nogle mindre Poster af Sagsøgernes Fabrikata til Tyskland og Østrig, kan have bevirket, at de Indstævnte blev blacklistede i Midten af 1916. De Indstævnte har erkendt, at de, efter at de havde udført de nævnte tre Forsendelser efter Sagsøgernes Anmodning har ladet nogle Sendinger af Varer, hidrørende fra Sagsøgerne gaa til Tyskland og Østrig

fra de Indstævntes Lager, og efter Sagsøgenes Anbringende maa Blacklistningen antages at være forårsaget ved saadanne ikke paa Sagsøgenes Foranledning skete Leverancer til Englands Fjender mulig i Forbindelse med det indstævnte Firmas øvrige Forhold.

Sagsøgerne har hævdet, at de var berettiget til at annullere de fra de Indstævnte modtagne Ordre, da det blev umuligt at effektuere dem paa Grund af de engelske Myndigheders Nægtelse af at give Tiladelse til Afskibning. Sagsøgerne har særlig bestridt, at de var pligtig til at oplagre de af de Indstævnte beordrede Varer, da deres Lagerforhold ikke tillod dette, eller til, efter at de havde annulleret Ordren, at efterkomme de Indstævntes Anmodning om at levere Varerne til et New Yorker Firma, hvorved Varerne vilde overgaa til loco-Markedet, skønt de var solgt til Afskibning; hertil kommer, at det som Situationen forelaa, vilde kunne have haft farlige Konsekvenser for Sagsøgerne, hvis det kom til de britiske Myndigheders Kundskab, at der fra disses Side forelaa noget Forhold, der kunde udtydes som et Forsøg paa at omgaa de af disse Myndigheder fastsatte Indskrænkninger i Handels-samkvetmet.

Sagsøgerne har derhos bestridt, at de Indstævntes Avancetab er saa stort som af dem anført, idet Sagsøgerne ikke kan erkende, at Avancen vilde have været saa betydelig, og der ved Beregningen ikke er taget Hensyn til Omkostninger, der nødvendigt vilde være paaløbet, hvis Ordrene var blevet effektueret.

Hvad angaar Annoncegodtgørelsen har Sagsøgerne anført, at de vel var gaet ind paa at dække disse Udgifter med indtil 5 pCt af de Indstævntes aarlige Salg, men at Sagsøgerne i Skrivelse af 31 Marts 1916 havde nedsat Maksimalbeløbet til 2 pCt, hvilket de Indstævnte gik ind paa. Sagsøgerne har bestridt, at de Indstævnte efter Kontraktforholdet mellem Parterne, der jo kunde ophæves naarsomhelst, var beføjet til at afslutte eller faktisk havde afsluttet Annoncekontrakter, der gjaldt for hele Aaret 1916 og for en Del af 1917.

Efter de under Sagen foreliggende Oplysninger maa det anses for tilstrækkelig godtgjort, at det er den Omstændighed, at de Indstævnte var blevet suspecte hos de britiske Myndigheder, der bevirkede, at de ikke vilde udstede Garantierklæring for de af de Indstævnte hos Sagsøgerne beordrede Varer. Sagsøgerne findes derfor at have haft Føje til at annullere Ordrene, der saaledes ikke kunde ekspederes, og da der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at de derefter under de foreliggende Omstændigheder maatte være berettiget til at nægte at indgaa paa de Forandringer med Hensyn til Ordrenes Effektuering, de Indstævnte anmodede om, findes de Indstævnte ikke at kunne gøre Krav paa Erstatning for Avancetab i Anledning af Annulationen.

Med Hensyn til den krævede Godtgørelse af Annonceudgifter maa der gives Sagsøgerne Medhold i, at det af den under Sagen fremlagte Korrespondance fremgaar, at de Indstævnte har akkviesceret ved Sagsøgenes i Skrivelsen af 31 Marts 1916 trufne Bestemmelse om at indskrænke Udgifternes Maksimum til 2 pCt. Forsaavidt de Indstævnte har anbragt, at de først modtog Skrivelsen af 31 Marts 1916 den 15 Maj s A, og at Sagsøgerne derfor i hvert Fald maa være pligtige at

dække Annonceudgifter paaløbne før den 15 Maj, selv om de overstiger 2 pCt, kan der ikke tages noget Hensyn hertil, allerede fordi Indstævnte ikke har dokumenteret, hvilke Udgifter, der var paaløbet før det angivne Tidspunkt.

Medens de Indstævnte herefter ikke kan gøre Krav paa større Godtgørelse for Annonceudgifter end af Sagsøgerne indrømmet, findes Sagsøgerne dog at maatte være pligtige til at godskrive de Indstævnte det disse som ovenfor anført i Skrivelse af 3 November 1916 tilsagte Provisionsbeløb, der er opgjort til Doll 1568,52, idet der ikke kan gives Sagsøgerne Medhold i, at de ikke er pligtige nu at efterkomme deres Tilsagn, da dette maatte bero paa Forudsætningen om, at Parternes Mellemværende afvikledes i Mindelighed.

Herefter vil de Indstævnte være at dømme til at betale det af Sagsøgerne paastaade Beløb, med Fradrag af Doll 1568,52, altsaa Doll 2909,37 med Renter som af Sagsøgerne paastaat.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Mandag den 10 April.

R 401/1921. Grosserer **Kai Wahl Frederik Christensen**, eneste Indehaver af Firmaet **Christensen & Winther's** Konkursbo (Henriques)

mod

Departementet for Told- & Forbrugsafgifter (d kst Kammeradv),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt nogle af Indstævnte i det appellerende Bo anmeldte Fordringer skal anerkendes som privilegerede Krav.

Sø- og Handelsrettens Dom af 9 September 1921: Grosserer Kai Wahl Frederik Christensen, eneste Indehaver af Firmaet Christensen & Winther, hans Konkursbo, bør anerkende og tilsvare de ovenfor nævnte af den konstituerede Kammeradvokat for Departementet for Told- og Forbrugsafgifter paa Statskassens Vegne i Boet anmeldte Fordringer paa følgende Maade: de under 1, 3 og 4 nævnte Fordringer til samlet Beløb Kr 8812,50 som privilegerede Krav i Henhold til Konkurslovens § 33, 2 c, og de under 2 og 5 nævnte Fordringer til samlet Beløb 1700 Kr som simpelt Krav for samtlige Fordrings Vedkommende med Tillæg af Renter 5 pCt p a fra 25 April d A. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 25 April d A anmeldte den konstituerede Kammeradvokat for Inspektoratet for Tobaksbeskatningen bl a følgende Fordringer som tilkommende Statskassen i Grosserer Kai Wahl Frederik Christensen, eneste Indehaver af Firmaet Christensen & Winther, hans Konkursbo, nemlig:

- 1) Forfaldne, ikke berigtigede Indbetalinger paa en Firmaet Christensen & Winther tilstaaet 3 Maaneders Kredit ved Indkøb af Stempelbaand til Cigaretter Kr 8072,70
- 2) En Firmaet Christensen & Winther for Overtrædelse af §§ 9 og 19 i Lov af 8 Juni 1912 om Stempelafgift for Cigaretter m m ved Resolution af 20 Oktober 1920 fra Departementet for Told- og Forbrugsafgifter ikendt Bøde — 200,00
- 3) Stempelafgift for 3 ustemplede Æsker Cigaretter à 100 Stk — 9,00
- 4) Skyldig Omsætningsafgift i Henhold til Lov Nr 664 af 21 December 1918 — 730,80
- og 5) En Firmaet Christensen & Winther for Overtrædelse af § 17, 1 Stk, og § 20, jfr § 21, i Lov Nr 664 af 21 December 1918 ved Resolution af 11 Marts d A fra Departementet for Told- og Forbrugsafgifter ikendt Bøde — 1500,00

De under Numrene 1, 3 og 4 nævnte Fordringer anmeldtes som privilegerede Krav i Henhold til Konkurslovens § 33, 2 c. Kurator i Boet, Overretssagfører Edm Warburg, nægtede at anerkende disse Fordringer som privilegerede. Spørgsmaalet er derefter af Departementet for Told- og Forbrugsafgifter paa Statskassens Vegne gennem den konstituerede Kammeradvokat forelagt Retten til Afgørelse. Mellem Parterne er der Enighed om, at de under 2 og 5 anmeldte Krav vil være at anerkende som simpelt Krav i Boet.

I Lovene Nr 182 af 8 Juni 1912, Nr 491 af 13 Oktober 1917 og Nr 664 af 21 December 1918 findes ingen Bestemmelse om, at de under 1, 3 og 4 nævnte Afgifter skal anses som privilegerede, men da Afgifterne efter deres Art og Beskaffenhed maa betragtes som Forbrugsafgifter, findes den fornødne Hjemmel til at anse Kravene som privilegerede at foreligge i Forordning om Tolden og Købstads-Konsumtionen i Danmark og Norge af 1 Februar 1797 § 75, Nr 2. At Afgifterne berigtiges igen-

nem en Stempelafgift kan ikke anføres herimod, da dette kun er en Form, under hvilken der føres Kontrol med og gives Kvittering for Afgifternes Erlæggelse. Ej heller findes det, som af Kurator anført, herimod at kunne gøres gældende, at der for disse Afgifternes Vedkommende ikke haves Hjemmel for Statskassen til at søge Fyldestgørelse i de Varer, paa hvilke Afgifterne hviler, da Bestemmelsen i Konkurslovens § 33, 2 c: »forsaavidt de ikke maatte være blevne dækkede af de Genstande, hvorpaa de hviler« ikke kan antages at begrænse Reglens Anvendelse til de Tilfælde, hvor saadan Adgang haves, men kun kan antages at staa som Udtryk for, at hvor der retlig og faktisk haves Adgang til at søge Fyldestgørelse i de Genstande, hvorpaa de paagældende Skatter og Afgifter hviler, vil Kravet kun for den overskydende Dels Vedkommende kunne anses som privilegeret.

Som Følge af det Anførte vil den af den konstituerede Kammeradvokat nedlagte Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

R 416/1921.

Aalborg Byraad (Bülow)

mod

Stabssergent P C H Soelberg (Trolle efter Ordre),

betræffende Appellantens Beføjelse til hos Appellinstævnte at indkræve et ham ved den oprindelige Ansættelse til Skat fejlagtigt ikke paalignet Skattebeløb.

Aalborg Købstads Fogedrets Kendelse af 15 Januar 1921: Den af Aalborg Kommune begærede Udpankning hos Stabssergent Soelberg kan ikke nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 29 April 1921: Den paaankede Kendelse bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger betaler Appellanterne, Aalborg Kommune, til Indstævnte, Stabssergent Soelberg, 150 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Da Ligningskommissionen i Aalborg, efter at Bestemmelsen i Lov Nr 213 af 30 September 1909 § 39 er ophævet ved Lov Nr 489 af 12 September 1919 § 1257, havde Hjemmel til at paaligne tjenestegørende Militære Kommuneskat med fuld Ligningsprocent for hele Skatteaaret 1920—21, og da Kommissionen under de foreliggende Omstændigheder findes at have været berettiget til at rette den herefter ved den oprindelige Ligning begaaede Fejl, maa Indstævnte være pligtig at betale det ham for April og Juli Kvar-

taler 1920 som resterende personlig Skat til Aalborg Købstads Kommune afkrævede Beløb. Den begærte Udpantningsforretning maa herefter nyde Fremme i Overensstemmelse med Appellantens Paastand.

Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den begærte Udpantningsforretning bør nyde Fremme for et Beløb af 119 Kroner 20 Øre. Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Trolle 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende:

Den paaankede Kendelse er afsagt ved Aalborg Købstads Fogedret.

Den 6 Januar d A paabegyndtes der ved Fogedretten for Aalborg Købstad Udpantning hos Indstævnte, Stabssergent Soelberg i Aalborg, for resterende personlig Kommuneskat til Aalborg Købstadskommune for April og Juli Kvartaler 1920, 55 Kr pr Kvartal eller ialt 110 Kr med Tillæg af 9 Kr 20 Øre i Omkostninger ved Forretningen, ialt 119 Kr 20 Øre. Indstævnte protesterede imidlertid mod Forretningens Fremme, og efter at Sagen var forhandlet for Fogedretten, afsagde denne den 15 Januar d A en Kendelse, hvorefter Udpantningen, der var begæret af Appellanterne, Aalborg Kommune, ikke kunde nyde Fremme.

Ifølge Sagens Oplysninger var der af Appellanterne ved Skatte- ligningen for Aaret 1920—21 paalignet Indstævnte af hans Indtægt som Militærperson for Tiden fra 1 Januar 1919 til 30 September s A, 3050 Kr, efter Fradrag af 300 Kr, altsaa til Rest 2750 Kr, 2 pCt..... 55 Kr og af hans Indtægt som Militærperson for Tiden fra 1 Oktober

1919 til 31 December s A samt af hans private Indtægt i Aaret 1919, 1500 Kr efter Fradrag af 150 Kr, altsaa til Rest 1350 Kr, 10 pCt 135 Kr

ialt..... 190 Kr,

medens der, efter hvad Appellanterne har gjort gældende, af den samlede Indkomst 4550 Kr efter Fradrag af 450 Kr, altsaa til Rest 4100 Kr, burde have været paalignet ham 10 pCt = 410 Kr eller et Merbeløb af 220 Kr for hele Skatteaaret = 55 Kr for hvert af de nævnte Kvartaler, og det er denne Forskel, der er Genstand for den foretagne Udpantning.

Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne gjort gældende, at der, efter at Bestemmelsen i Lov Nr 213 af 30 September 1909 § 39 var

ophævet ved Lov Nr 489 af 12 September 1919 § 1257, burde have været paalignet Indstævnte personlig Kommuneskat for Skatteaaret 1920 —21 af hans samlede Indtægt efter den fulde Ligningsprocent af 10, og at det skyldes en Fejltagelse fra Ligningskommissionens Side, at dette ikke er sket med Hensyn til den fra hans militære Stilling for Tiden fra 1 Januar 1919 til 30 September s A hidrørende Indtægt. Efter at være blevet opmærksom paa Fejltagelsen meddelte Ligningskommissionen derfor i Skrivelse af 8 Juli 1920 Indstævnte, at den skete Paaligning rettelig burde være foretaget efter 10 pCt af den samlede Indtægt, idet den anmodede ham, der under 31 Maj 1920 havde betalt det ham for April Kvartal paalignede Beløb, om at efterbetale Resten, hvad han dog undlod, ligesom han den 18 Oktober s A ikkun betalte Skatten for Juli Kvartal med det oprindelig paalignede Beløb.

Den af Ligningskommissionen foretagne oprindelige Ansættelse hviler efter det Oplyste paa en Kommissionen fra Militæret i Aalborg tilsendt Lønningsliste, der angiver Indstævntes militære Indtægt dels for Tiden fra 1 Januar til 30 September 1919 dels for Tiden fra 1 Oktober til 31 December s A med Tilføjende, at der af den førstnævnte Del af Indtægten ikkun skulde svares 2 pCt i Skat, og Ligningskommissionens ændrede Opfattelse af, efter hvilke Regler Skatten skulde paalignes hidrører fra en senere Skrivelse af 2 Juni 1919*) fra Indenrigsministeriet, hvori det udtales, at der formentlig savnes Hjemmel til at paaligne tjenstgørende militære Personer Skat med fuld Ligningsprocent forinden Udgangen af Skatteaaret 1919—1920.

Selv om der nu maatte kunne gives Appellanterne Medhold i, at der rettelig burde have været paalignet Indstævnte det fornævnte højere Skattebeløb, maa det dog blive en Følge af Øjemedet med den af Kommissionen foretagne Paaligning i Forbindelse med, hvad der er oplyst om det i nærværende Tilfælde foreliggende Grundlag for samme, at Kommissionen har savnet Beføjelse til, som sket, ensidig at ændre den af den selv foretagne oprindelige Ligning til Skade for Indstævnte, og idet det herefter maa billiges, at der ved den paaankede Kendelse er nægtet Udpantningsforretningen Fremme, vil bemeldte Kendelse være at stadfæste.

Sagens Omkostninger vil Appellanterne have at godtgøre Indstævnte efter Omstændighederne med 150 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

*) Skal være 1920.

Tirsdag den 11 April.

R 255/1921. Konsul **S Bergesen** af Stavanger som korresponderende Reder for S/S »Snefond« (David)

mod

Firmaet **C K Hansen** (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ansvar for et Tab som Appellanten har lidt ved Forbindelse med et af Indstævnte opgivet Firma.

Sø- og Handelsrettens Dom af 18 Maj 1921: Sagsøgte, Firmaet C K Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Konsul S Bergesen som korresponderende Reder for S/S Snefond, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgte med 2000 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Konsul S Bergesen, Stavanger, som korresponderende Reder for S/S »Snefond«, til Indstævnte, Firmaet C K Hansen, med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede, inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Sagsøgeren, Konsul S Bergesen, Stavanger, som korresponderende Reder for S/S »Snefond«, Sagsøgte, Firmaet C K Hansen, dømt til at betale Kr 431 911,65 norsk Mønt med Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 4 December 1920, til Bbetaling sker.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I Telegram af 5 Maj 1919 tilstillede det sagsøgte Firma, C K Hansen, Mæglerfirmaet Thor Thoresen jun ltd af Kristiania følgende Telegram vedrørende S/S Storefond, for hvilket Sagsøgeren, Konsul Berge-

sen, var korresponderende Reder: »For regning herværende førsteklases befragtere byder Storfond New York Kjøbenhavn 145 danske kroner prepaid grosscharter — — — og hører vi gerne fra Dem om samme har interesse — — —«

Dette Telegram lod Thoresen den 6 s M gaa videre til Bergesen, der samme Dag svarede, at »Storfond« var disponeret, men at han haandgav et andet af sine Skibe »Snefond« for 155 Kr pr Ton. C K Hansen fremkom heroverfor med et Kontrabud paa 152,50 Kr, som den 7 Maj akcepteredes af Bergesen.

C K Hansen udfærdigede derpaa Certeparti den 8 Maj, og først derefter fik Bergesen gennem Thoresen Meddelelse om, at Befragteren var et herværende Firma, der i det Følgende vil blive betegnet som N N. Efter at Befragterens Navn var blevet opgivet, telefonerede Thoresen til C K Hansen og talte da med en af C K Hansens Funktionærer om vedkommende Befragters Forhold. I Skrivelse af 9 Maj til C K Hansen bekræftede Thoresen Samtalen, idet han anførte, at han bemærkede, at Befragteren var et første Klasses Firma i enhver Henseende, hvilket han meddelte Rederiet.

Overfor Indholdet af denne Skrivelse tog C K Hansen ingen Reservation.

Den 12 Maj undertegnede Bergesen Certepartiet vedrørende »Snefond« under Protest for forskellige Punkters Vedkommende, om hvilke der dog senere blev Enighed. Den 16 Maj afsejlede »Snefond« fra Tyne.

Efter »Snefond«s Ankomst til New York indfandt N N sig den 18 Juni personlig hos Bergesen i Stavanger og meddelte da, at han ikke saa sig i Stand til at opfylde Befragtningskontrakten, men bad Bergesen om ikke at lade Meddelelsen herom gaa videre, da han vilde søge at skaffe de fornødne Midler. Bergesen undlod derfor at give C K Hansen Meddelelse om N N's Henvendelse, men satte sig i telegrafisk Forbindelse med Skibets Agenter i New York, Benham & Boyesen, hvem han bad om Oplysning om Skibets Position for mulig at disponere over Skibet paa anden Maade. Den 21 Juni telegraferede Benham & Boyesen imidlertid til Bergesen, at Indladningen var begyndt den 20 s M. Efter det Oplyste var der i Tiden fra 17 til 19 Juni modtaget en Del Varepartier til Afskibning med »Snefond«.

Bergesen opgav da at træffe nye Dispositioner med Hensyn til »Snefond«, men anmodede Benham & Boyesen om eventuelt at søge den tegnede Last suppleret bedst muligt, idet han dog i Telegram af 1 Juli forbød, at der maatte konkurreres med Norge—Amerika Linien.

Den 3 Juli lod Bergesen gennem Thoresen C K Hansen tilflyde Underretning om, at N N havde meddelt Bergesen, at han var i økonomiske Vanskeligheder, og C K Hansen tilsendte i den Anledning den 4 s M Thoresen en Skrivelse, i hvilken han besværede sig over, at han ikke straks havde faaet Underretning om N N's Forhold. I Brevet anførte C K Hansen derhos, at han ikke mente, at der i Øjeblikket kunde foretages noget Nærmere, forinden det blev fastslaaet fra New York, hvor meget Fragt der i det Hele taget var tegnet paa »Snefond«, samt hvor meget demurrage der kunde ventes at paaløbe.

I Telegram af 14 Juli anmodede Bergesen gennem Thoresen C K

Hansen om ikke at foretage videre med Hensyn til »Snefond«, og samme Dag gav Bergesen, der som anført havde forbudt ved Ladningens Komplettering at konkurrere med den norske Linie, ved Telegram til N N Tilladelse til, at der meddeltes aaben Fuldmagt til at komplettere Ladningen.

For at Bergesen saa vidt muligt kunde faa Dækning for Fragten, blev Forholdet ordnet saaledes, at Fragten for den til »Snefond« tegnede Last indbetaltes til Benham & Boyesen. Det lykkedes ikke at faa Baaden fuldt lastet i New York, og da der yderligere paaløb Liggedagspenge, var den til Benham & Boyesen indbetalte Fragt ikke tilstrækkelig til Dækning af Rederiets Tilgodehavende.

Ifølge den af Sagsøgeren foretagne Opgørelse udgør:

den skyldige Fragt	norske Kr	976 000,00
Liggedagspenge	— —	409 500,00
		<hr/>
	norske Kr	1 385 500,00
Nettobeløbet af de til Benham & Boyesen indbetalte Fragtbeløb	— —	729 813,35
		<hr/>
	Rest norske Kr	655 686,65

Allerede før endelig Opgørelse med Hensyn til det opstaaede Deficit forelaa, havde Bergesen gennem Nordisk Skibsrederforening henvendt sig til N N for at opnaa en Ordning med Hensyn til Betalingen af den Del af Fragten, der ikke blev dækket af de i New York indbetalte Beløb. Forhandlingerne mellem N N og Nordisk Skibsrederforenings herværende Repræsentant overværedes af en Repræsentant for C K Hansen, uden at det dog var tilkendegivet C K Hansen, at Bergesen eventuelt vilde gøre Ansvar gældende overfor dette Firma.

Det kom til en Ordning med N N, der udstedte Veksler for det Beløb, til hvilket hans Gæld til Bergesen da var opgjort, men Vekslerne indfries ikke, og N N betalte ialt kun 25 000 Kr.

Senere tilbød N N at betale 200 000 Kr til fuld Afgørelse af sin Skyld, hvilket Tilbud Bergesen, som nu forbeholdt sig Regres overfor C K Hansen, forelagde for C K Hansen, der gjorde gældende, at han maatte betragte Sagen som sig uvedkommende, men erklærede, at han under en Retssag ikke vilde hævde, at Bergesen kunde have faaet mere end 200 000 Kr fra N N.

N N saae sig heller ikke i Stand til at gennemføre denne Ordning, og Bergesen modtog kun et forholdsvis mindre Beløb fra N N.

Saaftremt N N havde opfyldt sit sidste nævnte Tilbud, vilde Bergesen fra ham have modtaget ialt norske Kr 223 775,00. Naar dette Beløb fradrages den ovennævnte Restskyld, Kr 655 686,65, fremkommer det paastaaente Beløb, norske Kr 431 911,65.

Under Sagen har Bergesen gjort gældende, at C K Hansen maa være pligtig at godtgøre ham dette Beløb, da Bergesen kun har indlædt sig paa at slutte Certeparti med N N i Tillid til, at denne var en Første Klasses Befragter saaledes som angivet af C K Hansen, og C K

Hansen maa være pligtig at tilsvare Erstatning, da det er oplyst, at N N's Forhold ikke kvalificerede ham til denne Betegnelse, idet han paa det paagældende Tidspunkt i Virkeligheden var insolvent og aldrig havde været god for den Sum, det drejede sig om i nærværende Forhold. Efter Bergesens Anbringende havde N N, der var ham ubekendt, et daarligt Ry, og N N nød ikke en saadan ubetinget Tillid, at han kunde kaldes en første Klasses Befragter, ligesom N N's Forhold i det Hele var saaledes, at det sagsøgte Firma ikke kan have troet, at N N var god for de ca 1 Mill Kr, Forretningen drejede sig om. Efter Sagsøgerens Formening maa det sagsøgte Firma imidlertid, selv om det har været i god Tro, være ansvarlig for den urigtige Oplysning, det har givet Sagsøgeren, da det under de foreliggende Omstændigheder i hvert Fald maa betegnes som uagtsomt at give saa misvisende Oplysninger om N N som sket.

Til Støtte for sit Standpunkt har Bergesen henvist til de Oplysninger, der er fremkommet om N N's økonomiske Stilling ved en af Revisions- og Forvaltningsinstituttet foretaget Undersøgelse.

Ifølge Institutets Erklæring af 7 Februar 1920 har N N's Forretning, der er startet i 1915, i Aarene 1915—1918 haft et Overskud paa:

1915.....	Kr 96 846,81
1916.....	— 19 735,58
1917.....	— 72 013,02
1918.....	— 2 122,04

Efter at de paa Privatkontoen debiterede Beløb var fragaaet med:

1915.....	Kr 55 013,65
1916.....	— 32 538,29
1917.....	— 29 325,28
1918.....	— 81 923,18

androg den indestaaende Kapital:

^{31/12} 1915.....	Kr 41 833,16
^{31/12} 1916.....	— 29 030,45
^{31/12} 1917.....	— 71 718,19
^{31/12} 1918 Underbalance	— 8 082,95

Ifølge Erklæringen udviser en Statusopgørelse for N N pr 1 December 1919 en samlet Underbalance af Kr 650 148,23. Institutet erklærer, at der er Føje til at antage, at der ved en Likvidation under rolig Afvikling ikke vilde blive mere end ca 25 pCt til de Kreditorer, der ikke er sikret ved Pant eller paa anden Maade. I Erklæringen hedder det videre: »Vi skal dog forøvrigt med alt muligt Forbehold pege paa den Omstændighed, at Driftsregnskabet for de 11 første Maaneder af 1919 kun af den Grund udviser et saa betydeligt Underskud, at der paa Snefond har maattet afskrives et Tab paa ca 825 000,— Kr og i modsat Fald vilde have vist en Fortjeneste paa ca 290 000,— Kr.«

Det sagsøgte Firma har paastaet sig frifundet, idet det har gjort gældende, at det ved den omhandlede Befragtning kun er optraadt som Mægler og derfor ikke staar del credere for Befragteren. C K Hansen

har benægtet at have paadraget sig noget Erstatningsansvar overfor Sagsøgeren, idet de Oplysninger, det sagsøgte Firma laa inde med angaaende N N, dels af egen Erfaring, dels fra deres Bankforbindelse i Forbindelse med N N's almindelige Omdømme gav Føje til at karakterisere N N som sket. C K Hansen har bestridt, at Mæglerfirmaet kan hæfte for, at det Omdømme, den paagældende Befragter nyder, ikke har tilstrækkelig reel Basis, og gjort gældende, at N N var solvent, idet N N's økonomiske Vanskeligheder, som det fremgaar af Revisions- & Forvaltningsinstitutets ovenciterede Erklæring, kun skyldes det uheldige Udfald af »Snefond«s Befragtning, der særlig er foraarsaget ved, at »Snefond«, skønt Befragtingen var sluttet prompte, først afsejlede fra Tyne den 16 Maj, hvilket bevirkede, at Skibet kom senere til New York end paaregnet.

C K Hansen havde selv staaet i Forretningsforbindelse med N N, der prompte havde opfyldt sine Forpligtelser, og en fra en herværende Hovedbank indhentet Oplysning om N N gik ud paa, at N N efter de af Banken indhentede Oplysninger skulde være en respektabel og dygtig, men noget smart Mand, der maa antages at være i Besiddelse af Midler og maatte anses at være god for sine Forretningsforpligtelser.

At vedkommende Bank har givet den anførte Oplysning er bekræftet ved den under Sagen fremlagte Skrivelse fra Banken.

Efter Sagsøgtes Anbringende nød N N Støtte af en anset russisk Forretningsmand, der imidlertid, da N N kom i Vanskeligheder med »Snefond«, ikke længere saae sig i Stand til at yde N N Hjælp, da han selv havde lidt Tab.

Sagsøgte har endvidere anført, at Sagsøgeren, selv om han havde Regresret, i hvert Fald har afskaaret sig fra at gøre denne gældende dels ved efter den af N N den 18 Juni foretagne Henvendelse at tilbageholde Oplysningerne om N N's Insolvens til den 3 Juli, dels ved i Telegram af 14 Juli at lade Sagsøgte anmode om ikke at foretage videre overfor N N, dels ved som ovenfor anført at forbyde, at »Snefond«s Ladning kompletteredes paa en Maade, der var i Strid med den norske Amerika Linies Interesser.

Ifølge det sagsøgte Firmas Anbringende vilde det, saafremt Sagsøgeren havde givet Underretning om Situationen og oplyst det om, at han vilde gøre Regresansvar gældende overfor Sagsøgte, med Lethed kunne have suppleret »Snefond«s Ladning eller paa anden Maade draget Omsorg for, at Tabet blev undgaaet eller i hvert Fald formindsket.

Da det sagsøgte Firma ikke i sin Egenskab af Mægler ved den omhandlede Befragtning staaer del credere for Befragteren, vil der kun være Spørgsmaal om Ansvar for Sagsøgte, saafremt det maa antages, at

Færdig fra Trykkeriet den 17 Maj 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 5.

Tirsdag den 11 April.

Sagsøgte har tilføjet Sagsøgeren Tab ved at give vildledende Oplysninger om Befragteren under saadanne Omstændigheder, at Sagsøgte maa være erstatningspligtig.

Det bemærkes foreløbig, at det maa bero paa et Skøn, om en Befragter kan betegnes som første Klasses, og at Sagsøgeren særlig ikke, fordi Befragteren betegnes saaledes, kunde gaa ud fra, at det maatte anses for udelukket, at der kunde lides Tab ved Forbindelsen med Befragteren.

Efter det under Sagen Oplyste findes der ikke tilstrækkelig Føje til at forkaste det sagsøgte Firmas Anbringende om, at det har givet den paagældende Oplysning om N N efter bedste Evne i Henhold til det Kendskab, det paa det foreliggende Grundlag maatte antages at have om N N's Forhold, og den Omstændighed, at N N senere kom i økonomiske Vanskeligheder, kan ikke anses som Bevis for, at N N i Maj 1919 ikke nød den Kredit, som det sagsøgte Firmas Udtalelser forudsætter. Hertil kommer, at Sagsøgeren, hvis han vilde holde sig til C K Hansen, straks burde have givet dette Firma Underretning, da han blev bekendt med, at N N ikke kunde opfylde sine Forpligtelser, for at C K Hansen ved selv at tage Affære kunde begrænse sit Tab, og navnlig burde Sagsøgeren ikke have bundet N N, da det gjaldt om at komplettere Ladningen, ved at forbyde ham at slutte til Norge. Da der herefter ikke findes tilstrækkeligt Grundlag til at paalægge det sagsøgte Firma Erstatningsansvar overfor Sagsøgeren, vil Sagsøgeren være at frifinde. Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at tilsvare Sagsøgte efter Omstændighederne med 2000 Kr.

Onsdag den 12 April.

R 258/1921. Firmaet **Anton C Herskind & Co** (Fenger)

mod

Aktieselskabet **Det Almindelige Handelskompagni** (Fich),

betræffende Appellantens Beføjelse til at træde tilbage fra en med Indstævnte afsluttet Handel om et Parti japansk Hvedemel.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14 Juni 1921: Sagsøgte, Firmaet Anton C Herskind & Co, bør til Sagsøgerne, A/S Det Almindelige Handelskompagni, betale Kr 10 725,45 med Renter 5 pCt p a af Kr 10 321,82 fra 5 November 1920, og af Kr 403,63 fra 5 Marts 1921, alt til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Anton C Herskind & Co, til Indstævnte, Aktieselskabet Det Almindelige Handelskompagni, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Skrivelse af 6 November 1920 bekræftede Firmaet Anton C Herskind & Co at have solgt til A/S Det Alm. Handelskompagni efter Prøve 10 Tons japansk Hvedemel for Afskibning fra London senest i Løbet af 10 Dage til en Pris af £ 39—10—0 pr 1016 kg cif Libau, London Nyvægt, Brutto for Netto inklusive Sække. Betalingen skulde erlægges ved Remburs i London, og efter Herskind & Co's Anmodning blev denne Remburs aabnet hos Firmaet B W Blydenstein & Co i London til Fordel for Herskind & Co's Sælgere Firmaet Glasz & Co i Amsterdam. Dokumenterne blev udleveret til Det Alm. Handelskompagnis London-firma og af dette oversendt hertil. I Konnossementerne var Varepartiet

angivet som Starch Powder »Japanischer Weizenpuder (mehl)«. Ifølge de under Sagen afgivne Vidneforklaringer gjorde Det Alm Handelskompagni Herskind & Co opmærksom paa, at Varepartiet i Konnossementerne ikke svarede til den Betegnelse, under hvilken Varerne var solgt, men Herskind & Co svarede hertil, at Japanischer Weizenpuder betød japansk Hvedemel.

Det Alm Handelskompagni solgte Partiet til forskellige Firmaer i Libau under Betegnelsen »japanisches Weizenmehl« til en Pris af danske Kroner 1,20 pr kg Brutto for Netto, London Nyvægt, cif Libau. Efter Varepartiets Ankomst stillede disse Købere imidlertid Partiet til Disposition for Det Alm Handelskompagni, idet de gjorde gældende, at Partiet bestod af Hvedestivelse i Stedet for Hvedemel. Det Alm Handelskompagni lod straks Meddelelsen gaa videre til Herskind & Co, stillede Partiet til Disposition og gjorde dette Firma ansvarligt for alle Følger, der maatte opstaa paa Grund af den mangelfulde Levering.

Herskind & Co svarede, at ved »Weizenpuder« forstodes fint Hvedemel og ikke under nogen Form Hvedestivelse. Firmaet erklærede at ville lade Reklamationen gaa videre til Sælgerne Glasz & Co i Amsterdam og erklærede at ville holde Det Alm Handelskompagni skadesløst i Sagen. Samtidig anmodede det Det Alm Handelskompagni om at søge Varen solgt i Estland. Dette lykkedes ikke, og efter at der var optaget forskellige Analyser, erklærede Herskind & Co, at Tilsagnet om at ville holde Det Alm Handelskompagni skadesløst, var afgivet under den Forudsætning, at den leverede Vare bestod af Hvedestivelse, og at Firmaet, da dette ved Analyserne havde vist sig ikke at være Tilfældet, ikke var bundet ved Tilsagnet.

Det Alm Handelskompagni fastholdt, at Varepartiet stod til Herskind & Co's Disposition, og har søgt Herskind & Co til Betaling af dels Kr 12 457,80 nemlig det Beløb, hvortil Varen er solgt til Køberne i Libau, og dels Kr 403,63 for Udlæg til Analyser m v eller ialt Kr 12 861,43 med Renter. Herskind & Co procederer til Frifindelse.

Det er oplyst, at Varepartiet blev fremsendt i Sække, der var mærkede »First Class Wheat Starch (Powder)«. Det maa endvidere ved de foretagne Analyser anses for godtgjort, at Varepartiet som Handelsvare ikke kan betegnes som Hvedemel. Partiet har vist sig højest at indeholde Raaprotein 1,19 pCt, medens Proteinindholdet i tørret Hvede efter de foreliggende Oplysninger udgør mindst 7 à 8 pCt. Paa den anden Side har Varepartiet foruden Hvedestivelse indeholdt Vævelementer af Hvede (Klidlele, Haar m m), og Partiet maa antages herefter heller ikke som Handelsvare rettelig at kunne betegnes som Hvedestivelse.

Herskind & Co har navnlig gjort gældende, at Varepartiet er købt efter Prøve, og at der ikke foreligger noget Bevis for, at den solgte Vare ikke fuldt ud har været prøvesvarende. Firmaet har henvist til Købelovens § 47 og gjort gældende, at Det Alm Handelskompagni som Følge af den der givne Regel maa være afskaaret fra at hæve det afsluttede Køb.

Det er oplyst, at der forud for Købets Afslutning er overgivet Det

Alm Handelskompagni en Prøve af Partiet, og at Det Alm Handelskompagni har undersøgt denne i Nærværelse af en Repræsentant for Herskind & Co. Ingen af Parterne havde særlig Kendskab til japansk Hvedemel, og begge gik ved Købets Afslutning ud fra, at Varen var Hvedemel. Prøvens Kvalitet forekom begge noget ejendommelig, men under Hensyn til, at Prisen laa under den almindelige Pris paa Hvedemel, gik man ud fra, at der mulig var Tale om Hvedemel af en ringere Kvalitet. Retten finder ikke, at det kan konstateres, at Manglerne ved det solgte Vareparti burde være opdaget ved den Undersøgelse, der blev foretaget af Det Alm Handelskompagni forinden Købets Afslutning. Almindelig Handelsbrug kræver ikke, at der ved Køb af Hvedemel optages Analyse af de overleverede Prøver. Retten har haft Adgang til at se en Prøve af Partiet, og det skønnes ikke, at det ved den Undersøgelse, som almindelig Handelsbrug kræver, er muligt at opdage, at Partiet ikke er Hvedemel. Varen frembyder ej heller saadanne Ejendommeligheder, at der er Grund til at fatte Mistanke om, at Varen ikke er Hvedemel, saaledes at denne Omstændighed kunde medføre, at det maatte anses for naturligt, at Køberen lod optage Analyse.

Som Følge af det Anførte findes Det Alm Handelskompagni at have været berettiget til at hæve det afsluttede Køb.

Med Hensyn til det Erstatningsbeløb, der vil kunne tilkendes Det Alm Handelskompagni bemærkes, at medens Det Alm Handelskompagni har købt Varen efter Prøve, ses Salget til Køberne i Libau ikke at være sket »efter Prøve«. Retten finder, at denne Omstændighed ikke kan lades ude af Betragtning, da Besigtigelsen af en Prøve mulig kunde have været bestemmende for, om Køberne i Libau vilde have købt Partiet. Det findes under de foreliggende Omstændigheder betænkeligt at tilpligte Herskind & Co at betale Det Alm Handelskompagni den af Selskabet opgivne tabte Avance, og det findes herefter, at Herskind & Co kun bør tilpligtes at tilbagebetale Det Alm Handelskompagni den af Selskabet erlagte Købesum, der udgør Kr 10 321,82 med Renter heraf 5 pCt p a fra 5 November 1920, samt de af Selskabet afholdte Udgifter til Analyser m m ialt Kr 403,63 med Renter 5 pCt p a fra Sagens Berømmelse den 5 Marts 1921. Endvidere vil Herskind & Co have at godtgøre Det Alm Handelskompagni Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 91/1922 (**Rigsadvokaten mod Viktor Henry Hansen**) blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 232 dels for 5te Gang begaaet groft Tyveri dels jfr dens § 51 for Meddelagtighed i for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri, samt i Medfør af Straffelovens § 241, I efter dens § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri, samtlige Bestemmelser jfr Straffelovens § 39, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 86/1922 (Rigsadvokaten mod **Marius Henry Kristian Jørgensen**) blev Tiltalte for simpelt og groft Tyveri efter Straffelovens §§ 228 og 229 IV anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Onsdag den 19 April.

R 441/1921. Murermester **Einer Jensen** (Harboe)

mod

Frederiksberg Kommunalbestyrelse (David),

betræffende Størrelsen af det Appellanten tilkommende Mestersalær.

Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1921: Sagsøgte, Frederiksberg Kommune, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Murermester Einer Jensen, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør til Sagsøgte betale 780 Kr 70 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 6 Oktober 1921, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Indstævnte er frifundet for Appellantens Tiltale. Derimod vil Appellanten ikke kunne dømmes til at tilbagebetale de i Dommen nævnte fire Salærbeløb paa tilsammen 780 Kroner 70 Øre, idet disse Beløb er betalt af Indstævnte, skønt det af Appellantens Regninger klart fremgik, at han havde beregnet sig dem som Mestersalær, og idet en væsentlig Del deraf endog er betalt, efter at Indstævnte havde modtaget Appellantens Skrivelse af 9 Marts 1920. Appellanten vil herefter paa sin Side være at frifinde for Indstævntes Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Murermester Einer Jensen og Indstævnte, Frederiksberg Kommune, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Frederiksberg Kommunalbestyrelse havde besluttet at opføre nogle Nybygninger paa Karreen Peter Bangsvej—Stægers Allé—Hattesens Allé—Dalgas Boulevard og havde udbudt Udførelsen af Udgravning og Kørebaner m v i Entreprise, tilbød Murermester Einer Jensen i Skrivelse af 28 Januar 1919 at udføre dette Arbejde i Henhold til Tegninger og Beskrivelse for en Sum af 24 656 Kr, idet han tog Forbehold med Hensyn til Prisstigning af Arbejdsløen. Ved en d 4 Februar 1919 afsluttet Kontrakt mellem Kommunens økonomiske Forvaltning og Murermester Jensen overdrog Forvaltningen Jensen Udførelsen af de nævnte Arbejder i Henhold til Tilbudet for den deri angivne Betaling. Det hedder dernæst i Kontrakten, at Kommunen overensstemmende med den i Tilbudet tagne Reservation holder Murermesteren skadesløs for saadan Forhøjelse af Arbejdslønnen, som maatte være en Følge af overenskomstmæssige Lønforhøjelser i vedkommende Fag efter 28 Januar 1919. Efter at Kommunen senere havde udbudt Murerarbejdet m v ved det fornævnte Byggeforetagende i Entreprise, tilbød Murermester Jensen ved Skrivelse af 12 Juni 1919 at udføre Arbejdet i Henhold til Tegninger og Beskrivelser for en samlet Sum af 845 436 Kr, idet han tog Forbehold med Hensyn til Prisstigninger, ligesom han erklærede at ville fradrage eventuelle Pristald. Den 10 Juli 1919 afsluttedes der en Kontrakt mellem Kommunens økonomiske Forvaltning og Jensen, hvorved Udførelsen af de ovennævnte Arbejder i Henhold til Tilbudet overdroges Jensen for den anførte Betaling. Kontrakten indeholder dernæst bl a følgende Bestemmelser:

»Som forbeholdt i Tilbudet af $\frac{12}{100}$ 1919 ydes der — udover Tilbudssummen — Murermesteren Godtgørelse for saadanne Merudgifter, der er en Følge af Stigning i Lønninger og Materialepriser udover de der $\frac{12}{100}$ 1919 gældende.

Til Gengæld forbeholder Kommunen sig Afslag i Kontraktsummen som Følge af mulige Fald i Lønninger og Materialepriser.

Som Grundlag for Beregning af saadanne eventuelle Godtgørelser tjener, forsaavidt angaar Arbejdslønnen, de til enhver Tid ifølge Overenskomst mellem de paagældende faglige Organisationer fastslaaede Lønsetser og for Materialernes Vedkommende de ifølge vedhæftede Liste — — — paaregnede Materialepriser, og de ved Køb af Materiale efter den $\frac{12}{100}$ 1919 virkelig opnaaede Priser. — — — De ifølge foranstaaende eventuelt krævede Tillæg eller Fradrag maa dokumenteres paa behørig Maade overfor Kommunens Tilsynsførende ved Fremlæggelse af Arbejdsregnskaber, Kontrakter, Sluttedler eller lignende.«

Medens de foranførte Tilbud afgaves paa Grundlag af en Priskurant af 1916 med et Dyrtdistillæg, der ved Tilbudenes Afgivelse var 82 pCt, var Priskuranten af 1916, inden Murermester Jensen fra de ved Arbejdet beskæftigede Svende modtog den første Opgørelse over deres Tilgode-

havende, traadt ud af Kraft, og en ny Priskurant af 1919 med forhøjet Takst og et Dyrtidstillæg af 43 pCt traadt i Kraft; fra August 1920 kom hertil yderligere et Tillæg af 13 Øre pr Time. Prisen paa Materialier, bl a Mursten, steg ligeledes betydeligt under Arbejdets Udførelse.

Under 6 December 1919, 20 s M og 22 Januar 1920 tilstillede Murer-mester Jensen — der uden Indsigelse af Kommunen havde faaet betalt de Udgravningsforetagendet vedrørende Regninger, hvorpaa var opført saavel Dyrtidstillæggene som 10 pCt heraf som Mestersalær — Kommunen Regninger over de indtil Udgangen af December 1919 paaløbne Merudgifter paa Materialier og Arbejdsløn vedrørende Murerarbejdet tillagt 10 pCt Mestersalær henholdsvis 213 Kr 21 Øre, 23 Kr 55 Øre og 450 Kr 27 Øre. De nævnte tre Regninger blev uden Indsigelse betalt af Kommunen, men ved Skrivelse af 4 Marts 1920 meddelte den tilsynsførende Arkitekt Jensen, at Kommunen var af den Opfattelse, at det ikke kunde paahvile den at betale Ekstrasalær til Mestre som Følge af en efter Arbejdskontraktens Afslutning foretaget Forhøjelse af Arbejdsløningerne eller lignende. Herpaa svarede Jensen ved Skrivelse af 9 s M, at der efter hans Opfattelse maatte tilkomme ham Salær af nævnte Forhøjelse, og at han derfor maatte protestere mod, at hans Krav om 10 pCt Mestersalær blev ham beskaaret. Den 16 s M tilstillede Jensen Kommunen Regning over de indtil Udgangen af Januar 1920 paaløbne Merudgifter paa Materialier med Tillæg af 10 pCt Mestersalær, 93 Kr 67 Øre, hvilken Regning blev fuldt betalt af Kommunen. Paa en Række Regninger, som Jensen derefter i Tiden fra den 6 April 1920 til den 30 Juni 1921 tilstillede Kommunen, opførte han som Mestersalær 10 pCt af Dyrtidstillæggene og Prisstigningen paa Materialier eller ialt 21 371 Kr 34 Øre, men medens Kommunen godtgjorde selve Prisstigningen m v, nægtede den at betale Jensen nogen Del af de som Mestersalær opførte Beløb.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, fornævnte Jensen, paa-staaet Sagsøgte, Frederiksberg Kommune, dømt til Betaling af det oven-anførte Beløb 21 371 Kr 34 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 13 September d A, til Betaling sker.

Kommunen procederer til Frifindelse, hvorhos den har paastaet Jensen dømt til at betale den 780 Kr 70 Øre — nemlig de ovennævnte Beløb: 213 Kr 21 Øre, 23 Kr 55 Øre, 450 Kr 27 Øre og 93 Kr 67 Øre — med Renter heraf 5 pCt p a fra Sværskriftets Dato den 6 Oktober d A, til Betaling sker.

Sagsøgeren har protesteret imod, at der tilkendes Kommunen nogen Del af det af den fordrede Beløb.

Til Støtte for sin Paastand gør Sagsøgeren gældende, at den i Kontrakten af 10 Juli 1919 fastsatte Entreprisesums Forhøjelse med Dyrtidstillæggene m v har paaført ham ikke blot Rentetab og yderligere Administrationsudgifter samt Merudgift til Strejkeforsikring, men ogsaa forøget personligt Arbejde, hvilke Udgifter, tillagt Godtgørelse for personligt Arbejde, Sagsøgeren under Domsforhandlingen har opgjort til ialt 18 459 Kr 66 Øre.

Sagsøgeren hævder nu, at han ifølge Kontrakten af Juli 1919 har

Krav paa at faa disse Udgifter dækket af Kommunen, idet de i den citerede Del af Kontrakten benyttede Udtryk om Godtgørelse for saadanne Merudgifter, der »er en Følge af Stigning i Lønninger og Materialepriser — — —«, ogsaa omfatter de nysnævnte Udgifter.

Sagsøgeren anfører endvidere, at det er Kutyme, at der beregnes Mestersalær af Dyrtidstillæg, i hvilken Henseende han har henvist til et Cirkulære af 12 Juli 1919 fra Oldermændene for Murer- og Stenhuggerlauget, hvori det efter Angivelse af nogle indtraadte Forhøjelser i Murerarbejdspriserne hedder, at der til »ovennævnte Forhøjelser tillægges yderligere Mestersalær«, og til, at Kommunen uden Indsigelse har betalt Mestersalær af Dyrtidstillæggene ved Udgravningsarbejdet.

Der findes imidlertid at maatte gives Kommunen Medhold i, at Kontrakten af 10 Juli 1919 ikke hjemler Sagsøgeren, der har paataget sig at udføre Arbejdet for en bestemt Entreprisenum, kun med det angivne Forbehold med Hensyn til Stigning af Lønning og Materialepriser, Ret til at erholde Godtgørelse for andet end de direkte Merudgifter til Arbejds løn og Materiale. Da det dernæst ikke mod Kommunens Benægtelse kan anses godtgjort, at det er almindelig Kutyme, at Mestersalær betales af Dyrtidstillæg og Prisforhøjelser som de heromhandlede, i hvilken Henseende Cirkulæret af 12 Juli 1919 ikke kan være afgørende, og da den Omstændighed, at Kommunen uden Indsigelse har betalt Mestersalær af Dyrtidstillæggene vedrørende Udgravningsarbejdet, ikke kan medføre nogen Forpligtelse for Kommunen til at betale saadant Salær for det heromhandlede Arbejdes Vedkommende, findes Kommunen at have haft Føje til at gaa ud fra, at der ikke var Spørgsmaal om at betale yderligere end den aftalte Sum samt Dyrtidstillæg og Forhøjelse af Materialepriserne, og dens Paastand om Frifindelse vil derfor være at tage til Følge.

Da der dernæst maa gaas ud fra, at det fornævnte Beløb 780 Kr 70 Øre, som det herefter ikke har paahvilet Kommunen at betale, er erlagt til Sagsøgeren ved en Fejltagelse, vil Sagsøgeren have at tilbagebetale Kommunen Beløbet, hvoraf der vil være at tillægge Kommunen Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Kommunen med 400 Kr.

Torsdag den 20 April

Ved Højesterets Dom i Sag R 459/1921 (**Rigsadvokaten mod Thomas Jensen**) blev Tiltalte for tredje Gang begaaet simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 231, I med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Fredag den 21 April.

R 460/1921.

Rigsadvokaten
mod

Niels Peter Andersen Glarbo (Bache),

der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 24 Oktober 1921: Tiltalte Niels Peter Andersen Glarbo bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage samt i Erstatning til Statskassen betale 2795 Kr 19 Øre. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 80 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Niels
Peter Andersen Glarbo til Højesteretssagfø-
rer Bache 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Møller Niels Peter Andersen Glarbo, der er født den 1 September 1873, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, ifølge Anklageskrift af 31 August d A sat under Tiltale til at lide Straf:

- A) Efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved i December 1920 og Januar 1921 at have formaaet Brugsforeningsuddeler Jens Martinus Løvstrup, Varde, som Bestyrer af et i Varde værende Statslager, jfr Kornlov 10 September 1920 § 1 og § 2 i Bekendtgørelse Nr 506 af 14 s M, til at udbetale sig, dels direkte, dels gennem tre Jordbrugere, den i ovennævnte Kornlovs § 3 fastsatte Pris for 9626 kg Rug, som han falskeligt angav at være leveret af Jordbrugere direkte til hans Mølle, medens i Virkeligheden intet var leveret, og ved, da han samtidig maatte betale Statslageret den i Kornlovens § 5

omhandlede Pris af 15 Kr pr 100 kg Rug, derved svigagtigt at have tilvendt sig Statens Tilskud (Differencen mellem Prisen efter Lovens § 3 og Lovens § 5), hvilket Tilskud for det nævnte Kvantum af 9626 kg Rug er beregnet til et Beløb af 2795 Kr 19 Øre.

- B) Efter Lov af 16 November 1914 og Lov af 7 December 1917 for Overtrædelse af § 4 i Bekendtgørelse Nr 506 af 14 September 1920 om Aflevering af Brødkorn paa Statens Lagre m v ved i Aarene 1920 og 1921 at have modtaget Brødkorn direkte fra Jordbrugere, uanset at Tiltalte ikke havde Kontrakt med Brødkornsadministrationen om Statslager.

Tiltalte har erkendt, at han paa den under A nærmere angivne Maade har erholdt det der nævnte Beløb udbetalt, og at han — som under B anført — har modtaget Brødkorn direkte fra Jordbrugere. Han har imidlertid med Hensyn til det førstnævnte Forhold forklaret, at han herved hverken har indvundet nogen Berigelse eller tilføjet nogen anden Tab, ligesaa lidt som han har tilsigtet saadant, i hvilken Henseende hans Forklaring nærmere gaar ud paa, at han, der som Møller for hvert Rugmelskort af Paalydende 100 kg til Udjævning af Svind ved Formaling m v af Statslageret fik udleveret 103 kg Rug, paa dette Overskud har sparet fra $\frac{1}{2}$ til 2 kg pr Td Rug og fortsat med denne Opsparing gennem flere Aar, i hvilke han malede ca 3600 Tdr Rug aarlig, og at han, der mener sig berettiget til at nyde Fordel af denne Opsparing paa anden Maade, og i hvert Fald ved Ophøret af Rationeringen eller det Offentliges Tilskud vilde kunne have indvundet et Beløb, der svarer til det under A angivne. Med Hensyn til det under B anførte Forhold har han forklaret, at det ved det paagældende Statslager ligesom ved forskellige andre lignende Lagre var en faktisk eksisterende og tolereret Sædvane, at man ved Brødkornets Aflevering gik uden om Lageret. Ligesom det i sidstnævnte Henseende Oplyste ikke giver tilstrækkelig Anledning til at fritage Tiltalte for Straf i Anledning af den af ham begaaede Overtrædelse af den i Anklageskriftet under B anførte Bekendtgørelse, saaledes findes Tiltalte ved det under A ommeldte Forhold at have gjort sig skyldig i Bedrageri, idet han, selv afset fra, at han paa det Tidspunkt, da han gjorde sig skyldig i det heromhandlede Forhold, intet Kendskab havde eller kunde have til, hvorledes Opgøret mellem Brødkornsadministrationen og Møllerne med Hensyn til de hos dem ved Kornordningens Ophør beroende Kornbeholdninger nærmere vilde finde Sted, indtil saadant Ophør indtraadte, intet Krav havde overfor Statskassen for Godtgørelse for de paa den af ham anførte Maade opsparede Melkort og ej heller sammesteds kunde opnaa nogen saadan paa lovlig Maade.

Tiltalte vil herefter være at anse dels efter Straffelovens § 251, dels efter Lov Nr 278 af 16 November 1914 med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 efter Omstændighederne findes passende under et at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Efter derom nedlagt Paastand vil Tiltalte derhos være at tilpligte at betale i Erstatning til Statskassen 2795 Kr 19 Øre.

Tiltalte vil endelig have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 80 Kr.

R 41/1922. Gaardfæster **Niels Jørgensen** (Hansen)

m o d

Lensgreve **J J I M Holstein-Ledreborg** (Martensen-Larsen),

betræffende Appellantens Ret til at faa Skøde paa en Fæstegaard.

Østre Landsrets Dom af 7 December 1921: Sagsøgte, Lensgreve J J I M Holstein Ledreborg, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardmand Niels Jørgensen af Hule- og Bispegaard i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardfæster Niels Jørgensen, til Indstævnte, Lensgreve J J I M Holstein-Ledreborg med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kendelse afsagt den 16 Juni d A af den overordnede Fæsteflønningsskommission er det bestemt, at Gaarden Matr Nr 2 a Hule- og Bispegaard, Allerslev Sogn, der er bortfæstet til Gaardmand Niels Jørgensen, vil være at optage paa den af Grevskabet Ledreborg i Henhold til Lov om Fæstegodsets Overgang til Selveje Nr 373 af 30 Juni 1919 afgivne Fortegnelse og at vurdere efter Loven.

Da Besidderen af Grevskabet Ledreborg, Lensgreve J J I M Holstein har vægret sig ved at efterkomme denne Kendelse og nægtet at med-

dele Niels Jørgensen Skøde paa Fæstegaarden, har denne under nærværende Sag paastaet Grev Holstein tilpligtet mod Betaling af 25 029 Kr 71 Øre, hvortil Købesummen paa Grundlag af en den 30 December i A afholdt Vurderingsforretning er opgjort, at meddele ham Skøde paa Gaarden.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Af Sagen fremgaar det, at Sagsøgte den 7*) August 1919 indgav Andragende til Landbrugsministeriet om dettes Anerkendelse af, at han i Henhold til en ham ved kgl Resolution af 2 April 1845 tilkommende Ret til paa Grund af Hoveriets Afskaffelse at indtage Bondejord til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord indtøg den ovennævnte Fæstegaard, og ved Skrivelse af 13 April 1920 meddelte Ministeriet Sagsøgte den ansøgte Anerkendelse. Den 13 December 1919 indsendte Sagsøgte til Landbrugsministeriet den i Loven af 30 Juni 1919 § 5 paabudte Fortegnelse uden paa denne at opføre Matr Nr 2 a Hulegaard og uden paa Fortegnelsen at gøre Bemærkning om, at denne Gaard agtedes indtaget til Raadighed.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren for den overordnede Fæsteafløsningskommission gjort gældende, at Sagsøgte i Henhold til Lovens § 3, 1 Stk, var pligtig til »under Rettens Fortabelse« paa den i § 5 omhandlede Fortegnelse at anmelde til Landbrugsministeriet, paa hvilke Jorder han ønskede sin Indtagelsesret bragt til Anvendelse, og efter at Kommissionen har givet Sagsøgeren Medhold i denne Betragtning, har Sagsøgeren under nærværende Sag yderligere gjort gældende, at Spørgsmaalet om Sagsøgerens Ret til at erholde Gaarden overdraget til Selveje herved er endeligt afgjort, idet Lovens § 5, 3 Stk, bestemmer, at mulige Uoverensstemmelser mellem Ejer og Bruger om, hvorvidt en Ejendom skal optages paa Fortegnelsen, afgøres af Afløsningskommissionen.

Til Støtte for sin Frifindelsepaastand gør Sagsøgte gældende, at den af ham alt tidligere erhvervede Ret til Indtagelse af Bondejord er holdt i Kraft og kan anvendes paa den heromhandlede Fæstegaard, naar han — som sket — allerede forinden Indsendelsen af Fortegnelsen har gjort Anmeldelse til Landbrugsministeriet herom og senere har faaet dettes Anerkendelse heraf, hvortil kommer, at Sagsøgeren forinden Udlobbet af den i Lovens § 5 foreskrevne Frist var kendt med, at Sagsøgte agtede at indtage Gaarden.

Idet bemærkes, at Spørgsmaalet om Godsejerens Forpligtelse til at afhænde den heromhandlede Ejendom i Henhold til Loven ikke kan antages at være unddraget Domstolenes Afgørelse, og da der maa gives Sagsøgte Medhold i det af ham til Støtte for hans Frifindelsepaastand Anførte, vil denne være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgeren vil have at betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 500 Kr.

*) Skal være 6.

R 471/1921. Aktieselskabet De forenede Cigar- og Tobaksfabriker i Skive (Hansen)

mod

Landinspektør N Smed Søndergaard (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Skade forvoldt ved et Automobilsammenstød.

Vestre Landsrets Dom af 1 Oktober 1921: De Sagsøgte, A/S De forenede Cigar- og Tobaksfabriker i Skive, bør til Sagsøgeren, Landinspektør N Smed Søndergaard, betale 1149 Kr 50 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra den 18 Februar 1921, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Af Proceduren og Sagens Oplysninger fremgaar, at Indstævntes Automobil i Sammenstødsøjeblikket kørte med en Fart af ikke over 10 km, og at det bagud vendende Glas i Appellantens Baglygte manglede — hvad Appellantens Chauffør var bekendt med — saaledes at Flammen i Lygten var udsat for let at slukkes. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet De forenede Cigar- og Tobaksfabriker i Skive, til Indstævnte, Landinspektør N Smed Søndergaard, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Sagsøgeren, Landinspektør N Smed Søndergaard i Thisted, den 9 November i A om Aftenen ved Sekstiden i Bælgmørke og stærk Taage kom kørende ad Landevejen fra Oddesund til Thisted i det ham tilhørende Automobil S 1107, kørte han ved Landsbyen Heltborg bag fra ind i et de Sagsøgte, A/S De forenede Cigar- og Tobaksfabriker

i Skive, tilhørende, af deres Chauffør Sørensen ført Automobil T 707, som holdt stille paa højre Side af Vejen. Ved Sammenstødet led Sagsøgerens Automobil en Del Skade, og Reparationen heraf samt Maling har kostet 899 Kr 50 Øre. Idet Sagsøgeren har anbragt, at de Sagsøgte er ansvarlige for Sammenstødet og følgelig maa erstatte ham det fornævnte Beløb samt den hans Automobil ved Sammenstødet tilføjede Forringelse som Handelsvare, hvilken Forringelse han i Stævningen har ansat til 250 Kr, har han under nærværende ved Retten for Skive Købstad m v forberedte Sag oprindelig paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale ham de nævnte Beløb ialt 1149 Kr 50 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 18 Februar 1921, indtil Betaling sker; men efter at det i en under Sagens Forberedelse foranstaltet Syns- og Skønsforretning var udtalt, at Automobilets Handelsværdi var forringet med 600—800 Kr, har han under Domsforhandlingen forhøjet Beløbet 250 med 450 Kr, saaledes at hans endelige Paastand gaar ud paa Tilkendelse af 1599 Kr 50 Øre med Renter. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale, idet de har gjort gældende, at Sammenstødet var hændeligt fra deres Side.

Efter det Oplyste havde Automobilerne, der maa antages paa Grund af Mørket og Taagen ikkun at have kørt med en Fart af 10 à 15 km i Timen, i nogen Tid forinden Sammenstødet været opmærksomme paa hinanden navnlig saaledes, at Sagsøgeren kunde se Baglygten paa det foran kørende Automobil. Efter Sagsøgerens Fremstilling blev Baglygtens Lys imidlertid borte for ham, og da han derefter kørte langsomt frem med skarpt Udkig, blev han i kun faa Meters Afstand fra de Sagsøgtes Automobil opmærksom paa dette, der holdt stille, og hvis Baglygte da viste sig ikke at være tændt, og uagtet han bremsede af al Magt, var Sammenstødet uundgaaeligt.

Efter det Oplyste var Grunden til, at de Sagsøgtes Automobil holdt stille, den, at den ene af dets Forlygter var gaaet ud; men forinden Lygten var blevet tændt, skete Sammenstødet, der, efter hvad de Sagsøgte har villet gøre gældende, kunde have været afværget ved, at Sagsøgerens Automobil havde holdt tilstrækkeligt Udkig eller givet Signal med Tudehornet.

Ved den af Assistent Jens Madsen Jensen, der var Passager paa Sagsøgerens Automobil, afgivne Vidneforklaring og Sagens øvrige Oplysninger, maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at Baglygten paa de Sagsøgtes Automobil ikke var tændt i Sammenstødsøjeblikket, og da de Sagsøgtes Chauffør umiddelbart før eller samtidig med, at han standsede sit Automobil, kunde have forvisset sig om, at Lygten var tændt, eller have truffet andre Foranstaltninger for at advare mulige andre Køretøjer, men har undladt saadant, maa de Sagsøgte være pligtige at erstatte Sagsøgeren, der ikke har udvist nogen Forsømmelighed, den skete Skade.

Hvad Erstatningens Størrelse angaar har de Sagsøgte ikke protesteret mod Størrelsen af Beløbet 899 Kr 50 Øre, hvorimod de har bestridt, at Sagsøgeren har Krav paa Erstatning for Automobilets Forringelse som Handelsvare, og specielt modsat sig Sagsøgerens Paastand om Forhøjelse af Erstatningen herfor. Vel maa nu Sagsøgeren anses at have Krav paa Erstatning for den heromhandlede Forringelse, men idet Be-

tingelserne i Retsplejelovens § 366 for en Udvidelse af Paastanden ikke kan anses at være til Stede, og Fremsættelsen af den udvidede Paastand følgelig maa nægtes, findes Erstatningen for Forringelsen passende at kunne ansættes til det af Sagsøgeren oprindelig beregnede Beløb 250 Kr.

Som Følge af det Anførte vil de Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgeren 1149 Kr 50 Øre tilligemed Renter deraf som paastaaet, hvorhos de vil have at godtgøre ham Sagens Omkostninger med 250 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Mandag den 24 April.

Ved Højesterets Dom i Sag R 90/1922 (**Rigsadvokaten mod Sigfred Axel Martin Persson**) blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 231, II for 3die Gang begaaet groft Tyveri samt i Medfør af dens § 241, I efter dens § 238 for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

R 77/1922.

Rigsadvokaten

• m o d

Gunnar Julius Hansen (Forsv: Stein),

der tiltales for Tyveri og Brandstiftelse.

Østre Landsrets Dom af 30 Januar 1922: Den indankede Dom og den den 16 November 1921 mod Tiltalte Gunnar Julius Hansen rejste Tiltale ophæves. Tiltalte bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale i Erstatning til Den alm Brandforsikring for Landbygninger 13 909 Kr og til Forsikringsselskabet »Danmark« 7998 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører K Levysohn, 60 Kr. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen forsaauidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Gunnar Julius Hansen til Højesteretssagfører Stein 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved den indankede af Retten for Københavns Amts søndre og Amager Birk den 23 November f A afsagte Dom er Tiltalte Gunnar Julius Hansen anset efter Straffelovens §§ 228, 229 og 281, disse §§ sammenholdt med § 37, med Straf af Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt dømt til at betale, dels i Erstatning til Den alm Brandforsikring for Landbygninger 13 909 Kr og til Forsikringsselskabet »Danmark« 7998 Kr, dels de med Sagens Behandling i første Instans forbundne Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Underretten beskikkede Forsvarer, Sagfører Mandal-Bertelsen, 60 Kr.

Anklagemyndigheden har under 7 December f A hertil Retten paaanket denne Dom til Ophævelse med den Begrundelse, at Sagen med Urette er paadømt ved Underretten, hvorhos Anklagemyndigheden samtidig for Landsretten som første Instans har rejst Tiltale mod fornævnte Gunnar Julius Hansen til Straf for simpelt Tyveri:

I. ved den 2 April 1920 ved sin Afmønstring fra Skonnerten »Lynæs« at frastjæle Matros Georg Newton et Par frit fremme beroende Gummi-støvler til Værdi 35 Kr,

II. ved den 21 Juli s A i Karlekammeret paa en Gaard i Lydinge, Krarup Sogn, hvortil Adgangen var uhindret, at frastjæle Tjenestekarl Marinus Hattenkam et Par frit fremme beroende Sko til Værdi 30 Kr og fra uaflaaset Skab kontant 2 Kr 10 Øre,

III. ved den 30 Aug s A i en Ejendom i Mullerød, hvortil Adgangen var uhindret, at frastjæle Husmand Hans Peter Madsen Brød m m til Værdi 1 Kr og kontant 65 Kr, der alt beroede frit fremme,

IV. ved samme Dag at frastjæle Gaardejer Anders Klyvager en til 50 Kr vurderet Pram, der laa fortøjet ved en Bro i Skovkrog, idet han løste Prammen for at ro over til Sønderborg, men landede paa Helnæs og efterlod Prammen der, uden at gøre noget for, at den kom tilbage til Ejeren,

V. ved den 2 Oktober s A i et Karlekammer, hvortil Adgangen var uhindret, paa Padesølund paa Skalbjergh Mark at frastjæle Tjenestekarl Simon Nielsen et Par Støvler til Værdi 12 Kr,

Færdig fra Trykkeriet den 24 Maj 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 6.

Mandag den 24 April.

VI. ved den 4 s M i et Hus paa Magtenbølle Mark, hvortil Adgangen var uhindret, at frastjæle Arbejdsmand Henrik Larsen en i uaflaaset Skab beroende Jakke til Værdi 15 Kr,

VII. ved Natten mellem den 12 og 13 Marts 1921 at frastjæle Murermester Wulff, Bakkebølle, en Pram, der laa fortøjet ved en Bro paa Stranden ved Nyraad Mark, idet han løste Prammen, roede over til Falster og efterlod den dér, uden at gøre noget for, at den kom tilbage til Ejeren,

VIII. ved den 14 s M i Havnen i Nykøbing F ombord paa Galeasen »Marie«, hvortil Adgangen var uhindret, at frastjæle Letmatros Peter E F H Olsen et Par frit fremme beroende Benklæder til Værdi 8 Kr,

IX. ved Natten mellem 18 og 19 s M fra en Stue, hvortil Adgangen var uhindret, hos Avlsbruger Jens Christian Mikkelsen af Rødby Mark, at frastjæle denne kontant 300 Kr, der beroede i uaflaaset Skuffe, for groft Tyveri:

X. ved en Dag i Slutningen af August Maaned 1920 i tyvagtig Hensigt at skaffe sig Indgang gennem et Vindue til Husmand Rasmus Poulsens Ejendom i Katterød og stjæle 4 Flasker til Værdi 1 Kr 50 Øre, og

XI. ved den 29 s M i tyvagtig Hensigt paa samme Maade at skaffe sig Indgang sammesteds og stjæle et Jagtgevær m v, ialt til Værdi 33 Kr, samt for Brandstiftelse:

XII. ved, uden at der var saadanne Omstændigheder tilstede, at han maatte indse, at Andres Liv derved udsattes for aabenbar Fare — den 30 Juli 1921 efter Aftale med en anden, ikke under denne Sag tiltalt Elev paa Skolehjemmet »Prøven« at sætte Ild paa den til Hjemmet hørende Lade, der tilligemed Kostald, Svinehus og Vognskur nedbrændte med en Del deri værende Løsoere.

Da Underretten efter Retsplejelovens § 687 har savnet Hjemmel til at paakende Sagen, vil den indankede Dom og den i Retsmødet den 16 November f A forud for Sagens Optagelse til Dom i Henhold til Retsplejelovens § 925 Tiltalte givne Tilkendegivelse om, at han ved fornævnte Underret sættes under Tiltale for Tyveri og Brandstiftelse, være at ophæve.

Idet Ankemeddelelsen af 7 December f A efter sit Indhold fyldestgør Fordringerne efter Retsplejelovens § 912, jfr § 831, 1 Stk, til et behørigt Anklageskrift og saaledes vil kunne træde i Stedet for et saadant, og da Tiltalte og den for ham beskikkede Værge efter stedfundet Forkyndelse af Ankemeddelelsen har frafaldet videre Kald og Varsel, findes Sagen paa det foreliggende Grundlag at kunne paakendes af Landsretten som første Instans.

Tiltalte er født den 26 Januar 1904 og ikke forhen straffet, hvorimod han ved Justitsministeriets Resolutioner af 3 Juli 1920 og 9 August s A i Medfør af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 15 blev fritaget for at sættes under Tiltale for Tyveri paa Vilkaar, at han undergaves Tilsyn af Foreningen Fængselshjælpen til sit fyldte 19. Aar, og ved samme Ministeriums Resolutioner af 8 November 1920 og 31 Maj 1921 i Medfør af fornævnte Lovbestemmelse paany blev fritaget for at sættes under Tiltale for Tyveri paa Vilkaar, at han undergaves Værgeraadsinstitutionens Forsorg og ved dennes Foranstaltning anbragtes paa en Opdragelsesanstalt, alt med Tilkendegivelse af, at Sagerne efter Justitsministeriets Bestemmelse vilde være at genoptage, saafremt han inden Tilsynets Ophør enten gjorde sig skyldig i ny Forbrydelse eller begik væsenlig Overtrædelse af de ham meddelte Forskrifter. Efter at Tiltalte var blevet anbragt paa Foreningen Fængselshjælpen Skolehjem »Prøven« i Rødovre, og det var oplyst, at Tiltalte havde været Gerningsmand til den ovenfor under XII nævnte Brandstiftelse, blev det under 8 November f A af Justitsministeriet resolveret, at de tidligere Sager nu vilde være at genoptage og den sidstnævnte Forbrydelses Paadømmelse at inddrage under disse.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i samtlige de Forhold, for hvilke han tiltales, under de nærmere Omstændigheder, der angives i den i Stedet for Anklageskrift trædende Ankemeddelelse. I Henhold hertil vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens §§ 228, 229 og 281, disse §§ sammenholdt med Straffelovens § 37, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, hvorhos han vil have at udrede de nedennævnte Erstatninger.

Tirsdag den 25 April.

R 390/1921. Aktieselskabet **Skive Markfrøkontor** (Overretssagfører Jarner)

mod

Godsejer **Ove Svendsen** (Steglich-Petersen),

betræffende Indstævntes Krav paa Betaling for et til Appellanten leveret Parti Frø.

Vestre Landsrets Dom af 29 August 1921: De Indstævnte, Aktieselskabet Skive Markfrøkontor, bør til Sagsøgeren, Godsejer Ove Svendsen, betale 5155 Kr 54 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra 3 Marts 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 500 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sit Krav paa at faa tilkendt de i Dommen nævnte Beløb, 3757 Kroner 20 Øre (Erstatning for Avancetab) og 456 Kroner 43 Øre (Godtgørelse for Renter). Paa den anden Side har Indstævnte erkendt, at han er pligtig at tilsvare Appellanten det i forrige Instans omstridte Beløb af 242 Kroner 52 Øre. Det bemærkes derhos, at Indstævntes Krav paa Erstatning for Mangler ved det ham i 1919 leverede Frø allerede af den Grund ikke kan tages til Følge, at han ikke har reklameret behørigt. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, vil den overensstemmende med de af Parterne nedlagte subsidiære Paa-stande være at stadfæste saaledes, at det Indstævnte tilkendte Beløb nedsættes med 99 Kroner 70 Øre (Godtgørelse for Renter) til 5055 Kroner 84 Øre.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det Indstævnte, Godsejer Ove Svendsen, tilkendte Beløb nedsættes til 5055 Kroner 84 Øre. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Skive Markfrøkontor, til Indstævnte med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Foraaret 1919 købte Sagsøgeren, Godsejer Ove Svendsen af Hessel, af de Indstævnte, Aktieselskabet Skive Markfrøkontor i Skive, et Parti Engsvingelfrø, der blev leveret som Stamfrø, uden Analyse, og uden at nogen Renhedsgrad var garanteret. Frøet blev anvendt til Udsæd i en Mark paa ca 36 Td Lands Størrelse. Under et Besøg, som Direktøren for det indstævnte Aktieselskab, Chr Christoffersen, den 10 Juni 1920 aflagde paa Hessel, besaa han i Forening med Sagsøgeren Marken, og ved en Telefonsamtale den 28 s M afkøbte han paa de

Indstævntes Vegne Sagsøgeren Avlen af Frø paa denne Mark, hvilket Køb den følgende Dag stadfæstedes ved en saalydende Skrivelse:

»I Henhold til bhgl Telefonsamtale anerkender jeg herved at have købt af Dem Deres Produktion af Engsvingel paa de af mig den 10 Juni d A besigtigede 36 Tdr Land til en Pris af Kr 3,25 pr kg.

Frøet leveres efter Høst i sund og sækketør Tilstand, med Aarets normale Spireevne og med en Renhed af 95 pCt.

Rensningen foregaar her for Deres Regning, og Betaling erlægges kontant efter Frøets Rensning og Anerkendelse.«

Frøet, der udgjorde 9393 kg, blev leveret den 3 September s A og modtaget uden Reklamation. Efter Frøets Rensning lod de Indstævnte, der havde videresolgt Partiet med ovennævnte Renhedsgrad, en Prøve analysere af Statsfrøkontrollen, hvorved det konstateredes, at Frøet indeholdt: 65,5 pCt Engsvingel, 28,3 pCt alm Rajgræs og 6,2 pCt fremmede Bestanddele. Da de Indstævntes Køber herefter nægtede at modtage Varen, vægrede de sig ved at betale den aftalte Købesum og foretog Dækningskøb til en Pris af 3 Kr 65 Øre pr kg.

Idet Sagsøgeren har gjort gældende, at det ved Avlens Beskaffenhed er godtgjort, at det ham leverede Frø, der som Stamfrø burde have en Renhedsgrad af 95 pCt, ikke har haft større Renhedsgrad end 65,5 pCt og har indeholdt 28,3 pCt Rajgræs, samt idet han videre har anført, at den i Stadfæstelsesskrivelsen nævnte Renhedsprocent af 95 pCt alene har den Betydning, at den fulde Pris skulde betales, hvis Frøet havde denne Renhed, medens Prisen, hvis Renheden var ringere, skulde ned sættes forholdsmæssigt, har han derpaa under nærværende Sag søgt de Indstævnte til Betaling dels af Købesummen for 9393 kg udregnet efter en Renhedsprocent af 65,5 til

Kr 21 040,32	
dels som Købesum for andre Varer	— 363,00
og dels i Erstatning paa Grund af Udsædens Urenhed....	— 9 093,91

ialt Kr 30 497,23

hvori skal fragaa hans Skyld til de Indstævnte..... — 16 005,26

altsaa til Rest Kr 14 491,97

tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Marts 1921, til Betaling sker.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet for Tiltale af Sagsøgeren og denne tilpligtet at betale dem ialt Kr 22 058,71, der udkommer saaledes:

1) de af Sagsøgeren erkendte	Kr 16 005,26
2) Avancetab 40 Øre pr kg	— 3 757,20
3) Diskonto og Stempel	— 242,52
4) for 245 Sække	— 1 225,00
5) Fragt, Assurance, Arbejdspenge m m	— 735,30
6) Rente af Veksel og Anvisning	— 456,43

tilsammen Kr 22 421,71

hvorifra fragaar det ovenfor nævnte, andre Varer vedkom-
mende Beløb Kr 363,00

altsaa Kr 22 058,71

tilligemed Renter 8 pCt aarlig af 14 964 Kr 77 Øre og 5 pCt aarlig af 7093 Kr 94 Øre, alt fra den 21 December 1920 til Betaling sker.

Efter Sagens Oplysninger, derunder navnlig den af Sagsøgerens tidligere Forvalter afgivne Vidneforklaring, maa der gaas ud fra, at det af de Indstævnte leverede Parti Stamfrø er udsaaet paa den ovennævnte Mark uden Iblanding af andet Græsfrø, at det af Sagsøgeren til de Indstævnte leverede Frø saaledes er Afrøde heraf, og at Christoffersen ved Besigtigelsen den 10 Juni maa være blevet opmærksom paa, at der var saa meget Rajgræs i Marken, at Afrøden ikke kunde blive Engsvingelfrø med en Renhedsgrad af 95 pCt. Det i Stadfæstelsesskrivelsen med Hensyn hertil fastsatte findes derfor at maatte forstaaes paa den ovennævnte, af Sagsøgeren angivne Maade, og de Indstævnte maa saaledes være pligtige at betale Sagsøgeren Købesummen for Frøet med de indsøgte 21 040 Kr 32 Øre, hvoraf endvidere følger, at de ikke hos ham har Krav paa det ovenfor under Post 2) anførte Avancetab og den under 4) nævnte Betaling for Sækkene, om hvilke det er uomtvistet, at Frøpartiet for Tiden henstaar i disse, ligesom der ejheller kan tilkomme dem de under Post 6) nævnte Renter, som angaar Tiden efter, at Sagsøgeren havde leveret Frø til dem og saaledes afgjort det paa-gældende Mellemværende.

Da der som nævnt ikke af Sagsøgeren er forlangt Analyse ved Leveringen i 1919 af Stamfrøet, og da han ikke har godtgjort nogen Berettigelse til at gaa ud fra, at Renhedsprocenten, naar intet desangaaende var aftalt, burde være 95, kan der derimod ikke tilkendes ham nogen Erstatning paa Grund af Udsædens Urenhed.

Med Hensyn til det af de Indstævnte indsøgte under Post 3) anførte Beløb af 242 Kr 52 Øre, der af dem er betalt i Diskonto og Stempel ved Fornyelsen af en paa Sagsøgeren trukket Veksel for Købesummen for det i 1919 leverede Frø, har Sagsøgeren gjort gældende, at Beløbet er ham uvedkommende, da der var indrømmet ham Kredit til Høsten 1920, men idet han ikke mod de Indstævntes Benægtelse har godtgjort, at en saa lang Kredit er ham tilsagt, findes han at maatte tilsvare dem Beløbet.

Hvad angaar den under Post 5) opførte Sum, som de Indstævnte har udlagt for Fragt fra Grenaa til Randers, hvor Frøet blev rensat, og for Assurance, Arbejdspenge m v er det af Sagsøgeren gjort gældende, at Frøet er solgt leveret paa Banevogn, og at de Indstævnte derfor maa være pligtige at bære disse Udgifter, og da Leveringsstedet i Mangel af udtrykkelig Bestemmelse maa antages at være Sælgerens Bopæl, maa der gives ham Medhold heri.

I Henhold til det Anførte vil de Indstævnte være at tilpligte at

betale Sagsøgeren den foranførte Købesum..... Kr 21 040,32
 og hans ikke modsagte Krav paa — 363,00

Kr 21 403,32

hvorifra de af ham anerkendte..... Kr 16 005,26
 samt det som Post 3) betegnede Beløb.... — 242,52 — 16 247,78

altsaa til Rest Kr 5 155,54

hvoraf de vil have at svare Renter som paastaet.

Til delvis Dækning af Sagens Omkostninger findes derhos de Indstævnte at burde betale til Sagsøgeren 500 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Onsdag den 26 April.

R 479/1921. Grosserer **N C Bang** (David)

mod

Arkitekt **Janus Larsen** (Ingen),

betræffende Indstævntes Krav paa Arkitekthonorar.

Østre Landsrets Dom af 3 Oktober 1921: Sagsøgte, Grosserer N C Bang, Odense, bør til Sagsøgeren, Arkitekt Janus Larsen, betale 1006 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 5 April 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Foreløbig bemærkes med Hensyn til den faktiske Fremstilling i den indankede, af Østre Landsret afsagte Dom, at den deri ommeldte Ejendom er beliggende, ikke i Nørregade, men i Nordergade i Odense.

Saaledes som Sagen foreligger, er der for Højesteret alene Spørgsmaal om Forandring af Dommen, forsaavidt angaar det af Indstævnte fordrede Arkitekthonorar af 974 Kroner og det af Appellanten indtalte Krav paa Erstatning for Bekostningerne ved Afstivningen af den revnede Mur. I Henseende til Arkitekthonoraret maa det imidlertid i Henhold til de i Dommen forsaavidt anførte Grunde billiges, at Appellanten er fundet pligtig at betale Indstævnte hele det nævnte Beløb. Hvad dernæst angaar Erstatningskravet, er der efter de foreliggende, iøvrigt ikke samstemmende Oplysninger, deriblandt en af vedkommende Bygningsinspektør afgivet Erklæring, hvorefter Konstruktionen af

den revnede Mur, saaledes som Arbejdet var projekteret, efter Bygningsinspektoratets Opfattelse var rigtig og overensstemmende med Byggelovens Forskrifter, ikke tilstrækkelig Føje til at gaa ud fra, at der i den Henseende kan lægges Indstævnte noget Erstatningsansvar medførende Forhold til Last, og Appellantens Paastand under denne Del af Sagen vil derfor ligeledes være at forkaste.

Idet det herefter maa have sit Forblivende ved Dommens Resultat

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Sommeren 1917 udarbejdede Sagsøgeren efter Sagsøgtes Anmodning Tegning og Overslag til en Værksted- og Garagebygning paa Ejendommen Nr 9 og 11 i Nørregade i Odense samt Beskrivelse vedrørende Nedbrydning af nogle gamle Bygninger og Funderingen. Efter at Nedrivningen var foretaget blev Fundamenterne støbt og Ydermurene opført alt i Løbet af Sommeren 1917. Derpaa standsede Sagsøgte Byggearbejdet, uden at det dog da blev meddelt Sagsøgeren, om Standsningen var definitiv eller blot foreløbig. Ca $\frac{3}{4}$ Aar efter Ydermurenes Opførelse revnede Muren mod Øst, hvilket Sagsøgte ca 3 Maaneder efter meddelte Sagsøgeren; da denne samtidig fik Meddelelse om, at Byggearbejdet var definitivt standset, blev der efter hans Forslag foretaget visse Afstivningsarbejder ved den revnede Mur.

Under denne ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, der har modtaget Betaling for Fundamenteringsarbejderne med 857 Kr, paastaaet Sagsøgte dømt til Betaling af

1) Arkitekthonorar for de ikke opførte Bygninger.....	974 Kr
2) do for Skitser til Ombygning af Façadebygningen.....	200 —
3) Reproduktion af Tegninger	32 —

Ialt..... 1206 Kr

med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 5 April 1921.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, hvorhos han har tingfæstet et Modkrav paa 731 Kr 60 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 20 Maj 1921.

Sagsøgte erkender at skyldte Post 3, benægter at have anmodet om og modtaget nogen Skitse til Ombygning af Façadebygningen og hævder, at Honoraret for de ikke opførte Bygninger kun kan ansættes til 785 Kr, han erkender saaledes at skyldte ialt 817 Kr. Idet han anbringer, at Arkitekten har beregnet den revnede Mur urigtigt og derfor har været erstatningsansvarlig for Bekostningerne ved dens Afstivning

1548 Kr 60 Øre, fordrer han sig hos Sagsøgte tillagt dette Beløb med Fradrag af 817 Kr eller 731 Kr 60 Øre.

Da Sagsøgeren ikke mod Sagsøgtes Benægtelse har bevist, at han af Sagsøgte har været opfordret til at udarbejde en Skitse af Facadebygningen, vil det af Sagsøgeren herfor beregnede Beløb 200 Kr ikke kunne tilkendes ham. Derimod findes det for de ikke opførte Bygninger af Sagsøgeren beregnede Honorar rimeligt, hvorfor det vil være at tilkende ham.

Hvad angaar Sagsøgtes Erstatningskrav, er det in confesso under Sagen, at Sagsøgte først i Marts Maaned 1921 har rejst dette Krav, idet han ikke under de tidligere Forhandlinger mellem Parterne har lagt for Dagen, at han agtede at paalægge Sagsøgeren Ansvar for den revnede Mur; da Sagsøgeren herved er blevet afskaaret fra at varetage sine Interesser ved Foretagelsen af de foran omtalte Afstivningsarbejder, hvis Bekostning er omtvistet mellem Parterne og om hvilke Sagsøgeren gør gældende, at de alligevel skulde have været foretagne, fordi Byggeforetagendet standsedes, vil Sagsøgeren være at frifinde for Sagsøgtes Modkrav. Der vil saaledes være at tillægge Sagsøgeren 1006 Kr med Renter som paastaaet, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

R 439/1921. Marskandiser N C Troelstrup (Fich)

mod

Finansministeren paa Statskassens Vegne (d kst Kammeradv),

betræffende Opgørelse af Appellantens Statsskat.

Østre Landsrets Dom af 27 Oktober 1921: Finansministeren paa Statskassens Vegne bør for Tiltale af Marskandiser N C Troelstrup i denne Sag fri at være. I Salær til den konstituerede Kammeradvokat betaler Troelstrup 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale Salær for Højesteret til den konstituerede Kammeradvokat som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten,

Marskandiser N C Troelstrup, til den konstituerede Kammeradvokat 300 Kroner.

De idømte Salærer at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Marskandiser N C Troelstrup Finansministeren paa Statskassens Vegne til at tilbagebetale 5566 Kr, som Troelstrup efter sin Mening har betalt for meget i Statsskat for Skatteaaret 1920—21. Af Beløbet paaستاar han sig tilkendt Renter 5 pCt aarlig ira Stævningens Dato den 14 September 1921.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Troelstrup har i ca 10 Aar været Ejer af Ejendommen Matr Nr 48 af Rosenborg Kvarter her i Staden, Vognmagergade Nr 1—Møntergade Nr 17. Ved Tvangsauktionskøb af 22 Jan 1918 erhvervede han Ejendommen Matr Nr 47 af Rosenborg Kvarter, Møntergade Nr 15, for en Købesum af 66 000 Kr og solgte den atter den 5 November 1919 for 121 000 Kr, altsaa med en Avance af 55 000 Kr. Til Brug ved Skatte ligningen for Skatteaaret 1920—21 opgav Troelstrup til Direktoratet for Københavns Skattevæsen sin Indkomst i 1919—20 til 12 046 Kr og sin Formue til 148 403 Kr, idet han ikke ansaa fornævnte Avance som Indkomst. Direktoratet tog ikke Selvangivelsen til Følge, og Skatte raadet, hvor Sagen blev indbragt af Troelstrup, ansatte Indkomsten til 60 400 Kr, hvilken Ansættelse blev stadfæstet af Landsoverskatteraadet ved Kendelse af 20 Maj 1921.

Idet den paa Grundlag af Ansættelsen betalte Stats-
skat udgør 6879 Kr 20 Øre
medens den Statsskat, der vilde have været at betale,
hvis Troelstrups Selvangivelse var blevet taget til
Følge, udgør 1313 — 20 —

udkommer Paastandens Beløb 5566 Kr 00 Øre

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at en Enkefru Meyer, der ejede en Obligation, stor 23 000 Kr, med 2den Prioritets Panteret i Møntergade Nr 15 næstefter — foruden Bankhæftelse 1944 Kr — Gæld til Østifternes Kreditforening, oprindelig 50 000 Kr, ved Eksekutionsforretning af 4 Juli 1913 fik nævnte Ejendom udlagt og overdraget til brugeligt Pant.

I Henhold hertil administreredes Ejendommen af hendes Lavværg, Overretssagfører Børge Jacobsen, og gav Underskud. Troelstrup, der i 1912 havde istandsat sin Ejendom Møntergade 17 og bl a havde lagt Linoleum paa Hovedtrappen og beklædt dens Vægge med Porcellænsfliser, vilde, efter hvad han under Sagen har forklaret, meget gerne undgaa, at Færdslen bl a med Dagrenovation skulde foregaa ad Hovedtrappen gennem en Gang mellem denne og Køkkentrappen, hvilket nødvendiggjordes ved, at Gaarden ikke paa anden Maade stod i Forbin-

delse med Gaden. Han tænkte sig da, at Forholdene kunde ordnes, ved at der skaffedes Gennemgang fra Gaarden gennem Nr 15's Gaard, — der kun var adskilt fra Gaarden til Nr 17 ved en tynd Mur — og Nr 15's Port til Gaden.

I den Anledning vil han have tænkt paa at købe Nr 15, og efter hvad hans Sagfører, Overretssagfører Park, som Vidne har forklaret, talte Troelstrup i 1913 med Park om saadant Køb med det nævnte Formaal for Øje. I 1915 talte Troelstrup atter om Sagen overfor Park og udtalte, at han kun kunde naa sit Formaal ved at købe Nr 15, og at han ikke frygtede et muligt Underskud ved Driften af denne Ejendom. Park bød saa i Skrivelse af 20 November 1915 10 000 Kr for den 2den Prioritets Obligation paa 23 000 Kr, paa hvilken Nr 15 blev administreret, men Tilbudet blev ikke modtaget. I 1917 indledede Troelstrup og Park, skønt de regnede med, at Nr 15 vilde give et Underskud paa ca 1000 Kr aarlig, Forhandlinger, der førte til, at Enkefru Meyer gav Troelstrup Transport — dateret 15 November 1917 — paa Obligationen, stor 23 000 Kr, i hvilken Transport var indbefattet enhver Ret ifølge Fogedforretning af 4 Juli 1913. Samme Dag afsluttedes en »Overenskomst« med Overretssagfører Børge Jacobsen, indeholdende supplerende Vilkaar for Transporten. Ifølge Overenskomsten skulde Ejendommen Nr 15 stilles til Tvangsauktion paa Troelstrups Vegne, for at han som ufyldestgjort Transport- og Udlægshaver kunde faa den udlagt og derefter faa sin Adkomst i Orden, men den indeholdt — foruden visse særlige Vilkaar — en Bestemmelse, hvori det bl a hedder:

— — — »Til Trods for den mig, Troelstrup, meddelte Transport paa Obligationen m v, betaler jeg dog kun i Dag Hr Børge Jacobsen 5630 Kr 79 Øre, nemlig Differencen mellem 66 000 Kr (der mellem os er fastsat som Købesum for Ejendommen) paa den ene Side og Restgælden pr 1 Juli d A til Østifternes Kreditforening Kr 42 369,21 + den tiltransporterede Obligations Hovedstol paa den anden Side — — — Som yderligere Vederlag for Transporten udsteder jeg, Troelstrup, Obligation for Restbeløbet 18 000 Kr, for hvilket gives Enkefru Meyer Pant i Ejendommen, oprykkende efter Laanet til Kreditforeningen. Obligationen afbetales med 2000 Kr halvaarlig, første Gang i 11 Juni Termin 1918 — — — Udenfor Købesummen overtager Køberen den i Ejendommen indestaaende Bankhæftelse stor 1944 Kr. — — —«.

Paa Tvangsauktionen den 22 Januar 1918 blev Troelstrup Enestebudende, og under en den 8 Marts s A foretaget Kontinuation af Fogedforretningen af 4 Juli 1913 blev Nr 15 udlagt Troelstrup til Ejendom.

Det var først hans Mening at lade den undergaa en betydelig Reparation; men da dette viste sig at være for dyrt, lod han den være, som den var, og indskrænkede sig til at foretage det Fornødne til Ordning af Gaardforholdene, Gennemgang m m.

I Efteraaret 1919 blev der Udsigt til, at forskellige Lokaler i Løbet af ganske kort Tid vilde blive ledige i Nr 15, og Troelstrup averterede nu begge Ejendomme til Salg; men da der kun kom Bud paa Nr 15, solgte han denne Ejendom som ovennævnt, idet han betingede sig, at der — som det ogsaa er sket — udfærdigedes og tinglæstes Deklara-

tioner, hvorefter den nye Ejer af Nr 15 gav Beboerne af Nr 17 Ret til at benytte Porten i Nr 15 som Adgang til Køkkentrappen i Nr 17, saalænge Troelstrup er Ejer af denne Ejendom, samt hvorefter der lagdes den Servitut paa begge Ejendomme, at Nr 17's Ejer har Ret til at lade bortføre Dagrenovation gennem Porten i Nr 15, og Ejeren af Nr 15 Ret til at benytte de i Gaarden i Nr 17 værende Skraldebøtter og WC'er mod nærmere angivet Betaling.

Medens Sagsøgte hævder, at Transaktionen vedrørende Nr 15 maa anses foretaget i alt Fald væsenlig i Spekulationsøjemed, og at Avancen derfor i Medfør af Statsskattelovens § 5 a med Rette er medtaget i Troelstrups Indkomst for nævnte Aar, gør Troelstrup gældende, at han ikke har købt i Spekulationsøjemed, i hvilken Henseende han henholder sig til, hvad han har angivet som sit Formaal med Købet og den Maade, hvorpaa han efter foranstaaende Fremstilling har forholdt sig med Ejendommen.

Retten maa anse det som havende en vis Formodning for sig, at en Transaktion som den heromhandlede, hvor baade Køb og Salg af Ejendommen ligger indenfor et Tidsrum af 2 Aar og er foretaget i en Periode, hvor Spekulation paa alle Omraader, særlig ogsaa i københavnske Ejendomme, var almindelig, er at anse, til en vis Grad, som et Spekulationsforetagende. Hertil kommer, at Troelstrup end ikke har hævdet at have gjort Forsøg paa ad anden Vej end Køb, — saasom Forhandling med Enkefru Meyer eller hendes Sagfører — at opnaa den af ham som eneste Formaal for Købet angivne Ordning af Gaardforhold, Gennemgang m m men, skønt Ordningen [der] efter hans egen Forklaring ikke havde Betydning for hans Forretning, væsenlig kun dikteredes af hans Ordenssans, har foretrukket med Viden om, at Ejendommen hidtil havde givet ret betydeligt Underskud, at købe den ved Betaling af den paagældende Obligations fulde Paalydende.

Det maa herefter — selv med al Hensyntagen til Troelstrups egen Forklaring om sine Hensigter — anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Købet er foretaget i Spekulationsøjemed, saaledes som dette Udtryk i den ovennævnte Lovbestemmelse er at forstå.

Sagsøgte vil derfor være at frifinde og Troelstrup vil have at betale i Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde i Sagen for Sagsøgte, 300 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 43/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Christen Christensen**, kaldet Skovfoged) blev Tiltalte for uterligt Forhold anset efter Straffelovens §§ 185 og 210 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Torsdag den 27 April.

R 83/1922.

Rigsadvokaten

mod

Meta Marie Andersen (Forsv: David),

der tiltales for Tyveri.

Vestre Landsrets Dom af 16 Februar 1922: Tiltalte Meta Marie Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, dog at Straffens Fuldbyrdelse udsættes, og at Straffen efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 § 20 fastsatte Betingelser overholdes. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ørum, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 40 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 40 Dage, og saaledes at Femaarsfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Meta Marie Andersen til Højesteretssagfører David 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Meta Marie Andersen, der er født den 14 April 1901, og som ikke er fundet forhen tiltalt eller straffet, ved Anklageskrift af 13 Januar 1922 sat under Tiltale for Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228, idet hun den 14 eller 15 December 1921 i Vadum har frastjaalet sin Husbond, Gaardejer Morten Christensen, 3 Tikronesedler, som opbevaredes i en Tegnebog, der beroede i et aflaaet Chatol i Bestjaalnes Soveværelse.

Tiltalte har nægtet at have begaaet det hende paasigtede Forhold. Ved de Forklaringer, der under Ed er afgivet af fornævnte Gaardejer Christensen og dennes Hustru Anna Christensen, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at der i Tiltaltes Portemonnæ, der henlaa i hen-

des Kommode, den 16 og 17 December f A var 3 sammenlagte Tikronesedler, og at disse Søndag den 18 s M var borte. Tiltalte har forklaret, at hun i den Tid, hun tjente hos Christensen, ikke har været i Besiddelse af 3 Tikronesedler, i hvilken Forbindelse bemærkes, at en Tiltaltes Søster Dagny Viola tilhørende Portemonnæ, der beroede i samme Kommode, efter Søsterens Udsagn paa den Tid, da hun overlod den i Tiltaltes Værge, ikkun indeholdt 5 Kr. Det maa derhos anses oplyst, at Tiltalte den 14 December f A i Tiden mellem Kl ca 2—4 opholdt sig alene inde i Gaardejer Christensens Stuehus. Endvidere har Gaardejer Jens Præstegaard af Biersted forklaret, at han, hos hvem Tiltalte har tjent, fra 1 November 1918 til 1 November 1920, allerede inden hun kom af Tjeneste, havde hende mistænkt for at have stjaalet Penge fra hans Skrivebordsskuffe, efter hans Forklaring mellem 100 og 200 Kr, taget i Tikronesedler fra Tid til anden, ligesom han har, forklaret, at han fandt det mærkeligt, at hun kunde faa saa mange nye Kjoler og rejse til Hjørring flere Gange uden at bede om Forskud paa Lønnen. Endelig har Sogneraadformand Andreas Rasmussen af Vadum, hos hvem Tiltalte har tjent i Tiden fra den 1 November 1920 til den 1 August 1921, i Anledning af, at Tiltalte er fundet i Besiddelse af 49 Frimærker og 3 Julemærker, forklaret, at han ved Gennemgang af Kommunens Regnskaber har kunnet se, at der i forrige og indeværende Regnskabsaar er brugt særlig mange Frimærker og at han mener det sandsynligt, at Tiltalte har taget af de hos ham frit fremme liggende Ark.

Det maa herefter anses godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det hende paasigtede Forhold, og hun vil derfor være at anse efter Straffelovens § 228 med en Straf, der i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 findes efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, dog saaledes, at Straffens Fuldbyrdelse udsættes, og at Straffen bortfalder, saafremt de i fornævnte midlertidige Straffelovs § 20 fastsatte Betingelser overholdes.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

R 359/1921. Ejendomsmægler **J Christensen** (Selv)

mod

Entreprenør **Johs Johansen** (Møldrup),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende i Henhold til en Entrepriskontrakt.

Vestre Landsrets Dom af 5 September 1921: Sagsøgte, Ejendomsmægler J Christensen, bør til Sagsøgeren, Entreprenør Johs Johansen, betale 6780 Kr 13 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 6 December 1920, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 700 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke

af den fremlagte Genpart af den fornævnte Kontrakt af 28 Maj 1918 kan ses, at Originalen er skrevet paa stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, der i det Væsenlige tiltrædes, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ejendomsmægler J Christensen, til Indstævnte, Entreprenør Johs Johansen, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Anledning af, at Sagsøgeren, Entreprenør Johs Johansen af Børkop, i Foraaret 1918 havde afsluttet Overenskomst med Aarhus Kommune om Flytning af Jord til Mølleengen i Aarhus, blev der den 28 Maj s A oprettet en Kontrakt mellem Sagsøgeren og Sagsøgte, Ejendomsmægler J Christensen af Eskerod, angaaende dette Arbejdes Udførelse. Efter denne Kontrakt skulde Sagsøgte uden Rentegodtgørelse forstrække Sagsøgeren med de til Arbejdsløen nødvendige Penge, dog saaledes, at de af Kommunen efterhaanden udbetalte Pengemidler forlods skulde anvendes til Dækning af Udgifterne; Sagsøgeren, der skulde lede Arbejdet, skulde være forpligtet til uden Vederlag at stille de nødvendige Materialer til Arbejdets Udførelse til Raadighed, og skulde føre et nøjagtigt Regnskab over samtlige Indtægter og Udgifter, og Revision og Opgørelse skulde den femte i hver Maaned foretages af Parterne, som skulde underskrive og godkende Maaned-Regnskabet, der som endeligt og bindende skulde danne Grundlaget for den endelige Opgørelse mellem dem; indkøbt Materiale, Heste eller andet skulde tilhøre Parterne i Forening og realiseres ved Entreprisens Fuldførelse og det herved indkomne Beløb indgaa som Indtægt; under Arbejdsudgifter skulde der som Vederlag til Sagsøgeren for Overopsyn og Ledelse af Arbejdet opføres 10 Kr pr fuld Arbejdsdag, og endelig skulde Overskud eller Underskud deles lige mellem Parterne efter Arbejdets Fuldførelse. Regnskabet Entreprisen vedrørende blev af Parterne ført i en Regnskabsbog med særlig

Konto for hver, henholdsvis over Sagsøgerens Udgifter og over Udbetalinger m v fra og til Sagsøgte; de maanedlige Opgørelser for 1918 og 1919 er ved Underskrifter erkendt af begge Parter, medens Sagsøgte har nægtet at underskrive Opgørelserne for 1920, i hvilket Aar Entreprisen afsluttedes. Sagsøgeren, der paa Grundlag af Regnskabsbogen har udarbejdet Oversigt over Interessentskabets Regnskabsforhold og over Parternes Mellemværende, har anbragt, at han herefter har følgende Beløb tilgode hos Sagsøgte:

a. Differencen mellem de af Sagsøgeren under Foretagendet til Sagsøgte udbetalte Beløb	57 407 Kr 24 Øre	
og de af Sagsøgte afholdte Udlæg og Udgifter	56 985 — 13 —	
		422 Kr 11 Øre
b. Halvdelen af det ved Entreprisens Ophør værende Underskud ved Foretagendet	2198 — 02 —	
c. Leje for to Interessentskabet tilhørende Heste i Tiden fra 7 Februar 1920 til 1 August 1920 à 15 Kr pr Dag	2160 — 00 —	
d. Købesum for de to Heste samt en Del Materiel overtaget af Sagsøgte.....	4000 — 00 —	

tilsammen 8780 Kr 13 Øre

og, idet han anerkender, at Sagsøgte har et Modkrav paa 2000 Kr i Henhold til en anden Entreprise, har han under nærværende, ved Retten for Øster Lisbjerg og en Del af Sønderhald Herred forberedte Sag nedlagt endelig Paastand paa, at Sagsøgte tilpligtes at betale ham 6780 Kr 13 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato den 6 December 1920, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Med Hensyn til de enkelte Poster i fornævnte Regnskabsbog og Regnskabsopgørelserne har Sagsøgte fremsat følgende Indsigelser:

1. Sagsøgte har benægtet, at der, som i Regnskabsbogen indført, i Februar, Januar, Marts og April 1920, er udbetalt ham af Sagsøgeren henholdsvis 700 Kr, 1800 Kr, 2510 Kr og 50 Kr, bortset fra 2550 Kr, som han anerkender at have modtaget, men naar henses til, at Sagsøgte har haft Adgang til at se Regnskabsbogen og efter Kontrakten med Sagsøgeren har haft Pligt til at foretage maanedlige Opgørelser, men ingen Indsigelse har fremsat før her under Sagen, og da det er uimodsagt, at Udbetalinger i de anførte Maaneder, som tidligere, er sket tildels i mindre Beløb og efterhaanden uden Kvitte-rings Udstedelse, kan der ikke tages Hensyn til denne Indsigelse.
2. Sagsøgte har benægtet at være pligtig at betale et for Stempel og Diskonto i Regnskabsbogen i 1920 anført Beløb, stort 669 Kr 73 Øre, men da det er oplyst, at dette Beløb er udbetalt i Anledning af, at Sagsøgte i Stedet for at udbetale kontante Beløb til Sagsøgeren, har givet Veksler for Beløbene, maa der gives Sagsøgeren Medhold i, at dette Beløb med Rette er debiteret Sagsøgte.
3. Sagsøgte har anført, at Sagsøgeren, der efter Kontrakten var pligtig at stille de nødvendige Materialer til Raadighed, har været uberet-

tiget til at føre et Beløb af 14 500 Kr til Udgift for Leje af Materiel, men, da Sagsøgte paa de af ham underskrevne maanedlige Opgørelser har godkendt saadan Lejes Udbetaling i de paagældende Maaneder, kan denne Indsigelse ikke tages til Følge.

4. Sagsøgte har bestridt Sagsøgerens Berettigelse til at føre til Udgift et Beløb af ialt 9777 Kr 58 Øre, der er medgaaet til Reparation og Flytning af det lejede Materiel m v, men da disse Udgifter har været nødvendig Følge af Lejemaalet, maa der gives Sagsøgeren Medhold i, at disse Beløb bør medtages blandt Interessentskabets Udgifter.
5. Sagsøgte har endvidere bestridt Sagsøgerens Berettigelse til blandt Udgifterne at anføre Arbejdsløn for ca 18 000 Kr og Dyrtidstillæg til Lokomotivfører Hansen 2986 Kr 75 Øre under Anbringende af at disse Beløb vedrører en anden Entreprise, men da det ved de under Sagen afgivne Vidneforklaringer maa anses tilstrækkelig godtgjort, at Udgifterne vedrører den omhandlede Entreprise, kan denne Indsigelse ikke tages til Følge.
6. Sagsøgte har desuden anført, at Posten 4000 Kr for Køb af Heste og Materiel er opført med 2000 Kr for meget, men da Beløbet er den aftalte Købesum og disse i Behold værende Effekter ved Udregningen af Underskudet er ansat til 4000 Kr, hvorigennem Sagsøgte er krediteret for 2000 Kr, er der med Rette opført den fulde Købesum.
7. Sagsøgte har endelig bestridt at have Pligt til at betale den anførte Leje for to Heste 2160 Kr, men da det er erkendt, at han har hjemtaget Hestene, og da den til Interessentskabet beregnede Leje er rimelig ansat, samt da Beløbet er rigtig anført i Opgørelserne, kan Indsigelsen ikke tages til Følge.

Idet saaledes de af Sagsøgte fremsatte specielle Indsigelser maa forkastes, og da der ikke kan tages Hensyn til Sagsøgtes ubestyrkede Anbringende om, at der paa de i Henhold til Regnskabsbogen affattede Opgørelser over Mellemværendet mangler en Mængde af de af ham og Andre gjorte Indbetalinger, og at hans Udgifter har været langt større end opført, saaledes at hans Tilgodehavende for kontante Udlæg skulde andrage over 32 000 Kr, maa de i Sagen fremlagte Opgørelser lægges til Grund for Sagens Paadømmelse, og Sagsøgte vil herefter være at tilpligte at betale Sagsøgeren det indsøgte Beløb tilligemed Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgeren med 700 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke af den fremlagte Genpart af den fornævnte Kontrakt af 28 Maj 1918 kan ses, at Originalen er skrevet paa stemplet Papir. Iøvrigt foreligger der ikke Stempelovertrædelse.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 59/1922 (**Rigsadvokaten mod Ole Siegfred Rasmussen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Fredag den 28 April.

R 243/1921. Direktør **Lauge Nielsen** (Holtens-Bechtolsheim)
mod
Skomagermester **C A Madsen** (Fenger),

betræffende Appellantens Pligt til at yde Indstævnte Erstatning for Op-
hævelse af en Kontrakt om Bestyrelse af en Forretning.

Østre Landsrets Dom af 29 April 1921: Sagsøgte, Direktør Lauge Nielsen, Fredensborg, bør til Sagsøgeren, Skomagermester C A Madsen, Fredensborg, betale de paastævnte 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 9 Februar 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktør Lauge Nielsen, til Indstævnte, Skomagermester C A Madsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 15 Juli 1919 antog Direktør Lauge Nielsen Skomagermester Madsen som Bestyrer og Leder af et Udsalg af Fodtøj m v og Reparationsværksted i Jærnbanelhotellet i Fredensborg. I Kon-

traktens § 6 hedder det: »Forholdet efter denne Kontrakt er indgaaet uopsigeligt fra begge Sider i 5 Aar — — — Forretningens Ejer kan derhos til enhver Tid kræve, at Kontrakten uden Varsel skal ophøre, at der betales Hr Madsen 2000 Kr samt Løn til Fratrædelsesdagen — — —«. Fra 1 November 1920 at regne ophævedes Forretningen og Madsen overtog Driften midlertidigt d v s i 2 Dage for at gøre indleverede Reparationer færdige.

Under denne ved Retten for Helsingør Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Skomagemester C A Madsen, Fredensborg, paastaaet Sagsøgte, Direktør Lauge Nielsen, sammesteds, dømt til at betale 2000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 9 Februar 1921.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han henviser til, at Fratrædelsen skete ifølge en Overenskomst, hvorved Madsen overtog Forretningen med en Del Maskiner og Fodtøj saaledes, at han derved frafaldt Kravet paa de 2000 Kr.

Det fremgaar af Parternes Fremstilling, at Madsen til Dækning for et ældre Krav paa Lauge Nielsen overtog en Del Fodtøj og nogle Maskiner; derimod er det ikke godtgjort, at han har overtaget Forretningen ej heller, at han paa anden Maade har givet Afkald paa den ham ved Kontraktens § 6 tilsagte Erstatning for Forholdets Afbrydelse i Utide. Der vil herefter være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand saaledes, at Sagens Omkostninger bestemmes til 250 Kr.

R 46/1922.

Rigsadvokaten

mod

Elias Nielsen (Forsv: Liebe),

der tiltales for Assurancesvig.

Vestre Landsrets Dom af 20 Januar 1922: Tiltalte Elias Nielsen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for Tiltalte beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 80 Kr, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af det Offentlige.

Efter Alt, hvad der er oplyst i Sagen, maa det anses bevist, at Tiltalte i den Hensigt at besvige det i Dommen nævnte Brandforsikringsselskab dels har opgivet Ting som brændte, som han ikke har været i Besiddelse af, dels har ansat forskellige af de for ham brændte Genstande til en langt højere Værdi end den

virkelige. Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 259 med en Straf, der under Hensyn til den midlertidige Straffelovens § 13 findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Elias Nielsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær samt i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Liebe 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Tiltalte Elias Nielsen, der er født den 13 December 1876, og som udover, at han den 19 September 1903 inden Hjern Ginding Herreders Politiret for Overtrædelse af § 21, 2 Stk, i Lov om Brandpolitiet paa Landet af 2 Marts 1861 har vedtaget at erlægge en Bøde paa 40 Kr, og at han vil have vedtaget en Bøde for Slagsmaal, ikke ses at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf for Assurancesvig i Medfør af Straffelovens § 259, idet han, der i Henhold til Begæring af 12 Oktober 1921 havde erholdt sine Løsøreffekter brandforsikrede i Selskabet »London Guarantee & Accident Company Ltd« (Police Nr 1077 281), den 29 s M overfor nævnte Selskab har opgivet, at det ved en samme Dag stedfundet betydelig Ildsvaade paa Gaarden »Skovsgaard« i Tapdrup Sogn, hvor han da havde Tjeneste, er brændt ham tilhørende Løsøreffekter til en samlet Værdi af 1397 Kr, hvilken Værdiangivelse han derefter den 2 November 1921 har ændret til 1085 Kr — uagtet det maa antages, dels at han ikke har været i Besiddelse af samtlige de som brændte opgivne Effekter, og dels, at disse — forsaavidt han har været i Besiddelse af dem — har været af langt ringere Værdi end den opgivne, i hvilken Henseende særligt anføres: 3 Sæt Tøj, 1 Overfrakke, 1 Cykel og 2 Par Manchetknapper, hvilke Effekter ved den første Opgørelse er ansat til en Værdi af henh 435 Kr, 150 Kr, 260 Kr og 50 Kr, og ved den anden Opgørelse til henholdsvis 260 Kr, 150 Kr, 170 Kr og 40 Kr.

Mod Tiltaltes Benægtelse kan det nu ikke anses godtgjort, at han er skyldig i det ham paasigtede Forhold, idet de under Samraad med Assuranceselskabets Repræsentanter affattede Fortegnelser, hvorefter han agtede at gøre Krav paa Erstatning ikke kan antages at være blevet til under saadanne Omstændigheder, at Tiltalte derved har udvist noget svigagtigt Forhold, uanset at de under Sagen foreliggende Oplysninger gør det antageligt, at de indeholder urigtige Opgivender, som han har fastholdt under Sagen.

Herefter vil Tiltalte være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for Tiltalte beskikkede Forsvarer her for Retten 80 Kr, vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 10/1922. Fhv Gaardejer **Niels Chr Mortensen** (Henriques)
 mod
 Gaardejer **Jens Chr Jensen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Erstatning for Ikke-Opfyldelse af et ham af Indstævnte givet Løfte om vederlagsfri Benyttelse af et Køretøj.

Dom afsagt den 14 Juli 1920 af Retten for Viborg Købstad m v: Indstævnte, Gaardejer Jens Chr Jensen, Nygaard, bør til Citanten, Niels Chr Mortensen, Viborg, betale 2350 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 3 Februar 1919 til Betaling sker. Iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 11 April 1921: Appellanten, Gaardejer Jens Chr Jensen, bør til Appelindstævnte, fhv Gaardejer Niels Chr Mortensen, betale 400 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 3 Februar 1919, indtil Betaling sker, men bør iøvrigt for Appelindstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Efter den skete Indstævning foreligger den indankede Dom kun Højesteret til Prøvelse, forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Erstatning i Anledning af, at Indstævnte efter hans Anbringende skal have givet ham Løfte om vederlagsfri Benyttelse af et Spand Heste og en Vogn. Imod Indstævntes Benægtelse har Appellanten ikke godtgjort Rigtigheden af dette Anbringende, og da hans Paastand om Erstatning herefter ikke kan tages til Følge, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, fhv Gaardejer Niels Chr Mortensen, 10 Kroner.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Citanten, Niels Chr Mortensen, Viborg, paa-
staaet Indstævnte, Gaardejer Jens Chr Jensen, Nygaard, dømt til Be-
taling af 5157 Kr 50 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra For-
ligsklagens Dato den 3 Februar 1919 at regne, til Betaling sker, samt
Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har principalt paastaaet sig pure frifundet og tillagt
Sagens Omkostninger, subsidiært paastaaet det paaestævnte Beløb bety-
deligt nedsat.

Citanten købte den 2 Marts 1918 en Ejendom af Indstævnte. Ved
Overtagelsen af denne manglede der nogle Effekter, der var indbefat-
tede under Handlen, nemlig:

2 nye Arbejdsvogne af Værdi	1000 Kr 00 Øre
1 ny Hesterive	200 — 00 —
25 Tdr Sædhavre	562 — 50 —
25 Tdr Kartoffler	300 — 00 —
1 Dobbeltplov	200 — 00 —
4 Sæt Arbejdsseler	600 — 00 —
samt vederlagsfri Disposition over Heste og Vogn i Tiden 1 April 1918 til 1 September s A.....	2295 — 00 —

ialt 5157 Kr 50 Øre

og da Indstævnte ikke har efterleveret disse Effekter, paastaan Citanten
ham dømt til at betale foranstaaende Beløb.

Indstævnte hævder, at han ved Paavisningen af Gaarden gjorde
Bemærkning om, at Hesteriven, Dobbeltploven og Arbejdsselerne ikke
fulgte med, og anfører, at saavel Arbejdsvognene som Havren og Kar-
tofferne var paa Gaarden, da Overtagelsen fandt Sted. Endvidere
protesterer Indstævnte mod den efter hans Mening alt for høje Værdi,
der er anført som Erstatning. Endelig hævder Indstævnte, at han ikke
har lovet at stille Heste og Vogn til Citantens Disposition, men kun
lovet denne at se at skaffe ham nogle Heste paa Foder. Ogsaa her
protesterer Indstævnte mod den af Citanten anførte Erstatnings Stør-
relse.

Under Proceduren har Citanten ikke kunnet godtgøre, at der mang-
lede noget i de ved Paavisningen foreviste Kvantaa Havre og Kar-
toffer. Indstævnte har ved at føre to i hans Tjeneste staaende Karle [som
Vidner] efter Omstændighederne ført tilstrækkeligt Bevis for, at de af
Citanten nævnte Arbejdsvogne var til Stede ved Overtagelsen og at de
af Citanten ligeledes krævede Maskiner, nemlig en Hesterive og en Dob-
beltplov, ikke var til Stede ved Paavisningen, og Indstævnte vil for saa
vidt være at frifinde.

Indstævnte har derimod ikke godtgjort, at en Del af Inventaret var
blevet undtaget ved Paavisningen, men det følger tværtimod af det
mellem Parterne oprettede Skøde, at alt Inventar medfulgte, og Ind-
stævnte bør derfor erstatte Citanten de 4 af denne nævnte Arbejdsseler,
idet dog Erstatningen, da disse ikke var nye, findes at kunne sættes til
100 Kr pr Stk eller ialt 400 Kr.

Angaaende den vederlagsfri Disposition for Citanten af Heste og Vogn i det tidligere nævnte Tidsrum, har Indstævnte ikke været i Stand til at bestyrke sin Paastand om, at han kun havde lovet at se at skaffe Heste til Opfodring hos Citanten, medens Citantens Paastand er blevet støttet i saa høj Grad, dels ved en af den Sagfører, der affattede Skødet, afgivet Erklæring, dels ved Indstævntes vaktende Procedure herom, at Indstævnte for saa vidt vil være at dømme, dog at Erstatningen herfor sættes til den Sum, to i Sagen udmeldte Skøns mænd har anslaaet den til, nemlig 1950 Kr.

Indstævnte bør altsaa ialt betale 2350 Kr med Renter heraf, som af Citanten paastaaet.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Intet Stempelforbehold.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Viborg Købstad m v.

Det er i Dommen i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at der tilkommer Appellindstævnte et Beløb af ialt 400 Kr i Erstatning for de ikke medfulgte Arbejdsseler.

Med Hensyn til den af Appellindstævnte indsogte Erstatning for Afsavnet af den vederlagsfri Benyttelse af et Spand Heste fremgaar det af de foreliggende Oplysninger, at Benyttelsen skulde angaa Tørvekørsel for Appellanten, dog at Appellindstævnte ogsaa skulde kunne benytte Hestene til Foraarsarbejderne. Da det er in confesso, at Tørvekørslen ikke fandt Sted, og da der Intet er oplyst om, hvorvidt Appellindstævnte ved Afsavnet iøvrigt har lidt noget Tab, vil der ikke i den heromhandlede Henseende kunne tilkomme ham nogen Erstatning. Da der derhos efter Sagens processuelle Stilling her for Retten ikke bliver Spørgsmaal om Dommens Forandring i Appellindstævntes Favør, vil alene det foran ommeldte Beløb af 400 Kr være at tilkende ham tilligemed Renter deraf som paastaaet, medens Appellanten iøvrigt vil være at frifinde for Appellindstævntes Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Stempelovertredelse ses ikke at have fundet Sted.

Mandag den 1 Maj.

R 326/1921. Enke **Hansine Petersen**, født **Sørensen**
(Henriques efter Ordre)

m o d

Aktieselskabet **Thomas B Thriges Filial**, København (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at yde Erstatning til Appellantinden for Tab af Forsørger.

Østre Landsrets Dom af 19 April 1921: A/S Thomas B Thriges Filial bør for Tiltale af Enke Hansine Petersen, født Sørensen, af Klstrup i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Sachs i Salær hos det Offentlige 150 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Enke Hansine Petersen, født Sørensen, af Klstrup, hvem der er meddelt fri Proces, A/S Thomas B Thriges Filial til at betale hende 12 000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 28 December 1920, som Erstatning for Tabet af hendes Forsørger.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

A/S Thomas B Thriges Filial havde i Entreprise at installere en udvendig Vareelevator i Ejendommen Niels Juelsgade 7. Sagsøgerindens Mand, Murer Christian Petersen, der var Portner i Ejendommen, havde overfor Ejendommens Ejer paataget sig Murerarbejdet i Elevatorskaktens Bund, hvilket Arbejde laa udenfor Sagsøgtes Entreprise, og havde til Hjælp herved antaget en anden Mand, Hans Christian Andersen. Den 31 Juli 1919 om Formiddagen havde Sagsøgtes Montør

med Assistance af Petersen og Andersen faaet Elevatorstolen, der vejede ca 700 kg og ikke endnu var forsynet med Bremskiler, da disse ikke var færdige, anbragt i det udvendige aabne Stativ udenom Skakten og ved Hjælp af en Jærnkæde, der var forbundet med en øverst oppe i Skakten anbragt Tallie, og sammenbundne Tove, deriblandt et i Ejendommen laant Stykke Line, hejset op i en Højde af ca 3 Meter fra Bunden. Montøren og Petersen og Andersen skiltes derefter for hver paa sit Sted at spise Frokost. Efter Frokosttidens Udløb gik Montøren paany til Elevatorstolen for at fastbinde den med Stropper til Siderne af Stativet, hvorefter Tov og Line skulde fjernes og forkortes, for at man kunde hejse Stolen højere op, idet Tallien kun kunde hæve sin Byrde ca 3 Meter. I dette Øjemed traadte Montøren ud paa Elevatorstolens øverste Del, men da han havde staaet der et Par Minutter, brast den fornævnte Line, og Stolen styrtede ned paa Bunden af Skakten. Petersen og Andersen befandt sig paa dette Tidspunkt uden Montørens Vidende dersteds, Andersen blev dræbt paa Stedet, Petersen blev saaledes kvæstet, at han døde den følgende Dag.

Det er ikke for Retten oplyst, at Montøren har gjort sig skyldig i nogen ansvarspaadragende Uforsigtighed ved den af ham anvendte Fremgangsmaade med Stolens Anbringelse og Ophejsning, særlig ej heller, at han har udvist saadan Uforsigtighed ved at anvende den Line, hvis Bristen foraarsagede Nedstyrtningen. Derimod har han udvist Uforsigtighed ved ikke, saalænge Elevatorstolen ikke var endelig anbragt, at afspærre Adgangen til Skakten, ved at unklade at advare Petersen og Andersen mod at opholde sig i denne og ved ikke, forinden han paany gav sig til at arbejde med Stolen, at forvisse sig om, at der ikke var Nogen tilstede i Skaktens Bund. Imidlertid skønnes det paa den anden Side, at der af Petersen er udvist en saa stor Uforsigtighed ved, skønt han kendte Situationen, at opholde sig dersteds under den midlertidig ophængte Elevatorstol, at det findes overvejende betænkeligt at statuere, at Montøren ved strafbar Uagtsomhed har foraarsaget Petersens Død. Herefter vil der ikke i Medfør af Straffelovens § 302 og D L 3—19—2 kunne paalægges Sagsøgte Erstatningsansvar, hvorfor Sagsøgtes Frifindelsespaastand vil være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører, Overretssagfører Sachs, et Salær af 150 Kr, der udredes af det Offentlige.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 133/1922 (**Rigsadvokaten mod Niels Thorvald Jørgensen**) blev Tiltalte for Bedrageri efter Straffelovens § 251 anset med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 140/1922 (**Rigsadvokaten mod Christen Christensen**, kaldet Grande) blev Tiltalte for Bedrageri efter Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 87/1922 (**Rigsadvokaten mod Paul Knud Einer Larsen**) blev Tiltalte for Dokumentfalsk efter Straffelovens § 268, jfr Lov 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

O n s d a g d e n 3 M a j .

R 32/1922. Aktieselskabet **Loehrs Kulimport** (Bruun)
m o d
Købmand C Sandvei (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at afvise et af Appellanten leveret Parti Dampkul som ukontraktmæssigt.

Søndre Landsrets Dom af 6 December 1921: Sagsøgte, Købmand C Sandvei, bør for Tiltale af Sagsøgerne, A/S Loehrs Kul-kompagni, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgte 150 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet en af Appellanten for Højesteret fremlagt Skrivelse fra Grosserer-Societets Komité ikke kan føre til et andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:
Efter Telefonsamtale af 23 Maj d A bekræftet ved Ordrestadfæstelse af s D solgte A/S Loehrs Kulimport, Fredericia, til Købmand C Sandvei

af Graasten bl a ca 12 Tons amerikanske Dampkul til en Pris af 70 Kr pr Ton, leveret frit i Banevogn Fredericia, Betaling Netto kontant ved Fakturaens Modtagelse. Kullene afsendtes den 31 Maj s A efter Aftale til Nybøl Station, men Køberen nægtede Modtagelse af Partiet som ukontraktmæssigt, og den paagældende Jærnbanevogn med Kullene gik derfor efter Sælgerens Ordre tilbage til Fredericia, hvor Kullene oplagredes paa Sælgerens Plads til Disposition for Køberen, idet dennes Reklamation ikke anerkendtes. Sælgeren har derpaa under nærværende Sag paastaaet Købmand Sandvei dømt til Betaling af 865 Kr 90 Øre for Varen og 327 Kr 35 Øre i Fragt, Vognleje og Transport til Lager af denne, ialt 1193 Kr 25 Øre med Renter heraf.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte anført, at de ham leverede Kul næsten udelukkende bestod af Smuld og Snus, medens det under Telefonsamtalen den 23 Maj fra Sagsøgerens Side var ham sagt, at de amerikanske Kul kun indeholdt lidt mere Smuld end de skotske Kul, af hvilke han samtidig købte og fik leveret et Parti, mod hvis Kvalitet ingen Indvending er rejst.

Sagsøgerne har vel heroverfor anbragt, at det under Telefonsamtalen fra deres Side blev meddelt Sagsøgte, at de amerikanske Kul var meget smuldede og har som Vidne herpaa ført deres Bogholder, som førte Telefonsamtalen med Sagsøgte, men overfor dennes Benægtelse findes det ikke bevist, at en saadan Udtalelse er faldet, hvorved bemærkes, at Stadfæstelsesskrivelsen kun nævner amerikanske Dampkul uden nogen Tilføjelse om Kvaliteten.

Til Oplysning om denne optoges der under Sagens Drift paa Sagsøgerenes Foranledning en Syns- og Skønsforretning over Kullene i Fredericia, og heri udtales det, at Kullene indeholdt 75 pCt Smuld, samt at de indeholdt absolut mere Smuld end skotske Kul plejer at gøre og mere Smuld end amerikanske Dampkul i Almindelighed, hvortil Skønsmændene i en senere Erklæring har føjet, at de ikke selv har handlet med eller haft Lejlighed til at erhverve nærmere Kendskab til netop amerikanske Kul. Endvidere har Grosserer Societetets Komité paa Forespørgsel fra Sagsøgerne erklæret, at amerikanske Dampkul ved Ankomsten hertil meget ofte er stærkt smuldede, og Procentindholdet af Smuld udgør ikke sjældent 75 pCt eller endog mere.

Herefter og da Sælgerne maatte være klare over, at Køberen af de amerikanske Dampkul ikke uden særlig Meddelelse — der som ovenfor anført ikke kan antages at være givet — var forberedt paa eller villig til som Opfyldelse af den givne Bestilling at modtage et Parti Kul med saa stort Smuldindhold som det her under Sagen foreliggende, maa der gives Sagsøgte Medhold i, at han har været berettiget til at afvise den leverede Vare som ukontraktmæssig, og han vil som Følge heraf være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale, medens disse findes at burde godtgøre ham Sagens Omkostninger med 150 Kr.

R 255/1920. Aktieselskabet **Dansk Staalindustri** (Harboe)

m o d

Nordiske mekaniske Værksteder (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at yde Erstatning for Mangler og Ulemper ved en leveret Glødeovn.

Østre Landsrets Dom af 30 September 1920: Sagsøgeren, Nordiske mekaniske Værksteder, bør til Sagsøgte, A/S Dansk Staalindustri, betale 200 Kr med Renter heraf 6 pCt p a fra den 5 Juni 1920, til Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgeren med 800 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Ved det i Sagen Oplyste, derunder særlig et efter Dommens Afsigelse optaget Skøn, maa det anses for godtgjort, dels at der var den Mangel ved Ovnene, at det i Dommen nævnte Spjæld ikke var anbragt i den, dels at den af Indstævnte anvendte Konstruktion af Rekuperatoren med indlagte Porcellænsrør, ikke var forsvarlig. Af Proceduren for Højesteret fremgaar imidlertid, at Appellanten var bekendt med denne Konstruktion af Rekuperatoren, og at Indstævnte i Anledning af, at Konstruktionen var ny og uprøvet, tilsagde Appellanten, at Indstævnte paa sin Bekostning vilde indsætte en ny Rekuperator, hvis det viste sig, at den anvendte Konstruktion ikke var hensigtsmæssig. Herefter vil Appellantens principale Paastand om Ophævelse af Købet ikke kunne tages til Følge. Da Indstævnte imidlertid ikke paa behørig Maade har opfyldt sin Forpligtelse til Indsættelse af en ny Rekuperator, vil der, overensstemmende med en af Appellanten nedlagt subsidier Paastand være at tilkende Appellanten Erstatning for Mangler og Ulemper ved Ovnene, hvilken Erstatning skønnes at kunne bestemmes til 15 000 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Nordiske mekaniske Værksteder, bør til Appellanten, Aktieselskabet Dansk Staalindustri, betale 15 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 13 September 1920, til Betaling sker. Saa betaler Indstævnte og til Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 2000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 26 Januar 1918 tilbød Nordiske mekaniske Værksteder at levere Aktieselskabet Dansk Staal Industri, Lyngby, en Rulle-Glødeovn af nærmere angivne Dimensioner med Udgravning og Betonfundament samt Afrækskanal med Spjæld for 40 100 Kr. Den 6 Februar s A bestilte Aktieselskabet en saadan Glødeovn i Overensstemmelse med Tilbudet for 40 000 Kr, hvoraf $\frac{1}{3}$ betaltes ved Bestillingen, medens Resten skulde erlægges ved Aflevering. I August s A var Ovnens færdig og afleveret, hvorfor man forlangte den resterende Del af Købesummen. Selskabet ønskede dog først at prøve Ovnens, og efter at dettes Direktør og Lederen af Nordiske mekaniske Værksteder i September Maaned havde haft et Møde, ved hvilket Ovnens blev prøvet, betalte Selskabet den sidste Rate af Købesummen.

I Brev af 9 Oktober s A reklamerede Selskabet over, at Rekuperatoren, der udgør en vigtig Del af Ovnens, var utæt, og at Røggassen, ved hvis Forbrænding Ovnens skulde opvarmes, kun blev meget ufuldstændig forbrændt, idet Ovnens røg voldsomt. Leverandøren søgte at afhjælpe disse Ulemper og foretog saaledes en Forandring af Luftcirkulationen i Ovnens. Den 6 November s A gjorde Selskabet atter opmærksom paa, at Ovnens ikke fungerede tilfredsstillende, og føjede til de tidligere fremsatte en ny Indsigelse, nemlig at Ovnens Kulforbrug var langt større end opgivet, hvorfor Selskabet gjorde Krav paa Refusion af en Del af sine Udgifter til Kul. Selskabet hævder i saa Henseende, at efter Leverandørens Opgivelse ved Forhandlingerne angaaende Ovnens Levering, hvilken Opgivelse er gentaget i Brev af 15 November 1918, skulde Ovnens kun forbruge 12 pCt Kul, det vil sige, at Vægten af de forbrugte Kul skulde udgøre 12 pCt af Vægten af det Staal, som Ovnens havde glødet; i Brevet af 15 November udtales det dog, at dette kun gælder, naar Ovnens arbejder i Døgndrift. Det fremgaar af Proceduren, at Ovnens som Regel kun blev benyttet »diskontinuerligt« alene til Dagdrift.

I den følgende Tid blev der korresponderet mellem Parterne angaaende de formeldte Fejl ved Ovnens, og under denne fremkom det fra Leverandørens Side, at der — for at holde paa Varmen i Ovnens, naar denne ikke arbejdede — burde anbringes et Spjæld over Indgangen til Skorstenen, hvilket Selskabet ogsaa ansaa for nødvendigt; men Parterne — der ikke var klar over, at Leverandøren i sit fornævnte Tilbud havde paataget sig Levering af Spjældet — var uenige om, hvem der burde bære dette Spjæld, der derfor ikke blev opsat.

Den 11 December 1918 afholdtes der et Møde mellem Parterne, hvor man drøftede de fremsatte Anker over Ovnens; men medens Selskabet hævder, at Ovnens utilfredsstillende Drift skyldes Fejl eller Mangler ved dens Konstruktion, gjorde Leverandøren gældende, at det skyldtes ukyndig Behandling, naar den ikke fungerede, som den burde. Ved denne

Lejlighed aftaltes det, at der i Tiden fra den 13—20 December skulde afholdes Prøve med Ovnene for at konstatere Kulforbruget; paa Grund af en Fejltagelse overværede Leverandøren ikke Prøven, der saaledes alene afholdtes af Selskabets Ingeniør. Efter en af denne afgivet Rapport har Ovnene glødet 14 314 kg Staal, men dertil forbrugt 9870 kg Kul, altsaa langt mere end de stiplede 12 pCt.

Efter at Leverandøren var blevet gjort bekendt med Udfaldet af Prøven, protesterede han mod, at der toges noget Hensyn hertil, dels fordi han ikke havde været tilstede, dels fordi nogle af Aftrækskanalerne fra Ovnene til Rekuperatoren havde været tilstoppede af Staalstykker, den fra Rekuperatoren udrensede Sod ikke fjernet og Aftrækskanalen mellem Ovnene og Skorstenen ikke rensed, saa »at Ovnene bogstavelig talt har været ude af Stand til at arbejde«; han konkluderer iøvrigt derhen, at Anlægget har været Genstand for en saadan Behandling, at han absolut ikke kan paatage sig noget Ansvar for dets Arbejde.

Da Parterne ikke kunde naa til nogen Forstaaelse angaaende Ovnene, blev der ved Selskabets Foranledning den 4 Juli 1919 afholdt Skøn over Ovnene; i Forretningen hedder det, at Ovnene svarer til det afgivne Tilbud, dog at Spjældet mangler, at Rekuperatoren er utæt, at en Ovn af denne Konstruktion er ret speciel og kun egnet til Masse-Fabrikation, hvor Glødemenerne har en ensartet og for Herden (det Rum, hvor Glødningen foregaar) passende Størrelse, og at en økonomisk Drift ikke vil kunne forventes ved diskontinuerligt Brug, ligesom en kyndig Pasning vil være Hovedbetingelsen for en tilfredsstillende Drift saavel i Henseende til Kulforbrug som til Holdbarhed.

Efter at Rekuperatoren delvis var blevet nedbrudt, afholdtes der den 27 Oktober s A et nyt Møde af Skønsmændene, der herefter i deres Forretning erklærede, at medens Rekuperatoren i andre Glødeovne sædvanligvis helt igennem er forarbejdet af ét Materiale (Chamottesten), var Rekuperatoren her dannet af saadanne Sten, men med indlagte Porcellænsrør, hvilket vel i visse Retninger har Fordele, men forsaavidt er farligt, som disse Materialer har forskellig Udvidelseskoefficient.

Det hedder videre i Skønsmændenes Erklæring:

»Det er muligt, at en saadan Rekuperator kan holde i længere Tid, naar Ovnene gaar aldeles jævnt og kontinuerligt uden for hurtige Opvarmninger og Afkølinger; men en saadan jævn Drift vil være meget vanskelig at gennemføre for en Smedeovn, idet saadanne Ovne for Jærnindustrien er udsat for, og maa kunne taale Varmeforandringer indenfor visse, rimelige Grænser. Men indenfor disse kan en Rekuperator med Porcellænsrør efter vor Formening næppe holde ret længe.

Vort Svar til Spørgsmaal V: »Hvad er Aarsagen til, at Rekuperatoren er utæt«, kan vi da sammenfatte i Følgende:

a) Rekuperatoren har været udsat for saa store Temperatursvingninger, at Porcellænsrørene er gaaet itu.

b) Temperatursvingningerne i en Rekuperator for en saadan Glødeovn vil ikke normalt i Praksis kunne holdes indenfor saadanne Grænser, at Rørene ikke efter kortere eller længere Tids Forløb vil gaa itu.

Under nærværende af Sagsøgeren, Nordiske mekaniske Værksteder,

mod Sagsøgte, Aktieselskabet Dansk Staal Industri, Lyngby, anlagte Sag til Betaling af 39 150 Kr, hvilken Sag er afgjort ved Rettens Dom af 5 Juni 1920, har Sagsøgte tingfæstet Modkrav paa 53 012 Kr 41 Øre, nemlig Tilbagebetaling af den for Rulle-Glødeovnen erlagte Købesum 40 000 Kr og Erstatning for Merforbrug af Kul — — — 13 012 Kr 41 Øre med Renter heraf.

Sagsøgeren procederer til Frifindelse mod Betaling af det omtalte Spjæld, der under Proceduren ansattes til 200 Kr.

Der kan, under Hensyn til, at Ovnens forlængst er antaget og betalt, ikke blive Spørgsmaal om at refusere den og stille den til Sagsøgerens Disposition, men kun om at fordre Erstatning for mulige Mangler eller Fejl.

Efter Skønsforretningen er der da kun to Punkter, hvor saadanne muligvis foreligger: nemlig Spjældet og Rekuperatoren.

Da Sagsøgeren har anerkendt sin Forpligtelse til at betale for førstnævnte, vil der for dette være at tilkende Sagsøgte 200 Kr. Med Hensyn til Rekuperatoren har Skønsmændene ikke turdet udtale, at dens Bygning er fejlagtig, men kun, at den er farlig; da den omtalte Ovn nu er beregnet paa kontinuerlig Drift, hvilket Sagsøgeren gentagne Gange skriftligt har hævdet overfor Sagsøgte, og da det efter Skønsmændenes Udtalelser i Retten under Domsforhandlingen maa antages, at Ovnens ikke har faaet den kyndige Pasning, som et saadant Anlæg kræver, finder Retten det ikke godtgjort, at Rekuperatoren er fejlagtig konstrueret eller forarbejdet; der vil følgelig heller ikke kunne tillægges Sagsøgte nogen Erstatning for den.

Hvad angaar Sagsøgtes Krav paa Erstatning for Ovnens Forbrug af Kul udover de fornævnte 12 pCt, er det aldeles ikke bevist, hvor stort dennes Kulforbrug har været, idet de fremkomne Tal kun hviler paa et Skøn; men herefter, samt da den Garanti, som Sagsøgeren har givet med Hensyn til Kulforbrugets Størrelse, i hvert Fald kun kunde finde Anvendelse, hvis Ovnens var blevet brugt efter sin Bestemmelse: til kontinuerlig Drift med ensartede Emner, vil der ikke kunne tilkendes Sagsøgte nogen Erstatning for Kulforbrug.

Der vil herefter være at tillægge Sagsøgte 200 Kr med Renter 6 pCt p a fra Tingfæstningens Dato den 5 Juni 1920.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgeren med 800 Kr.

Torsdag den 4 Maj.

R 450/1921. Forvalter **N H Nielsen** (Steglich-Petersen)

mod

Husejer **C F Antonsen** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningsansvar overfor Appellanten i Anledning af at en til Appellanten udlejet Lejlighed viste sig at være befængt med Væggelus.

Østre Landsrets Dom af 17 September 1921: Sagsøgte, Husejer C F Antonsen, bør til Sagsøgeren, Forvalter N H Nielsen, betale 55 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 August 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til, at det ikke af den af cand juris Cai Berg den 3 September 1921 for Sagsøgeren fremlagte Udskrift af Retsbogen for Københavns Byrets 6 Afdeling for borgerlige Sager fremgaar, at den deri indeholdte Skønsforretning har været behørig stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forvalter N H Nielsen, til Indstævnte, Husejer C F Antonsen, med 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lejekontrakt af 16 December 1920 lejede Forvalter N H Nielsen af Husejer C F Antonsen fra April Flyttedag 1921 at regne for en aarlig Leje af 860 Kr, senere forhøjet til 900 Kr, en 4 Værelers Lejlighed i den Antonsen tilhørende Ejendom, Viktoriagade Nr 3. I April 1921 overtog Nielsen Lejligheden, som han lod reparere, hvorefter han i Begyndelsen af Maj flyttede ind. Kort Tid derefter opdagede han, at der var Væggetøj i Lejligheden; han selv blev bidt af Utøjet over hele Kroppen, hans Hustru blev bidt i noget mindre Grad. I denne Anledning henvendte Nielsen sig til Antonsen, der indgik paa at lade Lejligheden desinficere og opfordrede Nielsen til selv at træffe Aftale med en Desinfektør, hvad Nielsen erklærede sig villig til. Efter at Nielsen havde henvendt sig til en Desinfektør, fandt der en Sammenkomst Sted mellem denne og Parterne, hvorved det aftaltes, at Desinfektøren skulde skaffe Utøjet udryddet mod et nærmere fastsat Beløb, der skulde erlægges af Antonsen, naar Væggedyrene var fordrevet. Den 18 Maj foretoges Desinfektionen, i hvilken Anledning Nielsen med sin Hustru tog ind paa et Hotel, hvorfra de dog næste Dag vendte tilbage til Lejlig-

heden. Det viste sig imidlertid hurtigt, at Desinfektionen ikke havde været fuldstændig, idet saavel Nielsen som hans Hustru atter blev bidt af Væggetøj, hvorfor Nielsen ca 8 Dage senere henvendte sig til Desinfektøren, der, uden at Nielsen og Hustru denne Gang bortflyttede, foretog en ny Desinfektion. Da der desuagtet viste sig fremdeles at være Væggetøj i Lejligheden, underrettede Nielsen pr Telefon Desinfektøren herom; denne erklærede sig beredt til at komme igen, hvortil Nielsen svarede, at han var ked af at faa yderligere Desinfektionsarbejder foretaget, da han frygtede for derved at faa sine Møbler ødelagt. Efter at Nielsen med sin Hustru den 28 Maj var flyttet til et Hotel, tilstillede hans Sagfører den 10 Juni Antonsen, der hverken gennem Nielsen eller Desinfektøren havde faaet nogen Meddelelse om, hvad der var foretaget, et anbefalet Brev, hvori det bl a anførtes, at da Lejligheden var befængt med Utøj i en saadan Grad, at den var fuldstændig ubeboelig, agtede Nielsen, naar der var blevet afholdt Skøn over Lejligheden, at stille denne til Antonsens Disposition og derefter fremsætte Krav paa Erstatning for al ham som Følge af Væggetøjets Tilstedeværelse tilføjet Skade. Antonsen fik ikke Kundskab om Brevets Indhold, idet han nægtede at modtage Brevet. Niensens Sagfører foranledigede derpaa efter forudgaaet Indkaldelse til Antonsen Syns- og Skønsmænd udmeldte, hvilke Skønsmænd den 21 Juni fandt et levende Væggedyr i det ene af Lejlighedens to Soveværelser samt i dette Værelse, Spisestue og Dagligstue Skaller af døde Væggedyr, dog ikke i større Mængder. Den 23 Juni flyttede Nielsen, der indtil da var blevet boende paa Hotellet, til en af ham den 18 s M for Tiden til April Flyttedag 1922 lejet 6 Værelsens Lejlighed, for hvilket Lejen for det ommeldte Tidsrum udgjorde 2500 Kr.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Nielsen — idet han gør gældende, at Sagsøgte, Antonsen, ved Lejemaalets Indgaaelse burde have gjort ham, der lejede Lejligheden i god Tro, opmærksom paa, at Lejligheden var befængt med Væggetøj, hvorom Sagsøgte efter hans Anbringende maa have været vidende — paastaat Sagsøgte dømt til Betaling af 3258 Kr 40 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 11 August d A eller et efter Rettens Skøn fastsat Erstatningsbeløb.

Det nævnte Beløb fremkommer efter Sagsøgerens Opgivelse saaledes:

Færdig fra Trykkeriet den 31 Maj 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 7.

Torsdag den 4 Maj.

Udgifter til Reparationsarbejder i Lejligheden	Kr 795,40
Udgifter til Hotelophold 10 Kr og 238 Kr	— 248,00
Udgifter til Desinfektion af Møbler	— 45,00
Flytningsudgifter m m	— 350,00
Tilbagebetaling af Leje for Tiden fra 21 Juni til 19 Juli d A..	— 70,00
Lejeforøgelse for Tiden fra 19 Juni d A til April Flyttedag n A	— 1750,00

Kr 3258,40

Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet, idet han gør gældende, at han, der efter sit Anbringende vil have været uvidende om, at Lejligheden var befængt med Væggetøj, og som forinden Nielsens Indflytning flere Gange vil have udtalt til denne, at han ikke vilde garantere for, at der ikke var Væggetøj i Lejligheden, maa være uden Ansvar i den ommeldte Henseende. Sagsøgte har derhos subsidiært paastaet sig frifundet mod Betaling af 55 Kr.

Efter det Foreliggende maa det antages, at Lejligheden ved Nielsens Indflytning har været befængt med Væggetøj. Det er endvidere ubestridt, at det ikke ved Lejemaalets Indgaaelse var paa Tale mellem Parterne, hvorvidt der var Væggetøj i Lejligheden, men at Sagsøgte derimod, medens Reparationsarbejdet stod paa, som Svar paa en Forespørgsel fra Sagsøgerens Side udtalte, at han, da det var en gammel Ejendom, ikke vilde garantere for, at der ikke var Væggetøj.

Som Følge af det Anførte maa det nu vel, uanset at det ikke er godtgjort, at Sagsøgte forinden Lejemaalets Indgaaelse har været uvidende om, at der var Væggetøj i Lejligheden, antages at paahvile Sagsøgte et vist Ansvar overfor Sagsøgeren i Anledning af, at det har vist sig, at Lejligheden var behæftet med den ovennævnte Mangel, idet Sagsøgte navnlig maatte være pligtig til at bringe Lejligheden i kontraktmæssig Stand. I sidstnævnte Henseende findes Sagsøgte imidlertid at have opfyldt den ham paahvilende Forpligtelse ved at erklære sig villig til at bekoste Lejlighedens behørig Desinfektion, og det kan ikke falde Sagsøgte til Last, at Desinfektionen ikke blev fuldført, idet dette maa antages alene at skyldes Sagsøgerens afvisende Holdning overfor Desinfektøren. Med Hensyn til Sagsøgtes Erstatningspligt over-

for Sagsøgeren findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold i det af ham til Støtte for hans subsidiære Paastand Anførte, nemlig at Sagsøgeren ved, efter at have ladet forstaa, at han ikke ønskede yderligere Desinfektion foretaget, at flytte paa Hotel har tilkendegivet, at han vilde fraflytte Lejligheden, og at det under disse Omstændigheder kun kan paahvile Sagsøgte at erstatte Sagsøgeren hans Udgifter til det første Hotelophold, 10 Kr, og til Desinfektion af Møbler, 45 Kr, ialt 55 Kr, medens de øvrige i Sagsøgerens Opgørelse indeholdte Poster maa være Sagsøgte uvedkommende.

Som Følge heraf vil der være at tilkende Sagsøgeren hos Sagsøgte 55 Kr med Renter heraf som paastaaet, medens Sagsøgte iøvrigt vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde tilsvare Sagsøgte med 200 Kr.

Fredag den 5 Maj.

R 287/1921. Firmaet **Brdn Levy** (Henriques)

mod

Firmaet **Chr Nielsen** (Fenger),

betræffende Appellanternes Pligt til at udrede Erstatning for uberettiget Afvisning af et købt Parti Sild.

Sø- og Handelsrettens Dom af 18 Juni 1921: De Sagsøgte, Firmaet Brdn Levy, bør til Sagsøgeren, Firmaet Chr Nielsen, betale 28 907,88 Kr med Renter 5 pCt p a fra 12 April 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1000 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Appellanterne frafaldet saavel den Indsigelse, at de overhovedet ikke har været pligtige at modtage mere end de først leverede 3131 Tdr, som den Indsigelse, at de 869 Tdr ikke er leveret til Afskibning »snarest muligt«.

Under de foreliggende Omstændigheder findes det indstævnte Firma ikke ved at unlade at opgive Appellanterne, naar »Island« laa under Indladning, at have vist en Forsømmelse af en saadan Art, at den kunde berettigede Appellanterne til at afvise Leveringen af de 869 Tdr Sild, hvorved bemærkes, at det for Højesteret ubestridt er anført, at Indstævnte i behørig Tid har underrettet Appellanterne om, at »Island« var afsejlet. Ej heller kan, saaledes som Sagen foreligger, nogen Berettigelse for Appellanterne til at afvise Leveringen følge af, at Indstævnte har

ladet Varerne forsende til København — hvortil de maa antages lykkelig at være ankommet — for dér at omlades. Herved bemærkes særligt, at selv om det under sædvanlige Forhold ikke maatte være en Sælger tilladt ved cif-Salg at fravige den direkte Rute, kunde dette ikke være afgørende her, idet det af Slutsedlens Bestemmelser i Forbindelse med den i Dommen anførte Kutyme maa antages at følge, at Appellanterne i alt Væsenligt ikke bar Risikoen for Forsendelsen. Herefter maa Appellanterne være pligtige at erstatte Indstævnte det Tab, Indstævnte har lidt ved Appellanternes Vægning ved at modtage Partiet, og da det er uomtvistet, at Tabets Størrelse maa ansættes som ved Dommen sket, vil Dommen efter Indstævntes Paastand kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Firmaet Brdn Levy, til Indstævnte, Firmaet Chr Nielsen, med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 19 August 1920, udfærdiget af Firmaet Simmelhag & Holm købte de Sagsøgte, Firmaet Brdn Levy, af Sagsøgeren, Firmaet Chr Nielsen, »hvad Sælgerens Kommittent Hr Sn Jonsson i Island kan levere til Afskibning snarest muligt, naar Sælgeren kan skaffe Skibslejlighed, saaledes at Sælgeren skal opgive Køberen, naar Skibene ligger under Indladning i Island, hvorefter Køberen skal opgive Destinationssted Varberg eller Stockholm i Sverige i Køberens Valg, dog skal Destinationsordren være afgivet til Sælgeren forinden Skibenes Afgang fra Island.

Ej under 3000 Tdr og ej over 4000 Tdr stor ny islandsk saltet Sild af dette Aars Fangst til en Pris af 73 Øre, saafremt Varberg, og 76 Øre, saafremt Stockholm, alt pr kg netto (paa Basis af en Prøvevejning af indtil 7 pCt af Partiet), cif ovennævnte Havne. Silden, der er disponibel, afskibes som ovennævnt og leveres i friske — — — Købmandsvarer — — — paa gode — — — Tønder.

Modtagelse finder Sted saa hurtigt, som Skibet kan losse efter endt Prøvevejning paa Modtagelsesstedet. Betalingen erlægges konstant i København ved Overlevering af Konnossement behørigt endoseret samt Sø- og Krigsforsikringspolicerne inklusive 10 pCt imaginær Avance«.

Efter forskellige Forhandlinger tilskrev Nielsen den 20 September Brdn Levy, at et tidligere mellem dem omtalt Skib, D/S »Manhem« var kommet til Siglufjord og der havde paabegyndt Indladningen samme Dag, hvorfor Nielsen bad om snarest i Løbet af Dagen at faa Underretning om, hvor »Manhem«s Ladning skulde losses, samt om Opgivelse af Modtagerens Navn. I Brevet hedder det videre: »Med Hensyn til Restpartiet ca 800—1000 Tdr tillader jeg mig at forespørge, om disses Losseplads paa Forhaand kan fastslaas til at være Varberg, da en Damper, hvormod jeg forhandler i disse Dage, ikke vil indgaa paa anden Losseplads.«

Paa dette Brev kom der intet skriftligt Svar, men efter Nielsens Fremstilling telefonerede Brdn Levy, at Restpartiet godt kunde destineres til Varberg. Partiet kom imidlertid ikke af Sted, efter Nielsens Opgivende fordi han ikke kom til nogen Ordning med Skibet. I den følgende Tid fandt der ligeledes efter Nielsens Fremstilling gentagne Gange Telefonsamtaler Sted angaaende Afsendelse af Restpartiet, men nogen Ordning blev ikke truffet. Den 9 November f A skrev Nielsen imidlertid til Brdn Levy, at Jonsson, Siglufjord, telegrafisk havde meddelt, at han samme Dag havde afsendt 1175 Tdr Sild pr S/S »Island«, der kunde ventes til København i Løbet af ca 8 Dage. I Brevet hedder det videre: »Da S/S »Manhem« kun bragte 3131 Tdr, resterer der altsaa endnu 869 Tdr for at levere Maksimum af det ifl Slutseddel af 19 August til Dem solgte Parti Sild. Jeg tillader mig at foreslaa, at Silden besigtiges efter Ankomst her til København, og at jeg da besøger Videreforsendelse til Varberg eller Stockholm og hører gerne fra Dem herom.«

Brdn Levy protesterede straks, idet de henviste til, at Nielsen ikke havde overholdt Slutsedlens Bestemmelse om, at Sælgeren skulde opgive Køberen, naar Skibet laa under Indladning paa Island, for at Køberen kunde opgive Bestemmelsesstedet for Ladningen. Under de følgende Forhandlinger gjorde Brdn Levy videre gældende, at den første Levering paa 3131 Tdr Sild var udtømmende, saaledes at de ikke var pligtig til at modtage mere. Nielsen fastholdt sin Berettigelse til at handle, som han havde gjort. Han tilbød dog samtidig Brd Levy et andet Parti Sild paa 869 Tdr, som laa klart til Indladning i Island, hvis Brdn Levy vilde meddele Losseplads, men dette gjorde Brdn Levy ikke. Da S/S »Island« kom til København, nægtede Brdn Levy stadig at ville have noget med Partiet at gøre. Nielsen lod det derefter sælge gennem Mægler, og Brdn Levy købte Partiet til en betydelig Underpris.

Sagsøgeren har nu under nærværende Sag sagsøgt Brdn Levy til Betaling af den ved Mæglersalget fremkomne Difference, der er opgjort til Kr 28 907,88, hvortil kommer Renter 6 pCt p a fra 1 December 1920, til Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet. De har til Støtte herfor i første Række paaberaabt sig, at de overhovedet ikke er pligtig at modtage det andet Parti, idet det først leverede Parti stort 3131 Tdr var udtømmende Levering. Naar Slutsedlen blev formuleret saaledes, at der skulde leveres ej under 3000 Tdr og ej over 4000 Tdr, var Grunden, at Meningen var, at der skulde fragtes et Skib til Sverige af en saadan Størrelse, at det kunde indtage en Ladning af en Størrelse mel-

lem 3—4000 Tdr. Dette skete, og herefter kan der efter de Sagsøgtes Mening ikke være Tale om yderligere Levering. Sagsøgeren har imidlertid protesteret mod, at en saadan Aftale skulde ligge til Grund for Slutsedlen, og da de Sagsøgte intet nærmere har godtgjort angaaende Rigtigheden af deres Paastand, der iøvrigt ikke stemmer med Udtrykket i Slutsedlen, hvor der med Hensyn til Afskibning tales om Skibene, og heller ikke med Niensens Brev af 20 September, hvor der netop tales om Restpartiet, hvilket Brev Brdn Levy ikke har taget Afstand fra, maa der gives Sagsøgeren Medhold i, at Leveringen ikke var udtømmende med de først leverede 3131 Tdr, men at Sagsøgeren var berettiget til at forlange, at Brdn Levy skulde aftage endnu 869 Tdr, altsaa ialt 4000 Tdr.

De Sagsøgte har videre gjort gældende, at Leveringen den 9 November i hvert Fald ikke kan siges at være sket snarest muligt, som Slutsedlen forlanger. Da der imidlertid i Slutsedlen er tilføjet: »naar Sælgeren kan skaffe Skibslejlighed«, og da det af en Telegramudveksling, Sagsøgeren har fremlagt, fremgaar, at denne stadig har forhandlet med sin Kommittent Jonsson i Siglufjord paa Island om Skibslejlighed, samt da Afskibningsforholdene paa Island paa det paagældende Tidspunkt var vanskelige, tør Retten ikke paa det foreliggende Grundlag statuere, at Leveringen i November Maaned var for sen, saa meget mere som Brdn Levy ikke ses at have stillet Forlangende om tidligere Levering.

Fremdeles har Brdn Levy gjort gældende, at det har været uberettiget, at Nielsen uden deres Tilladelse sendte Partiet til København til Omladning. Partiet skulde sendes i Købernes Valg enten til Varberg eller Stockholm, og de Sagsøgte kan kun være pligtige til at indfri Papirer, lydende paa et af disse to Steder. Heroverfor har Sagsøgeren gjort gældende, at Bestemmelsen om, at Varen skulde leveres Varberg eller Stockholm i Købernes Valg, i Virkeligheden er truffet i Sælgerens Favør, idet han, der skulde betale Fragten, ønskede at betinge sig direkte Levering. Det er ligeledes i Sælgerens Favør, at Slutsedlen indeholder Bestemmelsen om, at Sælgeren skal opgive Køberne, naar Skibet ligger under Indladning i Island, hvorefter Køberne skal opgive Destinationsstedet, idet Sælgeren vilde forbeholde sig at vente saa længe som muligt med at underrette Køberne. Naar imidlertid Forholdet er det, at disse Bestemmelser er truffet i Sælgerens Favør, maa han være berettiget til, som sket, naar han finder passende Skibslejlighed, at sende Partiet til København, saaledes at han inden Viderforsendelsen giver Køberne Adgang til at bestemme, om de vil have Partiet sendt til Varberg eller Stockholm. Det kan ikke bebrejdes Sælgeren, at han ikke har skaffet Papirer lydende paa et af de to Destinationssteder, idet Køberne nægtede at træffe nogen Bestemmelse.

I disse Betragtninger maa der gives Sagsøgeren Medhold. Ganske vist er der i Slutsedlen truffet Bestemmelse om, at Levering skulde ske cif Varberg eller Stockholm, og Retten maa holde for, at det under almindelige Forhold ikke er Sælgeren tilladt ved cif Salg ensidig at forandre den aftalte direkte Rute, men som Slutsedlen er affattet, findes cif-Bestemmelsen at maatte være uden Betydning, idet det nemlig

samtidig er aftalt, at Modtagelsen af Partiet finder Sted efter endt Prøvevejning paa Modtagelsesstedet. Det er herefter og iøvrigt ogsaa efter hvad Retten maa antage for Kutyme i Handler mellem Island og Sverige, Meningen, at Partiet baade i Henseende til Kvalitet og Kvantitet først anerkendes paa Modtagelsesstedet, saaledes at den særlige cifregel, hvorefter Køberne bærer Risikoen under Rejsen, er sat ud af Kraft. Iøvrigt er heller ikke den i Slutsedlen optagne sædvanlige cifbetalingsmaade: »Kontant ved Overlevering af endosseret Konnossement og Policer« gørlig, idet Slutsedlen samtidig i Stedet for at lade afladet Vægt og Kvalitet paa Afskibningsstedet være afgørende, stipulerer, at Vægten skal udfindes og Kvaliteten anerkendes efter Varens Ankomst til Sverige. Under de saaledes foreliggende Forhold, hvor Købet i Virkeligheden maa betragtes som et Køb paa Levering, finder Retten ikke, at Brdn Levy har kunnet vægre sig ved at modtage det den 9 November pr S/S »Island« afsendte Parti. Da de imidlertid har gjort dette og nægtet at give Sagsøgeren Underretning om Destinationsstedet, maa de være pligtige at svare en Erstatning for det Tab, Sagsøgeren har lidt. Med Hensyn til dettes Størrelse har de Sagsøgte ikke fremsat nogen Indvendning mod, at det fastsættes som af Sagsøgeren paastaet, og der vil derfor være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, dog at der kun kan tilkendes Renter 5 pCt fra Stævningens Dato den 12 April d A, til Betaling sker. Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale med 1000 Kr.

Nr 5. **Proprietær Carl Hemmingsen (Selv)**
 m o d
Godsejer O de Bang (Martensen-Larsen),
 (Sagen behandlet skriftligt).

 betræffende Indstævntes Ejendomsret til et Jordstykke.

Bregentved-Gisselfeld Birks ordinære Rets Dom af 28 Maj 1920: Indstævnte, Proprietær Carl Hemmingsen, Kalby, bør for Tiltale af Citanten, Godsejer O de Bang, Sparresholm, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den i Sagen den 18 Juli 1919 fremlagte Lejekontrakt af 31 December 1853 er forsynet med en den 1 April 1891 [dateret] ustemplet Fornylsespaategning.

Østre Landsrets Dom af 30 December 1920: Appellanten, Godsejer O de Bang af Sparresholm, anerkendes som Ejer af det paa det den 12 November 1920 fremlagte Kort med Bogstaverne a, b, c, d, e, h, i, a, betegnede Areal, og bør Indstævnte, Proprietær Carl Hemmingsen af Kalby, til Appellanten tilbagelevere det ommeldte Areal

samt betale 250 Kr. Saa betaler Indstævnte og til Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

I Tilslutning til, hvad der forsaavidt er antaget i den indankede Dom, har Appellanten for Højesteret erkendt, at Ejendomsretten til de Huspladser, hvorpaa Indstævnte gør Fordring, maa antages — som Appellanten har udtrykt sig — oprindeligt at tilkomme Ejeren af Sparresholm, og idet der nu ikke foreligger noget, som giver Føje til at ansé denne Ejendomsret for senere bortfaldet til Fordel for Ejeren af Nestelsøgaard, hvad navnlig de af Appellanten paaberaabte, med hans Erhvervelse af denne Ejendom forbundne Omstændigheder ikke kan føre til, vil Dommen, hvis Grunde iøvrigt tiltrædes, efter Indstævntes Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Proprietær Carl Hemmingsen, til Indstævnte, Godsejer O de Bang, med 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt, dateret 24 Februar 1918 med flere senere Paa-tegninger og tinglæst 13 December s A, solgte Gaardejer Fr Drost Broegaard af Næstesø til Proprietær Carl Hemmingsen og Gaardbestyrer Peder Rasmussen, begge af Kalby, den ham tilhørende Næstelsøgaard, Matr Nr 10 a m fl af Næstelsø, med Undtagelse af forskellige nærmere betegnede Arealer, og hedder det i Købekontraktens Post 6: »Jeg sælger iøvrigt Ejendommen fri for andre Hæftelser end her nævnt; dog bemærkes, at jeg til Ejeren af Sparresholm svarer 3 Tdr Byg aarlig for nogle tidligere Huspladser, hvis Areal hører til min Gaard, og for Rigtigheden indestaar jeg Køberne. Afgiften skal Køberne udrede fra 1 Marts d A, og indestaar jeg saaledes for, at Jorden tilhører mig alene mod at svare de 3 Tdr Byg aarlig.« I Tilslutning til denne Bestemmelse hedder det endvidere i en senere Paategning paa Kontrakten af 28 Februar 1918 bl a: »I Tilfælde af, at den Jord, der nævnes i Post 6, ikke skulde tilhøre Sælgeren, skal Sælgeren erstatte Køberne Jorden beregnet efter 1000 Kr pr Td Land g M, der afkortes i Købesummen.«

Om de i Købekontraktens Post 6 samt i Paategningen paa Kontrakten af 28 Februar 1918 ommeldte Huspladser har Citanten under nærværende Sag, Godsejer O de Bang, Sparresholm, anbragt, at de ingensinde har hørt under Næstelsøgaardens Jorder, idet denne Gaards Ejere i et Tidsrum af ca 100 Aar har haft dem i Leje fra Ejerne af Sparresholm, hvem de tilhører, og sidste Ejer af Næstelsøgaard, ovennævnte Fr Drost Broegaard, der besad Huspladserne ifølge Lejekontrakt af 23 September og 3 Oktober 1916, tinglæst inden nærværende Ret den 6 Juli 1917, og som iøvrigt ogsaa har forhandlet med Citanten om at købe Huspladserne af denne, har derfor efter Citantens Formening været ganske uberettiget til at afhænde dem som sket ved den ovenanførte Købekontrakt.

Under Hensyn hertil har Citanten anlagt nærværende Sag, hvorunder han paastaar Indstævnte, Proprietær Carl Hemmingsen, Kalby, der nu er Ene ejer af Næstelsøgaarden, tilpligtet at anerkende ham som lovlige Ejer af de paagældende 3 Huspladser, at tilbagelevere ham disse under en daglig Mulkt samt betale ham dels en passende Erstatning for Afsavn af Pladserne, hvilken Erstatning han formener maa sættes lig Afgiften ifølge Broegaards Lejekontrakt eller til 3 Tdr Byg aarlig, dels Sagens Omkostninger.

Indstævnte, der har erklæret sig villig til at svare den i nysnævnte Lejekontrakt saavel som i Post 6 i Købekontrakten af 24 Februar 1918 ommeldte Afgift af 3 Tdr Byg aarlig til Ejeren af Sparresholm, paastaar principalt Sagen afvist som ikke behørig deduceret, idet det ikke af Citanten er dokumenteret, hvor de paagældende Huspladser nærmere er beliggende eller hvorledes de afgrænses. Subsidiært paastaar han sig frifundet med Tillæg af et klækkeligt Beløb i Sagsomkostninger, idet han bestrider, at Citanten er Ejer af Huspladserne, med Hensyn til hvilke der ikke er fremlagt noget Adkomstdokument, — hverken for Citanten eller for nogen af dennes Antecessorer —, og som Citanten ikke heller har godtgjort at have vundet Ejendomshævd paa.

Indstævnte har derhos denuntieret sig for den tidligere Ejer af Næstelsøgaarden, ovennævnte Gaardejer Fr Drost Broegaard af Næstelsø, som derfor er indtraadt i Sagen, hvorunder han har henholdt sig til den af Indstævnte nedlagte Paastand om Frifindelse og Tilkendelse af Sagsomkostninger.

Til Bevis for sin Ejendomsret har Citanten under Sagen fremlagt 4 forskellige Lejekontrakter, nemlig

af 31 December 1853, læst inden Tybjerg Herreds Ret den 8 Marts 1854, hvorved Proprietær H de Bang, Sparresholm, for et Tidsrum af 25 Aar til Proprietær G Keil, Næstelsøgaard, bortlejer trende Sparresholm Gods tilhørende i Næstelsø By beliggende Huspladser, paa tilsammen 6 Skp Land, hvilke Huspladser i Kontraktens § 2 angives at være hegnede mod Gaden med 85 Favne forsvarligt Stengærde af 10 Kvarters Højde og ind mod Proprietær Keils Lod med en Grøft saa bred og dyb, at den kan frede i Overensstemmelse med Fr af 29 Oktober 1794, og er denne Kontrakt dels ved Paategning af 23 og 24 Maj 1881 fornyet af de daværende Ejere af Sparresholm og Næstelsøgaard, henholdsvis Citanten og Proprietær H Mortensen, saaledes at der fra begge Sider gaves

et halvt Aars Opsigelsesfrist, dels ved Paategning af 1 April 1891 paany fornyet af de samme Parter i 10 Aar fra 1 Maj 1891, af 26 Marts 1903, hvorved Citanten til Proprietær Kaj Mørch bortlejer tvende Huspladser paa 6 Skp Land, som Proprietær Mortensen sidst har haft i Brug,

af 1 Februar og 1 Marts 1906, hvorved Citanten bortlejer de samme Huspladser, som dog her benævnes Huslodder, til Godsforvalter Friis, og endelig af 23 September og 3 Oktober 1916, tinglæst inden nærværende Ret den 6 Juli 1917, hvorved Citanten bortlejer de samme Huslodder — altsaa kun 2, medens nærværende Sag drejer sig om 3 Huspladser — til Proprietær Broegaard.

Den førstnævnte af de fremlagte Kontrakter er vedhæftet et Kort, optaget i Aaret 1797 af Plambøck, hvilket Kort er forsynet med tvende Paategninger om, at der allerede den 18 Juli 1797 og senere den 18 Oktober 1827 har været oprettet Kontrakter om de 6 Skp Land af »Selvejer Gaardens Mark Huus og Hauge Pladser i Nestelsøe Sparresholm Tilhørende«, som Kortet angives at vedrøre.

Citanten, der efter Proceduren maa antages at være enig med Indstævnte i, at de 3 Huspladser, som Sagen drejer sig om, er matrikuleret under en Del af MN 10 a af Nestelsø By, der ifølge Skøde af 13 Oktober 1919 tinglæst 24 s M, tilhører Indstævnte som en Del af Næstelsøgaarden, har i Stævningen bebudet eventuelt nærmere at ville angive Huspladsernes Beliggenhed og Udstykning paa Skitse. Med Hensyn hertil har han fremlagt en Skitse, der bærer Paategning om at være en »Skitse af Matr Nr 10 Nestelsø By« og som angives at hidrøre fra Matrikulkontoret, hvad imidlertid er bestridt af Indstævnte. Paa denne Skitse findes, foruden en særskilt beliggende Gaardsplads, endvidere afmærket 3 Huspladser samt afsat fra 6—8 Smaalodder, og har Landbrugsministeriet i en under Sagen fremlagt Skrivelse af 17 Oktober 1918, i Anledning af en Forespørgsel fra Citanten, med Hensyn til denne Skitse udtalt, at paa det i Ministeriet beroende originale Matrikulkort over Nestelsø By og Sogn, der er en Kopi af et i Aaret 1792 af Lund opmaalt Kort, og som har Paategning om at være prøvet og rettet paa Grundlag af Kortets Anvendelse som originalt Matrikulkort, findes der paa Matr Nr 10 i denne By oprindelig antegnet Huslodder i den paa Skitsen angivne Beliggenhed; men disse Huslodder er derefter udslettet, uden at Ministeriet ser sig i Stand til med Sikkerhed at oplyse naar denne Rettelse har fundet Sted, og Huslodderne er derved udeladt paa senere tegnede Matrikulkort.

De omprocederede 3 Huspladser findes herefter ikke paa Matrikulkortet.

Hertil kommer, at Citanten, der under Proceduren gentagne Gange har anført, at Huspladsernes Beliggenhed og Udstrækning formentlig uden Vanskelighed lader sig bestemme ved Hjælp af den fremlagte Skitse, intetsomhelst har oplyst om, hvorvidt det alene er de paa Skitsen afmærkede 3 Huspladser, eller om det tillige er 3 af de afsatte Jordlodder og da hvilke, eller om det mulig endog er alle 3 Huspladser og samtlige paa Ridset viste 6—8 Jordlodder, han ønsker sig anerkendt som Ejer af, i hvilken Forbindelse bemærkes, at det hverken af Skitsen eller Sagens øvrige Oplysninger fremgaar, hvor stort Arealet af de enkelte

Huspladser og Jordlodder eller det samlede Areal efter Skitsen er, og navnlig ses det ikke, om det samlede Areal efter Skitsen er det samme, altsaa 6 Skp Land, som Arealet efter Plambøcks ovennævnte Kort over Huspladserne af 1797, hvilket Kort iøvrigt ikke er ganske overensstemmende med Skitsen. Endelig er Parterne enige om, baade at det i § 2 i Lejekontrakten af 31 December 1853 ommeldte Stengærde mod Gaden forlængst er nedrevet, og at ogsaa den sammesteds omhandlede Grøft ind mod Proprietær Keils Lod d v s Næstelsøgaarden forlængst er tilfyldt, og der maa ved Sagens Paakendelse gaas ud fra, at det forholder sig, som af Indstævnte under Sagen hævdet, at de 3 Huspladers Beliggenhed overhovedet ikke kan paavises i Marken.

Citanten har saaledes hverken paa det fremlagte Rids eller iøvrigt paa anden Maade under Sagen tilstrækkelig tydelig og bestemt paavist Beliggenheden og Udstrækningen af de omprocederede Huspladser, hvis Grænser og Skel ikke heller ved Gærder, Hegn, Grøfter eller paa anden Maade er afmærket i Marken. Sagen drejer sig herefter ikke om saadanne bestemt individualiserede Jordstykker, at Spørgsmaalet om Ejendomsretten til dem kan gøres til Genstand for en Domsafgørelse, og det skønnes da ikke rettere end, at Følgen heraf maa blive den, at den af Indstævnte med Tiltrædelse af litis denuntiatus nedlagte Paastand om Frifindelse, idet Citanten ikke har godtgjort at være Ejer af bestemt paaviselige Grundstykker af den Indstævnte tilhørende Ejendom, Næstelsøgaard, vil være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at den ovennævnte Lejekontrakt af 31 December 1853, der er fremlagt under Sagen den 18 Juli 1919, er forsynet med en den 1 April 1891 dateret ustemplet Fornyelsespaategning. Iøvrigt ses der ikke at foreligge nogen Stempelovertrædelse under Sagen.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Bregentved-Gisselfeld Birks Ret den 28 Maj 1920.

Med Hensyn til Sagens faktiske Omstændigheder kan Landsretten henholde sig til den i Dommen i saa Henseende givne Fremstilling, mod hvilken der intet Væsenligt findes at erindre.

Indstævnte, Proprietær Carl Hemmingsen af Kalby, har principalt anbragt, at de under Sagen omhandlede Huspladser eller Huslodder ikke er saa bestemt individualiseret, at Spørgsmaalet om Ejendomsretten til dem kan gøres til Genstand for en Domsafgørelse.

Appellanten, Godsejer O de Bang af Sparresholm, har for Underretten fremlagt en Kortskitse af Matr Nr 10 af Nestelsø By, hvorpaa de omstridte Huspladser findes afsatte, og Landbrugsministeriet har om denne Skitse i Skrivelse af 17 Oktober 1918 udtalt: »at paa det her beroende originale Matrikulkort over Nestelsø By og Sogn, der er

en Kopi af et i Aaret 1792 af Lund opmaalt Kort, og som har Paa-tegning om at være prøvet og rettet paa Grund af Kortets Anvendelse som originalt Matrikulkort, findes der paa Matr Nr 10 i denne By oprindelig antegnet Huslodder i den paa Skitsen angivne Beliggenhed, men disse Huslodder er derefter udslettet, uden at man ser sig i Stand til med Sikkerhed at oplyse, naar denne Rettelse har fundet Sted, og Huslodderne er derfor udeladt paa senere tegnede Matrikulkort.»

Den af Appellanten fremlagte Lejekontrakt af 31 December 1853 om de nævnte Huspladser er vedhæftet et Kort, der angiver sig at være opmaalt den 2 September 1797 af Plambøck, og paa hvilket Huspladserne er afsat, og dette Kort angiver sig at have været vedhæftet tidligere Lejekontrakter om Huspladserne af 1797 og 1827.

Endelig har Appellanten her for Retten den 12 November 1920 fremlagt et af Landinspektør Barfoed udarbejdet Kort over Matr Nr 10 a af Nestelsø By og Sogn, hvilket Kort er overensstemmende med det nu gældende Matrikulkort. Paa dette Kort er de omstridte Huspladser antegnet med den Beliggenhed og Størrelse, de har paa det i Landbrugsministeriet beroende originale Matrikulkort over Nestelsø By og Sogn, og er paa Kortet det Areal, Sagen drejer sig om, betegnet med Bogstaverne a, b, c, d, e, h, i, a, og Arealets Størrelse er angivet til 5,58 Skp Land. Ifølge en fremlagt Skrivelse fra Landbrugsministeriet af 2 November 1920 er det nu gældende Matrikulkort paa alle Punkter, der har Betydning for denne Sag, ganske overensstemmende med det gamle Matrikulkort, men, som foran anført, er paa det nugældende Kort ikke afsat de paa det gamle Kort antegnede, men senere udslettede Huspladser. Det paa Plambøcks Kort afsatte Areal svarer dernæst, hvad Beliggenhed og Grænser angaar, ganske til det paa Barfoeds Kort afsatte, idet dog Arealets Størrelse paa førstnævnte Kort er angivet at være 6 Skp Land.

Der maa herefter gives Appellanten Medhold i, at det omstridte Areal er tilstrækkeligt individualiseret.

Naar henses til, at de paagældende Huspladser eller Huslodder findes optaget i Jordebogen for Hovedgaarden Sparresholm med tilhørende Skove m v, som det fremgaar af en fremlagt Udskrift af Jordebogen for Aaret 1870, og til, at Plambøcks Kort har en af C F Gasmann underskrevet Paategning om, at det er vedhæftet en under 18 Juli 1797 afsluttet Kontrakt mellem ham og den daværende Ejer af Sparresholm, til at det af en fremlagt Udskrift af en autoriseret Afregningsprotokol eller Kassebog for Sparresholm Gods fremgaar, at der i Aarene 1801—1807 er af bemeldte Gasmann til Godset betalt Afgift af 2 Huspladser, samt endelig til at Huspladserne fra 1853 til 1916 ifølge de fremlagte Lejekontrakter har været udlejet af Ejerne af Sparresholm til Indstævntes Sælger og tidligere Ejere af Nestelsøgaard, maa det antages, at de omhandlede Huspladser eller Huslodder siden Begyndelsen af forrige Aarhundrede har tilhørt Ejerne af Sparresholm. Der maa herefter, idet det, som af Landbrugsministeriet i Skrivelse af 17 Oktober 1918 udtalt, ikke med Sikkerhed kan oplyses, naar den Rettelse paa det gamle Matrikulkort, hvorved Huspladserne blev slettede er sket,

og der derhos ikke er oplyst nogen Grund til at denne Udslettelse er sket, nærmest gaas ud fra, at Udslettelsen skyldes en Misforstaaelse.

Medens det herefter maa antages, at Huspladserne fra gammel Tid har tilhørt Ejerne af Sparresholm, bliver der dernæst Spørgsmaal om, hvorvidt Appellantens Ejendomsret over Arealet, som af Indstævnte paastaet, er ekstingveret derved, at hele Matr Nr 10 a af Nestelsø, hvoraf Huspladserne udgør en Del, er tilskødet ham uden at Skødet indeholder nogen Bemærkning om, at en Del af Arealet tilhører Ejeren af Sparresholm, og at Skødet er tinglæst uden Retsanmærkning herom, idet Pantebøgerne ikke indeholder noget i saa Henseende; men under de foreliggende Forhold, hvor den tilstede værende Uoverensstemmelse om Ejendommens Grænser maa antages at hidrøre fra en Unøjagtighed i Matrikulkortets Angivelse af Grænserne for Matr Nr 10 a af Nestelsø, vil Reglerne om Ekstinktion ikke kunne komme til Anvendelse.

Appellanten vil herefter i Overensstemmelse med den af ham nedlagte Paastand være at anerkende som Ejer af det paa det den 12 November 1920 fremlagte Kort med Bogstaverne a, b, c, d, e, h, i, a, betegnede Areal, og vil Indstævnte derhos efter Appellantens Paastand være at dømme til at tilbagelevere Appellanten Arealet samt betale ham Erstatning for Afsavn deraf, hvilken Erstatning passende findes at kunne bestemmes til 250 Kr.

Indstævnte vil derhos have at betale Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kr.

I Overensstemmelse hermed vil den indankede Dom være at forandre.

M a n d a g d e n 8 M a j .

R 343/1921. A/S Chromlæderfabriken **Jørgen Winther**
(Steglich-Petersen)

m o d

Ingeniør Iwan Clausen (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udbetale Indstævnte forskellige Honorarbeløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 11 Juli 1921: De Sagsøgte, A/S Chromlæderfabriken Jørgen Winther, bør til Sagsøgeren, Ingeniør Iwan Clausen, udlevere Rmk 56 463,98, samt betale 21 855 Kr 66 Øre, tilligemed Renter af dette sidste Beløb 5 pCt p a fra den 23 Maj d A, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1000 Kr. Den idømte Betaling og Udlevering at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Af-sigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Det appellerende Selskab, der har frafaldet forskellige af sine i forrige Instans fremsatte Indsigelser, og som derefter har betalt Indstævnte dels det ham tilkendte Rigsmarksbeløb, dels 3802 Kroner 66 Øre, paastaar sig frifundet, idet Selskabet gør gældende, at Indstævnte ikke har yderligere Krav paa det. Den af Indstævnte for Højesteret nedlagte Paastand gaar derimod ud paa, at Selskabet dømmes til at betale ham 14 193 Kroner 50 Øre med Renter, nemlig de ham tilkendte 21 855 Kroner 66 Øre med Fradrag dels af de forannævnte 3802 Kroner 66 Øre, dels af 3859 Kroner 50 Øre, idet han har nedsat det af ham under Post 2 krævede Honorarbeløb, 13 519 Kr, til 9659 Kroner 50 Øre. Som Sagen saaledes foreligger for Højesteret, drejer Tvisten sig her alene om, hvorvidt Indstævnte har Krav paa at faa tilkendt det forannævnte Honorarbeløb paa 9659 Kr 50 Øre og de i Dommen nævnte Honorarbeløb paa tilsammen 4534 Kroner.

Da det efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger ikke kan anses godtgjort, at Indstævnte har Krav paa, at Selskabet skal betale ham de omtvistede Honorarbeløb, vil Selskabet overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Sø- og Handelsretten findes at burde ophæves. Derimod vil Indstævnte have at betale Appellanten Sagens Omkostninger for Højesteret med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Chromlæderfabriken Jørgen Winther, bør for Tiltale af Indstævnte, Ingeniør Iwan Clausen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Sø- og Handelsretten ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Indstævnte til Appellanten med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa et Bestyrelsesmøde, der afholdtes den 18 Februar 1916, i det sagsøgte Selskab A/S Chromlæderfabriken Jørgen Winther, vedtoges det at ansætte Sagsøgeren, Ingeniør Iwan Clausen som merkantil Medleder og teknisk Tilsynshavende i Selskabet paa visse nærmere omhandlede Vilkaar, derunder at Overenskomsten var opsigelig fra begge Sider med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til den 1 i en Maaned.

I et den 15 April 1918 afholdt Bestyrelsesmøde vedtoges det at

ansætte Ingeniør Clausen som Forretningsfører ved Siden af Selskabets Direktør Winther. Clausens Gage blev ansat til 12 000 Kr pr Aar fra 1 Januar s A at regne, og det tillodes ham ved Siden af hans Virksomhed for Selskabet at beskæftige sig med andet Arbejde, dog saaledes, at han kunde passe sit Arbejde i Selskabets Tjeneste i samme Omfang som hidtil. Endvidere tillagdes der ham en nærmere bestemt Tantième. Denne Bestyrelsesbeslutning blev vedtaget paa Selskabets Dagen efter afholdte Generalforsamling. Den 21 September 1920 vedtog Bestyrelsen at fastsætte de to Direktørers Gage til 25 000 Kr til hver at regne fra 1 Januar 1920, og at hæve med 2000 Kr pr Maaned og 3000 Kr i December Maaned. Endvidere blev der paa dette Bestyrelsesmøde truffet Bestemmelse om Tantiører. Selskabet havde hidtil haft stor Fremgang og Omsætning og havde udvidet sig betydeligt, men i Begyndelsen af 1921 skete der Forandring, og Selskabets Forhold blev kritiske. Den 6 April 1921 skrev Sagsøgeren til Bestyrelsen, at han ikke ønskede at fortsætte Samarbejdet og derfor opsagde sin Stilling hos Selskabet til 1 Oktober s A. Den 8 April fandt der et Bestyrelsesmøde Sted, i hvilket den daværende Bestyrelse paa Foranledning af Selskabets Bankforbindelse afgik. Sagsøgeren gør gældende, at det samme Dag blev ham meddelt fra et af Bestyrelsesmedlemmerne, at Banken forlangte, at han skulde fratræde med det samme uden Varsel, da Selskabet ellers vilde blive erklæret fallit, og at det ved samme Lejlighed blev sagt til ham, at hans Opsigelse til 1 Oktober af foranførte Grunde ikke kunde akcepteres.

Den 28 April opsagde Selskabets nye Bestyrelse Sagsøgeren til Fratrædelse fra 1 August at regne, saaledes at han dog maatte være til Raadighed efter Bestyrelsens Ønske indtil den Tid. I Anledning af Opsigelsen er der opstaaet Uoverensstemmelse mellem Parterne om Sagsøgerens Tilgodehavende, og Sagsøgeren har under nærværende Sag nedlagt følgende Paastand:

1) Gage for Maanederne April—Oktober inkl à 2000 Kr pr Maaned	Kr 14 000,00
2) Rest-Tilgodehavende for udført Arkitekt- og Ingeniør- Arbejder	» 13 519,00
	<hr/>
	Kr 27 519,00

Heri fradrages:

a) Et Beløb paa 4000 Kr, der er udbetalt Sagsøgeren à/conto Gage.....	» 4 000,00
	<hr/>
	Kr 23 519,00
b) Et Sagsøgte tilkommende Beløb, der andrager.....	» 1 663,34
	<hr/>
	Kr 21 855,66

samt Udlevering af Reichsmark 56 463,98.«

Af det ovennævnte Beløb i dansk Mønt har Sagsøgeren paastaet sig Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 23 Maj d A, til Betaling sker; endvidere har han nedlagt nogle subsidiære Paastande.

Med Hensyn til Sagsøgerens Gage-Tilgodehavende har han gjort gældende, at han ifølge Overenskomsten vedtaget paa Bestyrelsesmødet den 18 Februar 1916 har Krav paa $\frac{1}{2}$ Aars Varsel, og at de Sagsøgte derfor ikke den 28 April har været berettiget til at opsiges ham til 1 August; naar han selv den 6 April har sagt sin Stilling op til 1 Oktober, beror dette paa en Fejltagelse fra hans Side, idet han stadig er gaaet ud fra, at han havde Krav paa 6 Maaneders Varsel, saaledes at han burde have skrevet 1 November.

De Sagsøgte har heroverfor hævdet, at Overenskomsten af 18 Februar 1916 ikke længere er gældende, men er afløst af den Aftale, der blev truffet den 15 April 1918, og da der i denne Aftale ikke findes noget udtrykkeligt udtalt om Opsigelsesvarslet, kan dette ikke sættes højere end det normale Varsel 3 Maaneder, subsidiært har de hævdet, at Sagsøgeren maa være bundet ved sin egen Opsigelse til den 1 Oktober.

Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at Aftalen den 15 April 1918 fremtræder som en Fortsættelse af den tidligere Overenskomst med visse Ændringer, og det maa i Mangel af anden udtrykkelig Bestemmelse antages, at det Sagsøgeren i 1916 indrømmede Opsigelsesvarslet ogsaa maa være gældende efter Aftalen i 1918, hvilket stemmer med, hvad Bestyrelsens tidligere Næstformand, Overretssagfører Koch, som Vidne har udtalt som sin Opfattelse. Det har derfor ikke været berettiget, at de Sagsøgte har opsagt Sagsøgeren til Fratrædelse den 1 August; med Hensyn til Sagsøgerens egen Opsigelse pr 1 Oktober maa det efter det Oplyste antages, at de Sagsøgte ikke har taget denne til Følge, og naar hertil kommer, at der ikke findes Grund til at betvivle, at Sagsøgeren ved en Fejltagelse har skrevet 1 Oktober i Stedet for 1 November, kan Sagsøgeren ikke anses at være bundet ved denne Opsigelse, men maa have Krav paa Gage fra Maanederne April til Oktober inklusive 14 000 Kr med Fradrag af udbetalte 4 000 Kr eller 10 000 Kr som af ham paastaet.

Post 2) paa Sagsøgerens Opgørelse: Rest-Tilgodehavende for Arkitekt- og Ingeniør-Arbejder 13 519 Kr skriver sig fra forskellige Arbejder, som Sagsøgeren har udført udenfor sit egentlige Arbejde som Direktør, og for hvilket han mener sig berettiget til at kræve særligt Honorar; han henviser herved til, at han ifølge Overenskomsten af 1918 er berettiget til ved Siden af sin Virksomhed at beskæftige sig med andet Arbejde.

De Sagsøgte har nægtet at ville betale denne Post, idet de henviser til, at Sagsøgeren ikke er Arkitekt, men var engageret som Tekniker, han har i sin Stilling oppebaaret meget betydelige Indtægter, og Selskabet føler sig derfor ikke forpligtet til at betale ham yderligere Beløb.

Imidlertid kan den Ingeniør- og Arkitekt-Virksomhed, som Sagsøgeren har forlangt særligt betalt, ikke siges at falde ind under Sagsøgerens Virksomhed som Direktør for Selskabet, og efter hvad der foreligger oplyst bl a ved Overretssagfører Kochs Vidneforklaring, maa Sagsøgerens Krav om særlig Betaling for den nævnte Virksomhed anses for stemmende med, hvad Selskabets tidligere Bestyrelse ansaa ham

berettiget til; Sagsøgerens Krav findes derfor i det Hele at maatte tages til Følge.

Sagsøgeren har erkendt, at der i hans Tilgodehavende skal fradrages et Beløb stort 1663 Kr 34 Øre, dette Beløb skriver sig fra, at Sagsøgte har et Tilgodehavende hos Sagsøgeren paa en Konto for Rmk Kr 14 804,87, men da Sagsøgeren paa en almindelig Konto har indestaaende 13 141 Kr 53 Øre, skylder Sagsøgeren kun Differencen 1663 Kr 34 Øre.

Til disse Beløb har Sagsøgte gjort følgende Bemærkninger: for det Første har Sagsøgte hævdet, at Sagsøgeren bør betale Renter af det paa Markkontoen indestaaende Beløb, hvorved han paastaar, at Sagsøgeren har været uberettiget til at oprette denne Markkonto, som skriver sig fra Spekulationskøb; det Rentebeløb, Sagsøgeren skal være skyldig, er opgjort til 1355 Kr 13 Øre. Heroverfor har Sagsøgeren hævdet, at hvis han skal betale Renter af Markkontoen, bør Selskabet ogsaa betale ham Renter af det paa hans almindelige Konto indestaaende Beløb, og da dette Rentebeløb vil udgøre over 2000 Kr, har de Sagsøgte saaledes intet Krav.

De Sagsøgte har vel hævdet, at Sagsøgeren har frafaldet denne Rentepaastand, men da Intet nærmere er godtgjort herom, maa Sagsøgeren i hvert Fald være berettiget til som sket at benytte Fordringen til Likvidation, og de Sagsøgte's Krav om Renter kan derfor ikke tages til Følge.

I det fornævnte Beløb 13 141 Kr 53 Øre har de Sagsøgte paastaet fradraget forskellige Beløb; af disse angaar 4534 Kr Honorarer, som Sagsøgeren imidlertid i Henhold til det foran Udviklede maa anses berettiget til at forlange betalt; endvidere paastaar de Sagsøgte fradraget et Beløb paa 835 Kr, som i 1918 blev tjent ved Salg af en Vaskemaskine, hvilken Fortjeneste er godskrevet Sagsøgeren, men burde være godskrevet Selskabet. Sagsøgeren hævder, at Fortjenesten med Rette er godskrevet ham, da det var hans og ikke Selskabets Forretning.

Da intet nærmere er oplyst angaaende dette Punkt, findes de Sagsøgte ikke saa lang Tid efter, at Posteringen har fundet Sted, at kunne gøre nogen Indsigelse gældende, og deres Krav om Fradrag af de 835 Kr kan derfor ikke tages til Følge. Der kan heller ikke gives de Sagsøgte Medhold, naar disse endelig har paastaet fradraget et Beløb stort 89 Kr, som Abonnementsafgift for Sagsøgerens private Telefon, idet det tilstrækkeligt er oplyst, at Selskabet i lang Tid har betalt denne Telefon.

Færdig fra Trykkeriet den 7 Juni 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 8.

Mandag den 8 Maj.

De Sagsøgte Paastand, der nærmere gaar ud paa, at de er villige til at udlevere Rmk 56 463,98, naar Sagsøgeren paa sin Side betaler 4476 Kr 47 Øre, og for hvis Enkeltheder der nærmere er gjort Rede i det Foregaaende, kan derfor ikke paa noget Punkt tages til Følge, hvorimod der vil være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at de Sagsøgte endvidere dømmes til at betale Sagens Omkostninger med 1000 Kr.

Nr 9.

Overretssagfører C J Høy

mod

Københavns Byrets Skifteafdeling som behandlende **O Biglers Konkursbo**,

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til for sit Tilgodehavende hos Fallenten at faa forlods Dækning af et Tvangsauktionsprovenu.

Kendelse afsagt af Frederikshavn Købstads og Horns Herreds med Skagen Købstads og Læsø Birks Auktionsret den 26 Januar 1920: Det til Auktionsretten indbetalte Provenu fordeles saaledes: a) Gentofte Sogneraad Kr 60,00, b) Overretssagfører Høy Kr 4300,00 med Rente 5 pCt fra 21 August f A til Betaling sker, c) Samme Kr 2056,68 med Rente 5 pCt p a fra 11 Juni f A, til Betaling sker, d) Overretssagfører Høy Kr 3308,40 med Rente 5 pCt fra 13 Juni f A, til Betaling sker, e) Samme Kr 3689,81 med Rente 5 pCt p a af 2932,26 fra 13 Juni f A til 21 August f A og af hele Beløbet fra 21 August f A til Betaling sker, f) Biglers Konkursbo: den overskydende Del af Provenuet med paaløbne og paaløbende Renter.

Vestre Landsrets Dom af 14 Februar 1921: Provenuet af for- nævnte den 10 Juli 1919 afholdte Tvangsauktion 23 462 Kr 42 Øre med

paaløbende Renter, bør fordeles saaledes: 1) til Appellinstævnte, Gentofte Sogneraad Kr 60,00, 2) til Kontraappellanten Kr 3689,81 tilligemed Renter 5 pCt p a af 2932 Kr 26 Øre fra den 13 Juni 1919 til 21 August s A og af hele Beløbet fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker, 3) til Samme Kr 3308,40 tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 13 Juni 1919, indtil Betaling sker, 4) til Hovedappellanten Københavns Byrets Skifteafdeling som behandlende O Biglers Konkursbo: Den overskydende Del af Provenuet med paaløbne Renter. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det af Overretssagfører Dahl for Landsretten den 1 Juli 1920 fremlagte Indlæg er udfærdiget paa ustemplet Papir.

Højesterets Dom

Saaledes som Sagen foreligger Højesteret til Paakendelse, er der ikke Spørgsmaal om Forandring af den indankede Dom, forsaavidt der ved denne er tillagt Gentofte Sogneraad 60 Kroner og Appellanten henholdsvis 3689 Kroner 81 Øre og 3308 Kroner 40 Øre med Renter.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin tidligere Paastand om, at hans Ret til at faa Auktionsprovenuet udbetalt skulde kunne støttes paa, at han havde Tilbageholdelsesret i Biglers Løsøre, eller paa, at de to i Dommen nævnte Transporter gav ham en Ret til at faa hele Auktionsprovenuet udbetalt til sig, saaledes at han selv skulde fordele det. Hans Paastand gaar nu ud paa, at han kendes berettiget til af Auktionsprovenuet at erholde forlods Fyldestgørelse for sit Tilgodehavende hos Bigler, nemlig for afholdte Udlæg 12 578 Kroner 65 Øre og i Salærer 6300 Kroner eller ialt 18 878 Kroner 65 Øre, hvori er indbefattet de ovennævnte ham ved Dommen tilkendte Beløb af 3689 Kroner 81 Øre og 3308 Kroner 40 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 6240 Kroner 66 Øre fra 13 Juni 1919 til 21 August s A og derefter af hele Beløbet, til Betaling sker.

Der findes imidlertid ikke at være nogen Hjemmel for i videre Omfang end det er antaget ved Landsretsdommen at tillægge Appellanten forlods Dækning af Auktionsprovenuet for Udlæg, som han har foretaget i det Øjemed for Bigler at søge en Ordning med dennes Kreditorer, eller for de Salærer, han i den Anledning maatte have Krav paa, endsige for andre, deriblandt ældre Tilgodehavender hos Bigler. Hvad særlig angaar de i Dommen nævnte to Fordringer, paa hvilke Appellanten har erholdt Transport, maa det af de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde antages, at han har modtaget Transporterne i sin Egenskab af Biglers Befuldmægtigede som et Led i hans Virksomhed for at forberede Likvidation, og der vil derfor allerede som Følge heraf ikke kunne blive Spørgsmaal om paa Grundlag af disse Transporter at tilkende Appellanten Ret til Dækning af yderligere Beløb end de i Dommen fastsatte, med Hensyn til hvilke der som nævnt ikke fra Indstævnets Side er paastaet

nogen Forandring. Som Følge af det Anførte vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Overretsagfører C J Høy, til Indstævnte, Københavns Byrets Skifteafdeling som behandelende O Biglers Konkursbo, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 Marts og 30 Maj 1919 lod Flade-Gærum Sogneraad foretage Udpantning for personlig Kommuneskat for 10 014 Kr 60 Øre hos O Bigler i denne tilhørende paa Gaarden »Bangsbo« beroende Løsøre, og den 20 Marts s A lod Malermester C W Juulmann & Søn i København ligeledes foretage Udlægsforretning for 4172 Kr 79 Øre i Bigler tilhørende paa Bangsbo værende Løsøre. Kontraappellanten, Overretssagfører Høy i Frederikshavn, der paa dette Tidspunkt medvirkede til at fremskaffe en Overenskomst mellem Bigler og dennes Kreditorer for at undgaa, at Biglers Bo toges under Konkursbehandling, erholdt senere i Juni Maaned s A sammen med Appelindstævnte, Overretssagfører L Hjardemaal i København, af Bigler Generalfuldmagt for at fortsætte Forhandlingerne med Kreditorerne, da de hidtil gennem en Sagfører i København førte Forhandlinger ikke havde kunnet gennemføres. Den 12 Juni s A blev der af nævnte Sogneraad givet Kontraappellanten Transport paa de Flade-Gærum Kommune hos Bigler tilkommende forfaldne personlige Skatter 17 803 Kr 52 Øre med tilhørende Panterettigheder, saaledes at Kontraappellanten garanterede, at de tiltransporterede Rettigheder, der erhvervedes for en kontant Udbetaling af 2500 Kr samt paaløbne Omkostninger 432 Kr 26 Øre, kom Biglers Kreditorer tilgode efter Kontraappellantens Skøn. Den 16 s M erholdt Kontraappellanten Transport paa C W Juulmann & Søns ovenomtalte Udlægsarrest mod Udbetaling af 3300 Kr. Efter at Kontraappellanten den 1 Juli s A endvidere havde ladet foretage yderligere Udpantning hos Bigler i Henhold til Transporten fra Sogneraadet for personlig Skat til fornævnte Kommune for 7513 Kr 73 Øre, lod han den 10 Juli 1919 afholde Tvangsauktion over de Genstande, hvori Udlæg og Udpantning var sket, og den 29 September s A indbetalte Auktionsinkassator Auktionsprovenuet 23 462 Kr 42 Øre til Auktionsforvalteren i Frederikshavn. Den 16 Juli s A var Biglers Bo taget under

Konkursbehandling i København, og Hovedappellanterne, Københavns Byrets Skifteafdeling, som behandelende O Biglers Konkursbo, paastod sig hele Auktionsprovenuet udbetalt af Auktionsretten, medens Kontraappellanten nedlagde endelig Paastand paa forlods Dækning af Auktionsprovenuet, forsaavidt dette kunde tilstrække, for sit og Appelindstævntes formentlige Tilgodehavende som Likvidatorer, nemlig kontante Udlæg og Salærer.

I. Kontraappellanten for Ordning af et Laan til Bigler paa 65 000 Kr.	2940 Kr 76 Øre	
tilligemed paaløbne Renter for Tiden til 24 Juli 1919.....	40 — 21 —	
	<hr/>	2980 Kr 97 Øre
II. Kontraappellanten Salær for Repræsentation for Bigler under Forhandlinger om indgivet Konkursbegæring		800 — 00 —
III. Rejseudgifter for Hr og Fru Bigler og Appelindstævnte i Anledning af forsøgt Likvidation	2583 Kr 00 Øre	
Salær for Kontraappellanten og Appelindstævnte for Likvidationsvirksomheden	3500 — 00 —	
	<hr/>	6083 Kr 00 Øre
IV. Udbetaling af Omkostninger i Anledning af en i Frederikshavn indgivet Konkursbegæring vedrørende O Bigler	1070 Kr 00 Øre	
Udbetaling af forskellige Lønkrav paa Bigler m v	986 — 68 —	
	<hr/>	2056 — 68 —
samt		
V. Krav ifølge den fra Juulmann & Søn overdragne Fordring.....	4172 Kr 79 Øre	
med Renter 6 pCt p a fra 20 Marts til 24 Juli 1919	86 — 92 —	
	<hr/>	4259 — 71 —
VI. Krav ifølge det fra Flade-Gærum Kommune overdragne Skattekrav..	17 803 Kr 52 Øre	
med Renter til den 24 Juli 1919..	331 — 35 —	
og Gebyrer og Omkostninger....	1176 — 84 —	
	<hr/>	19 311 Kr 71 Øre

alt tilligemed Renter af Beløbene 5 pCt p a fra den 24 Juli 1919, da en subsidiaer Registreringsforretning fandt Sted i Konkursboet, indtil Betaling sker. Ved den af Fogedretten for Frederikshavn Købstad m v den 26 Januar 1920 afsagte Kendelse fastsattes Auktionsprovenuets Fordeling saaledes:

- a) Gentofte Sogneraad 60 Kr 00 Øre
 b) Kontraappellanten (Post III) 4300 — 00 —
 med Rente 5 pCt p a fra den 21 August 1919, til
 Betaling sker.
 c) samme (Post IV) 2056 — 68 —
 med Renter 5 pCt p a fra 11 Juni 1919, indtil
 Betaling sker.
 d) samme (Post V) 3308 — 40 —
 med Renter 5 pCt p a fra 13 Juni 1919, indtil
 Betaling sker.
 e) samme (Post VI) 3689 — 81 —
 med Renter 5 pCt p a af 2932 Kr 26 Øre fra 13 Juni
 1919 til 21 August s A og af hele Beløbet fra sidst-
 nævnte Dato, indtil Betaling sker.
 f) Biglers Konkursbo: den overskydende Del af Provenuet med paa-
 løbne og paaløbende Renter.

Sagen er nu af Hovedappellanterne og Kontraappellanten indbragt her for Retten, hvor de — Kontraappellanten støttet af Appelindstævnte — har gentaget deres for Fogedretten nedlagte Paastand, medens Gentofte Sogneraad, der af Kontraappellanten er indstævnet for at varetage sit Tarv, ikke har givet Møde for Landsretten.

Hovedappellanterne har i første Række støttet deres Paastand paa, at der den 14 Januar og 7 April 1919 af Generalkonsul Pay i København for en Fordring paa Bigler for 47 703 Kr 63 Øre var foretaget Udlæg i det ved Tvangsauktionen bortsolgte Løsøre, og at denne Udlægsret gaar forud for Rettigheden efter fornævnte Udlægs- og Udpantningsforretninger og nu tilhører Biglers Konkursbo som repræsenterende dennes Kreditorer, idet det, da Forholdene mellem Pay og Bigler ordnedes ved en Overenskomst i Maj Maaned 1919, var en Forudsætning for Forhandlingerne, at Retten ifølge Pays Udlægsforretning skulde overgaa til Biglers øvrige Kreditorer, som dengang tildels var repræsenteret ved den fornævnte Sagfører i København, der forsøgte at skaffe Bigler en Ordning med hans Kreditorer, for at det kunde undgaa, at Biglers Bo blev taget under Konkursbehandling.

Der kan imidlertid ikke gives Hovedappellanterne Medhold i, at Pays Udlægsret ved den paaberaabte Overenskomst er overgaaet til Biglers Kreditorer, idet dette Udlæg maa anses bortfaldet som Følge af Overenskomsten, ved hvilken Bigler efter det i Sagen Oplyste maa antages at have faaet fri Raadighed over det udlagte Løsøre, saaledes at den af Pay foretagne Udlægsforretning maa blive uden Indflydelse paa Fordeelingen af Auktionsprovenuet.

Forsaavidt Kontraappellanten og Appelindstævnte har gjort gældende, at de har erhvervet Tilbageholdelsesret over de omtalte Løsøreffekter paa Grund af deres Likvidationsvirksomhed for Bigler, vil der, da denne deres Virksomhed ikke i og for sig kan hjemle dem en saadan Ret, som heller ikke ses at være tillagt dem af Bigler ved Aftale, ikke kunne gives dem Medhold heri.

Kontraappellanten har yderligere henvist til, at han som Transporthaver paa de af ham personlig fra C W Juulmann & Søn og

Flade-Gærum Sogneraad erhvervede Rettigheder, maa være berettiget til forlods Dækning af Auktionsprovenuet og af Provenuet have Ret til at gøre sig betalt for skete Udlæg og de ham og Appelindstævnte tilkommende Salærer for deres Virksomhed for Bigler, og særlig med Hensyn til Erhvervelsen fra Sogneraadet, har Kontraappellanten henvist til, at efter Transportens eget Indhold skulde Fordelingen til Biglers Kreditorer ske efter hans Skøn, saaledes at han udtrykkelig for denne Fordrings Vedkommende har Hjemmel til at fordele Provenuet og derved dække sine egne Krav først. Da den sidstnævnte Transports Bestemmelser i saa Henseende imidlertid maa antages alene at have Hensyn til en Ordning af Biglers Forhold udenfor Konkurstilfælde, kan der ikke tillægges den nogen Betydning, efter at Biglers Bo er taget under Konkursbehandling, og da Kontraappellanten har erkendt, at Transportens Erhvervelse er sket som Led i hans i Biglers Interesse og for hans Regning udførte Likvidationsvirksomhed, som ikke giver ham Fortrinsret fremfor andre af Biglers Kreditorer, samt at Meningen med Transporternes Erhvervelse var, at det derved Indvundne skulde komme Biglers Kreditorer til Gode, kan der i Mangel af et udtrykkeligt overfor Bigler taget Forbehold ikke paa Transporterne støttes Berettigelse som paastaet.

Derimod maa Kontraappellanten, da Transporterne er erhvervede for af ham udlagte Beløb, have Ret til af Auktionsprovenuet forud for Hovedappellanterne at erholde udbetalt sine Udlæg hertil samt Omkostningerne ved Løsoregenstandenes Afhentning og Opbevaring, og der vil følgelig overensstemmende med hans derom nedlagte subsidiære Paa-stand være at udbetale til ham forud for Hovedappellanterne Beløb som i Fogedkendelsen under e og d anført.

Hvad endelig angaar det Gentofte Sogneraad ved Fogedkendelsen tillagte Beløb 60 Kr, er det af Kontraappellanten anført, at Sogneraadet i Henhold til en foretaget Udpantningsforretning i et ved Tvangsauktion solgt Bornholmerur har Krav paa forlods Dækning, og Beløbet vil derefter da dette Anbringende ikke specielt er modsagt af Hovedappellanterne, være at udbetale som i den indankede Kendelse fastsat.

Iøvrigt vil Auktionsprovenuet som Følge af det Anførte være at udbetale til Hovedappellanterne.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger for Landsretten at burde ophæves.

Paa dertil af Parterne givet Foranledning bemærkes, at Gebyr i Sagen vil være at beregne efter en Sagsværdi af 23 462 Kr 42 Øre.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det af Overretssagfører Dahl for Landsretten den 1 Juli 1920 fremlagte Indlæg er udfærdiget paa ustemplet Papir. Iøvrigt ses Stempelovertrædelse ikke at have fundet Sted.

R 137/1921. Grossererne **Kurt Maage** og **Andreas Jennow**
(Harboe)

m o d

Ingeniør **Wladimir Larsen** (Trolle efter Ordre),

betræffende Fordelingen mellem Parterne af Provenuet af et solgt Parti Skind.

Østre Landsrets Dom af 31 Marts 1921: Grossererne Kurt Maage og Andreas Jennow bør, En for Begge og Begge for En, til Ingeniør Wladimir Larsen betale 13 300 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 28 September 1920, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr og til Statskassen betale de Retsafgifter, som skulde have været erlagt, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16, Nr 1, havde været afgiftsfri. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanterne vil derhos have in solidum at betale 200 Kr i Salær til den for Indstævnte for Højesteret beskikkede Sagfører.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanterne, Grossererne Kurt Maage og Andreas Jennow, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Trolle 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Aaret 1917 indgik Ingeniør Wladimir Larsen, der da var bosat i Rusland, sammen med en Mand ved Navn Maslennikow en Overenskomst med Grossererne Kurt Maage og Andreas Jennow, gaaende ud paa, at de i Forening skulde købe og sælge Pelsvarer og Skind. Betingelserne gik bl a ud paa, at alle Udgifterne ved Køb og Salg af Varerne skulde deles lige mellem Kontrahenterne, og Nettofortjenesten deles ligeledes, altsaa med 50 pCt til hver af Siderne. Larsen havde forinden Overenskomstens Afslutning indkøbt et Parti Skind med en

samlet Udgift af 24 084 Kr 98 Øre, hvilket Parti af Maage og Jennow er solgt med Tab, nemlig for 22 050 Kr, hvorved Sælgerne har haft en Udgift af 854 Kr 21 Øre.

Larsen, til hvem Maslennikow har overdraget sine Rettigheder efter Kontrakten, har under nærværende Sag, under hvilken der er meddelt ham fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører, paastaaet Maage og Jennow dømt til in solidum at betale ham 13 300 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 28 September 1920, idet han gør gældende, at da han har afholdt Udgifterne til Indkøb af Skindene 24 084 Kr 98 Øre, medens de Sagsøgte kun har afholdt Salgsudgifterne 854 Kr 21 Øre, og da ifølge Kontrakten Salgsprovenuet skal fordeles mellem Parterne efter et Forhold, der svarer til Forholdet mellem de nævnte Udgiftsbeløb, tilkommer der ham 21 300 Kr, hvoraf han à conto har modtaget af de Sagsøgte ialt 8000 Kr.

De Sagsøgtes endelige Paastand gaar ud paa Frifindelse mod Betaling af 2597 Kr 89 Øre, idet de hævder at have ved Godskrivning paa deres samlede Forretningsmellemværende med Sagsøgeren refunderet denne Halvdelen af Indkøbsudgifterne, saaledes at han kun har Krav paa Halvdelen af Netto-Salgsprovenuet, som var: 22 050 Kr \rightarrow 854 Kr 21 Øre = 21 195 Kr 79 Øre, altsaa paa et Beløb af 10 597 Kr 89 Øre, hvoraf han, som fornævnt, alt har modtaget 8000 Kr.

Da det er uomtvistet mellem Parterne, at Larsen havde købt og betalt Varerne, inden Overenskomsten blev afsluttet, maa det paahvile de Sagsøgte at bevise deres Anbringende om, at de har godtgjort ham Halvdelen af Indkøbssummen. Mod Larsens Benægtelse kan dette ikke anses bevist, hverken ved den af Sagsøgte Maages Broder, Direktør Aksel Maage, afgivne Vidneforklaring, der ikke har oplyst bestemte Data i denne Henseende, eller ved de i Sagen fremlagte Uddrag af Handelsbøger. Ej heller kan der gives de Sagsøgte Medhold i, at den Omstændighed, at der ses af dem at være tilsendt Larsen Penge til Indkøb af et nyt Parti Skind — et Indkøb, som ikke kom i Stand, hvorefter Beløbet maa antages atter at være tilbageført til de Sagsøgte — afgiver Bevis for, at de forinden har fyldstgjort Larsen for Halvdelen af Betalingen for det af Larsen indkøbte Parti.

Herefter vil Larsens Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tilkende ham med 400 Kr, hvorhos de Sagsøgte vil have til Statskassen at betale de Retsafgifter, som skulde have været erlagt, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16, Nr 1, havde været afgiftsfri.

T i r s d a g d e n 9 M a j .

Ved Højesterets Dom i Sag R 105/1922 (**Rigsadvokaten mod Poul Edvard Andersen**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri og Forsøg herpaa anset efter Straffelovens § 230 I, tildels smh m § 46, og under Hensyn til midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

R 14/1921. Købmand **P P Weber** (Henriques)

mod

Det sønderjydske Fond (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnte har afkøbt Appellanten et Parti sønderjyske Nødpengersedler.

Østre Landsrets Dom af 17 November 1920: Sagsøgte, Det sønderjydske Fond bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand P P Weber af Broager i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med 150 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten erklæret, at han frafalder Benyttelse af den af Urmager Clausen afgivne Vidneforklaring. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand P P Weber, til Indstævnte, Det sønderjydske Fond, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Købmand P P Weber af Broager anbragt, at Generalsekretæren ved Det sønderjydske Fond, Professor Ehlers, den 6 Februar 1920 — samtidig med fra Weber at modtage 17 936 Stk Nødpengersedler udstedte af Broager Kommune og Dynt Kommune, for hvilke der skulde betales 10 338 Kr — hos Weber yderligere bestilte 5000 Stk 50 Pfennig Sedler fra Dynt Kommune til samme Pris som de leverede Sedler, nemlig 37½ Øre for hver 50 Pfennig Seddel. Da Det sønderjydske Fond har vægret sig ved at betale Købesummen 1875 Kr, paastaar Weber under denne Sag Fondet dømt til at betale dem tillige med Renter deraf 5 pCt aarlig fra 5 Marts 1920, til Betaling sker.

Fondet paastaar sig frifundet. Ved Retten i Sønderborg og Næstved er der afgivet Vidneforklaringer af en Urmager Clausen i Broager, der ledsagede Weber, der er meget tunghør, og af Clausens Svoger, Gaard-ejer Hansen i Vailensved, der var til Stede paa Fondets Kontor, den Gang der afleveredes de 17 936 Stk Sedler. Vidnerne har forklaret, at Professor Ehlers ved den paagældende Lejlighed bestilte et Parti Nødpengesedler fra Dynt Kommune, men at de ikke bestemt husker, hvor-mange Sedler han bestilte. Hansen har forklaret, at han mener at kunne huske, at der blev nævnt Tallet 5000, men ikke ved, om det var Stykke-tallet paa Sedlerne eller disses samlede Paalydende i Mark, og Clausen har afgivet en lignende Forklaring.

Her for Retten er der afgivet Vidneforklaring af Professor Ehlers samt af Kontorchef Louw og Frk Nybirk, der er ansatte paa Fondets Kontor.

Professor Ehlers har bestemt benægtet, at der er afsluttet nogen endelig Handel; efter hans Fremstilling sagde han til Weber, at denne kunde prøve at samle flere Sedler og meddele, hvormange han kunde skaffe og til hvilken Pris, og saa kunde man tales nærmere ved om Sagen. Han har iøvrigt forklaret, at han ikke var bemyndiget til paa Fondets Vegne at afslutte nogen Retshandel, der angik mere end 10 000 Kr, og at han som Følge deraf vilde have været inkompetent til for-uden de allerede købte Sedler fra Broager og Dynt Kommune, der kostede 10 338 Kr endelig at afkøbe Weber noget yderligere Parti.

Kontorchef Louw har forklaret, at den af Weber paaberaabte Han-del er ham ubekendt, og at han efter den ved Fondet regelmæssig brugte Forretningsgang maa gaa ud fra, at Professor Ehlers, saafremt han havde afsluttet en endelig Handel som den af Weber paastaaet, straks vilde have underrettet ham (Louw) derom, og at Louw straks vilde have gjort skriftlig Notat om den afsluttede Handel. Det er iøvrigt oplyst, at Sagen om Købet af de 17 936 Stk Sedler blev forhandlet paa Fondets Forretningsudvalgs Møde den 11 Februar, uden at der dér blev talt om noget yderligere Køb af Nødpengesedler.

Selv om der nu gaas ud fra de af Clausen og Hansen afgivne Vidne-forklaringer — hvorved iøvrigt bemærkes, at Clausens Forklaring med Hensyn til forskellige Biomstændigheder er i nogen Grad svækket ved Frk Nybirks Forklaring — findes det dog ikke derved imod Professor Ehlers Benægtelse godtgjort, at den af Weber paastaaede Bestilling har haft Karakteren af en endelig forbindende Handel. Fondet vil som Følge heraf være at frifinde, og Weber vil have at godtgøre det Sagens Om-kostninger med 150 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 85/1922 (**Rigsadvokaten mod Ole Martinus Markvorsen**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

O n s d a g d e n 10 M a j .

Ved Højesterets Dom i Sag R 35/1922 (**Rigsadvokaten mod Jens Marius Jensen**) blev Vestre Landsrets Dom, ved hvilken Jensen var kendt uberettiget til Erstatning for Varetægtsfængsel, stadfæstet.

T o r s d a g d e n 11 M a j .

R 75/1921. Handelsfirmaet **Aug Elhardt Söhne**, Kempten
(Holten-Bechtolsheim)

m o d

Handelsfirmaet Kaseinfabriken **Danmark** ved Grosserer **Julius Parker** (Martensen-Larsen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for uberettiget Annullation af en Handel om et Parti Kasein.

Sø- og Handelsrettens Dom af 7 Januar 1921: Sagsøgte, Handelsfirmaet Kaseinfabriken Danmark ved Grosserer Julius Parker, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet Aug Elhardt Söhne, Kempten, betale 1000 Kroner med Renter heraf 5 pCt p a fra den 28 November 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret paastaar Appellanterne Indstævnte dømt til at betale dem en ved Rettens Skøn fastsat Erstatning, dog mindst 15 000 Kroner. Indstævnte, der har erklæret, at han ikke vil modsætte sig denne Ændring af Appellanternes Paastand, paastaar sig paa sin Side frifundet.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Indstævnte er fundet pligtig at betale Erstatning. Efter Alt, hvad der foreligger — hvorved bemærkes, at Indstævnte efter Omstændighederne ikke vil kunne gøres ansvarlig for det Kurs- tab, som Appellanterne vil have lidt — skønnes Erstatningen at kunne bestemmes til 2000 Kroner, og Indstævnte vil herefter være at dømme til at betale Appellanterne dette Beløb med Renter. I Henseende til Sagens Omkostninger i første Instans vil Dommen kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes derimod at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Handelsfirmaet Kaseinfabriken Danmark ved Grosserer Julius Parker, bør til Appellanterne, Handelsfirmaet Aug Elhardt Söhne, Kempten, betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt årlig fra den 28 November 1920, til Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger i første Instans bør Sø- og Handelsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 4 December 1919 tilbød Grosserer Julius Parker Handelsfirmaet Elhardt Söhne, Kempten, et Parti Kasein til 1450 Kr pr Ton cif tysk Havn. Der udspandt sig paa Grundlag heraf en Korrespondance mellem Parterne, idet Elhardt Söhne meddelte, at de havde Brug for 10—20 000 kg Kasein, og Parker tilbød herefter 20 Tons til den omtalte Pris mod Betalingsbetingelser: Aabning af Remburs til Parkers Ordre i Revisionsbanken i København og Betaling mod Faktura og Konnossement.

Elhardt Söhne skrev, at de havde besluttet sig til at købe foreløbig 10 000 kg, men de akcepterede 20 000 kg. De skrev videre, at de straks havde søgt om Indførselstilladelse for 10 000 kg, men at de havde bragt i Erfaring, at Indførselstilladelse lettere vilde blive givet, naar man kunde udlevere en anden Vare derimod, og de foreslog Parker til Gengæld for Kaseinen at modtage Kobbervitriol. Herom forhandlede Parterne i nogen Tid. Den 15 Januar 1920 sendte Elhardt Söhne Parker Indførselstilladelse paa 10 000 kg Kasein, idet de skrev, at de vedblev at anstrenge sig for at opnaa Indførselstilladelse for yderligere Poster, og den 23 Januar skrev Parker, at han kun var gaet ind paa at afgive 20 000 kg til Elhardt for at komme ham imøde, og at han maatte forlange Betaling for alle 20 000 i danske Kroner, idet han dog tilbød visse Lempelser. Han sluttede med at bemærke, at Priserne var stærkt stigende. Den 2 Februar svarede Parker*), at han gerne straks vilde anvise Modværdien for de ommeldte 20 000 kg Kasein med 29 000 Kr, men alle Anvisninger maatte ske gennem Rigsbanken i Berlin, hvor de først blev indgaaende prøvet; han vilde imidlertid anmode Rigsbanken om hurtigst mulig Fremskyndelse af Sagen. Samtidig tilføjede han, at han efter Parkers Forslag udskilte Sagen angaaende Kobbervitriolet. Den 9 Februar skrev Parker, at da Kaseinpriserne var i fortsat Stigning, kunde han ikke forpligte sig til at lade Varerne blive liggende ret længe, saa meget des mindre, som der var mange Købere især fra Tyskland, der

*) Skal være Elhardt Söhne.

var forsynede saavel med Indførselstilladelse som dansk Valuta, og at han den Dag var nødsaget til at forhøje Prisen for lignende Varer til 1550 Kr. Den 17 Februar skrev Parker: »Jeg har herved Fornøjelsen at stadfæste Deres æ/ Telegram af 15 ds: Partiet solgt. Anvisning undervejs, og herpaa svarede jeg telegrafisk: afvent snart yderligere Priser dog betydeligt højere. Under 15 ds fik jeg Akcept paa det Dem tilbudte Parti til betydeligt højere Priser end De skulde betale, og da jeg paa dette Tidspunkt stod tvivlende overfor, om De var i Stand til at skaffe danske Penge, kunde jeg ikke afslaa Tilbudet.«

Elhardt Söhne protesterede herimod og forlangte Levering, men Parker vilde kun levere til højere Priser, idet han paaberaabte sig, at Købet ikke var perfekt.

Sagsøgeren, Handelsfirmaet Aug Elhardt Söhne, Kempten, har nu sagsøgt Kaseinfabriken Danmark ved Grosserer Julius Parker til Betaling af Erstatning for Kontraktbrud, hvilken Erstatning er opgjort til 147 288 Mark 65 Pfg, hvortil kommer Renter 5 pCt p a fra den 9 April d A, til Betaling sker. De har herved oplyst, at de i Februar Maaned afsendte Betaling til Sagsøgte for de 10 000 kg med 14 500 Kr, hvilket i Mark androg 211 952 Mark 60 Pfg. Dette Beløb fik de først tilbage i April Maaned paa et Tidspunkt, hvor Kursen i danske Kroner var faldet, og de har ansat deres Kurstab til 55 205 Mark 85 Pfg. Endvidere har de maattet inddække sig for 10 000 kg Kasein ved at købe et tilsvarende Parti i Italien, men herved har de haft en Merudgift paa 92 082 Mark 80 Pfg, hvilket Beløb i Forbindelse med de ovennævnte 55 205 Mark 85 Pfg giver det paastævnte Beløb 147 288 Mk 65 Pfg.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet han gør gældende, at der ikke har foreligget nogen endelig Handel. Sagsøgte har nemlig ikke givet klar Besked paa, om han var villig*) til at købe 20 000 kg, men har snart nævnt 10 snart 20 000; endvidere har Sagsøgerne ikke rettidig sendt Penge til Dækning af Købesummen, og Sagsøgte har derfor anset sig for berettiget til at sælge Varen andetsteds. Endvidere har Sagsøgte protesteret mod Erstatningsbeløbets Størrelse.

Efter den mellem Parterne foreliggende Korrespondance maa Retten gaa ud fra, at der har foreligget endelig Aftale om en Handel paa 20 000 kg Kasein. Det maa vel erkendes, at Sagsøgeres Breve er noget uklare, og at Sagsøgerne kunde have handlet hurtigere, men Sagsøgte har dog ikke været berettiget til den 15 Februar pludselig og uden at give Sagsøgerne nogen bestemt Frist at sælge Partiet til Andre, og Sagsøgte er derfor pligtig at betale Erstatning. Med Hensyn til dennes Størrelse findes Sagsøgte ikke at kunne gøres ansvarlig for det Kurstab, Sagsøgerne maatte have lidt, og Retten finder heller ikke at kunne lægge det i Italien foretagne Køb af Kasein til Grund ved Erstatningsberegningen. Derimod findes Erstatningen skønsmæssigt at kunne ansættes til 1000 Kr, hvorved er taget Hensyn til, at Sagsøgte den 9 Februar har anslaaet Prisen til 1550 Kr, altsaa til 100 Kr mere pr Ton, end Aftalen

*) Skal være: Sagsøgerne har nemlig ikke givet klar Besked paa, om de var villige.

lyder paa. Hertil kommer Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 28 November 1920; endvidere findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Mandag den 15 Maj.

R 67/1921. Dameskræderinde **Marie Ebbesen** (V Kondrup efter Ordre

mod

Inkassator **E Bendix** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for en Appellantinden ved Uforsigtighed fra hans Hustrus Side tilføjet Skade.

Vestre Landsrets Dom af 19 November 1920: Sagsøgte, Inkassator E Bendix, bør til Sagsøgerinden, Dameskræderinde Marie Ebbesen, betale 820 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 7 Juli 1920, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Sagsøgerinden beskikkede Sagfører for Landsretten, Overretssagfører Sørensen, i Salær 60 Kr, der udredes af det Offentlige. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører V Kondrup 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Appellantinden, Dameskræderinde Marie Ebbesen, Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Sagsøgerinden, Dameskræderinde Marie Ebbesen i Aalborg, den 21 September f A ca Kl 10 om Aftenen fra sin Lejlighed i den Sag-

søgte, Inkassator E Bendix, sammesteds, tilhørende Ejendom i L Nygade Nr 4 i Aalborg, gik ned ad den ikke oplyste Køkkentrappe, kom hun til at træde i en Natpote, som Sagsøgtes Hustru havde hensat paa et af Trinene paa Trappen mellem Stueetagen og 1 Sal. Sagsøgerinden, der er 61 Aar gammel, faldt derved bagover og paadrog sig en Kontusion af Lænden. Ca 14 Dage derefter søgte hun Lægehjælp, og den 3 Januar d A blev hun indlagt paa Kommunehospitalet i Aalborg, hvorfra hun udskreves den 27 s M. I en af Hospitalets Overlæge under 2 Oktober d A afgivet Erklæring hedder det, at der ved Undersøgelsen var stærk Ømhed for Tryk paa processus spinosus af 2den og 3die Lumbalhvirvel samt Smerter ved Bevægelser af Rygraden og typisk Fixation af denne, at der ved Røntgenfotografering ikke forefandt noget abnormt, at Tilfældene efterhaanden tabte sig, og at hun ved Udskrivningen gik oppe og befandt sig vel, medens der efter forskellige af Læge Buchwald den 23 Marts, 27 April og 23 September d A udstedte Attester ogsaa senere har været Smerter og Ømhed for Tryk, saaledes at Sagsøgerinden følte Smerte ved enhver Bevægelse af Ryggen. Idet Sagsøgerinden har anbragt, at Sagsøgte maa være ansvarlig for den hende ved Faldet paadragne Beskadigelse, har hun under nærværende ved Retten for Aalborg Købstad forberedte Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale hende:

1) for mistet Fortjeneste og Udgifter til Medhjælp.....	320 Kr
2) i Erstatning for Nedsættelse af hendes Erhvervsevne.....	5000 —
3) i Erstatning for Svie og Smerte.....	2000 —

Ialt 7320 Kr

tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 7 Juli d A, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Da Sagsøgtes Hustru ved at hensætte Potten paa Køkkentrappen har gjort sig skyldig i Uforsigtighed, findes Sagsøgte at maatte være erstatningspligtig. Med Hensyn til Erstatningens Størrelse har Sagsøgte ikke fremsat nogen særlig Indsigelse mod det under 1 anførte Beløb, 320 Kr, og idet Erstatningen for de under 2 og 3 anførte Poster findes passende at kunne ansættes til 500 Kr, vil Sagsøgte være at tilpligte at betale Sagsøgerinden ialt 820 Kr tilligemed Renter heraf som paastaet.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger at burde ophæves.

Der vil være at tillægge den for Sagsøgerinden beskikkede Sagsfører her for Retten i Salær 60 Kr, der bliver at udrede af det Ofentlige.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Tirsdag den 16 Maj.

Ved Højesterets Dom i Sag R 122/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Alfred Christensen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251 anset med Tugthusarbejde i 2 Aar.

R 141/1922.

Rigsadvokaten

mod

Oskar Georg Pedersen, kaldet **Christensen** (Forsv: Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Strfl § 164, jfr § 46, eller dens § 176, jfr § 164.

Vestre Landsrets Dom af 6 Marts 1922: Tiltalte Oskar Georg Pedersen, kaldet Christensen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. Saa udreder han og Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til Forsvareren for Landsretten, Overretssagfører Glæsel, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Oskar Georg Pedersen, kaldet Christensen, til Højesteretssagfører Møldrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Oskar Georg Pedersen, kaldet Christensen, ifølge Anklageskrift af 26 November 1921 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 164, jfr § 46, for den 25 September 1921 Kl ca 7½ Aften paa en Retirade i Baggaarden til Ejendommen Heibergs-

Færdig fra Trykkeriet den 14 Juni 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 9.

Tirsdag den 16 Maj.

gade 26, Aarhus, at have forsøgt at have legemlig Omgang med sin Halvsøster udenfor Ægteskab Lilly Kaja Dolly Pedersen, født 21 Juni 1909, eller efter Straffelovens § 176, jfr § 164, for ved nævnte Lejlighed at have udvist uterligt Forhold overfor sin nævnte Halvsøster, idet han, efter at have blottet saavel hende som sig selv, flere Gange førte sit erigerede Kønsllem hen til hendes Kønsele og op i disses udvendige Dele.

Tiltalte er født den 22 December 1897 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Ved de i Sagen foreliggende Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Tilstaaelse, maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte ved den ommeldte Lejlighed har gjort sig skyldig i uterligt Forhold overfor Pigebarnet ved at behandle hende som i Anklageskriftets sidste Del ommeldt, dog at det ikke kan anses bevist, at han har haft sit Lem oppe i hendes Kønsele.

Tiltalte maa antages i Gerningsøjeblikket at have været beruset, men ikke i saadan Grad, at han har været ude af Stand til at indse det strafbare i sin Handling.

For sit ommeldte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 176, jfr § 164, med en Straf, som efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

R 129/1922.

Rigsadvokaten

mod

Kaj Andersen (Forsv: Graae),

der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 8 Marts 1922: Tiltalte Kaj Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. I Erstatning til Aarhus Købstads Kommune betaler han 672 Kr. Saa udreder han og Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til Forsvareren for Landsretten, Overretssagfører Sørensen, 60 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Kaj Andersen til Højesteretssagfører Graae 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Kaj Andersen ifølge Anklageskrift af 23 December 1921 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 251 for Bedrageri ved i Tiden fra April eller Maj Maaned 1921 til 17 August 1921 af den kommunale Hjælpekasse i Aarhus svigagtigt at have modtaget i Arbejdsløshedsunderstøttelse et Beløb af ialt ca 600 Kr, som Kassen troede sig pligtig at betale til ham, idet han paa de Kontrolsedler, som han hver Uge udfyldte og indleverede, paa Tro og Love besvarede Spørgsmaalet om Hustruens Fortjeneste med »Intet«, uagtet han var vidende om, at hans Hustru i hele det nævnte Tidsrum havde Arbejde paa Sct Nicolaus Kildes Brøndanstalt i Aarhus.

Tiltalte er født den 27 Juni 1894 og har tidligere været anset ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 30 Maj 1918 efter Straffelovens § 229, 4 Stk, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Ved de under Sagen foreliggende Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Tilstaaelse, maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at han i Tiden fra Midten af Maj, da han blev vidende om, at hans Hustru havde Arbejdsfortjeneste, indtil den 17 August har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold. Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 251 med en Straf, der i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Under Sagen har Aarhus Købstads Kommune nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes at erstatte Stadens kommunale Hjælpekasse det Beløb af 672 Kr, som han ulovligt har oppebaaret. Denne Paastand vil være at tage til Følge.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer 60 Kr.

Onsdag den 17 Maj.

R 518/1921. Grosserer **S N Meyers Dødsbo**

mod

Ejendomskommissionær **L P Larsen,**

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa Salær for Salg af en Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 29 November 1921: Justitsraad Albertsen og Grosserer Løppenthin som executores testamenti i Grosserer S N Meyers Dødsbo bør til Ejendomskommissionær L P Larsen betale 8000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 28 Oktober 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at det Arbejde, Indstævnte har udført for at bringe Salg i Stand, har været af den Beskaffenhed eller er udført under saadanne Omstændigheder, at han kan have Krav paa, at Appellanten skal betale ham Salær. Herefter vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer S N Meyers Dødsbo, bør for Tiltale af Indstævnte, Ejendomskommissionær L P Larsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Grosserer S N Meyer, der siden 1905 havde haft Bekendtskab med Ejendomskommissionær L P Larsen, havde henvendt sig til denne for at faa de ham tilhørende Ejendomme Vesterbrogade Nr 80 og 82 samt Værnedamsvej 2 solgt, udstedte Meyer den 9 Juni 1920 et Dokument, hvorved han indtil 19 s M gav den af Larsen ledede Forretning »Dansk Ejendomshandel« den nævnte Ejendom fast paa Haanden og indgik paa at betale et Salær af 2 pCt af Købesummen for Forretningens Medvirkning ved Handlen. Larsen forhandlede derefter med adskillige saavel Banker og andre Selskaber som private, uden at det, som det maa antages paa Grund af, at den fordrede Købesum efterhaanden steg betydeligt, lykkedes ham at opnaa noget tilfredsstillende Bud. I Skrivelse af 16 November s A meddelte Larsen imidlertid Meyer, at det nu saa ud til, at Handlen kunde gaa i Orden og omtalte to eventuelle Købere, hvorhos han bad Meyer forsyne et ham samtidig af Larsen tilsendt Salærbevis med sin Underskrift. I Skrivelse af 18 s M vægrede Meyer sig ved at give Larsen Ejendommen paa Haanden, men talte om et Salær paa 1 pCt som passende og ytrede, at hvis Larsen hurtig kom med et Resultat, vilde han være til Tjeneste. Den 20 s M tilskrev Larsen Meyer og meddelte, at den Sagfører, der repræsenterede en af hans (Larsens) Købere havde meddelt, at denne, efter at Prisen var forandret, ikke længer var Køber, hvorhos han mindede om, at Meyer ved sidste Forhandling var villig til at sælge for 1 900 000 Kr, medens Larsens Køber bød 1 800 000 Kr, samt at han ved den sidste Forhandling med Meyer havde det bestemte Indtryk, at der kunde blive Tale om Handel, hvis Køberen vilde dække Salæret udover de 1 800 000 Kr. Han omtalte endvidere sin betydelige Virksomhed for at istandbringe Handel og nævnte, at Meyers Pris efterhaanden var steget fra 1 400 000 Kr til 2 200 000 Kr med en Lejeforhøjelse fra 90 000 Kr til 120 000 Kr. Endvidere spurgte han, om Meyer kunde tænke sig at fortsætte de tidligere førte Forhandlinger paa Grundlag af det Anførte, hvad han stærkt anbefalede. Endelig bemærkede han med Hensyn til Salæret, at Meyer og han havde været enige om, at dette skulde være 2 pCt, hvad han under Hensyn til de stærkt stigende Priser ikke fandt unaturligt. Den 16 Maj 1921 døde Meyer, uden at Larsen havde faaet Svar paa sin sidstnævnte Skrivelse til denne, med hvem han iøvrigt, efter sin Fremstilling, i Mellemtiden 2—3 Gange ugentlig havde Konferencer. Kort efter Meyers Død havde Larsen i anden Anledning en Samtale med Grosserer C J Bruun, hvem han gjorde opmærksom paa den paagældende Ejendom, som Bruun yttrede Tilbøjelighed til at købe. Larsen rettede derefter en Henvendelse til en af Boets Eksekutorer, som gav ham nogle Oplysninger om Ejendommens Forhold og iøvrigt henviste ham til Boets Kurator, Sagfører R Andersen. Efter at Bruun paa Grundlag af de ham af Larsen meddelte Oplysninger havde vist sig villig til at give 1 600 000 Kr for Ejendommene, henvendte Larsen sig med dette Tilbud og Navnet paa den eventuelle Køber til Sagfører Andersen, der dog ikke tog nærmere Bestemmelse. Larsen talte der-

efter paany med Meyer,*) der ved denne Lejlighed erfarede, at der var en anden Liebhaber med et Bud paa 1 800 000 Kr. Den 11 Juli s A blev det Boet tilhørende Ejendomskompleks »Westend«, der bl a ogsaa omfatter de her omhandlede Ejendomme, solgt til Bruun for en Købesum af 2 935 000 Kr, uden at Larsen iøvrigt medvirkede ved Salget.

Larsen har derefter anlagt nærværende Sag, hvorunder han søger Dødsboet ved dets Eksekutorer, Justitsraad Albertsen og Grosserer Løpenthin, tilpligtet at betale 16 000 Kr, som et ham formentlig tilkommende Salær af 1 pCt af den tilbudte Købesum med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 28 Oktober d A.

Boet procederer til Frifindelse, i hvilken Henseende det gør gældende, at Larsen hverken er engageret af Boet eller har udført noget Arbejde for samme, ligesom at den Fuldmagt, han maatte have fra Meyer, og som er givet til »Dansk Ejendomshandel« og kun gælder paa bestemte Betingelser, og er bortfaldet ved Meyers Død, i al Fald er ophørt ved Meyers Død.

Larsen har afgivet personlig Forklaring for Retten og med Hensyn til sit Forhold til Grosserer Bruun bl a forklaret, at han til denne har overleveret et af ham udfyldt trykt Skema indeholdende udførlig Beskrivelse af Ejendommene samt en Lejefortegnelse, hvorefter han af Bruun fik Anmodning om at aflevere Tilbud til Boet paa 1 600 000 Kr. Efter at have erfaret Tilbudet paa 1 800 000 Kr talte han paany med Bruun, hvem han tilraadede at byde 1 700 000 Kr, ved hvilken Lejlighed de gennemgik de paagældende Tal. Larsen har efter sin Forklaring haft Udgifter til Avertissementer, Befordring, Tegninger o. l. Da han talte med Sagfører Andersen, sagde denne, at man vilde henvende sig til Bruun, naar Papirerne var i Orden, samt ytrede, »altsaa Bruun og Torp (den Sagfører, der havde fremsat Budet paa 1 800 000 Kr) er Deres Mand«. Rigtigheden af disse Udtalelser er dog benægtet af Sagfører Andersen, der er ført som Vidne under Sagen, og som i saa Henseende kun vil have ytret noget om, at Bruun altsaa var Larsens Mand.

Bruun har som Vidne afgivet Forklaring bl a gaende ud paa, at han ved kun en Samtale med Larsen meddelte denne, at han var Liebhaber til Ejendommen, hvis denne kunde faas til rimelig Pris, og næste Dag præciserede han nærmere, at han vilde give 1 600 000 Kr for Ejendommen. Larsen meddelte derpaa, at en Sagfører for en Bank vilde byde 1 800 000 Kr. Endvidere meddelte Larsen ham, at Boet, efter hvad han havde erfaret, ikke nu kunde udtale sig nærmere. Bruun, der absolut ikke vilde give mere end 1 600 000 Kr, trak sig derefter tilbage uden at give Larsen nogen Fuldmagt. Den 18 Juni talte han saa med sin Sagfører om at byde paa Ejendomskomplekset, og hans tidligere Samtale med Larsen havde ingen Betydning for hans endelige Bud paa Ejendomskomplekset.

Efter alt saaledes Foreliggende findes det, at Larsen paa Grundlag af sine Forhandlinger med afdøde Meyer har haft Føje til at gaa ud fra, at han ved at fortsætte sine Bestræbelser for at faa et Salg istand-

*) Skal være Bruun.

bragt med et heldigt Resultat kunde gøre Regning paa et passende Salær, hvilken Udsigt ikke heller kan siges at være blevet forringet ved hans Samtaler med Boets Vedkommende. Det maa endvidere antages, at hans Samtaler med Bruun har været af væsenlig Betydning med Hensyn til at henlede dennes Opmærksomhed paa den Ejendom, han arbejdede paa at faa solgt, og at han som Følge heraf har kunnet meddele Boet, at Bruun var villig til at betale 1 600 000 Kr. Da Boet ved det kort efter stedfundne Salg af Ejendomskomplekset ikke har opnaaet mere for den her omhandlede Del af Komplekset end den sidstnævnte Sum, findes Larsen at have Krav paa et Salær, der findes passende at kunne bestemmes til $\frac{1}{2}$ pCt af det nævnte Beløb eller 8000 Kr, hvoraf der vil være at svare Renter 5 pCt aarlig fra 28 Oktober 1920.

Boet vil derhos have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med Kr 600.

R 110/1922.

Rigsadvokaten

mod

Betty Marie Simonie Sørensen (Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens 17 Kapitel.

Vestre Landsrets Dom af 14 Marts 1922: Tiltalte Betty Marie Simonie Sørensen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for hende beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 150 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 75 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, der gør gældende, at Rettergangsreglerne er fejlagtigt anvendt, og at Straffen er for streng, dels af det Offentlige til Skærpelse af Straffen. Dommen er derhos paakæret af Tiltaltes beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, der paastaar det ham tilkendte Salær forhøjet, og dette Kæremaal er ifølge Beslutning af Højesterets Kæremaalsudvalg forenet med den foreliggende Ankesag.

Hvad nu angaar Spørgsmaalet, om Rettergangsreglerne er fejlagtigt anvendt, drejer Sagen sig om Følgende: Under Domsforhandling for Landsretten nedlagde Tiltaltes Forsvarer Paastand om, at Nævningerne bl a skulde spørges, om Tiltalte havde gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 195, subsidiært § 194 strafbart Forhold, og om Betingelserne for Anvendelse af Straffelovens § 39 ikke var tilstede. Herimod protesterede Anklageren, og efter Rettens Bestemmelse kom Spørgsmaalene til Nævning-

gerne herefter kun til at lyde paa, om Tiltalte havde gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 192, subsidiært i et efter denne §, jfr § 46, strafbart Forhold. Da disse Spørgsmaal imidlertid begge blev besvaret benægtende af Nævningerne, stillede Retten efter fornyede Udtalelser af Anklageren og Forsvareren det Spørgsmaal til Nævningerne, om Tiltalte ved den paagældende Lejlighed havde gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 194 strafbart Forhold, og dette Spørgsmaal blev som nævnt i Dommen besvaret bekræftende.

Saaledes som Sagen foreligger, ses der nu ikke ved Spørgsmaalsstillingen at være begaaet nogen Fejl fra Rettens Side. Bl. a. giver det Foreliggende ikke Føje til at statuere, at Nævningerne — særlig da det sidste Spørgsmaal blev stillet — tillige burde have været spurgt om, hvorvidt Straffelovens § 39 var anvendelig. Herefter vil Dommen i Henhold til de i Samme, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde være at stadfæste, dog at Salæret til Overretssagfører Jørgensen findes at burde bestemmes til 250 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Salæret til Overretssagfører Jørgensen bestemmes til 250 Kroner. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Betty Marie Simonie Sørensen til Højesteretssagfører Henriques 120 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende med Medvirkning af Nævninger behandlede Sag er Betty Marie Simonie Sørensen, der er født den 21 August 1902 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens § 192.

Ved Nævningernes Kendelse, der bliver at lægge til Grund ved Paadømmelsen, er Tiltalte fundet skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 194 derved, at hun den 24 December 1921 Kl ca. 6 Fmd paa sit Værelse paa »Taastrupgaard« i Harlev Sogn i Dølgmaal har født et udenfor Ægteskab avlet Barn, der er fundet dødt, uden at det har kunnet oplyses, at Døden er indtraadt før Fødslen.

For dette Forhold vil Tiltalte efter den nævnte Lovbestemmelse være at anse med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for hende her for Retten beskikkede Forsvarer 150 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 75 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 151/1922 (**Rigsadvokaten mod Kristian Jensen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelovs § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Torsdag den 18 Maj.

R 540/1921. Aktieselskabet **Waagechristensens Auktioner** (Selv)
mod

Grosserer af Vallerød **Axel Nygaards Konkursbo** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt der er givet Appellanten Sikkerhedsret i Udbyttet af en af Appellanten for Indstævnte afholdt Auktion.

Østre Landsrets Dom af 12 December 1921: De Sagsøgte, A/S Waagechristensens Auktioner bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Sagfører R N Rasmussen som Kurator i Grosserer af Vallerød Axel Nygaards Konkursbo, betale de paastævnte 4295 Kr 94 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra 21 Oktober 1921 at regne, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ovennævnte i Retten den 16 f M fremlagte Dokument af 9 Februar 1921 ikke er stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Waagechristensens Auktioner, til Indstævnte, Grosserer af Vallerød Axel Nygaards Konkursbo, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 9 Februar d A traf Grosserer Axel Nygaard Aftale med Direktøren for A/S Waagechristensens Auktioner, C Waagechristensen, om Bortsalg ved Auktion af en Del Nygaard tilhørende, i hans Lejlighed Trondhjemsplads 3 beroende Effekter og formaaede samtidig Waagechristensen til at udbetale ham 7000 Kr som Forskud paa Auktionsprovenuet. Til Sikkerhed for Betalingen af dette Beløb overlod Nygaard Waagechristensen to Malerier, der skulde sælges ved Auktionen, i Haandpant, hvorhos han udstedte en Erklæring, i hvilken han erkendte af A/S Waagechristensens Auktioner at have modtaget det ommeldte Forskud paa Auktionsprovenuet, og i hvilken det derefter hedder:

— — — »Samtidig transporterer og overdrager jeg til nævnte Aktieselskab af det mig tilkommende Provenu, der indkommer ved Auktionen, et Beløb af Kr 7000 — er Syvtusinde Kroner + almindelig Bankrente til Betaling af Forskudet samt giver to Malerier af Skovgaard og Marstrand i Sikkerhed som Haandpant.

Endelig er jeg indforstaaet med, at der ved Auktionen mindst bortsælges for nævnte Beløb.« — — —

Den 22 s M standsede Nygaard sine Betalinger, og Waagechristensen henvendte sig derefter til Nygaards Sagfører, R N Rasmussen, med hvem han traf ny Aftale om, at Aktieselskabet skulde besørge den paatænkte Auktion. Den 17 Marts afholdtes Auktionen, der indbragte et samlet Nettoprovenu paa 7155 Kr 94 Øre, hvoraf kun 2860 Kr indkom for de to pantsatte Malerier.

Den 4 Maj blev Nygaard erklæret konkurs, og den 17 Juni stillede Waagechristensen Konkursboet Afregning for Auktionsprovenuet, af hvilket han paastod sig berettiget til at tilbageholde 7000 Kr til Dækning af det Nygaard ydede Forskud. Nygaards Konkursbo har bestridt Aktieselskabets Berettigelse til af Auktionsprovenuet at tilbageholde et større Beløb end de 2860 Kr, der indkom for de pantsatte Malerier, og under nærværende Sag søger Sagfører Rasmussen som Kurator i Boet Aktieselskabet tilpligtet at betale Resten af Auktionsprovenuet eller 4295 Kr 94 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 21 Oktober d A.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de gør gældende, at den dem ved Dokumentet af 9 Februar indrømmede Transport paa en Del af Auktionsprovenuet ikke kan afkræftes af Boet.

Heri kan imidlertid ikke gives de Sagsøgte Medhold. Ved Dokumentet af 9 Februar er der ikke stiftet nogen særlig Sikkerhedsret for Aktieselskabet udover den gyldigt stiftede Haandpanteret i de to Malerier, og Selskabets Fyldestgørelse i Auktionsprovenuet for den Del af Forskudsbeløbet, som ikke dækkes af Købesummen for Malerierne, vil, som iværksat paa en Tid, da Nygaard med Waagechristensens Vidende havde standset sine Betalinger, kunne afkræftes i Medfør af Konkurslovens § 24 eller denne Bestemmelses Analogi.

Herefter vil de Sagsøgte være at dømme efter Sagsøgerens Paa-stand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 142/1922 (**Rigsadvokaten mod Peter Poulsen**) blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri eller i Medfør af dens § 241 II efter § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 152/1922 (**Rigsadvokaten mod Viggo Hjalmar Larsen**) blev Tiltalte for Hæleri i Medfør af Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelovs § 13, anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Fredag den 19 Maj.

Ved Højesterets Dom i Sag R 148/1922 (**Rigsadvokaten mod Peder Hermansen**) blev Tiltalte anset dels for Overtrædelse af Straffelovens §§ 100 og 203, dels efter dens § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri dels for Betleri efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 4 Aar.

R 499/1921. **Dansk Købestævne i Fredericia** (Trolle)

mod

Handelsrejsende **Chr Jensen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa Erstatning for Op-hævelse af en Engagementskontrakt.

Vestre Landsrets Dom af 19 November 1921: De Indstævnte, Dansk Købestævne, bør til Sagsøgeren, Handelsrejsende Chr Jensen, betale 17 623 Kr 37 Øre tilligemed Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 3 Juni 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 600 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den forommeldte af de Indstævnte den 29 Juni 1921 i Retten for Fredericia Købstad m v fremlagte Lejekontrakt ikke er skrevet paa stemplet Papir. Det Idømte at udrede inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Erstatningen findes at burde nedsættes til 12 000 Kroner.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 12 000 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dansk Købestævne, til Indstævnte, Handelsrejsende Chr Jensen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der af de Indstævnte, Dansk Købestævne i Fredericia, gennem et Avertissement i Bladene var søgt en Vært til Købestavnets Restauration, indledede Overrettsagfører Vandborg sammesteds paa de Indstavnets Vegne Forhandlinger med Sagsøgeren, Handelsrejsende Chr Jensen i Odense, der da drev en Restauration i Nærheden af sidstnævnte By, og som havde søgt Stillingen. Sagsøgeren kom derefter den 24 Juni 1916 til Fredericia for at fortsætte Forhandlingerne og mødtes med Vandborg som de Indstavnets juridiske Konsulent samt med Guldsmed Diederichsen som Formand for de Indstavnets Bestyrelse og Forretningsudvalg. Paa Grundlag af de mellem Sagsøgeren og de to nysnævnte Personer førte Forhandlinger udfærdigedes en Kontrakt, hvorved Sagsøgeren antoges som Vært for Tiden indtil den 1 Oktober 1921; denne Kontrakt underskrev Sagsøgeren paa Vandborgs Kontor, hvorhos han ved sin Hjemrejse fik den med til Underskrift af en nærmere angivet i Odense bosat Kautionist. Da Kautionisten dengang opholdt sig i Udlandet, blev hans Underskrift først meddelt den 28 s M, hvorpaa Sagsøgeren straks tilbagesendte Kontrakten til Vandborg. Den 29 Juni sendte Vandborg til Sagsøgeren et saalydende Telegram:

»Da Leje i Henhold til Kontrakt ikke er modtaget, afbrydes herved Forhandlinger om Leje af Købestavnets Restauration«, og da de Indstævnte derpaa antog en anden Vært, lod Sagsøgeren under 3 Juli s A en Sagfører tilskrive de Indstævnte, at han i enhver Henseende forbeholdt sig Ret til Erstatning m v i Anledning af deres Forhold.

Sagsøgeren har derpaa under nærværende Sag søgt de Indstævnte til Betaling af 17 633 Kr 22 Øre, nemlig $11\frac{1}{3}$ pCt af en beregnet aarlig Bruttoindtægt af 30 000 Kr, eller 3400 Kr i 5 Aar og $2\frac{1}{8}$ Maaned, tilligemed Renter af Beløbet 6 pCt p a fra 3 Juli 1921, indtil Betaling sker. De Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte gjort gældende, at der ikke var truffet nogen endelig Aftale, og at de derfor var berettiget til at afbryde Forhandlingerne som sket. De Indstævnte har derhos nærmere anført, at saavel Vandborg som Diederichsen under

Forhandlingerne udtrykkeligt har tilkendegivet Sagsøgeren, at hans Antagelse krævede Godkendelse af den samlede Bestyrelse, og at det var af rent praktiske Grunde, Vandborg lod Sagsøgeren underskrive Kontrakten og medtage den som ovenfor nævnt, inden saadan Godkendelse forelaa.

Mod Sagsøgerens Benægtelse kan det nu ikke anses tilstrækkelig godtgjort, at Vandborg og Diederichsen under Forhandlingerne har taget det ovenfor nævnte Forbehold. Ved, forinden Sagsøgeren underskrev Kontrakten, at gennemgaa denne med ham i alle Enkeltheder saavel som ved deres øvrige ovenfor beskrevne Adfærd findes derhos Vandborg og Diederichsen at have givet Sagsøgeren Føje til at gaa ud fra, at han var endelig antaget som Vært, i hvilken Antagelse han ogsaa maatte føle sig bestyrket ved, at Vandborg opfordrede ham til samtidig med Kontraktens Tilbagesendelse at indsende første Rate af Huslejen. Herefter bliver der alene Spørgsmaal om, hvorvidt de Indstævnte med Rette har kunnet træde tilbage fra den Kontrakt, som Vandborg og Diederichsen saaledes maa anses at have indgaaet paa deres Vegne.

Under Proceduren for Landsretten har de Indstævnte som Grund til, at de brød med Sagsøgeren, ikkun anført, at de efter Kontraktens Underskrift rygtevis havde hørt ham omtale paa ufordelagtig Maade saaledes, at de blev betænkelige ved at have ham som Vært. Da de imidlertid end ikke har givet Sagsøgeren Meddelelse om disse Rygters Fremkomst, saa at han kunde faa Lejlighed til at give dem nærmere Oplysninger, men uden videre har skænket Rygterne Tiltro, maa det statuere, at de i denne Henseende har gjort sig skyldig i et Retsbrud overfor Sagsøgeren, hvorfor de vil have at tilsvare Erstatning.

Med Hensyn til Størrelsen af denne Erstatning har de Indstævnte under Sagens Forberedelse ikke rejst Indsigelse mod den foranførte Udregning. Under Domsforhandlingen har de vel gjort gældende, at Nettofortjenesten højst kan beregnes til 5 pCt af Bruttofortjenesten, og at der under de særlige Forhold overhovedet ikke har været nogen Fortjeneste i de første 5 Aar. Da Sagsøgeren imidlertid har erklæret sig ude af Stand til at imødegaa disse Indsigelser uden at faa Udsættelse i Sagen, vil der ikke kunne tages Hensyn til Indsigelserne, som maa anses for sent fremkomne.

Som Følge af det Anførte vil de Indstævnte være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, dog at der ikkun vil kunne tilkendes ham 5 pCt Rente af Beløbet.

De Indstævnte vil derhos have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 600 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at den forommeldte af de Indstævnte den 29 Juni 1921 i Retten for Fredericia Købstad m v fremlagte Lejekontrakt ikke er skrevet paa stemplet Papir. Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

M a n d a g d e n 2 2 M a j .

R 161/1922.

Rigsadvokaten
m o d

Anna Kirstine Pedersen Due (Liebe),

der tiltales for Pengeafpresning.

Østre Landsrets Dom af 6 April 1922: Anna Kirstine Pedersen Due bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for hende beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Fru Henny Magnussen, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forkortes til 80 Dage.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 80 Dage. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Liebe 60 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmissér er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 8de Afdeling for Straffesager, tiltales Anna Kirstine Pedersen Due for med det Formaal at forskaffe sig Penge den 27 November 1921 at have tilskrevet fhv Boghandler Albert Nyborg og dennes Søster, Augusta Nyborg, hver et Brev, hvis Indhold maatte opfattes saaledes, at Tiltalte, hvis der ikke blev betalt hende Penge, vilde benytte sin Viden om, at nævnte Boghandler Nyborg havde udvist strafbart uterligt Forhold overfor hendes 13aarige Søn, Baldur Due, til at gøre Skandale eller eventuelt indgive Politianmeldelse.

Tiltalte er født den 25 Januar 1870 og tidligere anset ved Næstved Købstads Ekstrarets Dom af 20 August 1918 efter Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, og efter Forordning af 13 Februar 1775 § 4 og Plakat af 27 November 1839 § 1, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at ovennævnte Albert Nyborg i Efteraaret 1920 havde gjort Bekendtskab med nævnte Baldur Due ved at tiltale denne under hans Leg paa Fælled, søgte Nyborg at komme i nærmere Forbindelse med Drengen ved at sende ham Smaapresenter, besøge ham hos hans Moder, lade ham besøge sig i hans og Søsterens Hjem paa Frederiksberg og endelig tage ham med til Smaafornøjelser og paa Udflugter. En Maa-nedstid efter at Nyborg havde gjort Drengens Bekendtskab, begyndte Nyborg at gøre uterlige Tilmærkelser overfor Drengen, og i den følgende Tid har Nyborg forskellige Gange behandlet Drengen uterligt, en enkelt Gang — i Slutningen af Juni 1921 — meget grovt, som det maa antages i det Hele mod Drengens Villie. Antagelig i Begyndelsen af September 1921 fortalte Baldur Tiltalte, at Nyborg havde været nærgaaende mod ham ved at overgramse ham uden dog at gøre nærmere Rede for Enkeltheder. Samme Aften skrev Tiltalte et Brev til Nyborg; Dagen efter besøgte Nyborg hende, og hun foreholdt ham hans Adfærd og talte efter Baldurs Forklaring bl a om, at de kom til at følges ad hen paa Stationen; efter Tiltaltes Forklaring vil hun ikke have sagt noget saadant. Tiltalte nævnede under Besøget paa Foranledning af Nyborg, at hun havde Brug for 300 Kr for at faa sine Møbler, der stod i Næstved, hjem, og et Par Dage efter fik Baldur de 300 Kr med hjem til Moderen fra Nyborg. I Begyndelsen af Oktober lod Nyborg sig indlægge paa en Klinik; han meddelte Tiltalte, at han for længere Tid forlod Byen, takkede hende og Baldur for deres Overbærenhed og bad hende betragte de 300 Kr som Gave. Som Svar skrev Tiltalte et Brev til Nyborg og et til Frk Nyborg, hvilke Breve ikke er kommet til Stede, men som efter Sidstnævntes Forklaring omtalte Nyborgs Opførsel i meget kraftige Udtryk, og indeholdt Klage over, at Nyborg nu troede, at han kunde trække sig ud af det uden yderligere Forpligtelser.

I Slutningen af Oktober henvendte Tiltalte sig til Frk Nyborg og bad om Hjælp til Tøj til Baldur; hun fik 100 Kr og talte om, at hun vilde glemme Sagen. Den 1 November skrev Baldur til Frk Nyborg efter Tiltaltes Diktat et Brev, hvori han takkede for Tøjet og bl a meddelte, at en Person — der i Oktober af Tiltalte var anmeldt for Uterlighed mod Baldur, hvormod Tiltalte havde fortalt Frk Nyborg — var blevet arresteret.

I Begyndelsen af November fortalte Baldur Frk Nyborg om, at Moderen ønskede at begynde en Pensionatsvirksomhed og hertil kunde faa en større Lejlighed, og den følgende Dag kom Tiltalte og bad om Hjælp til dette Foretagende. Efter en Del Forhandlinger fik Tiltalte først 100 Kr til at give paa Haanden for Lejligheden, og den 13 November 2000 Kr — som Baldur hjembragte — for at hun kunde etablere sig for. Det blev hende betydet, at hun ikke kunde vente yderligere Støtte, og hun svarede efter Frk Nyborgs Forklaring, at hun haabede da heller ikke at skulle bede om mere, og at det ikke var hendes Tanke at presse dem for Penge. Tiltalte lejede og flyttede ind i Lejligheden og gjorde Indkøb, men i Brev af 22 s M tilskrev hun Frk Nyborg, at det begyndte at knibe med Penge og bad hende laane hende yderligere 3000 Kr. Tiltalte meddelte i samme Brev, at Baldur var kommet paa

Hospitalet, lidende af Sukkersyge, og at hun var blevet spurgt om, hvorfra den Angst, Drengen led af, kom, hvortil hun havde svaret, at hun vidste med god Samvittighed, at han aldrig havde været angst for hende.

Frk Nyborg meddelte nu ved et Besøg hos Tiltalte, at de ikke kunde forstrække hende med mere. Den 27 s M tilskrev Tiltalte saa Frk. Nyborg følgende Brev:

»Jeg ønsker en Samtale med Dem Tirsdag Formiddag i korte Træk, i modsat Fald bliver Møblerne sendt ud til Dem Onsdag Formiddag, da jeg intet har at bruge dem til.

Deres Svogers Navn i Holbæk bedes De opgive, da jeg vil tale indtrængende med et fornuftigt Menneske, og ikke alt det Kvinde- og Judas Pjat, ønsker De ikke at opgive mig Navnet, skal jeg med Lethed finde det selv. Jeg har skrevet faa Linier til Deres Broder.

Baldur er meget syg igen i Dag, jeg spurgte ham om jeg skulde hilse, han svarede Nej og græd, hvor er det dog en Sorg at tænke paa, at han er faldet i saa fordærvelige Klør, at netop et fattigt Menneskes Barn uden anden Værge end sin Moder, netop bliver opsøgt af den Slags ækle Forbrydere, jeg kan aldrig tilgive Deres Broder om de saa forgyldte mig, i al Deres Begærlighed.«

Samme Dag sendte Tiltalte Nyborg følgende Brev:

»Den sidste Søndag Form, da vi talte sammen, udtalte De nøje disse Ord, jeg skal nok hjælpe Dem, naar der er noget, De ønsker, det er ikke noget, jeg sidder her og lover, tilføjede De, men jeg skal vise, jeg skal holde det, da jeg har Midler nok til at hjælpe med, nu har Deres Søster laant mig 2000 Kr til et Pensionat, men det er jo en Draabe i Havet, jeg spørger i korte Træk, holder De Deres Ord, det er mit bestemte Spørgsmaal, som jeg ønsker De besvarer pr omgaaende, jeg skal mindst bruge 3000 Kr til, da de 2000 Kr ellers er tabt, hvilket De selv maatte indse paa Forhaand.

Baldur ligger paa Kommunehospitalet, stakkels Baldur for det han har været udsat for, han var meget syg i Dag, det er mig mildest talt Hjerteskærende at tænke paa, jeg forstaar godt, Hr Nyborg, hvis De er syg, det maa være uudholdelige Sjælekvaler at tænke paa for Dem.

Jeg er forbitret paa Dem for hver Fjed jeg træder hele Dagen.

Jeg venter Deres Svar omgaaende«.

Frk Nyborg og Nyborg afviste i Svarbreve al yderlig Forbindelse med Tiltalte, idet Frk Nyborg yderligere meddelte hende Navnet paa den omtalte Svoger, til hvem Tiltalte allerede før den 25 Oktober havde skrevet om Sagen, men under et fejlt Navn.

Noget ind i December henvendte Tiltalte sig til Redaktøren af »Arbejderbladet«, med hvem hun tidligere havde været i Forbindelse, fortalte ham om Sagen og overgav ham senere paa Anmodning Nyborgs Breve. Den 20 s M indeholdt »Arbejderbladet« en Artikel om Sagen, hvori Nyborg — der betegnedes som en paa Frederiksberg boende fhv Forretningsmand N — blev stærkt angrebet.

Som Følge af Anmeldelse andetsteds fra blev der indledet Under-søgelse mod Nyborg og efter de derved fremkomne Oplysninger mod Tiltalte. I Tiltaltes Besiddelse fandtes ved hendes Anholdelse den 22

December en Anmeldelse dateret 2 December til Politiet angaaende Nyborgs Forhold, underskrevet af hende og Baldur, men Tiltalte vil ikke have haft nogen Del i Affattelsen af denne Anmeldelse, som hun end ikke vil have læst inden sin Anholdelse. Efter Anmeldelsens Formulering og i Sammenligning med andet selvstændigt Skriftligt fra Baldur, findes det dog usandsynligt, at han selv har affattet den.

Undersøgelsen efter den af Tiltalte i Oktober Maaned mod ovenommeldte Person gjorte Anmeldelse sluttedes uden Tiltale paa Grund af manglende Bevis. Nyborg er for uterligt Forhold mod Baldur og andre Drengene idømt Straf.

Tiltalte har benægtet at have haft til Hensigt ved de ommeldte Breve af 27 November at søge at skaffe sig Penge ved Trusler mod Nyborg og hans Søster; hun mener, at hun maaske er gaaet for vidt ved at kalde Nyborg en Forbryder samtidig med, at hun bad om yderligere Laan, men hun, der paa det paagældende Tidspunkt ikke kendte mere til Nyborgs Forhold overfor Baldur end, at han havde gramset ham paa Benene og kysset ham, har henvist til, at hun ikke har anmeldt ham, ligesom hun ikke kan være ansvarlig for »Arbejderbladet«s Skrivelser, som hun ikke har anmodet Redaktøren om.

Efter det Ovenanførte om Udviklingen af Forholdet mellem Tiltalte og Nyborg og Søster i Forbindelse med Indholdet af Brevene findes det imidlertid at maatte antages, at Tiltalte har haft til Hensigt at formaa Nyborg og Frk Nyborg til at give sig den ønskede yderligere Forstrækning ved at fremsætte Udtalelser som de i Brevene indeholdte, hvilke hun maatte være paa det Rene med maatte opfattes af Nyborg og Frk Nyborg som Trusler om at skandalisere ham og hans Familie.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 245 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

R 99/1921. **Holger Nielsen & Co** (Steglich-Petersen)

mod

William Hansen & Co (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt der mellem Parterne er kommen en endelig Handel i Stand om et Parti Træ.

Sø- og Handelsrettens Dom af 23 Februar 1921: De Sagsøgte, Firmaet William Hansen & Co, bør for Tiltale af Sagsøgerne,

Færdig fra Trykkeriet den 21 Juni 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 10.

Mandag den 22 Maj.

Firmaet Holger Nielsen & Co, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse udrede til de Sagsøgte med 400 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Holger Nielsen & Co, til Indstævnte, Firmaet William Hansen & Co, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 31 August 1920 henvendte en Repræsentant for de Sagsøgte, Firmaet William Hansen & Co, sig hos Sagsøgerne, Firmaet Holger Nielsen & Co, og tilbød for de Sagsøgte Sagsøgerne 1500 Tons russisk Props til en Pris af 75 Kr pr Ton, hvilket Tilbud Sagsøgerne antog.

De Sagsøgte stadfæstede Handlen ved Skrivelse af 1 September 1920 saalydende:

»Herrer Holger Nielsen & Co,
Frederiksborggade 34.

Vi stadfæster herved at have solgt til Dem og De at have købt af os ca 1500 Tons tør russisk Props, bestaaende af Birk, Fyr, Gran og El, til en Pris af 75 Kr pr Ton à 1000 kg cif København. Betaling netto Kassa ved Dokumenternes Præsentation. Afskibning fra Letland ligesaa snart det er vor Sælger muligt at skaffe Tonnage. Skulde imidlertid uforudsete Forhold indtræffe, f Eks Forbud mod Udførsel, Havari af Lasten etc, forbeholder vi os Ret til Fritagelse for Levering.

Med Højagtelse
William Hansen & Co.«

Paa Foden af Skrivelsen var anført Ordet »Indforstaaet«, idet det var Meningen, at Sagsøgerne ved deres Underskrift herunder skulde erklære sig enige i det i Skrivelsen Anførte, saa at der kom til at foreligge en af begge Parter underskrevet Slutseddel.

Sagsøgerne underskrev imidlertid ikke Slutsedlen, men meddelte den 3 September telefonisk de Sagsøgte, at Aftalen med Repræsentanten gik ud paa, at Partiet skulde afskibes i flere Gange, hvorhos de anmodede om, at der i Slutsedlen maatte blive indføjet en Bestemmelse om, at Køberen havde Ret til at annullere, hvis Leveringen ikke var præsteret inden 7 Uger.

Ifølge Sagsøgernes Fremstilling gik de Sagsøgte uden Betingelser ind herpaa, hvorimod de Sagsøgte hævder, at de under Telefonsamtalen den 3 September opstillede som Betingelse for deres Indrømmelse af de af Sagsøgerne foreslaaede Ændringer, at Varebetegnelsen »Props« i Slutsedlen ændredes til »Brænde«. Det bemærkes herved, at der er Enighed mellem Parterne om, at Varen skulde benyttes til Brænde.

Efter de Sagsøgtes Anbringende affattedes der derefter en den 3 September dateret Slutseddel, i hvilken Varen var betegnet som »Brænde«, hvorhos det var anført, at Afskibningen skulde ske i mindst 4 Ladninger, ligesom Annullationsfristen var sat til 7 Uger. Denne Slutseddel vil de Sagsøgte have ladet bringe til Sagsøgerne ved Hr Ingemann-Hansen.

Sagsøgerne, der har benægtet, at Ingemann-Hansen foreviste dem de Sagsøgtes Slutseddel af 3 September, affattede imidlertid selv en Slutseddel dateret den 3 September 1920, som de leverede til Ingemann-Hansen, der bragte den til de Sagsøgte. I denne Slutseddel var Varen betegnet som »Props«, hvorhos det anførtes, at Afskibningen skulde ske »i Ladninger paa 2—300 Tons eller dog mindst i 5 Ladninger«. Derhos var Annullationen ogsaa i denne Slutseddel sat til 7 Uger.

Hr Ingemann-Hansen har i en under Sagen fremlagt Erklæring af 8 Februar 1921 anført, at han overbragte de Sagsøgtes Slutseddel af 3 September til Sagsøgerne, men at disse refuserede den.

Sagsøgerne har imidlertid benægtet Rigtigheden heraf

Den af Sagsøgerne affattede Slutseddel blev ikke underskrevet af de Sagsøgte. Efter Sagsøgernes Anbringende gik de Sagsøgte den 3 September under en Telefonsamtale ind paa at acceptere denne Slutseddel.

naar den citerede Passus »i Ladninger paa 2—300 Tons eller dog mindst i 5 Ladninger« ændredes til »mindst 4 Ladninger«.

De Sagsøgte har imidlertid benægtet, at de har akcepteret Slutsedlen med de anførte Ændringer.

Den 6 September fremsendte de Sagsøgte til Sagsøgerne med deres Underskrift den af Sagsøgerne affattede Slutseddel af 3 September, dog at Bestemmelsen »Afskibning — — — i Ladninger paa 2—300 Tons dog mindst i 5 Ladninger« var ændret til »Afskibning — — — i mindst 4 Ladninger«, hvorhos de Sagsøgte i Slutsedlen havde tilføjet en Bestemmelse om, at Sælgerne forbeholdt sig Fritagelse for Levering for det Tilfælde, at deres Sælger ikke kunde levere.

Sagsøgerne protesterede imidlertid mod denne sidste Tilføjelse og gjorde gældende, at det den 3 September i Telefonen var kommet til en endelig Aftale mellem Parterne, hvilken Aftale de fastholdt.

Den 8 September sendte Sagsøgte Sagsøgerne en ny Slutseddel, i hvilken den sidstnævnte Tilføjelse ikke fandtes, hvorimod Varebetegnelsen »Props« var ændret til »Brænde«.

Herimod protesterede Sagsøgerne i Skrivelse af 8 September, idet de forlangte Slutsedlen tilstillet i den Form, Parterne var enedes om den 3 September.

Da de Sagsøgte ikke efterkom dette Forlangende, forbeholdt Sagsøgerne sig i Skrivelse af 11 September 1920 Ret til at annullere og gøre Ansvar gældende mod de Sagsøgte, og samme Dag anmodede de Sagsøgte som Svar herpaa Sagsøgerne om at stille Sagen i Bero til den 13 s M, da deres Sælger var kommet til København og stillede Sagsøgerne i Udsigt, at der kunde arrangeres et Møde om Sagen.

Efter Proceduren maa det antages, at de Sagsøgtes Sælger derefter henvendte sig til Sagsøgerne, uden at det lykkedes at opnaa en Ordning.

Idet Sagsøgerne under nærværende Sag har gjort gældende, at det ved Telefonsamtale den 3 September var kommet til en endelig Ordning mellem Parterne, hvorefter Handlen skete paa Grundlag af den af Sagsøgerne samme Dag affattede Slutseddel med den anførte Ændring til Afskibning i mindst 4 Ladninger, og at de Sagsøgte har misligholdt Handlen ved ikke at levere, har de paastaaet de Sagsøgte dømt til at betale en Erstatning af 30 Kr pr Ton, altsaa 45 000 Kr. Af Beløbet paastaar de sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 16 November 1920, til Betaling sker.

Til Støtte for, at deres Tab andrager det paastaaede Beløb, har Sagsøgerne henvist til en Erklæring af 28 Oktober 1920 fra en autoriseret Varemægler, der af Sagsøgerne var anmodet om at skaffe Tilbud paa de efter Sagsøgnernes Anbringende omkontraherede Varer for derefter at foretage Dækningskøb. Ifølge denne Erklæring var der ikke til Mægleren fremkommet noget Tilbud paa russisk eller finsk Props, medens dansk Brænde antagelig kunde købes til Priser, der varierede fra 110 til 105 Kr pr Ton. Idet den laveste Pris herefter er 30 Kr pr Ton over den kontraherede, paastaar Sagsøgerne denne lagt til Grund for Erstatningsberegningen. Ifølge Mæglererklæringen var Prisen for svenske Props saa høj, at det vilde være meget billigere at

dække i dansk Brænde. I en af samme Mægler den 4 November afgivet Erklæring er det udtalt, at Prisen ikke er undergaaet nogen Forandring i Oktober Maaned, og at Prisen var den samme i September Maaned.

Sagsøgerne har endelig henvist til, at de den 3 September 1920 har videresolgt de ca 1500 Tons tør russisk Props til Grosserer N A Kjærgaard til en Pris af 85 Kr pr Ton og iøvrigt paa samme Vilkaar, paa hvilke den endelige Handel med de Sagsøgte efter Sagsøgernes Anbringende var blevet afsluttet pr Telefon samme Dag.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet de har benægtet, at det nogensinde er kommet til endelig Handel mellem Parterne, da Sagsøgerne hver Gang de modtog Slutsedlen fra de Sagsøgte refuserede den. De Sagsøgte har som anført særlig benægtet, at det den 3 September pr Telefon kom til en endelig Handel, idet de Sagsøgte da erklærede ikke at ville indgaa paa de af Sagsøgerne foreslaaede Ændringer, medmindre Ordet »Props« i Slutsedlen ændredes til »Brænde«. Naar de Sagsøgte desuagtet den 6 September fremsendte Slutseddel paa Props, forklares dette derhen, at de ikke havde noget imod at lade denne Varebetegnelse blive staaende i Slutsedlen, som af Sagsøgerne ønsket, saafremt der i Slutsedlen optoges et Forbehold om Fritagelse for Leveringspligt, hvis deres Sælger ikke leverede.

Endvidere har de Sagsøgte anført, at de, selv om det var kommet til en endelig Handel, ikke har gjort sig skyldig i Kontraktsbrud ved ikke at levere, idet samtlige Slutsedler indeholdt Bestemmelse om, at de Sagsøgte ikke var pligtige at levere, hvis uforudsete Forhold indtraf, f Eks Forbud mod Udførsel, samt at et saadant Forhold er indtraadt, idet den lettiske Stat senere har forhøjet Eksportafgiften saa væsenlig, at det maa sidestilles med et Eksportforbud. Ved Domsforhandlingen havde de Sagsøgte endnu ikke modtaget nærmere Dokumentation herfor, men da Rigtigheden af deres Anbringende i saa Henseende er bestridt af Sagsøgerne, har Sagsøgte erklæret at ville forbeholde sig Ret til eventuelt senere at fremkomme med nærmere Oplysning i denne Retning.

Endelig har de Sagsøgte anbragt, at den af Sagsøgerne paaberaabte Mæglererklæring er uden Betydning, da den ikke oplyser Prisen paa russisk Props eller Brænde, men paa dansk Brænde, der er en dyrere Vare, hvorhos Dækningskøbet burde være foretaget i første Halvdel af September Maaned.

De Sagsøgte har benægtet, at der har fundet en virkelig Handel Sted mellem Sagsøgerne og Grosserer Kjærgaard, men denne har som Vidne bekræftet, at der mellem ham og Sagsøgerne er indgaaet en reel Handel paa de af Sagsøgerne anførte Vilkaar.

Subsidiært har de Sagsøgte paastaaet sig frifundet mod at betale en Erstatning, der ikke overstiger 15 000 Kr, nemlig Forskellen mellem Sagsøgernes Købspris og Salgspris.

Efter alt det Foreliggende findes det ikke tilstrækkeligt bevist, at det er kommet til en endelig Handel mellem Parterne. Da Sagsøgerne undlod at underskrive Slutsedlen af 1 September og anmodede om at faa foretaget Ændringer i denne, aabnedes der Forhandling mellem Parterne paa en ny Basis, og det findes mod de Sagsøgtes Benægtelse ikke bevist, at det den 3 September pr Telefon er kommet til en endelig

Handel. Naar Sagsøgerne den 3 September videresolgte Partiet paa de Betingelser, de mente der telefonisk var blevet Enighed om, uden at der fra de Sagsøgte forelaa Slutseddel indeholdende disse Vilkaar, har Sagsøgerne handlet noget uforsigtigt ved at indlade sig paa en saa betydelig Forretning uden at have Papirerne i Orden, idet det var Meningen, at de Sagsøgte skulde underskrive Slutsedlen, og Sagsøgerne, der maatte være paa det Rene med, at der ved en telefonisk Forhandling kunde komme til at foreligge Misforstaaelser, burde have ventet med at videresælge til de havde modtaget Slutsedlen underskrevet af de Sagsøgte.

De Sagsøgte findes efter det saaledes Anførte at burde frifindes, hvorfor det ikke bliver nødvendigt at komme nærmere ind paa, hvad Parterne iøvrigt har anført til Støtte for deres Paastande.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at udrede til de Sagsøgte med 400 Kr.

Fredag den 26 Maj.

Nr 6. Aktieselskabet Dampskibsselskabet **Rødby Havn**
(I Kondrup)

m o d

The Goole & Hull Steam Towing Co, Ltd, Goole (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Fordeling af den ved et Skibssammenstød forvoldte Skade.

Maribo Købstads Sørrets Dom af 1 September 1920: Kontrasagsøgeren, A/S Dampskibsselskabet Rødby Havn, Rødby, bør for Tiltale af Hovedsagsøgeren, The Goole & Hull Steam Towing Co Ld af Goole, i Hovedsagen fri at være. Hovedcitanten, The Goole & Hull Steam Towing Co Ld af Goole, bør til Kontracitanten, A/S Dampskibsselskabet Rødby Havn, Rødby, betale det i Kontrasagen paastævnte Beløb, 188 208 Kr 30 Øre. Saavel Hovedsagens som Kontrasagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Østre Landsrets Dom af 31 Marts 1921: A/S Dampskibsselskabet Rødby Havn, Rødby, bør til The Goole & Hull Steam Towing Co Ld, Goole, betale 33 272 Pund Sterling 11 sh med Renter deraf 5 pCt p a fra den 12 November 1918, til Betaling sker. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i Sagen fri at være. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde maa det billiges, at Hovedappellanten er kendt pligtig at tilsvare Kontraappellanten 33 272 £ 11 sh, dog at Kontraappellanten — overensstemmende med den af denne for Højesteret nedlagte Paastand — kun vil være at kende berettiget til for det nævnte Beløb at gøre Eksekution i den Sikkerhed, som Hovedappellanten har maattet stille for at faa Skibet og Fragten frigjort for den i Frankrig foretagne Arrest. Det bemærkes herved, at en af Hovedappellanten nedlagt Paastand om, at Kontraappellanten kun kendes berettiget til at holde sig til Skibet og Fragten ikke vil kunne tages til Følge, idet der efter Alt, hvad der foreligger, maa gaas ud fra, at det har været Parternes Mening, at Sikkerheden skulde træde i Stedet for Skibet og Fragten. Medens Dommen i Overensstemmelse med det saaledes Anførte vil være at ændre, vil den iøvrigt i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Hovedappellanten, Aktieselskabet Dampskibsselskabet Rødby Havn, bør under Tvang af Eksekution i den ovennævnte Sikkerhed til Kontraappellanten, The Goole & Hull Steam Towing Co, Ltd, Goole, betale 33 272 £ 11 sh med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 12 November 1918, til Betaling sker. Iøvrigt bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Hovedappellanten og Kontraappellanten hver 10 Kroner.

Søretsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Hovedsagsøgeren, The Goole & Hull Steam Towing Co Ld af Goole, paastaaet Kontrasagsøgeren, A/S Dampskibsselskabet Rødby Havn, Rødby, dømt til Betaling af Erstatning i Anledning af, at Kontrasagsøgerens Dampskib »Loly Jensen« den 9 Maj 1918 har paasejlet Hovedsagsøgerens Dampskib »Hookroad«, der derefter sank. Erstatningens Størrelse er i Stævningen opgjort til 52 428 £ 11 sh 3 d, idet S/S »Hookroad«s Værdi er opgivet til 50 000 £, dens Ladning af Kul til 1438 £ 13 sh 10 d og dets Fragtkrav til 989 £ 17 sh 5 d. Ved Kontinuationsstævning af 28 Juli 1919 har Hovedsagsøgeren krævet et yderligere Beløb af 1434 £ 16 sh 9 d, idet det skal have vist sig, at Ladningen, der udgjorde 965⁴⁷/₂₀ Tons Kul, var solgt til den franske Regering for 80 sh pr Ton cif og saaledes havde en

Værdi af 3863 £ 8 sh inklusive Fragt. Under Proceduren er Parterne nedes om at ansætte Værdien af S/S »Hookroad« til 40 500 £, hvorefter Hovedsagsøgerens endelige Paastand andrager 44 363 £ 8 sh, med Rente 5 pCt p a fra 12 November 1918, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Kontrasagsøgeren, der har paastaet sig frifundet under Hovedsagen, har under en den 3 Marts 1919*) incamereret Kontrasag paastaet sig tillagt en Erstatning hos Hovedsagsøgeren i Anledning af, at denne har ladet foretage Arrest i S/S »Loly Jensen« for det forannævnte Krav, hvorved S/S »Loly Jensen« fra 5 Marts til 19 April 1919 blev opholdt i fransk Havn, og Hovedsagsøgeren har gjort det nødvendigt for Kontrasagsøgeren at stille Bankgaranti overfor Hovedsagsøgeren, hvilken Erstatning Kontrasagsøgeren har opgjort til 188 208 Kr 30 Øre med Rente 5 pCt p a fra 12 Februar 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ved Sammenstødet mellem de to Skibe er der af begges Besætninger afgivet Søforklaringer, og fremgaar det af disse, at S/S »Hookroad« var paa [Rejse fra] Penarth til Rouen med Ladning, medens S/S »Loly Jensen«, der var paa Rejse fra Rouen, kun var ballastet, og at begge Skibe sejlede uden Lanterner af Hensyn til, at de befandt sig i Farezonen.

Efter den af S/S »Hookroad«s Kaptajn afgivne Forklaring styrede »Hookroad« den 9 Maj 1918 Kl 12,30 om Morgenen i Retning SV til V, da Kaptajnen blev opmærksom paa et Skib omtrent $\frac{1}{2}$ Streg paa Bagbords Bov. Han kunde ikke afgøre, i hvilken Retning Skibet gik, eller med hvilken Fart. Skibet viste sig senere at være »Loly Jensen«. Kaptajnen paa »Hookroad« lod Roret lægge en Streg til Bagbord, gav et Stød i Fløjten og satte Bagbords Lanterne, af hvilken Reflektorerne var udtaget. »Hookroad« fik nu »Loly Jensen«, der ikke havde besvaret Signalet, $1\frac{1}{2}$ Streg paa Bagbords Bov. Skibene nærmede sig nu hinanden, og da de var i ca $\frac{1}{2}$ engelsk Miles Afstand fra hinanden, lagde han Roret en Streg til Bagbord og støttede det og gav et kort Stød i Fløjten. Først da saae »Hookroad«s Kaptajn »Loly Jensen«s grønne Lanterne pludselig komme til Syne omtrent $2\frac{1}{2}$ Streg paa »Hookroad«s Bagbords Bov, og gav, da han nu mente, at der var Fare for Sammenstød, straks herefter Ordre til »Haardt Bagbord« med Roret. Der blev samtidig givet et kort Stød i Fløjten. Efter hans Skøn var Afstanden mellem Skibene da 200 Yards. Kort efter blev »Hookroad« ramt paa Bagbords Side lige bag ved Brøen af »Loly Jensen«s Stævn i et omtrent vinkelret Stød. »Hookroad«, der gik med en Fart af ca 8 Knob gennem Vandet og havde modgaaende Strøm med en Fart af ca $1\frac{1}{2}$ engelsk Mil i Timen, havde forandret sin Kurs 7 à 8 Streger fra sin oprindelige Kurs SV til V efter Kompasset, til Sammenstødet fandt Sted.

En Times Tid efter Sammenstødet sank »Hookroad«.

Kaptajnen paa »Loly Jensen«, Kaptajn Iversen, har forklaret, at »Loly Jensen« den 5 Maj 1918 forlod Rouen, styrende forskellige Kurser gennem den engelske Kanal. Den 9 Maj 1918 Kl 12,35 Formiddag pas-

*) Skal være 1920.

seredes Pendeen Fyr i $2\frac{1}{2}$ miles Afstand. Paa dette Tidspunkt iagttog han en mørk Genstand en Streg Styrbord omtrent i 1 miles Afstand. Genstanden bevægede sig tilsyneladende i modsat Retning af »Loly Jensen« uden at vise noget Lys. »Loly Jensen« satte nu Styrbords grønne Lanterne og holdt Farten styrende Dev N O t O. Efter Forløbet af 1 Minut eller mindre forandrede Genstanden, der senere viste sig at være »Hookroad«, pludselig sin Kurs og gik Styrbord over uden at give noget som helst Signal og uden at vise noget Lys. »Hookroad« kom derved lige for »Loly Jensen«s Bov. Han satte derefter Maskinen paa fuld Kraft bak og gav tre Stød i Fløjten, idet han ikke mente, at der var Tid til at dreje til Siden. Faa Sekunder senere hændte Sammenstødet, idet »Loly Jensen« ramte »Hookroad« midtskibs om Bagbord. »Hookroad« sank 1 Time efter Sammenstødet. »Loly Jensen« gik med en Fart af $9\frac{1}{2}$ Knob. De af de to Kaptajner afgivne Forklaringer er støttet af de respektive Mandskabers Forklaring.

Det fremgaar saaledes af de afgivne Forklaringer, at Skibene har haft modgaaende Kurser, og at »Loly Jensen« har holdt sin Fart og sin Kurs, selv efter at den har set »Hookroad«, fra hvilken den ikke har set Lanterner eller hørt Fløjte-Signal, medens »Hookroad« straks, da den saae »Loly Jensen«, inden det endnu var konstateret, i hvilken Retning og med hvilken Fart »Loly Jensen« gik, gentagne Gange ændrede sin Kurs.

Selv om det efter almindelige Regler vilde være »Loly Jensen«s Pligt at vige for »Hookroad«, saasnaert man paa »Loly Jensen« var klar over, at »Hookroad« gik i modsat Retning og ikke vilde kunne passere »Loly Jensen«, hvis Kurserne blev holdt, maa det anses for undskyldeligt i nærværende Tilfælde, at »Loly Jensen« ikke har ændret Kurs, da man ikke fra »Loly Jensen« havde hørt noget Fløjtesignal fra »Hookroad« eller set »Hookroad«s røde Lanterne eller iøvrigt kunnet konstatere, i hvilken Retning og med hvilken Fart det modgaaende Skib gik. Det maa anses for rigtigt, at man fra »Loly Jensen« ikke har set »Hookroad«s røde Lanterne før Sammenstødet, under Henviisning til, at det røde Lys i det Hele ikke ses langt om Natten, og at det røde Lys fra »Hookroad« ikke kunde ses langt, fordi Reflektorerne var fjernet fra Lanternen.

Derimod kan den af »Hookroad« foretagne Manøvre ikke undskyldes. »Hookroad« har paa et Tidspunkt, da den ikke kendte »Loly Jensen«s Retning og Fart, ændret sine Kurser to Gange saaledes, at den, saaledes som Forholdene senere har vist sig at være, maatte komme ind i »Loly Jensen«s Kurs.

Det var efter Søvejsreglerne »Hookroad«s Pligt at holde sin Fart og sin Kurs, saalænge den ikke var klar over, hvorledes det modgaaende Skib sejlede, og hvis Kaptajnen paa »Hookroad«, som han har forklaret, mente, at det var »Loly Jensen«s Pligt at vige, har han haft en endnu større Grund til at holde Kurs og Fart, og man maa gaa ud fra, at »Hookroad« ved stadig at ændre Kursen vestligere, er styret lige ind i »Loly Jensen«s Rute, medens den ved at holde sin Kurs maatte være kommet agten om »Loly Jensen« og Sammenstødet saaledes undgaaet.

Man ser derfor ikke rettere, end at der fra begge Skibes Side er udvist nogen Forsømmelighed med Hensyn til deres Sejlads efter almindelige Søvejsregler, men man anser den Fejl, der er begaaet fra »Hookroad«s Side for saa væsenlig, at man skønner, at der ikke fra »Hookroad«s Side kan rejses noget Krav paa Erstatning imod »Loly Jensen« i Anledning af Sammenstødet, og Kontracitanten vil derfor være at finde for den af Hovedcitanten under Hovedsagen nedlagte Paastand.

Under Kontrasagen har Hovedsagsøgeren paastaet sig frifundet, idet han har ment, at Skylden for Sammenstødet laa hos »Loly Jensen«, hvorfor hans Retsforfølgning har været fuldt begrundet. Endvidere har han gjort gældende, at »Loly Jensen«s Rederi ikke har Krav paa Erstatning for »Loly Jensen«s Ophold i Bordeaux fra 5 Marts til 5*) April 1919, da Rederiet let kunde have afværget Beslaglæggelsen af Skibet ved at stille Sikkerhed.

Hovedsagsøgeren har ingen Indsigelse gjort imod de paa Opgørelse fra Kontrasagsøgeren nævnte Beløb for Bankgarantien, 15 628 Kr 74 Øre, og har erkendt Rigtheden af et Beløb, 1460 Kr 22 Øre, anført som Salær til Mr Balgueri i Bordeaux.

Da Retten har anset det for rigtigt, at hvert Skib bærer sin egen Skade, har den af Hovedsagsøgeren indledede Retsforfølgning imod Kontrasagsøgeren ikke været paakrævet, og Hovedsagsøgeren skønnes derfor pligtig til at erstatte Kontrasagsøgeren det Tab, denne har lidt ved, at der blev gjort Arrest i »Loly Jensen«, og de Udgifter, Kontrasagsøgeren har haft ved at stille Bankgaranti m v.

Med Hensyn til Hovedsagsøgerens Indsigelse mod at betale Liggedagspenge for »Loly Jensen« bemærkes, at den Omstændighed, at Kontrasagsøgeren kunde undgaa Skibets Beslaglæggelse ved at stille Sikkerhed, næppe kan fritage Hovedsagsøgeren for at betale Erstatning for Beslaglæggelsen, som er sket paa Hovedsagsøgerens Begæring. Hovedsagsøgeren, der ikke er fremkommet med nogen Dokumentation for, at de beregnede Liggedagspenge er for højt beregnet, skønnes derfor at burde dømmes overensstemmende med Kontrasagsøgerens Paastand.

Saa vel Hovedsagens som Kontrasagens Omkostninger skønnes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Sørensen for Retskreds Nr 30, Maribo med videre:

Hvis nogen af Skibene, da det observerede det andet, havde ment, at Skibene stævnedes lige eller næsten lige imod hinanden, maatte det straks have sat begge sine Lanterner, jfr Søvejsreglernes Artikel 18. Naar derfor »Hookroad«, da det fik »Loly Jensen« i Sigte, satte alene sin røde Lanterne og »Loly Jensen« derefter alene sin grønne Lanterne, viser dette, at de begge har været klar over, at deres Kurser skar

*) Skal formentlig være 19.

hinanden, og hvis det for at undgaa Sammenstød blev nødvendigt at manøvrere, at saadan Manøvrering maatte ske i Overensstemmelse med Søvejsreglernes Artikel 19 og følgende.

Efter de foreliggende i Dommen fremstillede Omstændigheder har imidlertid saavel »Hookroad« som »Loly Jensen« ved den omhandlede Lejlighed gjort sig skyldig i Overtrædelse af disse Regler, i det »Loly Jensen« efter paa Styrbords Bov at have observeret »Hookroad« bevægende sig tilsyneladende i modsat Retning af »Loly Jensen« er fortsat med samme Kurs og Fart i Stedet for som dets Pligt havde været ifølge Artikel 19, 22 og 23 straks at vige til Styrbord og samtidig mindske Farten eller stoppe, hvilket den havde været højlig opfordret til af den ved Mørket og de slukkede Lanterner skabte Usikkerhed i Henseende til Bedømmelsen af de for rigtig Manøvrering fornødne Observationer, og i det »Hookroad«, der fik »Loly Jensen« i Sigte paa Bagbords Bov, i Stedet for overensstemmende med Artikel 21 at holde sin Kurs uforandret, gentagne Gange har ændret Kursen, hvad der for de to første Kursændringers Vedkommende ikke kan undskyldes ved Henvi sning til Anmærkningen til Artikel 21, idet den i denne Bestemmelse omhandlede Situation efter alt Foreliggende ikke kan antages da at have været til Stede, hvorved bemærkes, at dette Skibs Kaptajn, da han anden Gang gav Bagbords Ror, gissede at være i en Afstand af omtrent en halv Sømil fra det andet Skib.

At »Hookroad« maa antages at have observeret »Loly Jensen« tidligere, end dette har observeret »Hookroad«, er ikke noget afgørende Bevis for, at der ikke ombord i »Loly Jensen« er holdt behørigt Udkig.

Idet imidlertid den af »Hookroad« umiddelbart før Sammenstødet foretagne Manøvre, hvorved Roret lagdes haardt bagbord — selvom den virkelig kan antages at være blevet medvirkende til Sammenstødet — i Medfør af Anmærkning til Artiklens § 21 ikke skønnes at kunne medføre Ansvar for dette Skib, maa »Loly Jensen« anses at have været den væsenlige Aarsag til Sammenstødet, og den skete samlede Skade findes i Medfør af Sølovens § 220, jfr Lov Nr 103 af 29 April 1913, at burde fordeles paa Skibene i Forhold 1 til 3, saaledes at »Loly Jensen« maa bære $\frac{3}{4}$ af Skaden.

Med Hensyn til dennes Størrelse bliver der efter Proceduren alene at tage Standpunkt til den under Kontrasagen paastaede Erstatning i Anledning af den i Skibet »Loly Jensen« foretagne Arrest. Da efter det ovenfor Statuerede »Hookroad«s Rederi har et Erstatningskrav overfor »Loly Jensen«s Rederi, har den med Arresten indledede Retsforfølgning været paakrævet, og der er saaledes intet Grundlag for det af »Loly Jensen«s Rederi fremsatte Krav paa at faa erstattet det Tab, der er foraarsaget ved denne Arrests Foretagelse og senere Ophævelse.

Efter det saaledes Anførte vil »Loly Jensen« have at betale »Hookroad« $\frac{3}{4}$ af 44 363 £ 8 sh eller 33 272 £ og 11 sh med Renter heraf som paastaet, medens »Hookroad« vil have selv at bære sin øvrige Skade.

Overensstemmende hermed vil den indankede Dom være at ændre, medens den i Henseende til Sagens Omkostninger vil kunne stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes at burde ophæves.

R 509/1921. Aktieselskabet **Langelands Frøavls Kompagni**
(Steglich-Petersen)

mod

Proprietær **Boel** (Ingen),

betræffende Opgørelse af Indstævntes Restskyld til Appellanten ifølge et Mellemværende om Dyrkning og Levering af Frø.

Vestre Landsrets Dom af 13 Oktober 1921: Indstævnte, Proprietær Boel, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Aktieselskabet Langelands Frøavls Kompagni, i denne Sag fri at være. Derimod bør Sagsøgerne til Indstævnte betale 529 Kr 13 Øre, og i Sagsomkostninger 200 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret er der alene Spørgsmaal om den Indstævnte paa Opgørelsen debiterede Rentepost 96 Kroner 90 Øre samt om, med hvilket Beløb det af Indstævnte i Henhold til Kontrakterne leverede Frø vil være at afregne. Appellanten har for Højesteret bl a fremlagt en af autoriseret Revisor Hald efter en Gennemgang af Appellantens Bøger afgivet Erklæring af 2 Februar 1922, ifølge hvilken Appellantens Gennemsnits en gros Pris maa antages at have været for Agerhejrefrø 36 Øre pr kg i Regnskabsaaret 1919—20 og for Høfrø 67,2 Øre pr kg i Regnskabsaaret 1920—21, og paa Grundlag heraf har Appellanten nedsat sin Paastand derhen, at der tilkendes Selskabet ialt 826 Kroner 55 Øre.

Medens det nu i Dommen med Rette er antaget, at de ommeldte Renter ikke kan tilkomme Appellanten, findes Indstævnte ikke at have Krav paa Afregning for det leverede Frø efter noget højere Beløb end de i den ommeldte Erklæring anførte med Fradrag af de i Kontrakterne nævnte 10 pCt. Det Beløb, der her efter vil være at tilkende Appellanten, udgør 729 Kroner 65 Øre.

Da Indstævnte har haft Grund til ikke godvillig at betale efter den ham af Appellanten tilsendte Afregning, der var udokumenteret og — som det nu har vist sig — paa væsenlige Punkter urigtig, findes Appellanten at burde betale ham Sagens Omkostninger for Landsretten med 200 Kroner, medens Sagens Omkostninger for Højesteret, hvor Indstævnte ikke har givet Møde, ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Proprietær Boel, bør til Appellanten, Aktieselskabet Langelands Frøavls Kompagni, betale 729 Kroner 65 Øre. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellan-

ten til Indstævnte med 200 Kroner. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Aktieselskabet Langelands Frøavls Kompagni, Rudkøbing, nedlagt Paastand om Betaling af 1534 Kr 50 Øre, som Indstævnte, Proprietær Boel af Lundberg, skal skyldte til Rest ifølge Opgørelse af Mellemværende i Anledning af to Kontrakter om Dyrkning og Levering af Agerhejre- og Hørfrø, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato, den 13 April 1921, alt til Betaling sker. Indstævnte, der har paastaaet sig frifundet, har derhos principalt paastaaet sig tilkendt 657 Kr 27 Øre hos Sagsøgerne, idet han gør gældende dels, at Sagsøgernes Fordring bør nedsættes med 96 Kr 90 Øre, som de med Urette har beregnet sig i Renter, til 1437 Kr 60 Øre, dels at der tilkommer ham et Modkrav paa ialt 2094 Kr 87 Øre, nemlig 1) for 8867 kg Agerhejrefrø, for hvilke der er beregnet ham 26 Øre pr kg istedetfor 45 Øre, altsaa 1684 Kr 73 Øre for lidt, 2) for 610 kg Hørfrø, for hvilke der er godskrevet ham 201 Kr 20 Øre, og som han kræver betalt med 90 Øre pr kg, til Rest 347 Kr 80 Øre, og endelig 3) Værdien af Afrensningen af Agerhejrefrøet, som han har anslaaet til 62 Kr 34 Øre. Desuden har han nedlagt en subsidiær Paastand om Tilkendelse af 258 Kr 27 Øre.

Hvad først angaar ovennævnte Rentepost paa 96 Kr 90 Øre, da har Sagsøgerne anført, at Indstævnte, som den 11 Marts 1919 fik leveret Stamfrø til et Beløb af 1911 Kr, ifølge den mellem dem og ham indgaaede Kontrakt om Levering af Hørfrø skulde have leveret dette i 1919 og afgjort Betalingen af Stamfrøet derved, at den fradrog ved første Udbetaling til ham, der skulde ske i December Termin 1919. Han leverede imidlertid først Frøet i Marts Maaned 1921, og de Sagsøgte mener sig derfor berettiget til at beregne sig Renter af Beløbet fra December 1919 til Marts 1921. Da det imidlertid ikke er godtgjort, at den senere Levering skyldes Indstævnte alene eller er sket uden Sagsøgernes Samtykke, samt da disse hverken har betinget sig Renter i Tilfælde af senere Levering, end i Kontrakten forudsat, eller ses at have forlangt tidligere Levering eller at have afkrævet Indstævnte Betaling for Stamfrøet, findes der at maatte gives ham Medhold i, at Renteposten maa udgaa af Opgørelsen.

Hvad den leverede Agerhejre angaar, da skulde denne efter Kontrakten betales med »10 pCt under Kompagniets Gennemsnitspris en gros Priser for samme Vare i samme Saison«. Indstævnte har for-gæves opfordret Sagsøgerne til at dokumentere, at den Pris, 26 Øre, pr kg, til hvilken de har afregnet, stod i det nævnte Forhold til den Pris, de virkelig har opnaaet ved Salg en gros. Som Følge af, at Sagsøgerne saaledes ikke har opfyldt den dem paahvilende Pligt til at oplyse, hvad

en gros Prisen i Sæsonen 1919—1920 har været, medens Indstævntes Anbringende om, at den har udgjort 50 Øre pr kg, i nogen Grad bestyrkes ved de af ham fremskaffede Oplysninger, maa Indstævntes Pris lægges til Grund ved Opgørelsen, og der vil saaledes tilkomme ham 1684 Kr 73 Øre mere, end Sagsøgerne har godskrevet ham.

Om Prisen for de leverede 610 kg Hørfrø gjaldt en tilsvarende Kontraksbestemmelse som med Hensyn til Agerhejrefrøet. Vel har Indstævnte nu ikke kunnet fremføre noget til Støtte for sit Anbringende om, at Sagsøgernes Gennemsnitspris i 1920—21 var 1 Kr pr kg, men da Sagsøgerne — der først under Domsforhandlingen har fremlagt en Opgørelse, paa hvilken der er godskrevet ham ialt 51 Kr 20 Øre, og hvori det leverede Parti i rensat Tilstand angives at have udgjort 564 kg og afregnes med 40 Øre pr kg — ikke har oplyst den af dem virkelig opnaaede en gros Pris, vil den af Indstævnte forlangte Pris, der ikke skønnes at være aabenbart ubillig, i Mangel af anden Oplysning være at lægge til Grund. Da han ikke har protesteret mod at betale det til Afrensning paa Opgørelsen opførte Beløb af 24 Kr 40 Øre eller mod Angivelsen af det endelige Kvantums Størrelse, tilkommer der ham herefter 564×90 Øre eller 507 Kr 60 Øre med Fradrag dels af de ham godskrevne 201 Kr 20 Øre dels ovennævnte 24 Kr 40 Øre eller til Rest 282 Kr for Hørfrøet.

Forsaavidt endelig Indstævnte har villet gøre gældende, at Afrensningen af Agerhejrefrøet skulde have haft en Værdi af 62 Kr 34 Øre, kan der ikke tages Hensyn til dette af Sagens Oplysninger ubestyrkede Anbringende, idet Afrensningen maa antages at have været værdiløs, hvorom han ogsaa maa antages at have modtaget Meddelelse fra Sagsøgerne.

Medens Indstævnte herefter vil være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale, vil disse derimod som Følge af det Anførte være at tilpligte at betale ham 1684 Kr 73 Øre plus 282 Kr minus 1437 Kr 60 Øre eller ialt 529 Kr 13 Øre, uden Renter, hvorom ingen Paastand er nedlagt.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted

R 17/1922. **Danske Genforsikring** Aktieselskab under Konkurs
(Bache)

mod

Enkefru **Ingeborg Marie Rasmussen**, født **Schaumann Madsen**
(Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at indbetale en Del af et Aktiepaalydende.

Østre Landsrets Dom af 2 Januar 1922: Sagsøgte, Overretssagfører Jens Rasmussens i uskiftet Bo hensiddende Enke Ingeborg Marie Rasmussen, født Schaumann Madsen, Odense, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Danske Genforsikring A/S's Konkursbo i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Danske Genforsikring Aktieselskab under Konkurs, til Indstævnte, Enkefru Ingeborg Marie Rasmussen, født Schaumann Madsen, med 300 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Overretssagfører Jens Rasmussen, Odense, havde tegnet sig som Aktionær i det sagsøgende Aktieselskab Danske Genforsikring for et Beløb af 4000 Kr. Efter at Rasmussen den 1 Marts 1921 var afgaaet ved Døden, blev det i Selskabet, der da var traadt under Likvidation, vedtaget at indkalde yderligere 10 pCt af Aktiernes Paalydende, af hvilket 70 pCt da var indbetalt. En Indkaldelsesskrivelse af 15 Marts, hvorefter de 10 pCt forfaldt til Betaling den 20 Juni s A, blev afsendt under Afdødes Adresse og den 16 Marts modtaget paa hans Kontor. Hans Enke overtog den 26 Marts Boet efter Afdøde, saaledes at hun blev hensiddende i uskiftet Bo. Den 30 s M lod hun udstede Proklama med 3 Maaneders Varsel. Da Sagsøgerne ikke har foretaget nogen Anmeldelse i Anledning af dette Proklama, har hun vægret sig ved at betale den indkaldte Rate.

Under denne ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgerne, nu det fornævnte Selskabs Konkursbo, paastaet Sagsøgte, ligeledes fornævnte Enkefru Rasmussen, dømt til at betale 400 Kr med Renter 6 pCt p a fra den 20 Juni 1921 samt til at vedstaa hendes afdøde Mands Forpligtelser efter de af ham til Selskabet udstedte Aktieforskrivninger.

Sagsøgte paastaar sig frifundet under Anbringende af, at Fordrin-

gen er prækluderet, fordi den ikke er anmeldt i Henhold til det udstedte Proklama.

Herimod har Sagsøgerne gjort gældende, dels at den af dem den 15 Marts afsendte Skrivelse er en tilstrækkelig Anmeldelse, og at dens Ankomst forinden Proklamaets Udstedelse, hvorved Enken er blevet gjort bekendt med Fordringens Eksistens, i sig selv har afværget Proklamaets præklusive Virkning.

Fremdeles har de anført, at deres Krav overhovedet ikke kan prækluderes, da dette Krav efter deres Anbringende har en ejendommelig Karakter, idet Hensynet til Selskabets Kreditorer kræver, at Kravet ikke paa samme Maade som en almindelig Fordring kan bringes til Ophør ved Proklamaets Udstedelse.

Der maa imidlertid gives Sagsøgte Medhold i, at den den 15 Marts af Selskabet afsendte Skrivelse ikke som en i Henhold til Proklamaet indgivet Anmeldelse kan medføre, at dettes præklusive Virkning ophæves, og da der savnes Hjemmel til at undtage Sagsøgernes Krav fra Prækclusion i Almindelighed, vil Sagsøgte Paastand i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at betale Sagsøgte med 200 Kr.

M a n d a g d e n 29 M a j .

R 488/1921. **Aktieselskabet Transit Kompagniet**, København
(Knudtzon)

m o d

Aktieselskabet American Tobacco Company, København, og
British-American Tobacco Company, Ltd, London (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til de Indstævnte for uberettiget Benyttelse af et Varemærke.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14 November 1921: Sagsøgte, A/S Transit Kompagniet, bør være uberettiget til her i Landet at drive Handel med Varer, paasat de ovennævnte Varemærker, tilhørende A/S American Tobacco Company og A/S British American Tobacco Company, Ltd, London. De Sagsøgte bør derhos til Sagsøgerne i Forening betale 10 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 27 September d A, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 800 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempel-forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Transit Kompagniet, København, til de Indstævnte, Aktieselskabet American Tobacco Company, København, og British-American Tobacco Company, Ltd, London, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 21 December 1912 fik det i København hjemmehørende Aktieselskab American Tobacco Company, der driver Fabrikation og Handel med Tobak m m, Ordet »Velvet« indregistreret her som Varemærke. Det hedder ved Registreringen: »Mærket er kun registreret for Røg-, Skraa- og Snustobak, Cigarer, Cigaretter, Cigarillos og Cerutter. Det er af Anmelderne angivet at skulle anvendes som en særlig opfundet Benævnelse paa disse Varearter.«

Den 17 Maj 1919 fik Aktieselskabet British-American-Tobacco Company, Ltd i London, der ligeledes driver Fabrikation og Handel med Tobak m m, indregistreret et Varemærke, der beskrives saaledes: »En rygende Shagpipe. Den af Piben opstigende Røg danner Ordet: »Velvet«, saaledes at Pibespiden gaar ind mellem de to sidste Bogstaver i Ordet.«

De to ovennævnte Aktieselskaber, der er Sagsøgere i nærværende Sag, har under denne gjort gældende, at det herværende Handelsselskab, A/S Transit Kompagniet, i store Mængder har opkøbt i Udlandet og bragt i Handlen her Varer, der ikke hidrører fra Sagsøgerne, men som er forsynet med et Varemærke, der aldeles nøjagtig er det samme som British-American Tobacco Company's, og som ogsaa er i Strid med American Tobacco Company's Varemærke.

Da Sagsøgerne kom til Kundskab om Transit Kompagniets Handlemaade, gjorde de Kompagniet bekendt med, at de maatte anse denne for lovstridig, men Transit Kompagniet fortsatte med Salget af Tobakken uden at forandre Varemærket og til langt lavere Priser end Sagsøgernes.

Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag paastaet Handelsaktieselskabet Transit Kompagniet dømt til Betaling af en Erstatning af 20 000 Kr med Renter 5 pCt p a, fra Stævningens Dato, den 27 September d A, til Betaling sker, samt endvidere paastaet Kompagniet

dømt uberettiget til her i Landet at drive den ovenfor beskrevne Handel med Varer paasat Citanternes nævnte Varemærker.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet de paastaar, at Sagsøgerne ikke ved Registreringerne har opnaaet nogen Eneret.

Den Tobak, der under Sagen er Tale om, og som omfatter henved 1 Million Daaser, er af de Sagsøgte købt i Holland i samme Tilstand, som den er solgt her. Tobakken er fremstillet i Amerika af Firmaet Ligget & Myer og der paa lovlig Vis forsynet med Varemærket og Ordet »Velvet«. Dette Ord har Firmaet Ligget & Myer benyttet lige siden 1907 paa lovlig Vis i Amerika, og de maa derfor være berettiget til at sælge deres Varer her i Landet uden Hensyn til, om Sagsøgerne senere har faaet Ordet »Velvet« indregistreret her i Landet. I hvert Fald er Sagsøgerne efter Sagsøgtes Formening afskaaret fra at gøre noget Krav gældende, da den Betingelse, som Varemærkeloven kræver, nemlig at Varemærket skal være anbragt uhjemlet, ikke foreligger for den her omhandlede Tobaks Vedkommende.

Ligesom det imidlertid maa være uden Betydning for Gyldigheden af de i 1912 og 1919 her i Landet for Sagsøgerne foretagne Registreringer, at Firmaet Ligget & Myer siden 1907 i Amerika har benyttet Ordet »Velvet« og senere Varemærket med Piben, saaledes findes det at maatte være en Følge af Varemærkelovens § 12, at Transit Kompagniet har været uberettiget til paa Trods af de her i 1912 og 1919 indregistrerede Varemærker at forhandle Tobak med de samme Varemærker paa Emballagen, idet Firmaet Ligget & Myers Anbringelse i Udlandet af Varemærket ikke har nogen Betydning, naar Talen er om Forhandling her i Landet, og idet Sagsøgte iøvrigt ikke har oplyst nogen Hjemmel for Anbringelsen.

De Sagsøgte vil derfor være at kende uberettiget til her i Landet at drive Handel med Varer paasat de nævnte Mærker og endvidere være at dømme til, da de har været vidende om Sagsøgernes Ret, at betale en Erstatning. Med Hensyn til denne Erstatnings Størrelse har Sagsøgerne oplyst, at deres Beholdning af Velvet-Tobak den 31 Oktober d A var 4673½ lbs, og det er under Proceduren anført, at Sagsøgernes Priser er godt 2 Kr for det samme Kvantum, som de Sagsøgte har solgt til 68 Øre. Sagsøgtes Salg skal dreje sig om ca 1 Million Daaser, medens Sagsøgernes Salg af »Velvet« Tobak lige siden 1913 her i Landet har været af mindre betydeligt Omfang.

Under Hensyn til disse Oplysninger findes den Erstatning, de Sagsøgte bør udrede for Salg af hele det af dem indkøbte Parti, skønsomt at kunne fastsættes til 10 000 Kr, hvortil kommer Renter som af Sagsøgerne paastaaet.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgerne med 800 Kr.

T i r s d a g d e n 30 M a j .

R 349/1921. Firmaet **Ejnar Jørgensen & Co** (Henriques)
 m o d
 Forsikringsselskabet »London« (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at godtgøre Indstævnte en udbetalt Brandskadeerstatning.

Østre Landsrets Dom af 26 August 1921: Firmaet Ejnar Jørgensen & Co bør til Forsikringsselskabet »London« betale det paa-stævnte Beløb, 1103 Kr 40 Øre, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 6 Juni 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, har Richard Madsen maattet være klar over, at Garagebygningen var meget brandfarlig, og da det appellerende Firma allerede af den Grund ikke kan være pligtigt at erstatte den Skade, som Madsens Automobil led under Branden den 11 Januar 1920, vil Firmaet overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Firmaet med 500 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Appellanten, Firmaet Ejnar Jørgensen & Co, bør for Tiltale af Indstævnte, Forsikringsselskabet »London«, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I denne af Forsikringsselskabet »London« mod Firmaet Ejnar Jørgensen & Co anlagte Sag har Sagsøgerne givet følgende Fremstilling:

Ved en den 11 Januar 1920 stedfundet Brand i et de Sagsøgte tilhørende Garageanlæg, Lyngbyvej Nr 36, blev bl a et Richard Madsen tilhørende Automobil beskadiget, og Sagsøgerne, hos hvem Automobilet var forsikret, har i denne Anledning maattet udrede en Erstatning paa ialt 1103 Kr 40 Øre.

Under Hensyn til, at ifølge Policen eventuelle Regreskrav overgaar til Sagsøgerne og til, at Garagerne ikke har været opført og indrettet paa behørig Maade, og det trods den Omstændighed, at Brandvæsnet allerede i en Skrivelse af 17 Marts 1919 til de Sagsøgte Arkitekt havde opstillet Krav om Ændring af Garageanlægget paa nærmere angivet Maade, har Sagsøgerne her under Sagen paastaet de Sagsøgte tilpligtet at refundere det nævnte Beløb, 1103 Kr 40 Øre, med Renter 5 pCt p a fra 6 Juni 1921.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, subsidiært mod at betale 300 Kr.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at de Sagsøgte i Anledning af den foreliggende Overtrædelse af Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr 141 af 3 Juni 1912 § 4 i Københavns Byrets 1ste Afdeling for offentlige Politisager har vedtaget en Bøde, stor 400 Kr.

Efter Brandvæsnets Skrivelse af 17 Marts 1919 maa Tilstanden paa det nævnte Garageanlæg anses at have været kun betinget lovlig, idet den inden rimelig Tid skulde bringes i Overensstemmelse med Brandvæsnets Krav, og paa det Tidspunkt, Branden fandt Sted, maa denne Frist anses at være betydelig overskredet. Da det endvidere maa antages, at Ildsvaade, saafremt Tilstanden havde været gjort lovlig, ikke vilde have faaet et saadant Omfang, at Madsens Vogn derved vilde være blevet beskadiget, og idet Madsen ikke kan anses at have ved at benytte Garagen i dens ulovmæssige Tilstand paataget sig nogen Ansvar for Følgerne heraf, da Garagen, da han lejede den, maa antages at være godkendt af Brandvæsnet, og han efter det Foreliggende ikke ses at være gjort bekendt med de af Brandvæsnet i Medfør af fornævnte Bekendtgørelse truffne Bestemmelser om meget betydelige Forandringer ved Bygningen, maa Indehaveren af Garagerne være ansvarlig for denne Skade, hvis Udbedring efter det Oplyste maa antages at have medført Udgifter af Størrelse som det paastævnte Beløb, som derfor vil være at tilkende Sagsøgeren med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne med 200 Kr.

Nr 4. **Grosserer Anton Troelstrup (Selv)**

mod

Generalkonsul P Winther, Kristiania (Steglich-Petersen),

betræffende Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Misligholdelse af en Handel om et Parti Karbidlamper.

(Sagen behandlet skriftligt).

Sø- og Handelsrettens Dom af 28 December 1920: Mod at Sagsøgeren, Generalkonsul P Winther af Kristiania, til Sagsøgte, Grosserer Anton Troelstrup, udleverer de af Troelstrup med Fakturaer

af 17, 19 og 20 Januar 1918 fremsendte Karbidlamper i uforringet Stand, bør Troelstrup til Winther betale 19 209 Kr 74 Øre i dansk Mønt med Renter heraf 6 pCt aarlig fra 20 Januar 1918 samt 750 Kr i norsk Mønt med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 7 Maj 1919, alt til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Det Antal Lamper, for hvilket Købesummen er tilbagebetalt Indstævnte, udgør efter det Foreliggende 280 og ikke, som i den indankede Dom anført, 200.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Anton Troelstrup, til Indstævnte, Generalkonsul P Winther, Kristiania, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 10 December 1917 solgte Grosserer Anton Troelstrup af Aarhus til Generalkonsul P Winther i Kristiania 3 Partier Carbidlamper af Mærket »King« ialt 7500 Stk til nærmere angivne Priser. Troelstrup forpligtede sig til at fabrikere Lamperne i nøje Overensstemmelse med en leveret Prøve og i Overensstemmelse med de Fordringer, som de norske Myndigheder stillede som Betingelse for at godkende Lamperne til Brug i Norge. Specielt erklærede Troelstrup sig bekendt med, at Carbidbeholderen fordredes svejset. Som Betalingsvilkaar blev aftalt, at Winther den 11 December skulde udbetale 8000 Kr som Betaling for den første Sending og derefter skulde aabne Remburs i en Bank i Aarhus for 25 pCt af Restkøbesummen, der skulde udbetales Troelstrup med 25 pCt mod Indlevering til Banken af Duplikatfragtbrev eller Konnossement til Norge, medens Restbeløbet skulde betales i Norge mod Dokumenter. Endelig hedder det i Kontrakten: »Meningsforskell angaaende denne kontrakt avgøres efter Norsk lov og uvillige mænds skjøn, av hvilke Herr Anton Troelstrup og P Winther vælger hver sit medlem og disse tilsammen vælger en tredje, som er

ordfører i skjønnets. Skjønnets sæte er Kristiania, og skal dette sammentræde senest 14 dage efter skriftlig meddelelse fra en av ovennævnte parter til den anden.«

I Henhold til Kontrakten afsendte Troelstrup til Winther med Fakturaer af 29 December 1917 og 3 og 9 Januar 1918 ialt 3250 Lamper, og med Fakturaer af 17, 19 og 20 Januar 1918 ialt 1480 Lamper. Efter at det første Parti var kommet til Kristiania, viste det sig, at de norske Myndigheder nægtede at godkende Lamperne. Winther telegraferede i den Anledning til Troelstrup: »Lamperne yderst slet udført mangler Størstedelen Lufthuller i Vandbeholderen, Resten Hullerne for store 1½ til 2 istedetfor 0,8 m/m, Karbidbeholderne Størstedelen ogsaa uden Huller for Vandtilførselen daarlig sveiset, hele Partiet nægtet Godkendelse, forbeholder mig holdt skadesløst. Skal Manglerne forsøges udbedret her eller sender De selv Folk herop, iltelegraferer.« Troelstrup telegraferede tilbage, at Mandskab vilde komme med den første Damp, og at den sidste Sending var omhyggelig eftersat. Den 11 Januar stadfæstede Winther i Skrivelse denne Telegramveksel og tilføjede, at Situationen i høj Grad havde forværret sig, da hans Køber nu benyttede Anledningen til at faa Forretningen annulleret. For ikke at tabe Tid og for at forsøge at faa leveret en Del havde han ladet nogle Haandværkere straks begynde paa Lamperne for Troelstrups Regning, han tilføjede, at Troelstrup i alle Tilfælde maatte være forberedt paa Annullation af, hvad der resterede ifølge Kontrakten, hvorom Troelstrup skulde faa nærmere Telegram næste Dag. Det er ikke oplyst, at et saadant Telegram blev afsendt, men efter at en Repræsentant for Troelstrup var kommet til Kristiania og var begyndt paa at reparere Lamperne, telegraferede Winther den 17 Januar til Troelstrup Følgende: »Reparationerne foregaar altfor langsomt efterlater merker, der gjør varen uantagelig — — — Situationen yderst fortvivlet. Kontraktens misligholdelse volder mig stort tap. Maa holde Dem ansvarlig.« Winther stadfæstede dette Telegram i Skrivelse af 18 Januar og tilføjede, at han afventede Forslag fra Troelstrup til en mindelig Ordning, samt at han forudsatte, at Troelstrup straks personlig vilde komme til Kristiania for at ordne Sagen. Winther udtalte i Skrivelsen, at de foreviste Prøver havde været af en langt bedre Kvalitet og Udførelse end de ankomne Partier, samt at der havde manglet Skærme, Reservepakningen m m, hvilket havde stagneret Arbejdet, hvorfor Winther ogsaa delvis for Troelstrups Regning havde maattet anskaffe Pakninger i Kristiania. Den 23 Januar telegraferede Winther til Troelstrup: »Deres Nærvær paa krevet uopholdelig Situationen forværres daglig, telegrafer hvilken Dag.« Den næste Dag telegraferede Winther til Troelstrup: »Naar kommer Troelstrup Restordre selvfølgelig annulleret.« Troelstrup svarede med et Telegram af samme Dato: »Er i Kristiania i Aften.«

Forhandlingerne mellem Winther og Troelstrup førte ikke til noget Resultat. Winther nægtede at modtage de med Fakturaer af 17, 19 og 20 Januar fremsendte Lamper og stillede disse til Troelstrups Raadighed, idet han samtidig fordrede den for disse Lamper af Troelstrup hævede Betaling tilbagebetalt. Troelstrup nægtede at gaa ind herpaa. Den Repræsentant Troelstrup havde sendt til Kristiania henvendte sig til

Winther for at faa Adgang til ogsaa at reparere det sidst ankomne Parti Lamper, men Winther nægtede ham Adgang hertil.

Den 1 Februar 1918 anmodede Winther gennem sin Sagfører Troelstrup om snarest at udpege en Mand til at deltage i Skøn eller Voldgift i Henhold til Bestemmelsen i den oprettede Kontrakt. Det tilføjedes, at Winther ønskede Skøn afholdt snarest muligt, samt at de opnævnte Mænd, saasomt der forelaa Meddelelse fra Troelstrup om, hvilken Mand der skulde deltage fra hans Side, vilde blive sat i Forbindelse med hinanden, saaledes at Sagen hurtigt kunde blive fremmet. Endvidere bemærkedes, at Skønnet ifølge Kontrakten skulde sammentræde senest 14 Dage fra den 1 Februar at regne.

Forinden denne Skrivelse havde Winther den 29 Januar anmeldt Troelstrup til Politiet i Kristiania, idet han gjorde gældende, at Troelstrup af en bestemt Slags Lamper havde sendt 200 Stykker mere end købt af Winther, og havde benyttet sig af den af Winther aabnede Remburs til at dække sig for 25 pCt ogsaa af den for disse Lamper opførte Fakturaværdi, hvorhos han havde modtaget Restbeløbet ved Konnossementets Ankomst til Kristiania. Endvidere gjorde Winther gældende, at Troelstrup havde dækket sig for en af Forsendelserne som om denne var komplet, medens der manglede væsentlige Bestanddele, saaledes at Lamperne ikke kunde videresælges. Anmeldelsen til Politiet førte til, at Troelstrup tilbagebetalte Winther 1852 Kr 50 Øre, nemlig Betalingen for de overskydende 200 Lamper, men iøvrigt ses der ikke fra Politiets Side at være foretaget videre.

Troelstrups Broder har forklaret, at han den 10 Februar 1918 afrejste til Kristiania for at deltage i Skønnet over de paagældende Lamper. Han henvendte sig til Troelstrups juridiske Konsulent i Kristiania, der imidlertid udtalte, at han ikke mente, at Winther vilde have gjort mere ved Sagen. 3 Dage efter at 14 Dags Fristen var udløbet, henvendte han sig paany til den paagældende juridiske Konsulent, hvor han fik den Besked, at han godt kunde rejse hjem, da der antagelig ikke blev mere ud af Sagen. Der har under Sagen været optaget Vidneforklaringer i Kristiania, men den paagældende juridiske Konsulent har ikke afgivet nogen Forklaring som Vidne. Retten staar uforstaaende overfor den Fremgangsmaade, vedkommende juridiske Konsulent har fulgt. Det fremgaar nemlig af Sagen, at Winther gennem sin Sagfører i Skrivelse af 7. Marts 1918 til Troelstrup beklagede sig over, at denne ikke havde udpeget den Mand, der skulde deltage i det paagældende Skøn, eller havde besvaret hans Skrivelse af 1 Februar. Winther tilføjede, at han, saafremt han ikke inden den 11 Marts fik Meddelelse om, hvem Troelstrup havde udpeget som sin Skønsmand, vilde sørge for, at Skønsmændene blev udmeldt uden Troelstrups Medvirken. Heller ikke derpaa ses Winther at have modtaget noget Svar. Han henvendte sig derefter til Byfogden i Kristiania, der udmeldte en Skønsmand, og denne i Forening med den af Winther udmeldte valgte derpaa en Opmand. Troelstrup blev holdt underrettet om, hvad der passerede, men fremsatte ikke nogen Indsigelse.

De 3 paagældende Mænd, der betegnede sig selv som en Skønset,

traadte sammen den 8 April 1918. Troelstrup var indvarslet til Mødet, men gav ikke Møde. Derimod gav han Møde ved sin Sagfører i et den 19 April 1918 afholdt Møde og i senere Møder. I Mødet den 18 April udtalte Skønsretten, at de af Troelstrup ved Købets Afslutning leverede Vareprøver havdes tilstede. Den for Troelstrup mødende Sagfører fremsatte ikke nogen Protest herimod, men tog i al Almindelighed ethvert Forbehold overfor Skønnets Lovlighed. Der udspandt sig derefter en Procedure for Skønsretten, under hvilken den for Troelstrup mødende Sagfører gjorde gældende, at Winther samtidig med, at han begærede Skøn afholdt, burde have underrettet Troelstrup om, hvem han havde udmeldt som Skønsmand, og at Troelstrup, da han ikke fik saadan Meddelelse, ikke havde været pligtig at udmelde nogen Skønsmand. Fremdeles gjorde han gældende, at Skønnet ikke var lovligt, da Skønsretten burde være traadt sammen inden 14 Dage fra 1 Februar at regne, og endelig gjorde han gældende, at Bestemmelsen i Kontrakten maatte forstås saaledes, at der kun skulde optages et Skøn, medens der ikke var Tale om Nedsættelse af nogen egentlig Voldgiftsret.

Skønsretten erklærede, at den ifølge den afsluttede Kontrakt fandt sig kompetent til at give Skøn i Sagen, og udtalte angaaende de med Fakturaer af 17, 19 og 20 Januar 1918 fremsendte Lamper, at disse havde været behæftede med følgende Mangler:

1) Laagene til Beholderne passede ikke til Underdelene, idet Laagene var skævt anbragt, og Materialet og Arbejdet tyndere og daarligere udført end Prøven.

2) Karbidbeholderne var delvis svejsede, men yderst slet udført, og delvis kun falsede og loddede, hvilket ikke var tilladt i Norge. I Karbidbeholderne var anbragt en Række for store og for mange Vandhuller, ligesom Beholderne var yderst slurvet udført og i flere Tilfælde ikke til at faa løs. Karbidbeholderne var i flere Lamper betydelig mindre end Prøven og bar flere tydelige Tegn til at være brugt.

3) Luffhullet manglede i flere Lamper eller var overmalet, tildels var Hullet for stort ca 1,5 mm og i flere Tilfælde anbragt i Laaget, saaledes at Hullet, naar Lamperne var sammensat, blev lukket af Pakningen.

4) Kuppelbeholderen afveg i Façon fra Prøven og var meget daarligere end denne for en Del, ligesom den var slet fastloddet og delvis manglede Fæsteskruer.

5) En Del Lamper havde ubrugelige Pakninger i Laaget.

6) Brænderne var delvis overmalede og derved ubrugbare.

7) Lygternes Overdel havde delvis meget tyndere og ubrugbare Bærebaand end Prøven.

I Skrivelse af 8 Oktober 1919 har Skønsmændene hertil føjet, at Lamperne var i en saadan Forfatning, at det praktisk talt var udelukket at afhjælpe de forefundne Mangler, idet en saadan Afhjælpning vilde medføre saadanne Ulemper og Omkostninger, at en fornuftig Mand ikke vilde inddrage sig derpaa. Skønsrettens endelige Kendelse gik ud paa, at Troelstrup skulde tilbagebetale Winther Købesummen for de med Fakturaer af 17, 19 og 20 Januar fremsendte Lamper og godtgøre ham de Udgifter, der havde været forbundet med Reparationer af de

første Lamper. Disse Beløb androg tilsammen ialt 21 062 Kr 24 Øre, af hvilket Beløb Troelstrup skulde godtgøre Winther Renter 7 pCt aarlig fra 20 Januar 1918 at regne. Endvidere skulde Troelstrup godtgøre Winther Voldgiftssagens Omkostninger med 750 Kr.

Troelstrup vægrede sig ved at efterkomme denne Afgørelse, og Winther har derefter anlagt nærværende Sag. Han har anbragt, at der fra det ovenfor anførte Beløb 21 062 Kr 24 Øre vil være at fradrage 1825 Kr 50 Øre, som er tilbagebetalt ham for de 200 overskydende Lamper, der blev leveret af Troelstrup, herefter udkommer 19 209 Kr 74 Øre, hvilket Beløb han har paastaet Troelstrup dømt til at betale, tilligemed Renter 7 pCt aarlig fra 20 Januar 1918. Endvidere har han paastaet Troelstrup dømt til at betale 750 norske Kroner med Renter 5 pCt aarlig fra 7 Maj 1919. Troelstrup har paastaet sig frifundet og har gjort gældende at have et Modkrav paa Winther paa 1852 Kr 50 Øre, idet Winther har nægtet at udlevere ham de overskydende 200 Lamper, for hvilke Købesummen er tilbagebetalt til Winther. Winther har herimod anført, at han ikke har nægtet at udlevere disse Lamper, men har gjort Udleveringen betinget af, at der af Troelstrup betaltes et Beløb for Lagerleje, hvilket Beløb han har ment sig berettiget til at fordrø.

Winther har for det Første gjort gældende, at der foreligger en Voldgiftsafgørelse, der er bindende for Troelstrup. Troelstrup har bestridt Rigtigheden heraf. Under Hensyn til, at det i Kontrakten af 10 December 1917 er bestemt, at Meningsforskel skal afgøres i Henhold til norsk Lov, har Retten næret Betænkelighed ved at statuere, at der foreligger en Aftale om Voldgift og en gyldig Voldgiftskendelse. Retten har opfordret Winther til at godtgøre, at de Krav, der ifølge norsk Ret maa stilles i saa Henseende, er opfyldt. Saadanne Oplysninger har Winther ikke tilvejebragt. Ifølge Rettens Kendelse er der derefter optaget Vidneforklaringer i Kristiania, og Skønsrettens Medlemmer har herunder som Vidner fastholdt Rigtigheden af det af dem afgivne Skøn. Endvidere bemærkes, at Kristiania Brandvæsen i en under 27 April 1918 udstedt Skrivelse har erklæret, at et Parti Karbidlamper »King« ikke kunde godkendes, og som væsentlige Mangler er fremhævet at Sammenføjningen med Karbid- og Vandbeholder ikke gaar an at faa tæt, og at Karbidbeholderne var falsede og ikke svejsede, samt at der paa flere manglede Aabninger for Vandtilførslen, og paa andre var disse Aabninger for store og uregelmæssige. De her undersøgte Lamper maa antages at hidrøre fra den seneste Levering fra Troelstrups Side.

Troelstrups Indsigelser mod Søgsmålet gaar ud paa, at Winther allerede ved Handlens Afslutning var bekendt med, at det drejede sig om daarlige Lamper, at de leverede Lamper i enhver Henseende var prøvesvarende, og at Troelstrup derfor var uberettiget til at refusere de senest ankomne Lamper, og det saa meget mere som Troelstrup straks tilbød at afhjælpe de Mangler, der maatte forefindes, og til dette Brug havde en Repræsentant i Kristiania. Troelstrup har nægtet at anerkende Rigtigheden af det afgivne Skøn.

Retten finder imidlertid ikke, at det afgivne Skøn kan forkastes, og ved de iøvrigt under Sagen tilvejebragte Oplysninger maa det anses for

tilstrækkelig godtgjort, at de leverede Lamper har været behæftet med saadanne Mangler, at Winther af den Grund har været berettiget til at nægte at modtage dem. Endvidere maa det antages, at en Afhjælpning af Manglerne ikke kunde ske uden Ulempe for Winther, og Winther har derfor i Medfør af norsk Købelovs § 49, der svarer til dansk Købelovs § 49, ikke været pligtig til at finde sig i, at Manglerne blev afhjulpne paa denne Maade.

Som Følge af det Anførte vil den af Winther nedlagte Paastand være at tage til Følge, dog at der kun vil kunne tilkendes ham Renter 6 pCt aarlig af Beløbet 19 209 Kr 74 Øre, da han ikke har godtgjort, at han ifølge norsk Ret er berettiget til at beregne sig en højere Rente.

Betalinngen vil derhos være at gøre afhængig af, at Winther til Troelstrup udleverer de modtagne Karbidlamper i den Stand, hvori disse var ved Modtagelsen, bortset fra den Forringelse, som Lamperne maa antages at have lidt ved at henligge paa Winthers Lager. Det bemærkes herved, at Retten efter det Foreliggende ikke finder, at Winther med Føje overfor Troelstrup kan gøre Krav paa noget Beløb for Lagerleje.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne og under Hensyn til at Winther, ved at opfordre Troelstrup til at sende en Mand til Kristiania for at afhjælpe Manglerne, har bibragt Troelstrup den Opfattelse, at han kunde gaa ind paa, at Manglerne blev afhjulpet paa denne Maade, være at ophæve.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 131/1922 (**Rigsadvokaten mod Kristian Larsen Vinterlund**) blev Tiltalte for Forsøg paa Bedrageri efter Straffelovens § 251, jfr § 46, anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 157/1922 (**Rigsadvokaten mod Valdemar Petersen**) blev Tiltalte for Uterlighed efter Straffelovens § 176, jfr § 170, 2 Led og under Hensyn til midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 183/1922 (**Rigsadvokaten mod Johan Vilhelm Jensen og Niels Peter Jørgensen**) blev Tiltalte Jensen i Medfør af Straffelovens § 241 I anset efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri, og Tiltalte Jørgensen for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 230 I, hver med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Onsdag den 31 Maj.

R Nr 466/1921. Hingsteforsikringen »Danmark« (Harboe)

mod

Lyngby og Omegns Hesteavlsforening (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udbetale en Del af Forsikringssummen for en nedslaaet Hingst.

Vestre Landsrets Dom af 4 November 1921: De Sagsøgte, Hingsteforsikringen »Danmark«, bør til Sagsøgerne, Lyngby og Omegns Hesteavlsforening, betale 4900 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra 4 Marts 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet den i forrige Instans nedlagte Afvisningspaastand. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt i det de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat,

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Police, udstedt 22 Marts 1916 forsikrede Sagsøgerne, Lyngby og Omegns Hesteavlsforening af Allelev, i Forsikringsforeningen Hingsteforsikringen »Danmark« af Raasted den dem tilhørende Hingst »Prins af Lyngby« mod Død og Uheld for et Beløb af 5000 Kr, hvilket Beløb ved senere Vurdering er forhøjet til 6500 Kr. I de Policen paatrykte Love for Foreningen findes bl a følgende Bestemmelser:

§ 19:

»Generalforsamlingen, der ordentligvis afholdes i første Halvdel af Marts Maaned og paa et Sted i hver af Foreningens Kredse, og hvortil hvert Medlem har lige Forslagsret og Stemmeret, er den højeste Myndighed i alle Foreningens Anliggender. De den forelagte Sager afgøres ved simpel Stemmemæltighed af de mødte Medlemmer, og er ethvert Medlem pligtig at underkaste sig dens Kendelse og har ikke Ret til at indanke samme for nogen Domstol — — —«

§ 15:

»Naar en Hingst bliver syg, skal Ejeren straks tilkalde en autoriseret Dyrlæge og behandle Hingsten efter Dyrlægens Ordre, samt uden Op-

hold sende Anmeldelse og Dyrlægeattest til Formanden og nærmest-boende Bestyrelsesmedlem. — Erklærer Dyrlægen, at Sygdommen er saa betænkelig, at den kan have Døden til Følge, og der ikke kan spores kendelig Bedring i Løbet af 2 Døgn, er Ejeren forpligtet til at tilkalde en Dyrlæge til og at følge den Ordre, disse to Dyrlæger er enige om at give for Hingstens Behandling. — Ved langvarige Sygdomme kan Bestyrelsen efter 6 Ugers Forløb fra Sygdommens Begyndelse ogsaa paa-lægge Ejeren at tilkalde to Dyrlæger — — —

og § 16.

Med Undtagelse af de i § 3 nævnte Tilfælde udreder Foreningen i Erstatning for en forsikret Hingst, som dør eller dræbes med Bestyrelsens Tilladelse $\frac{3}{4}$ af Forsikringssummen, der udbetales inden 2 Maaneder fra Dødsfaldets Anmeldelse for Formanden, og erholder Ejeren tillige den døde Hingst til fri Afbenyttelse — — — Angribes en forsikret Hingst af en saadan Sygdom, der vel ikke kan have Døden til Følge, men som efter Attest fra to Dyrlæger gør den uskikket til Avlsdyr, kan Bestyrelsen, — — — efter Overenskomst med Ejeren udbetale i Erstatning for en saadan Hingst indtil $\frac{3}{8}$ af Forsikringssummen mod, at Hingsten udgaar af — — — Foreningen, — — —«

Da den fornævnte Hingst i Februar Maaned 1920 blev syg, tilkaldte Sagsøgerne først Dyrlæge Madsen af Trustrup, og senere tillige Dyrlæge Dyekjær af Grenaa. Ifølge tvende af Madsen afgivne Forklaringer havde Hingsten i de sidste $\frac{3}{4}$ Aar før en den 9 eller 10 Oktober f. A. stedfundet Undersøgelse lidt af en articular og delvis periarticular Ringfod paa begge Bagben, og flere Maaneder været springhalt paa højre Bagben, saaledes at den var uanvendelig til noget som helst Arbejde. I den første af de nævnte Erklæringer, dateret 10 Oktober f. A, udtaler Madsen, at han anser Hingsten for uheldredelig, og at han, da dens Helbred gør den uanvendelig til noget som helst Arbejde, kun kan anbefale den dræbt. Denne Udtalelse blev under 12 s M tiltraadt af Dyrlæge Dyekjær, hvorhos Madsen i en hans Erklæring den 22 næstefter givet Paategning bekræftede, at Hingsten var uavlsdygtig, idet Lidelsens Grad og dens Sæde utvivlsomt vilde bevirke en meget fremtrædende Impotens. Sagsøgerne underrettede ovennævnte Forening herom, og Formanden for Foreningen kom personlig tilstede paa den Gaard, hvor Hingsten var opstaldet, for at tilse den. Da han efter at have set Hingsten nægtede at give Tilladelse til, at den blev slaet ned, og da dens Helbredstilstand stadig forværredes, tilkaldte Sagsøgerne den 18 November f. A paany Dyrlæge Madsen, som efter at have fastslaaet, at det var at tilføje Hingsten unødigt Lidelse at lade den leve, i Henhold til Lov om Værn for Dyr af 17 Maj 1916, tilkaldte Stedets Sognefoged, der efter at ogsaa Dyrlæge J. Jensen Smed af Aarhus, hvem Sognefogden tilkaldte paa Forsikringsforeningens Vegne, havde undersøgt Hingsten, og havde tilraadet, at den dræbtes straks, beordrede den slaet ned, hvilket derefter skete.

Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag paastaet de Sagsøgte, titnævnte Forening, tilpligtet at betale $\frac{3}{4}$ af Forsikringssummen for den dræbte Hingst eller 4875 Kr samt 25 Kr for den af Dyrlæge

Jensen Smed udstedte Attest eller ialt 4900 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a, fra Stævningens Dato den 4 Marts 1921, indtil Betaling sker.

De Sagsøgte har principalt paastaet Sagen afvist, idet de har henvist til, at Sagen efter fornævnte § 19 henhører under Afgørelse af en Generalforsamling. Heri kan der nu ikke gives de Sagsøgte Medhold, idet den omhandlede Bestemmelse efter sine Udtryk med Sikkerhed kun kan antages at omfatte Afgørelsen af almindelige Foreningsanliggender, men ikke med tilstrækkelig Bestemthed Afgørelsen af Medlemmernes fra deres Forsikringer udspringende Krav.

Subsidiært har de Sagsøgte paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale og til Støtte herfor anført, at de først nu under Retssagen er gjort bekendt med de foran omhandlede Erklæringer fra Dyrlæge Madsen og Dyrlæge Jensen Smed, og at Sagsøgerne følgelig ikke har opfyldt deres Forpligtelser efter fornævnte § 15, hvorfor de har forspildt deres Krav paa Erstatning.

Efter Sagens Oplysninger maa det imidlertid anses godtgjort, at Sagsøgerne paa fyldestgørende Maade har holdt de Sagsøgte underrettet om Hingstens Sygdom, og de Sagsøgtes Frifindelsepaastand vil derfor ikke kunne tages til Følge.

De Sagsøgte har dernæst under Henvisning til Slutningsbestemmelsen i den ovenanførte Del af § 16 i deres Love gjort gældende, at der, da Hingstens Sygdom ikke var dødelig, kun tilkommer Sagsøgerne $\frac{3}{8}$ af Forsikringssummen. Da imidlertid den Omstændighed, at Hingsten er slaaet ned i Henhold til tidligere nævnte Lov, hvilket ses at være foregaaet under Iagttagelse af Lovens Bestemmelser, findes at maatte ligestilles med Død formedelst Sygdom, maa Sagsøgerne anses at have et Krav paa de Sagsøgte, der paa lige Maade, som det i § 16 i de Sagsøgtes Love er foreskrevet for det Tilfælde, at en forsikret Hingst dør, bliver at bestemme til $\frac{3}{4}$ af Forsikringssummen eller, som af Sagsøgerne paastaet, 4875 Kr.

Endelig har de Sagsøgte henvist til, at den ovenanførte Bestemmelse i § 16 i deres Love, ifølge hvilken Ejeren af en død eller med Bestyrelsens Samtykke dræbt Hingst foruden $\frac{3}{4}$ af Forsikringssummen faar »den døde Hingst« til fri Afbenyttelse, lovlig er ændret derhen, at det i Bestemmelsen nu hedder, at Ejeren faar »den selvdøde Hingst« til saadan Afbenyttelse. I Henhold hertil har de gjort gældende, at Sagsøgerne, da den omhandlede Hingst ikke er selvdød, ikke har Krav paa dennes Kadaver, og at derfor Værdien af dette, 450 Kr, maa afgaa i det dem tilkommende Forsikringsbeløb. Da imidlertid, som ovenanført, Hingstens Død ifølge den skete Nedslagning maa ligestilles med Død som Følge af Sygdom, maa ogsaa dens Kadaver blive at behandle efter de om Kadaveret af en selvdød Hingst givne Regler, og den paastaede Nedsættelse af Forsikringssummen vil derfor ikke kunne finde Sted.

I Henhold til det Anførte vil de Sagsøgte, der ikke har rejst Indvending mod at betale den af Dyrlæge Jensen Smed udstedte Attest med 25 Kr, være at tilpligte at betale Sagsøgerne det indsøgte Beløb med Renter deraf som paastaet.

I Sagsomkostninger findes de Sagsøgte efter Omstændighederne at burde betale Sagsøgerne 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 115/1922.

Rigsadvokaten
m o d**Hans Nissen Raben** (Bache),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Søndre Landsrets Dom af 1 Februar 1922: De Tiltalte, Slagter Lorenz Hans Hemmsen, Slagter Valentin Daniel Hemmsen og Dyr-læge Hans Nissen Raben, bør hensættes til simpelt Fængsel, Førstnævnte i 10 Dage, de to Sidste hver i 20 Dage. Saa betaler de Tiltalte og En for Alle og Alle for En i Erstatning til Menig 528, Jens Marinus Jørgensen, 200 Kr, samt alle med nærværende Sag forbundne Omkostninger. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage fra denne Doms Afgivelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Raben, dels af det Offentlige for nævnte Tiltaltes Vedkommende.

Efter Alt hvad der foreligger, maa det anses bevist, at Tiltalte Raben har deltaget i Overfaldet paa Soldaterne i Gæstgivergaarden »Aabenraa« paa en saadan Maade, at han maa bære Medansvaret for den Overlast, der herunder er tilføjet Nr 528 Jørgensen, om det end ikke kan anses bevist, at det er ham, der med Sablen har bibragt Jørgensen Saaret i Baghovedet.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den er paaanket, anførte Grunde, vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 1 Maaned.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Tiltalte Hans Nissen Raben bestemmes til 1 Maaned. I Salær for Højesteret betaler nævnte Tiltalte til Højesteretssagfører Bache 120 Kroner.

Den indankede Doms Præmissér er saalydende:

Under nærværende Sag er de Tiltalte

Slagter Valentin Daniel Hemmsen, der er født den 20 April 1888 i Tønder, og som i 1912 ved tysk Ret er idømt 3 Ugers Fængsel for Legemsbeskadigelse og i 1920 vil have vedtaget en Bøde, stor 40 Kr for Gadeurden,

Slagter Lorenz Hans Hemmsen, der er født den 5 December 1873 i Tønder, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet,

og Dyrslæge Hans Nissen Raben, der er født den 23 Februar 1891, og som ikke tidligere ses at have været tiltalt eller straffet,

ifølge Anklageskrift af 17 Januar d A sat under Tiltale til at lide Straf for Vold mod sagesløs Person efter Straffelovens § 200, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 1 Stk, de Tiltalte Valentin Daniel Hemmsen og Lorenz Hans Hemmsen i Anledning af, at de Lørdag den 26 November 1921 om Aftenen ca Kl 10—11 i Gæstgivergaarden »Aabenraa« i Tønder har overfaldet forskellige Soldater med Hug og Slag, uden at disse har givet dem rimelig Anledning hertil, hvilket har medført, at der er paadraget Menig Nr 528 af II Bataillons 1 Kompagni Jens Marinus Jørgensen en ikke helt forbigaaende legemlig Lidelse, Tiltalte Raben i Anledning af, at han paa samme Tid dels paa Torvet udenfor Gæstgivergaarden »Børsen« i Tønder har overfaldet Menig Nr 76 af II Bataillon Jens Peter Bernhard Skov Christiansen med Hug, Slag og Spark, uden at denne har givet ham rimelig Anledning dertil, dels har deltaget i det foromhandlede Overfald i Gæstgivergaarden »Aabenraa«, derunder i Overfaldet paa Menig Nr 528 Jørgensen.

Det fremgaar af Sagen, at der den 26 November f A fandt et Fakkeltog Sted af Ringridere i Tønder, og at nogle af Ringriderne derefter havde begivet sig til Café »Børsen«, hvor de forblev indtil om Aftenen mellem Kl 10 og 11. Mellem Gæsterne befandt sig blandt andet de tre Tiltalte, der maa antages at være blevet en Del beruset; Tiltalte Lorenz Hemmsen red paa sin Hest omkring inde i Beværtningslokalet, og Valentin Hemmsen trak sin Hest rundt sammesteds. Det fremgaar dernæst af Sagen, at den med det nævnte Optrin forbundne Larm og Uro har medført, at der udenfor Caféen havde samlet sig adskillige Tilskuere, deriblandt ogsaa en Del Soldater.

Tiltalte Raben har forklaret, at han, der havde følt sig generet ved de nævnte Soldaters Nærværelse og iøvrigt mente, at disse havde let af nogle Ringridere — som det maa antages, fordi disse efter deres Opbrud fra Caféen havde haft nogen Vanskelighed med at komme til Hest — forlod Skænkestuen og gik ud paa Gaden, hvor han opfordrede Soldaterne til at fjerne sig. Men Tiltalte har paa den anden Side hævdet, at han ved denne Lejlighed ikke har slaet eller paa anden Maade forulempet Nogen og altsaa specielt heller ikke Menig Nr 76 Jens Peter Bernhard Skov Christiansen.

Medens det nu maa antages, at Tiltalte ved denne Lejlighed har trukket sin Sabel, uden at der foreligger noget oplyst om, at han har slaet med denne, maa det ved de afgivne Vidneforklaringer anses for tilstrækkeligt godtgjort, at han i ethvert Fald har tilføjet den nævnte Menige 76, Christiansen, et Slag med knyttet Haand i Ansigtet, hvilket Slag dog ikke synes at have været af nogen alvorligere Beskaffenhed.

Med Hensyn til det i Beværtningen »Aabenraa« Passerede fremgaar det af Sagen, at der her samme Aften blandt andet har opholdt sig adskillige Soldater som Gæster. Henimod Kl 11 kom imidlertid 3 Ringridere, deriblandt Tiltalte Valentin Hemmsen, tilstede i Beværtningslokalet, og disse — og derunder navnlig Tiltalte — banede sig højtalende og paa en Maade, der var egnet til at vække Klammeri, Vej op til Disken, hvor straks efter Værten Duus, der paa Grund af de Paa-

gældendes beskænkede Tilstand, befrygtede Uroligheder, greb fat i Tiltalte for at berolige denne og for paa denne Maade at undgaa Spektakler. Det maa antages, at der omtrent straks derefter — uden at Enkelthederne nøjagtigt har kunnet oplyses — er opstaaet et almindeligt og voldsomt Slagsmaal, og at de Tiltalte Lorenz Hemmsen og Raben tilligemed nogle andre Ringridere umiddelbart efter er kommet tilstede i Lokalet og har taget Del i Slagsmaalet. Der var nemlig til Lorenz Hemmsen, der sammen med Raben hidtil stadig havde opholdt sig i »Børsen«, bragt Meddelelse om, at der var Slagsmaal paa »Aabenraa«, og at Soldaterne »havde Broderen Valentin under Fødderne«, og Lorenz, der fremdeles var til Hest, red derefter straks ud af »Børsen«s Lokale og hen til »Aabenraa«, hvor han sprang af Hesten og løb ind i Skænkestuen, og Raben, der havde hørt den bragte Meddelelse, var da ilet bagefter Lorenz.

Af de i Slagsmaalet paa »Aabenraa« inddragne Soldater havde flerefaaet Slag, der har medført Lidelse af ikke rent forbigaaende Art, deriblandt dog navnlig Menig 528 Jens Marinus Jørgensen, om hvem det i tvende af Læge Jepsen i Tønder den 28 November og 13 December f A udstedte Attester hedder:

»L æ g e a t t e s t.

Ved Undersøgelsen af Menig 528 Jørgensen fra II Bataillons 1 Kompagni Søndag den 27 November fandtes hele Ansigtet fuld af større eller mindre, overfladiske Hudskrammer. Under venstre Øje var der et lille, noget dybere Saar, der gik igennem Huden, men uden Komplikationer. Paa Baghovedet var der et ca 2 cm langt, blødende Saar i Hovedbunden uden Beskadigelse af Vævene under Huden. Den ene Underarm var desuden noget hævet og øm for Tryk. Saar fandtes ikke der.

sign Dr Jepsen, Læge.

L æ g e a t t e s t.

I Fortsættelse af den af mig udfærdigede Lægeattest af 28—11—21 angaaende Menig Nr 528 Jørgensen fra II Bataillons 1 Kompagni bemærkes, at Saaret paa Hovedet, saa vel som det noget dybere Saar under venstre Øje sikkert ikke er tilføjet med et skarpt Instrument, da Randene af Saarene ikke var glatte, saadan som de fremkommer ved Brugen af et skarpt Instrument.

sign Dr Jepsen, Læge.»

Den af Menig 528 Jørgensen afgivne Forklaring gaar iøvrigt ud paa, at han — som havde set en af de ankommende Ringridere i Færd med at lukke en Kniv op og derfor frygtede Muligheden for Slagsmaal — havde grebet sin paa en Knage hængende Livrem for eventuelt at have noget at forsvare sig med. En af Ringriderne greb ham uden Foranledning i Brystet, han værgede for sig, men blev slaaet i Gulvet; han kunde ikke røre sig, fordi hans Angribere laa over ham, og han følte, at flere Personer slog ham i Hovedet, og følte navnlig et enkelt Slag som et Slag eller Spark med en Støvlehæl. Da han atter var kommet op og hen bag Disken, er han to Gange blevet slaaet

over Armen med en Sabel. Han er ikke i Stand til at kunne oplyse, naar og hvorledes han har faaet Saaret i Baghovedet. Han har i 14 Dage været utjenstdygtig, men Saarene er lægte og vil ikke efterlade noget varig Mên.

Med Hensyn til Oprinet i »Aabenraa« gaar den af Tiltalte, Valentin Hemmsen, afgivne Forklaring ud paa, at han vel erkender at have taget Del i Slagsmaalet, men at det ikke er ham, der har begyndt. Allerede paa Vejen til »Aabenraa« var han blevet generet ved Tilraab af nogle Soldater, og efter at han og hans ene Ledsager var kommet ind i Skænkestuen og var gaaet op til Skænken, hvor de forlangte 2 Punche, blev de i det samme omringet af Soldater. En af disse greb fat i hans ene Skulderdistinktion og rev den af og rykkede i hans Skærf, ligesom en af Soldaterne raabte noget som: »Er I samlede, Kamerater, der er Tyskerne«; han stødte nu nogle af Soldaterne fra sig, og derefter begyndte Slagsmaalet, under hvilket han ikke vil benægte mulig at have slaaet saavel 528 Jørgensen som andre Soldater.

Tiltalte Lorenz Hemmsen har erkendt at have deltaget i Slagsmaalet i »Aabenraa«, men benægter ligeledes at have været den, der begyndte. Han har derhos nærmere forklaret, at han, der kun havde begivet sig til »Aabenraa« for at hjælpe Broderen, straks efter at være kommet ind ad Døren blev slaaet af nogle Soldater dels med Næverne og dels med en Livrem i Hovedet, og da han samtidig saae Broderen ligge paa Gulvet i Slagsmaal med flere Soldater, greb han ind for at befri Broderen, og han erkender herunder at have slaaet Soldaterne med knyttede Næver. Under Slagsmaalet har han af Nr 76 Christiansen med en Sabelbajonet faaet tildelt et ret haardt Slag over Haandleddet, hvorved fremkom et Saar, der vel nu er lægt, men af hvilket han stadig vil have Mên.

Tiltalte Raben har forklaret, at der ved hans Ankomst til »Aabenraa« var almindeligt Slagsmaal, idet en Del Soldater og Ringridere, hvoriblandt begge Brødre Hemmsen, laa paa Gulvet og slog løs paa hinanden. I denne Kamp, der fandt Sted »blandt den Klump, der laa paa Gulvet«, har han ikke deltaget, men iøvrigt erkender han at have deltaget i Slagsmaalet, uden at han dog erindrer noget nærmere herom. Han erkender at have draget sin Sabel efter at have set en Soldat slaa Lorenz Hemmsen over Armen med en Knivbajonet; han har vel trøvet med sin Sabel, men har ikke slaaet Nogen med den.

Med Hensyn til dette sidste Punkt maa det imidlertid ved de afgivne Forklaringer i Forbindelse med, at der ifølge Lægeerklæring ses at være tilføjet 528 Jørgensen et ca 2 cm langt, blødende Saar i Hovedbunden, efter Omstændighederne anses for tilstrækkelig godtgjort,

Færdig fra Trykkeriet den 28 Juni 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 11.

Onsdag den 31 Maj.

at dette Saar er tilføjet ham med Sablen af Raben, der var den eneste af Ringriderne, der var i Besiddelse af en saadan, og uden at der i denne Henseende kan lægges nogen afgørende Vægt paa, at der i Lægeerklæringen indeholdes en Antagelse om, at Saaret er tilføjet med et stumpt Redskab, da Saarrandene ikke er glatte.

Det maa efter det Oplyste anses for godtgjort, at der i »Aabenraa«s Beværtningslokale har hersket fuldkommen Ro og Orden forinden Ringridernes Ankomst, ligesom det maa anses for godtgjort, at ingen af Soldaterne har været paavirket af Spiritus. Det maa endelig anses for tilstrækkelig godtgjort, at der ikke fra Soldaternes Side hverken ved »Børsen« eller senere paa »Aabenraa« har været udvist noget Forhold, der har kunnet give de Tiltalte nogen rimelig Anledning til at paabegynde nogen Voldshandling. Ligesom det Oplyste derfor ikke efterlader nogen Tvivl om, at Slagsmaalets Opstaaen paa »Aabenraa« skyldes Tiltalte Valentin Hemmsen og hans to Ledsageres af deres beruesede Tilstand paavirkede Adfærd, saaledes maa det efter det Foreliggende antages, at Tiltalte Lorenz Hemmsen ingenlunde har indskrænket sin Deltagelse til at hjælpe Broderen ud af Slagsmaalet, men at han i sin ligeledes af Spiritus paavirkede Tilstand har bidraget sit til at forøge Slagsmaalets Omfang, hvorved iøvrigt bemærkes, at hans Forklaring om straks efter sin Ankomst at være blevet angrebet er ganske ubestyrket. Det Foreliggende giver endelig ingen Anledning til at betvivle, at de Menig Nr 528 Jørgensen tilføjede Læsioner — bortset fra Saaret i Baghovedet — maa henføres helt eller delvist til Vold fra de Tiltalte Hemmsens Side.

Idet det af de Tiltalte udviste Forhold skønnes at kunne henføres i ethvert Fald under den i Anklageskriftet ommeldte Lovbestemmelse, Straffelovens § 200, jfr Lov om nogle Ændringer i Straffeloven af 1 April 1911 § 1, 1 Stk, vil de være at anse efter denne Lovbestemmelse med en Straf, der efter Omstændighederne passende vil kunne ansættes til simpelt Fængsel, for de Tiltalte Raben og Valentin Hemmsens Vedkommende i 20 Dage, og for Tiltalte Lorenz Hemmsens Vedkommende i 10 Dage. De Tiltalte vil derhos in solidum have at betale Menig 528,

Jørgensen, i Godtgørelse for Svie og Smerte 200 Kr, og endelig vil de have — ligeledes in solidum — at udrede alle med Sagens Behandling forbundne Omkostninger, hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær, da de Tiltalte selv har draget Omsorg for deres Forsvar her for Retten.

Fredag den 2 Juni.

R 500/1921.

Rigsadvokaten
m o d

Direktør **Cecil James Parsons** (Fich),

angaaende Overtrædelse af Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 1 Februar 1917 om Foranstaltninger til Forebyggelse af utilbørlig Udnyttelse af Konjunkturerne.

København's Byrets Dom af 7 Juni 1921: Tiltalte A/S The American Tobacco Company ved dets Direktør Cecil James Parsons bør inden 14 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Statskassen bøde 200 000 Kr og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 1 November 1921: Den indankede Dom bør ved Magt at stande, dog at Bøden bestemmes til 500 000 Kr. Sagens Omkostninger for Landsretten udredes af de Tiltalte. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret af Cecil James Parsons, hvorved bemærkes, at denne under Proceduren for Højesteret, hvor han har givet Møde ved en af ham selv valgt Forsvarer, udtrykkelig har erklæret, at han fra først af har været klar over, at det er ham personlig, Tiltalen er rettet imod.

I Henhold til de i Dommen paaberaabte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser. Straffen findes at burde bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 300 000 Kroner. Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger, dog at Omkostningerne for Højesteret udredes af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Cecil James Parsons bør til Statskassen bøde 300 000 Kroner og betale Sagens Omkostnin-

ger, dog at Omkostningerne for Højesteret udredes af det Offentlige.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag tiltales A/S The American Tobacco Company ved dets Direktør Cecil James Parsons ved Politiets Anklageskrift af 13 December 1920 for Overtrædelse af Indenrigsministeriets Bekendtgørelse om Foranstaltning til Forebyggelse af utilbørlig Udnyttelse af Konjunkturerne af 1 Februar 1917, idet Selskabet for Aarene 1918 og 1919 har beregnet sig en Avance, der ligger henholdsvis 346 530 Kr 48 Øre og 191 324 Kr 55 Øre højere end i Forhold til Aaret 1916.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Selskabet fra 1 Maj 1917 skred til en Forhøjelse af Salgspriserne for de af Selskabet førte Tobakker og af en derefter af den overordentlige Kommission af 8 August 1914 indledet Undersøgelse ses det, at Selskabet i Aarene 1916—1919 har haft følgende Bruttoavancer:

1916	539 171	Kr 76 Øre	25,41 pCt	af Omsætningen
1917	879 991	— 00 —	31,75 pCt	- —
1918	2010 229	— 46 —	38,88 pCt	- —
1919	2183 687	— 11 —	27,85 pCt	- —

Herefter har Bruttoavanceprocenterne for Aarene 1917 til 1919 oversteg den for 1916 med henholdsvis 6,34 pCt, 13,47 pCt og 2,44 pCt, svarende til Beløb henholdsvis 175 721 Kr 10 Øre, 696 515 Kr 75 Øre og 191 324 Kr 55 Øre. Herunder er dog indbefattet den af Selskabet beregnede Konjunkturavance, som fremkom ved Stigningen i Priserne paa Verdensmarkedet inden Udgangen af Januar Maaned 1917 paa Raatobakker, indkøbt i Løbet af Aaret 1916, og disse Konjunkturstigninger fordeler sig paa Aarene 1917 og 1918 med henholdsvis 402 582 Kr 09 Øre og 349 985 Kr 27 Øre, medens ingen saadan Avance er beregnet for 1919, og fradrages disse Beløb i Bruttoavancerne, fremkommer der kun for Aarene 1918 og 1919 Bruttoavancer, der procentvis overstiger den tilsvarende Avance for 1916 med de ovenfor nævnte Beløb, henholdsvis 346 530 Kr 48 Øre og 191 324 Kr 55 Øre.

Foreløbig bemærkes, at da den Straf, der maatte være forskyldt i Medfør af Lov 16 November 1914 for ovennævnte Forhold findes ikke at kunne overstige Bødestraf, maa, uanset at Prisberegningerne naturligt maa fremgaa af Aarsopgørelsen, og uanset, at der i Løbet af Aaret 1920 for den overordentlige Kommission af Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20 Juni 1875 blandt andet paa Tiltaltes Vegne er ført Forhandlinger om en mindelig Ordning af Sagen, Tiltaltes mulige Strafskyld for Salg, der ligger forud for den 13 December 1918, anses som bortfaldet efter Analogien af Straffelovens § 66.

Den i Overensstemmelse med foranstaaende Beregninger indvundne Meravance for Tiden 13 til 31 December 1918 udgør efter Sagens Oplysninger 17 565 Kr 70 Øre. Lægges hertil Meravancen for 1919: 191 324 Kr 55 Øre fremkommer en samlet Meravance af 208 890 Kr 25 Øre.

Tiltalte har nu gjort gældende, at Regnskabet for Aaret 1916 ikke kan danne Grundlag for Bestemmelsen af den hidtil gældende Pris, idet dette Aar efter en Række af Aar med Underskud, omtrent bragte Balance mellem Indtægt og Udgift, medens Januar Maaned 1917 med en Bruttoavance af 4,55 pCt atter vilde give et stort Underskud, hvilket ogsaa vilde være Tilfældet for Maanederne Februar til April — sidstnævnte bortset fra en Kursdifferencepost — med henholdsvis 16,62 pCt, 18,23 pCt og 17,36 pCt Bruttoavance med de hidtil gældende Salgspriser og han vil derfor paastaa, at den fra 1 Maj 1917 indtraadte Prisstigning ved Salg af Selskabets Varer er lovmedholdelig.

Der kan dog ikke gives Tiltalte Medhold i, at de paaberaabte Regnskabsresultater for Perioden Februar til April 1917 kan berettigge til en Prisstigning, der har medført de ovennævnte meget betydelige Stigninger i Bruttoavanceprocenten, men der skønnes efter Omstændighederne at maatte gaas ud fra, at den for 1916 opgjorte Bruttoavanceprocent af 25,41 er et passende Udgangspunkt for Prisberegningen efter 1 Februar 1917.

Tiltalte har endvidere gjort gældende, at han forudsat, at Regnskabsaaret 1916 maa lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse i Overensstemmelse med en under Sagen fremlagt Udtalelse af 9 November 1920 fra Erhvervenes raadgivende Udvalg til den overordentlige Kommission maa være berettiget til at beregne et Tillæg af indtil 20 pCt af Bruttoavanceprocenten for 1916, altsaa et Tillæg af 5,08 pCt, men Bestemmelserne i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 1 Februar 1917 skønnes ikke at hjemle en saa væsenlig Forskydning, hvorfor Tiltaltes Paastand om ændret Beregning af Meravancen i saa Henseende ikke vil kunne tages til Følge.

Tiltalte har endelig gjort gældende, at han har manglet det fornødne Forsæt til Overtrædelse af Bekendtgørelse 1 Februar 1917, da han har troet paa Lovligheden af sine Kalkulationer og yderligere er blevet bestyrket heri, derved at han i Juli Maaned 1918 efter Paakrav fra den overordentlige Kommission har afgivet Oplysninger om Grundene til den stedfundne Forhøjelse af Prisen paa to nærmere betegnede af Selskabet fremstillede og forhandlede Tobakssorter, uden at Kommissionen har fremsat Indvendinger mod disse.

Disse af Tiltalte anførte Forhold findes dog efter Omstændighederne ikke at kunne fritage ham for Ansvar for Overtrædelse af oftnævnte Bekendtgørelse.

Idet Tiltalte efter det Foranførte vil være at frifinde for det Offentliges Tiltale forsaavidt angaar Salg af Tobakker stedfundne forinden den 13 December 1918, findes han derimod ved for Tidsrummet fra den 13 December 1918 til den 31 December 1919 at have ladet Selskabets Tobakker afhænde til de efter 1 Februar 1917 forhøjede Priser saaledes, at der i det nævnte Tidsrum er indvundet en Bruttoavance, der ialt udgør 208 890 Kr 25 Øre mere end den for Aaret 1916 beregnede Bruttoavanceprocent vilde have medført, at have overtraadt Indenrigsministeriets Bekendtgørelse om Foranstaltninger til Forebyggelse af utilbørlig Udnyttelse af Konjunkturene af 1 Februar 1917, hvorfor han vil være at anse i Medfør af Lov 278 16 November 1914 og Lov 604

af 7 December 1917 § 1 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde, stor 200 000 Kr, og have at betale Sagens Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede af Københavns Byrets 2den Afdeling for Politisager den 7 Juni 1921 afsagte Dom, hvorved A/S The American Tobacco Company ved dets Direktør Cecil James Parsons for Overtrædelse af Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 1 Februar 1917 er anset efter Lov Nr 278 af 16 November 1914 og Lov Nr 604 af 7 December 1917 § 1 med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 000 Kr, men frifundet forsaauidt angaar Salg af Tobakker stedfundet forinden 13 December 1918, er indbragt her for Retten dels af Domfældte med den Begrundelse, at Selskabet er uskyldigt og at Straffen i hvert Fald er for høj, dels af den offentlige Anklagemyndighed til Skærpelse.

Da Retten efter Beskaffenheden af Tiltaltes Forhold ikke finder, at Analogien af Straffelovens § 66 kan komme til Anvendelse, vil Tiltalte ogsaa være at dømme for de før 13 December 1918 stedfundne Salg.

Af de i den indankede Dom anførte Grunde vil den iøvrigt være at stadfæste, dog at Bøden bestemmes til 500 000 Kr.

Det bemærkes, at Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar for Landsretten.

Onsdag den 7 Juni.

R 153/1922.

Rigsadvokaten

mod

Carl Fabian Jansson (Aagesen),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person og Overtrædelse af § 32 i Lov om Kørsel med Motorkøretøjer af 20 Marts 1918, saaledes som den er ændret ved Lov af 6 Maj 1921.

Dom afsagt af Retten for Vejle Købstad m v den 25 November 1921: Tiltalte Carl Fabian Jansson bør betale en Bøde af 600 Kr til Statskassen og betale denne Sags Omkostninger. Retten til at være eller blive Fører af Motorkøretøj frakendes ham for bestandig. Den idømte Bøde og Sagsomkostningerne at betale inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 13 Marts 1921: Underrettsdommen ophæves. Iøvrigt bør Tiltalte Carl Fabian Jansson hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Sagens Omkostninger for Underretten udredes af Tiltalte.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, der principalt paastaar Sagen hjemvist til Landsretten og subsidiært paastaar Straffen nedsat, dels af det Offentlige under Henviisning til Bestemmelserne i Retspleje-lovens § 944 Nr 1, 2 og 3.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Underrettsdommen er ophævet, og at Tiltalte er anset efter Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 1, 1 og 2 Stk. Da det derhos efter Alt, hvad der foreligger, maa anses bevist, at Tiltalte har været beruset, da han den 11 Juli 1921 og den paafølgende Nat førte Motorvogn Y 47, vil han tillige være at anse efter § 32 i Lov Nr 149 om Motorkøretøjer m m af 20 Marts 1918, saaledes som denne er ændret ved Lov Nr 271 af 6 Maj 1921. Den af Tiltalte efter de nævnte Straffebestemmelser forskyldte Straf findes at kunne bestemmes som ved Dommen sket. Tiltalte vil derhos i Medfør af ovennævnte Lov om Motorkøretøjer § 34 være at dømme til for bestandig at have tabt Retten til at være Fører af saadanne Køretøjer. Med den heraf følgende Ændring vil Dommen iøvrigt kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Carl Fabian Jansson bør for bestandig have tabt Retten til at være Fører af Motorkøretøjer. Iøvrigt bør Landsretsdommen ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører Aagesen 80 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Installatør Carl Fabian Jansson af Vejle, som, efter hvad der er oplyst, er født den 5 Oktober 1888 i Stenslanda, Kronbergs Len i Sverige og ikke ses tidligere straffet her i Landet, er under denne Sag ved Tiltalebegæring fra Politimesteren i Vejle sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov om Motorkørsel og Straffelovens § 200, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, idet han sigtes for den 12 og 13 Juli d A at have kørt med sin Motorvogn i beruset Tilstand og at have øvet Vold mod to sagesløse Damer.

Ved Tiltaltes uforbeholdne Tilstaaelse, der er stemmende med det iøvrigt Oplyste, er det godtgjort, at han den 12 Juli d A har ført sin Motorvogn fra Aarhus til Vejle, og at han i hvert Fald paa den sidste Del af denne Vej var beruset, ligesom han, da han samme Aften havde været inde paa en Restauration i Vejle i beruset Tilstand har kørt sin Motorvogn gennem nogle Gadestrækninger i Vejle til Garage. Der er ikke oplyst noget om, at selve den Maade, paa hvilken Kørslen foregik, var farlig.

Det er ligeledes paa samme Maade godtgjort, at Tiltalte Natten efter ovennævnte Dag, da han kørte sin Motorvogn ud af Garagen, fordi han vilde hente en Sygeplejerske til sin Hustru i Anledning af hendes Nedkomst, i en af Spiritus paavirket Tilstand kørte Vognen for langt over Gaden baglæns, hvorved et Hjul kom op paa Kantstenen paa det modsatte Fortov. Da et her passerende Selskab bebrejdede ham hans uforsigtige Kørsel, for han, der var staaet af Vognen, løs paa to Damer, Frk Clemmensen og Frk Lissau, som han tildelte hver et Stød, saa de faldt omkuld ovenpaa hinanden, hvorpaa Tiltalte ogsaa selv faldt omkuld ovenpaa dem. Da de havde faaet sig rejst, tildelte han Frk Clemmensen et stærkt Slag paa Øret, ligesom han udskældte begge Damerne med forskellige platte Skældords.

For Frk Lissaus Vedkommende medførte Tiltaltes Vold ingen Skade bortset fra den øjeblikkelige Ubehagelighed. Hendes Tøj blev tilsmudset og et Slør ødelagt. Hun har for Rensning og derved fremkaldt Værdiforringelse af et Overstykke samt for Sløret begæret sig tillagt en Erstatning af 32 Kr 50 Øre, hvilket Beløb Tiltalte har betalt.

Ved den Frk Clemmensen tilføjede Vold foraarsagedes der hende Ophovnen paa venstre Side af Halsen med Ømhed, hvorhos hun en Tid havde Smertes og en noget nedsat Høreevne i og Kimen for venstre Øre. Hun har begæret sig tillagt en Erstatning for Smerte, Ubehageligheder og Ulemper og for Lægeattester af 116 Kr, hvilket Beløb Tiltalte har betalt.

Begge Damerne har, efter at Tiltalte har gjort dem en Undskyldning for sin Adfærd overfor dem, inden Sagen er blevet optaget til Dom i første Instans, erklæret, at de ikke ønsker, at Tiltalte skal straffes for den mod dem udøvede Vold.

Tiltalte har erklæret, at hans voldelige Adfærd overfor Damerne skyldtes, at han befandt sig i en oprevet Sindstilstand dels paa Grund af den Spiritus, han havde nydt, dels over sin Hustrus ved hendes Nedkomst foraarsagede Tilstand, og at Damerne ikke havde givet ham nogensomhelst rimelig Anledning til hans Adfærd.

Efter at de to angrebne Damer som ovenfor anført har frafaldet videre Forfølgning, bortfalder Forfølgningen for denne Del af Tiltalen i Henhold til Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 2.

For Overtrædelse af Loven om Motorkørsel vil Tiltalte i Henhold til dennes §§ 17 og 32 være at anse med en Bøde til Statskassen, der findes at kunne ansættes til 600 Kr, hvorhos han i Henhold til Lovens § 34 vil være at frakende Retten til at være eller blive Fører for bestandig. Endelig vil han være at dømme til at betale denne Sags Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den i nærværende Sag ved Retten for Vejle Købstad m v den 25 November i A afsagte Dom er alene paaanket af det Offentlige, som derhos for det Tilfælde, at Dommen ophæves, ved Anklageskrift af 25 Januar d A har sat Tiltalte under Tiltale ved Landsretten til at lide Straf for følgende Forhold:

A.

Efter midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 1 og 2 Stk, for Vold mod sagesløs Person ved Natten mellem den 11 og 12 Juli 1921 paa Bleg-banken i Vejle med knyttet Haand at have tildelt Frk Martha Lissau og Frk Signe Clemmensen hver et Stød eller Slag, saaledes at de faldt om paa Gaden, samt ved, efter at de Paagældende havde rejst sig op, at have tildelt bemeldte Frk Clemmensen et Slag paa venstre Øre, hvilket Slag medførte Smerter i Øret og Hovedet i flere Dage efter samt Øresusen og Tunghørighed, der først helbredtes i Løbet af ca 2 Maaneder, alt uden at de Paagældende havde givet Tiltalte nogen rimelig Anledning til Voldshandlingerne.

B.

Efter § 32 i Lov om Kørsel med Motorkøretøjer af 20 Marts 1918, saaledes som denne er ændret ved Lov af 6 Maj 1921 for den 11 Juli 1921 og den paafølgende Nat i beruset Tilstand at have ført Motorvogn Y 47 dels paa Vejen fra Aarhus til Vejle, dels paa Gaderne i Vejle,

samt i Henhold til den under B nævnte Lovs § 34 paastaaet Tiltalte for bestandig frakendt Retten til at være Fører af Motorkøretøj.

Ifølge Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragt efter Afsigelsen af Underrettsdommen, medførte det Frk Clemmensen tilføjede Slag dels de i Anklageskriftet nævnte Ulemper, dels nogen Svulst og blaalig Dekoloratur omkring venstre Øre og paa venstre Side af Halsen, ligesom Frk Clemmensen endelig til en den 26 Juli f A optaget Politirapport har udtalt, at hun lider af tiltagende Nervøsitet, der alene kan være en Følge af Slaget, og at hun paa Grund heraf kun med Besvær udfører sit daglige Arbejde. Idet den af Tiltalte mod Frk Clemmensen udøvede Vold herefter findes at have været af den i Straffelovens § 203 omhandlede Beskaffenhed, har Politimesteren ikke for saa vidt været paataleberettiget under Sagen, og Underrettsdommen bliver herefter overensstemmende med Statsadvokatens for Landsretten fremsatte Paastand at ophæve, hvorhos Sagen vil være at paakende af Landsretten som første Instans i Henhold til fornævnte Anklageskrift.

Det fremgaar af Sagen, at der den 9 April 1919 er meddelt Tiltalte Førerkort, hvorhos bemærkes, at Kørslen fra Aarhus til Vejle fandt Sted den 11 Juli f A (ikke den 12 s M) og Voldshandlingen overfor Frøknerne Lissau og Clemmensen den følgende Nat.

For det af Tiltalte udviste, iøvrigt i Dommen rigtigt beskrevne Forhold overfor de nævnte Kvinder, vil han, idet disse ikke kan ses at have givet ham rimelig Anledning til hans Handlemaade, være at anse efter midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 1 og 2 Stk, hvorhos han, der vel gentagende har erkendt at have været »beruset« ved den under B omhandlede Lejlighed, og om hvem forskellige Vidner ligeledes har udtalt, at han var »beruset«, men om hvis Tilstand der dog ikke er forelagt Retten saadanne faktiske Oplysninger i saa Henseende, at der er Føje til at statuere, at han har været beruset i den Forstand, hvori dette Udtryk er brugt i Automobillovgivningen, for ved den omhandlede Lejlighed at have været paavirket af spirituøse Drikke vil

være at anse efter Lov om Kørsel med Motorkøretøjer m m af 20 Marts 1918, saaledes som denne er ændret ved Lov 6 Maj 1921, § 32, jfr § 34.

Straffen findes efter Sagens Omstændigheder passende under eet at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Sagens Omkostninger for Underretten bliver at udrede af Tiltalte.

For Landsretten har Tiltalte selv draget Omsorg for sit Forsvar.

Torsdag den 8 Juni.

R 103/1922.

Rigsadvokaten

mod

Josva Brogaard (Ulf Hansen),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 9 Februar 1922: Tiltalte Josva Brogaard bør straffes med simpelt Fængsel i 14 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Fru H Magnussen, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

For det af Tiltalte udviste, i Dommen fremstillede Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 253. Straffen findes under Hensyn til den midlertidige Straffelovs § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Josva Brogaard bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører Hansen 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende, ved Retten for Frederikssund Købstad m v forberedte Sag tiltales Josva Brogaard, der er født den 16 Juli 1878 og ikke

forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 13 f M til Straf for Bedrageri ved — efter at han ved Skøde af 15 April 1920 af Grosserer A W Kirkebye havde købt »Byaasgaard« og for en Del af Købesummen givet Sælgeren Pant i Ejendommen og dennes Besætning og Inventarium, derunder Vogne, Seletøj og muligt Driftsmateriel og Driftsinventarium — i Tiden fra Handlens Afslutning til Begyndelsen af Marts 1921 at have bortsolgt Størstedelen af Besætningen og en væsenlig Del af de øvrige pantsatte Løsørengenstande.

Det fremgaar af det til Tiltalte den 15 April 1920 udstedte Skøde, at der med Gaarden fulgte en Besætning bestaaende bl a af 4 Arbejdsheste, 1 Plag, 12 Malkekøer, 2 ikælvede Kvier, 6 andre Kvier, 1 Tyrekalv, 2 Smaakalve, 2 Væddere, 7 Faar, 7 Lam, 2 Grisesøer, 1 Orne, 10 Grise, 80 Høns og Haner m v, samt af Inventarium, bl a Slaamaskiner, 1 Radsaamaskine og 1 Roesaamaskine. Ved en paa Begæring af Gaardens forrige Ejer, Grosserer A W Kirkebye, i Anledning af Renterestance af forudprioriteret Gæld den 11 Marts 1921 hos Tiltalte foretaget Arrestforretning forefandtes af Besætning kun 2 Heste, 2 Køer, 3 Ungkreaturer, 3 Kalve og 1 Faar, ligesom den ene Slaamaskine, Radsaamaskinen og Roesaamaskinen savnedes. Tiltalte har erkendt, at han i Tiden indtil Arrestforretningens Foretagelse har solgt de Besætningsdele og Inventariegenstande, der ikke forefandtes ved Arrestforretningen, ligesom han har erkendt, at den da forefundne Besætning var en altfor ringe Besætning til en Gaard som »Byaasgaard«. Han har imidlertid nægtet sig skyldig i nogen ulovlig Disposition, idet det efter hans Anbringende — da den til Kirkebye den 16 April 1920, altsaa Dagen efter Skødets Udstedelse, udstedte Panteobligation ikke indeholdt nogen Specifikation over Besætningsdele og Inventarium — maatte bero paa hans eget Skøn, hvor stor en Besætning, der skulde holdes paa Gaarden, og hvilke Inventariegenstande, der var nødvendige for Driften, i hvilken Henseende han tillige har fremhævet, at det var hans Hensigt at ombytte de afhændede Besætningsdele med andre til Driften bedre svarende, men at han ved Arrestforretningens Foretagelse blev forhindret fra atter at komplettere Besætningen. Tiltalte har i hvert Fald benægtet med sine Transaktioner at have forbudet nogen svigagtig Hensigt, idet han vil have forment, at Pantet, hvis Arrestforretningen ikke var blevet foretaget, vilde have ydet Pantekreditor fornøden Sikkerhed for hans til 65 103 Kr 69 Øre opgjorte Restfordring.

Ved en den 9 Juni 1921 over Ejendommen afholdt Tvangsauktion blev Kirkebye højstbydende med 65 000 Kr, medens den forud for Gælden til Kirkebye i Ejendommen prioriterede Gæld efter det Oplyste androg ca 53 000 Kr og Kirkebye, der senere har solgt Ejendommen for 80 000 Kr, har opgjort sit samlede Tab til ca 40 000 Kr og under Sagen nedlagt Paastand paa, at der hos Tiltalte tilkendes ham en Erstatning af 10 000 Kr svarende til de Beløb, som Tiltalte efter sin egen Erkendelse har opbebaaret for frasolgt Besætning og Inventarium.

Idet bemærkes, at nogle inden Arrestforretningens Foretagelse stedfundne Forhandlinger om Gaardens Salg efter det Foreliggende maa lades ude af Betragtning ved Bedømmelsen af Tiltaltes Forhold, og at der ej heller vil kunne tages afgørende Hensyn til, at der efter Arrestfor-

retningens Foretagelse maa antages at have frembudt sig Muligheder for et Salg, der eventuelt vilde kunde have formindsket Kirkebyes Tab, findes Tiltalte ved at reducere Besætningen i saa betydeligt Omfang som sket uden at have haft nogen rimelig Udsigt til atter at bringe Besætningen op til en saadan Størrelse, at den ikke stod i afgjort Misforhold til, hvad der maatte anses passende for Ejendommen, at have maattet være klar over, at hans Dispositioner var uforenelige med Kirkebyes Panteret og egnede til at paaføre denne Tab. Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 256, jfr § 253, efter Omstændighederne med simpelt Fængsel i 14 Dage, medens den af Kirkebye nedlagte Erstatningspaastand ikke paa det foreliggende Grundlag findes at burde tages under Paakendelse under nærværende Sag.

R 118/1921. **Alfred Christensen & Co** (Winther)

m o d

Dampskibsselskabet »Primula« (V Kondrup),

betræffende de Indstævntes Krav paa Overliggedagspenge.

Sø- og Handelsrettens Dom af 7 Februar 1921: De Sagsøgte, Firmaet Alfred Christensen & Co, bør til Sagsøgerne, A/S Dampskibsselskabet »Primula, betale svenske Kroner 15 000 med Renter 5 pCt p a fra den 3 November 1920, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 700 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten under Forbehold betalt det indstævnte Dampskibsselskab hele det Beløb (derunder Renter og Sagsomkostninger), som Appellanten er dømt til at betale Selskabet. Den af Appellanten for Højesteret principalt nedlagte Paastand gaar nu ud paa, at Selskabet dømmes til at tilbagebetale det saaledes erlagte Beløb, 19 736 Kroner 46 Øre, samt til yderligere at betale 1232 Kroner, nemlig det i Dommen nævnte Beløb, der skal være medgaaet til Udgifter til Lægtene, begge Beløb med Renter. Appellanten har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil Dampskibsselskabet overensstemmende med sin for Højesteret nedlagte Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Dampskibsselskabet med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet Dampskibsselskabet Primula, bør for Tiltale af Appellanten, Firmaet Alfred Christensen & Co, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Certeparti af 26 April 1920 befragtede et Gøteborg Firma det Sagsøgerne, A/S Dampskibsselskabet Primula tilhørende Barkskip »Thalassa« til at føre en Ladning Kul fra Amerika til Gøteborg. Da »Thalassa« kom frem til Gøteborg, ønskede Modtagerne at faa det til København, hvilket Rederiet indgik paa uden at fordre Vederlag for den derved forvoldte Forsinkelse, og Liggedagene begyndte herefter først at dreje den 12 August Kl 8 Fm. Losningen tog imidlertid ikke sin Begyndelse før den 20 August Kl 11 Fm, og den 6 September Kl 2,30 Em var Skibet udlosset. Efter at Befragterne havde solgt Ladningen til de Sagsøgte, Firmaet Alfred Christensen & Co, betalte de Rederiet de første 5 Dages demurrage til den 26 August om Aftenen, idet Skibet fra dette Tidspunkt skulde ligge for de Sagsøgtes Regning. Paa Sagsøgenes Forlangende stillede de Sagsøgte Bankgaranti for yderligere demurrage, der maatte løbe paa.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaet de Sagsøgte dømt til at betale de yderligere paaløbne Liggedagspenge efter Sagsøgenes Opgørelse svenske Kroner 20 375 tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 3 November 1920, til Betaling sker. Sagsøgerne opgør det paastaede Beløb paa følgende Maade: Da Skibet har en Drægtighed af 2150 Tons, og der ifølge Certepartiet skulde udlosses i hvert Fald 250 Tons pr Dag, bliver Liggedagenes Antal $8\frac{3}{8}$ Dage, saaledes at Liggedagene udløb den 21 August Kl 11. Da der af de svenske Befragtere er betalt Liggedagspenge for 5 Dage, skyldes der efter Sagsøgenes Anbringende Liggedagspenge fra 26 August Kl 11, og de resterende Liggedagspenge, der andrager 2000 Kr om Dagen, udgør herefter det paastaede Beløb, idet der fradrages en Dag, fordi Losningen var standset paa Grund af Reparation af Skibets Dampkedel.

Subsidiært har Sagsøgerne paastaet sig tilkendt 17 000 Kr forsaavidt det maatte antages at have været Meningen, at de udbetalte 5 Dages demurrage skulde dække Tiden til 26 August Aften, idet Sagsøgerne i saa Tilfælde er indgaaet paa, at der i Liggedagenes Antal, $10\frac{1}{2}$ Dage, fradrages foruden den Dag, Losningen var standset paa

Grund af Kedelreparation, Søndag den 5 September, saaledes at Liggedagspengene beregnes af $8\frac{1}{2}$ Dage.

Mere subsidiært har Sagsøgerne paastaet sig tilkendt 15 812 Kr 50 Øre for det Tilfælde, at der i Overliggedagene yderligere maa fradrages $\frac{4}{8}$ Time, i hvilke Arbejdet med Losningen ifølge Skibsdagbogen har været standset paa Grund af for svag Damptilførsel til Skibets Dampspil.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de har gjort gældende, at Skibets Fører har nægtet at tillade Losning med de Kraner, der fandtes paa Udlosningsstedet, skønt han ifølge Certepartiet var pligtig at lade losse ved Hjælp af Kraner. De Sagsøgte har i saa Henseende henvist til, at Certepartiet indeholdt følgende Bestemmelser: »Skulde Skibet af Modtagerne blive beordret til en Udlosningsplads, hvor Kullosningsapparater er til Raadighed, skal saadanne Apparater anvendes, hvis Befragterne eller Modtagerne finder disse anvendelige. I saa Fald maa Kaptajnen sørge for, at der bliver gjort klart for Grejer og Hindringer for at lette saadan Udlosning.« Ifølge de Sagsøgtes Anbringende vilde der, saafremt Losningen var sket ved Hjælp af Kraner, ikke være fremkommet Overliggedage udover de 5 Dage, for hvilke Liggedagspengene er betalt, hvorfor Skibet ikke kan have Krav paa yderligere Liggedagspenge.

De Sagsøgte har derhos paastaet Sagsøgerne dømt til at betale 7721 Kr 50 Øre med Renter 5 pCt p a fra Svarskriftets Dato den 23 November 1920, til Betaling sker.

De Sagsøgte har opgjort deres Modkrav paa følgende Maade:

Af de samlede Udgifter til Losningsarbejdet 10 186,50 Kr har Sagsøgerne betalt 3397 Kr, medens de Sagsøgte har udredet Restbeløbet 6789 Kr 50 Øre. Saafremt der havde været anvendt Kran til Losningen, vilde de samlede Udgifter efter de Sagsøgtes Anbringende have andraget 4300 Kr, hvoraf Sagsøgerne, der skulde deltage i Losningsudgifterne efter Kutyme, vilde have haft at refundere 3999 Kr, saaledes at de Sagsøgtes Andel i Udgifterne kun vilde have udgjort 301 Kr. Efter de Sagsøgtes Formening maa Sagsøgerne være pligtige at erstatte dem Forskellen mellem Beløbene 6789 Kr 50 Øre og 301 Kr, af de Sagsøgte udregnet til 6489 Kr 50 Øre, hvortil kommer Udgifter til Lægtene 1232 Kr, hvilke Udgifter efter de Sagsøgtes Anbringende er foranledigede ved, at de Sagsøgte paa Grund af den Langsomhed, hvormed Losningen foregik, blev nødsaget til at lade en Del af Kullene omlade i Lægtene.

Subsidiært har de Sagsøgte anført, at der i hvert Fald maa ske Afdrag i de paastaede Liggedagspenge, idet der saafremt Losningen havde været udført overensstemmende med Certepartiet, kun vilde være fremkommet en Overtid af ca 7 Dage foruden de 5 Liggedage, for hvilke der er betalt af de svenske Befragtere, hvorhos der i Liggedagspengene for de 7 Dage, 14 000 Kr, maa ske Fradrag for Standsning 1 Dag paa Grund af Kedelreparation, hvortil kommer andre Standsninger paa Grund af Mangler ved Dampspillet m m, anslaaet til $1\frac{1}{2}$ Dag, hvorhos Søndag den 5 September maa udgaa af Overliggedagene, da Losningen uden de paagældende Ophold vilde have været sluttet inden 5 September. Ansæt-

tes det samlede Fradrag til ialt 3 Dage, vil der efter det Anførte være at betale Liggedagspenge for 4 Dage, ialt 8000 Kr, og de Sagsøgte paastaar sig derior subsidiært frifundet mod Betaling af dette Beløb.

Mere subsidiært har de Sagsøgte paastaet sig frifundet mod at betale 14 000 Kr, hvilket Beløb fremkommer, naar der fra Overtiden, regnet til 10½ Dage, fradrages Standsning i 2½ Dage samt Søndag den 5 September, ialt 3½ Dage, saaledes at Overliggedagenes Antal bliver 7.

Sagsøgerne har benægtet, at Skibet var pligtig at losse med Kraner, idet det ved en den 27 August afholdt Skønsforretning er konstateret, at Kranerne paa Losningsstedet ikke kunde anvendes til »Thalassa«, hvorfor den ovenfor citerede Bestemmelse i Certepartiet maa være uden Anvendelse i det foreliggende Tilfælde. Yderligere har Sagsøgerne bestridt, at Losningen vilde have været hurtigere fuldført, hvis Kranerne havde været benyttet, idet de særlig har benægtet, at de samlede Udgifter ved Losningen, hvis Kranerne havde været anvendt, kun vilde have andraget 4300 Kr, saaledes som af de Sagsøgte anbragt.

Hvad angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt det maa falde Skibet til Last, at der ikke udlossedes ved Hjælp af Kraner, maa det ved den omhandlede Skønsforretning anses bevist, at det ikke har været muligt at benytte de tilstedeværende Kraner ved Losningen, og at Kaptajnens Vægring ved at lade Kranerne anvende har været beføjet. I den af Skønsmændene afgivne Erklæring udtales det, at de paagældende Kraner ikke vilde kunne anvendes til Skibet, da Kranerne ikke kan komme ind over Lugen, med mindre Stagene slækkes op, hvorhos det tilføjes, at dette vilde være meget risikabelt, da Masterne har Fald agterover, og der vilde være Fare for, at Masterne i saa Fald vilde knække sammen. Den ene af Skønsmændene, Kaptajn Fritz Theodor Schiøttz, har givet Møde i Retten og forsaavidt vedstaaet Erklæringens Rigtighed, idet han yderligere har forklaret, at de lange Udlæggere paa Kranerne bevirkede, at de ikke var anvendelige ved Udlosningen af Skibet, og at de overhovedet ikke kunde anvendes til Sejlskibe med Rigning som »Thalassa«, hvorimod der kunde have været udlosset med Kraner, hvis Kranerne havde været Svingkraner. Kaptajn Schiøttz har derhos forklaret, at det efter hans Formening ikke vilde have fremskyndet Losningen, om Kraner havde været benyttet.

Da der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at det maa være en Forudsætning for Anvendelsen af den omhandlede Bestemmelse i Certepartiet, at de tilstedeværende Kraner kunde benyttes, findes der ikke at kunne paalægges Rederiet noget Ansvar for, at Losningen er sket uden Anvendelse af Kranerne

Der bliver herefter alene Spørgsmaal om, hvorvidt og eventuelt i hvilket Omfang der bør ske et Fradrag i Overtiden paa Grund af Standsning med Hensyn til Losningen.

Foreløbig bemærkes, at Sagsøgernes principale Paastand ikke vil kunne tages til Følge, idet det af den under Sagen foreliggende Korrespondance fremgaar, at det har været Meningen, at de af det svenske Firma betalte Liggedagspenge for 5 Dage skulde dække Tiden indtil 26 August inklusive, hvorfor der kun bliver Spørgsmaal om, hvorvidt der

skal ske Fradrag i det af Sagsøgerne subsidiært paastaede Beløb 17 000 Kr.

Medens der ifølge Skibets Dagbog paa Grund af for ringe Damptilførsel til Dampspillet kun er sket et Ophold af $4\frac{3}{4}$ Time, fremgaar det af Losserapporten, hidrørende fra Ladningsmodtagernes Folk, at Opholdet af denne Grund ialt androg 10 Timer. Formand Søren Ahrenkiel Sørensen, der er ansat hos de Sagsøgte, har som Vidne forklaret, at der meget jævnligt under Udlosningen var Standsninger i Anledning af, at der manglede Damp til Spillet, samt at han i sin Rapport nøjagtigt har noteret Tiden fra Dampen slap op, indtil der blev tilstrækkelig Damptilførsel.

Der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at Opholdet paa Grund af Forhindringer vedrørende Skibets Dampspil maa fradrages i Overtiden, og da disse Hindringer efter de under Sagen tilvejebragte Oplysninger skønnes at have maattet forsinke Losningen i en Tid, der svarer til 1 Arbejdsdag, vil der af denne Grund være at fradrage Liggedagspenge for 1 Dag.

Idet det ikke mod Sagsøgernes Benægtelse er oplyst, at der ved Udlosningen er sket yderligere Ophold, for hvilket Ansvarer kan lægges paa Skibet, vil der i det subsidiære Beløb 17 000 Kr være at fradrage Overliggedagspenge for 1 Dag 2000 Kr, og der vil herefter være at give Dom for svenske Kroner 15 000 med Renter som af Sagsøgerne paastaet. Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte efter Omstændighederne at burde tilsvare Sagsøgerne med 700 Kr.

Fredag den 9 Juni.

R 136/1921. **Dansk Sø- og Transportforsikring**, Aktieselskab
(Winther)

m o d

Forsikringsaktieselskabet »**Norden**« (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt en af Appellanten hos Indstævnte tegnet Forsikring er gyldig.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 Marts 1921: De Indstævnte, Forsikringsaktieselskabet Norden, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Dansk Sø- og Transportforsikring A/S, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse udrede til de Indstævnte med 500 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til et andet Re-

sultat end det i Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paa-stand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dansk Sø- og Transportforsikring, Aktieselskab, til Indstævnte, Forsikringsaktieselskabet Norden, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 3 September 1917 modtog Sagsøgerne, Dansk Sø- og Transportforsikring A/S, Anmodning om at overtage en Sø-Forsikring paa 90 000 Kr for De islandske Andelskontorer for et Vareparti afsendt med S/V »Nanna« til Reykjavik.

Af denne Forsikringssum dækkede Sagsøgerne bl a 36 250 Kr hos Assurandør Andr Petersen, der tillige var Direktør for det sagsøgende Selskab.

Andr Petersen, der ønskede at dække Beløbet, henvendte sig i den Anledning til Assurancefirmaet A Frederiksen & Co, der er Generalagent for de Indstævnte, Forsikringaktieselskabet Norden, og den 3 September udstedte Norden direkte Police til de islandske Andelskontorer for et Beløb af 36 000 Kr, hvilken Police den 4 September tilstilledes Andr Petersen. Skønt der saaledes var udstedt direkte Police for 36 000 Kr, udstedte Sagsøgerne til de Forsikrede den 12 September 1917 daterede direkte Policer paa det fulde Beløb, 90 000 Kr.

De forsikrede Varer led Havari paa Rejsen, i hvilken Anledning Sagsøgerne udbetalte Forsikringstageren Erstatning, og under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaet de Indstævnte dømt til i Henhold til Police af 3 September 1917 at godtgøre dem en forholdsmæssig Del af Erstatningen. Sagsøgerne har opgjort den Del af Erstatningen, det maa tilkomme de Indstævnte at udrede, til Kr 26 371,72 og paastaet de Indstævnte dømt til at betale dette Beløb tilligemed Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 25 November 1920, til Betaling sker, idet de har anført, at en Assurandør maa være berettiget til at dække en begæret Reassurance som direkte Forsikring, og at det ikke har medført nogen forøget Risiko for de Indstævnte, at Forsikringen er tegnet som direkte Forsikring i Stedet for som Genforsikring.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet, idet de har gjort gæl-

dende, at Andr Petersen, der overfor A Frederiksen & Co begærede Forsikringen tegnet som direkte Forsikring og den 4 September modtog direkte Police uden at gøre Indsigelse ikke har været berettiget til at dække en Genforsikring gennem direkte Forsikring, hvorfor den af de Indstævnte tegnede Forsikring maa være ugyldig. Frederiksen & Co var overhovedet ikke bemyndiget til at tegne Genforsikring hos de Indstævnte. De Indstævnte har nærmere anført, at deres Police af 3 September henviser til Reglerne i Konventionen af 2 April 1850, ifølge hvis § 148 en direkte Forsikring i et Tilfælde som det foreliggende er ugyldig, hvorhos de har anbragt, at Præmien, der er betalt for de Indstævnte for den direkte Forsikring, er Kr 560,70, medens Præmien ved Genforsikring vilde have andraget Kr 978,93.

Endvidere har de Indstævnte anført, at den omhandlede Forsikring som direkte Forsikring vilde være ugyldig i Medfør af Konventionens § 113, jfr Sølovens § 231, samt at der vilde foreligge en i Medfør af Sølovens § 235 ugyldig Dobbeltforsikring, idet det drejede sig om Forsikring af en allerede overtaget Risiko, hvorimod det ikke kan komme i Betragtning, at Sagsøgernes Policer først udstedtes 9 Dage senere end de Indstævntes Police. Endelig har de Indstævnte anført, at de forsikrede Varer ifølge Hovedpolicerne var Tøndematerialer, tildels Dækslast, medens den af de Indstævnte tegnede Police lyder paa »Kødtønder og Rugmel« uden Angivelse af, at en Del var Dækslast.

Med Hensyn til det sidste Punkt har Sagsøgerne anbragt, at de i deres mod de Indstævnte fremsatte Krav har fradraget al Skade paa Dækslast, og at Varebetegnelsen i Policen er rigtig, forsaavidt angaar Kødtønder.

Det er under Sagen in confesso, at den hos de Indstævnte tegnede Forsikring er tegnet for at dække en begæret Reassurance. Da det ved Genforsikring drejer sig om en anden Risiko end direkte Forsikring, og da den Omstændighed, at en Forsikrer er villig til at tegne en direkte Forsikring, ikke nødvendigt involverer, at Forsikreren vilde være villig til at overtage Forsikringen som Genforsikring, kan der ikke gives Sagsøgerne Medhold i, at en Assurandør maa være berettiget til at dække sin Risiko ved en tegnet Forsikring gennem direkte Forsikring; de Indstævnte, der ikke er pligtig til at dække en Risiko, de ikke har overtaget, vil derfor ikke kunne tilpligtes at godtgøre Sagsøgerne nogen Del af den af dem udbetalte Erstatning. Herefter vil de Indstævnte være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde tilsvare de Indstævnte med 500 Kr.

Mandag den 12 Juni.

R 193/1921. Baron O Schaffalitzky de Muckadell (Cohn)

mod

Munktells Danske Aktieselskab (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at annullere en med Indstævnte indgaaet Handel om en Traktor.

Østre Landsrets Dom af 3 Februar 1921: Sagsøgte, Baron O Schaffalitzky de Muckadell, Rynkebygaard, bør til Sagsøgerne, Munktells Danske Aktieselskab, betale de paastævnte 8750 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 5 August 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, maa det billiges, at Appellantens Paastand om Købets Ophevelse ikke er taget til Følge. Herefter og da der ikke ses at være behørigt Grundlag for en af Appellanten for Højesteret nedlagt subsidiær Paastand om, at Købesummen for Traktoren ned sættes med et af Retten fastsat Beløb, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Baron O Schaffalitzky de Muckadell, til Indstævnte, Munktells Danske Aktieselskab, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 December 1919 bekræftede Munktells Danske Aktieselskab at have solgt Baron O Schaffalitzky de Muckadell »1 Stk »Munktell«s 20—24 eff H K Motortraktor m 3 furet svensk Plov og Redskaber« for en Pris af 17 500 Kr at betale med Halvdelen 11 Juni 1920 og Restbeløbet 11 December s A.

I Stadfæstelsesskrivelsen hedder det videre:

»For Traktoren garanterer vi med Hensyn til Materiale- og Konstruktionsfejl i 2 Aar.

Traktoren og Ploven vil blive sendt Dem i Morgen, og saa snart de ankommer til Ringe Station, beder vi Dem lade os dette vide, saaledes at vi kan sende Montør for Transport til Rynkebygaard. Vi leverer Dem Traktoren paa 3 Dages Prøve, d v s, at De, saafremt Traktoren mod Forventning ikke skulde arbejde til Deres Tilfredshed paa Deres Marker, kan returnere den.«

Efter at Traktoren var blevet prøvet i de 3 Dage, erklærede Køberen, at han vilde beholde den.

Da Traktoren derefter var blevet anvendt til Foraarsarbejderne paa Gaarden og derved befundet at have forskellige Mangler, forlangte Køberen i Brev af 5 Juni 1920, at den leverede Traktor skulde ombyttes med en anden, der var i Overensstemmelse med de givne Tilsagn, idet han tilføjede, at han ikke vilde yde nogensomhelst Betaling og agtede at stille Traktoren til Disposition, hvis Ombytning ikke fandt Sted.

Efter at Sælgerens Repræsentant og en af deres Montører havde besigtiget Traktoren og forhandlet med Køberen, erklærede »Munktells Danske Aktieselskab« under 18 s M, at det ikke kunde anerkende Berrigtigelsen af de fremsatte Anker, som iøvrigt var for sent fremsatte, hvorfor man forlangte Betaling af første Rate. Den 19 s M stillede Køberen Maskinen til Disposition.

Under denne ved [Retten for] Sunds-Gudme Herreder forberedte Sag har Sagsøgerne, Munktells Danske Aktieselskab, paastaet Sagsøgte, Baron O Schaffalitzky de Muckadell, Rynkebygaard, dømt til Betaling af 8750 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 5 August 1920.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Til Støtte herfor anføres, at Traktorens Vægt under Salgsforhandlingerne og i et Sagsøgte overleveret Katalog er angivet til 4200 kg, medens den i Virkeligheden vejer ca 1000 kg mere, at det i Kataloget angives, at den kan trække 3 13-Tands Kultivatorer med efterhængt 100-Tands Spidsharve, medens det har vist sig, at den kun kan trække 3 11-Tands Kultivatorer (uden Spidsharve), at Maskinens Kamhjul, Kæde og Drev aldeles ikke som af Repræsentanten anbragt er af Nikkelstaal, men af temmelig blødt Metal, hvorfor de ogsaa allerede efter et Par Maaneders Brug er meget stærkt slidt.

Sagsøgeren indvender heroverfor, at Reklamation er for sent fremsat, navnlig i Betragtning af, at Sagsøgte har haft Maskinen paa Prøve i 3 Dage og derefter antaget den.

Med Hensyn til de Forhold, hvorpaa Sagsøgte støtter sin Reklamation anfører Sagsøgerne, at de ikke har givet nogen forbindende Garanti for Maskinens Vægt, og at denne ikke har en saadan Betydning for Maskinens Handels- og Brugsværdi, at Afvigelsen kan hjemle Køberen Ret til at træde tilbage fra Købet. De hævder, at Maskinen har den af dem angivne Trækkeevne, og benægter, at de med Hensyn til Kamhjulet m v har givet Løfte om, at disse Dele skulde være forfærdiget

af »Nikkelstaal«, ligesom de anfører, at de er af kontraktmæssigt Materiale saaledes som Sagsøgte har kendt det fra tidligere af dem til ham leveret Maskine.

Sagsøgte har ikke godtgjort, at Overskridelse af Maskinens i Kataloget angivne Vægt har en saadan Betydning, at han derpaa kan støtte sit Krav om Handlens Ophævelse og ej heller, at han ved Købets Afslutning har taget Forbehold i saa Henseende.

Og da Sagsøgte ikke har bevist, at Maskinen ikke har den i Udsigt stillede Trækkeevne, eller at Kambjul m v ikke er kontraktmæssige, vil han være at dømme efter Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med 600 Kr.

Onsdag den 14 Juni.

R 472/1921. Aktieselskabet **M J Ballins Sønners og Hertz Garverier & Skotøjsfabriker** (Henriques)

mod

Firmaet **F Meyer & Co** (Holten-Bechtolsheim)

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa Godtgørelse for Provisionstab.

Sø- og Handelsrettens Dom af 8 November 1921: De Indstævnte, A/S M J Ballins Sønners og Hertz' Garverier & Skotøjsfabriker, bør til Sagsøgerne, Firmaet F Meyer & Co, betale Kr 123 315,30 med Renter 6 pCt p a fra den 18 April 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 3500 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet **M J Ballins**

Sønners og Hertz Garverier & Skotøjsfabriker, til Indstævnte, Firmaet F Meyer & Co, med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne, Firmaet F Meyer & Co, der repræsenterede det amerikanske Firma Amalgamated Leather Co Inc, afsluttede i 1919 med de Indstævnte, Aktieselskabet M J Ballins Sønners og Hertz Garverier & Skotøjsfabriker, en Række Kontrakter om Levering af ca 160 000 Dusin Chevreaux. Efter at Amalgamated L Co i Henhold til Kontrakten successive havde leveret ialt 70 000 Dusin, ændredes Kontrakten den 3 August 1920, saaledes at de Indstævnte paa Betingelse af, at de aftog de resterende 90 000 Dusin Skind, skulde have krediteret 15 000 Dusin foruden andre 15 000 Dusin Skind, der allerede var krediteret dem som ukontraktmæssige.

Efter at de Indstævnte i Henhold til denne Kontrakt havde aftaget en Del af de 90 000 Dusin Skind, blev der den 22 December 1920 oprettet en ny Overenskomst mellem de Indstævnte og Amalgamated L Co, i denne Overenskomst gik Amalgamated L Co bl a ind paa at kreditere de Indstævntes Konto ca 25 000 Dusin Skind samt paa at annullere alle Restordre, idet der sluttedes ny Kontrakt for 40 000 Dusin Skind.

Det hedder derhos i Overenskomsten:

»Skulde af en eller anden Grund det fuldstændige Parti paa 40 000 Dusin Skind ikke blive leveret paa Grund af Fejl fra Ballins Sønner, saa skal Tilbageleveringen af de 24 966⁷/₁₂ Dusin kun ske i samme Forhold, som Afskibning er sket.«

Da de Indstævnte imidlertid ogsaa ønskede den sidste Overenskomst ændret, rejste Indehaveren af Sagsøgernes Firma, Grosserer H C Formann, efter de Indstævntes Anmodning i Forening med disses Direktør Hr Rothenberg til Amerika, for at han kunde yde de Indstævnte Bistand med Hensyn til Opnaelsen af den ønskede Ændring i Kontraktforholdet.

Forhandlingerne med Amalgamated L Co resulterede i en den 18 April 1921 oprettet a meta Kontrakt mellem de Indstævnte og det amerikanske Firma, ifølge hvilken Kontrakt alle tidligere Aftaler med Hensyn til Ordre, Leveringer o s v ophævedes.

Med Skrivelse af 22 April 1921 tilstillede Sagsøgerne de Indstævnte Beretning om de fra 17 Marts til 12 April førte Forhandlinger, idet de i Skrivelsen anførte Følgende:

»Efter Ønske ledsagede jeg Hr Direktør Rothenberg [den] ⁹/₃ paa Rejse til New York for at være behjælpelig med at faa forandret Agreement af ²²/₁₂ 1920.

Paa Rejsen over meddelte Hr Rothenberg mig i løse Træk, hvad han havde tænkt sig at opnaa hos det af mig repræsenterede Firma.

En Ordning, som af Hr Rothenberg paatænkt, vilde have til Følge, at Resten af Deres Ordre, ca 40 000 Dusin til Værdi Doll 1 200 000, vilde blive annulleret. Hr Rothenberg meddelte mig, at det mit Firma ved en saadan Ordning paaførte Tab vilde blive mig refunderet af Deres ærede Firma.

Under disse Omstændigheder lovede jeg Hr Direktør Rothenberg efter bedste Evne, og for saa vidt som det ikke maatte stride mod Amalgamated Leather Co's Interesser, at understøtte ham i hans Bestræbelser for at opnaa et for Dem bedst muligt Resultat.«

Efter at der mellem Parterne var forhandlet om Størrelsen af det Vederlag, Sagsøgerne krævede for deres Bistand, tilbød de Indstævnte i Skrivelse af 9 Juni 1921 Sagsøgerne, at betale dem 2 pCt af Differencen mellem Beløbet for de 40 000 Dusin og de ca 25 000 Dusin, hvilken Provision opgjordes til Kr 26 646,86. Heroverfor gjorde Sagsøgerne gældende, at de ved Ophævelsen af Overenskomsten af 22 December 1920 var gaaet glip af Provision for 40 000 Dusin Skind opgjort til Kr 123 315,30, hvilket Beløb de forlangte udbetalt af de Indstævnte. Dette nægtede de Indstævnte at gaa ind paa, idet de i Skrivelsen af 18 Juni 1921 erklærede deres tidligere Tilbud for bortfaldet.

Sagsøgerne har under nærværende Sag paastaet de Indstævnte dømt til at betale det saaledes af Sagsøgerne krævede Beløb Kr 123 315,30 med Renter 6 pCt p a fra den 18 April 1921, til Betaling sker. Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anført, at Direktør Rothenberg paa Rejsen til Amerika overfor Grosserer Formann erklærede, at han var bemyndiget til at skadesløsholde hans Firma for ethvert Tab, Kontraktens Ændring vilde medføre; da Forhandlingerne med det amerikanske Firma resulterede i, at de 40 000 Dusin Skind annulleredes, hvorved Sagsøgerne gik glip af Provision for denne Levering, mener Sagsøgerne herefter at have Krav paa at blive holdt skadesløs for den saaledes mistede Provision. Efter Sagsøgernes Fremstilling er dette Vederlag ogsaa, naar bortses fra Tilsagnet om Skadesløsholdelse, særdeles passende under Hensyn til at Rejsen varede ca 7 Uger, og at Sagsøgernes Forretning, der hviler paa Formanns personlige Arbejde, maatte ligge stille i dette Tidsrum, samt i Betragtning af den meget betydelige Interesse, de Indstævnte havde i, at Overenskomsten af 22 December 1920 ændredes som sket. Formanns positive Udgifter til Rejsen er dækket af de Indstævnte.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet. Fra de Indstævntes Side gøres det gældende, at Formann, uden at der var blevet ham tilsagt noget Vederlag, rejste med til Amerika for at søge opnaaet en mindelig Ordning mellem Firmaet Amalgamated L Co og de Indstævnte, hvilket var en Betingelse for den fortsatte Forretningsforbindelse, idet de Indstævnte hævder, at Amalgamated L Co har misligholdt sine Forpligtelser overfor de Indstævnte ved at levere ukontraktmæssige Varer. Saafremt Rothenberg maatte have lovet Formann at holde ham skadesløs, er dette efter de Indstævntes Formening uforbindende for de Indstævnte, idet Rothenberg ikke har haft Bemyndigelse til at love noget saadant; i hvert Fald maatte et saadant Tilsagn være uforbindende for de Indstævnte som stridende mod Lov og Ærbarhed, idet Vederlaget maa

betrages som Returkommission, da Sagsøgerne jo var det amerikanske Firmas Agenter.

De Indstævnte har endvidere anført, at Sagsøgerne ikke er gaaet glip af nogen Provision ved Ændringen af Overenskomsten af 22 December 1920, idet denne Overenskomst i Henhold til de ovenfor citerede Vilkaar ikke forpligtede de Indstævnte til at aftage 40 000 Dusin Skind, da Undladelse af at aftage dette Parti kun kunde medføre, at de Indstævnte mistede Retten til at tilbagelevere de ca 25 000 Dusin Skind, for hvilke Sagsøgerne allerede havde modtaget Provision.

Efter de Indstævntes Formening kan der herefter i hvert Fald højst være Spørgsmaal om, at de Indstævnte ved Kontrakten af 18 April 1921 har faaet Ret til at annullere ca 15 000 Dusin Skind, nemlig de 40 000 Dusin ifølge Kontrakten af 22 December 1920 med Fradrag af de ca 25 000 Dusin Skind, de Indstævnte ifølge samme Kontrakt fik Ret til at tilbagelevere, og herefter kunde Sagsøgernes Provisionskrav, hvis et saadant maatte være hjemlet, ikke overstige det som ovenfor anført i de Indstævntes Skrivelse af 9 Juni 1921 tilbudte Beløb Kr 26 646,86.

Direktør Alfred Abraham Hertz har som Vidne forklaret, at han, der er Formand for Direktionen for det indstævnte Firma, erindrer, at Direktør Rothenberg, inden denne sammen med Grosserer Formann rejste til Amerika, overfor Vidnet og den senere afdøde Max Ballin udtalte, at det kunde blive nødvendigt at byde Formann Vederlag for det Arbejde, han kunde komme til at gøre, samt at saavel Vidnet som Max Ballin erklærede sig enige heri.

Direktør Hugo Rothenberg har i en under Sagen fremlagt Erklæring, hvis Rigtighed han har vedstaaet som Vidne, udtalt, at han til Direktørerne Ballin og Hertz forinden Afrejsen til Amerika udtalte, at han eventuelt vilde blive nødt til at love Formann et eller andet, hvilket baade Ballin og Hertz kunde indse. I Erklæringen har Rothenberg videre udtalt, at han under Rejsen sagde til Formann, at Firmaet, hvis det lykkedes at faa Annulleringen gennemført, vilde holde Formann skadesløs. Rothenberg har endvidere som Vidne forklaret, at han en Gang under Opholdet i Amerika til Formann har udtalt, at denne ikke løb nogen Risiko, hvilken Udtalelse var foranlediget ved, at Formann omtalte, at han havde talt med en Direktør fra Amalgamatet om Provision.

Efter det saaledes Foreliggende findes det tilstrækkeligt bevist, at Direktør Rothenberg havde lovet Formann, at denne skulde blive holdt skadesløs, ligesom det maa antages, at Rothenberg har haft fornøden Bemyndigelse hertil, hvorved bemærkes, at de Indstævnte har erkendt, at Direktørerne Ballin og Hertz kunde optræde med bindende Virkning for det indstævnte Selskab.

Forsaavidt de Indstævnte har gjort gældende, at Løftet om Vederlag til Sagsøgerne maa være uforbindende for de Indstævnte som stridende mod Lov og Ærbarhed, da et saadant Vederlag maatte betragtes som Returkommission, kan der ikke gives de Indstævnte Medhold heri. Det af Sagsøgerne rejste Krav paa Vederlag for den af Formann efter de Indstævntes Anmodning foretagne Rejse og den af ham — som det efter Situationen maa antages — aabenlyst ydede Bi-

stand overfor det amerikanske Firma med Hensyn til Ophævelsen af Kontrakten gaar kun ud paa at blive holdt skadesløs for det ved Annullationen lidte Tab; det under saadanne Omstændigheder tilsagte Vederlag kan ikke med Føje betegnes som Returkommission, og Formann har forøvrigt ved sin Partsforklaring anført, at han allerede under Forhandlingerne i Amerika gjorde det amerikanske Firma bekendt med, at han vilde kræve Provision hos de Indstævnte, da Firmaet nægtede at ville yde ham Provision med Hensyn til de Ordre, der maatte blive annulleret.

Idet der herefter ikke bliver Spørgsmaal om, at de Indstævnte kan betragte det til Formann afgivne Tilsagn om Vederlag som uforbindende, bliver tilbage at undersøge, hvilket Beløb Sagsøgerne kan kræve paa Grundlag af Tilsagnet.

Fra Sagsøgernes Side er det gjort gældende, at de Indstævnte ifølge Overenskomsten af 22 December 1920 var pligtige at aftage 40 000 Dusin Skind hos Amalgamated Co, og at den Omstændighed, at Undladelse af at aftage Partiet helt eller delvist ifølge det ovenfor citerede Vilkaar i Overenskomsten medførte, at Retten til Tilbagelevering af de ca 25 000 Dusin i samme Forhold bortfaldt, ikke er Udtryk for, at dette vilde være den eneste Virkning af, at de Indstævnte undlod at aftage, saaledes at det skulde bero paa de Indstævntes Forgodtbefindende, om de vilde aftage de 40 000 Dusin eller ej.

Da der findes at burde gives Sagsøgerne Medhold i denne Opfattelse, der stemmer bedst med den naturlige Forstaaelse af Overenskomstens Indhold, hvorefter de Indstævnte maatte betragtes som Købere med Hensyn til de 40 000 Dusin, maa det antages, at Sagsøgerne ved Ophævelsen af Overenskomsten er gaaet glip af Provision for dette Kvantum, hvorved bemærkes, at det efter det Oplyste maa antages, at Sagsøgerne ikke skulde tilbagebetale den tidligere af Amalgamated L Co modtagne Provision for de ca 25 000 Dusin, der ifølge Overenskomsten kunde tilbageleveres.

Idet Direktør Rothenbergs Udtalelse til Formann om, at denne skulde blive holdt skadesløs og ikke løbe nogen Risiko, naturligt maa forstaaes saaledes, at Sagsøgerne hos de Indstævnte skulde faa udbetalt et Beløb, der svarede til den Provision, de gik glip af, ved at det amerikanske Firma annullerede Kontrakten, findes Sagsøgerne at kunne gøre Krav paa at erholde udbetalt det af dem paastævnte Beløb som Vederlag, og de Indstævnte vil herefter være at dømme efter Sagsøgernes Paastand, hvorved bemærkes, at der ikke er gjort nogen særlig Indsigelse mod Rentepaastanden.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne med 3500 Kr.

R 529/1921. Grosserer **Anders Sjunnessons** Konkursbo
(Martensen-Larsen)

mod

Ingeniør **Johan Alfred Berg** og Kand **Albert Berg**, begge af
Stockholm (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til forlods Fyldestgørelse af Provenuet af Auktionen over en pantsat Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 29 Oktober 1921: Sagsøgerne, Ingeniør Johan Alfred Berg og Kand Albert Berg, bør som Ejere af den ovennævnte, oprindelig til Aktiebolaget Liera udstedte Obligation være berettiget til, efter at der først af Auktionssummen for den ligeledes ovennævnte Ejendom Matr Nr 186 af Københavns Øster Kvarter er dækket andre tilkommende 2043 Kr 29 Øre, af bemeldte Sum at erholde udbetalt 2162 Kr 07 Øre med Rente heraf 5 pCt p a fra den 28 Juli 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger bør de Sagsøgte, Københavns Amts nordre Birks Skifteret, der behandler Grosserer af Gentoftte Anders Sjunnessons Konkursbo, betale til Sagsøgerne med 350 Kr, der bliver at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Hensyn til de Omstændigheder, hvorunder Panteobligationen af 12 Juli 1919 til Aktiebolaget Liera er udstedt, og til denne Obligations Indhold maa den forstaas som hjemlende de Indstævnte den ved Dommen anerkendte Ret til forlods Fyldestgørelse af Pantets Provenu, og Dommen vil herefter overensstemmende med de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til de Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Anders Sjunnessons Konkursbo, til de Indstævnte, Ingeniør Johan Alfred Berg og Kand Albert Berg, begge af Stockholm, med 200 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Grosserer af Gentoftte Anders Sjunnessons Bo den 20 Februar 1920 var blevet taget under Konkursbehandling af Københavns

Amts nordre Birks Skifteret, blev der den 21 August 1920 paa en af Boets Inkassator, Overretssagfører Knud Jarner, paa Skifterettens Vegne indgivet Begæring af Københavns Byrets Fogedret (Fogedkontor II) afholdt Tvangsauktion over den Boet tilhørende Ejendom Matr Nr 186 af Københavns Øster Kvarter, Dybmsgade Nr 15. Paa Forlangende af 3. Prioritetshaver, A/B Liera, blev der den 18 September s A afholdt 2. Auktion over Ejendommen. Højstbydende paa denne Auktion blev Ingeniør Johan Alfred Berg og Kand Albert Berg, hver for en Halvdel, med Kr 20 400,00, for hvilket Bud der blev givet dem Hammerslag.

Ifølge Post 4 i Auktionsvilkaarene, der blev vedtaget paa Skiftesamling i Boet den 6 Juli 1920, er i Købesummen, for saa vidt den tilstrækker, efter produceret Panteattest følgende lodtagne i efternævnte Orden:

1. Københavns Kreditforening i Henhold til Panteobligation, læst 10 November 1919 for Kr 9836,86 à $3\frac{1}{2}$ pCt med statutmæssige Forpligtelser i Forhold til Kr 12 500,00.

2. Vekselerer Leopold Danziger i Henhold til Panteobligation, læst 22 December 1907 og 3 April 1911 for Kr 4000,00 à 5 pCt. Ved den den 3 April 1911 læste Paategning er de sidste 500 Kr af Obligationen transporteret til Grosserer A Sjunnesson (Fallenten).

3. A/B Liera i Henhold til Panteobligation, læst 14 Juli 1919 for Kr 20 000,00 à 6 pCt p a.

4. Helsingborg Konstgödnings- & Foderämnes A/B i Henhold til Panteobligation læst i December 1919 for Kr 20 000,00 à 5 pCt.

5. Samme Kreditor i Henhold til Udlæg, foretaget 4, læst 9 Februar 1920 for Kr 20 071,46.

6. Rekvirenten (Konkursboet) i Henhold til Københavns Amts nordre Birks Konkursdekret af 20 Februar 1920, læst 15 Marts 1920.

Ifølge samme Post berigtiges Købesummen i det Omfang, hvori den skal betales til den foran under Nr 1 nævnte Panthaver overensstemmende med Retsplejelovens § 562 og 580 ved kontant Betaling til Panthaveren; for den øvrige Del af Købesummens Vedkommende indbetales denne til Konkursboet.

Den ovenfor under Nr 2 nævnte Hæftelse har ifølge Panteobligationen oprykkende 2. Prioritets Panteret næstefter Bankhæftelsen Kr 744,00 og Kr 11 684,69 til Kreditforeningen af Grundejere i København og Omegn med statutmæssige Forpligtelser i Forhold til 12 500 Kr.

Hæftelse Nr 3 har ifølge Panteobligationen oprykkende Prioritet og Panteret næstefter Laan til Københavns Kreditforening stort til Rest 9836 Kr 86 Øre, med statutmæssige Forpligtelser i Forhold til 12 500 Kr samt 4000 Kr à 5 pCt p a med Pant ogsaa for Strafrenter.

Hæftelse Nr 4 har ifølge Panteobligationen oprykkende Prioritet og Panteret næstefter Kr 9836,86 med statutmæssige Forpligtelser i Forhold til 12 500 Kr til Københavns Kreditforening samt 4000 Kr à 5 pCt samt 20 000 Kr à 6 pCt.

Ifølge Oplysning paa Skiftesamlingen den 6 Juli 1920 udgjorde det til Panthaveren Nr 1 skyldige Beløb da Kr 9643,99 med Renter.

Den 14 Juni 1921 indbetalte Auktionskøberne til Overretssagfører Jarner i hans ovennævnte Egenskab 4205 Kr 36 Øre, nemlig:

1) Hovedstol af den til Danziger udstedte Panteobligation — hvilken Hovedstol, efter at der tidligere paa Obligationen er afbetalt 1600 Kr og idet de sidste 500 Kr som anført er transporteret til Sjunnesson, udgør til Rest	Kr 1900,00
2) Renter heraf fra 11 December til 14 Juni 1921, 5 pCt.. —	143,29
3) Differencen mellem fornævnte 1900 Kr og Obligationens oprindelige Hovedstol 4000 Kr	— 2100,00
4) Renter heraf 4 pCt af disse 2100 Kr fra 18 September 1920 (Auktionsdagen) til 14 Juni 1921.	— 62,07
	<hr/>
	Kr 4205,36
	<hr/>

Herved bemærkes dog, at Overretssagfører Jarnar senere har stillet Fordring om, at der som Rente af de 2100 Kr skal indbetales yderligere 125 Kr 76 Øre, hvorefter Indbetalingen vilde blive ialt 4331 Kr 12 Øre.

Skifteretten har derefter i Medfør af Retsplejelovens § 581, jfr dens § 679 gjort Udkast til Auktionssummens Fordeling mellem de i Auktionen interesserede Parter, som derpaa indkaldtes til Møde i en Skiftesamling den 28 September 1921. Ifølge Udkastet vilde ovennævnte 4205 Kr 36 Øre med Tillæg af ligeledes ovennævnte 125 Kr 76 Øre, altsaa 4331 Kr 12 Øre, være at fordele saaledes:

1) Til Overretssagfører Jarnar, som ifølge Transport af 1 Oktober 1920 er Kreditor for 1900 Kr af den til Danziger udstedte Obligation, disse	Kr 1900,00
med Renter heraf fra 11 December 1919 til 14 Juni 1921.. —	143,29
2) Til Helsingborg Konstgödnings- & Foderämnes A/B som Udlægshaver i Henhold til ovennævnte Hæftelse Nr 5: Forskellen mellem 1900 Kr og det oprindelige Beløb af nysnævnte Obligation, 4000 Kr altsaa	— 2100,00
med Renter heraf 5 pCt fra 1 September 1919 til 14 Juni 1921.	— 187,83

Kr 4331,12

medens Resten af Auktionssummen vilde, efter at først Kreditforeningsgælden var dækket, tilfalde Auktionskøberne selv.

Da der paa Skiftesamlingen fremsattes Indsigelser mod Udkastet, og da det ikke lykkedes ved Mægling at tilvejebringe Enighed, er Tvisten i Medfør af de ovenfor sidst nævnte Lovbestemmelser henvist til almindelig Rettergang.

Under denne af Sagsøgerne, Ingeniør Johan Alfred Berg og Kand Albert Berg, begge af Stockholm, mod titnævnte Skifteret paa Gros-serer Anders Sjunnessons Konkursbos Vegne anlagte Sag har Sagsøgerne endelig paastaet sig som nuværende Ejere af den ovennævnte, til A/B Liera udstedte Panteobligation stor 20 000 Kr kendt berettiget til at faa et Beløb af 2162 Kr 07 Øre — nemlig det af dem, som meldt, indbetalte Differencebeløb 21 Kr med deraf betalte Renter 62 Kr 07 Øre — tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den i Sagen oprindelig udfærdigede Stævnings-Dato, den 28 Juli 1921, udbetalt af Auktionssummen,

efter at der af denne først er dækket 2043 Kr 49 Øre — nemlig til Overretssagfører Jarner 1900 Kr med Renter deraf 143 Kr 29 Øre.

Konkursboet har derimod nedlagt Paastand om, at Sagsøgerne erklæres uberettigede til at erholde noget udbetalt af Boet, men derimod dømmes til at indbetale til dette 125 Kr 76 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Datoen for dette Modkravs Tingfæstning, den 28 September 1921.

Medens Sagsøgerne til Støtte for deres Paastand har anført, at det er en Følge af den i Obligationen til Liera stipulerede Oprykningsret, at de har Krav paa den Del af Auktionssummen, der overstiger de 1900 Kr, der skyldes til Rest paa den til Danziger udstedte Obligation, idet Kreditforeningen, der er Separatist, ikke for sit Tilgodehavende fyldestgøres gennem Konkursboet, gør Boet gældende, at da Danzigers Obligation allerede inden Obligationen til Liera blev udstedt, var nedbragt til 1900 Kr, da Obligationen overhovedet ikke i sin tinglæste Tekst omtaler, at den skal afdrages, og da Lieras Obligation overhovedet ikke individualiserer nogen forud for den prioriteret Obligation paa 4000 Kr, men kun nævner selve dette Beløb med Renter og Strafrenter som den Sum, der skal respekteres, har Sjunnesson paa gyldig Maade i Forhold til Ejerne af Lieras Obligation reserveret sig en aaben Plads paa 4000 Kr, som han til enhver Tid kunde udfylde med en Prioritet, og at denne Ret nu, efter at Helsingborg Konstgödnings- & Foderämnes A/B har foretaget Udlæg i Ejendommen, maa være kommet denne Kreditor tilgode.

Vel findes der nu at maatte gives Konkursboet Medhold i, at Sagsøgerne som Ejere af den til Liera udstedte Obligation vedblivende maa — foruden Kreditforeningsgælden — respektere anden Pantegæld stor 4000 Kr m v, men paa den anden Side findes det at følge af selve Pantereffens Natur, at Sagsøgerne som Pantekreditorer maa have Ret til forlods Fyldestgørelse af Pantets Provenu fremfor dem, der paa et Tidspunkt, da de var simple Kreditorer, saaledes som Tilfældet var for Helsingborg Konstgödnings- & Foderämnes A/B's Vedkommende, gennem Retsforfølgning har opnaaet Sikkerhed i Ejendommen.

Da det maa blive en Følge af det Anførte, at Helsingborg Konstgödnings- & Foderämnes A/B heller ikke kan have Ret til forlods Dækning ved de Sjunnesson, som nævnt, tiltransporterede »sidste 500 Kr« af Danzigers Obligation — hvad Konkursboet subsidiært har gjort gældende — og da der efter det antagne Resultat ikke bliver Spørgsmaal om at tage Konkursboets Modkrav til Følge, vil Sagsøgernes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Konkursboet at burde godtgøre Sagsøgerne med 350 Kr.

Torsdag den 15 Juni.

R 165/1922.

Rigsadvokaten

mod

Jørgen Pedersen (Forsv: Henriques),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 29 Marts 1922: Tiltalte Jørgen Pedersen bør straffes med simpelt Fængsel i 14 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører O Bay, 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket, dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det biliges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 257, men Straffen findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Jørgen Pedersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Helsingør Købstad m v forbedte Sag tiltales Jørgen Pedersen, der er født den 5 Januar 1860 og anset ved Kronborg østre Birks Ekstrarets Dom af 15 Marts 1909 efter Straffelovens § 235 med simpelt Fængsel i 8 Dage, i Henhold til Anklageskrift af 8 ds til Straf for Bedrageri, idet han, der ved Slutseddel af 1 August 1920 til Murer Søren Pedersen solgte en ham tilhørende Ejendom i Lønholt med tilhørende, tildels i Slutsedlen nærmere specificeret, Besætning og Inventar, dels ved Handlens Afslutning i bedragerisk Hensigt har opgivet, at en Del paa Ejendommen tilstedeværende Inventar medfulgte i Handlen, medens det senere viste sig, at Tiltalte ikke var Ejer heraf, dels i Tiden inden Køberen den 28 November 1920

tiltraadte Ejendommen — hvilken Tiltrædelse først fandt Sted, efter at Tiltalte ved Østre Landsrets Dom af 22 Oktober s A var tilpligtet at udstede Skøde til Køberen i Overensstemmelse med Sluttedlen — svigagtig fra Ejendommen har bortført en Del af de Genstande, som skulde medfølge i Handlen.

Det fremgaar af Sagen, at der ved fornævnte Ejendoms Overlevering til Køberen den 28 November 1920 var fjernet fra Ejendommen forskellige Besætningsdele og Inventargenstande, som havde været tilstede paa denne ved Handlens Afslutning den 1 August s A, og som for en Del var blevet erstattet med andre og ringere Besætningsdele og Inventargenstande, dette var bl a Tilfældet med en Hest og to Vogne. I Anledning heraf blev der under en i den borgerlige Retsplejes Former anlagt Sag ved Rettens Dom af 11 April 1921 tilkendt Køberen Parcellist Søren Pedersen en Erstatning hos Tiltalte paa 900 Kr.

Under nærværende, i Henhold til Anmeldelse fra Søren Pedersen af 1 December 1920 rejste Sag er det i saa Henseende af Tiltalte gjort gældende bl a at det Bortfjernede — navnlig Hesten og de to Vogne — tilhørte hans Sønner og er hjemtagne af disse, men selv bortset fra, at Mellemværendet mellem Tiltalte og hans Sønner med Hensyn til Besætningen og Inventaret ikke er fuldt oplyst under Sagen, findes Tiltalte ved at lade Salget omfatte den den 1 August 1920 paa Ejendommen værende Besætning og det der beroende Inventarium, uden at oplyse Køberen om, at der med Hensyn til Dele af disse kunde rejses Krav fra Sønnernes Side, og ved samtidig med Skødets Udstedelse den 26 November s A at lade sig udbetale af Køberen den kontante Del af Købesummen, idet han fordulgte den stedfundne værdiforringende Ombytning, at have udvist et efter Straffelovens § 257 strafbart Forhold. Tiltalte vil derfor i Medfør af nævnte Lovbestemmelse være at anse med en Straf, der efter Omstændighederne vil kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 14 Dage.

R 389/1921.

Købmand **Chr Sangill** (Selv)

m o d

Købmand **Valdemar Sørensen** (Bache),

Højesterets Dom

Da Appellanten ved Foretagelsen af Sagen, der var berammet til Domsforhandling idag, ikke har været i Stand til at procedere Sagen, og da en af ham begært Udsættelse af Domsforhandlingen ikke vil kunne tilstaa, vil Sagen efter Indstævntes Paastand være at afvise fra Højesteret.

I Sagsomkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag afvises. I Sagsomkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Købmand Chr Sangill, til Indstævnte, Købmand Valdemar Sørensen, 200 Kroner, der udredes inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Fredag den 16 Juni.

Nr 2. Maskinfabriken **Scandia** ved **S Nielsen** (Hansen)
mod

Aktieselskabet **Thurø Elektricitetsværk** (Møldrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at hæve en Kontrakt om Levering af en Vindrosemotor.

Østre Landsrets Dom af 21 Juni 1920: Hovedappellanterne, A/S Thurø Elektricitetsværk, Thurø, bør for Tiltale af Kontraappellanten, Maskinfabriken »Skandia« ved S Nielsen af Nyborg, i denne Sag fri at være. Kontraappellanten bør til Hovedappellanterne betale 8133 Kr 33 Øre tilligemed Renter 5 pCt aarlig af 4133 Kr 33 Øre fra den 1 Juli 1917 og af 4000 Kr fra den 18 April 1918, alt til Betaling sker, imod, at den af Kontraappellanten leverede Vindrosemotor m m stilles til Kontraappellantens Disposition i den ved Tilbagetagelsen foreliggende Stand. Sagens Omkostninger for Underretten ophæves. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Kontraappellanten til Hovedappellanterne med 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger bestyrker Dommens Resultat, vil denne efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Appellanten, Maskinfabriken »Scandia« ved S Nielsen, til Indstævnte, Aktieselskabet Thurø Elektricitetsværk, med 600 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 24 Maj 1917 købte A/S Thurø Elektricitetsværk, Thurø, af Maskinfabriken »Skandia« ved S Nielsen af Nyborg en 37 Fods Vindrosemotor, brugt, men med samme Garanti som for en ny Motor, med nærmere angivet Tilbehør, at levere ca 3 Uger efter, for 5900 Kr, hvoraf 3933 Kr 33 Øre skulde betales ved Leveringen i Svendborg og 1966 Kr 67 Øre, naar Motoren var opstillet og i driftsfærdig og brugbar Stand. Garantiperioden blev fastsat til 2 Aar, og Sælgeren garanterede ved en særlig Tilføjelse til Kontrakten, at Motoren ved en Vindhastighed af ca 7 m pr Sekund kunde yde 7,5 KW pr Time. Ejendomsretten over Motoren og Retten til Assurancen for den forbeholdtes Sælgeren, indtil hele Købesummen var erlagt som anført i Kontrakten. I de paa Bagsiden af Kontrakten trykte »Garanti- og andre Bestemmelser« hedder det bl a:

»For Maskiner i Almindelighed garanteres — — —, saaledes at forstaa, at der for saadanne Dele, der indenfor Brugen og indenfor Garantiperioden bliver ubrugbare, og hvis Ubrugbarhed udelukkende kan tilskrives fejlagtig Konstruktion eller daarligt Materiale (og ikke f Eks forkert Behandling eller mangelfuld Pasning, alm Slidtage, f Eks Slidtage paa Stempelringe, Pakninger, Isoleringsmateriel, Tændhylstre, Snortræk, Remme, Trækamme — — —) uden Vederlag og franco Nyborg leveres nye Reservedele, naar skriftligt Forlangende ledsaget af nøjagtige Oplysninger (Maal, Modelnumre etc) uopholdelig efter Konstateringen af Mangelnes Tilstedeværelse tilstilles Sælgeren, der er berettiget til, indtil det er konstateret, at Skaden falder ind under Garantien, at forlange leverede Reservedele betalt. Saafremt Køberen ønsker at foretage Afbremsningsforsøg eller Indicering for at konstatere Motorens Kontraktmæssighed, er Sælgeren berettiget til forinden at efterse, prøve og afbremse Motoren i det Omfang, han ønsker og ved eget eller fremmed Personale — — — Intetstomhelst andet Erstatningskrav skal nogensinde kunne rejses mod Sælgeren i Anledning af eller i Tilslutning til nærværende Kontraktforhold, bortset fra en eventuel vedtaget Dagmulkt. Forsinket Levering berettiger ikke til Annulering af Kontraktforholdet og altsaa ej heller til Erstatning af nogen Art udover en eventuelt ved-

Færdig fra Trykkeriet den 5 Juli 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 12.

Fredag den 16 Juni.

taget Dagmulkt, hvilket desuden aldrig skal kunne gælde i Tilfælde af Strejke, Lock-out, Krig, Mobilisering eller andre Sælgeren utilregnelige eller under force majeure henhørende Aarsager — — —

Garantien og alle andre Tilsagn fra Sælgerens Side om Kredit etc forbyrdes uigenkaldelig, hvis Betalingen ikke ordnes til de foran fastsatte Tider og paa anførte Maade, altsaa kontant og dels med Veksler for Restskylden, med mindre Sælgeren skriftlig har givet Henstand — — —

Elektricitetsværket købte senere af Maskinfabriken 1 Stk Vippeforlag for 300 Kr. Af den samlede Købesum, 6200 Kr, betalte Elektricitetsværket den 1 Juli 1917 4133 Kr 33 Øre, men nægtede at betale Restbeløbet, 2066 Kr 67 Øre under Paaberaabelse af, at Motoren ikke var leveret i kontraktmæssig Stand. Maskinfabriken »Skandia« søgte derefter i 1 Instans ved Sunds-Gudme Herreders ordinære Ret Elektricitetsværket tilpligtet at betale det ommeldte Restbeløb tilligemed Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 1 September 1917, til Betaling sker. Elektricitetsværket påstod sig frifundet, ialtfald for Tiden, og under en Kontrasag påstod det Maskinfabriken dømt til under en Dagsmulkt at fjerne den opstillede Vindmotor og levere og opstille i driftsfærdig Stand en kontraktmæssig Vindmotor med 2 Aars Garanti fra Dommens Afsigelse og til at betale:

a) Erstatning for Hjælp ved Reparation i 16 Dage à 7 Kr....	112 Kr
b) Erstatning for Ødelæggelse af en Del af det elektriske Anlæg og Dele af Vindmotoren samt af Maskinhuset.....	300 —
c) Erstatning for Tab af Fortjeneste for Tiden til 11 April 1918 paa Grund af Møllens manglende Evne til at producere Elektricitet i Henhold til en den nævnte Dag foretaget Syns- og Skønsforretning	4000 —

ialt..... 4412 Kr

samt

- d) Erstatning for Tab af Fortjeneste fra den 11 April 1918 indtil Kontraktens Opfyldelse 13 Kr 33 Øre pr Dag,

tilligemed Renter af de paagældende Beløb, 5 pCt aarlig fra Kontraforligsklagens Dato, den 18 April 1918, til Betaling sker. Maskinfabriken »Skandia« paastod sig frifundet under Kontrasagen.

Ved Underrettens Dom af 7 August 1919 blev Parterne frifundet for hinandens Tiltale, Elektricitetsværket dog kun for Tiden, medens Sagens Omkostninger saavel i Hoved- som i Kontrasagen blev ophævet.

A/S Thurø Elektricitetsværk, Thurø, har derefter indanket Sagen her for Retten og gentaget sine Paastande for Underretten — dog med Undtagelse af Paastanden under Litr d —, hvorhos Selskabet subsidiært — i Henhold til Bevilling af 10 December 1919 — har paastaet Maskinfabriken tilpligtet at betale foruden den ovennævnte Erstatning de den 1 Juli 1917 erlagte 4133 Kr 33 Øre med Renter deraf 5 pCt aarlig fra 1 Juli 1917, til Betaling sker, mod at Vindmotoren og Vippeforlaget stilles til Disposition for Maskinfabriken i den ved Tilbagetagelsen foreliggende Stand. Maskinfabriken har kontrapaaanket Sagen og gentaget sine Paastande for Underretten samt protesteret mod den for Landsretten fra Elektricitetsværkets Side fremsatte nye Paastand.

Efter Hovedappellanterne, Elektricitetsværkets, Fremstilling, der i alt Væsenligt er bekræftet ved Sagens Oplysninger, kom Motoren, der ifølge Kontrakten skulde have været leveret ca 3 Uger fra den 24 Maj 1917, først i Gang den 13 Juli s A, men Remskiven og Akslen gik ikke godt for hinanden, og Maskinen kunde slet ingen Strøm producere. Maskinfabrikens Folk arbejdede i Tiden fra 13 Juli til 30 August s A gentagne Gange med Maskinen, idet der stadig var Unøjagtigheder og Havarier, tildels store Havarier, og den 14 September s A gik Undergangshjulene itu. Maskinfabriken lod lætte andre Undergangshjul paa, men da dens Montør den 3 Oktober s A tog fra Thurø, var Møllen stadig ikke i brugbar Stand, idet navnlig Stativet manglede Styrke, og der manglede Skærme for Hjulene efter Fabrikstilsynets Forskrifter. Da der den 6 s M igen gjordes Forsøg paa at lade Motoren gaa, skete der et nyt Havari, hvorved skete Skade paa Bygningens Tag; den 21 s M kunde Motoren atter gaa og producerede da for første Gang Elektricitet, om end ikke hvad den skulde producere, men efter 37 Timers Kørsel var Lejet ved Undergangshjulene opslidt; efter at ogsaa denne Skade var repareret af Maskinfabriken, kunde Motoren gaa fra den 29 Oktober til den 5 November, men det var stille Vejr. Indtil den 14 December s A producerede den kun faa elektriske Mængder, højst 3 KW pr Time, en enkelt Dag godt 4 KW, men den Dag maatte den stoppe paa Grund af Storm. Den 14 December s A skete der Skade paa Sejlringen, som Maskinfabriken reparerede. Derefter brugtes Motoren indtil den 23 Februar 1918, og den producerede indtil ca 4 KW pr Time, men sidstnævnte Dag om Morgenen gik Hattedrevet itu, og Maskinfabriken vægrede sig ved at reparere denne Skade. Senere gik Motoren yderligere itu, saaledes at de Hjul og Smækkemekanismen, der skal holde Møllen i Bevægelse efter Vinden, ikke virkede; de gik dels i Stykker og faldt dels ned, hvilket Elektricitetsværket meddelte Maskinfabriken i September 1918, men Maskinfabriken undlod ogsaa at udbedre denne Skade, og Natten mellem den 27 og 28 Oktober 1918

styrkede Vindmotoren ned, efter at den havde henstaaet i defekt og ubenyttet Tilstand, siden Hattedrevet gik itu.

Under Sagen er der afhørt Vidner, afgivet sagkyndige Erklæringer og optaget to Syns- og Skønsforretninger, hvoraf den ene begyndte den 18 December 1917 og kontinueredes samt afsluttedes den 11 April 1918, hvorimod den anden er blevet optaget, medens Sagen har verseret for Landsretten. Syns- og Skønsmændene under den sidste Forretning har bl a udtalt, at Vindmotoren efter deres Formening aldrig har været i kontraktmæssig Stand og heller ingensinde vil kunne bringes i saadan Stand, at Møllen er dimensioneret meget for svag, og at den ikke vil kunne præstere den garanterede Ydelse, da den, naar dette skal søges opnaaet, til Stadighed vil gaa itu, saaledes som det ogsaa er sket. De tilføjer, at Sandsynligheden taler for, at Vindmotoren er styrtet ned, fordi Møllen som nævnt er for svagt dimensioneret, og desuden fordi Stativ, Akslen og overhovedet hele Vindmotoren haandværksmæssig set er daarligt Arbejde.

Foreløbig bemærkes, at der efter Proceduren i Sagen maa gaas ud fra, at Parterne har kontraheret om en bestemt Vindrosemotor, hvorfor der ikke bliver Spørgsmaal om at tage Hovedappellanternes Paastand om at faa opstillet en anden Motor end den omkontraherede til Følge.

Ved de tilvejebragte Oplysninger maa det nu anses tilstrækkelig godtgjort, at Maskinfabriken ikke har leveret den omhandlede Vindmotor i driftsfærdig og brugbar Stand, idet den har været behæftet med væsenlige Mangler, og at den navnlig aldrig har kunnet præstere den i Kontrakten garanterede Mængde Elektricitet. Ifølge den af Maskinfabriken paatagne Garanti var den derhos pligtig at istandsætte Hattedrevet, der som anført gik itu den 22 Februar 1918, og udbedre den senere indtraadte yderligere Skade og har handlet retstridigt ved at unnlade dette. Under Hensyn hertil, samt da det ikke er godtgjort, at Elektricitetsværket nogensinde har antaget Motoren som kontraktmæssig, men det tværtimod maa anses for oplyst, at det atter og atter har henvendt sig til Maskinfabriken om Istandsættelse af indtraadte Skader og iøvrigt maa antages at have reklameret rettidig, findes Elektricitetsværket berettiget til at hæve Kontrakten og kræve tilbagebetalt den erlagte Del af Købesummen, 4133 Kr 33 Øre. Hvad Paastanden om Erstatning angaar, har Maskinfabriken vel gjort gældende, at den ved de ovenciterede trykte Kontraktsbestemmelser har reserveret sig mod saadant Erstatningsansvar, men heri vil der ikke kunne gives den Medhold. Den paaberaabte Reservation staar nemlig i saa nøje Forbindelse med den i Begyndelsen af de trykte Bestemmelser givne almindelige Regel om, at Garantien kun omfatter Konstruktions- og Materialefejl, at den maa antages at sigte til saadanne Tilfælde, hvor Maskinens Ubrugbarhed skyldes »fejlagtig Konstruktion eller daarligt Materiale« og kan tænkes rettet ved Levering af nye Reservedele, hvorimod det er ganske uantageligt, at den sigter til et Tilfælde som det foreliggende, hvor der er givet særlig Garanti for Maskinens Ydeevne — en Garanti, der, naar den ikke kunde medføre Erstatningsansvar for Sælgeren, vilde være ret betydningsløs. Det maatte under disse Omstændigheder have

været Maskinfabrikens Sag, hvis den vilde fralægge sig det af almindelige Retsregler flydende Ansvar for Misligholdelse af den særlige Garantipligt, at sørge for, at dette fandt tydeligt Udtryk i Kontrakten, og det maa gaa udover Fabriken, at dette ikke er sket. Den vil derfor ikke kunne undgaa at tilsvare Elektricitetsværket Erstatning for det Tab, dette har lidt, bl a ved, at Motoren ikke kunde præstere den lovede Kraft, og denne Erstatning findes efter det Foreliggende passende under eet at kunne bestemmes til 4000 Kr.

Efter det Anførte bliver Hovedappellanterne, Elektricitetsværket, at frifinde for Kontraappellanten, Maskinfabrikens, Tiltale, medens Kontraappellanten vil være at dømme til at betale Hovedappellanterne 8133 Kr 33 Øre, hvoraf der, idet der ikke er fremsat særlig Indsigelse mod Hovedappellanternes Rentepaastand, vil være at beregne Renter som af Sidstnævnte paastaaet — alt mod, at det af Kontraappellanten Leverede stilles til hans Disposition i den ved Tilbagetagelsen foreliggende Stand.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger for Underretten findes det at maatte have sit Forblivende ved den indankede Doms Bestemmelse, hvorimod Kontraappellanten vil have at godtgøre Hovedappellanterne Sagens Omkostninger for Landsretten med 500 Kr.

I Overensstemmelse hermed vil den indankede Dom være dels at forandre, dels at stadfæste.

Mandag den 19 Juni.

R 154/1922.

Rigsadvokaten

mod

Andreas Pedersen (Trolle),

der tiltales for Overtrædelse af § 521 i Lov om Rettens Pleje af 11 April 1916, jfr Strfl § 260, og for Overtrædelse af § 2, jfr § 8, i Lov Nr 98 af 10 Maj 1912.

Vestre Landsrets Dom af 27 Marts 1922: Tiltalte Andreas Pedersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 100 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Andreas Pedersen til Højesteretssagfører Trolle 120 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Andreas Pedersen, der er født den 31 Maj 1866, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf:

I. For Overtrædelse af § 521 i Lov om Rettens Pleje af 11 April 1916 jfr Straffelovens § 260.

a) derved, at han under en den 22 September 1920 — efter Begæring af Aktieselskabet Nordisk Betonkompagni, København, for et Beløb af 13 536 Kr 86 Øre — hos ham paa hans Bopæl i Viborg foretaget Eksekutionsforretning, forklarede overfor Fogden, at han — bortset fra de under Forretningen registrerede faste Ejendomme og Indboeffekter — intet ejede, hvori Udlæg kunde gøres, hvilken Forklaring var i Strid med Sandheden, idet han paa det nævnte Tidspunkt til lige var Ejer af følgende Effekter: 9 Trillebøre, 5 Arbejdsvogne, 350 Stk Cementrør, et Parti Kloakdæksler og Riste, og en stor Del Redskaber og Materialier, samt en Kontrabog Nr 61 433 med Viborg Bys og Omegns Sparekasse, hvorpaa indestod et Beløb af 2000 Kr foruden Renter fra 23 August 1919 og endelig et Resttilgodehavende hos Ringkøbing Amts Vejvæsen, stort 100 Kr foruden paaløbne Renter, hvilke Effekter alle som Følge af Tiltaltes urigtige Forklaring unddroges fra at udlægges til fornævnte Kreditor,

b) derved, at han paa en Tid, da han maatte forudse, at der vilde blive foretaget Eksekutionsforretninger hos ham, i egennyttig Hensigt har disponeret over sine lovlige Ejendele og Fordringer og derved undraget dem fra at udlægges til Kreditorerne, derunder navnlig den under a) nævnte Kreditor, der som Følge af Tiltaltes fornævnte urigtige Forklaring under den den 22 September 1920 foretagne Eksekutionsforretning har maattet lade denne genoptage, henholdsvis den 4 December 1920 og den 21 Februar og 12 Maj 1921. Tiltaltes herhenhørende Handlinger bestaar i, at han i Løbet af Vinteren 1920—21 har ladet de foran under a) anførte 9 Trillebøre overflytte til en anden Mands Ejendom, hvorfra han senere har afhændet to og bortflyttet en, medens der den 13 April 1921 af en Trediemand er foretaget Eksekution i de resterende 6 Trillebøre, at han i Slutningen af November 1920 antagelig den 28 i Maaneden, har afhændet de under a) nævnte 5 Arbejdsvogne og 350 Stk Cementrør, at han den 12 Marts 1921 har afhændet de under a) nævnte Kloakdæksler og Riste, at han den 1 December 1920 har haandpantset den foranførte Kontrabog til ligeledes fornævnte Sparekasse, og at han den 17 De-

cember 1920 har ladet sig udbetale sit Resttilgodehavende hos Ringkøbing Amts Vejevæsen med 209 Kr 88 Øre.

II. For Overtrædelse af § 2, jfr § 8 i Lov om Bogføring m v af 10 Maj 1912, derved, at Tiltalte, der fra Sommeren 1912 til Slutningen af Aaret 1920 har drevet Entreprenørvirksomhed i Viborg, og som den 9 December 1914 har erholdt autoriseret Hoved- og Statusbog, ingensinde har opgjort nogen Status og følgelig ej heller har indført sin Forretnings Status i den fornævnte autoriserede Bog.

Ved de under Sagen foreliggende Oplysninger og derunder Tiltaltes Tilstaaelse maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de i Tiltalen under I a) og b) ommeldte Forhold.

Tiltalte har imidlertid gjort gældende, at Rekvirenten af den under I a) nævnte Eksekutionsforretning kunde have opnaaet fuld Dækning ved Realisationen af de under nævnte Forretning saavel som den under en senere Genoptagelse af denne registrerede faste Ejendom, medens han nu som Følge af sin Undladelse af at realisere Ejendommen kun er blevet dækket for et Beløb af 3833 Kr 63 Øre. Efter det under Sagen Oplyste maa der imidlertid gaas ud fra, at Tiltalte ved de i Anklageskriftet under I a) og b) beskrevne Handlinger retstridig har hindret Rekvirenten i at opnaa Fyldestgørelse for et større Beløb end det nysnævnte, og at han har været sig disse Handlingers Retstridighed bevidst.

Det fremgaar endvidere af Sagens Oplysninger, at medens Tiltalte selv har forbrugt dels det Beløb, der er indkommet ved Salg af Kloakdækslerne og Ristene, dels det ham udbetalte Resttilgodehavende hos Ringkøbing Amts Vejevæsen, er de 4 Arbejdsvogne og Cementrørene afhændet til en Mand, der havde et større Tilgodehavende hos Tiltalte, samt at saavel denne Kreditor som Viborg Bys og Omegns Sparekasse, der har faaet Haandpant i den forommeldte Kontrabog, paa et tidligere Tidspunkt havde faaet Tilsagn af Tiltalte om Dækning gennem de paa-gældende Effekter.

Efter alt det Foreliggende, derunder de af Tiltalte afgivne Forklaringer, maa det imidlertid antages, at han i samtlige af Tiltalens Post I omfattede Forhold har handlet i egennyttig Hensigt.

Med Hensyn til Tiltalens Post II er det ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes Erkendelse, tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ham derunder paasigtede Forhold.

For sit i forommeldte Henseender udviste Forhold vil Tiltalte være at anse dels efter Retsplejelovens § 521, jfr Straffelovens § 260, dels efter Lov om Bogføring m v af 10 Maj 1912 § 8 med en Straf, der efter Omstændighederne og i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 findes passende at kunne bestemmes under et til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 100 Kr.

O n s d a g d e n 2 1 J u n i .

R 73/1921. Grosserer **K W Christensen** (Henriques)

m o d

Grosserer **Olaf Borum** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at annullere en med Indstævnte indgaaet Kontrakt om Levering af et Automobil.

Sø- og Handelsrettens Dom af 5 Januar 1921: Sagsøgte, Grosserer K W Christensen, bør til Sagsøgeren, Grosserer Olaf Borum, betale 159 620 Mrk 16 Pfg med Renter 5 pCt aarlig fra 29 Juli 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udrede inden 3 Dage efter denne Doms Afsigelse. Grosserer Borum bør være berettiget til uden foregaaende Sikkerhedsstillelse at eksekvere denne Dom, uanset at Dommen betimelig paaankes. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Appellanten, som den 11 Januar 1921 under Reservation har betalt Indstævnte dels det denne tilkendte Erstatningsbeløb med Renter, opgjort til 163 179 Mark 44 Pfg, dels Omkostningsbeløbet, 500 Kroner, har for Højesteret nedlagt Paastand om, at Indstævnte dømmes til at tilbagebetale ham de 163 179 Mark 44 Pfg til Kurs 8,50, samt de 500 Kroner, begge Beløb med Renter 5 pCt p a fra den 11 Januar 1921.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten er blevet dømt til at betale Indstævnte det i Dommen nævnte Erstatningsbeløb, og herefter vil Indstævnte overensstemmende med den af ham for Højesteret nedlagte Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Indstævnte, Grosserer Olaf Borum, bør for Tiltale af Appellanten, Grosserer K W Christensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutteddel af 23 September 1919 solgte Grosserer K W Christensen til Grosserer Olaf Borum et Stk 14/30 HK 4 cyl Limousine af Mærket »Benz« for en Pris af 43 264 Mrk 84 Pfg til Levering ca April—Maj 1920. Ved Skrivelse af 25 Februar 1920 meddelte Christensen Borum, at Firmaet Benz & Co den 3 Januar 1920 havde meddelt ham, at Firmaet paa Grund af de i den tyske Industri herskende fortvivlede Forhold ikke saa sig i Stand til at opretholde den med Christensen oprettede Leveringskontrakt og betragtede denne som annulleret. Christensen udtalte, at han som Følge deraf saa sig nødsaget til at annullere Sluttedlen af 23 September 1919. Borum protesterede herimod, og idet han har anbragt, at en Vogn, som den solgte, nu koster mindst 208 000 Mrk, har han paastaaet Christensen dømt til at betale Differencen mellem dette Beløb og Købesummen eller 164 735 Mrk 16 Pfg, tillige med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 29 Juli 1920.

Christensen procederer principalt til Frifindelse, idet han har anbragt, at der har foreligget force majeure, og det ikke har været ham muligt at levere det solgte Automobil.

Christensen er ved Salget optraadt som Sælger i eget Navn, og Borum har derfor med Føje rettet Søgsmålet mod ham, men paa den anden Side maa det antages, at Borum har været indforstaaet med, at Christensen optraadte som Eneforhandler af det paagældende Automobil, og at dette skulde fremstilles paa Benz & Co's Fabrik i Mannheim.

Der er under denne Sag Tale om Salg ikke af en almindelig Handelsvare, men af et Automobil, der skulde fremstilles paa en bestemt Fabrik, og efter det Oplyste kan det ikke antages, at der har været Tale om Spekulation fra nogen af Parternes Side. Under saadanne Omstændigheder finder Retten, at en Sælger maa være berettiget til at annullere Salget, naar han kan godtgøre, at der mellem Salgets Afslutning og Leveringstiden paa den paagældende Fabrik er indtruffet Begivenheder, der ikke med Rimelighed kunde fordres taget i Betragtning ved Salgets Afslutning, og som bevirker, at Handlens Opfyldelse nu vilde medføre et saa eksorbitant Tab for Sælgeren, at det vilde være urimeligt at paalægge ham at bære dette. Retten finder imidlertid, at det i det foreliggende Tilfælde ikke fra Christensens Side er godtgjort, at saadanne Omstændigheder har været tilstede.

I Skrivelsen af 3 Januar 1920, hvori Benz & Co overfor Christensen annullerede Salget, er til Begrundelse heraf kun anført almindelige Bemærkninger om den voldsomme Stigning i Priser for Raamateriale og Arbejds løn, den nedsatte Arbejdsydelse fra Arbejdernes Side, den stadige Forstyrrelse i Fabrikens Drift ved Strejker, samt den fortsatte Indgriben i Virksomheden som Følge af den revolutionære Lovgivning m m. Christensen har ikke godtgjort, at disse Omstændigheder ikke allerede forelaa eller var forudseeelige, da Handlen blev afsluttet, og Christensen har heller ikke godtgjort, at de anførte Omstændigheder i sig selv har været af en saadan Beskaffenhed, at Benz & Co af den Grund har været berettiget til overfor ham at annullere Salget. Om Christensen selv har været bekendt med disse Omstændigheder maa i denne Retning være

uden Betydning, da det maa forudsættes, at han, naar han optræder som Eneforhandler af Automobiler fra en tysk Fabrik, holdes a jour med Muligheden for at kunne levere de Vogne, han sælger.

Retten kan som Følge af det Anførte ikke finde det godtgjort, at Christensen har været berettiget til at annullere Salget overfor Borum, og Borum findes derfor at være berettiget til at gøre Erstatningskrav gældende mod Christensen. Med Hensyn til Erstatningskravets Størrelse bemærkes, at Christensen i Skrivelse af 20 Juli 1920, har meddelt Borum, at han vilde være i Stand til at tilbyde det ved Slutsedlen solgte Automobil til en Pris af Mrk 202 885, og Retten finder, at der efter de foreliggende Oplysninger ikke vil kunne tilkendes Borum noget større Beløb end Differencen mellem dette Beløb og den aftalte Købesum. Denne Difference udgør 159 620 Mrk 16 Pfg, og dette Beløb vil være at tilkende Borum med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Christensen at burde godtgøre Borum med 500 Kr.

Borum har nedlagt Paastand paa, at Fuldbyrdelsesfristen sættes til kortere Tid end den i Retsplejelovens § 487 angivne, samt at han skal være berettiget til uden forudgaaende Sikkerhedsstillelse at eksekvere Dommen, uanset at denne betimelig paaankes. Under Hensyn til at Sagen paa Grund af indtrufne Omstændigheder har henstaet ved Retten i længere Tid, har Christensen ikke rejst Indsigelse mod denne Paastand, og Retten finder, at Paastanden efter Omstændighederne vil være at tage til Følge, saaledes at Fuldbyrdelsesfristen bestemmes til 3 Dage.

R 74/1921. **Firmaet K W Christensen (Henriques)**

m o d

Slagtermester Chr Trønning (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at annullere en med Indstævnte indgaaet Kontrakt om Levering af et Automobil.

Sø- og Handelsrettens Dom af 5 Januar 1921: Sagsøgte, Firmaet K W Christensen, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afgivelse til Sagsøgeren, Slagtermester Chr Trønning, i København levere et Benz-Automobil i et og alt svarende til det ved fornævnte Slutseddel af 18 Juli 1919 solgte, dog at Trønning som Vederlag for Fragt, Told m m godtgør Firmaet Christensen 800 Kr. Endvidere betaler Firmaet Christensen til Trønning inden samme Tidsfrist Sagens Omkostninger med 500 Kr. Slagtermester Trønning vil være berettiget til uden foregaaende Sikkerhedsstillelse at eksekvere denne Dom, uanset at Dommen betimelig paaankes. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Appellanten, som den 14 Februar 1921 under Reservation har betalt Indstævnte 17 236 Kroner 98 Øre til Fyldestgørelse af Dommen, jfr Retsplejelovens § 493, har for Højesteret nedlagt Paastand om, at Indstævnte dømmes til at tilbagebetale det saaledes erlagte Beløb — der omfatter de Appellanten i Sagsomkostninger tilkendte 500 Kroner — med Renter heraf 5 pCt p a fra den 14 Februar 1921.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten er kendt uberettiget til at annullere det i Dommen omtalte Salg, og herefter vil Indstævnte overensstemmende med den af ham for Højesteret principalt nedlagte Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Slagtermester Chr Trønning, b^{or} for Tiltale af Appellanten, Firmaet K W Christensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved foreløbig Slutseddell af 17 Juli 1919 stadfæstede Firmaet K W Christensen at have solgt til Slagtermester Chr Trønning et Stk 14/30 HK »Benz« Automobil til en Pris af Rmk 40 793,75. Levering ca 4 Maaneder fra Dato. Købet bekræftedes ved endelig Slutseddell af 18 s M. Det hedder heri, at Automobilet er solgt leveret af Fabrik Mannheim dog med Forbehold af Fabrikens Akcept. Leveringen skulde finde Sted snarest muligt, og nærmere Leveringstid opgives, naar Fabrikens Stadfæstelse forelaa. Betalingen skulde ske efter Trønnings Ønske, dog senest inden Automobilets Afgang fra Mannheim, hvorhos Firmaet Christensen tilføjede, at det ansaa det for tilraadeligt at dække i det mindste en Del af Beløbet til den daværende meget lave Markkurs. Endelig udtaltes, at der for Automobilet ydedes Firmaet Benz & Co's almindelige Fabriksgaranti i Overensstemmelse med den originale Katalog.

I Skrivelse fra Benz & Co til K W Christensen af 25 August 1919 stadfæstede Benz & Co Ordren paa det paagældende Automobil. I Skrivelsen udtaltes med Hensyn til et til Automobilet hørende elektrisk Belysningsanlæg, at dette leveredes til den til Leveringstiden gældende

Pris, og endelig hedder det under de paa Stadfæstelsesskrivelsen anførte trykte Vilkaar, at Firmaet Benz & Co i ethvert Tilfælde, hvor Firmaet af en eller anden Grund ikke var i Stand til at effectuere Ordren, kun var forpligtet til at tilbagebetale den ydede Betaling uden Renter, og saaledes, at ethvert yderligere Krav var udelukket. K W Christensen gjorde ikke Trønning bekendt med denne Stadfæstelsesskrivelse. Den 26 August 1919 betalte Trønning til Christensen Købesummen, Mrk 40 793,75. Trønning har anbragt, at han gentagne Gange forespurgte Christensen, om der ikke forelaa Akcept fra Benz & Co's Side, men først i Skrivelse af 6 Oktober 1919 meddelte Firmaet Christensen, at det samme Dag fra Firmaet Benz & Co havde modtaget Meddelelse om, at Fabriken havde taget Bestillingen af det paagældende Automobil i fast Ordre. Firmaet Christensen tilføjede: »Vi har hermed Fornøjelsen at meddele Dem, at ovennævnte Slutseddel nu er bindende for begge Parter.« Firmaet Christensen har ikke godtgjort, at det den nævnte Dato har modtaget nogen Stadfæstelsesskrivelse fra Benz & Co, eller hvad denne Skrivelse nærmere gik ud paa.

Trønning forespurgte gentagne Gange Firmaet Christensen, hvornaar han kunde vente at faa Automobilet, og efter det Oplyste maa det antages, at Firmaet Christensen har svaret, at Automobilet vilde komme en af de første Dage i Januar 1920 og senest i Slutningen af Januar Maaned. Automobilet kom imidlertid ikke, og i Skrivelse af 25 Februar 1920 meddelte Firmaet Christensen Trønning, at Firmaet Benz & Co den 3 Januar 1920 havde meddelt dem, at Firmaet paa Grund af de i den tyske Industri herskende fortvivlende Forhold ikke saa sig i Stand til at opretholde den med Firmaet Christensen oprettede Leveringskontrakt og betragtede denne som annulleret. Firmaet Christensen udtalte, at det som Følge deraf ogsaa saa sig nødsaget til at annullere Salget til Trønning. Trønning protesterede herimod og har under denne Sag principalt paastaet Firmaet K W Christensen dømt til at levere i København et Benz-Automobil i et og alt svarende til det ved Slutsedlen af 18 Juli 1919 solgte, dog med Fradrag af det Beløb, som Fragt, Told og øvrige Udgifter ved Transporten fra Mannheim til København repræsenterede den 17 November 1919, hvilket Beløb er anslaaet til 800 Kr. Subsidiært har Trønning nedlagt forskellige Paastande.

Firmaet K W Christensen procederer til Frifindelse og har til Støtte herfor anført, at Firmaet ved Salget kun er optraadt som Agent for Firmaet Benz & Co, samt at Annullationen af Salget har været berettiget.

K W Christensen er ved Salget optraadt som Sælger i eget Navn, og Trønning findes derfor med Føje at have rettet Søgmaalet mod Firmaet, men paa den anden Side maa det antages, at Trønning har været indforstaaet med, at Firmaet Christensen optraadte som Eneforhandler af det paagældende Automobil, og at dette skulde fremstilles paa Benz & Co's Fabrik i Mannheim.

Der er under denne Sag Tale om Salg ikke af en almindelig Handelsvare, men af et Automobil, der skal fremstilles paa en bestemt Fabrik, og efter det Oplyste kan det ikke antages, at der har været Tale

om Spekulation fra nogen af Parternes Side. Under saadanne Omstændigheder finder Retten, at en Sælger maa være berettiget til at annullere Salget, naar han kan godtgøre, at der mellem Salgets Afslutning og Leveringstiden paa den paagældende Fabrik er indtruffet Omstændigheder, der ikke med Rimelighed kunde fordres taget i Betragtning ved Salgets Afslutning, og som bevirker, at Handlens Opfyldelse nu vilde medføre et saa eksorbitant Tab for Sælgeren, at det vilde være urimeligt at paalægge ham at bære dette. Retten finder imidlertid, at det i det foreliggende Tilfælde ikke fra Firmaet Christensens Side er godtgjort, at saadanne Omstændigheder har været tilstede.

I Skrivelsen af 3 Januar 1920, hvori Benz & Co overfor Firmaet Christensen annullerede Salget, er til Begrundelse heraf kun anført almindelige Bemærkninger om den voldsomme Stigning i Priser for Raamateriale og Arbejdsløn, den nedsatte Arbejdsydelse fra Arbejdernes Side, den stadige Forstyrrelse i Fabrikens Drift ved Strejker, samt den fortsatte Indgriben i Virksomheden som Følge af den revolutionære Lovgivning m m. Firmaet Christensen har ikke godtgjort, at disse Omstændigheder ikke allerede forelaa eller var forudseelige, da Handlen blev afsluttet, eller da Firmaet under 6 Oktober 1919 meddelte Trønning, at Slutsedlen nu var bindende for begge Parter, og Firmaet har heller ikke godtgjort, at de anførte Omstændigheder i sig selv har været af en saadan Beskaffenhed, at Benz & Co af den Grund har været berettiget til overfor Firmaet at annullere Salget. Om Firmaet Christensen selv har været bekendt med disse Omstændigheder maa i denne Retning være uden Betydning, da det maa forudsættes, at Firmaet, naar det optræder som Eneforhandler af Automobileer fra en tysk Fabrik, holdes à jour med Muligheden for at kunne levere de Vogne, det sælger.

Retten kan som Følge af det Anførte ikke finde det godtgjort, at Firmaet Christensen har været berettiget til at annullere Salget overfor Trønning, og den af Trønning nedlagte principale Paastand vil derfor være at tage til Følge. Herved bemærkes at der ikke fra Firmaet Christensens Side er nedlagt nogen speciel Indsigelse imod, at Udgifterne til Fragt, Told m m ved Transporten fra Mannheim til København ansættes til 800 Kr. Leveringsfristen findes at burde bestemmes til 15 Dage.

Sagens Omkostninger findes Firmaet Christensen at burde godtgøre Trønning med 500 Kr.

Af Trønning er nedlagt Paastand om, at han kendes berettiget til uden foregaaende Sikkerhedsstillelse at eksekvere Dommen, uanset at denne betimelig paaankes. Under Hensyn til at Sagen paa Grund af indtrufne Omstændigheder har henstaaet ved Retten i længere Tid, har Firmaet Christensen ikke nedlagt Indsigelse mod denne Paastand, og Retten finder, at Paastanden efter Omstændighederne vil være at tage til Følge.

Torsdag den 22 Juni.

R 47/1922. **Dansk Fløde Export**, Aktieselskab

mod

Gaardejer **N Porse**, Grosserer **H Klitgaard**, Grosserer **O E Andersen**, Grosserer **C W Kirchhoff**, Forstander **N P Larsen** og Direktør **N Larsen**

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at faa tilbagebetalt en Del af den af Appellanten betalte Udførselsafgift af Mælk og Fløde.

Østre Landsrets Dom af 12 December 1921: Smørekspport-Udvalget bør for Tiltale af Dansk Fløde Export, A/S, Odense, Export Fløde Kompagniet, A/S, sammesteds, og Flødeekspport-Kompagniet (Interessentskab), Faaborg, i disse Sager fri at være. I Sagsomkostninger betaler hvert af de tre nævnte Selskaber til Smørekspport-Udvalget 2000 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Smørekspport-Udvalget opløst sig, og Appellanten, Dansk Fløde Eksport, Aktieselskab, der har nedsat det Beløb, Aktieselskabet paastaar sig tilkendt, til 177,671 Kroner 75 Øre, har nu for Højesteret nedlagt Paastand om, at følgende tidligere Medlemmer af Smørekspport-Udvalget, Gaardejer N Porse, Grosserer H Klitgaard, Grosserer O E Andersen, Grosserer C W Kirchhoff, Forstander N P Larsen og Direktør N Larsen, dømmes til in solidum at betale Aktieselskabet det fornævnte Beløb med Renter.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter de Indstævntes Paastand, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Aktieselskabet at burde betale til de Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Dansk Fløde Export Aktieselskab, til de Indstævnte, Gaardejer N Porse, Grosserer H Klitgaard, Grosserer O E Andersen, Grosserer C W Kirchhoff, Forstander N P Larsen og Direktør N Larsen, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa et den 1 Oktober 1915 efter Indkaldelse af De danske Mejeri-foreningers Fællesorganisation (nedenfor kaldet »Fællesorganisationen«) afholdt Møde af denne og Repræsentanter for Smørhandlen nedsattes der et Udvalg, »Smørekseport-Udvalget«, efter hvis Forslag der ved en af Justitsministeriet den 11 s M i Henhold til Lov af 6 August 1914, jfr Lov af 29 Oktober s A, udfærdiget Bekendtgørelse og ved forskellige i Forbindelse dermed af Landbrugsministeriet truffene Bestemmelser foretoges Regulering af Udførslen her fra Landet af Smør, Fløde og Sød-mælk saaledes, at Tilladelse til saadan Udførsel begrænsedes til Eksport-firmaer, som efter Udvalgets Indstilling autoriseredes dertil af Landbrugsministeriet paa nærmere fastsatte Vilkaar. Da der i Løbet af Sommeren 1916 paa Grund af stigende Udførsel til Tyskland af Fløde og Sød-mælk opstod Vanskelighed med Hensyn til de større Byers For-syning med Mælk, bemyndigede Landbrugsministeriet den 31 August 1916 Smørekseport-Udvalget til at meddele de til Udførsel af Fløde og Sød-mælk autoriserede Firmaer, at Udførselstilladelserne indtil videre ikke maatte benyttes, men at delvis Dispensation fra denne Bestemmelse eventuelt vilde kunne opnaas. Den saaledes truffene Ordning fandtes dog ikke tilfredsstillende, og Landbrugsministeriet anmodede ved Skrivelse af 18 Oktober 1916 Fællesorganisationen om ved et dertil nedsat Udvalg at paatage sig at levere Suppleringsmælk til København og eventuelt andre Byer under Forudsætning af, at Landbrugsministeriet paalagde de til Udførsel af Smør, Fløde, Sød-mælk og Ost autoriserede Eksportører — som det i Skrivelsen hedder — »en til Formaalets Gennemførelse fornøden Afgift«, der skulde erlægges ved Udførslen af de nævnte Pro-dukter, dog fortrinsvis Ost, Fløde og Sød-mælk. Efter at Fællesorgani-sationen i Skrivelse af 20 s M havde tiltraadt den foreslaaede Ordning paa visse nærmere Betingelser, blev den efter videre Brevveksling sat i Kraft ved Skrivelse fra Landbrugsministeriet af 2 November 1916 bl a saaledes, at der fra den 6 s M at regne fastsattes en Udførselsafgift af 3 Øre pr kg Mælk, 5 Øre pr kg Fløde og 10 Øre pr kg Ost, og at Afgiftsbeløbene indbetaltes til det af Fællesorganisationen nedsatte »Mælke-Udvalg«, der heraf vilde have at udrede Forskellen mellem den Pris, der ifølge Landbrugsministeriets Bestemmelse af Mælkekompanierne i København og eventuelt andre Byer vilde være at betale til Mælke-udvalget for Mælken, og den højere Pris, som det maatte vise sig nød-vendigt for Udvalget at betale de mælkeleverende Mejerier. I Forbindelse hermed anmodede Landbrugsministeriet under samme Dato Smørekse-port-Udvalget om at foranledige den fastsatte Afgift ved Udførsel af Fløde og Mælk indbetalt af vedkommende Eksportører og at tilstille Mælke-udvalget det indkomne Beløb, og Smørekseport-Udvalget tilstillede under samme Dato Eksportørerne de fornødne Meddelelser om den til Afgiftens Opkrævning og Kontrollen dermed truffene Ordning. Afgifterne forhøjedes

ved Skrivelse fra Landbrugsministeriet af 9 December 1916 betydeligt, bl a for homogeniseret Mælk og Fløde til henholdsvis 25 Øre og 35 Øre pr kg.

Paa Grundlag af de saaledes fastsatte Regler er der i Tiden fra 6 November 1916 til Udgangen af Aaret 1917, da den ved Lov Nr 624 af 10 December 1917 og Lov Nr 638 af 21 s M indførte nye Ordning med Hensyn til Befolkningens Forsyning med Mælk traadte i Kraft, ialt i Udførselsafgifter af Mælk, Fløde og Ost indgaaet til Mælkeudvalget 1 785 791 Kr 87 Øre, hvoraf der paa Udvalgets Konto i Den danske Andelsbank pr 1 Januar 1918 indestod 943 158 Kr 04 Øre, der i Udvalgets Møde den 9 s M besluttedes overført til Fællesorganisationen og af denne — tilligemed et senere fra Smørekspport-Udvalget gennem Mælkeudvalget til Fællesorganisationen overført, fra Tiden før 1 Januar 1918 hidrørende yderligere Afgiftsbeløb, stort 9109 Kr 11 Øre — er anvendt til et »Fond til Fremme af danske Mejeriprodukters Afsætning i Udlandet«, hvilken Anvendelse, efter hvad der er oplyst, er sket i Henhold til derom førte mundtlige Forhandlinger mellem Indenrigsministeriet og Landbrugsministeriet paa ene Side og Repræsentanter for Fællesorganisationen paa den anden Side.

Under nærværende tre Sager, der efter Rettens Bestemmelse i Henhold til Retsplejelovens § 286 er blevet forhandlet under eet, gør nu Sagsøgerne, Dansk Fløde Export A/S, Odense, Export Fløde Kompagniet, A/S, sammesteds, og Flødeeksport-Kompagniet (Interessentskab), Faaborg, gældende, at de for Tiden fra 6 November 1916 til 31 December 1917 har indbetalt i Udførselsafgift af Mælk og Fløde henholdsvis 352 523 Kr 31 Øre, 361 342 Kr 40 Øre og 347 190 Kr 25 Øre, og at de, idet den skete Overførelse til Fællesorganisationen af ovennævnte 952 267 Kr 15 Øre = 53 pCt af det samlede Afgiftsbeløb, 1 785 791 Kr 87 Øre, har været uberettiget, har Krav paa Tilbagebetaling af 53 pCt af de af dem indbetalte Beløb. De paastaar i Henhold hertil Smørekspport-Udvalget dømt til at betale dem henholdsvis 186 837 Kr 35 Øre, 191 511 Kr 47 Øre og 184 010 Kr 83 Øre tilligemed Renter af de respektive Beløb, 5 pCt aarlig, fra Stævningens Dato, den 24 September 1921.

Smørekspport-Udvalget paastaar sig frifundet, og har anmeldt Processerne for Landbrugsministeriet, der dog ikke har givet Møde under Sagerne.

Til Støtte for deres Paastande har Sagsøgerne nærmere anbragt, at Afgiften i Landbrugsministeriets ovenanførte Skrivelse af 18 Oktober 1916 saavel som i Fællesorganisationens Svarskrivelse af 20 s M og Landbrugsministeriets yderligere Skrivelse til Fællesorganisationen af 26 s M og Sammes Skrivelse til Smørekspport-Udvalget af 2 November s A, hvoraf dette tilstillede Sagsøgerne Afskrift, betegnedes som »en til Formaalets Gennemførelse fornøden Afgift«, hvorved efter Sammenhængen maa forstaaes: en Afgift, der er fornøden til Fremskaffelse af Suppleringsmælk til visse større Byer. Det samme skal efter Sagsøgernes Mening fremgaa af en Skrivelse af 9 April 1921, hvori Landbrugsministeriet — paa Foranledning af en Forespørgsel fra et af de sagsøgende Selskaber om, hvorvidt der endnu kunde paalignes Selskabet yderligere Tilsvaer til at udrede de til Suppleringsmælken Fremskaffelse fornødne

Afgifter i Henhold til Skrivelse af 2 November 1916, eller hvorvidt der er indkrævet større Afgifter end fornødent »til Formaalets Gennemførelse«, — har svaret, at der ikke vilde blive paalignet Selskabet yderligere Tilsvær, saalidt som der er opkrævet større Beløb end fornødent til bemeldte Formaalets Gennemførelse.

Naar Forholdet nu er det, at Ordningen har givet et Overskud af 53 pCt, har det — fremhæver Sagsøgerne videre — altsaa vist sig, at Afgifterne har været langt højere end fornødent til Suppleringsmælken Fremskaffelse, og at deres Størrelse har været fastsat under en urigtig Forudsætning. De mener som Følge heraf at have Krav paa Tilbagebetaling af den Del af Overskudet, der falder paa de af dem indbetalte Afgiftsbeløb, og bestrider, at Indenrigsministeriet og Landbrugsministeriet har haft Ret til at disponere over Overskudet til Fordel for Fællesorganisationen, der hverken selv eller gennem sine Medlemmer har bidraget til dets Fremkomst. Den trufne Disposition maa efter Sagsøgernes Mening saa meget mere være ubeføjet, som den er sket uden Lovhjemmel og tilmed ganske formløst.

Smørekspert-Udvalget har bemærket, at det ikke har noget selvstændigt Ansvar overfor Sagsøgerne, idet de omhandlede Afgiftsbeløb ikke er indbetalt til det, men til det af Fællesorganisationen nedsatte Mælkeudvalg, der atter har anvendt Beløbene dels til dermed at betale Leverandørerne af Suppleringsmælken, dels til Overførelse til Fællesorganisationens ovennævnte Fond. Smørekspert-Udvalget har kun været Landbrugsministeriet behjælpeligt med at administrere den til Fremskaffelse af Suppleringsmælken fornødne Ordning.

Smørekspert-Udvalget har dog ikke ønsket at paaberaabe sig det anførte Forhold til Støtte for sin Frifindelsespaastand, hvorimod det til Begrundelse af denne i det Væsenlige har anført Følgende:

Afgifterne er vel motiveret ved den mellem Landbrugsministeriet og Fællesorganisationen trufne Ordning om Fremskaffelse af Suppleringsmælk, men de Firmaer — derunder Sagsøgerne —, der har betalt Afgifterne, kan ikke kræve nogen Del af de erlagte Beløb tilbage under Paaberaabelse af, at de ikke i deres Helhed er medgaaet til at yde Betaling for Suppleringsmælk. Hertil kommer, at Formaalet med Paalæget af Afgifterne ikke alene var at fremskaffe de til Betaling af Suppleringsmælken fornødne Midler — og hvor store Beløb der dertil behøvedes, kunde man ikke paa Forhaand have noget sikkert Skøn over —, men ogsaa at hidføre en Ligestilling mellem alle Mælkeproducenter, hvad enten de solgte deres Mælk til Eksport eller til Hjemmeforbrug eller anvendte den til Produktion af Fløde, Ost eller Smør. Forholdet var nemlig det, at de tyske Købere paa Grund af Tysklands Trang til Fløde og navnlig til Mælk fremfor Smør, bød højere Priser for Produktet i Form af Mælk og Fløde end for Produktet i Form af Smør, og de Firmaer, der — saaledes som Sagsøgerne — eksporterede Mælk og Fløde til Tyskland, kunde som Følge deraf byde højere Priser for Mælk, end Producenterne kunde opnaa for Mælk til Smørproduktion. Saafremt der nu ikke var blevet paalagt Fløde- og Mælkeeksporten klækkelige Udførselsafgifter, vilde der have været Udsigt til stigende Eksport til høje Priser, og denne vilde have gjort det vanskeligt overhovedet at fremskaffe den

Mængde Mælk, der behøvedes til de større Byer og ialt Fald fordyret Suppleringsmælken betydeligt. Paalæg af Afgift ved Udførsel af Mælk og Fløde har saaledes i enhver Henseende været fornødent til Gennemførelse af Formaalet med hele Ordningen.

Retten maa med Smørekspor-Udvalget være enig i, at det, da Landbrugsministeriet i Lov 6 August 1914, jfr Lov 29 Oktober s A, og Justitsministeriets i Henhold hertil udfærdigede Bekendtgørelse af 11 Oktober 1915 har haft fornøden Hjemmel til at gøre de Sagsøgerne meddelte Udførselstilladelser afhængige af Betaling af de omhandlede Afgifter, maa være Sagsøgerne uvedkommende, at Afgifterne, efter at de til Mælkeordningens Gennemførelse fornødne Udgifter er betalt, har givet Overskud, og at dette er tillagt Fællesorganisationen, og Udvalget vil saaledes allerede af denne Grund være at frifinde, uden at det bliver fornødent at komme ind paa, hvad Parterne iøvrigt har anbragt.

I Sagsomkostninger vil hver af Sagsøgerne have at betale Smørekspor-Udvalget 2000 Kr.

Fredag den 23 Juni.

R 519/1921. Aktieselskabet **Portland Cementfabriken Danmark**
mod

Andelsselskabet **Hasseriis og Omegns Elektricitetsforsyning**

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til for Elektricitet leveret af Appellanten at betale en stipuleret Overpris.

Vestre Landsrets Dom af 20 Oktober 1921: De Indstævnte, Andelsselskabet Hasseriis og Omegns Elektricitetsforsyning, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Aktieselskabet Portland Cementfabriken Danmark, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Indstævnte 500 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, derunder særlig Indholdet af den optagne Skønsforretning, maa Sandskredet antages paa en i Forhold til Appellanten uafværgelig Maade at have foraarsaget den stedfundne Standsning af Fabrikens Drift. Herefter og da Indstævnte ikke iøvrigt har anført noget af Betydning til Støtte for sin Paastand, vil Indstævnte overensstemmende med Appellantens Paastand være at dømme til at betale Appellanten 6990 Kroner 53 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Andelsselskabet Hasseriis og Omegns Elektricitetsforsyning, bør til Appellanten, Aktieselskabet Portland Cementfabriken Danmark, betale 6990 Kroner 53 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Marts 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 1 April 1916 paatog Sagsøgerne, A/S Portland Cementfabriken Danmark i Aalborg, sig at levere Elektricitet til de Indstævnte, Andelsselskabet Hasseriis og Omegns Elektricitetsforsyning, for en nærmere bestemt Betaling. I Kontrakten hedder det bl a saaledes: »Fabriken fralægger sig ethvert Ansvar overfor Driftsforstyrrelser, der hidrører fra uafværgelige Aarsager. Indtræffer en saadan Driftsstandsning til en Tid, da Tilslutningen andrager mindst 400 HK, skal Fabriken sørge for fornøden Reservekraft«, og der var derhos mellem Parterne truffet Aftale om, at de Indstævnte i det Tilfælde, at Leveringen skete under de nysanførte Omstændigheder, skulde betale en nærmere fastsat højere Pris. Den 21 Februar 1920 indtraf der i en Sagsøgerne tilhørende Lergrav et Skred af en saadan Karakter, at Driften af deres Fabrik indstilledes fra den nævnte Dag indtil 10 April s A; i dette Tidsrum leverede Sagsøgerne Elektricitet til de Indstævnte ved Hjælp af en Reservemaskine og forlangte derfor den aftalte Overpris, med ialt 6990 Kr 53 Øre. Da de Indstævnte vægrede sig ved at erlægge Beløbet, har Sagsøgerne derpaa under nærværende Sag søgt dem til Betaling af nævnte Sum tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Marts 1921, indtil Betaling sker. De Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Efter Sagens Oplysninger var den Lergrav, hvorfra Sagsøgerne, da Skredet fandt Sted, aftog Ler til Benyttelse ved Cementfabrikationen, adskilt fra en Nord for denne liggende tidligere benyttet nu vandfyldt Lergrav ved et ikke afgravet Jord- og Sandstykke af ca 20 m's Bredde. Som Følge af en stedfundet Regulering af en Nord for sidstnævnte Grav løbende Aa, var Vandspejlet i denne Grav steget saaledes, at det laa ca 6 m højere end den nye Grav, og herved var det ovennævnte mellemiggende Terræn blevet gennemsvivet af Vandet fra den gamle Grav, saaledes at der dannedes Flydesand, som glidende paa Overfladen af det underliggende Ler skred ud i den nye Grav, hvorved Optagningen af Ler derfra hindredes.

Til Støtte for deres Søgmaal har Sagsøgerne gjort gældende, at det saaledes indtrufne Skred maa anses for en i Kontraktens Forstand uafværgelig Aarsag. De har derhos anbragt, at de vel var klare over, at en Fare i denne Henseende kunde true, naar Udgravningen fortsattes længere mod Vest, men de har hævdet, at der endnu ingen Fare var til Stede, og har derved henvist til, at tvende udmeldte Mænd under en afholdt Skønsforretning har udtalt, at Fabrikens Ledelse efter sin Erfaring angaaende Forholdet i Lergravnen maatte gaa ud fra, at der paa det paagældende Tidspunkt ingen Fare var for Skred.

Der findes imidlertid at maatte gives de Indstævnte Medhold i, at Sagsøgerne under de saaledes foreliggende Omstændigheder burde have foretaget Undersøgelser og eventuelt truffet Foranstaltninger i Anledning af, at de under Lergravningen kom nærmere til den vandfyldte Grav. Da Sagsøgerne end ikke har gjort gældende at have foretaget noget i saa Henseende, findes det oftnævnte Skred ikke at kunne betegnes som en »uafværgelig Aarsag«, og de Indstævnte vil derfor være at frifinde for Tiltale af Sagsøgerne.

Disse vil efter Omstændighederne have at godtgøre de Indstævnte Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 177/1922 (**Rigsadvokaten mod Jens Sofus Rasmussen**) blev Tiltalte for 3. Gang begaaet simpelt og groft Tyveri anset efter Straffelovens § 231 I og II med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Lørdag den 24 Juni.

Ved Højesterets Dom i Sag R 224/1922 (**Rigsadvokaten mod Jens Helmer Nielsen**) blev Tiltalte for Brandstiftelse og Assurancesvig efter Straffelovens §§ 281, 1 Stk og 259, begge sammenholdt med dens § 39 anset med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

R 179/1922.

Rigsadvokaten

mod

Peter Frederik Kjer og Carl Johannes Andersen Pries
(Forsv: Harboe),

der tiltales for Tyveri, subsidiært for Hæleri.

Søndre Landsrets Dom af 8 April 1922: De Tiltalte Peter Frederik Kjer og Carl Johannes Andersen Pries bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 120 Dage. Saa udreder de og En for Begge og Begge for En alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for dem ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Faber, 80 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, der i det Væsenlige tiltrædes,

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler de Tiltalte Peter Frederik Kjer og Carl Johannes Andersen Pries, En for Begge og Begge for En, til Højesterets-sagfører Harboe 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er

Peter Frederik Kjer, der er født den 31 Juli 1891, og som tidligere er straffet dels i Tyskland flere Gange, derunder een Gang i 1908 for Tyveri med 1 Uges Fængsel, dels her i Landet ved Kolding Herreds Politiretsdom af 6 Maj 1919 for Overtrædelse af Udførselsforbud med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 5 Dage, og

Carl Johannes Andersen Pries, der er født den 3 Juni 1886, og som ikke ses tidligere tiltalt eller straffet, ved Anklageskrift af 8 Marts d A sat under Tiltale her ved Retten til at lide Straf principalt efter Straffelovens § 228, jfr Kapitel 5, for Meddelagtighed i Tyveri ved sammen med en ikke tiltalt Trediemand og Medlemmer af Besætningen paa de dengang i Aabenraa Havn liggende Lægtere »Spree« og »Havel« i Tiden omkring 8 Februar 1921 af de paagældende Lægteres Ladning at have tilegnet sig 80 Sække indeholdende omtrent 8000 Pd Majs, der havde en Værdi af omkring 1200 Kr, og som tilhørte Korngrosserer V Gliemann og A/S Nordisk oversøisk Handelsselskab, begge af København; subsidiært efter Straffelovens § 238 for Hæleri med Hensyn til det samme Kvantum Korn ved, efter at Tyveriet var iværksat uden forud givet Tilsagn at have deltaget i den ulovlig erhvervede Fordel.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I Februar 1921 indkom i Aabenraa Havn Lægterne »Spree« ført af Kaptajn Büsch og »Havel« ført af Kaptajn Gøbbert, begge hjemmehørende i Hamborg og førende hver en Ladning Majs, som tilhørte hen-

holdsvis V Gliemann, København, og A/S Nordisk oversøisk Handelselskab, sammesteds. Lørdag den 5 Februar henvendte Tiltalte Kjer sig til Mandskabet paa disse Skibe og forhandlede med dette om Køb af et større Parti, uden at der dog kom nogen Aftale i Stand. Den 6 eller 7 gik begge de Tiltalte ned til Barsmark i Nærheden af Aabenraa og talte med forskellige Landmænd der i Egnen om Køb af Majs, og Tirsdag den 8 s M købte Kjer i Forening med en ikke her under Sagen tiltalt Trediemand og efter Aftale med Pries af Mandskabet paa Skibene 8000 Pd Majs, der samme Aften omkring ved Ottetiden i 80 Sække blev bragt ombord paa Pries's Jagt »Violen«, som var lagt op paa Siden af »Havel«; i hvert Fald ved Losningen fra »Spree« blev Spillet benyttet til at hive Majsen op. Ved Losningen medvirkede foruden nogle Andre begge de Tiltalte, og næste Morgen sejlede »Violen« til Barsmark, hvor Majsen blev bragt i Land og efter forgæves Forsøg paa at opnaa en højere Salgssum af de Tiltalte afhændet til forskellige Landmænd for en Pris af 7 Kr pr 100 Pd, medens den almindelige Pris dengang var fra 12—16 Kr. Efter Aftalen med Matroserne skulde disse for Majsen have haft en Betaling af ligeledes 7 Kr pr 100 Pund, men da de Tiltalte kom tilbage fra Barsmark til Aabenraa, var Skibene afsejlet, og Matroserne fik ingen Penge. De Tiltalte og den tidligere omtalte Trediemand delte derefter de indkomne Beløb, af hvilke en Del allerede var forbrugt til Drikkeri, mellem sig og har anvendt Pengene til at leve for. De Landmænd, som købte Majsen af de Tiltalte, har senere indbetalt Dagsprisen for denne til Ejerne af de paagældende Ladninger med ca 1200 Kr, og der er ikke nedlagt Erstatningspaastand under Sagen.

De Tiltalte har nægtet sig skyldig i Tyveri eller Hæleri med Hensyn til de omhandlede 80 Sække Majs, idet de tværtimod har gjort gældende, at deres Erhvervelse af disse har været fuldkommen lovlige. De har i saa Henseende særlig anført, at de paagældende Matroser og Bedstemændene ombord paa »Havel« og »Spree«, med hvem de forhandlede om Købet, har været berettiget til at sælge Majs af Ladningen som sket, da det solgte Kvantum udgjorde en Overvægt, som Skibene havde haft med fra Hamborg. Tiltalte Kjer har nærmere forklaret, at den Sædvane, at Bedstemanden paa et Skib har Lov til at sælge Overvægt af Ladningen, er blevet almindelig i Tyskland under Krigen, og Tiltalte Pries har udsagt; at han vel, siden han fik Majsen ombord, tænkte, at den muligvis var stjaalet, men han lod sig berolige af Søfolkene Forsikringer om, at det var et Parti, der var kommet for meget ombord, og at Salget skete med Kaptajnens Vidende. De Tiltalte har endvidere anført, at selv om Salget fra Mandskabets Side var uberettiget, har de dog været i absolut god Tro, hvilket de støtter paa, at der under hele Foretagendet blev gaaet aabenlyst til Værks, at Kaptajnerne paa Lægterne ikke kunde være uvidende om det Skete, idet Folkene benyttede Spillene paa disse til at hive Majsen op fra Lukaf og Kabelgat (et Forrum i Skibet til Tovværk m v), hvor det var henstuvet, og at Majsen desuden var tilbudt til forskellige Mennesker ved Havnen i Aabenraa.

Efter alt Foreliggende findes der nu at maatte gaas ud fra, at de Tiltalte under Hensyn til det store Kvantum Majs, hvorom Sagen drejede

sig, den lave Pris, hvorfor Majsen overtoges og de usædvanlige Omstændigheder, under hvilke den bragtes ombord i deres Jagt, har været klare over, at Erhvervelsen var ulovlig. Da det derhos maa antages, at Besætningen paa de to Lægtene, mod hvem der agtedes indledet Strafforfølgning i Tyskland, uden at nærmere Oplysning foreligger om det der videre Passerede, ved Tyveri har tilvendt sig Majsen, da de Tiltalte efter det Foranførte skønnes ikke at kunne have været uvidende herom, og da Tyveriet ikke kan anses fuldbyrdet, før Majsen var bragt over Skibssiden, medens det maa blive uden Betydning, om den er losset over i Jagten »Violen« fra Lægternes almindelige Lastrum eller fra det foromtalte Kabelgat, vil de Tiltalte for deres Medvirkning til Tilegnelsen af Majsen være at anse efter Straffelovens § 228, jfr § 47 og Lov 1 April 1911 § 13 med en Straf, der efter Omstændighederne skønnes passende at kunne ansættes for hver til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, hvorhos de vil have in solidum at udrede alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for dem ved Landsretten beskikkede Forsvarer 80 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 225/1922 (**Rigsadvokaten mod Karl Bendix Larsen**) blev Tiltalte for 6. Gang begaaet simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Mandag den 26 Juni.

Ved Højesterets Dom i Sag R 176/1922 (**Rigsadvokaten mod Aksel Thorvald Hansen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 208/1922 (**Rigsadvokaten mod Sofus Marius Hans Jørgen Rasmussen**) blev Tiltalte for uterligt Forhold anset efter Straffelovens § 185 og § 176, jfr § 173, jfr midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

R 201/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Frits Jørgen Vinther (Trolle),

der tiltales for Hæleri.

Vestre Landsrets Dom af 17 Maj 1922: Tiltalte Frits Jørgen Vinther bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til Tiltaltes Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 60 Kr, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af det Offentlige.

Tiltalte har erkendt, at han Natten mellem den 27 og 28 Januar d A i sit Logi i Aarhus har huset Peter Jensen, som om Aftenen den 27 var kommen op til ham iført den i Dommen nævnte værdifulde Pelsfrakke, og efter det i Sagen Oplyste maa der gaas ud fra, at Jensen kort forud havde tilegnet sig denne Pelsfrakke ved Tyveri. Tiltalte har derhos erkendt, at han om Morgenen den 28 Januar var Jensen og en Person ved Navn Jacobsen behjælpelig med at søge Pelsfrakken pantsat, idet han bl a anviste dem en Pantelaanerforretning. Under et af Jacobsen derefter foretaget Forsøg paa at pantsætte Frakken, blev Jacobsen imidlertid anholdt.

Under Sagen har Jacobsen forklaret, at Tiltalte om Aftenen den 27 Januar spurgte Jensen, om Pelsfrakken var »inden- eller udenbys«, og at Tiltalte i Løbet af Aftenen udtalte, at saafremt der kom noget op, maatte Jensen være klar over, at han ikke havde boet hos Tiltalte den Nat.

Efter Alt, hvad der saaledes foreligger, og under Hensyn til, at Tiltalte vidste, at Jensen var en for Tyveri mange Gange straffet Person, maa det anses for godtgjort, at Tiltalte, hvis Fortid taler stærkt imod ham, har været klar over, at Pelsfrakken var stjaalet.

I Henhold til det Anførte vil Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 241, 1 Sik, være at anse efter dens § 238 som for 8de Gang begaaet Hæleri med en Straf af Tugthusarbejde i 2 Aar. Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Frits Jørgen Vinther bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Saa betaler han og Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsrettens

Dom bestemte Salær samt i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Trolle 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er, saalydende:

Ifølge Anklageskrift af 20 April 1922 blev Fængslede Peter Jensen og Fængslede Frits Jørgen Vinther sat under Tiltale for at lide Straf, Jensen efter Straffelovens § 232 for 9de Gang begaaet simpelt Tyveri bl a ved den 27 Januar ca Kl 6¹/₄ Eftermiddag at have tilegnet sig 1 Pelsfrakke med deri værende Genstande nemlig 1 Par Vanter, 1 Cigarfederal og 1 Silkehalstørklæde, hvilke Effekter, der er vurderet til eller ansat til en Værdi af henholdsvis 1200 Kr, 2 Kr, 6 Kr og 10 Kr, tilhørte Direktør F Friis, Guldbergsgade Nr 69 B, Aarhus, og beroede i den til 1 Sals Lejligheden i Ejendommen Fredenstovr Nr 14, Aarhus hørende Entré, hvortil Adgangen var uhindret, og Vinther i Medfør af Straffelovens § 241, 1 Stk, efter dens § 238 som for 8de Gang begaaet Hæleri ved den 27 og 28 Januar 1922 i Aarhus at have modtaget eller fordulgt samt at have deltaget i Forsøg paa Pantsætning af den foranomhandlede Pelsfrakke, uagtet Fængslede var vidende om eller havde Formodning om, at Pelsfrakken var stjaalet.

Paa Anklagemyndighedens Henstilling er det under Hensyn til, at Jensen skulde undergives en Undersøgelse til Oplysning om hans mentale Tilstand, af Landsretten besluttet at udskille Sagen til særskilt Paadømmelse for Vinthers Vedkommende, saaledes at han under nærværende Sag er eneste Tiltalte.

Tiltalte Vinther er født den 25 Juni 1889 og har, foruden at have været straffet een Gang for sit 18de Aar, tidligere været anset ved Aarhus Købstads Politirets Dom af 19 Februar 1909 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 28 December 1909 efter Straffelovens § 228, jfr Lov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, ved samme Rets Dom af 16 Marts 1910 efter Straffelovens § 230, jfr Lov 1 April 1905 § 13, med samme Art Fængsel i 60 Dage, ved samme Rets Dom af 9 August s A efter Straffelovens § 231, 2 Stk, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 9 Oktober 1911 efter Straffelovens § 232, 2 Stk, med samme Art Straf- arbejde i 2 Aar, ved Viborg Landoverrets Dom af 9 Juni 1913 efter Straffelovens § 238, jfr § 241, 1 Stk, som for 5te Gang begaaet Hæleri og efter dens § 232, 1 Led, for 5te Gang begaaet Tyveri med samme Art Straf- arbejde i et ligesaa langt Tidsrum, ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 24 Februar 1915 efter Straffelovens § 232, 2 Stk, med samme Art Straf- arbejde i 3 Aar og ved samme Rets Dom af 9 September 1919 efter Straffelovens § 232, 1 Stk, med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Mod Tiltaltes Benægtelse, der ikke bestemt modsiges af Sagens Oplysninger, findes der ikke at være tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis, for, at han har maattet formode endsige været vidende om, at den pels-

forede Overfrakke, som Jensen var iført, da han den paagældende Aften indfandt sig hos ham for at faa Natteløgis, hidrørte fra Tyveri, eller at Tiltalte ved den paagældende Lejlighed undersøgte den nærmere. Da det ej heller er godtgjort, at han har modtaget Tilsagn om Andel i Udbyttet ved Pantsætning af den, vil han være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale.

Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til den for Tiltalte for Landsretten beskikkede Forsvarer 60 Kr, bliver at udrede af det Of-fentlige.

T i r s d a g d e n 27 J u n i .

R Nr 375/1921. Grosserer **Bornhøj Nielsen** (Hansen)

m o d

Firmaet Tørvekontoret ved **F Brostrøm** (Ingen),

betræffende Appellantens Pligt til at opfylde en af ham med Indstævnte truffet Aftale om at overtage en Del af et købt Parti Tørv.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 September 1921: Sagsøgte, Grosserer Bornhøj Nielsen, bør til Sagsøgerne, Firmaet Tørvekontoret ved F Brostrøm, betale de paastævnte Kr 994,50 med Renter 6 pCt p a fra 2 April d A, til Betaling sker. Endvidere bør Grosserer Bornhøj Nielsen overfor Tørvekontoret ved F Brostrøm være pligtig til at aftage 345 Tons af det fornævnte Parti Tørv til en Pris franko København af 76 Kr pr Ton med et Tillæg af 30 Øre pr Ton for hver Maaned efter den 1 Oktober 1920. Endelig bør Grosserer Bornhøj Nielsen betale til Tørvekontoret ved F Brostrøm Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udrede og Dommen i det Hele at efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Det Idømte at udrede og Dommen i det Hele at efterkomme inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Oktober 1920 omtalte Grosserer Bornhøj Nielsen for Indehaveren af Tørvekontoret F Brostrøm, at han havde paa Haanden et Parti Tørv paa ca 1000 Tons til en Pris af 48 Kr pr Ton ab jydsk Station. Bornhøj Nielsen omtalte Tørvene som særdeles gode, men udtalte, at han ikke havde Dispensation for Jærnbanevogne, saaledes at Tørvene kunde overføres til København. Tørvekontoret havde paa det paagældende Tidspunkt Dispensation for en Del Banevogne og meddelte Bornhøj Nielsen, at det sandsynligvis kunde skaffe Tørvene hertil med Banen.

Tørvekontorets Anbringende gaar ud paa, at det herefter den 18 Oktober f A med Bornhøj Nielsen traf den Aftale, at Tørvekontoret skulde have Ret til at overtage Partiet mod at afstaa Halvdelen heraf eller 500 Tons til Bornhøj Nielsen til en Pris af 75 Kr franko København, hvilket var 5 Kr under Dagsprisen. Brostrøm har for Retten fremlagt en Notits dateret 18 Oktober 1920, hvorpaa findes optegnet en saadan Aftale. Brostrøm har forklaret, at denne Notits er nedskrevet straks da Aftalen var truffet. Tørvekontoret lod Tørvene besigtige, det viste sig da, at Partiet kun var paa 800 Tons, og at Prisen var 49 Kr pr Ton ab Vorbasse plus 30 Øre pr Ton for hver Maaned efter 1 Oktober 1920. Den endelige Aftale med Bornhøj Nielsen blev derefter, at han skulde have 400 Tons til en Pris af 76 Kr pr Ton franko København med et Rentetillæg af 30 Øre pr Maaned efter 1 Oktober 1920. Det endelige Køb mellem Tørvekontoret og Sælgerne af Partiet, Loehrs Kulimport A/S, blev afsluttet den 10 November f A. Bornhøj Nielsen fremsatte Begæring om at faa den trufne Aftale skriftlig bekræftet, og Tørvekontoret sendte derfor med Skrivelse af 18 November en Slutseddel i to Eksemplarer, idet det anmodede om at faa det ene af Eksemplarerne tilbagesendt i underskrevet Stand. I samme Skrivelse meddelte Tørvekontoret, at det i Henhold til Aftale snarest muligt vilde lade 5 Vognladninger afgaa til Øresundsvej Station. Bornhøj Nielsen sendte ikke det ene Eksempel af Slutsedlen tilbage. De 5 Vognladninger blev afsendte den 4 December. Bornhøj Nielsen reklamerede telefonisk, at Tørvene var vaade, og Tørvekontoret indrømmede ham en Dekort, hvorefter Partiet den 6 December blev faktureret ham til en Pris af 75 Kr pr Ton. I Skrivelse af 10 December anmodede Tørvekontoret Bornhøj Nielsen om at fremsende Adresser for Leveringen af Resten af det af ham købte Parti Tørv. Bornhøj Nielsen svarede i Skrivelse af 13 s M, at han ikke kunde anerkende at have købt et Parti Tørv fra Vorbasse. Han udtalte, at han kun havde købt 5 Vognladninger til Prøve, men hans Aftager kunde ikke bruge disse, da Analysen havde udvist et Vandindhold af ca 58 pCt. Samme Dag betalte han Tørvekontoret à Konto paa den fremsendte Faktura 2000 Kr.

Tørvekontoret har paastaet Bornhøj Nielsen dømt til at betale Kr 994,50 som Restkøbesum for leverede 54 540 kg Tørv med Renter 6 pCt p a fra 2 April d A. Endvidere har Tørvekontoret, der ved en af nærværende Ret den 2 September d A afsagt Dom er dømt til at aftage yderligere 733 Tons fra Loehrs Kulkompagni A/S, paastaet Bornhøj Nielsen tilpligtet til heraf at aftage 345 Tons til en Pris af 76 Kr pr

Ton franko København med Tillæg af 30 Øre pr Ton for hver Maaned efter den 1 Oktober d A.

Bornhøj Nielsen procederer til Friindelse mod at betale Kr 258,21. Han har paastaet, at han, i Anledning af at de 5 Vognladninger Tørv, der er leveret ham, har haft et Vandindhold af 58 pCt, har Krav paa en Godtgørelse stor Kr 736,29, hvorefter Restkøbesummen andrager Beløbet Kr 258,21. Endvidere har han bestridt, at han er pligtig til at aftage et yderligere Parti Tørv. Hans Anbringende gaar ud paa, at den mellem ham og Tørvekontoret truffe Aftale gik ud paa, at han i Anledning af, at han havde givet Tørvekontoret Anvisning paa det paagældende Parti Tørv, enten af Tørvekontoret skulde oppebære en Provision af 5 Kr pr Ton for hele Partiet, eller at han skulde have udleveret 400 Tons Tørv, som han eventuelt kunde sælge til en herværende Fabrik for 86 Kr pr Ton, hvorved han vilde kunne indtjene sin Provision. Forinden dette Salg kunde finde Sted, skulde der imidlertid fremsendes en Prøvevogn. Efter Anmodning fra Tørvekontoret gik han ind paa at modtage 5 Vognladninger som Prøvevogne, men da Tørvene i disse var vaade, gik Salget til den herværende Fabrik ikke i Orden, og hermed bortfaldt Spørgsmaalet om at aftage yderligere Tørv.

Indehaveren af Tørvekontoret Brostrøm har heroverfor bestemt bestridt, at der mellem ham og Bornhøj Nielsen har været Tale om, at Bornhøj Nielsen skulde oppebære nogen Provision. Et Krav om Provision er af Bornhøj Nielsen først omtalt i en Skrivelse af 17 December f A.

Det maa antages, at begge Parter, da Aftalen mellem dem blev truffet, er gaaet ud fra, at der ikke vilde være forbundet nogen Vanskelighed med at sælge de paagældende Tørv med Fortjeneste, naar Dispensationen for Jærnbanevogne kunde opnaas, saaledes at Tørvene kunde overføres til København. Den af Tørvekontoret givne Fremstilling, hvorefter Tørvene skulde deles mellem dem og Bornhøj Nielsen, idet Tørvekontoret kunde skaffe den fornødne Dispensation, medens Bornhøj Nielsen kunde fremskaffe Tørvene, har paa Forhaand Sandsynligheden for sig. Bornhøj Nielsens Sagsfremstilling, hvorefter han skulde have Valget imellem en Provision af 5 pCt af hele Partiet eller at faa leveret Halvdelen af Partiet heri Byen til en nærmere fastsat Pris, synes i sig selv lidet rimelig, da han efter sit eget Anbringende, selv om han for Halvdelen af Partiet opnaaede den af ham anførte Pris, herved kun vilde opnaa at faa samme Fortjeneste, som han vilde kunne opnaa som Provision uden noget yderligere Arbejde og uden den Risiko, der maatte være forbundet med Videresalg. Kort Tid efter at Købet af Tørvene havde fundet Sted, indtraf der uventet et Prisfald paa Kul og Kokes, og Efterspørgslen efter Tørv blev herefter betydeligt nedsat. Der ligger heri tilstrækkelig Forklaring paa, at Bornhøj Nielsen ikke ønskede at underskrive Slutsedlen af 18 November, da denne blev tilstillet ham. Bornhøj Nielsen har anbragt, at han, efter Modtagelsen af denne Slutseddel, telefonisk reklamerede overfor Tørvekontoret og gjorde gældende, at han ikke havde købt de 400 Tons Tørv. Efter det Foreliggende maa det antages, at en Telefonsamtale har fundet Sted, men det er ikke nærmere oplyst, hvornaar denne har fundet

Sted, eller hvilket Indhold den har haft. Bornhøj Nielsen har ikke godtgjort, at der mellem ham og Tørvekontoret har været truffet nogen Aftale om, at han skulde oppebære Provision i Anledning af Købet af de 800 Tons Tørv, og imod at en saadan Aftale har foreligget, taler ogsaa den Omstændighed, at Bornhøj Nielsen ikke ved Udbetaling af 2000 Kr. à Konto paa Købesummen for de til ham leverede 5 Vognladninger Tørv har taget noget Forbehold overfor Tørvekontoret, uagtet han, saafremt hans Anbringende var rigtigt, havde et større Modkrav paa Provision mod Tørvekontoret. Endvidere har Tørvekontoret uimod sagt anført, at Bornhøj Nielsen tidligere har været Køber hos Tørvekontoret, men aldrig har været Agent for dette.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger, derunder ogsaa de af Parterne for Retten afgivne Forklaringer, maa det antages, at Bornhøj Nielsen overfor Tørvekontoret har betinget sig Ret til at overtage Halvdelen af det anførte Parti Tørv, som af Tørvekontoret anført. Bornhøj Nielsen findes under disse Omstændigheder ikke overfor Tørvekontoret at kunne undrage sig at aftage Halvdelen af de købte Tørv, og da der ikke foreligger Bevis for, at Tørvene, der har været besigtiget baade af Bornhøj Nielsen og Tørvekontoret, har været ukontraktmæssige, findes Bornhøj Nielsen at maatte være pligtig til saavel at betale Kr 994,50 med Renter som paastaet som Restkøbesummen for de Tørv, han har faaet leveret, som at aftage yderligere 345 Tons Tørv, som af Tørvekontoret paastaet. Den af Tørvekontoret nedlagte Paastand vil derfor i det Hele være at tage til Følge. Sagens Omkostninger findes Bornhøj Nielsen at burde godtgøre Tørvekontoret med 500 Kr.

R 127/1922.

Rigsadvokaten

mod

Marius Laurits Petersen (Aagesen),

der tiltales for falsk Partsed.

Østre Landsrets Dom af 16 Marts 1922: Tiltalte Marius Laurits Petersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører A Lemming, 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Saa vel Tiltalte som Anna Marie Kastrup Hansen har under Domsforhandlingen for Højesteret paany afgivet Forklaring i Sagen.

Efter Alt, hvad der foreligger, og under særligt Hensyn til, at den af Anna Marie Kastrup Hansen afgivne Forklaring paa væsentlige Punkter er bestyrket ved det iøvrigt Oplyste, maa det anses som godtgjort, at den af Tiltalte den 29 Marts 1920 aflagte Ed er falsk. Idet det herefter maa billiges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 150, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Marius Laurits Petersen til Højesteretssagfører Aa-gesen 120 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten for Nykøbing Falster Købstad m v forberedte Sag tiltales Marius Laurits Petersen, der er født den 23 Marts 1896 og ikke forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 20 Januar d A til Straf for falsk Partsed ved den 29 Marts 1920 inden Retten i Nykøbing Falster m v under en af Anna Marie Kastrup Hansen mod ham anlagt Sag angaaende Paterniteten til det af hende den 23 November 1919 fødte Pigebarn Grethe Amalie Hansen med sin Ed at have bekræftet, at han ingensinde har haft Samleje med Anna Marie Kastrup Hansen.

Tiltalte har vedblivende nægtet nogensinde at have haft Samleje med Anna Marie Kastrup Hansen, men har erkendt, at han paa Avlingstiden har kendt hende og nogle Gange besøgt hende paa hendes Værelse, hvor han ogsaa har været alene med hende og siddet og kysset og krammet hende, samt at han har skjult for hende, at han var forlovet. Han trak sig pludselig tilbage fra hende og undlod at besvare hendes senere skriftlige Henvendelser til ham, i hvilke hun omtalte, at hun var frugtsommelig ved ham.

Anna Marie Kastrup Hansen har om sit Forhold til Tiltalte givet en detailleret Fremstilling af, hvorledes deres Forhold udviklede sig fra deres første Bekendtskab i Januar 1919, indtil den 23 Februar s A, da han ikke senere lod høre fra sig, efter at han havde haft Samleje med hende paa hendes Værelse, ved hvilken Lejlighed hun udtalte Frygt for at være blevet besvangret, hvortil han svarede: Havde jeg bare aldrig gjort det. Hun har særlig forklaret, at hun aldrig tidligere, ej heller paa Avlingstiden, har haft Samleje med nogen Anden, og at Tiltalte ved deres første Samleje, der smertede hende, gjorde en Bemærkning i den Anledning.

Hun har afgivet Forklaring saavel for Underretten som for Landsretten, og saavel hendes Person som hendes Forklaring bærer helt igennem Troværdighedens Præg, ligesom hendes Forklaringer er bestyrkede paa de Punkter, hvor det overhovedet har været muligt at tilvejebringe yderligere Oplysninger.

Det maa herefter anses for bevist, at Tiltalte har haft Samleje med hende som af hende forklaret, og at den af ham aflagte Ed saaledes er falsk.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 150 med en Straf, der bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Onsdag den 28 Juni.

Ved Højesterets Dom i Sag R 200/1922 (**Rigsadvokaten mod Alfred Peter Hansen**) blev Tiltalte for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 257 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

R 130/1922.

Rigsadvokaten

mod

Søren Madsen Farsø (Trolle),

der tiltales for Mened.

Vestre Landsrets Dom af 9 Marts 1922: Tiltalte Søren Madsen Farsø bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 2½ Aar. Saa udreder han og Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til Forsvareren for Landsretten, Overretssagfører Dahl, 150 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Saa vel Tiltalte som Ane Mette Jensen har under Domsforhandlingen for Højesteret paany afgivet Forklaring i Sagen.

Overfor Tiltaltes Benægtelse kan det ikke anses godtgjort, at den af ham den 8 Februar 1921 aflagte Ed er falsk.

Tiltalte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Søren Madsen Farsø bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær samt i Salær til Højesterets-

sagfører Trolle 200 Kroner, uddedes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Søren Madsen Farsø ifølge Anklageskrift af 25 November 1921 sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 150 for Mened ved den 8 Februar 1921 inden Ning og Hasle m fl Herreders Ret under en mod ham anlagt Paternitetssag mod bedre Vidende at have aflagt Ed paa ikke at have haft Samleje med ugift Ane Mette Jensen af Skrejrup til en saadan Tid, at han kunde være Fader til det Barn, hun ventede at føde, da foreløbig Dom blev afsagt den 17 November 1920. Barnet er født den 15 December 1920 og navngivet Villy Jensen.

Tiltalte er født den 17 Marts 1884 og ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Tiltalte har benægtet at have gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold og hævdede, at den af ham aflagte Ed ikke er falsk, idet han ingensinde har haft kønsligt Samkvem af nogen Art med Ane Jensen. Yderligere har Tiltalte anbragt, at han overhovedet aldrig har forsøgt nogensomhelst Tilnærmelse til Pigen eller lovet hende Ægteskab.

Ane Jensen har under Sagen afgivet en edelig Forklaring, som gaar ud paa Følgende: Efter at hun en af de første Dage i November Maaned 1919 paa Tiltaltes indstændige Opfordring havde tiltraadt sin Plads hos denne, begyndte han snart at vise sig inladende overfor hende; i Slutningen af November eller Begyndelsen af December begyndte Tiltalte derhos at tale om Giftermaal og foreslog, at de skulde giftes til Jul. Ane Jensen, der var villig til at ægte Tiltalte, for hvem hun havde fattet Tilbøjelighed, sagde hertil, at hun syntes, at de skulde vente til Foraaret, og der blev da ikke truffet nogen nærmere Aftale mellem dem, men om Aftenen den 27 December, da Ane Jensen kom ind i sit Værelse, laa Tiltalte afklædt i hendes Seng, og hun, der tidligere havde afslaaet Anmodninger fra ham om Samleje, følte sig nu overrumplet og gik afklædt i Seng til ham, hvorpaa de første Gang plejede Samleje. Dette gentog de derpaa med een eller to Ugers Mellemrum, indtil hun den 6 Juni 1920 frattraadte sin Plads hos Tiltalte. Lige før Afrejsen talte Ane Jensen med Tiltalte om, at hun var i Omstændigheder, og hertil svarede han, at naar det var saadan, kunde han betale for det. Ane Jensen har endelig udsagt, at hun aldrig har haft Samleje med nogen anden Mand og derfor er sikker paa, at Tiltalte er Fader til hendes Barn.

Ifølge Sagens Oplysninger overtog Tiltalte, som tidligere sammen med sin gamle Moder havde beboet en Villalejlighed i Aabyhøj, sin Gaard kort Tid før den 1 November 1919, og da han i den Anledning trængte til en Husbestyrerinde, udviste han megen Iver for at bevæge Ane Jensen, hvem han i Forvejen kendte, til at modtage Pladsen. Det var et Ønske hos Tiltaltes Moder, der flyttede med ham til Gaarden,

at han skulde gifte sig, og godt en Maaned efter, at Ane Jensen var taget bort, indgik Tiltalte Ægteskab med den Husholderske, som afløste hende. Ved Ane Jensens Ankomst til Gaarden anviste Tiltalte hende som Soveværelse et Kammer, der var saaledes beliggende, at der dertil kun var Adgang gennem Tiltaltes Soveværelse ad en Dør, som ikke kunde aflaaes, hvad Tiltalte dog ikke forud vil have vidst. Ane Jensen benyttede dette Værelse som Sovested, saalænge hun var i Pladsen. Hun, der i November 1919 var 29 Aar gammel, bliver af flere under Sagen afhørte Vidner, som har kendt hende nøje, betegnet som en sædelig Pige, der altid har været tilbageholdende overfor Mænd, og den eneste Karl, der har tjent sammen med hende paa Tiltaltes Ejendom, Ejnar Severin Philipsen, der er ca 12 Aar yngre end hun, og som altsaa dengang kun var 17 Aar gammel, har edelig forklaret, at han aldrig har haft kønsligt Samkvem med hende, hvorhos han har udsagt, at Tiltaltes Moder en eller to Gange har ytret til ham, at Tiltalte og Ane lige saa godt kunde gifte sig som »at gaa saadan«. Endelig har han forklaret, at han en Vintermorgen, da han gik forbi Køkkenvinduerne, saae, at Tiltalte og Ane stod ude i Køkkenet med Armene om hinanden og kyssedes.

Paa Anklagemyndighedens Foranledning har der til Centralbureauet for Identifikation i København været indsendt Fingeraftryk af Barnet Villy Jensen, Ane Jensen og 10 Mænd, hvoriblandt Tiltalte. Uden at Bureauet havde Kendskab til, fra hvem de 10 sidste Aftryk hidrørte, blev et enkelt af disse ved Bureauets Undersøgelse udpeget som havende en ganske overvejende Lighed med Barnets, medens Moderens Aftryk ingen Lighedspunkter frembød. Det saaledes udpegede Aftryk konstateredes af Undersøgelseretten at være det fra Tiltalte hidrørende. Paa Foranledning af Forsvareren for Landsretten er senere nævnte Philipsens Fingeraftryk ligeledes tilstillet Bureauet, og dette har herom

Trykfejl og Rettelser.

- S 75 L 6 f n: Indhold, læs Forhold.
 S 77 L 5 f o: hun, læs kun.
 S 177 L 9 f o: efter Høy tilføjes: (Henriques).
 S 177 L 12 f o: efter Konkursbo tilføjes: (Trolle). Sagen behandlet skriftligt.
 S 189 L 4 f o: »Partiet solgt« udgaar.
 S 189 L 5 f o: efter »telegrafisk« indføjes: »Partiet solgt«.
 S 195 L 4 f o: efter Dødsbo tilføjes: (Trolle).
 S 195 L 6 f o: efter Larsen tilføjes: (Fich).
 S 198 L 6—7 f n: Domsforhandling, læs Domsforhandlingen.

Færdig fra Trykkeriet den 12 Juli.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 13.

Onsdag den 28 Juni.

udtalt, at bemeldte Aftryk frembyder Lighedspunkter med Barnets i betydelig ringere Grad end det Aftryk, der er oplyst at hidrøre fra Tiltalte, men dog i væsentlig højere Grad end noget af de 9 andre førstindsendte. Som Resultat af sin Undersøgelse har Forstanderen for oftnævnte Bureau, Jens Nielsen Bugge, som Vidne forklaret, at han ikke tør fastslaa, at der bestaar et Slægtskab mellem Barnet og Tiltalte, men at der er en ikke ringe Sandsynlighed for, at et saadant Slægtskabsforhold kan være til Stede.

For Landsretten har Tiltalte og Ane Jensen afgivet personlig Forklaring, hvorunder de, efter at være stillede overfor hinanden, hver især har fastholdt Rigtigheden af deres foran gengivne Udsagn. Naar imidlertid henses til, hvad ovenfor er anført om alle foreliggende Forhold i Forbindelse med, at Pigens Forklaring efter hendes hele Fremtræden bar Præg af større Troværdighed end Tiltaltes, og at det maa forekomme Retten ganske usandsynligt, at Forklaringen skulde være opdigtet, maa der gaas ud fra, at Tiltalte har haft Samleje med Ane Jensen paa de af hende omforklarede Tidspunkter. Herefter findes det tilstrækkeligt godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i den ham paasigtede Forbrydelse, og han vil saaledes for sit ommeldte Forhold være at anse efter Straffelovens § 150 med en Straf, som findes at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2½ Aar.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 150 Kr.

Torsdag den 29 Juni.

Ved Højesterets Dom i Sag R 191/1922 (**Rigsadvokaten mod Poul Alfred Christian Louis Sivertsen**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet groft Tyveri i Medfør af Straffelovens § 230, II, jfr § 64, anset med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 234/1922 (**Rigsadvokaten mod Orla Julius Christiansen**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet groft Tyveri i Medfør af Straffelovens § 230, II, anset med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Fredag den 30 Juni.

R 511/1921. Maskinhandler **M Bjerre** (Cohn)
 mod
Rask Mølle Elektricitetsværk (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Vanhjemmelsansvar for en solgt Oliemotor.

Østre Landsrets Dom af 28 November 1921: Sagsøgte, Maskinfabrikant M Bjerre, bør til Sagsøgeren, Rask Mølle Elektricitetsværk, betale de paastævnte 1700 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 17 August 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afgiselse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende Oplysninger er den i Sagen omhandlede Oliemotor solgt til Indstævnte af Mortensen, og det er ikke bevist, at Appellanten, der med Mortensens Samtykke som Afdrag paa sit Tilgodehavende hos denne modtog Købesummen, ved Handlens Afslutning eller senere er indtraadt i Sælgerens Forpligtelser bortset fra en af ham med Hensyn til Motorens Konstruktion og Materiale afgivet Garantierklæring, idet dette navnlig ikke kan sluttes af de i Brevet af 23 Maj 1919 brugte Udtryk. Som Følge heraf vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde for Indstævntes Tiltale.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Maskinhandler M Bjerre, bør for Tiltale af Indstævnte, Rask Mølle Elektricitetsværk, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Foraaret 1919 købte Sagsøgeren, Rask Mølle Elektricitetsværk, en Oliemotor mærket »Fenix« for 1700 Kr og samtidig solgte Sagsøgeren en Vindmotor; Handlerne afsluttedes med Fabrikant C Mortensen; men det var Sagsøgte, Maskinhandler M Bjerre, Nyborg, der afsendte Oliemotoren, betalte Købesummen for Vindmotoren, modtog Betaling for Oliemotoren og afgav Kvittering herfor samt en Garantierklæring for Motoren. Det viste sig imidlertid senere, at Grosserer Adler havde solgt den omhandlede Oliemotor til Mortensen paa Afbetaling og med Forbehold af Ejendomsretten, og da Mortensen ikke erlagde de stipulerede Afdrag, blev Sælgeren trods Sagsøgerens Protest ved Dekret af 11 Juni 1921 af Fogden for Voer og Nim Herreder samt Stenballegaard Birk indsat i Besiddelsen af Oliemotoren.

Under denne ved Retten for Nyborg Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren paastaaet Sagsøgte dømt til Tilbagebetaling af 1700 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato der 17 August 1921.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han anfører, at det var Fabrikant Mortensen, der solgte Sagsøgeren Motoren. Sagsøgte, der havde laant Mortensen Penge til at indløse Fragtbrevet, havde som Sikkerhed betinget sig Ret til at oppebære Købesummen.

Efter alt det Foreliggende navnlig et Brev fra Sagsøgte af 23 Maj 1919, hvori han hævder, at Motoren er hans, da han har betalt den for Mortensen og afsendt den for sin Regning, maa det anses for godtgjort, at det er Sagsøgte, der er optraadt som Sælger, hvorfor Vanhjemmelsansvaret ogsaa paahviler denne. Sagsøgerens Paastand vil heretter være at tage tilfølgende, saaledes at Sgens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

R 227/1921. Aktieselskabet **Tegl** (Holten-Bechtolsheim)

mod

Ingeniør, cand polyt **I M Wulff** (Meyer),

betræffende Indstævntes Krav paa Erstatning for uberettiget Afskedigelse.

Østre Landsrets Dom af 19 Maj 1922: Sagsøgte, A/S »Tegl«, bør til Sagsøgeren, Ingeniør, cand polyt I M Wulff, betale 12 800 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 31 Marts 1919, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 800 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom:

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Proceduren for Højesteret har Appellanten, Aktieselskabet Tegl, fratrukket saavel Anbringendet om, at Selskabet har været berettiget til at afskedige Indstævnte paa Grund af væsentlige Misligholdelser af Kontrakten fra hans Side, som Anbringendet om, at Selskabet skulde have et Erstatningskrav mod Indstævnte i Anledning af, at denne under Salgsforhandlingerne om de to Teglværker skal have opgivet Værkernes Produktionsevne til 6 Millioner Sten aarlig.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, ved hvilke intet Væsentligt findes at bemærke, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog saaledes, at der kun vil være at beregne Renter af det Indstævnte tilkendte Beløb fra den 31 Marts 1921.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Renterne beregnes at løbe fra den 31 Marts 1921.

Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Tegl, til Indstævnte, Ingeniør, cand polyt I M Wulff, med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Stiftelsesoverenskomst af 9 Juli 1918 vedtog Grossererne H H E Borring og C I Olsen, Købmand M Kott samt Ingeniør, cand polyt I M Wulff at oprette et Aktieselskab, kaldet »Tegl«, med det Formaal at overtage og fortsætte Driften af de Sidstnævnte tilhørende Teglværker i Dønnevælde og Helsingø med dertil hørende Mosebrug og Tørvetilvirkning samt Avisbrug og dermed i Forbindelse staaende Virksomhed. Teglværkerne var i Aaret 1917 af Vurderingsmænd for Kreditforeningen for industrielle Ejendomme vurderet til ialt 499 650 Kr, og deres Ejendomsskyldværdi androg ialt 172 400 Kr, medens Mosebruget med Tilbehør maa antages at have haft en Værdi af ca 53 000 Kr. Købesummen var 325 000 Kr og skulde berigtiges saaledes, at Aktieselskabet overtog Prioriteter til Paalydende 111 000 Kr, betalte kon-

tant 114 000 Kr og udstedte Aktier til Wulff til et Beløb af 100 000 Kr. Ved Kontrakt af samme Dato engagerede Selskabet Wulff til som Direktør at overtage den tekniske Ledelse af de ommeldte Teglværker, og forestaa den daglige Drift, derunder det lokale Salg og dertil hørende Dispositioner; til betydelige lokale Salg og Dispositioner, derunder Indkøb, skulde han indhente Bestyrelsens Samtykke.

Det øvrige Salg skulde ledes fra Selskabets Salgskontor i København, til hvilket Wulff ugentlig skulde indsende Kasseuddrag og alle indgaaede Beløb med Fradrag af det til løbende Udgifter Fornødne. I Kontrakten bestemmes endvidere bl a, at Wulff skulde være berettiget til at engagere og afskedige det efter hans Skøn fornødne Arbejdspersonale, dog uden Bestyrelsens Samtykke ikke med længere Opsigelsesvarsel end 3 Maaneder, medens Kontorpersonalet, derunder eventuelt ogsaa lokal Bogholder, skulde antages og afskediges af Bestyrelsen. Som Vederlag skulde han, der var forpligtet til at deltage i Bestyrelsesmøder, saa ofte han af Bestyrelsen blev anmodet herom, og til at vie Selskabet al sin Tid og al sin Arbejdskraft og ikke maatte drive nogen anden Virksomhed, have foruden Tantième 7200 Kr aarlig, at udbetale med 600 Kr maanedlig forud, første Gang for Juli Maaned 1918. Endvidere overlodes ham den i Dønnevælde værende Direktørbolig til Beboelse og lokalt Kontor med fri Brændsel og Belysning samt fri Benyttelse til sin Husholdning af Ejendommens Naturalier, saaledes at han var forpligtet til at bo der i Sæsontiden saavel til enhver Tid udenfor denne, som Bestyrelsen fandt fornødent. I Kontraktens § 6 hedder det derhos:

»Hr Wulff er pligtig til som Sikkerhed for Opfyldelsen af sine Forpligtelser saavel ifølge nærværende Kontrakt som ifølge Salget af sine Værker til Selskabet hos Bestyrelsen at deponere 60 000 Kr af sine Aktier i Selskabet, hvoraf der, saafremt der ikke kan paavises ham nogen væsenlig Misligholdelse udleveres ham Aktier til Paalydende 15 000 Kr den 1 Maj 1919 og ligeledes 15 000 Kr Aktier den 1 November 1919. De øvrige 30 000 Kr Aktier forbliver derimod deponerede hos Bestyrelsen, saalænge denne Kontrakt er i Kraft«.

Og ifølge Kontraktens § 10 skulde de af Wulff deponerede Aktier ogsaa tjene som Sikkerhed for

a) at Værkerne kan drives med halvt Tørv og halvt Kul. Skulde dette ikke kunne gennemføres, garanterer Hr Wulff Aktionæerne et Minimumsudbytte stort 8 pCt aarligt,

b) At saavel Igangsætningen som Driften kan foregaa uden Standsning, idet dog enhver force majeure maa tages i Betragtning, og at Hr Wulff er berettiget til for Selskabets Regning at anvende indtil Kr 1000 til Eftersyn ved Igangsætningen«.

Kontrakten kunde hver af Parterne opsige med $\frac{3}{4}$ Aars Varsel til en 1 Januar, dog ikke før til 1 Januar 1922, hvorhos den ene Part, naar den anden gjorde sig skyldig i gentagen eller væsenlig Misligholdelse, kunde forlange den hævet straks og uden Opsigelse, »saafremt Forlangende derom fremsættes inden 4 Uger, efter at Misligholdelsen er kommen til Vedkommendes Kundskab«.

Under Anbringende af, at Selskabets Bestyrelse i et Møde den 7 No-

vember 1919 har forlangt, at han skulde fratræde sin Stilling som Direktør straks, idet han dog skulde være til Disposition med mundtlige Oplysninger indtil 1 Februar 1920 og ikke maatte tage anden Stilling inden nævnte Dag, og at Bestyrelsen i Januar 1920 faktisk ansatte den af ham i sin Tid som Forvalter antagne Kaptajn Meyn som administrerende Direktør, idet det kun blev overladt ham (Wulff) at udføre almindeligt Kontorarbejde, hvorimod han nedlagde Protest, søger Ingeniør Wulff under denne Sag A/S »Tegl« til Betaling dels af konstant Gage for Tiden fra 1 Februar 1920 til 1 Januar 1922 = 13 800 Kr, dels af Godtgørelse for Bolig med tilhørende Emolumenter, som han anslaa til 400 Kr maanedlig — for Aarene 1920 og 1921 = 9600 Kr eller ialt 23 400 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 31 Marts 1921, til Betaling sker.

Selskabet paastaar sig frifundet, idet det gør gældende, at der paa Mødet den 7 November 1919 ikke blev givet Wulff nogen egentlig Opsigelse, hvorimod der kun var Tale om en venskabelig Ophævelse eller Opløsning af Forholdet; heller ikke senere har Selskabet ifølge sin Fremstilling udvist noget Forhold, som kunde beføje Wulff til at anse sig afskediget.

Om hvad der passerede paa Mødet den 7 November 1919 har Overretssagfører G Oppenheim, paa hvis Kontor Mødet blev afholdt, i en Erklæring af 24 Januar 1921 udtalt, at Selskabets Bestyrelse, repræsenteret ved D'Herrer Borrings og Kott, meddelte Wulff, at man ansaa det for aldeles nødvendigt at skille sig af med ham, og at man forlangte hans Fratræden som Direktør for Selskabet straks, dog at han skulde være til Disposition med mundtlige Oplysninger indtil 1 Februar 1920 og ikke maatte tage anden Stilling inden den Tid, alt i Overensstemmelse med nærmere angivne Vilkaar, hvoriblandt at man tilsagde ham Gage 600 Kr maanedlig for Aaret 1920 samt Køb af 20 000 Kr af hans Aktier til pari Kurs, saafremt han kunde faa Henstand med hans Debet 50 000 Kr til Privatbanken. Endvidere hedder det i Erklæringen:

»Da det ogsaa ved Omtale af et muligt Salg af Aktieselskabet til Kommunen blev udtalt, at man vilde søge at faa Dem med, og at man ikke behøvede at sige Magistraten, at De var afskediget, kan jeg godt forstaa, at De maatte betragte Dem som afskediget, selv om der ikke forelaa nogen formel Opsigelse, og selv om De ikke i Mødet erklærede Dem enig i de opstillede 8 Betingelser«.

Ved Kontrakt af 30 December 1919 engagerede Selskabet Kaptajn I C Meyn til som Inspektør at bistaa med Ledelsen af den daglige Drift af Dønnævælde Teglværk og — hvis Selskabet forlangte det — ogsaa Helsing Teglværk med alt Tilhørende, derunder bl a Landbruget og Tørfabrikationen. Kaptajn Meyn var tiltraadt sin Stilling den 1 April s A i Henhold til en mellem ham og Wulff paa Selskabets Vegne oprettet Kontrakt af 25 Marts s A. De to Kontrakter er i det Væsenlige enslydende, men medens det i sidstnævnte Kontrakt hedder, at Meyn kontrollerer alt i Virksomheden forefaldende Arbejde efter Samraad med Wulff, lyder Kontrakten af 30 December paa »efter Samraad med Selskabet«, hvorhos Kontrakten af 25 Marts kun havde Hensyn til Dønne-

vælde Teglværk. Ifølge begge Kontrakter kunde Meyn opsiges og opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1 Februar og 1 Marts, men ifølge Kontrakten af 25 Marts 1917 tillige til en 1 Januar og tidligst til 1 Januar 1921.

I Skrivelse af 22 Januar 1920 meddelte Selskabet Wulff, at det i et Bestyrelsesmøde Dagen iforvejen blev vedtaget, at fremtidig enhver Bogførsel, Korrespondance etc skulde finde Sted paa Salgskontoret i København, og at Bestyrelsen i den Anledning havde anmodet Kaptajn Meyn og Bestyreren af Helsing Teglværk, Clasen, om fremtidig at indsende alle Rapporter med Bilag direkte til Salgskontoret, hvorhos Bestyrelsen anmodede Wulff om aldeles omgaaende at tilstille den alt, hvad der maatte være i hans Besiddelse af Selskabets Papirer. Til-lige anmodedes han om daglig at foretage paa Salgskontoret det For-nødne vedrørende Bogførsel og Korrespondance i Samraad med Besty-relsen og komme tilstede paa Kontoret næste Dag. Wulff efterkom ikke Opfordringen, og i Skrivelse af 27 s M protesterede han bestemt mod Indholdet af Bestyrelsens nævnte Skrivelse som ganske stridende mod de Forudsætninger og Betingelser, paa hvilke han i sin Tid gik med til Dannelsen af A/S »Tegl« og til Overdragelsen af hans Teglværker til dette.

Der maa nu gives Wulff Medhold i, at han efter Bestyrelsens Optræden navnlig paa Mødet den 7 November 1919 og efter Indholdet af dens Skrivelse af 22 Januar 1920 har haft Føje til at betragte sig som afskediget som Direktør for Selskabet; i alt Fald blev hans Stil-ling ved Fordringerne i Bestyrelsens nævnte Skrivelse i saa væsenlig Grad forandret, at han ifølge sin Kontrakt med Bestyrelsen ikke var pligtig at finde sig heri og derfor berettiget til uden Opsigelse at fra-træde sin Stilling.

Selskabet har imidlertid gjort gældende, at det har været beret-tiget til at afskedige Wulff paa Grund af væsenlige Misligholdelser fra hans Side, og det har i saa Henseende opregnet en Række Punkter, paa hvilke Wulff i væsenlig Grad skal have tilsidesat sine Pligter overfor Selskabet. Det er dog herimod af Wulff uimodsagt hævdet, at Bestyrelsen paa ovennævnte Tidspunkt (December 1919 og Januar 1920) i det Væsenlige kun bebrejdede ham,

- 1) at han ikke forlængst havde sørget for, at en Prioritet, stor 50 000 Kr — bestaaende af en Akkomodationsobligation, som han havde pantsat i Privatbanken jfr ovenfor — kunde blive overtaget af Aktieselskabet, saaledes som aftalt ved Overdragelsen af Teglværkerne til Selskabet,
- 2) at han til Trods for fast Aftale herom ikke hver Maaned havde indsendt Skemaer over Produktionen og den udbetalte Arbejds løn, saa-ledes at Bestyrelsen aldrig har kunnet faa nogen Oversigt over Pro-duktionen og Driftsomkostningerne,
- 3) at han uden Bestyrelsens Samtykke var Sekretær i Vestsjællands Teglværksforening, hvilket Arbejde tog ham megen Tid og bevirkede, at han forsømte sit Arbejde for Selskabet,
- 4) at han i hele Sæsonen 1919 kun var 2—3 Gange paa Helsing Teglværk, skønt han boede paa Dønnevælde, der kun ligger et Kvarters Tid fra Helsing, naar Vejen tilbagelægges pr Cykel,

5) at han havde forsømt sin Pligt at indsende Indberetninger til Myn-
dighederne, og

6) at han egenmægtigt og uden Konference med Bestyrelsen havde
engageret Kaptajn Meyn som Inspektør med længere Opsigelsesvarsel,
end han (Wulff) var bemyndiget til ifølge sin Kontrakt.

Efter det Oplyste har Wulff imidlertid gjort Bestyrelsen bekendt
med, at Meyn var antaget som Inspektør, og han har hævdet, at Kon-
trakten med ham blev overleveret Bestyrelsen, hvortil kommer, at
denne som anført senere selv engagerede Meyn omtrent paa samme
Vilkaar, som indeholdtes i den med Wulff afsluttede Kontrakt. Og
hvad angaar Punkt 1) bemærkes, at Wulff bragte det ommeldte For-
hold i Orden den 11 November 1919, og at dette Punkt kun vedrørte
Overdragelsesoverenskomsten angaaende Teglværkerne men ikke hans
Engagement, samt at Selskabet iøvrigt ikke ses at have lidt noget Tab
ved den forsinkede Ordning af Forholdet. Med Hensyn til Punkt 2) hed-
der det i en Udskrift af Forhandlingsprotokollen fra Bestyrelsen, at
der i et Møde den 12 August 1918 blev truffet Aftale med Wulff angaa-
ende Udfærdigelsen af Lister for Arbejdsløn. Saadanne Lister tilstil-
lede Wulff ogsaa Bestyrelsen i Aaret 1918, men maa derefter antages
kun at have indsendt ugentlige Kasseuddrag, hvortil han var forpligtet
ifølge Engagementskontrakten. Han har imidlertid hævdet, at han ikke
kunde overkomme alt det Kontorarbejde, som Bestyrelsen forlangte
af ham, idet han ikke havde nogen Kontormedhjælp og end ikke en
Skrivemaskine.

Hvad angaar Punkt 4) har Wulff hævdet, at han har været paa
Helsing Teglværk mindst 5 à 6 Gange i Sæsonen 1919, og det er
ubestridt, at han daglig stod i telefonisk Forbindelse med Bestyreren
af dette Teglværk. I det Hele findes det mod hans Benægtelse ikke
godtgjort, at han har udvist en saadan Forsømmelighed eller Tilside-
sættelse af sine Pligter, som kunde beføje Bestyrelsen til at afskedige
ham uden Varsel eller gaa frem imod ham, som den gjorde, hvorfor
hans Krav paa Løn for Tiden fra 1 Februar 1920 indtil 1 Januar 1922
og paa Godtgørelse for de med hans Stilling forbundne Emolumenter
maa anses berettiget.

For det Tilfælde, at der maatte blive tilkendt Wulff noget Beløb
hos Selskabet, har dette paastaet et saadant likvideret i de Krav paa
Erstatning, som Selskabet mener at have paa ham, dels i Anledning
af, at han ved Selskabets Start skal have opgivet Værkernes Produ-
ktionsevne til 6 Millioner Sten aarlig, medens den højst skal kunne
sættes til 4 Millioner, hvilket Erstatningskrav ansættes til ca 125 000
Kr, dels i Anledning af daarlig Fabrikation paa Helsing Teglværk,
hvilket Erstatningskrav anslaas til 60 à 70 000 Kr.

I førstnævnte Henseende fremgaar det nu vel af Sagen, at Wulff
under Salgsforhandlingerne bl a fremlagde en Rentabilitetsberegning, i
hvis Begyndelse det hedder, at Værkernes Produktionsevne er 6 Mil-
lioner Sten, inkl Tagsten, Drænrør og andre Varer; men da selve Be-
regningens Indhold og det iøvrigt Oplyste viser, at man kun har regnet
med en Produktion af 4 Millioner Sten, hvilken Produktion, efter hvad
der er uomtvistet, Værkerne kan præstere, vil Selskabet allerede af

denne Grund ikke kunne gøre noget Ansvar gældende mod Wulff for manglende Produktionsevne.

Hvad angaar Fabrikationen paa Helsinges Teglværk, bebrejdes det navnlig Wulff, at han hertil lod anvende daarligt Ler, iblandet Kalk og Grus, hvilket har medført, at der nu henstaar paa Værket $\frac{1}{2}$ Million Sten, som er usælgelige, og at han heller ikke sørgede for, at der var tilstrækkeligt Brændsel, hvilket havde til Følge, at Stenene ofte maatte ombrændes.

To af Retten udmeldte Syns- og Skønsmænd har om nævnte Restlager udtalt, at det ikke kan anses for at være en god og for-svarlig Handelsvare, at Stenene er daarligt behandlede ved Fabrika-tionen, særlig ved Brændingen, at Aarsagen til Manglerne formenes at have ligget i ikke fyldestgørende Tilsyn og efter de mundtlige Oplys-ninger, der er givet, i manglende Brændsel til Brændingen, samt at disse Mangler kunde og burde være undgaaet.

Wulff har herimod uimodsagt hævdet, at han altid rettidig har søgt at sørge for Koks, og at, naar det enkelte Gange ikke lykkedes, skyldtes det Forholdene paa Kulmarkedet. Som Grund til, at han ikke hørte op med at bruge daarligt Ler, har han gjort gældende, at det vilde med-føre en Standsning i Driften, hvis Værket skulde have taget Ler fra en anden Lergrav end den, hvori man var begyndt, og at Bestyrelsen stadig pressede paa med at faa fabrikeret saa mange Sten som muligt, og at han iøvrigt ogsaa ansaa det Ler, som han brugte, for anvendeligt. Han har derhos uimodsagt anført, at han i Efteraaret 1919 raadede Bestyrelsen til at antage et Tilbud om Køb af disse Sten, idet han, da Bestyrelsen erklærede ikke at ville sælge, udtalte, at Stenene ikke blev bedre ved at henstaa. Hans Standpunkt er forsaavidt i Overensstemmelse med, hvad Syns- og Skønsmændene udtaler, nemlig at Teglværkets mangeaarige Ledelse maatte tilraade, at de brændte Sten blev solgt saa hurtigt som muligt, og at Oplagringen i fri Luft blev saa kort som muligt. Det er derhos ubestridt, at Bestyrelsen var bekendt med, at Leret i Helsinges Teglværk var daarligere end i Dønnevælde, at Stenene paa ovennævnte Tidspunkt var fuldt anvendelige, og at intet Tab vilde være indtraadt, hvis Stenene var blevet solgt den Gang, saaledes som Wulff tilraadede.

Under Hensyn hertil, og naar endvidere tages i Betragtning, at et Bestyrelsesmedlem indfandt sig regelmæssigt — en Tid to Gange ugentlig — og tilsaa Driften af Værkerne, og at Wulff selv var interesseret i Aktieselskabet med 100 000 Kr Aktier af den 350 000 Kr store Aktiekapital, findes det betænkeligt at statuere, at han, hvem Bestyrelsen kendte personlig, inden han blev engageret som Direktør, har paa-draget sig noget Erstatningsansvar overfor Selskabet ved manglende Tilsyn og Paapasselighed.

Derimod maa det komme Selskabet tilgode, at Wulff siden 1 Fe-bruar 1920 har haft sin Tid og sin Arbejdskraft til fri Disposition, saa-ledes at den Indtægt, som han maa antages at have haft ved andet Arbejde, maa fragaa i hans Krav paa Selskabet. Denne Indtægt vil efter det Oplyste kunne ansættes til 4000 Kr, og Selskabet vil herefter, idet Godtgørelsen for de med hans Stilling forbundne Emolumenter efter

Omstændighederne ikke findes at kunne sættes til mere end 1500 Kr aarlig, være at dømme til Betaling af 13 800 Kr + 3000 Kr = 16 800 Kr, ÷ 4000 Kr eller 12 800 Kr med Renter som af Wulff paastaet. Endvidere findes det at burde erstatte ham Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Hermed endte første ordinære Session.

Første Ekstrasession.

Mandag den 31 Juli.

Ved Højesterets Dom i Sag R 250/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Hans Laurids Jakobsen**) blev Tiltalte for 4de Gang begaaet groft Tyveri anset efter Straffelovens § 232 II med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

R 9/1922. Købmand **Jacob E Tommerup** (Hansen)

m o d

Parcellist **Ove August Petersens** Konkursbo (Ingen),

betræffende Aikræftelse af en Panteobligation.

Østre Landsrets Dom af 14 November 1920: Den ovennævnte Panteobligation bør i Forhold til Sagsøgeren, Parcellist Ove August Petersens Konkursbo være ugyldig. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte, Købmand Jacob E. Tommerup, Nysted, til Sagsøgeren 350 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne,

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
 Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter
 denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 19 April 1921 udstedte Parcellist Ove August Petersen til Sagsøgte, Købmand Jacob E Tommerup, Nysted, en Obligation, hvorved han til Sikkerhed for tidligere stiftet Gæld til Beløb 2834 Kr 98 Øre gav Panteret næstefter ialt 26 000 Kr i Ejendommen Matr Nr 23 o af Bregninge By, Kettinge Sogn.

Den 3 Juni s A blev Petersens Bo, efter hans egen Begæring taget under Konkursbehandling, og paa Skiftesamling den 16 Juli besluttedes det at anlægge Afkræftelsessøgsmal angaaende Panteobligationen.

Under denne ved Retten for Saksjøbing Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Parcellist Ove August Petersens Konkursbo, paa-staaet den nævnte Panteobligation kendt ugyldig i Forhold til Boet.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Fallenten allerede var insolvent, da han udstedte den ommeldte Panteobligation, og da Sagsøgte ikke har afkræftet Formodningen om, at han var vidende om Fallentens Insolvens, vil der være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand saaledes, at Sagens Omkostninger bestemmes til 350 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 240/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Otto Junius Elver Jørgensen**) blev Tiltalte for Bedrageri anset efter Straffelovens § 251 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Nr 17. Manufakturhandlerske Frøken **M Klemmensen** (Selv)

mod

Murermester **C N K Andreasen** (Selv),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende i Henhold til en Entreprisekontrakt.

Nibe Købstads og Hornum Herreds Rets Dom af 27 December 1919: Kontracitantinden, Manufakturhandlerske Frk M Klemmensen af Svenstrup, bør til Hovedcitanten, Murermester C N K Andreasen af Ellitshøj, betale 7815 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 3 Januar

1918 til Betaling sker og begge Sagers Omkostninger med 150 Kr, medens Hovedcitanten bør for Kontracitantindens Tiltale i Kontrasagen fri at være. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 24 Oktober 1921: Appellantinden, Manufakturhandlerske Frk M Klemmensen, bør til Appellindstævnte, Murermester C N K Andreasen, betale 6985 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 3 Januar 1918, indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at de i Underretten den 17 April 1920 og den 12 Juni s A fremlagte Syns- og Skønsforretninger ikke er skrevet paa stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

I den indankede af Vestre Landsret afsagte Dom er det af de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Appellantinden er pligtig at betale dels Restbeløbet ifølge den mellem Parterne indgaaede Entreprisekontrakt 7150 Kroner uden at have Krav paa Erstatning for Afsavn, dels udførte Ekstraarbejder til et Beløb af 465 Kroner. Hvad dernæst angaar Appellantindens Krav paa Erstatning for Mangler ved Bygningen, er der efter Sagens processuelle Stilling ikke Spørgsmaal om Nedsættelse af de i Dommen under Posterne 2, 4 og 6 Appellantinden tilkendte Beløb af ialt 530 Kroner, og hendes Paastand om Forhøjelse af de under Posterne 2 og 6 tilkendte Beløb, findes af de i Dommen paa disse Punkter anførte Grunde ikke at kunne tages til Følge. Med Hensyn til det under Post 1 omtalte Beløb har det ved en Undersøgelse, der er foretaget under et efter Dommens Afsigelse optaget supplerende Overskøn vist sig, at alle Gulvunderlagene er ukontraktmæssige, og der maa herefter tilkomme Appellantinden hele det omtalte Beløb af 573 Kroner. Idet det derhos skønnes, at Appellantinden maa have Krav paa Erstatning for forskellige under det supplerende Overskøn nærmere omtalte mindre Mangler, findes den hende tilkommende Erstatning i det Hele at kunne bestemmes til 1300 Kroner og det Beløb, der vil være at tilkende Indstævnte hos Appellantinden, bliver herefter 6315 Kroner.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellantinden, Manufakturhandlerske Frøken M Klemmensen, bør til Indstævnte, Murermester C N K Andreasen, betale 6315 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 3 Januar 1918, til Betaling sker.

Sagens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellantinden og Indstævnte hver 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag søger Parterne Hovedcitanten Murermester C N K Andreasen af Ellitshøj Kontracitantinden Manufakturhandlerske Frøken M Klemmensen af Svenstrup hinanden ifølge Hoved-, Kontinuation- og Kontrastævning, og under Hovedsagen har Hovedcitanten paastaet sig tilkendt 7815 Kr, nemlig til Rest paa Entreprisenum for Opførelse af en Ejendom i Svenstrup 7150 Kr og for udført Ekstraarbejde ved samme Ejendom 665 Kr tilligemed Renter af det samlede Beløb, 5 pCt p a eller ifølge Kontinuationssøgsmaalet 6 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 3 Januar 1918, til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst.

Kontracitantinden har paastaet sig frifundet i Hovedsagen mod at betale til Hovedcitanten det af denne paastævnte Beløb med Fradrag af 357 Kr 50 Øre, som hun benægter at skyldte for Ekstraarbejde og endvidere af, hvad der under Kontrasagen maatte blive Kontracitantinden tilkendt, og hun protesterer imod at Kontracitantinden i noget Tilfælde tilpligtes at betale Hovedcitanten Sagsomkostninger eller over 5 pCt Rente. I Kontrasagen paastaar Kontracitantinden sig tillagt hos Hovedcitanten

1. Erstatning fordi Bygningerne ikke var færdige til Aflevering til Brug senest den 1 Juni 1917, for Tiden fra nævnte Dag til Kontraklagens Dato den 30 April 1918 2000 Kr,
2. ligeledes for hvert halve Aar fra 30 April 1918 til Aflevering sker 1000 Kr og forholdsmæssig for mindre Tidsrum end $\frac{1}{2}$ Aar.
3. Erstatning for Mangler, saafremt disse ikke afhjælpes, 1500 Kr. eller subsidiært disse Beløb fastsatte ved uvildige, paa Hovedcitantens Bekostning af Retten udmeldte Mænds Skøn, samt sig tillagt Kontrasagens Omkostninger skadesløst.

Af Sagens Oplysning fremgaar det, at Hovedcitanten ved Entreprisekontrakt af 17 December 1916 paatog sig at opføre en Bygning i Svenstrup for Kontracitantinden til Beboelse og Butik til en samlet Entreprisenum af 8950 Kr og saaledes, at Arbejdet kunde paabegyndes straks og fremmes med al mulig Kraft og saavidt muligt være færdigt den 1 Maj 1917, og Betalingen skulde erlægges med 1800 Kr eftersom Arbejdet skred frem, 800 Kr naar hele Entreprisen var færdig og kontraktmæssig afleveret og Resten i eller efter Juni Termin 1917, naar Laanene var ordnede. Endvidere hedder det i Overenskomsten, at Ekstraregninger udover Entreprisenummen i Almindelighed ikke godkendes, dog at større Afgivelser straks anmeldes for Ejeren, eller den Tilsynshavende, og Prisen for dettes Udførelse fastsættes, da der i modsat Fald intet regnes udover Entreprisenummen.

Efter Kontrakten var det særlige Tilsyn og Ledelsen med Arbejdet overdraget en Arkitekt, der imidlertid som Vidne under Sagen har forklaret, at ifølge en ny Aftale mellem Kontracitantinden og ham skulde

han ikke føre Tilsynet fuldt ud, men han ved ikke, om Hovedcitanten var gjort bekendt hermed, hvad denne benægter.

Arbejdet blev ikke færdigt til den 1 Maj 1917, men dets Aflevering blev efter Kontracitantindens Forklaring ifølge Overenskomst udsat til 1 Juni 1917, medens Hovedcitanten gør gældende, at Fuldførelsen blev udsat, uden at nogen bestemt Tidsfrist blev fastsat, og at Forhalingen delvis skyldtes Kontracitantindens egne Dispositioner, men noget Bevis for hvad den endelige Aftale gik ud paa, er ikke ført. Medens nu Kontracitantinden hævder, at Arbejdet endnu ikke er afleveret, paastaar Hovedcitanten, at Aflevering har fundet Sted, dels derved, at der ingen Indsigelser er rejst fra Tilsynets Side under Arbejdet efterhaanden som dette skred frem, hvilket har Betydning angaaende de fremsatte Anker, vedrørende Bygningernes Fundamentering, Baghusets Beliggenhed, Gulvlisternes Beskaffenhed, Butiksvinduernes Størrelse, Grundvand i Kælderen m v, og dels har Kontracitantinden anerkendt Afleveringen derved, at hun, saaledes som Arkitekten har forklaret, har henvendt sig til ham i Begyndelsen af September 1917 og meddelt, at Andreasen nu havde erklæret Arbejdet for færdigt, men at hun havde nogle Udsættelser at gøre paa Entreprisens Udførelse. Efter Kontracitantindens Begæring meddelte Arkitekten derefter i Skrivelse af 8 September 1917 Hovedcitanten de paagældende Anker og Udsættelser, og nogle Dage efter har Hovedcitanten efter Arkitektens Forklaring telefoneret til ham og bedt ham komme til Svenstrup og sammen med Frk Klemmensen konstatere, at han nu havde efterkommet Skrivelsen paa alle de Punkter, paa hvilke han ansaa den berettiget, men Arkitekten svarede, at dette var han ked af og bad Hovedcitanten om kun at gaa hen til Frk Klemmensen og sige, at nu var han færdig. Dette hævder Hovedcitanten, at han har gjort, og Arkitekten har som Vidne forklaret, at han tror at mindes, at Frk Klemmensen har udtalt, at Andreasen havde været hos hende, men at hun endnu ikke var tilfreds, uden at hun udtalte nærmere, hvad hun ikke var tilfreds med.

Kontracitantinden paastaar, at Hovedcitanten i September slet ikke var færdig med Bygningen, og at han først i November henvendte sig til hende og vilde aflevere nogle Nøgler, som hun erklærede ikke at ville modtage, da hun forlangte Bygningen afleveret efter en af Parterne og Arkitekten afholdt Godkendelsesforretning.

Der maa nu gaas ud fra, at det ikke er godtgjort fra Kontracitantindens Side, at der forelaa nogen Forpligtelse for Hovedcitanten til Arbejdets Aflevering til et bestemt Tidspunkt, saaledes at alene Oversiddelsen af denne Tidsfrist i sig selv kan medføre Erstatningsansvar. Det er dernæst heller ikke godtgjort, at Arbejdets Fuldførelse er trukket ud alene paa Grund af Forhold, der kunde tilregnes Hovedcitanten som medførende Erstatningsansvar, og han vil derfor være at frifinde for den af Kontracitantinden nedlagte Erstatningspaastand for for sildig Aflevering.

Med Hensyn til de paastaaede, under 23 Punkter i Kontrastævningen nærmere angivne Udsættelser og Mangler, maa der gives Hovedcitanten Ret i, at det havde været Kontracitantindens Pligt at paatale en Del af disse under Arbejdets Udførelse, og at hun ved ikke at gøre dette,

har afskaaret sig fra nu at kræve Erstatning derfor. Endvidere havde det været hendes Pligt med Hensyn til andre Udsættelser at konstatere, hvorvidt de maatte være afhjulpet, da Hovedcitanten i September 1917 erklærede, at Manglerne var afhjulpet og at han vilde aflevere Bygningen, og endelig maatte Kontracitantinden, om hun vilde opnaa her under Sagen at faa Hovedcitanten paalagt Erstatning, overfor hans Benægtelse af Manglernes Tilstedeværelse ved Syn og Skøn have søgt konstateret, om og i hvilket Omfang de omhandlede Mangler forefandtes.

I Retsmødet den 18 Oktober d A har Kontracitantinden ogsaa faaet udmeldt Mænd til at syne og skønne over Manglerne, men den 29 November har hendes Modpart protesteret imod, at der ydedes hende yderligere Udsættelse end 8 Dage til Tilsvar, og den 6 December har hendes Sagfører frasagt sig Sagen, hvorefter hun har begæret Udsættelse i 7 Uger for at konferere med en anden Sagfører om Sagen, idet hun, der var utilfreds med den afholdte Syns- og Skønsforretning, ønskede at faa foretaget Oversyn og -Skøn samt Vidneførsel. Denne Udsættelse har Hovedcitanten modsat sig under Hensyn til, at Kontracitantinden havde haft Udsættelse siden 21 Juni 1919 uden at fremme Sagen, og den begærte Udsættelse nægtedes, hvorefter Retten optog Sagen.

Under disse Forhold findes Kontracitantinden at have afskaaret sig fra under Henviisning til de ved Bygningen mulig tilstedeværende Mangler at forholde Hovedcitanten hans resterende Tilgodehavende, og hun vil derfor være at dømme til Betaling af det paastævnte Restbeløb af Entreprisesummen 7150 Kr.

Med Hensyn til Ekstraregningens Beløb angaar det omtvistede Mellemværende 308 Kr, nemlig 200 Kr for Difference paa Tag, der af Kontracitantinden erkendes for anmeldt og godkendt som Overskridelse med 150 Kr, medens Hovedcitanten paastaar at have anmeldt 150 Kr pr 1000 Sten eller ialt 350 Kr. Endvidere angaar den ikke anerkendte Del af Ekstraregningen Efterpudsning af Gipsdækket efter Elektrikerne 50 Kr, Bekostningen ved en Trappe, der skulde ændres, 50 Kr, og Forandring af et Skillerum 8 Kr. Alle disse Poster angaar Arbejder og Leverancer, der efter det Oplyste har været nødvendige for Bygningsarbejdet og delvis er foranlediget ved Kontracitantindens egne Dispositioner, og hun vil derfor være at dømme til at betale dem.

Herefter vil Hovedcitanten være at frifinde i Kontrasagen, medens hans Paastand i Hovedsagen vil være i det Hele at tage til Følge, dog at der kun kan tilkomme ham Renter som oprindelig paastaat 5 pCt p a, medens Kontracitantinden vil have at godtgøre Hovedcitanten saavel Hoved- som Kontrasagens Omkostninger, der efter Omstændighederne findes at kunne ansættes til 150 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt den 27 December 1919 af Retten for Nibe Købstad og Hornum Herred.

Det bemærkes, at Appellantinden i første Instans erkendte at skyldes ialt 357 Kr 50 Øre af det for Ekstraarbejder hos hende indsogte Beløb 665 Kr og saaledes i Hovedsagen paastod sig frifundet for Appelindstævntes Tiltale mod Betaling af 7507 Kr 50 Øre. For Landsretten har Appellantinden, der har gentaget sin Paastand om Erstatning for Forhaling med Husets Aflevering, iøvrigt paastaaet sig i det Hele frifundet for Appelindstævntes Tiltale ialtfald for Tiden, subsidiært frifundet mod Betaling af 4274 Kr 50 Øre, imod hvilken Udvidelse af Paastanden der ikke fra Appelindstævntes Side er protesteret.

Under Sagens Gang for Landsretten har Appellantinden ladet den allerede inden den indankede Doms Afsigelse optagne Syns- og Skønsforretning afhjemle og har ladet optage en Oversyns- og Skønsforretning. Denne gaar ud paa, at Huset i nedennævnte Henseender ikke har været fuldt konditionsmæssigt, og Appellantinden har overensstemmende hermed forsaavidt opgjort sit Erstatningskrav til de vedføjede Beløb:

1) Gulvunderlaget i Stueetagen er spinklere end betinget og mindre heldigt anbragt. Fejlens Afhjælpning vil for alle Underlag i Huset koste.....	573 Kr
2) Gipsningen er daarlig udført, en nødvendig Omgipsning vil koste	380 —
3) Lofttrappens Aabning er for smal. Fejlen kan rettes for....	45 —
4) Tagdækningen af Udhuset er mangelfuldt udført. Fejlen kan rettes for.....	205 —
5) De 3 Butiksvinduer er $3^3/4$ Tomme lavere end betinget. Afhjælpningen heraf vil koste 100 Kr pr Vindue og i hvert Fald er der ved den fejlagtige Anbringelse sparet.....	60 —
6) Panelvæggene i Kvistetagen er revnede som Følge af Fejl i Materiale og Anbringelse. Fejlens Afhjælpning vil koste..	250 Kr.

Med Hensyn til Manglerne under Nr 3 og 5 bemærkes, at det ikke er oplyst, at der paa disse Punkter foreligger nogen Uoverensstemmelse med den Appelindstævnte af vedkommende Arkitekt leverede Tegning og Beskrivelse af Huset, og Appellantindens Paastand kan derfor forsaavidt ikke tages til Følge. Manglen under Nr 4 vil derimod være at godtgøre med det opførte Beløb, medens det med Hensyn til Manglen under Nr 1 findes at maatte tages i Betragtning, at den kun er konstateret i Butiken, og med Hensyn til Manglerne under Nr 2 og 6, at Skaden mulig kan være forøget i den Tid af ca 3 Aar, der ligger mellem Arbejdets Udførelse og Oversyns- og Skønsforretningen, og hvori Huset henstod ubeboet. Erstatningen for disse Mangler findes derfor at kunne fastsættes til henholdsvis 100, 200 og 125 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 20 September 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 14.

Mandag den 31 Juli.

Ved Overskønsforretningen maa det iøvrigt anses godtgjort, at Huset paa en Række andre Punkter saaledes navnlig med Hensyn til Fundamentering og Cementfortovenes Dybde ikke har været fuldt konditions-mæssigt, men da de konstaterede Mangler — for Fundamenteringens Vedkommende efter at den var forstærket ved en Betonstøbning — maa antages at være uden Betydning for Husets Udseende, Soliditet og Brugbarhed, findes Appellantinden — der iøvrigt herudover har fremført en Række ganske ubegrundede Indvendinger mod Huset — ikke herpaa at kunne støtte noget Krav mod Appelindstævnte.

Da samtlige paa pegede Mangler efter Overskønsforretningen har været af mindre Betydning og navnlig ikke har gjort Huset uegnet til Benyttelse, har Appellantinden været uberettiget til at vægre sig ved at modtage dette og maa derfor være pligtig at betale Resten af Entreprisesummen..... 7150 Kr
med Fradrag af fornævnte Beløb ialt 630 —

eller 6520 Kr.

Hvad den af Appelindstævnte indgivne Ekstraregning angaar, er det med Rette i den indankede Dom antaget, at Appellantinden bør betale denne, dog at Appelindstævnte, der for Tagbelægningen har beregnet 350 Kr, ikke findes mod Appellantindens Benægtelse at have godtgjort sin Berettigelse til at beregne mere end 150 Kr herfor. I Ekstraregningens Beløb 665 Kr
bliver herefter at fradrage 200 —

til Rest 465 Kr.

Med Hensyn til det af Appellantinden rejste Krav paa Erstatning for Afsavn af Huset følger det af det Foranførte, at der ikke vil kunne tilkendes hende noget Beløb for Tiden efter Efteraaret 1917, da Huset søgtes afleveret til hende, og da det ikke er godtgjort, at Appelindstævnte har overskredet nogen af ham vedtaget tidligere Afleveringsfrist, vil Appellantindens heromhandlede Paastand i det Hele ikke kunne tages til Følge.

Efter det Anførte vil Appellantinden være at tilpligte at betale Ap-

pelindstævnte 6985 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 3 Januar 1918, til Betaling sker.

Efter Omstændighederne findes Appellantinden derhos at burde godtgøre Appellindstævnte Sagens Omkostninger for begge Retter med 400 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at de i Underretten den 17 April 1920 og den 12 Juni s A fremlagte Syns- og Skønsforretninger ikke er skrevet paa stemplet Papir. Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

R 37/1922. **Købmand N N Berg** (Selv)

m o d

Sagfører **A Ernst** og Dommerfuldmægtig **E Steensen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten har paalagt sig en nærmere betegnet Kautionsforpligtelse.

Vestre Landsrets Dom af 2 December 1921: Indstævnte, Købmand N N Berg, bør til Sagsøgerne, Dommerfuldmægtigene A Ernst og E Steensen, betale 2935 Kr 76 Øre med Renter 6 pCt aarlig af 2855 Kr 36 Øre fra den 11 Juni 1921, indtil Betaling sker. Den forommeldte Arrestforretning bør som lovlig foretaget ved Magt at stande. I Sagsomkostninger betaler Indstævnte til Sagsøgerne 400 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de Højesteret forelagte tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses bevist, at Appellanten har paataget sig den i Dommen omtalte Kautionsforpligtelse. Herefter vil Appellanten overensstemmende med den af ham nedlagte Paastand være at frifinde og den hos ham den 17 Juni 1921 foretagne Arrest at hæve. Forsaavidt Appellanten for Højesteret tillige har gentaget sin i forrige Instans nedlagte Erstatningspaastand, vil denne Paastand, idet den ikke kan anses indbefattet under, hvad der i Ankestævningen er angivet som Ankens Hensigt, derimod ikke kunne tages til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand N N Berg, bør for Tiltale af de Indstævnte, Sagfører A Ernst og Dom-

merfuldmægtig E Steensen, i denne Sag fri at være. Den ovennævnte Arrest bør være ophævet. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte, En for Begge og Begge for En, til Appellanten med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Begyndelsen af Juni 1920 blev Sagsøgerne, Dommerfuldmægtigene A Ernst og E Steensen, begge i Odense, antagne som Inkassatorer ved en Auktion, der efter Begæring af Axel Sørensen, nu af Gjording, og Fabrikant Jørgensen i Odense skulde afholdes i nævnte Købstad over et Automobil af Mærket »Podeus«, saaledes at der efter Auktionen skulde finde en Proces Sted mellem de to Auktionsrekvirenter angaaende Fordelingen af Provenuet. Ved Auktionen, der fandt Sted den 16 Juni 1920, blev der givet Hammerslag til Sørensen paa et Bud af 2900 Kr eller med Tillæg af Omkostninger 3262 Kr 50 Øre, efter at der var forevist Sagsøgeren Ernst en Skrivelse fra Sørensens Svoger og Kurator, Indstævnte, Købmand N N Berg af Gjording. Da Kredittiden udløb — uden at Betaling erlagdes — foretog Sagsøgerne forskellige Henvendelser saavel til Sørensen som til Indstævnte, og der indgik da fra Sørensen en Anmodning om, at Sagen maatte bero, indtil Dom var faldet i den for Odense Købstads Ret verserende Proces mellem Rekvirenterne. Den 4 December 1920 blev der afsagt Dom i denne Sag, hvorved Jørgensen kendtes berettiget til af Auktionsprovenuet at erholde udbetalt 1747 Kř 90 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra 7 Oktober 1920, til Betaling skete, hvilket Beløb Sagsøgerne efter Appelfristens Udløb har udbetalt Jørgensen. Den 22 s M foretog de hos Sørensen en Indsættelsesforretning og satte sig i Besiddelse af Automobilet, der indtil videre forblev staaende hos Maskinhandler Jens Nielsen i Gjording, til hvem Sørensen havde solgt det. For at faa deres Omkostninger og Udlæg dækket, optog Sagsøgerne Forhandlinger med Nielsen om Overtagelse af Automobilet, men da disse Forhandlinger, der strakte sig ind i Marts Maaned 1921, blev resultatløse, fremsatte de Krav overfor Indstævnte om en Opførelse af Mellemværendet med Sørensen, saaledes at Indstævnte kunde overtage Automobilet mod Betaling af Sagsøgernes Omkostninger, der androg ca 3000 Kr. Der udviklede sig derefter i Tiden fra den 27 April 1921 til 6 Juni s A en Brevveksling mellem Sagsøgerne og Indstævnte, under hvilken Sagsøgerne hævdede, at Indstævnte ved den ovennævnte Skrivelse, der, som meldt, var forevist Sagsøgeren Ernst, havde paataget sig en Kaution for, at Sørensen vilde opfylde sin Forpligtelse som Auktionskøber. Foranlediget af en skriftlig Anmodning fra Indstævnte gav Sagsøgerne ham imidlertid Tilladelse til at køre Motorvognen til Odense, idet de samtidig paalagde ham straks at henvende sig til dem.

Han undlod at foretage saadan Henvendelse, men indsatte i Stedet Vognen hos en Automobilhandlende Kjærgaard i Odense til Salg for sin egen Regning. Sagsøgerne lod sig nu Automobilet ved Fogdens Hjælp udlevere fra Kjærgaard og gav ved skriftlig Meddelelse Indstævnte med en kort Frist Valget mellem enten, at de lod Kjærgaard sælge Automobilet bedst muligt for Indstævntes Regning, eller at Indstævnte selv overtog Automobilet for deres Omkostninger, idet de — saafremt han ikke vilde indgaa paa et af disse Alternativer — forbeholdt sig at lade Automobilet bortsælge ved Auktion for hans Regning. Da Sagsøgerne ikke fandt, at Indstævnte svarede tilstrækkelig bestemt herpaa, forelagde de ham til Underskrift en Erklæring, hvorefter Indstævnte skulde anerkende at hæfte som Selvskyldnerkautionist for Sørensen; denne Erklæring nægtede Indstævnte at underskrive, og Sagsøgerne lod derfor under 6 Juni 1921 efter fornøden Bekendtgørelse og Varsel til Berg Automobilet bortsælge ved Auktion, ved hvilken det udbragtes til et Beløb af 550 Kr. Indstævnte blev samme Dag underrettet om Udfaldet, og under 11 s M tilstillede Sagsøgerne ham Opgørelse over hans endelige Tilsvar til dem, udvisende en Saldo af 2855 Kr 36 Øre. Idet Indstævnte nægtede at fyldestgøre Sagsøgerne, lod de under 17 s M foretage Arrest hos ham for nysnævnte Beløb med Tillæg af 80 Kr 40 Øre i Omkostninger m v, og de har derpaa under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af dels 2855 Kr 36 Øre med Renter heraf 6 pCt p a fra den 11 Juni 1921, indtil Betaling sker, dels det nævnte Omkostningsbeløb 80 Kr 40 Øre, hvorhos de har nedlagt Paastand om Arrestforretningens Stadfæstelse. Indstævnte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale, og Arresten ophævet, samt dem tilpligtet at udrede i Erstatning for Tort, Tab og Kreditspilde ved den ulovlige Forretning et Beløb af 5000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 28 Juli 1921, indtil Betaling sker.

Indstævnte har erkendt at have udfærdiget en skriftlig Erklæring, som han medgav Sørensen, da denne rejste til Odense, inden den første Auktion over Automobilet fandt Sted. Det er derhos uomtvistet, at denne Erklæring paa et senere Tidspunkt atter er kommet Indstævnte i Hænde, og at han da har tilintetgjort den.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Indstævnte gjort gældende, at den ommeldte Erklæring alene indeholdt Samtykke fra ham som Kurator til, at Sørensen købte Automobilet, men at han derimod ikke ved Erklæringen havde paataget sig nogen Art af Kautionsfor Sørensens Betaling af Auktionssummen, hvad der efter hans videre Fremstilling ej heller var Grund til, da Sørensen samtidig af en anden Svoger, der var Bestyrer af Vejen Banks Filial i Gjording, havde erholdt udstedt en Erklæring om, at Bankfilialen ansaa ham god for 3000 Kr.

Sagsøgerne har heroverfor hævdet, at der for dem ikke har foreligget mere end eet af de to Beviser, og at dette, som paa Auktionsstedet umiddelbart før Auktionens Begyndelse blev forevist for Sagsøgeren Ernst af Sagfører Strøm i Odense, der da optraadte for og med Sørensen, var et af Indstævnte underskrevet Bevis indeholdende en Kautionserklæring. Sagsøgeren Steensen har i Forbindelse hermed anført,

at Sagsøgeren Ernst straks efter Auktionens Afholdelse meddelte ham, at et saadant Kautionsbevis var ham forevist.

Bemeldte Sagfører Strøm har som Vidne forklaret, at han med Sikkerhed erindrer, at det Dokument, som han før Auktionen foreviste Ernst, men hvis Ordlyd han dog ikke mindes, indeholdt en Kautionsforpligtelse forsynet med Indstævntes Underskrift, og at Garantien for Sørensen derved var i fuldkommen Orden. Strøm har derhos udsagt, at han ikke kan bestride, at Sørensen samtidig foreviste ham et Soliditetsbevis fra en Bank, men da Vidnet, der vidste, at Sørensen intet var værd, ingen Vægt lagde paa et saadant Bevis, »negligerede« han det ganske, og medtog kun det med Bergs Underskrift forsynede Bevis til Auktionen. Under den fornævnte Udleveringsforretning hos Automobilhandler Kjærgaard i Odense blev det fremdeles af denne til Fogedprotokollen oplyst, at Indstævnte, da han indsatte Automobilet hos ham, havde udtalt, at der hæftede en Kautionsforpligtelse paa det, samt at han ønskede at faa et Bud paa Automobilet, hvorved »Kautionsforpligtelsen gerne skulde dækkes, da han skulde betale Resten.«

Efter det Foreliggende har Indstævnte ikke, førend den anden Auktion over Automobilet var afholdt, paa tydelig Maade protesteret overfor Sagsøgerne mod deres gentagne skriftlige Hævdelse af, at han havde paataget sig Kautionsforpligtelsen.

Henset hertil findes det efter Indholdet af de tvende nysnævnte Forklaringer samt efter Sagens øvrige Omstændigheder tilstrækkelig godtgjort, at Indstævnte har paataget sig den ommeldte Kautionsforpligtelse, og da han ikke har rejst Indsigelse mod Størrelsen af de to indsogte Beløb, vil han være at tilpligte at udrede disse, ligesom Arrestforretningen bliver at stadfæste, hvorefter Spørgsmaalet om Erstatning til Indstævnte bortfalder.

Sagens Omkostninger findes Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgerne med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 409/1921. Grosserer **Carl Bechgaard** (Henriques)

m o d

Handelsfirmaet Vejle Kulimport & Trælasthandel (Ingen),

betræffende Appellantens Berettigelse til at annullere en med Indstævnte indgaaet Handel om et Parti Dampkul.

Vestre Landsrets Dom af 27 Sept 1921: Sagsøgte, Grosserer Carl Bechgaard, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet Vejle Kulimport & Trælasthandel, betale 2416 Kr 13 Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 28 September 1920, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke

fremgaar af den for Underretten den 13 Juli 1921 fremlagte Udskrift af Retsbogen for Retten for Ringsted Købstad m v, at den i nævnte Ret den 29 Juni 1921 fremlagte Syns- og Skønforretning har været skrevet paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Selv om det, som antaget i Dommen, ikke er bevist, at Kullene ved Leveringen har udvist en højere Smuldprocent end 70 og en mindre Brandværdi end 5121 Kalorier, findes de forefundne Mangler efter de med Leveringen forbundne Omstændigheder at have haft en saadan Betydning, at Appellanten har været berettiget til at hæve Købet. Han vil herefter være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos denne vil være at tilpligte for hafte Udgifter ved Kullenes Transport m m at betale Appellanten 549 Kroner 50 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 700 Kr.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer Carl Bechgaard, bør for Tiltale af Indstævnte, Handelsfirmaet Vejle Kulimport & Trælasthandel, i denne Sag fri at være. Indstævnte bør til Appellanten betale 549 Kroner 50 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 2 Februar 1921, til Betalingsker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 700 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter den ne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 22 September f A solgte Sagsøgerne, Handelsfirmaet Vejle Kulimport & Trælasthandel i Vejle, 2 Vognladninger Wales unscreened Dampkul til Sagsøgte, Grosserer Carl Bechgaard i Lemvig, for en Pris af 225 Kr pr Ton. Den ene Vognladung, der indeholdt 21½ Ton, beordredes sendt til Ringsted og den anden — med Hensyn til hvilken Handlen senere ophævedes — til Lemvig. Sagsøgte forlangte imidlertid ogsaa Handlen hævet for den førstnævnte Vognladnings Vedkommende, dels fordi en Vognladung højst skulde indeholde 12½ Ton, dels fordi Kullene ved Ankomsten til Ringsted viste sig ukontraktmæssige. Sagsøgerne, der herefter kun har villet fastholde Handlen for 12½ Ton, har derpaa under nærværende ved Retten for Lemvig Købstad m v forberede Sag paa-staaet Sagsøgte tilpligtet at betale dem dette Kvantum med 2812 Kr 50

Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 28 September f A, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifunden for Sagsøgenes Tiltale og disse for forskellige Sagsøgte paaførte Udgifter tilpligtede at betale ham 780 Kr m v.

Sagsøgtes Indsigelse mod Kvaliteten af Kullene gaar — bortset fra et ikke nærmere bestyrket Anbringende om, at Kullene ikke er Wales Dampkul, hvortil der ikke vil kunne tages Hensyn — dels ud paa, at Smuldprocenten var for stor, dels paa, at Varmeprocenten var for ringe. Til Oplysning herom lod Sagsøgte under 30 September f A foretage en Syns- og Skønsforretning, hvori det udtales, at Vognladningen skønnedes at indeholde 70 pCt Afharpning, medens en under Forretningen udtaget Prøve ved Statsprøveanstaltens Undersøgelse fandtes at indeholde 5121 Kalorier. Da Sagsøgerne havde besværet sig over ikke at have været varslet til at overvære Syns- og Skønsforretningen, foretoges der den 15 Juni d A en ny Forretning, hvorunder Smuldprocenten ansloges til 85, hvorhos det udtaltes, at Resten bestod af større og mindre Stykker, hvoraf mange kun var Sten og Skifer, saa at Kullene ikke kunde regnes for en god Handelsvare. En i Tilslutning hertil foretaget fornyet Undersøgelse ved Statsprøveanstalten gav til Resultat, at Kullene kun indeholdt 4255 Kalorier. I en fra Grosserersocietetet indhentet Erklæring er det udtalt, at der ikke kan opstilles en almindelig Regel for, hvor stor Procent Smuld Wales unscreened Dampkul maa indeholde, og at Levering af Kul med Smuldprocent 70 derfor ikke absolut bør betragtes som ukontraktmæssig. Da dette stemmer med andre under Sagen tilvebragte Oplysninger, og da Kullene er solgt uden nogen særlig Garanti i nævnte Henseende, vil der, idet Udfaldet af den først afholdte Syns- og Skønsforretning maa lægges til Grund, ikke paa dette Punkt kunne tages Hensyn til Mangelindsigelsen.

Med Hensyn til Brændværdien foreligger der under Sagen en Erklæring fra Steins Laboratorium om Brændværdien af de forskellige Sorter Wales Kul. For den ringeste af disse — Wales Smalls — er denne Værdi ansat til 5838—7222 Kalorier, og det udtales i Sammenhæng hermed, at den fornævnte Analyse, der udviste et Askeindhold af 31,7 og 5121 Kalorier, »afviger i Askeindhold og ved sin meget lave Brændværdi saa stærkt fra gode Waleskul, at det kun kan betegnes som en simpel Kvalitet af Affaldskul (Smalls)«. Det findes herved at være efter Omstændighederne tilstrækkelig bestyrket, at Kullenes Kvalitet forsaa vidt ikke har været fuldt tilfredsstillende, uden at det dog er godtgjort, at Manglen har været væsentlig, og Sagsøgte vil herefter have Krav paa et forholdsmæssigt Afslag i Købesummen. Idet bemærkes, at Sagsøgerne, der selv havde fundet Kullene ringere, end de burde være ifølge Prisen, efter Handlen med Sagsøgte af sine Sælgere havde opnaaet en Dekort paa 31 Kr 71 Øre pr Ton, findes nævnte Afslag i Mangel af anden Oplysning at kunne bestemmes til et saadant Beløb, ialt 396 Kr 37 Øre, og Sagsøgte vil herefter overensstemmende med en af Sagsøgerne nedlagt subsidiaer Paastand være at tilpligte at betale dem 2416 Kr 13 Øre med Renter som paastaet, medens Sagsøgtes Paastand om Godtgørelse for afholdte Udgifter ikke kan tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgerne efter Omstændighederne med 300 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke fremgaar af den for Underretten den 13 Juli 1921 fremlagte Udskrift af Retsbogen for Retten for Ringsted Købstad m v, at den i nævnte Ret den 29 Juni 1921 fremlagte Syns- og Skønsforretning har været skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt foreligger der ingen Stempelovertrædelse.

R 496/1921 Ingeniør **K I Einersen** (I Kondrup)

mod

Firmaet **Jacob Holm & Sønner** (Ingen),

betræffende Appellantens Krav paa Honorar for Projektering af et WC-Anlæg m m.

Østre Landsrets Dom af 6 Oktober 1921: De Sagsøgte, Firmaet Jacob Holm & Sønner, bør til Sagsøgeren, Ingeniør K I Einersen, betale 2866 Kr 51 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 12 August 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren de Sagsøgte med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom afsagt af Østre Landsret.

Efter Sagens tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke antages, at Appellanten ved at benytte den ældre Vandledning eller ved til W C Væggene at tillade Anvendelse af Pladeskillerum i Stedet for Monier har udvist nogen Forsømmelse af Indstævntes Interesser, og allerede som Følge heraf vil der ikke i Anledning af nævnte Forhold kunne tilkendes Indstævnte nogen Erstatning hos Appellanten. Som Sagen foreligger Højesteret til Paakendelse, vil Indstævnte herefter overensstemmende med Appellantens Paastand være at dømme til at betale ham 3750 Kroner 51 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Jacob Holm & Sønner, bør til Appellanten, Ingeniør K I Einersen, betale 3750 Kroner 51 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 12 August 1921, til Betaling sker.

Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag søger Ingeniør K I Einersen Firmaet Jacob Holm & Sønner til Betaling af 3750 Kr 51 Øre som Honorar for Projektering af og Tilsyn med Udførelsen af et WC-Anlæg samt Installationen af et større Antal Haandvaske, alt i den Firmaet tilhørende Ejendom Matr Nr 25 a Sundbyøster, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 12 August 1921, til Betaling sker.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet mod at betale det paa-stævnte Beløb med Fradrag af dels 1234 Kr og dels et ved Rettens Skøn fastsat Erstatningsbeløb, idet de mener, at Ingeniør Einersen ikke har opfyldt de ham som deres Tillidsmand paahvilende Forpligtelser.

Det sagsøgte Firma henviser herom nærmere til, at det i den af Ingeniør Einersen udarbejdede og af dem godkendte Beskrivelse af det paagældende Arbejde hedder, at »Vandledningsarbejdet omfatter Anskaffelse og Anbringelse af alle til Vandforsyningen af Vandklosetterne, Urinals og Haandvaske nødvendige Vandledninger med tilhørende Haner og Fittings — — —«, og at »samtlige Vægge (omkring WC-Rum) udføres af 8 cm Monier — — —«. Det har imidlertid — efter hvad Firmaet anbringer — vist sig, at Vandtilførslen til de fornævnte Haandvaske er utilstrækkelig, idet Systemet fungerer for langsomt, saaledes at der for at fylde samtlige Vaskekummer samtidig medgaar 2 Minutter 20 Sekunder, og ligeledes har det vist sig, at de fornævnte Vægge ikke er opførte af 8 cm Monier, men med Pladeskillerum med Jærntraadsindlæg i Skifterne, et Materiale, som efter de Sagsøgtes Formening er baade daarligere og billigere.

Med Hensyn til Vandledningerne foreligger der en Udtalelse fra en af Retten udmeldt Sagkyndig, hvorefter Aarsagen til den mangelfulde Vandforsyning er den, »at den gamle Vandledning, hvorpaa den nye Ledning til Vaskebordene er anbragt, er meget lang (ca 73 Meter) med en Mængde skarpe Vinkler, som foraarsager et stærkt Tryktab og paa en ældre Ledning let foraarsager Rustdannelse indvendig, som yderligere forhøjer Tryktabet«. Efter Skønsmandens Formening kan Afhjælpning ske »ved at lægge en ny Ledning, hvor de skarpe Vinkler undgaas, og denne vil koste ca 350 Kr«.

Med Hensyn til WC-Skillerummene (Væggene) foreligger der en Udtalelse fra en anden af Retten udmeldt Sagkyndig, hvorefter de, »hvis Betegnelsen 8 cm Monierskillerum skal forstaas bogstaveligt, skulde — — — være støbt paa Stedet af Beton med et indstøbt Jærnnæt i Midten og vilde da have kostet 3 Kr mere pr m² end de nu fremstillede Skillerum«, o: ialt en Merudgift paa 684 Kr, idet det er oplyst, at de omhandlede Vægflader har et Areal af 228 m². Samtidig udtaler denne

Skønsmand, at det er Sædvane, at Skillerum som disse opføres af Cementplader, uanset om man i Beskrivelsen har brugt Betegnelsen Moniervægge. Forskellige mindre ved de nu opførte Vægge forefundne Mangler vil efter Skønsmandens Formening kunne afhjælpes paa betryggende Maade for ca 200 Kr. Det er disse 3 Beløb, der tilsammen udgør 1234 Kr, som de Sagsøgte kræver fradraget i det paastævnte Beløb, og de mener, at de yderligere har Krav paa Erstatning for den Ulempe, der er forvoldt dem derved, at Arbejdet saaledes var mangelfuldt.

Der maa nu gives det sagsøgte Firma Medhold i, at Ingeniør Einerssen som den, der baade har projekteret Installationen af Haandvaskene og ført Tilsyn med Installationens nærmere Udførelse overfor Firmaet maa være ansvarlig for, at Vandforsyningen til disse Haandvaske har vist sig utilstrækkelig, hvilket efter det Anførte maa anses at være Tilfældet —, selv om dette maatte hidrøre fra den ældre, allerede forud i Ejendommen værende Vandledning. Det sagsøgte Firma maa nemlig, naar det som i det foreliggende Tilfælde henvender sig til en Tekniker og udvælger ham til sin Tillidsmand, være berettiget til at gaa ud fra, at han ikke ved Anlæggets Projektering benyttede den i Ejendommen forefundne Vandledning uden at forvise sig om, at den er saaledes beskaffen, at det er forsvarligt at sætte det nye Anlæg i Forbindelse med den. Ingeniør Einerssen maa derfor være pligtig at erstatte Firmaet Jacob Holm & Sønner det Tab, det maatte lide derved, at den ældre Vandledning nu — efter at Arbejdet iøvrigt er fuldført — særlig maa efterses og repareres, eventuelt erstattes med en ny. Denne Erstatning findes, naar henses til, at man maa gaa ud fra, at Entreprisenummen, som saaledes ikke omfattede noget Arbejde ved denne ældre Ledning, som Følge heraf har været lavere, end hvis dette havde været Tilfældet — passende at kunne ansættes til et Beløb af 200 Kr.

Det er derhos oplyst, at Ingeniør Einerssen — uanset Beskrivelsens foran refererede Ordlyd — har tilladt den paagældende Entreprenør at opføre Væggene af Slaggeplader i Stedet for af Monier. Han har nu vel som Hjemmel herfor villet paaberaabe sig Skønsmandens foran citerede Erklæring samt adskillige andre Erklæringer fra Haandværkere m fl, hvorefter saadan Fremgangsmaade skulde være i Overensstemmelse med almindelig Kutyme. Da der imidlertid ihvertfald Intet foreligger om, at det indstævnte Firma Jacob Holm & Sønner forud var bekendt eller at Einerssen maatte antages at være gjort bekendt hermed, og da det ikke er godtgjort, at Firmaet eller dets Repræsentanter under Arbejdets Gang har udtrykkelig eller stiltiende givet Afkald paa Anvendelse af virkelig 8 cm Monier, findes Firmaet at have været berettiget til at gaa ud fra, at den erlagte Entreprisenum omfattede de kostbarere, men ogsaa værdifuldere Moniervægge, og som Følge deraf nu hos Ingeniøren som den, der er ansvarlig for den anvendte Konstruktion at kunne kræve erstattet Differencen i Bekostningen ved de to Konstruktionsmetoder, de for nævnte 684 Kr. Derimod findes det sagsøgte Firma ikke for Tiden at kunne kræve Erstatning for Mangler ved Væggene som de nu er, da Ingeniør Einerssen uimodsagt har erklæret, at disse Mangler, der falder ind under Begrebet »Efterreparationer«, uopholdelig paa hans Foranledning vil blive udbedrede af vedkommende Entreprenør. Ej heller findes Fir-

maet yderligere at kunne kræve nogen særlig Erstatning for tilføjet Ulempe.

Som Følge heraf bør det sagsøgte Firma betale Sagsøgeren de paastævnte 3750 Kr 51 Øre med Fradrag af 884 Kr, altsaa til Rest 2866 Kr 51 Øre med Renter heraf som paastaaet. Sagens Omkostninger bør Sagsøgeren betale de Sagsøgte med 200 Kr.

Tirsdag den 1 August.

R 230/1922.

Rigsadvokaten

mod

Niels Christian Simonsen (Aagesen),

der tiltales for Blodskam, Meddelagtighed i Forsøg paa Fosterfordrivelse og Meddelagtighed i Barnemord.

Vestre Landsrets Dom af 31 Maj 1922: De Fængslede Niels Christian Simonsen og Christiane Marie Elisabeth Carlsson, f Jensen, bør hensættes, Førstnævnte til Tugthusarbejde i 8 Aar og Sidstnævnte til Forbedringshusarbejde i 6 Aar. Saa udreder de og En for Begge og Begge for En Sagens Omkostninger og derunder til deres Forsvarere for Landsretten, Overretssagførerne Jon Johnsen og Ørum, til hver i Vederlag 350 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 100 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Simonsen, dels af det Offentlige for nævnte Tiltaltes Vedkommende.

Af Sagen fremgaar, at Christiane Marie Elisabeth Carlsson, f Jensen, er en udenfor Ægteskab født Datter af Agnes Christense Bindsløv, som den 23 August 1895 blev viet til Tiltalte Simonsen. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Niels Christian Simonsen til Højesteretssagfører Aagesen 150 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Niels Christian Simonsen og Christiane Marie Elisabeth Carlsson, f. Jensen, ifølge Anklageskrift af 9 Maj 1922 sat under Tiltale til at lide Straf:

Begge: Tiltalte

I

for Blodskam efter Straffelovens § 162, idet de i Tiden fra Sommeren 1909 til Slutningen af Februar 1922 — fraset Tidsrummet fra Jul 1913 til Sommeren 1916 — i Hjørring jævnlig har plejet Samleje indbyrdes, dels i en Have ved Nørreallé, dels paa og ved Fængslede Simonsens Bopæl (Nørregade 6 og Bispensgade 16 B).

Tiltalte Carlsson

II

- a) for Forsøg paa Fosterfordrivelse efter Straffelovens § 193 I, jfr § 46, idet hun, som var besvangret, i Sommeren 1921 i Hjørring i Løbet af en Uge i flere Doser har indtaget ca 10 Gram Dyvelsdræksdraaber i den Hensigt herved at fordrive sit Foster, hvad dog ikke lykkedes,
- b) for Barnemord efter Straffelovens § 192 II, idet hun Kl ca 6 Eftermiddag, den 20 Januar 1922, paa sin Bopæl Bispensgade 16, Hjørring, efter en før Fødslen fattet Beslutning forsættlig har dræbt sit uægte Barn efter Fødslen ved med Haanden at klemme Dynen sammen om Barnets Ansigt, indtil det kvaltes.

III

- a) for Forsøg paa Fosterfordrivelse efter Straffelovens § 193 I, jfr § 46, idet hun, som var besvangret, i Begyndelsen af 1920 i Hjørring har indtaget ca 10 Gram Dyvaldræksdraaber i den Hensigt herved at fordrive sit Foster, hvad dog ikke lykkedes,
- b) for Barnemord efter Straffelovens § 192 II, idet hun i Midten af September 1920 Kl ca 8½ Aften paa sin fornævnte Bopæl efter en før Fødslen fattet Beslutning forsættlig har dræbt sit uægte Barn straks efter Fødslen ved med Haanden at klemme Dynen sammen om Barnets Ansigt, indtil det kvaltes.

IV

- a) for Forsøg paa Fosterfordrivelse efter Straffelovens § 193 I, jfr § 46, idet hun, som var besvangret, i Slutningen af 1918 i Hjørring i Løbet af en Uge i flere Doser har indtaget ca 5 Gram Kviksølv og ca 10 Gram Dyvelsdræksdraaber i den Hensigt herved at fordrive sit Foster, hvad dog ikke lykkedes.
- b) for Fødsel i Dølgemaal efter Straffelovens § 194, idet hun i Midten af Juli 1919 noget over Midnat paa sin fornævnte Bopæl i Dølgemaal har født et udenfor Ægteskab avlet Barn, som derefter er fundet dødt, uden at det har kunnet oplyses, at Døden er indtraadt før Fødslen.

V

- a) for Forsøg paa Fosterfordrivelse efter Straffelovens § 193 I, jfr § 46, idet hun, som var besvangret, i Sommeren 1917 i Hjørring i Løbet af en Uge i flere Doser har indtaget ca 5 Gram Kviksølv og ca 10 Gram Dyveldræksdraaber i den Hensigt herved at fordrive sit Foster, hvad dog ikke lykkedes.
- b) for Fødsel i Dølgemaal efter Straffelovens § 194, idet hun Natten mellem den 24 og 25 Januar 1918 paa sin fornævnte Bopæl i Dølgemaal har født et udenfor Ægteskab avlet Barn, som derefter er fundet dødt, uden at det har kunnet oplyses, at Døden er indtraadt før Fødslen.

Tiltalte Simonsen

VI

- a) for Meddelagtighed i Forsøg paa Fosterfordrivelse efter Straffelovens § 193 I, jfr §§ 51 og 49, idet han i Sommeren 1921 i Hjørring har kendt og billiget Tiltalte Carlssons Forsæt til at begaa fornævnte under II a ommeldte Forbrydelse, og derved bestyrket hendes forbryderske Forsæt,
- b) for Meddelagtighed i Barnemord efter Straffelovens § 190, jfr § 51, idet han i Slutningen af 1921 og Begyndelsen af 1922 har kendt og billiget Tiltalte Carlssons Forsæt til at begaa fornævnte under II b ommeldte Forbrydelse og herved har bestyrket hendes forbryderske Forsæt.

VII

- a) for Meddelagtighed i Forsøg paa Fosterfordrivelse efter Straffelovens § 193 I, jfr §§ 51 og 49, idet han i Begyndelsen af 1920 i Hjørring har kendt og billiget Tiltalte Carlssons Forsæt til at begaa fornævnte under III a ommeldte Forbrydelse og herved har bestyrket hendes forbryderske Forsæt.
- b) for Meddelagtighed i Barnemord efter Straffelovens § 190, jfr § 51, idet han fra Begyndelsen af 1920 til Midten af September s A i Hjørring har kendt og billiget Tiltalte Carlssons Forsæt til at begaa fornævnte under III b ommeldte Forbrydelse og herved har bestyrket hendes forbryderske Forsæt.

VIII

for Meddelagtighed i Fødsel i Dølgemaal efter Straffelovens § 194, jfr § 51, idet han fra Slutningen af 1918 til Midten af Juli 1919 har kendt og billiget Tiltalte Carlssons Forsæt til at begaa fornævnte under IV b ommeldte Forbrydelse og herved har bestyrket hendes forbryderske Forsæt.

Tiltalte Simonsen er født den 3 Februar 1872 og Tiltalte Christiane Carlsson den 24 Januar 1891.

Ingen af dem ses tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Ved den af Nævningerne afgivne Erklæring, hvilken Retten finder at burde lægge til Grund, er Tiltalte Simonsen fundet skyldig i de ovenfor under I, VI a og b samt VII a og b anførte Forhold, medens han ikke er fundet skyldig i det under VIII Anførte. Ved samme Kendelse

er Tiltalte Christiane Carlsson fundet skyldig i de ovenfor under I, II a og b, III a og b, samt IV a og V a nævnte Forhold, medens det under IV b nævnte alene er tilregnet hende som Overtrædelse af Straffelovens § 195, og hun ikke er fundet skyldig i det under V.b nævnte Forhold.

Straffen findes herefter at burde bestemmes for Tiltalte Simonsens Vedkommende under eet til Tugthusarbejde i 8 Aar, og for Tiltalte Christiane Carlssons Vedkommende ligeledes under eet til Forbedringshusarbejde i 6 Aar.

De Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede Sagens Omkostninger og derunder til de for dem beskikkede Forsvarere for Landsretten til hver i Vederlag 350 Kr og i Godtgørelse for Udlæg 100 Kr.

R 267/1922.

Rigsadvokaten

m o d

August Pedersen (Møldrup),

der tiltales for Tyveri og ulovlig Omgang med Hittegods.

Vestre Landsrets Døm af 29 Juni 1922: Fængslede August Pedersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ejstrup, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanet dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, I Salær for Højesteret betaler Tiltalte August Pedersen til Højesteretssagfører Møldrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Fængslede August Pedersen

I. for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 230, 1 Stk, idet han den 24 April 1922 Kl ca 5 Eftermiddag skal have frastjaalet Konditor Hæstrup af Hjørring en til 165 Kr vurderet Herrecykel, der

stod frit tilgængeligt ud for Ejendommen Jærnbane­gade Nr 37 i Hjørring, og

II for ulovlig Omgang med Hittegods efter Straffelovens § 247, idet han skal have tilegnet sig en Snedkermester Holt Sørensen, Hjørring, tilhørende, til 100 Kr vurderet Herrecykel, som han den 19 April 1922 fandt staaende mellem nogle Graner i Anlægget ved Sct Knudskilde ved Hjørring.

Fængslede er født den 10 August 1888 og har tidligere bl a været anset ved Hjørring Købstads Ekstrarets Dom af 8 December 1917 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

I. Hvad angaar det Fængslede paasigtede Tyveri, er det vel af ham erkendt, at han kort efter, at det skal være begaaet, er kommet i Besiddelse af den paagældende Cykel, men han har erklæret, at han, som vil have været meget beruset, ikke mindes at have taget den paa det anførte Sted i Jærnbane­gade, hvorimod det bestemt staa­er for ham, at han har laant den af en ham ubekendt Mandsperson, som han tilfældig traf paa. Efter de foreliggende Oplysninger, derunder de afgivne Vidneforklaringer, maa det imidlertid anses tilstrækkelig godtgjort, at Fængslede, der vel har været beruset, men dog ikke kan antages at have været det i en saadan Grad, at det har haft Indflydelse paa hans Tilregnelighed, har begaaet Tyveriet under de ovenanførte Omstændigheder. Cyklen havde han gemt i Bagterp Plantage, hvor den er fundet efter hans Paavisning.

II. Ved Sagens Oplysninger, derunder Fængsledes Tilstaaelse, maa det endvidere anses godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ovenfor under II anførte, ham paasigtede Forhold.

Begge de paagældende Cykler er udleveret Ejerne, der har fra­faldet Krav paa Erstatning.

For de af ham udviste Forhold vil Fængslede være at anse efter Straffelovens §§ 230, 1 Stk, og 247 med en Straf, der findes i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage. Han vil endvidere have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Hermed endte første Ekstrasession.

Anden Ekstrasession.

Onsdag den 30 August.

R 119/1921. Ostehandler **Lauritz Olsen** (Harboe)

mod

Aktieselskabet **Otto Kruhøffer** (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af et Parti Ost.

Østre Landsrets Dom af 21 Marts 1921: Ostehandler Lauritz Olsen, Holbæk, bør til A/S Otto Kruhøffer betale de paastævnte 29 122 Kr 09 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 December 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 800 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse er der foretaget vidtløftige Afhøringer, og bl a er den i Dommen omtalte Blankensteiner kommet til Stede og har afgivet Forklaring.

Som Sagen saaledes foreligger, maa det med Dommen antages, at Appellanten er erstatningspligtig. Vel er det ikke godtgjort, at den Prøve, der har været forevist Skønsmændene, er identisk med den, hvortil der i Slutsedlen af 30 August 1920 henvises, men da det efter det Oplyste er givet, at den leverede Ost ikke, som i Slutsedlen anført, har været »Backsteiner Ost i god reel Handelsvare«, og da et af Appellanten fremsat Anbringende om, at der inden Slutsedlens Oprettelse mundtlig var givet Blankensteiner Oplysning om Ostens virkelige Beskaffenhed, er benægtet og ikke bevist, maa der gaas ud fra, at den leverede Ost har været ukontraktmæssig. Endvidere er det mod Indstævntes Benægtelse ikke godtgjort, at Osten er godkendt af den Repræsentant for Scandinavian Central Agency, der var tilstede ved Leveringen i Odense.

Hvad Erstatningens Størrelse angaar, vil den Erstatning, der i Sø- og Handelsrettens Dom af 23 November 1920 er tilkendt

Færdig fra Trykkeriet den 27 September 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 15.

Onsdag den 30 August.

Grosserer Elmer hos Indstævnte, ikke uden videre her kunne tages til Udgangspunkt, idet Vilkaarene for de to Handler var forskellige. Derimod findes Erstatningen at kunne fastsættes til 24 000 Kroner og dette Beløb med Renter fra Datoen for Stævningen i nærværende Sag, den 27 December 1920, vil herefter være at tilkende Indstævnte.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Appellanten have at betale Indstævnte med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Ostehandler Lauritz Olsen, bør til Indstævnte, Aktieselskabet Otto Kruhøffer, betale 24 000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 December 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger for begge Retter med 2000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgiselse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutteddel af 20 August 1920 solgte Firmaet Scandinavian Central Agency (i det Følgende kaldet »Firmaet«) til A/S Otto Kruhøffer (i det Følgende kaldet »Aktieselskabet«) ca 10 000 kg dansk ca 20 pCt Ost, god fast Vare, for en Pris af 2 Kr 47½ Øre pr kg (foruden 5 Øre pr kg i Agentprovision), og Aktieselskabet solgte den 26 s M ca 10 000 kg prima ca 20 pCt Gouda- og Bachsteinerost til Grosserer Chr Elmer til en Pris af 2 Kr 70 Øre pr kg. Ved Slutteddel af 30 s M solgte Ostehandler Laurits Olsen, Holbæk, ved en Agent Hans Jensen til Firmaet 10 000 kg »Bachsteinerost, Kvalitet som forevist Prøve i god reel Handelsvare« for 2 Kr 50 Øre pr kg, Leveringssted Odense. Ved alle de tre Handler skete Salget til Eksport. Olsen, der af Ostehandler L Henriksen, Odense, havde købt et tilsvarende Parti, hvoraf en mindre Del var Gouda-Oste,

men den langt største Del »Fabrikationsost«, til en Pris af 1 Kr 95 Øre pr kg (foruden Agentprovision, 10 Øre pr kg), leverede den 2 September til Opfyldelse af Sluttedlen af 30 August dette Parti til Firmaet, hvorfra det samme Dag videreleveredes til Aktieselskabet og af dette til Elmer, som sendte det til Hamborg, hvortil han havde videresolgt det for 3 Kr pr kg ab dansk Station. Partiet blev af den hamburgske Køber afvist som ganske ukontraktmæssigt, og efter at der her i Staden var blevet afholdt Skøn over Partiet ved to af Sø- og Handelsretten udmeldte Mænd, blev Aktieselskabet ved bemeldte Rets Dom af 23 November 1920 tilpligtet at betale Elmer en Erstatning af 27 162 Kr 05 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 13 Oktober s A og Sagens Omkostninger med 1000 Kr.

Under denne Sag søger nu Aktieselskabet, til hvilket Firmaet, som erkender at være erstatningspligtigt overfor Aktieselskabet, har transporteret til Regreskrav imod Ostehandler Olsen, denne dømt til at betale de Elmer ved Sø- og Handelsretsdommen tilkendte Beløb, opgjorte pr Stævningens Dato, den 27 December 1920, til 28 317 Kr 09 Øre, med Tillæg af Aktieselskabets egne Sagsomkostninger i Sø- og Handelsretsagen, 805 Kr, tilsammen 29 122 Kr 09 Øre, med Renter heraf 5 pCt aarlig fra sidstnævnte Dato.

Olsen paastaar sig frifundet, subsidiært mod Betaling af et mindre Beløb efter Rettens Skøn, og protesterer i alt Fald mod at skulle tilsvare Aktieselskabet de som Sagsomkostninger paastaede 805 Kroner.

Ifølge det ovennævnte Skøn var Partiet af den Beskaffenhed, at det paa ingen Maade kunde benævnes eller bringes i Handel som 20 pCt Bachsteiner eller Gouda, eller betegnes som Bachsteiner Ost god reel Handelsvare, idet saa godt som hele Partiet var lavet af gammel Vragost, som var malet og formodentlig iblandet frisk Ostemasse, hvorefter Osten var presset og formet i firkantet Form.

Grosserer-Societetets Komité har i Responsum af 15 November 1920 udtalt, at Fabrikationsost, et før Krigen ukendt Produkt, er, som den bruges i Handlen for Tiden, en Blanding af gammel Vragost, ommalet og tilsat Valleafkog, at en Ostehandler ikke har Lov til til et Eksportfirma at sælge ommalet Ost som god reel Bachsteiner-Ost uden at gøre opmærksom paa, at det drejer sig om ommalet Ost, og at Bachsteinerost, der er en Betegnelse for en Osts Form, kan fremstilles som Skummetmælkost eller Sødsmælkost med forskellige Grader af Fedtindhold.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør Olsen i første Række gældende, at det af ham til Firmaet som »Bachsteiner-Ost, Kvalitet som forevist Prøve i god reel Handelsvare« solgte Parti var prøvesvarende. Den paagældende Prøve skal ifølge en af ovennævnte Agent Jensen under Sagen afgiven Vidneforklaring af ham være bleven overleveret til Firmaets Prokurist, Blankensteiner, med hvem Jensen afsluttede Handlen, men Blankensteiners nuværende Opholdssted er ukendt, og nærmere Oplysninger om Prøvens Beskaffenhed er overhovedet ikke tilvejebragt. Idet nu Bevisbyrden for, at Partiet var prøvesvarende, under de foreliggende Omstændigheder, hvor Fabrikationsost paa ganske misvisende Maade er solgt som Bachsteiner-Ost, hvorved, i Mangel af udtrykkelig Udtalelse om det Modsatte, maa forstaas Ost tilberedt af Mælk, maa paahvile Sælgeren, vil der ikke kunne tages Hensyn til Olsens ovenanførte Indsigelse..

Da han endvidere ikke imod Aktieselskabets Benægtelse har godtgjort Rigtigheden af et af ham fremsat Anbringende om, at en Repræsentant for Firmaet ved Leveringen i Odense den 2 September har undersøgt eller faaet Lejlighed til at undersøge Partiet, og da hans Anbringende om, at det ikke var af saa slet Kvalitet, som af Skønsmændene udtalt, er ganske ubestyrket, maa han anses for erstatningspligtig overfor Firmaet, og der vil herefter være at give Aktieselskabet, som er indtraadt i Firmaets Ret, og som maa have Krav paa Dækning af sine Procesudgifter i Sø- og Handelsretssagen, Dom efter dets Paastand.

Sagens Omkostninger vil Olsen have at betale Aktieselskabet med 800 Kroner.

R 531/1921. **Herløv Konsortiet (David)**

mod

Vaskeriejer C H Skule (Steglich-Petersen),

betræffende Indstævntes Ret til at træde tilbage fra en med Appellanten afsluttet Handel om en Parcel.

Østre Landsrets Dom af 5 December 1921: Herløv Konsortiet bør taale, at den ovennævnte Handel gaar tilbage, og bør til Vaskeriejer C H Skule betale 500 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 5 September 1920, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Til Statskassen bøder Direktør Chr B la Cour, Direktør Carl Bille og Handlungartner Christensen hver 100 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Alt, hvad der foreligger, derunder særlig de af Indstævnte og Agent Finnerup afgivne Forklaringer, maa der gives Indstævnte Medhold i, at han, da han afsluttede Handlen, var berettiget til at gaa ud fra, at han var sikker paa at faa Vandtilførsel til Parcellen.

Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste, dog at de idømte Bøder findes at kunne bortfalde.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at de Direktør la Cour, Direktør Bille og

Handelsgartner Christensen idømte Bøder bortfalder. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Herløv Konsortiet, til Indstævnte, Vaskeriejer C H Skule, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 5 September 1920, der udfærdigedes paa en trykt Blanket, erkendte Vaskeriejer C H Skule, som det hedder i Slutsedlens trykte Tekst: »af Herløv Korsortiet paa nedennævnte Hovedvilkaar og iøvrigt i Henhold til et mig udleveret Prospekt at have købt en Parcel af Matr Nr 7 a af Herløv« —, hvilken Parcel betegnedes som Nr 6. Købesummen udgjorde 1 Kr 25 Øre pr Kvadratalen, ialt 4325 Kr, hvoraf Skule betalte 500 Kr kontant. Slutsedlen paategnedes af en Mand ved Navn Anton Finnerup: »Ovenstaaende Beløb, 500 Kr, er mig betalt.«

Under denne Sag gør nu Skule gældende, at det ved Salget er lovet ham, at Parcelens Vandtilførselsforhold var i Orden, og da dette har vist sig ikke at være Tilfældet, søger han Herløv Konsortiet dømt til at taale, at Handlen gaar tilbage, derunder at tilbagebetale de erlagte 500 Kr og betale Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 5 September 1920.

Konsortiet paastaar sig frifundet.

I det i Slutsedlen paaberaabte Prospekt hedder det bl a saaledes: »Parcellerne udbydes i 2 Afdelinger:

A. ca 60 Parceller ved Frederikssundsvej og anlagte Veje med Kloaker. Disse Parceller kan straks bebygges. Gennemsnitsstørrelse ca 2500 Kv Al. Pris Kr 1,00—Kr 1,75 pr Kv Al. — — —

B. ca 200 Parceller Nord for Frederikssundsvej. Gennemsnitsstørrelse ca 3000 Kv Al. Pris 35—60 Øre efter Beliggenheden. — — —

Anlæg af Veje med Kloaker og alle Ledninger paahviler Køberne.

Hver Parcelkøber er pligtig at indtræde i en Grundejerforening, der omfatter samtlige Parcelkøbere, og hvis Opgave er at varetage Medlemmernes Fællesinteresser, herunder Indlæg af Vand. — — —

Fælles for begge Afdelinger: — — — I et mindre Stykke af Frøderikssundsvej og de 2 alt anlagte Veje findes Vandledninger i Tilslutning til Herløv Kommunes Vandværk, men efter de foreliggende Oplysninger vil Vandværket kun kunne være i Stand til at levere Vand til Bygninger paa et mindre Antal Parceller.«

Skule har som Part forklaret, at han egentlig havde til Hensigt at købe en af de billige Grunde af det Areal, der udstykkedes af Konsortiet, men da han henvendte sig paa det ved Grundene beliggende Salgskontor, fik det Raad af de derværende Agenter hellere at købe en af de dyrere Grunde, idet Agenten sagde, at der til disse var Vand og Vej, saa at der kunde bygges med det samme. Da han efter at have gennemlæst Slutsedlen spurgte, om der var andre Papirer, blev der svaret ham, at der var ikke flere Papirer, idet Prospektet ikke angik hans Grund.

De paagældende Agenter, Anton Finnerup og Lars Nielsen, der er ført som Vidner, har ikke kunnet huske noget specielt om Salget til Skule, men har forklaret, at de fra Konsortiets Side var instrueret om, at dette kun garanterede Vandtilførsel til de 10 førstsolgte Parceller. Imidlertid havde Vandværksudvalgets Formand udtalt, at der nok kunde skaffes Vand ogsaa til andre Parceller, og dette har de meddelt Køberne, idet de undertiden har udtalt til saadanne, at der ikke var Tvivl om, at de fik Vand. Det bemærkes herved, at der i den Vej, ved hvilken Skules Parcel ligger, var nedlagt Ledninger til Vand.

Overretssagfører Meulengracht har som Vidne forklaret, at Konsortiet med Herløv Sogneraad havde forhandlet om Vandtilførsel til Parcellerne, men kun opnaaet Tilsagn herom for 10 Parcellers Vedkommende, og da Konsortiet af økonomiske Grunde ikke vilde opsætte Parcelosalget, gav man Prospektet den foreliggende Affattelse; ved denne har man efter hans Forklaring tilsigtet at give Udtryk for, at Vandtilførsels-spørgsmaalet ikke var i endelig Orden for nogen bestemt af Parcellerne, idet man ikke vilde sælge nogen Parcel med Tilsagn om Vandtilførsel.

Forsaavidt Konsortiet til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør gældende, at hverken Slutseddelen eller Prospektet indeholder noget Tilsagn om Vandtilførsel paa den til Skule solgte Parcel, kan der ikke gives det Medhold.

Saaledes som Prospektet er affattet, idet det med Hensyn til de under A. nævnte dyrere Parceller udtaler, at disse straks kan bebygges, medens det om de under B. nævnte billigere Parceller stipuleres, at Parcelkøberne er pligtige at indtræde i en Forening, der skal besørge bl a Indlæg af Vand, og idet Prospektet videre udtaler, at der for et mindre ikke nærmere angivet Antal Parceller vil kunne leveres Vand fra Herløv Kommunes Vandværk, har Konsortiet derved givet eventuelle Parcelkøbere fuld Føje til at gaa ud fra, at de, naar de købte en af de dyrere Parceller, beliggende ved en Vej, i hvilken Vandledning var nedlagt, kunde være sikre paa Vandtilførsel til Parcelen, med mindre ialtfald udtrykkeligt Forbehold om det Modsatte blev taget ved Salget, hvilket i det foreliggende Tilfælde ikke er sket.

Der vil herefter være at give Dom efter Skules Paastand, idet der ikke findes Grund til at komme ind paa, hvad Konsortiet iøvrigt har anført til Støtte for sin Frifindelsespaastand.

Sagens Omkostninger vil Konsortiet have at betale Skule med 500 Kr.

Efter Sagens Beskaffenhed findes Konsortiets Medlemmer, Direktør Chr B la Cour, Direktør Carl Bille og Handelsingartner Christensen, der skønnes uden rimelig Grund at have sat Sagsøgeren i den Nødvendighed at anlægge Sag, at burde anses efter Retsplejelovens § 324 med Bøder af 100 Kr hver til Statskassen.

Torsdag den 31 August.

R 123/1922.

Rigsadvokaten

mod

Karl Vilhelm Zoëga-Nielsen (Stein),

der tiltales for bedrageligt Forhold.

Østre Landsrets Dom af 2 Marts 1922: Tiltalte Karl Vilhelm Zoëga-Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og i Erstatning til De danske Statsbaner betale 509 Kr 25 Øre. Retten til at udøve Sagførervirksomhed frakendes Tiltalte. Saa bør Tiltalte og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Axel Kaae, 100 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Karl Vilhelm Zoëga-Nielsen til Højesteretssagfører Stein 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende, ved Retten for Hillerød Købstad m v forberedte Sag tiltales Karl Vilhelm Zoëga-Nielsen, der er født den 18 April 1884 og ikke forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 14 Januar d A til Straf efter Straffelovens § 251 for Bedrageri, subsidiært efter Straffelovens § 257 for svigagtigt Forhold, ved i Tiden fra 3 Maj 1920 til 29 Juni 1921 i svigagtig Hensigt at have foretaget Rejser flere Gange ugentlig med Toget mellem Hillerød og forskellige Stationer paa Nordbanen, lige til København, under Forevisning af et Abonnementskort for Strækningen mellem Birkerød og Hillerød, gældende for Tiden 4 Maj 1919 til 3 Maj 1920 eller under Foregivende af at have Abonnementskort.

Ved den af Togfører Henrik Duelund afgivne Vidneforklaring, der bestyrkes ved det af Slagtermester Hans Peter Henningsen under Sagen Forklarede, er det godtgjort, at Tiltalte den 29 Juni f A ved Fore-

visning af det ovennævnte, for Strækningen Hillerød—Birkerød udstedte Kort, hvis Gyldighedstid forlængst var udløbet, har forsøgt at skaffe sig gratis Jærnbanerejse mellem Hillerød og Gentofte, men for dette Forhold blev der med det samme i Medfør af Lov Nr 111 af 13 Maj 1911 § 10, 1 Stk, affordret ham og af ham betalt en Ydelse af 5 Kr.

Med Hensyn til det ham iøvrigt paasigtede Forhold har han under Forundersøgelsen inden Retten erkendt, at han, der er bosiddende i Hillerød efter den 3 Maj 1920 som Regel, naar han benyttede Toget paa Strækningen Hillerød—Gentofte, er rejst uden Billet, idet han da benyttede det nævnte Kort til Forevisning som Rejsehjemmel. Han antog, at han i Tiden fra 4 Maj til 1 Oktober 1920 er rejst frem og tilbage paa Strækningen 2 Gange ugentlig, at han i Vinterhalvaaret 1920—21 er rejst højst én Gang ugentlig og i Maj og Juni 1921 kun nogle faa Gange, og han erkendte, at han paa denne Maade ogsaa en enkelt Gang er rejst til København uden Billet. I et til Generaldirektoratet for Statsbanerne under 11 Oktober f A indgivet Andragende har han — under Henvisning til sin Erkendelse af, at han »i Tiden 3 Maj 1920 til 29 Juni 1921 jævnlig har rejst paa Strækningen Hillerød—København paa et ugyldigt 3die Kl's Abonnementskort« — andraget om, at den mod ham i denne Anledning rejste Sag maatte blive afgjort ved, at han til Statsbanerne betalte den Erstatning, som maatte blive forlangt af disse.

Under Domsforhandlingen har Tiltalte tilbagekaldt sin Tilstaaelse og paastaaet, at han aldrig paa Statsbanerne har foretaget Rejser uden at være forsynet med behørig Rejsehjemmel, og efter det oftnævnte Korts Udløbstid vil han kun have benyttet det til Forevisning for Kontrollen i Tilfælde, hvor en Anden paa hans Anmodning havde løst Billet til ham, fordi han var kommet saa sent til Stationen, at der ikke blev Tid for ham til selv at løse Billet. Han har derhos gjort gældende, at naar han inden Retten har afgivet en urigtig Tilstaaelse, skyldes dette, dels at han paa det paagældende Tidspunkt var stærkt deprimeret som Følge af en nys tilendebragt Skilsmisssag, dels at hans Forsvarer for Underretten indtrængende raadede ham til at erkende Sigtelsens Rigtighed, enten han var skyldig eller ej, og foregav, at han forud havde sikret sig, at Sagen kunde ordnes i Mindelighed, naar en Tilstaaelse forelaa.

Det er ved hans fornævnte Forsvarers for Landsretten afgivne Vidneforklaring godtgjort, at Tiltaltes Anbringender om, hvad hans Forsvarer har tilraadet ham og foregivet, er usandfærdige, og Tiltaltes senest afgivne Forklaring om den Brug, han har gjort af det ugyldige Kort, er i og for sig lidet antagelig og iøvrigt ganske ubestyrket. Hans nu fraskilte Hustru har derhos forklaret, at Tiltalte forud for den 3 Maj 1920 gennem længere Tid systematisk har besøgt Statsbanerne for Betaling for de af ham sammen med Hustruen foretagne Rejser paa Nordbanen. Under disse Omstændigheder findes det navnlig ved de af Stationspersonalet paa Hillerød Statsbanestation, nemlig af Trafikassistenterne Valdemar Hecht-Hansen, Frode Bugge og Johannes Skade samt Portørerne Anders Peter Christensen og Frederik Vilhelm Terkelsen afgivne Vidneforklaringer om Tiltaltes Forhold i det af Tiltalen omfattede Tidsrum bevist, at Tiltalte i vidt Omfang — og mindst i det af ham

under Forundersøgelsen tilstaaede Omfang — har tilsneget sig gratis Rejser mellem Hillerød og København ved overfor Kontrollen enten at forevise det oftnævnte ugyldige Kort eller ved at angive, at han var forsynet med Kort.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, hvorhos han efter derom nedlagt Paastand vil være at dømme til i Erstatning til De danske Statsbaner at betale 509 Kr 25 Øre.

I Medfør af Retsplejelovens § 137, 1 Stk, vil derhos Retten til at udøve Sagførervirksomhed være at frakende Tiltalte, der i 1915 erholdt Beskikkelse som Underretssagfører og under 17 Juli 1918 Beskikkelse som Overretssagfører.

R 193/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Lauritz Georg Munk Jensen (Stein),

der tiltales for Hæleri.

Østre Landsrets Dom af 2 Maj 1922: De Tiltalte Søren William Einar Magnus Kronby, Aage Theodor Lang og Lauritz Georg Munk Jensen bør straffes: Kronby med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, Lang med lige Straf i 1 Aar, Munk Jensen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. De nævnte tre Tiltalte vil derhos have hver for sit Vedkommende at betale Sagens Omkostninger. De Tiltalte Lauritz Peter Christiansen, Carl Vilhelm Madsen og Hansen Christian Hansen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være, og Sagens Omkostninger vil for deres Vedkommende være at betale af det Offentlige, derunder Salæret til den for Hansen for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V S Salomonsen, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte Lauritz Georg Munk Jensen, dels af det Offentlige for nævnte Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde,

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret be-

taler Tiltalte Lauritz Georg Munk Jensen til Højesteretssagfører Stein 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen har været foretaget ved Københavns Byrets 3die Afdeling for Straffesager, tiltales: Søren William Einar Magnus Kronby for Hæleri ved i nedennævnte Tilfælde at have afkøbt Johan Hjalmar Jørgensen, for hvis Vedkommende Sagen er paakendt ved Københavns Byrets Dom af 3 Marts d A, nedennævnte af denne stjaalne Koster:

a) — — — b) — — — c) — — — d) — — — e) — — — f) — — —
 g) — — — h) — — — i) — — — k) — — — l) — — — m) — — —
 n) — — — o) — — — p) — — — q) — — — r) — — —
 — — — Aage Theodor Lang for Hæleri — — —
 c1) — — — d1) — — — e1) — — — f1) — — — g1) — — — h1)
 — — — i1) — — —

Lauritz Georg Munk Jensen for Hæleri ved i nedennævnte Tilfælde at have afkøbt fornævnte Johan Hjalmar Jørgensen nedennævnte stjaalne Koster:

s) den 19 og 20 Januar 1922 12 Flasker Bitter, vurderet til 146 Kr 40 Øre,
 t) den 26 Januar 1922, 1 Bøtte Sæbe, vurderet til 15 Kr,
 u) den 26 Januar 1922, 1 Kasse, indeholdende 50 Flasker forskellige Vine, vurderet til ialt 177 Kr,
 v) den 26 Januar 1922, to Sække, indeholdende Majs, vurderet til ialt 37 Kr,
 x) den 26 Januar 1922 en Presenning, vurderet til 50 Kr,
 y) den 27 Januar 1922 en Del Flasker forskellig Spiritus, vurderet til ialt 73 Kr 95 Øre.

Laurits Peter Christiansen for Hæleri — — —
 z) — — — æ) — — —
 Carl Vilhelm Madsen for Hæleri — — —
 ø) — — — a1) — — —
 Hans Christian Hansen for Hæleri — — —
 b1) — — —

Tiltalte Munk Jensen er født den 25 Marts 1867, Tiltalte Christiansen den 20 Juli 1884, Tiltalte Madsen den 14 August 1878 og Tiltalte Hansen den 13 December 1872. Ingen af de sidstnævnte fire Tiltalte er fundet forhen straffet ved Dom. — — —

— — — Tiltalte Munk Jensen har erkendt at have til de i Anklagen nævnte Tidspunkter afkøbt Jørgensen de under s) og u—y) nævnte Effekter, hvorimod han har nægtet at have købt den under t) omhandlede Bøtte Sæbe, der ved hans Anholdelse fandtes i hans Besiddelse. Med Hensyn til Sæben, som Jørgensen ifølge sin Forklaring vil have solgt til Munk Jensen tilligemed de to Sække Majs (v), og Presenningen (x), gaar Munk Jensens Forklaring ud paa, at han, da Jørgensen tilbød ham de paagældende Varer, tilkendegav Jørgensen, at han ikke vilde købe

Sæben, hvorimod han gav Jørgensen Lov til at lade Sæben staa hos ham. Jørgensens Forklaring findes imidlertid at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse.

Munk Jensen forklarede oprindelig, at han allerede, da han købte Varerne, havde Mistanke om, at Jørgensen ikke var i lovlig Besiddelse deraf. Han har vel senere villet gøre gældende, at det først var den 28 Januar 1922, at han foranlediget ved en Udtalelse fra hans Hustru fik Mistanke til Jørgensen, men til denne sidste Forklaring vil der efter det iøvrigt Foreliggende intet Hensyn kunne tages.

Herefter og under Hensyn til, at de Priser, hvortil Jørgensen solgte Munk Jensen Effekterne, laa langt under disses virkelige Værdi, og til, at det af det Oplyste fremgaar, at Jørgensen ved Salget af Vinen (u) end ikke var i Stand til at opgive, af hvilken Art denne var, findes det uden Betænkelighed mod Munk Jensens Benægtelse at statuere, at Munk Jensen fra først af har været paa det Rene med, at samtlige Effekter var stjaalne og saaledes i samtlige de anførte Tilfælde har gjort sig skyldig i Hæleri.

Som Følge af det Ovenanførte og idet den af de Tiltalte Kronby og Lang udførte hæleriske Virksomhed findes at maatte henføres under Straffelovens § 239, vil disse Tiltalte være at anse efter nævnte §, Kronby tillige efter Lov Nr 151 af 1 April 1921 § 3, jfr § 1, 2 Stykke, efter Omstændighederne, og for Kronbys Vedkommende under et med Forbedringshusarbejde, Kronby i 18 Maaneder, Lang i 1 Aar. Tiltalte Munk Jensen vil være at anse efter Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

De Tiltalte Kronby, Lang, Munk Jensen, Christiansen og Madsen har selv sørget for deres Forsvar for Landsretten.

=====

Ved Højesterets Dom af s D i Sagen R 290/1922 (**Rigsadvokaten mod Georg Meyer**) blev Tiltalte for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

=====

Ved Højesterets Dom af s D i Sagen R 216/1922 (**Rigsadvokaten mod Christian Frederik Troelsen**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri og for Hæleri anset efter Straffelovens § 228, jfr tildels § 37, og efter dens § 238, begge §§ tildels jævnført med § 64 og under Hensyn til midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

=====

Fredag den 1 September.

R Nr 327/1922.

Anklagemyndigheden

mod

Chr Laursen Pind og Hustru.

Viborg Købstads Kriminalrets Dom af 20 Juni 1922: De Tiltalte Christian Laursen Pind og dennes Hustru Alma Johanne, født Jensen, bør hver især hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage. Tiltalte Pinds Ret til at drive Beværtning og Gæstgiveri er forbrudt. Saa udreder de Tiltalte og in solidum Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Sagfører L Ørum, Viborg, 250 Kr. At fuldbyrdes under Adfærd efter Loven.

Ved Vestre Landsrets Kendelse af 12 August blev en af Tiltaltes Forsvarer fremsat Begæring om yderligere Vidneførsel i Sagen afvist.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Efter at Vestre Landsret i Ankesagen: Anklagemyndigheden mod Chr L Pind og Hustru den 12 August d A ved Beslutning havde afvist en af de Tiltaltes Forsvarer fremsat Begæring om yderligere Vidneførsel i Sagen, har Forsvareren paakæret denne Beslutning for Højesteret.

Da der imidlertid ikke som foreskrevet i Retsplejelovens § 968, 3 Stk, foreligger Tilladelse fra Justitsministeriet til Kæremaalets Indbringelse for Højesteret, vil det allerede af den Grund være at afvise.

Thi bestemmes:

Det ovennævnte Kæremaal afvises.

R 208/1921.

Fru Thora Steenstrup (Selv)

mod

Postekspedient Johs Steenstrup (Meyer),

betræffende Opløsning af Parternes Ægteskab.

Dom, afsagt af Frederiksberg Birks 3die Afdelings Ret den 3 December 1920: Sagsøgte, Fru Steenstrup, bør for

Tiltale af Sagsøgeren Steenstrup fri at være. Sagens Omkostninger op-
hæves. Der tillægges hos det Offentlige Overretssagfører Fr Ulrich i
Salær 100 Kr. Intet Stempelforbehold.

Østre Landsrets Dom af 15 Februar 1921: Ægteskabet mel-
lem Appellanten, Postekspedient Johs Steenstrup og Indstævnte, Fru
Thora Steenstrup af Frederiksberg, bør være ophævet, og Ægtefællernes
Fællesbørn Otto Japetus Vogelius Steenstrup og Ella Vogelia Steen-
strup vil fremtidig være at undergive Appellantens Forældremyndighed.
Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Indstævnte til Appellan-
ten med 150 Kr. I Henseende til Sagens Omkostninger for Underretten
og det Overretssagfører Fr Ulrich sammesteds tillagte Salær bør Under-
rettsdommen ved Magt at stande. At efterkommes inden 15 Dage efter
denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold
for Landsretten.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med
Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Det bemærkes, at Parternes Datter ikke hedder Ella Vogelia
Steenstrup, men Ellen Vogelia Elisabeth Steenstrup.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Ind-
stævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at
burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Da Appellantinden uden nogen rimelig Grund har indbragt
Sagen for Højesteret, vil hun være at anse med en Bøde til Stats-
kassen af 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler
Appellantinden, Fru Thora Steenstrup, til Ind-
stævnte, Postekspedient Johs Steenstrup, med
200 Kroner. Til Statskassen bøder Appellan-
tinden 100 Kroner.

Denne Højesteretsdom forsaavidt angaar
Udleveringen af Børnene og Betalingen af Sa-
gens Omkostninger at efterkomme inden 15
Dage efter dens Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren i 1917 havde indgivet Andragende om Separation fra sin Hustru, har han siden Juli Maaned 1919 holdt sig borte fra Hjemmet, idet han, som forklaret under den mundtlige Procedure, har

opholdt sig dels paa Hospitalet, dels søgt Rekreation paa Landet, dels boet i Pensionater. Ved Juletid 1919 fik han af sin Søn og en anden Person Meddelelse om, at en Mand ved Navn Andersen hyppig kom i Huset, og han udvidede derfor, idet han sigtede sin Hustru for Ægteskabsbrud med denne Mand, Andragendet til at omfatte Skilsmisse paa Grund af Ægteskabsbrud.

Justitsministeriet resolverede under 10 Juli 1920, at Skilsmisse ikke kunde bevilges, men bemyndigede Overpræsidenten til, saafremt Hustruen maatte tiltræde Andragendet, at bevilge Separation bl a paa Vilkaar, at Hustruen fik Forældremyndigheden over de to yngste Børn, født i 1908 og 1910, og at Manden betalte Bidrag til Hustruen og Børnene, og denne Bevilling meddeltes den 23 s M.

Under denne Sag søger Manden Ægteskabet ophævet og sig tilkendt Forældremyndigheden over de nævnte Børn.

Han har til Støtte anført, at Hustruen har begaaet Ægteskabsbrud. Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Sagsøgte maa efter sin endelige Stilling under Proceduren antages at vægre sig ved at give Forklaring om, hvorvidt hun har begaaet Ægteskabsbrud med Andersen, og hendes Tavshed vil herefter danne et Bevisdatum imod hende, og da Sigtelsen for at have begaaet Ægteskabsbrud med Andersen bestyrkes ved, at denne, som er gift, har protesteret mod at afgive Forklaring, hvilken Protest er taget til Følge, og ved, at det maa anses bevist, at hun har afgivet en udenretlig Tilstaaelse, maa der gaas ud fra, at hun har begaaet Ægteskabsbrud med Andersen.

Der kan nu ikke gives Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgeren maa antages at have renonceret paa at gøre dette Forhold gældende som Skilsmissegrund derved, at han har søgt Separation efter Overenskomst, thi da han gjorde dette i Sommeren 1920, havde han vel Mistanke om, at hans Hustru forsaa sig, men Beviser herfor fik han først senere.

Som foran bemærket har Manden imidlertid forladt Hustruen. Efter egen Indrømmelse er han derhos som forklaret under den mundtlige Procedure i Henhold til sin Sagførers Raad fra den 22 December 1919, antagelig fordi han hørte om Andersens Besøg hos Hustruen, ophørt med at betale Bidrag til Hustruen og de to Børn hos hende, hvorfor han ved Amtets Resolution af 31 Marts 1920 blev tilpligtet dette med tilbagevirkende Kraft fra 13 Januar 1920, og da han saaledes maa antages at have forladt sin Hustru i Nød, findes han ikke at være uden egen Skyld i hans Hustrus Ægteskabsbrud, og Sagsøgte vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Der tillægges Overretssagfører Ulrich, hvis Sagførelse har været forsvarlig, i Salær 100 Kr hos det Offentlige.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Frederiksberg Birks 3die Afdelings Ret.

I Dommen er det rettelig anset bevist, at Indstævnte har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud; Appellanten har derhos godtgjort at have ført en sædelig Vandel. Endvidere maa Appellanten antages fra Juli 1919, da Samlivet mellem Ægtefællerne ophørte, at have betalt et ugentligt Bidrag af 50 Kr til Hustruens og de 3 Fællesbørns Underhold foruden Huslejen. Da det herefter og det iøvrigt Oplyste er uantageligt, at hun har været i Nød eller, at han overhovedet har været »ret Aarsag« til hendes Brøde, vil hans Paastand for Underretten, som han har gentaget for Landsretten, være at tage til Følge. Indstævnte vil derhos have at godtgøre Appellanten Sagens Omkostninger for Landsretten med 150 Kr.

I Overensstemmelse hermed vil Underretsdommen, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger sammesteds, derunder Salær til Overretssagfører Fr Ulrich tiltrædes, være dels at forandre, dels at stadfæste.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 249/1922 (**Rigsadvokaten mod Valdemar Højmark Nielsen og Johan Henrik Francois Bagge**) blev de Tiltalte anset, Nielsen for Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden samt for groft Tyveri og Forsøg herpaa efter Straffelovens § 108, § 100, jfr § 98 og efter dens § 229, Nr 4, jfr tildels § 46 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og Bagge for 3die Gang begaaet groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Mandag den 4 September.

R 44/1922. **Fhv Gaardejer Thøger Olesen (Fich)**
 mod
 Gaardejer Aage Holm (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Indstævnets Ret til at kræve Erstatning af Appellanten i Anledning af at en ham af Appellanten solgt Forkøbsret til et Hus har vist sig mindre værdifuld end forudsat ved Salget.

Vestre Landsrets Dom af 9 December 1921: Sagsøgte, fhv Gaardejer Thøger Olesen, bør til Sagsøgeren, Gaardejer Aage Holm, betale 2000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 30 Juli 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 350 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke af en af Sagsøgeren den 9 September 1921 i Retten for Skanderborg Købstad m v fremlagt Ekstrakt-

Afskrift af fornævnte Skøde kan ses, at det originale Skøde er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Foreløbigt bemærkes, at den af J M Chr Andersen afgivne Erklæring, der omtales i den indankede, af Vestre Landsret afsagte Dom, er dateret ikke 18 Juni 1919, men 18 Juni 1910.

Efter de Højesteret forelagte, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger er begge Sagens Parter ved den i Dommen ommeldte Ejendomsoverdragelse fejlagtigt gaaet ud fra, at den Grund, som hørte til det i Skødet nævnte Hus, udgjorde en Bestanddel af det til den solgte Gaard hørende matrikulerede Areal, men foruden at Indstævnte ikke har godtgjort sit Anbringende om, at Appellanten har paataget sig Garanti i saa Henseende, har Appellanten under de i Forbindelse med Indstævntes Besigtigelse af Gaarden stedfundne Salgsforhandlinger forelagt Indstævnte et af Matrikulskontoret i Aaret 1913 over Gaardens Tilliggende udfærdiget, under Sagen fremlagt Kort, der viser Huslodden som matrikuleret under 2 særlige Numre, 11 f og 12 i. Herved har der været givet Indstævnte Lejlighed til ad autentisk Vej selv at forvise sig om Gaardens rette Grænser og at blive opmærksom paa den Vildfarelse, hvori Appellanten befandt sig desangaaende, og da derhos Appellanten ved forud for Salget at forelægge Indstævnte den nævnte Erklæring af Andersen iøvrigt har gjort Indstævnte bekendt med den ham i Henseende til Forkøbsretten tilkommende Retsstilling — i hvilken Indstævnte ifølge Skødets Indhold i det Hele er indtraadt — findes der at mangle behørigt Grundlag for det af Indstævnte indtalte Erstatningskrav. Som Følge heraf vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, fhv Gaardejer Thøger Olesen, bør for Tiltale af Indstævnte, Gaardejer Aage Holm, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 16 December 1919 solgte Sagsøgte, fhv Gaardejer Thøger Olesen af Hørning, til Sagsøgeren, Gaardejer Aage Holm af

Aaboskovgaard, Matr Nr 11 a, 11 b og 12 c af Hørning By og Sogn med paastaende Bygninger og Tilbehør m v bl a paa følgende Vilkaar:

»Køberen er bekendt med det Forhold, der bestaar med Hensyn til det Hus paa Ejendommen, som beboes af Sælgerens Formands Moder, og med Hensyn til dette Hus har Sælgerens Formand J M Chr Andersen under 18 Juni 1919 erklæret til Sælgeren, at denne skal have Forkøbsret paa Huset til en Pris af 2500 Kr. Denne Forkøbsret er indbefattet under Handlen, saaledes at Køberen fra nu indtræder i Sælgerens Retsstilling i saa Henseende.«

Under Anbringende af, at det ved Handlens Indgaaelse var en Forudsætning mellem Parterne, at Grunden, hvorpaa det ovennævnte Hus ligger, hører til Gaarden, samt at Værdien af den overdragne Forkøbsret, da dette har vist sig ikke at være Tilfældet, maa anses at være 2000 Kr mindre end i modsat Fald, har Sagsøgeren under nærværende Sag søgt Sagsøgte til at betale bemeldte Beløb med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 30 Juli d A, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Ved de under Sagen afgivne Parts- og Vidneforklaringer maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Sagsøgeren efter det under Salgsforhandlingerne Passerede har haft Føje til at tro, at det paagældende Hus er beliggende paa et Jordstykke, der hører til Gaarden, hvilken Opfattelse ogsaa finder Bestyrkelse ved Udtrykkene i den foranførte Bestemmelse i Skødet. Herefter maa Sagsøgeren anses berettiget til at kræve Erstatning hos Sagsøgte svarende til Værdiforringelsen, Forkøbsretten er undergaaet som Følge af, at Forholdet har vist sig at være anderledes, og da der ikke er gjort nogen Indsigelse mod Størrelsen af den af Sagsøgeren forlangte Erstatning, vil hans Paastand i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren med 350 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at der ikke af en af Sagsøgeren den 9 September 1921 i Retten for Skanderborg Købstad m v fremlagt Ekstrakt-Afskrift af fornævnte Skøde kan ses, at det originale Skøde er skrevet paa behørig stemplet Papir.

Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 297/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Peter Otto Jensen**) blev Tiltalte for Forsøg paa 4de Gang begaaet groft Tyveri anset efter Straffelovens § 232, jfr § 46 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Nr 22. Fyrbøder **Jens Christian Hansen** (Møldrup efter Ordre)

m o d

Dagmar Christine Petersen og Johan Valdemar Adrian (Ingen),

betræffende Underholdsbidrag.

Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 14 Januar 1919: Naar Indklagede Jens Christian Hansen inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden Dagmar Christine Petersen i Tiden fra den 16 Januar 1917 til den 18 Marts s A, bør han for Klagerindens Tiltale i denne Sag fri at være, og bør i saa Fald Indklagede Johan Valdemar Adrian alene til Klagerinden og det af hende den 14 November 1917 fødte Drengbarn betale de i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Trøster Indklagede Hansen sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør begge de Indklagede i Forening i Overensstemmelse med fornævnte Lovs § 14, 4 Stk, til Klagerinden og hendes fornævnte Barn betale de forommeldte Bidrag.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Københavns Kriminal- og Politiret afsagte Dom er paaanket af Fyrbøder Jens Christian Hansen, der har oversiddet den ham ved nævnte Dom forelagte 4 Ugers Frist. I Henhold til den af Appellanten derom nedlagte Paastand, og idet det bemærkes, at de Indstævnte, skønt lovlig stævnet, hverken selv er mødt eller har ladet møde for Højesteret, vil Dommen, saavidt den er paaanket, være at stadfæste, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 15 Dage, regnet fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salær for Højesteret vil der være at tillægge Højesteretssagfører Møldrup 100 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanketer, ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 15 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salær for Højesteret tillægges der Højesterets-sagfører Møldrup 100 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag paastaar Klagerinden Dagmar Christine Petersen de Indklagede Johan Valdemar Adrian, der er født den 28 Juli 1883 i København og Jens Christian Hansen, der er født den 22 August 1868 i Sæby, tilpligtet som dem, der hver for sig kan være Fader til det af hende udenfor Ægteskab avlede, den 14 November 1917 fødte Drengbarn, i Forening og i Overensstemmelse med Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 § 14, 4 Stk, at betale de i bemeldte Lovs §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse, idet hun, der under Sagens Drift som sindssyg er blevet indlagt paa Sindssygehospitalet ved Viborg, har anført, at hun paa Undfangelsestiden har haft Samleje med begge de Indklagede 5 à 6 Gange, medens Krydseren »Geysers« i Vinteren 1917 laa ved Nyborg.

Indklagede Adrian, der har erkendt at have haft Samleje med Klagerinden i Tiden fra Slutningen af Februar 1917 til Slutningen af April s A, har paastaet sig dømt i Forening med Indklagede Hansen.

Indklagede Hansen, der paastaar sig frifundet, har nægtet nogen-sinde at have haft Samleje med Klagerinden, hvorimod han erkender at have set hende i Nyborg.

Ifølge Erklæring fra Retslægeraadet kan Barnet være avlet i Tiden kort efter Midten af Januar 1917 til kort efter Midten af Marts s A.

Da Klagerinden nu ikke har bevist, at hun har haft Samleje med Indklagede Hansen i det i Retslægeraadets Erklæring anførte Tidsrum og heller ikke har skaffet nogen Oplysning til Veje, som kunde føre til et for hende gunstigere Resultat, vil Sagens Udfald for denne Indklagedes Vedkommende i Medfør af D L 6—13—5 være at gøre afhængig af hans Ed, saaledes at han vil være at frifinde, dersom han inden en Frist, der bestemmes til 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Klagerinden i Tiden fra den 16 Januar 1917 til den 18 Marts s A, og vil i saa Fald Indklagede Adrian, der har erkendt at have haft Samleje med Klagerinden indenfor det Tidsrum, i hvilket Barnet kan være avlet, alene være at dømme efter Klagerindens i Lov Nr 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 hjemlede Paastand.

Dersom Indklagede Hansen derimod ikke trøster sig til at aflægge den fornævnte Ed, vil begge de Indklagede i Forening i Overensstemmelse med fornævnte Lovs § 14, 4 Stk, være at dømme efter Klagerindens Paastand.

Nr 3. **Handelsfirmaet Fyens Fløde Export Compagni**
(Steglich-Petersen)

m o d

Købmand Wilhelm Singer af Rotterdam (V Kondrup).

betreffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Export-Fløde.

Faaborg Købstads og Salling Herreds ordinære Rets Dom af 19 November 1918: De Indstævnte, Handelsfirmaet »Fyens Fløde Export Compagni« bør for Tiltale af Citanten Købmand Vilh Singer, Køln, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Østre Landsrets Dom af 13 Oktober 1920: De Appellindstævnte, Handelsfirmaet Fyns Fløde Export Compagni af Faaborg, bør til Appellanten, Købmand Vilhelm Singer, betale 11 809 Kroner 89 Øre, tilligemed Rente heraf 5 pCt p a fra den 25 Maj 1917, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger i begge Instanser med 800 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Det maa efter det i Sagen Oplyste antages, at der af Indstævnte var solgt ikke, som det i den indankede Dom angives, een, men to Waggoner Fløde til I Friedmann i Düsseldorf, og at begge Waggonerne blev afsendt fra Faaborg den 10 Maj 1916. Friedmanns Reklamation angik hele den ene Waggon samt 10 Kasser af den anden.

For Højesteret paastaar det appellerende Firma sig frifundet mod at betale den af Indstævnte paastaaede Erstatning vedrørende Leveringen til Schwartz 4909 Kroner 49 Øre med Renter, og til Støtte for denne sin Paastand gør Firmaet alene gældende, at det ikke er godtgjort, at Leveringen til Friedmann har været ukontraktmæssig. Med Hensyn til denne Levering er det oplyst, at der er undersøgt een Flaske af den paa Düsseldorfs kemiske Laboratorium med det Resultat, at Indholdet fandtes fordærvet og at det antoges, at Fordærvelsen maatte tilskrives utilstrækkelig Sterilisering. Dette Resultat af Undersøgelsen af en enkelt Flaske, der tilmed efter det Oplyste er udtaget af Friedmann selv og først af ham er indleveret til Undersøgelse den 7 August 1916, findes imidlertid ikke at kunne afgive noget Bevis for Leveringens Ukontraktmæssighed. Forsaavidt dernæst Friedmann som Vidne har forklaret, at der til ham indløb mange Reklamationer fra hans Kunder om, at Fløden var sammenløben og slet, og at han derfor maatte tage største Delen af de til Kunderne udleverede Flasker tilbage, findes der ej heller at kunne tillægges denne Forklaring, der først er afgivet i November 1919 og ikke er støttet ved andre Oplysninger, nogen afgørende Betydning. Herefter vil Firmaets Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Indstævnte have at betale Firmaet med 400 Kroner, medens Sagens Omkostninger i de foregaaende Instanser vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Handelsfirmaet Fyens Fløde Export Compagni, bør til Indstævnte, Købmand

Wilhelm Singer af Rotterdam, betale 4909 Kroner 49 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 25 Maj 1917, til Betalings sker, men bør iøvrigt for Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Underretten og for Landsretten ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddél af 27 Marts 1916 solgte de Appellindstævnte, Handelsfirmaet Fyns Fløde Export Compagni af Faaborg, til Appellanten, Købmand Wilhelm Singer, 5 Waggoner à 250 Kasser hver indeholdende 50 Flasker 8—10 pCt steriliseret og homogeniseret Fløde at levere i Tiden fra Midten af April til 15 Maj s A for en Pris af 22 Kr pr Kasse, af Faaborg.

Af denne Fløde solgte Appellanten en Waggon til I Friedmann i Düsseldorf og to Waggoner til D Schwartz i Dresden, og de saaledes solgte Partier blev derefter tilsendt disse Købere, saaledes at det til Friedmann solgte Parti afsendtes den 10 Maj 1916, det til Schwartz solgte den 20 s M og noget senere.

Under 3 Juli næstefter meddelte Appellanten de Appellindstævnte, at han fra Friedmann havde modtaget Reklamation gaaende ud paa, at hans Kunder havde leveret ham ialt 260 Kasser af den den 10 Maj 1916 afsendte Fløde tilbage som en Følge af, at Fløden var løbet sammen og fordærvet, og disse Kasser er senere — idet de Appellindstævnte stillede sig afvisende overfor Reklamationen — bortsolgte ved offentlig Auktion.

Hvad den Schwartz tilsendte Fløde angaar, tilskrev Schwartz under 17 Juni 1916 Appellanten, at det den 20 Maj 1916 afsendte Parti var fordærvet, og da Schwartz ikke havde Plads til at opbevare de paagældende Kasser — ialt 250 Stkr — blev ogsaa dette Parti bortsolgt ved offentlig Auktion.

Under nærværende, i 1 Instans ved Faaborg Købstads og Salling Herreds Ret gæsteretsvis behandlede Sag har derpaa Appellanten paastaet de Appellindstævnte dømt til at erstatte ham:

I. forsaa vidt angaar det til Friedmann leverede Parti:

den af ham for Fløden erlagte Betaling	5720 Kr 00 Øre
Fragt.....	580 — 00 —
Lageromkostninger	150 — 00 —
Tabt Vinding, idet Fløden var solgt videre for 26 Kr pr Kasse	1040 — 00 —
	<hr/>
	7490 Kr 00 Øre
med Fradrag af Auktionsprovenuet	589 — 60 —

altsaa 6900 Kr 40 Øre

II. forsaavidt angaar det til Schwartz leverede Parti:

den af ham for Fløden erlagte Betaling	5500 Kr 00 Øre
Fragt	368 — 75 —
Pakhusleje	70 — 80 —
Diverse Omkostninger	48 — 54 —
Tabt Vinding, idet Fløden var solgt videre for 25 Kr 50 Øre pr Kasse	875 — 00 —
	<hr/>
	6863 Kr 09 Øre
med Fradrag af Auktionsprovenuet	1953 — 60 —
	<hr/>

altsaa 4909 Kr 49 Øre

Ialt har han saaledes paastaet de Appelindstævnte dømt til Betaling af 11 809 Kr 89 Øre tilligemed Rente heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 25 Maj 1917 og Sagens Omkostninger.

De Appelindstævnte paastod sig frifundet, subsidiært mod Betaling af 6136 Kr 80 Øre, i begge Tilfælde med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved den i Sagen den 19 November 1918 afsagte Underrettsdom blev de Appelindstævntes Frifindelsespaastand taget til Følge, hvorhos Sagens Omkostninger ophævedes.

Sagen er derpaa af Appellanten efter erhvervet Oprejsningsbevilling indanket her for Retten.

Under Appelsagen har Appellanten gentaget sin ovennævnte Paastand, hvorimod de Appelindstævnte procederer til Stadfæstelse af Underrettsdommen, idet de derhos har gentaget deres for Underretten nedlagte subsidiære Paastand. Yderligere har Parterne gensidigt paastaet sig tillagt Appelsagens Omkostninger hos Modparten.

Det fremgaar af Sagen, at der af hver især af de fornævnte to Partier har været udtaget enkelte Flasker, hvis Indhold er blevet undersøgt paa kemiske Laboratorier henholdsvis i Düsseldorf og i Dresden med det Resultat, at Fløden er fundet sammenløben, sur og fordærvet.

Medens nu de Appelindstævnte maa anses her for Retten at have frafaldet deres for Underretten mod Søgsmålet fremsatte Indsigelser, forsaavidt disse gaar ud paa, at de ikke har haft nogen Garantipligt med Hensyn til Flødens Holdbarhed, har de til Støtte for deres Frifindelsespaastand vedblivende hævdet, at der ikke kan lægges nogen Vægt paa Resultatet af de fornævnte Undersøgelser som Bevis for, at Partierne i det Hele var i ukontraktmæssig Tilstand, hvorhos de har anført, at Reklamationerne i hvert Fald er fremsatte paa et for sildigt Tidspunkt til, at der kan tages Hensyn til dem.

Ved de under Sagen fremkomne Oplysninger og derunder særlig de Vidneforklaringer, der er afgivet under to efter Underrettsdommens Af sigelse i Tyskland foranstaltede Vidneførsler, maa det imidlertid anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at de bortauktionerede Partiers Tilstand har været en saadan, at de i deres Helhed var kassable, og at denne fordærvede Tilstand skyldes, at Fløden har været utilstrækkelig steriliseret.

Da der nu maa gives Appellanten Medhold i, at Reklamationerne er fremkomne i behørig Tid, samt da der mangler Føje til at tage de Appelindstævntes subsidiære Paastand — der er støttet paa, at de alene kan være pligtige at refundere Appellanten den af ham til dem erlagte Pris, og at ogsaa Værdien af Emballagen maa fradrages — til Følge, vil de Appelindstævnte være at dømme til at betale Appellanten det af denne indtalte Beløb 11 809 Kr 89 Øre med Renter heraf, som paastaet, og Sagens Omkostninger i begge Instanser med 800 Kr.

R 222/1922.

Rigsadvokaten

mod

Hans Kristian Poulsen (Møldrup),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Vestre Landsrets Dom af 26 Maj 1922: Tiltalte Hans Kristian Poulsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage samt betale Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 60 Kr. I Erstatning til Tømmer Christian Vestergaard Nielsen betaler Tiltalte 115 Kr 80 Øre, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forkortes til 20 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 20 Dage. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Hans Kristian Poulsen, der er født den 11 September 1885, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf for Vold mod sagesløs Person efter Straffelovens § 203, jfr Lov Nr 63 af 1 April 1911 § 1, ved den

20 Marts 1922 Kl 12½ Nat i Thisted at have overfaldet Tømrer Christian Vestergaard Nielsen af Thisted og med en knivlignende Genstand eller med de bare Næver at have tilføjet ham et ca 1½ cm langt og ca 2 cm dybt Snitsaar paa Hagen, uden at Niensens Forhold havde givet nogen rimelig Anledning til Voldsgerningen.

Ifølge Sagens Oplysninger sad Tiltalte og Nielsen samt et Par andre Personer den 19 Marts d A om Aftenen paa »Grand Hotel« i Thisted og spillede Kort om »Genstande«. Ved Lukketid Kl ca 12 vilde Tiltalte fortsætte Spillet, men da Nielsen ikke vilde det og forlod Hotellet, fulgte Tiltalte med ham hen ad Gaden, ved hvilken Lejlighed de bl a talte om Afviklingen af et Tilgodehavende som Tiltalte havde hos Nielsen. Efter Tiltaltes Forklaring gav Nielsen sig, da de var naaet til Store Torv, til at slaa løs paa Tiltalte og Tiltalte har under Sagen vedholdende benægtet at have slaaet Nielsen. Ved beedigede Vidneforklaringer af Nielsen, Politibetjentene Alfr Jensen og Johan Christensen samt Murer Christian Ejner Christensen maa det imidlertid anses efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort, at Tiltalte paa Store Torv har tilføjet Nielsen — uden at denne kan antages at have givet rimelig Anledning dertil — et Slag, antagelig med et eller andet skarpt Instrument og derved fremkaldt den foran beskrevne Læsion, der dog ifølge Lægeerklæring af 25 s M allerede da var lægt, saa at den ikke vilde efterlade varigt Mên.

For sit i forommeldte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter midlertidig Lov 1 April 1911, § 1, 2 Stk, 1 Pkt med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 60 Kr samt have at betale Nielsen i Erstatning for Svie og Smerte, Lægeudgifter, Medicin, Ødelæggelse af Tøj og tabt Arbejdsfortjeneste et Beløb af 115 Kr 80 Øre, hvorimod et Beløb af 15 Kr, som Nielsen yderligere har paastaet sig tilkendt for 2 Lægeattester, som henhørende til Sagens Omkostninger ikke vil kunne tilkendes ham.

Tirsdag den 5 September.

Ved Højesterets Dom i Sag R 296/1922 (**Rigsadvokaten mod Johan Arnold Hansen og Poul Axel Adolf Hansen**) blev de Tiltalte for Røveri anset efter Straffelovens § 243 med Tugthusarbejde, hver især i 4 Aar.

R 156/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Otto Jørgen Juhl (David),

der tiltales for Assurancesvig.

Søndre Landsrets Dom af 15 Marts 1922: Tiltalte Landmand Otto Jørgen Juhl, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Advokat, Dr juris Johannsen, 50 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes det betænkeligt at anse det bevist, at Tiltaltes Angivelse overfor Taksationsmændene af, hvor meget Korn og Hø der var brændt, var urigtig. Herefter vil Tiltalte være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Otto Jørgen Juhl bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører David 80 Kroner, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Landmand Otto Jørgen Juhl, der er født den 12 August 1889, og som ikke ses tidligere at have været straffet eller tiltalt, ifølge Anklageskrift af 20 f M sat under Tiltale til at lide Straf for Assurancesvig efter Straffelovens § 259 i Anledning af, at han, efter at den ham tilhørende Ejendom den 20 September 1921 var nedbrændt, den 27 September 1921 under den i Gaansager afholdte Taksation af Brandskaden overfor Taksationsmændene har opgivet, at der af Avlen var brændt 28 Læs Rug, 18 Læs Havre, 15 Læs Byg og 37 Læs Hø, uagtet han vidste, at dette betydelig oversteg den ved Branden forhaandenværende Beholdning.

Efter at den Tiltalte Landmand Otto Jørgen Juhl tilhørende Ejendom i Gaansager var nedbrændt Natten mellem den 20 og 21 September

f A, uden at Brandens Aarsag har kunnet oplyses, afholdtes der den 27 s M i Gaansager Taksationsforretning til Bestemmelse af Brandskaden, i hvilken Forretning deltog som Repræsentant for Brandforsikrings-selskabet »Husmandsbrandkassen« Overassistent Robert Hansen og den lokale Tilsynsmand Aage Schmidt, samt Taksationsmændene Peter Jacobsen og pensioneret Lærer Poul Holm; Tiltalte var derhos til Stede. Taksationen fandt Sted paa Grundlag af en efter Tiltaltes Opgivende udarbejdet Fortegnelse, paa hvilken var opført som brændt 28 Læs Rug, 18 Læs Havre, 15 Læs Byg, 37 Læs Hø og 15 Læs Brændsel; forinden Værdiansættelsen begyndte, blev det udtrykkeligt betydet Tiltalte, at han nøje skulde overveje, hvad han opgav som brændt, idet Opgivelsen betragtedes som afgivet paa Tro og Love, og han fastholdt ogsaa derefter Rigtigheden af de fornævnte Opgivender. Da Avlen i Policen kun var forsikret for 5000 Kr, og da Taksationsmændene fandt, at Brandlidtes Opgivelser om Avlen var for høje og derfor ikke mente at kunne lægge den sædvanlige Pris 80 à 100 Kr pr Læs til Grund, hvorved Forsikringssummen vilde blive overskredet, ansatte de skønsmæssigt en Pris fra 43 til 50 Kr pr Læs, saaledes at den samlede Erstatningssum blev 5000 Kr. Da der i Løbet af de følgende Dage hos Brandforsikringen opstod Tvivl om Rigtigheden af Tiltaltes Opgivender ved Opgørelsen, blev der paa Foranledning af Selskabet indledet Politundersøgelse, under hvilken Tiltalte til Rapport af 4 November s A forklarede, at han af Korn kun havde avlet ca 9 Læs Rug, 7 Læs Byg, 7 Læs Havre og 2 Læs Rivning, hvorhos Højbjergningen gav ca 20 gode Læs. Han erkendte derhos, at han mod bedre Vidende havde opgivet Avlen altfors højt overfor Brandkassen, og dette gjorde han for at blive saa nogenlunde dækket, idet han troede at vide, at Brandkassen kun ydede en Erstatning af 50 Kr pr Læs.

I et derpaa følgende den 29 s M afholdt Forhør har Tiltaltes Forklaring i det Hele været vaklende og usikker. Han vil overhovedet ikke have nogen begrundet Mening om, hvor stor hans Avl har været; han erkender, at de til Taksationsmændene opgivne Tal var fuldstændig tilfældige, og at de til Politirapporten opgivne Tal kan være lige saa rigtige; efter hans videre Forklaring ligger Tallene dog »naar han skal være ærlig« sikkert nærmere ved det til Rapporten opgivne Kvantum end ved det overfor Taksatorerne opgivne. Han har ikke villet erkende, at han med at opgive for højt har haft til Formaal, at han derved kunde imødegaa Tab ved, at Brandkassen gav for lille Erstatning, og han har endelig forklaret, at medens han nu vel er klar over, at hans Opgivender er for høje, har han ikke været klar derover under Vurderingsforretningen. Under de senere Forhør har Tiltalte fastholdt, at han ikke under Taksationsforretningen har været paa det Rene med de opgivne Kvantas Urigtighed, og har sluttelig erklæret ikke at kunne sige, om det til Taksatorerne Opgivne er rigtigt eller forkert, hvorhos han har henvist til, at hans Hukommelse og Nervesystem er svækket efter hans Deltagelse i Krigen.

Efter de under Sagen tilvejebragte Oplysninger er der ikke Tvivl om, at den af Tiltalte opgivne Avl har været i væsenlig Grad for højt ansat, idet den virkelige Avl næppe har været stort over 40—45 Læs.

Herefter, og da det Foreliggende ikke skønnes at efterlade nogen begrundet Tvivl om, at Tiltalte har været vidende om, at hans Opgivender har været alt for høje, og at han ved sine bevidst usandfærdige Angivelser har tilsigtet at erholde udbetalt et større Forsikringsbeløb, end der efter den virkelige Størrelse af den brændte Avl vilde tilkomme ham, og da det Foreliggende endelig ikke giver nogen Anledning til at antage, at Tiltalte ikke skulde være i Besiddelse af fuld Tilregnelighed, vil han være at anse efter Straffelovens § 259, jfr Lov 1 April 1911 § 13, med en Straf, der efter Omstændighederne passende vil kunne ansættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Tiltalte vil derhos have at betale alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 50 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 239/1922 (**Rigsadvokaten mod Niels Christian Carlsen**) blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 100 for Forbrydelse mod den offentlige Myndighed og Orden samt efter Lov Nr 21 af 4 Februar 1871 § 6 for Overtrædelse af Politivedtægt for Vejle Købstad § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

Onsdag den 6 September.

R 274/1922.

Rigsadvokaten

mod

Kjeld Christian Kjeldsen, kaldet Poulan (I Kondrup),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 10 Juni 1922: Tiltalte Kjeld Christian Kjeldsen, kaldet Poulan, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og i Erstatning betale: til Frederik Nielsen 1305 Kr, til Th Rasch 1380 Kr, til J Søndergaard 1405 Kr og til Søren M Sørensens 1405 Kr. Saa bør Tiltalte og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører O Bay, 60 Kr. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anke del af Tiltalte dels af det Offentlige.

For de af Tiltalte udviste, i Dommen fremstillede Forhold

vil han være at anse efter Straffelovens § 251, idet det efter Alt, hvad der foreligger, maa anses for bevist, at han har skaffet sig de paagældende Pengebeløb udbetalte uden Hensigt til at betale dem tilbage. Straffen findes under Hensyn til Lov 1 April 1911 § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage. I Henseende til de ikendte Erstatningsbeløb og Sagens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Kjeld Christian Kjeldsen, kaldet Poulan, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage. I Henseende til Erstatningerne og Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagfører I Kondrup 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Frederiksberg Birks Ret, tiltales Kjeld Christian Kjeldsen, kaldet Poulan, i Henhold til Anklageskrift af 20 f M, til Straf for Bedrageri, idet han i Sommeren 1921 under falske Foregivender om sin økonomiske Stilling har engageret Frederik Nielsen, Nordre Frihavns-gade 82, Th Rasch, Ravnsborggade 10, J Søndergaard, Skaarup og Søren M Sørensen, Ugsum, i forskellige Stillinger med maanedlig Løn, som han ikke var i Stand til at betale, og har formaaet dem til at laane sig 1500 Kr hver.

Tiltalte er født den 10 Februar 1868 og anset ved Højesteretsdom af 16 December 1908 efter Straffelovens § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, hvorhos han den 22 Juni 1921 inden Frederiksberg Birks Ret efter Lov Nr 98 af 10 Maj 1912 § 8 III og Næringslovens § 75 har vedtaget at erlægge en Bøde af 100 Kr.

Det fremgaar af Sagen, at Tiltalte i Tiden fra den 8 Juni til den 14 Juli f A af de i Anklageskriftet nævnte fire Personer har med Løfte om lønnet Stilling og under Foregivende af gunstige økonomiske Forhold ladet sig udbetale som Laan 1500 Kr af hver. Tiltalte har benægtet, at han hermed har forbundet nogen svigagtig Hensigt, men under Hensyn til, hvad der under Sagen er oplyst om Tiltaltes Forhold og Stilling og om det Arbejde, til hvilket han engagerede de Paagældende, mod at disse ydede ham de ommeldte Laan, findes det ikke at kunne betvivles, at han kun ved Hjælp af urigtige Anbringender og uden begrundet Udsigt til at kunne tilbagebetale Laanene har til egen Fordel skaffet sig disse udbetalt.

Idet Tiltaltes Forhold findes at maatte henføres under Straffelovens § 257, vil han være at anse efter denne Lovbestemmelse, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage,

hvorhos han —, der maa antages af Laanene at have tilbagebetalt 380 Kr til lige Deling mellem Laangiverne, 25 Kr af det af Rasch og 100 Kr af det af Nielsen ydede Laan — efter derom nedlagte Paastande vil være at dømme til at udrede de nedennævnte Erstatninger, idet der saaledes, som Sagen foreligger oplyst for Landsretten, ikke bliver Spørgsmaal om at tage de herudover gaaende Erstatningspaastande under Paakendelse under nærværende Sag.

R 185/1922. Overretssagfører **Otto Andersen** (Selv)

mod

Prokurator **R Andersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at holde Appellanten skadesløs for Tabet af et af ham til Appellanten som Arveforskud udbetalt Beløb.

Østre Landsrets Dom af 14 Marts 1922: Sagsøgte, Sagfører **R Andersen**, bør for Tiltale af Overretssagfører **Otto Andersen** i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler **Otto Andersen** til **R Andersen** med 150 Kr. Til Statskassen bøder **Otto Andersen** 50 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede, af Østre Landsret afsagte Dom anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste.

Da Appellanten har rejst Anke uden rimelig Grund, vil han yderligere være at anse med en Bøde til Statskassen af 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Statskassen bøder Appellanten, Overretssagfører **Otto Andersen**, 300 Kroner.

Det idømte Omkostningsbeløb at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Overretssagfører **Otto Andersen** Sagfører **R Andersen** til Betaling af 10 000 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra 11 Juni 1921 mod at give Sagsøgte Transport paa en nedenfor omhandlet Obligation.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Som Grundlag for sit Krav har Otto Andersen fremført Følgende:

Sagfører R Andersen — Sagsøgerens Fader — tilskrev i Brev af 19 Marts 1920 Sagsøgeren bl a saaledes: »Og den Dag, da Du har fundet en Stilling, som jeg anser det forsvarligt og fornuftigt at sætte Penge i, da vil jeg hjælpe Dig med 10 000 Kr som Forskud paa Din Arv.« De 10 000 Kr er derhos blevet anvendt saaledes, at de den 31 December 1920 blev indskudt i en herværende Sagførerforretning mod, at Sagsøgeren her fik Ansættelse fra 1 Januar 1921 for en maanedlig Gage af 400 Kr, og at Sagførerforretningens Indehaver til Sagsøgeren udstedte en den 5 Januar 1921 dateret Obligation, stor 10 000 Kr, med Pant i nogle Villagrunde. Sagførerforretningens Indehaver er den 21 December 1921 gaaet fallit, og det givne Pant er af en saadan Beskaffenhed, at de 10 000 Kr er tabt eller dog ikke i en overskuelig Tid kan forventes udbetalt til den Anvendelse, der for Sagsøgeren er den væsentlige, nemlig til Driftskapital.

Sagsøgeren har anbragt, at Sagsøgte af Trediemand har faaet Advarsler angaaende den paagældende Sagfører og hans Forretnings insolvente Tilstand, og at Sagsøgte ved trods de modtagne Oplysninger ikke at gribe ind eller dog give Sagsøgeren Oplysning derom har gjort sig skyldig i en saadan uforsvarlig og retstridig Handlemaade, at han er pligtig at erstatte Sagsøgeren det lidte Tab og betale Sagsøgeren de 10 000 Kr mod at faa Transport paa Obligationen.

Sagsøgte har benægtet at være indgaaet paa at paatage sig noget Ansvar for Anbringelse af de 10 000 Kr, om end han forbeholdt sig en vis Kritik af Anbringelsen. Udtrykkelige Advarsler vil han ikke have modtaget, og selv om han i al Almindelighed vil have søgt og faaet Oplysninger, der ikke stillede den paagældende Sagførerforretning i det bedste Lys, mente han dog efter Omstændighederne ikke at turde afvise Sønnens indtrængende Anmodninger om nu at komme i Stilling. Den givne Sikkerhed kunde efter Omstændighederne ikke opnaas bedre, end den var, og Sagsøgte vil hele Tiden have holdt Sagsøgeren underrettet om de Meddelelser m v, som han efterhaanden fik om Sagførerforretningen, og virkelig afgørende slette Oplysninger vil han i al Fald ikke have faaet, før hele Arrangementet var bindende aftalt med den nu fallerede Sagfører.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Sagsøgeren er ca 40 Aar gammel og i meget stort Omfang har levet af Understøttelser fra Sagsøgtes Side, idet han dog til Tider har gjort Tjeneste som Fuldmægtig paa Kontor hos Embedsmænd og Sagførere.

Overretssagfører Søren Nielsen har som Vidne forklaret, at Sagsøgeren selv meget ønskede at faa den paagældende Stilling, og at Sagsøgte under de Forhandlinger, som Vidnet efter Sagsøgerens Anmodning førte med Sagsøgte, erklærede, at han ikke var tilfreds med Sikkerheden, men at han, naar Otto Andersen var tilfreds med Betingelserne og mente, at Pladsen passede, ikke vilde nægte at udbetale det lovede Arveforskud. Med Forhandlingernes Resultat gjorde Vidnet Otto Andersen bekendt, navnlig ogsaa med, at Sagfører Andersen havde udtalt: »Sig til min Søn, at jeg ikke vilde modtage det Pant.«

Da Otto Andersen ikke desto mindre erklærede sig enig i Arrangementet, blev Beløbet indbetalt til Sagførerforretningen, og Otto Andersen afgav Kvittering til Sagfører Andersen for Modtagelse af Arveforskud 10 000 Kr.

Under Domsforhandlingen har Otto Andersen erkendt, at Overretssagfører Søren Nielsen har givet ham Meddelelse som nævnt, og at han ikke desto mindre er indgaaet paa, at Arveforskudet anvendtes som angivet. Han har imidlertid i Forbindelse hermed begæret Domsforhandlingen udsat i mindst 2 Maaneder for at faa Lejlighed til at føre et Vidne, Trotting, til Oplysning om, at denne har givet Sagfører Andersen stærkt nedsættende Oplysninger om den paagældende Sagførerforretnings Status, inden Arrangementet blev endelig truffet, og at Sagfører Andersen har undladt at meddele Otto Andersen dette.

Selv om der nu gaas ud fra, at Sagens faktiske Omstændigheder er saaledes som af Sagsøgeren under Domsforhandlingen forklaret, og selv om Trotting maatte have givet Sagfører Andersen saadanne Meddelelser, som Trotting ifølge en af ham underskrevet fremlagt Erklæring vil have givet ham i December 1920, findes Søgsmålet at maatte betegnes som grundløst, og idet den begærte Vidneførsel, med Hensyn til hvilken Modparten har protesteret mod Domsforhandlingens Udsættelse, findes at maatte være uden Betydning for Sagens Udfald, vil Sagfører Andersen være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Otto Andersen have at betale Sagfører Andersen med 150 Kr.

Otto Andersen vil derhos for uden rimelig Grund at have anlagt Retssag være at anse med en Statskassen tilfaldende Bøde stor 50 Kr.

R 212/1922.

Rigsadvokaten

mod

Mads Peder Thorvald Svendlund (Ulf Hansen),

der tiltales for Vold.

Vestre Landsrets Dom af 13 Maj 1922: Tiltalte Mads Peder Thorvald Svendlund bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Jørgensen, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Selv om man lægger den af Tiltalte afgivne Forklaring til Grund ved Sagens Paadømmelse, skønnes Situationen ikke at have været en saadan, at Tiltalte kan siges at have handlet i

Nødværge, og det maa herefter billiges, at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser. Straffen findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, og med denne Ændring i Straffetiden vil Dommen — idet det af de i Dommen anførte Grunde tiltrædes, at Erstatningspaastanden ikke er taget under Paakendelse — kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 20 Dage. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Hansen 50 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 16 Marts d A er Mads Peder Thorvald Svendlund sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 203 for Vold ved den 3 Decbr 1921 ca Kl 11 Aften paa Vestergade i Varde med knyttet Haand at have tildelt Malersvend Sigfred Jørgen Vagtborg af Varde et Slag i dennes højre Øje, hvorved dette ifølge en den 12 s M af Øjenlæge Kiilerich af Esbjerg afgiven Erklæring er blevet uhelbredeligt blind.

Tiltalte er født den 1 Januar 1898 og har to Gange i Henhold til Bødeforelæg vedtaget at betale Bøde, hver Gang paa 40 Kr, for voldsom Adfærd i beruset Tilstand, men ses iøvrigt ikke at have været tiltalt eller straffet.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes Tilstaaelse er det tilstrækkeligt godtgjort, at Tiltalte — dog uden at sigte mod nogen bestemt Legemsdel af Malersvend Vagtborg — har tilføjet denne det i Anklageskriftet ommeldte Slag under de sammesteds angivne Omstændigheder. Vagtborg fik ved det meget kraftig førte Slag en Bristning af Øjeæblet opad med heraf følgende betydelig Hævelse og Blødning om og i Øjet. Synsevnen, der iøvrigt efter det Oplyste i Forvejen havde været noget under den normale, var ifølge en af Øjenlæge Kiilerich den 27 December f A til en Rapport afgivet supplerende Udtalelse saa ringe, at Vagtborg kun kunde se Lyset, men ikke skelne Genstande, saaledes at Øjet, der muligvis kan bevares, ikke vil blive brugeligt som Synsorgan.

Den af Tiltalte afgivne Forklaring gaar iøvrigt ud paa, at han sammen med Maskinarbejder Thomsen havde opholdt sig paa en Beværtning, hvor de ved Nydelsen af en halv Snes Bajere hver var bleven en Del beruset, og hvor ogsaa Vagtborg, der var stærkere beruset, indfandt sig. De fulgtes alle tre fra Beværtningen, og Tiltalte kom nu i Skænderi med Vagtborg. Dette førte til, at denne greb fat i Tiltalte og to Gange kastede ham omkuld. Da de var gaet et Stykke længere, greb Vagtborg paany fat i Tiltalte, og Thomsen, der ikke kunde skille dem, fjernede

sig, hvorpaa Tiltalte advarede Vagtborg mod at fortsætte. Da Vagtborg imidlertid paany foer ind paa ham for at øve Vold imod ham, førte han, der var i høj Grad ophidset over Vagtborgs Optræden, og som hævder at have handlet i Nødværge, det omhandlede Slag mod Vagtborg, der straks faldt om.

Efter det Oplyste var Vagtborg saa beruset, at Værten i ovennævnte Beværtning nægtede at skænke for ham, og naar henses til, at Vagtborg ikke i Forvejen havde slaaet Tiltalte, og at denne ikke gjorde Forsøg paa at fjerne sig fra ham, findes Tiltaltes Forhold ikke at kunne betragtes som Nødværge. Idet Gerningen vil være at henføre under Straffelovens § 203, vil den af Tiltalte forskyldte Straf imidlertid efter det Foreliggende være at fastsætte under Hensyn til Grundsætningen i § 206 og findes herefter passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Under Sagen har Vagtborg paastaaet sig tilkendt i Erstatning hos Tiltalte 2000 Kr for Tab af Synsevnen og 1000 Kr for Arbejdstab, Helbredsudgifter, Svie og Smerte samt Beskadigelse af Tøj. Tiltalte har ikke villet indgaa paa at yde nogen Erstatning, og da der mangler de fornødne nærmere Oplysninger til Godtgørelse af Størrelsen af den ham tilkommende Erstatning, vil denne Paastand ikke kunne tages under Paakendelse under denne Sag.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Torsdag dën 7 September.

Ved Højesterets Dom i Sag R 260/1922 (**Rigsadvokaten mod Friedrich Johannes Ehlert**) blev Tiltalte for Bedrageri anset efter Straffelovens § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 270/1922 (**Rigsadvokaten mod Niels Frederik Olesen**) blev Tiltalte for Hæleri anset efter Straffelovens § 238, jfr Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Færdig fra Trykkeriet dën 11 Oktober 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 16.

Torsdag den 7 September.

R 251/1922.

Rigsadvokaten

mod

Oscar Rosendahl (Liebe),

der tiltales for Vold mod sagesløs Person.

Østre Landsrets Dom af 6 Juni 1922: Tiltalte Oscar Rosendahl bør straffes med simpelt Fængsel i 20 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder for Lægeattest 10 Kr, og Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V Byrdal, 40 Kr. Saa bør han og i Erstatning til Arbejderske Anna Nielsen betale 40 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffens Fuldbyrdelse findes at burde udsættes, saaledes som nedenfor angivet.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Fuldbyrdelsen af Straffen udsættes, og at Straffen bortfalder efter Forløbet af 5 Aar fra denne Højesteretsdoms Afsigelse, saafremt Tiltalte Oscar Rosendahl inden 15 Dage efter Højesteretsdommens Forkyndelse betaler den idømte Erstatning og iøvrigt de i Lov Nr 63 af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I

**Salær for Højesteret tillægges der Højesterets-
sagfører Liebe 40 Kroner, der udredes af det Of-
fentlige.**

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 8de Afdeling for Straffesager, tiltales Oscar Rosendahl for Natten mellem den 16 og 17 April 1922 ved 12 Tiden under et Besøg hos Skomagermester Carl Edvard Rosendahl med et Hammerskaff at have slaaet Arbejderske Anna Nielsen i højre Øje, saaledes at Øjenlaagene blev misfarvede og Huden svullen og øm, uden at den Overfaldne havde givet rimelig Anledning til Voldshandlingen.

Tiltalte er født i Sverige den 16 Marts 1883 og ikke fundet forhen straffet her i Landet.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Anna Nielsen, der er forlovet med Skomagermester C E Rosendahl, under Besøget kom i Skænderi med Tiltalte og da tog en Blikæske med Hægter og Smaasøm og tjattede med Æsken efter Tiltalte. Hægter og Smaasøm fløj over paa hans Tøj, og nogle ramte ham efter hans Forklaring i Ansigtet. Han slog hende nu med Hammerskaffet, hvorved der tilføjedes hende de ovennævnte Læsioner. Han vil ikke have slaaet for at gøre hende Fortræd, men nærmest for at afværge hendes Angreb; han har dog erkendt, at hendes Handlemaade ikke har givet ham rimelig Anledning til Voldshandlinger.

For det af Tiltalte udviste Forhold vil han være at anse efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk, jfr Straffelovens § 203, efter Omstændighederne med simpelt Fængsel i 20 Dage.

Efter derom nedlagt Paastand vil han derhos være at dømme til at udrede i Erstatning til Arbejderske Anna Nielsen 40 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 209/1922 (**Rigsadvokaten mod Christopher Ernsten Frantsen**) blev Tiltalte for Falsk anset efter Straffelovens § 269, 1 Stk, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Hermed endte anden Ekstrasession.

Anden ordinære Session.

Mandag den 2 Oktober.

R- 360/1921. Handelsfirmaet **Industriaktieselskabet** (Selv)
mod

Købmand Josias Frank (Knudtzon),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at annullere en med Appellanten indgaaet Handel om et Parti Vinduespudseapparater.

Vestre Landsrets Dom af 9 August 1921: Indstævnte, Købmand Josias Frank, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Handelsfirmaet »Industriaktieselskabet«, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Indstævnte 150 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter det i Sagen Oplyste maa det anses bevist, at Scheller, da han ved Salget fremkom med de i Dommen særlig nævnte Udtalelser om Vinduespudseren, har været sig bevidst, at de var urigtige. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handelsfirmaet Industriaktieselskabet, til Indstævnte, Købmand Josias Frank, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 20 Januar d A købte Indstævnte, Købmand Josias Frank i Randers, af Sagsøgerne, Handelsfirmaet »Industriaktieselskabet« i København, 5000 Stk Vinduespudsere »Indua« til en Pris af 2 Kr pr Stk at levere i Partier paa 1000 Stk første Gang ca 14 Dage efter

Slutsedlens Underskrift og derefter i Begyndelsen af hver følgende Maaned.

Efter at have modtaget og betalt de første 1000 Sik har Indstævnte nægtet at modtage Restpartiet, og Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag søgt ham til Betaling af samme med 8000 Kr tilligemed Renter 6 pCt p a af 2000 Kr fra den 12 Marts d A, af 4000 Kr fra den 6 Maj d A og af 2000 Kr fra 27 Juni d A, alt indtil Betaling sker. Indstævnte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale. Ifølge Sagens Oplysninger indfandt Grosserer Hugo Scheller sig den 20 Januar d A hos Indstævnte for som Repræsentant for Sagsøgerne at formaa ham til at indgaa paa det Køb, til Bekræftelse hvoraf den fornævnte Slutteddel blev oprettet. Det fremgaar endvidere af Sagen, at Scheller under Salgsforhandlingerne har fremhævet, at den omhandlede Vinduespudder var en Nyhed, samt at den i samme anbragte Gummistrimmel var imprægneret til Anvendelse efter sit særlige Formaal, men at disse Oplysninger er urigtige. Da det fremdeles maa anses uomtvistet, at Scheller ved Meddelelsen af disse Oplysninger har været sig deres Urigtighed bevidst, samt da Oplysningerne maa antages at have været medbestemmende for Indstævnte til at afslutte Handlen, kan denne i Medfør af § 30 i Lov om Aftaler m m af 8 Maj 1917 ikke anses bundet ved det af ham afsluttede Køb. Som Følge heraf kan han ikke anses pligtig at betale det for de af ham ikke modtagne Vinduespuddere indsogte Beløb, og han vil saaledes være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale under nærværende Sag.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne efter Omstændighederne at burde betale Indstævnte med 150 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 325/1922 (**Rigsadvokaten mod Ane Ida Nielsen**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 230 I jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

R 335/1922.

Skattedepartementet

mod

Firmaet **Cardinal & Harford, Ltd, London.**

Sø- Handelsrettens Kendelse af 28 April 1922: Den ommeldte Retsafgift paa 920 Kr vil være at tilbagebetale Sagsøgerne.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den i den paakærede Kendelse nævnte, den 14 Marts d A stedfundne ny Foretagelse af Handelssagen Nr 142/1922 blev be-

sluttet af Sø- og Handelsretten i Henhold til Parternes derom fremsatte Begæring, og der blev under den afhørt et ikke tidligere afhørt Vidne, hvorefter Retten paany optog Sagen. — Herefter findes der med Føje at være afkrævet det sagsøgende Firma Afgift efter Retsafgiftslovens § 8 for Optagelsen den 14 Marts d A, og Firmaets Paastand om Tilbagebetaling af det paagældende Afgiftsbeløb vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Kæremaalets Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Thi bestemmes:

Den af Firmaet Cardinal & Harford, Ltd, London, nedlagte Paastand om Tilbagebetaling af det for Optagelse den 14 Marts d A af Handels-sag Nr 142/1922 erlagte Afgiftsbeløb kan ikke tages til Følge.

Kæremaalets Omkostninger ophæves.

Den paakærede Kendelses Præmisser er saalydende:

Efter at H S 142/1922: Firmaet Cardinal & Harford, Ltd, London, ctr Grosserer Fr Fiedler af København, underhaanden havde været Genstand for skriftlig Forberedelse mellem Parterne, blev der den 10 Marts d A, hvortil den var berammet til Foretagelse, mundtlig procederet og straks paa denne Sagens første Tægtedag optaget til Dom.

Der blev herefter ifølge Retsafgiftsloven af 11 April 1916 § 8 kun afkrævet Afgift for Berammelsen, 920 Kr, men ikke ny Afgift for Optagelsen.

Da der imidlertid Dagen efter her til Landet var ankommet en Ud-lænding, hvis Vidnesbyrd kunde antages at ville have Betydning for Sagen, besluttede Retten Sagens Genoptagelse, og det derved foranledigede Retsmøde fandt Sted den 14 Marts, hvorefter Sagen paany blev optaget til Dom.

Rettens Justitskontor afkrævede nu Sagsøgerne Optagelsesafgift, 920 Kr. Herimod protesterede Sagsøgerne, men betalte dog senere Afgiften under Forbehold, og de har nu i Medfør af Retsplejelovens § 54 paaklaget Justitssekretærens Afgørelse her for Retten.

Retten finder ikke, at Retsafgiftsloven indeholder den fornødne Hjemmel til i et saadant Tilfælde at afkræve Parterne særlig Afgift for Optagelsen: »Optagelse til endelig Paakendelse.« — hvorved maa antages at være tænkt paa Modsætningen til en Optagelse blot til Kendelse eller Bæslutning — er nemlig i det foreliggende Tilfælde sket paa Sagens første Tægtedag, og den Omstændighed, at Retten i begrænset Øjemed beslutter Sagens Genoptagelse, kan ikke stilles i Klasse med det Tilfælde, at den almindelige Procedure før Sagens Optagelse først finder Sted paa en senere Tægtedag, for hvilket Tilfælde Forpligtelsen til at betale ny Afgift alene gælder.

Hvis en begrænset Genoptagelse ifølge Rettens Beslutning skulde medføre en saadan Pligt, vilde der derved ogsaa praktisk set gøres et væsenligt Skaar i Rettens Adgang til at benytte sin Beføjelse efter § 284 til at beslutte Sagens Genoptagelse, en Beføjelse, der netop ofte vil faa særlig Betydning, naar Optagelsen er sket straks paa Sagens første Tægtedag. Ligeledes synes Bestemmelsen i Retsafgiftslovens § 11, 1 Stk, der hjemler Afgift for Genoptagelse af en Sag i Medfør af Retsplejelovens §§ 373, 375 og 376, nærmest at forudsætte, at der ikke i andre Tilfælde af Genoptagelse bliver Spørgsmaal om Betaling af nogen ny Afgift.

R 343/1922.

Firmaet **Theo Koch & Co**

mod

Rederifirmaet **Holler & Co, Lübeck.**

Østre Landsrets Kendelse af 8 September 1922: Da Fagkundskab til Søforhold eller Handelsforhold ikke skønnes at være af Betydning i nærværende Sag og der fra Sagsøgernes Side er protesteret mod den af Sagsøgte fremsatte Begæring,

bestemmes:

Den af Sagsøgte fremsatte Paastand om Sagens Henvisning til Sø- og Handelsretten kan ikke tages til Følge.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

I Henhold til de Grunde, der er anført i den paakærede, af Østre Landsret den 8 September 1922 i Sag IV 361/1922 afsagte Kendelse,

bestemmes:

Landsrettens Kendelse bør ved Magt at stande. Kæremaalets Omkostninger betaler Firmaet Theo Koch & Co til Rederifirmaet Holler & Co, Lübeck, med 50 Kroner.

Tirsdag den 3 Oktober.

Ved Højesterets Dom i Sag R 323/1922 (**Rigsadvokaten mod Carl Valdemar Christoffersen**) blev Tiltalte for uterligt Forhold anset efter Straffelovens § 185, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

R 404/1921. Grevinde **Eugenie Danneskjold-Samsøe**
(Martensen-Larsen)

mod

Frøhandler **Th Berthelsen** (Winther).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at annullere en med Appellantinden afsluttet Handel om et Parti Frø.

Østre Landsrets Dom af 4 Oktober 1921: Inspektør I Bagge Hansen, Ørnfeldt, bør for Tiltale af Frøhandler Th Berthelsen, Odense, i denne Sag fri at være. Grevinde Eugenie Danneskjold-Samsøe, Ulriksholm, bør til Frøhandler Berthelsen betale de paastævnte 5203 Kr 66 Øre med Renter deraf, 5 pCt aarlig, fra den 29 April 1921, til Betaling sker og i Sagsomkostninger 500 Kr. Iøvrigt ophæves Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom, der er afsagt af Østre Landsret, er paaanket af Grevinde Eugenie Danneskjold-Samsøe.

I Henhold til de i Dommen under den Del af Sagen, der foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, saavidt den er paaanket.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Grevinde Eugenie Danneskjold-Samsøe, til Indstævnte, Frøhandler Th Berthelsen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 14 Juni 1920 købte Frøhandler Th Berthelsen, Odense, af Inspektør I Bagge Hansen, Ørnfeldt, som det hedder i Slutsedlen: »Deres Avl af Engsvingel af ca 8 Tdr Land Høst 1920, god, sund og sækketør Vare Betaling: straks efter Rensning à Kr 3,— pr kg for mindst 95 pCt Renhed — normal Sp — at levere Kølstrup i mine Sække 1920 — — —».

Ved Skrivelse af 22. September 1920 til Baggø Hansen anerkendte Berthelsen at have modtaget fra Ørnfeldt Avlsgaard Raavarer 2500 kg

Engsvingel, senere opgjort til 2569 kg, og betalte den 15. Oktober s A Bagge Hansen 5000 Kr.

Ved Skrivelse af 11 November meddelte han Bagge Hansen, at han nu lige var bleven færdig med Rensningen af det paagældende Parti Engsvingel, og Resultatet var blevet, at der var 825 kg rent Frø Nr 1 og 228 kg rent Frø Nr 2, medens Resten var forskellige Slags Hejre og Afrensning. Han sendte samtidig Bagge Hansen Prøver saavel af det rene Frø som af, hvad der fragik i Form af Hejre og Afrensning og tilføjede, at Analysen paa det rene Frø endnu ikke forelaa, men at Bagge Hansen skulde høre fra ham, saa snart han havde faaet Analysen. Nogle Dage efter overleverede han Bagge Hansen Analyse fra Statsfrøkontrollen udvisende en Renhedsprocent af 69,5.

Idet Berthelsen nu under denne ved Retten for Kerteminde Købstad m v forberedte Sag har anbragt, at han ved Overleveringen af Analysen reklamerede overfor Bagge Hansen med Hensyn til, at Frøet langt fra opfyldte Slutsedlens Fordring i Henseende til Renhed, og stillede Frøet med Afrensning til hans Disposition samt krævede de erlagte 5000 Kr tilbagebetalt, og idet Berthelsen videre gør gældende, at Bagge Hansen ikke protesterede mod dette Krav, paastaar han Bagge Hansen dømt til at betale dels de fornævnte 5000 Kr., dels for Rensning af Partiet 102 Kr 76 Øre, dels endelig for Pakhusleje, Sækkeleje og Brandassurance for Tiden fra 1 Septbr 1920—1 Maj 1921 100 Kr 90 Øre, tilsammen altsaa 5203 Kr 66 Øre med Renter deraf 6 pCt aarlig, fra Stævningens Dato den 29 April 1921.

Efter at Bagge Hansen, der paastaar sig frifundet, til Støtte herfor bl a har anbragt, at ikke han, men Ejerinden af Ørnfeldt Avlsgaard, Grevinde Eugenie Danneskjold-Samsøe, Ulriksholm, er rette Sagvolder, har Berthelsen adciteret Grevinde Danneskjold-Samsøe og overfor hende nedlagt Paastand om, at hun alternativt med Inspektør Bagge Hansen dømmes til at betale ham de ovennævnte 5203 Kr 66 Øre med Renter som anført.

Da der maa gives Inspektør Bagge Hansen Medhold i, at han, det maa antages alene at være optraadt som Befuldmægtiget for Ejerinden af Gaarden, herefter ikke er rette Sagvolder, vil han være at frifinde.

Grevinde Danneskjold-Samsøe gør til Støtte for sin Frifindelsespaa-stand i første Række gældende, at det Parti, hvoraf Berthelsen har ladet tage Prøver og foretage Analyse, ikke er identisk med det fra Ørnfeldt leverede Parti Engsvingel, men da det ved Sagens Oplysninger, deriblandt en af Berthelsen som Part for Landsretten afgiven Forklaring og en af hans Lagerforvalter Hans Frederik Johan Jensen afgiven Vidneforklaring, findes tilstrækkeligt godtgjort, at Prøverne og Analysen hidrører fra det fra Ørnfeldt Avlsgaard leverede Parti, vil der ikke kunne tages Hensyn til hendes ovenanførte Indsigelse.

I anden Række gør Grevinde Danneskjold-Samsøe gældende, at Berthelsen maa være afskaaret fra at kræve det ovenanførte Beløb, i hvilken Henseende hun nærmere har anbragt, at Berthelsen først den 25 Februar 1921 endelig har stillet Partiet til Disposition og krævet de 5000 Kr tilbagebetalt, men at dette burde være sket paa et langt tidligere Tjidspunkt, idet Berthelsen allerede ved Modtagelsen af Frøet eller i alt Fald

den 15 Oktober, da de 5000 Kr blev betalt, maa have været klar over, at en meget stor Del af Partiet ikke var Engsvingel. Under alle Omstændigheder — hævder Grevinde Danneskjold-Samsøe — maatte Berthelsen, da han den 11 November fremsendte Meddelelse om Rensningens Resultat og nogle Dage senere overleverede Analysen have været klar over sit Standpunkt, og ved ikke uopholdelig at fremsætte Tilbagebetalingskravet maa han, efter hendes Formening, være gaaet ind paa at tage Partiet for en Pris af 5000 Kr.

Retten maa efter Berthelsens Partsforklaring anse det for godtgjort, at han allerede ved Overleveringen af Analysen i November Maaned klart overfor Inspektør Bagge Hansen stillede Partiet til Disposition som ukontraktmæssigt samt krævede de 5000 Kr tilbagebetalt, idet han samtidig tilbød at realisere Partiet bedst muligt for Sælgerens Regning, og at Bagge Hansen ingen Indvending fremsatte, men kun udbad sig Henstand. Herefter, og da Renheden af det leverede Parti afveg saa væsentlig fra Slutsedlens Bestemmelse, at Berthelsen havde fuld Føje til at afvise det, vil Grevinde Danneskjold-Samsøe være at dømme efter Berthelsens Paa-stand, dog at der imod hendes Protest ikke vil kunne tilkendes ham mere end 5 pCt aarlig Rente. Sagens Omkostninger vil hun have at betale Berthelsen med 500 Kr. Iøvrigt vil Sagens Omkostninger være at ophæve.

Onsdag den 4. Oktober.

R 457/1921. Telefonbestyrer, tidl Købmand **Jens Hansen** (Graae)
mod
Tømrermester **Johannes Pedersen** (Selv).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at træde tilbage fra en Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 1 November 1921: Sagsøgte Købmand Jens Hansen, Esrøm, bør til Sagsøgeren Tømrermester Johannes Pedersen tilbagelevere Bankbog Litr A Nr 41 924 med Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbank, Østre Afdeling med derpaa indestaaende 2500 Kr og paaløbne Renter, indtil Tilbagelevering sker, samt til Sagsøgeren betale 800 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 18 August d A at regne, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte derhos Sagsøgeren med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.
I Dommen er det i Henhold til de i samme i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Indstævnte har været beret-

tiget til at hæve Handlen, og Appellanten vil herefter være at dømme til at tilbagelevere til Indstævnte Bankbog Litra A Nr 41 924 med Den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselsbank, Østre Afdeling, med derpaa indestaaende 2500 Kr med paa-løbne Renter. Derimod vil Indstævntes Paastand om Tilkendelse af Erstatning ikke kunne tages til Følge, idet det ikke ses, at Appellantens Misligholdelse af Handlen har paaført Indstævnte noget Tab.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde op-hæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Telefonbestyrer, tidligere Købmand, Jens Hansen, bør til Indstævnte, Tøm-
rermester Johannes Pedersen, tilbagelevere
den ovennævnte Bankbog, men bør iøvrigt for
Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Sa-
gens Omkostninger for begge Retter ophæves.

At efterkomme inden 15 Dage efter denne
Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Kronborg vestre Birk forberedte Sag har Tøm-
rermester Johannes Pedersen paastaaet Købmand Jens Hansen, Esrom, i Anledning af Misligholdelse af en om Ejendommen Matr Nr 19 p af Hillerød Markjorder indgaaet Handel tilpligtet til at betale en Erstatning paa 3000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 16 August d A samt til at udlevere Bankbog Nr 41 924 A med Landmandsbankens østre Afdeling, paa hvilken Bog indestaar 2500 Kr.

Sagsøgte, der for et Beløb af 6000 Kr havde 3die Prioritet i den nævnte Ejendom, og som ved en den 19 April 1921 over Ejendommen afholdt Tvangsauktion var blevet højstbydende med 4500 Kr, begærede derefter Auktionen standset for at lade sig Ejendommen udlægge som ufyldestgjort Panthaver. Ved Slutseddel af 12 Juli 1921 overdrog han sin Ret til Ejendommen til Sagsøgeren for et Beløb af 10 500 Kr, hvoraf 2500 Kr betaltes straks, medens 2000 Kr skulde berigtiges ved Overtagelse af den i Ejendommen indestaaende 1ste Prioritet og Resten 6000 Kr betales kontant den 15 August 1921. Om Vilkaarene for Handlen hedder det iøvrigt i Slutsedlen: »Det efter Tvangsauktionen 16 April d A udstedte Auktionsskøde besørger Sælgeren Købmand Hansen overført til Køberem Tøm-
rermester Pedersen eller Ordre uden Udgift for denne senest 1 August d A. Overtagelsen finder Sted den 1 August d A, og betragtes denne Dag som Skæringsdag for Indtægter og Udgifter. Ejendommen garanteres disponibel for Køberem fra Skæringsdagen.«

Den tidligere Ejer af Ejendommen, der efter Auktionen var vedblevet med at bebo denne, blev om Eftermiddagen den 1 August 1921 udsat ved

Fogden, og Ejendommen maa derefter antages at have været disponibel for Sagsøgeren.

Det er derimod ubestridt, at der ikke ved Slutsedlens Udstedelse var udfærdiget noget Udlægsskøde, hvilket heller ikke senere er sket, og Slutsedlens Bestemmelse er for saa vidt ikke opfyldt. Det er heroverfor af Sagsøgte gjort gældende, at Slutsedlen ikke paa dette Punkt kan forstaas efter sin Ordlyd, idet det maatte staa Sagsøgeren klart, at han ikke kunde kræve rent Skøde paa Ejendommen, forinden den resterende Del af Købesummen var berigtiget, hvilket efter Slutsedlen først skulde ske den 15 August, og at der den 28 Juli blev tilsendt Sagsøgeren Ud-kast til en Transport-Købekontrakt, hvilken han imidlertid vægrede sig ved at underskrive.

Da Sagsøgte ved ikke at opfylde sin Forpligtelse til at drage Omsorg for, at Sagsøgeren fik Fogedudlægsskøde den 1 August 1921, har gjort sig skyldig i en væsentlig Misligholdelse af Overenskomsten, maa Sagsøgeren være berettiget til at hæve Handlen og kræve Erstatning for det ham forvoldte Tab. Efter Omstændighederne findes dette imidlertid kun at kunne ansættes til et Beløb af 800 Kr.

Sagsøgte vil derhos have at betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 300 Kr.

R 344/1922.

Anklagemyndigheden

mod

Alfred Marius Rejnholt Andersen, Thøger Ingvard Marius Thøgersen, Ernst Valdemar Christiansen og Martin Nielsen.

Vestre Landsrets Kendelse af 9 September 1922: Da de i Anklageskriftet omhandlede Forhold hverken efter deres objektive Beskaffenhed eller ifølge de Formaal, som efter de Tiltaltes egen Forklaring har været tilsigtet, findes at kunne medføre, at Sagen kan betegnes som rejsende sig af politiske Lovovertrædelser, og da ej heller Straf-arbejde kan antages at være forskyldt for nogen af de Tiltaltes Vedkommende,

bestemmes:

Sågen vil i sin Helhed være at behandle uden Medvirkning af Nævninger.

Højesterets Kæremaalsudvalgs Kendelse

Den af Vestre Landsret den 9 September 1922 afsagte Kendelse om, at Sag 871/1922 i sin Helhed vil være at behandle uden Medvirkning af Nævninger, er paakæret til Højesteret af de Tiltalte Alfred Marius Rejnholt Andersen, Thøger Ingvard Marius

Thøgersen, Ernst Valdemar Christiansen og Martin Nielsen for deres Vedkommende.

Da de Forhold, for hvilke der ved Anklageskriftet er rejst Tiltale mod dem, ikke kan anses som politiske Lovovertrædelser, og da derhos Strafarbejde ikke kan antages at være forskyldt for nogen af dem, vil Kendelsen være at stadfæste, saa vidt den er paakæret.

Thi bestemmes:

Den ovennævnte Kendelse stadfæstes, saa vidt den er paakæret.

=====
Torsdag den 5 Oktober.

Ved Højesterets Dom i Sag R 276/1922 (**Rigsadvokaten mod Lars Madsen**) blev Tiltalte for Bedrageri anset efter Straffelovens § 251, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

R 313/1922.

Rigsadvokaten

mod

Kristen Jensen Sørensen (Trolle),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 210, jfr § 52 og Straffelovens § 288, jfr § 52.

Østre Landsrets Dom af 18 Juli 1922: Tiltalte Kristen Jensen Sørensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører V Lachmann, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter Sagens Oplysninger forefaldt det i Dommen ommeldte Optrin paa Holbechs Oplagsplads Kl ca 5 og ikke Kl ca 3 Eftermiddag.

Med denne Bemærkning vil Dommen i Henhold til de deri anførte Grunde være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 4 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Kristen Jensen Sørensen til Højesteretssagfører Trolle 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, hvori Forundersøgelsen har været foretaget ved Odense Købstads Ret for Straffesager, tiltales Kristen Jensen Sørensen.

I. for den 22 Februar d A Kl ca 3 Eftermiddag paa Holbechs Oplagsplads ved Odense Havn at have anstiftet en dersteds forsamlet Mængde til ved Vold og Trusel om Vold at tvinge Smaakører Rasmus Jensen til at taale, at der blev aflæst Brændsel fra hans Vogn, og at han hindredes i at køre bort med dette, og for samme Dag Kl ca 4 Eftermiddag ved Maegaards Pakhus ved Odense Havn at have udvist lignende Adfærd med Hensyn til at tvinge Grosserer Thorbjørn Muus og dennes Prokurister til at undlade at aflæse nogle Jærnbanevogne, samt

II. for ved sidstnævnte Lejlighed dels selv at have sat Jærnbanevogne i Bevægelse, dels anstiftet Mængden til dette.

Tiltalte er født den 10 Marts 1870 og tidligere foruden, at han tre Gange har vedtaget Bøde for Overtrædelse af Næringslovens § 78, ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 15 Juni 1908 betingelsesvis anset efter Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Grosserer Thorbjørn Muus har forklaret, at han den paagældende Eftermiddag sammen med tre Prokurister var beskæftiget med Aflæsning af nogle Jærnbanevogne ved Havnepakhuset. Arbejdet gik ret uforstyrret, indtil Jærnbanevognene — som det maa antages ved 4-Tiden — pludselig og uden Varsel blev kørt bort fra Pakhuset derved, at nogle længere ude paa Sporet staaende Jærnbanevogne blev sat i Bevægelse indad mod den foran Pakhuset staaende Vogn, som derved pludselig fik et stærkt Stød og sammen med de udefra i Bevægelse satte Vogne blev kørt opad Havnepladsen. Grosserer Muus stod, da dette skete, paa en Træbro, der fra Pakhuset var lagt ud i Vognen. Idet Vognen blev skubbet bort fra Pakhusporten, blev Broen drejet til Side, saaledes at det ene Hjørne af den Ende af Broen, der laa inde i Jærnbanevognen, blev revet af. Saafremt Broen ikke saaledes var sluppet fri af Vognen, vilde Grosserer Muus efter sin Formening sandsynligvis være faldet ned i Mellemrummet mellem Pakhuset og Jærnbanevognene, hvorved han vilde have risikeret at blive overkørt. Efter at Formanden for Lager- og Pakhusarbejderne, Thomsen, var kommet tilstede og af Muus blevet sat ind i Forholdene, erklærede han sig villig til at foreslaa den forsamlede Mængde, at Muus og Prokuristerne fik Lov til at aflæse de paagæl-

dende Jærnbanevogne. Thomsen vendte kort efter tilbage til Pakhuset sammen med Tiltalte, der udtalte, at Arbejderne ikke under nogen Omstændigheder vilde finde sig i, at der blev arbejdet i Pakhuset; Arbejdet blev derefter standset. Der blev ikke af Tiltalte fremsat nogen direkte Trusel mod Muus, men efter den ophidsede Stemning, hvori Mængden befandt sig, var Muus klar over, at han og hans Prokurister udsatte sig for Voldsomheder, hvis de gjorde Forsøg paa at faa Vognen tilbage og genoptage Arbejdet.

Det fremgaar af det Oplyste, at Mængden — og dermed Tiltalte — forlod Pakhuset, efter at Arbejdet var standset, men at der kort efter samledes et nyt Opløb ved Holbechs Kulplads.

Om hvad der herefter passerede har Smaakører Rasmus Jensen forklaret, at medens han, der af Firmaet Holbech havde købt et mindre Parti Kul og Tørv og andetsteds havde paalæstet Tørvene, var beskæftiget med Paalæsningen af Kul, kom Tiltalte, fulgt af en stor Sværm Mennesker, tilstede. Idet Tiltalte pegede paa de paa Vognen staaende Sække, gav han Jensen Ordre til at aflæsse disse, og da Jensen ikke vilde gøre det, sagde han til de andre Deltagere i Opløbet, at Brændslet skulde læsses af, hvorefter nogle af de omstaaende rev Sækkene med Tørv ned af Vognen. Tiltalte udøvede ikke nogen Voldsomhed mod Jensen og truede ham ikke direkte med Vold, men den af Tiltalte ledede og ophidsede Mængde optraadte paa en saa truende Maade overfor Jensen — bl a ved at kaste tomme Sække og Stokke i Hovedet paa ham — at han mente at maatte befrygte Haandgribeligheder, hvis han ikke rettede sig efter Mængden. Efter at nogle Politibetjente var kommet tilstede, fik Jensen ved disses Mellekomst af Mængden Tilladelse til at køre bort med Tørvene, hvorimod han maatte efterlade de Kul, han skulde have haft med.

Tiltalte har nægtet sig skyldig i de Forhold, for hvilke han tiltales. Han hævder, at Mængden af sig selv fandt paa at sætte Jærnbanevognene i Bevægelse, og at han, der ikke selv skubbete paa Vognene, sagde til Folk, at de ikke maatte sætte Vognene i Bevægelse, da de risikerede at køre Nogen over. Han vil overfor Grosserer Muus og Smaakører Jensen have indskrænket sig til at henstille, til Muus, at denne ophørte med Arbejdet for at undgaa Spektakler, og til Jensen, at denne undlod at køre Brændsel fra Pladsen, idet han herved gør gældende, at han sagde til Mængden, at de skulde lade være at læsse Brændslet af Jensens Vogn.

Efter de foranførte af Muus og Jensen afgivne Forklaringer og det iøvrigt Oplyste — derunder navnlig de Forklaringer, der er fremkommet fra Inspektionsbetjent Andersen og Politibetjentene Nr 25 Tinberg Jensen, Nr 48 Rasmussen og Nr 53 Rasmussen, hvoraf fremgaar, at Tiltalte som en af de ivrigste i Arbejdet med at faa Jærnbanevognene kørt bort fra Pakhuset har skubbet i hvert Fald til to Vogne, der var i Bevægelse, og i en ophidsende Tale til den ved Pakhuset forsamlede Mængde har tilskyndet denne til ikke at tillade Arbejdets Genoptagelse samt overfor Jensen er optraadt som Fører for Mængden, hvis Holdning var truende overfor Jensen — findes det uden Betænkelighed mod Til-

taltes Benægtelse at statuere, at han har gjort sig skyldig i samtlige de i Ankeklagen nævnte Forhold.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 210, jfr § 52, og efter dens § 288, II, tildels § 51, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

R 289/1922.

Rigsadvokaten

mod

August Peder Christian Hansen (David),

der tiltales for falsk Forklaring for Retten.

Østre Landsrets Dom af 13 Juni 1922: August Peder Christian Hansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til hans Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Schrøder, 40 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket af Tiltalte.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte August Peder Christian Hansen til Højesteretssagfører David 40 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten i Holbæk forberedte Sag tiltales August Peder Christian Hansen til at lide Straf for falsk Forklaring for Retten ved den 21 Juni 1921, da han mødte i Retten i Holbæk for at afgive Førtforklaring i den mod ham af Købmand Wulffs Efterfølger, Mørkøv, anlagte borgerlige Sag til Betaling af et Komfur, i bevidst Strid med Sandheden at have afgivet en Forklaring, der gik ud paa, at han ikke havde købt eller modtaget eller staaende i sit Hjem et Komfur, som var leveret ham af Købmand Wulffs Efterfølger.

Tiltalte er født den 19. Juli 1881 og ikke straffet.

Tiltalte har erkendt, at han, da han afgav den ovennævnte Partsforklaring, godt vidste, at det af Wulffs Efterfølger leverede Komfurstod i hans Køkken, hvor han selv i sin Tid havde opsat det, men at han mente at kunne forklare som ovenfor anført, fordi det ikke var ham, men hans Kone, som paa egen Haand havde bestilt Komfuret.

Da Tiltalte selv under de af ham anførte Omstændigheder burde have oplyst de nærmere Forhold med Komfuret, og han endog mod bedre Vidende har nægtet, at Komfuret stod i hans Hjem, vil han være at anse efter Straffelovens § 146, jfr Retsplejelovens § 305, med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Fredag den 6 Oktober.

R 456/1921. Fhv Købmand **B Hansen** (Selv)

mod

Slagtermester **E Henriksen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at erholde Fyldestgørelse af Auktionsprovenuet for et udlagt Automobil.

Østre Landsrets Dom af 31 Oktober 1921: Sagsøgeren, Slagtermester E Henriksen, bør i Forhold til Sagsøgte, fhv Købmand B Hansen, anses fortrinsberettiget til af Københavns Byrets Fogedkontor II at erholde udbetalt det ovennævnte Auktionsprovenue 1311 Kr 60 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra den 19 September 1921, til Betaling sker. Sagsøgte bør til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 150 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Af sigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 18 Oktober 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 17.

Fredag den 6 Oktober.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, fhv Købmand B Hansen, til Indstævnte, Slagtermester E Henriksen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Til Sikkerhed for et Sagsøgeren, Slagtermester E Henriksen, hos Automobilhandler N Rasmussen, Vesterbrogade 91, tilkommende Beløb ifølge Veksel pr 27 Maj d A, udstedte Sidstnævnte den 13 Maj d A Løsrepanteobligation i et ham tilhørende Automobil mrkt »Benz«. Den 4 Juni d A lod Sagsøgeren foretage Arrest i ommeldte Automobil, ligesom han under 9 Juli lod foretage Udlæg i samme, der ved Tvangsauktion den 19 August d A blev solgt, og det indkomne Provenue Kr 1311,60 blev indbetalt til Københavns Byrets Fogedkontor II.

For Fogedretten fremsatte Sagsøgte, fhv Købmand B Hansen, Protest imod Beløbets Udbetaling til Sagsøgeren under Henvisning til, at der under 11 April d A af bemeldte Fogedret hos Rasmussen var foretaget Eksekution i det nævnte Automobil paa Begæring af Overretssagfører G Hartmann, der under 2 Juli d A havde overdraget sin Ret i Henhold til denne Eksekutionsforretning til Sagsøgte.

Medens nu Sagsøgeren under denne Sag paastaar, at Sagsøgte kendes pligtig at taale, at Auktionsprovenuet med Renter deraf 5 pCt p a fra 19 September 1921 udbetales til Sagsøgeren, paastaar Sagsøgte sig paa sin Side kendt berettiget til af Fogedkontoret at faa Beløbet med Renter som anført udbetalt til sig.

Sagsøgte hævder, at han som ældre Udlægshaver er berettiget til forlods Fyldestgørelse af Auktionsprovenuet fremfor Sagsøgeren, idet han bestrider, at Rasmussen den 11 April d. A, da Eksekutionen foretoges, ikke, som af Sagsøgeren hævdedet, skulde have været Ejer af Automobilet.

Sagsøgeren gør heroverfor gældende, at det oftnævnte Automobil i November Maaned 1920 af Rasmussen var solgt til hans Værkfører, Richard Krause, af hvem Rasmussen atter købte Automobilet tilbage, hvilket imidlertid først skete i Maj Maaned d. A.

Da nu Rigtigheden af Sagsøgerens Fremstilling er bestyrket ved den af Rasmussen og navnlig ved den af Værkfører Krause afgivne Vidneforklaring, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 150 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 312/1922 (**Rigsadvokaten mod Anders Kristian Thomsen**) blev Tiltalte for uterligt Forhold anset efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 307/1922 (**Rigsadvokaten mod Hans Peter Valdemar Petersen og Jens Sørensen**) blev de Tiltalte anset: Petersen for Bedrageri efter Straffelovens § 251 og Sørensen for Falsk efter dens § 268 for begges Vedkommende under Hensyn til Lov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Petersen i 100 Dage og Sørensen i 120 Dage.

Mandag den 9 Oktober.

Ved Højesterets Dom i Sag R 306/1922 (**Rigsadvokaten mod Kristian Ludvig Nielsen**) blev Tiltalte for 4de Gang begaaet groft Tyveri anset efter Straffelovens § 232, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18 med Tugthusarbejde i 4 Aar.

Tirsdag den 10 Oktober.

R 537/1921. Centrallaget **Enigheten**, Wasa, Finland
(Martensen-Larsen)

m o d

A Rindom & Restorff, Aktieselskab (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at annullere en med Appellanten indgaaet Handel om et Parti Smør.

Sø- og Handelsrettens Dom af 12 November 1921: De Indstævnte, A Rindom & Restorff A/S, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Smør-Exportlaget Enigheten m b t, Wasa, Finland, i denne Sag fri at være. Sagsøgerne bør til de Indstævnte betale 9902 Kr 25 Øre med Renter 6 pCt p a af 33 000 Kr fra den 23 April d A til 11 Maj d A, af 9852 Kr 25 Øre fra den 11 Maj d A til den 2 Juni d A og af 9902 Kr 25 Øre fra den 2 Juni d A, til Betaling sker. Saa bør Sagsøgerne og til de Indstævnte betale Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter Dommens Afsigelse er den af Smørexportlaget Enigheten drevne Forretning blevet overtaget af Firmaet Centrallaget Enigheten af Wasa i Finland, og dette Firma er derefter indtraadt i Sagen i Smørexportlagets Sted. Det bemærkes endvidere i Anledning af den Uoverensstemmelse, der er mellem Dommens Præmisser og Konklusion med Hensyn til hvem der skal tilsvare Sagens Omkostninger, at det maa antages at bero paa en Fejlskrift, naar det i Præmisserne hedder, at I n d s t æ v n t e skal betale Sagens Omkostninger. Endelig bemærkes, at det for Højesteret er oplyst, at Konnossementet om de 130 Dritler er antedateret, idet de 130 Dritler i Virkeligheden først blev indladet den 20 April 1921.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dømmen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Centrallaget Enigheten, Wasa, Finland, til Indstævnte, A Rindom & Restorff, Aktieselskab, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Telegrammer udvekslede mellem Sagsøgerne, Smøreksporlaget Enigheten m b t, Wasa, Finland, og de Indstævnte, A Rindom & Resstorff, A/S, den 15 og 16 April 1921 solgte Sagsøgerne til de Indstævnte 150/200 Dritler prima Eksport Smør til en Pris af Kr 5,35 pr kg cif København. Aflastning den 16 eller 19 April. I Telegrammerne var intet nævnt om, med hvilket Skib Partiet skulde afskibes, men i Skrivelse af 16 April, i hvilken de Indstævnte bekræftede de udvekslede Telegrammer, anførtes det, at der den 19 April afgik en Dampers »Vega« fra Hangø.

Sagsøgerne havde i deres Telegram af 16 April anført, at Aflastningskvantum vilde blive meddelt senere, og da de Indstævnte ikke modtog nærmere Underretning fra Sagsøgerne, telegraferede de den 21 April, at de herefter kun ønskede 150 Dritler og annullerede, hvis der ikke var aflastet den 19 April. I Telegram af 22 April meddelte Sagsøgerne de Indstævnte, at de havde aflastet 162 Dritler.

Under den fortsatte Telegramudveksling og Korrespondance mellem Parterne gjorde de Indstævnte gældende, at Smørret var afskibet for sent, og under Henvisning hertil stillede de Indstævnte i Telegram af 27 April Partiet til Sagsøgernes Disposition.

Sagsøgerne protesterede mod Annulationen, idet de gjorde gældende, at de havde afskibet rettidig.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaaet de Indstævnte dømt til at betale Kr 3010,35, som de Indstævnte skylder ifølge en under Sagen fremlagt Kontokurant, paa hvilken de Indstævnte bl a pr 22 April 1921 er debiteret 44 112,35 Kr for det omhandlede Parti Smør. Af Saldobeløbet paastaar Sagsøgerne sig tilkendt Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 25 August 1921, til Betaling sker.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet og derhos paastaaet Sagsøgerne dømt til at betale Kr 9902,25 med Renter 6 pCt p a af 33 000 Kr fra den 23 April d A til 11 Maj d A af 9852 Kr 25 Øre fra den 11 Maj d A til den 2 Juni d A og af 9902 Kr 25 Øre fra den 2 Juni d A, til Betaling sker.

Til Støtte for deres Paastand har de Indstævnte anført, at de med Rette har annulleret Handlen paa Grund af for sen Afskibning, at de, da Partiet kom hertil, og Sagsøgerne ikke disponerede over det, i Medfør af Købelovens § 55 jfr §§ 34 og 35, realiserede det bedst mulig ved Mægler, hvorved, efter at en Drittel var blevet konfiskeret paa Grund af for stort Vandindhold, indkom brutto Kr 31 378,41. Ved en mod de Indstævnte i Anledning af den konfiskerede Drittel rejst Politisag, blev de Indstævntes to Direktører hver idømt 25 Kr i Bøde, altsaa ialt 50 Kr, og Udgifterne ved Mæglersalget andrager 128,60 Kr; tages disse Poster i Betragtning ved Opgørelsen af Parternes Mellemværende, ud-

kommer der i de Indstævntes Favør en Saldo lig det af de Indstævnte paastaede Beløb.

Vedrørende det omhandlede Parti Smør er udstedt 2 Konnossementer, det ene, angaaende 130 Dritler, dateret den 19 April, og det andet angaaende 32 Dritler, dateret den 20 April.

Efter Sagsøgernes Anbringende skulde Partiet ifølge de Indstævntes ovenfor nævnte Skrivelse af 16 April afskibes med »Vega« den 19 April, hvilket ogsaa skete for de 130 Dritlers Vedkommende, men da »Vega« var kommet til Hangø senere end paaregnet, lykkedes det først at faa de resterende 32 Dritler indskibet den følgende Dag. Dette kunde ifølge Sagsøgernes Formening ikke berettigede de Indstævnte til at annullere hverken hele Partiet eller en Del af dette, idet Partiet er blevet afskibet med den omtalte Damper »Vega« og det ikke forandrer Situationen, at de 32 Dritler først er indladede den 20 April.

Sagsøgerne har derhos hævdet, at endelig Annulation først er sket ved Telegram af 27 April, og at dette er for sent.

Endelig har Sagsøgerne gjort gældende, at Mæglersalget ikke er foretaget paa forsvarlig Maade, idet Partiet ikke er solgt som prima finsk Eksport Smør, men »af Kvalitet som beset og antaget«, hvorfor Sagsøgerne protesterer mod, at den ved Mæglersalget opnaaede Pris under nogen Omstændighed lægges til Grund ved Opgørelsen af Parternes Mellemværende.

De Indstævnte har bestridt, at nogen Del af Partiet er afskibet den 19 April, idet de gør gældende, at der bl a fordi »Vega« først afgik den 22 April, er Grund til at antage, at det den 19 April daterede Konnossement er antedateret. Men selv om Konnossementets Dato er rigtig, hævder de Indstævnte, at Annulationen var berettiget, idet der var betinget Afskibning af Partiet den 19 April, uden at der var truffet nogen Aftale om, i hvilket Skib Partiet skulde afskibes.

De Indstævnte har endvidere gjort gældende, at Annulationen er sket allerede i ovenfor nævnte Telegram af 21 April, og at Mæglersalget er forsvarligt, da det ikke er sket til Priskonstatering, men i Henhold til Købelovens § 55.

Da Handlen er sket paa Grundlag af Telegramvekslingen, i hvilket der ikke er betinget Afskibning med noget bestemt Skib, og det ikke kan komme i Betragtning herimod, at de Indstævnte i deres Skrivelse af 16 April nævner, at »Vega« gaar fra Hangø den 19 April, findes Partiet ikke, selv om der gaas ud fra, at Konnossementet af 19 April er rigtig dateret, at være afskibet i rette Tid, og de Indstævnte har derfor i Medfør af Købelovens § 69 været beføjet til at afvise Varen.

De Indstævnte har allerede i Telegrammet af 21 April erklæret at ville annullere, hvis der ikke var aflastet den 19 April, og der kan derfor ikke gives Sagsøgerne Medhold i, at der er annulleret for sent, og da der ej heller kan gives Sagsøgerne Medhold i, at Mæglersalget er sket paa uforsvarlig Maade, findes Sagen i det Hele at burde paakendes overensstemmende med de Indstævntes Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte at burde tilsvare Sagsøgerne med 300 Kr.

R 120/1922. Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, Aktieselskab (Bülow)

mod

Fru Julie Cecilie Christiane Wichmann, f. Hornsleth (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt en af Indstævnte for sin Mands Gæld til Appellanten foretagen Sikkerhedsstillelse er ugyldig i Medfør af Lov Nr 75 af 7 April 1899, § 15.

Østre Landsrets Dom af 18 Marts 1922: Sagsøgte, Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, A/S, bør til Sagsøgerinden, Fru Julie Cecilie Christiane Wichmann, betale de paastævnte 40 000 Kr med Renter heraf 4 pCt p a fra den 28 September 1918 til den 18 November 1921, dog i dette Tidsrum med Rentes Rente, saaledes at Renten tilskrives pr hvert Aars 31 December og 30 Juni, første Gang den 31 December 1918, og 5 pCt p a fra den 18 November 1921, til Betaling sker. I Beløbet vil dog være at modregne 2489 Kr 57 Øre med Rente heraf 6 pCt p a fra den 1 Januar 1922. Saa bør og Banken til Fru Wichmann betale Sagens Omkostninger med 1500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Af Sagen fremgaar, at der indestod ca 52 250 Kroner paa Kontrabog Nr 9599, dengang de 40 000 Kroner blev hævet. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 10 Marts 1905 blev der mellem Købmand Alfred Wichmann og Julie Cecilie Christiane Hornsleth, begge af Grenaa, der agtede at indgaa Ægteskab, oprettet en Ægtepagt, hvorefter forskellige nærmere angivne Rettigheder og Genstande skulde holdes udenfor det Formuefællesskab, som iøvrigt skulde bestaa mellem dem, og være Hustruens Særeje og hendes udelukkende Raadighed undergivne. Til denne Ægtepagt blev der under 26 September 1917 og 4 Februar 1918 oprettet et Tillæg, hvorefter der til Hustruens Særeje endvidere skulde henregnes bl a: »Sparekassebog Nr 9599 med A/S Grenaa Handels- og Landbrugsbank stor 50 838 Kr 06 Øre«. Dette Tillæg er under 14 Februar 1918 forsynet med kongelig Konfirmation.

Nævnte Bank er senere overgaaet til Den danske Landsmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, A/S, som dennes Grenaa-Filial.

Af det paa bemeldte Sparekassebog — der forsynedes med Paa-tegning om, at den tilhørte Fru Wichmann som Særeje — indestaaende Beløb hævede hun den 28 September 1918 40 000 Kr, og samme Dag indsatte hun et tilsvarende Beløb paa en ny Sparekassebog, nemlig Nr 10 516, med samme Bank lydende paa hendes Ægtefælles, ovennævnte Købmand, nu Fabrikant Wichmanns Navn, hvilken Bog imidlertid forblev henliggende i Banken, idet der for den udstedtes en Kvittering, lydende paa, at den var modtaget af Hr Wichmann og henlagt i Depot.

Fabrikant Wichmann skyldte det paagældende Tidspunkt Banken et betydeligt Beløb hidrørende fra Spekulationsforretninger, og ved Skadesløsbrev af 25 Oktober 1918 meddelte han Banken Haandpant i sidstnævnte Sparekassebog, Nr 10 516, til Sikkerhed for Betaling af ethvert Beløb, han af hvilkensomhelst Skyldgrund maatte være eller blive Banken skyldig.

Under Anbringende af, at de paa Sparekassen Nr 9599 hævede 40 000 Kr var hendes Særeje, og at hun ved at tillade, at Beløbet paa den angivne Maade stillede til Sikkerhed for hendes Mands Gæld til Banken, har gjort sig medansvarlig for denne Gæld, samt at denne Transaktion i Medfør af Lov om Formueforholdet mellem Ægtefæller af 7 April 1899 § 15 er, idet den ikke har faaet Overøvrighedens Sanktion, uforbindende for hende, har Fru Wichmann under denne mod Sagsøgte, Den danske Landsmandsbank, Hypothek- og Vekselbank, A/S, anlagte Sag paastaet Banken tilpligtet at tilbagebetale hende de 40 000 Kr med Rente heraf 5 pCt p a fra den 28 September 1918, subsidiært med Rente 4 pCt p a fra den 28 September 1918 til Stævningens Dato, den 18 November 1921, dog i dette Tidsrum med Rentes Rente, saaledes at Renten tilskrives hvert Aars 31 December og 30 Juni, første Gang den 31 December 1918, og 5 pCt p a fra Stævningens Dato, til Betaling sker.

Banken har principalt procederet til Frifindelse, hvorhos den har paastaet Fru Wichmann dømt til Betaling af 2489 Kr 57 Øre, som hun skal skyldte til Rest paa et Skyldforhold, men Rente heraf 6 pCt p a fra den 1 Januar 1922, subsidiært saaledes, at Modkravet fradrages i, hvad Fru Wichmann maatte erholde tilkendt hos Banken.

Fru Wichmann har erkendt Rigtigheden af dette Modkrav.

Forsaavidt nu Banken under Henvisning til, at det paa Sparekassebog Nr 9599 indestaaende Beløb som en Følge af stedfundne Udbetalinger var nedbragt til ca 16 600 Kr paa Datoen for Ægtepagtens Konfirmation, og til at det ikke er oplyst, hvorfra de Midler hidrører, ved Hjælp af hvilke dens Paalydende, senere er forøget, har anført, at det den 28 September 1918 hævede Beløb 40 000 Kr sandsynligvis ikke tilhørte Fru Wichmann, bemærkes, at da Intet er fremkommet, hvorfra det Modsatte kunde sluttes, maa det anses ubetænkeligt at statuere, at bemeldte Beløb tilhørte Fru Wichmann som hendes Særeje.

Efter alt Foreliggende maa der gaas ud fra, at det var det paa Sparekassebog Nr 9599 hævede, altsaa Fru Wichmann tilhørende Beløb, der indsattes paa Bog Nr 10 516. Vel lyder denne Bog paa hendes Mands

Navn, men ligesom der ikke herfra med Sikkerhed kan sluttes, at Fru Wichmann har endelig overført Beløbet til ham, saaledes tyder alt Foreliggende — derunder Indholdet af en af Fru Wichmann afgivet Partsforklaring og af en af hendes Mand afgivet Vidneforklaring — paa, at det fra alle Sider, derunder ogsaa fra Bankens, har været forudsat, at Beløbet vedblivende tilhørte hende og af hendes stilledes til Sikkerhed for Mandens Gæld. Men herefter og idet det maa blive uden Betydning i den heromhandlede Henseende, at der omtrent en Maaned senere af Manden — paa hvis Navn den paagældende Bog jo lød — er udstedt formeligt Bevis for den skete Sikkerhedsstillelse, samt da der ikke kan gives Banken Medhold i, at Loven af 7 April 1899 § 15 ikke skulde omfatte et Forhold som nærværende, hvor Hustruen ikke har paadraget sig personligt Ansvar eller Medansvar for vedkommende Gæld, vil Fru Wichmanns Paastand om Beløbets Tilbagebetaling være at tage til Følge som hjemlet ved den nysnævnte Lovbestemmelse, saaledes at Forrentningen sker som i hendes subsidiære Paastand angivet, og saaledes, at der i det hende tilkendte Beløb vil være at modregne det af Banken indtalte Modkrav med Renter deraf som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Banken at burde godtgøre Fru Wichmann med 1500 Kr.

R 458/1921. **Jysk Telefon-Aktieselskab (David)**

mod

Gaardejer og Sogneraadformand **Kr Kjærgaard (Møldrup)**,

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Indstævntes Samtaleret.

Vestre Landsrets Dom af 26 September 1921: Sagsøgeren, Gaardejer og Sogneraadformand Kr Kjærgaard, bør indtil Udløbet af den forommeldte Lejekontrakt og mod det deri fastsatte Vederlag overfor de Indstævnte, Jysk Telefon-Aktieselskab, være berettiget til frit at føre Samtaler fra sin Telefon i Grønbjerg med Abonnenter til Centraler under Jysk Telefon-Aktieselskab indenfor et Omraade, der begrænses af en Cirkel, trukket med Grønbjerg som Centrum og med en Radius af 25 km. I Sagsomkostninger betaler de Indstævnte til Sagsøgeren 400 Kr; der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Jysk Telefon-Aktieselskab, til Indstævnte, Gaardejer og Sogneraadsformand Kr Kjærgaard, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 10 Marts 1917 udlejede de Indstævnte, Jysk Telefon-Aktieselskab i Aarhus, til Sagsøgeren, Gaardejer og Sogneraadsformand Kr Kjærgaard af Grønbjerg, et Telefonapparat med tilhørende Ledning bl a paa følgende Vilkaar:

» — — —

2. Lejemaalet, der er bindende i 5 Aar, fra den 1 April 1917 at regne, kan derefter fra begge Sider skriftlig opsiges med 3 Maaneders Varsel til den 1ste i et Kvartal.

3. Den aarlige Leje er 100 Kr, skriver Eet Hundrede Kroner. Denne giver Lejeren Ret til at faa Forbindelse med Abonnenterne i Ringkøbing-Holstebro By og med Abonnenterne i det til Grønbjerg Central til enhver Tid hørende Opland — — —.

4. — — —

5. — — —

6. — — — Foruden de ovenanførte Regler er Lejeren underkastet Bestemmelserne i Telefonloven af 11 Maj 1897 og Selskabets Koncession af 29 Marts 1900 tilligemed senere Tilføjelser til eller Forandringer i samme.«

Da den de Indstævnte under 29 Marts 1900 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner i det nordlige Jylland udløb med Udgangen af Marts Maaned 1920, blev der i den nævnte Maaned gjort Skridt til Koncessionens Fornyelse, og samtidig blev der forhandlet om Fastsættelsen af Selskabets Takster, hvis Maksimum ifølge Koncessionen af 29 Marts 1900 skulde fastsættes af Indenrigsministeren for indtil 5 Aar ad Gangen. Efter at Spørgsmaalet om Taksternes Fastsættelse havde været drøftet af en nedsat Kommission, meddelte Ministeriet for offentlige Arbejder i Skrivelse af 25 Marts 1920, de Indstævnte, at Ministeriet under nævnte Dato i Henhold til den fornævnte Bestemmelse i den under nævnte Dato i Henhold til den fornævnte Bestemmelse i den under samme Dag midlertidig fornyede Koncession havde fastsat nogle nærmere angivne Maksimaltakstbestemmelser for Selskabet til at gælde for Tiden fra den 1 April 1920 til den 31 Marts 1921. Med en i April 1920 dateret Skrivelse tilstillede de Indstævnte Sagsøgeren et Aftryk af de nye Takstbestemmelser, hvorhos de angaaende hans Telefonabonnement bemærkede Følgende:

»Da den med Dem afsluttede Kontrakt endnu ikke er udløbet, vil den i Kontrakten anførte Lejeafgift ikke nu blive forhøjet, ligesom den ifl Kontrakten hjemlede Ret til fri Samtale med den eller de i Kontrakten nævnte Byer bibeholdes.

Derimod bortfalder Oplandsomraaderne.

For Samtaler uden for Centralen maa der altsaa betales i Overensstemmelse med de nu fastsatte Takster, idet der dog, som ovenfor nævnt, er fri Samtaleret (Samtaler à 3 Minutters Varighed) til den eller de i Kontrakten anførte Byer.«

Da Sagsøgeren i en Skrivelse af 12 Maj s A overfor de Indstævnte protesterede mod, at de fratog ham den i Kontrakten hjemlede Ret til fri Samtaleret i det til Grønbjerg Central til enhver Tid hørende Opland, svarede de Indstævnte ham under 15 s M, at det i hans Kontrakt med Selskabet »ganske vist er nævnt, at Lejen giver Ret til fri Samtale inden for det til Grønbjerg Central til enhver Tid hørende Opland, men da der i Henhold til de nye Takstbestemmelser ikke mere er knyttet noget Opland til Centralerne, er Selskabet berettiget til at opkræve Betaling for Samtaler inden for det tidligere Oplandsomraade i Overensstemmelse med de nugældende Takster.«

Sagsøgeren fastholdt heroverfor sin Ret til at føre de ommeldte Samtaler uden Betaling og har derefter under nærværende Sag søgt de Indstævnte og nedlagt Paastand om, at han, indtil Udløbet af den mellem Parterne indgaaede Lejekontrakt og mod det deri fastsatte Vederlag overfor de Indstævnte kendes berettiget til fri Telefonsamtaleret fra sin Telefon i Grønbjerg med Abonenter til Centraler under Jysk Telefon-Aktieselskab indenfor et Omraade, der begrænses af en Cirkel trukket med Grønbjerg som Centrum og med en Radius af 25 km (Grønbjerg Centrals Oplandsomraade). De Indstævnte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Det er ubestridt, at det Omraade, over hvilket Sagsøgeren efter de før den 1 April 1920 gældende Takstbestemmelser uden særlig Betaling kunde føre Telefonsamtaler, strakte sig betydeligt udover det i hans Paastand ovenfor nævnte, samt at det ved Ændringen af Taksterne i 1920 var de Indstævnte magtpaaliggende at faa indskrænket Abonenternes Samtaleret med Oplandet. Overensstemmende med de da førte Forhandlinger indeholder det ovennævnte Sagsøgeren tilstillede Cirkulære om de fra den 1 April 1920 gældende Takster dels Bestemmelser om Abonnement paa Oplandssamtaler, der er nærmere defineret som Samtaler med Abonenter til Centraler indenfor en Afstand af 25 km, dels Fastsættelsen af en Takst af 20 Øre for en enkelt saadan Samtale, nærmere bestemt paa samme Maade som ved Abonnement.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte i første Række gjort gældende, at da Sagsøgerens Kontrakt henviser til det til enhver Tid til Grønbjerg Central hørende Opland, er der ikke tilsikret Sagsøgeren en gratis Samtaleret over et bestemt Omraade, men de Indstævnte maa være berettiget til helt at lade Oplandet bortfalde. Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at den ommeldte Bestemmelse i Kontrakten kun giver de Indstævnte Ret til at foretage mindre

Omlægninger af det Omraade, der er henlagt som Opland til vedkommende Central, men at en Indskrænkning af Omraadet til en mindre Kreds end den paastaede eller endog en fuldstændig Ophævelse af Oplandet er i Strid med Sagsøgerens Rettigheder efter Kontrakten.

De Indstævnte har derhos henvist til, at Sagsøgeren har underkastet sig Bestemmelserne i Koncessionen af 29 Marts 1900 med senere Tilføjelser og Forandringer, samt til at de Takster, der, som nævnt, er stadfæstede af Ministeriet for offentlige Arbejder i Forbindelse med Fornyelsen af Selskabets Koncession, indeholder de forannævnte Takster for Oplandssamtaler, hvoraf det maa følge, at saadanne Samtaler ikke længer kan føres gratis, hvilket vel ikke er udtrykkelig udtalt i Ministeriets Approbationsskrivelse, men derimod i det Cirkulære, med hvilket Taksterne er tilstillet Sagsøgeren. Selv bortset fra, at Koncessionen alene beføjer Ministeriet til at fastsætte Maksimaltakster, men ikke er til Hinder for, at der af de Indstævnte tilstaas Abonnenterne særlige Begunstigelser, findes der dog ikke at kunne gives dem Medhold i det Anførte.

De anførte Takstbestemmelser maa antages at være gældende for de Abonnenter — der efter det Oplyste udgør Størsteparten af Selskabets Abonnenter — hvis Kontrakter hjemlede de Indstævnte Ret til at ændre deres Retsforhold til Selskabet fra den 1 April 1920, medens de, uanset at intet udtrykkeligt Forbehold derom er taget, ikke kan have Betydning for de Abonnenter, der, som Sagsøgeren, havde sluttet Kontrakter gældende for flere Aar med de Indstævnte, hvorved bemærkes, at der efter det Oplyste maa gaas ud fra, at Ministeriet ikke er gjort bekendt med, at saadanne Kontraktsforhold fandtes.

Herefter vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, hvorhos de Indstævnte vil have at godtgøre ham Sagens Omkostninger efter Omstændighederne med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Onsdag den 11 Oktober.

R 345/1922.

Rigsadvokaten

mod

Carl Christian Løvgreen (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens §§ 185 og 210.

Østre Landsrets Dom af 8 September 1922: Tiltalte Carl Christian Løvgreen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til hans Forsvarer her for Retten, Overretssagfører Ivar Schrøder, 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges,
at Tiltalte er anset efter de i Dommen nævnte Straffebestem-
melser. Straffen findes under Hensyn til den midlertidige Straf-
felovs § 13 at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fange-
kost i 120 Dage. I Henseende til Sagens Omkostninger vil Dom-
men kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Carl Christian Løvgreen bør hensættes i
Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.
I Henseende til Sagens Omkostninger bør
Landsrettens Dom ved Magt at stande. I Salær
for Højesteret tillægges der Højesteretssag-
fører Bache 50 Kroner, der udredes af det Offent-
lige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted
ved Københavns Byrets 6te Afdeling for Straffesager, tiltales Carl Chri-
stian Løvgreen, der er født den 18 Juli 1887 og ikke forhen straffet ifølge
Dom, i Henhold til Anklageskrift af 21 f M til Straf efter Straffelovens
§§ 185 og 210 for den 9 Juli s A om Eftermiddagen i et ved Frederiks-
holms Kanal beliggende Skib under Anvendelse af Vold og Trusel om
Vold at have udvist uterligt Forhold overfor Ove Christophersen, født
den 28 August 1909.

Tiltalte har nægtet at have gjort sig skyldig i det nævnte Forhold.
Han har oprindeligt forklaret, at han den nævnte Dag mulig har været i
Skibet og gennem Christiansgade, hvor han ellers havde Beskæftigelse
med Losning, og at han godt kendte Skibet; senere har han hævdet,
at han ikke har været der den 9 Juli, og at han den Dag var hjemme
i sine Forældres Lejlighed fra Kl 4—5 om Eftermiddagen, til hans
Forældre kom hjem ca Kl 6½.

Ove Christophersen og den 11-aarige Kurt Johansen har bestemt
genkendt Tiltalte som den Mand, der ved den paagældende Lejlighed traf
dem ved en af Brædestablerne i Christiansgade og forbød dem at røre
ved disse, men fik dem ombord i Skibet, hvor han efter Ove Chri-
stophersens Forklaring i Lasten kastede ham omkuld og behandlede ham
uterligt. Dette skal være foregaaet ved 6 Tiden. De traf igen Tiltalte
ved Langebro den 5 August og kendte ham da igen baade paa hans
Udseende og Stemme og har ligeledes genkendt forskellige Klædnings-
stykker og en Straahat, som han fandtes i Besiddelse af, ligesom Ove
Christophersen har genkendt en Tatøvering paa Tiltaltés Finger.

Tiltaltes Moder har forklaret, at Tiltalte en Søndag i Sommeren, formentlig den 9 Juli, var hjemme hos hende og hendes Mand, da de kom hjem ved 6 Tiden eller noget før Kl 6 om Eftermiddagen.

Da der imidlertid ikke foreligger bestemte Oplysninger om dette Klokkeslet, og der ikke iøvrigt findes nogen Grund til at betvivle Rigtigheden af Drengenes bestemte Genkendelse af Tiltalte, maa det anses bevist, at det er ham, der har gjort sig skyldig i det Forhold, hvorfor han tiltales.

Tiltalte vil derfor være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 210 med en Straf, der findes at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

R 309/1922.

Rigsadvokaten

mod

Hans Nikolai Rasmussen (Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 100 og 101.

Vestre Landsrets Dom af 28 Juli 1922: Tiltalte Hans Nikolai Rasmussen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder. I Erstatning til Gørtler Niels Carl Nielsen betaler Tiltalte 50 Kr. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Johnsen, 60 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige til Skærpelse af Straffen.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Hans Nikolai Rasmussen til Højesteretssagfører Bache 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Hans Nikolai Rasmussen, der er født den 21 Juli 1894, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale efter Straffelovens § 100 og 101 samt dens § 210, jfr § 46.

Da de ved Randers Gasværk, der tilhører Randers Kommune, ansatte Maaler aflæsere under den i afvigte Foraar i Randers stedfindende Generalstrejke havde nedlagt Arbejdet, blev bl a Gørtler Niels Carl Nielsen i Randers af vedkommende kommunale Myndighed antaget som Aflæser af Kommunens Gasmaalere, i hvilken Stilling han virkede fra 4 April d A til 3 Maj næstefter, idet han fra Gasværket fik udleveret et Legitimationskort, som han paa Forlangende skulde forevise for dem, hvis Gasmaalere han skulde aflæse.

Den 29 April d A omkring Kl 1 Em indfandt Nielsen sig paa Tiltaltes Bopæl, St Blichersgade Nr 11 i Randers, for at aflæse hans Gasmaaler, og den mod Tiltalte rejste Anklage gaar ud paa, at han ved denne Lejlighed i den Hensigt at skræmme Nielsen fra at fortsætte sin Gerning som Aflæser og Optræder ved Gasværket har udskældt Nielsen for »Skruibrækker«, grebet ham i Frakkeopslaget med Opfordring til »at komme ud«, samt tilføjet ham et Næveslag, der ifølge en samme Dag udstedt Lægeattest har medført »en nøddestor Blodudtrædning i Overlæbens venstre Halvdel«, men ikke varig Mên, og truet ham med løftet Stok.

Det fremgaar af Sagen, at Tiltalte, der selv lukkede Nielsen ind i sin Lejlighed, efter at Nielsen var gaaet i Gang med at aflæse Maaleren, spurgte ham, om han var kompetent dertil. Efter Tiltaltes Forklaring gav Nielsen derpaa et »næsvist« Svar, idet han dog gjorde Tiltalte bekendt med sin Legitimation, og det maa nu ved Tiltaltes Tilstaaelse, og Sagens øvrige Oplysninger, derunder navnlig Nielsens beedigede Forklaring, anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte derefter — efter sin Forklaring af Ophidselse over Nielsens Svar — i en høj Tone for at Nielsen skulde høre det har omtalt dennes Arbejde som Skruibrækkerarbejde og lignende, at han, der imidlertid havde faaet til Hensigt at »smide Nielsen ud«, derpaa efter at have opfordret Nielsen til at gaa har grebet ham i Frakkeopslagene og med knyttet Haand tildelt ham et Slag i Ansigtet, hvorved der tilføjedes Nielsen nedennævnte Læsion, og at han endelig, efter at Nielsen havde forladt Lejligheden og lukket Entrédøren efter sig, har grebet en Stok og, idet han fattede om den ved Dupskoen, efter at være gaaet ud af Døren, løftet den til Slag mod Nielsen, idet han dog ved en Trediemands Mellemkomst hindredes i at slaa ham.

Nielsen blev samme Dag undersøgt af en Læge, efter hvis Attest der forefandtes en nøddestor Blodudtrædning i venstre Halvdel af hans Overlæbe, en Læsion, som dog antages næppe at ville blive kompromiterende for Nielsens Helbred. Nielsen har paastaet sig af Retten tilkendt et passende Beløb i Erstatning for Svie og Smerte.

Tiltalte har benægtet at have haft til Hensigt ved sin voldelige Fremfærd mod Nielsen at tvinge denne til at ophøre med sit Arbejde som Maaler aflæser, og Nielsen har erklæret, at han ikke havde den Opfattelse, at Tiltalte havde saadan Hensigt, men derimod antog, at Tiltalte

vilde genere ham. Herefter findes der ikke Føje til at anse Tiltalte med Straf efter Straffelovens § 210, jfr § 46. Forsaavidt han derimod, som foranført, har sigtet Nielsen for at have givet ham et næsvist Svar, hvilken Sigtelses Rigtighed er bekræftet af Tiltaltes Hustru og en Onkel af ham, som under Sagen har været fængslet som sigtet for at have afgivet falsk Vidneforklaring under samme, har Nielsen benægtet at have gjort noget saadant, og denne Forklaring findes efter Omstændighederne at maatte staa til Troende. Det er endelig af Tiltalte erkendt, at han, da Nielsen, før han indfandt sig hos Tiltalte, havde spurgt denne om Vej i den Ejendom, hvor han boede, sagde til sin nysnævnte Onkel, at det var godt, at Nielsen ikke skulde ind til ham, for ellers vilde han drille ham.

For sit ovenanførte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 100 og 101 med en Straf, der findes efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

I Erstatning for Svie og Smerte findes Tiltalte derhos at burde betale Nielsen et Beløb, der bestemmes til 50 Kr. Tiltalte vil endelig have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

R 337/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Johannes Jacobsen (Henriques),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 16 August 1922: Tiltalte Johannes Jacobsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Dahl, 70 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 6 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 6 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Johan-

nes Jacobsen til Højesteretssagfører Henriques 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Johannes Jacobsen ved Anklageskrift af 21 April d A sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 176, jfr § 173, for uterligt Forhold ved

A

En eller flere Gange for nogen Tid — antagelig et Par Aar — siden i en Stue i hans Lejlighed Aaboulevarden Nr 26 St o G i Horsens, at have i uterlig Hensigt løftet Pigen Lilly Schradieck Petersen, født 17 September 1914, op paa sit Skød og kysset hende paa Munden.

B

En Gang for nogen Tid — antagelig et Par Aar — siden i et Skur i Gaarden ved hans nævnte Lejlighed at have i uterlig Hensigt løftet Pigen Edith Schradieck Damvig, født 25 November 1916, op paa sit Knæ og kysset hende paa Munden samt ført hendes ene Haand op mellem sine Ben.

C

a. En Dag i 1920 i en Gang til samme Lejlighed, hvor han befandt sig sammen med Pigen Ella Marie Larsen, født 16 Marts 1912, at have trykket hende op til sig ved at holde hende paa Ryggen enten med den ene Haand eller begge Hænder og derefter at have foretaget Samlejebevægelser, idet han forsøgte at gnide sit ikke blottede mandlige Lem mod hendes Legeme, samt derefter kysset hende.

b. En Dag i 1921 antagelig i September Maaaned, da han sammen med samme Pige befandt sig i Soveværelset i samme Lejlighed, ligeledes at have trykket hende op til sig, løftet hendes Kjole op og ført sit erigerede blottede mandlige Lem hen mod hendes Kønsele og gnedet det mod disse udenpaa hendes Benklæder, indtil han fik Sædafgang.

D

En Dag kort efter Jul 1920, da han sammen med Pigen Sonja Yelva Jensen, født 20 Juli 1912, befandt sig i samme Soveværelse, at have siddende paa Sengekanten løftet Pigen op paa sit Knæ og kysset hende paa Munden, samt stukket en Haand op under hendes Skørter og kildret hende med Fingrene i Skridtet udenpaa hendes Benklæder.

Tiltalte er født den 27 November 1862 og har tidligere været straffet 7 Gange for Tyveri — en Gang i Forbindelse med ulovlig Omgang med

Færdig fra Trykkeriet den 25 Oktober 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 18.

Onsdag den 11 Oktober.

Hittegods — senest ved Højesterets Dom af 1 Marts 1894 efter Straffelovens § 232 med Tugthusarbejde i 3 Aar samt ved Hobro Købstads Ekstrarets Dom af 22 Marts 1897 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Dage.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes Tilstaaelse og de af de paagældende Pigebørn afgivne Forklaringer, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har udvist det i Anklageskriftet ommeldte Forhold overfor Børnene. Med Hensyn til Forhold B bemærkes dog, at Tiltalte ikke har erkendt at have ført Ediths ene Haand op mellem sine Ben, og dette kan derfor ikke paa Grundlag af Barnets ubestemte Forklaring anses for bevist. Med Hensyn til Forholdet C a bemærkes, at det i Mangel af udtrykkelig Erkendelse heraf ikke kan anses godtgjort, at Tiltalte har kysset Ella.

Idet bemærkes, at de under A og B ommeldte Forhold efter det Foreliggende ikke findes at burde tilregnes Tiltalte som strafbare, samt at det ifølge en af Retslægeraadet afgivet Erklæring ikke kan antages, at han er sindssyg eller aandssvag, vil han herefter for sit iøvrigt udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med en Straf, der efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten, 70 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 308/1922 (**Rigsadvokaten mod Peter Arnesen Bossow**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri anset efter Straffelovens § 228 jfr midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Torsdag den 12 Oktober.

R 492/1921. Bogtrykkerfirmaet **Kandrup & Wunsch** (Møldrup)
mod
Københavns Bogtrykkerforening (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Overtrædelse af en Generalforsamlingsbeslutning i den indstævnte Forening.

Østre Landsrets Dom af 31 Oktober 1921: Sagsøgte Bogtrykkerfirmaet Kandrup & Wunsch bør til Sagsøgeren Københavns Bogtrykkerforening betale 1025 Kr og til Firmaet Nielsen & Lydiche 5000 Kr tilligemed Renter 5 pCt aarlig af Beløbene fra den 15 September 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger til Bogtrykkerforeningen med 350 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

De i Dommen nævnte Love af 1917 er senere blevet afløst af nogle den 9 November 1920 daterede Love, som imidlertid paa de Punkter, der er af Betydning for Afgørelsen af nærværende Sag, indeholder Bestemmelser svarende til de i Dommen citerede Bestemmelser i Lovene af 1917.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at der ikke var kommet en endelig og bindende Aftale i Stand mellem Appellanten og Redaktionen af »Vort Landbrug« den Gang Appellanten blev Medlem af den indstævnte Forening. Som Følge heraf maa der gives Foreningen Medhold i, at Voldgiftsretten har været kompetent i den paagældende Sag. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Foreningens Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Foreningen med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Bogtrykkerfirmaet Kandrup & Wunsch, til Indstævnte, Københavns Bogtrykkerforening, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa en i Københavns Bogtrykkerforening den 8 August 1916 afholdt Generalforsamling blev det vedtaget, »at ethvert Medlem af Københavns Bogtrykkerforening, indtil en ny Generalforsamling vedtager andet, skal henvende sig paa Foreningens Bureau, hver Gang det modtager Forespørgsel om Pris paa løbende eller periodiske Arbejder, der hidtil er trykt hos et andet Medlem, og handle i Overensstemmelse med Styrelsen i saadanne Sager.

Tilbud ved Agenter betragtes som givne direkte af vedkommende Firma.

Konstaterede Overtrædelser af disse Bestemmelser vil blive behandlet efter Lovenes § 27, ligesom ethvert Tilfælde af ufin Konkurrence, der maatte komme til Styrelsens Kundskab, behandles i Henhold til Lovenes § 5.

I § 27 i Foreningens Love af 1917 hedder det bl a:

»Endvidere etableres en kollegial Ret, bestaaende af Foreningens Formand, et af Voldgiftsrettens Medlemmer, valgt af disse, samt en anset Mand udenfor Faget, der vælges af de to nævnte Medlemmer; — —

Til denne Ret kan Styrelsen eller en Generalforsamling henvise Sager, 1) Foreningens indre Forhold eller Interesser vedrørende, endvidere Spørgsmaalet om 2) hvorvidt et Medlem har forbrudt sig imod de ham i Henhold til Foreningens Love paahvilende Forpligtelser, 3) om han har vist Mangel paa Kollegialitet etc. — — —

Retten afgør selv med bindende Virkning Spørgsmaalet om sin Kompetence, og den kan idømme Erstatning i Henhold til § 5 samt Bøder af den i § 4 nævnte Størrelse. Saafremt saaledes idømt Erstatning og Bod ej paa Anfordring betales, inddrives de ad Rettens Vej af Formanden. Enhver Bøde, Retten efter denne Paragraf eller efter § 4 maatte idømme, skal tillægges og tilfalde »Københavns Bogtrykkerforening«s Understøttelsesfond. Rettens Domme er endelige og inappellable«. Lovenes § 4 er saalydende:

»Ved sin Indtrædelse i Foreningen skal ethvert Medlem ved sin Underskrift forpligte sig til at overholde og underkaste sig Foreningens Love og enhver Beslutning, som en Generalforsamling paa lovlige Maade maatte vedtage. I Overtrædelsestilfælde kan Sagen af Styrelsen eller Generalforsamlingen indankes for den under § 27 omhandlede Ret, som kan idømme den Paagældende Bøder fra 100 indtil 5000 Kr, der, om fornødent, kan inddrives ad Rettens Vej (jfr § 27)«.

— — — — —
og i Lovenes § 5 hedder det bl a:

»Har et Medlem gjort Tilbud paa eller overtaget et Arbejde i Strid med Minimalberegningen eller Foreningens Vedtægter, kan Styrelsen henvise en saadan Sag til Behandling af den under § 27 nævnte kollegiale Ret, som kan tilkende den Forurettede Erstatning hos den overtrædende og idømme denne en Bøde, der tilfalder Understøttelsesfonden«.

— — — — —
Ved 2 Kendelser af 18 Maj 1921 i Sager, anlagt henholdsvis af Krohns Bogtrykkeri og Nielsen & Lydiche mod Kandrup & Wunsch blev

sidstnævnte Firma idømt Sagsomkostninger 75 Kr, men iøvrigt frifundet i den første Sag, medens det i den sidste Sag blev idømt en Bod stor 800 Kr og Sagens Omkostninger med 150 Kr til Københavns Bogtrykkerforening og en Erstatning paa 5000 Kr til Firmaet Nielsen & Lydiche i Anledning af, at Firmaet uden at foretage den ifølge Generalforsamlingsbeslutningen af 8 August 1916 foreskrevne Henvendelse til Københavns Bogtrykkerforening skulde have overtaget Trykningen af Ugebladet »Vort Landbrug«, som Firmaet Nielsen & Lydiche i en Aarrække havde trykt.

Da Firmaet Kandrup & Wunsch ikke har villet opfylde de afsagte Kendelser, søger Københavns Bogtrykkerforening under denne Sag Firmaet tilpligtet til at betale de 800 Kr + Omkostningsbeløbene 75 Kr og 150 Kr, ialt 1025 Kr samt til Firmaet Nielsen & Lydiche 5000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 15 September 1921, til Betaling sker.

Det sagsøgte Firma, der erkender at skyldte de 75 Kr i førstnævnte Sag, har under en foreløbig Procedure om Spørgsmaalet om, hvorvidt Voldgiftsretten har været kompetent til at afsige Kendelsen i den sidstnævnte Sag, hævdet, at Firmaet ikke er bundet ved denne Kendelse, fordi Voldgiftsretten i denne Sag har overskredet sin Kompetence. Det henviser i saa Henseende nærmere til, at det først blev indmeldt i Bogtrykkerforeningen i Marts 1920, og at dets nuværende Medindehaver Kandrup allerede i December 1919 havde truffet detailleret Aftale med Redaktionen af »Vort Landbrug« om at overtage Trykningen af dette Blad, hvorfor Firmaet ikke har haft nogen Pligt til at foretage den ifølge Generalforsamlingsbeslutningen af 8 August 1916 foreskrevne Henvendelse til Københavns Bogtrykkerforening ved eller efter dets Indtrædelse som Medlem i Foreningen.

Da Firmaet som Medlem af Københavns Bogtrykkerforening er undergivet den ovennævnte Voldgiftsrets Kendelse, og de af denne Ret afsagte Kendelser er endelig og inappellable, vil Firmaet, i Overensstemmelse med den afsagte Kendelse og sin egen Erkendelse forsaavidt angaar de 75 Kr, være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, hvorhos det vil have at betale Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Fredag den 13 Oktober.

Ved Højesterets Dom i Sag R 273/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Carl Edvard Jacobsen**) blev Tiltalte for Hæleri anset efter Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 346/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Villy Vilhelm Samsing**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet simpelt og groft Tyveri samt for 2den Gang begaaet Hæleri anset efter Straffelovens § 230, 1 og 2 Stk og § 238 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 352/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Hans Ottsen**) blev Tiltalte for simpelt Tyveri og for Falsk anset efter Straffelovens §§ 228 og 268 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder samt i Medfør af Straffelovens § 16 dømt til efter udstaaet Straffetid at udbringes af Riget.

Mandag den 16 Oktober.

R 158/1922.

Rigsadvokaten
m o d

Peter Frederik Sally (Henriques),

(Overtrædelse af et af Sundhedskommissionen givet Tilhold).

Dom, afsagt den 27 Juni 1921 af Frederiksberg Birks Ret: Tiltalte Husejer P F Sally bør til Frederiksberg Birks Politikasse bøde 50 Kr, hvorhos han udreder Sagens Omkostninger. Det paalægges ham derhos under en Frederiksberg Kommune tilfaldende Bøde af 15 Kr for hver Dag, han maatte sidde Dommen overhørig, inden 4 Uger at efterkomme det ham af Sundhedskommissionen givne Tilhold ved at lade den ommeldte Skorsten i Ejendommen Emilievej 9 føre saa højt op over Tagrygningen paa Naboejendommen, at Trækken i Skorstenen ikke generes af denne. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 23 November 1921: Den indankede Dom bør ved Magt at stande, dog saaledes, at de idømte Tvangsmulker tillægges Statskassen. Sagens Omkostninger for Landsretten, derunder 60 Kr i Forsvarersalær til Overretssagfører Byrdal udredes af Tiltalte Peter Frederik Sally. Den idømte Bøde udredes inden 3 Dage og de idømte Tvangsmulker løber, saafremt Tilholdet ikke er efterkommet inden 4 Uger efter denne Doms Forkyndelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er af Tiltalte med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret. I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fuldbyardelsesfristerne regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Peter Frederik Sally til Højesteretssagfører Henriques 60 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Husejer P F Sally tiltales her under Sagen til Straf, fordi han ikke har efterkommet et ham den 7 Januar f A af Frederiksberg Sundhedskommission givet Tilhold om inden 4 Uger at lade den Skorsten paa hans Ejendom Emilievej 9, som er nærmest Gavlen til Ejendommen Nr 7, føre saa højt op over Tagrygningen paa Naboejendommen, at Trækken i Skorstenen ikke generes af denne. Endvidere paastaas Tiltalte dømt til under Dagsbøde at efterkomme ommeldte Tilhold.

Tiltalte har erkendt Sigtelsens Rigtighed, men har ønsket den Lejlighed, for hvis Vedkommende den oprindelige Klage indgaves, kasseret.

Da Sundhedskommissionen har fastholdt sit Krav om Tiltale, og da to andre Lejere, fra hvis Lejligheder er Aftræk til samme Skorsten, til en optaget Rapport har beklaget sig over Røgplage, vil Tiltale i Henhold til Kommissionens Sundhedsvedtægt § 5, jfr Lov 12 Januar 1858 § 2, 1 Stk, og Lov 28 Marts 1868, have at bøde 50 Kr til Frederiksberg Birks Politikasse, hvorhos det paalægges ham under en Frederiksberg Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 15 Kr for hver Dag, han maatte sidde Dommen overhørig, inden 4 Uger at efterkomme Sundhedskommissionens Tilhold.

Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Frederiksberg Birk den 27 Juni 1921 og paaanket her til Retten af Tiltalte Peter Frederik Sally, der paastaar sig frifundet med den Begrundelse, at Aftræksforholdene i den Lejlighed, for hvis Vedkommende den oprindelige Klage indgaves, allerede før den indankede Doms Afsigelse var ændret saaledes, at der ikke længere er Aftræk fra Kakkelovnen til den i Dommen nævnte Skorsten (Nr 1), men udelukkende til en anden Skorsten (Nr 2), med Hensyn til hvilken der ikke er givet Tiltalte Tilhold. Tiltalte gør derhos gældende, at det Retsmiddel, der staar til Sundhedskommissionens Raadighed, i Henhold til § 74, 4 Stk, i den under 15 Juli 1913 stadfæstede Sundhedsvedtægt for Frederiksberg Kommune er Nedlæggelse af Forbud mod Lejlighedens Beboelse, hvorimod Kommissionen savner Kompetence til at paalægge Tiltalte at forhøje Skorstenen, der er opført overensstemmende med Bygningslovgivningens Forskrifter.

Det Tiltalte givne Tilhold findes at have fornøden Hjemmel i Sundhedsvedtægtens § 74, hvis Forskrifter efter Omstændighederne maa kunne påbydes opfyldt gennem Paalæg af dertil sigtende Bygningsforanstaltninger.

Da det derhos af det Oplyste fremgaar, at den foretagne Ændring i Aftræksforholdene ikke har afhjulpet Røgulemperne, vil den trufne Foranstaltning ikke kunne fritage Tiltalte for at efterkomme det ham med Hensyn til Skorsten Nr 1 givne Tilhold, som alene foreligger til Afgørelse under nærværende Sag.

Herefter og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste, dog saaledes, at de idømte Tvangsmulfter i Henhold til Retsplejelovens § 997 tillægges Statskassen.

R 369/1921: Læge **Thorvald Jensen** (Steglich-Petersen)

mod

Grosserer **William Strand** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Mangler ved en af ham solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 14 September 1921: Sagsøgte, Læge Thorvald Jensen, bør til Sagsøgeren, Grosserer William Strand, betale 10 000 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 2 August 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det under særligt Hensyn til, at Svampeangrebet først blev opdaget ca 2 Aar efter Ejendommens Salg, ikke anses for godtgjort, at Villaen var angrebet af Svamp allerede paa Salgets Tid. Herefter vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 1200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Læge Thorvald Jensen, bør for Tiltale af Indstævnte, Grosserer William Strand, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Skøde af 27 Marts 1919 solgte Læge Thorvald Jensen til Grosserer William Strand den ham ifølge Skøde af 13 September 1918, tinglæst den 20 s M, tilhørende Ejendom Matr Nr 6 hc af Frederiksberg, Tesdorpsvej 65, som det hedder i Skødet: »med alt sammes rette Tilhørende og Tilliggende, de paa Grunden staaende Bygninger — — — kort sagt alt som er og forefindes paa det solgte og saaledes som dette er Køberen paavist og bekendt«. Købesummen udgjorde 48 000 Kr, og Ejendommen skulde overtages og tiltrædes af Køberen den 1 Maj s A.

Grosserer Strand boede herefter i Ejendommen, der er en Villaejendom, i henvend 2 Aar, uden at han i den Tid vil have bemærket noget, som tydede paa, at Ejendommen var befængt med Svamp, og der foreligger heller intet om, at der, medens Læge Th Jensen var Ejer af Villaen, eller tidligere har vist sig Tegn herpaa. I Slutningen af Marts Maaned 1921 traadte Grosserer Strand en Dag pludselig igennem et af Gulvbrædderne i den til Villaen hørende Veranda, og da der nu opstod Formodning om, at dette mulig skyldtes Tilstedeværelsen af Svamp, blev Jagtjunker, Forstkandidat Bauditz tilkaldt for som Sagkyndig paa dette Omraade at foretage en nærmere Undersøgelse.

Ved denne Undersøgelse konstateredes det, at Villaen, der er opført i Foraaret og Sommeren 1918, var stærkt angrebet af Svamp, idet saa godt som alt Træværket i Stueetagen og i Kælderen var befængt med Svamp, og efter den af Jagtjunker Bauditz herom afgivne Erklæring, der er bekræftet af ham under hans personlige Møde her for Retten, maa Smitten antages at være bragt ind i Villaen med det anvendte Tømmer eller i hvert Fald at være paaført dette umiddelbart ved selve Opførelsen, idet man efter Ødelæggelsens Art og Omfang og særlig under Hensyn til, at den ogsaa er trængt ind i Mur, med Sikkerhed kan udtale, at Svampen maa være mindst 3 Aar gammel.

Grosserer Strand lod nu herefter — og stadig under Tilsyn af Jagtjunker Bauditz — omfattende Reparationsarbejder foretage paa Villaen, og da han formener, at det, da Svampen var tilstede, da Salget til ham fandt Sted, maa paahvile hans Sælger, Læge Th Jensen, at refundere ham Bekostningen herved, ialt 14 282 Kr 70 Øre, herunder indbefattet Honorar for Tilsyn m m til Jagtjunker Bauditz, 1075 Kr 95 Øre, paastaar han under nærværende Sag Læge Jensen tilpligtet at betale ham bemeldte 14 282 Kr 90 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 2 August 1921.

Sagsøgte har paastaat sig frifundet, idet han særlig henviser til, at de sædvanlige Betingelser for overhovedet at rejse et Erstatningskrav ikke foreligger i nærværende Tilfælde; han er ikke Skyld i den Ejendommen paaførte Skade, han har ikke overfor Køberen gjort sig skyldig i svingagtigt Forhold, da han ikke var bekendt med, at der fandtes Svamp i Ejendommen, og endelig har han ikke paataget sig nogen særlig

Garanti i denne Henseende; Ejendommen er tværtimod efter Skødet solgt som den er og forefindes og som Køberen paavist og bekendt. Efter Sagsøgtes Formening maa et muligt Ansvar for det Passerede alene paahvile den, der har opført Ejendommen, og eventuelt vedkommende Tømremester og Tømmerleverandør.

Da Sagsøgte derhos mener, at det af Grosserer Strand rejste Krav er altfor stort, har han ladet to af Dansk Arbejdsgiverforening udpegede Tømremestre, Tømremestrene Høyer og Stillinge, besigtige Villaen samt gennemgaa samtlige de af Strand fremlagte Regnskaber med Bilag over de udførte Reparationsarbejder, og disse Mænd har derefter udtalt og senere bekræftet i Retten, »at de paagældende Arbejder, udført paa forsvarlig Maade af gode Materialer saaledes som almindeligvis anvendes og i den Udstrækning, som bør regnes med under Reparationer, der er foretaget ved Svampskade«, vilde kunne udføres for netto et Beløb af 9735 Kr 62 Øre, ekskl det Jagtjunker Bauditz tillagte Honorar, om hvis Størrelse de ikke har ment at kunne udtale sig.

Ved Sagens Paadømmelse maa man som foran anført gaa ud fra, at Villaen allerede forinden Salget til Grosserer Strand fandt Sted eller endog, da Jensen købte den, var angrebet af Svamp. Da derhos Læge Th Jensen ikke ved Handlens Afslutning har betinget sig Ansvarfrihed for en Mangel af denne Art, hvorved bemærkes, at en saadan Ansvarfrihed ikke kan følge alene af den ovenfor gengivne, i Skødet indeholdte ganske almindelige Vending, maa Grosserer Strand have Krav paa en Godtgørelse for den ommeldte Mangel, hvilken Godtgørelse efter samtlige foreliggende Oplysninger passende findes at kunne ansættes til 10 000 Kr. Der vil følgelig være at give Dom for dette Beløb med Renter som paastaaet, hvorhos Sagsøgte bør betale Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 500 Kr.

Tirsdag den 17 Oktober.

R 333/1922.

Rigsadvokaten
mod

Otto Martinus Pedersen, kaldet Pharsen, Carl Alfred Ferdinand Pehrsson og Johan Sofus Gress (Møldrup),

der tiltales for Hæleri.

Østre Landsrets Dom af 12 August 1922: Tiltalte Johan Sofus Gress bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte Otto Martinus Pedersen, kaldet Pharsen, og Carl Alfred Ferdinand Pehrsson bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Pedersen i 80 Dage, Pehrsson i 60 Dage, og hver for sig betale Sagens Omkostninger, dog at de, En for Begge og Begge for En, betaler Salær til den for dem beskikkede Forsvarer, Overretssagfører H Repsdorph, 50 Kr. For Tiltalte Gress' Vedkommende udredes Sagens Omkostninger af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Otto Pedersen og Carl Pehrsson, dels af det Offentlige saavel for de nævnte to Tiltaltes som for Tiltalte Johan Gress' Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret befaler de Tiltalte Otto Martinus Pedersen, kaldet Pharsen, og Carl Alfred Ferdinand Pehrsson, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 3die Afdeling for Straffesager, tiltales Otto Martinus Pedersen, kaldet Pharsen, Carl Alfred Ferdinand Pehrsson og Johan Sofus Gress,

I) Pedersen for i Tiden fra ca Midten af Februar 1922 i 6 à 7 forskellige Gange for en Pris af 15—18 Kr pr Par af Domfældte Hakon Pedersen at have købt og videresolgt ca 35, til en Gennemsnitspris af ca 31 Kr vurderede, Par Fodtøj, som nævnte Domfældte havde frastjaalet Firmaet Ballin & Hertz,

II) Pehrsson for i Tiden fra ca Slutningen af Februar til ca Slutningen af April 1922 i forskellige Gange for en Pris af 17 Kr pr Par af Domfældte Hakon Pedersen at have købt og videresolgt 16 à 17, til en Gennemsnitspris af ca 31 Kr vurderede, Par Fodtøj, som nævnte Domfældte havde frastjaalet Firmaet Ballin & Hertz,

III) Gress for siden Begyndelsen af Marts Maaned 1922 i 3 forskellige Gange af Tiltalte Pedersen, kaldet Pharsen, for ialt 51 Kr at have købt 2 Par Herre- og 1 Par Damestøvler til samlet Værdi 87 Kr, hvilket Fodtøj af Domfældte Hakon Pedersen var frastjaalet Firmaet Ballin & Hertz.

Tiltalte Pedersen er født den 18 August 1888 og tidligere ved Dom anset ved Nakskov Købstads Ekstrarets Dom af 18 Marts 1912 efter Straffelovens § 228, jfr tildels § 46, og Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, betingelsesvis med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Tiltalte Pehrsson er født den 20 Januar 1871 og ikke fundet tidligere straffet ved Dom.

Tiltalte Gress er født den 27 Februar 1873 og senest ved Dom anset ved 1ste Artilleriregiments Krigsretsdom af 17 Maj 1894 efter Straffelov for Krigsmagten § 97 med strengt Fængsel paa Vand og Brød i 3 × 5 Dage.

Efter at der var opstaaet Mistanke om, at den hos Firmaet A/S Ballin & Hertz ansatte 17aarige Lærling, Domfældte Hakon Pedersen, bestjal Firmaet, blev der indledet Undersøgelse mod Hakon Pedersen, der til en den 13 Maj d A optaget Politirapport tilstod gennem nogen Tid at have begaaet Tyveri af Fodtøj fra Firmaet, idet han forklarede at have afhændet en Del af det Stjaalne til Tiltalte Otto Pedersen, der bestyrede en Kælderstueafdeling af den af Tiltalte Gress drevne Beværtning »Yrsaro« i Ejendommen Ingerslevsgade Nr 104—Dybbølgsgade 9. Tiltalte Otto Martinus Pedersen erkendte under en samme Dag foretaget Afhøring at have afkøbt Domfældte en Del Fodtøj, og begge blev derefter fængslet den 14 s M. Under Sagen tilstod Domfældte at have i Tiden fra Begyndelsen af Februar d A indtil sin Anholdelse frastjaalet Firmaet ca 50 Par Fodtøj, hvoraf han havde afhændet den største Del til Tiltalte Pedersen og 16 à 17 Par til Tiltalte Pehrsson, idet han overfor begge de Tiltalte angav, at han var berettiget til at købe Fodtøj til en gros Pris hos Ballin & Hertz.

Tiltalte Pedersen har erkendt, at han i Tiden fra omkring Midten af Marts d A til den 11 Maj i 6 à 7 Gange har afkøbt Domfældte, hvem han havde lært at kende paa Beværtningen »Yrsaro«, ca 35 Par af det stjaalne Fodtøj, der havde en Værdi af gennemsnitlig 31 Kr pr Par, for en Pris af 15—18 Kr pr Par.

Dette Fodtøj — afset fra 4 Par, der ved Tiltaltes Anholdelse fandtes dels paa hans Bopæl, dels i Beværtningen, hvor han var ansat, og et Par han var iført ved Anholdelsen — afhændede Tiltalte mod en Fortjeneste af 2 à 3 Kr pr Par til Tiltalte Gress, 1 Par til Gress' Hustru og Resten til ham ubekendte Personer, der kom i Beværtningen.

Tiltalte har hævdet, at han ikke vil have tænkt sig den Mulighed, at Domfældte, om hvem Tiltalte vidste, at han var ansat hos Ballin & Hertz, havde stjaalet Fodtøjet, idet han vil have troet, at det var Vrag-gods, han købte af Domfældte, der efter Tiltaltes Forklaring gav bekræftende Svar paa en Forespørgsel fra Tiltalte, om han var kommet til Støvlerne paa reel Maade.

Naar imidlertid henses til, at det maa have været Tiltalte Pedersen paafaldende, at Domfældte i Løbet af kort Tid var i Stand til at fremskaffe en saa stor Mængde Fodtøj, der efter det Oplyste maa antages at have været reelle Varer, og at afhænde Fodtøjet til en Pris, der stod i Misforhold til dets Værdi, at Tiltalte i alt Fald én Gang har afhentet en Pakke Støvler paa en Banegaardsgarderobe, hvor Domfældte havde indleveret Pakken, der var forsynet med Adresse paa en af Firmaets udenbyes Kunder, at Tiltalte har erkendt, at han, skønt han den 20 April d A, da han i Anledning af en anden Sag gav Møde i et Undersøgelseskammer, af vedkommende Poliitiassessor blev advaret mod at købe nogetsomhelst, der blev falbudt paa Beværtninger, alligevel har købt af Domfældte efter dette Tidspunkt, og at Tiltalte i Grundlovsforhøret indrømmede at have handlet med Domfældte, efter at han ca 8 Dage forud af en Gæst i Beværtningen var blevet spurgt, om han ikke var bange for, at det var stjaalne Varer, findes det ubetænkeligt mod Tiltaltes Benægtelse at statuere, at han i samtlige Tilfælde maa have været klar over, at Fodtøjet var stjaalet, hvorfor hans Forhold i det Hele vil være at tilregne ham som Hæleri.

Tiltalte Pehrsson har erkendt, at han i Tiden fra Slutningen af Februar eller Begyndelsen af Marts d A i forskellige Gange har afkøbt Domfældte 16 à 17 Par af det stjaalne Fodtøj, der havde en Værdi af gennemsnitlig ca 31 Kr pr Par, for en Pris af ca 17 Kr pr Par. Tiltalte afhændede Fodtøjet — som han dels fik udleveret af Domfældte i »Yrsaro«, hvor Tiltalte, da det første Køb fandt Sted, arbejdede som Tjener, eller paa Hjørnet af Aaboulevard og Blaagaardsgade, dels afhentede paa en Banegaardsgarderobe, hvor Domfældte havde indleveret det — med en gennemsnitlig Avance af 3 à 4 Kr pr Par til ham ubekendte Personer.

Tiltalte hævder, at han ikke har tænkt sig, at Fodtøjet var stjaalet og har herved anført, at Domfældte, der indledede Forbindelsen med Tiltalte ved at forespørge, om Tiltalte vilde købe et Par Støvler, ved denne Lejlighed udtalte, at han var ansat hos Ballin & Hertz og derfor kunde købe billigt Vragfodtøj, og at Domfældte samtidig viste Tiltalte et Stykke Papir, idet han angav, at det var en Kupon, der gav ham Adgang til at passere ud af Fabriken med Støvler.

Domfældte har nægtet at have vist Tiltalte Pehrsson en Kupon som af denne omtalt, han vil kun have vist Pehrsson en Kvittering for andet Fodtøj, som han har haft paa sig.

Naar imidlertid henses til, at det maa have været Tiltalte Pehrsson paafaldende, at Domfældte var i Stand til at levere en saa stor Mængde Fodtøj, der efter det Foreliggende maa antages at have været reelle Varer, at det var egnet til yderligere at vække Mistanke hos Tiltalte, at Fodtøjet leveredes ham under de anførte særlige Omstændigheder, hvorved navnlig bemærkes, at Tiltalte har erkendt, at Domfældte ved en Lejlighed, da han sagde til Tiltalte, at denne kunde hente en Pakke Støvler i Banegaardsgarderoben, opgav, at Pakken var indleveret under et nærmere angivet fremmed Navn og udenbyes Adresse, og at Tiltalte ved den første Afhøring foregav, at han aldrig havde afhentet Fodtøj, han havde afkøbt Tiltalte, andetsteds end i »Yrsaro«, findes det uden Betænkelighed mod Tiltaltes Benægtelse at anse det bevist, at Tiltalte med Hensyn til alt det købte Fodtøj fra først af har været paa det Rene med, at det var stjaalet, hvorfor Tiltaltes Forhold vil være at tilregne ham som Hæleri.

Tiltalte Gress, der er Indehaver af den oftnævnte Beværtning, har erkendt at have for en Pris af ialt 51 Kr, afkøbt Tiltalte Pedersen tre Par Støvler — nemlig to Par Støvler, som han selv vilde bruge, og et Par Støvler, som han købte til sin Datter — hvilket Fodtøj under Sagen er ansat til en Værdi af ialt 87 Kr.

Tiltalte Gress har hævdet, at han ikke havde tænkt sig, at Tiltalte Pedersen var i ulovlig Besiddelse af det paagældende Fodtøj, og har herved anført, at Pedersen, inden det første Køb fandt Sted, havde fortalt Tiltalte, at der i Beværtningen kom en ung Mand, der var ansat i en Skotøjsfabrik i Blaagaardsgade, og som havde Adgang til at købe Fodtøj paa Lageret til en gros Priser.

Uanset at det taler mod Tiltalte, at der er et Misforhold mellem Fodtøjets Værdi og Købesummen, og at Tiltalte ikke ved Pedersens Anholdelse, der fandt Sted i Beværtningen, til de Opdagelsesbetjente, der

foretog Anholdelsen, udtalte sig om, at han havde købt Fodtøj af Pedersen, findes det bl a under Hensyn til det ringe Omfang af hans Køb, overvejende betænkeligt at anse Tiltalte skyldig i hælerisk Virksomhed, og Tiltalte vil derfor være at frifinde.

Som Følge af det Anførte og idet bemærkes, at den Tiltalte Pedersen tidligere overgaaede Dom, efter hvad der af Tiltaltes Forklaring fremgaar om det Tidspunkt, da Pedersen begyndte at tilforhandle sig Fodtøjet hos Domfældte, ikke kan medføre Gentagelsesvirkning, vil de Tiltalte Pedersen og Pehrsson være at anse efter Straffelovens § 238 efter Omstændighederne og for begges Vedkommende under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost: Pedersen i 80 Dage, Pehrsson i 60 Dage.

Tiltalte Gress har selv sørget for sit Forsvar.

Onsdag den 18 Oktober.

R 430/1921. Aktieselskabet **M P Allerups Eff** (Winther)

m o d

Handelsfirmaet Carl Norstrand (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at aftage og betale et Parti Jærn.

Østre Landsrets Dom af 12 September 1921: A/S M P Allerups Eff, Odense, bør til Handelsfirmaet Carl Norstrand betale 34 857 Kr 76 Øre med Renter 6 pCt aarlig af 6330 Kr 93 Øre fra den 6 December 1920 og af 28 526 Kr 83 Øre fra den 22 s M, alt til Betaling sker. Firmaet bør for Aktieselskabets Tiltale i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Aktieselskabet til Firmaet 1200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten, Aktieselskabet M P Allerups Eff, betalt det indstævnte Firma 23 372 Kroner 43 Øre af det Firmaet ved Dommen tilkendte Beløb, 34 857 Kroner 76 Øre med Renter, saaledes at der af Dommens Hovedstol kun resterer 12 540 Kroner, og Tvisten for Højesteret drejer sig herefter alene om, hvorvidt Aktieselskabet helt eller delvis er pligtigt at betale disse 12 540 Kroner, der udgør Betalingen for de i Dommen omhandlede 30 Tons Jærn.

Da det i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa billiges, at Aktieselskabet er kendt pligtigt at betale hele det nævnte Kvantum Jærn, vil Aktieselskabet i Overens-

stemmelse med den af Firmaet for Højesteret nedlagte Paastand være at dømme til at betale Firmaet 12 540 Kroner med Renter som nedenfor anført.

I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten vil Dommen kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Aktieselskabet at burde betale til Firmaet med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet M P Allerups Eftf, bør til Indstævnte, Handelsfirmaet Carl Norstrand, betale 12 540 Kroner med Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 22 December 1920, til Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger for Landsretten bør Landsrettens Dom ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Odense Købstads borgerlige Ret forberedte Sag paastaar Handelsfirmaet Carl Norstrand A/S M P Allerups Eftf, Odense, dømt til for to Leverancer af Raajærn at betale ialt 34 857 Kr 76 Øre med Renter 6 pCt aarlig af 6330 Kr 93 Øre fra den 6 December 1920 og af 28 526 Kr 83 Øre fra den 22 s M.

Aktieselskabet paastaar sig frifundet mod Betaling af 19 910 Kr 08 Øre og paastaar Dom over Firmaet for et Modkrav paa 73 176 Kr 75 Øre med Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 16 August 1921 og saaledes, at det Beløb, der maatte blive tilkendt Firmaet, paastaas likvideret i Modkravet.

Firmaet paastaar sig frifundet for Modkravet.

I Oktober 1920 købte Aktieselskabet af Firmaet ca 50 Tons tysk Støberi-Raajærn Nr 1 for 418 Kr pr Ton frit i Banevogn Odense. Da Leveringen fra Tyskland trak ud, tilbød Firmaet at levere 10 Tons fra Lager i København til samme Pris udenfor det bestilte Kvantum, hvilket Tilbud Aktieselskabet modtog. Firmaet afsendte imidlertid 15 760 kg, og da der siden leveredes det fulde bestilte Kvantum, 50 Tons, stillede Aktieselskabet 5760 kg af det først leverede Parti til Firmaets Disposition som for meget leveret og vægrer sig ved at betale for dette Kvantum.

Da Aktieselskabet modtog de 15 760 kg med Faktura af 6 December 1920 uden da at meddele Firmaet, at den Del af Partiet, som oversteg 10 Tons, skulde fradrages i det først bestilte Parti, idet Aktieselskabet først ved Skrivelse af 13 Januar 1921 gjorde Indsigelse mod det leverede Kvantums Størrelse og derefter stillede de 5760 kg til Disposition, maa Aktieselskabet være pligtigt at betale for hele det leverede Parti.

I November 1920 købte Aktieselskabet fremdeles ca 50 Tons Lübecker Hæmatit Støberi-Raajærn Nr 1 for 418 Kr pr Ton cif eller frit i Banevogn Odense efter Sælgerens Valg. Aktieselskabet ønskede ikke at modtage Varerne i Skib sammen med Partier til andre Modtagere og anmodede derfor Firmaet om, hvis Jærnet ikke sendtes i Banevogne, da at fragte en lille Sejler til Partiet. I Skrivelse af 15 November meddelte Firmaet, at Jærnet laa færdigt til Afsendelse paa det tyske Værk, men at det viste sig yderst vanskeligt at erholde en passende Sejler til Transport af et saa lille Parti, og at det paa den anden Side heller ikke var muligt at faa de fornødne Banevogne, hvorfor Firmaet forespurgte, om Aktieselskabet vilde modtage et noget større Parti, ca 70—80 Tons, i hvilket Tilfælde man forment at kunne skaffe et prompt Fartøj til Odense. I Skrivelse af 16 s M erklærede Aktieselskabet sig enig i, at Ordren, om det maatte vise sig nødvendigt for at erholde Sejler for Transporten, forhøjedes indtil ca 70—80 Tons. Den 16 December meddelte Firmaet, at da det hidtil ikke havde været muligt at erholde passende Tonnage, havde det anmodet Speditøren i Lübeck om at drage Omsorg for, at Jærnet blev sendt med direkte Banevogn til Odense. I Brev af 17 s M svarede Aktieselskabet, at man saa ikke vilde have mere end det oprindelig købte Kvantum, 50 Tons, hvoraf der med Faktura af 4 s M alt var afgaaet 10 Tons pr Banevogn fra Værket. Dette Brev kom ved en Fejlekspedition fra Aktieselskabets Side først Firmaet i Hænde den 20 s M, og samme Dag fik Firmaet fra Speditøren i Lübeck Meddelelse om, at Forsendelsen nu ikke kunde ske pr Banevogn, da han havde fragtet en Sejler paa ca 75 Tons, og Certepartiet var underskrevet. Aktieselskabet fastholdt nu kun at ville modtage yderligere 40 Tons og stillede efter Ladningens Oplosning 35 Tons til Disposition for Firmaet, der heraf har aftaget 5 Tons, og Aktieselskabet vægrer sig nu ved at betale for de 30 Tons under Paaberaabelse af, at det kun var gaaet ind paa Forhøjelsen af Ordren paa Betingelse af prompte Levering, og at denne Betingelse er bristet.

Da imidlertid Aktieselskabet efter det Foreliggende maa antages ikke i Tiden før den 17 December at have rejst Indsigelse mod at aftage det større Parti, fordi Leveringen trak ud, og da Annullationen af den større Ordre først indtraf paa en Tid, da dens Effektivering var ordnet ved Afslutning af Fragtkontrakt med Skibet, maa Aktieselskabet være pligtigt at aftage og betale for alle 80 Tons.

Herefter vil Firmaets Paastand med Hensyn til Hovedkravet være at tage til Følge.

Det af Aktieselskabet rejste Modkrav begrundes ved Tab, der er lidt derved, at Kontrakter om Jærnleverancer, som Firmaet under Verdenskrigen i 1916 har indgaaet med Aktieselskabet, ikke er blevet effektueret og efter Aktieselskabets Formening med Urette er annulleret af Firmaet. Da det imidlertid af Sagens Oplysninger fremgaar, at Leverancerne, der skulde ske fra tyske Værker, umuliggjordes ved, at de tyske Mynigheder nægtede at lade Varerne komme frem til Aktieselskabet, fordi dette var opført paa de tyske saakaldte »sorte Lister«, findes Firmaet at have været berettiget til at annullere Kontrakterne og ikke at have været bundet ved det af Aktieselskabet ved Annullationen ensidig tagne

Forbehold om senere Levering, naar Forholdene i den ovennævnte Henseende maatte have forbedret sig, hvorved yderligere bemærkes, at Aktieselskabet efter det under Proceduren Oplyste ikke har bragt det heromhandlede Krav frem forinden Anlægget af nærværende Sag.

Firmaet vil herefter være at frifinde med Hensyn til Modkravet.

I Sagsomkostninger findes Aktieselskabet at burde betale Firmaet 1200 Kr.

R 365/1922.

Rigsadvokaten

mod

Frederik Nielsen Halkjær (Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Vestre Landsrets Dom af 16 September 1922: Tiltalte Frederik Nielsen Halkjær bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Johnsen, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Frederik Nielsen Halkjær til Højesteretssagfører Liebe 40 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Frederik Nielsen Halkjær sat under Tiltale til at lide Straf for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 230, 1 Stk, derved, at han i Tiden fra den 5 Juni 1922 Kl 8½ Eftm til den 7 s M Kl 12 Middag i Ringkøbing har tilegnet sig en Gæstgiver Andreas Nordestgaard Nielsen, »Landmandshotellet« Ringkøbing, tilhørende brugt Herrecykel af Værdi 40 à 50 Kr, som henstod frit fremme i Hotellets uaflaasede Port.

Færdig fra Trykkeriet den 1 November 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 19.

Onsdag den 18 Oktober.

Tiltalte er født den 31 December 1880 og har tidligere været anset ved Bølling-Nørre Herreders Ekstrarets Dom af 6 Januar 1914 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Lov 1 April 1911 §§ 13 og 20, med en betinget Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Efter at den i Tiltalen ommeldte, Gæstgiver Nielsen i Ringkøbing tilhørende Cykel i fornævnte Tidsrum var forsvundet, blev det under den i den Anledning indledede offentlige Undersøgelse oplyst, at Tiltalte havde været i Besiddelse af Cyklen, som han den 9 Juli d A solgte til Husejer Jens Thomsen Aa af Husby for 15 Kr, idet Tiltalte i Strid med Sandheden fortalte Aa, at han havde købt den af Tømrer Tarpgaard af Vedersø. Tiltalte har imidlertid vedholdende benægtet at have stjaalet Cyklen og efter først at have forklaret, at han ikke i Tiden fra den 6 Juni d A til den 19 Juli s A har haft nogen Cykel, har han om sin Adkomst til Cyklen afgivet en Forklaring, der gaar ud paa, at han, der i Tiden fra den 5 til den 7 Juni d A opholdt sig i Ringkøbing og Natten mellem den 5 og 6 s M boede hos Gæstgiver Nielsen, den 7 Juni om Morgenen tog med Toget til Tim, hvor han udenfor Kroen købte Cyklen af en ham ubekendt Mandsperson for 10 Kr, uden at der dog var Vidner paa Handlen.

Naar imidlertid henses til, at Tiltalte har boet hos Gæstgiver Nielsen i en Del af det Tidsrum, i hvilket Cyklen er forsvundet, at han derefter har været i Besiddelse af Cyklen, at det har været umuligt at udfinde den ubekendte Mandsperson, af hvem han vil have købt Cyklen, og at Tiltaltes Forklaringer paa flere Punkter har været usandfærdige, findes det ubetænkeligt at statuere, at han er kommet i Besiddelse af Cyklen paa den i Tiltalen anførte Maade, og han vil derfor være at anse efter Straffelovens § 230 for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri med en Straf, der i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, hvorhos han vil have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 60 Kr.

R 356/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Peter Sø Jensen (Aagesen),

der tiltales for Vold paa Person.

Vestre Landsrets Dom af 31 August 1922: Tiltalte Peter Sø Jensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage samt betale i Erstatning til Tjenestekarl Johannes Christensen, nu af Vile, 400 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 1 Maaned.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 1 Maaned. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Peter Sø Jensen til Højesteretssagfører Aagesen 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Peter Sø Jensen, der er født den 26 August 1889, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf for Vold paa Person efter Straffelovens § 203 derved, at han den 29 Maj 1922 om Formiddagen i Marken til den ham tilhørende Gaardejendom i Nissum har overfaldet Tjenestekarl Johannes Christensen, nu af Vile, og med et Grebskaft slaaet denne 3 Gange over venstre Skulder og Arm, saaledes at Grebskaftet derved knækkede, hvorpaa Tiltalte med det knækkede Skaft endnu slog Johannes Christensen adskillige Gange. Tiltalte har derhos umiddelbart efter hjemme paa Gaardspladsen slaaet Christensen nogle Gange paa Skulderen med Grebskaftet, ligesom han samme Dag — ligeledes hjemme paa Gaardspladsen — yderligere har slaaet Christensen et Par Gange over Skulderen med en anden Greb.

Ved Tiltaltes Forklaring, der vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold. Da Tiltalte den paagældende Dags Formiddag kom ud i Marken, opstod der et Ordskifte med Tjenestekarlen, Johannes Christensen, der var misfornøjet med, at han skulde sprede Gødning og gjorde Indvendinger herimod. Tiltalte paalagde ham da gentagne Gange at udføre det paalagte Arbejde og fjernede sig der-

paa i Retning af Gaarden, men Christensen fulgte efter ham og lagde Haanden paa hans Skulder samt fremkom med forskellige Udtalelser saaledes, om han troede, at han var en Dreng og lignende, hvorhos han paa Tiltaltes Forespørgsel, om han vilde udføre det paalagte Arbejde, nægtede dette samt løftede Greben, som han havde i Haanden med Spidsen ned, opad. Tiltalte tog nu Greben fra ham og slog ham, idet han holdt paa Midten af Grebskaffet, 3 Slag paa Skulderen, hvorved Skaffet knækkede. Christensen slog ikke igen, men indtog efter Tiltaltes Formening, da Tiltalte tog Greben fra ham en truende Holdning overfor ham. Tiltalte paalagde nu Christensen at følge med til Gaarden, hvor Tiltalte paany slog ham nogle Gange med det knækkede Skaft i Ryggen, hvilket var foranlediget af, at Christensen vedblev at bruge Mund og ikke, saaledes som han fik Ordre til, vilde gaa over paa sit Kammer.

I en samme Dag udstedt Erklæring fra Læge Esbensen af Durup udtaler denne paa Grundlag af stedfundet Undersøgelse: »der ses paa Haandryggen op ad Underarmen over Albuen dels excorierede Steder dels Svulst; der er Svulst og indskrænket Bevægelighed af Albuen; paa Ryggen i Skulderregionen ses 3 svære tværløbende blodig suppurerende ca 2 ctm brede Strimer med ca 7 ctm Mellemrum, den øverste den mindst udtalte, den nederste den sværeste, dybest blaafarvede, alle Striber er meget ømme, og han dør med at løfte Armen.

Han vil for nogen Tid være arbejdsudygtig og maa ligge med Omslag paa, dybere Skade, Muskeloverslagning, Brud paa Skulderblad eller Ribben synes ikke at foreligge, dog kan man navnlig om Muskelbeskadigelsen ikke give nogen endelig Erklæring endnu.« De i Erklæringen ommeldte Læsioner, var ifølge en af samme Læge den 22 Juni d A afgivet yderligere Erklæring saavidt helbredede, at det kunde skønnes, at Christensen ikke vilde faa varig Mên af den ham overgaaede Overlast.

Christensen har forklaret, at han maatte ligge paa en Chaiselongue fra Mandag til Torsdag, at han derefter skulde holde sig inde nogle Dage endnu, at han maatte have Armen i Bind i ialt ca 14 Dage, og at han derefter endnu havde Smerter i Armen, som han ikke rigtigt kunde bruge, men at han iøvrigt var nogenlunde arbejdsdygtig. Han har paa-staaet sig tilkendt i Erstatning hos Tiltalte:

1) i Rest-Løn til 1 November 1922.....	425 Kr
2) Kostpenge for 8 Uger	84 —
3) for Ulempe, Lidelse og Vansir.....	600 —
4) for 2 Lægeattester	10 —

1119 Kr

af hvilket Beløb Tiltalte har erklæret sig villig til at betale det for Lægeattester beregnede Beløb, Løn til Fratrædelsesdagen 85 Kr samt en efter Rettens Skøn bestemt Erstatning for Svie og Smerte samt Vansir.

For sit i forommeldte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 203 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage, hvorhos han vil have at betale Christensen

en Erstatning for Ulempe og Lyde samt for Arbejdstab — det sidste fastsat efter § 28 i Lov Nr 343 af 6 Maj 1921 — hvilken Erstatning under et vil kunne fastsættes til 400 Kr, i hvilken Forbindelse bemærkes, at Udgifterne til Lægeattester vil være at henføre under Sagsomkostningerne.

Tiltalte vil endelig have at udrede Sagens Omkostninger, hvorved bemærkes, at der, da Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar, ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær for Forsvaret her for Retten.

R 31/1922. **Italiensk Koloni Syndikat, Aktieselskab**
(Ulf Hansen)
m o d

Firmaet Brdr Davidsen (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte maa antages at have købt to Lastautomobiler af Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 10 Januar 1922: Firmaet Brdr Davidsen, bør for Tiltale af Italiensk Koloni Syndikat, A/S, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Syndikatet til Firmaet med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Italiensk Koloni Syndikat, Aktieselskab, til Indstævnte, Firmaet Brdr Davidsen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Italiensk Koloni Syndikat, AS, Firmaet Brdr Davidsen til Betaling af 9400 Kr, der skal skyldes som Betaling for 2 Lastautomobiler, som Firmaet efter Syndikatets Fremstilling har købt

i Slutningen af August Maaned 1921. Af Beløbet fordres nærmere angivne Renter.

Firmaet paastaar sig frifundet, idet det gør gældende, at Automobilerne ikke af Firmaet er købt, men kun modtaget i Kommission, og da Syndikatet ikke har bevist deres Paastand om Køb, vil Firmaet være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Syndikatet at burde betale til Firmaet med 150 Kr.

Torsdag den 19 Oktober.

R 359/1922.

Rigsadvokaten
mod

Julius Frits Bernhard Nissen (Trolle),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 13 September 1922: Tiltalte Julius Frits Bernhard Nissen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Dahl, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte er fundet skyldig i det ham paasigtede Forhold. For dette vil han være at anse efter Straffelovens § 176, jfr § 173, med en Straf, der findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Med denne Ændring i Straffetiden vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 60 Dage. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Julius Frits Bernhard Nissen til Højesteretssagfører Trolle 40 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Julius Frits Bernhard Nissen sat under Tiltale til at lide Straf i Medfør af Straffelovens § 176, jfr § 173, sub-

sidiært dens § 185, idet han den 2 Juni 1922 Kl ca 1 Eftermiddag i en Tømmerlade paa Klitgaards Tømmerplads i Nørresundby har udvist uterligt Forhold mod Pigebarnet Gerda Nielsen, født den 24 April 1917, ved at trække hendes Benklæder ned og slikke hendes Kønsele.

Tiltalte er født den 19 April 1889 og har tidligere været anset ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 13 Juni 1908 dels efter Straffelovens §§ 228 og 229, sammenholdt med § 37, dels efter disse §§, jfr § 46, i det Hele sammenholdt med midlertidig Lov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage, ved samme Rets Dom af 23 April 1910 efter Straffelovens § 229 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Fleskum Herreds Ekstrarets Dom af 26 April 1919 for Overtrædelse af Straffelovens § 203 og Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 18 Maj 1918, jfr Lov 7 August 1914 og Lov 16 November 1914 med en Bøde af 200 Kr, subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage, og ved Aalborg Købstads Rets Dom af 23 Marts 1920 for Overtrædelse af Straffelovens § 148 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Desuden blev der den 23 December 1921 paabegyndt Undersøgelse mod Tiltalte som sigtet for Forbrydelse mod Sædeligheden, uden at der dog blev rejst Tiltale mod ham.

Tiltalte har nægtet sig skyldig i det Forhold, for hvilket han nu sigtes, men har erkendt at have været paa det Sted, hvor og til den Tid, da det ovenfor omhandlede Forhold skal være passeret, men nærmere forklaret, at han har hjulpet en lille Pige med at søge efter en Bold og løftet hende over noget Tømmer.

Da Pigebarnet imidlertid baade umiddelbart efter, at den uterlige Behandling efter hendes Opgivende skal være overgaaet hende, til sin Moder og senere baade overfor Politiet og i Retten har afgivet i det Væsenlige overensstemmende Forklaringer om, hvad der skete ved den paagældende Lejlighed, da hun med Bestemthed har genkendt Tiltalte som den Mand, hun traf paa Tømmerpladsen, hvor hun efter det Oplyste ikke havde haft nogen Bold med eller søgte efter en saadan, da den Beskrivelse, hun har givet af hans Klædedragt, stemmer med, hvad Tiltalte ved den paaagældende Lejlighed maa antages at have været iført, samt da et Vidne paa Tømmerpladsen har set Tiltalte staa bøjet over et lille Barn, maa Tiltalte uanset sin Benægtelse anses skyldig i det ham paasigtede Forhold.

Han vil derfor være at anse efter Straffelovens § 185 med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Han vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Fredag den 20 Oktober.

R 512/1921. Styrmand **Ole Peter Sørensen** (Bache efter Ordre)
mod

Styrelsen for Kolonierne i Grønland (Den kst Kammeradv),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte har været berettiget til at afskedige Appellanten uden Varsel.

Sø- og Handelsrettens Dom af 10 Juni 1921: De Sagsøgte, Styrelsen for Kolonierne i Grønland, ved Direktør Daugaard Jensen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Styrmand Ole Peter Sørensen, Læsø, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bache 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 24 Juni 1920 blev Sagsøgeren, Styrmand Ole Peter Sørensen, forhyret til at fare som første Styrmand med det Styrelsen for Kolonierne i Grønland tilhørende Barkskib »Thorvaldsen« paa en Rejse til Grønland og videre.

Den 21 Oktober s A blev Sagsøgeren afmønstret efter Skibets Hjemkomst, og da Skibet lagde op, gjorde han Tjeneste ved Afrigningen af Skibet og oppebar herfor Løn, efter Sagsøgerens Anbringende svarende til Hyre og Kostpenge. Da Skibet var afrigget, afskedigedes Sagsøgeren uden Varsel.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren paastaet Styrelsen for Kolonierne i Grønland dømt til at betale ham 3 Maaneders Hyre ialt 1680 Kr, idet han har gjort gældende, at der ifølge Hyrebetingelserne tilkommer ham 3 Maaneders Opsigelsesvarsel. Af Beløbet paastaar Sagsøgeren sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 15 April 1921, til Betaling sker.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren anbragt, at han ifølge Afregningsbogen var forhyret i Henhold til særskilt skriftlig Overenskomst af 24 Juni 1920, hvilken Overenskomst bl a indeholdt Dansk Dampskibsrederiforenings Forhyringsregler af Juni 1919, ifølge hvilke første, anden og tredje Styrmand ansattes med 3 Maaneders gensidigt Opsigelsesvarsel til Fratrædelse i dansk Havn.

Sagsøgeren har erkendt, at han ved Afmønstringen kvitterede Afregningen uden Forbehold, men har gjort gældende, at Afmønstringen ikke var at anse som en Afskedigelse fra Styrelsens Tjeneste; Sagsøgeren havde tidligere sejlet med Styrelsens Skibe og efter Afmønstringen forrettet Tjeneste for Styrelsen paa dennes Plads i København. »Thorvaldsen«s Fører havde gentagne Gange til Sagsøgeren udtalt, at denne fik fast Ansættelse i Styrelsens Tjeneste fra Nytaar 1921.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de har bestridt, at Sagsøgeren har Krav paa Opsigelsesvarsel som af ham paastaet.

Efter de Sagsøgte Fremstilling maatte Sagsøgeren, der jo tidligere havde sejlet med Styrelsens Skibe, være klar over, at Farten paa Grønland er Sæsonsejlad, hvorfor han da heller ikke tog Forbehold ved Afregningen.

De Sagsøgte har derhos henvist til, at det i den mellem »Thorvaldsen«s Fører og Sagsøgeren ved Forhyringen indgaaede skriftlige Overenskomst, der er underskrevet af Sagsøgeren, var anført, at Hyren løb til den Dag, Tjenesten ombord ophørte.

De Sagsøgte har bestridt, at der er lovet Sagsøgeren fast Tjeneste.

Mod de Sagsøgte Benægtelse er det ikke bevist, at der er lovet Sagsøgeren fast Tjeneste hos de Sagsøgte, og da det efter Indholdet af Forhyringsoverenskomsten maa antages at have været Meningen, at Dansk Dampskibsrederiforenings Forhyringsregler kun skulde være gældende for Forholdet mellem Parterne forsaavidt de ikke var i Strid med de ved Forhyringen særlige aftalte Vilkaar, findes det efter det under Sagen Foreliggende tilstrækkelig godtgjort, at Sagsøgeren, der som anført har kvitteret Afregningen uden Forbehold, ikke er forhyret med Ret til 3 Maaneders Opsigelse.

Som Følge af det Anførte vil de Sagsøgte være at frifinde. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Mandag den 23 Oktober.

R 317/1922.

Rigsadvokaten

mod

Jens Peter Vilhelm Schrøder (David),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 260, jfr Konkurslovens § 168.

Søndre Landsrets Dom af 31 Juli 1922: Tiltalte Jens Peter Vilhelm Schrøder bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale alle af denne Sag flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagfører, Justitsraad Alexandersen, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Saaledes som Sagen foreligger oplyst, findes det betænkeligt at anse det godtgjort, at Tiltalte under Arrestforretningen den 11 Oktober 1920 har gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 260 strafbart Forhold, og der vil derfor forsaavidt ikke kunne paalægges ham noget Strafansvar her under Sagen. Det bemærkes herved, at det Beløb, for hvilket der under Arrestforretningen blev rekvi- reret Arrest, androg ca 406 Kroner. Derimod maa det i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde billiges, at Tiltalte for det andet i Dommen fremstillede Forhold er anset efter Straffelovens § 260, og da Straffen herfor findes at burde bestemmes som ved Dommen sket, vil Dommen i det Hele kunne stad- fæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jens Peter Vilhelm Schrøder til Højesteretssagfører David 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Jens Peter Vilhelm Schrøder, der er født den 28 August 1872 i Lumbaas, Højby Sogn, og som ved den kgl Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 16 April 1895 for Tyveri i Medfør af Straffelovens § 228 er anset med en Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved Anklageskrift af 10 Juli 1922 sat under Tiltale ved Søndre Landsret til at lide Straf for følgende Forhold.

A. Efter Konkurslovens § 168, jfr Straffelovens § 260, for Konkursbedrageri i Anledning af, at han under en den 11 Oktober 1920 paa Christiansholm ved Jægerspris afholdt Arrestforretning i egennyttig Hensigt for at unddrage sine Kreditorer Fyldestgørelse har undladt at op- give sine Aktiver.

B. Efter Straffelovens § 260 for samme Forbrydelse i Anledning af, at han, da han den 28 Februar 1921 blev erklæret Konkurs i Haderslev, i tilsvarende Hensigt har undladt at opgive sine Aktiver, navnlig sin Sjettepart af Ejendomsretten til en Rutebil, og senere har afhændet denne Anpart, uden at Købesummen er kommet Konkursboet til Gode.

I Slutningen af Aaret 1919 købte Tiltalte Frederikshøj Kro i Taps Sogn syd for Kolding for 45 000 Kr, hvoraf 10 000 Kr udbetaltes kontant. Denne Kro drev Tiltalte, indtil han den 2 Juni 1920 solgte den for 37 000 Kr. Ved Fratrædelsen maa han antages at have faaet udbetalt et kontant Beløb paa godt 4000 Kr, hvoraf en Del hidrørte fra 2 af ham inden Salget afholdte Auktioner samt fra Bortsalg af en Ladebygning. Tiltalte flyttede derefter til Frederikssundegnen, hvor han den 15 Juli s A købte en Ejendom i Udesundby for 25 000 Kr, hvoraf han kontant udbetalte 10 000 Kr; i Slutningen af September s A solgte han atter denne Ejendom for 27 000 Kr. Disse Transaktioner skete i Tiltaltes Svigerfader Jens Møllers Navn, men efter det Oplyste, derunder Tiltaltes egen Erkendelse, var denne den virkelige Køber og Sælger, idet Jens Møller kun pro forma deltog i Retshandlerne og ingen Penge satte i Ejendommen, ligesaa lidt som han modtog Andel i Købesummen for denne. Ved den endelige Berigtigelse af den sidste Handel modtog Tiltalte den 7 Oktober 1920 af Køberen af Stedet henved 12 000 Kr. Den 11 s M foretog en Sagfører i Frederikssund paa Ejendommen en Arrestforretning hos Tiltalte, og under denne Forretning erklærede Tiltalte overfor Fogden, foreholdt Konkursloven § 167, at han Intet ejede og Intet kunde anvise til Dækning; han tilføjede dog, at han den næste Dag vilde være i Stand til at fremskaffe Betaling. Allerede samme Dags Eftermiddag indbetalte Tiltalte paa Sagførerens Kontor 488 Kr 39 Øre og den 13 s M betalte han yderligere 100 Kr og lovede at komme med flere Penge i Løbet af faa Dage. Dette Løfte holdt han ikke, og da det kort efter paatænktes at erklære ham Konkurs, viste det sig, at han i Hemmelighed var rejst bort fra Egnen.

Med Hensyn til Anvendelsen af de af Tiltalte den 7 Oktober 1920 -- altsaa faa Dage før Fogedforretningen -- modtagne henved 12 000 Kr har Tiltalte forklaret, at han samme Dag udbetalte dette Beløb til en Jærnhandler Christian Eriksen i Frederikssund, hvem han efter Aftale traf paa en Beværtning i denne By, dog at han af Eriksen fik udbetalt 300 Kr som et à conto Beløb paa hans eget Tilgodehavende i Ejendommen, hvilket udgjorde ialt 1100 Kr. Den nævnte Eriksen samt en Styrmand Carl Jensen var nemlig efter Tiltaltes videre Forklaring Parthavere sammen med ham i Ejendommen i Udesundby efter hans Formening hver med 5000 Kr. Ved Politiets Eftersøgning af disse Personer har det imidlertid vist sig, at en Jærnhandler Chr Eriksen ikke kendes eller i en lang Aarrække har været kendt i Frederikssund, samt at den af Tiltalte omforklarede Styrmand Carl Jensen, som er druknet ved Skibsforlis den 15 Februar 1921, var født i Frederikssund i Aaret 1892 og efter sin Faders Forklaring ikke kan have været i Besiddelse af Penge til at sætte i fast Ejendom, ikke har været Parthaver i Tiltaltes Ejendom, og efter Faderens Formening end ikke har kendt Tiltalte. Da derhos Tiltaltes Svigerfader, ovennævnte Jens Møller, har forklaret, at han som en Selvfølge gik ud fra, at Ejendommen tilhørte Tiltalte, som baade udbetalte Købesummen og ligeledes modtog denne ved Ejendommens Salg, og da Tiltaltes juridiske Konsulent Dommerfuldmægtig Bertelsen af Frederikssund ligeledes har udtalt, at de 2 af Tiltalte omforklarede Personer, Eriksen og Jensen, er ham ganske ube-

kendte og at det ikke til ham er omtalt, at de skulde have Part i Ejendommen, samt da Tiltalte heller ikke til sin Svigerfader har nævnet noget om disse 2 Personer, findes det ubetænkeligt at forkaste Tiltaltes Forklaring herom. Herefter maa det anses som godtgjort, at Tiltalte — hvad han som anført ogsaa har erkendt forsaavidt angaar et Beløb af 1100 Kr — ved Fogedforretningens Foretagelse den 11 Oktober 1920 har haft Midler til Dækning af vedkommende Fordring, og at han mod bedre Vidende har undladt at opgive disse overfor Fogden, og dette hans Forhold vil derfor være at tilregne ham som Overtrædelse af Straffelovens § 260 jfr Konkurslovens § 168.

Efter at Tiltalte som anført omkring Midten af Oktober 1920 havde forladt Egnen ved Frederikssund, kom han i samme Maaned til Haderslev, og da en derboende Vognmand Egertsen den 26 s M købte et Hus paa Aastrupvej dersteds for 15 000 Kr, hvoraf 7000 Kr skulde udbetales kontant, laante Tiltalte Egertsen det nævnte Beløb; Tiltalte fik derefter Bolig i Huset mod Betaling af Leje. Endnu i samme Maaned, som Huset var blevet købt, kom Tiltalte og Egertsen i Handel om et Automobil, som Tiltalte overtog for 10 000 Kr, idet han kontant udbetalte 3000 Kr. Efter nogen Tids Forløb led Automobilet Skade under Tiltaltes Kørsel med det, og Egertsen købte det derpaa tilbage for et betydelig ringere Beløb, nemlig ca 6000 Kr. Da Egertsen imidlertid var blevet betænkelig ved sit Forhold til Tiltalte, om hvem han havde hørt, at han var forgældet, søgte han at komme ud af Forholdet, og først paa Aaret 1921 afgjorde han sit Mellemværende med Tiltalte saaledes, at han overdrog denne Halvdelen af sin Anpart ($\frac{1}{3}$) i et Ruteautomobil, der ansloges til en Værdi af ca 16 000 Kr. Om Beregningen af Vederlaget for Overdragelsen, har der ikke kunnet gives nøjagtig Oplysning, idet Parterne antagelig ikke selv har været ganske klar over deres indbyrdes Skyldforhold i Anledning af Hushandlen og de første Automobilhandler, men efter det Foreliggende maa det antages, at Sjetteparten i Automobilet er blevet ansat til omtrent 3000 Kr, hvorhos der som Afstaaelse for Ruten og Tab for Tiltalte i Anledning af nedadgaende Pris for Ejendommen paa Aastrupvej beregnedes ligeledes ca 3000 Kr Tiltalte opnaaede derhos Ansættelse som Billetør ved Ruteautomobilet og Andel i Fortjenesten ved denne, og endelig overtog Egertsen en Fordring paa Tiltalte stor ca 600 Kr. I Juni Maaned 1921 solgtes Automobilet af de forskellige Parthavere i denne til en Trediemand, der udbetalte Tiltaltes Andel med ca 1100 Kr. Den 28 Februar 1921 var Tiltalte imidlertid blevet erklæret Konkurs i Haderslev, og ved Registreringen i Boet den 1 Marts s A, opgav Tiltalte overfor Skifteretten, at han kun ejede Effekter vurderet til 437 Kr, hvorimod han fortav, at han ejede den foromhandlede Sjettepart i Ruteautomobilet. Konkursboet blev senere sluttet i Henhold til Konkurslovens § 97, uden at Betalingen for Tiltaltes Andel i Automobilet er indgaaet i Boet.

Til Forklaring af, at han ikke til Skifteretten har opgivet denne Anpart i Automobilet, har Tiltalte anført, at de forskellige Automobilhandler er foretaget ikke for hans egne Penge, men for Penge tilhørende hans Hustrus Plejebarn Ingeborg Jensen, født 13 November 1914, og at han derfor ikke har ment sig pligtig at opgive denne Formueværdi til

Inddragelse i Konkursboet. Om dette Barn har han nærmere oplyst, at han modtog det i Pleje kort Tid efter dets Fødsel, og at han ca 3 Maaneder derefter fik Penge tilsendt fra Barnets Fader fra Amerika; Beløbets Størrelse vil han ikke kunne opgives nøjagtigt, men mener, at det kan have været omkring ved 7000 Kr; disse Penge fik han paa Vilkaar af, at han skulde sørge for Barnet til dets fyldte 18de Aar. Pengene har han haft anbragt Tid efter anden i forskellige Sparekasser, dog kun for en Del, hvorimod de til andre Tider laa i en Konvolut i en Kommodeskuffe, hvor de ogsaa beroede, da Tiltalte flyttede fra Frederikssund til Haderslev. De 7000 Kr, som Tiltalte i Oktober 1920 udlaanede til Vognmand Egertsen, var taget af Barnets Penge, over hvilke han forment at have fuld Dispositionsret, idet der ingen Bestemmelse var truffet om, at de skulde sættes fast eller at der til enhver Tid skulde være en bestemt Sum i Behold.

Tiltaltes Hustru har forklaret, at Moderen til deres Plejebarn, Ingeborg Jensen, er en Polakpige ved Navn Franziska og Faderen en Agent ved Navn Jensen. Nogle Uger efter, at de havde faaet Barnet, kom Moderen med en Sum Penge, men hvor mange det var, kan Tiltaltes Hustru ikke oplyse. Hun kender ikke Adressen paa Barnets Fader og paastaar, at hun og hendes Mand aldrig har hørt fra ham.

Tiltalte har heroverfor erklæret, at han har modtaget en Sum Penge af Barnets Moder, da dette blev sat i Pleje hos dem, uden at han erindrer Beløbets Størrelse, men han fastholder tillige at have modtaget Penge af Barnets Fader som ovenfor forklaret. Nogen Pleje-tilladelse med Hensyn til Barnet har han ikke haft, og Adoption af dette er ikke sket.

Hvad Tiltalte har anført om de Penge, som saaledes skulde tilhøre hans Plejebarn, er i sig selv usandsynligt og ganske ubestyrket. Da Tiltalte derhos under Sagen paa andre Punkter har afgivet urigtig Forklaring, findes det ubetænkeligt at forkaste hans Udsagn om de Barnet tilhørende Penge, hvorved bemærkes, at selv om Tiltalte virkelig skulde have faaet Penge af Barnets Fader, maa disse efter hans egen Fremstilling været givet som Vederlag for Barnets Antagelse og saaledes være betragtet som tilhørende ham selv. Herefter maa der gaas ud fra, at Tiltalte mod bedre Vidende har undladt at opgives sin Andel i Ruteautomobilen for Skifteretten, og dette hans Forhold findes derefter at maatte tilregnes ham som Overtrædelse af Straffelovens § 260.

I Henhold til det Foranførte vil Tiltalte efter den nævnte Straffelovsparagraf sammenholdt tildels med Konkurslovens § 168 være at anse med en Straf, der efter Omstændighederne, jfr Lov 1 April 1911 § 13, findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, hvorhos Tiltalte vil have at udrede alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 60 Kr.

R 478/1921. **Russisk-Skandinavisk Reassurance-Compagni, Aktieselskab (Bang)**

m o d

Professor Oscar Bjørck (Henriques),

betræffende Indstævntes Krav paa Erstatning for Skade, paadraget ved Fald paa Trapperne i en Appellanten tilhørende Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 10 November 1921: De Sagsøgte, Russisk-Skandinavisk Reassurance-Compagni, A/S, bør til Sagsøgeren, Professor Oscar Bjørck, betale 20 000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 27 September 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1000 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den overensstemmende med den af Indstævnte nedlagte Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Russisk-Skandinavisk Reassurance-Compagni, Aktieselskab, til Indstævnte, Professor Oscar Bjørck, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 28 Februar d A Kl ca 7 Eftm ankom Sagsøgeren, Maleren Professor Oscar Bjørck, Stockholm, til den de Sagsøgte, Russisk-Skandinavisk Reassurance-Compagni, A/S, tilhørende Ejendom, Frederiksgade Nr 12, her i Staden, for efter Indbydelse at besøge en Familie, der beboer Lejligheden St tv i nævnte Ejendom. Sagsøgeren traadte gennem Gadedøren ind i Forstuen paa en ca 1 m dyb Afsats, hvorfra fire Trappetrin fører op til en anden, ca 1 m dyb Afsats, bag hvilken en sammenhængende Række af 3 Døre, hvis Midterparti udgøres af Glasruder, danner en Væg. Hovedtrappen fortsættes gennem de to til højre værende Døre, der er Fløjdøre. Glasdøren i den af de to Fløjdøre, som befinder sig til venstre for den Indtrædende, er forsynet med en

til venstre visende Pil, over hvilken staar: »Henvises til Køkkentrapperne«. Paa den længst til venstre værende Dør, der aabnes ud mod Forstuen og som lukker sig selv ved en Fjeder, er anbragt en Porcelænsplade, hvorpaa staar: »Til Portneren«. Umiddelbart indenfor denne Dør findes en meget stejl Trappe, der fører til Kælderen, hvor Portnerboligen findes; denne Trappe er den eneste Adgang fra Gaden til Ejendommens Gaard. Forstuen oplyses med elektrisk Lys ved en Lampe, der tændes fra en til venstre for Gadedøren umiddelbart op til den ca 16 cm brede Dørkarm og i en Højde af ca 1½ m fra Gulvet anbragt Kontakt.

Da Sagsøgeren traadte ind i Forstuen, var denne kun oplyst ved det Lys, den fik fra en i Nærheden af Gadedøren anbragt Gadelygte, hvis Skær fra Rummets Vægge og Loft reflekteredes paa Glasdørene; Kældertrappen, der ikke var selvstændig oplyst, henlaa derimod helt i Mørke. Efter at Sagsøgeren ved at udstrække Haanden forgæves havde søgt at finde Kontakten, som han gik ud fra sad til venstre for Gadedøren, famlede han — der fra et Besøg, han et Par Aar tidligere havde aflagt hos den Familie, han nu agtede at gæste, havde en Erindring om, at en Dør fra et Trapperum førte til venstre ind i Lejligheden — sig frem til venstre langs Forstuens Væg op ad de 4 Trappetrin og videre, indtil han fik fat i Haandtaget til den Dør, der fører til Kældertrappen. Sagsøgeren aabnede denne Dør og vilde gaa videre, idet han ventede uhindret at kunne fortsætte sin Gang gennem Døren; han tabte imidlertid Fodfæstet og styrtede ned ad Kældertrappen, hvorved han paadrog sig dels en Ledvridning af højre Overarm (Skulderen), dels forskellige Brud af samme. Efter at Sagsøgeren var blevet bragt tilbage til det Hotel, hvor han boede, blev han straks taget under Lægebehandling. Den 8 Marts befordredes han til Stockholm, hvor han den 10 s M underkastedes en Operation; Skulderen blev da sat i Led og de brudte Dele af Overarmen forbundne ved Hjælp af Skruer. Sagsøgeren maatte i længere Tid holde Sengen som Følge af Faldet og var indtil hen i September fuldstændig uarbejdsdygtig. I en af Overlæge Waldenstrøm den 5 Oktober d A udstedt Erklæring hedder det, at Brudene er helede i god Stilling, og at Ledhovedet ligger i Ledskaalen, men at der fra den Knoglerne omgivende Benhinde er fremvokset Benudvækster, der meget hindrer Bevægeligheden i Leddet. Armen kan ifølge Erklæringen ikke bøjes mere end til 70°, kan ikke drejes og ikke føres videre frem end til 10° i Leddet.

Idet Sagsøgeren har anført, at Faldet, hvorved han paadrog sig Beskadigelsen, skyldes Ejendommens uforsvarlige Indretning, og at de Sagsøgte som Ejere af Ejendommen maa være ansvarlige for Følgerne af, at der fandtes saadan uforsvarlig Indretning, har han under nærværende Sag paastaaet de Sagsøgte dømt til at betale ham:

for Helbredelsesomkostninger	svenske Kroner	4736
	og danske	» 395
for mistet Arbejdsfortjeneste	svenske	» 9218

samt et efter Rettens Skøn fastsat Beløb for den ham ved Ulykken paaførte Arbejdsudygtighed — hvorved han har henvist til, at han i de sidste Aar har haft en Indtægt af sin Virksomhed som Maler af over

30 000 Kr aarlig — med Rente 5 pCt p a af Erstatningens samlede Beløb fra Stævningens Dato den 27 September d A.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, hvorhos de har nedlagt en subsidiær Paastand.

De Sagsøgte gør gældende, at Ulykken skyldes Sagsøgerens egen Uforsigtighed, idet han efter at være kommet ind ad Gadedøren ikke burde have fortsat sin Gang op ad Trappen, forinden han havde faaet tændt det elektriske Lys ved at trykke paa Kontakten, der er anbragt paa behørig Maade tilvenstre for Indgangen. De Sagsøgte har derhos bestridt, at Ejendommen er uforsvarlig indrettet, i hvilken Henseende de har anført, at Nedgangen til Kældertrappen i dens foreliggende Skikkelse i sin Tid er godkendt af Bygningsautoriteterne.

Efter det Oplyste findes der at maatte gives de Sagsøgte Medhold i, at Kontakten, uanset at den sidder noget højt, er anbragt behørigt, saaledes at Sagsøgeren uden Vanskelighed maatte have kunnet finde den, og det maa saaledes anses for en Uagtsomhed fra hans Side, at han gik videre uden at have faaet Lyset tændt.

Paa den anden Side maa det anses for i høj Grad uforsvarligt, at de Sagsøgte ikke havde sørget for, at Nedgangen til Kælderen var særlig oplyst eller havde truffet anden betryggende Foranstaltning til at hindre Muligheden af en Ulykke.

Herefter maa de Sagsøgte anses erstatningspligtige overfor Sagsøgeren.

Den denne tilkommende Erstatning findes efter samtlige foreliggende Omstændigheder at kunne fastsættes til 20 000 Kr, hvoraf der vil være at tilkende Sagsøgeren Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgeren med 1000 Kr.

Tirsdag den 24 Oktober.

R 146/1922. Firmaet **Holger Nielsen & Co** (Selv)

mod

Firmaet Brødrene **Justesen** som Repræsentant for **The Hecker-Jones-Jewell Milling Co** i New York (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten var berettiget til at annullere en med Indstævnte indgaaet Handel om et Parti Hvedemel.

Sø- og Handelsrettens Dom af 25 Marts 1922: Sagsøgte, Firmaet Holger Nielsen & Co, bør til Sagsøgerne, Firmaet Brødrene Justesen som Repræsentant for The Hecker-Jones-Jewell Milling Co, New York, betale de paastævnte Kr 9738,11 med Renter 6 pCt p a fra 12 August 1921, til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 600 Kr. Med Hensyn til det fremsatte Modkrav bør Sagsøgerne for Tiltale af Sagsøgte, Firmaet Holger Nielsen & Co, i denne Sag fri at være. Det

Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Appellanten har været uberettiget til at annullere Købet og derfor maa være pligtig at erstatte Indstævnte det Tab, denne derved har lidt, og da Erstatningen efter det i Sagen Oplyste og under Hensyn til Appellantens mangelfulde Procedure for Højesteret ikke findes at kunne bestemmes anderledes end ved Dommen sket, vil denne overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Holger Nielsen & Co, til Indstævnte, Firmaet Brødrene Justesen som Repræsentant for The Hecker-Jones-Jewell Milling Co, New York, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 4 Juni 1921 solgte Firmaet Brødrene Justesen for Regning The Hecker-Jones-Jewell Milling Co i New York til Firmaet Holger Nielsen & Co 1000 Sække à 220 lbs Hvedemel mrk Venus til en Pris af Dollars 10 pr Sæk inkl Sæk cif København. Betaling 90 Dages Sigt Remburs paa New York. + Renter eller à vista Remburs paa New York, Afsendelse fra New York Juli, Afskibning med S/S »Hellig Olav« den 21 Juli fra New York.

Efter Handlens Afslutning ønskede Holger Nielsen & Co, at faa Partiet afskibet med S/S »Frederik VIII«, der skulde afgaa fra New York den 15 Juli, og Brødrene Justesen meddelte Firmaet i Skrivelse af 20 Juni 1921, at de havde henstillet til Møllen i Amerika at efterkomme

Færdig fra Trykkeriet den 8 November 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 20.

Tirsdag den 24 Oktober.

dette Ønske, og at de var overbevist om, at Ønsket, hvis det var muligt, vilde blive efterkommet. I Slutningen af Juni modtog Brødrene Justesen et Brev fra The Hecker-Jones-Jewell Milling Co, hvori disse bad Brødrene Justesen om at forhandle med Holger Nielsen & Co om en Ændring i Rembursen, saaledes at denne kom til at omfatte »Hellig Olav« 21 Juli eller tidligere Afskibning, idet de erklærede, at de, saafremt Holger Nielsen & Co gik ind herpaa, vilde afsende Melet tidligere, hvis de var i Stand dertil. Brødrene Justesen gjorde Holger Nielsen & Co bekendt med dette Brev og telegraferede derefter den 28 Juni til The Hecker-Jones-Jewell Milling Co, New York: »Deres Brev af 3 ds modtaget kan afskibe S/S »Frederik VIII« 15de førstkommande.«

Den 13 Juli anmodede Holger Nielsen & Co Københavns Diskontobank og Revisionsbank om at aabne Remburs hos The National City Bank of New York i Favør af The Hecker-Jones-Jewell Milling Co. The National City Bank i New York gav den 16 Juli The Hecker-Jones-Jewell Milling Co Meddelelse om, at de var blevet anmodet om at aabne Rembursen bl a paa Vilkaar, at de 1000 Sække Mel blev afskibet med Frederik VIII fra New York den 15 Juli til København. Banken tilføjede, at hvis det ikke var Møllen muligt at efterkomme de for Rembursen stillede Betingelser, maatte Møllen sætte sig i Forbindelse med Banken forinden Afskibningen, idet Betalingen ikke vilde blive effektuert, medmindre de for Rembursen stillede Betingelser blev opfyldt.

Partiet blev ikke afskibet med Frederik VIII. Den 16 Juli telegraferede Banken i New York til Holger Nielsen & Co og anmodede Firmaet om at forlænge Rembursen. Holger Nielsen & Co svarede med telegrafisk at annullere Rembursen og telegraferede samme Dag til The Hecker-Jones-Jewell Milling Co, at de annullerede Købet, fordi Partiet ikke var afskibet med Frederik VIII. The Hecker-Jones-Jewell Milling Co og Brødrene Justesen protesterede mod denne Annullation, og under 26 Juli meddelte Brødrene Justesen Holger Nielsen & Co, at de efter Anmodning af Møllen havde aabnet Remburs for Partiet, og at dette, som var blevet afsendt, vilde blive bortsolgt ved Mægler. Salget fandt Sted den 3 August 1921, og Partiet blev her solgt til en Pris af Dollars 8,70 pr 220 lbs.

Firmaet Brødrene Justesen har som Repræsentanter for The Hecker-Jones-Jewell Milling Co opgjort disses Tilgodehavende hos Firmaet Holger Nielsen & Co i Anledning af den uberettigede Annullation til Kr 9738,11 og har paastaet Holger Nielsen & Co dømt til at betale dette Beløb med Renter 6 pCt p a fra 12 August f A. Firmaet Holger Nielsen & Co har paastaet at have været berettiget til at annullere Købet som sket. Firmaet har derfor procederet til Frifindelse og har paa sin Side paastaet Sagsøgerne dømt til at betale dels som tabt Avance Dollars 750 og dels for Udgifter ved Aabningen af Rembursen i New York Kr 208,85 med Renter af begge disse Beløb à 5 pCt p a fra 10 November 1921.

Efter de foreliggende Oplysninger har Holger Nielsen & Co efter Handlens Afslutning ønsket Melet afskibet tidligere end den i Sluttedlen fastsatte Dato, den 21 Juli. Møllen i Amerika har paa sin Side ønsket Vilkaarene ændret saaledes, at Melet kunde sendes med »Hellig Olav« den 21 Juli eller tidligere Afskibning. Det er derefter telegrafisk meddelt Møllen, at Afskibningen maatte finde Sted med Frederik VIII. Møllen har herefter haft Valg mellem, om den vilde afskibe Partiet med Frederik VIII eller »Hellig Olav«.

Holger Nielsen & Co har ikke godtgjort, at der er givet Firmaet nogen Garanti for, at Partiet vilde blive afskibet med Frederik VIII. Holger Nielsen & Co har derfor været uberettiget til at annullere Købet, fordi Partiet ikke blev afskibet med denne Damp, og det saa meget mere, som Møllen i Amerika maa antages først at have faaet Meddelelse om den stillede Remburs, efter at Frederik VIII var afsejlet fra Amerika. Som Følge af det Anførte vil de af Holger Nielsen & Co overfor Sagsøgerne fremsatte Krav ikke kunne tages til Følge. Derimod maa Holger Nielsen & Co være pligtig at erstatte Sagsøgerne det Tab, disse har lidt som Følge af den uberettigede Annullation.

Mod Beregningen af dette Tab er der fra Holger Nielsen & Co's Side fremsat forskellige Indsigelser. Firmaet har saaledes protesteret mod, at Partiet er sendt fra Amerika hertil, efter at Annullationen havde fundet Sted; endvidere har Firmaet gjort gældende, at det foretagne Tvangssalg ikke kan være bestemmende for Tabet, dels fordi Partiet først er udbudt til Salg i Slutningen af Juli, og dels fordi det ved Udbudet af Partiet er anført, at dette »forventelig« var svømmende med S/S »Hellig Olav«. Endvidere har Firmaet bestridt, at Sagsøgerne har været berettiget til at omsætte det ved Salget fremkomne Tab fra Dollars til Kroner efter en Kurs af 6,57½, og endelig har det paastaet, at forskellige af Brødrene Justesen afholdte Udgifter i Anledning af Aabningen af Rembursen i New York maa være det uvedkommende.

Disse Indsigelser kan imidlertid ikke tages til Følge. Der foreligger ingen Dokumentation for, at Partiet, da den uberettigede Annullation fandt Sted, kunde sælges med større Fordel andetsteds, og det maa anses for usikkert, om Møllen i Amerika, da Annullationen fandt Sted faa Dage, før »Hellig Olav« skulde afgaa fra New York, har været i Stand til at standse Partiet, saaledes at det ikke blev afskibet med denne Damp. Men bortset herfra findes Holger Nielsen & Co ikke at kunne rejse Indsigelse mod, at The Hocker-Jones-Jewell Milling Co, der havde

afsluttet Salget gennem Firmaet Brødrene Justesen her i Staden, lod Partiet tvangssælge gennem det samme Firma, ligesom der ikke kan rejses Indsigelse mod, at dette Firma derefter aabnede Remburs for Partiet som i Sluttedlen anført. Brødrene Justesen har anført, at de forinden Tvangssalget fandt Sted, forhandlede dels med Møllen i Amerika og dels med Firmaet Holger Nielsen & Co, og dels under Hensyn hertil og dels da de foreliggende Oplysninger ikke giver Grund til at antage, at der vilde kunne være opnaaet højere Pris for Melet, selv om Tvangssalget havde fundet Sted paa et tidligere Tidspunkt efter Annullationen end sket, findes Holger Nielsen & Co ej heller at kunne rejse Indsigelse mod Tvangssalget, fordi Partiet først blev udbudt til Salg i Slutningen af Juli. Endvidere bemærkes, at Brødrene Justesen har været berettiget til at udbyde Partiet som »forventelig« svømmende med »Hellig Olav«, da Firmaet ikke har været pligtig at paataage sig nogen Garanti for, at Partiet kom frem med denne Dampner.

Endelig er det ubestridt, at Kursen paa Dollars paa den Dag, da Rembursen af Brødrene Justesen blev aabnet i New York, var 5,57½, og da Aabningen af denne Remburs var et naturligt Led i Tvangssalget af Partiet, findes Sagsøgerne berettiget til at omregne det Tab, der fremkom ved Tvangssalget den 3 August, til samme Kurs, idet Sagsøgerne kun ved at foretage Afregning paa denne Maade vil faa fuld Dækning for det Tab, der er tilføjet dem som Følge af den af Holger Nielsen & Co foretagne uberettigede Annullation.

Den af Sagsøgerne nedlagte Paastand vil derfor være at tage til Følge. Holger Nielsen & Co bør til Sagsøgerne betale Sagens Omkostninger med 600 Kr.

O n s d a g d e n 2 5 O k t o b e r

R 211/1921. Restauratør **L P Christiansen** (Liebe)

m o d

Restauratør **Chr Nielsen** (Ingen),

betræffende Appellantens Ret til at træde tilbage fra en med Indstævnte indgaaet Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 20 April 1921: Sagsøgte, Restauratør L P Christiansen af Frederiksværk, bør til Sagsøgeren, Restauratør Chr Nielsen af Næstved, betale 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 2 Februar 1921, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 300 Kr. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at den ovennævnte i Ekstraktgenpart fremlagte Sluttedel af 15 Juli 1920 og den ligeledes fremlagte Købekontrakt af 19 s M ikke er forsynet med Stempel; iøvrigt intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Med Forbehold af Anke er Dommen den 12 Maj 1921 opfyldt af Appellanten ved Betaling af 2331 Kroner 28 Øre, og hans Paastand for Højesteret gaar ud paa, at Indstævnte tilpligtes at tilbagebetale ham dette Beløb med Renter og derhos tilpligtes at betale ham en Erstatning for Kontraktsbrud af 5000 Kroner eller dog i hvert Fald at erstatte ham Omkostningerne ved Handlen med et passende Beløb.

Indstævnte har givet Møde for Ankeudvalget og paastaaet Dommen stadfæstet, men er udeblevet under Domsforhandlingen, hvorfor Sagen er udgaaet til skriftlig Behandling.

Kontrakten af 19 Juli 1920, der fastsætter Opfyldelsestiden til den 1 Oktober s A og gør Handlen betinget af, at Indstævnte erhverver fornøden Hotelbevilling, uden at der foreligger noget, der viser, at dette Vilkaar udelukkende er indsat i Indstævntes Interesse, maa forstaas saaledes, at hver af Parterne havde Ret til at træde tilbage, hvis Vilkaaret ikke var opfyldt den 1 Oktober, idet Ingen af Parterne kunde være tjent med at være pligtig at opfylde en Handel af denne Art under den Risiko, at den i det Hele senere maatte gaa tilbage, fordi Køberen ikke kunde faa fornøden Bevilling.

Da det nu er givet, at Indstævnte ingen Bevilling havde opnaaet den 1 Oktober 1920 og heller ikke havde tilvejebragt nogen Sikkerhed for, at Bevillingen vilde blive givet ham, har Appellanten været berettiget til at betragte Handlen som bortfaldet og har følgelig ikke paadraget sig nogen Erstatningspligt. Han har derfor Krav paa at faa det af ham i Henhold til Landsretsdommen betalte Beløb tilbage med Renter.

Paa den anden Side ses der ikke at foreligge noget Forhold fra Indstævntes Side, der kan paadrage ham Erstatningspligt.

Forsaavidt Appellanten endelig for Højesteret har paastaaet sig hos Indstævnte tilkendt »alle Omkostningerne ved Handlen«, foreligger den herhenhørende Del af Sagen i en saa uklar Skikkelse, at denne Paastand ikke kan tages under Paakendelse. Herefter vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten 2331 Kroner 28 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 12 Maj 1921.

Indstævnte findes derhos at burde betale Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Restauratør Chr Nielsen bør til Appellanten, Restauratør L P Christiansen, betale 2331 Kroner 28 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 12 Maj 1921, til Betaling sker, samt

Sagens Omkostninger for begge Retter med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddelen af 15 Juli 1920 og Købekontrakt af 19 s M solgte Restauratør L P Christiansen af Frederiksværk til Restauratør Chr Nielsen af Næstved den ham tilhørende Ejendom »Centralhotellet« i Frederiksværk med Montering og Tilbehør for en Købesum af 110 000 Kr saaledes, at Nielsen skulde overtage Hotellet den 1 Oktober 1920 og samme Dag kontant udbetale 40 000 Kr.

I Købekontrakten fandtes bl a følgende Bestemmelse:

— — — »Handlen indgaas under Forudsætning af, at Køberen opnaar fornøden Borgerskab og Bevilling til at drive Hotellet og Restaurationen i samme Omfang, som disse hidtil er drevet.

Opnaas saadan Bevilling ikke, gaar Handlen tilbage uden Ansvar for nogen af Parterne, og betaler Parterne i saa Fald hver Halvdelen af Omkostningerne efter Overretssagfører Høeg Lorentzens Regning. Skyldes det Forhold hos Køberen, som ikke kan tilregnes Sælgeren, da bærer dog Køberen alene alle Omkostninger.

Til Sikkerhed for Handlens Opfyldelse iøvrigt samt til Sikkerhed for Omkostningerne deponerer Køberen hos Overretssagfører Høeg Lorentzen Kontrabog med Landmandsbanken lydende paa 5000 Kr indestaaende paa Navnet Chr Nielsen uden særligt Mærke, paa hvilken Bog Overretssagfører Høeg Lorentzen ved Køberens Underskrift herpaa bemyndiges til at hæve Beløbet saasnart Spørgsmaalet om Bevillings Givelse er afgjort, og senest 1 Oktober d A.

Dersom Handlen ikke opfyldes paa Grund af Køberens Kontraktbrud, tilfalder det deponerede Beløb Sælgeren.«

Den 1 Oktober indfandt Nielsen sig i Frederiksværk for at faa Handlen endelig berigtiget, men da han endnu ikke havde opnaaet Bevilling til at drive Beværtning i Ejendommen, vægrede Christiansen sig under Paaberaabelse af den ovenanførte Bestemmelse i Købekontrakten ved at opfylde Handlen og nægtede at modtage den tilbudte kontante Udbetaling, uagtet Nielsen endnu samme Dag fremskaffede Attest fra Politimesteren i Frederiksværk om, at der fra Politiets Side ikke vilde blive rejst nogen Indvending imod, at han drev Forretningen fra samme Dag under Forventning af, at der meddeltes ham Bevilling.

Christiansen tilbagekaldte dernæst samme Dag overfor Bevillingsnævnet sit Tilbud om betingelsesvis at deponere sit Borgerskab, saa at der ikke kunde tildeles Nielsen nogen Bevilling, og Nielsen købte da for 170 000 Kr et Hotel i Næstved.

Under Anbringende af, at Christiansen i Strid med Købekontrakten har nægtet at opfylde Handlen og derved, idet Værdien af Hotellet, som Christiansen derefter har udbudt til 140 000 Kr, og for hvilket der skal være tilbudt ham mellem 125 000 Kr og 130 000 Kr, i Virkeligheden laa langt over den i Kontrakten fastsatte Købesum, har paaført ham betydeligt Tab, har Nielsen under denne Sag paastaet Christiansen dømt til at betale ham i Erstatning 20 000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 2 Februar 1921 til Betaling sker.

Christiansen har paastaet sig frifundet, idet han gør gældende, at han har været berettiget til at undlade at opfylde Handlen, da Nielsen ikke til det fra Overtagelsen bestemte Tidspunkt havde erholdt den Bevilling, hvis Opnaaelse var en Forudsætning for Handlen. Han har derhos nedlagt Paastand om, at Nielsen tilpligtes at betale ham en efter Rettens Skøn passende Erstatning, formentlig ikke under 5000 Kr, for Misligholdelse af Handlen, idet det skal skyldes Nielsens Forhold, at den fornødne Bevilling ikke havde kunnet meddeles til den fastsatte Tid.

Efter en af den Ejendomskommissionær, der bistod Parterne ved Oprettelse af Slutseddell om Handlen, afgivet Vidneforklaring maa det antages, at Bestemmelsen om, at det var en Forudsætning for Handlens Indgaaelse, at Køberen opnaaede det fornødne Borgerskab m v, er indføjet i Kontrakten paa Kommissionærens Foranledning uden Anmodning fra nogen af Parterne og nærmest i Køberens, Nielsens, Interesse.

Det er derhos oplyst, at Nielsen allerede den 26 Juli indsendte skriftligt Andragende om Borgerskab og Beværterbevilling til Politimesteren i Frederiksværk, der imidlertid — som det maa antages af Hensyn til en mod Nielsen i København verserende Politiundersøgelse for Overtrædelse af de gældende Bestemmelser om Spiritusrationering — først den 24 September ekspederede Andragendet videre, hvilket maa antages at have været Grunden til, at Andragendet ikke var endelig afgjort inden 1 Oktober, saaledes som forudsat i Købekontrakten, der dog ikke indeholder en ganske klar Bestemmelse om, at Borgerskab og Beværterbevilling skulde være opnaaet inden 1 Oktober, for at Sælgeren skulde være bundet ved Handlen.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder, og naar hertil kommer, at Christiansen under Hensyn til den foreliggende Attest fra Politimesteren samt efter Størrelsen af den betingede og tilbudte kontante Udbetaling ikke kan antages at have været udsat for at lide noget Tab ved at overdrage Nielsen Hotellet, findes han ved at nægte at opfylde Handlen at have gjort sig skyldig i Kontraktsbrud, og der vil allerede af denne Grund ikke kunne blive Spørgsmaal om at tilkende ham nogen Erstatning, hvorfor Nielsen vil være at friiinde.

Paa den anden Side findes det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at Hotellets Værdi har oversteget den fastsatte Købesum, saa at der ikke paa dette Grundlag vil kunne tillægges Nielsen nogen Erstatning. Derimod findes det efter Omstændighederne antageligt, at Nielsen, der havde indrettet sig paa den 1 Oktober at overtage »Centralhotellet« og derefter har maattet skaffe sig en anden Forretning, derved har haft Ekstraudgifter og saaledes har lidt et Tab, der i Mangel af nærmere Oplys-

ninger skønsmæssigt vil kunne sættes til 2000 Kr, hvilket Beløb Christiansen vil være at tilpligte at betale ham med Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger findes Christiansen at burde godtgøre Nielsen, dog efter Omstændighederne kun med 300 Kr.

R 215/1922. **De danske Statsbaner (Graae)**

m o d

Ingeniørerne Otto Jelstrup og A C Bølling Ladegaard (Meyer),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til at forlange et Mellemværende mellem dem og Appellanten afgjort ved Voldgift.

Østre Landsrets Dom af 11 Maj 1922: De danske Statsbaner bør til Afgørelse af Mellemværende med Ingeniørerne Otto Jelstrup af Odense og A C Bølling Ladegaard af Haderslev som Indehavere af det tidligere Entreprenør- og Ingeniørfirma Jelstrup & Ladegaard deltage i Voldgift, overensstemmende med Reglen i § 20, 3, 4, 5 og 6 Stk, indeholdt i »Almindelige Betingelser for Arbejder og Levevinger vedrørende Baneanlæg, approberede af Ministeriet for offentlige Arbejder den 28 Januar 1904.« Sagens Omkostninger betaler Statsbanerne til Sagsøgerne med 250 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Bestemmelsen i Post 20, 2 Stk, sidste Pkt, i de i Dommen citerede »Almindelige Betingelser« findes efter Ordlyden og det Forhold, hvori den staar til den foregaaende Del af Post 20, at maatte forstaas som hjemlende Ministeriet for offentlige Arbejder Ret til at kræve en opstaaet Tvist henvist til Afgørelse ved Domstolene i ethvert Tilfælde, hvor Ministeriet eller en under samme sorterende Institution er Bygningsbestyrelsens Overordnede. Herefter vil Appellanterne, De danske Statsbaner, overensstemmende med den af dem saavel for Landsretten som for Højesteret nedlagte principale Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, De danske Statsbaner, bør for Tiltale af de Indstævnte, Ingeniørerne Otto Jelstrup og A C Bølling Ladegaard, i denne Sag

fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Overenskomst af 20 Januar 1914 overtog Ingeniørerne Otto Jelstrup af Odense og A C Bølling Ladegaard af Haderslev som Indehavere af det tidligere Entreprenør- og Ingeniørfirma Jelstrup & Ladegaard for De danske Statsbaner Arbejdet ved Udførelsen af Underbygningen og en Del af Overbygningen af Vejle—Give Banens Stk II for en Betaling af 139 752 Kr, og ved Overenskomst af 13 December 1914 og 2 Januar 1915 overtog de samme Ingeniører forskellige Arbejder dels ved Dobbeltsporet Aarhus—Hasselager dels ved et 3die Spor Viby—Aarhus, for en Entreprisum af 322 000 Kr.

Det førstnævnte Arbejde blev fuldført og afleveret af Entreprenørerne, men de to sidstnævnte Arbejder lykkedes det dem ikke at gøre færdige og i December Maaned 1916 saae de sig nødsaget til at anmode Statsbanerne om at fuldføre Arbejderne, hvilket derefter skete.

Da Entreprenørerne ikke mente at kunne godkende de dem af Statsbanerne med Skrivelse af 27 Marts 1920 tilstillede Opgørelser vedrørende samtlige Arbejder, blev Sagen af Statsbanerne forelagt Ministeren for offentlige Arbejder, hvis Afgørelse blev meddelt Entreprenørerne i Skrivelse fra Statsbanerne af 30 Juni 1921. Den 9 Juli s A tilskrev Entreprenørerne Statsbanerne, at de følte sig brøstholdne ved den saaledes trufne Afgørelse og at de, overensstemmende med Post 20 i de for de vedkommende Entrepriseforetager gældende »Almindelige Betingelser for Arbejder og Leveringer vedrørende Baneanlæg, approberede af Ministeriet for offentlige Arbejder den 28 Januar 1904«, maatte forlange de foreliggende Stridsspørgsmaal henvist til endelig Afgørelse ved Voldgift. Da Statsbanerne kun for 2 af Spørgsmaalenes Vedkommende har erklæret at ville gaa med hertil, har Entreprenørerne, de ovennævnte Ingeniører Jelstrup og Bølling Ladegaard, anlagt nærværende Sag, hvorunder de paastaar De danske Statsbaner kendt pligtige til til Afgørelse af Parternes hele Mellemværende at deltage i Voldgift, overensstemmende med de ovennævnte Regler.

Statsbanerne paastaar sig frifundet mod, at Spørgsmaalet om Berrigtigheden af Sagsøgernes Krav paa Godtgørelse for Ekstraarbejder ved Anlæg af 2det Spor Aarhus—Hasselager til samlet Beløb 22 433 Kr og Sagsøgtes Krav paa Bøde for Overskridelse af Tidsfrist for samme Anlæg til Beløb 90 400 Kr forelægges Voldgift i Overensstemmelse med Kontrakten af 13 December 1914 og 2 Januar 1915, medens Afgørelse af Parternes Mellemværende iøvrigt henvises til Afgørelse ved Domstolene.

Den foreliggende Tvist har alene Hensyn til Forstaaelsen af Post 20, 1 og 2 Stk, i de ovennævnte »Almindelige Betingelser osv«, hvilken Bestemmelse lyder saaledes:

»Tvistigheder. I Tilfælde af Meningsforskel mellem Bygningsbestyrelsen og Entreprenøren om deres indbyrdes Retsforhold eller Bygningsbestyrelsens Afgørelse ville Stridsspørgsmaalene være at forelægge den Bygningsbestyrelsen eventuelt overordnede Myndighed. Saafremt

Entreprenøren formener sig brøsthølden ved denne Myndigheds Afgørelse, kan han med de i det følgende Stykke givne Indskrænkninger forlange Spørgsmaalene henvist til endelig Afgørelse ved Voldgift.

Dersom Bygningsbestyrelsens overordnede Myndighed er Ministeriet for offentlige Arbejder eller en under samme sorterende Institution, har Entreprenøren at underkaste sig denne Myndigheds Afgørelse i alle Tilfælde, hvor Striden efter Bygningsbestyrelsens Skøn drejer sig om Præstationer til et Beløb paa indtil 2000 Kr, eller hvor Forskellen mellem Parternes Ansættelse ikke overstiger 1000 Kr, og at finde sig i Bygningsbestyrelsens Afgørelse ved Bedømmelse af Udførelsen af Arbejde samt i Trætte angaaende §§ 7, 14 og 15. Ministeriet er derhos i ethvert Tilfælde berettiget til at kræve Tvisten henvist til Afgørelse ved de almindelige Domstole, hvis den efter sin Beskaffenhed skønnes særlig dertil egnet.«

Statsbanerne gør gældende, at Sagsøgerens Adgang til Voldgift er begrænset ved de i Post 20, 2 Stk, indeholdte Regler, og at Ministeriet for offentlige Arbejder ifølge dette Stykkes sidste Punktum er berettiget til at forlange enhver Tvists Afgørelse henlagt til Domstolene, saafremt den efter sin Beskaffenhed skønnes særligt egnet dertil og saaledes, at Ministeriet med Hensyn til Spørgsmaalet om Sagens Egnethed for almindelig Rettergang udøver det endelige Skøn.

Der findes imidlertid at maatte gives Sagsøgerne Medhold, naar de hævder, at Bestemmelsen i 2 Stykke sidste Punktum maa forstaaes saaledes, at de der omhandlede Tvistigheder alene er saadanne, der omhandles i det lige foranstaaende Punktum. Sproglig ligger det nærmest at læse Bestemmelsen saaledes, jfr Ordet: Tvisten, medens den af Statsbanerne hævdede Mening naturligt maatte være udtrykt saaledes: »Ministeriet er derhos berettiget til at kræve enhver Tvist henvist til Afgørelse ved de almindelige Domstole«.

Hertil kommer, at det maa forekomme besynderligt, om 1 Stykke, der maa antages at indeholde Hovedbestemmelsen om Maaden, paa hvilken Tvistigheder skal afgøres, og som herom udtaler, at Entreprenøren »med de i det følgende Stykke givne Indskrænkninger« kan forlange Afgørelse ved Voldgift, skulde kunne sættes ud af Kraft over alt, hvor Bygningsbestyrelsens overordnede Myndighed var Ministeriet for offentlige Arbejder, og dette skønnede Sagen særlig egnet til Domstolsbehandling, en Læsemaade, hvorved Hovedreglen kunde tænkes at blive til Undtagelse og omvendt. I denne Forbindelse kan ogsaa anføres, at Tvistigheder, som de i Post 20 omhandlede, efter deres Beskaffenhed oftest vil være egnet til Afgørelse ved en Voldgiftsret, i hvilken den særlige, faglige Kundskab er repræsenteret, og at det derfor maa anses som naturligt, om Entreprenøren som Hovedregel faar Ret til at kræve Stridsspørgsmaal angaaende Mellemværendet afgjort paa denne Maade, i hvilken Henseende ogsaa kan henvises til, at de af Ministeriet i 1915 approberede »Almindelige Betingelser« ganske utvetydig giver Entreprenøren Ret til at forlange Stridsspørgsmaal af teknisk Natur afgjort ved Voldgift.

Det skal sluttelig bemærkes, at de Bestemmelser, hvorom Tvisten i nærværende Sag drejer sig, er affattet alene af »Bygningsbestyrelsen«,

som derfor ogsaa er nærmest til at bære Følgerne af deres mulige Uklarhed.

I Henhold til det saaledes Anførte vil der være at give Dom overensstemmende med den af Sagsøgerne nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger findes Statsbanerne at burde betale til Sagsøgerne med 250 Kr.

R 275/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Laust Olesen (Stein),

der tiltales for Postbedrageri.

Østre Landsrets Dom af 20 Juni 1922: Tiltalte Laust Olesen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og i Erstatning til Stationsforstander Johan Arnstrøm af Gelsted Station betale 2379 Kr 95 Øre. Saa bør Tiltalte og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører J Kalko, 60 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Laust Olesen til Højesteretssagfører Stein 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Middelfart Købstad m v, tiltales Laust Olesen, der er født den 2 December 1904 og ikke forhen straffet ifølge Dom, i Henhold til Anklageskrift af 29 f M til Straf for Postbedrageri ved i Tiden 20 Juni—12 November 1921, da han som Trafikelev deltog i Postekspeditionen paa Gelsted Station, at tilegne sig Penge, indbetalte til Indløsning af Postopkrævninger eller Forsendelse pr Postanvisning, nemlig 1011

Kr 79 Øre indbetalt ved Landpostbude og 1368 Kr 16 Øre indbetalt ved Ekspeditionen, ialt 2379 Kr 95 Øre.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i de Forhold, for hvilke han tiltales under de i Anklageskriftet nærmere angivne Omstændigheder, hvorved bemærkes, at den paagældende Del af Ekspeditionen var overladt Tiltalte til Udførelse paa egen Haand.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 258, jfr § 37, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvorhos han efter derom nedlagt Paastand vil have at udrede den nedennævnte Erstatning.

Torsdag den 26 Oktober

R 311/1922.

Rigsadvokaten

mod

Robert Christian Nielsen, kaldet Klitfort (Stein),

der tiltales for Forsøg paa Meddelagtighed i Ran samt i Beskadigelse af Jernbane-, Telegraf- og Telefonanlæg.

Østre Landsrets Dom af 6 Juli 1922: Tiltalte Robert Christian Nielsen, kaldet Klitfort, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Aage Smith, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Robert Christian Nielsen, kaldet Klitfort, til Højesteretssagfører Stein 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Roskilde Købstad m v, tiltales Robert Christian Nielsen, kaldet Klitfort, i Henhold til Anklageskrift af 16 f M til Straf i Medfør

af Straffelovens § 237 efter dens § 230 I, sammenholdt med § 51, samt efter dens §§ 288 og 295, disse sammenholdt med § 51, for Forsøg paa at virke for Ran — anden Gang begaaet — og for Beskadigelse af Jærnbane- samt Telegraf- og Telefonanlæg ved paa offentlige Møder i Vejle og Roskilde den 23 Februar og 24 Marts d A at have opfordret de forsamlede arbejdsløse og lockoutede Arbejdere til selv at tage Varer fra de Butikker og andre Steder, hvor de fandtes, og til at løsne eller forrykke Jærnbaneskinnerne og overklippe Telegraf- og Telefontraadene for det Tilfælde, at Jærnbane-, Telegraf- og Telefonfunktionærerne ikke vilde deltage i Generalstrejke.

Tiltalte er født den 1 September 1888 og anset ved Københavns Byrets Dom af 27 December 1921 efter Straffelovens — eventuelt Analogien — § 228, jfr §§ 51 og 54, disse Bestemmelser sammenholdt med midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, betingelsesvis med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Paa det fornævnte offentlige Møde paa Raadhustorvet i Vejle den 23 Februar d A skal Tiltalte bl a have udtalt: »Hvad andet er der at gøre, naar I intet har at fyre med i Kakkelovnen, naar I intet har at spise, naar de smaa derhjemme og jeres Hustruer sulter, end selv at tage, hvor der er noget at tage; det er den simple Nødvendighed og ikke det alene, men det er jeres Ret«, ligesom han i Tilslutning til en Udtalelse om, at Jærnbanefunktionærerne, hvis de ikke godvilligt vilde gaa med til en Generalstrejke, kunde tvinges til det, erklærede: »Saa kan vi jo bare flytte Jærnbaneskinnerne lidt« eller »løsne lidt ved Jærnbaneskinnerne«, og med Hensyn til en tilsvarende Vægning fra Telefon- og Telegraffunktionærernes Side sagde: »saa kan vi jo ogsaa pille lidt her«.

Paa Mødet paa Hestetorvet i Roskilde den 24 Marts d A har han ifølge sin egen Erkendelse og det iøvrigt Oplyste udtalt med Hensyn til Jærnbanefunktionærernes mulige Vægning ved at slutte sig til en Generalstrejke: »Togene kan ikke køre uden Skinner«, og med Hensyn til Telefon- og Telegraffunktionærernes Stilling: »Telegraftraadene taaler ikke Berøring med en Saks«, hvorhos det paa samme Maade er godtgjort, at han paa dette Møde bl a udtalte: »Er Regeringen saa ærkedum, at den tror, at Arbejderne efter at være frataget Arbejdsløshedsunderstøttelsen rolig vil gaa forbi de fyldte Butikker, naar de mangler det nødvendige derhjemme«. Paa Mødet i Vejle vil Tiltalte dog kun have talt om, at udenforstaaende Arbejdsvillige, der mulig under en Generalstrejke maatte melde sig til Tjeneste ved Jærnbannerne, skulde afskrækkes herfra ved, at Arbejderne kunde fjerne Skinnerne, ligesom han vil have udtalt sig i lignende Retning om Telefon- og Telegraffunktionærerne, men ved de afgivne Vidneforklaringer maa det anses for bevist, at hans Udtalelser paa dette Møde i alt Væsenligt er faldet som ovenfor anført.

Tiltalte har gjort gældende, at hans Formaal alene var at virke for Etableringen af lokale Generalstrejker, og at det ikke var hans Mening at opfordre eller opmuntre Arbejderne til i paakommende Tilfælde at plyndre Butikkerne, forrykke Jærnbaneskinnerne, eller overklippe Telefon- og Telegraftraadene.

Efter de af forskellige Tilhørere afgivne overensstemmende For-

klaringer har Tiltaltes fornævnte Udladelser imidlertid i den Forbindelse, i hvilken de blev fremsat, maattet opfattes som indirekte Opfordringer til Mængden om under en given Situation at foretage de nævnte forbryderske Handlinger, hvilken Opfattelse ogsaa findes at være i Overensstemmelse med den naturlige Forstaaelse af de refererede Udladelser.

Tiltalte vil herefter være at anse, dels i Medfør af Straffelovens § 240 I efter dens § 237, jfr § 230 I, dels efter dens §§ 288 og 295, samt lige disse Bestemmelser sammenholdt med §§ 51 og 49, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

R 180/1921. Handels- og Fabrikationsfirmaet **Gustav J Berger**, Berlin (Henriques)

m o d

Handelsfirmaet **Heinrich Pingel & Co**, Aktieselskab (i Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at nægte Udlevering til Indstævnte af et Parti Skindvarer, som Indstævnte paa Appellantens Medkontraahents Vegne har betalt.

Arrestforretning foretaget af Københavns Byrets Fogedafdeling den 20 December 1920.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 April 1921: Den ovenomhandlede, af Københavns Byrets Fogedafdeling den 20 December f A efter Sagsøgernes Begæring hos Carl Lassens Filial foretagne Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande. De Sagsøgte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Gustav J Berger, Berlin, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet Heinrich Pingel & Co, A/S, betale 13 330 Kr 21 Øre med Renter 5 pCt af 13 180 Kr 62 Øre fra den 22 December 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 800 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret

betaler Appellanten, Handels- og Fabrikationsfirmaet Gustav J Berger, Berlin, til Indstævnte, Handelsfirmaet Heinrich Pingel & Co, Aktieselskab, med 500 Kroner.

• Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 November 1920 købte Firmaet Dansk Skindvarefabrik ved dets Indehaver C Jacobsen under et Besøg i Berlin hos de Sagsøgte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Gustav J Berger, et Parti Skindhandsker, som skulde leveres i Berlin i Begyndelsen af December Maaned. Det var en Aftale, at Partiet skulde faktureres til Sagsøgerne, Heinrich Pingel & Co, hersteds, der skulde lægge Pengene ud, og at Varerne skulde være betalt, inden de afgik. Leveringen skulde ske i 2 Dele, idet en Del af Partiet vilde kunne pakkes færdigt hurtigere end Restpartiet. Den 18 November anmodede Skindvarefabriken om telegrafisk Underretning angaaende Fakturabeløbet for den først færdiggjorte Sending, og Berger telegraferede: Første Sending 121 045 Mark. Samme Dag sendte Berger Faktura paa Varerne, stillet til Heinrich Pingel & Co for det ovennævnte Beløb. Pingel & Co sendte nu Fakturabeløbet til Deutsche Bank; men ved en Fejltagelse, formentlig paa Grund af gal Adresse, blev Beløbet først udbetalt Berger den 4 December. Berger indleverede til Gengæld i Banken Faktura, Bevis fra Speditørfirmaet Carl Lassen for at have modtaget 1 Kiste med Læderhandsker til videre Befordring pr Ilgods til Firmaet Heinrich Pingel & Co, A/S, København, samt nødvendige Udførselspapirer. Varen blev herefter afsendt til Carl Lassens Filial her i København. Imidlertid havde de Sagsøgte den 30 November til Dansk Skindvarefabrik sendt Faktura over Resten af Ordren, stor 108 697 Mark 85 Pfg med Anmodning om, at Banktilførsel maatte ske prompte, men den 6 December svarede Dansk Skindvarefabrik, at da de saa længe havde været uden nogensomhelst Meddelelse fra de Sagsøgte, beklagede de ikke at kunne modtage Resten af de i Nota værende Handsker, idet disse skulde bruges til Juleforretning, hvilket nu var for sent. Da de Sagsøgte modtog dette Brev, anmodede de Carl Lassen om at nægte Udlevering til Heinrich Pingel & Co af det første allerede afsendte Parti, og Heinrich Pingel & Co kunde som Følge af denne Anmodning, som Carl Lassens Filial rettede sig efter, ikke faa Varerne udleveret. Pingel henvendte sig til Københavns Byrets Fogedafdeling med Anmodning principalt om Indsættelsesforretning, subsidiært om Arrest i Partiet, og efter at der var stillet en Sikkerhed paa 6000 Kr, tog Fogden Begæringen om Arrest til Følge; den 20 December f A blev Forretningen foretaget, saaledes at der blev dekretet Arrest i hos Carl Lassens Filial beroende Lædervarer.

Under nærværende Sag, der er anlagt i Henhold til Retsplejelovens § 248, 2 Stk, har Sagsøgerne, Handelsfirmaet Heinrich Pingel & Co

A/S indstævnet Handels- og Fabrikationsfirmaet Gustav J Berger og paastaet den foretagne Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og Firmaet Gustav J Berger dømt til Betaling af ialt 17 723 Kr 75 Øre tilligemed Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 22 December 1920, til Betaling sker; af det ovennævnte Beløb 17 723 Kr 75 Øre, er 13 180 Kr 62 Øre det Beløb i danske Penge, som Sagsøgerne har udlagt til Betaling af Købesummen, Mark 121 045. Hertil kommer Bankprovision m m 33 Kr 50 Øre; endvidere har Sagsøgerne paastaet sig tilkendt som tabt Avance $33\frac{1}{3}$ pCt med 4393 Kr 54 Øre, Resten af det paastævnte Beløb er Renter og Omkostninger ved Arrestforretningen. Sagsøgerne gør nærmere gældende, at de Sagsøgte, der har modtaget Betaling for de fakturerede Skindhandsker af Sagsøgerne og afsendt Varerne til Udlevering til Sagsøgerne, har været uberettiget til senere at standse Varerne. Det maa efter Sagsøgernes Mening være dem uvedkommende, hvad Mellemværende de Sagsøgte har med Dansk Skindvarefabrik, og den Omstændighed, at Skindvarefabriken nægter at modtage en senere Levering, kan under ingen Omstændigheder berettige de Sagsøgte til at standse en tidligere Levering, for hvilken de har modtaget Penge, og som er afsendt.

De Sagsøgte har nedlagt Paastand paa Frifindelse og paa, at Arresten kendes ugyldig. De hævder, at den oprindelige Aftale mellem de Sagsøgte og Skindvarefabriken gik ud paa, at hele Leverancen skulde være betalt, inden den første Del af denne afgik; allerede dette Vilkaar har Skindvarefabriken ikke overholdt, men yderligere har Skindvarefabriken nægtet at modtage mere end første Levering, og paa Grund af denne retstridige Adfærd tilkommer der de Sagsøgte et Erstatningskrav, til Sikkerhed for hvilket de Sagsøgte har været berettiget til at standse Udleveringen af det første Parti. Sagsøgerne kan efter de Sagsøgtes Mening slet ikke optræde som Sagsøgere, idet de Sagsøgte kun har kontraheret med dansk Skindvarefabrik og intet har med Sagsøgerne at gøre. Sagsøgerne har ganske vist sendt Købesummen, men kun for Skindvarefabrikens Regning, og kun efter Skindvarefabrikens Anmodning blev Varerne faktureret til Sagsøgerne; til Støtte for deres Standpunkt gør de Sagsøgte yderligere gældende, at dette stemmer med tysk Ret.

Spørgsmaalet om Berettigelsen af det Skridt, de Sagsøgte har foretaget sig, nemlig at nægte Varens Udlevering her i Danmark, findes at maatte afgøres efter dansk Ret. Da det nu er ubestridt under Sagen, at de Sagsøgte maatte forstaa, at den af Sagsøgerne i Deutsche Bank indbetalte Købesum, 121 045 Mark, kun blev dem udbetalt mod, at de til Gengæld afsendte Varerne til Sagsøgerne, i hvilken Henseende de da ogsaa afleverede i Banken en Erklæring fra Speditionsfirmaet Carl Lassen, har de Sagsøgte været uberettiget til senere at forhindre Udlevering til Sagsøgerne. Allerede af den Grund maa Sagsøgerne anses for berettiget til at kræve det af dem betalte Beløb, der i danske Penge ubestridt andrager 13 180 Kr 62 Øre, tilbagebetalt, ligesom de har været berettiget til til Sikkerhed for deres Krav at lade foretage Arrestforretning. Naar Sagsøgerne imidlertid endvidere har stillet Krav om Godtgørelse for tabt Avance, findes denne Paastand saa uoplyst

og saa udokumenteret, at den ikke kan tages til Følge. Derimod vil der være at give Sagsøgerne Dom for de af dem paastaaede Provisions-, Rente- og Omkostningsbeløb, mod hvis Størrelse de Sagsøgte ikke har protesteret. I Henhold til Foranstaaende vil den foretagne Arrestforretning være at stadfæste og de Sagsøgte være at dømme til Betaling af 13 330 Kr 21 Øre med Renter, dog kun 5 pCt af 13 180 Kr 62 Øre fra den 22 December f A, til Betaling sker. Endvidere findes de Sagsøgte at burde betale Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Fredag den 27 Oktober

R 517/1921. **Nordisk Radio Kompagni A/S i Likvidation (Bülow)**
 mod

Bankdirektør **Jens Peter Thomassen**, kaldet **Thomsen**, Overretssagfører **Ludvig Chr Grandjean** (Steglich-Petersen for begge) og Kaptajn **Niels Morten Winther** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt de Indstævnte som Bestyrelsesmedlemmer i et nu falleret Aktieselskab hæfter personligt for en af Selskabet over for Appellanten paadraget Forpligtelse.

Vestre Landsrets Dom af 18 Oktober 1921: De Indstævnte, Bankdirektør Jens Peter Thomassen, kaldet Thomsen, Overretssagfører Ludvig Chr Grandjean og Kaptajn Niels Morten Winther, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Nordisk Radio Kompagni A/S i Likvidation, i denne Sag fri at være. Til Sagsøgerne betaler de Indstævnte, Kaptajn M A Olesen og Kaptajn C P Jensen En for Begge og Begge for En 17 980 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt fra den 30 Januar 1920, indtil Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Indstævnte Thomassen, kaldet Thomsen, Grandjean og Winther 100 Kr til hver, og de Indstævnte Olesen og Jensen En for Begge og Begge for En 600 Kr til Sagsøgerne. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er af Appellanten alene indanket for Højesteret, forsaavidt angaar de Indstævnte, Bankdirektør Jens Peter Thomassen, kaldet Thomsen, Overretssagfører Ludvig Chr Grandjean og Kaptajn Niels

Færdig fra Trykkeriet den 15 November 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 21.

Fredag den 27 Oktober

Morten Winther, og den af Appellanten nedlagte Paastand gaar ud paa, at disse in solidum tilpligtes at betale Appellanten de i første Instans paastaaede Beløb. Af de Indstævnte har Bankdirektør Jens Peter Thomassen, kaldet Thomsen, og Overretssagfører Ludvig Chr Grandjean givet Møde for Højesteret og for deres Vedkommende paastaaet Dommen stadfæstet.

Anskaffelsen af Radioinstallation i de af Rederiaktieselskabet Talatta købte Motorskonnerter maa efter det Oplyste antages at have været en i Forhold til disses Størrelse og Selskabets Forhold i det Hele ekstraordinær Disposition, til hvilken der ikke ses at have foreligget nogen saadan udtrykkelig eller stiltiende Tilslutning fra de Indstævntes Side, som maatte forudsættes for, at de skulde have paadraget sig nogen personlig Forpligtelse med Hensyn til Betalingen for Installationen.

Herefter vil Dommen kunne stadfæstes, forsaavidt den er paaanket, hvorhos Appellanten findes at maatte betale til de Indstævnte Thomassen og Grandjean i Sagsomkostninger for Højesteret 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Nordisk Radio Kompagni, Aktieselskab i Likvidation, til de Indstævnte, Bankdirektør Jens Peter Thomassen, kaldet Thomsen, og Overretssagfører Ludvig Chr Grandjean, med 400 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgørelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Rederiaktieselskabet »Talatta« ved nærværende Rets Dom af 10 November f A var blevet tilpligtet at betale Nordisk Radio Kompagni, A/S i Svendborg, et Beløb af 17 980 Kr tilligemed 5 pCt aarlig Rente heraf fra 30 Januar s A og 600 Kr i Sagsomkostninger i Anledning af, at det her sidstnævnte*) Selskab havde bestilt to Stationer for traadløs Telegrafering til Indsættelse i tvende det tilhørende Motorfartøjer, og efter at et af Nordisk Radio Kompagni A/S hos Aktieselskabet »Talatta« for Beløbet foretaget, iøvrigt delvis forgæves Udlæg var bortfaldet ved Aktieselskabets straks derpaa indtrufne Konkurs, har Sagsøgerne, Nordisk Radio Kompagni A/S i Likvidation, under Henviisning til, at Aktieselskabet »Talatta«, der var stiftet den 30 April 1919, først var blevet optaget i Aktieselskabsregistret den 28 Oktober s A, at de paagældende Radio-Stationer var bestilt i Maj Maaned s A, og at som Følge heraf de Sagsøgte, Bankdirektør Jens Peter Thomassen, kaldet Thomsen, Overretssagfører Ludvig Chr Grandjean og Kaptajn Niels Morten Winther, alle i Aarhus, Kaptajn M A Olesen af Holme samt Kaptajn C P Jensen af Viby, der udgjorde Aktieselskabets Bestyrelse, da Bestillingen fandt Sted, i Medfør af Aktieselskabsloven af 29 September 1917 § 12, 2 Stykke, maa hæfte for den paagældende Forpligtelse, under nærværende Sag søgt disse til Betaling En for Alle og Alle for En af 18 580 Kr tilligemed Renter 5 pCt p a af 17 980 Kr fra den 30 Januar 1920 og af 600 Kr fra Forligsklagens Dato, den 18 Marts d A, alt til Betaling sker. De Sagsøgte har paastaaet sig frifundne.

Til Støtte herfor har de i første Række gjort gældende, at Sagsøgerne ved at erhverve Dom over og lade foretage Udlæg hos Aktieselskabet Talatta og siden anmelde deres Fordring i dettes Konkursbo, alt uden at tage Forbehold med Hensyn til deres eventuelle Ret til at holde sig til dettes Bestyrelsesmedlemmer personlig, har afskaaret sig fra at paaberaabe sig Bestemmelsen i Aktielovens § 12, 2 Stk, eller i hvert Fald maa anses at have givet Afkald paa senere at benytte sig af denne Ret. Ligesaa lidt som der imidlertid kan udledes noget saadant Afkald af den Omstændighed, at Sagsøgerne først har forsøgt at faa deres Krav fyldestgjort af Aktieselskabets Formue, findes der i Aktieloven at være Hjemmel til at udelukke den, der har kontraheret med Medlemmer af et Aktieselskabs Bestyrelse, inden dette registreredes, fra at gøre Brug af Reglen i nævnte Lovs § 12, 2 Stk, fordi han senere maatte erhverve Ret overfor Selskabet.

De Sagsøgte Thomsen og Grandjean har dernæst anført, at Forpligtelsen til at betale de paagældende Radiostationer først er søgt overført paa Aktieselskabet, efter at dettes Registrering havde fundet Sted, medens Bestillingen af disse oprindelig er foretaget af Sagsøgte Olesen for Rederifirmaet Olesen & Jensen, der da var Ejer af de to Skibe, hvori Stationerne skulde installeres, og som det senere solgte til Aktieselskabet. Hvis Bestillingen er foretaget af Olesen paa Aktieselskabets Vegne, hævder de, at den i hvert Fald kun er foretaget af ham i Egenskab af Selska-

*) Skal formentlig være »først nævnte«.

bets korresponderende Reder og i saa Fald ved en Overskridelse af de ham som saadan tilkommende Beføjelser. Efter de nu foreliggende Oplysninger, derunder særlig den i Anledning af Bestillingerne førte Korrespondance maaa det imidlertid antages, at Bestillingen, der inden Aktieselskabets Registrering er foretaget af Indstævnte Olesen i Forening med og med Billigelse af Indstævnte Jensen, er foretagen paa Selskabets Vegne og overensstemmende med dettes Vedtægter, da Selskabet ifølge disse kunde forpligtes af Bestyrelsens Formand i Forening med et Bestyrelsesmedlem, og Jensen var Bestyrelsens Formand.

Ved Afgørelsen af de enkelte Bestyrelsesmedlemmers personlige Ansvar efter Aktielovens § 12, 2 Stk, bliver Spørgsmaalet dernæst, hvem der har indgaaet Forpligtelserne. Efter Indholdet af de afgivne Partsforklaringer maa det nu vel antages, at Købet af de paagældende Radiostationer har været Genstand for Drøftelse mellem Olesen og de andre Bestyrelsesmedlemmer, men nogen endelig Bestemmelse om Købet er ikke truffet i noget samlet Bestyrelsesmøde, og af Bestyrelsens enkelte Medlemmer har kun Kaptajn Jensen givet sin Tilslutning til og haft Lejlighed til at følge Korrespondancen, i Henhold til hvilken Anlægene blev udført, og de vekslede Breve henlaa ikke paa Selskabets Kontor i Aarhus, men i Indstævnte, Kaptajn Olesens Hjem i Holme. Da de Indstævnte Thomassen, kaldet Thomsen, Grandjean og Winther herefter ikke kan anses at have indgaaet Forpligtelsen overfor Sagsøgerne, vil de være at frifinde for disses Tiltale, hvorimod de Indstævnte Olesen og Jensen i Medfør af Aktielovens § 12, 2 Stk, som dem, der har indgaaet Forpligtelsen, vil være at tilpligte En for Begge og Begge for En at betale Sagsøgerne det for Radio-Stationerne skyldige Beløb 17 980 Kr tilligemed Renter deraf som paastaaet. Derimod findes der at maatte gives de Sagsøgte Medhold i deres Protest mod at betale de indsøgte 600 Kr for Omkostninger ved den mod Aktieselskabet anlagte Sag, idet den Omstændighed, at Sagsøgerne først har forsøgt at faa deres Fordring dækket af Aktieselskabet i Stedet for straks at vende sig mod Bestyrelsesmedlemmerne personlig, ikke bør falde disse til Last.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre de Indstævnte Thomassen, kaldet Thomsen, Grandjean og Winther med 100 Kr til hver, medens de Sagsøgte Olesen og Jensen in solidum vil have at godtgøre Sagsøgerne 600 Kr i Sagsomkostninger.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 65/1922. **Mekaniker I C Ernst Olsen** (Ulf Hansen)

m o d

Restauratør C Petersen (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Lejekontrakt.

Østre Landsrets Dom af 19 December 1921: Restauratør C Petersen bør for Tiltale af Mekaniker I C Ernst Olsen i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Olsen til Petersen med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Da Appellanten uden rimelig Grund har indbragt Sagen for Højesteret, vil han være at anse med en Bøde til Statskassen af 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Mekaniker I C Ernst Olsen, til Indstævnte, Restauratør C Petersen, med 400 Kroner. Til Statskassen bøder Appellanten 100 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 14 Juni 1920 udlejede Restauratør C Petersen som Ejer af Ejendommen H C Ørstedesvej 25 til Mekaniker L M Jensen »den nyopførte Butik bestaaende af Butik og Bagværrelse samt Ret til Gaarden bag Butiken« for en aarlig Leje af 5000 Kr. Lejemaalet var fra Ejerens Side uopsigeligt til April Flyttedag 1925.

Da Jensen trængte til et Lokale, hvor han kunde foretage Automobil-Reparationer o l, henvendte han sig til Petersen om at faa opført en Tilbygning, hvorved der kunde tilvejrbringes en overdækket Gaard. Det blev imidlertid sagt ham, at det var ulovligt at bygge saaledes; og efter at en tilkaldt Ingeniør havde udtalt, at der kun kunde bygges med Dispensation, som vanskelig vilde kunne faas paa Grund af det ringe Gaardareal, og Petersen havde erklæret, at han Intet vilde have med det at gøre, men paa den anden Side Intet vilde indvende, hvis Jensen selv bekostede en Tilbygning, opførtes der en saadan, hvori der indrettedes Værkstedslokale, stort 71½ Kvadratalen, medens den oprindelige Butiksbygning indeholdt Lokaler af Størrelse ialt 123½ Kvadratalen. Jensen afholdt i alt Væsenligt Omkostningerne ved Tilbygningen, som

blev færdig i Begyndelsen af April Maaned 1921. Imidlertid var Mekaniker I C Ernst Olsen allerede i Februar 1921 kommet i Forbindelse med Jensen, i hvis Forretning han efter Prøvetid skulde indtræde og indskyde Penge. Den 7 Maj s A traf han med Jensen Aftale om, at han skulde overtage Forretningen med alle Aktiver og Passiver, og den 21 s M oprettedes der mellem Olsen og Petersen en Kontrakt, hvorved Petersen bortlejede til Olsen fra nævnte Dato »følgende Lokaler i Ejendommen H C Ørstedesvej 25, nemlig: Butiksbygningen bestaaende af Butik og Værkstedslokale for en aarlig Leje af 5000 Kr.« Lejemaalet var fra Ejerens Side uopsigeligt til April Flyttedag 1926. Efter senere mundtlig Overenskomst er Lejen nedsat til 3200 Kr.

Ifølge Indskriden fra Bygningsmyndighedernes Side har Tilbygningen maattet nedrives den 7 November 1921. Allerede den 24 Oktober s A lod Olsen Petersen meddele, at saadan Nedrivning betragtedes som en Misligholdelse af Lejekontrakten, i hvilken Anledning Olsen forbeholdt sig at søge Erstatning hos Petersen, og under denne Sag paastaar han Petersen tilpligtet at betale saadan Erstatning, opgjort til 28 452 Kr, — subsidiært et Beløb efter Rettens Skøn — alt med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 15 November 1921, idet han samtidig paa staar Lejemaalet »kendt for ophørt at være« fra 15 Januar 1922 paa Grund af Misligholdelse fra Petersens Side.

Petersen procederer til Friindelse, idet han dog har erklæret Intet at have imod, at Lejemaalet ophører den 15 Januar 1922. Petersen har forklaret, at han allerede fra Februar 1921 opfattede Olsen som Jensens Kompagnon og har betydet dem begge, at Tilbygningen var ulovlig. Han vil have opfattet Lejemaalet af 21 Maj 1921 saaledes, at han derved samtykkede i, at Olsen overtog Jensens Lejemaal paa i alt Væsenligt uforandrede Vilkaar, og han vil endog udtrykkelig ved Kontraktsaffattelsen have gjort opmærksom paa, at han maatte bruge den i Kontrakten indførte ovenfor gengivne Betegnelse af det Lejede, fordi Tilbygningen, der jo var opført i Mellemtiden, kunde forventes at blive fordret nedrevet naarsomhelst.

Denne sidste Del af Petersens Forklaring er benægtet af Olsen, der hævder at have haft Føje til, naar Petersen uden Forbehold udlejede ham Lokaliteterne, saaledes som disse var den 21 Maj, at anse Petersen som garanterende ham uforstyrret Besiddelse af alle Lokalerne, uanset Kontraktens noget skruede Udtryksmaade, og at Petersen derfor maa være ansvarlig for det Tab, Olsen har lidt ved, at Nedrivningen gør Lokaliteterne uanvendelige for ham og nøder ham til at søge andetsteds hen, hvoraf vil flyde Udgifter og Næringstab.

Olsen har erkendt at have været tilstede ved den Lejlighed, hvor ovennævnte Ingeniør forklarede Petersen og Jensen Ulovligheden ved den da paatænkte Tilbygning, og Petersen sagde, at han ikke vilde have med det at gøre, ligesom Olsen har været bekendt med, at det ikke var Petersen, men Jensen, der lod Tilbygningen opføre. Han har dernæst erkendt, at der har været givet ham Lejlighed til at gøre sig bekendt med Jensens Lejekontrakt. Han har imidlertid benægtet at have gennemlæst denne og vil ikke have forstaaet, at der forelaa en saadan

Byggeovertrædelse, som vilde kunne medføre Tilbygningens Nedrivning.

Efter Olsens nøje Forbindelse med Jensens Forretning og hans Interesse i denne er det lidet sandsynligt, at Olsen har været uvidende om, hvorledes Forholdene var med Hensyn til Jensens Lejemaal og Tilbygningen, men i alt Fald har Olsen haft saa rigelig Anledning til at gøre sig bekendt med disse Forhold, at han ikke har haft Føje til med Hensyn til Tilbygningen at støtte nogen videregaaende Lejerret mod Petersen paa Lejekontrakten af 21 Maj 1921, end hvad der kan tilkomme ham som den, der er indtraadt i Jensens Lejemaal som dennes Efterfølger. Som Følge heraf vil Olsen ikke kunne gøre det under Sagen rejste Erstatningskrav gældende mod Petersen i Anledning af, at Tilbygningen har maattet fjernes.

Petersen vil herefter være at frifinde og Olsen have at betale ham Sagens Omkostninger med 200 Kr.

M a n d a g d e n 3 0 O k t o b e r

R 54/1922. Direktør **A C Petersen** (Ulf Hansen)

m o d

Dansk Forsikringselskab, Gensidigt Andelsselskab (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at indbetale en Andel af en Garantikapital.

Østre Landsrets Dom af 27 Januar 1922: Sagsøgte, Direktør A C Petersen, bør til Sagsøgeren, Dansk Forsikringselskab, Gensidigt Andelsselskab, betale 2200 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 24 August 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet saavel den Indsigelse, at der, da Sagsanlægget fandt Sted, ikke var nogen lovlig Bestyrelse, som den Indsigelse, at Indbetaling af den af ham tegnede Garantiandel først skulde ske efter nærmere Aftale, og at saadan Aftale ikke var truffet. Derimod har Appellanten for Højesteret fremsat den nye Indsigelse, at han ikke kan være pligtig at betale nogen Del af den af ham tegnede Garantiandel, da det indstævnte Selskabs Love af 28 Juli 1919, i Henhold til hvilke han har tegnet sig som Garant, uden hans Samtykke er blevet afløst af nogle den 15 December 1921 vedtagne Love, der paa forskel-

lige Punkter, særlig med Hensyn til Selskabets Formaal og Ledelse, afviger fra de ældre Love, og det, skønt det i disse udtrykkelig er bestemt, at de ikke lovligt kan ændres uden Garanternes Samtykke. Til denne Indsigelse vil der imidlertid intet Hensyn kunne tages. Hvad for det Første angaar de nye Bestemmelser om Selskabets Ledelse, kan Appellanten under Hensyn til de Omstændigheder, under hvilke han fratraadte som Medlem af Selskabets Bestyrelse og Direktion, ikke anses for berettiget til at protestere mod dem, og med Hensyn til de nye Bestemmelser om Selskabets Formaal bemærkes, at det efter det Oplyste maa antages, at disse først skal træde i Kraft, naar der foreligger Samtykke hertil fra samtlige Garanters Side. Herefter og idet det i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde rettelig er antaget, at Appellanten ikke har det af ham rejste Krav paa Gage, vil Dommen i Overensstemmelse med Selskabets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Selskabet med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktør A C Petersen, til Indstævnte, Dansk Forsikringsselskab, Gensidigt Andelsselskab, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Henhold til et af Dansk Forsikringsselskab, Gensidigt Andelsselskab udstedt Prospekt, hvori en Garantikapital paa 1000 000 Kr blev udbudt til Tegning i Andele paa 10 000 Kr, tegnede Direktør A C Petersen sig den 16 August 1920 for en Andel à 10 000 Kr; forinden Underskriften indføjede han Følgende: »Indbetalingen præsteres efter nærmere Aftale«. Efter Prospektet skulde der af hver Andel straks indbetales 20 pCt samt et Bidrag til Stempelafgift og Emissionsomkostninger. I Maj Maaned 1921 fratraadte Petersen, der var Medlem af Bestyrelsen, tilligemed to andre Bestyrelsesmedlemmer, da Selskabet da var kommet i økonomiske Vanskeligheder. Da Bestyrelsen uden Resultat har søgt at træffe nærmere Aftale med Petersen om Indbetaling af de 20 pCt paa Andele, har Sagsøgeren under nærværende Sag paa-staaet Sagsøgte dømt til Betaling af 2200 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 25 August 1921.

Sagsøgte procederer til Frifindelse under Anbringende af, at der, da Sagsanlægget skete, ikke var nogen lovlig Bestyrelse, idet den efter

Vedtægterne bestaar af 7 Medlemmer, medens der da kun var 4, at Indbetaling kun kan ske efter nærmere Aftale, der ikke er truffet, og at han har tilgode i Gage 2733 Kr 33 Øre, saaledes at han, efter Fradrag af det paastævnte Beløb, paastaar Sagsøgeren dømt til at betale 533 Kr 33 Øre.

Med Hensyn til den første Indsigelse er Sammenhængen den, at 3 af Bestyrelsens Medlemmer frattraadte i Maj Maaned 1921 paa Grund af en mindre heldig Ledelse af Selskabet; da der maatte foretages en grundig Undersøgelse af Selskabets Forhold, ventede de tilbageværende Medlemmer med at supplere Bestyrelsen, indtil den var tilendebragt; en Supplering af Bestyrelsen fandt Sted i December s A. Da Bestyrelsen skønnes at have været berettiget til under de forhaandenværende Forhold at lede Selskabet og træffe de i saa Henseende fornødne Beslutninger, derunder Sagsanlæg som nærværende, maa Sagen anses rettelig anlagt.

Hvad angaar den anden Indvending er det godtgjort, at Sagsøgte mindst 3 Gange er opfordret til at betale eller træffe Aftale om Betaling af de 20 pCt; da Indbetalingen skulde være sket »straks«, og i August Maaned 1920, har Sagsøgte ikke haft Krav paa yderligere Udsættelse med Betalingen.

Forsaavidt Sagsøgte endelig hævder at have Gage tilgode hos Selskabet, er det godtgjort, at han indtil videre er indgaaet paa at nøjes med 400 Kr maanedlig; dette Beløb er ham udbetalt, og da han ikke har tilkendegivet Selskabet, at denne midlertidige Aftale maatte høre op, har han faaet, hvad der tilkom ham i Gage.

Herefter vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

Tirsdag den 31 Oktober

R 363/1922.

Rigsadvokaten

mod

Ole Frederik Frenzel Andersen og Anton Nielsen (Graae),

der tiltales for Meddelagtighed i Tyveri eller Hæleri.

Østre Landsrets Dom af 20 September 1922: De Tiltalte Ole Frederik Frenzel Andersen og Anton Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 80 Dage og Begge for En og En for Begge betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for dem for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Axel Bang, 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af de Tiltalte, dels af det Offentlige.

Efter Alt, hvad der foreligger, maa det anses godtgjort, at de Tiltalte begge har været klar over, at Klædet var stjaalet, og de vil herefter for det af dem udviste Forhold være at anse, Andersen i Medfør af Straffelovens § 241, 1 Stk, efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri og Nielsen efter Straffelovens § 238.

Da Straffen under Hensyn til den midlertidige Straffelovs § 13 findes at burde bestemmes som ved Dommen sket, vil denne kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler de Tiltalte, Ole Frederik Frenzel Andersen og Anton Nielsen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagfører Graae 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Københavns Byrets 7 Afdeling for Straffesager, tiltaltes Ole Frederik Frenzel Andersen og Anton Nielsen i Henhold til Anklageskrift af 30 f M til Straf for Meddelagtighed i Tyveri eller for Hæleri ved i Dagene fra den 1 til den 3 Juli d A at have været Domfældte Carl Charles Bischoff behjælpelig med Bortskaffelsen og Afhændelsen af en af denne den førstnævnte Dag ved 2½ Tiden om Eftermiddagen stjaalet Rulle Klæde, som beroede paa en Trækkevogn, der holdt foran Ejendommen Nikolaj Plads Nr 16, og som er vurderet til ca 350 Kr og tilhørte A/S I C Modeweg & Søn.

Tiltalte Andersen er født den 23 Juli 1883 og senest anset ved Højesteretsdom af 23 April 1921 efter Straffelovens § 230 II med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Tiltalte Nielsen er født den 20 November 1889 og flere Gange straffet, bl a ved Middelsom-Sønderlyng Herreders Ekstrarets Dom af 29 April 1909 efter Straffelovens §§ 228 og 247, jfr § 62, og midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Varde Købstads Ekstrarets Dom af 30 August s A efter Straffelovens § 230 I med Fængsel paa Vand og Brød i 4 × 5 Dage — hvilken Straf er udstaaet i Tiden til den 28 September s A — og senest ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 19 September 1916 efter Straffelovens § 257, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

De Tiltalte har erkendt, at medens de den 1 Juli d A sad i en Beværtning sammen med Carl Charles Bischoff, som den foregaaende Nat maa antages at have logeret hos Tiltalte Andersen, forlod Bischoff dem en kortere Tid — efter Tiltalte Andersens Forklaring for at tale med en Skræder, efter Tiltalte Nielsens Forklaring for at se efter Billetter paa en Annonce — og Bischoff kom da tilbage med den ovennævnte Rulle Klæde, som han under Sagen har tilstaaet at have stjaalet som ovennævnt. Efter hans Forslag tog de derefter alle tre med et Automobil til Nielsens Bopæl, hvor Nielsen og Bischoff delte Klædet i flere Stykker, som de bragte ned i Automobilet, og derefter kørte de alle rundt for at afhænde det. Andersen erklærede, at han vilde købe et af Stykkerne, men fik intet, da han ingen Penge havde. Om Aftenen mødte Andersen igen Bischoff, der havde 2 af Stykkerne med sig, og han slog igen Følge med denne og foreslog ham at søge det solgt i en Beværtning, han nævnte. Tiltalte Nielsen har erkendt at have solgt nogle af Stykkerne og faaet Del i Udbyttet.

De Tiltalte har afgivet forskellige Forklaringer, men de har fastholdt, at det ikke har staaet dem klart, at Klædet var stjaalet, men efter alt Foreliggende, særlig den Maade, paa hvilken Bischoff er kommet med det Stjaalne, og den Maade, hvorpaa der blev disponeret over det, maa det antages, at de ikke kan have været uvidende om, at Bischoff havde stjaalet Klædet.

De Tiltalte vil herefter være at anse, Andersen efter Straffelovens § 231 I, jfr § 55, og Nielsen efter dens § 238, efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 80 Dage.

Onsdag den 1 November

Ved Højesterets Dom i Sag R 316/1922 (**Rigsadvokaten mod Anton Pedersen og Frits Vilhelm Jensen**) blev de Tiltalte anset: Pedersen efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet groft og simpelt Tyveri, sammenholdt med Straffelovens § 39 og efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 42, 2 Stk, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og Jensen efter Straffelovens § 230, 1 og 2 Stk, for 2den Gang begaaet groft og simpelt Tyveri samt efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 42, 2 Stk, og Lov 3 Marts 1860 § 2, jfr § 1, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Højesteretsdommen at efterkommes inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Faktura af 29 August 1921 leverede Fyens Cykeldepot til Cykelhandler Jacobsen »Iris«, København, 2 Stk Motorcykler til Beløb Kr 3520. Paa Fakturaen er anført: »Disse Maskiner leveres i Kon-signation i 3 Maaneder fra Dato. Afregning foregaar umiddelbart efter Salg af Maskinerne. Skulde Maskinerne ikke være solgt efter de 3 Maaneder, føres Maskinerne i fast Regning paa en 3 Maaneders rentefri Veksel.« I Slutningen af Oktober gav Jacobsen Maskinerne i Haandpant til Cykelhandler A Jørgensen. Den 3 Februar f A blev Jacobsens Bo taget under Konkursbehandling. Grosserer C Eriksen, der er Indehaver af Fyens Cykeldepot, har paastaet A Jørgensen dømt til at ud-levere de 2 Motorcykler, der er nærmere specificeret som 2 Stk Bown Villiers Motorcykler Model A Nr 5689 og 4602, Cykelhandler A Jørgen-sen procederer til Frifindelse. Begge Parter er enige om, at Jacobsen var uberettiget til at give Maskinerne i Haandpant i Slutningen af Ok-tober, men Cykelhandler Jørgensen gør gældende, at Grosserer Eriks-en ikke nu kan forlange Cyklerne udleveret, da Kravet om Udlevering ikke er fremsat inden Udløbet af de 3 Maaneder, i hvilke Cyklerne var givet i Konsignation, og da Jacobsen efter Udløbet af de 3 Maa-neder er blevet Ejer af Maskinerne, hvorved Pantsætningen er blevet gyldig. Grosserer Eriksen har gjort gældende, at han ikke inden Ud-løbet af de paagældende 3 Maaneder var bekendt med, at Maskinerne var givet i Haandpant.

Retten kan ikke give Jørgensen Medhold i de af ham anførte Be-tragtninger. Den mellem Eriksen og Jacobsen afsluttede Overenskomst gaar ud paa, at Maskinerne skulde være til Salg hos Jacobsen i 3 Maa-neder og kun, forsaavidt de ikke blev solgt inden denne Frist, skulde Maskinerne overgaa i fast Regning til Jacobsen. Ved at pantsætte Ma-skinerne inden Udløbet af de 3 Maaneder har Jacobsen brudt Forudsæt-ningen for overhovedet at kunne blive Ejer af Maskinerne efter Tre-maanedersfristens Udløb. Hvis Pantsætningen af Maskinerne skulde kunne sættes i Klasse med Salg af Maskinerne, maatte det i hvert Fald have været en Forudsætning, at der straks var givet Eriksen Meddelelse herom, men dette er ikke sket. Som Følge af det Anførte vil den af Sagsøgeren nedlagte Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkost-ninger betaler Jørgensen til Eriksen med 200 Kr.

Torsdag den 2 November.

Ved Højesterets Dom i Sag R 368/1922 (**Rigsadvokaten mod Jørgen Lorenz Carl Marius Jørgensen**) blev Tiltalte for 5 Gang begaaet groft Tyveri og Forsøg derpaa efter Straffelovens § 232 tildels sammenholdt med § 46, anset med Tugthusarbejde i 4 Aar.

Nr 21/1922. Forretningsfører **C G Gimbel** (Graae)

mod

Tømmerhandler **J M Jacobsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at færdes paa en paa Indstævntes Ejendom beliggende Vej.

Aarhus Købstads Rets Dom af 31 Marts 1921: Indstævnte Forretningsfører C G Gimbel, Aarhus, bør for Tiltale af Citanten, Tømmerhandler I M Jacobsen, Aarhus, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanten betale til Indstævnte med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at Citantens ved Sagfører Højmark, Aarhus, udtagne Stævning af 31 Marts 1919 i denne Sag ikke er skrevet paa stemplet Papir. Iøvrigt intet Stempelforhold.

Vestre Landsrets Dom af 10 April 1922: Indstævnte, Forretningsfører C G Gimbel, bør som Ejer af Matr Nr 6 ae af Vejlbj være uberettiget til Færdsel ad den i Sagen omhandlede, paa Matr Nr 20 i af Vejlbj By og Sogn beliggende Vej. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Forretningsfører C G Gimbel, 10 Kroner.

Underretsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag har Citanten, Tømmerhandler I M Jacobsen, af Vejlbj, under Fremlæggelse af Situationskort gjort gældende, at der mellem hans Ejendom Matr Nr 20 i Vejlbj By og Sogn og Indstævnte Forretningsfører af Aarhus C G Gimbels Ejendom Matr Nr 6 ae samme- steds gaar en privat Vej i Retningen Øst til Vest beliggende paa Citan- tens Ejendom Matr Nr 20 i og at Indstævnte trods hans Protest i de sidste 4 Aar har befærdet denne Vej uden at have nogen Adkomst her- til, hvorfor Citanten har paastaet Indstævnte kendt uberettiget til at færdes paa nævnte Vej samt tilpligtet at betale ham Sagens Omkost- ninger.

Indstævnte har anført dels at paagældende Vej ikke er privat men offentlig, hvad han mener bestyrkes ved at Købekontrakten med paa- tegnet Skøde til Citanten paa Matr Nr 20 i og 20 k Vejlbj Sogn, der er tinglæst 17 Juli 1912, indeholder, at det solgte Areal udgør 20 354 Kvadratalen »hvoraf 685 Kvadratalen er Vej, der skal bevares som saadan«, dels ved den Omstændighed, at Matr Nr 6 ae ikke har Adgang til anden Vej, og da der ifølge Lov 6 April 1906 § 4 ved Udstykning for alle Parcellers Vedkommende skal være sørget for Adgang til offentlig Vej, samt da Matr Nr 6 ae er udstykket efter nævnte Lovs Ikrafttræden, følger heraf, at Vejen er offentlig, eller at der for Matr Nr 6 ae var Hjemmel til Adgang ad Vejen til offentlig Vej, dels endeligt mener Ind- stævnte, at Vejen har været benyttet til almindelig Færdsel for alle og enhver i saa langt Tidsrum, at der derved er vundet Hævd paa Vejens Benyttelse til almindelig Færdsel for alle og enhver. Endvidere har Indstævnte anført, at han mener i Henhold til Deklaration af 17 De- cember 1912 mellem Citanten som Ejer af Matr Nr 20 i og 20 k af Vejlbj Sogn og Gartner L Hvalsø som Ejer af Matr Nr 35 b samme- steds at have en kontraktmæssig Ret til at benytte Vejen, idet der i Deklaration, der er tinglæst den 8 Januar 1913 og i Panteregistret noteret som Hæftelse paa Matr Nr 20 i og 20 k som »Deklaration ang Kloak og Færdsel overfor 35 b eventuelt ogsaa overfor 6 f — m fl«, af Hvalsø er tillagt Citanten og efterkommende Ejer af Matr Nr 20 i og 20 k Ret til at nedlægge en Kloakledning i den Vej, som i Fortsættelse af den her under Sagen omstridte Vej fører langs det sydlige Skel af Matr Nr 35 b, paa Vilkaar, af Hvalsø og senere Ejere af de ham nu tilhø- rende Ejendomme Matr Nr 35 b, 6 f, 28 e og 28 i af Vejlbj, naar Hvalsø eller senere Ejere af Matr Nr 6 f giver dem Lov dertil, skal have Adgang til at føre Stikledning til Kloaken. Indstævnte hævder, at hans Ejendom Matr Nr 6 ae er en Parcel af Hvalsøes tidligere Ejendom Matr Nr 6 f, at der fra 6 ae er lagt Stikledning til Kloaken, at Indstævnte er pligtig at bidrage til Vedligeholdelse af Vejen og Kloaken, for Vejens Vedkommende ogsaa for det Stykke som Citanten under denne Sag søger Indstævnte kendt uberettiget til, og at det er ganske urimeligt at antage, at Hvalsø har villet paalægge Ejerne af de mange Parceller, hvori hans fornævnte Ejendom nu er udstykket, at udrede Bidrag til Istandsættelse og Vedligeholdelse af en Vej, som de ikke skulde have Ret til at færdes paa, og gør gældende, at denne Hvalsøes Mening og

Forudsætning ved Deklarationen har været kendelig for Citanten. Som Bevis for at Hvalsøe er gaaet ud fra denne Forudsætning ved Deklarationens Oprettelse har Indstævnte henvist til den mellem ham og Hvalsøe oprettede Købekontrakt om Matr Nr 6 ae, i hvilken det bl a hedder, at der paa Matr Nr 35 b og den 8 Januar 1913 er læst Deklaration med Matr Nr 20 i og 20 k angaaende Kloak og Vej, »til hvilken Kloak og Vej Køberen har Adgang«, samt henvist til, at Indstævntes Andel i Omkostningerne ved Vejens Vedligeholdelse i det Købekontrakten paategnede Skøde er bestemt til 1/16. Indstævnte har derfor paastaet sig frifundet og tilkendt Sagens Omkostninger.

Citanten har under Sagen adciteret fornævnte Gartner L Hvalsøe, der har ladet møde og sluttet sig til Indstævntes sidst anførte Hævdelse af at have en kontraktmæssig Ret til at færdes paa Vejen qv.

Retten finder, at der ikke kan gives Indstævnte Medhold i, at Vejen qv er en offentlig Vej. Saavel efter Ordene i Købekontrakten med Skøde paa Matr Nr 20 i og 20 k Vejby, tinglæst 17 Juli 1912, indeholdende, hvormange Kvadratalen af det solgte Areal der er Vej, som efter Udstykningskortet maa Vejen qv betragtes som en privat Vej beliggende paa Matr Nr 20 i for det omstridte Stykke. Der kan heller ikke gives Indstævnte Medhold i, at der er vundet Hævd paa Færdsel for alle og enhver paa Vejen qv, da Indstævnte intet Bevis har ført herfor. Derimod finder Retten at kunne tiltræde Indstævntes Ræsonnement om, at der tilkommer ham en kontraktmæssig Ret til at færdes paa Vejen i Henhold til Forudsætning i fornævnte Deklaration af 17 December 1912 mellem Citanten og Hvalsøe og sidstnævntes Skøde paa Matr Nr 6 ae til Indstævnte, da det vil være ganske urimeligt at paalægge en Parcelejer at deltage i Udgifterne til Istandsættelse og Vedligeholdelse af en Vej, som hans Parcel støder op til, naar han ikke maa færdes paa denne Vej.

Af en fremlagt Udskrift af Vejby Kommunes Protokol over private Veje indeholdende en den 4 Marts 1914 af vedkommende kommunale Bestyrelse i Henhold til Lov 14 April 1865 om private Veje foretaget Aastedsforretning over paagældende Vej for at træffe Bestemmelse om dens Istandsættelse og fremtidige Vedligeholdelse i Henhold til indgivet Klage fra Citanten fremgaar ogsaa, at Indstævnte har været opført paa den i Skødet fremlagte Fortegnelse over de til Færdsel paa Vejen berettigede, og at han, der ikke havde givet Møde, »som bidragspligtig og færdselsberettiget til Vejen« ansættes til at udrede 6 Anparter af ialt 60 Anparter til Istandsættelse af Vejen. Det er herefter uforstaaeligt, hvorfor Citanten ved dette Aastedsmøde anser Indstævnte for berettiget til at færdes paa Vejen, men ikke ved Stævningens Udtagelse den 31 Marts 1919. Citantens Paastand kan derfor ikke tages til Følge, hvorimod Indstævnte efter sin Paastand vil være at frifinde, saaledes at Citanten tilpligtes at betale ham Sagens Omkostninger med et Beløb, der bestemmes til 200 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er den 31 Marts i A afsagt ved Retten for Aarhus Købstad.

Efter Sagens Oplysninger maa der, saaledes som i Underrettsdommen rettelig antaget, gaas ud fra, at den omprocederede Vej ligger paa Appellantens Grund, men da Indstævnte mod Appellantens Benægtelse ikke har godtgjort, at han som Ejer af Matr Nr 6ae af Vejby ved Hævd eller paa anden Maade har erhvervet Ret til Færdsel ad Vejen, vil han være at kende uberettiget til saadan Færdsel.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 18/1922. Vinhandlerfirmaet **M Simoni** (Aagesen)

mod

Tjener **Johan M Christensen** (Ingen), Hotelejer **N P Bøjer**, **Den danske Andelsbank**, A. m. b. A., og Vinhandler **Chr Jacobsen** (Meyer for Indstævnte 2, 3 og 4),

(Med Samtykke af Indstævnte Christensen blev Sagen behandlet mundtligt).

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til i Henhold til et Skadesløsbrev at søge Fyldestgørelse for et Vekselkrav i en Ejendom uanset dens Overdragelse til Trediemand m m.

Vestre Landsrets Dom af 9 December 1921: De Sagsøgte, Den danske Andelsbank A m b A i Brønderslev, Hotelejer N P Bøjer og Vinhandler Chr Jacobsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Vinhandlerfirmaet M Simoni, i denne Sag fri at være. Til Sagsøgerne betaler Sagsøgte, Tjener Johan M Christensen, 17 680 Kr 72 Øre tilligemed Renter 6 pCt p a af 4957 Kr 48 Øre fra den 1 Februar 1921, af 8153 Kr 54 Øre fra den 1 Marts s A og af 4480 Kr 15 Øre fra den 29 Marts s A, alt indtil Betaling sker, og alt mod Ekstradition af fornævnte 3 Veksler i kvitteret Stand, samt i Sagsomkostninger 300 Kr. Det fornævnte Skadesløsbrev af 5 læst 20 Maj 1920 bør Sagsøgerne lade udlette af Pantebøgerne. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til den sagsøgte Andelsbank 200 Kr, til Sagsøgte Bøjer 400 Kr og til Sagsøgte Jacobsen 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage.

Færdig fra Trykkeriet den 22 November 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 22.

Torsdag den 2 November.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Under Domsforhandlingen for Højesteret har Indstævnte, Tjener Christensen, for hvis Vedkommende Appellanten paastaar Dommen stadfæstet, ikke givet Møde. Der foreligger imidlertid en af ham afgivet Erklæring om, at han samtykker i, at Sagen, trods hans Udeblivelse, behandles mundtligt.

I Dommen er det retteligt antaget, at Zachaus Enke som Følge af Indstævnte Christensens Misligholdelse af de ham efter Købekontrakten af 13 April 1919 paahvilende Forpligtelser har været berettiget til at hæve Kontrakten i dens Helhed med den Virkning, at de af Christensen stiftede Pantebehæftelser bortfaldd. Herefter vil Dommen overensstemmende med den af de Indstævnte, Hotelejer Bøjer, Den danske Andelsbank og Vinhandler Jacobsen, nedlagte Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til nævnte 3 Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vinhandlerfirmaet M Simoni, til de Indstævnte, Hotelejer N P Bøjer, Den danske Andelsbank, A. m. b. A. og Vinhandler Chr Jacobsen, med 500 Kroner.

Højesteretsdommen at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 13 April 1919 solgte Hotelejer J F Zachau til Sagsøgte, Tjener Johan M Christensen i Aalborg, Ejendommen Hotel »Phønix«, Matr Nr 3 ca og 4 ai V Brønderslev By og Sogn, med Bygninger med mur- og sømfast Tilbehør samt alt til Hotellets Drift hørende Montering, Møblement og Service efter udfærdiget Specifikation. Købesummen var fastsat til 225 000 Kr og skulde berigtiges ved kontant Udbetaling af 50 000 Kr senest den 15 s M ved Overtagelse af indestaaende Pantegæld nemlig 65 000 Kr, til Grundejerkreditforeningen og 48 000 Kr til Larsen & Schiøtz og endelig ved Udstedelse af Panteobligation til Sælgeren for 62 000 Kr med oprykkende Prioritet i Hotellet m v efter den fornævnte Pantegæld og i det specificerede Løsøre efter Prioriteten paa de 48 000 Kr. Beløbet skulde afdrages med 1000 Kr i hver halvvaarlig Termin, første Gang i Juni Termin s A og forrentet med 6 pCt p a fra Overtagelsen, der skulde finde Sted, saasnart Sogneraadet havde anbefalet Køberens Andragende om Næringsadkomst. Den kontante Del af Købesummen blev udbetalt og kort efter overtoges det Solgte, og Næringsadkomsten berigtigedes, derimod blev Skødet ikke udstedt, idet Sagsøgte Christensen ikke formaaede at skaffe Penge til Betaling af de fornødne Dokumenter. Sagsøgte Christensen pantsatte ved Skadesløsbrev af 19, læst 26 Februar 1920 Hotellet med Tilbehør og Inventarium m v — med oprykkende Prioritet efter fornævnte 65 000 Kr og 48 000 Kr samt 62 000 Kr til J F Zachau — til de Sagsøgte, Den danske Andelsbank A m b A i Brønderslev, for indtil 47 500 Kr i Henhold til Kassekreditiv-Kontrakt af 19 s M og ved Skadesløsbrev af 5, læst 20 Maj s A meddelte han Sagsøgeren, Vinhandlerfirmaet M Simoni i Aalborg for ubestemt Beløb oprykkende Prioritets Panteret næst efter 65 000 Kr Kredittforeningsmidler, 49 500 Kr af private Midler (begge oprindelige Beløb) 59 000 Kr til J F Zachaus Enke og 47 500 Kr til den danske Andelsbank i fornævnte Ejendom og oprykkende Prioritet efter ovennævnte forudprioriterede Gæld i Løsøre effekter efter nærmere Specifikation, omfattende Hotelinventar, Service m v. Sagsøgte Christensen betalte ikke de efter Købekontraktens Obligationsbestemmelser forfaldne Renter og Afdrag, og da J F Zachaus i uskiftet Bo hendsiddende Enke erfarede, at den sagsøgte Andelsbank paatænkte i Henhold til et den 12 Januar 1921 indgaaet Forlig at lade foretage Udlæg hos Sagsøgte Christensen, lod hun ved sin Befuldmægtigede, Overretssagfører Sanvig, den 13 s M oprette et »frivilligt Forlig« med Sagsøgte Christensen, hvori denne erkendte, at der til Rest paa Købesummen efter Købekontrakten skyldtes 59 000 Kr, som han tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 11 Juni 1920 forpligtede sig til at betale hende Dagen efter. Paa denne Dag lod den sagsøgte Andelsbank foretage Udlæg hos Sagsøgte Christensen i hans Rettigheder efter Købekontrakten for ialt 50 858 Kr 09 Øre under Paaberaabelse af Forliget af 12 s M og fornævnte Skadesløsbrev til Banken, og da Overretssagfører Sanvig, der iøvrigt under Udlægsforretningen repræsenterede Sagsøgte Christensen, erklærede, at Zachaus Enke ved Fogden vilde lade sig indsætte i Besiddelse af Hotellet, blev der samme Dag oprettet en Overenskomst

mellem hende og den sagsøgte Andelsbank, idet Overretssagfører Sanvig paa hendes Vegne af den sagsøgte Andelsbank modtog og skriftlig kvitterede for hendes Tilgodehavende efter Købekontrakten, stort 62 104 Kr 23 Øre, og skriftlig forpligtede hende til paa Andelsbankens Begæring at udstede Skøde paa Hotellet m v til hvemsomhelst, idet Banken i et og alt er indtraadt i hendes Ret efter Købekontrakten. Den 15 s M afgav Sagsøgte Christensen efter Forhandling med den sagsøgte Andelsbank skriftlig Erklæring om, at han havde misligholdt titnævnte Købekontrakt af 13 April 1919, og at han havde forbrudt sin Ret efter Kontrakten, hvorhos han kvitterede enhver ham efter Kontrakten tilkommende Ret og frafaldt ethvert eventuelt Modkrav i den Anledning, dog at han betingede sig Kost og Logi paa Hotellet i en Maaned. Den 17 s M fratraadte han Hotellets Drift. Ved Købekontrakt af 2 Marts s A solgte derefter den sagsøgte Andelsbank til Sagsøgte Hotelejer N P Bøjer i Brønderslev det paagældende Hotel med alt til Hotellets Drift hørende Møblement, Montering og Service ifølge en den 17 Januar s A udfærdiget Specifikation, og ved Skøde af 10, læst 30 Juni s A erholdt Sagsøgte Bøjer endelig Adkomstberigtigelse fra Zachaus Enke. I dette Skøde hedder det: »Med Hensyn til Pantehæftelser og Servitutter henvises til den Retsanmærkning, der af Retsskriveren maatte blive nærværende Skøde meddelt. Mit Hjemmelsansvar forpligter mig ikke til at foranledige saadanne Hæftelser fjernet af Foliet i Pante-registeret«. Ved Købekontrakten af 2 Marts s A havde Sagsøgte Bøjer forpligtet sig til at overtage fornævnte Kreditforeningsgæld, stor 65 000 Kr, og Gælden til Schiøtz og Larsen, der angives nedbragt til 45 000 Kr, samt til at give Andelsbanken Skadesløsbrev for 105 000 Kr. Et saadant Skadesløsbrev blev ogsaa udstedt den 16 Juli s A og tinglæst den 28 s M som Hæftelse paa Ejendommen og Løsøret, og desuden er der den 18 Marts 1921 fra Sagsøgte Bøjer til Sagsøgte, Vinhandler Chr Jacobsen i Aalborg udstedt et den 31 s M tinglæst Skadesløsbrev for 25 000 Kr med sekundær Prioritet i Ejendommen og Løsøret.

Under nærværende ved Retten for Aalborg Købstad m v II Afdeling forberedte Sag har nu Sagsøgerne, Vinhandlerfirmaet M Simoni, anbragt, at Sagsøgte Christensen ifølge 3 af ham akcepterede Veksler, store 4957 Kr 48 Øre, 8153 Kr 54 Øre og 4480 Kr 15 Øre, trukket af Sagsøgerne henholdsvis den 26 Oktober 1920, den 29 November s A og den 22 December s A og betalbare henholdsvis den 1 Februar 1921 og den 1 Marts s A og den 29 Marts s A, skylder dem ialt 17 680 Kr 72 Øre, som de har paastaaet sig tilkendt hos ham tilligemed Renter 6 pCt p a af 4957 Kr 48 Øre fra den 1 Februar 1921, af 8153 Kr 54 Øre fra den 1 Marts s A og af 4480 Kr 15 Øre fra den 29 Marts s A, alt indtil Betaling sker, og mod Ekstradition af Vekslerne i kvitteret Stand, hvorhos de i Henhold til det fornævnte af ham til dem udstedte Skadesløsbrev af 5, læst 20 Maj 1920 har paastaaet sig kendt berettiget til for deres Krav at søge Fyldestgørelse i Ejendommen, Hotel »Phønix« Matr Nr 3 ca 4 ai Vester Brønderslev By og Sogn med Bygninger med mur- og nagelfast Tilbehør og i det pantsatte Løsøre, som oprykkende 3 Prioritetshavere i den faste Ejendom næst efter oprindelig Gæld til

Grundejerkreditforeningen 65 000 Kr med statutmæssige Forpligtelser og solidarisk Ansvar og næstefter Restgæld til Lars Bartholin Larsen og C Schiøtz, oprindelig 49 500 Kr, til forhøjet Rente og som oprykkende 2den Prioritetshavere i det pantsatte Løsøre næstefter Prioriteten til Larsen og Schiøtz, og endelig har de paastaaet de Sagsøgte, Andelsbanken, N P Bøjer og Chr Jacobsen tilpligtet at respektere den af Sagsøgerne saaledes paastaaede Retsstilling og at respektere, at Sagsøgerne søger Fyldestgørelse i deres Pant i Overensstemmelse hermed til Betaling af deres ovennævnte Fordring med Renter og Omkostninger.

Medens Sagsøgte Christensen har erkendt at skyldte det indsogte Beløb, har de andre Sagsøgte paastaaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale, og Sagsøgte Bøjer har endvidere nedlagt Paastand om, at Sagsøgerne tilpligtes at lade det titnævnte Skadesløsbrev for ubestemt Beløb fra Sagsøgte Christensen til Sagsøgerne, dateret 5, læst 20 Maj 1920, udslette af Pantebøgerne, for hvilken Tiltale Sagsøgerne har paastaaet sig frifundet.

Sagsøgerne har gjort gældende, at Sagsøgte Christensen ikke kan siges væsenlig at have misligholdt sine Forpligtelser efter Købekontrakten, idet den kontante Del af Købesummen rettidig var udbetalt, saa at alene Dokumentudstedelsen stod tilbage, hvorhos der ikke i Kontrakten var fastsat Pønaltvirkninger for Forsømmelse hermed, at Zachaus Enke, der i længere Tid havde fundet sig i, at han havde undladt at betale Renter og Afdrag, i alt Fald har været uberettiget til uden Retsforfølgning at hæve Kontrakten, og at Sagsøgte Christensen ikke frivillig fra kunnet fratage sine Rettigheder paa Grund af den af ham iværksatte Pantsætning til Sagsøgerne. Endvidere har Sagsøgerne hævdede, at for Løsørets Vedkommende maa i ethvert Tilfælde den til dem skete Pantsætning staa ved Magt, da der, forsaavidt dette angaar, foreligger et almindeligt Kreditsalg uden Ejendomsforbehold i Misligholdelsestilfælde. Endelig har Sagsøgerne anført, at der ikke ved Transaktionerne i Dagene den 13, 14 og 15 Januar 1921 er sket en Ophævelse af Købekontrakten, da disse Skridt alene udgjorde Led i Andelsbankens Bestræbelser for at opnaa Dækning hos Sagsøgte Christensen, idet de overfor Overretssagfører Sanvigs Trusel om, at Sælgerinden vilde overtage Hotellet, ikke saae anden Udvej end at fyldestgøre hende for hendes Tilgodehavende, saaledes at der ikke foreligger en ny Handel mellem Zachaus Enke og Andelsbanken, men alene er foregaaet det, at Andelsbanken er indtraadt i Sagsøgte Christensens Retsstilling overfor Zachaus Enke ved at fyldestgøre hende efter Kontrakten, saaledes at baade Andelsbanken og de Sagsøgte Bøjer og Jacobsen, hvis Retsstilling er afledet af Bankens, maa respektere det til Sagsøgerne skete Pantsætning, hvis Prioritet nu, efter at Andelsbankens Skadesløsbrev er bortfaldet derved, at Banken blev Ejer af Pantet, maa være som af Sagsøgerne paastaaet.

Ved Sagsøgte Christensens i manglende Betalingsevne begrundede Misligholdelse af hans Forpligtelser efter Købekontrakten var Zachaus Enke i Januar 1921, da de omhandlede Transaktioner fandt Sted, blevet berettiget til at hæve Købekontrakten med den Virkning, at de af Sagsøgte Christensen stiftede Pantebehæftelser maatte bortfalde, idet de

paagældende Pantekreditorer i alt Fald ikke vilde være berettiget til at rejse anden Indsigelse herimod, end at det erlagte Afdrag paa Købesummen, 50 000 Kr, skulde komme dem tilgode, hvorved bemærkes, at Sagsøgernes Skadesløsbrev stod tilbage for en Panteret til den sagsøgte Andelsbank for et større Beløb. Efter at den sagsøgte Andelsbank var indtraadt i Fru Zachaus Rettigheder, fandt der en saadan Ophævelse Sted ved Sagsøgte Christensens Erklæring af 15 Januar, hvilken Ophævelse ogsaa maa antages at have omfattet det specificerede Løsøre, der ikke havde været Genstand for særskilt Overdragelse ved Købekontrakten.

Som Følge af det Anførte vil de Sagsøgte, Andelsbanken, Bøjer og Jacobsen, være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag, hvorhos Sagsøgerne, overensstemmende med Bøjers Paastand, vil være at tilpligte at lade det titnævnte Skadesløsbrev udslette af Pantebøgerne.

Endelig vil Sagsøgte Christensen være at tilpligte mod Ekstradition af fornævnte Veksler i kvitteret Stand at betale Sagsøgerne 17 680 Kr tilligemed Renter heraf som paastaet.

I Sagsomkostninger vil Sagsøgte Christensen have at betale Sagsøgerne 300 Kr, medens Sagsøgerne vil have at betale til Sagsøgte Bøjer 400 Kr, til den sagsøgte Andelsbank 200 Kr og til Sagsøgte Jacobsen 200 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Fredag den 3 November.

R 68/1922. **De Danske Statsbaner (Graae)**

m o d

Overportør J P Nielsen (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt et mellem Indstævnte og Appellanten indgaaet Lejemaal er underkastet den almindelige Huslejelovgivning.

København's Byrets Dom af 3 Oktober 1921: Sagsøgte, De danske Statsbaner ved Generaldirektør Andersen Alstrup, bør til Sagsøgeren, Overportør Nielsen, betale de paastævnte 276 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 26 August 1921, til Betaling sker, og denne Sags Omkostninger med 80 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Østre Landsrets Dom af 28 November 1921: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanten, De danske Statsbaner, til Indstævnte, Overportør J P Nielsen, Holbæk, med 125 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse uder Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Landsrettens Dom paaberaabte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, De danske Statsbaner, til Indstævnte, Overportør J P Nielsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Overportør Nielsen i Holbæk søgt De danske Statsbaner ved Generaldirektør Andersen Alstrup til Betaling af 276 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra den 26 August 1921 og Sagens Omkostninger.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, subsidiært mod Betaling af 250 Kr 02 Øre og sig tillagt Sagens Omkostninger.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at Lov om Statens Tjenestemænd af 12 September 1919 havde opstillet en Sondring mellem Tjenesteboliger, der tillægges Tjenestemænd som en Del af deres Lønning, og Lejeboliger, der af Staten udlejes til Tjenestemændene mod en nærmere fastsat Leje, overgik fra Lovens Ikrafttræden den 1 Oktober 1919 den Sagsøgeren hidtil som Tjenestebolig mod et maanedligt Fradrag i hans Lønning paa 9 Kr tillagte Bolig, der er opført ca 1870, til at være Lejebolig, hvorhos Statsbanerne ved et Cirkulære meddelte ham og andre ligestillede Statsfunktionærer, at der indtil videre i Leje vilde blive tilbageholdt samme Beløb som hidtil, men at Lejen senere vilde blive endelig fastsat med Virkning fra 1 Oktober 1919. Saaledes henstod Sagen indtil 1 Marts 1921, da Lejen af Sagsøgerens Lejlighed fastsattes til 30 Kr pr Maaned, som han derefter har betalt i 6 Maaneder. Desuden har han af den saaledes i Tiden fra 1 Oktober 1919 til 1 Marts 1921 for lidt betalte Leje maattet afdrage 25 Kr pr Maaned eller ialt Kr 150, der ligeledes er blevet indeholdt i hans Lønning. Under Henvisning til, at Statsbanerne har været uberettigede til uden Huslejenævnets Godkendelse at forhøje Lejen fra 9 Kr til 30 Kr med 21 Kr pr Maaned, har Sagsøgeren nu tilbagesøgt de saaledes med Urette i hans Lønning indeholdte Beløb,

del af de 21 Kr pr Maaned i 6 Maaneder eller	Kr 126,00
del af de 25 Kr pr Maaned i 6 Maaneder eller	» 150,00

ialt.... Kr 276,00

De Sagsøgte har paaberaabt sig, at de har været berettiget til uden Huslejenævnets Mellemløst at fastsætte Lejen som sket i Henhold til Tjenestemandsløvens § 38, der omhandler Boliger, der af Staten udlejes til Tjenestemænd i Modsætning til egentlige Tjenesteboliger, og hvori det hedder: »Betingelserne for Lejemålet fastsættes i hvert enkelt Tilfælde af vedkommende Styrelse«. Da der ikke her er taget noget Forbehold om Huslejenævnets Godkendelse, medens det udtrykkeligt er sagt, at »vedkommende Styrelse« fastsætter Betingelserne, mener de Sagsøgte, at Fastsættelsen af Lejen ligesom ved egentlige Tjenesteboliger er unddraget Huslejenævnets Kompetence. De Sagsøgte har endvidere henvist til, at i modsat Fald vil Betalingen for ganske ensartede Boliger kunne blive forskellig, eftersom de benyttes som Tjenesteboliger eller blot som Lejeboliger, og at det i Motiverne til Tjenestemandsløven udtrykkelig fremhæves, at det paahviler Styrelsen at drage Omsorg for, at Staten faar en passende Forrentning af sin i Ejendommen anbragte Kapital.

Subsidiært har de Sagsøgte paastaet sig frifundet mod Betaling af 250 Kr 02 Øre under Henvisning til, at Holbæk Huslejenævn paa Forespørgsel af Sagsøgeren har udtalt, at Lejen for den af ham beboede Lejlighed vilde kunne ansættes til 140*) Kr p a, og der er Enighed mellem Parterne om, at Sagsøgerens Tilgodehavende vil andrage det fornævnte Beløb, saafremt man tager sit Udgangspunkt i denne Leje.

Der findes nu ikke at kunne gives de Sagsøgte Medhold i, at Boliger, der af Staten udlejes til dens Embedsmænd eller Andre, skulde være undtagne fra den særlige Huslejelovgivning, i hvilken intet Forbehold er taget i saa Henseende trods de senere gentagne Revisioner af denne Lovgivning, og Ordene i Tjenestemandsløvens § 38 kan ikke antages at tage Sigte herpaa, idet de finder tilstrækkelig Forklaring som en Bemyndigelse fra Statsmagts Side til vedkommende Styrelse til at fastsætte de nærmere Betingelser for et saadant Lejemaal. Der maa tværtimod gaas ud fra, at naar Staten vælger at udleje sine Boliger i Stedet for at tildele dem som Embedsboliger, maa det være ud fra Betragtningen om, at en saadan Ordning er mere formaalstjenlig, og den maa da ligesaavel som private Husejere antages uden Risiko at kunne underkaste sig Huslejenævnets Kontrol i de Tilfælde, hvor denne iøvrigt er hjemlet.

Da det mellem Sagsøgeren og de Sagsøgte indgaaede Lejemaal heretter maa anses for at være underkastet den almindelige Huslejelovgivning, og da det ikke i Overensstemmelse med denne har været forelagt Huslejenævnet i Holbæk, er det med Urette, at de Sagsøgte i Sagsøgerens Lønning har tilbageholdt det af ham nu tilbagesøgte Beløb, og dette vil derfor være at tilkende ham, uden at der, som Sagen foreligger, findes

*) Skal være 160.

Grund til at komme ind paa, om de Sagsøgte har været berettiget til overhovedet at afkræve ham nogetsomhelst Lejebeløb, forinden Lejemaalet i Overensstemmelse med den da gældende Huslejelov af 31 Oktober 1919 § 4, Nr 1, var forelagt Nævnet, eller om Forholdet i Betragtning af den tidligere beregnede Lønningsafkortning for Tjenesteboliger vil kunne behandles efter Analogien af Reglerne om Lejeforhøjelse i samme Lovs § 3. De Sagsøgte vil saaledes være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger fastsættes til 80 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets IV Afdeling for borgerlige Sager den 3 Oktober 1921.

Da der, som i Dommen antaget, mangler Hjemmel til at unddrage det omhandlede Brugsforhold, der ifølge Tjenestemandslovens § 38 maa anses for et Lejemaal, fra Bestemmelserne i den særlige Huslejelovgivning, og da Lejemaalet ikke i Overensstemmelse med denne af Appellanten har været forelagt for vedkommende Huslejenævn, maa det billiges, at Indstævntes Paastand er taget til Følge ved Dommen, og denne bliver saaledes at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanten have at betale Indstævnte med 125 Kr.

M a n d a g d e n 6 N o v e m b e r .

R 366/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Lars Peter Andersen (Ulf Hansen),

der tiltales for Assurancesvig.

Vestre Landsrets Dom af 23 August 1922: Tiltalte Lars Peter Andersen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer, Overrettsagfører Ejstrup, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Ved Vestre Landsrets Dom af 8 December 1920 blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 288, 2 Stykke, jfr § 37.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Lars Peter Andersen til Højesterets sagsfører Hansen 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Lars Peter Andersen sat under Tiltale til at lide Straf for Assurancesvig i Medfør af Straffelovens § 259, idet han, der fra 28 Maj 1921 havde sine Løsøreffekter brandforsikrede i »Husmandsbrandkassen for Danmark« (Police Nr 31 696) for et Beløb af 1450 Kr, den 27 Februar d A overfor nævnte Forsikringsselskab har opgivet, at der ved en Natten mellem den 19 og 20 s M stedfunden betydelig Ildsvaade paa Gaarden »Nørre Hattens« i Mejrup Sogn, hvor han da havde Tjeneste, er brændt ham tilhørende Løsøreffekter til en samlet Værdi af 1379 Kr (hvilken Værdiansættelse senere af Selskabet er nedsat til 929 Kr) uagtet det maa antages, dels at han ikke har været i Besiddelse af samtlige de som brændte opgivne Effekter, og dels, at disse — forsaavidt han har været i Besiddelse af dem — har været af betydelig ringere Værdi end den opgivne, i hvilken Henseende særligt anføres: 1 Sæt Tøj, 3 Sæt Arbejdstøj, 2 Jagtgeværer og 2 Sølvure, 1 Album m v og en Cykel med Lygte, hvilke Effekter ved den første Opgørelse er ansat til en Værdi af henholdsvis 150 Kr, 100 Kr, 300 Kr, 100 Kr, 31 Kr og 225 Kr, medens Tiltalte senere har erkendt, at Værdien kun var henholdsvis 75 Kr, 50 Kr, 100 Kr, 50 Kr, 16 Kr og 175 Kr.

Tiltalte er født den 28 August 1903 og har tidligere været anset ved nærværende Rets Dom af 8 December 1920 efter Straffelovens § 228 med en betinget Straf af simpelt Fængsel i 8 Dage.

Ved de under Sagen foreliggende Oplysninger, derunder Tiltaltes Forklaringer, maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det i Tiltalen ommeldte Forhold, og han vil herfor være at anse efter Straffelovens § 259 med en Straf, der i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911, § 13, findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer 60 Kr.

Tirsdag den 7 November.

R 544/1921. **Københavns Magistrat** (Trolle)

mod

Mejeriejer **H Andersen** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale et Beløb til Regulering af Fragt for Mælkeleverancer.

Østre Landsrets Dom af 8 December 1921: Mejeriejer H Andersen bør for Københavns Magistrats Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Magistraten til Mejeriejer Andersen med 500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Københavns Magistrat, til Indstævnte, Mejeriejer H Andersen, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lov Nr 638 af 21 December 1917 § 2 og ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr 652 af 22 s M § 3 blev det for at skaffe Mælk til Byernes Forsyning bestemt, at en Mælkeleverandør ved Levering af Mælk til Købstæderne og København ikke maatte tage højere Pris end 28 Øre pr kg Sødmælk paa Producentens nærmeste Jærnbane-station eller direkte leveret hos en Mælkeforsyningsanstalt. Ved Mælkens Salg en detail maatte hertil lægges Jærnbane-fragt og sædvanlig Detailhandler-avance. Kommunerne bemyndigedes derhos ved Indenrigsministeriets Cirkulære Nr 270 af s D til for at faa Mælken frem bl a ved Fragt-godtgørelse at yde Tilskud. Københavns kommunale Prisregulerings-kommission traf i den Anledning den Ordning, at Leverandørerne udover den fastsatte Pris af 28 Øre pr kg Sødmælk kunde beregne sig en Gen-nems-nits-fragt af 1 Øre pr kg, og det paalagdes da de Leverandører, hvis

Fragtudlæg ikke havde udgjort 1 Øre pr kg, at indbetale Forskellen til et nedsat Mælkeudvalg, som saa anvendte dette Beløb til Dækning for de Leverandører, som havde haft større Fragtudlæg end 1 Øre pr kg.

Kommunen paatog sig derhos at yde et Tilskud udover denne Fragtregulering, saaledes at alle Leverandører i Virkeligheden opnaede Andel heri udover det Beløb, som de maatte tilsvare for Fragtforskellen.

Denne Ordning, der var truffet efter Forhandling mellem de forskellige Organisationer for Mælkeleverandører til København og Statens og Kommunens Prisreguleringskommissioner, gennemførtes uden større Vanskeligheder, idet de forskellige Mælkeforhandlere for at faa Del i Kommunens Tilskud i Henhold til Bekendtgørelse Nr 1 af 2 Januar 1918 maatte indsende de fornødne Oplysninger til Udregning af Fragtgodtgørelserne, i hvilke Kommunen da afkortede den Fragtforskel, som enhver skulde tilsvare. Ifølge Lov Nr 558 af 1 November 1918 og Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af samme Dag fornyedes denne Ordning for det følgende Aar.

Ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr 601 af 1 November 1919 bortfaldt imidlertid den fastsatte Maksimalpris og Statens Tilskud, og i Stedet bestemtes, at der ved Detailsalg af Mælk ikke maatte beregnes højere Priser end de, der fastsattes under Hensyn til den til enhver Tid af de danske Mejeriforeningers Fællesorganisation fastsatte Noteringspris med Tillæg af Jærnbane fragt, Arbejdsomkostninger og Detailhandler-avance. Derimod vedblev den ovennævnte Regulering af Fragten og Kommunens Tilskud at gælde, og efterhaanden steg den beregnede Gennemsnitsfragt.

Da Kommunen imidlertid ikke var i Stand til at vedblive med at yde Tilskud, ophørte den hermed den 12 Januar 1920. Forinden var der sammenkaldt et Møde af Mælkeleverandørernes Organisationer for at forhandle om, hvorledes man i saa Fald skulde stille sig, og det viste sig her ved en foretaget Afstemning, at medens de større Leverandører, der fik deres Mælk langvejs fra, ønskede Fragtreguleringen bibeholdt, erklærede de mindre Leverandørers Organisationer sig herimod. Da Leverandørerne nemlig under Fragtreguleringen ingen Interesse havde i lave Fragter, var de gaaet længere og længere bort for at købe Mælken, som de herved kunde faa til noget billigere Priser, medens Leverandørerne med de smaa Fragter ønskede at bevare Fordelen ved disse og at nedsætte deres Udsalgspriser. Forholdet blev da det, at de fleste Leverandører, da Kommunens Tilskud ophørte, og Fragtreguleringen for dem nu vilde betyde positive Indbetalinger til Kommunen, betragtede sig som løst fra denne Ordning.

Først fra 1 August 1920 lykkedes det at faa vedtaget en ny Ordning, hvorefter Fragten bares af Mælkeproducenterne, idet der fastsattes en Noteringspris for Mælken »leveret i København«.

Idet Københavns Magistrat paaberaaber sig, at Fragtreguleringen har været en nødvendig Forudsætning for den i sin Tid trufne Ordning, idet en ensartet Pris for den fornødne Mælkemængde ellers ikke kunde gennemføres og Salgsavancen kontrolleres, søger den nu Mejeriejer H Andersen til at indbetale Forskellen mellem den beregnede Gennemsnitsfragt og den af ham faktisk betalte Fragt for Mælk, leveret ham i

Tiden fra 16 Januar til 1 August 1920 med 8328 Kr 79 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 10 Oktober 1921. Mejeriejer Andersen har paastaaet sig frifundet.

Den ovennævnte Fragtregulering findes ikke foreskrevet noget Sted i de udstedte Anordninger, og dens Gennemførelse maa efter alt, hvad der er oplyst, antages at hvile paa, hvad der for Københavns Vedkommende var vedtaget af Organisationerne af Mælkeleverandører i Forstaaelse med Prisreguleringskommissionerne. For denne Ordning og for at faa de enkelte Leverandører til at rette sig efter denne, har det efter Foranstaaende været af Betydning, at Kommunen ydede et betydeligt Tilskud til Fragten, og efter at Kommunen er ophørt med dettes Udbetaling, maa de øvrige Deltagere derfor være berettigede til ligeledes at trække sig tilbage fra Overenskomsten. At Ordningen skulde være truffet for et Aar ad Gangen, er heroverfor uden Betydning.

Forsaavidt det anføres, at Leverandørerne har opnaaet lignende Fordele som Kommunitilskudet gennem billigere Indkøbspriser, der tilfældig indtraadte kort efter Tilskudets Bortfald, er dette ligeledes uden Betydning for Spørgsmaalet om deres Forpligtelse, selv bortset fra, at det er forklaret under Sagen, at de netop selv havde nedsat deres Udsalgspris.

Efter det Anførte findes der ingen Hjemmel til at afkræve Sagsøgte noget Beløb til Regulering af Fragten, og han vil derfor være at finde og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 500 Kr.

R 57/1922. Inspektør **P Huusmann**, som Generalbefuldmægtiget for Hofjægermester Greve Christian Einar Ferdinand Ludvig Edvard Reventlow (Cohn)

m o d

Gaardejer **Peter Tychsen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at lade et Hypotek udslette.

Dom afsagt den 24 Juni 1921 af Sønderborg Købstad med Nybøl Herreds Ret: Imod Betaling af 126 Kr 72 Øre med Renter heraf 4 pCt p a fra 20 April 1921, til Betaling sker, bør Sagsøgte, Inspektør Huusmann af Sandbjerg til Sagsøgeren, Gaardejer Peter Tychsen af Dybbøl, udlevere det for et i Grundbogen for Dybbøl, Bind I, Blad 19 i Afdeling III under Nr 1 indført Hypotek, stort 1440 Mark, udstedte Hypotekbrev samt bevilge Udslettelsen af nævnte Hypotek. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse.

Søndre Landsrets Dom af 10 Oktober 1921: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten op-

hæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Inspektør P Huusmann som Generalbefuldmægtiget for Hofjægermester, Greve Christian Ejnar Ferdinand Ludvig Edvard Reventlow, til Indstævnte Gaardejer Peter Tychsen med 300 Kroner.

Højesteretsdommen at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under denne Sag paastaar Sagsøgeren, Gaardejer Peter Tychsen af Dybbøl, Sagsøgte, Inspektør Huusmann af Sønderborg som Generalfuldmægtig for Hofjægermester Greve Christian Ejnar Ferdinand Ludvig Edvard Reventlow af Brahetrolleborg, dømt til mod Betaling af 1440 tyske Mark at bevilge Udslettelsen af de i Grundbogen for Dybbøl, Bind I, Blad 19, Afdeling 3, Nr I indførte 1440 Mark samt til at udlevere det derfor den 25 Marts 1900 udstedte Hypotekbrev og at betale Sagens Omkostninger. Sagsøgte paastaar sig kun pligtet at bevilge Udslettelsen og udlevere Hypotekbrevet mod Betaling af 1440 Mark beregnet efter Normalkurs (1 Mark til 89 Øre) til 1280 Kr med Fradrag af Bankhæftelsen 76 Kr 80 Øre, altsaa ialt 1203 Kr 20 Øre.

Sagsøgeren støtter sin Paastand paa, at han som Ejer af ovenanførte Ejendom den 20 Januar d A har opsagt det nævnte Hypotek til Udbetaling den 20 April d A, hvorom der er Enighed mellem Parterne, og at han, da Hypotekbrevet lyder paa 1440 Mark, herefter maa være berettiget til mod Betaling af dette Beløb at kunne kræve det udleveret og udslettet i Grundbogen.

Sagsøgte gør paa sin Side gældende, at det i det oprindelige Skylddokument af 14 Maj 1788, der lyder paa 1000 Rigsdaler til Grev Conrad Georg v Reventlow, der maa antages at være en af Sagsøgtes Lensforgængere, og som senere, efter forskellige Nedskrivninger er indført

i Grundbogen den 31 Oktober 1884 som et Hypotek stort 1440 Mark, hvorom der er Enighed imellem Parterne, er bestemt, at Debitor er forpligtet til at tilbagebetale Kapitalen »in der hinfüro in den Herzogthü-mern gangbaren Münzē und Banco Zettel nach Courant berechnet«, hvoraf følger, at Kreditor er berettiget til nu at kræve Betaling i Kronemønt, hvorhos Ordene »nach Courant berechnet« maa betyde, at Betalingen skal erlægges efter den normale Kurs; han hævder, at Meningen med den anførte Klausul i det hele maa have været den at sikre Kreditor en af de skiftende Kurser paa Mønt og Konjunkturer uafhængig Betaling, ligesom han har henvist til, at Renter altid er blevet betalt i gangbar Mønt.

Medens nu ganske vist Fordringen ved dens Indførelse i Grundbogen, som det maa antages med begge Parters Samtykke, er blevet ansat til det oftnævnte Beløb i Mark, maa der dog gives Sagsøgte Medhold i, at der til Forholdets nærmere Forstaaelse maa søges tilbage til det oprindelige Skylddokument, hvortil Hypotekbrevet henviser.

Derimod findes der ikke af den af Kreditor paaberaabte Klausul at kunne udledes andet end, at Kreditor er berettiget til at kræve Betalingen erlagt i den til enhver Tid her gældende Mønt, altsaa nu i Kronemønt, medens Ordene »nach Courant berechnet« maa forstaaes som refererende sig til den da gældende Møntberegning og der ikke kan tillægges dem en til den nu herskende Kursdifference mellem forskellige Landes Valuta svarende Betydning.

Som Følge af det Anførte vil der være at give Dom i Overensstemmelse med Sagsøgerens Paastand dog med den Modifikation, at Betalingen vil være at erlægge i Kronemønt efter Kursen (8,80) paa Forfaldsdagen den 20 April d A, altsaa med 126 Kr 72 Øre, hvorhos der vil være at svare Renter heraf med 4 pCt p a fra 20 April d A, til Betaling sker. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Intet Stempelforbehold.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Dommeren i Sønderborg Købstad og Nybøl Herred.

Af Sagen fremgaar iøvrigt Følgende:

Den oprindelige Skyld, der ifølge det af Iver Johannsen den 14 Maj 1788 udstedte Dokument udgjorde 1000 Reichsthaler, er ved Afbetalinger indtil 1802 nedbragt til 400 Reichsthaler. I de følgende Aar ses de respektive Ejere at have overtaget den paagældende i Ejendommen indestaaende Gæld ved Udstedelse af nye registrerede Obligationer — af Hans Iwersen saaledes ved Obligation af 30 Marts 1793 og af Hans Lorentzen Tychsen ved Obligation af 3 Marts 1812, hvorhos det i en af Lorenz Reinhold Tychsen den 28 December 1871 udstedt af daværende Inspektør paa Grevskabet (Fideikommisset) Ohrt som Vitterligheds-

»Efter at jeg underskrevne Lorenz Reinhold Tychsen i Dybbøl ved vidne underskrevet, registreret Obligation hedder:

Contract af 9 Marts 1847 er bleven Ejer af det tidligere Iver Johannsen tilhørende, i Dybbøl beliggende, Boelsted med Tilbehør, og i Overladelsescontracten blandt Andet har forpligtet mig til at overtage den ifølge den først under 30 Marts 1793 af Hans Iversen og dernæst under 3 Marts 1812 af Hans Lorenzen Tychsen agnoscerede Obligation af 14 Maj 1788 paa bemeldte Boelsted hvilende protocollerede Gjæld til Herr Greve C G v Reventlow og hans Lehnsfølgere, stor til Rest 480rt pr Cour, skrives Fire Hundrede og Firesindstve Thaler preuss Cour, foruden de paa Stedet hvilende aarlige Afgifter, saa agnoscerer jeg herved saadan Gjæld som min egen Gjæld, og forpligter mig og mine Arvinger herved til, nøjagtig at opfylde alle de mig ifølge de vedhæftede Dokumenter paa hvilende Forpligtelser, og navnlig at forrente det af mig saaledes agnoscerede Beløb og svare Afgifterne efter Obligationens Lydende.

Til Sikkerhed for min Creditrix, det Grevelig Reventlowske Fideikommiss, i Henseende til ovennævnte Gæld og Afgifter pantsætter jeg herved alt hvad jeg ejer og eiendes vorder, navnlig mit i Dybbøl beliggende Boelssted, og tillader herved at det i saa Henseende Fornødne ogsaa uden min personlige Nærværelse maa annoteres paa mit Folium i vedkommende Skyld- og Panteprotokol.«

Efter at derpaa i 1873 den tyske Rigsmøntlov var udkommet, blev i Henhold til denne, jfr navnlig dens Art 14 § 4 ved Grundbogens Omskrivning i 1884 den paagældende Pantefordring indført i Grundbogen med dens til Skyldens Størrelse svarende Beløb i tysk Rigsmønt, altsaa med 1440 Mark, idet en Thaler preuss Cour var lig 3 Mark. Endelig blev der, som det fremgaar af Grundbogsakterne, paa Foranledning af Grevskabet (Fideikommisset) under 25 Marts 1900 udstedt et »Preussischer Hypotekenbrief« lydende paa 1440 Mark.

Efter det saaledes Foreliggende skønnes det ikke rettere, end at der for Pantefordringen er udstedt nye Obligationer med nye selvstændige Skylderkklæringer, og Skyldforholdets ældste Bærer, Obligationen af 1788 med dens tildels til de da gældende Pengeforhold sigtende Klausul »in der hinführo in den Herzogthüern gangbaren Münze und Banko Zettel, nach Courant berechnet«, hvilken Klausuls fulde, oprindelige Betydning ikke er oplyst, findes derfor ikke nu at kunne lægges til Grund som Udtryk for Gældsforpligtelsens Indhold. Og da derfor Skylden ved den ovenfor citerede Obligation af 1871 er gaaet over til tysk Mønt, da dernæst Skylden som Følge af Møntlov er omdannet til Rigsmønten og altsaa derved til et Markbeløb og i denne Skikkelse er indført i Grundbogen, og da det Foreliggende endelig tyder paa, at Fordringens Omdannelse er sket med Grevskabets (Fideikommissets) i hvert Fald stiltiende Samtykke, maa der ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at den Grevskabet (Fideikommisset) tilhørende Fordring er en Markfordring, der derfor kun har den til de til enhver Tid paa det økonomiske Marked raadende Forhold svarende Værdi. Medens derfor den af Appellanten, Inspektør Huumann af Sandbjerg som Generalbefuldmægtiget for Hofjægermester Greve Christian Ejnar Ferdinand Ludvig Edvard Reventlow af Brahetrolleborg, nedlagte Paastand ikke vil kunne tagés til Følge, vil den af Appelindstævnte, Gaardejer Peter Tychsen af Dybbøl — der forsaavidt har erklæret sig bundet af Obligationen af 1788, som

han er villig til at erlægge Fordringen 1440 Mark i Kronemønt efter Markens Kurs 8,80 paa Forfaldsdagen den 20 April d A, altsaa med 126 Kr 72 Øre — nedlagte Paastand om Underretsdommens Stadfæstelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Onsdag den 8 November.

R 84/1922. **Øster Ulslev-Godsted Sogneraad** (Henriques efter Ordre)

mod

Maribo Amtsråd (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at lade foretage nyt almindeligt Sogneraadvalg.

Østre Landsrets Dom af 9 Januar 1922: Sagsøgte, Øster Ulslev-Godsted Sogneraad, bør inden 6 Uger fra denne Doms Afsigelse træffe Foranstaltning til, at nyt almindeligt Valg til Øster Ulslev-Godsted Kommunes Sogneraad foretages. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerne Maribo Amtsråd med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Dommen er det rettelig antaget, at Valgbestyrelsen ikke har haft Føje til at afvise den af Gaardejerne Pommer m fl indlevere-rede Kandidatliste, og at Amtsrådet havde haft Myndighed til af den Grund at kassere det stedfundne Sogneraadvalg. Derimod findes Amtsrådet ikke at have haft Beføjelse til at omgøre sin i Mødet den 29 Juni 1921 truffne Beslutning om Valgets Godkendelse, idet der efter Proceduren ikke har foreligget Amtsrådet nye Oplysninger, der kunde begrunde saadan Omgørelse. Herefter vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Færdig fra Trykkeriet den 29 November 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 28.

Onsdag den 8 November.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Øster Ulslev-Godsted Sogneraad, bør for Tiltale af Indstævnte, Maribo Amtsråd, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Til det den 5 Marts 1921 stedfundne almindelige Sogneraadvalg for Øster Ulslev-Godsted Kommune var der bl a rettidig indleveret en Kandidatliste fra Gaardejerne Jens Pommer og Peder Pommer af Godsted samt 3 andre Stillere, hvilken Liste imidlertid blev kasseret af Valgbestyrelsen, fordi den ikke var ledsaget af en Fortegnelse over Stillerne med tydelig Angivelse af deres Navne, Stillinger og Bopæle, jfr § 9, 2 Stk, i Lov Nr 79 af 20 April 1908 om kommunale Valg. Da Gaardejerne Jens og Peder Pommer forment, at den manglende Fortegnelse ikke kunde være Grund til at kassere Kandidatlisten, idet denne indeholdt alle de Oplysninger, der kræves i nævnte Lovs § 9, indankede de den af Valgbestyrelsen trufne Afgørelse for Sogneraadet; dette fandt dog ikke Anledning til at tage Klagen til Følge, hvorfor de med samme Motivering paaklagede Sagen til Amtsraadet og anmodede om at faa det stedfundne Sogneraadvalg kasseret. Denne Anmodning behandledes i Amtsraadets Møde den 29 Juni s A med det Resultat, at Valget godkendtes, da Sogneraadet skønnedes at have handlet i Overensstemmelse med den kommunale Valglovs § 9. Derefter besværede Gaardejerne Pommer sig over denne Afgørelse til Indenrigsministeriet, der i Skrivelse af 25 August s A til Amtmanden over Maribo Amt udtalte, at Ministeriet efter det i flere Sager for samme Foreliggende ikke vilde fastholde sin i Cirkulære Nr 3 af 21 Januar 1913 Post 21 fremsatte Opfattelse af Spørgsmaalet, der var i Overensstemmelse med Amtsraadets nævnte Afgørelse, men

maatte formene, at' en Kandidatliste som den af Gaardejerne Pommer m fl underskrevne maatte kunne passere efter § 9 i den kommunale Valglov. Efter denne Udtalelse af Indenrigsministeriet genoptog Amsraadet Sagen til fornyet Overvejelse og Behandling i sit Møde den 31 August s A med det Resultat, at det paalagdes Sogneraadet at træffe Foranstaltning til, at nyt almindeligt Valg snarest muligt blev foretaget.

Da Sogneraadet har vægret sig ved at efterkomme dette Paalæg, paastaar Amsraadet under denne ved Retten for Nykøbing F m v forberedte Sag bemeldte Sogneraad tilpligtet til snarest — inden en af Retten nærmere fastsat Frist — at træffe Foranstaltning til, at nyt almindeligt Valg til Øster Ulslev-Godsted Kommunes Sogneraad foretages.

Det sagsøgte Sogneraad paastaar sig frifundet, idet det gør gældende, at Amsraadet har været inkompetent til at kassere det stedfundne Sogneraadvalg og paalægge det at foretage nyt almindeligt Valg, fordi Amsraadet i sit Møde den 29 Juni 1921 har godkendt det stedfundne Valg, som derfor maa anses endeligt og ikke kan ændres ved en senere Beslutning af Amsraadet, medmindre den skete Godkendelse maatte siges at være ulovmedholdelig. Dette er den imidlertid efter Sogneraadets Formening saa langt fra, at den tværtimod er stemmende med Ordene i Valglovens § 9, der foreskriver, at Kandidatlisten skal være ledsaget af en Fortegnelse over Stillerne, hvori disses Navne, Stilling og Bopæl er tydeligt angivet; Sogneraadet hævder derhos, at det altid har været anset nødvendigt, at denne Fortegnelse forelaa særskilt.

Der kan imidlertid ikke gives Sogneraadet Medhold i det saaledes Anførte. Ifølge § 47 i Lov om Landkommunernes Styrelse m v af 6 Juli 1867 fører Amsraadet et almindeligt Tilsyn med, at Sogneraadene i deres Forvaltning holder sig de for dem givne Lovbestemmelser efterrettelige. Amsraadet har herefter Myndighed til at kassere et Sogneraadvalg, som maatte være foretaget paa ulovmedholdelig Maade og kan dernæst ikke anses udelukket fra, naar det maatte faa en anden Opfattelse af et afholdt Sogneraadvalgs Lovmedholdelighed, at ændre sin tidligere Afgørelse med Hensyn hertil.

Da nu endvidere den af Gaardejerne Pommer m fl underskrevne Kandidatliste indeholdt alle fornødne Oplysninger om Stillernes Navne, Stilling og Bopæl, skønnes Valgbestyrelsen ikke at have haft Ret til at afvise denne Liste, hvoraf atter følger, at Amsraadet har haft Føje til i sit Møde den 31 August 1921 at paalægge Sogneraadet at træffe Foranstaltning til Foretagelse af nyt almindeligt Sogneraadvalg. Amsraadets Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Fristen for Afholdelse af nyt almindeligt Sogneraadvalg bestemmes til 6 Uger fra denne Doms Afsigelse, hvorhos det sagsøgte Sogneraad vil have at betale Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Torsdag den 9 November.

R 69/1922. Fabrikant **Fr Eriksen** (Meyer)
m o d

Handelsmedhjælper **Carl Emil Svane** (Stein efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten har været berettiget til uden Varsel at afskedige Indstævnte.

Vestre Landsrets Dom af 3 Februar 1922: Sagsøgte, Fabrikant Fr Eriksen, bør til Sagsøgeren, Handelsmedhjælper Carl Emil Svane, betale 2000 Kr tilligemed Renter deraf 6 pCt p a fra den 29 November 1921, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Appellanten vil derhos have at betale det nedennævnte Salær til Indstævntes beskikkede Sagfører for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, Fabrikant Fr Eriksen, til Højesteretssagfører Stein 150 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren, Handelsmedhjælper Carl Emil Svane i Randers, der af Sagsøgte, Fabrikant Fr Eriksen, sammesteds, var engageret som Kontorist og Rejsende for en maanedlig Løn af 500 Kr, i Slutningen af November Maaned f A var blevet opsagt af Sagsøgte til Fratrædelse den 1 Marts d A, blev han nogle Dage senere bortvist af sin Plads hos Sagsøgte. Under Anbringende af, at denne Bortvisning har været uberettiget, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte tilpligtet at betale ham den vedtagne Løn for Tiden fra 1 November f A til 1 Marts d A med 2000 Kr tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato den 29 November f A, indtil Betaling sker. Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale mod Betaling af Lønnen for November Maaned f A, 500 Kr.

Ifølge Sagsøgtes Fremstilling har Sagsøgeren, der iøvrigt straks efter sin Tiltrædelse den 1 Oktober f A viste sig uegnet for Stillingen, efter at han var blevet opsagt, forsømt sine Pligter og modarbejdet Sagsøgtes Interesser paa en saadan Maade, at Bortvisningen efter Sagsøgtes Formening har været berettiget. I saa Henseende har Sagsøgte navnlig anført, at Sagsøgeren efter Modtagelsen af Opsigelsen erklærede fremtidig kun at ville udføre, hvad der udtrykkelig blev paalagt ham, uagtet hans Stilling i Forretningen var en saadan, at han i vidt Omfang selvstændig skulde varetage dennes Interesser, at Sagsøgeren, der ogsaa tidligere havde meldt sig syg om Lørdagen, da der var særlig Travlhed, gjorde dette for 3die Gang den 26 November og nægtede at levere Lægeattest til Godtgørelse af, at han havde været syg, at Sagsøgeren ophidsede en i Forretningen ansat Klaverstemmer Søgaard til i en Skrivelse af 23 November at true Sagsøgte med Retsforfølgning i Anledning af nogle urigtig refererede Udtalelser af Sagsøgte om Søgaard, samt at Sagsøgeren til en Dame, der efter Avertissement søgte en ledig midlertidig Plads i Forretningen, fremkom med stærkt nedsættende Udtalelser om Forholdene i denne og derved afholdt hende fra at søge Pladsen.

Overfor Sagsøgerens Benægtelse har Sagsøgte imidlertid ikke godtgjort, at Sagsøgeren har udtalt sig til ham eller til den pladssøgende Dame som foran ommeldt, hvorhos det ikke er godtgjort, at Sagsøgeren, der henviste Sagsøgte til at søge Oplysning hos den Læge, der havde behandlet ham, uden lovligt Forfald er udeblevet fra sin Plads den 26 November. Herefter samt da det heller ikke er godtgjort, at Sagsøgeren i væsentlig Grad har paavirket Søgaard til at vise fjendtligt Forhold overfor Sagsøgte, vil der i det Hele ikke kunne tillægges det af denne Anførte nogen Vægt, og da Sagsøgeren saaledes maa anses ulovlig bortvist, vil hans Paastand, der for Renternes Vedkommende ikke særlig er imødegaaet, være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 10 November.

R 61/1921. Grosserer **Rudolph Bellander** (Liebe)

mod

Bankier-Aktieselskabet **Kassmanns Eftf** i Likvidation
(Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om, til hvilken Kurs et af Appellanten hos de Indstævnte deponeret Markbeløb skal afregnes.

Sø- og Handelsrettens Dom af 29 December 1920: Sagsøgte, Bankier A/S Kassmanns Eftf i Likvidation, bør for Tiltale af Sagsøgeren,

Grosserer Rudolph Bellander, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger hæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Appellanten indskrænket sin Paastand saaledes, at den alene gaar ud paa Tilkendelse af den i Dommen ommeldte Difference mellem hans hos det indstævnte Selskab indestaaende Markbeløb efter Kursen den 26 Maj 1920 og hans Gæld til Selskabet eller 6027 Kroner 45 Øre med Renter 6 pCt aarlig fra nævnte Dato.

Vel kunde nu, som ved Dommen antaget, Appellantens Tilgodehavende i Mark ikke betragtes som et Selskabet stillet Haandpant; men ikke desto mindre maa der gives Appellanten Medhold i, at han, der ikke har tiltraadt den den 8 December 1919 vedtagne Likvidation af Selskabet, maatte være berettiget til ved den 26 Maj at tilbyde Betaling af sin Gæld gennem Opgørelse af Parternes hele Mellemværende at kræve sit Tilgodehavende i Mark godtgjort efter den da gældende Kurs. Da den Difference, som herefter kunde tilkomme Appellanten, efter hvad der maa anses uomtvistet, udgør det ovennævnte Beløb, vil Appellantens Paastand være at tage til Følge. Medens Sagens Omkostninger i foregaaende Instans findes at burde ophæves, vil Indstævnte have at betale Appellanten Sagens Omkostninger for Højesteret med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Bankier-Aktieselskabet Kassmanns Eftf i Likvidation, bør til Appellanten, Grosserer Rudolph Bellander, betale 6027 Kroner 45 Øre med Renter heraf, 6 pCt aarlig fra den 26 Maj 1920, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for Sø- og Handelsretten ophæves. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Grosserer Rud Bellander, har i sin Tid deponeret et Beløb af 94 541 56 Rmk hos Bankier A/S Kassmanns Eftf. Han har derefter hævet til forskellige Tider forskellige Beløb, der ialt udgør 12 171 98 Kr.

Den 8 September*) 1919 traadte Bankier A/S Kassmanns Eftf i Li-

*) Skal være December.

kvidation. Efter den daværende Kurs paa Reichsmark var Bellander i Likvidationsojeblikket Debitor til Likvidationen for et mindre Beløb. Han blev af en i Bankieraktieselskabet ansat opfordret til at indbetale hele det skyldige Beløb mod at Selskabet udleverede ham Depotet, men han, som paa Basis af de faldne Udtalelser gik ud fra, at Depotet var at betragte som et Haandpant, foretrak at vente.

Efter at Markkursen var steget, henvendte Bellander sig den 26 Maj paa Likvidator, Overretssagfører Arnstedt's Kontor og bad sig sit Markdepot udbetalt mod straks at betale sin Gæld. Likvidator mente imidlertid ikke at kunne udbetale det overskydende Beløb til Dagskurs, og Grosserer Bellander har derfor under nærværende Sag paastaet Bankier A/S Kassmanns Eftf i Likvidation ved Likvidator, Overretssagfører Arnstedt, dømt til at betale dels et Beløb af Kr 6 027 45, hvortil han opgør Differencen efter Kursen den 26 Maj mellem det deponerede Markbeløb og hans Gæld til Boet, dels et Beløb af 2000 Kr i Erstatning, fordi Beløbet ikke stilledes til hans Disposition i det givne Øjeblik.

Likvidator har paastaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Sagsøgeren har som Basis for sin Paastand hævdet, at Depotet maatte betragtes som et Haandpant, som maatte staa til hans Disposition, saa snart han afgjorde sin Gæld.

Likvidator har oplyst, at der ikke er forefundet noget individualiseret Depot.

Idet det efter det givne maa betragtes som oplyst, at Sagsøgeren ikke har haft Haandpantekrav, har det været Likvidationen umuligt at udlevere Depotet paa det givne Tidspunkt, og det kan ikke være Likvidationens Pligt at afregne til en anden Kurs end den, som anvendes overfor de øvrige Markkreditorer. Som Følge heraf maa Sagsøgte være at frifinde, og Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne hæves.

R 316/1921. Gaardejer **N Leth-Ingvarsdén** (Hansen)

m o d

Tekstilarbejder **Niels Petersén** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Appellanten ved Salg af et Jordstykke til Indstævnte har forpligtet sig til Anlæg af en Vej.

Vestre Landsrets Dom af 23 Juni 1921: Indstævnte, N Leth Ingvarsdén bør inden 4 Maaneder fra denne Doms Afsigelse til fri og uhindret Afbenyttelse for Sagsøgeren Tekstilarbejder Niels Petersén og efterfølgende Ejere af Ejendommen Matr Nr 1 dh af Vejle Landsogn anlægge en 3,77 m bred Vej langs det vestlige Skel af nævnte Ejendom og videre mod Nord og Syd langs det vestlige Skel af de fra »Pedersholm«s Jorder udstykkede Parceller, indtil bemeldte Vej mod Syd støder til en langs de nævnte Parcellers sydlige Skel anlagt Vej, skyldsatsom

Matr Nr 1 ei af Vejle Landsogn, og indtil den mod Nord støder til Alléen til »Pedersholm«, samt skaffe Sagsøgeren og efterfølgende Ejere fri og uhindret Færdsel ad nysnævnte Allé ud til Kolding Landevej. Indstævnte, Sagfører Henrik West, bør for Tiltale af Sagsøgeren i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Indstævnte Ingvarlsen til Sagsøgeren 450 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af Gaardejer Leth Ingvarlsen.

I Henhold til de i Dommen under den Del af Sagen, der foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, forsaavidt den er paaanket.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, saaledes at den i Dommen nævnte Firemaanederfrist regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Gaardejer N Leth Ingvarlsen, til Indstævnte, Tekstilarbejder Niels Petersen, med 400 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at de Indstævnte, Sagfører Henrik West og N Leth Ingvarlsen, begge i Vejle, havde erhvervet et Areal af Ejendommen »Pedersholm« ved Vejle, som de derefter udstykkede, overdrog de i Oktober 1916 til Sagsøgeren, Tekstilarbejder Niels Petersen, ligeledes i Vejle, af bemeldte Areal Parcellen Matr Nr 1 dh. Idet Sagsøgeren har anbragt, at det ved Handlen udtrykkelig blev garanteret ham, at der til Brug for hans Ejendom og de øvrige Parceller vilde blive anlagt en nærmere angivet 3,77 m bred Vej, har han derpaa, da de Indstævnte har vægret sig ved at anlægge Vejen, under nærværende Sag søgt dem og paastaet dem tilpligtet in solidum inden en af Retten fastsat Frist at anlægge til fri og uhindret Afbenyttelse for ham og efterfølgende Ejere af hans ovennævnte Ejendom en 3,77 m bred Vej langs det vestlige Skel af Ejendommen og videre mod Nord og Syd langs det vestlige Skel af de fra Pedersholms Jorder udstykkede Parceller, indtil bemeldte Vej mod

Syd støder til en langs Parcellernes sydlige Skel anlagt Vej, skyldsats som Matr Nr 1 ei af Vejle Landsogn, og indtil den mod Nord støder til Alléen til Pedersholm, samt at skaffe Sagsøgeren og efterfølgende Ejere fri og uhindret Færdsel ad nævnte Allé ud til Kolding Landevej. De Indstævnte har hver for sig paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte navnlig under Henviſning til, at der i det Sagsøgeren meddelte Skøde paa Parcellen ikke indeholdes nogen Udtalelse om Anlæg af den ovennævnte Vej, gjort gældende, at de ikke har paataget sig nogen Forpligtelse i saa Henseende.

Under Sagen har Landinspektør A M Jensen af Vejle som Vidne forklaret, at han efter Anmodning af Indstævnte Ingvarſden til Brug under Bortſalg af de oftnævnte Parceller, og omtrent ſamtidig med at dette begyndte, har udfærdiget et Kort, paa hvilket der langs Arealets vestre Grænſe uden for Parcellerne er viſt en 6 Alen bred Vej, ſom paaførtes Kortet efter Ingvarſdens udtrykkelige Ordre.

Tvende Vidner har derhos overensſtemmende forklaret at have paaheørt, at Indstævnte Ingvarſden en Søndag i Efteraaret 1916 til Sagsøgeren udtrykkelig og beſtemt udtalte, at der kom en 6 Alens Vej langs Parcellernes Vestgrænſe, hvorhos de har tilføjet, at de ſamme Dag købte en Parcel ſammesteds. Da det derhos af en Række andre Vidner, hvoraf de fleſte ſelv har købt tilſvarende Parceller, ligeledes overensſtemmende er forklaret, at Indstævnte Ingvarſden har givet dem Løfte om Anlæg af den paagældende Vej, findes det efter Omſtændighederne tilſtrækkeligt godtgjort, at denne Indstævnte har paataget ſig Pligt overfor Sagsøgeren til at anlægge Vejen ſaaledes, at han, der iøvrigt ikke har fremsat nogen Indſigelse af Betydning, vil være at dømme efter Sagsøgerens Paastand, idet Fristen for Udførelsen af Vejarbejdet findes at burde beſtemmes til 4 Maaneder.

Forsaavidt angaar Indstævnte West maa der vel gaas ud fra, at der paa hans Kontor har været ophængt et Kort over Parcellerne, paa hvilket en Vej ſom den oftnævnte har været angivet, men da der iøvrigt mod hans Benægtelse intet er oplyſt om, at han har paataget ſig nogen Pligt overfor Sagsøgeren til at anlægge Vejen, vil han være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkoſtninger findes Indstævnte Ingvarſden efter Omſtændighederne at burde godtgøre Sagsøgeren med 450 Kr.

Stempelovertrædelse ſes ikke at have fundet Sted.

Mandag den 13 November.

R 71/1922. **Horsens Bryrup Jærnbane, Aktieselskab (Bang)**
m o d

Danske Privatbaners gensidige Forsikringsforening (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at erstatte en ved Gnister fra et Lokomotiv forvoldt Brandskade.

Østre Landsrets Dom af 10 Februar 1922: Sagsøgte, Danske Privatbaners gensidige Forsikringsforening bør for Tiltale af Sagsøgerne, Horsens-Bryrup Jærnbane A/S i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 300 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Horsens-Bryrup Jærnbane, Aktieselskab, til Indstævnte, Danske Privatbaners gensidige Forsikringsforening med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 14 August 1911 nedbrændte Avlsbygningerne til Gaardejer Niels Holms Gaard paa Lund Mark ved Horsens-Bryrup Jærnbane. De nedbrændte Bygninger blev af »De mindre Landejendomsbesidderes Brandforsikringsforening for Bygninger og andre faste Ejendele i Nørrejylland«, hvori de var forsikrede, erstattet med 10 785 Kr 25 Øre, medens det brændte Løsøre blev erstattet af »De mindre Landejendomsbesidderes Brandforsikringsforening for rørlig Ejendom i Nørrejylland« med 4692 Kr 40 Øre. Ved den kgl Landsover- samt Hof- og Stadsrets Domme af 25 Maj 1914 og 16 September 1912, sidstnævnte stadfæstet ved Højesterets Dom af 15 Oktober 1913, blev Horsens-Bryrup Jærnbane A/S, idet det ved Dommene statueredes, at Branden maatte anses foraarsaget ved Gnister fra Lokomotivet for et bemeldte Jærnbaneselskab tilhørende Tog, i Hen-

hold til Lov Nr 56 af 26 Marts 1898 tilpligtet at refundere de to Forsikringsforeninger de af disse udbetalte Beløb med Renter 5 pCt p a fra de respektive Stævningers Dato samt at betale dem Sagens Omkostninger.

I Henhold til disse Domme har Sagsøgerne, fornævnte Horsens-Bryrup Jærnbane A/S, betalt:

I førstnævnte Sag:	
den 4 Juni 1914	11 658 Kr 18 Øre
den 25 s M	353 » 30 »
I sidstnævnte Sag:	
den 20 Oktober 1913	5 102 » 98 »
	ialt... 17 114 Kr 46 Øre

Under denne Sag har Sagsøgerne paastaet Sagsøgte, Danske Privatbaners gensidige Forsikringsforening, af hvilken Forening Sagsøgerne, da Branden fandt Sted, var Medlem, tilpligtet at refundere Sagsøgerne bemeldte 17 114 Kr 46 Øre med Renter 5 pCt p a af 5102 Kr 98 Øre fra den 20 Oktober 1913, af 11 658 Kr 18 Øre fra den 4 Juni 1914 og af 353 Kr 30 Øre fra den 25 Juni 1914.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet og subsidiært protesteret mod at betale Renter fra et tidligere Tidspunkt end Datoen for Stævningen i nærværende Sag.

§ 2 i Forsikringsforeningens paa Brandens Tidspunkt gældende, den 3 September 1906 vedtagne, Love er saalydende:

»Foreningen overtager for de Jærnbaneselskaber, som er Medlemmer af denne, det fulde Ansvar, som efter Lov Nr 56 af 26 Marts 1898 paahviler Banerne overfor den Skade, som ved Kørsel paa Banerne eller ved Benyttelse af disses Driftsindretninger tilføjes Rejsende eller Andre, for hvem der ikke paa Grund af Tjenesteforhold under Banerne gælder særlige Regler, dog med de Indskrænkninger, som ommeldes i § 3.« (Skader under 300 Kr.)

Endvidere overtager Foreningen Forsikringen af Brandskade paa rullende Materiel og Varer under Transport for de deltagende Baner, ligesom Skade paa Gods og Effekter, der tilhører Rejsende og Andre, alt forsaavidt denne sidste Skade i Henh til Lov 26 Marts 1898 skal erstattes.

Derimod omfatter Forsikringen iøvrigt ikke Skade paa Gods og Materiel, som tilhører vedkommende Baneselskab.«

Sagsøgerne hævder, at Forsikringsforeningen ved ifølge denne Bestemmelse at overtage Ansvaret for »Skade paa Gods og Effekter, der tilhører Rejsende og Andre, alt forsaavidt denne sidste Skade i Henhold til Lov af 26 Marts 1898 skal erstattes«, har paataget sig at overtage enhver Banerne ifølge fornævnte Lov af 26 Marts 1898 § 1, sidste Stykke, jfr § 6, paahvilende Erstatningspligt for beskadigede eller tilintetgjorte Ejendele, og da det ved fornævnte Domme er statueret, at Bestemmelsen i fornævnte Lovs § 1, sidste Stykke, omfatter Skade paa omliggende Ejendom, være sig fast Ejendom eller Løsøre, forarsaget ved Gnister fra et Jærnbanelog, hævder Sagsøgerne, at det ifølge det An-

førte maa paahvile Sagsøgte at refundere Sagsøgerne de Erstatningsbølb, som de i Henhold til Dommene har maattet udrede.

I ethvert Fald hævder Sagsøgerne, at deres Krav paa Godtgørelse hos Sagsøgte maa være en Følge af den citerede Bestemmelses 1 Stykke, hvorefter Foreningen overtager det fulde Ansvar, som efter fornævnte Lov paahviler Banerne for den Skade, som — — — »tilføjes Rejsende eller Andre.«

Heroverfor hævder Forsikringsforeningen, at der ved bemeldte Bestemmelser i Foreningens Love af 1906 kun har været taget Sigte paa Skade paa Løsøre indenfor Banens Terræn, idet Gods og Effekter formentlig afgjort ikke omfatter fast Ejendom, og Tilføjelsen »der tilhører Rejsende og Andre«, viser, at der kun sigtes til Løsøre paa Banens Terræn. Foreningen anfører herved, at man ikke indenfor denne og næppe heller fra anden Side havde tænkt sig, at Bestemmelsen i § 1, sidste Stykke, i Loven af 1898 kunde omfatte Skade paa omliggende Ejendom forvoldt ved Gnister fra et Lokomotiv, forinden en saadan Forstaaelse fremsættes i en Skrivelse af 1905 fra Ministeriet for offentlige Arbejder, hvilken Skrivelse gav Anledning til, at det paa den 3 September 1906 afholdte Generalforsamling henstilledes til Bestyrelsen at overveje Muligheden af en Udvidelse af Foreningens Omraade til ogsaa at omfatte Brandskade paa omliggende Ejendomme, foranlediget af Gnister fra Lokomotiver.

Spørgsmaalet om Muligheden af en saadan Udvidelse af Foreningens Omraade blev yderligere drøftet paa en den 4 September 1907 afholdt Generalforsamling, hvor Sagsøgerne, hvad der er uimodsigt, var repræsenterede; Bestyrelsen forment, at Foreningens Omraade ikke burde udvides, hvad der ifølge Beretningen over Generalforsamlingen blev billiget og taget til Efterretning.

Foreningen hævder bl a under Henvisning til det nys Anførte, at Sagsøgerne har været klar over, at Foreningens Love ikke har haft et saadant Omraade, som af Sagsøgerne her under Sagen hævdede.

Endelig hævder Foreningen, at de ansatte Præmier ikke vilde staa i noget rimeligt Forhold til Foreningens Risiko, saafremt denne ogsaa omfattede Gnistbrande, hvorfor der ogsaa med Hensyn til Præmieansættelsen er sket en meget betydelig Ændring i skærpene Retning, efter at Foreningen efter de i 1921 vedtagne nye Love overfor sine Medlemmer har overtaget det fulde Ansvar, som ifølge Loven af 11 Marts 1921, der har afløst Lov af 26 Marts 1898, paahviler Banerne.

Der maa nu gives Forsikringsforeningen Medhold i, at det efter det Oplyste ikke har været tilsigtet og ikke heller ved Lovene af 1906 har faaet Udtryk, at Foreningen overfor dens Medlemmer overtog Risikoen for Skader, paaført fast Ejendom eller paaført Løsøre, der befandt sig udenfor Banens Terræn, ved Gnister fra et forbikørende Tog.

Herefter vil Sagsøgte være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at betale Sagsøgte med 300 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 400/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Johan Mortensen**) blev Tiltalte for bedrægeligt Forhold efter Straffelovens § 256 anset med simpelt Fængsel i 10 Dage.

Tirsdag den 14 November.

R 39/1922. Forretningsbestyrer **C P A Bech** (Meyer)

mod

Aalborg Kommune (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Beføjelse til at forandre den oprindelige Ansættelse af Appellantens skattepligtige Indkomst.

Aalborg Købstads Fogedrets Kendelse af 8 September 1921: Den begærte Forretning bør ikke nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 10 Januar 1922: Den begærte Udpantningsforretning bør nyde Fremme. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appelindstævnte, Forretningsfører C P A Bech, til Appellanterne, Aalborg Kommune, 400 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forretningsfører C P A Bech, til Indstævnte, Aalborg Kommune, med 400 Kroner.

De idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Af sigelse.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Ved Kendelse af 23 Juni 1920 har Skatteraadet for Aalborg Skatte-kreds efter Foranledning af Landoverskatteraadet forandret den oprin-

delig foretagne Ansættelse af Rekviriti skattepligtige Indkomst for Skatteaarene 1916—17 og 1917—18 fra henholdsvis 6700 Kr og 10 000 Kr til henholdsvis 12 100 Kr og 21 000 Kr. Aalborg Byraad paastaar i Henhold til Kendelsen Udpantning foretaget for det under Sagen opgjorte Beløb 4528 Kr 57 Øre, som Byraadet herefter mener vil være at efterbetale af Rekviritus. Hjemmel for Paastanden har Rekvirenten søgt dels i Lov Nr 144 af 8 Juni 1912 § 34 og Lov Nr 662 af 21 December 1918 § 15, dels i Lov Nr 85 af 15 Maj 1903 § 7 II.

Den oprindelige Ligning er foretaget, uden at Rekviritus har angivet sin Indtægt.

Rekviritus protesterer mod Forretningens Fremme, idet han navnlig gør gældende, at de citerede Paragrafer ikke direkte hjemler Skatteraadet Ret til saa lang Tid efter den oprindelige Ligning at kræve Efterbetaling af Rekviritus.

Skønt Lov Nr 144 af 8 Juni 1912 § 34, idet den udtaler, at »Raadet skal være berettiget til at tilstille Skatteraadene de Ligninger, som det anser for helt eller delvis urigtige, til Forandring«, forudsætter en vis Myndighed for Skatteraadet til at omgøre sine Ligninger, maa dette sikkert forstaas med en vis Begrænsning. I Henhold til samme Lovs § 42 tilkommer det nemlig Domstolene at afgøre Størrelsen af det Beløb, en Person, der har gjort sig skyldig i et Forhold, der falder ind under Lovens § 41, skal være forpligtet til at efterbetale, forsaavidt mindelig Ordning ikke træffes, og det kan derfor ikke antages, at § 34 hjemler Skatteraadene Ret til mod Skatteyderens Protest at fastsætte saadan Efterbetaling endog i et Tilfælde, hvor den urigtige Ligning ikke beror paa fejlagtige Oplysninger fra den Skattepligtige, hvad der ogsaa vilde være saa meget betænkeligere, som § 34 ikke fastsætter nogen Tidsfrist, inden hvilken Sagen skal være rejst af Landsoverskatteraadet. Og nu har midlertidig Lov Nr 662 af 21 December 1918 § 15 II vel udvidet Omraadet for Lov 1912 § 42 derved, at der tillægges Finansministeriet Ret til at kræve saavel ordentlig som overordentlig Indkomst og Formueskat betalt af den Skattepligtiges fulde Indtægt og Formue, selv om han ikke har gjort Selvangivelse; men denne midlertidige Undtagelsesbestemmelse er sikkert kun en Rettesnor for Domstolenes Afgørelse under en mod en Skatteyder eller hans Bo i Medfør af Lov 1912 § 42 eller 43 rejst Sag (jfr Begyndelsen af Paragrafen: »hvis det viser sig under en mod en Skatteyder eller hans Bo rejst Sag«) og hjemler ikke Skatteraadet nogen Myndighed til at fastsætte Størrelsen af Efterbetalingen.

At Domstolene skal afgøre Størrelsen af den Efterbetaling, de ommeldte Paragrafer hjemler, er ogsaa den med Forholdets Natur bedst stemmende Ordning, der garanterer Skatteyderne en retfærdig Fordeling af Bevisbyrden i Tilfælde, hvor Sag rejses efter Udløbet af Fristerne for Indankning af en Ligningsmyndigheds Afgørelse for overordnede Ligningsmyndigheder.

Endelig er det efter Lov 1918 § 15 II kun Finansministeriet, der kan kræve Efterbetaling efter den fulde Indtægt og Formue, naar der ikke har fundet Selvangivelse Sted og Lov 1912 § 34 har derfor ialtfald ikke kunnet anvendes i det foreliggende Tilfælde.

Da der in casu ikke foreligger mindelig Overenskomst med Skatteyderen og Erstatningsbeløbets Størrelse ejheller er fastsat ved Domstolene,

er a g t e s:

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Kendelse er afsagt den 8 September 1921 af Fogedretten for Aalborg Købstad m v.

Ved Lov Nr 144 af 8 Juni 1912 § 34 maa der anses at være givet Landsoverskatteraadet Bemyndigelse til, som sket, at ændre Ligningen for Appellindstævntes Vedkommende, og denne Bemyndigelse kan ikke anses bortfaldet ved Bestemmelsen i Lov Nr 662 af 21 December 1918 § 15, 2 Stk. Da derhos den Omstændighed, at der er hengaaet længere Tidsrum, inden Landsoverskatteraadets Afgørelse blev truffet, ikke kan medføre Appellindstævntes Fritagelse for at betale de paalignede Beløb, vil den begærte Udpantningsforretning være at fremme.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Appellindstævnte at burde godtgøre Appellanterne med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 248/1922. **Sydfienske Jærnbaneselskab** (Henriques)

m o d

Husmandsbrandkassen for Danmark (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at godtgøre Indstævnte en af Indstævnte udbetalt Brandskadeerstatning.

Østre Landsrets Dom af 17 Juni 1922: Sydfienske Jærnbaneselskab bør til Husmandsbrandkassen for Danmark betale de paastævnte 27 340 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 14 Marts 1922, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 1200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Sydfyenske Jærnbaneselskab, til Indstævnte, Husmandsbrandkassen for Danmark, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 10 April 1921 antændte Gnister fra Lokomotivet for et Sydfyenske Jærnbaneselskab tilhørende Tog Ild i Taget paa en i Kjellerup By, Ringe Sogn, beliggende Gaard, som nedbrændte, og hvorfra Ilden, da det blæste stærkt, bredte sig til to henholdsvis Husejer Rasmus Isaksen og Husejer Hans Peder Rasmussen tilhørende Steder, der nedbrændte. Husmandsbrandkassen for Danmark har i Erstatning for disse sidstnævnte Steder og i Vurderingsomkostninger udredet ialt 27 340 Kr og paastaar under nærværende Sag Sydfyenske Jærnbaneselskab dømt til at betale Brandkassen dette Beløb med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 14 Marts 1922.

Jærnbaneselskabet paastaar sig frifundet.

Det er under Sagen oplyst, at den af Gnisterne antændte Gaard laa i en Afstand af ca 26 Meter fra Banelinien, medens Isaksens Sted laa 129 Meter fra Gaarden og Rasmussens laa 79 Meter fra Isaksens, alt i Vindretningen, der var omtrent tværs paa Banelinien. Det er in confesso, at Isaksens Sted er antændt af Ild fra den brændende Gaard, og at Rasmussens Sted er antændt af Ild fra førstnævnte Sted. Alle 3 Ejendomme var straatækte, en haardtækket Ejendom, der ligger mellem Gaarden og Isaksens Sted, brændte ikke.

Jærnbaneselskabet gør gældende, at da Ilden i de heromhandlede to Steder ikke er opstaaet direkte ved Gnister fra Lokomotivet, men ved Antændelse fra Ild i andre Bygninger, er disse Brande ikke foraarsaget af Gnister fra Lokomotivet, hvorfor Jærnbaneselskabet ikke kan have Ansvar for deres Opstaaen, saa meget mere, som Stederne ligger i en Afstand fra Banelinien, som overstiger den, indenfor hvilken saadanne Gnister efter indvundne Erfaringer kan antages at være i Stand til at antænde en Bygning.

I Lov Nr 117 af 11 Marts 1921 § 7 er bestemt: »Foranlediger Gnister eller Gløder fra et Lokomotiv Ildsvaade paa Ejendom, fast eller rørlig, udenfor Jærnbansens Grænser, tilsvares Skaden af Jærnbanen, medmindre Skadelidte selv har Skyld eller Medskyld i Skaden — — —« Da de heromhandlede Brandskader er foranlediget af Gnister, og da der ikke findes Hjemmel til at undergive Lovbestemmelsen en indskrænkende Fortolkning derhen, at kun den ved Antændelse direkte fra Gnisterne ind-

trufne Skade falder ind under Ansvarsreglen, vil Brandkassens Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tillægge Brandkassen med 1200 Kr.

Onsdag den 15 November.

R 464/1921. Vinhandler **August Andersen** (Harboe)
mod
Repræsentant **Georg Methling** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Mangler ved en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 24 Oktober 1921: Sagsøgte, Vinhandler August Andersen, Fredensborg, bør til Sagsøgeren, Repræsentant Georg Methling, betale 3000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 6 Juni 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at Villaen allerede paa Salgets Tid har været angrebet af Svamp. Herved bemærkes, at det efter de Vidneforklaringer, der er afgivet af to Haandværkere, der havde at gøre med den i 1916 efter Indstævntes Ordre foretagne Reparation, ikke kan anses bevist, at der da var Svamp i Villaen. Herefter vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Vinhandler August Andersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Repræsentant Georg Methling, i denne Sag fri at være. Sagens

Færdig fra Trykkeriet den 6 December 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 24.

Onsdag den 15 November.

Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 8 Juli 1916 solgte Sagsøgte Vinhandler August Andersen Ejendommen Matr Nr 3 bh af Ordrup By og Sogn til Sagsøgeren, Repræsentant Georg Methling, for 29 000 Kr; Køberen modtog Ejendommen Oktober Flyttedag s A.

I Foraaret 1921 opdagede Køberen, at Ejendommen var stærkt befængt med Hussvamp, og i en under Sagens Gang optaget Skønsforretning udtales det, at Svampen har været til Stede, før Ejendommen blev overdraget til Sagsøgeren, og at en fuldstændig Udryddelse af Svampen vil koste 5 à 6000 Kr; det er endvidere godtgjort, at der ved en i Sommeren 1916 udført Reparation af Gulvet i Spisestuen blev bemærket Tilstedeværelse af Svamp.

Under denne ved Retten for Helsingør Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren paastaet Sagsøgte dømt til i Erstatning at betale 6757 Kr 13 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Udtagelse den 6 Juni 1921.

Sagsøgte procederer til Frifindelse under Anbringende af, at Svampen ikke har været til Stede, da Ejendommen blev solgt til Sagsøgeren, og at Sagsøgte i alt Fald har været ganske uvidende om dens Eksistens; subsidiært gøres det gældende, at den forlangte Erstatning er for høj.

Efter de foreliggende Oplysninger maa der gaas ud fra, at Ejendommen har været angrebet af Svamp allerede før Salget, og da Sagsøgte ikke har forbeholdt sig Ansvarsfrihed for denne Mangel, findes der at maatte tilkomme Sagsøgeren et Afslag i Købesummen, der passende vil kunne

ansættes til 3000 Kr, hvoraf Sagsøgte vil have at betale Renter som paa-
staaet; hvorhos Sagsøgte vil have at betale Sagens Omkostninger med
500 Kr.

Torsdag den 16 November.

R 539/1921.

Rigsadvokaten

mod

Niels Kresten Holm Jensen (Graae), .

der tiltales for Bedrageri og Overtrædelse af Straffelovens § 263.

Østre Landsrets Dom af 24 November 1921: Niels Kresten
Holm Jensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120
Dage og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd
efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-
anket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige til Skærpelse af
Straffen.

Efter det for Højesteret Oplyste ejede Nehammer kun en
ganske ringe Del af Aktierne i Aktieselskabet Hafnia. Med denne
Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen, forsaavidt den
foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Høje-
steret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat,
vil Dommen være at stadfæste.

Højesteretssagfører Bruun, der af Justitsministeriet har været
bemyndiget til at møde for Højesteret i denne Sag i Rigsadvoka-
tens Sted, vil der være at tillægge et Salær af 400 Kroner, der
bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Niels
Kresten Holm Jensen til Højesteretssagfører
Graae 400 Kroner. Der tillægges Højesterets-
sagfører Bruun i Salær for Højesteret 400 Kro-
ner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, i hvilken Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 8de Afdeling for kriminelle Sager, tiltales Niels Kresten Holm Jensen:

- I for i Tiden efter 6 November 1919 i bedragerisk Hensigt at have til-egnet sig og forbrugt enten et til Tiltalte af Kaptajn Hjalmar Riise (tidligere Sørensen) til Indkøb af Aktier betroet Beløb, stort 29 000 Kr, eller de for dette Beløb indkøbte Aktier, som Tiltalte havde Pligt til at holde i Specialdepot, og som ikke findes i Tiltaltes Konkursbo, og
- II. for i Tiden fra Sommeren 1919 til Tiltaltes den 29 Marts 1920 indtrædende Konkurs ved vovelige Foretagender, der ikke stod i Forhold til Tiltaltes Formueomstændigheder, og ved løvrigt letsindig Adfærd at have paadraget sine Kreditorer betydelige Tab.

Tiltalte er født den 2 Februar 1881 og ikke fundet forhen straffet ved Dom, hvorimod Tiltalte den 22 September 1914 har vedtaget en Bøde af 200 Kr for Bedrageri og en Sag mod Tiltalte for Bedrageri den 9 Juni 1920 er sluttet med Statsadvokatens Samtykke.

ad I. Tiltalte har erkendt at have af Kaptajn Hjalmar Riise (tidligere Sørensen) modtaget til Indkøb af bestemte Aktier Beløbet 29 000 Kr, ligesom han videre har erkendt, at han ikke ved, om der — i hvert Fald for nogle af Aktiernes Vedkommende — nogensinde hos ham eller hos Andre paa hans Vegne har foreligget specielle Aktiebrevne værende de til Kaptajn Riise indkøbte Papirer. Men i det Omfang, hvori de maatte have foreligget, har han, straks efter at de var indkøbt, ladet dem indgaa i sit generelle Depot hos sin Bank- og Veksellererforbindelse, hvorefter de senere er blevet tvangsrealiseret, saaledes at der, efter at han er gaaet konkurs, alene kan ventes Dividende i hans Bo til Dækning af Kaptajn Riises Krav.

Naar Tiltalte har villet gøre gældende, at han har haft den Opfattelse, at de paagældende Papirer var en Margin for Kaptajn Riises fremtidige Spekulationer, og at han har anset sig berettiget til efter de for Veksellerere gældende Regler at lade Papirerne indgaa i sit generelle Kreditordepot, kan der intet Hensyn tages til denne Forklaring, naar henses til, at Aktierne, da Deponeringen fandt Sted, var saa godt som fuldt indbetalt, og det maa herefter i denne Henseende være uden Betydning, at der i en Kaptajn Riises Repræsentant tilsendt Kontokurant vedrørende Mellemværendet af 31 December 1919, mod hvilken der ikke protesteredes, findes saalydende trykte Bestemmelse:

»Samtlige hos mig for Deres Regning beroende Effekter og Værdipapirer hæfter som Sikkerhed for alle Deres Forpligtelser til enhver Tid overfor mig. Jeg er berettiget til at opbevare, respektive belaaene eller udlaaene dem sammen med andre, egne eller fremmede Effekter.«

ad II. Forsaavidt denne Del af Anklagen har Hensyn til, at Tiltalte har paadraget sine Kreditorer betydeligt Tab ved hos sig at lade en Række — ialt 13 — Kunder foretage Spekulationsforretninger enten uden eller dog mod en i Forhold til deres Engagementer ganske utilstrækkelig Marginsindbetaling, findes dette af Tiltalte erkendte Forhold ikke at kunne tilregnes ham som strafbart efter Straffelovens § 263. Endvidere er det

lagt Tiltalte til Last, at han, der uden Kendskab til Veksellererforretning begyndte sin Virksomhed som Veksellerer i Begyndelsen af 1919 ikke blot uden Kapital, men endog under saa daarlige økonomiske Forhold, at han — som han selv har erkendt — var insolvent, i hvert Fald naar man tog Hensyn til blot et minimalt Skattekrav overfor ham, og som ved sin Konkurs den 29 Marts 1920 havde et Underskud stort ca 800 000 Kr, har været Deltager i et ved Overenskomst af 7 Oktober 1919 stiftet Konsortium, der havde til Opgave at foretage en storstilet Spekulation i Gosch Tændstikkefabrikaktier. Blandt Deltagerne i Konsortiet var Direktør Frantz Nehammer, der var administrerende Direktør for Handelsaktieselskabet Hafnia, der var Repræsentant for den svenske Tændstik-Trust, der ejede Aktiemajoriteten i det herværende Aktieselskab Gosch, og ved ny Kontrakt af 9 s M solgte Hafnia undertegnet Nehammer til Konsortiet — undertegnet N H Jensen — 200 000 Kr Gosch-Aktier, hvorhos Hafnia forpligtede sig til bl a at beholde de Gosch-Aktier til Beløb 1 130 500 Kr, som det yderligere var Ejer af, og til efter yderste Evne at forhindre enhver Transaktion i Gosch-Aktier, der kunde være til Skade for Konsortiets Interesser. Det lykkedes Konsortiet at skaffe sig fuldstændigt Herredømme over Papiret, men alligevel mislykkedes Spekulationen dels som Følge af Indgriben fra Hafnias Bestyrelse, bag hvis Ryg Nehammer havde handlet, dels ved Indgriben fra Kursnoteringsudvalget, efter at der til dette var fremkommet Beskyldninger mod Tiltalte, gaaende ud paa, at han havde lokket en Baisse ind i Papiret ved at sætte Rygter i Omløb om, at der efter Oplysninger, han sad inde med, snart vilde komme en større Post Gosch-Aktier frem paa Markedet.

Selv om Tiltalte maatte have haft nogen Grund til at tro, at Nehammer vilde kunne forhindre, at Konsortiets Planer og Interesser krydsedes ved Indgriben fra Aktieselskabet Hafnia, naar henses til, at Nehammer foruden at være tegningsberettiget Direktør tillige ejede næsten $\frac{2}{3}$ Del af Selskabets Aktiekapital, maatte dog den Omstændighed, at Sagen skulde hemmeligholdes for Bestyrelsens Formand, hvilket Tiltalte har erkendt at have været vidende om, i Forbindelse med Indholdet af de to Kontrakter, der var oprettet foruden af Tiltalte af Selskabets Direktør, dets Prokurist og dets Sekretær, imellem hvem Udbyttet af Spekulationen, efter at der var udbetalt 20 pCt til Hafnia, skulde fordeles, have gjort ham betænkelig paa dette Punkt, saaledes at han har maattet indse, at Spekulationen var et saare voveligt Foretagende, der, hvis det gik galt, vilde paaføre ham, eller da han selv intet ejede, hans Kreditorer betydelige Tab, som det ogsaa har vist sig at gøre. Tiltalte, overfor hvem der af Boets Kreditorer er fremsat Begæring om Straf, findes derfor ved dette Forhold at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 263.

Tiltalte vil herefter være at anse efter Straffelovens § 253, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 og efter Straffelovens § 263 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Tiltalte har selv sørget for sit Forsvar.

Fredag den 17 November.

R 285/1922.

Rigsadvokaten
mod

Ingvard Ildskov Ottosen (Aagesen),

der tiltales for uagtsomt Manddrab, subsidiært for Overtrædelse af § 40 i Lov Nr 72 af 14 April 1905.

Østre Landsrets Dom af 7 Juli 1922: Tiltalte Betty Emilie Vilhelmine Ottosen, f Larsen, bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. For hendes Vedkommende udredes Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for hende beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Schrøder, 80 Kr, af det Offentlige. Tiltalte Ingvard Ildskov Ottosen bør straffes med simpelt Fængsel i 2 Maaneder og betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Kaae, 80 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte Ingvard Ottosen, dels af det Offentlige for denne Tiltaltes Vedkommende.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse til-vejebragte Oplysninger findes det betænkeligt at anse det bevist, at Tiltalte Ingvard Ottosen har forvoldt Barnets Død. Herefter og da der heller ikke er Grundlag for at paalægge Tiltalte An-svar efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 40, vil han være at fri-finde, hvorhos Sagens Omkostninger for hans Vedkommende bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Ingvard Ildskov Ottosen bør for det Offent-likes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Om-kostninger for hans Vedkommende, derunder det ved Landsrettens Dom bestemte Salær til Overretssagfører Kaae samt i Salær for Høje-steret til Højesteretssagfører Aagesen 100 Kroner, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, hvori Forundersøgelsen har været fore-taget ved Københavns Byrets 3. Afdeling for Straffesager, tiltales Betty Emilie Vilhelmine Ottosen, f Larsen, født den 1 Juni 1900, og Ingvard Ildskov Ottosen, født den 13 Februar 1896, for Natten mellem den 10 og

11 Februar d A i den af dem beboede Lejlighed i Dannebrogsgade 45 ved Uagtsomhed at have foraarsaget det af Tiltalte Betty Ottosen den 30 December 1921 fødte Drengébarns Død, dels ved at have tildækket det paa uforsvarlig Vis, dels ved ikke at have ført tilstrækkeligt Tilsyn med det den paagældende Nat og Morgen, subsidiært efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 40 for ved den paagældende Lejlighed at have gjort sig skyldig i grov Vanrøgt af det nævnte Barn.

Begge de Tiltalte har nægtet sig skyldige i det dem paasigtede Forhold.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at Tiltalte Betty Ottosen i Juli 1921 havde meddelt Tiltalte Ingvard Ottosen, til hvem hun tidligere havde staaet i kønsligt Forhold, der dog var blevet afbrudt i Januar 1921, at hun var frugtsommelig ved ham, indgik de Tiltalte Ægteskab i August s A. Da Fødslen trak ud saalænge, at det var udelukket, at Ingvard Ottosen kunde være Fader til Barnet, indrømmede Betty overfor ham, at hun i Foraaret 1921 havde staaet i Forhold til en anden Mand, som maatte være Fader til Barnet. Ingvard Ottosen blev harmfuld over Hustruens Meddelelse, men fortsatte dog Samlivet med hende. Barnet, som fødtes den 30 December 1921, var uroligt om Natten og skreg eller græd meget, hvilket generede Tiltaltes Logisvært og dennes Hustru, der i den Anledning nogle Gange om Natten bankede paa Væggen ind til de Tiltaltes Værelse. Tiltalte Ingvard Ottosen, der — navnlig fordi det gav Forstyrrelse for Naboerne — var ked af, at Barnet var saa uroligt, lagde i Tiden indtil den 10 Februar nogle Gange, naar Barnet skreg, for at dæmpe Lyden af Barnets Skrig, en Divanpude over den Tremmeseng, hvori Barnet laa, saaledes at Puden støttedes af den under Tæppet liggende Dyne samt af Sengens Sidestykker, hvorved det blev undgaaet, at Puden berørte Barnets Ansigt. Tiltalte Fru Ottosen bebrejdede sin Mand dette og sagde, at det endte med, at han kvalte Barnet, men Tiltalte Ottosen svarede hertil, at Barnet godt kunde faa Luft gennem Tremmerne.

Den 11 Februar om Formiddagen Kl ca 10 fandt Tiltalte Fru Ottosens Moder, der boede i samme Ejendom som de Tiltalte, og hvem Fru Ottosen havde tilkaldt, Barnet liggende dødt i Sengen. Liget blev derefter samme Dag ca Kl 3 synet af en Læge.

Med Hensyn til det i Tiden fra den foregaaende Aften Passerede har Tiltalte Fru Ottosen forklaret Følgende:

Hendes Mand gik i Seng ca Kl 11 og hun selv ca ½ Time senere efter at have gjort Barnet i Stand og givet det Mælk. Hun sov derefter til Kl ca 2, da hun vaagnede ved, at Barnet græd; hun stod derefter op, varmede Mælk og gav Barnet dette. Barnet blev liggende i Sengen, der stod ved Siden af Ægtefællernes Seng, og vilde ikke straks tage Mælken, men drak dog lidt. Efter at have lagt Barnet tilrette saaledes, at Dynen laa skraat fra Skulderen og op over Nakken, gik hun atter i Seng Kl ca 3 og slukkede Lampen; hendes Mand vaagnede først nu. Barnet, der var blevet ved med at græde, medens hun gav det Mad, græd stadig, da hun gik i Seng. Ottosen rejste sig nu lidt op i Sengen, bøjede sig over hende, der laa nærmest ved Barnets Seng, og vilde dække Barnet

til, men hun sagde, at hun havde gjort det. Hun havde imidlertid ikke dækket Barnet til saaledes, som hendes Mand forstod det — nemlig med Divanpuden, for at Naboerne ikke skulde høre Barnets Graad — men havde blot pakket det ind, saaledes at det havde Ansigtet frit; paa Hovedpuden lige over Barnets Isse laa en Narresut saaledes, at den ikke kunde falde ned. Hendes Mand lagde sig straks ned, og hun tror, at han faldt i Søvn med det samme. Barnet var holdt op at græde, da hun faldt i Søvn, og hun hørte derefter ikke noget til det. Hun vaagnede først Kl ca 7¹/₄, hvorefter hun og hendes Mand stod op; kort efter saae hun, at Barnet var dækket til med Divanpuden over Ansigtet. Barnet laa paa højre Side med Ansigtet vendt mod de Tiltaltes Seng. Dynebetrækket var paa den Side af Sengen, der vendte hen mod Ægtefællernes Seng, stoppet helt hen over Barnets Hoved og fast hen under Hovedpuden, medens Nakken var fri; Uldtæppet var lagt næsten helt op til Hovedgærdets Endestykke, saaledes at det faldt ned over begge Sider af Sengen, hvorved Sengens Sidetremmer tildækkedes; ovenpaa Uldtæppet var Puden lagt. Tiltalte, som saae, at der var foretaget noget ved selve Dynen, efter at hun om Natten havde lagt den tilrette, sagde til sin Mand: »Gud, hvor har du dækket ham til,« men hendes Mand svarede intet hertil. Hun følte derefter paa Barnets Kind, der vendte opad, og da den var varm, troede hun, at Barnet sov; hun trak Tæppet og Dynen ned, som det plejer at ligge, og tror, at hun lagde Divanpuden ned ved Fodenden af Sengen. Efter at hendes Mand var gaaet paa Arbejde, gik hun i Seng; hun plejede ellers at give Barnet Mad om Morgenen, naar Manden var gaaet, men hun undlod det denne Morgen, da hun troede, at Barnet sov. Hun sov til Kl ca 9¹/₂, hvorefter hun stod op og klædte sig paa. Hun saae da ikke til Barnet, men troede, at det stadig sov, da det var saa stille; det var først, da hun Kl ca 10 efter at have besøgt sin Moder kom tilbage til Værelset, at hun saae til Barnet, som laa i samme Stilling som om Morgenen. Hun følte ikke paa Barnet, men da hun saae, at der var Fraade om dets Mund, tilkaldte hun Moderen. Inden der sendtes Bud efter Lægen, fandt Tiltalte Fru Ottosen Narresutten liggende ved Barnets ene Haand.

Tiltalte Ingvard Ottosen har under Sagen afgivet vekslende Forklaringer.

Hans oprindelige Forklaring gik ud paa, at han den paagældende Nat vaagnede efter at have sovet nogen Tid og da fandt sin Hustru, som laa i Sengen ved Siden af ham, ifærd med at give Barnet Mælk; hun sagde, at Klokken var mellem 2 og 3. Da Barnet stadig græd, sagde Tiltalte til Hustruen, at hun skulde dække Barnet til, for de kunde ikke være det Hyleri om Natten bekendt; han mente derved, at hun skulde lægge Divanpuden over Barnets Hoved. Hustruen lagde imidlertid ikke Puden over, hvorfor Tiltalte rejste sig op i Sengen, rakte Armen over Hustruen, tog Divanpuden, der laa ved Fodenden af Barnets Seng, og lagde den over Tæppet paa den af ham, som nævnt, tidligere nogle Gange anvendte Maade. Han trak ikke Dynen op over Barnets Hoved og rørte hverken Dynen eller Tæppet, ligesom han ved denne Lejlighed ikke saae til Barnet. Barnet græd dog stadig, men noget dæmpet. Til-

talte faldt derefter i Søvn og sov til Kl ca 7, da først Hustruen og derefter Tiltalte stod op. Da Tiltalte havde spist, gik han paa Arbejde, og der blev, saavidt han husker, ikke talt om Barnet eller om, at han havde dækket det til.

Tiltalte har senere forklaret, at det staar for ham som temmelig sikkert, at han, da han lagde Pudden over Barnets Hoved, gav Barnet noget Mælk at drikke, og at han, hvis dette er rigtigt, maa have rørt saavel ved Dynen som ved Tæppet, der laa over Barnet. Han mener ogsaa at mindes, at Hustruen i denne Anledning sagde noget om, hvilket Mas han gjorde, og at han da til Hustruen udtalte: »Nu har Barnet i hvert Fald Suttet i Munden.« Tiltalte har intet nærmere kunnet sige om, hvorledes han har dækket Barnet til om Natten med Dynen og Tæppet, men han er tilbøjelig til at tro, at han dækkede det til paa sædvanlig Maade. Saaledes som Barnet efter Tiltaltes Hustrus Forklaring fandtes tildækket, har Tiltalte i alt Fald ikke tildækket det. Han har aldrig rørt ved Barnets Dyne og Tæppe om Natten, medmindre han samtidig har givet Barnet Mælk, men i alt Fald ordnede han, efter at Barnet havde faaet Mælk, baade Tæppet og Dynen og lagde da altid en Snip af Dynebetrækket hen over Barnets Arme, men aldrig saaledes, at det laa hen over Barnets Ansigt. Tiltalte har tilføjet, at, efter hans Skøn, gik der kun nogle faa Minutter, efter at hans Hustru havde lagt sig, før han lagde Pudden over Barnets Hoved, og i hvert Fald sov han ikke i Mellemtiden.

For Landsretten har Tiltalte forklaret, at han ikke har givet Barnet Mælk den paagældende Nat og heller ikke har rørt ved Suttet, som han ikke har lagt Mærke til; han vil heller ikke have rørt ved Dynen eller Tæppet. Naar han tidligere har forklaret anderledes, var det for at søge at afvende Mistanken fra Hustruen.

Den foretagne Obduktionsforretning konkluderer derhen, at Dødsarsagen ikke er oplyst ved Obduktionen, men at denne ikke taler imod, at der kan foreligge Kvælning under en Pude.

Retslægeraadet har i en Skrivelse af 3 Maj d A til vedkommende Statsadvokat udtalt Følgende:

»Der er ved Obduktionen paavist visse Træk (punktformede Blødninger paa Brystorganernes Overflade, flydende Blod) som hyppigt findes ved Kvælning, navnlig hos Børn, men som ogsaa kan træffes ved andre sygelige Tilstande. Der er altsaa ud fra Obduktionsfundet kun forsaavidt Anledning til at tænke paa Muligheden af Kvælning som Dødsarsag, som Obduktionsfundet kan bringes i Samklang hermed, og anden Dødsarsag ikke er paavist.

En Tildækning af et Barn med Tæppe og Pude, eller med Tæppet alene, som i Akterne omtalt, maa altid betegnes som en uheldig Fremgangsmaade, men vil dog ikke i Almindelighed, medmindre særlige Omstændigheder kommer til, kunne medføre Barnets Død ved Kvælning, idet man maa regne med Muligheden af Lufttilførsel gennem Tremmeværket i Sengens Sider. Foretages yderligere den beskrevne Nedstopning af Dynevaaret, vil dette i høj Grad medføre Fare for Barnets Død ved Kvælning.

Selv om det ikke ganske er udelukket, at Barnet kan være død af en Aarsag, som ikke har kunnet paavises ved Obduktionen, ligger det dog nærmere at antage, at Døden skyldes Kvælning paa Grund af den skete Tildækning.«

Raadet har endvidere i Skrivelsen givet en benægtende Besvarelse af et fremsat Spørgsmaal om, hvorvidt Anbringelse af en Pude over et spædt Barns Hoved, som omhandlet under Sagen, er i Stand til at medføre Barnets Død, selv om det ikke iøvrigt var tildækket paa nogen usædvanlig Maade.

Efter alt saaledes Foreliggende maa der gaas ud fra, at Barnets Død skyldes Kvælning paa Grund af den skete Tildækning.

Selv om det nu maa antages, at Tiltalte Ingvard Ottosen ikke har rørt Dynen eller Tæppet, findes han ved at have anbragt Puden over Barnet — hvilket i Forbindelse med den Maade, hvorpaa Barnet iøvrigt var tildækket, som nævnt, maa antages at have medført Barnets Død — uden at forvise sig om, at der tilførtes Barnet tilstrækkelig Luft, at have udvist en saadan Uforsigtighed, at Handlingen vil være at tilregne ham som strafbar efter Straffelovens § 198, og han vil derfor i Medfør af nævnte Lovbestemmelse være at anse efter Omstændighederne med simpelt Fængsel i 2 Maaneder.

Hvad Tiltalte Betty Ottosen angaar, findes det mod hendes Benægtelse ikke bevist, hverken at hun med Hensyn til Tildækningen har udvist noget Forhold, der, isoleret betragtet, kunde medføre Barnets Død, eller, at det er med hendes Vidende og Vilje, at Tiltalte Ottosen foretog den uforsvarlige Tildækning. Som Følge heraf, og da det ej heller findes godtgjort, at hendes Tilsyn med Barnet den paagældende Nat har været mangelfuldt, samt da der maa gaas ud fra, at hendes om Morgen den 11 Februar i saa Henseende udviste ligegyldige Adfærd har været uden Betydning med Hensyn til Bevarelsen af Barnets Liv, idet Barnet efter det Oplyste maa antages da at have været dødt, vil Tiltalte Betty Ottosen hverken kunne anses efter den oftnævnte Straffelovbestemmelse eller efter Lov Nr 72 af 14 April 1905 § 40, og hun vil derfor i det Hele være at frifinde.

Mandag den 20 November.

R 151/1921. Firmaet **The Cudahy Packing Co**, Chicago (Steglich-Petersen)

m o d

Firmaet **Niels Jensen** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningspligt overfor Indstævnte i Anledning af Misligholdelse af en Handel om et Parti amerikansk Flæsk.

Sø- og Handelsrettens Dom af 2 Marts 1921: Sagsøgte, Firmaet Niels Jensen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, The Cudahy Packing

Co, i dene Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, The Cudahy Packing Co, Chicago, til Indstævnte, Firmaet Niels Jensen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 Oktober 1919 købte Sagsøgte, Firmaet Niels Jensen, af Sagsøgerne, The Cudahy Packing Co, ved deres herværende Repræsentant, Grosserer Vilhelm Elwarth, 150 tubs Cudahy pure lard pr Januar Afskibning til Dollars 28,90 pr 100 lbs cif København, Betaling netto konstant imod Afladedokumenter. Cudahy Packing Co afsendte paa kombineret Jærnbane- og Skibskonossement Partiet den 16 Januar 1920 fra deres Slagteri i Omaha til Viderebefordring med Scandinavian American Lines S/S »Arkansas«, som planmæssigt skulde forlade Philadelphia den 27 Januar 1920.

Varen blev imidlertid først indladet i S/S »Arkansas« i Februar Maaned 1920. Den 25 s M forlod Skibet, der var forsinket bl a paa Grund af ugunstige Arbejdsforhold, Amerika.

I Skrivelse af 19 Februar 1920 meddelte Sagsøgte Sagsøgernes Repræsentant, at han annullerede Partiet, da han havde erfaret, at Varen endnu ikke var afgaaet.

Sagsøgerne bestred Sagsøgtets Ret til at annullere, men da Tratte for Købesummen tilligemed kombineret Jærnbane- og Skibskonossement samt Assurancepolice præsenteredes Sagsøgte den 21 Februar 1920, nægtede Sagsøgte at indløse Dokumenterne.

Den 11 Marts 1920 lod Sagsøgerne Partiet bortsælge ved autoriseret Mægler, og under nærværende Sag har Sagsøgerne paastaaet Sagsøgte dømt til for Misligholdelse af Handlen at betale Erstatning Kr 2760,56 med Renter 6 pCt p a fra 11 Marts 1920, til Betaling sker.

Erstatningen opgør Sagsøgerne paa følgende Maade:

Købesummen Dollars 2360,40 udgør efter Kursen den 21	
Februar 1920, da Tratte blev præsenteret, 6,73 =	Kr 15 885,56
Partiet solgtes for	» 13 125,00
	<hr/>
	Kr 2 760,56

Til Støtte for Paastanden har Sagsøgerne gjort gældende, at det for Handlen opstillede Vilkaar »Januar Afskibning« er opfyldt ved, at Partiet den 16 Januar i Omaha er indladet i Banevogn pr kombineret Jærnbane- og Skibskonossement, idet Sagsøgerne, efter at Partiet paa den anførte Maade var afsendt pr Bane, ikke kunde have nogen Indflydelse paa, hvornaar det blev bragt ombord i Skib, og Sagsøgte maatte være klar over, at Sælgeren, hvis Plads angaves at være Chicago, ikke garanterede Afskibning i Søhavn inden den angivne Frist. Sagsøgerne har til Bestyrkelse af Rigtigheden af deres anførte Anbringende om Forstaaelsen af Udtrykket »Afskibning« henvist til, at det i Sagsøgernes Faktura af 16 Januar 1920 er anført, at Partiet er »shipped on 16 1 1920.«

Yderligere har Sagsøgerne anført, at Varen var solgt Cif af en Sælger, der angav sig at være i Chicago, hvorfor Risikoen maatte gaa over paa Køberen, før Indladning i Skib fandt Sted.

Sagsøgte, der har paastaaet sig frifundet, har gjort gældende, at han har været berettiget til at annullere, da det var oplyst, at Afskibning, der maa forstaaes som Afskibning fra amerikansk Havn, ikke var sket i Januar.

Subsidiært har Sagsøgte paastaaet sig frifundet mod Betaling af Kr 453,40, idet Dollarkursen den 18 Marts 1920, da Partiet ankom hertil, 5,75, maatte lægges til Grund ved Erstatningsberegningen, hvis der tilkom Sagsøgerne Erstatning.

Det er oplyst, at Sagsøgernes herværende Repræsentant har forespurgt Grosserer-Societetets Komité, om Sælgeren har præsteret »Januar Afskibning« ved at afskibe det omhandlede Parti Fedt fra Slagteriet paa gennemgaaende kombineret Jærnbane- og Dampskibskonossement dateret 20 Januar, men at Komitéen i sit Responsum af 17 Maj 1920 har udtalt, at det fremsatte Spørgsmaal ikke kunde besvares efter Kutyme.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan gives Sagsøgerne Medhold i, at den Omstændighed, at Risikoen ved en Cif-Handel for Køberen tager sin Begyndelse før Indladning i Skib, skulde medføre, at den aftalte Frist med Hensyn til Indladning i Skib skulde være uden Betydning.

Dæ det ikke er oplyst, at der efter Sædvane i den paagældende Branche hersker en særlig Forstaaelse af Udtrykket »Afskibning«, findes dette Udtryk at maatte forstaaes overensstemmende med sædvanlig Sprogbrug som Indladning i Skib, jfr Købelovens § 69, og da Afskibning heretter ikke findes at være sket i rette Tid, findes Sagsøgte ikke ved sit Forhold at have paadraget sig noget Erstatningsansvar overfor Sagsøgerne, hvorfor han vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves.

Tirsdag den 21 November.

R 139/1922. **Carl Hygum** (Holten-Bechtolsheim)
mod

De forenede jyske Produktforretninger, Aktieselskab (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har været berettiget til uden Varsel at afskedige Appellanten.

Vestre Landsrets Dom af 10 Februar 1922: De Sagsøgte, De forenede jyske Produktforretninger, Aktieselskab, bør til Sagsøgerne, Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger som Mandatarius for Carl Hygum, betale 213 Kr 75 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 28 Januar 1921 indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten tilbagekaldt den Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger meddelte Mandatarfuldmagt og har indanket Sagen for Højesteret i eget Navn.

Efter Alt, hvad der foreligger, kan det ikke antages, at Appellanten har været engageret som lønnet Forretningsfører for det indstævnte Selskab, men der maa ved Sagens Afgørelse gaas ud fra, at det, som hævdet af Selskabet, har været Parternes Tanke at stifte et Interessentskab, og da det efter Proceduren maa anses som uomtvistet, at Appellanten i saa Fald intet Krav har paa Selskabet, vil Dommen — om hvis Forandring til Selskabets Fordeel der, som Sagen foreligger for Højesteret, ikke er Spørgsmaal — være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Idet Sagsøgerne, Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger i København som Mandatarius for Carl Hygum i Aarhus, har anbragt, at Hygum fra 1 September 1920 har været engageret af de Sagsøgte, De forenede jyske Produktforretninger, Aktieselskab i Aarhus, til efter en Prøvetid af 8 Dage som Forretningsfører at

lede en Speditions- og Pakhusafdeling som Underafdeling af det sagsøgte Aktieselskab under Firmanavn Carl Hygum & Co for en maanedlig Gage af 500 Kr samt Andel i Forretningens Nettooverskud med 25 pCt, og at nævnte Hygum uberettiget og uden Varsel er blevet afskediget af det sagsøgte Aktieselskab den 22 Oktober s A, har Sagsøgerne under denne Sag paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale dem den Hygum tilkommende Restløn for Oktober Maaned 1920, 400 Kr, samt Løn for Tiden til lovlig Opsigelse kunde være sket, eller for 3 Maaneder à 500 Kr, tilsammen 1900 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 28 Januar 1921, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte i første Række gjort gældende, at Hygum ikke har været engageret af dem, men at der mellem dem og ham var blevet oprettet et Interessentskab om den paagældende Speditionsforretning, saaledes at Hygum skulde være interesseret i Overskudet med $\frac{1}{3}$ og de Sagsøgte med $\frac{2}{3}$, hvorhos Hygum skulde være berettiget til hver Maaned at erholde 500 Kr udbetalt som Forskud; endvidere var det efter de Sagsøgtes videre Fremstilling en Aftale, at man først skulde prøve Forretningen en Maaned, saaledes at de Sagsøgte har været berettiget til, da endelig Kontrakt ikke blev oprettet, uden Varsel at ophæve Interessentskabet som sket den 22 Oktober 1920. Efter det i Sagen Oplyste findes det imidlertid at maatte statueres, at der ikke har været oprettet et Interessentskab, men at Hygum har været engageret af de Sagsøgte som Forretningsfører for dem, og at dette er sket paa de af Sagsøgerne angivne Lønvilkaar.

De Sagsøgte har dernæst anført, at Hygum tidligere en hel Dag er udeblevet af deres Tjeneste, og at de, efter at dette var blevet paatalt, har været berettiget til at bortvise Hygum, da han atter udeblev i 2 Dage, i hvilken Tid han havde været fraværende af Forretningen uvedkommende Grunde. Naar imidlertid henses til, at Hygums Stilling efter det Oplyste har været ret selvstændig, findes de Sagsøgte ikke paa Grund af hans Udeblivelse i anførte Tidsrum at have haft Føje til uden Varsel at bortvise ham den 22 Oktober 1920, hvorved bemærkes, at de Sagsøgte overfor Sagsøgernes under Sagen bestyrkede Anbringende om, at Hygum en Del af det nævnte Tidsrum havde ført Forhandlinger i de Sagsøgtes Interesse, ikke har oplyst noget til Støtte for deres modstaaende Anbringende. Idet Bortvisningen herefter har været uberettiget, findes de Sagsøgte at være erstatningspligtige.

Hvad endelig angaar Erstatningens Størrelse, har de Sagsøgte gjort gældende, at der i det indsøgte Beløb maa fradrages 1686 Kr 25 Øre, som Hygum har indtjent i Tiden efter Afskedigelsen, men før 1 Februar 1921, og da Sagsøgerne intet har godtgjort til Bestyrkelse af, at dette Beløb vel er Hygums Bruttofortjeneste i det angivne Tidsrum, men at hans Nettofortjeneste kun har udgjort 650 Kr, findes de Sagsøgte overensstemmende med en af dem nedlagt subsidiær Paastand at maatte tilpligtes at betale Sagsøgerne Differencen mellem det indsøgte Beløb og den indvundne Fortjeneste eller 213 Kr 75 Øre tilligemed Renter heraf som paastaet.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at betale Sagsøgerne med et Beløb, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 100 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

R 171/1922. **Frederiksberg Kommunalbestyrelse** (David)

m o d

Belysningsarbejder F Nielsen (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at oppebære Sygeløn.

Østre Landsrets Dom af 6 Marts 1922: Sagsøgeren, Belysningsarbejder F Nielsen, bør være berettiget til at faa udbetalt Løn i Sygeperioden den 30 til 31 August 1921. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, 350 Kr til Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Proceduren er der Enighed om, at den i Dommen nævnte nye Vedtægt skal anses som stadfæstet den 1 April 1920. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, til Indstævnte, Belysningsarbejder F Nielsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter § 2 i en af Indenrigsministeriet den 8 Oktober 1915 stadfæstet Vedtægt for Frederiksberg Kommune om Udbetaling af Løn i Sygdomstilfælde tilkommer saadan Ret alle Lønarbejdere, »der som Hovederhverv har Beskæftigelse i Kommunens Tjeneste, naar der er forløbet 1 Aar efter deres Ansættelse, og de i det sidste Aar har faaet udbetalt Løn for mindst 250 Dage.« Ved en senere vedtaget Vedtægt, der er traadt i Kraft den 1 April 1920, ændredes denne Bestemmelse (ved § 95) derhen, at Sygelønsret i det Væsenlige kun tilkommer fastansatte Tjenestemænd; dog hedder det i denne Vedtægts § 106: »Ikke fastansatte, budgetmæssigt lønnede Personer, der er i Kommunens Tjeneste ved denne Vedtægts Stadfæstelse, og som efter de hidtil gældende Regler har Adgang til at faa udbetalt Løn under Sygdom, bevarer denne Adgang uanset Bestemmelsen i § 95.«

Under Anbringende af at have været ansat i Kommunens Tjeneste i følgende Perioder: fra 1 November 1918 til 3 April 1919, fra 28 August 1919 til 10 Februar 1920, fra 20 Maj 1920 til 23 Marts 1921, fra 2 Juni 1921 til 15 November 1921 og derved have erhvervet Ret til Udbetaling af Løn under Sygdom, men at Kommunen har nægtet at udbetale ham Løn for Dagene den 30 og den 31 August 1921, paa hvilke han ifølge Lægeattest var uarbejdsdygtig, har Sagsøgeren, Belysningsarbejder F Nielsen, under nærværende Sag paastaet Sagsøgte, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, tilpligtet at anerkende denne Ret.

Sagsøgte procederer til Frifindelse.

Sagsøgeren gør til Støtte for sin Paastand navnlig gældende, at han ved den ovennævnte Sygeperiodes Indtræden opfyldte begge de i den ældre Vedtægts § 2 foreskrevne Betingelser for at have Ret til Udbetaling af Løn i Sygdomstilfælde, og at han, hvis første Ansættelse i Kommunens Tjeneste ligger før den nye Vedtægts Ikrafttræden, derfor i Medfør af dennes § 106 er berettiget til Sygeløn. Fra Sagsøgtes Side anbringes det derimod, at den nye Vedtægts § 106 alene tilsikrer de budgetlønnede Personer, der ved Vedtægtens Ikrafttræden opfyldte begge de i den ældre Vedtægts § 2 stillede Betingelser og derfor paa dette Tidspunkt havde erhvervet Ret til Udbetaling af Sygeløn, den saaledes erhvervede Ret, og at Sagsøgeren derfor ikke har Ret til Sygeløn.

Foreløbig bemærkes, at det efter Parternes Procedure ikke vil kunne tillægges Betydning, at Sagsøgeren ved den nye Vedtægts Ikrafttræden den 1 April 1920 ikke arbejdede som Lønarbejder under Frederiksberg Kommune, og at Sagsøgeren fyldestgjorde den første i den ældre Vedtægts § 2 foreskrevne Betingelse om Forløb af 1 Aar efter hans Ansættelse, hvad enten man betragter Tidspunktet for den nye Vedtægts Ikrafttræden eller Tidspunktet for Sygeperiodens Indtræden som afgørende.

Da der nu maa gives Sagsøgeren Medhold i, at det ifølge Indholdet af den nye Vedtægts § 106 iøvrigt er afgørende for Sagsøgerens Ret til Sygeløn, om han ved den paagældende Sygeperiodes Indtræden opfylder den anden i den ældre Vedtægts § 2 stillede Betingelse, [at han] i det sidste Aar har faaet udbetalt Løn for mindst 250

Dage, og da det er ubestridt, at han forsaavidt opfylder Betingelsen, vil der være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgte efter Omstændighederne have at godtgøre Sagsøgeren med 350 Kr.

Onsdag den 22 November.

R 521/1921. Grosserer **H Oemig** (Ulf Hansen)
m o d

Interstate Trading Company, Aktieselskab (Bruum),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt de Indstævnte har misligholdt en Overenskomst om Realisation af et Parti Varer for Appellanten.

Sø- og Handelsrettens Dom af 29 November 1921: Sagsøgte, Grosserer H Oemig, bør til Sagsøgerne, Interstate Trading Company, A/S, betale de forlangte 21 000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 1 Oktober 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har det indstævnte Selskab nedsat det Beløb, som det paastaar sig tilkendt, fra 21 000 Kroner til 20 279 Kroner 35 Øre. Selskabet har nemlig ladet et Automobil, som Appellanten havde givet Selskabet i Haandpant, bortsælge ved Auktion den 30 December 1921, og ifølge en den 5 Januar 1922 dateret Opgørelse fra vedkommende Auktionsforretning er der ved Auktionen indvundet et Nettoprovenu af 720 Kroner 65 Øre.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, maa det billiges, at Appellanten er kendt pligtig at tilsvare Selskabet det i Dommen nævnte Beløb. I dette vil der dog overensstemmende med Selskabets Paastand være at fradrage det ovennævnte Beløb af 720 Kroner 65 Øre, og Appellanten vil

Færdig fra Trykkeriet den 13 December 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 25.

Onsdag den 22 November.

herefter være at dømme til at betale Selskabet 20 279 Kroner 35 Øre med Renter som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Selskabet med 1000 Kroner.

Da Appellanten uden rimelig Grund har indbragt Sagen for Højesteret, vil han være at anse med en Bøde til Statskassen af 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer H Oemig, bør til Indstævnte, Trading Company, Aktieselskab, betale 20 279 Kroner 35 Øre med Renter 5 pCt aarlig af 21 000 Kroner fra den 1 Oktober 1921 til den 5 Januar 1922 og af 20 279 Kroner 35 Øre fra den 5 Januar 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 1000 Kroner. Til Statskassen bøder Appellanten 200 Kroner.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afslgelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Maj Maaned 1920 paatog Sagsøgerne sig at financiere Sagsøgte ved dennes Køb af et Parti Skinker. Det lykkedes ikke Sagsøgte at afhænde Partiet indenfor en rimelig Tid, og under 27 Oktober 1920 oprettedes en Overenskomst mellem Parterne, ifølge hvilken Sagsøgte bemyndigede Sagsøgerne til paa den efter Sagsøgernes Skøn bedste Maade og til bedst mulig Pris at realisere det Vareparti, som var i Behold. Sagsøgerne forsøgte først — under 12 November 1920 — Salg til A/S Gyldenhøjs Konserverfabrik, men dette Firma opfyldte ikke sine

Forpligtelser, og Partiet blev derefter i December 1920 solgt af autoriseret Mægler med Tab.

Under nærværende Sag har Interstate Trading Company, A/S paa-
staaet Grosserer H Oemig dømt til at betale Tabet med et Beløb, der
under Sagen er nedsat til 21 000 Kr foruden Renter og Omkostninger.

Sagsøgte har paa-
staaet sig frifundet, idet han gør gældende, at
Sagsøgerne har handlet uforsvarligt ved at søge Varerne solgt til A/S
Gyldenhøjs Konservesfabrik, og at dette Salg derfor maa betragtes som
sket for Sagsøgernes egen Regning.

Da der ikke i den trufne Overenskomst findes Hjemmel for, hvad
Sagsøgte saaledes gør gældende, og da der ikke er ført Bevis for, at
Sagsøgerne i nogen Retning har gjort sig skyldig i Uforsigtighed eller i
andet Forhold, der kunde bevirke, at de ikke havde Krav paa at faa
deres Tab erstattet hos Sagsøgte, vil denne være at dømme efter deres
Paastand, saaledes at Renterne bestemmes til 5 pCt p a fra den 1 Ok-
tober 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger bestemmes til
500 Kr.

R 442/1921. **Finansministeriet** (den kst Kammeradvokat)

mod

Fhv Baadsmand i Matros- og Søminekorpset **F A Rasmussen**
(Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pensionsret.

Østre Landsrets Dom af 27 September 1921: Sagsøgeren,
fhv Baadsmand i Matros- og Søminekorpset F A Rasmussen, maa
anses berettiget til Pension fra den 1 December 1919 at regne i Over-
ensstemmelse med Reglerne i §§ 54 og 55 i Lov Nr 489 af 12 Sep-
tember 1919. De Sagsøgte, Finansministeriet, bør til Sagsøgeren be-
tale 405 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 6 August 1921, til
Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret er det uomtvistet, at den i Dommen omtalte
Bestemmelse i § 40 i Lov Nr 215 af 30 September 1909 maa for-
staaes som i Dommen antaget. Efter de foreliggende, til Dels
efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der
imidlertid gaas ud fra, at det har været efter Indstævntes Ønske
og i Forstaaelse med ham, at han er blevet afskediget saaledes

som sket fra den 15 August 1919 at regne. Herefter vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Finansministeriet, bør for Tiltale af Indstævnte, fhv Baadsmand i Matros- og Søminekorpset F A Rasmussen, i denne Sag fri at være. Til det Offentlige betaler Indstævnte de Afgifter, som skulde erlægges, saafremt Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været afgiftsfri, og i Salær til den kst Kammeradvokat for begge Retter 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 1 Maj 1919 indberettede Direktøren for Marinehospitalet til Matros- og Søminekorpset, at Baadsmand F A Rasmussen, der havde været Underofficer i Marinen fra September 1906, og som den 22 Marts 1919 var blevet indlagt paa Marinehospitalet til Behandling for Neurasteni, formentlig var uskikket til fortsat Krigstjeneste, hvorfor han foresloges fremstillet for en Kassationskommission.

Under 3 s M rettede Orlogsværftet en Forespørgsel til Direktøren for Marinehospitalet, om den ønskede Kassation maatte anses for absolut nødvendig, og om Baadsmanden selv ønskede at blive kasseret.

I den Anledning afgav den fungerende Overlæge ved Marinehospitalets medicinske Afdeling en Erklæring, hvori det udtales, »at Baadsmand Nr 90 Frederik August Rasmussen, lider af Neurasteni og tillige frembyder Symptomer paa en lettere kronisk Hjertesygdom.

Skønt Afdelingen ikke finder en Kassation af den Paagældende saa absolut nødvendig for Tiden, at den vilde tage Initiativet dertil, har man paa den anden Side ikke ment sig berettiget til at ignorere Baadsmandens daglig fremsatte Ønske om at blive fremstillet for Kassationskommissionen til Bedømmelse.«

I Henhold til denne Udtalelse blev Rasmussen efter Orlogsværftets Anmodning den 14 Maj s A fremstillet for Søværnets Kassationskommission, der erklærede ham — som lidende af kronisk Nervesygdom og kronisk Sygdom i Hjertet — for stedse uskikket til al Krigstjeneste.

Den 15 s M indstillede Chefen for Matros- og Søminekorpset Rasmussen til Afsked med 3 Maaneders Varsel fra den 15 August s A at regne, hvilken Indstilling blev bifaldet af Chefen for Orlogsværftet den

17 Maj 1919, hvorhos det bifaldtes, at der gaves den Paagældende Tjenestefrihed for Resten af Tjenestetiden.

Den 23 s M meddeltes det derpaa Rasmussen, at han vilde blive afskediget af Søværnets faste Tjeneste den 15 August s A, hvorhos der samtidig meddeltes ham Tjenestefrihed i Resten af Tjenestetiden.

Den 15 August 1919 meddeltes der Rasmussen Afskedspas.

Under denne Sag paastaar nu Sagsøgeren, nævnte fhv Baadsmænd F A Rasmussen, der ikke efter de gældende Regler ved Afskedigelsen var pensionsberettiget, under Anbringende af, at han ifølge Bestemmelsen i § 40 i Lov Nr 215 af 30 September 1909 som fast Underofficer af 1. Klasse havde Krav paa at afskediges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel, de Sagsøgte, Finansministeriet, tilpligtet at betale ham, der kun har modtaget Lønning indtil Udgangen af August Maaned 1919, i yderligere Lønning for Tiden indtil Udgangen af November Maaned s A ialt 1200 Kr 14 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 6 August 1921.

Under Anbringende af, at dersom han var blevet afskediget med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel, vilde han i Henhold til Bestemmelserne i §§ 54 og 55 i den i Mellemtiden i Kraft traadte Lov Nr 489 af 12 September 1919 om Statens Tjenestemænd have opnaaet Pensionsret og have været berettiget til fra den 1 December 1919 at regne at oppebære i Pension $\frac{2}{10}$ af Pensionsindtægten, paastaar Sagsøgeren sig endvidere kendt berettiget til Pension fra den 1 December 1919 at regne i Overensstemmelse med de nysnævnte Lovbestemmelser.

Finansministeriet paastaar sig bifundet.

Sagsøgte gør for det Første gældende, at den fornævnte Bestemmelse i § 40 i Loven af 1909 om, at faste Underofficerer har Krav paa ved Afskedigelsen at faa $\frac{1}{2}$ Aars Varsel, ikke — overensstemmende med de militære Ministeriers Praksis — kommer til Anvendelse paa Befalingsmænd, der af en Kassationskommission er erklæret for udygtige til al Krigstjeneste, og at Bestemmelsen særlig maa være uanvendelig i det foreliggende Tilfælde, hvor Fremstillingen for Kassationskommissionen i første Række skyldtes Sagsøgerens eget Ønske.

Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at der ikke haves nogen Hjemmel til at undergive den ubetingede Regel i § 40 i Loven af 1909 en indskrænkende Fortolkning, som af Sagsøgte hævdedes, hvorved bemærkes, at det maa blive uden Betydning, om Sagsøgeren har fremsat Ønske om at fremstilles for Kommissionen, for hvis Afgørelse dette Moment maa være betydningsløst.

Forsaavidt de Sagsøgte dernæst har hævdede, at Afskedigelsen i foreliggende Skikkelse er sket i fuld Overensstemmelse med Sagsøgeren, der allerede under 19 Maj 1919 tiltraadte en civil Stilling, og for hvem det formentlig under disse Omstændigheder har været af Interesse, at der straks indrømmedes ham Tjenestefrihed, hvad han ikke havde noget Krav paa, kan det ikke overfor Sagsøgerens Benægtelse anses godtgjort, at der foreligger nogen saadan Akkviescens fra Sagsøgerens Side. Efter det Foreliggende fremtræder Afskedigelsen med de anførte Vilkaar som vedkommende militære Myndigheds egen Bestemmelse.

De Sagsøgte gør imidlertid, forsaavidt angaar det indtalte Lønkrav, gældende, at saadant Krav i Medfør af Bestemmelsen i Tjenestemand-

lovens § 19 for at kunne rejses maa være paastævnet inden 6 Maaneder efter Modtagelsen af Centraladministrationens Svar, men at denne Frist ikke er overholdt, idet Sagsøgeren under 22 December f A af Marineministeriet fik Underretning om, at et af ham indgivet Andragende om Berigtigelse af hans Afsked af Søværnets Tjeneste var afslaaet, men først under 6 August d A har paastævnet heromhandlede Sag.

Sagsøgeren hævder heroverfor, at bemeldte Bestemmelse i og for sig maa være ham, hvem der er meddelt Afsked i Henhold til en tidligere Lovs Bestemmelser, uvedkommende, men at den oftnævnte Bestemmelse i Tjenestemandsløven, forsaavidt han som sket har paaberaabt sig dennes Bestemmelse om Pension i sin Favør, i ethvert Fald kun kan bringes til Anvendelse paa Lønkravet for de 2 efter Tjenestemandsløvens Ikrafttræden værende Maaneder: Oktober og November 1919.

Da nu Lønkravet maa anses forældet i Henhold til Tjenestemandsløvens § 19, forsaavidt angaar nysnævnte 2 Maaneder, kan der kun tilkendes Sagsøgeren Lønning for September Maaned med 405 Kr, mod hvilket Beløbs Beregning der ikke er fremsat Indsigelse fra Finansministeriets Side, med Renter deraf som paastaet.

De Sagsøgte gør endelig gældende, at Sagsøgeren ikke har Krav paa nogen Pension, idet Forholdet er det, at naar den fornævnte Bestemmelse i § 40 i Loven af 1909 tillægger den ikke pensionsberettigede Befalingsmand $\frac{1}{2}$ Aars Varsel ved Afskedigelsen, maa dette forstaaes saaledes, at dette halve Aars Opsigelsesvarsel netop ydes som Ækivalent for den manglende Pensionsret.

Sagsøgeren maa da efter Finansministeriets videre Anbringende være uberettiget til at kombinere den anførte ved hans Afskedigelse gældende Lovbestemmelse med Tjenestemandsløvens Pensionsbestemmelser.

Heri findes der dog ikke at kunne gives Finansministeriet Medhold, idet Sagsøgeren, der efter det Anførte rettelig først kunde være afskediget til Fratræden i November Maaned 1919, til hvilken Tid han derfor vedblivende maa anses at have staaet i Søværnets Tjeneste, maa være berettiget til at paaberaabe sig, at der ved den inden hans Fratræden i Kraft traadte Tjenestemandsløve er truffet Bestemmelser, hvorefter han vil være pensionsberettiget.

Det bemærkes herved, at den omhandlede Bestemmelse i Loven af 1909 — der kun gaar ud paa at sikre ikke pensionsberettigede Underofficerer et vist Opsigelsesvarsel, naar de afskediges, men ikke tillægger dem Lønning med Tjenestefrihed en vis Tid — ikke kan anses at yde bemeldte Befalingsmænd noget Ækivalent for manglende Pensionsret.

Herefter vil Sagsøgerens Paastand om at kendes pensionsberettiget være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde tilsvare Sagsøgeren med 350 Kr.

Torsdag den 23 November.

R 188/1922. Aktieselskabet **Privatbanken** i København (Liebe)
mod

Aktieselskabet **Frederiksberg Handelsbank** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Ægtheden af en
til Indstævnte overdraget Check.

Østre Landsrets Dom af 27 April 1922: A/S Privatbanken i
København bør til A/S Frederiksberg Handelsbank betale de paastævnte
2750 Kr med Renter 6 pCt aarlig fra 16 August 1921, til Betaling sker,
og Sagens Omkostninger med 300 Kr. Det Idømte at udredes inden 15
Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet
Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter
Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at
burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler
Appellanten, Aktieselskabet Privatbanken i
København, til Indstævnte, Aktieselskabet Fre-
deriksberg Handelsbank, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter
denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 13 August 1921 blev der i Privatbanken i København præsen-
teret til indløsning en den 12 s M dateret, med Navnet C P Thøgersen
som Trassent underskrevet Check paa 2750 Kroner, der var trukket
paa Frederiksberg Handelsbank til Thøgersens egen Ordre og paa Bag-
siden var forsynet med Navnene »C P Thøgersen« og »Thürmer & Co«
som Blankoendossementer. Checkens Foreviser anmodede om, at de
750 Kr af Checkens Paalydende maatte blive indsat paa Firmaet Thür-
mer & Co's Konto i Banken, medens Resten 2000 Kr ønskedes ud-
betalt. Denne Anmodning blev efterkommet af Banken, som derefter
benyttede Checken til Afregning med Vekselererfirmaet Brødrene Trier,

der atter den 16 s M fik den honoreret i Afregning med Frederiksberg Handelsbank, hvor Thøgersen havde Konto. Den følgende Dag opda- gedes det, at Checken som Helhed var et Falskneri. Navnet C P Thø- gersen var en god Efterligning af dette Firmas Underskrift, medens Navnet Thürmer & Co ikke lignede Underskriften for dette Firma. I ingen af Bankerne havde man før Checkens Udbetaling anstillet Under- søgelse med Hensyn til Navnenes Ægthed, og det oplystes, at Falsk- neren ved Afgivelse af en med Thøgersens Navn falskelig underskrevet Rekvisition i Frederiksberg Handelsbank havde faaet udleveret et Hæfte af Bankens Checkblanketter og benyttet en saadan Blanket til Ud- færdigelsen af den falske Check.

Under Anbringende af, at Frederiksberg Handelsbank kun har ind- friet Checken under den selvfølgelige Forudsætning, at den var ægte, og at Privatbanken derfor, efter at det har vist sig, at den er falsk, maa være forpligtet til at tilbagebetale det ved dens Honorering oppe- baarne Beløb, paastaar førstnævnte Bank under denne Sag Privat- banken tilpligtet at betale 2750 Kr med Renter 6 pCt aarlig fra 16 August 1921. Privatbanken paastaar sig frifundet, idet den gør gæl- dende, at Privatbanken ikke staar som Endossent paa Checken og der- for ikke er regrespligtig, at Frederiksberg Handelsbank ved at indfri Checken har godkendt Privatbankens Indløsning af denne og derfor selv maa bære Risikoen ved, at den viser sig at være falsk, og at Frederiksberg Handelsbank ved manglende Agtpaagivenhed har mulig- gjort Falskneriet, idet Banken ikke burde have udleveret Checkheftet paa Grundlag af den afgivne skriftlige Rekvisition, der var udfærdiget paa et almindeligt Stykke hvidt Papir uden Firmaet C P Thøgersens Stempel eller Paatryk af nogen Art.

Efter almindelige Retsgrundsætninger maa den, der ad Omsætnings- vejen overdrager en in blanco endosseret Check til en godtroende Mod- tager være ansvarlig for Checkens Ægthed uden Hensyn til, om han ved Navnepaategning paa Checken har paadraget sig Regrespligt. Da der derhos ikke kan gives Privatbanken Medhold i, at Frederiksberg Handelsbank ved som Trassat at modtage Checken i Afregning skulde have overtaget Risikoen med Hensyn til Checkens Ægthed, samt da Frederiksberg Handelsbank ikke skønnes ved Udleveringen af Check- hæftet at have udvist en saadan Uforsigtighed, at det kan betage Ban- ken dens Erstatningskrav mod Privatbanken, vil der være at give Dom efter den af Frederiksberg Handelsbank nedlagte Paastand, hvorhos Privatbanken vil have at betale Frederiksberg Handelsbank Sagens Om- kostninger med 300 Kr.

R. 76/1922. Fhv Husbestyrerinde **Hansine Nielsen**
(Bache efter Ordre)

m o d

Boet efter afdøde fhv Købmand **Hans Jacob Jacobsen** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til i Medfør af et af Afdøde oprettet Testamente at udlægge Appellanten en fast Ejendom m. m.

Østre Landsrets Dom af 8 Oktober 1921: Dødsboet efter afdøde fhv Købmand Hans Jacob Jacobsen, Nakskov, bør for Tiltale af fhv Husbestyrerinde Hansine Nielsen i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Frk Nielsen Boet med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellantinden at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, fhv Husbestyrerinde Hansine Nielsen, til Indstævnte, Boet efter afdøde fhv Købmand Hans Jacob Jacobsen, med 300 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bache 200 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 1 Februar 1915 tiltraadte Frk Hansine Nielsen Stillingen som Husbestyrerinde hos fhv Købmand Hans Jacob Jacobsen af Nakskov; Lønnen var fastsat til 100 Kr halvaarlig. Købmand Jacobsen, som da var Enkemand, og som ved Hustruens Død havde overtaget Boet som hendes Universalarving, oprettede den 20 s M et Testamente, der bl a i Post 2 indeholdt følgende Bestemmelse:

»Forsaavidt min nuværende Husbestyrerinde, ugift Hansine Nielsen ved min dødelige Afgang endnu er i mit Hus som min Husbestyrerinde skal hun være berettiget til som sin Ejendom i alle Maader at udtage den mig tilhørende faste Ejendom paa Heesvej Matr Nr 53 ad

af Nakskov Købstads Markjorder med paastaaende Bygninger og hele Tilbehør og desuden alt det ved min Død i Ejendommen forefindende Indbo være sig Møbler, Husgeraad, Redskaber, Klæder og Linned stort og smaat, alt uden Undtagelse og uden Indsigelse fra nogen Side.«

Det er uomtvistet, at Frk Nielsen af Jacobsen blev gjort bekendt med denne Bestemmelse.

Antageligt i Begyndelsen af Aaret 1919 følte Frk Nielsen sig nerve-lidende, og hun tog forskellige Gange med Jacobsens Samtykke Ophold nogen Tid hos Slægtinge for at faa Hvile og Bedring. Sygdommen tog imidlertid til, og den 25 December 1920 tog Frk Nielsen, ligeledes med Jacobsens Samtykke, Ophold hos en anden Slægting i Nakskov, og den 7 Januar 1921 søgte hun Optagelse paa Sindssygehospitalet ved Vordingborg, hvor hun blev optaget den 18 s M og endnu befandt sig ved nærværende Sags Anlæg, medens hun senere er udkrevet.

Den 6 Januar 1921 var imidlertid Jacobsen blevet indlagt paa Sygehuset i Nakskov, og her afgik han den 29 s M ved Døden.

Under nærværende, ved Retten for Nakskov Købstad m v forberedte Sag paastaar Frk Nielsen Dødsboet efter Jacobsen tilpligtet i Medfør af Testamentets Post 2 at udlægge hende den faste Ejendom fri for Gæld og det i Ejendommen værende Indbo. Boet procederer til Frifindelse under Anbringende af, at Frk Nielsen ved Jacobsens Død ikke var i Huset hos ham som hans Husbestyrerinde. Boet har derhos nedlagt en subsidiær Paastand.

Det er oplyst, at Jacobsen den Dag, da han blev indlagt paa Sygehuset, havde til Frk Nielsens Broder fremsendt hendes Løn for Halvaaret indtil 1 Februar 1921, 100 Kr med Fradrag af forskellige Udlæg; i det medfølgende Brev skrev han bl a:

»Og faar jeg en ny Bestyrerinde, og hun har Tøj, bliver Deres Søsters Tøj sat over i Stuen — — — Ja Nielsen, aldrig faar jeg nu Deres gode Søsters Lige vil jeg fuldt ud erkende.« Jacobsen havde derhos forsynet samtlige de hos ham beroende, Frk Nielsen tilhørende Ting med Mærkesedler, paaskrevne Frk Nielsens Navn.

Endvidere er det ved Vidneførsel oplyst, at Jacobsen kørt før sin Indlæggelse paa Sygehuset er fremkommet med Udtalelser til forskellige Personer gaende ud paa, at han nu »var færdig med« Frk Nielsen, som havde faaet sin Betaling for Tiden indtil 1 Februar, ligesom han, direkte adspurgt herom, har udtalt, at hun nu ikke skulde »have noget efter ham«, han har samtidig henvendt sig til i hvert Fald to forskellige Steder for eventuelt at fæste en ny Husbestyrerinde, der skulde overtage Stillingen, naar han kom hjem fra Sygehuset.

Efter samtlige de saaledes foreliggende Oplysninger maa det antages, at Frk Nielsens Tjeneste som Husbestyrerinde hos Jacobsen ophørte den 25 December 1920, da hun paa Grund af Sygdom tog Ophold i Nakskov, eller i alt Fald i Januar næstefter, da det blev klart, at Frk Nielsen maatte søge Ophold paa en Sindssygeanstalt, hvilket Ophold maatte forudsættes at blive af længere ubestemt Varighed; der kan navnlig ej heller i denne Forbindelse lægges Vægt paa, at Jacobsen — som efter det Oplyste maa antages allerede forud i længere Tid at have vist Frk Nielsen betydelig Overbærenhed ved stadig at beholde hende i sin Tje-

neste, uanset at hun paa Grund af sin Sygdom kun daarligt kunde passe sin Gerning — overfor hendes Slægtninge skal være fremkommet med Udtalelser om, at hun kunde komme tilbage til ham, naar hun vilde, og at hans Hus altid stod aabent for hende.

Herefter maa der gives Boet Medhold i, at Frk Nielsen ikke opfylder Betingelserne for i Henhold til Testamentets Post 2 at rejse noget Krav overfor Boet, og dette vil følgelig være at frifinde.

Sagens Omkostninger bør Frk Nielsen betale Boet med 200 Kr.

Fredag den 24 November.

Ved Højesterets Dom i Sag R 392/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Ernst Aksel Koch**) blev Tiltalte for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 230 I, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 380/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Peter Willemoes Andersen**) blev Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 246 I anset efter dens § 232 som for 12te Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 2 Aar.

R 397/1922.

Rigsadvokaten

mod

Peiter Mikael Severin Hansen (Graae),

der tiltales efter Straffelovens § 203 eller midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2 Stk.

Søndre Landsrets Dom af 4 Oktober 1922: Tiltalte, Skræderforbundter Peiter Mikael Severin Hansen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer, Dr Johannsen, 40 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Søndre Landsret afsagte Dom er paa-ankeet dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 4 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Maaneder. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Peiter Mikael Severin Hansen til Højesteretssagfører Graae 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er Skrædeforbundter Peiter Mikael Severin Hansen af Gramby, der er født 8 Januar 1903, og som ikke ses tidligere at have været straffet — medens Tiltale for Tyveri tre Gange i Løbet af 1918 ved justitsministeriel Resolution er frafaldet imod ham — ifølge Anklageskrift af 13 f M sat under Tiltale til at lide Straf efter Straffelovens § 203 eller midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 1, 2 Stk, for Vold eller Vold mod sagesløs Person ved den 19 Juni 1922 ca Kl 2 Form udenfor Gramby Hotel at have givet Skuespiller Jens Friis Hansen, der ikke havde givet Tiltalte rimelig Anledning til Voldsgerning, et Slag med knyttet Haand, hvorved den Overfaldne fik Brud paa højre Kæbeben.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det tilstrækkelig godtgjort, at han ved den angivne Lejlighed har tilføjet Friis Hansen det paagældende Slag. Efter dette har Friis Hansen henligget i 3 Uger paa Sygehuset i Gram, hvorhos det i en under Sagen fremlagt Erklæring af 22 August d A fra Læge Bock i Holstebro hedder:

»Skuespiller Jens Friis Hansen for Tiden af Bur, har jeg siden den 31 f M haft under Behandling for Følgerne af et Brud paa højre Underkæbe, som endnu ikke er helet, og i Tilslutning til hvilket der er opstaaet Betændelse i Kæbebenet med Sænkning ned paa højre Side af Halsen, hvor der nu findes Betændelse med Materiedannelse i Bindevævet i en Udstrækning af ca 6—8 cm nedenfor Underkæben i 4—5 cm Bredde og 2—3 cm Dybde. Med den endelige Helbredelse har det meget lange Udsigter, og der er overvejende Sandsynlighed for, at han vil faa varigt Mén af den omtalte Beskadigelse af Underkæbebenet.«

Tiltaltes Forklaring gaar iøvrigt nærmere ud paa Følgende:

Tiltalte og Friis Hansen havde begge været tilstede ved et Bal paa Gramby Hotel. Efter Ballets Ophør Kl 2 saae Tiltalte Friis Hansen staa udenfor Hotellet sammen med den 17aarige Marie Schmidt. Tiltalte, der ikke havde noget særligt at tale med Marie om, men som ønskede, at Friis Hansen, der var fremmed, skulde fjernes fra hende, anmodede derefter Friis Hansen om at gaa lidt til Side, da han (Tiltalte) nok vilde tale med Pigen. Da Friis Hansen ikke svarede, tog Tiltalte ham roligt i Armen for at fjerne ham lidt til Siden og anmodede

ham paany om at gaa. Friis Hansen tog nu fat i Tiltaltes Frakkeopslag, og da han (Friis Hansen) trods Opfordring ikke gav Slip, men ruskede i Tiltalte og trods fornyet Opfordring og Trudsel om Slag vedblev at holde fast i Frakkeopslaget, gav Tiltalte ham med venstre Haands Kno et Slag paa Kæbebenet saaledes, at han faldt om. Da han ikke straks stod op, gik Tiltalte hen til ham og hjalp ham op.

I det nu den af Tiltalte afgivne Forklaring vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, dog at der ikke vil kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes af det Oplyste ganske ubestyrkede Anbringende om, at Friis Hansen skulde have rusket ham, og idet Tiltaltes Forhold findes at burde henføres under Lov 1 April 1911 § 1, 2 Stk, vil Tiltalte i Medfør af denne Lovbestemmelse være at anse med en Straf, der efter Omstændighederne passende vil kunne ansættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede alle med Sagens Behandling forbundne Omkostninger, derunder i Salær til den for ham ved Landsretten beskikkede Forsvarer 40 Kr.

Under Sagen er ikke nedlagt nogen Erstatningspaastand.

Tirsdag den 28 November.

R 403/1921. Humlegrosserer **J P Petersen** (Harboe)

mod

fhv Godsejer **S P Sørensen** (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningspligt i Anledning af Misligholdelse af en Handel om en fast Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 7 Oktober 1921: Sagsøgte, Humlegrosserer J P Petersen, Odense, bør til Sagsøgeren, fhv Godsejer S P Sørensen betale 42 000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra 11 December 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1200 Kr. Saa bør han og kvittere den af ham erhvervede til Hotelejer C C Nielsen den 11 December 1918 udstedte med 5te Prioritets Panteret i Ejendommen Matr Nr 1831 a Odense Købstads Bygrunde i Vor Frue Sogn Hotel Postgaarden sikrede Obligation for et Beløb af 21 638 Kr 47 Øre. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold i Anledning af, at de fornævnte af Sagsøgeren fremlagte den 2 og 28 November 1920 daterede Sluttedler ikke er stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar kun ud paa Frifindelse.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Appellanten er erstatningspligtig overfor Indstævnte, og da Erstatningen efter Proceduren og Sagens Oplysninger findes at kunne bestemmes til det ved Dommen fastsatte Beløb, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Humlegrosserer J P Petersen, til Indstævnte, fhv Godsejer S P Sørensen, med 600 Kroner.

Denne Højesteretsdom at efterkomme inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 2 November 1920 oprettede Sagsøgeren fhv Godsejer S P Sørensen og Sagsøgte, Humlegrosserer J P Petersen, Odense, saalydende Slutseddell: »Mellem J Petersen, Odense og S P Sørensen, Hasseris indgaas herved følgende Mageskiftehandel.

Jeg Sørensen sælger til Petersen min Ejendom Hotel Postgaarden Odense med Inventar og Montering til Hotel og Restauration og alt som jeg Sørensen har købt den efter Inventarieliste. Petersen overtager Postgaarden med en Prioritetsgæld af 180 000 Kr er Et Hundrede otteti Tusinde Kroner. Sørensen overdrager Petersen det paa Ejendommen hvilende Restaurationsborgerskab. Jeg Petersen sælger til Sørensen den mig tilhørende Ejendom i Merløse kaldet »Vejenhus«. Sørensen overtager denne Ejendom med en Prioritetsgæld af 40 000 Kroner er firetittusind Kroner som Petersen garanterer for kan blive indestaaende. Endvidere betaler Petersen i Overtagelse kontant Kr 20 000 tyve Tusind Kroner. Saafremt Prioriteter indestaaende i Postgaarden forfalder til Udbetaling, forpligter S P Sørensen sig sammen med Petersen at kautionere som Selvskyldner til Fremskaffelse af opsagte Prioriteter. Papiersomkostningerne ved Handlen deles ligeligt, Overtagelse d 10—11—1920 m alm Refundering og Skæringsdag.«

Petersen forsøgte straks at videresælge »Postgaarden«, hvilket ikke lykkedes. Derefter vægrede han sig ved at opfyldte Handlen, men den 28 s M blev der imellem Parterne oprettet saalydende Dokument, som Petersen affattede:

»I Tilslutning til tidligere Slutseddell mellem S P Sørensen og J P Petersen ang Prioriteringen af omhandlede Ejendomme er D D aftalt:

Prioriteterne i Postgaarden er Kr 180 000 som aftalt, uden Ansvar for Sørensen dog saaledes at de sidste 20 000 Kr berigtiges ved at Sørensen overtager Ejendommen i Merløse med en Gæld af 20 000 Kr

og at Sørensen forpligter sig til at optage Tillægslaan efter oprindelig 18 000 Kr samt Hypoteklaan mod at Petersen kautionerer paa Vexel op til 40 000 Kr indtil denne Ejendom er solgt, for denne Vexel gives Sikkerhed i Ejendommen.

Som yderligere Betingelse for Handelen trækker Petersen en Vexel paa Sørensen paa Kr 5000 til senere Udligning naar Tillægslaanene er berigtiget.«

Under de Forhandlinger, der gik forud for Oprettelsen af det sidstnævnte Dokument, gjorde Sørensen Petersen bekendt med, at en Pantefordring stor ca 22 000, der havde Sikkerhed næstefter ca 140 000 Kr, kunde købes for antagelig 50 pCt af dens Paalydende, og Petersen købte den derefter for 10 000 Kr. Petersen vægrede sig nu paany ved at vedstaa Handlen, bl a under Henviisning til, at flere Prioriteter var opsagt til Udbetaling i December Termin 1920, og bortsolgte Ejendommen Vejenhus til Trediemand for 42 000 Kr. Da Petersen ikke betalte Terminsrenten, blev Ejendommen den 12 Marts 1921 stillet til Tvangsauktion. Paa denne bød Petersen 145 000 Kr og lod sig som ufyldestgjort Panthaver Ejendommen udlægge ved Fogden.

Under denne ved Odense Købstads Ret forberedte Sag har Sørensen paastaaet Petersen dømt til for Handlens Misligholdelse at betale en Erstatning af 70 000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 11 December 1920 og til at kvittere sin i den fornævnte Ejendom Matr Nr 1831 a Odense Hotel Postgaarden indestaaende 5te Prioritets Obligation stor til Rest 21 638 Kr 47 Øre.

Petersen procederer til Frifindelse, idet han anfører, at der ikke er afsluttet nogen Handel ved de citerede Dokumenter, der efter deres Indhold skal være ganske uegnede til at lægge til Grund for en saadan. Endvidere anfører han, at Sørensen intet Tab har lidt, ved at Handlen ikke er kommet til Udførelse. Petersen paastaar Sørensen dømt til Betaling af 21 638 Kr 47 Øre med 5 pCt aarlig Rente fra 12 Marts 1921, nemlig Restskylden efter den af ham erhvervede Panteobligation.

Selv om Slutsedlen af 2 November 1920 mangler Bestemmelser om væsentlige Punkter, der maatte afgøres, inden Handlen endelig kunde berigtiges, maa det dog stateres, at der ved de Forhandlinger, der ligger til Grund for Oprettelsen af Slutsedlen og Tillæget af 28 s M, er afsluttet en endelig Handel. Den Anvisning, som Sørensen gav Petersen til Erhvervelse af den forannævnte 5te Prioritet, maa derhos antages at være givet og anvendt til Opfyldelse af den afsluttede Handel.

Ved at undlade at overtage Ejendommen og berigtige de paa denne hvilende Hæftelser, har Petersen paadraget sig Erstatningsansvar. Det Tab, som Sørensen har lidt, bestaar dels i Tab af kontant Udbetaling 20 000 Kr, dels i, at han, der, hvis Handlen var blevet opfyldt, vilde være frigjort for de Hæftelser til Beløb 20 000 Kr, som var prioriteret efter 160 000 Kr, nu fremdeles har Ansvar for disse, og dels i, at han ikke er kommet i Besiddelse af Ejendommen »Vejenhus«. Idet denne, der var overdraget ham med en Pantegæld af 40 000 Kr, er solgt af Petersen for 42 000 Kr, findes dette Tab at kunne sættes til 2000 Kr.

Petersen vil herefter være at dømme til at betale 42 000 Kr med Renter som paastaaet, og til at kvittere den af ham erhvervede for-

nævnte Panteobligation for det Beløb, der ikke er blevet dækket ved Auktionen, idet hans Paastand om Dom for dette Beløb ikke kan tages til Følge.

Sagens Omkostninger vil Petersen have at betale med 1200 Kr.

R 189/1922. Aktieselskabet **Privatbanken i København** (Liebe)
m o d

Kalundborg Andels-Svineslagteri (Meyer),

betræffende Indstævntes Ret til at faa udbetalt et for Indstævntes Regning til den appellerende Bank indbetalt Beløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 5 April 1922: Sagsøgte, Aktieselskabet Privatbanken i København, bør til Sagsøgerne, Kalundborg Andels-Svineslagteri i Kalundborg, betale de paastævnte Kr 13 591,21 med Renter 6 pCt p a fra den 11 Oktober 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Privatbanken i København, til Indstævnte, Kalundborg Andels-Svineslagteri, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 23 Marts 1916 tilskrev A/S Privatbanken i København Kalundborg Andels-Svineslagteri i Kalundborg Følgende:

»Vi undlader ikke herved at meddele Dem, at vi i Dag har modtaget fra Slagteriernes Fællessalg, her, Kr 320,22 Kontant med Anmodning om, at nævnte Beløb maatte blive krediteret Deres Konto.

Vi har imidlertid, da De ingen Konto har i vore Bøger, krediteret Dem Beløbet hos Kalundborg & Omegns Bank, og beder Dem bekræfte Rigtigheden heraf.«

Kalundborg Andels-Svineslagteri svarede herpaa den 24 s M Følgende:

»Deres æ/ af G D modtaget, og er det rigtigt, at Beløbet er krediteret Kalundborg og Omegns Bank. Vi give de fleste af vore Kunder Ordre til at indbetale hos Dem og bede Dem altid creditere Kal & O's Bank for disse Beløb.« I den følgende Tid modtog Privatbanken forskellige Indbetalinger til Kalundborg Andels-Svineslagteri og fulgte til Stadighed den Fremgangsmaade at kreditere Kalundborg & Omegns Bank for Regning Andels-Svineslagteriet i Kalundborg for de saaledes indbetalte Beløb. Den 27 Januar 1921 fremsendte Andels-Svineslagteriernes Flæskeudsalg i København i Check til Privatbanken Kr 13 591.21 for Regning Kalundborg Andels-Svineslagteri. Privatbanken kvitterede den 28 Januar for Beløbets Modtagelse og sendte samme Dag Kalundborg & Omegns Bank følgende Meddelelse:

»Vi anerkender Modtagelsen af Deres Ærede af — — — og har foretaget følgende Posterings paa Deres Konto, hvilke bedes noteret overensstemmende. Remisse i Check 1/ her, fra Andelsslugteriernes Flæskesalg, her 29 ds Kr 13 591.21.«

Privatbanken har anbragt, at det skyldes en Fejltagelse, at det ikke i denne Skrivelse er anført, at Beløbet var for Regning Andels-Svineslagteriet i Kalundborg.

Den 28 Januar 1921 Kl 2 Eftermiddag blev Kalundborg & Omegns Bank lukket, og Banken er ikke senere aabnet, idet det i et Møde den 29 Januar om Morgenen blev besluttet at standse Banken. Privatbankens fornævnte Skrivelse af 28 Januar ankom derfor først til Kalundborg & Omegns Bank efter, at denne var lukket. Kalundborg Andels-Svineslagteri har anbragt, at Kalundborg & Omegns Bank ikke sendte Meddelelse til Svineslagteriet om Indbetalingen af de 13 591.21 Kr, og efter det Foreliggende maa det antages, at der ikke foreligger nogen skriftlig Meddelelse fra Banken til Andels-Svineslagteriet herom, men efter Privatbankens Anbringende har Andels-Svineslagteriet i en Telefonsamtale omkring den 5 Februar 1921 udtalt, at Svineslagteriet havde faaet Meddelelse om Beløbets Indgaaelse.

Den 7 Februar tilskrev Kalundborg Andels-Svineslagteri Privatbanken og anmodede denne om at udbetale Beløbet Kr 13 591.21. Privatbanken svarede hertil den 8 s M, at Banken havde modtaget Beløbet og som sædvanlig krediteret Kalundborg & Omegns Bank for dette under Meddelelse til Banken.

Færdig fra Trykkeriet Onsdag den 20 December 1922.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 26.

Tirsdag den 28 November.

Kalundborg Andels-Svineslagteri har under denne Sag paastaet A/S Privatbanken i København dømt til at betale Beløbet Kr 13 591.21 med Renter 6 pCt p a fra Stævningens Dato, den 11 Oktober 1921. A/S Privatbanken i København procederer til Frifindelse under Anbringende af, at Banken ved at kreditere Kalundborg & Omegns Bank for Beløbet har handlet i Overensstemmelse med den af Kalundborg Andels-Svineslagteri i Skrivelse af 24 Marts 1916 givne Instruks og i Overensstemmelse med den i flere Aar fulgte Fremgangsmaade.

Det er oplyst, at Privatbanken paa det Tidspunkt, da Indbetalingen af Beløbet Kr 13 591.21 fandt Sted, havde et større Tilgodehavende hos Kalundborg & Omegns Bank. Kalundborg Andels-Svineslagteri har anbragt, at Privatbanken den 28 Januar vidste, at Kalundborg & Omegns Bank vilde standse sine Betalinger den 29 Januar. Privatbanken har benægtet dette, og herom er intet nærmere oplyst under Sagen.

Sagens Afgørelse maa bero paa Forstaaelsen af den Bemyndigelse, der er givet Privatbanken af Kalundborg Andels-Svineslagteri i Skrivelsen af 24 Marts 1916. Retten kan ikke finde det tvivlsomt, at denne Skrivelse maa forstaaes som en Anmodning fra Kalundborg Andels-Svineslagteri til Privatbanken om at overføre de af Svineslagteriets Kunder til Privatbanken indbetalte Beløb til Kalundborg & Omegns Bank for Andels-Svineslagteriets Regning. En saadan Overførelse har ikke fundet Sted i det foreliggende Tilfælde, idet Kalundborg & Omegns Bank var lukket, da Meddelelsen om Indbetalingen til Privatbanken indtraf til Kalundborg & Omegns Bank, og en Overførelse af Beløbet til Kalundborg & Omegns Bank har derfor ikke fundet Sted. Saafremt Privatbanken ikke havde haft noget andet Mellemværende med Kalundborg & Omegns Bank, kunde der ikke være Tvivl om, at Privatbanken maatte være pligtig at afgive det indbetalte Beløb til den, der havde indbetalt dette, eller, hvad der under det foreliggende Tilfælde er det samme, til Kalundborg Andels-Svineslagteri, og den Omstændighed, at Privatbanken som Følge af et andet Mellemværende havde et Beløb til Gode hos Kalundborg & Omegns Bank, har ikke kunnet berettigge Privatbanken til at afskrive Beløbet paa sit Tilgodehavende hos Kalundborg

& Omegns Bank i Anledning af dette Mellemværende, der maa være Kalundborg Andels-Svineslagteri uvedkommende.

Som Følge af det Anførte vil den af Kalundborg Andels-Svineslagteri nedlagte Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes A/S Privatbanken i København at burde godtgøre Kalundborg Andels-Svineslagteri med 500 Kr.

Onsdag den 29 November.

R 341/1922. Handelsfirmaet **Northern Trading Corporation** ved **Ewald Lous** (Selv)

mod

Adams Transport Co, A/S (Ingen),

betræffende et Mellemværende mellem Parterne vedrørende et i For-
ening foretaget Vareindkøb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 11 April 1922: Sagsøgte, Northern Trading Corporation ved Ewald Lous, bør til Sagsøgerne, Adams Transport Co, A/S, betale Kr 823,88 med Renter heraf 6 pCt p a fra den 18 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Da Appellanten i denne Sag, der paa Grund af Indstævntes Udeblivelse er udgaaet til skriftlig Behandling, ikke har frem-
lagt samtlige Sagens Dokumenter, — bl a er en Beskrivelse af det for Sø- og Handelsretten Passerede, jfr Retsplejelovens § 415, 3 Stk, ikke fremlagt — vil Sagen være at afvise.

Thi kendes for Ret:

Denne Sag afvises.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Begyndelsen af December 1921 enedes Sagsøgerne, Adams Transport Co A/S, med Sagsøgte, Northern Trading Corporation ved Ewald Lous, om at købe et Parti Porcellæn paa Auktion paa visse nærmere Betingelser, blandt andet at Sagsøgerne skulde betale Varerne og Sagsøgte efterhaanden til Sagsøgerne udbetale de ved Salget indgaaede Beløb, ligesom Fortjenesten skulde deles, derimod ikke Tabet.

Partiet blev købt paa Auktion for et Beløb af 1635 Kr, hvortil efter Sagsøgernes Paastand skulde komme et Tillæg af 35 pCt, samt efter

Aftale et yderligere Tillæg af 6 pCt. Det samlede Beløb, Sagsøgte saaledes skulde tilsvare Sagsøgerne udgjorde ifølge deres Opgørelse:

Kr 2 339.67

Yderligere blev der paa samme Auktion af Sagsøgte købt et Parti Fajance Tallerkener, der med Tillægget 6 pCt og Udgifterne til Told, Kørsel m v beløber sig til » 1 179.66

Kr 3 519.33

herpaa har Sagsøgte afbetalt » 2 512.32

saaledes at hans Restskyld til Sagsøgerne efter disses Paastand bliver Kr 1 007.01
 hvortil kommer et Beløb af » 156.00

for Kasser, som Sagsøgte ikke har tilbageleveret, eller ialt.. Kr 1 163.01

Da Sagsøgte har vægret sig ved at betale det sidstnævnte Beløb Kr 1 163.01, har Sagsøgerne under denne Sag paastaaet ham dømt til at betale Beløbet med Renter heraf 6 pCt p a fra Stævningens Dato den 18 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger. Subsidiært paastaar Sagsøgerne Sagsøgte dømt til at betale et Beløb, stort Kr 392.87, med Renter som paastaaet.

Sagsøgte har gjort gældende, at Sagsøgerne har bibragt ham den Opfattelse, at den samlede Auktionssum for baade Porcellæn og Fajance udgjorde 1635 Kr, og at han derved er blevet forledt til at sælge Partiet for en lavere Pris, end han ellers mulig kunde have opnaaet, og at han derfor ikke kan være pligtig at betale Sagsøgerne mere, end han allerede har udbetalt til dem, han paastaar sig derfor principalt frifundet. Endvidere har han gjort gældende, at der ikke kan paahvile ham nogen Forpligtelse til at betale de i Opgørelsen opførte 35 pCt, idet Bestemmelsen herom i Auktionskonditionerne kun kunde gælde overfor de egentlige Auktionskøbere, men ikke overfor ham, der havde en særlig Aftale med Sagsøgerne, hvorfor han mener, at der kun kan paahvile ham en Pligt til at godtgøre Sagsøgerne deres virkelig hafte Udlæg. Endelig protesterer han mod at betale det opførte Beløb af Kr 156,00 i Erstatning for ikke-tilbageleverede Kasser.

Retten finder nu ikke, at Sagsøgte ifølge en Besked, han, som det er oplyst under Sagen, alene har modtaget telefonisk fra en paa Sagsøgernes Kontor ansat Dame, der ikke selv kan antages at have kendt noget til Forholdet, har haft tilstrækkelig Føje til at gaa ud fra, at 1635 Kr udgjorde Købesummen for hele Partiet — hvad der efter Beløbets Størrelse havde Sandsynligheden imod sig — og mener derfor, at hans derpaa byggede Indsigelse mod Sagsøgernes Paastand maa forkastes. Derimod findes der ikke, naar der ikke er truffet nogen særlig Aftale derom, at kunne tilkomme Sagsøgerne nogen Ret til Erstatning for de Kasser, som Sagsøgte ikke har tilbageleveret, hvorfor det derfor opførte Beløb 156 Kr maa afgaa. Heller ikke findes Sagsøgerne at kunne have nogen Ret til Betaling af de 35 pCt, men alene som af

Sagsøgte paastaet, til at kunne forlange Godtgørelse for de virkelig afholdte Udlæg; af disse mener Retten, at de to paa en af Sagsøgerne under Sagen fremlagt Opgørelse opførte Poster for Opbevaring og Arbejdspenge, der tilsammen udgør Kr 383.13, skønsmæssigt maa nedsættes til 200 Kr, saaledes at Regningsbeløbet paa disse Konti maa nedsættes med Kr 183.13. I det herefter Sagsøgernes Paastand ialt maa nedsættes med 156 Kr plus Kr 183.13, lig Kr 339.13, altsaa til Kr 823.88, vil Sagsøgte være at dømme til at betale dette Beløb med Renter som paastaet, og til at betale Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 351/1922 (**Rigsadvokaten mod William Adolf Jæger**) blev Tiltalte for 3 simple og 41 grove Tyverier, førøvede i Tiden fra Nov 1914 til Februar 1922, og ved hvilke han havde tilegnet sig Effekter, vurderede til ialt 16 514 Kr, anset efter Straffelovens §§ 228 og 229 Nr 4 med en Straf der under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 18 blev bestemt til Tugthusarbejde i 6 Aar.

Ved Østre Landsrets Dom var Tiltalte anset efter Straffelovens §§ 228 og 229 Nr 4 eller i Medfør af Straffelovens § 241 II efter dens § 238 som for 3. Gang begaaet Hæleri med en Straf, der under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 18 var bestemt til Tugthusarbejde i 4 Aar.

Torsdag den 30 November.

R 527/1921. Ejendomskommissionær **S Overgaard** (Henriques)
 mod
 Proprietær **P C Hansen** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Kommissionssalær.

Vestre Landsrets Dom af 14 November 1921: Indstævnte, Proprietær P C Hansen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Ejendomskommissionær S Overgaard, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, der i det Væsenlige kan tiltrædes, vil Dommen — som Indstævnte har paa-

staaet stadfæstet, dog saaledes, at Sagens Omkostninger for Landsretten tilkendes ham — i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ejendomskommissionær S Overgaard, til Indstævnte, Proprietær P C Hansen, med 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Indstævnte, Proprietær P C Hansen af Bustrup, ved en Lejlighed, hvor saavel han som Sagsøgeren, Ejendomskommissionær S Overgaard i København, og Proprietær Ingvar Hansen af Hellerup var til Stede, havde faaet Meddelelse af Sagsøgeren om forskellige Forhold vedrørende Ejendommen »Lystrupgaard«, der havde været averteret til Salg i Aviserne, og som det bl a var givet Sagsøgeren i Kommission at afhænde, begav Indstævnte sig ud til Ejendommen og erholdt der denne i Kommission af Ejerne. Samtidig fremstillede han en Trediemand, der ved en Byttehandel købte Ejendommen for en Sum af 600 000 Kr, saaledes at Indstævnte modtog i Salær af Sælgerne 7000 Kr og af Køberne 5000 Kr. Under Anbringende af, at Indstævnte under de foreliggende Omstændigheder maa være pligtig at afgive Halvdelen af det oppebaarne Salær til Sagsøgeren, har denne derpaa under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af 6000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra 7 Juli 1921, indtil Betaling sker. Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for sit Søgmaal har Sagsøgeren gjort gældende, at Indstævnte overfor ham angav sig som eventuel Køber af »Lystrupgaard« og derved opnaaede at erholde de Oplysninger, der satte ham i Stand til at træde i Forbindelse med Ejerne og selv faa Ejendommen i Kommission.

Det findes nu ikke at kunne statuere, at Indstævnte overfor Sagsøgeren har gjort sig skyldig i noget retsstridigt Forhold, der kan paadrage ham Erstatningspligt, og da han i hvert Fald ikke overfor Indstævnte kan rejse noget Krav paa Vederlag for sin Virksomhed ved at bringe ham i Forbindelse med Ejerne, af hvem Gaarden som meldt var givet Sagsøgeren i Kommission, vil Indstævnte, som efter sit ikke modbeviste Anbringende allerede forud var vidende om, at Ejendommen søgtes afhændet, være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Efter det Foreliggende, derunder at det ved to under Sagen afgivne Vidneforklaringer maa anses godtgjort, at Indstævnte til Sælgeren

af Ejendommen har udtalt, at han forlangte saa højt et Salær, fordi de var to, der skulde dele dette, findes der skellig Grund til at ophæve Sagens Omkostninger.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 1 December.

R 444/1921. **De danske Statsbaner (Graae)**
 mod
Konsul L Jepsen (Winther),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Erstatningspligt for Skade, forvoldt ved en Kollision mellem en Dampfærge og en Bølgebryder.

Sø- og Handelsrettens Dom af 24 September 1921: Indstævnte, Konsul L Jepsen, Korsør, bør for Tiltale af Sagsøgerne, De danske Statsbaner, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger op-
 hæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Tjalken har sejlet uforsvarligt ved den paagældende Lejlighed og derfor bærer Skylden for den skete Kollision. Da det derhos efter de foreliggende, til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa anses godtgjort, at der ved Kollisionen er blevet tilføjet Bølgebryderen og Færgen forskellig Skade, vil Indstævnte i Overensstemmelse med den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand være at dømme til at betale Appellanten det Beløb, 10 105 Kroner 57 Øre, som Appellanten har maattet betale for Reparationen af de nævnte Skader. Af dette Beløb vil Indstævnte derhos efter Proceduren have at betale Renter som nedenfor anført.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde op-
 hæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Konsul L Jepsen, bør til Appel-
 lanten, De danske Statsbaner, betale 10 105
 Kroner 57 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra
 den 10 Maj 1921, til Betaling sker.

Sagens Omkostninger for begge Retter op-
 hæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Dampfærgeren »Sjælland« den 13 April 1920 Kl 3,35 Fm efter at have givet Afgangssignal afgik fra Færgehavnen i Korsør, krydsede Tjalken »Reersø«, der var for Indgaaende, uden for Bølgebryderne, der beskytter Indløbet til Havnen. Vinden var østlig, og Strømmen stærkt udadgaaende. Føreren af »Sjælland« mente først, at Tjalken kunde naa at trække Syd over, saaledes at Færgeren kunde passere agten om den, og satte sin Kurs herefter, men da det antagelig 1³/₄ Minut efter Afgangen blev klart, at Tjalken ikke var kommet saa langt frem, at Færgeren kunde passere agten om den, ændrede Færgeren sin Kurs, idet den gav 2 Stød i Fløjten for at passere Syd om Tjalken. Da Tjalken imidlertid fortsatte sydover, saa at Færgeren ikke kunde passere Syd om den, blev der fra Færgeren givet Bagbords Ror, hvorhos der blev slaaget »langsomt« til Maskinen og derefter bakket med fuld Kraft. Da Farten saaledes var taget af Færgeren, lystrede den imidlertid ikke Roret, og den tørnede derfor mod den nordlige Del af den sydlige Bølgebryder.

Under Anbringende af, at saavel Bølgebryderen som Færgeren tog Skade ved Kollisionen, samt at Tjalken maa være ansvarlig for Kollisionen, har Sagsøgerne, De danske Statsbaner, under nærværende Sag paastaaet Indstævnte, Konsul L Jepsen, Korsør, som Reder for Tjalken dømt til at erstatte Skaden paa Bølgebryderen med 895 Kr og Skaden paa Færgeren med 14100 Kr, til hvilket Beløb Skaden er vurderet ved et den 27 Januar 1921 afholdt Skøn, samt endelig Udgifterne ved Skønsforretningen 516.80 Kr, ialt 15511.80 Kr med Renter af Beløbet 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 10 Maj 1921, til Betaling sker.

Indstævnte har paastaaet sig frifundet, idet han har bestridt, at der er begaaet nogen Fejl fra Tjalkens Side, hvorhos han har benægtet, at der ved Kollisionen med Bølgebryderen er sket Skade som af Sagsøgerne paastaaet.

Føreren af »Sjælland«, Reserveskibsfører Bendt Baggesen, har under den i Sørensen i Korsør afholdte Søforklaring i Anledning af det Passerede forklaret, at Tjalken ved Færgens Afgang laa paa den anden Side af den nordlige Bølgebryder, og da Færgeren ændrede Kursen, endnu ikke var kommet frem fra Bølgebryderen. Rigtigheden af denne Forklaring er bekræftet af de øvrige ved Søforklaringen afhørte Vidner tilhørende Færgens Besætning.

Af Færgens Besætning har Styrmand Vilhelm Voss Rasmussen derhos særlig forklaret, at han mener, at det paa Grund af den korte Tid, hvorom det drejede sig, ikke var muligt at stoppe Færgeren, hvad ogsaa vilde have været farligt, da der var stærk udgaaende Strøm, og man ved at stoppe Færgeren vilde berøve denne dens Manøvreringsevne.

Føreren af Tjalken, Skipper Niels Chr Frode Nielsen, har forklaret, at Tjalken, da han hørte, at Færgeren gav Afgangssignal, laa for Styrbordshalse krydsende i nordøstlig Retning, og at han paa dette Tids-

punkt mente, at han vilde kunne sejle indenfor den nordlige Bølgebryder; da han imidlertid var naaet ved den sydlige Ende af denne, var han drevet saa meget af, at det ikke var muligt at slippe forbi og maatte derfor forsøge at gaa over Stag. Umiddelbart efter hørte han ifølge den af ham afgivne Forklaring, at der blev givet 2 Stød, og forsøgte nu at faa Skibet, der var drejet over, til at falde af, idet han færede Nokken paa Storsejlet ned og slækkede Skødet, men dette lykkedes ikke.

Den til Tjalkens Besætning hørende Matros, Carl Emil Hansen, har forklaret, at Tjalken, da han hørte, at Færgen gav 2 Stød, var et Stykke fra den nordlige Bølgebryder sejlene sydover. Ifølge hans Forklaring har Sejleren ikke ligget saaledes, at den har haft Bølgebryderen mellem sig og Færgen. Fra Sagsøgernes Side er det særlig anført, at Tjalken ikke, efter at man havde hørt Færgen give Afgangssignal, burde have sejlet indenfor den nordlige Bølgebryder. I saa Henseende har Sagsøgerne særlig henvist til § 2 i Reglement for Korsør Havn, der lyder saaledes: »Naar Dampskibe passerer eller skulle passere ind eller ud af Havnen eller Dampfærgenhavnen, maa intet Sejlfartøj krydse i den smalle Indsejling og ingen Baad begynde Krydsning enten ud af Baadehavnen eller af den egentlige Havn for at komme til Søs. Derhos skal enhver Baad selv med god Vind i det uddybede Løb altid vige af Vejen for Dampskibene — — —«.

Indstævnte har derimod anført, at den anførte Bestemmelse angaaende den smalle Indsejling i Havnereglementet, der er udstedt, før Bølgebryderne er blevet anbragt, ikke gælder for Passagen mellem de i Store Bælt udenfor Havnen liggende Bølgebrydere, at Bestemmelsen i § 2, 2°, ikke gælder Skibe, samt at der vedrørende det uddybede Løb fra Reden til Havnen for Skibe kun gælder Bestemmelserne i Reglementets § 1, hvorefter intet Skib maa ankre op her.

I Anledning af Sagen har Søfartschefen under De danske Statsbaner forespurgt Marineministeriet, om den gravede Rende ind til Korsør og Havnearealet indenfor Bølgebryderne ved Korsør maa siges at henhøre til de Steder, hvor det ifølge Havnereglementet er forbudt Sejlskibe at krydse, naar Dampskibe og Dampfærger skal passere ind og ud.

Til Besvarelse heraf har nævnte Ministerium under Henvisning til § 2 i Havnereglementet i Skrivelse af 22 Juni 1920 anført Følgende:

»Naar Dybdeforholdene i Korsør Havn tages i Betragtning, maa Ordene: »den smalle Indsejling« formentlig opfattes som den Del af Indsejlingsfarvandet (regnet fra den egentlige Havn og Dampfærgenhavnen indtil ca 600 m uden for den sydlige Bølgebryder) hvor Dybden er ca 6 m eller derover, hvilken Del naturligt kan betegnes paa den angivne Maade (se Kortet). Denne Del indeslutter — som det ligeledes vil ses — i sig den gravede Rende saavel udenfor Bølgebryderne som ogsaa mellem disse og den egentlige Havn og Dampfærgenhavnen, men altsaa intet af det omgivende Havneareal med Dybder under 6 m.

Det fremsatte Spørgsmaal maa formentlig herefter besvares bekræftende, forsaavidt angaar den gravede Rende og den Del af det omgivende Havneareal, hvor Dybden er 6 m eller derover, men benæg-

tende, forsaavidt angaar den Del af Havnearealet, hvor Dybden er under 6 m.«

Rigtigheden af denne Erklæring er bestridt af Indstævnte.

Det er endvidere fra Sagsøgernes Side anført, at Tjalken, da der for Korsør Havn gælder Lodstvang, burde have haft Lods ombord ved den omhandlede Lejlighed, hvilket Tjalken ikke havde, men Indstævnte har benægtet, at Lodstvangen gjaldt for Tjalken, der ikke vilde søge ind til Korsør, men opankre indenfor Bølgebryderne.

Parterne er imidlertid enige om, at dette Spørgsmaal er uden Betydning ved Bedømmelsen af, hvilket af Fartøjerne der har Ansvar for det Passerede.

Da Indsejlingen til Korsør Havn nu foregaar i det smalle Løb mellem de to Bølgebrydere, findes Tjalken under alle Omstændigheder at have sejlet uforsvarligt ved, skønt dens Fører var vidende om, at Færgen var for Udgaende, at krydse ind mellem Bølgebryderne foran Færgen, og Skylden for det Passerede findes herefter at maatte paahvile Sejlskibet.

Derimod findes der ikke fra Sagsøgernes Side at være tilvejet bragt tilstrækkeligt Bevis for, hvilken Skade der er forvoldt ved den ommeldte Lejlighed.

Hvad angaar den opstaaede Skade paa Færgen, har Skønsmændene ved den den 27 Januar 1921 foretagne Besigtigelse konstateret forskellige Skader, der er takseret til 14100 Kr.

Ved Afhjemlingen erklærede Skønsmændene imidlertid, at de ikke kunde udtale sig om, hvorvidt Skaden var af ældre Dato eller hidrørte fra Kollisionen med Bølgebryderen den 13 April 1920.

Der maa gives Indstævnte Medhold i, at det ved en Skønsforretning, der er afholdt saa længe efter det Passerede, ikke kan anses for bevist, at de konstaterede Skader hidrører fra den omhandlede Kollision.

Hvad angaar den paastaaede Skade paa Bølgebryderen, er der ikke afholdt noget Skøn herover, men til Bevis kun fremlagt en den 31 Maj 1920 dateret Regning, stor 895.50 Kr til Sagsøgerne over Reparation af Bølgebryderen.

Fra Indstævntes Side er det uimodsaagt anbragt, at den omhandlede Reparation er foretaget uden nogensomhelst Underretning til ham. Mod Indstævntes Benægtelse findes det ikke bevist, at Reparationen er foranlediget ved Skade foraarsaget ved den omhandlede Kollision.

Efter det saaledes Anførte findes Indstævnte ikke at kunne tilpligtes at betale den paastaaede Erstatning, og Indstævnte vil herefter være at trifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Mandag den 4 December.

R 36/1922. Aktieselskabet **Burmeister & Wains** Maskin- og Skibsbyggeri (Knudtzon)

mod

Klejnsmed Chr Lauritz Steffensen (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningspligt i Anledning af et Indstævnte overgaaet Ulykkestilfælde.

Østre Landsrets Dom af 12 Januar 1922: Sagsøgte, A/S Burmeister & Wain, bør til Sagsøgeren, Klejnsmed Chr Lauritz Steffensen, betale 2000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 29 Juli 1921 til Betaling sker, hvorhos Sagsøgte bør betale det Offentlige de Afgiftsbeløb, som vilde have været at erlægge af Sagsøgeren, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16, Nr 1, for hans Vedkommende havde været afgiftsfri, samt i Salær til den for Sagsøgeren beskikkede Sagsfører, Overretssagfører Henrik Sachs, 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Aktieselskabet Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, de Retsafgifter, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Højesteret havde været beneficeret for Indstævnte, Klejnsmed Chr Lauritz Steffensen, samt til Højesteretssagfører Henriques i Salær for Højesteret 200 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 24 April 1920 stod Klejnsmed Chr Lauritz Steffensen, der arbejdede hos A/S Burmeister & Wain, og sleb en ca 26—30 cm lang Bolt paa en Slibemaskine i et af Selskabets Værksteder paa Christianshavn. Under Udførelsen af dette Arbejde fik han venstre Haands Fingre i Klemme mellem Bolten og Slibestenen, saaledes at Pegefingern, som det fremgaar af en samme Dag afgivet Lægeerklæring, blev revet af $\frac{1}{2}$ cm udenfor Mellemlødet, hvorhos Tommelfingern blev beskadiget, bl a saaledes at Halvdelen af Neglen blev afrevet.

I Anledning af Ulykken blev der straks foretaget en Inspektion af Fabrikstilsynet og paa Grundlag af det Fremkomne rejst Tiltale mod vedkommende Værkstedsleder, Driftsbestyrer Georg Erichsen, for Overtrædelse af Fabrikslovgivningen, og ved den af Københavns Byrets 2 Afdeling for Politisager under 15 Januar 1921 afsagte Dom blev nævnte Erichsen efter Lov Nr 143 af 29 April 1913 § 42, jfr §§ 12 og 17, og Anordning Nr 167 af 28 September 1904 §§ 2 I og II og 4, sidste Stykke, anset med en Statskassen tilfaldende Bøde paa 200 Kr. Denne Dom stadfæstedes ved nærværende Rets Dom af 27 Maj 1921, dog at Bøden blev nedsat til 100 Kr.

Af disse Domme fremgaar det, at de af Fabrikstilsynet paaviste Mangler ved den paagældende Slibemaskine var følgende:

- 1) Flangerne var ikke underdrejede,
- 2) den indvendige Flange var for lille,
- 3) Paplaget var ikke 1 mm tykt,
- 4) Anlægget var ikke holdt tæt paa Stenene. Paa Slibemaskinen fandtes 2 Stene. Ved den Sten, hvor Ulykken skete, var Anlægget 6 mm fjernet forfra fra Stenen, 18 mm fra udvendig Side og 5 mm fra indvendig Side. Ved den anden Sten var Anlægget 6—7 mm fjernet forfra fra Stenen, 15 mm fra udvendig Side og 5—8 mm fra indvendig Side (idet Stenene ogsaa havde Slør).

I Landsrettens Dom bemærkedes det, at de under 1—3 nævnte Mangler ikke anses medvirkende til det skete Ulykkestilfælde.

Efter at A/S Burmeister & Wain har erklæret, at Selskabet paatager sig ethvert Erstatningsansvar, der af Steffensen i Anledning af det Forefaldne maatte kunne gøres gældende mod Driftsbestyrer Erichsen personlig, har Steffensen, som under nærværende Sag har erholdt meddelt fri Proces, søgt Selskabet til Betaling af en Erstatning paa 4000 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato, den 29 Juli 1921. Hans Erstatningsberegning fremkommer saaledes:

Arbejdsudygtighed m v fra 24 April—5 Juli 1920	1100 Kr
nedsat Erhvervssevne	2900 Kr

hvorved bemærkes, at Arbejderforsikringsraadet har fastsat Invaliditetsgraden for Steffensen til 10 pCt.

Med Hensyn til de fornævnte, ved Slibemaskinen forefundne Mangler, er det under nærværende Sag in confesso, at de under Nr 1—3 omhandlede Mangler ikke har været medvirkende til det skete Ulykkestilfælde, hvorimod det efter den af Fabriksinspektøren for Landsretten afgivne Forklaring maa antages, at Ulykken ikke vilde være sket, saafremt

den under Nr 4 ommeldte Mangel ikke havde været til Stede. Denne Mangel maa antages fremkommet ved, at en Plade paa Anlæget var afskruet, uden at det er oplyst, hvornaar dette er sket, og hvem der har foretaget Afskrningen.

Steffensen har for Landsretten forklaret, at han, som kun skulde benytte Slibemaskinen et kortere Øjeblik, ikke vil have bemærket, at den fornævnte Plade manglede, eller at der overhovedet var noget i Vejen med Maskinen; han holdt Bolten med højre Haand, saaledes at den hvilede paa venstre Haands Pegefinger, og førte paa denne Maade Bolten, som han først sleb paa Stenens Forkant, hen til Stenens Side for der at foretage den endelige Afslibning, idet Forkanten var noget ujævn. Anlæget var gaffelformigt, saa at der ikke ved selve det at slibe paa Siden er begaaet noget uforsvarligt. Der skete da det, at Stenen sugede eller trak Enden af Bolten ned mellem Anlæget og Stenen.

Fabriksinspektør Jærner har for Landsretten udtalt, at Ulykken meget vel kan være foregaaet som ommeldt, ligesom han har udtalt, at det er almindelig Skik og Brug, at Arbejdere i deres daglige Dont benytter Maskiner som disse uden at give sig Tid til at anstille Betragtninger over, hvorvidt Maskinerne virkelig er i den Orden, hvori det paahviler Arbejdsgiveren at holde dem. Der er nu vel under Sagen fremkommet Erklæringer og Forklaringer der tyder paa, at Steffensen har baaret sig noget anderledes ad ved Slibningen end som ovennævnt angivet, men Retten mener, bl a støttet til Fabriksinspektør Jærners Udtalelser, at maatte gaa ud fra, at Ulykken er indtraadt som af Steffensen forklaret.

Forsaavidt Aktieselskabet til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør gældende, at Steffensen har gjort sig skyldig i en saadan Uagtsomhed, at han alene maa tilskrive sig selv Skylden for den lidte Skade, kan der herefter ikke gives det Medhold; og Sagens Udfald vil i første Række bero paa, om vedkommende ansvarlige Funktionærer har udvist en saadan Kontrol med disse farlige Maskiner, at den kan betegnes som forsvarlig og betryggende. Hvad denne Kontrol angaar, har Aktieselskabet ladet oplyse, at en daglig Inspektion af Slibestenen paa Klejnsmedeværkstedet var indrettet ved, at en Arbejder ved Navn Deublin skulde sørge for at rette Stenen op og sætte Anlæget fast mod Stenen. Andet Eftersyn havde Deublin ikke Ordre til at foretage, hvorimod han havde Ordre til, hvis han fandt Mangler, der ikke straks kunde rettes, da at indberette det til en Maskinarbejder, der var særlig uddannet til Maskinernes Pasning og — om fornødent — til en Mester Bentze, der havde Overtilsynet med Værktøjet, bl a Slibemaskinen. Deublin har forklaret, at han Dagen før Ulykken fandt Maskinen i Orden, og Indberetning af nogen Art er da ikke sket.

Fabrikstilsynet har betegnet den etablerede Kontrol med Hensyn til Overholdelse af Slibestensanordningernes Forskrifter som værende ikke tilstrækkelig effektiv. Det har fremhævet, at den Instruktion, som Deublin har faaet, ikke giver nogen Chancer for, at han skulde kunne opdage andre Fejl end dem, han selv var beordret til at afhjælpe, og at Direktoratet maa nære Tvivl om, at en Kontrol endog overhovedet kan være tilstrækkeligt effektiv, naar det daglige Tilsyn ikke føres af en fast Funk-

tionær, der har Myndighed til overfor de Arbejdere, der benytter Stenene, at forbyde Brug, indtil Indberetning om og Afhjælpning af Mangler er sket.

Steffensen har benægtet, at han overhovedet har bemærket nogen Plade paa Slibemaskinen, saalænge han har arbejdet der.

Efter det saaledes Foreliggende maa Retten gaa ud fra, at Tilsynet med den paagældende Slibemaskine ikke har været tilstrækkelig beskyttende, og da det maa anses sandsynligt, at Ulykken vilde være undgaaet, hvis Tilsynet havde været bedre ordnet, maa der statueres at have foreligget saadan Forsømmelse, som paadrager Erstatningspligt, og Aktieselskabet vil herefter have at betale Steffensen en passende Erstatning for den ham tilføjede Beskadigelse. Denne Erstatning findes dog under Hensyn til, at Steffensen selv har udvist nogen Uagtsomhed ved at benytte Maskinen uden at bemærke — eller tage Hensyn til — at Pladen manglede, at kunne ansættes til 2000 Kr, hvilket Beløb Aktieselskabet derfor vil have at betale Steffensen med Renter som paastaaet.

Aktieselskabet vil derhos have at betale det Offentlige de Afgiftsbeløb, som vilde have været at erlægge af Sagsøgeren, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16, Nr 1, for hans Vedkommende havde været afgiftsfri, samt i Salær til den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører, Overretssagfører Henrik Sachs, 200 Kr.

T i r s d a g d e n 5 D e c e m b e r .

Ved Højesterets Dom af 5 December i Sag R 393/1922 (**Rigsadvokaten mod Povl Pedersen**) blev Tiltalte for Overfald paa en Statspolitbetjent i Funktion i Medfør af Straffelovens § 98, jfr § 100 anset med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 390/1922 (**Rigsadvokaten mod Valdemar Alfred Christensen og Cecillie Viola Marie Petersen**) blev Førstnævnte for Røveri, Forsøg paa Forledelse til falsk Forklaring for Retten samt for Alfonseri anset efter Straffelovens § 243, § 146, jfr § 52, 3 Stykke, og midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, Sidstnævnte for Meddelagtighed i Røveri, Forsøg paa Forledelse til falsk Forklaring for Retten samt for at have drevet Utugt som Erhverv medens hun havde Tiltalte Christensen til Huse hos sig, anset efter Straffelovens § 243, jfr § 47, § 146, jfr § 52, 3 Stykke og Lov af 30 Marts 1906 § 2, 2 Stykke med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

R 14/1922. Firmaet **Assurance Valentiner** (Henriques)

m o d

Aalesunds Dampskibsrederi, Aktieselskab, Aalesund (Knudtzon),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Appellanten i Medfør af Aktieselskabslovens § 43 hæfter for en af de Indstævnte i et spansk Forsikringselskab tegnet Forsikring.

Sø- og Handelsrettens Dom af 14 December 1921: Sagsøgte, Firmaet Assurance Valentiner, bør til Sagsøgeren, Aalesunds Dampskibsrederi A/S, Aalesund, betale de paastævnte norske Kr 26 005.33 med Renter 5 pCt p a fra den 17 September 1921 til Betaling sker og Sagens Omkostninger med 750 Kr. At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Foreløbig bemærkes, at der her under Sagen ikke er Spørgsmaal om, hvorvidt J H Olesen er ansvarlig overfor Indstævnte, og at den Appellanten givne Fuldmagt ikke var en Generalfuldmagt, men, som udtalt andetsteds i Dommen, var en Specialfuldmagt. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Assurance Valentiner, til Indstævnte, Aalesunds Dampskibsrederi, Aktieselskab, Aalesund, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Police dateret Bergen, den 4 Juni 1920 afsluttedes der med det norske Aktieselskab Leas Assuranceselskab paa dettes egne Vegne og paa forskellige andre Selskabers Vegne en Forsikringskontrakt, hvorved det Sagsøgeren, Aalesunds Dampskibsrederi A/S, tilhørende Dampskib »Ontaneda« forsikredes for Kr 190 000,00 for Tidsrummet fra den 4 Juni 1920 til den 3 Juni 1921.

Blandt de forskellige Koassurandører, der havde undertegnet Policen, fandtes det spanske Forsikringsselskab »Lloyd Argentino«, der havde paataget sig Forsikringen for en Andel stor Kr 25 000,00, og hvis Navn var undertegnet paa Policen »ifølge Special-Fuldmagt« af det sagsøgte Firma »Assurance Valentiner«.

Skibet forsvandt i Forsikringstiden, efter at det først havde lidt partikulære Havarier.

Under nærværende Sag har Aalesunds Dampskibsrederi A/S sagsøgt Firmaet »Assurance Valentiner« til at betale norske Kroner 26 005,33 med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 17 September 1921, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger. Af det paastævnte Beløb udgør Kr 1005,33 Erstatningen for de partikulære Havarier.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet Firmaet, som ikke har noget at erindre imod Beløbets Størrelse, gør gældende, at Firmaet ikke kan betragtes som hæftende for Beløbet, men at Sagsøgeren maa henvende sig til det spanske Selskab.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at det spanske Forsikrings-selskab her i Landet har haft et Generalagentur, »International Reassurance Union«, der indehavdes af Kaptajn J H Olesen, og som ikke var anmeldt til Aktieselskabs-Registret. Assurance Valentiner, der drev Assurance-Mægler Virksomhed, og som ikke havde nogen staaende Fuldmagt til at undertegne paa Lloyd Argentinos Vegne, har i flere andre Tilfælde ligesom i nærværende underskrevet Lloyd Argentinos Navn ifølge en af International Reassurance Union givet Special-Fuldmagt. Det er in confesso, at Underskriften er tegnet paa Policen her i Byen.

Sagsøgeren henviser, naar han har rettet sine Krav mod Sagsøgte, til Aktieselskabslovens § 43, efter hvis Ord »de der indgaar Forpligtelser« paa et udenlandsk Forsikringsaktieselskabs Vegne, der »driver Virksomhed her i Landet« gennem et herværende Agentur, som ikke er blevet registreret, hæfter »personlig og solidarisk for Forpligtelsernes Opfyldelse«.

Sagsøgte gør herimod gældende, at det der her er sket, ikke er en Virksomhed i Danmark i Lovens Forstand, idet Policen angiver sig som udstedt i Bergen, og idet det er et norsk Rederi, der har ladet et norsk Skib forsikre med et norsk Selskab som Hovedassurandør. Sagsøgte gør endvidere gældende, at Firmaet Assurance Valentiner ikke falder ind under Lovens Ord, da det ikke er dette Firma, der har indgaaet Forpligtelser paa det spanske Selskabs Vegne; Forpligtelserne er indgaaet af Firmaet International Reassurance Union, hvis Indehaver, Olesen, havde givet Sagsøgte Special Fuldmagt. Sagsøgte gør i denne Forbindelse gældende, at Assurance-Mæglere ofte underskriver Policer ifølge Fuldmagt fra et Assuranceselskab, og at det vil være urimeligt haardt at gøre dem ansvarlige for en manglende Registrering.

Da det er uomtvistet, at »Lloyd Argentinos« Underskrift er paaført Policen her i Landet, maa Virksomheden betragtes som drevet her.

Da Firmaet Assurance Valentiner har underskrevet Lloyd Argentinos Navn, maa saavel dette Firma som J H Olesen, der har givet Generalfuldmagten, betragtes som havende indgaaet Forpligtelsen paa Lloyd Argentinos Vegne, og de maa altsaa være solidarisk ansvarlige

for Forpligtelsens Opfyldelse; en Assurance Mægler, der skriver Assuranceselskabernes Navn under efter Fuldmagt, er gaaet udenfor Virksomheden som Mægler.

Sagens Omkostninger findes at kunne bestemmes til 750 Kr.

Onsdag den 6 December.

R 169/1922. Gaardejer **Otto Hansen**, Hotelejer **Carl Nielsen**, Hotelejer **N P Nielsen**, Gaardejer **Hans Jørgensen** og Sagfører **Valdemar Herland** (Selv),

mod

Aktieselskabet **Landbrugsmaskinkompagniet** (Harboe),

betræffende et Vekselkrav paa Appellanterne.

Østre Landsrets Dom af 10 April 1922: De Sagsøgte, Gaardejer Otto Hansen, Mensalgaard, Tillitze, Hotelejer Carl Nielsen, Saks-købing, Hotelejer N P Nielsen, Maribo, Gaardejer Hans Jørgensen, Kalø og Sagfører Valdemar Herland, Maribo, bør, En for Alle og Alle for En, betale Sagsøgerne, A/S Landbrugsmaskinkompagniet 3000 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 14 Januar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 300 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til, at det ikke af det i Afskrift den 4 April 1922 fremlagte Dokument af 28 Juni 1920 angaaende ovennævnte Konsortiums Stiftelse kan ses, om Originalen er behørig stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Proceduren og Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at Appellanterne, da Opgørelsen fandt Sted den 8 Juli 1921, for Varer, leverede af Indstævnte, skyldte det Beløb paa 3000 Kroner, for hvilket Vekslen pr 1 Juli 1921 var udstedt. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 3 Januar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 27.

Onsdag den 6 December.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Gaardejer Otto Hansen, Hotelejer Carl Nielsen, Hotelejer N P Nielsen, Gaardejer Hans Jørgensen og Sagfører Valdemar Herland, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte, Aktieselskabet Landbrugsmaskinkompagniet, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Oktober 1919 overtog Gaardejer Otto Hansen, Mensalgaard, Tillitze, Hotelejer Carl Nielsen Saksjøbing, Hotelejer N P Nielsen, Maribo, Gaardejer Hans Jørgensen, Kalø og Sagfører Valdemar Herland, Maribo, Peitersens Maskinfabrik, i Saksjøbing for som et Konsortium at drive Maskinforretning og drev derefter Forretningen i Peitersens Navn med denne som Driftsleder. I Foraaret 1921 ønskede Konsortiet at afhænde eller likvidere Fabrikken og i den Anledning udbad Konsortiet sig en Opgørelse fra Landbrugsmaskinkompagniet, som Fabrikken havde staaet i Forretningsforbindelse med, over dettes Tilgodehavende hos Fabrikken, hvilken Opgørelse fremsendtes den 27 Maj 1921 og udviste en Saldo af 5827 Kr 04 Øre i Kompagniets Favør. Da Kompagniet ikke vilde indgaa paa en lempeligere Afvikling af Fabrikens Gæld, blev der afholdt et Møde den 8 Juli s A i Saksjøbing mellem Kompagniets Repræsentant Erichsen og Konsortiets Medlemmer, hvor Saldoen blev reduceret til 4038 Kr 07 Øre, for hvilket Beløb Konsortiet akcepterede en Veksel. I nævnte Opgørelse af 27 Maj 1921 var imidlertid ikke indbefattet en pr 1 Juli s A forfaldet Veksel, stor 3000 Kr, og da Konsortiet har nægtet at betale dette Beløb. paastaar A/S Landbrugsmaskinkompagniet under denne ved

Retten for Maribo Købstad m v forberedte Sag de ovennævnte Medlemmer af Konsortiet tilpligtet in solidum at betale de 3000 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 14 Januar 1922, til Betaling sker.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet de gør gældende, at der ved Mødet den 8 Juli 1921 foretoges en Saldoopgørelse for alt, hvad de skyldte til Sagsøgerne paa Grundlag af disses egne Opgivender, idet der blot skete enkelte Fradrag saaledes, at det Beløb, de kom til at skyldte, androg 4038 Kr 07 Øre, og i Henhold dertil maa Parterne anses at have givet hinanden Saldokvittering, idet Konsortiet akcepterede Veksel for Beløbet. Endvidere henviser de Sagsøgte til, at Vekslen for de 3000 Kr er akcepteret af Peitersen og derfor maa antages at vedrøre Peitersen personlig, idet denne tillige havde privat Mellemværende med Kompagniet.

Sagsøgerne har derimod hævdet, at der ikke ved Mødet den 8 Juli 1921 er givet de Sagsøgte nogen Saldokvittering, men at der kun er foretaget en Opgørelse af Parternes Mellemværende paa Grundlag af Opgørelsen af 27 Maj 1921, hvori Vekslen paa 3000 Kr af 1 April 1921, forfalden pr 1 Juli s A ikke var optagen, idet Sagsøgerne gik ud fra, at denne Veksel vilde blive indfriet, naar den forfaldt til Betaling; om denne Veksels Forfaldstid var der under 22 Juni 1921 tilstillet Fabriken i Sakskøbing Underretning.

Da det af Sagens Oplysninger tilstrækkelig klart fremgaar, at de 3000 Kr ifølge Vekslen af 1 April 1921 udgør Restskylden for en af Peitersen den 17 Oktober 1919 hos Sagsøgerne paa de Sagsøgtes Vegne købt Tractor til Beløb 9450 Kr, og det er ubestridt, at dette Vekselbeløb ikke var indbefattet under Opgørelsen af 8 Juli 1921, og Sagsøgerne ikke kan anses at have mistet deres Krav ved, at dette Beløb ikke blev medtaget under denne Opgørelse eller ved, at de først senere (i September 1921) har gjort dette Krav gældende overfor Konsortiet, vil de Sagsøgte være at dømme efter Sagsøgenes Paastand saaledes, at Sagens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

Torsdag den 7 December.

R 449/1921. **Bestyrelsen for Hovedvandløbet Vejle Aas Afdeling B** (Aagesen)

m o d

Vejle Amtsraad (Bruun),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til Oprensning af et Aaløb.

Vestre Landsrets Dom af 19 September 1921: De Indstævnte, Vejle Amtsraad, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Bestyrelsen for

Hovedvandløbet Vejle Aas Afdeling B, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til de Indstævnte 200 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Bestyrelsen for Hovedvandløbet Vejle Aas Afdeling B, til Indstævnte, Vejle Amtsraad, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Paa et af en Landvæsenskommission den 15 August 1854 i Vingsted Mølle afholdt Møde, i hvilket deltog de Indstævnte, Vejle Amtsraad, samt — som det hedder i en Protokoltilførsel vedrørende de paa Mødet førte Forhandlinger — »alle Lodsejere i Dalstrøget, som dannes af Vejle Aa fra Engelsholm Papirfabrik og indtil Broen ved Haraldskær«, vedtoges bl a følgende Bestemmelser:

»1) Strækningen fra Vingsted Mølle og indtil Engelsholm Papirfabrik deles i 2de Dele ved Tørskind Bro, og sammentræde saaledes alle Lodsejerne i 2de Interessentskaber, der hver ved sin Bestyrelse lader Aaen opskære og senere aarlig rense for fælles Regning af Deltagerne i hver af disse Interessentskaber — — —

2) Arbejdet udføres ved lejede Folk efter Licitation eller Akkord, fordelt i Parceller.

Udgifterne fordeles mellem Interessenterne efter en vedtagen Maalestok — — —, og i Overensstemmelse med det saaledes Vedtagne blev et Regulativ udfærdiget den 20 September 1854. Den 21 Maj 1875 vedtog de Indstævnte nogle Ændringer og Tillæg til det nævnte Regulativs § 9. Herefter skulde Oprensningen foregaa to Gange aarlig inden 1 Juni og 20 September. Oprensningsfylden skulde oplægges mindst 1 Fod fra Aakanten med omtrent Halvdelen til hver Side og af den vedkommende Lodsejer besørges og bekostes bortført mindst 12 Fod fra Aakanten inden hvert Aars 25 September, og det skulde ved Oprensningen paases, at al Grøde og Dynd, Sandrevler, Sten, Træstød

og deslige borttoges. Ifølge et den 25 August 1892 af de Indstævnte vedtaget Regulativ for Vejle Amts Hovedvandløb Nr 1, Vejle Aa, er Vandløbet delt i 6 Underafdelinger, benævnedes A—F, af hvilke A udgør Strækningen fra Aaens Udspring, Engelsholm Sø, til Randbøldal Fabrik, B Strækningen fra Randbøldal Fabrik til Tørskind Bro og C Strækningen fra Tørskind Bro til Vingsted Mølle. Aaen har herefter Fald fra A til F. I Regulativets Afsnit I indeholdes for Afdeling B's Vedkommende Bestemmelser, der er ligelydende med de ovenanførte angaaende Tidspunktet for de aarlige Vedligeholdelsesarbejder og Oprensningsfyldens Oplægning og Bortfjernelse, hvorhos der med Hensyn til Interessentskabets øvrige Forhold henvises til Overenskomsten af 15 August 1854, »det foreløbige Regulativ af 29 September 1854« og den ovennævnte Amtsraadsresolution af 21 Maj 1875. Til Trods for de ovennævnte Bestemmelser vedrørende Oplægningen af Oprensningsfylden m v foregik Oprensningen af Aaen saavel for Afdeling B's som for Afdeling C's Vedkommende indtil Aaret 1916 paa den Maade, at Lodsejerne lod den afhuggede Grøde flyde ned ad Aaen, hvorefter den uden Udgift for dem blev optaget ved Vingsted Mølle.

Efter at imidlertid A/S »De forenede Papirfabrikker«, der ejede saavel Vingsted Mølle som den ligeledes ved Vejle Aa, men lavere nede, beliggende Haraldskær Fabrik, ved et i 1915 stedfundet Salg til O Holstebro af den førstnævnte Ejendom havde paalagt denne bl a den Servitut, at Ejeren af Møllen skulde være forpligtet til at optage Grøden samt Pinde, Blade m m, som af Vandstrømmen førtes ned til Møllen, afsluttede Holstebro i Marts Maaned 1916 en Overenskomst med et Udvalg, der repræsenterede Engejerne ved Afdeling C, hvorefter disse som Vederlag for, at Holstebro gav Samtykke til en Sænkning af Flodemaalet ved Vingsted Mølle, tilpligtede sig til »at besørge og bekoste Optagningen af Grøden m v i Vejle Aa (Afd C Tørskind Bro — Vingsted Mølle) ovenfor Vingsted Mølle saaledes at Grøden fra dette Areal eller det ovenliggende Aareal ikke generer Vingsted Mølle«. Der fremkom nu Klager over, at Interessenterne i Afdeling B lod Grøde, der hidrørte fra Vedligeholdelsesarbejder i nævnte Afdeling, flyde ned ad Aaen til Vingsted Mølle, hvor den i Henhold til den sidstnævnte Overenskomst maatte optages ved Foranstaltning af Engejerne i Afdeling C, og de Indstævnte indskærpede i en Skrivelse af 27 Oktober 1916 Sagsøgerne, Bestyrelsen for Hovedvandløbet Vejle Aas Afdeling B, »dens Pligt til at lade Grøde fra Afdelingen optage, forinden den har forladt samme«. Da Sagsøgerne undlod at træffe Foranstaltning til Grødens Optagning, afkrævede de Indstævnte paa Afdeling C's Vegne dem de til Optagelsen medgaaende Udgifter, der for Aarene 1916—18 udgjorde 684 Kr 50 Øre, hvortil kom et Rentebeløb paa 102 Kr 17 Øre, samt for Aaret 1920 forskellige Poster til Beløb 1373 Kr 33 Øre. Det samlede Beløb, 2160 Kr, blev den 18 Februar 1920 af Sagsøgeren indbetalt til de Indstævnte, idet de dog samtidig forbeholdt sig under en Retssag mod de Indstævnte at tilbagesøge Beløbet.

Sagsøgerne har derefter under nærværende Sag søgt de Indstævnte til Tilbagebetaling af det nysnævnte Beløb tilligemed Renter deraf 5 pCt

p a fra Stævningens Dato den 3 Maj d A, indtil Betaling sker. De Indstævnte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne gjort gældende, at der efter Lovgivningen, derunder særlig de ved Lov Nr 63 af 28 Maj 1880 § 12 givne Regler for Affattelsen af Regulativer for offentlige Vandløb, ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvem Vedligeholdelsesbyrden paahviler, skal ses hen til de paa ethvert Sted foreliggende Kendelser, Overenskomster og Sædvaner. De vil herpaa for det heromhandlede Vandløbsafsnits Vedkommende støtte ikke alene, at Kredsen af de vedligeholdelsespligtige Personer er fastslaaet ved Overenskomsten af 15 August 1854, men ogsaa, at Omfanget af Byrden er bestemt ved den sædvanemæssige Udførelse af Vedligeholdelsesarbejdet. Til Oplysning om, hvad Vedligeholdelsesbyrden paa det paagældende Sted omfatter, har de henvist til de Forklaringer, der under Sagen er afgivet af en Række Vidner, og hvorefter det i Afdeling B i meget lang Tid — efter de ældste Vidners Udsagn omkring 60 Aar tilbage i Tiden — har været Skik at lade den afhuggede Grøde flyde med Strømmen, mod hvilken Skik der ikke før i 1916 er fremsat Indsigelser. Sagsøgerne formener derfor, at det er i Strid med deres Ret, naar de Indstævnte ved fornævnte Regulativ af 25 August 1892 har paalagt dem at oplægge Oprensningsfylden m v, idet Regulativet ikke kan være bindende for de Personer, der, saaledes som Sagsøgerne, ved Alderstidshævd har erhvervet sig Ret til at opfylde deres Vedligeholdelsespligt paa anden Maade end i Regulativet bestemt.

Heri kan der dog ikke gives Sagsøgerne Medhold, idet der maa gaas ud fra, at de vedkommende Myndigheder — som det ogsaa synes forudsat i ovennævnte Lovs § 12, jfr § 16 — til enhver Tid maa kunne give de for Vandløbets forsvarlige Vedligeholdelse fornødne Forskrifter, som maa anses bindende for de Vedligeholdelsespligtige, uanset om disse i længere Tid maatte have udført Vedligeholdelsesarbejdet paa en for dem mindre byrdefuld Maade.

Idet Sagsøgerne herefter maa anses pligtige at godtgøre Afdeling C eller de Indstævnte paa disses Vegne de Udgifter, som Optagningen ved Vingsted Mølle har medført, og mod hvis Størrelse ingen særlig Indsigelse er fremsat, findes de ikke berettiget til den paastaede Tilbagebetaling, og de Indstævnte vil følgelig være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at godtgøre de Indstævnte med 200 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 8 December

R 166/1922. Gaardejer **J N Haulrik** (Meyer)

mod

Vognmand **Niels Jensen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om hvorvidt Indstævnte har opfyldt en med Appellanten indgaaet Handel om et Parti Tørv.

Vestre Landsrets Dom af 6 Marts 1921: Sagsøgte, Vognmand Niels Jensen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Gaardejer J N Haulrik, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 150 Kr. Til Statskassen bøder Sagsøgte 10 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter de foreliggende til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at det i Dommen nævnte Kvantum Tørv, ca 100 Tons, som Indstævnte har betalt med Dagsprisen, er leveret af Appellanten i Henhold til Rekvizition fra Indstævnte i hvert enkelt Tilfælde og ikke vedkommer de Partier Tørv, der efter Sluttedlen af 1 April 1920 var solgt til fast Pris, og som af Indstævnte var bestemt for en fast Kunde, der imidlertid i Begyndelsen af 1921 ophørte med at benytte Tørv. Herefter og da det af Sagens Oplysninger endvidere fremgaar, at Indstævnte ikkun har aftaget og betalt 20,922 Tons af de 50 Tons Tørv, som han i Henhold til Sluttedlen havde købt til Levering i Tiden fra den 15 September 1920 til den 1 Juni 1921 til en Pris af 40 Kr pr Ton, vil han overensstemmende med Appellantens Paastand være at dømme til at betale Appellanten det paastævnte Beløb 957 Kroner 82 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 400 Kroner. Det maa derhos have sit Forblivende ved den Indstævnte for Udeblivelse fra den befalede Forligsprøve idømte Bøde.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Vognmand Niels Jensen, bør til Appellanten, Gaardejer J N Haulrik, betale 957 Kroner 82 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 11 Oktober 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. I Henseende til den Indstævnte idømte Bøde bør Landsrettens Dom ved Magt at stande.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden
15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutseddel af 1 April 1920 solgte Sagsøgeren, Gaardejer J N Haulrik af Fitting, til Sagsøgte, Vognmand Niels Jensen af Børkop, 225 Tons Tørv til Levering i samme Aars Sommer frit i Banevogn ab Fitting Station og til en Pris af 36 Kr. pr Ton samt 50 Tons Tørv til Levering fra Hus i Tiden fra 15 September s A til 1 Juni 1921 til en Pris af 40 Kr pr Ton. Idet Sagsøgeren nu gør gældende, at Sagsøgte, der har aftaget hele det førstnævnte Parti paa 225 Tons, af det sidstnævnte kun har modtaget og betalt 20,⁹²² Tons, har han under videre Anbringende af, at han den 5 Juli f A med et Tab af 281 Kr 90 Øre har bortsolgt et Sagsøgte leveret, men af denne med Urette afvist Parti paa 12,¹⁸⁰ Tons, og at der hos ham for Sagsøgtes Regning og Risiko henligger 16,⁸⁹⁸ Tons, hvorfor Prisen efter Slutsedlen udgør 675 Kr 92 Øre, under nærværende Sag søgt Sagsøgte til Betaling af disse Beløb, ialt 957 Kr 82 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra d 11 Oktober f A, til Betaling sker.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Det er under Sagen uomtvistet, at Sagsøgte har aftaget Tørv i Henhold til Slutsedlen som foranført, samt at han yderligere fra Sagsøgeren har modtaget ca 100 Tons Tørv, der er betalt med Dagsprisen nemlig for Hovedposternes Vedkommende 50 Kr pr Ton og for de to sidste Leveringer paa ialt 35,³⁰⁴ Tons med 29 Kr pr Ton. Med Hensyn til disse Tørv har Sagsøgeren anført, at Sagsøgte har afkøbt ham dem ved flere specielle Ordre udover de i Slutsedlen omtalte 275 Tons.

Efter Sagsøgtes Fremstilling anmodede han gentagne Gange Sagsøgeren om at levere i Henhold til Slutsedlen, men fik til Svar, at han kun kunde faa Tørv mod Betaling af den fornævnte højere Pris, og da han nødvendigvis skulde bruge Tørv, indgik han derefter paa at betale den højere Pris for de paagældende Partier. Idet denne Fremstilling vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, savnes der i Mangel af en udtrykkelig Tilkendegivelse fra Sagsøgerens Side Føje til at statuere, at de saaledes skete Leveringer, der efter det Foreliggende angik Tørv af samme Beskaffenhed som de ved Slutsedlen solgte, og som derhos fandt Sted indenfor den ved Slutsedlen fastsatte Leveringstid, skulde betragtes som faldende udenfor det ved Slutsedlen solgte Kvantum. Men herefter samt da der under den angivne Forudsætning er Enighed mellem Parterne om, at Sagsøgte ikke er Sagsøgeren noget skyldig, vil Sagsøgtes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Sagsøgte med 150 Kr.

For Udeblivelse fra den befaalede Forligsprøve vil Sagsøgte derhos have at bøde 10 Kr til Statskassen.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr 7/1922. Gartnerne **R Laursen** og **J Rasmussen** (David)

mod

A/S Det nordiske Kaffekompagni, Kristiania (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Ansvar for Misligholdelse af en Handel om et Parti Hvidkaal.

Odense Købstads borgerlige Rets Dom af 24 August 1920: Indstævnte, Gartner R Laursen af Odense, bør for Tiltale af Citanterne, A/S Det nordiske Kaffekompagni, Kristiania, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Kerteminde Købstad, Hindsholm og Bjerge-Aasum Herreders Rets Dom af 27 Aug: Indstævnte, Gartner J Rasmussen, Kjeritinge, bør for Tiltale af Citanterne, A/S Det nordiske Kaffekompagni, Kristiania, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Østre Landsrets Dom af 25 April 1921: Gartnerne R Laursen, Thurø, og J Rasmussen, Kjeritinge, bør En for Begge og Begge for En til A/S Det nordiske Kaffekompagni, Kristiania, betale 19 354 Kr 38 Øre med Renter 5 pCt aarlig fra den 12 September 1918, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1000 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Efter Sagens Oplysninger har Firmaet Goldstück Hainze & Co paa det indstævnte Aktieselskabs Vegne kontrolleret det i den indankede Dom omtalte Parti Kaal under dets Indladning. Da der derhos Intet foreligger om, at der fra Appellanternes Side skulde være handlet svigagtigt, maa Selskabet under Hensyn til Købelovens § 47 være afskaaret fra senere at gøre gældende, at Kaalen havde taget Frost inden Indladningen. Allerede som Følge heraf vil Appellanterne overensstemmende med deres Paa-stand være at frifinde.

Medens det efter Sagens processuelle Stilling maa have sit Forblivende ved, at Sagens Omkostninger i første Instans er hævet, vil Indstævnte have at betale Appellanterne Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Gartnerne R Laursen og J Rasmussen, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselskabet Det nordiske Kaffekompagni, Kristiania, i denne Sag fri at være. I Henseende til Sagens Omkostninger i 1ste Instans bør Underretsdommene ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten og for Højesteret betaler Indstævnte til Appellanterne med 1000 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Præmisserne til den af Odense Købstads borgerlige Ret d 24 August 1920 afsagte Dom er saalydende:

Ved Sluttedel af 11 Februar 1918 købte Grosserer J Christiansen af København som Repræsentant for Citanterne, Det nordiske Kaffekompagni A/S, Kristiania, af Gartnerne R Laursen af Odense og J Rasmussen af Kertinge ca 135 Tons Hvidkaal med Udførselstilladelse til Norge for en Pris af 13½ Øre pr kg, frit indladet i Jærnbanevogn. Det betingedes, at Kaalen skulde leveres frostfri, frisk, sund, ren, afpudset som Eksportkaal, prima Vare. Betalingen skulde ske gennem Fyns Landmandsbank, Odense, imod Duplikatfragtbrev, Banevægt, Faktura og Kontrolseddel fra Firmaet Goldstück, Hainze & Co for Varens Kvalitet.

Bekræftet Remburs skulde straks aabnes i Fyns Landmandsbank. Betalingen for Firmaet Goldstück, Hainze & Co's Kontrollering af Varens Tilstand ved Indladningen skulde Sælgeren udrede.

Efter Sluttedlens Underskrift henvendte Christiansen sig til fornævnte Kontrollfirma i København og anmodede det med Henviisning til Sluttedlen om gennem sin Filial i Odense at kontrollere Kaalen forinden Indladningen, hvad Firmaet erklærede sig villig til. Den 13 Februar 1918 aabnedes den betingede Remburs i Fyns Landmandsbank paa de i Sluttedlen nævnte Betingelser, og Sælgerne afsendte derefter i Tiden fra den 16 til den 24 Februar s A fra fynske Jærnbanestationer 14 Vognladninger, henholdsvis den 16, 18, 20, 21 og 23 Februar. Ialt afsendtes 136 649 kg Hvidkaal, hvorfor Sælgerne modtog 18 447 Kr 62 Øre, medens Køberne med Rembursomkostninger ialt betalte 18 565 Kr 92 Øre. Ved Udbetalingen indleverede Sælgerne de forlangte Dokumenter, medens Firmaet Goldstück, Hainze & Co for hver Vognladning gennem deres Forbindelse i Odense, Firmaet N P Hansen & Co, udstedte Kontrolcertifikater, der alle attesterede, at Hvidkaalen efter Besigtigelse var befundet i frisk, frostfri og sund Tilstand, og alle var underskrevne: »pr Goldstück Hainze & Co N P Hansen & Co Carl Hansen.

Ved Skrivelse af 20 Februar havde Sælgerne paa Foranledning af

Køberne bekræftet, at alle Vognene var og vilde blive pakket paa sædvanlig Maade som al Eksportkaal med Halm i Vognen.

I Slutningen af Februar og Begyndelsen af Marts ankom Vognene til Kristiania. En væsenlig Del af Hvidkaalen viste sig — efter Citanternes Paastand — at være frosset og fordærvet. Den 28 Februar reklamerede A/S Det nordiske Kaffekompagni saavel overfor Sælgerne som overfor Firmaet Goldstück, Hainze & Co for de ankomne 8 Vognes Vedkommende, idet Selskabet meddelte, at der i Kristiania vilde blive optaget lovligt Skøn, og at Køberne vilde gøre Ansvar gældende saavel overfor Sælgerne som overfor Kontrolfirmaet. Den 1 Marts afholdtes da i Kristiania Skøn over Hvidkaalen ved to af Byfogden dersteds udnævnte Mænd: Gartnerne Joh Nielsen og Niels Larsen. Skønsmændene udtalte i en den samme Dag dateret Erklæring, at de havde besigtiget bemeldte 8 Jærnbanevogne Hvidkaal, og at en væsenlig Del af Kaalen allerede før Afsendelsen fra Danmark havde været frossen og fordærvet, idet Stilken i en Masse af Kaalhovederne var udhulet og raadden.

Skønsmændene anslog Værdiforringelsen til 50 pCt af Varens Værdi. Efter at de resterende Vogne var ankomne til Kristiania optoges Skøn over disse den 6 Marts. Skønsmændene udtalte, at en Masse Kaalhoveder var sprukket, ligesom en stor Del var stærkt afpudset. Efter Kaalens Udseende fandt Skønsmændene, at den havde været frossen før Afsendelsen fra Danmark. Indholdet i 2 Vogne var fordærvet saaledes, at det helt maatte kasseres. Værdiforringelsen herfor ansattes til 100 pCt, medens Værdiforringelsen iøvrigt fandtes at kunne ansættes til 50 pCt.

Den 2 Marts stillede A/S Det nordiske Kaffekompagni telegrafisk Kaalen til Disposition for Sælgerne og bekræftede dette den 7 Marts for de senere ankomne Vogne med Tilføjelse af, at hele Partiet herefter — da Sælgerne i Mellemtiden havde stillet sig afvisende — vilde blive sorteret og solgt for deres Regning. Samme Meddelelse tilstilledes Firmaet Goldstück, Hainze & Co.

A/S Det nordiske Kaffekompagni lod efter Afholdelsen af Skønnet Hvidkaalen sortere under Tilsyn af en af Skønsmændene, Gartner Larsen, Med Henviisning til, at Sælgerne — som nævnt — har afsendt ialt 136 649 kg, har de anbragt, at 65 611 kg maatte nedgraves som fuldstændig raadden og sundhedsfarlig, at 16 446 kg maatte sælges som Grisefoder for Spotpris — nemlig for 507 Kr 15 Øre — og at af Resten 40 689 kg kunde sælges som prima Vare til fuld Pris — eller omkring 32 Øre pr kg — medens 13 911 kg, der ikke var prima, men anvendelig, solgtes til lavere Pris.

Med Fragt, Told, Arbejdspenge og andre Omkostninger hævder de, at Hvidkaalen har kostet dem ialt 36 676 Kr 58 Øre og med Anbringende af, at Kaalen er solgt gunstigst muligt i det aabne Marked til forskellige Købere efter Avertissementer, har de anbragt, at der ved Salget indkom ialt 17 322 Kr 20 Øre, saaledes at Forretningen ialt skal have bragt dem et direkte Tab af 19 354 Kr 38 Øre.

Idet de derhos har gjort gældende, at Kaalen i kontraktmæssig Stand vilde have kunnet udbringes til mindst 32 Øre pr kg eller til 43 727 Kr 68 Øre og anslaaet de formindskede Udgifter — om Kaalen havde været

kontraktmæssig — til 4779 Kr 54 Øre, hævder de saaledes at have tabt i Avance 13 830 Kr 64 Øre.

Til Dokumentation af, hvad Kaalen har kostet dem, har de fremlagt en Opgørelse, suppleret med en Del Regnskabsbilag over Fragt, Told, Arbejdspenge og andre Omkostninger, ligesom de paa samme Opgørelse har specificeret, hvad Kaalen har udbragt.

Med Paastand om, at Sælgerne in solidum er forpligtet til at erstatte dem de fornævnte Beløb 19 354 Kr 38 Øre og 13 830 Kr 64 Øre eller ialt 33 185 Kr 02 Øre har herefter A/S Det nordiske Kaffekompagni — med Reservation af deres Ret overfor Firmaet Goldstück, Hainze & Co — under nærværende Sag søgt Indstævnte Gartner R Laursen, Hjallesvej, Odense, til Betaling af det nævnte Beløb med Renter heraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 12 September 1918, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte har paastaet sig frifundet, idet han indledningsvis har hævdet, at den solgte Kaal ved Leveringerne paa de forskellige fynske Jærnbastationer har været kontraktmæssig, og navnlig at den ikke har været frossen — alt med Bemærkning om, at Citanterne efter Købsvilkårene maa have den fulde Bevisbyrde for det Modsatte.

Henvisende til Slutsedlen har den dernæst anbragt, at Kaalen er leveret under nøje Kontrol af det af Citanterne fordrede Firma Goldstück, Hainze & Co, hvilket Firma har foretaget Kontrollen gennem dets nærværende Forbindelse Firmaet N P Hansen & Co, der for hver Vognladning har udstedt fornødent Kontrolcertifikat — og formener Indstævnte alene hermed at maatte være sagsløs.

Under Fremlæggelse af en Erklæring fra sin juridiske Forbindelse, en Højesteretsadvokat i Kristiania, har han derhos gjort gældende, at det optagne Syn og Skøn ikke kan siges at være noget egentligt retsligt Skøn, der i Norge skal foretages under Administration af en Byrets-assessor, idet Begæring om Skøn indsendes til Byrettens Justitiarius, hvilken i saa Fald udmelder to i den paagældende Branche kyndige Mænd som Skønsmænd, hvorved tillige skal iagttages, at Modparten eller en Repræsentant for ham varsles til Skønnet, saafremt Varsling er mulig. Det her foretagne Skøn betegnes i denne Forbindelse som afholdt helt underhaanden, idet Citanternes Disponent ved en formløs Henvendelse til Byfogden i Kristiania har faaet udmeldt to kyndige Mænd, hvilken Fremgangsmaade — om den end for Kristianas Vedkommende hviler paa Sædvane gennem længere Tid — dog skal være singularær, og hvorved Byfogden i slige Tilfælde plejer at udmelde saadanne Mænd, som Rekvirenten foreslaar.

Under Henviisning hertil har Indstævnte endvidere anbragt, at Sælgerne ikke har været varslet til Forretningen, at der ikke i Forbindelse med Skønforretningen er foregaaet en til Afhjemling svarende edelig Bekræftelse i Retten, samt at Grundlaget for Skønsmændenes Formening om, at Kaalen har været frossen ved Afsendelse fra Danmark, maa betegnes som meget spinkelt.

Med Bemærkning om paa Forhaand at have gjort Købernes Repræsentant opmærksom paa Risikoen ved den forønskede Forsendelsesmaade pr Banevogn i 12 til 14 Dage paa den paagældende Aarstid, hævder

Indstævnte — som udtalt i den fornævnte Skrivelse af 20 Februar til Repræsentanten — at have foretaget Emballeringen af Kaalen paa sædvanlig forsvarlig Maade ved Foring af Vognene med Halm, men hævder dog med Bestemthed, at Kaalens mulige daarlige Tilstand ved Fremkomsten kun kan skyldes Temperaturforholdene.

Med Fremlæggelse af Meteorologisk Instituts Vejrberetning i Dagene fra 15 til 29 Februar 1918 og tagne ved Stationerne Odense, Sprogø, Døpinge, Boserup v. Roskilde, Landbohøjskolen i København og Vejenbrød pr Nivaa for Danmarks Vedkommende og ved Stationerne Halmstad, Gøteborg, Strømstad og Kristiania for Norges og Sveriges Vedkommende har han hævdet, at Temperaturforholdene i det paagældende Tidsrum var meget skiftende, de første Dage med lav Temperatur og derefter med højere Temperatur. Han har da fremholdt som den sandsynlige Forklaring paa Kaalens mulige Tilstand ved Fremkomsten, at denne, der ved Optagelsen af Jorden i den paagældende Maaned og afpillet alle visne Blade er særlig ømfindelig overfor Temperaturforandringer, ikke har kunnet taale de paaviste Forandringer, idet de første Vogne, der er afgaaet i lav Temperatur, er frosset og senere raadnet, og idet de sidste Vogne, der er afgaaet i temmelig høj Temperatur, er revnet med den forsvindende Ventilation i de enkelte Hoveder, brændt sammen og derefter ligeledes raadnet.

Endelig har Indstævnte bestridt Citanternes Erstatningsberegninger, idet han ikke har villet erkende Rigtigheden af den fremlagte Opgørelses enkelte Poster og de den ledsagende Bilag og ej heller har villet erkende, at Citanterne har kunnet opnaa en saa høj Pris af 32 Øre pr kg, som den, der er lagt til Grund, hvorved han tillige har anbragt, at han ved den anvendte Fremgangsmaade med Hensyn til Salget af Kaalen er ude af Stand til at kontrollere dettes Forsvarlighed.

Citanterne har heroverfor i Kristiania ladet optage et Tingsvidne af 2 Disponenter, der paa deres Vegne har været til Stede ved Modtagelsen af Vognene samt under det optagne Skøn, endvidere af en Lagerformand og en Vagtmester i Citanternes Tjeneste, samt af et Par Vognmænd, der efter Anmodning af Citanterne har bortkørt en Del Kaal til en Fyldeplads.

Det er herefter i Forbindelse, med Skønsmændenes Erklæring ført et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at en betydelig Del af den fra Indstævnte hidrørende Kaal ved Fremkomsten har været frosset eller raadnet.

Endelig har en enkelt af Disponenterne været foreholdt den fremlagte Udskrift af Citanternes Kaalkonto og erklæret selv at have udarbejdet denne med Hjælp af en Bogholderske.

Paa Foranledning af Citanterne har derefter — idet den ene af Skønsmændene i Mellemtiden er afgaaet ved Døden — den anden Skønsmænd, Gartner Nielsen, inden Retten edelig bekræftet den af ham sammen med Gartner Larsen afgivne Erklæring og fastholdt sin Formening om, at Kaalens frosne eller forraadnede Forfatning ved Fremkomsten maatte skyldes dens frosne Tilstand før Afsendelsen fra Danmark. Herved har han suppleret sin Erklæring med forskellige Bemærkninger, saasom at Stilken i en Masse af Kaalhovederne var kun-

stigt udhulet ved Hjælp af et Redskab, og at dette kun kan være gjort, fordi Stilkene da allerede var fordærvet, ligesom han har udtalt, at Kaalen, hvis den undervejs var frosset i den Udstrækning, som Tilfældet har været, vilde være fremkommet i frossen Tilstand.

Citanterne mener det hermed godtgjort, at den omspurgte Kaal ved Afsendelsen fra de fynske JærnbaneStationer var frossen. Til Bestyrkelse af deres Paastand i saa Henseende har de oplyst, at den leverede Kaal, der ikke var dyrket af Sælgerne selv, men opkøbt rundt om hos Landmænd paa Fyn, tildels hidrører fra Leverandører, hvis Kaal den paagældende Vinter igennem har været underkastet en uforvarlig Opbevaring. Ved Undersøgelser foretaget paa Stedet og Vidneførsel foretaget under Sagen af stedkendte Mænd, har de ment for en enkelt Leverandørs Vedkommende at have fastslaaet dette. Den paagældende Leverandør — en Proprietær Hesseldal, Anderupgaard — der paa Søhus Station har leveret en betydelig Del af den omspurgte Kaal, skal saaledes have haft en Del af sin Hvidkaal af Høsten 1917 overvintret paa den Maade, at Kaalen efter Optagningen har været sat sammen paa Marken i tætte Rader, kun dækket af Jord, der er pløjet op om den.

Under Henviisning til en Erklæring, afgivet af en Forsøgsleder Karl A Jørgensen, Lyngby, der skal være Specialist i Dyrkning og Opbevaring af Kaal, har Citanterne ment at kunne fastslaa, at en Kaal opbevaret paa den Maade ikke vil kunne afgive en sund, frostfri Vare, der er egnet til Eksport.

Ved den desangaaende foretagne Vidneførsel har det dog ikke kunnet oplyses, i hvilket Omfang den af Proprietær Hesseldal dyrkede Kaal har været opbevaret paa denne Maade, ej heller, hvor meget af den saaledes opbevarede Kaal, der er tilgaaet Køberne.

Med Paastand om, at Hvidkaal, der er indpakket i Halm i Jærnbanevogne — selv under Temperaturforandringer — ikke kan tage Skade under et Par Ugers Transport, har Citanterne gentaget deres Anbringende om, at Kaalen har haft Skaden ved Afsendelsen fra Fyn.

Indstævnte har endelig ved Vidneførsel søgt at godtgøre Forsvarligheden af den Fremgangsmaade, der er fulgt ved Kontrollen før Kaalens Afsendelse.

Som Vidner er ført to under Speditionsfirmaet N P Hansen & Co ansatte Kontrollører, hvilke begge er uddannet som Landmænd og begge i 11 Aar har indehaft deres nævnte Stillinger som Kontrollører af Landbrugsprodukter, hvorved de dog har bemærket, at de først med Slutningen af 1917 har været særligt beskæftiget med Kontrolering af Hvidkaal.

Hvad den omspurgte Kaal angaar, har det ene Vidne kontrolleret 8 Vognladninger paa Søhus Station og 1 Vognladning i Odense, medens det andet Vidne har undersøgt 5 Vognladninger, henholdsvis i Nyborg, Ringe, Hjallose, Ullerslev og Otterup.

Vidnerens Udtalelser er overensstemmende, og begge har de bevidnet, at Kontrollen er udført af deres Firma efter Ordre fra Firmaet Goldstück, Hainze & Co.

Med Hensyn til den anvendte Fremgangsmaade har de anført, at de ved Indladningen fra Transportvognene til Jærnbanevognene opholdt sig

i disse og efterhaanden, som Kaalen kastedes over, undersøgte (den), idet de enten følte paa Hovederne, eller førte en Søger ind i Stokken, eller blot besigtigede Hovederne, hvorved de hævder at have haft de fleste af dem i Haanden og bedømt dem, hvorvidt de var vel afpudsede, bløde, revnede eller raadne. I Flæng har de tillige skaaret enkelte Hoveder helt igennem.

Med Bemærkning om, at Raaddenskabene som oftest viser sig i Stilken — ved en gul Plet i Snitfladen — hævder de at have undersøgt hvert enkelt Hovede paa denne Flade og ofte ført Søgeren ind i Stilken. Alt raadent eller mistænkeligt hævder de at have kasseret og formener saaledes ialt at have kasseret indtil 10 pCt af den fremkomne Kaal.

De anvendte Jærnbanevogne har de betegnet som vadskede, tørre og rene og har erklæret Emballagen som fuldt ud forsvarlig, idet Vognene foredes med Halm — indtil 50 kg — og idet Luger og Lemme alle tættedes.

Paa Grundlag af det Anførte har de endelig hævdet, at de udstedte Kontrolcertifikater hviler paa en grundig og effektiv Kontrollering.

Idet herefter Forudsætningen for Indstævntes Erstatningspligt maa være en Paavisning af, at den omspurgte Kaal allerede ved Leveringen paa de fynske Stationer har været ukontraktmæssig, og idet fremdeles Citanterne maa siges at have den overvejende Bevisbyrde i saa Henseende, hvorved tillige maa tages i Betragtning, at den foretagne Kontrollering af Varen er foregaaet under det af Citanterne akcepterede Kontrolfirmas Navn, findes Sagens Udfald at maatte bero paa en Afvejelse for og imod af det fra begge Sider fremskaffede Bevismateriale.

Der ses da paa den ene Side ikke at kunne indvindes noget mod Kontrolleringens Foretagelse af de tvende som Vidner førte Kontrolører, der er uddannet som Landmænd og i en Aarrække har været ansat ved Kontrol af Landbrugsprodukter, og navnlig ses Citanterne ikke at have kunnet fremføre nogen Indvending mod den af dem anvendte Fremgangsmaade.

Paa den anden Side maa det med Hensyn til den i Kristiania foretagne Skønsforretning erkendes, at den som optaget under de anførte formløse Omstændigheder frembyder liden Garanti for en betryggende Fremgangsmaade, og at Skønsmændene — selv med den ene Skønsmands inden Retten bekræftede Erklæring — ved deres Udtalelse om Kaalens Tilstand allerede før dens Afsendelse fra Danmark — eller ved dens Levering — i Ræsonnementet bygger paa et spinkelt Grundlag. Det kan i saa Henseende blot fremhæves, at Gartner Nielsens supplerende Bemærkning i Retten om Kaalstilkens Udhulning med et kunstigt Redskab finder sin tilstrækkelige Forklaring i den af Kontrollørerne beskrevne Fremgangsmaade ved Kontrollen.

Idet man fremdeles under de paaviste svingende Temperaturforhold under en Rejse paa 12—14 Dage ikke kan afvise Muligheden af, at den omspurgte Kaal under Transporten kan være undergaaet Frost med paafølgende Raad, findes Citanterne herefter overfor det af Indstævnte fremskaffede Bevismateriale ikke at have godtgjort deres Paastand om, at den leverede Kaal ved Leveringen var ukontraktmæssig.

Herefter findes Indstævnte at maatte frifindes for Citanternes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at maatte ophæves.

Der foreligger ikke under Sagen nogen Overtrædelse af Stempel-lovgivningen.

Præmisserne til den af Kerteminde Købstad, Hindsholm og Bjerge-Aasum Herreders Ret d 27 August 1920 afsagte Dom er i det Væsentlige enslydende med Ovenstaaende.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

De af Retterne i Odense og i Kerteminde henholdsvis den 24 og den 27 August 1920 afsagte Domme er paaanket og behandlet under Et her for Retten i Henhold til Bevilling af 23 November 1920.

Efter det her for Retten Oplyste maa det antages, at der ved Vognenes Ankomst til Kristiania ikke var Tid til at afvente et egentligt retsligt Skøn, og at det der afholdte Skøn blev foretaget i Overensstemmelse med gældende Regler, ligesom det maa forudsættes at være foregaaet saa betryggende, som Omstændighederne tillod.

Der har endvidere været udmeldt Skøns mænd her, som har erklæret, at Vinterhvidkaal, der ved Indladningen er prima sund og frostfri Vare og bliver pakket i gode, tætte Jærnbanevogne, forsynet med Halmforing paa Vognsiderne og i Bunden og tildækket foroven med Halm, maa kunne taale en Transport som den omhandlede og under de angivne Temperaturforhold uden at tage nogen Skade.

Til forsvarlig Udforing af en almindelig Jærnbanevogn regnede de, at der medgik 100 kg god, tør Rug- eller Hvedehalm.

Den Omstændighed, at en Del af Kaalen havde ligget i Rækker paa Marken kun dækket med Jord, behøvede ikke at have været Aarsag til nogen Beskadigelse, men det var, naar Frost indtraf, en risikabel Opbevaringsmaade og ikke almindelig anvendt. Efter deres Formening har Kontrollen ved Kaalens Indladning ikke været tilstrækkelig kyndig, ligesom en Kassation af 10 pCt af et ved Jærnbanevogn leveret Parti tyder paa, at hele Partiet har været en mindre god Handelsvare.

Det bemærkes herved, at ingen af Kontrolerklæringerne nævner noget om prima Vare, og kun en Del af dem udtaler, at Kaalen var frostfri, og om ingen af disse Punkter har Kontrollørerne udtalt sig nærmere som Vidner. Kontrollørerne havde kun i kortere Tid givet sig af med saadan Kontrol.

Efter Udtalelser af Skøns mændene i Kristiania var Stilken i en Masse af Kaalhovederne raadden, og dette var et tydeligt Bevis for, at Kaalen allerede før Afsendelsen havde været frosset, idet Kaalen, naar den har

været stærkt frosset, raadner indvendig fra ved Optøning, medens Kaalen, hvis en saa stærk Frost havde ramt den undervejs, ogsaa vilde være kommet frem i frossen Tilstand.

Da der overfor disse Erklæringer ingen rimelig Forklaring er givet paa, hvorledes Kaalen ellers kunde være kommet i en Tilstand som den ved Ankomsten forefundne, hvis den ved Afsendelsen fuldt ud havde fyldestgjort Slutsedlens Fordringer, og Indpakningen havde været forsvarelig, maa der efter det Foreliggende gaas ud fra, at Sælgerne i en eller flere af disse Henseender ikke har opfyldt deres Forpligtelser, antagelig ved, at Kaalen allerede havde taget Frost inden Indladningen, og dette ikke har været tilstrækkeligt paaagtet. De maa derfor tilsvare Erstatning herfor, og det kan ikke fri dem herfor, at Varen ved Indladningen blev kontrolleret, idet Kontrollen, som betales af Sælgerne, var en Betingelse for Købesummens Betaling, og Antagelse af Varen derfor ikke indeholder nogen Anerkendelse af denne paa Køberens Vegne.

Idet Intet tyder paa, at Priserne i Mellemtiden havde forandret sig, vil Erstatningen kun kunne sættes til det subsidiært paastaaede Beløb 19 354 Kr 38 Øre med Renter og Sagens Omkostninger med 1000 Kr.

Mandag den 11 December.

R 510/1922. Herreekviperingshandler **Arnold V Glückstadt** (Selv)
m o d

Folketingsmand, Redaktør **Jeppesen Borgbjerg** (Trolle),

betræffende Ærefornærmelser m m.

Østre Landsrets Dom af 31 Oktober 1921: Sagsøgte Redaktør Jeppesen Borgbjerg bør for Tiltale af Sagsøgeren, Herreekviperingshandler Arnold V Glückstadt, i denne Sag fri at være. Sagsøgeren bør betale Sagsøgte Sagens Omkostninger med 200 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Færdig fra Trykkeriet den 10 Januar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 28.

Mandag den 11 December.

Højesterets Dom.

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henseende til Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte er ansvarlig for Indholdet af den i Dommen ommeldte, i Dagbladet »Socialdemokraten« optagne Artikel, maa det i Henhold til de i Dommen forsaavidt anførte Grunde have sit Forblivende ved den Indstævnte tillagte Frifindelse.

Hvad derimod angaar Spørgsmaalet om Ansvar for de Appellanten paaførte Sagsomkostninger, 200 Kroner, til de to ved Landsrettens Dom af 7 September 1921 frifundne Personer, maa det ved de efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger anses godtgjort, at der af Medhjælpere ved Bladets Redaktion er udvist et uforsvarligt Forhold derved, at Artiklen er trykt bl a med Underskrifterne »H P Henriksen« og »C Jørgensen«, uden at der var tilvejebragt rimelig Sikkerhed for, at de Paagældende dertil havde givet deres Samtykke. Herefter vil Indstævnte som Redaktør af det nævnte Blad være at tilpligte at betale Appellanten 200 Kroner.

Sagens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Redaktør Jeppesen Borgbjerg, bør til Appellanten, Arnold Walter Glückstadt, betale 200 Kroner. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Dagbladet »Social-Demokraten« Nr 167 for den 19 Juni d. A fandtes optaget en Artikel med Overskriften »Hr Glückstadt som Husvært. — Skandaløse Boligforhold i Blaagaardsgade 46. — Beboerne klager til Politiet«, under hvilken Artikel stod Navnene paa 6 herboende Personer. Da Sagsøgeren, Herreekviperingshandler Arnold V Glückstadt, der er Ejer af den i Overskriften nævnte Ejendom, ansaa Artiklen for ærefornærmende for sig, anlagde han her ved Retten Sag mod 5 af de som Underskrivere angivne Personer til Straf efter Injurielovgivningen, til Mortifikation af de for ham fornærmelige Udladelser og til Udredelse af Erstatning.

Ved Rettens Dom af 7 September d A blev Artiklens Indhold som i det Hele fornærmeligt for Sagsøgeren kendt dødt og magtesløst at være, hvorhos tre af de sagsøgte Personer i Medfør af Straffelovens § 216, jfr § 215, disse Bestemmelser sammenholdt med Grundsætningen i Straffelovens § 219, idømtes hver især en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr og tilpligtedes in solidum at betale til Sagsøgeren 300 Kr i Sagsomkostninger. Da det maatte antages, at Artiklen var blevet underskrevet med de to andre under Sagen sagsøgte Personers Navne uden disses Vidende og Vilje, og at disse Personer heller ikke i øvrigt havde nogen Andel i Artiklens Fremkomst, blev de ved Dommen frifundet for Sagsøgernes Tiltale og erholdt hver især hos ham tilkendt Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Under Anbringende af, at Dagbladet »Social-Demokraten«s Redaktion selv har sat de to sidstnævnte Personers Navne under Artiklen, og at Bladet under disse Omstændigheder maa bære det Ansvar for samme, som ellers paahviler Underskriverne af en i Bladet optaget Artikel, har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaaet Sagsøgte Redaktør Jepsen Borgbjerg som ansvarshavende Redaktør af oftnævnte Dagblad dømt til at lide Straf efter Injurielovgivningen for Artiklens Indhold, til at høre de fornærmelige Udladelser kendt døde og magtesløse og til at betale Sagsøgerne i Erstatning 3000 Kr eller subsidiært et ved Rettens Skøn fastsat Beløb.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet han gør gældende, at han efter Lov om Pressens Brug af 3 Januar 1851 § 3 maa være ansvarshavende, da Ansvaret er overtaget af de tre fornævnte ved Rettens Dom af 7 September d A domfældte tre Underskrivere af Artiklen, og da han eller Bladets Redaktion ikke har haft noget at gøre med, at de to frifundne Personers Navne er blevet paaført Artiklen som Underskrifter.

Der maa nu gives Sagsøgte Medhold i, at de domfældte Personer ved deres Underskrift dækker ham for Ansvaret for Artiklens Indhold, og forsaavidt Sagsøgeren har anbragt, at Sagsøgte i hvert Fald maa anses pligtig at erstatte ham det Beløb, som han ved den oftnævnte Dom er tilpligtet at udrede i Sagsomkostninger til de to frifundne Personer, vil der ej heller kunne gives ham Medhold heri, idet Sagsøgerne ikke mod Sagsøgtes Benægtelse har godtgjort, at Sagsøgte eller Bladets Redaktion har nogen Skyld i, at de nævnte Personers Navne er blevet medtaget blandt Underskrifterne, saaledes at der kan paahvile Sagsøgte

noget Ansvar for det Tab, Sagsøgeren har lidt ved, at han under den tidligere Sag tillige har sagsøgt disse.

Idet Sagsøgtes Frifindelsespaastand herefter vil være at tage til Følge, vil Sagsøgeren derhos have at godtgøre Sagsøgte Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Onsdag den 13 December.

R 279/1922. **Dansk Kartoffeldyrkerforening** i Likvidation
(Henriques)

mod

Gaardejer **Hans Kyed** (David),

betræffende Indstævntes Pligt til Opfyldelse af en Kartoffeldyrkningskontrakt.

Vestre Landsrets Dom af 28 Juni 1922: Indstævnte, Gaardejer Hans Kyed, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, forsaavidt angaar et Beløb af 400 Kr, for Tiden og iøvrigt endeligt fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Indstævnte 150 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Medens den appellerende Forening for Højesteret har gentaget sin i foregaaende Instans nedlagte Paastand, har Indstævnte ændret sin Paastand derhen, at han frifindes mod Betaling af de i Dommen ommeldte, i Henhold til de endelige Vedtægters § 11 indtalte 400 Kroner med Renter, hvorhos han har frafaldet sit tidligere til Likvidation fremsatte Erstatningskrav.

Hvad nu angaar det af Foreningen indtalte Krav paa 1 Krone pr hkg for Indstævntes Undladelse af at levere 609 hkg Kartofler, har Foreningen — under særligt Hensyn til den Situation, der var fremkommet ved dens Træden i Likvidation — maattet forstaa Indstævntes Tavshed overfor Cirkulæret af 22 April 1921 og et ham samtidig dermed tilstillet Spørge-Brevkort, der var forlangt besvaret inden den 4 Maj, som en Nægtelse af at levere det ommeldte Parti Kartofler, og han vil herefter ikke kunne undgaa at betale det under denne Del af Sagen indtalte Beløb af 609 Kroner.

Som Følge af det Anførte vil Indstævnte være at tilpligte at betale til Foreningen i det Hele 1009 Kroner med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Foreningen med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Gaardejer Hans Kyed, bør til Appellanten, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation, betale 1009 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 4 April 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 12 Maj 1920 paatog Indstævnte, Gaardejer Hans Kyed af Agerbølgaard, sig at levere 800 hkg Kartoffler til Dansk Kartoffeldyrkerforening, idet han samtidig indmeldte sig i Foreningen, i hvis dagældende midlertidige Vedtægter der i § 6 fandtes en saalydende Bestemmelse: »Med Henblik paa Fremskaffelse af fornøden Driftskapital hæfter Foreningens Medlemmer for Foreningens Forpligtelser med indtil 50 Øre pr hkg Kartoffler tegnet til Leverance.« Denne Bestemmelse blev senere afløst af en Bestemmelse i de — som det maa antages, i September s A indførte — endelige Vedtægters § 11, der er saalydende: »For Foreningens Forpligtelser hæfter hvert enkelt Medlem kun med et Beløb af indtil 50 Øre pr hkg af det Kvantum Kartoffler, som han har tegnet til Levering i det paagældende Regnskabsaar.« Af det tegnede Kvantum er der ialt leveret 191 Tønder, og efter at Foreningen derpaa er traadt i Likvidation, har Sagsøgerne, Dansk Kartoffeldyrkerforening i Likvidation i København, under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af dels i Henhold til ovennævnte Vedtægtsbestemmelser 50 Øre pr hkg af 800 Tdr eller 400 Kr, dels i Erstatning for Ikke-Levering af 609 hkg Kartoffler, 1 Kr pr hkg eller 609 Kr, tilsammen 1009 Kr tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra den 4 April 1922, indtil Betaling sker. Indstævnte har paastaet sig frifundet for Tiden for Betaling af de 400 Kr og iøvrigt frifundet, idet han derhos, forsaavidt Sagsøgernes Paa-stand maatte blive taget til Følge, har paastaet det eventuelt idømte Beløb likvideret mod et Krav paa Erstatning, som han mener at have hos Foreningen i Anledning af, at han har haft et Parti Kartoffler liggende til Levering for det Tilfælde, at Sagsøgerne maatte blive i Stand til at aftage dem til almindelig Handelspris, hvilke Kartoffler efter hans Anbringende er blevet ødelagt, saaledes at der er tilføjet ham et Tab, som han anslaar til 2700 Kr.

Til Støtte for sin Paa-stand om Frifindelse for Tiden for Betaling af de 50 Øre efter Vedtægternes § 11 og midlertidig Vedtægt § 6 har Indstævnte gjort gældende, at da hans Forpligtelse gaar ud paa en Betaling af »indtil« 50 Øre pr hkg, maa der, forinden noget Beløb kan affordres ham, foreligge en Opgørelse, der nøjagtig forklarer Størrelsen af det Underskud, der bliver at dække, hvilket først kan vise sig, naar

dels Foreningens Aktiver er realiseret, dels Medlemmernes Forpligtelser overfor Selskabet i Henhold til Kartoffeldyrkningskontrakterne afviklet og deres mulige Forpligtelse til Tilbagebetaling af modtagne Forskud afgjort. Der findes at maatte gives Indstævnte Medhold i, at Garantforpligtelsen efter § 11 forudsætter en saadan forudgaaende Opgørelse, hvilket ogsaa gælder den midlertidige Vedtægtsbestemmelse § 6, uden at det kan faa Betydning, at denne som sit Formaal nævner Fremskaffelse af fornøden Driftskapital, da vedkommende Bank, som har forstrakt Foreningen med Driftsmidler, maa, inden den samtykkede i Likvidationen, forudsættes at have gjort sig bekendt med Vedtægterne og deraf at have set, at Indkrævning af Garantikapitalen havde en Opgørelse til Forudsætning. Indstævntes Paastand om Frifindelse for Tiden med Hensyn til de 400 Kr vil saaledes være at tage til Følge.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand iøvrigt har Indstævnte gjort gældende, at han ikke har haft nogen Pligt til at levere de resterende Kartoffler, førend de var afkrævet ham, hvilket dels er bestemt i Kartoffeldyrkningskontrakternes Punkt 3, hvorefter »Kartoflerne afleveres efter Ordre fra Kartoffeldyrkerforeningen ved Foreningens stedlige Kontrollør«, dels ogsaa er indskærpet ved et Cirkulære af 22 April 1921 fra Bestyrelsens Formand til Medlemmerne af Foreningen, idet det heri hedder, at dersom Foreningens Medlemmer ikke indgaar paa at tage deres Anpart af Foreningens Gæld paa en foreslaaet nærmere bestemt Maade »vil de tegnede Kartoffler blive dem afkrævet og solgt bedst muligt«. Det er uomtvistet, at Indstævnte ikke er indgaaet paa noget af de i Cirkulæret stillede Forslag, idet han lod dette ubesvaret, og der kan ikke gives Sagsøgerne Medhold i, at han herved paa Forhaand har tilkendegivet ikke at ville levere, hvis Kartofflerne var bleven ham afkrævet. Ej heller kan saadan Tilkendegivelse — som af Sagsøgerne hævdede — for Indstævntes Vedkommende anses indeholdt i en under Sagen fremlagt Skrivelse af 5 April 1921 til Kartoffeldyrkerforeningen fra Formanden for Foreningens Kreds i Give, hvorunder Indstævnte henhørte.

Som Følge af det Anførte vil Indstævnte være at frifinde ogsaa med Hensyn til den ham affordrede Erstatning for ikke at have leveret de 609 hkg, uden at der bliver Spørgsmaal om, hvorvidt Foreningen ved ikke at faa Kartofflerne leveret virkelig har lidt et Tab, eller om dette har udgjort den af Sagsøgerne anslaaede Størrelse. Det af Indstævnte kun til Likvidation opstillede Modkrav bliver herefter ikke at tage under Paakendelse.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde godtgøre Indstævnte med 150 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 180/1922. Direktør **Carl Jørgensen** (Steglich-Petersen)

m o d

Aktieselskabet Christian den IX's Gade Kvarteret (Trolle),

betreffende Appellantens Pligt til at betale et Ekstrabidrag for Opvarmning af en Lejlighed.

Østre Landsrets Dom af 22 April 1922: De Sagsøgte, A/S Christian den IX's Gade Kvarteret, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Direktør Carl Jørgensen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til de Sagsøgte 200 Kr, der bliver at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Proceduren og Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at de i Dommen ommeldte Ekstrabidrag, der er afkrævet Fru Jørgensen for Opvarmning af den af hende lejede Lejlighed og betalt af Appellanten, er erlagt, uden at der er taget noget Forbehold med Hensyn til Bidragenes Størrelse, og det uagtet der, under Henviisning til Indholdet af Lejekontraktens herhenhørende Bestemmelser, har af det indstævnte Aktieselskab været givet Appellanten Adgang til at gøre sig bekendt med de Beregninger, der laa til Grund for Størrelsen af de krævede Beløb. Under disse Omstændigheder mangler der retligt Grundlag for den Tilbagesøgning, hvorom Sagen drejer sig, og idet det allerede af denne Grund maa have sit Forblivende ved den Selskabet tillagte Frifindelse, vil Dommen efter dets Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Selskabet med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Direktør Carl Jørgensen, til Indstævnte, Aktieselskabet Christian IX's Gade Kvarteret, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lejekontrakt af 9 Marts 1916 bortlejede de Sagsøgte, A/S Christian den IX's Gade Kvarteret fra April Flyttedag s A at regne til

Fru Kirsten Jørgensen, født Hansen, Mezzaninetagen i Ejendommen Gøthersgade Nr 43 her i Staden for en aarlig Leje af 1800 Kr.

I Kontrakten hedder det bl a:

»Levering af Centralvarme og varmt Vand til Badning, der er indbefattet i Huslejen, udgør 18 pCt af Lejesummen og andrager Kr 324,00, hvilket er beregnet efter en Gennemsnitspris af Kr 1,95 pr 100 Kilo Kul og Kr 1,10 pr Hl Kokes leveret frit tilkøbt til Ejendommen. Saafremt Kul eller Kokes koster Ejeren mere i Indkøb, er Lejeren pligtig til at betale yderligere for Opvarmning og varmt Vand i samme Forhold som Brændselspriserne stiger.

Ekstrabetaling erlægges bagud ved Paakrav.«

Kontrakten var medunderskrevet af Sagsøgeren, Direktør Carl Jørgensen, der indestod som Kautionist og Selvskyldner for dens prompte Opfyldelse.

Da Brændselspriserne efter Kontraktens Indgaaelse steg udover de i Kontrakten nævnte Priser, blev der afkrævet Fru Jørgensen Ekstra-Bidrag for Opvarmningen, nemlig:

for Sæsonen 1917—18	ca 1600 Kroner
» » 1918—19	ca 1850 »
» » 1919—20	ca 1180 »

hvilke Beløb er betalt af Kautionisten. Fru Jørgensen og han bragte imidlertid senere i Erfaring, at det Ekstra-Bidrag, der var paalagt de andre Lejere i Ejendommen, var langt ringere end, hvad der var afkrævet Fru Jørgensen, og de indsendte derfor Sagen til vedkommende Huslejenævn med Anmodning om, at Forholdet maatte blive redresseret i Overensstemmelse med de Regler, der fra Nævnets Side fulgtes ved Fordeling af slige Bidrag paa Lejerne. Under Sagens Behandling i Nævnet oplystes det, at, hvis Bidragene fra Fru Jørgensens Lejlighed skulde beregnes efter den af Nævnet sædvanlig anvendte Beregningsmaade, vilde de kun have andraget:

for Sæsonen 1917—18	ca 720 Kroner
» » 1918—19	ca 870 »
» » 1919—20	ca 710 »

Idet Sagsøgeren har anbragt, at han herefter for de nævnte Sæsoner har betalt ialt ca 2300 Kr for meget i Ekstra-Varmebidrag, har han under nærværende Sag paastaaet de Sagsøgte tilpligtet at tilbagebetale ham bemeldte Beløb tilligemed Rente deraf 5 pCt p a fra Forligsklagens Dato den 11 November 1921.

Selskabet har paastaaet sig frifundet og har til Støtte herfor, næst at henvise til, at Lejekontrakten er oprettet, før Huslejelovgivningen traadte i Kraft, gjort gældende, at Ekstra-Bidraget er opkrævet i Overensstemmelse med de i Kontrakten indeholdte Regler, idet det er udregnet efter, hvad Selskabet har betalt for Brændslet, og saaledes at der fra det udfundne Beløb er draget 324 Kr. Endelig har Selskabet henvist til, at alle de opkrævede Beløb er erlagt, uden at der nogensinde tidligere er reklameret angaaende deres Størrelse, hvad end ikke en i Aaret 1919 fra Jørgensen fremkommet Forespørgsel — der af Selskabet besvaredes overensstemmende med Foranstaaende — har foranlediget.

Idet der nu findes at maatte gives Selskabet Medhold i, at Ekstra-Bidraget er beregnet overensstemmende med Lejekontraktens Regler, vil Selskabet være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde godtgøre Selskabet med 200 Kr.

Toirsdag den 14 December.

R 61/1922. Konkursboet: Firmaet **Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik** ved **Carl Espensen** og Konkursboerne efter dette Firmas Indehavere, Fabrikanterne **Carl Albert Espensen** og **Israel Julius Goldschmidt** (Henriques)

mod

Københavns Discontobank & Revisionsbank, Aktieselskab (Fich),

betreffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af et Vekselkrav i de appellerende Konkursboer.

Sø- og Handelsrettens Dom af 3 Februar 1922: Den omhandlede af Københavns Diskontobank & Revisionsbank A/S anmeldte Fordring bør anerkendes som simpelt Krav som følger: 1) I Konkursboet, Firmaet Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik ved Carl Espensen med 13 641 Kr 88 Øre med Renter 6 pCt p a af 16 950 Kr fra den 20 August 1920. 2) I Carl Albert Espensens Konkursbo med 13 641 Kr 88 Øre med Renter 6 pCt p a af 16 950 Kr fra d 20 August 1920. 3) I Israel Julius Goldschmidts Konkursbo med 14 197 Kr 56 Øre med Renter 6 pCt p a af 16 950 Kr fra den 20 August 1920. Sagens Omkostninger betaler de Sagsøgte til Sagsøgerne med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes de appellerende Boer at burde in solidum betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Konkursboet: Firmaet Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik ved Carl Espensen og Konkursboerne efter dette Firmas Indehavere, Fabrikanterne Carl Albert Espen-

sen og Israel Julius Goldschmidt, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte, Københavns Diskontobank og Revisionsbank, Aktieselskab, med 400 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, Københavns Diskontobank og Revisionsbank A/S, sagsøgt Konkursboet, Firmaet Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik ved Carl Espensen og Konkursboerne efter dette Firmas indehavere, Fabrikkerne Carl Albert Espensen og Israel Julius Goldschmidt, alle ved de nævnte Boers Kuratorer, Højesteretssagfører Henriques, Overretssagfører Albert Goldschmidt og Sagfører Johs Olsen, og herunder nedlagt Paastand paa, at Firmaet Dansk Stivelse- og Skoklisterfabriks Konkursbo dømmes til at anerkende som simpelt Krav en Fordring stor 13 641 Kr 88 Øre, med Renter 6 pCt paa af 16 950 Kr fra den 20 August 1920, til Betaling sker, at Fabrikant Carl Albert Espensens Konkursbo dømmes til at anerkende som simpelt Krav en Fordring af samme Størrelse, og at Fabrikant Israel Julius Goldschmidts Konkursbo dømmes til at anerkende som simpelt Krav en Fordring stor 14 197 Kr 56 Øre, med Renter 6 pCt paa af 16 950 Kr fra den 20 August 1920, til Betaling sker.

Fordringen støttes paa en den 6 August 1920 af Goldschmidt til Espensen udstedt 14 Dages Solaveksel stor 16 950 Kr med senere paaløbne Omkostninger. Vekslen er endosseret til Sagsøgerne, men ikke betalt af Fallenterne. Om de paastævnte Beløbs Størrelse er der ikke Tvist, og Kuratorerne har under Sagen erklæret sig villige til at anerkende Sagsøgernes Fordringer i Espensens og Goldschmidts private Konkursboer, derimod har de nægtet at anerkende den anmeldte Fordring i Firmaets Bo. I Bemærkningerne til de anmeldte Fordringer har Kuratorerne udtalt, at Anerkendelse ikke kan ske i Fabrikens Bo, idet Forholdet er et privat Spekulationsmellemværende, der ingen Forbindelse har med Firmaets Udtalelser har de fastholdt under nærværende Sag.

Sagsøgerne har bestridt, at der foreligger nogen særlig Interessentskabsmasse, i hvilken de skulde være afskaaret fra at anmelde deres Krav.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Firmaet Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik ved Carl Espensen blev anmeldt til Firmaregistret den 17 Januar 1917 med Carl Albert Espensen som eneste ansvarlige Indehaver, og at der, da Boet i December Maaned 1920 blev taget under Konkursbehandling, ikke var sket nogen Forandring i denne Firma-Anmeldelse; naar Kuratorerne imidlertid hævder, at der i Virkeligheden har bestaaet et Interessentskabsforhold mellem Fallenterne, ifølge hvilket de begge var personlig ansvarlige for Firmaets Gæld, og paa den anden Side ogsaa nød lige Rettigheder, støtter de sig i det Væsenlige til Oplysninger, der indeholdes i en af Centralanstalten for Revision og Driftsorganisation afgivet kritisk Revisions-Beretning om Firmaets Virksomhed. Det fremgaar af denne, at Goldschmidt har været medinteressert

i Firmaet lige siden dets Oprettelse, og at han faktisk i de første Aar var den, der financierede Foretagendet, senere har han været merkantil Direktør, og Parterne har efter Revisorernes Formening samarbejdet under en saadan Form, at der maa antages at foreligge et Interessentskabsforhold. Goldschmidt har saaledes til Stadighed forpligtet Firmaet i Veksel-Engagements og har disponeret fuldt over Firmaets Kassekredit i Privatbanken, han har endvidere stiftet Gæld hos et Veksellererfirma, som af Espensen skal være anerkendt som Firmaet vedrørende; der har ogsaa været udarbejdet forskellige Udkast til en Interessentskabs-Kontrakt mellem Goldschmidt og Espensen, men de er ikke blevet underskrevet; Revisorerne har dog ikke kunnet komme til Bunds i Firmaets Forhold, idet Bogholderiet ifølge Beretningen har været under al Kritik, og Ledelsen i det Hele fuldkommen planløs.

Kuratorerne har endvidere anført, at Eksistensen af et selvstændigt Interessentskab mellem Fallenterne er fastslaaet ved det af Skifteretten afsagte Konkursdekret, og da dette ikke er appelleret, maa det være bindende for Parterne.

Fallenterne Goldschmidt og Espensen har været førte som Vidner under Sagen, men medens Goldschmidt hævder, at han var personlig ansvarlig Medindehaver af Firmaet Dansk Stivelse- og Skoklisterfabrik, har Espensen benægtet dette og hævdede, at han var eneste Indehaver, og at kun han var ansvarlig for Firmaets Gæld.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan gives Kuratorerne Medhold i, at det heromhandlede Spørgsmaal er afgjort ved Konkursdekretets Afgivelse, allerede fordi Spørgsmaalet om et selvstændigt Interessentskab den Gang ikke forelaa saaledes oplyst for Skifteretten, at denne kan antages at have taget Standpunkt hertil. Der er nu vel adskillige Omstændigheder, der tyder paa, at Fallenterne faktisk har betragtet hinanden som Kompagnoner med lige store Rettigheder og lige store Forpligtelser, men det er dog ikke fra Kuratorernes Side godtgjort, at der har foreligget nogen Aftale mellem Fallenterne om et særligt Interessentskabsforhold; Fallenten Espensens Vidneudsagn og den Omstændighed, at Fallenten ikke har kunnet enes om Udkast til en Interessentskabskontrakt taler herimod, og i Forhold til Trediemand maa det være af afgørende Betydning, at den i 1917 til Firmaregistret foretagne Anmeldelse, hvorefter Espensen er eneste ansvarlige Indehaver, ikke senere er forandret. Det er ikke under Sagen oplyst, til hvilket Øjemed det omhandlede Vekselprovenu er medgaaet, men uden Hensyn hertil findes Sagsøger i Henhold til Foranstaaende at maatte være berettiget til at gøre deres Krav paa Espensen gældende i Fabrikens Bo, og Sagsøgernes Paa-stand vil derfor være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale med 200 Kr.

Mandag den 18 December.

R 204/1922. Aktieselskabet **Det østasiatiske Kompagni (Bülow)**
mod

Firmaet **C Hildisch jun & Co, Lund (Meyer),**

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at udrede Erstatning til Indstævnte for Misligholdelse af en mellem Parterne indgaaet Overenskomst.

Sø- og Handelsrettens Dom af 13 Maj 1922: De Indstævnte, Aktieselskabet Det østasiatiske Kompagni, bør til Sagsøgerne, Firmaet C Hildisch jun & Co, Lund, betale Kr 244 194,41 med Renter heraf 6 pCt p a fra den 30 Maj 1917 til Betaling sker. Sagens Omkostninger bør de Indstævnte betale til Sagsøgerne med 6000 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Foreløbig bemærkes med Hensyn til den i Dommen givne faktiske Fremstilling, at det indstævnte Firma vel ikke gav Møde i England under Proceduren i den Priseretssag, der endte med, at de i Sagen ommeldte Varer den 15 December 1920 kondemneredes, men at Firmaet forinden var optraadt som Klager over Beslaglæggelsen, og at dets Klage ved Priserettens Kendelse af 23 November s A var blevet afvist, fordi Firmaet ikke var fremkommet med de Oplysninger, hvorom Fordring blev stillet fra den engelske Regerings Side.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger har det indstævnte Firma fra første Færd været bekendt med, at Huderne af den engelske Regering var belagt med Embargo, og Firmaet maatte, uanset at det appellerende Selskab havde opnaaet Til ladelse til Varernes Oplagring her i Landet, være forberedt paa, at der af den engelske Regering kunde blive rejst Krav om deres Tilbagesendelse til eventuel Priseretsbehandling i England, uden at Selskabet vilde kunne vægre sig ved at efterkomme dette Krav. Idet det herefter ikke findes at kunne bebrejdes Selskabet, at det ikke i Skrivelsen af 22 Maj 1917 har taget udtrykkeligt Forbehold i anførte Henseende, samt da det derhos maa antages at skyldes Firmaets eget Forhold, at Varerne kondemneredes i England, vil Selskabet i Overensstemmelse med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Firmaet at burde betale til Selskabet med 8000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet Det østasiatiske Kompagni, bør før Tiltale af Indstævnte,

Firmaet C Hildisch jun & Co, Lund, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 8000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakter af 30 November 1914 samt 12 og 17 Marts 1915 solgte det indstævnte Aktieselskab, Det østasiatiske Kompagni, et Parti Kohuder til Sagsøgerne, Firmaet C Hildisch jun & Co, Lund. Varerne, der skulde afskibes fra Kina, solgtes c i f Malmø, netto Kassa, for den førstnævnte Kontrakts Vedkommende ved Damperens Ankomst til København, for de to sidstnævnte Kontrakters Vedkommende ved Varenes Ankomst til København. Kontrakterne blev indgaaet under Forbehold af »force majeure« og Restriktioner, som maatte blive paalagt af de forskellige Regeringer. Kontrakterne indeholdt derhos følgende Bestemmelse:

»Hvis Skibet eller Skibene og Partiet eller nogen Del deraf gaar tabt, skal denne Kontrakt ophæves helt eller for en saadan Dels Vedkommende — —.«

I de to sidstnævnte Kontrakter var det derhos anført, at Køberne garanterede, at Huderne ikke vilde blive eksporteret til noget andet Land, der var i Krig med Storbritannien eller dets Allierede.

Efter at Kompagniet havde tilstillet Hildisch Fakturaer for Partiet og meddelt, at Varerne var afskibet med — det Kompagniet tilhørende — S/S »Arabien«, der ventedes til København i Slutningen af Juni 1915, telegraferede Kompagniet den 18 Juni s A til Hildisch, at de engelske Myndigheder forlangte Huderne losset i England, med mindre Hildisch indgik paa følgende Klausul, der angaves nu at paaføres paa alle Kompagniets Konnossementer: »Østasiatisk Kompagni forbeholder sig Ret til at tilbageholde de i Konnossementet omtalte Varer, medmindre de før Skibets Ankomst i første europæiske Havn (Kirkwall) er blevet overbeviste om Varenes endelige neutrale Destination, i modsat Fald er Østasiatisk Kompagni forpligtet til at lande Varen i en dansk Havn og oplagre den der til Krigens Slutning. Derved opstaaede Omkostninger skal bæres af Modtageren ifølge Konnossementet, og Østasiatisk Kompagni skal sikre sig Pant i Varen for disse Omkostninger.«

Den 21 s M afsendte Hildisch følgende Telegram til Kompagniet: »accepterer Klausul med Undtagelse Omkostningerne Huderne maa leveres os ca 8 Dage efter Udlosning dansk Havn Betaling ved Ankomst Malmø.«

Kompagniet besvarede Telegrammet med følgende Skrivelse af samme Dato (21 Juni 1915):

»Vi har modtaget Deres Telegram: »accepterer Klausul med Undtagelse Omkostningerne Huderne maa leveres os cirka 8 Dage efter Udlosning i dansk Havn Betaling ved Ankomst Malmø«, med hvis Indhold

vi i Princippet erklærer os enige. Dog kan vi naturligvis ikke — i Tilfælde af en eventuel Oplægning her — garantere Videreforsendelse indenfor en bestemt Tidsfrist, idet Videreforsendelsen ene og alene vil afhænge af de Bestemmelser, der maatte blive truffet for Deres Hunders Vedkommende, og Fakturabeløbet vil være forfalden til Betaling ikke ved Huderne's Ankomst til Malmø, men naar De af os faar Meddelelse om, at Partiet er rede til Afskibning herfra.

Vi forstaar naturligvis godt, at det kan være Dem magtpaaliggende at faa Huderne saa snart som muligt for Deres Virksomheds Skyld, men ellers er De ikke længere direkte interesseret deri, efter at Betalingen ikke længere skal finde Sted ved Huderne's Ankomst til København, og vi skal bære Omkostningerne ved en eventuel Oplægning her.»

Der forhandles derefter mellem Parterne om, hvilke Foranstaltninger der kunde træffes for at formaa de engelske Myndigheder til at tillade det omhandlede Hudepartis Videreforsendelse. Det blev derunder af Kompagniet anført, at Sagen muligt kunde ordnes, hvis en Bank garanterede for, at Huderne eller Fabrikata deraf hverken direkte eller indirekte vilde blive eksporteret til Lande i Krig med England eller dets Allierede, og hæftede for Garantiens Overholdelse med Huderne's fulde Værdi. Da Hildisch erklærede, at det ikke var muligt at skaffe en saadan Garanti, idet en saadan laa udenfor vedkommende Bankforbindelses Forretningsomraade, tog Kompagniet overfor Hildisch Forbehold med Hensyn til Hildisch's Forhindring af, at Huderne leveredes, men meddelte samtidig, at der var en Mulighed for, at Huderne kunde blive frigivet, hvis Hildisch skaffede en af den engelske Konsul verificeret Fortegnelse over Hildisch's Købere.

Hildisch svarede hertil, at han heller ikke kunde indgaa paa en saadan Ordning, efter hans under nærværende Sag fremsatte Anbringende, fordi de svenske Myndigheder ikke tillod en saadan Kontrol fra de britiske Konsulers Side.

Senere meddelte Hildisch, at der nu var en Mulighed for, at der kunde skaffes Bankgaranti for en hel Del af Partiet, men Kompagniet svarede hertil i Skrivelse af 18 December 1915, at Forholdet maatte søges ordnet for hele Partiet med Tilføjende, at Kompagniet, saafremt Hildisch ikke nu betalte Købesummen for Huderne tilligemed Renter og Omkostninger fra Ankomstdagen, eventuelt vilde realisere Huderne.

Hildisch protesterede heroverfor mod Kompagniets Forlangende med Hensyn til Renter og Omkostninger, samt mod at Huderne realiseredes, og meddelte, at der fra hans Side stadig arbejdedes paa Sagen.

Kompagniet meddelte som Svar herpaa i Skrivelse af 30 December 1915, at Forsikringssummen for Huderne kunde fordres udbetalt den 14 April 1916 muligvis før, samt at Kompagniet var sindet at abandonnere Huderne til vedkommende Forsikrere og indkassere Forsikringssummen, med mindre Hildisch indløste Papirerne.

Korrespondancen mellem Parterne fortsattes derefter, og den 18*) April 1916 tilskrev Kompagniet Hildisch Følgende:

»146 Baller Kina Kohuder ex s.s. »Arabien« Refererende til den

*) Skal være 17.

seneste Korrespondance angaaende ovennævnte Parti Huder, hvorunder vort Ærbødige af 30 December f A undlader vi ikke at meddele Dem, at saafremt De ikke omgaaende betaler os Hudernes Fakturaværdi: Kr 233 939,14 vil vi, da Beløbet nu er forfalden hos Assurandørerne, abandonnere Huderne til disse og indkassere Værdien:

Skulde De bestemme Dem til at foretrække at betale Huderne for derefter at have Ejendomsretten over samme, er det en Selvfølge, at de definitivt maa overtages her i København med samtlige Restriktioner, som paa hviler, samt at de derefter henhænger her udelukkende for Deres Regning og Risiko, omend Oplæggelsen stadig maa vedblive at være i Kraft under vort Navn af Hensyn til den Huderne paalagte Embargo.»

Hildisch protesterede imidlertid i Skrivelse af 28 April 1916 mod, at Huderne solgtes, eller at der iøvrigt disponeredes over Huderne udover, hvad Kompagniet i Skrivelsen af 21 Juni 1915 havde forbundet sig til.

Kompagniet nægtede i Skrivelse af 3 Maj 1916 at anerkende Hildisch's Ret til at protestere og anførte yderligere i Skrivelsen Følgende:

»For imidlertid endnu engang at vise Dem vor Imødekommenhed, giver vi Dem Frist til den 20 d M til enten at faa udvirket Hudernes Frigivelse, saa en Videreforsendelse og Regulering kan finde Sted eller at overtage Huderne her mod Betaling af Fakturaværdien plus de paa løbne Omkostninger og Renter samt med alle paa hvilende Forpligtelser, hvorefter Huderne maa forblive her til Krigen er afsluttet, eller De selv har udvirket en Frigivelse.

Skulde De inden den 20 Maj ikke se Dem i Stand til at træffe Bestemmelse i Overensstemmelse hermed, forbeholder vi os i enhver Retning fuld Handlefrihed,«

Kompagniet meddelte derpaa i Skrivelse af 26 Maj 1916 Hildisch, at Kompagniet under Hensyn til, at intet af de i Brevet af 3 s M nævnte Alternativer var sket Fyldest, betragtede Kontrakterne som annullerede.

Fra Hildisch's Side blev der protesteret imod Annulationen, og efter fortsat Forhandling mellem Parterne tilbød Kompagniet i Skrivelse af 7 Maj 1917 Hildisch, »at lade Partiet henligge for Købernes Regning, indtil Krigen er ophørt« blandt andet paa Vilkaar af, at Hildisch straks stillede anset Banks Selvskyldnerkaution for, at Fakturabeløbet Kr 234.194,41 — eventuelt i svenske Kroner — blev betalt, naar Kompagniet meddelte, at Huderne var rede til Afskibning til Malmø, uden Hensyn til Kvaliteten.

Hildisch svarede hertil i Skrivelse af 18 Maj 1917 gennem sin Sagsfører, at han foretrak at betale det nævnte Beløb selv i danske Kroner. I Skrivelsen anføres det derhos: »Varene bliver saa liggende her, indtil de kan udføres, og Hr Hildisch har ingen Omkostninger herved« — — — »Den særlige Grund, hvorfor dette Forslag menes at være praktisk, er den, at det vil blive lettere for Firmaet, naar de har betalt Værdien, gennem deres Fagorganisation at skaffe Tilladelse til, at Værdien kommer til Sverige og der fordeles efter det Rationeringssystem, der er indført under den svenske Industrikommissions Kontrol.«

Kompagniet modtog i Skrivelse af 22 Maj 1917 til Hildisch's Sagfører det saaledes gjorte Tilbud. Skrivelsen var saalydende:

»I Besiddelse af Deres Ærede af 18 ds accepterer vi det deri gjorte Tilbud og imødeser Indbetaling af Kr 234 194,41 i dansk Mønt inden Udgangen af denne Maaned.

Efter at Betalingen har fundet Sted, overgaar Ejendomsretten over Huderne til C Hildisch jun & Co, men forbliver de liggende hos os for Firmaets Regning og Risiko — men uden at vi beregner os nogen Pladsleje — indtil de af den Britiske Regering stillede Betingelser for Udleveringen er opfyldte, og hvis Huderne skal udføres, selvfølgelig, Tilladelse dertil foreligger fra den danske Regering.

Naar Betalingen er præsteret til os inden denne Maaned's Udgang, er ethvert Mellemværende mellem C Hildisch jun & Co og Det østasiatiske Kompagni denne Sag vedrørende afgjort.

I modsat Fald forbeholder vi os vor Retsstilling uden Præjudice heraf.«

Kompagniet erholdt derefter den 31 Maj 1917 Fakturabeløbet udbetalt og udleverede til Hildisch Konnossementerne paa Kohuderne efter at have forsynet Konnossementerne med følgende Paategning: »Belagt med britisk Embargo og kan kun udleveres efter vor specielle Tilladelse.«

Den 18 November 1918 forlangte den herværende Britiske Legation imidlertid Huderne returnerede til England, og i Skrivelse af 29 s M meddelte Kompagniet Hildisch's Sagfører, at Partiet skulde returneres.

Der forhandlede derefter mellem Parterne i Anledning af den saaledes opstaaede Situation, og Hildisch forlangte derunder, at Kompagniet skulde optræde for Priseretten i England, medens Kompagniet nægtede at være i Stand dertil, hvorpaa Hildisch gennem sin Sagfører erklærede at ville engagere en Repræsentant i England.

Hildisch's Sagfører protesterede i Skrivelse af 10 December 1918 til Kompagniet mod, at Varerne returneredes til England, idet det gjordes gældende, at den Klausul, hvorpaa Kompagniet med Hildisch's Samtykke indgik ifølge Kompagniets Telegram af 18 Juni 1915, kun indeholdt, at Varerne skulde lagres her til Krigens Ophør.

Kompagniet svarede hertil, at det, naar den engelske Regering forlangte det, var tvunget til at benytte sin Ret til at returnere Huderne paa Grundlag af de i Kompagniets Telegram af 18 Juni 1915 fremsatte Betingelser og i Overensstemmelse med den Embargo-Klausul, som var paaført de til Hildisch udleverede Konnossementer.

I Skrivelse af 20 December 1918 meddelte Kompagniet den herværende britiske Legation, at Modtagerne af Huderne havde protesteret imod, at de blev tilbagesendt til England, idet de gjorde gældende, at Huderne ifølge den ovenfor citerede Klausul skulde oplagres her indtil Krigens Slutning og saa frigives, men i Skrivelse af 27 s M anmodede Legationen under Henviisning til den Klausul, under hvilken det blev tilladt, at Huderne gik til Danmark, Kompagniet om ved første Lejlighed at returnere Partiet. Huderne blev derefter i Januar 1919 sendt tilbage til England, hvor der rejstes Priseretssag. Under denne mødte ingen af nærværende Sags Parter, og Varerne kondemneredes derefter.

Under nærværende Sag har Hildisch paastaet Kompagniet dømt til

at tilbagebetale den erlagte Købesum Kr 234 194,41 med Tillæg af 10 000 Kr, som Hildisch har udlagt i Assurance m m, eller ialt Kr 244 194,41, idet det fra Sagsøgerens Side gøres gældende, at Kompagniet har været uberettiget til at returnere Partiet til England, da Klausulen af 18 Juni 1915 ikke har hjemlet hverken de engelske Myndigheder eller Kompagniet Ret til Tilbagesendelse af Partiet, men kun gik ud paa, at Kompagniet forpligtedes til at lade Varerne ligge her eventuelt til Krigens Slutning.

Af Beløbet paastaar Hildisch sig tilkendt Renter 6 pCt pro anno fra den 30 Maj 1917, til Betaling sker.

Kompagniet har paastaet sig frifundet, idet det har gjort gældende, at det var nødsaget til og i Forhold til Hildisch berettiget til at returnere Varerne, da den engelske Regering, der havde betroet Varerne til Kompagniet, forlangte det. Efter Kompagniets Formening maa Retsforholdet alene bedømmes paa Grundlag af den ved den ovenfor citerede Skrivelse af 22 Maj 1917 truffne Ordning, hvorefter Partiet var underkastet de engelske Myndigheders Bestemmelse, hvilket ogsaa gav sig Udtryk i Paategningen paa Konnossementerne om, at Partiet var belagt med Embargo. Efter Kompagniets Fremstilling var Partiet kapret af Englænderne, og Klausulen af 18 Juni 1915 maa forstaas som en blot foreløbig Tilladelse til at oplægge Varerne her.

Kompagniet har endvidere gjort gældende, at Hildisch ved Konnossementernes Modtagelse har givet Saldokvittering til Kompagniet, hvorefter ethvert Mellemværende mellem Parterne var bortfaldet. Kompagniet har derhos bestridt, at Hildisch har lidt noget Tab ved Returneringen, idet det efter Situationen er uantageligt, at den britiske Regering nogensinde vilde have tilladt, at Huderne udleveredes.

Endelig har Kompagniet anført, at Hildisch's Undladelse af at give Møde for Priseretten maatte medføre Kondemnation, samt at derved ethvert Krav overfor Assurandørerne er forskertset.

Overfor dette sidste har Hildisch anført, at det efter den engelske Priserets Praksis vilde have været haabløst og Spild af Penge, om Hildisch havde ladet give Møde for Priseretten, skønt Huderne var solgte til svenske Købere, da Hildisch, der havde staaet i livlig Forretningsforbindelse med Tyskland, var blacklistet.

Der er mellem Parterne Uenighed om, hvorledes Retsforholdet var efter de oprindelige Kontrakter af November 1914 og Marts 1915, idet Hildisch mener, at Køberne i Henhold til Betalingsbestemmelserne samt Bestemmelsen om, at Kontrakten skulde hæves helt eller delvist, hvis Partiet eller en Del deraf gik tabt, ikke var pligtig at betale Partiet, med mindre det kom frem, medens Kompagniet har hævdet, at Partiet er solgt c i f, og at Risikoen for Rejsen derfor maatte paahvile Køberne. Bestemmelsen om Ophævelse af Kontrakten, hvis Partiet gik tabt, har efter Kompagniets Anbringende kun Hensyn til Assurancen.

Retten finder imidlertid ikke Anledning til at komme nærmere ind herpaa. Kompagniet har i hvert Fald under sin senere Korrespondance med Hildisch givet sidstnævnte Føje til at antage, at der ikke vilde blive stillet Krav til Hildisch om Betaling af Købesummen, medmindre

Partiet udleveredes til Firmaet, jfr det ovenfor citerede Brev af 21 Juni 1915.

Der maa gives Kompagniet Medhold i, at Retsforholdet mellem Parterne nu maa bedømmes paa Grundlag af den ved den citerede Skrivelse af 22 Maj 1917 truffne Ordning, men dette udelukker ikke til Forstaaelse af Overenskomstens Indhold at tage i Betragtning, hvad der er passeret, inden der mellem Parterne opnaaedes Enighed om en saadan Ordning.

Det fremgaar af det ovenfor Anførte, at Kompagniet i Skrivelse af 7 Maj 1917 tilbød en Ordning, efter hvilken Kompagniet var villig til at lade Partiet henligge for Køberens Regning til Krigens Ophør mod Bankgaranti for, at Fakturabeløbet blev betalt, naar Kompagniet meddelte, at Huderne var rede til Afskibning til Malmø. Herefter vilde Udbetaling i Henhold til Garantien ikke kunne fordres, medmindre Kompagniet var i Stand til at afskibe Huderne, som anført.

Det fremgaar endvidere af det Anførte, at Hildisch gennem sin Sagfører i Skrivelse af 18 Maj 1917 erklærede, at Hildisch foretrak at betale Købesummen i Stedet for at stille Bankgaranti, som af Kompagniet foreslaaet, og i Skrivelsen anføres det af Hildisch's Sagfører, at Varerne, naar Beløbet var betalt, skulde blive liggende her, indtil de kunde udføres. Det maatte herefter være klart for Kompagniet, at man fra Hildisch's Side gik ud fra, at Partiet blev liggende her, og naar Kompagniet i sin Skrivelse af 22 Maj 1917 accepterede den saaledes af Hildisch foreslaaede Ordning, var Hildisch beføjet til at gaa ud fra, at Kompagniet var enig i, at Partiet skulde udleveres i hvert Fald efter Krigens Ophør. Hvis Kompagniet har ment, at Hildisch skulde være underkastet den yderligere Risiko, at Partiet tilbagesendtes til England, havde det efter det Passerede ligget nærmest for Kompagniet at tage Forbehold i saa Henseende.

Paategningen paa Konnossementet om Embargo findes ogsaa at maatte forstaaes overensstemmende med det Anførte, idet der ikke kan gives Kompagniet Medhold i, at der heri laa en Tilkendegivelse af, at Varerne var kapret af Englænderne.

Den i Kompagniets Skrivelse af 22 Maj 1917 indeholdte Henviisning til de af den britiske Regering stillede Betingelser, maatte efter det Foreliggende forstaaes som sigtende til det i Klausulen af 18 Juni 1915 Anførte.

Klausulen af 18 Juni 1915, der efter Kompagniets Anbringende er overensstemmende med en mellem Kompagniet og de britiske Myndigheder indgaaet Overenskomst, findes imidlertid ikke at hjemle nogen Beføjelse for de britiske Myndigheder til at kræve Varerne returneret, idet der ifølge Klausulen kun var paalagt Forpligtelse til eventuelt at oplægge Partiet i dansk Havn til Krigens Slutning, uden at der forbeholdtes de engelske Myndigheder nogen videregaaende Raadighed.

Hvad enten Kompagniet har ment, at det ifølge Klausulen havde Pligt til at efterkomme den britiske Legations Forlangende om Returnering af Varerne, eller blot under Hensyn til Situationens Vanskelighed har fundet det opportunt at opfylde dette Forlangende, findes Hildisch efter det Anførte at maatte være berettiget til at kræve den erlagte Betaling tilbage,

naar Kompagniet disponerede over Varerne paa en med den mellem Parterne indgaaede Overenskomst uforenelig Maade. Sagen vil her- efter være at paadømme overensstemmende med den af Hildisch ned- lagte Paastand, hvorved bemærkes, at der ikke fra Kompagniets Side er gjort nogen Indsigelse mod Størrelsen af det paastaaede Beløb eller Rentepaastanden. Sagens Omkostninger findes de Indstævnte efter Om- stændighederne at burde godtgøre Sagsøgerne med 6000 Kr.

Tirsdag den 19 December.

R 16/1922. Aktieselskabet **Axel Schou** (Knudtzon)
 mod
 Grosserer **H Nystrøm** (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa Tantième i det appellerende A/S.

Sø- og Handelsrettens Dom af 30 December 1921: De Sag- søgte, A/S Axel Schou, bør til Sagsøgeren, Grosserer H Nystrøm, betale 6000 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 29 Oktober d A til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten. I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Ind- stævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet Axel Schou, til Indstævnte, Grosserer H Nystrøm, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 2 Januar 1920 henvendte den administrerende Direktør for det sagsøgte Selskab, A/S Axel Schou, sig til Sagsøgeren, Grosserer H Ny-

strøm, der er en Slægtning af ham, og forespurgte ham, om han var villig til at afvikle sin Forretning, en Agenturforretning, og tiltræde en Stilling i Selskabet. Efter nogle Overvejelser modtog Sagsøgeren Tilbudet, og den 24 Januar 1920 tilskrev de Sagsøgte Sagsøgeren et Brev af følgende Indhold:

»Ved Nærværende har vi Fornøjelsen at stadfæste bhgl Samtale mellem Dem og Underskriveren, i Henhold til hvilken vi tilbød Dem at overtage Stillingen i vort Firma, som Direktionssekretær paa følgende Vilkaar:

De søger Deres Forretning afviklet snarest muligt og senest til 1 Juli d A. Saasnart gørligt paabegynder De Arbejdet hos os for at sætte Dem ind i Forretningen og erholder, saalænge De ikke fuldtud kan vie Forretningen Deres hele Arbejdskraft, en maanedlig Gage beregnet efter Kr 7000 pr Aar. Saasnart De fuldtud træder i Firmaets Tjeneste, forøges denne aarlige Gage med et Dyrtidstillæg stort Kr 5000, beregnet paa en Dyrtid efter Statistisk Departements Opgivelse af 120 pCt, og udbetales Dem pr Maaned $\frac{1}{12}$ af hvert af de anførte Beløb. Dyrtidstillægget svinger automatisk med Statistisk Departements Fastsættelse af Dyrtidsprocenter, og Svingningen indtræder i samme Maaned, som Departementets Bekendtgørelse sker.

For Aaret 1920 tilsikres der Dem foruden den ovennævnte Gage af 7000 plus 5000 Kr en Tantième af Forretningens Nettoudbytte, stort $1\frac{1}{2}$ pCt, og garanteres Dem, at denne Tantième ikke vil være mindre end 6000 Kr.

Den gensidige Opsigelsesfrist er indtil Udgangen af 1920 3 Maaneder og derefter $\frac{1}{2}$ Aar til en første Januar.

I Løbet af 1920 træffes Aftale angaaende Vilkaarene for videre Samarbejde.

Vi haaber, at De vil finde foranstaaende dækkende vor Aftale, og imødeser, couverteret til Underskriveren, Deres Stadfæstelse.«

Paa dette Brev svarede Sagsøgeren den 26 Januar privat saaledes:

»Vedlagt følger den officielle Stadfæstelse af Dit Firmas æ/ Skrivelse af 24 ds.

Jeg vil ikke undlade høfligst at bemærke, at dette Tilbud efter min Formening i enkelte Punkter er mere fordelagtigt for mig, end den Basis Du forelagde ved Dit Besøg i Onsdags. For Eksempel havde jeg den Opfattelse, at Aftalen om Vilkaarene for videre Samarbejde først vare at fastsætte i Løbet af 1921, idet jeg forstod, at Du ønskede de 6 Maaneder af 1920 samt hele 1921 beregnet som »Overgangstid«. Men maaske har jeg misforstaaet Dig?

Med hjertelig Tak for den Tillid, Du viser mig ved at betro mig den omtalte Stilling, skal det være mig en Glæde, snarest at komme til at give Din Forretning min fulde Interesse og aller bedste Arbejdsevne, og idet jeg haaber, at vort Arrangement maa blive til gensidig Tilfredshed, sendes Dig mange venlige Hilsener.«

I et Brev af 27 Januar takkede de Sagsøgte Direktør Sommerfeldt Sagsøgeren, fordi han gjorde opmærksom paa, at der i Firmaets Brev var indløbet en lapsus, idet det var rigtigt, at Aftalen om Vilkaarene

først vilde være at fastsætte i Løbet af 1921, og han bad Sagsøgeren foretage denne Rettelse i Firmaets Brev. Den 15 Maj 1920 paabegyndte Sagsøgeren sit Arbejde i A/S Axel Schou, men allerede i Slutningen af 1920 omtalte Aktieselskabets Direktør, at han paa Grund af de daarlige Tider var nødsaget til at foretage Indskrænkninger og Besparelser i det kommende Aar. Senere førtes forskellige Forhandlinger mellem Parterne, der endte med, at Sagsøgeren tog imod en Stilling som Hovedbogholder i Selskabet. Gagen blev her fastsat til 10 000 Kr. Sagsøgeren erklærede sig endvidere villig til at annullere den gamle Kontrakt paa Betingelse af, at den blev fyldestgjort for Aaret 1920, hvilket de Sagsøgte gik ind paa. Sagsøgeren fandt sig imidlertid ikke tilfreds i den nye Stilling, og den 6 Juli 1921 opsagde han denne.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Grosserer Harald Nystrøm, paastaaet de Sagsøgte, A/S Axel Schou, dømt til Betaling af 6000 Kr, med Renter 6 pCt p a fra den 1 Marts 1921, til Betaling sker. Beløbet er den ham ifølge Brevet af 24 Januar 1920 tilkommende Minimums-tantième for Aaret 1920 6000 Kr, som han ikke har faaet udbetalt.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, at der ikke tilkommer Sagsøgeren Tantième for 1920, og at det er en ren skær Skrivefejl, naar der i Brevet af 24 Januar 1920 er kommet til at staa i 3die Stykke i Begyndelsen: »for Aaret 1920« i Stedet for »for Aaret 1921«, de hævder derhos, at denne Skrivefejl maa have staaet Sagsøgeren klart; dels gik den mundtlige Aftale mellem Sagsøgeren og de Sagsøgtes Direktør netop ud paa, at Sagsøgeren først skulde have Tantième for 1921, dels vilde Brevet, hvis Ordlyden skulde lægges til Grund, være af højst besynderligt Indhold, idet Sagsøgeren vilde faa større Indtægt i 1920, hvor han kun delvis arbejdede for Selskabet, end i 1921, for hvilket der ikke blev tilsagt ham Tantième. I næstsidste Stykke er der ogsaa Enighed mellem Parterne om, at der ved en Fejlskrift staa 1920 i Stedet for 1921, men netop derfor maa 1920 ogsaa det andet Sted i Brevet være en Fejlskrift, da der ellers ikke er truffet positiv Aftale for 1921. De Sagsøgte henviser endvidere til, at Sagsøgeren først i Oktober 1921 rejste Krav paa Tantième, skønt denne maatte være forfalden allerede i Begyndelsen af 1921.

Sagsøgeren gør heroverfor gældende, at han ikke nu saa lang Tid efter husker Indholdet af Samtalen mellem ham og Selskabets Direktør, men han vil ikke bestride, at Direktøren under de mundtlige Samtaler kun har tilsagt ham Tantième for 1921, han husker imidlertid klart, at han blev glædelig overrasket, da han fik Brevet af 24 Januar 1920, netop fordi det indeholdt bedre Tilbud, end han efter Samtalerne ventede sig; dette gjaldt ikke blot Tantièmen, men ogsaa Dyrtilstillægsberegningen; han mener at have udtrykt dette tilstrækkeligt tydeligt i Brevet af 26 Januar 1920 og hævder, at han i hvert Fald herved har givet de Sagsøgtes Direktør tilstrækkelig Anledning til paany at gennemgaa Brevet af 24 Januar 1920 og gøre opmærksom paa, hvis der skulde være indløbet andre Fejltagelser, end den af Sagsøgeren udtrykkelig fremhævede, men saadanne Fejltagelser oplyste Direktøren intet om.

Sagsøgeren hævder saaledes, at han ikke havde nogen Grund til at tro, at der forelaa en Fejlskrift, og det skyldes kun hans Slægtskabs-

forhold til de Sagsøgte Direktør, at han ikke før ved sin Fratrædelse har forlangt Tantième udbetalt. Han hævder videre, at netop den Omstændighed, at han havde Krav paa Tantième for 1920 bevirkede, at han i 1921 indgik paa at annullere den gamle Kontrakt; skulde han først have haft Tantième for 1921, vilde han ikke være indgaaet paa de Betingelser, han fik i den senere Kontrakt.

Selv om forskellige Omstændigheder tyder paa, at det skyldes en Fejlskrift, naar der i Brevet af 24 Januar 1920 er kommet til at staa: »for Aaret 1920« i Stedet for »for Aaret 1921«, findes det dog ikke mod Sagsøgerens Protest godtgjort, at han har været eller burde have været klar over, at der forelaa en Fejlskrift, og det maa komme de Sagsøgte til Skade, at de ikke efter den Opfordring, der laa i Sagsøgerens Brev af 26 Januar 1920, har gennemgaaet Brevet af 24 Januar 1920 igen. De Sagsøgte maa derfor være pligtige til at betale Sagsøgeren Tantième for 1920. Med Hensyn til dennes Størelse har de Sagsøgte subsidiært gjort gældende, at da Sagsøgeren først tiltraadte den 15 Maj, kan der ikke tilkomme ham mere end forholdsmæssig Tantième fra den nævnte Dag at regne, men saaledes som Brevet af 24 Januar 1920 fremtræder affattet, kan der ikke gives de Sagsøgte Medhold heri, idet det udtrykkelig er garanteret Sagsøgeren, at Tantièmen ikke vilde være mindre end 6000 Kr for Aaret 1920. I Henhold til Foranstaaende vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, dog at der kun kan tilkendes ham Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato. Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren med 200 Kr.

R 24/1922. **Guldsmed F Hansen (Cohn)**

m o d

Fru Anny E L Bellati, f Nilsson (Knudtzon),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at opfylde et Løfte om at tilbagebetale Indstævnte et som Aktiekapital indbetalt Beløb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 6 Januar 1922: Sagsøgte, Guldsmed F Hansen, bør til Sagsøgerinden, Fru Anny Bellati, født Nilsson, betale 4200 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 29 November 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempel-forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter det for Højesteret Oplyste blev af de i Dommen omtalte 800 Kroner de 300 Kroner først betalt Indstævnte paa Mødet den 28 April 1921.

Appellanten har derhos for Højesteret fremlagt en mellem ham og Guldsmed C C Larsen indgaaet, den 28 Oktober 1916 dateret Interessentskabskontrakt, i hvilken det imidlertid kun hedder, at ingen af Interessenterne maa forpligte »Firmaet« som Kautionist.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Guldsmed F Hansen, til Indstævnte, Fru Anny Bellati, født Nilsson, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Februar Maaned 1921 enedes Overretssagfører Christian Meyer, Fru Anny Bellati, født Nilsson, og Guldsmed F Hansen om at stifte et Aktieselskab under Navn af A/S Tristan med Hjemsted i København og med det Formaal at drive Handel. I Stiftelsesoverenskomsten, der blev oprettet den 17 Februar 1921, blev Aktiekapitalen ansat til 50 000 Kr, hvoraf 5000 Kr skulde være tegnet, forinden Aktieselskabet kunde træde i Virksomhed. Det anførtes, at der af Stifterne var tegnet 5600 Kr, og at Restbeløbet søgtes tegnet underhaanden til pari Kurs. Efter hvad der er oplyst under Sagen, skulde Selskabets Ledelse overdrages Grosrerer Niels Bergh, hvis Bo imidlertid for Tiden behandles som Konkursbo af Sø- og Handelsrettens Skifteretsafdeling, og Selskabets Virksomhed skulde i første Række være at søge solgt et Parti Spirituskogere, som gennem Niels Bergh var blevet tilbudt til og købt af Fru Bellati for 1500 Kr, endvidere var der Tale om, at Selskabet skulde drive Handel med Guld- og Sølvvarer og Parfumer, hvilke Ting Bergh mentes at have Forstand paa. Den 9 Februar 1921 havde Fru Bellati indbetalt som Aktiekapital 5000 Kr, de øvrige tegnede 600 Kr, nemlig for Overretssagfører Christian Meyer 100 Kr og for Guldsmed Hansen 500 Kr, blev aldrig indbetalt. Aktieselskabet blev imidlertid ikke til Virkelighed; nogen Forretning blev ikke gjort, derimod blev der allerede den 31 Marts 1921 antagelig paa Berghs Foranledning indregistreret et Selskab uvedkommende Firma, Tristan Import ved Fritz Mogensen med Niels Bergh som Prokurist. Fru Bellati søgte nu at faa Christian Meyer til at betale de 5000 Kr tilbage, og efter forskellige Forhandlinger fandt der den 28 April 1921 et Møde Sted paa Overretssagfører Christian

Meyers Kontor, hvor Stifterne og Grosserer Bergh var til Stede. Her enedes man om at ophæve Overenskomsten om Aktieselskabets Dannelselse, og efter Fru Bellatis Fremstilling indgik Guldsmed Hansen paa dette Møde paa at tilbagebetale hende 4200 Kr; 800 Kr havde hun ved tidligere Lejlighed faaet tilbagebetalt. Da Guldsmed Hansen imidlertid ikke senere har villet vedstaa dette Løfte, har Fru Anny Bellati under nærværende Sag sagsøgt ham til Betaling af de nævnte 4200 Kr med Renter 5 pCt p a af 2200 Kr fra 18 Juni 1921 og af 2000 Kr fra 18 August s A, til Betaling sker. Hendes Fremstilling gaar ud paa Følgende:

Naar hun i det Hele indgik paa at købe Spirituskogerne og at indskyde 5000 Kr i Aktieselskabet, var det kun i Tillid til Sagsøgte og Niels Berghs Løfte om et stort Udbytte. Saa snart hun imidlertid havde overdraget Spirituskogerne til Aktieselskabet og indbetalt de 5000 Kr, syntes hun at mærke, at Hansens og Berghs Interesser afslappedes. Da hun paa Mødet den 28 April blev klar over, at hele Tanken om Aktieselskabet var opgivet, forlangte hun sine Penge igen, og Hansen lovede hende da udtrykkelig at betale hende Pengene med 2200 Kr den 18 Juni og 2000 Kr den 18 August. Den 7 og 22 Juni tilskrev hun Overretssagfører Christian Meyer og bad ham sørge for, at de den 18 s M forfaldne 2200 Kr blev indbetalt, og den 21 Juni telegraferede hun i samme Anledning til Sagsøgte, men paa ingen af sine Henvendelser modtog hun Svar. Først under nærværende Sag har hendes Sagfører modtaget en Afregning fra Overretssagfører Meyer, ifølge hvilken de af hende indbetalte 5000 Kr saa godt som alle er forbrugt, for en stor Del til Gage og Rejseudgifter til Bergh, Husleje for Berghs Lejlighed og Salær til Overretssagfører Meyer. For sit eget Vedkommende har hun foruden de ovennævnte 800 Kr faaet udbetalt 1500 Kr for Overdragelsen til Aktieselskabet af Spirituskogerne, og hun har under nærværende Sag erklæret, at hun ikke gør nogen Ret gældende med Hensyn til disse Spirituskogere.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet; han erkender, at han paa Mødet den 28 April har udtalt til Fru Bellati, at han vilde love hende, at hun nok skulde faa sine Penge igen, men hævder, at herved har han ikke tænkt paa, at han selv skulde være ansvarlig for Pengene; han har troet, at Pengene nok skulde komme ind, hvis Spirituskogerne blev solgt. Han erkender dog samtidig, at der under Samtalen blev Spørgsmaal om, hvorvidt han vilde hæfte som Selvskyldnerkautionist, og at det var herunder, at Afbetalingsfristerne blev nævnt, men paastaar, at Samtalen endte med, at han udtrykkelig fremhævede, at han paa Grund af en Interessentskabskontrakt, han havde med en Guldsmed Larsen, ikke kunde paatage sig nogen Selvskyldnerkautionsforpligtelse eller nogen anden Forpligtelse uden først at have talt med Larsen. Senere har han ogsaa talt med Larsen, men denne har nægtet at give sit Samtykke.

Overretssagfører Edmund Petersen og Politiasessor Prytz har som Vidner forklaret, at Overretssagfører Christian Meyer under senere Samtaler med dem har udtalt, at Guldsmed Hansen havde forpligtet sig til at betale Fru Bellati Pengene.

Efter hvad der foreligger oplyst under Sagen og efter Sagsøgtes vaklende Udtalelser i Retten, maa der gives Sagsøgerinden Medhold i, at

hun har været berettiget til at opfatte Sagsøgtes Udtalelser paa Mødet den 28 April saaledes, at han paatog sig en Forpligtelse til at betale hende de omhandlede 4200 Kr; Selskabets eneste Aktiver var Spirituskogerne, og det var ganske urimeligt at antage, at disse, der var købt for 1500 Kr, skulde kunne indbringe 4200 Kr. Paastanden om, at hans Løfte skulde være i Strid med hans Interessentskabskontrakt med Larsen, har Sagsøgte først fremsat her under Sagen, og overfor Sagsøgerindens Protest har han ikke godtgjort, at der foreligger en saadan Interessentskabskontrakt. Han har heller ikke givet Sagsøgerinden Meddelelse om, at han har haft nogen Samtale med Larsen, og Overretssagfører Meyers Vidnesbyrd gaar i denne Henseende ud paa, at han ikke kunde faa klar Besked af Sagsøgte. Naar henses hertil og til, at saavel Overretssagfører Meyer som Sagsøgte har holdt sig fuldkommen passive overfor Sagsøgerindens Henvendelse om at faa det første Afdrag udbetalt, finder Retten i det Hele at maatte lægge Sagsøgerindens Paastand til Grund under Sagen, og Sagsøgte vil herefter være at dømme til Betaling af 4200 Kr med Renter 5 pCt p a af Beløbet, dog først fra Stævningens Dato, den 29 November 1921, til Betaling sker.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Onsdag den 20 December.

R 470/1921. Firmaet **Frode Schneider** (Holtens-Bechtolsheim)

mod

Grosserer **Aug Schrader** (Martensen-Larsen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse i Henhold til en Garantierklæring for Manko i et solgt Vareparti.

Sø- og Handelsrettens Dom af 24 September 1921: Sagsøgte, Grosserer Aug Schrader, bør for Sagsøgerne, Firmaet Frode Schneiders Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret foreliggende nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Frode Schneider, til Indstævnte, Grosserer Aug Schrader, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 5 Marts 1920 bekræftede Sagsøgte, Grosserer Aug Schrader, at have solgt til Sagsøgerne, Firmaet Frode Schneider, ialt 599 Kasser Rosiner til en Pris af 2 Kr 50 Øre pr kg fob København, bl a mod rene fob Dokumenter og at levere i gode, sunde Varer i hel og ubeskadiget Emballage. Partiet blev af Sagsøgerne afskibet herfra med S/S Oscar II til New York den 18 Marts s A, men ved Indladningen fik Konnossementet Paategning om, at Emballagen var beskadiget og Indholdet defekt. Paa Sagsøgenes Anmodning afgav Sagsøgte i den Anledning en Garantierklæring, ifølge hvilken han indestod Schneider for alle Følger, som maatte kunne opstaa af den nævnte Paategning, og refunderede Schneider derunder pr kontant og skadesløst ethvert Beløb, som Schneider i den Anledning maatte komme op for.

Oscar II ankom til New York den 31 Marts og afgik paany til København den 8 April. Ifølge Sagsøgenes Fremstilling modtog de efter Partiets Udlosning i New York Reklamation fra de derværende Ladningsmodtagere i Anledning af, at bl a 50 Kasser af Partiet var stærkt undervægtige. Sagsøgerne lod Reklamationen gaa videre til Indstævnte, men denne har nægtet at anerkende Undervægten, ogsaa efter at Sagsøgerne har tilvejebragt beediget Erklæring fra Ladningsmodtagerne og et Pakhusfirma i New York.

Under Henvisning til, at Sagsøgerne har modtaget Afregning fra deres Ladningsmodtagere med Fradrag af den konstaterede Undervægt, og til, at Sagsøgte har afgivet den fornævnte Garantierklæring, har Sagsøgerne under nærværende Sag paastaaet Grosserer Aug Schrader dømt til Betaling af ialt 2411 Kr 95 Øre, hvilket svarer til en Undervægt paa ialt 2127 lbs = 964,78 kg à 2 Kr 50 Øre; endvidere har Sagsøgerne paastaaet sig tilkendt Renter 6 pCt p a fra Indløsningsdagen for den paagældende Faktura, 17 Marts f A, til Betaling sker.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet han gør gældende for det Første, at Sagsøgerne ikke paa behørig Maade har dokumenteret, at der foreligger nogen Manko. Sagsøgte fulgte selv gennem Personalet Indladningen af Partiet paa Oscar II, og ved den Lejlighed var der kun 3 Kasser, der var beskadiget. De Erklæringer, Sagsøgerne har fremskaffet, kan Sagsøgte ikke anse for fyldestgørende, da de ikke er afgivet af nogen kompetent Myndighed. Dernæst gør Sagsøgte gældende, at selv om der er opstaaet en Manko, er denne først opstaaet

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Ifølge Lov Nr 111 af 13 Maj 1911 § 32, 4 Stk, ophører Af-senderens Raadighedsret over Godset, naar det er ankommet til Bestemmelsesstedet og Fragtbrevet er udleveret til Adressa-ten, idet Raadighedsretten fra dette Øjeblik gaar over til denne. Heraf følger som en naturlig Regel, at Adressaten fra samme Tidspunkt maa anses som indtraadt i Fragtoverenskomsten og overfor Jærnbanen maa staa som den, der hæfter for de ved hans Nægtelse af at modtage Godset paaløbne Udgifter. Ind-stævnte vil herefter — idet det maa være uden Betydning, at han havde meddelt Appellanten, at han havde tilbageleveret Fragtbrevet til Afsenderen — i Overensstemmelse med Appel-lantens Paastand være at tilpligte at betale de paastævnte 471 Kroner 95 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes at burde op-hæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Proprietær R S Petersen, bør til Appellanten, De danske Statsbaner, betale 471 Kroner 95 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 4 Maj 1921 til Betaling sker. Sagens Omkost-ninger for alle Retter ophæves. I Salær for Høje-steret tillægges der Højesteretssagfører Trol-le 200 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsi-gelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Sagsøgerne, De danske Statsbaner, Generaldirektoratet i København, gør under denne Sag gældende: Fra Aarhus Hovedbanegaard afsendtes 16 December 1919 Vogn Nr 7088 med ca 10 000 kg Kunstgødning, Af-sender »Dansk Foderstofforretning ved Ludv Huld« »Adressat: Proprie-tær R S Petersen, Birkeholm«. Indstævnte Petersen indløste Fragt-brevet, men nægtede straks overfor Banerne at modtage Godset og disponerede ikke over det trods Banernes Meddelelse til ham om, at Vognen vilde blive aflæst og Godset oplagret og senere solgt for hans Regning og Risiko, hvis han ikke inden 3 Dage disponerede over Godset.

Dette blev derpaa solgt ved Banernes Foranstaltning 10 Februar 1920 og udbragte 445 Kr 65 Øre, men Udgifterne til Vognleje, Oplag-ringsleje m v androg 917 Kr 60 Øre, saaledes at der fremkom Under-skud 471 Kr 95 Øre, og Banerne paastaar derefter Indstævnte Pe-

tersen dømt til at betale dem dette Underskud med Renter 5 pCt p a fra Paastævningen 4 Maj 1921.

Indstævnte har gjort gældende: Han har vel modtaget Banernes Fragtbrev, men han besigtigede straks Gødningen, fandt den ukontraktmæssig, telefonerede til Afsenderne, at han nægtede Modtagelse, og meddelte Banerne dette, jfr Banernes Skrivelse af 29 December 1921. Fragtbrevet tilstillede han straks Afsenderen, saaledes at Indstævnte selv mistede Adgang til at disponere over Godset, og ogsaa dette har han meddelt Banerne, hvad der fremgaar af Skrivelse af 2 Januar 1920 fra ham til Statsbanerne. Afsenderne anlagde iøvrigt Proces imod ham, men ved Dommen i Sagen blev det fastslaaet, at Gødningen var ukontraktmæssig, han frifandtes for at betale, og det udtaltes i Dommen, at Gødningen maa antages at være stillet til Afsenderens Disposition. Under Henvisning til Lov 111 af 13 Maj 1911 § 34 paastaar han sig frifundet nu under denne Sag fra Banernes Tiltale, idet det i Loven bestemmes: »Modtagelsen af Godset og Fragtbrevet forpligter Adressaten til at betale Jærnbanen de paa Fragtbrevet opførte Beløb«, medens han ikke har »modtaget Godset« og har tilbagesendt »Fragtbrevet til Afsenderen« og har underrettet Banerne herom, saaledes at Banerne maatte vide, at han — Indstævnte — ikke en Gang kunde disponere over Godset, ligesom han har henvist til »reglementariske Bestemmelser og Takster for Befordring af Gods m m« § 16, hvorefter Gods, hvis Modtagelse eller Afhentning nægtes, »henligger for Afsenderens Regning og Risiko eller for Modtagerens, forsaavidt denne sidste er indtraadt i Fragtoverenskomsten«, i hvilken han — Indstævnte — netop ikke er indtraadt, fordi han har nægtet Modtagelsen af Godset, fordi han har tilbageleveret Fragtbrevet til Afsenderen, fordi han har meddelt Banerne denne Tilbagesendelse, og fordi han var ude af Stand til at disponere over Godset, som altsaa har henligget for »Afsenderens« Regning og Risiko, men ikke for hans — Indstævntes —. Subsidiært har han paastaet sig frifundet mod at betale 4 Kr 35 Øre, fordi Statsbanernes Tab den 2 Januar 1920 ikke kunde udgøre mere end et saadant Beløb.

Det findes nu, at der maa gives Indstævnte Medhold i hans principale Betragtninger og Paastand. Den nævnte Lov 111/1911 § 34, jfr de reglementariske Bestemmelers § 16, maa forstaas saaledes, at Godset, da Indstævnte ikke er indtraadt i Fragtoverenskomsten, har henligget for »Afsenderens Regning og Risiko«. De reglementariske Bestemmelers § 12, som Sagsøgerne har paaberaabt sig, ses ikke at kunne faa Betydning, da Godset ikke har kunnet udleveres til Indstævnte, som ikke efter Fragtbrevets Tilbagesendelse — hvorom Banerne var underrettet — overhovedet var i Stand til at forevise dette. Ikke heller ses det, at Bestemmelserne i Lov 111/1911 § 32 kan medføre et andet Resultat.

Forsaavidt Indstævnte i sin Skrivelse af 16 Januar 1920 til Banerne udtaler: »jeg skal selvfølgelig holde Banerne skadesløs for den Tid, Vognen stod for min Regning« ses dette ikke heller at kunne medføre nogen Forandring, da Vognen overhovedet ikke har henstaaet for Indstævntes Regning, og da Indstævnte kun har afgivet Erklæringen, fordi Stationen havde bibragt ham den Tro, at Vognen henstod for hans Regning fra Fragtbrevets Indløsning, uagtet han straks nægtede at

modtage Godset og Intet har hjemtaget deraf. Indstævnte har kun modtaget Fragtbrevet, men har iøvrigt uden uforment Ophold gjort Alt, hvad der har været ham muligt, for at fralægge sig Ansvar for Banerne for det til hans Adresse sendte ukontraktmæssige Gods, medens Banerne paa den anden Side ikke ses at have sendt nogen-
somhelst Meddelelse eller Opfordring til Afsenderne.

Indstævnte bliver derfor at frifinde, og Sagsomkostningerne findes Banerne at burde godtgøre Indstævnte med 50 Kr.

Stempelovgivningen er jagttaget.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Dommen i den indankede Sag er afsagt den 11 Juli 1921 ved Nørhald, Støvring og Galten Herreders Ret.

Da det er ubestridt, at Appelindstævnte, Proprietær R S Petersen, har nægtet at modtage den under Sagen omhandlede Vognladning Kunstgødning, og da den Omstændighed, at Raadigheden over Vognladningen i Medfør af Lov Nr 111 af 13 Maj 1911 § 32, 4 Stk, var overgaaet til Appelindstævnte ved Fragtbrevets Indløsning, ikke findes at kunne medføre en personlig Forpligtelse for ham til at modtage Godset eller godtgøre Statsbanerne de ved hans Unladelse heraf foranledigede Omkostninger, ligesaalidt som saadan Forpligtelse kan støttes paa nævnte Lovs § 34, maa det billiges, at Appelindstævnte ved Underretsdommen er frifundet for Tiltale af Appellanterne, De danske Statsbaner, Generaldirektoratet, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelse angaaende Sagens Omkostninger i første Instans tiltrædes, vil saaledes kunne stadfæstes.

Sagen Omkostninger for Landsretten findes Appellanterne at burde godtgøre Appelindstævnte med 80 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 44/1921. Handelsfirmaet **Aug T Levinsens Eff**
(Steglich-Petersen)

m o d

Handelsfirmaet **H Ibach**, Aktieselskab (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaal om Indstævntes Erstatningsansvar for Misligholdelse af en Kontrakt om Levering af et Parti Klædestof.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 December 1920: De Sagsøgte, Handelsfirmaet H Ibach, A/S, bør for Sagsøgerne, Handelsfirmaet Aug T Levinsens Eff's Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse med 300 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handelsfirmaet Aug T Levinsens Eftf, til Indstævnte, Handelsfirmaet H Ibach, Aktieselskab, med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ifølge Faktura af 18 Februar 1920 leverede Sagsøgte, Handelsfirmaet H Ibach, A/S, til Sagsøgerne, Handelsfirmaet Aug T Levinsens Eftf, et Parti engelsk Klædestof, som var solgt her i Byen efter Prøve til en Pris af 10 Kr pr Meter. Efter Sagsøgernes Anmodning blev Varen ekspederet til Berlin til Sagsøgernes tyske Køber, der modtog Partiet den 28 Marts. Den 16 April reklamerede den tyske Køber over Partiet, idet han skrev, at det, efter at han havde begyndt at bruge Varen og havde videresolgt en Del af den, viste sig, at den var meget mangelfuld, han forbeholdt sig derfor at stille hele Partiet til Disposition. Den 20 April lod Sagsøgerne Reklamationen gaa videre til Sagsøgte, der imidlertid svarede, at de paa Forhaand maatte afvise Erstatningskrav. Der udviklede sig derefter en Korrespondance mellem Sagsøgerne og Sagsøgte, under hvilken Sagsøgerne, der var gaaet ind paa at tilbagebetale den tyske Køber Købesummen og forskellige Udgifter, forlangte, at Sagsøgte skulde godtgøre dem ethvert Tab.

Sagsøgte foretog Henvendelse til sin engelske Leverandør, men denne afslog ethvert Spørgsmaal om Erstatning, og Sagsøgte henholdt sig hertil.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne derefter sagsøgt Handelsfirmaet H Ibach, A/S ved dets administrerende Direktør H A Ibach til Betaling af 40 426 Kr 50 Øre i dansk Mønt samt 63 065 Rmk 35 Pf tysk Mønt med Renter af Beløbene 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 25 Oktober d A, til Betaling sker. De Sagsøgte har paastaet sig frifundet, idet de har gjort gældende, for det Første at Partiet var kontraktmæssigt, saaledes at Reklamationen er uberettiget, dernæst at Partiet ikke blev oversendt direkte fra de Sagsøgte til Sagsøgernes tyske Køber, men derimod overgivet til Sagsøgernes herværende Spe-

ditør, samt videre at Sagsøgerne i det Hele er uberettiget til, saaledes som han har gjort, at stille Partiet til Disposition i Berlin, hvor der skal være Udførselsforbud, idet det herved maa være afgørende, at Salget er et loco Salg efter Prøve, saaledes at Køberen efter Købelovens § 51, 1 Stk, burde have foretaget Undersøgelse her og reklameret inden Varens Afsendelse. Endelig har han henvist til, at Sagsøgtes Fakturaer alle bærer Paategning om, at der kun tages Hensyn til Reklamationer 14 Dage efter Fakturaens Dato, og at Sagsøgenes Reklamation altsaa som for sent fremsat er ugyldig. Sagsøgerne har herefter æsket Rettens Kendelse for, hvorvidt det er af Interesse for Sagen, at han lader foretage Besigtigelsesforretning i Tyskland, hvor Varen beror; idet han har erkendt, at de Sagsøgte maa frifindes, hvis Retten tager Hensyn til deres Paastand om Reklamationens Ugyldighed.

Efter det Foreliggende maa Retten give de Sagsøgte Medhold i, at det havde været Sagsøgerens Pligt, straks ved Leveringen at lade foretage behørig Undersøgelse her i Byen, saaledes at han ikke, efter at Varen er leveret i Berlin, hvor den tyske Køber tilmed har begyndt at bruge af den, kan fremsætte Reklamation; denne er iøvrigt ogsaa fremkommet for sent. De Sagsøgte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagsøgerne findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Fredag den 22 December.

R 514/1921. Firmaet **N Jørgensen & Sønner** (Møldrup)

m o d

Købmand **Jens Christian Roed's** Konkursbo (Henriques),

betræffende Afkræftelse af en Betalingsretshandel.

Vestre Landsrets Dom af 24 November 1921: De Sagsøgte, Firmaet N Jørgensen & Sønner, bør til Sagsøgeren, Sagfører Valeur som Kurator i Købmand i Herning Jens Christian Roeds Konkursbo betale 3025 Kr 79 Øre tilligemed Renter deraf 6 pCt p a fra den 15 Januar 1921, indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 400 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke af en under Sagen den 28 Maj 1921 fremlagt Genpart af Transporten af 13 Januar s A kan ses, at Originalen har været skrevet paa stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret er det oplyst, at det først var den 15 Januar

1921, at en af det appellerende Firmas Indehavere rejste til Kolding for at hæve Erstatningssummen.

Den stedfundne delvise Fyldestgørelse af den i Dommen omtalte Veksel findes under de foreliggende Omstændigheder at maatte betegnes som Betaling med usædvanligt Betalingsmiddel. Vægt lægges herved bl a paa, at det var hele Erstatningen for de brændte Varer, som blev tiltransporteret Firmaet. Herefter og iøvrigt under Henviisning til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Firmaet at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet N Jørgensen & Sønner, til Indstævnte, Købmand Jens Christian Roed's Konkursbo med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Da Købmand Jens Christian Roed i Herning ved Forfaldstid undlod at indfri en paa ham den 1 November 1920 trukket og af ham akcepteret 2 Maaneders Veksel, stor 5000 Kr, lod Vekselejeren, en Bank i Herning, hvor Vekslen var blevet diskonteret, den 5 Januar 1921 denne protestere de non solutione, hvorpaa Roed, for at faa Vekslen indfriet, efter foregaaende Forhandlinger med Veksel-Remittenterne, de Sagsøgte, Firmaet N Jørgensen & Sønner i Herning, der havde maattet overtage Vekslen, den 13 s M meddelte disse Transport paa sin Ret til hos et Assurance-selskab i Kolding at hæve en ham tilkommende, da til Udbetaling forfalden Erstatning paa 3072 Kr for en ham i November Maaned 1920 overgaaet Brandskade. Samme Dag rejste en af Firmaets Indehavere til Kolding med det Hovedærinde at hæve Erstatningssummen, som den 15 s M blev ham udbetalt med 3025 Kr 79 Øre. Efter at dette Beløb var afregnet som afbetalt paa Vekslen, udstedtes en ny Veksel af Roeds Fader for Restskylden efter fornævnte Veksel. Den 17 s M blev der indgivet Begæring om Fallitbehandling af Roeds Bo, og denne blev den 18 s M taget til Følge. Efter de fremkomne Oplysninger maa Fallentens almin-

Færdig fra Trykkeriet den 17 Januar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 29.

Fredag den 22 December

delige Gæld udenfor privilegerede Krav antages at være ca 21 500 Kr, medens Aktiverne alene omfattede Varelageret, realiseret for ca 2500 Kr, og udestaaende Fordringer for ca 300 Kr, ligesom Fallenten maa antages at have været i høj Grad insolvent, allerede da han i September 1920 etablerede sig i Herning. Under denne ved Retten for Herning Købstad m v forberedte Sag har nu Sagsøgeren, Sagsfører Valeur i Herning som Kurator i bemeldte Købmand Roeds Konkursbo under Anbringende af, at den fornævnte Transaktion mellem Roed og de Sagsøgte falder ind under Konkurslovens Afkræftelsesregler saavel efter Lovens § 20 som § 24, paastaet de Sagsøgte tilpligtet at betale ham det fornævnte Beløb af 3025 Kr 73*) Øre tilligemed Renter heraf 6 pCt p a fra den 15 Januar 1921, indtil Betaling sker. De Sagsøgte har principalt paastaet sig frifundet, subsidiært Betalingen gjort afhængig af Tilbagelevering af ovennævnte Veksel.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Sagsøgte gjort gældende, at Konkurslovens § 20 ikke kan finde Anvendelse, da Betalingen ikke er sket ved usædvanligt Betalingsmiddel, og at Konkurslovens § 24 ej heller kan komme til Anvendelse, da Fallenten ikke maatte forudse sin Fallit som nær forestaaende, hvorhos de vil have været uvidende om Fallentens Insolvens.

Naar imidlertid henses til, at de Sagsøgtes Fordring var et Vekselkrav, og at der Intet er oplyst om, at de i Forvejen var indgaaet paa at tage Fyldestgørelse derfor ved Transporten, eller at Forsikringssummen vedrører Varer, for hvis Købesum Vekslen var udstedt, findes den stedfundne Afgørelse af en Del af Skyldbeløbet ved Hjælp af Transporten, medens Resten af Skylden overtoges af Skyldnerens Fader ifølge en ny Veksel, at maatte betegnes som Betaling med usædvanlige Betalingsmidler, og da de Sagsøgte ikke har afkræftet den Formodning, som efter Konkurslovens § 22 anses at være til Stede for, at de har været vidende om Skyldnerens Insolvens, vil de være at tilpligte at betale Sagsøgeren det indsøgte Beløb tilligemed Renter deraf som paastaet, idet

*) Skal formentlig være 79.

deres subsidiære Paastand, da det ikke mod Sagsøgerens Benægtelse er godtgjort, at Fallitboet har været i Besiddelse af den titnævnte Veksel, ikke kan tages til Følge.

Efter Omstændighederne vil de Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgeren Sagens Omkostninger med 400 Kr.

Statskassens Rét vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke af en under Sagen den 28 Maj 1921 fremlagt Genpart af Transporten af 13 Januar s A kan ses, at Originalen har været skrevet paa stemplet Papir. Iøvrigt foreligger Stempelovertrædelse ikke.

Lørdag den 23 December.

R 19/1922. **Københavns Vognmandsforening** (Steglich-Petersen)
m o d

Vognmand **H L Sparbo** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Appellantens Berettigelse til at paalægge Indstævnte Bøde for Overtrædelse af en Vedtægtsbestemmelse.

Østre Landsrets Dom af 17 December 1921: Sagsøgte, Vognmand H L Sparbo, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Københavns Vognmandsforening, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 125 Kr, der udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten anbragt — et Anbringende, som iøvrigt ogsaa maa antages at have været fremsat for Landsretten — at Gyldigheden af de af Bestyrelsen for Vognmandsforeningens Bygningsafdeling og af Hovedbestyrelsen henholdsvis den 30 Juli og den 3 August 1921 trufne Bestemmelser ifølge §§ 17 og 33 i Vognmandsforeningens Love ikke af Indstævnte kan fordres prøvet af Domstolene. I de nævnte §§ hedder det, i § 17: »Naar der er paalagt et Medlem en Bøde, skal Vedkommende have skriftlig Underretning derom, og saafremt han da mener sig forurettet, kan han, naar han inden 14 Dage derefter skriftlig motiverer sin Protest til Bestyrelsen, fordre Sagen forelagt for Voldgiftsretten, der da afgør Spørgsmaalet. Denne Afgørelse er endelig og bindende«, og i § 33: »Paa den ordinære Generalforsamling vælges 5 Medlemmer og to Suppleanter til en Voldgiftsret.

Denne Ret afgør alle Tvistigheder mellem Bestyrelsen og Foreningens Medlemmer.

Dens Kendelser kan ikke gøres til Genstand for Prøvelse ved Domstolene, men er endelige og uomstødelige.«

Blandt andet under Hensyn til den Uklarhed, der findes i andre Bestemmelser i Foreningens Love om Bødepaalæg, ses de citerede Bestemmelser imidlertid ikke med tilstrækkelig Sikkerhed at afskære Domstolene fra at prøve Berettigelsen af de ovennævnte, af Bestyrelserne truffne Bestemmelser.

Da det nu ikke er bevist, at der mellem Vognmand Petersen og Murermester Poulsen har bestaaet en saadan fast Forretningsforbindelse, som maatte være Forudsætning for Anvendelsen af Vedtægtsbestemmelsen af 13 April 1916, maa der allerede som Følge heraf gaas ud fra, at Bestyrelserne ikke har været berettiget til at paalægge Indstævnte Bøde. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Københavns Vognmandsforening, til Indstævnte, Vognmand H L Sparbo, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Sommeren d A lod Tømrermester Fuhr som Formand for et Interessentskab, der agtede at opføre en Bygning paa en Grund ved Amager Fælledvej, Murerarbejdet, hvorunder ogsaa Grundarbejdet hørte, udbyde i Entreprisen. Efter at Murermestrene Buhl og Poulsen, der hver for sig drev selvstændig Forretning, havde indgivet Tilbud om Entreprisens Overtagelse i Fællesskab, fik de henimod Midten af Juli Arbejdet overdraget. Ved Tilbudets Antagelse anmodede Tømrermester Fuhr Murermester Poulsen om ved Bortakkorderingen af Grundarbejdet at lade Sagsøgte, Vognmand H L Sparbo, der tidligere havde arbejdet for Fuhr, komme i Betragtning, forsaavidt Sagsøgtes Tilbud maatte være ligesaa billigt som andre Vognmænds. Samme Dag, Buhl og Poulsen havde faaet Entreprisen overdraget, telefonerede Poulsen til Vognmand P Pedersen, der i de sidste ca 10 Aar havde besørget det meste af den Vognmandskørsel, Poulsen havde Brug for ved sine Byggeforetagender, og bad om Tilbud paa Vognmandskørslen ved det paagældende Grundarbejde. Efter at der var forløbet nogle Dage, uden at Poulsen, der imidlertid havde bragt i Erfaring, at Arbejdet kunde ventes udført for 1 Kr 85 Øre pr m³, havde faaet Svar fra Pedersen, telefonerede Poulsen til Pedersen og forlangte Besked om, hvorvidt han vilde fremkomme

med Tilbud. I Fortsættelse heraf fandt der en Samtale Sted mellem Poulsen og Pedersen, om hvis Indhold der er Strid, jfr nedenfor; kort derefter fremkom der til Buhl og Poulsen et den 14 Juli d A dateret Tilbud fra Sagsøgte om Overtagelse af Kørslen for en Pris af 1 Kr 85 Øre pr m³; dette Tilbud blev antaget, hvorefter Sagsøgte paabegyndte Arbejdet.

Fornævnte Vognmand Pedersen indgav nu til Københavns Vognmandsforenings Bygningsafdeling en Anmeldelse, hvori han under Anbringende af at have afsluttet Akkord med Murermester Poulsen om Udførelsen af det nævnte Grundarbejde til en Pris af 1 Kr 85 Øre pr m³, dog med det Forbehold, at han skulde kunne tjene en rimelig Dagløn — gjorde gældende, at Sagsøgte, der ligesom han selv var Medlem af Vognmandsforeningen, ved at overtage Arbejdet til den ovenfor anførte Pris, der laa betydeligt under Priskurantens, havde overtraadt en ved en af Vognmandsforeningen den 13 April 1916 afholdt Generalforsamling vedtaget Bestemmelse, der indeholder et Tillæg til Foreningens Vedtægter. I Anledning heraf besluttedes det ved et den 30 Juli afholdt Møde i Bygningsafdelingen, at Sagsøgte den 1 August Aften skulde ophøre med Kørslen ved det paagældende Arbejde, hvorhos han blev ikendt en Bøde af 100 Kr for Overtrædelse af nysnævnte Vedtægtsbestemmelse, hvilket tilkendegaves Sagsøgte, der var tilstede ved Mødet. Efter at Sagsøgte ved Skrivelse af 3 s M til Foreningens Formand havde erklæret, at han ikke kunde indgaa paa at standse med Kørslen, blev der ved et samme Dag afholdt Hovedbestyrelsesmøde yderligere ikendt Sagsøgte en Bøde af 500 Kr foruden en Dagmulkt af 100 Kr for hver Dag, han sad det givne Paalæg om at ophøre med Kørslen overhørig. Herom underrettedes Sagsøgte ved Skrivelse af 4 August, men Sagsøgte fortsatte desuagtet Kørslen, indtil Arbejdet var fuldført, antagelig den 5 September.

Under nærværende Sag har Sagsøgerne, oftnævnte Vognmandsforening, idet de gør gældende, at Sagsøgte ved under de i Vognmand Pedersens Anmeldelse anførte Omstændigheder at overtage det paagældende Arbejde til en Pris, der var under Priskurantens, har overtraadt Bestemmelsen af 13 April 1916, paastaet Sagsøgte dømt til Betaling af 3700 Kr — nemlig de tvende Bødeløb: 100 Kr og 500 Kr samt Dagmulkter for 31 Dage eller ialt 3100 Kr — med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 5 November 1921.

Sagsøgte har principalt paastaet sig pure frifundet, hvorhos han har nedlagt en subsidær Paastand.

Ifølge § 6 i Lovene for den sagsøgende Forenings Afdeling for Bygningskørsel underskriver ethvert Medlem ved sin Indtrædelse i Afdelingen bl a et Eksemplar af de Priskuranter, som til enhver Tid maatte være gældende for Afdelingens Medlemmer.

Det hedder dernæst i § 8 i Afdelingens Love, at Overtrædelse bl a af fornævnte Bestemmelse har til Følge, at Bestyrelsen kan idømme Vedkommende en Bøde, der tilfalder Vognmandsforeningens faglige Fond, og som kan stige til 500 Kr eller til 5 Kr pr Dag for hver Arbejder, som er beskæftiget i Strid med gældende Aftaler.

Den fornævnte Vedtægtsbestemmelse af 13 April 1916 er saalydende:

»Intet Medlem maa overtage et andet Medlems Kunder undtagen efter de i Priskuranten anførte Takster efter følgende Bestemmelse. — — — Finder Overtrædelser heraf Sted, skal Vedkommende, foruden at han kan idømmes Bøder, afstaa fra Kørsel hos det paagældende Firma i et Tidsrum af mindst 3 Aar, under en Dagmulkt i Henhold til Forretningens Størrelse.«

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Prisen for den paagældende Kørsel efter Priskuranten vilde have udgjort ca 4 Kr pr m³ for indtil 1000 Meters Kørsel — altsaa et Beløb betydeligt over Prisen ifølge Sagsøgtes Tilbud — at der ved Kørselsarbejdet beskæftigedes gennemsnitlig ikke mere end 10 Mand daglig, og at Sagsøgtes For tjeneste ved Arbejdet udgjorde ca 1800 Kr.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt Sagsøgte til Støtte for sin Frifindelsespaastand har villet gøre gældende, at Vognmandsforeningens Generalforsamling maa anses uberettiget til med Retsvirkning for Medlemmerne at vedtage en Beslutning som den ovennævnte Vedtægtsbestemmelse af 13 April 1916, idet en saadan Vedtagelse ligger udenfor Foreningens Formaal, og at Bestemmelsen derfor er uforbindende for ham, kan der ikke gives ham Medhold.

Sagsøgte har dernæst paaberaabt sig, at Bestemmelsen ikke gælder ved Afgørelse af Entreprisetilbud, men ogsaa denne Indsigelse findes at savne al Føje.

Endelig har Sagsøgte anført, at der ikke ved Telefonsamtalen mellem Vognmand Pedersen og Muremester Poulsen kom nogen Overenskomst i Stand angaaende Førstnævntes Overtagelse af Arbejdet, og at Pedersen end ikke fremkom med noget Tilbud om at udføre Arbejdet.

Til Støtte for sin Fremstilling har Sagsøgte henvist til en af Muremester Poulsen under Sagen afgivet Vidneforklaring. Herunder udtalte Vidnet — der iøvrigt har erklæret ikke nøje at mindes Samtalens Ordlyd — til Pedersen, som tidligere havde forlangt en højere Pris end 1 Kr 85 Øre pr m³ for at udføre Arbejdet, at dette kunde ventes udført til en Pris, der var billigere end den af Pedersen forlangte, hvortil Pedersen svarede, at han kunde køre for samme Pris som Andre uden dog at angive, hvilken Pris han endelig vilde forlange.

Vognmand Pedersen har derimod som Vidne forklaret, at der under Telefonsamtalen mellem ham og Poulsen blev sluttet en endelig Aftale, hvorefter Arbejdet overdroges Vidnet mod en Betaling af 1 Kr 85 Øre pr m³, at Poulsen lovede at sige Besked om, hvornaar Kørslen skulde paabegyndes, og at Vidnet erklærede at ville møde med 2 Vogne Dagen efter Tilsigelsens Modtagelse.

Da det herefter ikke findes godtgjort, at der er sluttet nogen Overenskomst mellem Pedersen og Poulsen om Udførelsen af det paagældende Arbejde, og da Sagsøgte som Følge heraf ikke ved at overtage Arbejdet til en Pris, der laa under Priskurantens, har overtraadt den fornævnte Vedtægtsbestemmelse af 13 April 1916, har Sagsøgerne ikke haft Hjemmel til at anse Sagsøgte med Bøde, og Sagsøgte vil som Følge heraf være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde tilsvare Sagsøgte med 125 Kr.

Tirsdag den 2 Januar

R 326/1922. Grosserer **Georg Toepfer** som Likvidator i Firmaet **Th Svanum & Co's** Likvidationsbo (Meyer)

mod

Forretningsbestyrer **Axel Svanum** (Graae efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til uden Varsel at afskedige Indstævnte.

Sø- og Handelsrettens Dom af 21 August 1922: Forsaauidt angaar Indstævnte, Foreningen af danske Manufakturgrossisters Akkord- og Konkursafdeling som Likvidator i Firmaet Th Svanum & Co's Likvidationsbo, hæves Sagen. Grosserer Georg Toepfer som Likvidator i Firmaet Th Svanum & Co's Likvidationsbo bør til Sagsøgeren, Axel Svanum, betale 612 Kr 95 Øre med Renter 5 pCt p a fra den 21 Maj 1922, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Efter Modtagelsen af Brevet af 7 December 1921 maatte Indstævnte være klar over, at det var Likvidationsboets Mening at faa Forholdet mellem ham og Boet bragt til Ophør, og han, der har faaet Løn betalt for Tiden til 1 April 1922, findes allerede som Følge heraf ikke at have Krav paa yderligere Løn. I Henhold hertil vil Boet overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer **Georg Toepfer** som Likvidator i Firmaet **Th Svanum & Co's** Likvidationsbo, bør for Tiltale af Indstævnte, Forretningsbestyrer **Axel Svanum** i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører **Graae** 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, Forretningsbestyrer Axel Svanum, Randers, paastaet Grosserer Georg Toepfer som Likvidator i Firmaet Th Svanum & Co's Likvidationsbo dømt til at betale 1050 Kr med Fradrag af 437,05 Kr, som han erkender at skyldte Likvidationsboet, altsaa 612,95 Kr, idet han gør gældende, at han har været ansat som Bestyrer af Firmaet Th Svanum & Co's Filial i Skagen, men den 7 Marts 1922 blev bortvist uden Varsel og uden lovlig Grund, uden at han har modtaget den ham tilkommende Gage af 350 Kr maanedlig for Tiden efter 1 April 1922, hvorfor han gør Krav paa 3 Maaneders Gage til 1 Juli 1922, idet han, der ifølge sin Stilling maa have Krav paa 3 Maaneders Opsigelse, først kunde være opsagt til den sidstnævnte Dag. Af Beløbet paastaar Sagsøgeren sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 21 Maj 1922, til Betaling sker.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Firmaet Th Svanum & Co, hvis ene Indehaver er Sagsøgerens Broder, standsede sine Betalinger i August 1921 og traadte i Likvidation den 25 November s A. Overfor Likvidationsboet gjorde Sagsøgeren med Støtte af sin ovennævnte Broder gældende, at Filial-Forretningens Varelager i Skagen tilhørte ham, medens Boet gjorde gældende, at Forretningen og Lageret tilhørte Firmaet Th Svanum & Co.

I Skrivelse af 7 December 1921 forespurgte Likvidationsboet Sagsøgeren, naar det passede ham, at Varelageret i Skagen maatte blive afhentet, med Tilføjende, at man ikke vedblivende ønskede at drive Forretningen i Skagen, men da Sagsøgeren i Skrivelse af 9 s M protesterede mod, at Varelageret inddroges under Boet, idet han gjorde gældende, at han havde akcepteret Veksler til Betaling af Varerne, begærede Boet ved Rekvissionsskrivelse af 18 s M til Fogden i Skagen sig indsat i Forretningen med Varelager m v. Efter at Fogden ved Kendelse af 24 Februar 1922 havde bestemt, at den begærede Indsættelsesforretning skulde nyde Fremme, udleverede Sagsøgeren Skagen-Forretningen til Boet.

Sagsøgeren har under Sagen indstævnet Foreningen af danske Manufakturgrossisters Akkord- og Konkursafdeling som Likvidator i Firmaet Th Svanum & Co's Likvidationsbo til Betaling af den tilgodehavende Løn, men har ved første Retsmøde under Anbringende af, at det skyldes en Fejltagelse, at Sagen er anlagt mod Foreningen i Stedet for mod Grosserer Georg Toepfer som Likvidator, begæret Sagen hævet for Foreningens Vedkommende og fremmet mod Toepfer.

Likvidator i Firmaet Th Svanum & Co's Likvidationsbo, Grosserer Georg Toepfer, der har givet Møde under Sagen som Indstævnte, har nedlagt Paastand paa Frifindelse under Anbringende af, at det i den nævnte Skrivelse af 7 December 1921 er meddelt Sagsøgeren, at Forretningen i Skagen skulde ophøre, hvilket maa betragtes som tilstrækkelig Opsigelse, at Sagsøgeren, naar han som anført har gjort gældende, at han var Indehaver af Forretningen, ikke kunde gøre Krav paa Opsigelsesvarsel som Bestyrer, samt at Sagsøgeren, hvis Egenskab af Bestyrer var fastslaaet i Fogedkendelsen og nu er erkendt af Sagsøgeren selv, har gjort sig skyldig i en saa væsenlig Misligholdelse af

sine Pligter som Bestyrer ved trods den i Skrivelse af 7 December fremsatte Anmodning at nægte at udlevere Forretningen og i 4 Maaneder træde hindrende i Vejen for Boets Dispositioner, at Boet maatte være berettiget til at bortvise ham uden Varsel.

Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at Boet, naar det gør gældende, at Sagsøgeren er Funktionær i Forretningen, i Konsekvens heraf burde have opsagt Sagsøgeren med 3 Maaneders Varsel til den Tid, det ønskede han skulde fratæde, og den i Skrivelsen af 7 December 1921 indeholdte Tilkendegivelse af, at Boet ønskede at disponere over Varelageret, findes ikke at kunne betragtes som en Opsigelse til Sagsøgeren, idet denne efter Skrivelsens Indhold ikke med Sikkerhed kunde gaa ud fra, at Boet ikke havde til Hensigt at benytte hans Tjeneste efter den 1 April 1922 og derfor ikke var i Stand til uden Risiko at træffe Dispositioner med Hensyn til Anvendelsen af sin Arbejdskraft efter dette Tidspunkt. Retsforholdet mellem Firmaet Th Svanum & Co og Sagsøgeren maa antages at have været uklart, og den Omstændighed, at Sagsøgeren har gjort den Opfattelse gældende, at han var Indehaver af Forretningen og derfor nægtede at udlevere Varelageret uden ved Fogedrettens Kendelse at faa Medhold, findes ikke at give Boet nogen Hjemmel til at bortvise Sagsøgeren uden Varsel. Det har staaet i Boets Magt ved en Opsigelse at bringe Forholdet paa det Rene for det Tilfælde, at det maatte faa Medhold i sin Paastand om, at Sagsøgeren kun var Bestyrer af Forretningen; den Uklarhed, der er opstaaet ved, at Boet har undladt at give saadan Opsigelse, findes at burde falde Boet til Last.

Efter det saaledes Anførte vil Sagen være at paadømme efter den af Sagsøgeren nedlagte Paastand, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at tilkende ham hos Likvidationsboet med 100 Kr.

Forsaavidt angaar Foreningen af danske Manufakturgrossisters Akkord- og Konkursafdeling som Likvidator i det ommeldte Bo vil Sagen være at hæve.

R 419/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Lars Peter Jørgensen (I Kondrup),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Østre Landsrets Dom af 20 Oktober 1922: Tiltalte Lars Peter Jørgensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Bay, 250 Kr og til Dækning af hans Udlæg 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket af Tiltalte under Henvi- sning til Retsplejelovens § 945 Nr 1 og Nr 3.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Lars Peter Jørgensen til Højesteretssagfører I Kon- drup 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Anklageskrift af 28 September 1922 er Lars Peter Jørgensen, der er født den 16 Marts 1885 og ikke fundet forhen straffet, sat under Tiltale til Straf efter Straffelovens § 168, I, subsidiært § 171, mest sub- sidiært § 185, jfr § 210, for Natten mellem den 21 og 22 Juli d A at trænge ind i et fjernt fra de øvrige Soveværelser i en Gaard i Træløse beliggende Værelse, hvor en den 2 August 1906 født uberygtet Pige laa alene og sov, og der mod hendes Vilje ved Vold tiltvinge sig eller dog med Magt forskafe sig Samleje med hende.

Ved Nævningernes Køndelse, som Retten lægger til Grund, er Til- talte for sit Forhold ved den i Anklageskriftet nævnte Lejlighed kendt skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 185. Som Følge heraf vil Til- talte være at anse efter den nævnte Bestemmelse efter Omstændighe- derne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Onsdag den 3 Januar.

R 192/1922. Formand **Lauritz Pedersen** (V Kondrup efter Ordre)

mod

Drejermester V I Zachrau (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til uden Varsel at afskedige Appellanten.

Østre Landsrets Dom af 18 Februar 1922: Sagsøgte, Drejer- mester V J Zachrau, bør til Sagsøgeren, Formand Lauritz Petersen, betale 240 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra 16 Januar d A, til Be- taling sker. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte med

100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afgivelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Indstævnte frafaldet sit Anbringende om, at han paa Grund af Appellantens Udeblivelse fra Arbejdet har været berettiget til at afskedige Appellanten uden Varsel.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Formand Lauritz Petersen, til Indstævnte, Drejermester V J Zachrau, med 200 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører V Kondrup 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag søger Formand Lauritz Petersen Drejermester V J Zachrau til Betaling af 1920 Kr med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato, den 16 Januar d A, i tilgodehavende Løn à 120 Kr ugentlig for Tiden fra 7 November 1921 til Udgangen af Februar d A, medens Sagsøgte paastaar sig frifundet mod Betaling af 100 Kr i Løn til Sagsøgeren for Ugen fra den 7—12 November f A.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Sagsøgeren den 1 Juli f A blev ansat som Formand ved Sagsøgtes Tømmerhandel for en ugentlig Løn af 100 Kr og Tantfeme, hvorpaa der udbetaltes Sagsøgeren 20 Kr ugentlig à conto. Sagsøgeren var ved sin Antagelse Medlem af en Arbejderfagforening, men indmeldte sig den 26 August 1921 i Foreningen af Arbejdsledere i Danmark, hvis Medlemmer i Følge Vedtagelse mellem Foreningen og Arbejdsgiverorganisationerne, hvilken Overenskomst dog ophørte den 1 Oktober f A, skulde have tre Maaneders Opsigelsesfrist. Den 8 November f A fik Sagsøgeren af Hensyn til en Familiefest Tildelelse til at forlade Arbejdet tidligt paa Dagen, og de følgende Dage udeblev han paa Grund af Sygdom, hvorom hans Hustru den 10 November f A om Eftermiddagen telefonerede til Sagsøgte, men hvorom han

iøvrigt ikke gav Sagsøgte nærmere Besked, førend han Mandag den 14 November paany mødte til Arbejde. Sagsøgte erklærede da, at han ikke troede paa hans Sygdom og anmodede ham om øjeblikkelig at fratræde Pladsen uden at tage Hensyn til Sagsøgerens Paastand om at have Krav paa 3 Maaneders Opsigelse. Det fremgaar endvidere af Sagen, at der kort Tid efter, at Sagsøgeren havde tiltraadt Pladsen hos Sagsøgte, har været Forhandlinger mellem Parterne om, hvilket Opsigelsesvarsel, der skulde tilkomme Sagsøgeren, men at endelig Aftale herom ikke er truffet. Der har endvidere været talt mellem Parterne om det formaalstjenlige i, at Sagsøgeren indmeldte sig i Arbejdslederforeningen, men medens Sagsøgeren hævder, at hans derefter stedfundne Indmeldelse i denne Forening er sket med Sagsøgtes Billigelse, og at Sagsøgeren som Følge heraf har Krav paa 3 Maaneders Opsigelsesvarsel, gør Sagsøgte heroverfor gældende, at han tværtimod modsatte sig, at Sagsøgeren indmeldte sig i denne Forening, og at han først lang Tid senere har faaet Kundskab om, at han havde indmeldt sig.

Efter det Foreliggende har Sagsøgte ikke haft fyldestgørende Grund til at opsiges Sagsøgeren til øjeblikkelig Fratræden af Stillingen, men paa den anden Side har Sagsøgeren ikke godtgjort, at han har haft Krav paa 3 Maaneders Opsigelsesvarsel, hvorimod han efter sin Stilling findes at have Krav paa at blive opsagt i hvert Fald før Udgangen af den Uge, med hvis Udløb han skal fratræde. Idet Ugelønnen efter det Foreliggende maa ansættes til 100 Kr plus 20 Kr i sikkert paaregnet Tantième, vil der herefter være at tilkende Sagsøgeren 120 Kr for hver af Ugerne 7—12 og 14—19 November f A eller ialt 240 Kr med Renter som paastaet.

I Sagsomkostninger findes Sagsøgeren at burde betale Sagsøgte 100 Kr.

R 487/1921. Rederiaktieselskabet **Frode** i Likvidation (Cohn)

m o d

Skibsbygger **A H Nielsen**, (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at erstatte Indstævnte Skade, tilføjet hans Bedding under Reparationen af et Appellanten tilhørende Skib.

Østre Landsrets Dom af 31 Oktober 1921: De Sagsøgte, Rederiaktieselskabet »Frode«, Kalundborg, bør til Sagsøgeren, Skibsbygger A H Nielsen, sammesteds, betale de paastævnte 6905 Kr 40 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 13 Maj 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Rederiaktieselskabet »Frode« i Likvidation, til Indstævnte, Skibsbygger A H Nielsen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne ved Retten for Kalundborg Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, Skibsbygger A H Nielsen, Kalundborg, paastaet de Sagsøgte, Rederiaktieselskabet »Frode«, sammesteds, dømt til Betaling af 6905 Kr 40 Øre i Erstatning for Skade paa hans Bedding med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato, den 13 Maj 1921.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse under Anbringende af at de Sagsøgte intet Ansvar har for den Beddingen tilføjede Skade, subsidiært paastaar de fradraget et Beløb af 1000 Kr, som de mener at have tilgode.

Det fremgaar af Proceduren og Sagens Oplysninger, at de Sagsøgte i April Maaned 1921 anmodede Sagsøgeren om at tage Selskabets Motorskib »Edith« paa Bedding; denne afslog først dette, fordi Skibet var lovlig stort for hans Bedding, men indgik senere paa det, idet han paalagde Selskabet Ansvar for enhver Skade paa Beddingen. Der blev herom af Sagsøgeren affattet skriftlige Betingelser, hvori det bl a hedder: »Værftet paatager sig intet Ansvar for nogensomhelst Skade paa Skib, Bedding — — —«. Paa disse Betingelser indgik Sagsøgte.

Da Skibet skulde sættes i Vandet efter endt Reparation, trykkede dets Vægt Beddingen i Stykker saaledes, at Skibet ikke kunde glide ud i Vandet; Selskabet betalte eller deponerede hos Trediemand 1000 Kr for at faa Skibet sat i Vandet. Dette Beløb er senere udbetalt Sagsøgeren. Ved en optaget Skønsforretning er det oplyst, at Reparationen af Beddingen vil koste 4905 Kr 40 Øre. I Erstatning for Afsavn i 3 Maaneder har Sagsøgeren beregnet 2000 Kr, subsidiært efter Rettens Skøn.

Da den citerede Passus i de af Sagsøgeren stillede Betingelser efter Sammenhængen kun kan forstaas saaledes, at Ansvar for mulig Skade paa Beddingen paalagdes de Sagsøgte, vil disse være at dømme til at betale Sagsøgeren Erstatning, og da det for Afsavn forlangte Beløb,

2000 Kr, ikke skønnes urimeligt, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Da de Sagsøgte ikke har godtgjort nogen Beføjelse til at kræve det foran nævnte Beløb paa 1000 Kr tilbage, vil dette ikke kunne tilkendes de Sagsøgte.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte have at godtgøre Sagsøgeren med 500 Kr.

Torsdag den 4 Januar

R 244/1922. Aarhus Kommune (Aagesen)

mod

Direktør H Christiansen (Møldrup),

betræffende Indstævntes Pligt til at svare Erhvervsskat til Appellanten.

Vestre Landsrets Dom af 2 Maj 1922: Sagsøgte, Direktør H Christiansen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Aarhus Kommune, i denne Sag for Tiden fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte 250 Kr, der udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter det for Højesteret Foreliggende maa det antages, at der ikke af andre Kommuner end Aarhus Kommune er eller vil blive rejst Krav mod Indstævnte paa Betaling af Erhvervsskat for de i Dommen nævnte Tidsrum. Under disse Omstændigheder har Bestemmelsen i § 1, 5 Stk, i Lov Nr 162 af 20 Marts 1918, jfr den tilsvarende Bestemmelse i § 3, 5 Stk, i Lov Nr 62 af 1 Marts 1920, ikke kunnet hjemle Indstævnte Ret til at vægre sig ved at betale den ham afkrævede Erhvervsskat, og han vil allerede som Følge heraf overensstemmende med den af Aarhus Kommune nedlagte Paastand være at tilpligte at betale denne Kommune det paastævnte Beløb — om hvis Størrelse der ingen Strid er — med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Direktør H Christiansen, bør til Appellanten, Aarhus Kommune, betale 8950 Kroner 58 Øre med Renter 6 pCt aarlig af 8240 Kroner 95 Øre fra den 31 August 1921, til Betaling

sker. Sagens Omkostninger for begge Rætter ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Idet Sagsøgerne, Aarhus Kommune, har anbragt, at »A/S De forenede jyske Farverier og Trikotagefabrikker«, for hvilket Sagsøgte, Direktør H Christiansen af Vejby, er Direktør, efter Selskabets Love har Hjemsted i Aarhus Købstad, hvor ogsaa dets Hovedkontor befinder sig, og at Sagsøgtes Virksomhed i Selskabets Tjeneste derfor foregaar i Aarhus, har de under nærværende Sag søgt Sagsøgte til at betale til dem Erhvervsskat af hele hans erhvervsskattepligtige Indtægt af Aktieselskabet for 2det Halvaar af 1918—1919 og Aarene 1919 til 1921 samt i kommunal Tillægsskat for Aarene 1918 til 1920 med 8240 Kr 95 Øre med Tillæg af Renter heraf til den 31 August 1921, 709 Kr 63 Øre, altsaa ialt 8950 Kr 58 Øre tilligemed Renter 6 pCt aarlig af det fornævnte Beløb af 8240 Kr 95 Øre fra sidstnævnte Dato, indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgernes Tiltale.

Efter § 1, 5 Stk, i midlertidig Lov af 20 Marts 1918 om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for den kommunale Beskatning skal det, forsaavidt Skatteaarene 1918—19 og 1919—20 angaar, saafremt en Person har fast Ansættelse ved en i flere Kommuner stedfindende Virksomhed og herfor oppebærer Løn under eet, afgøres ved indbyrdes Forhandlinger imellem de paagældende Erhvervskommuner eller mellem den Skattepligtiges Opholdskommune og den eller de Erhvervskommuner, hvortil Ansættelserne er knyttet, hvor stor en Del af Indtægten, der maa anses for at hidrøre fra hver af disse, og en tilsvarende Regel gælder for Skatteaaret 1920—21 efter Lov af 1 Marts 1920 § 3, 5 Stk.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Sagsøgte henvist til, at det heromhandlede Selskab har Fabriker dels i Aarhus, dels ved Dollerup, dels endelig i Esbjerg, hvorhos det har haft en i Løbet af de fornævnte Skatteaar nedbrændt Fabrik i Vestbirk, og at den Indtægt, han har oppebaaret som dets Direktør, da han i lige Grad er knyttet til hele Selskabets Virksomhed, maa anses at hidrøre fra hver enkelt af de nævnte Fabriker, og i Henhold hertil har han gjort gældende, at hans Indtægt af Selskabet derfor ogsaa i Medfør af de foranførte Lovbestemmelser maa fordeles mellem de Kommuner, hvorunder de enkelte Virksomheder er beliggende, til Svarelse af Erhvervsskat til Kommunerne. Heri findes der nu at maatte gives Sagsøgte Medhold, og idet det herefter, forinden nogen Skatteansættelse kan finde Sted, først vil være at afgøre, eventuelt med Indenrigsministeriets Mellekomst, hvor stor en Del af Indtægten der efter Lovgivningens Regler rettelig bør siges at hidrøre fra de enkelte Forgøninger af Selskabets Virksomhed, findes Sagsøgte for Tiden at burde frifindes for Sagsøgernes Tiltale.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at godtgøre Sagsøgte med 250 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr 13/1922. Fru **Jo Jacobsen** (Martensen-Larsen)

mod

Proprietær **P M J M Lauritsen** (Bruun),

betræffende en Færdselsret.

(Sagen behandlet skriftligt).

Dom afsagt den 30 Juli 1920 af Holstebro Købstad og Hjerem-Gindjng Herreders Ret: Citanten, Proprietær P M J M Lauritsen, og fremtidige Ejere af Matr Nr 1 a Rydhauge, bør være berettigede til Færdsel, dog ikke med løse Kreaturer, ad det Vejstykke, der paa et fremlagt Situationskort er betegnet a—b, og som gaar fra Avlsgaarden paa Matr 1 a over Matr Nr 1 at Rydhauge og fortsættes i Vejstykket a—d over Matr Nr 1 c Rydhauge, hvorhos Indstævnte, Fru Jo Jacobsen, Rydhauge, under en Mulkt af 10 Kr til Ringkøbing Amts Fattigkasse, for hver Dag, hun sidder denne Dom overhørig, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse ved en Istandsættelse bør føre Vejstykket a—b tilbage i sin hidtidige Skikkelse. Saa bør Indstævnte og til Citanten betale Sagens Omkostninger med 125 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Vestre Landsrets Dom af 6 Juni 1921: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Dagmulkten bortfalder. I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellantinden, Fru Jo Jacobsen, til Appelindstævnte, Proprietær P M J M Lauritsen, 80 Kr. De idømte Sagsomkostninger udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede, af Vestre Landsret afsagte Dom paaberaabte Grunde, og med Bemærkning, at Dommen vil være saaledes at forstaa, at Færdselsretten kun tilkommer nuværende og fremtidige Ejere af Matr Nr 1 a i deres Egenskab af Ejere af en Engparcel vest for Rydhave Skov

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden, Fru Jo Jacobsen, til Indstævnt-

te, Proprietær P M J M Lauritsen, med 300 Kroner. Saa betaler Appellantinden og til Justitskassen 10 Kroner.

Underretsdømmens Præmisser er saalydende:

Den 27 Oktober 1910 blev der mellem Kr Andersen af Skive m Fl og A Berbom af Aalborg oprettet en Transportkøbekontrakt, ved hvilken Sælgerne til Køberen overdrog Hovedbygningen til Rydhauge med Skoven og Hoveddelen af Haven efter paavist Skel, og den 14 Juli 1912 blev der udstedt Skøde paa det Solgte, der ved Udstykninger af 24 og 25 November 1911 var udstykket i Matr Nr 1 at af Hartkorn 5 Skp 1 Fdk $2\frac{1}{4}$ Alb, og Matr Nr 1 c ikke skyldsæt Ager og Eng, men Skovskyld 3 Tdr 1 Skp 1 Fdk $2\frac{1}{4}$ Alb, og hedder det i Købekontrakten bl a: »Ejerne af de nedenfor Skoven liggende Engparceller har Ret til Færdsel ad Midtervejen i Skoven, dog ikke med løse Kreaturer,« i hvilken Henseende Skødet paa Ejendommen blev tinglæst som servitutstiftende.

Citanten, Proprietær P M J M Lauritsen, Rydhauge, har under denne Sag anbragt, at i Aaret 1911 blev Avlsgaarden Rydhauge solgt til en anden Mand end Berbom, og af denne Mand har Citanten igen købt Gaarden, at der omtrent midt igennem Skoven i hele dens Udstrækning fra Vest til Øst gaar en Færdelsesvej, der har ligget paa samme Plads i en meget lang Aarrække og altid har været benyttet til Transport af Hø fra de vest for Skoven liggende Enge til den øst for Skoven liggende Avlsgaard, Matr Nr 1 a Rydhauge Hovedgaard, og at Indstævnte nu dels har nægtet ham Ret til Færdsel ad den østlige Del af bemeldte Vej, paa et fremlagt Situationskort betegnet a—b, dels har foretaget Gravninger i Vejen, og dels har tilkendegivet som sin Hensigt at ødelægge Vejstykket a—b og omdanne det til Haveanlæg, og Citanten har derfor paastaet Indstævnte tilpligtet at høre ham kendt berettiget til fri og uhindret Færdsel for ham og senere Ejere af Matr Nr 1 a Rydhauge over Indstævntes Ejendom Matr Nr 1 c og 1 at Rydhauge i hele dens Udstrækning fra dens vestlige Skel til Matr Nr 1 a ad den ovennævnte saakaldte Midtervej paa Situationskortet betegnet med b—a—d, samt dømt til under en af Retten fastsat daglig Mulkt ved Istandsættelse af føre Vejen tilbage i sin hidtidige Skikkelse paa Strækningen a—b, og idømt Sagens Omkostninger.

Indstævnte har gjort gældende, at ifølge Købekontrakt og Skøde har Citanten kun Ret til Færdsel ad Midtervejen i Skoven, men at det fremgaar af Skyldsætningen, at kun Matr Nr 1 c er Skov, medens Matr Nr 1 at, over hvilken Parcel det omstridte Vejstykke a—b fører, er udlagt

Færdig fra Trykkeriet den 24 Januar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 80.

Torsdag den 4 Januar.

til Have, at det vilde være til stor Gene for Ejeren af Slottet, om Ejeren af Avlsgaarden skulde have Ret til Færdsel gennem Haven, at Ejeren af Avlsgaarden kan køre forbi Smedien til Hovedlandevejen, paa Situationskortet betegnet a—c—f—e, at en Kastanieallé tydelig viser Skel mellem Skoven og Haven, hvorfor Indstævnte har paastaaet sig fri-fundet og tilkendt Sagens Omkostninger.

Det er uimodsagt anbragt af Citanten, at Vejstykket a—b er bro-lagt, og det maa derfor antages indrettet til svær Færdsel.

Efter den Maade Færdselsretten er betegnet paa i Købekontrakten, uden at der er givet nærmere Forklaring, maa det antages, at Parterne har tænkt paa en bestemt Vej, og det maa da naturlig have været Vejen b—a—d, da Vejstykket a—b danner den naturlige Fortsættelse af og Adgang til Vejstykket a—d, der tilsammen med Stykket a—b vil kunne betegnes som Midtervejen gennem Skoven, hvad man fra Avlsgaardens Synspunkt ikke vilde kalde Vejstykket c—a—d.

Hvis nogen af Parterne under Forhandlingerne havde tænkt sig, at Vejen fra Avlsgaarden til Engen skulde gaa ad f—c—a—d, der er en meget længere og ogsaa besværligere Vej end Vejstykket b—a—d, maatte der naturlig have udviklet sig en Diskussion derom, og Vejens Beliggenhed maatte da være blevet nøjagtigere bestemt.

Der findes ikke at kunne lægges større Vægt paa den Kastanieallé, der efter Indstævntes Udsagn skal gøre tydeligt Skel mellem Skoven og Haven, eller paa, at der kun er tillagt Matr Nr 1 c Skovskyld, da hele Ejendommen maa betragtes som Skov og Park med Spadseregange, og der ogsaa i den Del, som Indstævnte kun vil have betegnet som en Have, findes store Træer.

Bagge Hansen, der har kendt Forholdene fra 1883 til 1910, dels som Forvalter, dels som Bestyrer for Ejerinden, og Proprietær S Knudsen, der har opholdt sig paa Egnen og kendt Forholdene i 23 Aar, har afgivet Erklæringer gaaende ud paa, at Vejstykket a—b, saalænge de kan huske, har været benyttet som Adgangsvej fra Rydhauge Avlsgaard til Engen, og Sparekassedirektør Siboni, der var en af Sælgerne af Rydhauge, har erklæret, at det blev paavist dem, der skulde have Vejretten, hvor

den skulde være, særlig ogsaa med direkte Fart ad Vejstykket a—b, hvilket blev anset som saa selvfølgelig, at det ikke fandtes nødvendigt at specificere det mere end sket.

At det skulde være mere generende for Ejeren af Slottet, at have Kørsel ad a—b end ad a—c, der fører lige forbi Slottet, kan ikke skønnes.

Herefter findes Citantens Paastand at maatte tages til Følge, saaledes at Fristen for Istandsættelsen af Vejstykket a—b til dets tidligere Tilstand vil kunne bestemmes til 4 Uger, fra denne Doms lovlige Forkyndelse at regne, hvorhos Tvangsmulkten, der vil være at tillægge Ringkøbing Amts Fattigkasse fastsættes til 10 Kr for hver Dag Dommen sidde overhørig, og Sagens Omkostninger til 125 Kr.

Intet Stempelforbehold.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt ved Retten for Holstebro Købstad m m.

Til Fremstillingen i Dommen føjes, at Appellantinden, der i Henhold til Skøde af 10 Juni 1918 er Ejer af Matr Nr 1 c og 1 at af Rydhauge, ifølge Indholdet af bemeldte Skøde skulde respektere »Servitut ifølge Skøde af 2 August — — — 1912«, og at Appelindstævnte, der er Ejer af Matr Nr 1 a Rydhauge Hovedgaard (Avlsgaard) støtter sin Paastand dels herpaa dels paa den ham ligeledes tilkommende Ejendomsret til en af de i Dommen omhandlede Engparceller. Med disse Bemærkninger, hvortil føjes, at de for Landsretten tilvejebragte nye Oplysninger støtter det ved Dommen antagne Resultat, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, der i det Væsenlige findes at kunne tiltrædes, vil Dommen være at stadfæste, dog saaledes, at Bestemmelsen om Dagmulkten bortfalder.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes Appellantinden at burde godtgøre Appelindstævnte efter Omstændighederne med 80 Kr.

Stempelovertredelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 5 Januar

R 516/1921. Murermester **Hans Buhl** (Henriques)

m o d

Tømrermester **Lars Hansen** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Misligholdelse af en Entreprisekontrakt.

Østre Landsret Dom af 26 November 1921: Sagsøgte, Murer-
mester Hans Buhl, bør til Sagsøgeren, Tømrermester Lars Hansen, betale
1611 Kr 45 Øre med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 27 September
1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det
Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Ad-
færd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sine Indsigelser
angaaende Størrelsen af den af Indstævnte forlangte Erstatning.

Appellanten burde enten have sikret sig, at han havde rimelig
Udsigt til at skaffe det i Konditionerne nævnte Antal haand-
strøgne Sten, eller have taget fornødent Forbehold overfor Ind-
stævnte. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i
Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, an-
førte Grunde, vil den efter Indstævntes Paastand være at stad-
fæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at
burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger for Højesteret betaler
Appellanten, Murermester Hans Buhl, til Ind-
stævnte, Tømrermester Lars Hansen med 300
Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter
denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at »De danske Statsbaner« i Anledning af en paatænkt Ud-
videlse af et Ilgods-Varehus paa Københavns Godsbanegaard i Marts
1918 havde udbudt Arbejdet i Entreprise, fik Sagsøgte, Murermester Hans
Buhl, Valby, i Henhold til et af ham den 23 April 1918 indgivet Tilbud
den 14 Maj s A Arbejdets Udførelse overdraget i Hovedentreprise saa-
ledes, at hele Arbejdet skulde afleveres senest den 6 December 1918.
I de specielle Betingelser, der dannede Grundlaget for Sagsøgtes Til-
bud, var bl a anført, at Façadestenene, hvoraf der skulde leveres ca
100 000 Stk, skulde være haandstrøgne Mursten. Samtidig med, at
Sagsøgte fik Hovedentreprisen overdraget, akcepterede han et fra Sag-
søgeren, Tømrermester Lars Hansen, Baarup, fremsat Tilbud om Ud-
førelse af Tømrerarbejdet i Henhold til Konditionerne for 25 281 Kr.

Efter at Sagsøgte den 15 Maj 1918 havde haft en Forhandling med en herværende Forhandler af Murmaterialer i en gros Partier om Muligheden for at skaffe Mursten af den i Konditionerne nævnte Kvalitet, tilskrev han under 16 s M Statsbanerne, at Teglværkerne erklærede, at de ikke kunde fremskaffe saadanne Sten foreløbig, men at Sten muligvis kunde skaffes i Juli Maaned, idet han tilføjede, at han ikke i den Anledning kunde paatage sig noget Ansvar overfor Statsbanerne. Paa Grundlag af det akcepterede Tilbud blev der den 2 og 12 Juli 1918 oprettet Kontrakt mellem Statsbanerne og Sagsøgte, hvorefter Sagsøgeren i Henhold til en den 19 s M given Tilsigelse paabegyndte Tømrerarbejdet. Arbejdet fremmedes derefter med nogle kortvarige Afbrydelser indtil den 28 September 1918, da det ophørte, fordi Murerarbejdet, som Sagsøgte selv lod udføre, og hvoraf Tømrerarbejdet var afhængigt, standsede. Grunden til, at Murerarbejdet standsede var, at Sagsøgte ikke disponerede over haandstrøgne Mursten, idet Statsbanerne fastholdt Kravet om, at der anvendtes Sten af denne Art som Facadesten. Efter at et af Statsbanerne i Oktober 1918 gjort Forsøg paa ved Henvendelse til A/S Teglværkernes Centralkontor at skaffe 100 000 haandstrøgne Mursten havde vist sig resultatløst, besluttede Statsbanerne i Januar 1919 at antage maskinstrøgne Sten til Facadesten istedetfor haandstrøgne Sten, som i Konditionerne foreskrevet. Murerarbejdet blev derefter genoptaget midt i Februar 1919, men maatte allerede den 18 s M ophøre paa Grund af en samme Dag ikrafttraadt Lockout i Bygningsfagene, der varede til den 2 Juni s A. Sidstnævnte Dag blev Arbejdet genoptaget og fortsattes til den 6 Juli, da Murersvendene nedlagde Arbejdet; dette genoptoges den 10 August og den 14 September var Bygningen fuldført.

Under nærværende Sag har Sagsøgeren, idet han gør gældende, at det udelukkende skyldes Murerarbejdets Forsinkelse, hvorfor Sagsøgte bærer Ansvaret, at ogsaa Tømrerarbejdet blev forsinket, ifølge sin endelig nedlagte Paastand paastaet Sagsøgte dømt til Betaling af 1611 Kr 45 Øre — nemlig det Beløb, hvormed Tømrerarbejdet efter Sagsøgerens Anbringende er blevet fordyret som Følge af Forsinkelsen — tilligemed Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 27 September 1921.

Det paastævnte Beløb fremkommer ifølge Sagsøgerens Opgørelse saaledes:

- 1) Efter at Arbejdet i September 1918 var blevet standset, kørte Sagsøgeren Tømmeret, hvis Bearbejdelse da ikke var fuldført, fra Arbejdspladsen til Byggepladsen, hvor det maatte opstables og tildækkes. Sagsøgeren har herfor beregnet sig en Godtgørelse af 50 Kr 00 Øre
- 2) I Tiden fra 6 December 1918 til Midten af September 1919 steg Lønnen for Tømrerarbejde efter Priskuranten med 56 pCt, hvilket for det heromhandlede Arbejdes Vedkommende skal have medført en Udgiftsstigning af 1343 — 45 —

- 3) I samme Tidsrum skete der ligeledes en Prisstigning for Maskinbearbejdning af Tømmermaterialet, hvilket ifølge Sagsøgerens Anbringende havde til Følge, at hans Udgifter forøgedes med 218 Kr 00 Øre

1611 Kr 45 Øre

Sagsøgte har paastaet sig frifundet, hvorhos han har nedlagt en subsidiær Paastand.

Sagsøgte har anmeldt Processen for »De danske Statsbaner«, der har givet Møde under Sagen.

Til Støtte for sin Frifindelspaastand har Sagsøgte for det Første henvist til, at Sagsøgeren ikke i sit Tilbud til Sagsøgte har taget Forbehold om Pristillæg for Stigningen i Materialpriser og Arbejds løn, hvilket Forbehold Sagsøgte ej heller har taget i sit Tilbud til Statsbanerne. Sagsøgte gør dernæst gældende, at han er uden Skyld i Forsinkelserne og derfor ikke i den Anledning kan have noget Ansvar overfor Sagsøgeren. Han har i saa Henseende navnlig anført, at de Forsinkelser, der skyldes Strike og Lockout, er ham ganske utilregnelige, og at det i Tiden fra Midten af Maj 1918 til Januar 1919, da Statsbanerne besluttede at antage maskinstrøgne Sten, var umuligt at fremskaffe haandstrøgne Sten.

Med Hensyn til Sagsøgerens ovennævnte Opgørelse har Sagsøgte anført:

- ad 1. at Arbejdet kunde have været fuldført paa Arbejdspladsen, hvorfor der højst kan blive Spørgsmaal om Ekstrabetaling for Opstabling og Tildækning af Tømmeret.
- ad 2. at Prisen for den Del af det paagældende Arbejde, der er udført i Henhold til Akkord, er højere end den vilde have været, hvis der havde været arbejdet i Henhold til Priskuranten, og at Akkordprisen derfor ikke kan benyttes som Grundlag for Udregningen af Prisstigningen, samt
- ad 3. at Maskinbearbejdningen kunde være foretaget i Efteraaret 1918 istedetfor i 1919.

Efter det Foreliggende maa der vel nu gaas ud fra Rigtigheden af Sagsøgtes Anbringende om, at Forsinkelserne paa Grund af Strike og Lockout var ham utilregnelige, og at det i det anførte Tidsrum var umuligt at fremskaffe haandstrøgne Sten, men dette findes ikke at kunne lede til Sagsøgtes Frifindelse. Der maa nemlig gives Sagsøgeren Medhold i, at Sagsøgte, inden han indgav sit Tilbud om Overtagelse af Entreprisen, burde have sikret sig, at han vilde være istand til at opfylde den Forpligtelse til at levere det i Konditionerne nævnte Antal haandstrøgne Sten, han i Tilfælde af Tilbudets Antagelse skulde levere, og at Sagsøgte, saafremt det viste sig umuligt at overholde Forpligtelsen, uanset at Sagsøgeren ikke har taget Forbehold om Prisstigning, maa være pligtig at erstatte Sagsøgeren det Tab, der for denne maatte

blive en Følge af, at Tømmerarbejdet forsinkedes ved Murerarbejdets Standsning paa Grund af Mangel paa kontraktmæssige Facadesten. Ifølge det Oplyste maa det antages, at Sagsøgeren, saafremt Murerarbejdet ikke var blevet forsinket af den anførte Grund, vilde have været i Stand til at aflevere Tømmerarbejdet indenfor den foreskrevne Frist.

Herefter og da der efter det Foreliggende maa gaas ud fra, at Sagsøgeren har været nødsaget til at foretage den ommeldte Flytning af Tømmeret i ufuldført Stand, da der ikke foreligger noget til Støtte for Sagsøgtes Assertum om, at Maskinbearbejdningen kunde have været foretaget allerede i Efteraaret 1918, samt da der ikke kan tages noget Hensyn til de iøvrigt af Sagsøgte rejste Indsigelser mod Sagsøgerens Beregning af det ham tilføjede Tab, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgeren med 200 Kr.

R 228/1921. Godsejer **Steen Giebelhausen** (Selv)

mod

Dødsboet efter Godsejer **Halstein Kaasen** (Harboe),

betræffende Gyldigheden af et af Appellanten i det indstævnte Bo fremsat Krav.

Østre Landsrets Dom af 19 April 1921: Dødsboet efter Godsejer Halstein Kaasen bør anerkende Godsejer Steen Giebelhausen som fordringsberettiget for 30 000 Rubler med Renter deraf 5 pCt p a fra den 15 Januar 1920, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da Appellanten, der først har gjort sit Krav gældende efter Godsejer Kaasens Død, overfor Dødsboets Benægtelse ikke har ført tilstrækkeligt Bevis for, at han har det paastævnte Beløb eller nogen Del deraf tilgode, vil Boet overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Dødsboet med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Dødsboet efter Godsejer Halstein Kaasen, bør for Tiltale af Appellanten, Godsejer Steen Giebelhausen, i denne Sag fri

at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Godsejer Steen Giebelhausen, Hesbjerg, i det ved Københavns Byrets 1ste Skifteretsafdeling behandlede Dødsbo efter Godsejer Halstein Kaasen den 15 Januar 1920 havde anmeldt en Fordring, stor 150 000 Kr, med Renter, hvilken Fordring nægtedes Anerkendelse paa Grund af manglende Dokumentation og Oplysninger, har Giebelhausen under nærværende Sag paastaet Dødsboet tilpligtet at anerkende den paagældende Fordring med 75 000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 15 Januar 1920.

Boet procederer til Frifindelse under Bestridelse af, at Giebelhausen har noget tilgode i Boet.

Giebelhausen har til Støtte for sit Krav anbragt, at han i nogle Aar fra omkring 1911 dels har ydet Kaasen betydelige kontante Forstrækninger, dels sammen med ham deltaget i forskellige Forretninger, af hvilke nogle gav Tab, hvori Kaasen skulde participere, medens en enkelt har givet et Udbytte, som Kaasen har oppebaaret uden at afregne med Giebelhausen.

Foreløbig bemærkes, at en af Giebelhausen fremsat Begæring om Udsættelse for at føre Vidner forskellige Steder i Udlandet og for at oppebie et Vidnes Hjemkomst fra Udlandet som fremsat paa et alt for sent Tidspunkt ikke vil kunne tages til Følge.

Hvad angaar de ovennævnte Forretninger, som Giebelhausen vil have udført sammen med Kaasen, er der ikke ført Bevis for, at Førstnævnte har noget herfra stammende Krav paa Boet, hvorfor der ikke paa dette Grundlag kan tilkendes ham noget Beløb hos dette.

Derimod maa det særlig ved den af Giebelhausens tidligere Prokurist Ivar Formo afgivne Vidneforklaring, der bestyrkes ved Giebelhausens Ihændehevelse af en Del af Kaasen udstedte indfrieede Veksler, anses for efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort, at Giebelhausen i 1915 for ydede kontante Forstrækninger har haft tilgode hos Kaasen ca 30 000 Rubler. Da derhos Ritmester Mads Langaard som Vidne har forklaret, at Kaasen nogle Maaneder før han i November 1919 afgik ved Døden, overfor Vidnet har erkendt at være Giebelhausen et stort Beløb skyldig, vil Giebelhausens Paastand være at tage til Følge for et Beløb af 30 000 Rubler med Renter heraf, som paastaet, hvorved bemærkes, at der ikke for Retten foreligger noget Grundlag for at ansætte Summen i danske Kroner.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

R 493/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Poul Kristjan Poulsen.

Ved Vestre Landsrets Dom af 3 November 1922 blev Tiltalte anset efter Straffelovens § 257, ifr § 47 og efter § 251 sammenholdt med midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Højesterets Ankeudvalgs Kendelse

Da Domfældte Poul Kristjan Poulsen, efter at den ham den 3 November 1922 overgaaede Straffedom var forkyndt for ham den 9 November 1922, først efter Udløbet af den i Retsplejelovens § 948 foreskrevne Frist har gjort Skridt til Paaanke, uden at Fristens Overskridelse skyldes ham utilregnelige Aarsager, vil Anken i Medfør af Retsplejelovens § 949 være at afvise.

Thi bestemmes:

Den af Domfældte Poul Kristjan Poulsen iværksatte Anke afvises.

Mandag den 8 Januar.

R 119/1922. Boghandler **Knud Engsig** (Meyer)

m o d

Enkefru Margrethe Schultz (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at hæve en med Appellanten indgaaet Lejekontrakt.

Vestre Landsrets Dom af 17 Marts 1922: Sagsøgte, Boghandler Knud Engsig, bør have sit ovennævnte Lejemaal i Sagsøgerinden, Enkefru Margrethe Schultz's Ejendom, Bispensgade Nr 7 i Aalborg, forbrudt, og bør fravige det Lejede. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgte til Sagsøgerinden 300 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at en Paategning, dateret den 30 August 1916, paa den af Sagsøgerinden den 10 Oktober 1921 for Underretten fremlagte Lejekontrakt af 29 Fe-

bruar 1916 samt en af samme den 26 Oktober 1921 sammesteds fremlagt Skønsforretning ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. At efterkommes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Boghandler Knud Engsig, til Indstævnte, Enkefru Margrethe Schultz, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Lejekontrakt af 29 Februar 1916 bortlejede fhv Boghandler Georg Schultz i Aalborg fra April Flyttedag 1916 til Sagsøgte, Boghandler Knud Engsig, sammesteds, nogle nærmere betegnede Forretningslokaler m m i den Schultz tilhørende Ejendom, Bispensgade Nr 7 i Aalborg. Den aarlige Leje, der ved en Kontrakten senere meddelt Paategning af 30 August s A fastsattes til 2856 Kr med en Forhøjelse af 200 Kr fra April Flyttedag 1921, skulde efter Kontrakten betales med $\frac{1}{12}$ den 15 i hver Maaned, første Gang ved Indflytningen for Tiden indtil 15 Maj 1916, altsaa forud for en Maaned hver Gang, hvorhos det bestemtes, at for saa vidt Lejeafgiften ikke blev betalt paa rette Forfaldsdag, skulde Ejeren kræve Lejeren for Betaling, og denne sidstnævnte derefter have »Respit i 5 Dage til at præstere Betalingen.« I Tilslutning hertil bestemtes det i Kontrakten: »Saafremt Lejeafgiften ikke betales i Overensstemmelse hermed, eller hvis Lejeren paa noget andet væsentligt Punkt misligholder Kontraktsforholdet, er Lejeforholdet fra Lejerens Side forbrudt, hvis Ejeren fordrer det, og Lejeren er pligtig straks at fraflytte og ryddeliggøre det Lejede, — — —«.

Under Henviſning til, at Sagsøgte, der ikke havde betalt den pr 15 August 1921 forfaldne Lejeafgift, ej heller har betalt denne inden Forløbet af de nævnte 5 Respitdage, efter at Sagsøgerinden, Enkefru Margrethe Schultz i Aalborg, der hensidder i uskiftet Bo efter sin afdøde Mand, fornævnte fhv Boghandler Georg Schultz, den 17 s M i Sagsøgtes Forretning havde krævet Huslejeafgiften betalt, har Sagsøger-

inden under nærværende Sag paastaet Sagsøgtes Lejemaal ifølge fornævnte Kontrakt kendt forbrudt, og Sagsøgte tilpligtet at fravige det Lejede.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerindens Tiltale.

Forsaavidt Sagsøgte til Støtte for sin Frifindelsepaastand har anført, at der nævnte 17 August ikke blev rettet noget lovligt Paakrav til ham, kan der ikke tages Hensyn hertil, idet det ved den af Boghandlermedhjælper Sørensen afgivne Vidneforklaring og under Hensyn til Sagsøgtes vakkende Udtalelser om dette Punkt maa anses godtgjort, at saadant Paakrav er sket.

Under 30 August 1916 havde Sagsøgerinden tilstillet Sagsøgte et skriftligt Tilbud, ved hvilket hun, som det udtales, »Under Forudsætning af at De endnu er Lejer af de til Bogladen i min Ejendom Bispensgade Nr 7 her i Byen hørende Forretningslokaler i Aaret 1923«, tilbyder da at overdrage ham Ejendommen for en Købesum af 83 000 Kr. Under Henvisning til, at Sagsøgte ved Skrivelse af 30 April 1917 har tilkendegivet Sagsøgerinden, at han »agter at købe Ejendommen til den nævnte Pris«, naar hans Lejemaal er ude, har han endvidere gjort gældende, at han herefter er at anse som den, der alt har erhvervet Ejendommen ved Køb, og at Sagsøgerinden følgelig er uberettiget til at kræve hans Lejemaal ophævet. Heri vil der imidlertid ikke kunne gives ham Medhold, da Sagsøgerindens Tilbud, som ovenanført, er betinget af, at han endnu i 1923 er Lejer i Ejendommen og altsaa indtil da ikke har misligholdt sine Pligter som saadan paa en Maade, ved hvilken Lejeretten er gaet tabt.

Ved den stedfundne Misligholdelse i Henseende til Lejeafgiftens Betaling maa Sagsøgte anses i Medfør af Lejekontraktens foranførte Bestemmelser at have forbrudt sin Lejeret, og den af Sagsøgerinden nedlagte Paastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgte at burde godtgøre Sagsøgerinden med 300 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at en Paategning, dateret den 30 August 1916, paa den af Sagsøgerinden den 10 Oktober 1921 for Underretten fremlagte Lejekontrakt af 29 Februar 1916 samt en af samme den 26 Oktober 1921 sammesteds fremlagt Skønsforretning ikke er skrevet paa behørigt stemplet Papir. Iøvrigt ses Stempelovertrædelse ikke at have fundet Sted.

Onsdag den 10 Januar.

R 473/1921. Hoftandlæge, Professor **L Vorslund Kiær**, Hoftandlæge **E Vorslund Kiær**, Tandlæge **Hjalmar Kiær** og Tandlæge, Dr **Georg Rohn** (Henriques)

mod

Skuespillerinde, Fru **S Creutz Hindborg** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Erstatningsansvar for uheldig Tandlægebehandling.

Østre Landsrets Dom af 8 November 1921: De Sagsøgte, Hoftandlæge, Professor L Vorslund Kiær, Hoftandlæge E Vorslund Kiær, Tandlæge Hjalmar Kiær og Tandlæge, Dr Georg Rohn, bør, En for Alle og Alle for En, til Sagsøgerinden, Skuespillerinde Fru S Creutz Hindborg betale 3200 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 16 Juli 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Under Proceduren for Højesteret er der fremlagt forskellige nye Oplysninger i Sagen. Bl a er der forelagt Højesteret to den 9 September og den 14 November 1922 daterede Erklæringer fra Retslægeraadet, hvori Raadet udtaler, at Tandlæge Rohns Behandling af Indstævnte i Hovedsagen har været forsvarlig. Herefter og efter hvad der iøvrigt foreligger, kan det ikke anses bevist, at Tandlæge Rohn har udvist noget Forhold, som har kunnet gøre ham erstatningspligtig overfor Indstævnte, og Appellanterne vil som Følge heraf overensstemmende med deres Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde opheves.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Hoftandlæge, Professor L Vorslund Kiær, Hoftandlæge E Vorslund Kiær, Tandlæge Hjalmar Kiær og Tandlæge, Dr Georg Rohn, bør for Tiltale af Indstævnte, Skuespillerinde Fru S Creutz Hindborg, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter opheves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Skuespillerinde, Fru S Creutz Hindborg i nogen Tid havde lidt af Tandsmærter, henvendte hun sig den 19 Marts 1921 — efter at have fundet Hoftandlæge, Professor L Vorslund Kiær's Navn og Adresse i Telefonbogen — til dennes Klinik, hvor hun kom under Behandling af den assisterende Tandlæge, Dr Georg Rohn. Denne tilraadede, at den paagældende Tand, venstre Visdomstand i Undermundten, blev trukket ud med det samme, hvorpaa han foretog Lokalbedøvning og forsøgte at trække den ud; efter Fru Hindborgs Fremstilling skete dette mange Gange, men da det ikke lykkedes Rohn at faa Tandten ud, opgav han Behandlingen, gav hende sit Visitkort og paalagde hende, saafremt hendes Tilstand skulde forværres, straks at telefonere efter ham. Fru Hindborg, der under Behandlingen gentagne Gange havde faaet ondt, blev derpaa kørt hjem og maatte straks gaa i Seng med en Temperatur af 39,4, og den tilkaldte Huslæge telefonerede da straks til Rohn, der, efter hvad der er forklaret, lovede at telefonere til Fru Hindborg, hvilket han dog ikke gjorde. Efter nogen Tids Behandling af Huslægen, henvendte hun sig efter dennes Raad til en anden Tandlæge, der, efter at det ved Røntgenfotografering havde vist sig, at Tandens Form ingen Vanskelighed frembød for Udtrækning, trak den ud under fuldstændig Bedøvelse i Overværelse af Lægen. Det viste sig da, at der havde dannet sig en stor Materiesamling, hvorfor hun maatte lade sig indlægge paa Dr A Pers' Klinik, hvor hun blev behandlet fra den 16 April til den 8 Maj s A. Endvidere henlaa hun paa samme Klinik fra den 13 til den 23 s M. Der var indtraadt en Betændelse i Kæbebenet, for hvilken en Operation maatte foretages. Idet Fru Hindborg nu hævder, at hendes Sygdom og derpaa følgende Lægebehandling og Klinikophold skyldes fejlagtig og forsømmelig Behandling af Tandlæge Rohn og henviser til, at hendes Kind stadig er hævet og vansiret ved et stort Ar, og at hun jævnlig har stærke Smærter, søger hun under denne Sag Hoftandlæge, Professor L Vorslund Kiær, Hoftandlæge E Vorslund Kiær, Tandlæge Hjalmar Kiær og Tandlæge, Dr Georg Rohn tilpligtede in solidum at betale

1) Udgifter til Klinikophold samt Lægehonorar	1492 Kr
2) for tabt Arbejdsfortjeneste	1000 - og
3) for Svie, Smerte og Vansir.....	2000 -

Ialt.... 4492 Kr,

med Renter heraf 5 pCt aarlig fra Forligsklagens Dato den 16 Juli 1921, til Betaling sker.

De Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet de benægter, at Tandlæge Rohn ved Behandlingen af Sagsøgerinden i nogen Retning har gjort sig skyldig i uforsvarligt Forhold.

De af Retten udmeldte Skønsmænd, Professor, Dr Max Melchior og Professor, cand pharm Chr Holst, har i en den 15 Oktober 1921 afgivet Erklæring bl a udtalt: »— — Det maa betragtes som en almindelig Regel, at en Tandlæge saa vidt muligt bør fuldføre en paabegyndt Tandextraktion, men fra denne Regel gives dog enkelte, sjældnere Undtagelser, hvor det kan være forsvarligt eller endog berettiget at opsætte Extraktionen. I saadanne Tilfælde maa Forudsætningen for en Opsættelse

være, at Tandene er fri for alvorlige Sygdomme eller svær Betændelse i Omfanget — og at der overhovedet ikke gennem en Udsættelse er Fare for Opstaaelse af svære Komplikationer.

I det foreliggende Tilfælde stiller Sagen sig noget anderledes. Visdomstanden var i Extraktionsøjeblikket kun delvis brudt frem af Kæben, sad i uregelmæssig Stilling paa Grund af Pladsmangel, og var dækket af en Slimhindelap, der var ulcereret baade paa Over- og Underfladen, ligesom der i Slimhinden lige udfor Tandene var et ærtestort Saar (Ulcus) med uren, graalig Bund. Slimhinden var i Tandens nærmeste Omegn paa den buccale Side rød og svullen. Der var en rød Hævelse i Sulcus alveolobuccalis paa Processus alveolaris. Tandene selv var Sæde for en begyndende Rodhindebetændelse (marginal Pericementitis). Extraktionsforsøget var særdeles besværligt, idet dels Tænger, dels Karpetunge maatte anlægges flere Gange, uden at der opnaaedes noget Resultat — og var tillige meget langvarigt.

Ved det svære Traume, som blev tilføjet Tandene og det omgivende Væv i et paa Forhaand stærkt inficeret Terræn, var der herved skabt Mulighed, dels for en akut Oplussen og videre Udbredning af Betændelsen paa Tandens Rodhinde og i dens Omgivelser, dels for Opstaaelse af nye, muligvis alvorlige Komplikationer.

For at forebygge disse Farer vilde man have anset det for rigtigt, om Tandlæge Rohn straks havde forsøgt Fjernelse af Tandene under Bedøvelse (Gasnarcose) eller tilkaldt en anden Tandlæge.

Sagsøgte (Tandlæge R) synes ogsaa selv at have haft Øje for Muligheden af alvorlige Tilfældes Opstaaen, da han tilsidst gav Sagsøgeren sit Kort med privat Telefonnummer og paalagde hende — saafremt Tilstanden skulde forværres — straks at ringe efter ham.

Efter alt, hvad der er oplyst, mener man vel, at Sagsøgtens (Tandlæge R's) Behandling har været meget uheldig, men finder paa den anden Side, at man ikke kan stemple den som værende ikke forsvarlig — og kan heller ikke udtale, at han har gjort sig skyldig i Pligtforsømmelse« — — —

Med Hensyn til Kæbens Tilstand og Kindens Udseende den 15 Oktober*) 1921 udtales det bl a i nævnte Erklæring, at der »paa den udvendige Side af Ramus ascendens (den opstigende Del af Kæben) findes en Hævelse, som strækker sig fra Angulus fortil i en Udstrækning af ca 2,5 cm og 1 cm i Højden. Hævelsen naar ned til Kæbens nederste Rand og viser sig som en langagtig, haard Fortykkelse, omtrent som yderste Ende af en Lillefinger«. — — — »Ved den udvendige Undersøgelse findes svarende til Partiet lige under venstre Angulus et ca 3 cm langt, tværløbende, lineært Ar, som omtrent i Midten er tragtførmig fordybet indad mod Angulus og paa dette Sted er noget adhærent i Dybden til selve Knoglen. Cicatricen iøvrigt godt helet og ikke videre iøjnefaldende. Man skønner, at Dybden af det dybeste Punkt af Tragten ligger antagelig $\frac{1}{2}$ cm under Hudens Overflade i normal Tilstand. Der findes nu ingen Fistel i Arret. I den nederste Del af venstre Kind, svarende til Partiet foran forreste Rand af Musc masseter og op til omtrent i Højde med venstre Næsevinge findes en flad diffus Hævelse

*) Skal formentlig være 30 September.

(Ødem), som nedad strækker sig lidt ned i Regio submaxillaris, paa dette Sted maskerende Kæbens nederste Rand. I venstre Regio submax føles lige under Kæben en enkelt, godt nøddestor Glandelsvulst, som er haard, noget øm, forskydelig under Huden.

Det er sandsynligt, at den nuværende Vansiring af Ansigtets venstre Side med Tiden delvis vil tabe sig, idet Arret antagelig vil blive mindre iøjnefaldende, ligesom Hævelsen formentlig vil svinde en Del, om end næppe helt. Der vil altid vedblive at bestaa nogen — om end efter vort Skøn — kun ringe Vansiring«.

Endelig erklærer Skønsmændene, at de ikke med Sikkerhed kan udtale sig med Hensyn til Spørgsmaalet, om Tandlæge Rohns Behandlingsmaade har fremkaldt disse Følger, idet de tilføjer, at det er muligt — vel endog sandsynligt, at Behandlingen har givet Anledning til den efterfølgende Sygdom eller fremkaldt en Opblussen af Betændelsen, men at det ikke anses udelukket, at denne kan være opstaaet af sig selv ved en videre Udvikling af den allerede før Extraktionsforsøget tilstedeværende Betændelse.

Omend der nu under Sagen foreligger flere Udtalelser, bl a fra Københavns Tandlægeforening, gaaende ud paa, at der ikke kan lægges Tandlæge Rohn noget til Last for Følgerne af Forsøget paa Ekstraktion af den ommeldte Tand, hvilken Erklæring dog efter Skønsmændenes Udtalelser delvis hviler paa en urigtig Diagnose, maa Retten dog efter det Oplyste, særlig den ovennævnte Erklæring fra Skønsmændene, gaa ud fra, at Rohns Behandling af Fru Hindborg ikke har været, som den burde, idet han, naar han ikke mente selv at kunne fuldføre Operationen skulde have tilkaldt en anden Tandlæge eller dog sørget for snarest at træffe de fornødne Foranstaltninger til at tilendebringe Operationen istedetfor at holde sig fuldstændig passiv overfor et saa alvorligt Tilfælde som det Foreliggende. De Sagsøgte, der ikke har rejst Indsigelse mod at dømmes under Et, findes derfor in solidum at burde erstatte Fru Hindborg det hende tilføjede Tab og give Erstatning for Svie, Smerte og Vansir, hvilken Erstatning efter samtlige Omstændigheder findes passende at kunne ansættes til ialt 3200 Kr med Renter heraf som af Sagsøgerinden paastaet, hvorhos de vil have at betale hende Sagens Omkostninger med 600 Kr.

R 408/1922

Rigsadvokaten

mod

Svend Christiansen (Henriques),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Østre Landsrets Dom af 12 Oktober 1922: Tiltalte, Svend Christiansen, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for ham for Landsretten

beskikkede Forsvarer, Overretssagfører K Levysohn, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Svend Christiansen til Højesteretssagfører Henriques 40 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Roskilde Købstad m v, tiltales Svend Christiansen, der er født den 30 April 1906 og ikke forhen straffet, i Henhold til Anklageskrift af 11 September d A til Straf for forsøgt Voldtægt mod berygtet Pige ved den 18 Juli d A paa Vejen mellem Nr Hyllinge Smedie og Egholm Møllegaard at have forsøgt med Vold at tiltvinge sig Samleje med Pigen Mary Jensine Knudsen.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i det Forhold, for hvilket han tiltales, hvorved bemærkes, at han efter det Oplyste kun afstod fra Forehavendet af Frygt for at blive overrasket af Folk, som Mary Knudsens Ledsagerske var løbet bort for at tilkalde.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 168 II, jfr §§ 46 og 37 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Torsdag den 11 Januar.

R 418/1922.

Rigsadvokaten

mod

Otto Banus Andersen Schuster (Bache),

der tiltales for Bedrageri.

Vestre Landsrets Dom af 9 Oktober 1922: Tiltalte Otto Banus Andersen Schuster bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. I Erstatning til Overretssagfører Rosenberg betaler Til-

talte 1425 Kr. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ejstrup, 60 Kr. Det idømte Erstatningsbeløb udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

For Højesteret er det oplyst, at Tiltalte efter Dommens Af sigelse har betalt Martin Sørensen de af Købesummen for Fartøjet resterende 200 Kroner, og at Niels Jensen derefter har faaet Skibspapirerne udleveret.

Efter det Højesteret Foreliggende er det saa uklart, hvorledes Retsforholdet mellem Tiltalte og Overretssagfører Rosenberg og Retsforholdet mellem Tiltalte og Martin Sørensen har været, at der ikke vil kunne paalægges Tiltalte noget Strafansvar for hans Dispositioner med Hensyn til den af Ove Berg betalte Købesum og med Hensyn til Fartøjet.

Herefter vil Tiltalte være at frifinde, og der bliver som Følge deraf ikke Spørgsmaal om at tage nogen af de under Sagen nedlagte Erstatningspaastande under Paakendelse.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Otto Banus Andersen Schuster bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Bache 80 Kroner, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales ifølge Anklageskrift af 4 August d A Otto Banus Andersen Schuster til at lide Straf efter Straffelovens § 253 for Bedrageri.

A.

Ved tiltrods for, at han ved Erklæringen af 12 og 20 Maj samt 20 Oktober 1920 havde tilsagt Overretssagfører V Rosenberg af København for Assistance ved Udnyttelsen af den af Tiltalte gjorte Opfindelse »Synk til Fiskegarn« dels »Uindskrænket og uigenkaldelig Generalfuld- magt« til at varetage sine Interesser i Anledning af Opfindelsen, dog at der i Tilfælde af Salg skulde foreligge Aftale med Tiltalte om Købesum- mer m v, dels en Provision paa 25 pCt af de Salgssummer, der sti- puleredes Tiltalte, hvilket Beløb skulde forfalde til Udbetaling, saa snart Købekontrakt var indgaaet, idet Rosenberg da straks havde Krav paa $\frac{1}{4}$

af Købesummen og som Transporthaver skulde være bemyndiget til at kvittere for samme, at have den 17 November 1920 i København overdraget Udnyttelsen af Opfindelsen, forsaavidt angaar Skandinavien, til Ove Vilhelm Berg af København for en Sum af 10 200 Kr og derefter i svigagtig Hensigt oppebaaret fra denne i Vederlag derfor kontant 5700 Kr, som han har forbrugt uden at afgive nogen Del deraf til Rosenberg, samt pantsat et for Restkøbesummen, 4500 Kr, udstedt Gældsbevis.

B.

Ved efter at han den 1 Marts 1921 af Martin Sørensen af København havde købt Fiskefartøjet Nr 620 for 2200 Kr, hvoraf 1200 Kr skulde betales straks og 1000 Kr den 15 April s A og paa det yderligere Vilkaar, at Fartøjet igen blev Sælgerens Ejendom, saafremt de 1000 Kr ikke var betalt til nævnte Dato, at have den 4 August s A, uden at have opfyldt nævnte Vilkaar, i Norsminde Havn i svigagtig Hensigt solgt Fartøjet til Fisker Niels Jensen, Norsminde, for 2000 Kr.

Tiltalte er født den 21 December 1876 og har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 12 Marts 1907 efter Straffelovens § 228, jfr midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og ved samme Rets Dom af 17 Juli 1917 efter Lov af 6 August 1914 jfr Lov af 29 Oktober s A og Lov af 5 Februar 1915 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage

Med Hensyn til det i Anklageskriftet under B ommeldte Forhold bemærkes, at Martin Sørensen var gaaet ind paa at nedsætte Købesummen med 300 Kr, samt at Tiltalte havde betalt ham et Afdrag paa 100 Kr, saaledes at Tiltalte paa det Tidspunkt, da han afhændede Fartøjet til Niels Jensen, kun var Martin Sørensen 600 Kr skyldig. Af dette Beløb har han, medens Undersøgelsen stod paa, yderligere betalt 400 Kr til Martin Sørensen, hvorhos de endnu resterende 200 Kr maa antages at ville blive udbetalt til denne, naar han udsteder Adkomstdokument paa Baaden til Tiltalte.

Ved Sagens Oplysninger, derunder Tiltaltes egen Tilstaaelse, maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at han har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold under de i Anklageskriftet nævnte nærmere Omstændigheder. Han vil herefter være at anse efter Straffelovens § 253 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder og under Hensyn til midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 findes passerende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Tiltalte vil derhos have at betale i Erstatning til Overretssagfører Rosenberg i København, som har paastaet sig tilkendt i Erstatning 2675 Kr, 1425 Kr — nemlig 25 pCt af det af Tiltalte oppebaarne kontante Beløb 5700 Kr — hvorimod den Del af Rosenbergs Erstatningspaastand, der overstiger det nævnte Beløb, og en af Fisker Jensen nedlagt Erstatningspaastand paa 2000 Kr ikke vil kunne tages under Paakendelse under nærværende Sag.

Endelig vil Tiltalte have at udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Fredag den 12 Januar.

R 298/1922.

Rigsadvokaten

mod

Mathias Laurentius Møller, Marinus Julianus Hansinius Riis, Hans Ahlmann Petersen Pihl, Jesper Andreas Vest, Kristian Hansen Bødker og Alfred Peter Vibe (Ulf Hansen),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 5 Juli 1922: De Tiltalte Henry Lassen, Mathias Laurentius Møller, Marinus Julianus Hansinius Riis, Hans Ahlmann Petersen Pihl, Jesper Andreas Vest, Kristian Hansen Bødker og Alfred Peter Vibe bør straffes, Tiltalte Lassen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og de Tiltalte Møller, Riis, Vest, Bødker og Vibe med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 60 Dage samt Tiltalte Pihl med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, hvorhos de Tiltalte, En for Alle og Alle for En, bør betale Sagens Omkostninger, dog saaledes, at Tiltalte Lassen i Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører L Jessen, betaler 80 Kr, medens de øvrige Tiltalte, En for Alle og Alle for En, i Salær til den for dem for samme Ret beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Siesby, betaler ligeledes 80 Kr. Saa bør og de Tiltalte Lassen og Møller i Erstatning til Sagfører S Sørensen, Nexø, betale, En for Begge og Begge for En, 5000 Kr, Lassen og Riis, En for Begge og Begge for En, 4000 Kr, Lassen og Vest, En for Begge og Begge for En, 1865 Kr og Lassen og Vibe, ligeledes En for Begge og Begge for En, 1500 Kr. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Møller, Riis, Pihl, Vest, Bødker og Vibe, dels af det Offentlige for de nævnte Tiltaltes Vedkommende.

Efter de af de Tiltalte afgivne Forklaringer og under særligt Hensyn til, hvad der er oplyst om Henry Lassens Optræden overfor de Tiltalte og om Sagfører Sørensens Forhold, findes det betænkeligt at anse det for bevist, at de Tiltalte har gjort sig skyldige i noget svingagtigt Forhold overfor Sørensen. De Tiltalte vil herefter være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger for deres Vedkommende vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Mathias Laurentius Møller, Marinus Julianus Hansinius Riis, Hans Ahlmann Petersen Pihl, Jesper Andreas Vest, Kristian Hansen Bød-

ker og Alfred Peter Vibe bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for de nævnte Tiltaltes Vedkommende, derunder det ved Landsrettens Dom fastsatte Salær til Overretssagfører Siesbye, og i Salær for Højesteret til Højesteretssagfører Hansen 150 Kroner, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Pr emisser er saalydende:

Under nærværende Sag, i hvilken Forundersøgelsen har fundet Sted ved Retten for Rønne Købstad m v, tiltales Henry Lassen, Mathias Laurentius Møller, Marinus Julianus Hansinius Riis, Hans Ahlmann Petersen Pihl, Jesper Andreas Vest, Kristian Hansen Bødker og Alfred Peter Vibe i Henhold til Anklageskrift af 22 f M til Straf for Bedrageri: a) Lassen og Møller ved i Juni Maaned 1921 at have oprettet en pro forma Købekontrakt paa 5500 Kr inkl Omkostninger, angaaende nogle Husdyr m v, med Lassen som Sælger og Møller som Køber, paa Vilkaar bl a, at det Solgte skulde tilhøre den af Møller*) antagne Inkassator Sagfører Sørensen, indtil Købesummen var betalt, ved Hjælp af hvilken Kontrakt Møller derefter til fælles Fordel rejste Penge ved at lade sig Købesummen forskudsvis udbetale af Sagfører Sørensen, der gik ud fra, at det drejede sig om en reel Handel,

b) Lassen og Riis ved i Foraaret og Sommeren 1921 at have oprettet 3 lignende pro forma Købekontrakter angaaende Husdyr paa henholdsvis 14 eller 1600 Kr, 3300 Kr og 1100 Kr, inkl Omkostninger, med Lassen som Sælger og Riis som Køber, hvorpaa Lassen efter Aftale hos Sørensen rejste Penge som under a) nævnt,

c) Lassen og Pihl ved i Februar Maaned 1921 — da Købesummen ifølge en reel Købekontrakt for 2200 Kr angaaende 2 Køer, som Lassen havde solgt Pihl, ikke kunne betales af denne og derfor skulde fornyes, idet den samtidig skulde udvides til at omfatte en Hest, som Pihl havde købt af Lassen for 1000 Kr — for at skaffe Lassen et yderligere kontant Beløb at have forhøjet Købesummen til 4500 Kr, idet der i Strid med de virkelige Forhold i Kontrakten blev tilføjet et Par Køer, om hvilke Handel ikke havde fundet Sted, paa hvilken Kontrakt Lassen derefter lod sig hele Købesummen udbetale af Inkassator Sagfører Sørensen, med Fradrag af det Beløb, der medgik til Indfrielse af den  ldre Kontrakt, Pihl tillige for i Strid med Bestemmelserne i de paa-g eldende Købekontrakter uden at betale og uden Samtykke af Inkassator, der skulde være Ejer af det Solgte, til Købesummen var betalt, at have solgt eller bortbyttet den af ham købte Hest og 2 Køer,

d) Lassen og Bødker ved i Begyndelsen af 1921 — for den ene Kontrakts Vedkommende, mulig i Slutningen af 1920 — at have oprettet to pro forma Købekontrakter, som under a) nævnt, angaaende forskellige Husdyr paa henholdsvis 4000 Kr og 2750 Kr, den første med

*) Skal være Lassen.

Lassen som Sælger og Bødker som Køber, paa hvilken Kontrakt Lassen lod sig Købesummen forskudsvis udbetale af Inkassator, Sagfører Sørensen, for derefter at give den til Bødker, den anden med Bødker som Sælger og Lassen som Køber, saaledes at Bødker i dette Tilfælde lod sig Købesummen forskudsvis udbetale for at give den til Lassen, idet Sørensen i begge Tilfælde gik ud fra, at det drejede sig om en reel Handel,

e) Lassen og Vest ved i Maj Maaned 1921 at have udstedt en lignende pro forma Købekontrakt angaaende nogle Heste og Køer for 5500 Kr, inkl Omkostninger, med Lassen som Sælger og Vest som Køber, hvorefter Lassen til fælles Fordel lod sig Købesummen forskudsvis udbetale af den antagne Inkassator, Sagfører Sørensen, der gik ud fra, at det drejede sig om en reel Handel,

f) Lassen og Vibe ved i Juli Maaned 1921 at have oprettet en pro forma Købekontrakt som under a) for 1650 Kr, inkl Omkostninger, angaaende en Hest og en Ko, som Lassen skulde have solgt til Vibe, hvorefter Lassen til fælles Fordel lod sig Købesummen forskudsvis udbetale af Inkassator, Sagfører Sørensen, der gik ud fra, at det drejede sig om en reel Handel.

De Tiltalte er født, Lassen den 18 September 1883, Møller den 3 April 1885, Riis den 3 Juni 1886, Pihl den 6 September 1875, Vest den 13 November 1874, Bødker den 7 Juli 1891 og Vibe den 24 April 1880; Riis er anset ved Dom, afsagt den 20 September 1921 af Retten for Rønne Købstad m v, efter Lov Nr 149 af 20 Marts 1918 § 179, jfr §§ 32 og 34, med en Statskassen tilfaldende Bøde af 500 Kr og fradømt Retten til at føre Motorkøretøjer for bestandig, medens iøvrigt ingen af de Tiltalte er forhen straffet ifølge Dom.

Under Domsforhandlingen er Tiltalen fra Anklagemyndighedens Side frafaldet mod Tiltalte Pihl, forsaavidt angaar Sigteisen mod denne for i Strid med de Ejendomsforhold, der indeholdes i de under litr c nævnte Kontrakter, at have uden Sagfører Sørensens Samtykke solgt eller bortflyttet den af ham købte Hest og 2 Køer.

Ved egen Tilstaaelse, der stemmer med det iøvrigt Oplyste, er Tiltalte Lassen overbevist om at have gjort sig skyldig i samtlige de ham paasigtede Forhold, og har han særlig med Hensyn til Formaålet med de enkelte Kontrakter udtalt, at det var slet og ret Proforma-Transaktioner, udførte for at føre Sagfører Sørensen bag Lyset, saaledes at der kunde rejses Penge ved Kontraktens Omsætning gennem Sørensen. I denne Forbindelse bemærkes ikkun, at det — som ogsaa af Lassen erkendt — var ham og ikke Tiltalte Møller, der hos Sørensen forskaffede sig udbetalt den under a) ommeldte fingerede Købesum.

De øvrige Tiltalte har erkendt, at de — med det Formaal at rejse Penge — har medvirket ved Oprettelsen af de paagældende Kontrakter og underskrevet disse, vel vidende, at der ikke laa nogen virkelig Handel til Grund.

Forsaavidt imidlertid nogle af disse Tiltalte har villet gøre gældende, at de efter Tiltalte Lassens Udtalelser gik ud fra, at Sagfører Sørensen var paa det Rene med Forholdets virkelige Beskaffenhed, saaledes at det kun drejede sig om sædvanlige Laanetransaktioner, vil der

— særlig under Hensyn til den af Tiltalte Lassen herom afgivne Forklaring — intet Hensyn kunne tages hertil.

Samtlige de af Tiltalte saaledes udviste Forhold vil herefter være at henføre under Straffelovens § 251, og de Tiltalte, hvoraf de Tiltalte Pihl og Bødker senere begge fuldtud har indfriet deres Skyld til Sagfører Sørensen, medens Tiltalte Vest gennem Likvidatorerne af hans Bo har udbetalt Sagfører Sørensen 57 pCt, vil følgelig være at anse efter denne Lovbestemmelse, Tiltalte Lassen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og de øvrige Tiltalte under Hensyntagen til Bestemmelsen i midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Møller, Riis, Bødker og Vibe hver især i 60 Dage og Pihl i 40 Dage.

Sagfører Sørensen har under Sagen nedlagt Paastand paa, at der i Erstatning tilkendes ham hos Lassen og Møller in solidum 5500 Kr, hos Lassen og Riis in solidum 4400 Kr, hos Lassen og Vest in solidum 2365 Kr og hos Lassen og Vibe in solidum 1650 Kr, mod hvilken Paastand ikkun Tiltalte Vest for sit Vedkommende har gjort Indsigelse.

Idet bemærkes, at denne Tiltaltes Indsigelse mod overhovedet at udrede nogen Erstatning, ikke findes begrundet, vil Erstatningspaastandene være at tage til Følge, saaledes dog, at Beløbene reduceres med de Beløb, som Sørensen har beregnet sig i Inkassationsaalær. De Tiltalte vil herefter være at dømme til at betale Sørensen de nedenævnte Erstatninger.

Mandag den 15 Januar

R 330/1922. **De samvirkende Fagforeninger** i Silkeborg
(Hansen)

mod

Skattedepartementet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Forlystelsesafgift.

Kendelse afsagt den 20 December 1921 af Silkeborg By og Birks samt Hads Herreds Fogedret: Rekvisiti Protest bør tages til Følge, og den begærte Udpantningsforretning vil saaledes ikke kunne nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 11 Maj 1922: Den begærte Forretning bør nye Fremme. Til det Offentlige betaler de Indstævnte, De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg, de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelse havde været afgiftsfri for Appellanterne, Skattedepartementet, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Allerede i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Appellanten vil derhos have at betale det nedenfor nævnte Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for Indstævnte.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appellanten, De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg, til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kroner.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Under denne Udpantningsforretning har Politimesteren i Silkeborg paa det Offentliges Vegne begæret Udpantning foretaget hos Sammenslutningen »De samvirkende Fagforeninger« i Silkeborg i Anledning af en af denne den 1 Maj d A afholdt Majfest med efterfølgende Bal, hvilket Bal efter Rekvirentens Formening maa anses for offentligt, saaledes at der i Henhold til Lov Nr 112 af 13 Maj 1911 jfr Lov Nr 710 af 22 December 1920 vil være at svare Afgift med 40 pCt af Entréindtægten.

Rekvisitus, De samvirkende Fagforeninger, har ved Foreningens Formand, Former Frode Mikkelsen, protesteret mod Forretningens Fremme, dels under Henvisning til, at Sammenslutningen er en egentlig Forening, hvis Sammenkomster maa betragtes som private, saaledes at det Offentlige maa anses for uberettiget til at kræve Forlystelsesaftagelse af samme, dels under Henvisning til, at der er foretaget betryggende Kontrol ved Afholdelsen af førstnævnte Foreningsfest, saaledes at ingen Uvedkommende med Foreningens Vidende og Villie har faaet Adgang til Sammenkomsten.

Forsaauidt det nu under Forretningen er oplyst, at to Personer, som ikke er Medlemmer af ovennævnte Sammenslutning, har skaffet sig Adgang til Ballet, i hvilken Henseende det bemærkes, at det for den enes Vedkommende maa anses for godtgjort, at han har købt sit Adgangstegn af et Medlem, medens det for den andens Vedkommende ikke kan anses for bevist, at han har erhvervet Billetten ved Billetsalgsstedet, findes den Omstændighed, at disse to Personer uden Bestyrelsens Vidende og Villie saaledes har skaffet sig Adgang, ikke at kunne bevirke, at den afholdte Sammenkomst af den Grund maa betragtes som offentlig, og Rekvisiti Protest vil derfor forsaauidt være at tage til Følge.

Det er fremdeles under Forretningen dels ved Vidneførsel, hvis Foretagelse Fogden efter Omstændighederne har ment at kunne admittiere her ved Fogedretten, dels paa anden Maade oplyst, at De samvirkende Fagforeninger er en Sammenslutning af de politiske og faglige Arbejder-

organisationer i Silkeborg, som ønsker at indtræde deri, for Tiden bestaaende dels af 24 faglige Foreninger, -dels af 1 politisk Forening, nemlig socialdemokratisk Forening, alle hjemmehørende her i Staden. Det er af Rekviritus anført, at det valgte Navn i og for sig er ganske tilfældigt og at tilsvarende Sammenslutninger andetsteds bærer andet, Organisationen betegnende Navn. Vedrørende socialdemokratisk Forening er det derhos oplyst, at Foreningens Medlemmer skal være Medlemmer af en faglig Forening, forsaavidt saadan findes. Det bemærkes nu, at Sammenslutningen De samvirkende Fagforeninger forsaavidt maa anses som en Forening, som nævnte Sammenslutning har vedtagne Love, ifølge hvilke der er dannet Bestyrelse, Forretningsudvalg, føres Bøger, betales Kontingent o s v. Det findes endvidere, at den Omstændighed, at Sammenslutningen bestaar af flere faglige Foreninger, ikke kan udelukke den Antagelse, at der foreligger en egentlig Forening, idet de nævnte faglige Organisationer ifølge Sagens Natur har fælles Formaal og fælles Interesser. Endelig ses ej heller den Omstændighed, at socialdemokratisk Forening er optaget i Sammenslutningen, at kunne udelukke saadan Antagelse, idet nemlig for det Første denne Forening er dannet bl a for at virke for de samme sociale Formaal, som er de faglige Foreningers, og for det Andet socialdemokratisk Forening netop som ovenanført ogsaa har ydre Forbindelse med Fagforeningerne derved, at Stilling som Medlem i disse, hvor de findes, er Betingelse for at være Medlem af socialdemokratisk Forening. Det skal herved endnu bemærkes, at efter det Oplyste er der for Tiden af socialdemokratisk Forenings ca 700 Medlemmer kun 70 mandlige, som ikke tillige er Medlemmer af faglige Organisationer, medens disses samlede Medlemsantal er ca 1500.

Det skønnes herefter aldeles overvejende betænkeligt ikke at statuere, at Sammenslutningen De samvirkende Fagforeninger maa anses for en egentlig Forening, hvoraf følger, at dens Sammenkomster maa betragtes som private, og Rekviriti Protest vil derfor ogsaa i denne Retning være at tage til Følge, og den begærte Udpantningsforretning vil saaledes ikke kunne fremmes.

Overtrædelse af Stempeloven ses ikke at foreligge.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den paaankede Kendelse er afsagt af Fogedretten for Silkeborg Købstad m m den 20 December 1921.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger, hvoraf fremhæves, at der i Avertissementet om Majfesten intet indeholdtes om, at Adgangen til Festen var begrænset til Medlemmerne af den indstævnte Forening, at Billetsalget til Ballet fandt Sted ved Indgangen til Lokalet, og at de Foranstaltninger, der var truffet til at begrænse Adgangen til Medlemmerne af Foreningen, ikke var tilstrækkelig effektive, maa Ballet antages at have været offentligt. Idet der herefter ifølge Lov Nr 112 af 13 Maj 1911, jfr Lov Nr 710 af 22 December 1920, vil være at svare Afgift af Indtægten, vil den begærte Forretning overensstemmende med Appellanternes Paastand være at tillægge Fremme.

De Indstævnte vil til det Offentlige have at betale de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for Appellanterne samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr.

Stempelovertredelse foreligger ikke.

R 331/1922. Sangforeningen »Hedelærken« (Hansen)

mod

Skattedepartementet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Appellantens Pligt til at betale Forlystelsesaftift.

Kendelse afsagt 20 December 1921 af Silkeborg Købstads Fogedret: Rekvisiti Protest bør tages til Følge: den begærte Udpantningsforretning vil saaledes ikke kunne nyde Fremme.

Vestre Landsrets Dom af 11 Maj 1922: Den begærte Forretning bør nyde Fremme. Til det Offentlige betaler de Indstævnte, Sangforeningen »Hedelærken«, de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelse havde været afgiftsfri for Appellanterne, Skattedepartementet, samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Sangforeningen »Hedelærken« er en selvstændig Forening og ikke er Underafdeling af Sammenslutningen »De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg«.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævnets Paastand være at stadfæste.

Appallanten vil derhos have at betale det nedenfor nævnte Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der har givet Møde for Indstævnte.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Appallanten, Sangforeningen »Hedelærken«, til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kroner.

Fogedretskendelsens Præmisser er saalydende:

Under denne Udpantningsforretning har Politimesteren i Silkeborg paa det Offentliges Vegne begæret Udpantning foretaget hos Sangforeningen »Hedelærken« i Anledning af et af denne for Medlemmerne af »De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg« den 20 Februar d A afholdt Karneval med Bal, hvilken Sammenkomst efter Rekvirentens Mening maa anses som offentlig, saaledes at der i Henhold til Lov Nr 112 af 13 Maj 1911 jfr Lov Nr 710 af 22 December 1920 vil være at svare Afgift med 40 pCt af Entréindtægten.

Rekvisitus, Sangforeningen »Hedelærken«, har ved Foreningens tidligere Formand Maler Anton Løndal samt ved Foreningens nuværende Formand Tobaksspinder Carl Jensen protesteret mod Forretningens Fremme, dels under Henviisning til, at Karnevalet og Ballet kun er afholdt for Sammenslutningen »De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg«, hvoraf Sangforeningen er Underafdeling, og hvilken Sammenslutning er en egentlig Forening, hvis Sammenkomster maa betragtes som private, saaledes at det Offentlige maa anses for uberettiget til at kræve Forlystelsesafgift af samme, dels under Henviisning til, at ingen Uvedkommende har haft Adgang til nævnte Fest.

Forsaavidt angaar sidstnævnte Protest findes denne begrundet, idet det ikke for Fogden er godtgjort og iøvrigt ej heller paastaet af Rekvirenten, at uvedkommende Personer har været til Stede ved Festen, og Protesten vil derfor forsaavidt være at tage til Følge.

Det er iøvrigt under Forretningen, dels ved Vidneførsel, hvis Foretagelse Fogden efter Omstændighederne har ment at kunne admittere her ved Fogdretten, dels paa anden Maade oplyst, at samtlige Medlemmer af Sangforeningen »Hedelærken« er Medlemmer af Sammenslutningen De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg. Det er endvidere oplyst, at Sidstnævnte er en Sammenslutning af de faglige og politiske Arbejderorganisationer i Silkeborg, der ønsker at indtræde i den, for Tiden bestaaende dels af 24 faglige Foreninger, dels af 1 politisk Forening, nemlig socialdemokratisk Forening, alle hjemmehørende her i Staden. Af Rekvisitus er det anført, at det valgte Navn i og for sig er ganske tilfældigt, og at tilsvarende Sammenslutninger andetsteds bærer andet, Organisationens betegnende Navn. Vedrørende socialdemokratisk Forening er det derhos oplyst, at Foreningens Medlemmer skal være Medlemmer af en faglig Forening, forsaavidt saadan findes.

Det bemærkes nu, at Sammenslutningen De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg forsaavidt maa anses for en Forening, som nævnte Sammenslutning har vedtagne Love, ifølge hvilke der er dannet Bestyrelse, Forretningsudvalg, føres Bøger, betales Kontingent, o s v. Det findes endvidere, at den Omstændighed, at Sammenslutningen bestaar af flere faglige Foreninger, ikke kan udelukke den Antagelse, at der foreligger en egentlig Forening, idet nævnte faglige Organisationer iflg Sagens Natur har fælles Formaal og Interesser. Endelig ses ej heller den Omstændighed, at socialdemokratisk Forening er optaget i Sammenslutningen at udelukke saadan Antagelse, idet nemlig for det Første denne Forening er dannet bl a for at virke for de samme sociale Formaal som de faglige Foreninger, og for det Andet socialdemokratisk Forening netop som ovenfor anført ogsaa har ydre Forbindelse med Fagforeningerne derved,

at Stilling som Medlem i disse, hvor de findes, er Betingelse for at være Medlem af socialdemokratisk Forening. Det skal herved endnu bemærkes, at efter det Anførte er der for Tiden af socialdemokratisk Forenings ca 700 Medlemmer kun 70 mandlige, som ikke tillige er Medlemmer af faglige Organisationer, medens disses samlede Medlemstal er ca 1500. Det skønnes herefter overvejende betænkeligt ikke at statuere, at Sammenslutningen De samvirkende Fagforeninger i Silkeborg, hvoraf Sangforeningen »Hedelærken« er en Underafdeling, er en egentlig Forening, hvis Sammenkomster maa betragtes som private, og Rekvisiti Protest vil derfor ogsaa i denne Retning være at tage til Følge, og den begærte Udpantningsforretning vil saaledes ikke kunne fremmes.

Overtrædelse af Stempeloven ses ikke at foreligge.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den paaankede Kendelse er afsagt af Fogedretten for Silkeborg Købstad m m den 20 December 1921.

Efter samtlige under Sagen foreliggende Oplysninger bl a om den større Kreds af Personer, der har haft Adgang til den af de Indstævnte arrangerede Fest, maa denne anses at have været offentlig. Idet der herefter ifølge Lov Nr 112 af 13 Maj 1911, jfr Lov Nr 530 af 4 Oktober 1919, vil være at svare Afgift af Indtægten, vil den begærte Forretning overensstemmende med Appellanternes Paastand være at tillægge Fremme.

De Indstævnte vil til det Offentlige have at betale de Afgiftsbeløb, der vilde have været at erlægge, saafremt Sagen ikke i Medfør af Retsafgiftslovens § 16 havde været afgiftsfri for Appellanterne samt i Salær til den konstituerede Kammeradvokat 100 Kr.

Stempelovertredelse foreligger ikke.

R 187/1922. **Christiansholms Sæbefabriker, A/S** i Likvidation
(Knudtzon)

mod

Aktieselskabet Fælles Oliemøllen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at kræve et indskudt Beløb tilbagebetalt.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Marts 1922: Denne Sag afvises. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.
For Højesteret er fremlagt forskellige nye Oplysninger, der-

under en Udskrift af en af Direktør Andersen afgivet Vidneforklaring, ifølge hvilken han paa Generalforsamlingen den 16 Juli 1921 har udtalt sig i det Væsenlige overensstemmende med det i Dommen omtalte Referat af Forhandlingerne og ikke har givet Anledning til at tro, at han selv var stemt for Forslaget om Voldgift. Efter Sagens Oplysninger maa der derhos gaas ud fra, at den i Dommen omtalte Kontrakt af 24 April 1918 med Aarhus Oliefabrik A/S samt Tilføjelsen af 3 Maj 1918 til den oprindelige Overenskomst om Oprettelse af Oliemøllen — hvilken Overenskomst er indgaaet i April 1915, ikke som i Dommen anført den 3 Maj s A — er uden Betydning for Afgørelsen af denne Sag.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Overenskomst af 3 Maj 1915 enedes Sagsøgerne, Christiansholms Sæbefabriker, Horsens, der da ejedes af en Mand ved Navn Andersen, men som senere er gaaet over til et Aktieselskab med Andersen som Direktør, med en Del andre Forretninger om at oprette en Oliefabrik under Form af et Aktieselskab med Navnet »Fælles Oliemøllen«, saaledes at samtlige Interessenter forpligtede sig til at aftage aarligt visse Kvanta Olie fra denne Oliemølle, samt til at overtage for 1000 Kr Aktier for hver 50 Tdr Olie, de havde forpligtet dem til at aftage. Det hed i Overenskomsten bl a, at saafremt en Interessent likviderede sin Forretning, saaledes at han ikke fremtidig i sin Virksomhed benyttede Olier, skulde han være berettiget til at opsiges sin Aftagelsespligt mod at overdrage til Selskabet de Aktier, han ejede i Selskabet. Prisen for Aktierne fastsattes til det Beløb, der i sin Tid var indbetalt af Aktierne, plus det senere tilskrevne, den Udtrædende havde derimod intet Krav paa de til Amortisering benyttede Beløb.

Under 3 Maj 1918 blev Overenskomsten forsynet med en Tilføjelse gaaende ud paa, at der under 24 April s A med samtlige Interessenters Billigelse var afsluttet en Overenskomst med Aarhus Oliefabrik A/S, og at den oprindelige Overenskomst derved var »ændret i det Omfang, som nødvendiggøres af Bestemmelserne i den fornævnte Kontrakt med Aarhus Oliefabrik A/S«.

Under 16 Juli 1921 afholdtes der i Skelskør en ekstraordinær Generalforsamling i Aktieselskabet Fælles Oliemøllen, hvor Christiansholms Sæbefabrikers Direktør gav Møde for sit Selskab og ifølge Fuldmagt tillige for to andre Interessenter. Der forelagdes forskellige Forslag til Ændringer i den mellem Medlemmerne i Foraaret 1915 oprettede Overenskomst. Forslagene gik bl a ud paa Ændringer med Hensyn til Bestemmelsen om Prisens Fastsættelse paa Selskabets Varer, samt paa en Ændring i den foran nævnte Bestemmelse om, efter hvilke Principper

Fælles Oliemøllen skulde overtage en likviderende Interessents Aktier; Bestyrelsen foreslog, at Prisen paa Aktierne skude fastsættes ved Overenskomst eller eventuelt ved Voldgift. Om dette sidste Forslags Skæbne hedder det i Generalforsamlingsprotokollen, at Forandringen vedtoges eenstemmigt, »dog at Fabrikant Andersen for sit Firma og de af ham repræsenterede forbeholdt sig sin Stilling«.

Direktør Andersen deltog senere i en Forhandling i Randers med de to andre Interessenter, fra hvem han havde haft Fuldmagt, de gik begge ind paa Ændringerne i Overenskomsten og meddelte dette til Fælles Oliemøllen i Skrivelser, der tydede paa, at alle tre Interessenter (ogsaa Direktør Andersens Selskab) var blevet enige om Sagen.

Under 4 August 1921 sendte A/S Fælles Oliemøllen Christiansholms Sæbefabriker en Skrivelse, hvori det hed, at man havde faaet Meddelelse fra de to andre af Andersen paa Generalforsamlingen repræsenterede Interessenter om, at de var indgaaet paa at tiltræde de paa Generalforsamlingen fremsatte Forslag, og at man »efter de nævnte Firmaers Meddelelse gaar ud fra, at ogsaa Deres Selskab tiltræder de nævnte Forslag«. I samme Skrivelse fremsendtes en Veksel til Akcept; denne Veksel tilbagesendtes i akcepteret Stand, uden at der gjordes Indvendinger mod Brevets øvrige Indhold, ligesaa lidt som der senere er svaret yderligere paa dette Brev.

Christiansholms Sæbefabriker A/S traadte under 17 November 1921 i Likvidation og gjorde nu Fordring paa mod Tilbagelevering af Aktierne at faa hele det Beløb af 36 000 Kr, som repræsenterede de paa Aktierne indbetalte og senere tilskrevne Beløb betalt; Likvidationen gjorde gældende, at Aktieselskabet ikke var gaaet ind paa de paa Generalforsamlingen fremsatte Forslag. Likvidationen paastod, at Andersen ikke har haft Fuldmagt til at binde Selskabet, og at A/S Fælles Oliemøllens Brev af 4 August 1921 først er kommet A/S Christiansholms Sæbefabrikers Bestyrelse i Hænde den 21 December 1921 efter Likvidationens Indtræden.

Da Sagsøgte ikke vilde gaa ind her paa, har Sagsøgerne anlagt nærværende Sag, hvorunder de har nedlagt Paastand overensstemmende med deres nys nævnte Fordring, og hvorunder Sagsøgte paastaar Sagen afvist som henhørende under Voldgift.

Under Sagen har der været nogen Strid om, hvorledes Direktør Andersen har udtalt sig paa den nævnte Generalforsamling, men hverken han eller Selskabets Bestyrelse ligesaa lidt som de andre Interessenter, fra hvem Direktør Andersen havde Fuldmagt paa Generalforsamlingen, har været afhørt som Vidner. Den i Tilføjelsen til Overenskomsten om Oprettelsen af Fælles Oliemøllen omtalte Kontrakt af 24 April 1918 med Aarhus Oliefabrik A/S er ikke fremlagt under Sagen, og i hvilken Grad den omtalte Paategning kan antages at have bevirket Ændringer i den oprindelige Overenskomst, kan Retten derfor ikke have noget Skøn om, men efter Proceduren maa der gaas ud fra, at Forbindelsen med Aarhus Oliefabrik A/S har bragt A/S Fælles Oliemøllen ikke ringe Tab. Under Hensyn til alt saaledes Foreliggende og navnlig under Hensyn til, at Oliemøllen er et Fællesforetagende, hvori Christiansholms Sæbefabriker som en af Interessenterne maa have en stærk Pligt til klart og tydeligt at tage Stilling til de Beslutninger, der

fattes paa de Generalforsamlinger og Møder, som vedrører dette Fællesforetagende, samt under Hensyn til, at den oprindelige Overenskomsts Bestemmelser er blevet modificerede ved den nævnte noget uklare Tilføjelse af 3 Maj 1918, maa Retten give Sagsøgte Medhold. Efter det Foreliggende maa det antages, at Direktør Andersens Holdning paa Generalforsamlingen og Mødet i Randers næppe har givet de Tilstedeværende Anledning til at tro, at han ikke selv var stemt for Forslaget, og A/S Fælles Oliemøllen har, da der ikke svarede paa det til Christiansholms Sæbefabriker sendte Brev af 4 August 1921, været berettiget til at gaa ud fra, at alt var i Orden, og at Fabriken havde tiltraadt Forslaget om den omtalte Ændring.

Sagen maa altsaa være at afvise, men efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger at kunne hæves.

T i r s d a g d e n 1 6 J a n u a r

R 48/1921. Grosserer **H A Hansen** (Holten-Bechtolsheim)

m o d

Ostehandler **H P Frederiksen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at træde tilbage fra en med Indstævnte afsluttet Handel om et Parti Ost.

Sø- og Handelsrettens Dom af 21 December 1920: Sagsøgte, Ostehandler H P Frederiksen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Grosserer H A Hansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger hæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

Ved de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger kan Appellanten ikke anses at have bevist sin Berettigelse til paa Grund af Mangler ved det af Indstævnte leverede Parti Ost og dets Emballage at hæve Købet og kræve Erstatning. Idet det derfor maa have sit Forblivende ved den Indstævnte tillagte Frifindelse, vil Dommen være at stadfæste.

T h i k e n d e s f o r R e t :

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der til Grosserer H A Hansen var indgaaet en Ordre fra Flensborg paa prima lagret dansk Emmenthaler Ost, skete der fra Hansens Kontor Henvendelse til Ostehandler H P Frederiksen for at underhandle med denne om Levering af et saadant Parti. Efter forskellige dels telefoniske, dels personlige Samtaler mellem Hansen og hans Folk paa den ene Side og Frederiksen og hans Folk paa den anden Side blev man enige om, at et Parti Ost, som Frederiksen havde indkøbt hos et dansk Mejeri, skulde sendes til Flensborg uden at passere København, og at Hansen skulde have Partiet — det drejede sig om 4—5000 Kilo — til en Pris af 6 Kr 85 Øre pr kg frit paa Banevogn.

Efter Ankomsten af Osten til Flensborg reklameredes der fra Hansens Køber, der gjorde gældende, dels at Indpakningen var utilfredsstillende og dels, at Osten selv havde forskellige Mangler. Der optoges et Skøn af en sagkyndig i Flensborg, som erklærede, at Varen endnu ikke var egnet til Forbrug og ikke kunde sælges til den aftalte Pris som ægte Emmenthaler Ost.

I den Anledning har Grosserer Hansen under nærværende Sag paa-staaet Ostehandler Frederiksen dømt til Betaling af en Erstatning paa 33 334 Kr 36 Øre med Renter og Sagsomkostninger.

Sagsøgte har paa-staaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han navnlig gør gældende, at han aldrig har solgt Osten, saaledes som Hansen har videresolgt den, som lagret Emmenthaler Ost; han har gjort gældende, at han vel har solgt den for prima; men at han udtrykkelig har sagt til Hansen og hans Personale, at den var frisk. Han hævder, at Osten virkelig var prima, men at den var frisk og derfor mindre egnet til hurtigt Salg og Konsum. Klagerne over Indpakningen — at Osten var sendt i Tremmekasser — hævder han, er aldeles ubeføjede, idet man ikke kan sende frisk Ost i helt lukkede Kasser uden Fare for, at den mugner. Han hævder, at han inden Handlens Afslutning havde fraraadet Hansen at købe disse Varer til Eksport.

Sagsøgeren erkender, at det er blevet nævnt for ham, at Osten var noget frisk, men om hvad der ellers er sagt eller ikke sagt under Forhandlingerne, er der Strid mellem Parterne, og de Vidner, der er mødt, har afgivet Forklaringer, som strider imod hinanden, saaledes at det ikke kan betragtes som oplyst, med hvilken Styrke Sagsøgte har omtalt Ostens Friskhed.

Retten tør ikke betragte som bevist, at Osten har haft anden Fejl, end at den var for frisk til at egne sig til Forsendelse; der maa da gaas ud fra, at det er rigtigt, at saadan Ost ikke egner sig til at forsendes i lukkede Kasser.

Som Sagen saaledes foreligger, paa væsentlige Punkter ret uoplyst, tør Retten ikke give Sagsøgeren Medhold i hans Erstatningspaastand, men Sagens Omkostninger findes at burde hævses.

R 297/1920. Konsul **Rud Hinsch**, Kristiania (Martensen-Larsen)

m o d

Ingeniør **C O Rasmussen** (Krag)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at forlange et i et planlagt Selskab indskudt Beløb tilbagebetalt.

Østre Landsrets Dom af 28 Oktober 1920: Ingeniør C O Rasmussen bør for Tiltale af Konsul Rud Hinsch, Kristiania, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Hinsch til Rasmussen med 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger — derunder en af Appellanten den 31 August 1922 afgivet, udenretslig Erklæring — kan det ikke anses bevist, at Appellantens Indbetaling af de 70 000 Kroner er sket under saadanne Omstændigheder, som kunde give ham Krav paa at faa dem tilbagebetalt af Indstævnte. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Konsul Rud Hinsch, Kristiania, til Indstævnte, Ingeniør C O Rasmussen, med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Konsul Rud Hinsch, Kristiania, havde besluttet sig til at være Deltager med et Beløb af 70 000 Kr i et af Herman Koehler og Ingeniør C O Rasmussen planlagt Selskab, kaldet Tørvekoks-Industri-Syndikat, indbetalte Hinsch den 21 Maj 1918 det nævnte Beløb; og da han mener, at de ham ved hans Indtræden i Selskabet givne Oplysninger har været urigtige, har han under denne Sag søgt C O Rasmussen, der formenes at hæfte solidarisk med Koehler, til at tilbagebetale nævnte 70 000 Kr, hvoraf han paastaar sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra 25 Maj 1918.

Ingeniør Rasmussen procederer til Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at den for Hinsch mødende Sagfører under Domsforhandlingen har begært denne udsat for at give Hinsch Lejlighed til at afgive personlig Forklaring her for Retten. Da Sagen imidlertid allerede en Gang, efter at være berammet til Domsforhandling, har været udsat i nævnte Øjemed, og ingen særlig Forfaldsgrund er paaberaabt, findes der, saaledes som Sagen foreligger oplyst, ikke tilstrækkelig Grund til at efterkomme Udsættelsesbegæringen.

Til Støtte for sin Paastand om Betalingen af de 70 000 Kr gør Konsul Hinsch nærmere gældende, at der er forelagt ham et Prospekt, hvorefter man havde afkøbt en Ingeniør Thäberg af Malmø Patentretten til en af ham gjort Opfindelse vedrørende Forkoksning af Tørv med Udvinning af Biprodukter, og der allerede forelaa Bestilling paa et Tørvekoksanlæg i Sverige, hvorved der var sikret Selskabet en Fortjeneste af omtrent 4—500 000 Kr, ligesom Selskabet ved Starten vilde have en Kapital paa 400 000 Kr, bestaaende af Formuegenstande 250 000 Kr og kontant Indskud 150 000 Kr, medens de virkelige Forhold har vist sig at være, at Patentet, der først udfærdigedes den 8 November 1918, ikke i første Række gaar ud paa Forkoksning af Tørv, men paa Fremstilling af Gas ved Anvendelse af Brændsel med stort Vandindhold, at ingen Bestilling paa Tørvekoksanlæg i Sverige forelaa, og at Selskabets eneste Aktiv var den for 40 000 Kr indkøbte Patentret, medens de resterende 210 000 Kr var Andele i Selskabet, som Rasmussen og Koehler havde beregnet sig som en Slags Provision for Selskabets Start.

Sluttelig henviser Hinsch til, at Rasmussen og Koehler intet Virkeligt har foretaget sig for at lade Selskabet træde ud i Livet efter sit Formaal, der gik ud paa Udnyttelse af Patentet i alle Lande, dels ved Salg af selve Patentretten, dels ved at paatage sig Opførelse af Forkokningsanlæg m v.

Angaaende Patentet, der som Dansk Patent Nr 23 749 er udstedt, som anført, den 8 November 1918, beskyttet fra den 28 Marts 1917 og opført under »Klasse 26: Gasfremstilling«, samt ifølge sin Titel er: »Fremgangsmaade og Apparat til i Ovne, Generatorer og lignende Apparater at fremstille Gas, Ammoniak m m af fugtigt Brændsel« foreligger der under Sagen forskellige sagkyndige Udtalelser, der paa visse Punkter er divergerende.

Retten mener imidlertid ikke at have Grund til at gaa nærmere ind herpaa, idet det maa anses udenfor Tvivl, at Patentmetoden kan anvendes saaledes, at Tørvekoks udvindes.

Iøvrigt hævder Ingeniør Rasmussen, at de Udtalelser om Patentet og de øvrige Forhold, som indeholdes i det saakaldte Prospekt, har

Færdig fra Trykkeriet den 31 Januar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 81.

Tirsdag den 16 Januar.

han intet Ansvar for. Prospektet, der hverken er dateret eller underskrevet, er efter hans Anbringende blevet til paa følgende Maade: Hinsch ønskede at interessere en Bekendt i Sandefjord for Foretagendet og forlangte af Koehler, der den Gang var hans daglige Medarbejder i Kristiania, at han skulde udarbejde et saadant Prospekt, hvori der udtrykkelig skulde staa, at Selskabet allerede havde en Ordre paa et Forkoksningsanlæg i Sverige, og at Selskabet i de Kulturlande, som kunde naaes, havde erhvervet samtlige de til de ommeldte Thäbergske Patenter knyttede Rettigheder. Koehler vægrede sig, men da Hinsch trængte ind paa ham, skrev han sluttelig det forlangte, men nægtede at sætte sit Navn under. Hinsch, der var fuldkommen inde i de virkelige Forhold og udtrykkelig var blevet gjort opmærksom paa, at der endnu ikke forelaa nogen endelig Ordre paa det omtalte Anlæg i Sverige, kan følgelig — efter hvad Rasmussen fremdeles hævder — i ingen Henseende paaberaabe sig, at det i Prospektet indeholdte har haft Indflydelse paa hans senere skete Indbetaling. Ej heller kan han i saa Henseende paaberaabe sig Uvidenhed om den af Koehler og Rasmussen beregnede »Provision«; thi han vidste nøje, fra hvem de 150 000 Kr stammede, og kunde ikke have nogen Føje til at gaa ud fra, at Koehler og Rasmussen ikke skulde være Interessenter, ligesom han, da han til sin Tid ingen Indsigelse gjorde, maa have sanktioneret de 210 000 Kr, hvilket Beløb efter Rasmussens Anbringende ej heller efter Forholdene kunde anses som uforholdsmæssig stort Vederlag for det indskudte Arbejde.

Retten maa med Hensyn til Prospektets Tilblivelse lægge den af Rasmussen givne Fremstilling til Grund, idet Hinsch ganske har undladt at efterkomme de til ham under Sagens Forberedelse rettede Opfordringer til at oplyse, fra hvem og under hvilke Omstændigheder han har modtaget nævnte Prospekt.

Det kan derfor ikke antages, at de af Hinsch paaberaabte urigtige Oplysninger har været bestemmende for hans Deltagelse i Selskabet og Indbetaling af de 70 000 Kr, hvilket Resultat positivt er bestyrket ved en af nuværende Stadsingeniør i Herning V E Brandt afgivet Vidneforklaring, der bl a gaar ud paa, at han i Begyndelsen af Marts 1918 har overværet, at Koehler med Hinsch har gennemgaaet bl a Frem-

gangsmaaden ved Tørveforkoksning og gjort Hinsch opmærksom paa, at Bestillingen fra Sverige ikke var i Orden endnu, omend man sikkert ventede, at den vilde komme i Orden. Rasmussen vil herefter være at finde.

Retten skal tilføje, at med Hensyn til Selskabets Drift i de senere Aar er der under Sagen forelagt Oplysninger, hvoraf fremgaar, at Selskabets Formaal paa højst mangelfuld Maade er realiseret; men saaledes som Sagen er anlagt, og idet der under denne navnlig ikke er Spørgsmaal om at kræve Selskabet opløst og likvideret paa Grund af mangelfuld Realisation af dets Formaal, maa disse Oplysninger være uden Betydning for Sagens Udfald.

Sagens Omkostninger vil Hinsch have at betale Rasmussen med 300 Kr.

Onsdag den 17 Januar.

R 5/1922. Aktieselskabet **Maltegaardens Villakvarter** (Henriques)
 mod
 Bankbogholder **Oscar Hansen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar i Anledning af, at en til Indstævnte solgt Ejendom efter Salget har vist sig at være befængt med Svamp.

Østre Landsrets Dom af 28 November 1921: Bankbogholder Oscar Hansen, Charlottenlund, bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Skibsfører C O Larsen, sammesteds, betale 1500 Kr og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Aktieselskabet Maltegaardens Villakvarter bør inden 15 Dage efter den Dag, da Oscar Hansen overfor Aktieselskabet godtgør at have opfyldt denne Dom, til Hansen betale 900 Kr og i Sagsomkostninger 100 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Med Forbehold af Anke har Appellanten for sit Vedkommende opfyldt Dommen ved den 7 Januar 1922 at betale 1000 Kroner til Indstævnte, og Appellantens Paastand for Højesteret gaar herefter ud paa, at Indstævnte tilpligtes at tilbagebetale det nævnte Beløb med Renter fra Betalingsdagen.

Efter de foreliggende Oplysninger kan det, under særligt Hensyn til, at Svampeangrebet i Villaen først blev opdaget ca 3 Aar efter Appellantens Salg, ikke anses godtgjort, at Villaen har været angrebet af Svamp, allerede da dette Salg skete. Herefter og da de i Dommen omtalte Isolationsmangler — om hvilke der kun foreligger mangelfulde Oplysninger — heller ikke skønnes at kunne begrunde noget Krav for Indstævnte paa Afslag i Købe-

summen, vil Appellantens Paastand være at tage til Følge. Indstævnte findes derhos at burde betale Appellanten Sagens Omkostninger for begge Retter med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Bankbogholder Oscar Hansen, bør til Appellanten, Aktieselskabet Maltegaardens Villakvarter, betale 1000 Kroner med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 7 Januar 1922, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger for begge Retter med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Bankbogholder Oscar Hansen, Charlottenlund, der ved Slutseddel af 29 April 1918, efterfulgt af Transportadkomst dateret 2 Maj s A udstedt af A/S Maltegaardens Villakvarter var blevet Ejer af Villaejendommen Matr Nr 21 cf af Gentofte By og Sogn, Ellinorsvej Nr 29, for en Købesum af 30 500 Kr, solgte ved Slutseddel af 3 Juli 1920 efterfulgt af Skøde dateret 6 s M denne Ejendom til Skibsfører C O Larsen, Charlottenlund for 51 000 Kr.

Den 15 s M flyttede Larsen ind, og da han i Foraaret 1921 mente at finde Tegn paa Hussvamp, foranstaltede han ved Mænd udmeldte af Retten — Murermester P Bagger og Tømrermester Ejnar Nielsen — en Syns- og Skønsforretning foretaget til Konstatering af, hvorvidt og i bekræftende Fald i hvilken Udstrækning Ejendommen var befængt med Svamp, eventuelt allerede da han købte den, og hvorvidt Svampen maatte kunne fjernes fuldstændig, og da med hvilken Bekostning.

Efter at der var foretaget forskellig Nedbrydning i Forskalling og Indskud for mulig at konstatere Svampedannelser, konstaterede Skønsmændene under Forretningen den 4 Juli 1921 Hussvamp i hele Bjælkelaget over Vaskekælder i Køkkenudbygning mod Nord, men ikke andre Steder i Villaen. De angav at Svampen, der var den almindelige Hussvamp, fuldstændig vilde kunne fjernes for ca 850 Kr.

Om Svampeangrebets Udspring udtalte de dels i selve Forretningen dels under Afhjemlingen, at det maatte formodes at være et Sted under Køkkenbordet, hvor Vandrøret passerer Træværket. De troede ikke, at Vandspild fra Vasken havde haft nogen nævneværdig Indflydelse paa Angrebets Opstaaen og Udbredelse, men der var Fugtighed i Kældermurens Ydervægge, hvilken Fugtighed stammer fra, at Isoleringen i Ydermuren ligger under udvendig Terræn og derfor ikke yder Beskyttelse mod, at Jordfugtighed kan trænge op i Murværket til Bjælkelaget. Denne til Stadighed værende Fugtighed i Mur og Bjælkelag mente de havde bidraget til at befordre Svampeangrebet.

Med Hensyn til Tidspunktet for Svampeangrebets Begyndelse turde

Murermester Bagger ikke udtale sig, hvorimod Tømrermester Nielsen ansaa det for absolut sikkert, at Svamp var tilstede allerede i Juli 1920, og for sandsynligt, at den var der allerede i Begyndelsen af 1918, uden at han dog i sidstnævnte Henseende turde udtale sig med Sikkerhed.

Efter at der i nærværende Sag var udtaget Stævning af 29 August 1921 mod Bankbogholder Oscar Hansen, Charlottenlund, til Betaling af de ovennævnte 850 Kr samt 100 Kr, der er betalt i Honorar til fornævnte Skønsmænd, fremkom der en den 24 September s A dateret Erklæring fra to særlig sagkyndige: Jagtjunker Bauditz og Bygmester P L Andersen.

Herefter var Svampeangrebet væsentlig større, end af Skønsmændene antaget, nemlig yderligere i Verandaen, en Kælder under Dagligstuen og et Værkstedrum i Kælderen.

Der er derpaa den 21 Oktober 1921 foranstaltet en Fortsættelse af Skønsforretningen, og herunder har Bauditz ogsaa givet Møde.

I en Erklæring af 25 s M har Skønsmændene, der har faaet forelagt den ovennævnte af Bauditz og Andersen udstedte Erklæring, udtalt som deres Mening, at det ved Verandaen nærmere drejer sig om raadent Træmel, om end Svampesporer findes i selve det raadne Træ, at nogle Indskudsbrædder, der var udtaget i Kælderrummene under Dagligstuen, viste Tegn paa Svampeangreb paa den Side, hvorpaa Indskudsleret er anbragt, at noget lignende var Tilfældet i Værkstedrummet, men at den forefundne Svamp i de to sidste Rum er af saa ringe Udstrækning og saa ufarlig, at en større Reparation er unødvendig.

Bauditz har imidlertid i Modsætning til Skønsmændene med stor Bestemthed fastholdt og i en Erklæring, dateret 3 November 1921 — samt i den af ham for Landsretten afgivne Forklaring — søgt at begrunde sit Standpunkts Rigtighed. Han har i saa Henseende henvist til, at der i Verandaens Træværk foreligger veludviklede Belægninger og ikke blot Svampesporer, at den af Skønsmændene selv i deres oprindelige Forretning paaviste mangelfulde Isolering i Ydermuren vil, forsaavidt angaar Kælderrummet under Dagligstuen og Værkstedrummet, medføre stadig Fare for, at det til Murværket stødende Træ kan blive fugtigt og den der eksisterende Svamp derved udvikle sig paa alvorlig Maade. Bauditz har i sin Vidneforklaring udtalt, at Angrebet, saaledes som dette efter hans Mening er, i alt Væsenligt var tilstede i Juli 1920. Derimod har han med Hensyn til Stillingen i Foraaret 1918 kun turdet erklære, at Verandaen da var angrebet, medens det med Hensyn til det øvrige henstaar som uklart, men dog sandsynligt.

Bygmester Andersen har i en den 19 November 1921 dateret Skrivelse udtalt, at Arbejdet med Udryddelse af Hussvampen i Villaen vil koste ca 2800 Kr.

Paa Grundlag heraf har Larsen under Domsforhandlingen den 21 d M nedlagt Paastand om, at der som Afslag i Købesummen hos Oscar Hansen tilkendes ham ialt 3282 Kr 50 Øre nemlig — foruden de nævnte 2800 Kr, Salær til Bauditz og Andersen 320 Kr, Skønsmændenes Honorar 100 Kr samt 62 Kr 50 Øre, der er betalt for Nedbrydninger m v i Anledning af de foretagne Svampeundersøgelser.

Oscar Hansen procederer til Frifindelse subsidiært mod Betaling af

et Beløb efter Rettens Skøn og har derhos overfor A/S Maltegaardens Villakvarter, som han har adciteret under Sagen, nedlagt Paastand om, at dette tilpligtes at godtgøre ham det Beløb, som han eventuelt maatte blive dømt til at betale Skibsfører Larsen.

Af Proceduren fremgaar det, at i begge Sluttedler er Salg sket saaledes som Ejendommen er og forefindes, men i Adkomstdokumenterne er denne Vending ikke indført. Oscar Hansen, hvis Sagfører i Juli Maaned 1921 har indhentet to Erklæringer fra »Landbohøjskolens plante-patologiske Samling«, bestrider ikke, at Svamp har været tilstede i Villaen ogsaa før Foraaret 1918, men fremfører til Støtte for sin Frifindelsespaastand dels, at han intet har anet derom, dels at Larsen nøje har gennemgaaet Ejendommen, før han købte, og endog har været opmærksom paa Verandaens daarlige Tilstand.

Aktieselskabet procederer til Frifindelse. Det benægter, at Svamp har eksisteret i Villaen, før efter Maj 1918. Oscar Hansen har selv i Forening med Aktieselskabets Inspektør paa dette Tidspunkt gennemgaaet Ejendommen og intet mistænkeligt fundet. I alt Fald formener Aktieselskabet ikke at have nogen Forpligtelse i Anledning af det nu opdagede Svampeangreb, da Aktieselskabet efter sin Opfattelse har fraskrevet sig saadant, og Køberen, der nøje har besigtiget Ejendommen, iøvrigt selv maa bære Risikoen.

Retten maa, som Sagen foreligger, gaa ud fra, at Svampeangrebet i Juli 1920 har foreligget, uden at hverken Sælger eller Køber har kendt noget dertil, og Larsen findes derfor overfor Hansen, der ikke har fraskrevet sig sit af selve Handlen flydende Mangel-Ansvar, at kunne kræve et passende Afslag i Købesummen. Blandt andet under Hensyn til det uklare Grundlag, som Larsen i saa Henseende har forelagt Retten, findes dette Afslag ikke at kunne sættes højere end 1500 Kr. Dette Beløb vil Hansen herefter være at dømme til at betale Larsen tilligemed Sagsomkostninger, der bestemmes til 200 Kr. .

Med Hensyn til Hansens Paastand overfor Aktieselskabet bemærkes, at Retten maa anse det efter Omstændighederne tilstrækkeligt bevist, at Verandaen allerede i Foraaret 1918 har været befængt med Svamp, og at Aktieselskabet, der har opført Villaen, maa være ansvarlig for de ovennævnte Isolationsmangler med deraf flydende Fare for Svampeangreb.

Som Følge deraf vil Aktieselskabet, der i Forhold til Hansen er at anse som Sælger, og som ikke har fraskrevet sig det af selve Handlen flydende Mangelansvar, være at dømme til at betale Hansen, naar denne har opfyldt Dommen overfor Larsen, et Beløb, der findes passende at kunne fastsættes til 900 Kr samt til at godtgøre Hansen Sagsomkostningerne med 100 Kr.

R 319/1921. Fhv Skibsfører A S Ørsted (Holtén-Bechtolsheim)
mod

Dampskibsselskabet »Progress« (Fenger),

betræffende Spørgsmaalet om Beregningen af den Appellanten tilkom-
mende Kaplak.

Sø- og Handelsrettens Dom af 24 Juni 1921: De Indstævnte, Dampskibsselskabet »Progress«, bør for Tiltale af Sagsøgeren, fhv Skibsfører A S Ørsted, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger op-
hæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, forhenværende Skibsfører A S Ørsted, til Indstævnte, Dampskibsselskabet »Progress«, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, fhv Skibsfører A S Ørsted, der har været forhyret som Fører af det de Indstævnte, Dampskibsselskabet »Progress«, tilhørende S/S »Ulrik Holm« mod fast Gage af 3 pCt Kaplak, har under nærværende Sag paastaaet de Indstævnte dømt til at betale ham Kr 14965,64, som de Indstævnte skal skyldte ham som Rest paa Kaplak for Aarene 1914—1919, idet han har gjort gældende, at de Indstævnte uden Føje i Stedet for at udregne den Sagsøgeren tilkommende Kaplak paa Basis af Skibets Nettofragt har fradraget saavel et Beløb opført under »Omkostnings-Konto«, som Skatter og Fragtnævnsbidrag. Forskellen mellem 3 pCt af Nettofragten med eller uden Fradrag af de nævnte 3 Poster andrager det paastævnte Beløb.

Sagsøgeren paastaar sig tilkendt Renter 5 pCt paa af Beløbet fra Stævningens Dato den 28 Februar 1921, til Betaling sker.

Til Støtte for sin Paastand har Sagsøgeren anbragt, at den af de Indstævnte anvendte Beregningsmaade ved Opgørelsen af Kaplaken er i Strid med Principet om Kaplak, ifølge hvilket Kaptajnens Ret alene beror paa det paagældende Skibs Forhold, hvad ogsaa er forudsat i Sølovens § 68, hvis Regler om Kaplak maa være gældende, hvor ingen modstridende Aftale er truffet. Sagsøgeren har bestridt, at nogen af de tre fradragne Poster har noget med Driften af Skibet at gøre, og nærmere anført med Hensyn til Omkostningerne, at det vilde være urimeligt, om Kaptajnens Løn gennem Kaplaken skulde paavirkes forringende af Lønforhøjelser for Rederiets øvrige Funktionærer, og med Hensyn til Skatterne anbragt, at det vilde være urimeligt, om Kaplaken, altsaa Kaptajnens Løn, skulde være med til at bære Skatterne, hvorhos han endelig med Hensyn til Fragtnævnsbidraget har gjort gældende, at dette var en Afgift af offentligretlig Karakter, der ikke berørte Skibets Drift.

Forsaavidt de Indstævnte maatte findes beføjede til ved Opgørelsen af Kaplaken at fradrage Fragtnævnsbidraget, har Sagsøgeren opgjort sit Restkrav paa de Indstævnte til Kr 11 019,42, og subsidiært paastaet sig tilkendt dette Beløb med Renter som anført.

De Indstævnte har paastaet sig frifundet, idet de har gjort gældende, at de maa være berettiget til ved Beregningen af den Sagsøgeren tilkommende Andel af Skibets Nettooverskud at fradrage en forholdsmæssig Del af de paa Skibet faldende Udgifter til Bidrag til Fragtnævnet, Selskabets Administration og Selskabets Skatter. Ifølge de Indstævntes Sagsfremstilling er de forskellige Rederiers Beregningsmaade af Kaplaken varierende, men det indstævnte Rederi har stedse, ogsaa i Tiden før 1914, fradraget Generalomkostninger og Skatter ved Opgørelsen af Førerens Kaplak.

Ved Sagens Paadømmelse vil der være at gaa ud fra, at der, naar Kaplaken ikke beregnes af Bruttofragten, ikke har dannet sig nogen bestemt Sædvane med Hensyn til Kaplakens Beregning, idet de forskellige Rederier opgør Kaplaken paa forskellig Maade. Herefter vil en Fører ikke kunne anses for beføjet til i Mangel af udtrykkelig Aftale at protestere mod, at Udgifter, der ikke direkte vedrører det paagældende Skib, fradrages ved Opgørelsen af den ham tilkommende Andel af Overskudet, der maa betragtes som en Tantième. Da det derhos er oplyst, at de Indstævnte ogsaa tidligere har fradraget almindelige Omkostninger og Skatter ved Beregningen af Kaplak, findes Sagsøgeren ikke nu at kunne gøre Krav paa yderligere Betaling af Kaplak, hvorfor de Indstævnte vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Onsdag den 17 Januar

R Nr 227/1922. Repræsentant **S O Svendsen** kaldet **Stevns** (Selv)
mod

Grosserer **Carsten Nielsen** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at træde tilbage fra en med Indstævnte afsluttet Handel om en Forretning.

Østre Landsrets Dom af 30 Maj 1922: Repræsentant S O Svendsen, kaldet Stevns, bør udlevere til Grosserer Poul Carsten Nielsen Automobil Colibri Nr 824 og betale ham Sagens Omkostninger med 200 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Repræsentant S O Svendsen, kaldet Stevns, til Indstævnte, Grosserer Carsten Nielsen, med 100 Kroner.

Dommen at efterkomme inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under Anbringende af, at Repræsentant Stevns den 3 Marts d A har købt Grosserer Carsten Niensens Blomsterforretning i Borups Allé Nr 209, men ikke har villet vedstaa Handlen, søger Grosserer Nielsen ham nu til at udlevere det ham tilhørende Automobil Colibri Nr 824, som han skulde give for Forretningen.

Repræsentant Stevns har paastaaet sig frifundet, idet han gør gældende, at Grosserer Nielsen har givet ham urigtige Oplysninger om Forretningen, idet Nielsen urigtigt skal have sagt, at han i April 1921 havde haft et Nettoudbytte af ca 550 Kr, at Lejen for Butiken udgjorde 2000 Kr aarlig, og at Omsætningen mindst var 20 à 25 Kr om Hverdagen og om Lørdagen mindst 60 à 65 Kr.

Grosserer Nielsen har benægtet at have opgivet Lejen anderledes end den

virkelige, som var 2200 Kr om Aaret; han har erklæret, at han havde opgivet Nettoudbyttet for den første Maaned, han havde Forretningen, nemlig Maj 1921, samt at det var den gennemsnitlige daglige Omsætning, han havde opgivet til det ovennævnte Beløb.

Heroverfor er det ikke tilstrækkelig godtgjort, at Grosserer Carsten Nielsen har fremsat saadanne Urigtigheder, som kunde berettigede Repræsentant Stevns til under de Omstændigheder, hvorunder der var handlet, at trække sig tilbage fra Handlen, og han vil derfor være at dømme efter Grosserer Nielsens Paastand. Af samme Grund vil en af Repræsentant Stevns nedlagt Erstatningspaastand om Betaling af 1000 Kr ikke kunne tages til Følge. Stevns vil derhos have at tilsvare Nielsen Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Torsdag den 18 Januar

R 199/1922. **Københavns Kommunalbestyrelse** (Trolle)

mod

Politibetjent **Hauertoft** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til fri Tandlægebehandling.

Københavns Byrets Døm af 10 November 1921: Sagsøgte, Københavns Kommunalbestyrelse ved Borgmesteren for Magistratens 1ste Afdeling Dr phil Kaper bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgeren, Politibetjent Hauertoft betale 60 Kr med Renter 5 pCt p a fra den 7 September 1921, til Betaling sker og i Sagsomkostninger 50 Kr. Intet Stempelforbehold.

Østre Landsrets Døm af 18 Januar 1922: Den indankede Døm bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten udreder Appellanterne, Københavns Kommunalbestyrelse, til Indstævnte, Politibetjent Hauertoft med 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Døm

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Døm er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

I Henhold til de i Byrettens Døm anførte Grunde og under særligt Hensyn til den forud for Udfærdigelsen af Vedtægten af 31 Marts 1920 fulgte Praksis maa det billiges, at Indstævntes Paastand er taget til Følge, og Landsrettens Døm vil herefter kunne

stadfæstes. Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Københavns Kommunalbestyrelse, til Indstævnte, Politibetjent Hauertoft, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Byretsdommens Præmisser er saalydende:

§ 9 i Regulativet af 12 Juni 1863 for Københavns Politi indeholder bl a følgende Bestemmelse:

I Sygdomstilfælde erholder Overbetjentene og Betjentene uden Afkortning i deres Løn frit Lægetilsyn og Medicin samt i fornødent Fald fri Kur og Pleje paa et Hospital. Den hertil svarende Bestemmelse i § 67 i den den 31 Marts 1920 stadfæstede Vedtægt for Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender er saalydende: Overbetjente, Inspektionsbetjente og menige Betjente i Politiet har for egen Person fri Lægebehandling, fri Medicin efter Lægens Ordination og frit Hospitalsophold.

Der er under denne af Politibetjent Hauertoft mod Københavns Kommunalbestyrelse ved Borgmesteren for Magistratens 1ste Afdeling Dr phil Kaper anlagte Sag mellem Parterne Enighed om, at det i en lang Aarrække har været Praxis, at de fornævnte Politifunktionærer ved Tandsygdomme foretog Henvendelse til Politilægen, som derefter, naar han fandt Anledning dertil, henviste Paagældende til en Tandlæge, som foretog Behandlingen, efter Omstændighederne bestaaende i Tandudtrækning eller Plombering og undertiden ogsaa Anbringelse af kunstige Tænder.

Ved Revisionen af Politiets Regnskab for Aaret 1920—21 bemærkede det paagældende Udvalg, at tidligere Udvalg ved Decisionen af Politiets Regnskaber for 1891 og for 1907—08 havde beskæftiget sig med det Spørgsmaal om Regulativet for Københavns Politi af 12 Juni 1863 hjemler Ret til Udgifter til mere omfattende Tandbehandling (Plombering, Tand-sæt o l) og havde forment, at Regulativet ikke indeholdt den fornødne Hjemmel til Afholdelsen af disse Udgifter. Det tilføjede: »Regulativets Bestemmelse om — — — fri Lægebehandling, fri Medicin efter Lægens Ordination og frit Hospitalsophold« er nu ligelydende optaget i Personalvedtægtens § 67, 2 Stk, og da Udvalget giver Revisionen og de tidligere Udvalg Medhold i deres Opfattelse, maa disse Udgifter for Fremtiden bortfalde.« Denne Udvalgets Udtalelse blev af Politidirektøren meddelt Politilægen, som herefter ikke foretog de fornævnte Henvisninger til Behandling hos Tandlæge for Politifunktionærer.

Som Svar paa en Forespørgsel af 14 April d A fra Bestyrelsen for Københavns Politiforening vedrørende Omfanget af Politibetjentenes Ret

til fri Tandlægebehandling, meddelte Københavns Magistrat under 15 Juli d A, at der kun vil kunne ydes Refusion med Hensyn til Tandudtrækning, medens der ikke ved Bestemmelsen i Bestyrelsesvedtægten § 67 er hjemlet Tjenestemændene nogen Ret til Tandlægebehandling af mere omfattende Art.

Under Anbringende af, at han som Honorar til Tandlæge F Brochmann for af denne i indeværende Aar foretaget Behandling af Sagsøgers Tænder ved Plombering af disse med almindeligt Materiale den 12 Maj d A, har betalt 60 Kr, og at saadan Behandling falder indenfor den de ommeldte Politifunktionærer ved den fornævnte Bestemmelse i den kommunale Vedtægt tillagte fri Lægebehandling, har Sagsøgeren under denne Sag paastaet Sagsøgte tilpligtet at refundere ham det anførte Beløb af 60 Kr og derhos at betale Renter heraf 5 pCt p a fra Sagens Anlæg den 7 September 1921, til Betaling sker.

Sagsøgte paastaar sig frifundet, idet han hævder, at Tandudtrækning kan antages at falde ind under Vedtægten, hvorimod anden og mere omfattende Behandling, hvortil den i Sagen omhandlede maa henregnes, falder udenfor Bestemmelsen.

Der er mellem Parterne Enighed om, at den tagne Beslutning om at nægte Refusion af Udgifter af den under Sagen omhandlede Art ikke har været Genstand for den i Vedtægten § 79 omhandlede Forhandling. Medens Sagsøgte hævder, at dette er uforløst, da der her er Tale om en Fortolkning af Vedtægten, som maa tilkomme Magistraten, gør Sagsøgeren gældende, at Gennemførelsen af en Forandring i Forstaelsen af en saadan Bestemmelse i Strid mod hævdvunden Praksis i Realiteten indeholder en Forandring i en Lønningsregel og burde have været afgivet til Drøftelse.

Der maa gives Sagsøgeren Medhold i, at den i Forhold til Bestemmelsen af 1863 noget ændrede Redaktion af Bestemmelsen i Vedtægten af 1920 ikke afgiver noget Holdepunkt for en Indskrænkning i den de fornævnte Personer tilkommende Lægebehandling.

Politolæge Søren Hansen har i Skrivelse af 18 August 1921 bl a udtalt, at han for sit Vedkommende aldrig har været i Tvivl om, at den Ret til Lægetilsyn og Medicin i Sygdomstilfælde, der er hjemlet Overbetjentene og Betjentene, ogsaa omfatter Ret til fri Behandling af Tandsygdomme.

Det er af Sagsøgeren uimodsagt anbragt, at Specialbehandling af andre Sygdomme, saa som kirurgisk Behandling og Behandling af Nerve-, Mave-, Næse-, Øre- og Hals sygdomme, naar Politilægen skønner saadan Behandling nødvendig, i Henhold til de anførte Bestemmelser sker paa Kommunens Regning.

Selv om Nødvendigheden af at drage en Grænse for den fri Behandling erkendes — et Spørgsmaal som formentlig ogsaa maa opstaa ved Behandlingen af andre Sygdomme — maa efter Rettens Opfattelse i hvert Fald Plombering siges at være endog i fremtrædende Grad den specifikke Kur mod visse Sygdomme i Tænderne, og navnlig at være dette i ikke mindre Grad end Tandudtrækning, hvis gratis Udførelse som foran sagt efter Sagsøgte Formening er hjemlet Funktionærerne ved Vedtægten. Naar saadan Plombering finder Sted med ordinært Materiale, ses det herefter ikke rettere end, at Behandlingen falder ind under den

de fornævnte Funktionærer tilsagte fri Lægebehandling, og da Sagsøgerens Anbringende om, at den for hans Vedkommende stedfundne Tandlægebehandling ikke gaar ud herover, er ubestridt, vil der i det Hele være at give ham Medhold i den af ham nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger bestemmes til 50 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Københavns Byrets 2den Afdeling for borgerlige Sager den 10 November f A.

Efter § 67 i Vedtægt for Bestyrelsen af Staden Københavns kommunale Anliggender af 13 Marts 1920*) findes der — særlig under Hensyn til den forud for Vedtægtens Udfærdigelse gældende Praksis — at være hjemlet Betjentene i Københavns Politi en Ret til vederlagsfri Tandlægebehandling, forsaavidt denne ikke gaar ud over Behandling af Sygdomme i Tænderne og Plombering med almindeligt Materiale eller dog saadant Materiale, som det i det givne Tilfælde er nødvendigt at anvende.

Med denne Begrundelse og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste, hvorhos Appellanterne vil have at godtgøre Indstævnte Sagens Omkostninger for Landsretten med 100 Kr.

Fredag den 19 Januar.

R 302/1921.

Grosserer **H J F Asmussen**
(Henriques efter Ordre)

m o d

Aktieselskabet **Det sibiriske Kompagni** (Fich),

betræffende Appellantens Krav paa Gage m v i Henhold til en Engagementskontrakt.

Sø- og Handelsrettens Dom af 13 Maj 1921: De Sagsøgte, A/S Det sibiriske Kompagni, bør for Sagsøgeren, Grosserer H J F Asmussens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgeren inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til de Sagsøgte med 500 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten. I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højeste-

*) Vedtaget af Kommunalbestyrelsen d 18 Marts 1920, stadfæstet af Indenrigsministeriet d 31 Marts 1920.

ret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer H J F Asmussen, til Indstævnte, Aktieselskabet Det sibiriske Kompagni, med 1000 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 600 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Det Indstævnte Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 30 Juli 1919 blev der mellem Sagsøgeren, Grosserer H I F Asmussen, og de Sagsøgte, A/S Det sibiriske Kompagni, herefter kaldet Sibiko, afsluttet en Kontrakt, hvoraf fremhæves Følgende:

§ 1. Sibiko opretter en Special Afdeling for russisk Kaviar Import og Eksport — — —

§ 2. Som Chef for denne Afdeling engageres Asmussen, som der ved forpligter sig til at stille sin Arbejdskraft, sin Fagkundskab og sine Erfaringer til Disposition, og give Forbindelser og Afsætningskilder og — — — Asmussen skal endvidere fra den Dag, han tiltræder, ophøre med selv at drive den af ham fra Aar 1900 oparbejdede Kaviarforretning, idet han uden Afstaaelsessum overdrager sit Specialfirma Astrachan-Caviar-Import til Sibiko — — —

§ 3. Asmussen disponerer selvstændigt indenfor Afdelingens almindelige og daglige Drift i alle Forhold, og han erholder al nødvendig Støtte af Sibiko — — —

§ 4. Asmussen er pligtig til at foretage Rejser i Ind- og Udland angaaende Køb og Salg — — —

§ 5. Forsaavidt Asmussen tiltræder i indeværende Aar, fastsættes Asmussens faste Gage indtil 1 Januar 1920 til 10 000 Kr aarlig og derefter til 12 000 Kr aarlig, hvilken Gage er baseret paa den ved Kontraktens Underskrift gældende almindelige Levefod. — — — Endvidere oppebærer Asmussen i Tantième 10 pCt af Afdelingens Netto-Udbytte — — —

§ 6. Asmussen tiltræder senest, saa snart russisk Kaviar Eksport muliggøres, og oppebærer Gage fra Tiltrædelsesdagen at regne. Sibiko er pligtig til gennem sine russiske Forbindelser, bl a sine Afdelinger og Repræsentanter, at holde sig underrettet herom og til straks, senest 2 Dage efter, at en saadan Underretning er fremkommet, at lade denne gaa videre til Asmussen — — —

§ 7. Denne Kontrakt, som fra Dato er bindende for begge Parter, kan tidligst opsiges, naar der er forløbet 12 Aar fra det første Driftsaars

Begyndelse, d v s naar en-gros Indkøb og dito Salg af russiske Kaviar-sendinger er begyndt, plus saa mange Maaneder og Dage, som der er tilbage af paagældende Kalenderaar, efter Udløbet af hvilken Tid Kontrakten kan opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel fra en 1 Januar eller Februar. Saafremt det samlede Resultat af Afdelingen, imidlertid i 2 paa hinanden følgende Driftsaar samlet giver mere end 20 000 Kr Underskud netto, eller et enkelt Driftsaar giver det samme, saa kan Sibiko uanset ovennævnte Bestemmelse opsiges denne Kontrakt med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel fra en 1 Januar eller 1 Februar, med mindre — — — Hver af Parterne kan, selv om ovennævnte Periode ikke er udløbet, opsiges Kontrakten med $\frac{1}{2}$ Aars forudgaaende Varsel til en 1 Juli, mod at den opsigende Part yder den anden en kontant skadesløs Godtgørelse af 10 000 Kr — — —

§ 12. For væsentlig Brud paa denne Kontrakt og udover eventuel Godtgørelse jfr § 7 ifalder den brydende Part en Konventionalbøde af 20 000 Kr. Skulde der opstaa Uenighed om Forstaaelsen af denne Kontrakts enkelte Punkter — — — Voldgift — — — Skulde en af Parterne ikke være tilfreds med Voldgiftsmændenes Afgørelse, kan Sagen indbringes for Sø- og Handelsretten.

Nogen Tid efter Afslutningen af denne Kontrakt, paa et Tidspunkt, hvor Sibiko havde faaet Underretning om, at der var kommet nogle Partier Kaviar til England, traf Selskabet Aftale med Asmussen om, at denne — som det nærmere lød — skulde foretage en Orienteringsrejse til Kaukasus, respektive Konstantinopel, for at undersøge, om det skulde være muligt at paabegynde Forretninger i Kaviar, respektive foretage saadanne Indkøb til Eksport der nede fra af Kaviar til England, respektive andre Lande. Aftalen bekræftedes i Brev fra Sibiko af 1 September 1919, af hvilket yderligere fremgaar, at Asmussen under Rejsens Varighed skulde have en maanedlig Gage af 600 Kr fra Rejsedagen indtil 1 Januar 1920, og saafremt Rejsen maatte strække sig udover dette Tidsrum, da 800 Kr pr Maaned. Det hedder videre i Skrivelsen: »Vi er dog begge enige om, at denne Rejses Foretagelse ikke har nogen Indflydelse paa den effektive Ikrafttræden af vor Kontrakt af 30 Juli, medmindre det skulde vise sig, at den i vor Kontrakt omhandlede Kaviarforretning er mulig.« Asmussen rejste engang i September Maaned til Konstantinopel via London og kom den 1 November til Konstantinopel. Her satte han sig i Forbindelse med Selskabet The Anglo Continental Produce Co, der har intim Forbindelse med Sibiko og handlede paa Sibikos Vegne, og forsynet med en vidtgaende Fuldmagt fra det nævnte Selskab rejste Asmussen til Novorossisk, hvor han blev sat i Stand til at hæve 3 Millioner Don Rubler, og derfra videre til Batum og Tiflis. Herfra telegraferede han imidlertid, at han mulig kunde købe, men Kursen forbød det, og at det var nødvendigt, at han fik sendt 20 000 tyrkiske Livres; da Svar-telegrammet imidlertid lød paa, at Hovedkontoret nægtede at betale i fremmed Valuta for Kaviar, og at han øjeblikkelig skulde vende tilbage, vendte Asmussen, der i Mellemtiden ogsaa havde været i Baku, tilbage til Konstantinopel. Under sin Rejse havde han købt forskellige Partier Kaviar, og den 15 Februar efter sin Hjemkomst hertil fremsendte han Beretning om sin Rejse til Rusland og skrev til Sibiko, at det ønskede Resultat var naaet, idet det var lykkedes ham at købe og eksportere russisk

Kaviar. Da det desuden var hans Overbevisning, at der intet kunde være til Hinder for, at Køb og Eksport kunde fortsættes, skrev han, at han betragtede Kontrakten af 30 Juli 1919 som værende traadt i Kraft. Herpaa svarede Sibiko imidlertid den 23 s M, at de ikke kunde være enige med ham heri, idet de ikke kunde se, at Betingelserne for, at Kontrakten kunde træde i Kraft, var til Stede. Senere Forhandlinger bl a om Sagens Afgørelse ved Voldgift har ikke ført til noget Resultat, og Sagsøgeren har nu under nærværende Sag under Paaberaabelse af, at Sagsøgtes Nægtelse af at anerkende, at Kontrakten er traadt i Kraft, er uberettiget, sagsøgt Det sibiriske Kompagni til Betaling af ialt 54 468 Kr 65 Øre med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 8 Februar d A, til Betaling sker. Beløbet har han specificeret saaledes:

Kontraktens § 7	Kr 10 000,00	
— § 12	— 20 000,00	
Gage 1 August—31 December 1919	Kr 3 368,65	
÷ 600 Kr pr Maaned fra 15 September til 31 December	— 2 100,00	
	<hr/>	— 1 268,65
Gage fra 1 Januar 1920 til 31 December 1920	Kr 12 000,00	
÷ modtaget for Januar 1920	— 800,00	
	<hr/>	— 11 200,00
Gage 1 Januar—30 Juni 1921	— 6 000,00	
Godtgørelse for Kontorhold fra 1 Aug 1919 til 30 Juni 1921	— 6 000,00	
	<hr/>	Kr 54 468,65

Sagsøgeren gør herved gældende, at ifølge Kontraktens § 6 skulde han tiltræde senest, saasnt russisk Kaviar Eksport kunde optages. Denne Bestemmelse var oprindelig affattet saaledes: »Denne Kontrakt træder i Kraft, saasnt regelmæssig Optagelse af Kaviareksporten fra Rusland er mulig«; men paa Sagsøgerens Foranledning blev særlig Ordet regelmæssig strøget, og efter Sagsøgerens Mening er Betingelserne for, at Kontrakten skulde træde i Kraft, herefter kun, at Eksport var mulig. I denne sidste Henseende har Sagsøgeren tilvejebragt en Række Erklæringer og Udtalelser, hvoraf fremgaar, at der er eksporteret Kaviar i ikke ubetydelige Kvanta fra Rusland i alt Fald i 1919 og Begyndelsen af 1920, og Sagsøgeren købte da som allerede nævnt ogsaa under sin Rejse forskellige Partier, hvoraf i hvert Fald en Del er kommet frem. Han hævder, at naar han ikke fik købt mere, var Grunden, at der blev nægtet ham de rette Møntsorter, og at han telegrafisk blev kaldt tilbage. Disse sidste Handlinger fra Sibikos Side er efter Sagsøgerens Mening et groft Brud paa Kontrakten, for hvilket Sagsøgte maa være ifaldet Konventionalbod efter Kontraktens § 12, og dernæst hævder han, at han yderligere har Krav paa Gage lige fra Kontraktens Oprettelse til den 30 Juni 1921, til hvilket Tidspunkt Det Sibiriske Kompagni under den Forudsætning, at Domstolene vilde anse Kontrakten for værende traadt i Kraft, har opsagt Sagsøgeren. Endelig hævder han ogsaa at have Krav paa Kontorhold for samme Tid, 6000 Kr, hvilket Beløb skal

være medgaaet i hans egen Forretning samt paa Godtgørelse efter § 7, 10 000 Kr.

Det Sibiriske Kompagni har paastaet sig frifundet. Det er vel rigtigt, hævder de, at det oprindelige Forslag til Kontraktens § 6 lød som af Sagsøgeren angivet, og at Ordet regelmæssig gik ud, men naar Kompagniet gik med hertil, var Meningen kun den selvfølgelige, at Kompagniet ikke vilde forlange Kaviareksport udenfor Sæsonerne for denne Vare, og det blev udtrykkelig udtalt, at Kompagniet kun gjorde det under den Forudsætning, at begge Parter var klar over, at det var Meningen, at Asmussen først skulde tiltræde, naar Forholdene laa saaledes, at der var en solid Basis for Forretninger, saaledes at det kunde anses for økonomisk forsvarligt at starte Afdelingen. Sagsøgte bestrider, at Sagsøgerens Fortolkning af Kontraktens § 6 er rigtig, og hævder, at Forholdene i Sydrusland lige siden Kontraktens Oprettelse har været af en saadan Art, at det vilde have været ganske uforsvarligt at oprette den paatænkte Afdeling. Da Asmussens Orienteringsrejse blev bestemt, havde Kompagniet vel modtaget forskellige Oplysninger, der tydede paa, at Forholdene var blevet noget bedre, men allerede under Asmussens Rejse viste det sig, at der igen var sket et Omslag. Bolchevikerne havde slaet General Denikin og var under Fremrykning i Sydrusland. De Oplysninger, paa Grundlag af hvilke Det Sibiriske Kompagni i Februar 1920 tog det Standpunkt overfor Sagsøgeren, at Kontrakten ikke var traadt i Kraft, hidrørte i alt Væsenligt fra den af Sagsøgeren afgivne Beretning om sin Rejse. Denne skildres af Sagsøgeren selv som baade meget besværlig, farlig og langvarig, og alle Forholdene var i højeste Grad usikre. Senere er disse Oplysninger blevet fuldt ud bekræftet fra andre Sider, idet Forholdene, efterhaanden som Bolchevikerne rykkede frem, blev værre og værre. De Sagsøgte bestrider vel ikke, at der har været udført Kaviar, men det var ikke regelmæssige Forretninger, men Spekulationskøb, der i meget stort Omfang foretoges af Folk, der laa inde med Rubelsedler, som de kun kunde faa Værdier for i Form af Varer.

De under Sagen fremskaffede vidtløftige Oplysninger bekræfter Rigtigheden af de Sagsøgtes Fremstilling om Forholdene. Naar nu henses til, hvad Meningen med, at Sibiko ønskede at oprette en Special Afdeling for russisk Kaviar Import og Eksport, maa antages at have været, og til forskellige Udtryk i Kontrakten, herunder særlig i § 6, at Sibiko skulde holde sig underrettet om det gunstigste Tidspunkt gennem sine russiske Forbindelser, og i § 7 d v s naar en gros Indkøb og dito Salg af russisk Kaviarsendinger er begyndt, findes Sagsøgerens Paastand om, at Kontrakten skulde anses for værende traadt i Kraft, saa snart han kunde godtgøre, at det var muligt at eksportere Kaviar, ikke at kunne

Færdig fra Trykkeriet den 7 Februar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 82.

Fredag den 19 Januar.

tages til Følge, hvorimod der maa gives de Sagsøgte Medhold i, at Kontrakten rettelig maa forstaas saaledes, at de ikke kan være pligtige til at starte Afdelingen, før Mulighed foreligger for en ordnet og økonomisk forsvarlig Eksportforretning. En saadan Mulighed forelaa imidlertid efter det Oplyste ikke i Begyndelsen af 1920; de Sagsøgte vil følge- lig være at frifinde. Naar de Sagsøgte imidlertid principalt har paastaet deres Frifindelse begrundet ved, at Selskabet er berettiget til at anse Overenskomsten for ophævet, kan der ikke gives dem Medhold heri. De har til Støtte herfor anført, at Sagsøgeren i et nærmere fremhævet Tilfælde har talt Usandhed, at han under sin Rejse har brugt af Selskabets Midler til egne Forretninger, og at han har skrevet usømmelige Skrivelser, særlig vedrørende nærværende Sag. Det Anførte findes imidlertid ikke saaledes oplyst, tildels heller ikke at være af en saadan Betydning, at de Sagsøgte skulde være berettiget til af den Grund at træde tilbage fra deres Aftale. Sagens Omkostninger findes Sagsøgeren at burde betale Sagsøgte med 500 Kr.

Mandag den 22 Januar

R 324/1922. Vekselererfirmaet **V Lundsgaards Eftf** ved dets Indehaver **O. Heesch** (Hansen)

mod

Købmand **Sigvard Chr Madsens** Konkursbo (Selv),

betræffende Afkræftelse af en Overdragelsesretshandel.

Vestre Landsrets Dom af 11 August 1922: De Indstævnte, Vekselererfirmaet V Lundsgaards Eftf ved dets Indehaver O Heesch, bør til Sagsøgeren, Sagfører Kleisby som Kurator i Købmand Sigvard Chr Madsens Konkursbo, betale 3937 Kr 50 Øre tilligemed Renter deraf 6 pCt

aarlig fra den 3 April 1922, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 400 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vekselererfirmaet V Lundsgaards Efff ved dets Indehaver O Heesch, til Indstævnte, Købmand Sigvard Chr Madsens Konkursbo, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Købmand af Aalborg Sigvard Christian Madsen i længere Tid havde staaet i Forretningsforbindelse med de Indstævnte, Vekselererfirmaet V Lundsgaards Efff i Aalborg, indkøbte han den 2 December 1921 hos dem 800 000 tyske Reichsmark til en Kurs af 3,00. Det var ved Købet en Aftale, at han til de Indstævnte skulde præstere en Marginindbetaling paa 12 000 Kr et Par Dage efter Købet, men da dette ikke skete, og Kursen paa Reichsmark i de følgende Dage gik ret betydelig ned, maatte Madsen, som endnu ikke havde præsteret den lovede Marginindbetaling, tilbagesælge de Indstævnte Halvdelen af det købte Markparti eller 400 000 Reichsmark til en Kurs af 2,25. Da de Indstævnte vedblivende krævede Indbetaling, stillede Madsen dem den 6 December 1921 et Konnossement, lydende paa 100 Ks à 50 lbs Æbler, hvorfor de Indstævnte udstedte en saalydende Kvittering: »Dags Dato har jeg modtaget fra Dem Konnossement 100 Ks à 50 lbs Æbler ex M/S Bolivia fra San Francisko.« Den 31 s M maatte Madsen overgive sit Bo til Konkursbehandling og er senere afgaaet ved Døden.

Det af nævnte Konnossement omfattede Vareparti er af de Indstævnte i Forstaaelse med Konkursboet solgt for 3937 Kr 50 Øre, og under nærværende Sag har derpaa Sagsøgeren, Sagfører Kleisby i Aalborg som Kurator i bemeldte Konkursbo — idet han har anbragt, at Overdragelsen af Konnossementet er ugyldig i Henhold til Konkurslovens Afkræftelsesregler — søgt de Indstævnte til Betaling af nysnævnte Beløb tilligemed Renter heraf 6 pCt aarlig fra den 3 April 1922, indtil Betaling sker. De Indstævnte har paastaet sig frifundet.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har de Indstævnte gjort

gældende, at Overgivelsen af Konnossementet maa anses som en Betaling, foretaget til Opfyldelse af Madsens Pligt til som Marginindbetaling at udrede 12 000 Kr. De Indstævnte har endvidere anført, at Konnossementet, der var udstedt til Ordre, som Ihændeleverpapir maa ligestilles med kontante Penge.

Efter det Foreliggende derunder navnlig, at der ikke i Forholdet mellem Madsen og de Indstævnte ses at være sat nogen Værdi paa de i Konnossementet omhandlede Varer, og at Konnossementet ikke udtrykkelig er overdraget de Indstævnte til Ejendom, findes det imidlertid at maatte statuere, at der ved Overdragelsen alene foreligger en Sikkerhedsstillelse, der maa jævnstilles med Haandpantssætning.

Mellem Parterne er det vel uomtvistet, at Konnossementet er afleveret i Anledning af det Ovennævnte, den 2 December foretagne Indkøb af Reichsmark, men da der ikke samtidig med Indkøbet var afgivet Løfte om at deponere Konnossementet, og der derhos hengik flere Dage, inden Panteretten stiftedes, maa Forholdet anses at være omfattet af Konkurslovens § 21.

Idet endelig de Indstævnte ikke findes at have afkræftet den Formodning om, at de har været vidende om Madsens Insolvens, som efter Konkurslovens § 22 skal anses at være til Stede, vil Sagsøgerens Paa-stand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil de Indstævnte have at godtgøre Sagsøgeren med 400 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

R 318/1922. Hhv Magasinassistent ved Hærens Munderingsdepot **Theodor Christensen** (Krag)

m o d

Finansministeriet (d kst Kammeradvokat),

betræffende Beregningen af Appellantens Pension.

Østre Landsrets Dom af 23 Juni 1922: De Sagsøgte, Finansministeriet, bør for Tiltale af Sagsøgeren, hhv Magasinassistent ved Hærens Munderingsdepot Theodor Christensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter Ordene i Tjenestemandslovens § 1328 har Appellanten Krav paa, at der ved Beregningen af hans Pensionsalder medtages det Tidsrum, i hvilket han beklædte den i Dommen omtalte honorarlønnede Stilling, og det i Dommen Anførte ses ikke at hjemle en Begrænsning som den af Indstævnte hævdede. Her-

efter vil Indstævnte, overensstemmende med Appellantens Paastand være at dømme til at betale ham 39 Kroner 34 Øre med Renter.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Finansministeriet, bør til Appellanten, fhv Magasinassistent ved Hærens Munderingsdepot Theodor Christensen, betale 39 Kroner 34 Øre med Renter heraf 5 pCt aarligt fra den 18 Maj 1922, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, fhv Magasinassistent ved Hærens Munderingsdepot Theodor Christensen, der er født den 25 Marts 1857, har fra den 25 Marts 1887 til den 19 Marts 1897 været Sergent, fra den 20 Marts 1897 til den 7 December 1900 Oversergent og fra den 8 December 1900 til den 25 Oktober 1909, Stabssergent, hvorefter han afskedigedes med Pension. Den 15 November 1909 ansattes Sagsøgeren imidlertid som Magasinassistent ved Hærens Munderingsdepot og oppebar i denne Egenskab et maanedligt Honorar af 90 Kr, foruden at han havde Fribolig. Ifølge § 1237 i Tjenestemandsløven af 12 September 1919 blev den paagældende Stilling fra Lovens Ikrafttræden en egentlig Tjenestemandsstilling, og som Følge heraf suspenderedes Udbetalingen af Sagsøgerens Pension, som han hidtil havde faaet udbetalt ubeskaaret. Den 31 Marts d A afskedigedes Sagsøgte ifølge Ansøgning fra sin Stilling som Magasinassistent, hvorefter Finansministeriet i Henhold til Tjenestemandsløvens § 55 har fastsat hans Pension til $\frac{39}{100}$ af Pensionsindtægten eller 2124 Kr aarlig, idet man ved Beregningen af hans Pensionsalder bortsaar fra Tidsrummet fra 15 November 1909 til 1 Oktober 1919, i hvilket han kun beklædte en honorarlønnet Stilling.

Da Sagsøgeren imidlertid anser sig berettiget til ogsaa at faa det nævnte Tidsrum medregnet ved Fastsættelsen af sin Pensionsalder, saaledes at der tilkommer ham $\frac{40}{100}$ af Grundlønnen, eller 2360 Kr aarlig i Pension, har han under denne Sag paastaet Finansministeriet dømt til for Maanederne April og Maj d A at betale sig Differencen mellem de nævnte Beløb med 19 Kr 67 Øre maanedlig eller ialt 39 Kr 34 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 18 Maj d A.

De Sagsøgte procederer til Frifindelse, idet de derhos har nedlagt en subsidær Paastand.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under 15 August 1919 indgav Gas- og Vandmester Adolf Haag Tilbud paa et Arbejde vedrørende nogle Huse, som Københavns Kommune stod i Begreb med at bygge ved Haraldsgade. Tilbudet, der gik ud paa et samlet uspecificeret Beløb, indeholdt ikke Forbehold af nogen Art.

Den 20 August s A blev Haags Tilbud akcepteret, forsaavidt angaar to af de deri omhandlede Huskarréer til samlet Beløb 65 768 Kr. Det aftaltes, at Arbejdet skulde paabegyndes straks og være færdigt i Løbet af 4 Uger. Den 22 August paabegyndtes Arbejdet, som imidlertid skred langsomt frem. Den 17 November 1919 blev skriftlig Kontrakt angaaende Arbejdet oprettet mellem Haag og Magistraten. Arbejdet blev først færdigt, som det maa antages, i Juni Maaned 1920.

Under Henviſning til, at Forsinkelsen skyldes dels de øvrige Haandværkeres Forhold, dels andre Haag utilregnelige Omstændigheder, og at han, da Arbejdet trak ud, som nævnt, har maattet betale Lønninger af en Størrelse, som han ikke kunde paaregne, idet Lønningsforhøjelser i Faget er indtraadt dels i Slutningen af Oktober 1919 med Virkning fra 1 September s A, dels pr 16 Januar 1920, paastaar Haag sig tilkendt hos Københavns Magistrat principalt Kr 3073,95, der udgør Merudgiften ved begge Lønstigninger, subsidiært Kr 2052,45, der udgør Merudgiften ved den sidste Lønstigning — alt med nærmere angivne Renter.

Københavns Magistrat procederer til Frifindelse.

Ligesom Haag ikke vil kunne gøre Krav paa Dækning af den i Slutningen af Oktober 1919 indtraadte Stigning af Arbejdslønnen, allerede fordi han den 17 November 1919 underskrev Kontrakt om Arbejdets Udførelse i Henhold til sit oprindelige Tilbud uden at tage noget Forbehold i Anledning af den indtraadte Lønstigning, saaledes findes han paa Grund af manglende Forbehold ej heller at kunne fordrø Dækning for den pr 16 Januar 1920 indtraadte yderligere Stigning, idet han efter de ved Kontraktens Underskrift foreliggende Forhold maatte kunne forudse saavel, at Arbejdslønnen eventuelt kunde stige yderligere, som at Arbejdet vilde kunne trække ud over et længere ubestemt Tidsrum. Da der derhos ikke i de af Haag paaberaabte Kontrakten vedhæftede Betingelser med Beskrivelse findes Hjemmel for hans Krav, vil Københavns Magistrat være at frifinde og Sagens Omkostninger at tilkende Magistraten med 150 Kr.

Torsdag den 25 Januar.

R 467/1921. Grosserer **Heinrich Petersen** (Cohn)
 mod
 Grosserer **Axel Stokby** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at træde tilbage fra en med Indstævnte indgaaet Handel om et Parti Høstbindegarn.

Søndre Landsrets Dom af 5 November 1921: Sagsøgte, Grosserer Heinrich Petersen, bør til Sagsøgeren, Grosserer Axel Stokby, betale 24 899 Kr 04 Øre med Renter deraf 6 pCt aarlig fra 24 Juli 1920, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 700 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger findes Slutsedlen af 30 April 1919, som af Appellanten hævdet, at maatte forstaas saaledes, at Levering skulde ske i Sommeren 1919 inden Høstens Begyndelse, og at det yderligere var et Vilkaar for Handlen, at Genforeningen til den Tid var fuldbyrdet, eller at der i hvert Fald kunde opnaas Tilladelse til at indføre Garnet i Slesvig. Da Genforeningen nu først fandt Sted i 1920, og da det — uden at der efter det Foreliggende ses at kunne bebrejdes Appellanten noget i saa Henseende — ikke har været muligt at opnaa den fornødne Indførselstilladelse, har Appellanten været berettiget til som sket at træde tilbage fra Handlen, og han vil derfor overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer Heinrich Petersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Grosserer Axel Stokby, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrøde inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Grosserer Axel Stokby i København søger under denne Sag Grosserer Heinrich Petersen i Aabenraa til Betaling af 24 899 Kr 04 Øre med

Renter 6 pCt aarlig fra 24 Juli 1920, som han skal skyldte i Erstatning for Misligholdelse af en Handel angaaende Levering af 20 000 kg Høstbindegarn ifølge Slutteddel af 30 April 1919.

Sagsøgte paastaar sig frifundet.

Ifølge den ovennævnte Slutteddel er Varen solgt for 275 Kr pr 100 kg cif København med Afladning fra England i Maj 1919, hvorhos der bl a er stipuleret følgende særlige Betingelse: »Forholdet — ved Leveringen — mellem Sønderjylland og Danmark.« Da Sagsøgte efter forskellige Forhandlinger nægtede at modtage Partiet, lod Sagsøgeren det efter Varsel til Sagsøgte bortsælge ved Mægler den 22 Juli 1920, hvorved der paa Grund af Prisfald fremkom en Difference, som Sagsøgeren har opgjort til det paastævnte Beløb.

Sagsøgte gør gældende ikke at være bundet ved Handlen, idet det var forudsat, at Levering skulde ske i Sommeren 1919 inden Høstens Begyndelse, og at det yderligere var en Forudsætning, at Genforeningen til den Tid var fuldbyrdet, eller at der i hvert Fald kunde opnaas Tilsladelse til at indføre Varen i Slesvig, hvilket dog viste sig ugørligt.

Til disse Omstændigheder sigter efter Sagsøgtes Anbringende det ovenciterede særlige Vilkaar, hvilket han udtrykkeligt vil have forlangt indsat i Sluttedlen for at sikre sig mod at være bundet, saafremt Forholdene ikke gik i Orden.

Sagsøgtes Forklaring om Maaden, hvorpaa Sluttedlen er blevet til, maa imidlertid efter det Oplyste anses usandfærdig, og det kan herefter ikke staa til Troende, hvad han har anbragt om Meningen med den nævnte efter sit Indhold uklare Passus i Sluttedlen. Bortset herfra har Sagsøgte intet kunnet anføre til Bevis for, at Handlen kun skulde gælde for Høsten 1919. Derimod har han videre anført, at Sagsøgeren uberettiget har krævet Remburs, uagtet det under de daværende Forhold var umuligt at stille saadan, men denne Indsigelse kan ikke komme i Betragtning, da det af Parternes Korrespondance fremgaar, at Sagsøgeren kun krævede en Bankgaranti, hvilket Sagsøgte selv tidligere havde tilbudt. Da Korrespondancen endvidere godtgør, at Sagsøgeren allerede i Sommeren 1919 har stillet Varen til Disposition, og da han maa være uden Ansvar for, at Køberen ikke opnaaede Indførselstilladelse, maa Sagsøgte anses bundet ved Handlen, og han maa saaledes være pligtig at tilsvare den ved Dækningssalget opstaaede Difference, mod hvis Beregning ingen særlig Indsigelse er fremsat.

Sagsøgerens Paastand bliver herefter at tage til Følge, saaledes at Sagens Omsostninger bestemmes til 700 Kr.

R 351/1921. Købmand **M Lauritzen** (I Kondrup)

m o d

Dansk Saasæd Kompagni Aktieselskab (Holtens-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om der kan antages at være afsluttet endelig Handel mellem Parterne om et Parti Saasæd.

Vestre Landsrets Dom af 27 August 1921: Indstævnte, Købmand M Lauritzen, bør til Sagsøgerne, Dansk Saasæd Kompagni A/S, betale 14 897 Kr 40 Øre tilligemed Rente heraf 6 pCt aarlig fra den 13 April 1921, indtil Betaling sker, og i Sagsomkostninger 800 Kr. Det Idømte udredes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

Efter det Foreliggende maa der gaas ud fra, at der ikke var kommet nogen endelig Handel i Stand mellem Parterne, dengang det indstævnte Selskabs Repræsentant, Direktør Madsen, i November 1920 forhandlede med Kommis Nielsen, og for Direktør Madsen maatte det staa ganske klart, at Nielsens Underskrift var uden nogen Betydning. Herefter og da den af Appellanten udviste Passivitet ikke skønnes at kunne give Selskabet Ret til at betragte ham som bunden ved Handlen, vil han overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Selskabet at burde betale til Appellanten med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand M Lauritzen, bør for Tiltale af Indstævnte, Dansk Saasæd Kompagni Aktieselskab, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede indøen 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Oktober Maaned 1920 kom Direktør Madsen, der er Leder af en under Sagsøgerne, Dansk Saasæd Kompagni A/S i København, henhørende østjysk Afdeling i Randers, tilstede hos Indstævnte, Købmand M Lauritzen i Horsens, der havde faaet sit Forbrug af Saasæd for 1920 fra Sagsøgerne, og tilbød ham Saasæd for 1921. Indstævnte indlod sig i Forhandlinger med Madsen og opgav, at hans Forbrug i 1921 vilde blive noget lignende som i 1920. Direktør Madsen affattede en Sluttedel, som han, da Indstævnte ikke paa dette Tidspunkt vilde købe og derfor heller ikke underskrive, medtog ved sin Bortgang. Kort Tid efter fik Indstævnte Sluttedlen tilsendt, hvorpaa han henlagde den i et Omslag, indeholdende andre Sluttedler, uden at underskrive den og uden at meddele Sagsøgerne, at han ikke vilde underskrive. Efter at der mellem Madsen og Indstævnte var ført forskellige Telefonsamtaler, indfandt Madsen sig en Dag i November Maaned i Indstævntes Forretning i Horsens, hvor han, da Indstævnte var fraværende, formaaede en hos denne ansat Kommis Joh Nielsen til at underskrive Sluttedlen, som

Nielsen havde fremtaget. Madsen bevægede Nielsen til at underskrive ved at sige, at Underskriften var en Formsag, idet Handlen egentlig var afsluttet pr Telefon. Da Indstævnte senere kom hjem, gav Nielsen ham det ene Eksemplar af Slutsedlen, hvorpaa Madsens Underskrift fandtes, og meddelte samtidig, at han havde underskrevet det andet Eksemplar, hvilket Indstævnte bebrejdede ham uden dog at meddele Sagsøgerne, at han ikke anerkendte Niensens Underskrift, og uden at foranledige Nielsen til at tilbagekalde Underskriften. Efter Slutsdlen Ordlyd skulde Indstævnte med Hensyn til det købte Parti, der androg 15 000 kg Byg og 35 000 kg Havre, opgive »Specifikation paa Anfordring«, hvorpaa Levering skulde ske efter Sælgerens Lejlighed i Januar, Februar eller Marts 1921.

Den 1 Marts 1921 tilskrev Sagsøgerne Indstævnte om at afgive Specifikation, og da han undlod at besvare dette Brev, meddelte de ham under 12 s M, at de, saafremt han ikke sendte Specifikation inden den 15 s M, saa sig nødsaget til at tvangssælge Partiet for hans Regning, og da han ligeledes lod denne Henvendelse ubesvaret, gav de ham den 16 s M skriftlig Underretning om, at de nu havde ladet Tvangssalget iværksætte ved autoriseret Mægler.

Idet Sagsøgerne har opgjort deres Tab ved Tvangsrealisationen til 14 897 Kr 40 Øre, har de under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling af dette Beløb tilligemed Renter deraf 6 pCt aarlig fra den 13 April 1921, til Betaling sker. Indstævnte har paastaaet sig frifundet.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Indstævnte gjort gældende, at der ikke er afsluttet Handel mellem ham og Sagsøgerne, og at hans Kommis — som det var Madsen bekendt — har været ubemyndiget til at underskrive Slutsedlen, hvorfor Indstævnte ikke har haft nogen Opfordring til at besvare Sagsøgernes senere Skrivelser.

Imod Indstævntes Benægtelse har Sagsøgerne vel ikke godtgjort, at der, som af dem hævdet, pr Telefon er afsluttet Handel mellem Indstævnte og Madsen inden sidstnævnte ved sit Besøg i Horsens i November Maaned bevægede Kommis Nielsen til at underskrive Slutsedlen. Men da Indstævnte af Nielsen fik det ene Eksemplar af Slutsedlen overleveret med Madsens Underskrift og derhos modtog Meddelelse om, at Nielsen paa hans Vegne havde underskrevet det andet Eksemplar, findes det — efter hvad der forud var passeret mellem ham og Madsen, samt idet det maatte staa ham klart, at Madsen betragtede Sagsøgerne som bundne ved Handlen — at have været hans Pligt uden uforødent Ophold at give Sagsøgerne Underretning om, at han for sit Vedkommende ikke vilde vedstaa den af Nielsen givne Underskrift. — Herefter samt da Indstævnte end ikke reklamerede overfor Sagsøgernes foranførte Skrivelser af 1 og 12 Marts, maa det paalægges ham at tilsvare dem Erstatning for det lidte Tab. Da ingen Indsigelse er fremsat mod dettes Størrelse, vil Indstævnte være at tilpligte at betale Sagsøgerne det indsogte Beløb med Renter som paastaaet. Indstævnte vil derhos have at godtgøre Sagsøgerne Sagens Omkostninger med 800 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr 16. Inspektionen for **Randers Hospital** (Graae efter Ordre)
m o d

Bestyrelsen for **Vester Tørslev Kirke** (Aagesen efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at svare »Provstekorn« til Appellanten.

Dom afsagt den 14 April 1920 af Mariager Købstads og Gjerlev-Onsild Herreders Ret: De Indstævnte, Bestyrelsen for Vester Tørslev Kirke, bør for Tiltale af Citanterne, Inspektionen for Randers Hospital, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører A Bogh og Sagfører A C Thomassen hver især et Salær af 60 Kr, der tilligemed en Godtgørelse af 9 Kr til Overretssagfører A Bogh for Udlæg under Sagen udredes af det Offentlige.

Vestre Landsrets Dom af 6 Juni 1921: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten ophæves, hvorhos der tillægges de for Appellanterne, Inspektionen for Randers Hospital, og for de Appelindstævnte, Bestyrelsen for Vester Tørslev Kirke, beskikkede Sagførere for Landsretten, Overretssagførerne Dahl og Jørgensen, i Salær hver 80 Kr, og Førstnævnte tillige i Godtgørelse for Udlæg 2 Kr, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom

For Højesteret har Appellanten formuleret sin Paastand saaledes, at den alene gaar ud paa, at Vester Tørslev Kirke dømmes til at betale Randers Hospital 444 Kroner 75 Øre med Renter.

I Henhold til de i den indankede Dom paaberaabte Grunde, hvorved intet Væsenligt findes at bemærke, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, Inspektionen for Randers Hospital, 2 Kroner. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Graae og Aagesen hver 150 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Kong Frederik d II's Fundats for Randers Hospital af 22 April 1573 blev der bl a tillagt Hospitalet en aarlig Afgift, kaldet Provstekorn,

af V Tørslev Sogn i Nørhald Herred, hvilken Afgift hæftede paa Sognets Kirketiende og udgjorde 1 Td 4 Skp Byg og 5 Skp Havre, som udrededes efter Kapitelstaksten for Aarhus Stift.

Efter at Sognets Kirketiende var blevet afløst i Henhold til Lov Nr 100 af 15 Maj 1903 fra den 1 Januar 1913 at regne, fremsatte Tiendens Ejer i Henhold til Lovens § 23 Begæring om Afløsning af de ham paa-hvilende Forpligtelser over Kirken. Ved den i Overensstemmelse med den nævnte Lovbestemmelse afholdte Kommissionsforretning blev den Kapital, der skulde henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse og Drift, beregnet til 11 721 Kr 75 Øre foruden den aarlige Indtægt af den Kirken tilhørende Udmark 1 Td 2 Skp Rug efter Kapitelstakst. Da den saaledes beregnede Kapital oversteg Kirketiendens Afløsningssum, som kun udgjorde 8195 Kr, har Kirkeministeriet — uden at tage Hensyn til den fra Inspektionen for Randers Hospital fremsatte Paastand om for-lods Dækning af Afløsningssummen for den Hospitalet tilkommende Provstekornsafgift — ved Skrivelse til Stiftsøvrigheden over Aarhus Stift af 23 Januar 1917 meddelt Approbation paa Kirkens Overgang til Selv-eje, saaledes at hele Afløsningssummen for Kirketienden 8195 Kr, for-uden den fornævnte aarlige Indtægt af Kirkens Udmark, henlagdes til Kirkens Vedligeholdelse og Drift.

Kirkebestyrelsen har derefter under 20 Marts 1918 nægtet at betale den for Aaret 1917 paaløbne Afgift til Hospitalet.

Citanterne under nærværende Sag, Inspektionen for Randers Hospi-tal, der har erholdt fri Proces, har under Anbringende af Foranstaaende, og idet de vil gøre gældende, at Provstekornsafgiften ligesom Bank-hæftelsen har Prioritet forud for Vedligeholdelsesudgiften og derfor ikke kan bortfalde uden den i Grundloven hjemlede fuldstændige Erstatning, paastaaet de Indstævnte, Bestyrelsen for Vester Tørslev Kirke, kendt pligtig til paa Kirkens Vegne at udbetale Provstekornsafgiftens Kapital-værdi, der beregnet efter Reglerne i Tiendeafløsningsloven udgør 444 Kr 75 Øre tilligemed Renter heraf 4 pCt p a fra 1 Januar 1917 til Forligs-klagens Dato den 26 Februar 1919 og derefter 5 pCt p a, til Betaling sker, til at se den dertil svarende Del af Kirkens under Aarhus Stifts Midler henlagte Tiendeafløsningskapital udleveret til Dækning af Hospi-talets Krav samt til at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til deres beskikkede Sagfører, Over-retssagfører A Bogh, tilligemed Godtgørelse for hans Udlæg 9 Kr, hvilket Salær m v Overretssagføreren i hvert Fald har paastaaet sig tilkendt hos det Offentlige.

De Indstævnte, hvem der ligeledes er meddelt fri Proces, har paa-staaet sig frifundet og Sagens Omkostninger paalagt Citanterne efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til deres beskikkede Sagfører, Sagfører A C Thomassen, hvilket Salær Sagføreren i hvert Fald har paastaaet sig tilkendt hos det Offentlige.

De Indstævnte vil navnlig gøre gældende, at Hovedformaalet med Kirketienden er Kirkens Vedligeholdelse, og at der ved Paalæget af den ommeldte Afgift, Provstekornet, ikke er gjort nogen Indskrænkning i Reglen om, at Tienden fortrinsvis skal anvendes til Kirkens Behov. — Provstekornet er en almindelig Realbyrde og maa som saadan ligesom

Panterettigheder vige for Udgifterne til Kirkens Vedligeholdelse jfr ogsaa Tiendeafsløsningslovens §§ 16 og 23. At ligestille Provstekornet med Bankhæftelsen er der paa Grund af de nævnte Realbyrders forskellige Karakter ingen Hjemmel til. Bankhæftelsen er paalagt ved en Lov, der paa Grund af Statsformaal hjemler den en fortrinlig Retsstilling, medens Provstekornet hviler paa privatretlig Grundlag, en Fundats.

Da der maa gives de Indstævnte Medhold i det Anførte, og Citanterne ikke har godtgjort noget herimod stridende, maa Provstekornet vige for Udgifterne til Kirkens Vedligeholdelse og Drift, hvorfor de Indstævnte vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger ophæves.

De beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, vil der være at tillægge hver især et Salær af 60 Kr, hvilke Salærer tilligemed Godtgørelse 9 Kr til Overretssagfører A Bogh for Udlæg bliver at udrede af det Offentlige.

Intet Stempelforbehold.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt ved Retten for Mariager Købstad m m.

Ifølge Sagens Oplysninger maa det antages, at Provstekornet er en fra den katolske Tid stammende, paa Kirketienden hvilende Afgift, der ved Reformationen overgik til Kronen, idet den for Aarhus Stifts Vedkommende blev oppebaaret indtil Aar 1568 af Lensmændene og derefter af Stiftsskriveren i Aarhus. Det fremgaar derhos af de i Aarene 1638—1720 førte Regnskaber for Vester Tørslev Kirke, der efter siden Reformationen at have hørt under Kronen, i Aaret 1721 overgik i Privateje, at Afgiften af nævnte Kirkes Tiende har været ydet Randers Hospital med 1 Ørte = 12 Skpr Byg og 5 Skpr Havre om Aaret undtagen i Krigsaarene 1657—1659, da ingen Korntiende eller Landgilde tilfaldt Kirken, og Aarene 1660—1661, da kun det halve Maal Korn kunde præsteres. Det er endvidere ubestridt, at Afgiften har været ydet uforandret i hele det følgende Tidsrum.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves, hvorhos der vil være at tillægge de for Appellanterne og de Appellindstævnte beskikkede Sagførere for Landsretten i Salær hver 80 Kr og Førstnævnte tillige i Godtgørelse for Udlæg 2 Kr, hvilke Beløb bliver at udrede af det Offentlige.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Fredag den 26 Januar.

R 453/1922.

Rigsadvokaten
mod

Carl Johannes Hansen (David),

der tiltales for Voldtægt og for Krænkelser af Blufærdigheden.

Østre Landsrets Dom af 15 November 1922: Tiltalte Carl Johannes Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 6 Aar. Saa bør han og betale i Erstatning til Mælkekusk Martin Hansen som Væрге for dennes den 26 Maj 1906 fødte Datter 200 Kr, samt Sagens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Sagfører Hansen, Maribo, 200 Kr og til Dækning af hans Udlæg 65 Kr 85 Øre. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Carl Johannes Hansen til Højesteretssagfører David 50 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Carl Johannes Hansen, der er født den 21 Maj 1882, er ved Anklageskrift af 5 Oktober 1922 sat under Tiltale til Straf for Voldtægt ved den 25 August 1922 Kl 8—9 Aften paa en Mark paa Fejø ved Vold at tiltvinge sig Samleje med en den 26 Maj 1906 født Pige og til Straf for Krænkelser af Blufærdigheden ved den 1 September s A paa Stranden paa Fejø at vise sig fuldstændig afklædt for en den 29 September 1899 født Kvinde og opføre denne til Samleje.

Tiltalte har tidligere været straffet ved Fejø Birks Ekstrarets Dom af 4 Marts 1902 i Medfør af Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage og senest ved samme Rets Dom af 28 April 1913 i Medfør af Straffelovens § 248 med simpelt Fængsel i 5 Dage.

Ved Nævningernes Kendelse, som Retten lægger til Grund, er Tiltalte kendt skyldig i de i Anklageskriftet nævnte Forhold.

Kendelsen gaar endvidere ud paa, at Tiltalte hører til de i Straffelovens § 39 beskrevne Personer.

Som Følge heraf vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens §§ 168,

I og 185, jfr § 39 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 6 Aar.

Efter derom nedlagt Paastand vil han være at dømme til at betale Erstatning til Mælkekusk Martin Hansen som Værge for hans den 26 Maj 1906 fødte Datter med 200 Kr.

R 498/1921. **Dansk Elektriker-Forbund**, Afdeling 22, Vejle (Trolle)
m o d

Elektriker C Michelsen (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at ekskludere Indstævnte.

Vestre Landsrets Dom af 7 Oktober 1921: De Indstævnte, Dansk Elektriker-Forbund, Afdeling 22 i Vejle, bør genoptage Sagsøgeren, Elektriker C Michelsen, som Medlem af Forbundet og til ham betale 1500 Kr. Til det Offentlige betaler de Indstævnte derhos Retsafgifter og Godtgørelse for stemplet Papir, for saa vidt disse Udgifter skulde have været afholdt af Sagsøgeren, saafremt Sagen ikke for hans Vedkommende havde været beneficeret, samt til Overretssagfører Dahl i Vederlag 300 Kr. Det Idømte udredes og iøvrigt at efterkommes inden 15 Dage.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Vestre Landsret.

For Højesteret har Indstævnte fremsat forskellige formelle Indsigelser mod de af Dansk Elektriker-Forbunds Vejle-Afdeling den 28 Februar 1920 og 13 April 1921 tagne Beslutninger om Eksklusion af Indstævnte. Til disse Indsigelser findes der imidlertid efter det Foreliggende ikke at kunne tages noget Hensyn.

Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter Dommens Af sigelse tilvejebragte Oplysninger, maa det under særligt Hensyn til Indstævntes Holdning overfor de stedfundne Vidneafhøringer anses godtgjort, at han har vist sig tyvagtig paa Steder, hvor han havde Arbejde, og dette gælder særligt med Hensyn til de i Dommen nævnte Sigtelser vedrørende noget Kobbertraad, en Ampel og et Par Manchetknapper. Herefter har Vejle-Afdelingen i Henhold til den i Dommen nævnte Bestemmelse i Afdelingens Love været berettiget til at ekskludere Indstævnte, og Afdelingen vil som Følge heraf overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Afdelingen med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Dansk Elektriker-Forbund, Afdeling 22, Vejle, bør for Tiltale af Indstævnte, Elektriker C Michelsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner. Der tillægges Overretssagfører Dahl i Salær 200 Kroner og Højesteretssagfører David i Salær for Højesteret ligeledes 200 Kroner, hvilke Salærer udredes af det Offentlige.

Det Appellanten Tilkendte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afgivelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Sagsøgeren, Elektriker C Michelsen i Vejle, var i Begyndelsen af Aaret 1920 beskæftiget hos Firmaet Frede Petersen i Tranbjerg ved elektrisk Installation i Højen Sogn ved Vejle. Samtidig arbejdede der en tidligere Lagerforvalter Jensen som Lærling hos Firmaet, og Sagsøgeren blev nu af de Indstævnte, Dansk Elektriker-Forbund, Afdeling 22 i Vejle, gentagne Gange mundtlig opfordret til at forsikre sig om, at der var oprettet Lærlingekontrakt mellem Jensen og Firmaet. Sagsøgeren opnaede ikke at faa Kontrakten forevist, og de Indstævnte meddelte derefter ved en Skrivelse af 29 Februar 1920 Sagsøgeren, at han paa en Dagen forud afholdt Generalforsamling var ekskluderet af Fagforeningen. Den 3 Juli s A blev Sagsøgeren afskediget fra sin Stilling hos Firmaet Frede Petersen, og han nedsatte sig derefter i Løsning, hvor han i Tiden indtil den 16 September s A drev Installationsvirksomhed for egen Regning. I den følgende Tid var han fra den 4 November s A til den 19 s M beskæftiget hos A/S E Rasmussen i Fredericia; men den sidstnævnte Dag maatte han paa Forlangende af Fagforeningen forlade sit Arbejde dér. Imidlertid var det blevet meddelt det indstævnte Forbunds Formand, at Sagsøgeren, medens han arbejdede hos Firmaet Frede Petersen, uretmæssig skulde have tilegnet sig en Ampel fra Firmaets Lager, samt at han under sit Ophold i Løsning skulde have sat sig Besiddelse bl a af et paa et Arbejdssted beroende Par Guldmanchetknapper. Da Formanden ikke satte Lid til de ovennævnte Meddelelser, blev der i den følgende Tid efter Forhandling med Sagsøgeren givet ham Tilbud om hans eventuelle Genoptagelse i Forbundet, mod at han betalte en Pengesum, der først var sat til 300 Kr og senere til 200 Kr. Paa en i det indstævnte For-

Færdig fra Trykkeriet den 14 Februar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 88.

Fredag den 26 Januar

bund den 13 April 1921 afholdt Generalforsamling, ved hvilken Sagsøgeren ikke mødte, gav Formanden Meddelelse om de modtagne Oplysninger om Sagsøgerens Forhold, som han betegnede som uhæderlige, og i Henhold til det saaledes Oplyste vedtoges det at fastholde Sagsøgerens Eksklusion af Forbundet.

Idet Sagsøgeren har anbragt, at Eksklusionen var uberettiget, og at der derved er paaført ham Tab, har han under nærværende Sag søgt de Indstævnte og paastaet dem tilpligtet at genoptage ham som Medlem samt at betale ham en Erstatning efter Rettens Skøn for Tiden fra den 16 September 1920 indtil Dommens Dato. De Indstævnte har paastaet sig frifundet for Sagsøgerens Tiltale.

Ifølge § 1 g i de Indstævntes Love kan ethvert Medlem, der handler uhæderligt, ukollegialt eller i Strid med bestaaende Regler, tage af Arbejderne til Beskyttelse af deres Interesser, ekskluderes af Forbundet.

Til Støtte for deres Frifindelspaastand har de Indstævnte gjort gældende, at Sagsøgeren, der, som nævnt, ikke sørgede for at faa Jensens Lærlingekontrakt forevist og desuagtet forblev i sin Stilling hos Firmaet Frede Petersen, derved har udvist en saadan ukollegial Adfærd, at de i Henhold til den ovennævnte Bestemmelse i Lovene har været berettigede til at ekskludere ham.

Det maa anses ubestridt, at der paa det paagældende Tidspunkt var oprettet Lærlingekontrakt med Jensen.

Herefter, samt idet det maatte paahvile de Indstævnte, naar de ønskede paalidelige Oplysninger om dette Forhold, selv at skaffe saadanne tilveje, findes Sagsøgerens Adfærd i denne Henseende ikke at kunne betegnes som ukollegial paa en saadan Maade, at de Indstævnte har været beføjet til af denne Grund at iværksætte Eksklusionen.

De Indstævnte har endvidere gjort gældende, at de, da de som nævnt den 13 April 1921 vedtog at opretholde Eksklusionen, i ethvert Fald har været berettigede til paa Grund af Uhæderlighed at ekskludere Sagsøgeren, dels som Følge af de foranførte Forhold fra hans Side vedrørende Ampelen og Manchetknapperne, dels fordi han, efter hvad de i flere Aar har vidst, i Aaret 1916 havde forsøgt at afhænde et Parti brugt Kobber-

traad, der var blevet tilovers ved et Installationsarbejde, han havde udført paa Lille Grundet. Sagsøgeren har erkendt, at han har hjemtaget den ovennævnte Ampel uden at omtale det for Nogen, før det blev opdaget, at den beroede hos ham, hvorefter han har betalt den med den Pris, der forlangtes af ham. Angaaende Manchetknapperne er det vel af Ejeren af disse som Vidne forklaret, at Sagsøgeren tilbageleverede ham Knapperne, der havde været forsvundet nogle Dage, og at Tilbageleveringen først skete, efter at han havde truet med Anmeldelse til Politiet. Under Partsforklaring for Landsretten har Sagsøgeren imidlertid bestemt oenægtet Rigtigheden af Ejerens Udsagn og fastholdt, at Ejeren selv meddelte ham, at Knapperne var fundet. Med Hensyn til Kobbertraaden har Sagsøgeren hævded, at det paa den Tid, da han tog Traaden, var en Kutyme, at Arbejderne kunde tage saadanne Traadresten til sig, hvilket maa anses bekræftet ved en af de Indstævntes Formand afgivet Vidneforklaring. Efter det saaledes Foreliggende findes de nu omhandlede Uregelmæssigheder fra Sagsøgerens Side ej heller at have været af en saadan Beskaffenhed, at de har kunnet give de Indstævnte tilstrækkelig Føje til at bringe Lovenes Bestemmelse om Eksklusion paa Grund af Uhæderlighed til Anvendelse paa Sagsøgeren.

Som Følge af det Anførte maa de Indstævnte anses pligtige at genoptage Sagsøgeren som Medlem af Forbundet og at tilsvare ham Erstatning for det Tab, han har lidt ved deres Forhold. I sidstnævnte Henseende har de Indstævnte gjort gældende, at Sagsøgeren paa Grund af den i Faget herskende Arbejdsløshed og det Vanry, han har bragt sig selv i, ikke har lidt noget Tab ved at være ekskluderet.

Heri kan der dog ikke gives dem Medhold, idet der maa gaas ud fra, at hans Stilling saavel fagligt som økonomisk er blevet forringet ved Eksklusionen, og den indsøgte Erstatning findes efter samtlige foreliggende Omstændigheder passende at kunne bestemmes til 1500 Kr.

De Indstævnte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager samt at betale i Vederlag til den for Sagsøgeren beskikkede Sagfører for Landsretten 300 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Lørdag den 27 Januar

Ved Højesterets Dom i Sag R 3/1923 (**Rigsadvokaten mod Carl Henrik Hvitfeldt Striberg**) blev Tiltalte for uterligt Forhold overfor et 9aarigt Pigebarn anset efter Straffelovens § 176, jfr § 173 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 447/1922 (**Rigsadvokaten mod Laurids Hansen og Anders Christian Johannes Hansen**) blev de Tiltalte anset, Førstnævnte for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri og for 5te Gang forsøgt simpelt Tyveri efter Straffelovens § 232, jfr tildels § 46, og sammenholdt med midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18, med Tugthusarbejde i 5 Aar, Sidstnævnte for Hæleri efter Straffelovens § 238, jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Ved Dommen blev der tillagt den for de Tiltalte for Landsretten beskikkede Forsvarer, Sagsfører P Juul-Pedersen af Odense, en Rejsegodtgørelse af 60 Kr udover det ham tillagte Salær.

Tirsdag den 30 Januar

R 204/1921. Aktieselskabet **Ærø Bogtrykkeris Konkursbo**
(Holten-Bechtolsheim)

mod

Redaktør **J P C Bro** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af Indstævntes Pligt ifølge en Købekontrakt.

Østre Landsrets Dom af 31 Marts 1921: Sagsøgte, Redaktør J P C Bro, Brænderup, bør til Sagsøgerne, A/S Ærø Bogtrykkeris Konkursbo, betale 4000 Kr med Renter heraf 4½ pCt p a fra den 1 Februar 1918, til Betaling sker. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte 400 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den 14 April 1921 har Indstævnte betalt det Beløb med Renter, som han ved Dommen er kendt pligtig at betale til Aktieselskabet Ærø Bogtrykkeris Konkursbo, med Fradrag af de ham i Sagsomkostninger tilkendte 400 Kroner. Medens Indstævnte her-efter paastaar sig pure frifundet, har Konkursboet nedsat det Beløb, Boet paastaar sig tilkendt, til 8053 Kroner 67 Øre. Efter Alt, hvad der er oplyst i Sagen, maa der gaas ud fra, at den endelige Aftale mellem Aktieselskabets Bestyrelse og Indstævnte er gaaet ud paa, at Indstævnte for det ham Overdragne ialt skulde betale 18 000 Kroner, og da han nu har betalt hele dette Beløb, vil han overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Redaktør J P C Bro, bør for Tiltale af Appellanten, Aktieselskabet Ærø Bogtrykkeris Konkursbo, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 600 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Sommeren 1915 fik Redaktør J P C Bro Forespørgsel, om han ikke kendte en Redaktør, der vilde overtage Ærø Tidende og Folketidende; da dette netop var Tilfældet, indledede Bro forskellige Forhandlinger, men til syvende og sidst erklærede vedkommende Trediemand, at han ikke ønskede at overtage disse Blade. Da A/S Ærø Bogtrykkeri, der udgav Bladene, imidlertid beklagede sig stærkt over dets uheldige Stilling, gik Bro ind paa at overtage Forpagtningen af Bladene, og der blev den 17 December 1915 i den Anledning oprettet en Kontrakt, hvorved Bro i 1 Aar fra 1 Januar 1916 at regne overtog Driften af Selskabets Trykkeri og Bladudgivervirksomhed mod et Vederlag af 1000 Kr. Selskabet paatog sig paa sin Side forskellige Forpligtelser, saasom at bekoste Reparation af Sættemaskinen, at bygge noget om paa Selskabets faste Ejendom og at afholde nogle Lønninger. Bro fik endelig ved Kontrakten tillagt »Forkøbsret til en Pris, der ikke overstiger Selskabets nuværende Gæld, Aktiekapitalen fraregnet.« Da Bro imidlertid var blevet klar over, at Ejendommen aldeles ikke egnede sig til Bladforretning, og at det ikke kunde betale sig at reparere Sættemaskinen, foreslog han Bestyrelsen, at Ejendommen forsøgtes solgt, at han selv købte en anden Ejendom, hvori Trykkeriet m m kunde installeres, og at Sættemaskinen, paa hvilken der kun var betalt et enkelt Afdrag, tilbageleveredes Sælgeren. Bestyrelsen indgik i et den 1 Marts 1916 afholdt Bestyrelsesmøde herpaa, hvorefter Ejendommen averteredes til Salg. Ved Bros Mellekomst blev den solgt til en Købmand i Marstal og Bro affattede og underskrev paa Selskabets Vegne en Slutseddel derom.

Da Bestyrelsen ikke var kompetent til at sælge Selskabets faste Ejendom, blev der den 28 Maj s A afholdt en Generalforsamling, der godkendte Salget af Ejendommen, og bemyndigede Bestyrelsen til at sælge Bladene og Trykkeriet til Bro. Kort Tid efter Generalforsamlingens Afholdelse — formentlig i Slutningen af Maj eller Begyndelsen af Juni Maaned — solgte Bestyrelsen Bladene og Trykkeriet til Bro; om Købesummens Størrelse hersker der Uenighed, idet Selskabet hævder, at Bro skulde overtage hele Selskabets Gæld, medens Bro mener, at Købesummen blev fikseret til 17 à 18 000 Kr.

Det var Mening, at der angaaende Salget skulde oprettes en Købekontrakt, men dette skete ikke; om Salgsvilkaarene findes der iøvrigt kun en uklar Tilførsel til Bestyrelsesprotokollen angaaende Mødet den 6 November s A; det siges her, at Bro forpligter sig til at betale Selskabet 18 000 Kr med 1000 Kr aarlig, første Gang den 1 Februar 1917,

at forrente med 4½ pCt p a fra den 1 December 1916. Bro har af Købesummen betalt ialt 14 000 Kr med Renter.

Da Selskabets Hovedkreditor truede med Sagsanlæg, tilbød Bro — for at undgaa Søgmaal — at betale denne indtil 3000 Kr og da Bestyrelsens Medlemmer frygtede for at blive personlig ansvarlige, indgik Bro noget senere paa at indestaa for ethvert Tab, som Bestyrelsen maatte blive dømt til personlig at erstatte.

Den 14 August 1919 blev det paa et Bestyrelsesmøde vedtaget at indgive Konkursbegæring. Den 23 s M blev Begæringen taget til Følge.

Under denne ved Retten for Middelfart Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgerne paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale Selskabets anerkendte Gæld 12 850 Kr 72 Øre med Renter.

Sagsøgte procederer til Frifindelse mod Betaling af Restkøbesummen 4000 Kr med Renter heraf 4½ pCt p a fra den 1 Februar 1918.

Efter alt det Foreliggende maa der gaas ud fra, at Bros Angivelse af Købesummens Størrelse er rigtig, hvorfor hans Paastand vil være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes Sagsøgerne at burde tilsvare Sagsøgte med 400 Kr.

R. 457/1922.

Rigsadvokaten

m o d

Albert Frants Julius Nybye (Graae),

der tiltales for Bedrageri.

Østre Landsrets Dom af 20 November 1922: Tiltalte Albert Frants Julius Nybye bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage og betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for ham for Landsretten beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Chr Winther, 50 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Albert Frants Julius Nybye til Højesteretssagfører Graae 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under denne Sag, hvori Forundersøgelsen er foretaget ved Københavns Byrets 6te Afdeling for Straffesager, tiltales Albert Frants Julius Nybye for i Tiden fra 17 Maj 1921 til 10 December s A svingagtig at have tilegnet sig og forbrugt et Beløb af 2940 Kr 25 Øre af Penge, som han i sin Egenskab af Inkassator for Spareforeningen »Gavn og Glæde« havde inkasseret i Indskud, Medlemskontingenter m v hos Foreningens Medlemmer.

Tiltalte er født den 30 Maj 1885 og ikke fundet forhen straffet ved Dom.

Efter at det i December 1921 af Bestyrelsen for ovennævnte Spareforening var konstateret, at der i Foreningens Kasse var et betydeligt Underskud, blev Forholdet nærmere undersøgt, og Tiltalte erkendte overfor Bestyrelsen, at der i det Beløb, han skulde tilsvare Foreningens Kasserer, manglede ca 2500 Kr, og at han havde beholdt og forbrugt Pengene bl a til Forsørgelse af sine mange Børn og ogsaa anvendt en Del til personligt Forbrug. Ved Revision af Regnskaber og Bøger konstateredes det, at det manglende Beløb udgjorde de ovenanførte 2940 Kr 25 Øre.

Af det manglende Beløb blev 500 Kr dækket gennem en for Tiltalte tegnet Kautionsforsikring, og 500 Kr blev indbetalt til Foreningen af en Slægtning af Tiltalte. Da Tiltalte ikke skaffede Dækning for Restbeløbet, indgav Foreningen i April d A Anmeldelse til Politiet og begærede Tiltalte straffet for hans Forhold.

Under den paafølgende Undersøgelse nægtede Tiltalte at have forbrugt forsættlig noget af ham for Foreningen indkasseret Beløb og forklarede, at hans Erkendelse overfor Foreningens Bestyrelse skyldtes Fortvivelse og Frygt for Følgerne, særlig for at blive anholdt. Tiltalte har fastholdt, at han ikke har gjort sig skyldig i noget Bedrageri, idet han til Forklaring af den foreliggende Mangel har fremsat forskellige tildels modstridende Paastande og Sigtelser bl a gaaende ud paa, at han ved Kvittering for tidligere af Kassererens Hustru modtagne Mærker — hvilke han solgte til Foreningens Medlemmer — har kvitteret for flere end de modtagne Mærker, at Kassereren har forfalsket hans Kvitteringer for Mærker for at dække Uorden i sit eget eller en tidligere Inkassators Regnskab, og at han til Kassererens Hustru har indbetalt Beløb, for hvilke han ikke har modtaget Kvittering.

Ved de i Anledning af Tiltaltes Sigtelser foretagne Undersøgelser er Intetsomhelst fremkommet til deres Bestyrkelse, og den af Politiet foretagne Opgørelse af de foreliggende Regnskaber maa anses at bekræfte, at i hvert Fald en langt overvejende Del af det manglende Beløb er indkasseret af Tiltalte og ikke afregnet af ham.

Det findes herefter og efter de i det Hele foreliggende Oplysninger ubetænkeligt at anse godtgjort, at Tiltalte forsættlig har tilegnet sig og forbrugt til egen Fordel et for Foreningen indkasseret Beløb, der maa antages at være ikke under 2000 Kr, og idet dette Forhold efter det Foreliggende vil være at tilregne Tiltalte som svingagtigt, vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 253 efter Omstændighederne og under

Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Da det besvegne Beløb efter det Ovenanførte ikke findes nøje konstateret, kan Spareforeningens Erstatningspaastand ikke tages under Paa-kendelse under nærværende Sag. Det samme gælder efter Omstændig-hederne den af Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab nedlagte Erstatningspaastand.

Torsdag den 1 Februar.

R 532/1921. Translatør **Hans Peter Jens Lützhøft-Nielsen** (Krag)
 mod
 Grosserer **Ejnar Prior** (Martensen-Larsen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar for Svampeskade paa en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 6 December 1921: De Sagsøgte, Frø-ken Anna Laurine Kristine Elisabeth Lützhøft-Nielsen og Translatør Hans Peter Jens Lützhøft-Nielsen, bør, En for Begge og Begge for En, til Sagsøgeren, Grosserer Ejnar Prior, betale 8000 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 31 August 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den 29 November 1922 er Frøken Anna Lützhøft-Nielsen afgaaet ved Døden, og Translatør Lützhøft-Nielsen, der som eneste og myndig Arving har overtaget Boet efter hende, staar derefter alene som Appellant i Sagen.

Foreløbig bemærkes, at det efter det nu Oplyste ikke kan antages, at Appellanten og Frk Lützhøft-Nielsen har paataget sig nogen Garanti for, at Villaen ikke var angrebet af Svamp.

Selv om der efter de Højesteret foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger maa gaas ud fra, at der paa Købets Tid har været Svamp til Stede i Villaen, kan det ikke anses godtgjort, at Svampen paa dette Tidspunkt har været saa udviklet og udbredt, at Indstævnte herpaa kan støtte noget Krav paa Erstatning eller Afslag i Købesummen. Herefter vil Appellanten overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Translatør Hans Peter Jens Lützhøft-Nielsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Grosserer Ejnar Prior, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Købekontrakt af 26 Marts 1920, efterfulgt af Skøde af 20 April s A, solgte de Sagsøgte, Frøken Anna Laurine Kristine Elisabeth Lützhøft-Nielsen og Translatør Hans Peter Jens Lützhøft-Nielsen, til Sagsøgeren, Grosserer Ejnar Prior, den dem tilhørende Villaejendom, Ehlersvej Nr 7, Matr Nr 4723 af Københavns Udenbyes Klædebo Kvarter, for en Købesum af 120 000 Kr.

Ifølge Kontrakten solgtes Ejendommen i den Stand, hvori den er og forefindes; det fremgaar imidlertid af det Oplyste, at Sagsøgeren i en Skrivelse af 9 Marts s A til den for Sælgerne optrædende Ejendoms-kommissionær — hvilken Skrivelse forinden Købekontraktens Oprettelse var blevet forelagt vedkommende Sagfører, der udfærdigede Kontrakten — havde bemærket, at hans Bud selvfølgelig gjaldt under den Forudsætning »at Ejendommen er fri for Svamp, hvad jeg forøvrigt gaar ud fra, den er.«

Efter at Sagsøgeren i Oktober Maaned 1920 var indflyttet i den paagældende Villaejendom, der, efter hvad der er ubestridt, er opført som ny i 1917, mente han i December s A at have opdaget Svamp i Kælderen, hvorfor han anmodede Arkitekt V A Thalbitzer og Bygmester P L Andersen om at besigtige Villaen; ved den den 9 December af disse foretagne Besigtigelse fandtes der i nogle Kælderrum, der ikke var helt udgravet og ikke betonlagt, Hussvamp i Loftsværelserne*) mellem Jærnbjælkerne.

Sagsøgeren gav derefter de Sagsøgte Sagfører Meddelelse om, at der var forefundet Svamp i Villaen; Sagføreren afviste Besværingen, men man enedes dog nogen Tid efter om at lade 2 Mænd — Arkitekt Thalbitzer valgt af Sagsøgeren og Tømrermester Stillinge valgt af de Sagsøgte — besigtige Villaen med Hensyn til, om der forefandtes Svamp, hvilken Besigtigelse fandt Sted den 6 Januar d A. Medens Tømrermester Stillinge har erklæret, at der efter en omhyggelig Gennemgang af Træværket i Etageadskillelsen ikke fandtes Svamp, udtalte Thalbitzer, at der forefandtes Svampetrevler paa en Del af de nedtagne Forskallingsbrætter, samt at Grunden var inficeret.

Sagsøgeren indhentede derpaa et Tilbud — afgivet 12 Februar d A af fornævnte Thalbitzer og Andersen — paa Udførelsen af Arbejder til Udryddelse af Svamp paa de Steder i Villaen, hvor der var fundet Svamp

*) Skal være Loftsværelserne.

Tilbudet androg 3800 Kr.

Jagtjunker Bauditz foretog derpaa den 18 Februar d A paa Sagsøgerens Anmodning et Syn over Ejendommen til Konstatering af, hvor der forefandtes Hussvamp.

I en herom afgiven Beskrivelse udtaler Bauditz bl a, at der i 3 af Villaens 4 Kælderrum i nærmere angivet Omfang forefandtes Hussvamp, at det om alle 4 Rum gælder, at der ikke var henlagt Betongulv paa Jordsmonnet, men at dette laa frit, hvad der absolut har virket fremmende paa Svampens Udvikling, at Svampen maa være mindst 2 Aar gammel, at en meget væsenlig Aarsag til Angrebet maa søges i Jordgulvene i Kælderne, hvor der derhos mangler tilstrækkelig Ventilering, samt at det kan se ud, som om der var brugt Materialier, der har været smittet med Svamp, inden de blev indført i Bygningen.

I Beskrivelsen angives dernæst, hvilke Reparationer det vil være nødvendigt at foretage for fuldstændig at fjerne Svampeangrebet fra Villaen.

I Skrivelse af 1 Marts d A meddelte Sagsøgeren de Sagsøgte, at han foruden de tidligere affholdte Undersøgelser ogsaa havde ladet Jagtjunker Bauditz undersøge Villaen angaaende Tilstedeværelsen af Svamp, at det da havde vist sig, at Svampen var langt mere udbredt og ældre end tidligere antaget, at det ifølge indhentede Tilbud vilde koste 4788 Kr (nemlig de fornævnte 3800 Kr plus 988 Kr for Udførelsen af yderligere Arbejder) at udrydde Svampen paa de Steder, hvor dens Tilstedeværelse alt var konstateret, men at det kunde tænkes, at Arbejdet blev betydelig større, hvorfor Sagsøgeren reserverede sig at fremkomme med yderligere Krav.

I en af Bauditz den 8 Juni d A afgivet Erklæring bemærkes det, at det snart havde vist sig, at de Arbejder, der var foreslaet udført efter de fornævnte trede Tilbud, ikke var tilstrækkelige til at fjerne Svampefaren, men at det havde været nødvendigt at foretage en Række yderligere nærmere angivne Arbejder.

Ifølge en fremlagt specificeret Regning af 4 Maj d A har de udførte Arbejder — iberegnet et Honorar til Bauditz — ialt andraget 11 430 Kr 34 Øre, hvilket Beløb er betalt af Sagsøgeren, der under 27 Juli d A har betalt Bauditz et yderligere Honorar af 320 Kr 20 Øre.

Under Henviisning til Foranstaaende har Sagsøgeren under nærværende Sag paastaaet de Sagsøgte tilpligtet in solidum at betale ham 11 750 Kr 54 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra den 4 Maj d A af 11 430 Kr 34 Øre og af 320 Kr 20 Øre fra den 27 Juli d A.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, principalt pure, subsidiært mod Betaling af 3400 Kr, mere subsidiært af 4200 Kr.

Den principale Paastand støttes paa, at de Sagsøgte ikke vil have afgivet nogen Garanti for, at der ikke forefandtes Svamp i Villaen.

Til denne Indsigelse kan der allerede som Følge af den i Sagsøgerens fornævnte Skrivelse af 9 Marts f A forinden Købet udtalte Forudsætning om, at Ejendommen var fri for Svamp, intet Hensyn tages.

De subsidiære Paastande støttes paa, hvad der af vedkommende Skøns mænd — to herværende Tømrermestre — er udtalt under en af dem paa de Sagsøgte Foranledning optaget Skønsforretning.

Af bemeldte Skønforretning fremgaar Følgende:

Paa Spørgsmaal, om det kan antages, at der har været Svamp i Villaen, svarer Skønsmændene:

»Det er muligt, maaske nok sandsynligt, men ikke sikkert, at man ved en almindelig grundig Undersøgelse, paa det Tidspunkt Handlen fandt Sted, kunde have paavist Svamp i Villaen. (Den Undersøgelse og Paavisning, som vor Erklæring foran og senere angaar er — ikke en mikroskopisk — men en saadan som vi eller andre kyndige Bygningshaandværkere kunde have foretaget paa almindelig Maade og med blotte Øjne eller almindelige Arbejdsbriller og uden Nedbrydninger, hvor der ikke maatte være almindelig paaviselig Grund dertil).«

Det næste Spørgsmaal: »I bekræftende Fald, i hvilket Omfang«, besvares derhen: »Hvis der saaledes da kunde have været paavist Svamp, vilde den sandsynligvis kun have været paaviselig i« [derefter anføres Enkelthederne i saa Henseende].

[IV]. »Forsaavidt man gaar ud fra, at der har været enten Svamp eller Fugtighed i Træværket, som vist paa den under Sagen fremlagte Tegning, og som angivet i Jagtjunker Bauditz's Erklæring.

- a. har det da været nødvendigt at foretage Ombygning og Forandringer i det Omfang, som sket er?
- b. maa ikke Regningerne siges at være unøjagtige og opskruede?
- c. kunde Skaden ikke være afhjulpet med en betydelig mindre Bekostning?» besvares saaledes:
 - a. Nej.
 - b. Det udførte Arbejde kunde sandsynligvis under en fastere Planlæggelse og en fastere Ledelse have været udført noget billigere.
 - c. Ja.
 - 1) Udgiften til Afhjælpning af den Svampskade, som der i H t Foranførte er Sandsynlighed for, at der kunde have været paavist, da Handlen sluttedes, antager vi passende da kunde være anslaaet til 3400 Kr.
 - 2) Udgiften til Afhjælpning af den Svampskade, som senere under Udryddelsesarbejdet virkelig og paa almindelig Maade og ogsaa efter rimelige Nedbrydninger kunde paavises, antager vi passende kan anslaaes til 4200 Kr.«

Endelig besvares Spørgsmaal VI:

»Hvor meget kan Ejendommen antages at være forringet, efter at det er godtgjort, at der har været Svamp i den« saaledes:

»Efter at den Svamp, som der er Sandsynlighed for, at der har været, da Handlen sluttedes og senere, efter Bauditz's og Andersens Erklæringer og ogsaa efter vor Mening nu er betryggende fjernet og der tillige er indvundet 4 Stk 0.2° 20" høje, lyse, pæne og anvendelige Kælderlokaler i Stedet for de tidligere kun ca 1° 16" høje og uanvendelige Rum A-B-C-D, mener vi ikke Villaen kunde siges at være forringet som Følge af den omhandlede Svamp eller af det i den Anledning Foretagne.«

Af det saaledes Anførte fremgaar, at Skønsmændene ikke vilde have anset det for fornødent at udføre Arbejder i saa stort Omfang som sket af Hensyn til den konstaterede Svamp.

Det fremgaar imidlertid tillige af det Oplyste, at Skønsmændenes Be- grundelse i nævnte Henseende ikke er bygget paa en Undersøgelse af de paagældende Lokaliteter, forinden Nedbrydningsarbejdet var paabegyndt, men alene paa et paa Grundlag af alt Foreliggende afgivet efterfølgende Skøn.

Herefter findes Skønforretningen ikke at kunne lægges til Grund for Afgørelsen af, hvor stor en Erstatning der tilkommer Sagsøgeren i Anledning af, at Villaen — hvad der efter det Oplyste maa anses til- strækkelig godtgjort — var befængt med Svamp, inden han købte den.

Paa den anden Side maa der gives de Sagsøgte Medhold i, at Sagsøgeren i sin Tid, da Enighed med de Sagsøgte ikke var opnaaet, burde have foranstaltet et lovformeligt Skøn afholdt, navnlig til Af- gåelse af, hvilke Foranstaltninger der vilde være at træffe i Anledning af konstateret Svamp.

Dels under Hensyn hertil, dels under Hensyn til, at Villaens Kælder — som det fremgaar af Skønsmændenes Udtalelser ad Spørgsmaal VI — i det Hele, afset fra Reparationen for Svamp, ved de udførte Ar- bejder maa antages at være blevet bedre, end den var forinden, findes den Sagsøgeren tilkommende Erstatning at kunne bestemmes til 8000 Kr.

Bemeldte Beløb med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 31 August d A vil de Sagsøgte in solidum have at betale Sagsøgeren.

Sagens Omkostninger vil de Sagsøgte, ligeledes in solidum, have at betale Sagsøgeren med 400 Kr.

Fredag den 2 Februar.

R 338/1922.

Rigsadvokaten

mod

Martinus Berntsen, Wilhelm Theodor Hansen, Jens Søndergaard Jensen, Christian Christensen Pilgaard, Hans Knudsen Andersen, Theodor Viggo Mejer, Anders Christian Nielsen og Marinus Nielsen (Henriques),

der tiltales for Pengeafpresning.

Vestre Landsrets Dom af 27 Juli 1922: Tiltalte, August Er- land Antonius Jørgensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte, Martinus Berntsen, Wilhelm Theodor Han- sen, Jens Søndergaard Jensen, Christian Christensen Pilgaard, Hans Knudsen Andersen, Theodor Viggo Mejer, Anders Christian Nielsen og Marinus Nielsen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Berntsen i 4 Maaneder, de øvrige i 3 Maaneder. I Erstatning betaler disse Tiltalte, En for Alle og Alle for En, til Smaakørerne Martin Jensen og Jens Jensen, kaldet Poulsen, 400 Kr til den Første og 175 Kr til den

Sidste. Saa udreder de og ligeledes En for Alle og Alle for En Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Sørensen, 100 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket dels af de Tiltalte Berntsen, Hansen, Jensen, Pilgaard, Andersen, Mejer, Anders Nielsen og Marinus Nielsen, dels af det Offentlige for de nævnte Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde maa det billiges, at de Tiltalte er anset efter Straffelovens § 245, denne § sammenholdt for Berntsens Vedkommende med § 64 og for de øvrige Tiltalte med § 54. Straffen findes at burde bestemmes til simpelt Fængsel, for Berntsen i 4 Maaneder og for hver af de andre Tiltalte i 3 Maaneder. Fuldbyrdselen af de idømte Straffe vil derhos være at udsætte under de i Lov Nr 63 af 1 April 1911 fastsatte Betingelser. I Henseende til Erstatningerne og Sagens Omkostninger vil Landsrettens Dom kunne stadfæstes, forsaavidt den er paaanket.

Thi kendes for Ret:

Martinus Berntsen, Wilhelm Theodor Hansen, Jens Søndergaard Jensen, Christian Christensen Pilgaard, Hans Knudsen Andersen, Theodor Viggo Mejer, Anders Christian Nielsen og Marinus Nielsen bør hensættes i simpelt Fængsel, Berntsen i 4 Maaneder og de andre Tiltalte hver i 3 Maaneder, dog at Fuldbyrdselen af de idømte Straffe udsættes, og at Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Højesteretsdoms Afgivelse bortfalder, saafremt de i Lov Nr 63 af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. I Henseende til Erstatningerne og Sagens Omkostninger bør Landsrettens Dom, saavidt paaanketer, ved Magt at stande. I Salær for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Henriques 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Fagforeningsformand Martinus Berntsen, Chauffør Wilhelm Theodor Hansen, Kusk August Erland Antonius Jørgensen, Kusk Jens Søndergaard Jensen, Chauffør Christian Christensen Pilgaard, Kusk Hans Knudsen Andersen, Kusk Theodor Viggo Mejer, Kusk Anders Christian Nielsen og Kusk Marinus Nielsen for Pengeafpresning efter Straffelovens § 245, jfr § 54.

Af de Tiltalte, af hvilke Berntsen er født den 18 November 1874, Hansen den 21 December 1889, Jørgensen den 18 August 1891, Jensen den 21 November 1886, Pilgaard den 7 Oktober 1881, Andersen den 17 Januar 1886, Mejer den 19 Marts 1880, Anders C Nielsen den 16 Juli 1876 og Marinus Nielsen den 1 August 1880, har Berntsen været anset ved Landsrettens Dom af 31 Marts d A dels efter Straffelovens § 210, tildels sammenholdt med § 46, dels efter midlertidig Lov 1 April 1911 § 1, 1 Stk, jfr Straffelovens § 52, dels for Overtrædelse af § 4 i Politivedtægten for Aalborg Købstad efter Lov 4 Februar 1871 § 6 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder; Hansen ved Fleskum Herreds Sorets Dom af 27 Oktober 1914 efter Søløvens § 298, med simpelt Fængsel i 14 Dage; Jørgensen ved Aalborg Birk og Fleskum Herreds Ekstrarets Dom af 8 Januar 1909 dels efter Straffelovens § 228, jfr §§ 37 og 21, dels efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 12 Dage og ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 3 Februar s A efter Straffelovens §§ 228 og 238, jfr §§ 37 og 21, med samme Art Fængsel i 30 Dage (Fællesstraf for de ved de to Domme paadømte Forhold, midlertidig Lov 1 April 1905 § 22, 2 Stk), og Pilgaard ved Aalborg Sorets Dom af 13 Januar 1909 og efter Søløvens § 298 med simpelt Fængsel i 14 Dage. Af de øvrige Tiltalte ses ingen tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Efter Sagens Oplysninger blev der under den i Begyndelsen af Aaret 1922 mellem »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening« og »De samvirkende Fagforbund i Danmark« opstaaede Konflikt den 8 Marts d A af Bestyrelsen i »Kuskenes Fagforening for Aalborg og Nørresundby«, der bestod af samtlige Tiltalte med Berntsen som Formand, afholdt et Møde, ved hvilket de Tiltalte med Undtagelse af Jørgensen var til Stede. Paa dette Møde blev det, som det maa antages enstemmig, besluttet, at Berntsen skulde være bemyndiget til paa Fagforeningens Vegne at erklære Blokade overfor de Smaakørere, som paatog sig Arbejde for Arbejdsgivere, hos hvilke Fagforeningen havde erklæret Strejke, samt at Blokaden — hvorved det maa antages, at Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, derunder Medlemmer af Kuskenes Fagforening, afskæres fra under Konflikten eller efter dens Afslutning at udføre Arbejde enten som Kuske for de blokerede eller ved Af- og Paalæsning af disses Køretøjer — skulde vedvare, indtil de paagældende Smaakørere hver især til Fagforeningen indbetalte en »Bøde« af 300 Kr. Disse Beslutninger tiltraadtes senere af Tiltalte Jørgensen.

Tiltalte Berntsen sigtes nu særligt for i Henhold til bemeldte Beslutninger i Marts 1922 i Aalborg uberettiget at have afkrævet derboende Smaakørere Bernhard H C Guldager, Martin Jensen, Jens Jensen, kaldet Poulsen, hver især 300 Kr og Smaakører af Aalborg Niels Chr Svendsen 50 Kr under Trusel om i Mangel af Betaling vedblivende at opretholde en overfor de paagældende af Fagforeningen erklæret og i Nordjyllands Socialdemokrat offentliggjort Blokade, der efter den foreliggende Arbejdssituation var i høj Grad til Skade for de paagældende Smaakørere i Udøvelsen af deres Næringsvej, og endvidere for derefter paa Fagforeningens Vegne at have modtaget de respektive affordrede Beløb af fornævnte Smaakørere — fraset Jens Jensen, kaldet Poulsen,

der ikke kunde skaffe saa mange Penge, — hvorefter han i nævnte Dagblad erklærede Blokaden hævet for de Smaakørere, der havde betalt. For samtlige Tiltalte maa Tiltalen iøvrigt antages at have Hensyn til det af dem ved deres Deltagelse i Beslutningerne udviste Forhold.

Hvad først Smaakører Martin Jensen angaar, fremgaar det af Sagen, at Tiltalte Berntsen i Anledning af, at Jensen havde besørget Kørsel for en af Margarinefabrikerne i Aalborg, hvor Arbejdet var nedlagt, den 3 Marts d A havde ladet indrykke i Dagbladet Nordjyllands Socialdemokrat en Meddelelse om, at han var Genstand for Blokade. Jensen henvendte sig i den Anledning til Berntsen for at faa Blokaden hævet, idet han efter Berntsens Forklaring forespurgte, om Sagen kunde afgøres med Penge, da han i saa Fald var villig til at betale en Bøde. Berntsen forelagde derefter Sagen paa det ovennævnte, den 8 Marts d A afholdte Bestyrelsesmøde, hvor der toges en — senere af Tiltalte Jørgensen tiltraadt — enstemmig Beslutning om, at Blokaden vilde blive hævet, saafremt han betalte 300 Kr til Kuskenes Fagforening. Berntsen meddelte Jensen denne Beslutning, og han betalte derefter for at undgaa den Skade, Blokaden vilde paaføre ham, de 300 Kr, hvorefter Blokaden hævedes.

Med Hensyn til Smaakørerne Guldager, Jens Jensen, kaldet Poulsen, og Svendsen fremgaar det af Sagen, at Tiltalte Berntsen i lignende Anledning, som det med Hensyn til Martin Jensen var Tilfældet, i Henhold til den tagne Bestyrelsesbeslutning for de to førstnævntes Vedkommende den 10 Marts d A, for Svendsens Vedkommende den 23 s M i Nordjyllands Socialdemokrat har ladet indrykke Bekendtgørelser om, at de var Genstand for Blokade, at Smaakørerne derefter har henvendt sig til Tiltalte for at faa Blokaden hævet, og at han derefter har tilkendegivet Guldager og Jensen, at de maatte betale hver 300 Kr, Svendsen, at han maatte betale 50 Kr for at opnaa saadant. Guldager og Svendsen har derefter til Kuskenes Fagforening betalt de dem afkrævede Beløb, hvorefter Blokaden for deres Vedkommende er hævet; Jensen, der ikke kunde skaffe 300 Kr til Veje, har intet betalt, hvorfor den over ham erklærede Blokade ikke formelig er ophævet. Han har imidlertid erklæret, at han ikke har mærket noget til den efter den 8 April d A, paa hvilken Dag »Lockouten« blev hævet.

Medens de af Martin Jensen og Guldager betalte Beløb, ialt 600 Kr, er delt mellem de strejkende og lockoutede Medlemmer af Kuskenes Fagforening, derunder Tiltalte Hansen, forblev de af Svendsen betalte 50 Kr derimod beroende i denne Forenings Kasse, da Beløbet fandtes for lille til Fordeling.

Af Anklagemyndigheden er der nedlagt Paastand om, at de Tiltalte tilpligtes in solidum at tilbagebetale Martin Jensen de af ham betalte 300 Kr samt at betale ham i Erstatning for tabt Fortjeneste i 6 Dage 180 Kr, tilsammen 480 Kr og endvidere at betale Jens Jensen i Erstatning for Tab 175 Kr. Guldager har af Tiltalte Berntsen faaet tilbagebetalt 100 Kr og Svendsen af Fagforeningen de af ham betalte 50 Kr, hvorefter de har frafaldet Krav paa Erstatning.

Medens samtlige Tiltalte har vedgaaet at have udvist et saadant Forhold, som de efter den foranstaende Fremstilling har, har de derimod

bestridt derved at have gjort sig skyldig i noget strafbart, idet de har hævdet oprindelig at have troet det lovligt saavel at erklære Blokade som sket, som at forlange og modtage Penge for at lade den bortfalde. Efter at være foreholdt, at den faste Voldgiftsret ved Kendelse af 20 April d A har fastslaaet Blokadens Ulovlighed, har en Del af de Tiltalte dog erkendt det ulovlige i deres Fremfærd, navnlig overfor Svendsen, og erklæret ikke at have noget imod, at han fik de af ham betalte 50 Kr tilbage. Iøvrigt har de Tiltalte, som derover har afgivet Erklæring, udtalt sig mod, at de nedlagte Erstatningspaastande tages til Følge.

Den af Tiltalte Berntsen overfor de fire Smaakørere fremsatte Tilkendegivelse af, at de som Betingelse for at faa den mod dem erklærede Blokade hævet, maatte betale Kuskenes Fagforening et nærmere bestemt Pengebeløb, maa nu anses at indeholde en Trusel om at paaføre dem de med Blokadens Fortsættelse forbundne Pengetab, med mindre de betalte Beløbet. Da derhos bemeldte Tiltalte maa have været paa det Rene med den fuldkomne Uretmæssighed af det saaledes stillede Pengekrav, maa han, uanset om han har anset Blokaden for lovlig, ved sit nævnte Forhold anses at have gjort sig skyldig til Straf efter Straffelovens § 245. For deres Delagtighed paa Bestyrelsesmødet den 8 Marts d A vil de øvrige Tiltalte undtagen Jørgensen, idet de ligeledes maa antages at have været klare over det Ubeføjede i det mod Smaakørerne rejste Krav, i Medfør af Straffelovens § 54 være at anse efter samme Paragraf. For Tiltalte Jørgensens Vedkommende er det ikke oplyst, at hans Tiltrædelse af bemeldte Beslutning har fundet Sted, forinden Tiltalte Berntsen har foretaget sine til Beslutningens Iværksættelse sigtende Handlinger, og han vil derfor ikke kunne anses med Straf, hvorimod han vil være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale. For de tilbageværende Tiltalte findes Straffen — for Berntsens Vedkommende under Hensyn til Bestemmelsen i Straffelovens § 64 — efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost for Berntsen i 4 Maaneder, for de øvrige i 3 Maaneder. De samme Tiltalte vil endvidere have in solidum at udrede i Erstatning til Smaakørerne Martin Jensen og Jens Jensen, kaldet Poulsen, Beløb, der findes at kunne fastsættes til 400 Kr til den Første og 175 Kr til den Sidste, hvorhos de, ligeledes in solidum, ville have at betale Sagens Omkostninger og derunder i Vederlag til den for dem beskikkede Forsvarer for Landsretten 100 Kr.

R 459/1922.

Rigsadvokaten
m o d

Rasmus Laurits Rasmussen (Henriques),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Østre Landsrets Dom af 8 November 1922: Tiltalte Rasmus Laurits Rasmussen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og

betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Forsvarer, Overretssagfører Wolff, 250 Kr og til Dækning af hans Udlæg 70 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret under Medvirkning af Nævninger afsagte Dom er paaanket dels af Tiltalte, dels af det Offentlige.

Medens Nævningerne svarede benægtende paa Spørgsmaalene om Tiltalte Natten mellem den 20 og 21 Juli 1922 havde gjort sig skyldig i Voldtægt eller i Overtrædelse af Straffelovens § 171 eller i Overtrædelse af Straffelovens § 210 overfor den i Dommen nævnte Pige, besvarede de følgende Spørgsmaal bekræftende:

»Er Tiltalte skyldig i Krænkelser af Blufærdigheden (Straffelovens § 185) ved Natten mellem den 20 og 21 Juli d A, da han kom til sit Hjem i Høng, hvor nævnte Pige fuldt paaklædt laa og sov paa hans Hustrus Seng i Soveværelset, at have trukket Kjolen af Pigen og knappet hendes Benklæder ned, og derefter, skønt hun vaagnede og viste sig modvillig, at have lagt sig ovenpaa hende og fuldbyrdet Samleje med hende.«

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Rasmus Laurits Rasmussen til Højesteretssagfører Henriques 80 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Rasmus Laurits Rasmussen, der er født den 13 April 1886 og ikke fundet forhen straffet, er ved Anklageskrift af 13 Oktober 1922 sat under Tiltale til Straf principalt efter Straffelovens § 168, 1 Led, for Voldtægt mod sin den 21 Oktober 1907 fødte Tjenestepige, subsidiært efter Straffelovens § 171 for ved List eller Magt at have bragt nævnte Tjenestepige i sin Vold for at formaa hende til Utugt, mere subsidiært efter Straffelovens §§ 210 og 185 for ulovlig Tvang og Krænkelser af Blufærdigheden overfor Pigen, ved:

Færdig fra Trykkeriet den 21 Februar 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 34.

Fre.dag den 2 Februar

I. Natten mellem den 20 og 21 Juli d. A, da han noget efter Midnat kom hjem til sit Hjem i Høng, hvor Pigen i Anledning af, at hans Hustru var bortrejst, efter hans Ordre havde lagt sig til at sove paa Hustruens Seng, fuldt paaklædt, for at passe paa Ægtefællernes Barn, at have trukket Kjolen af Pigen og knappet hendes Benklæder ned, og derefter, skønt hun vaagnede og satte sig til Modværge, at have lagt sig ovenpaa hende, og idet han holdt hende fast med den ene Haand og med den anden Haand eller Arm holdt hende paa Munden, at have fuldbyrdet Samleje med hende,

II. Natten mellem den 24 og 25 Juli d A efter at være gaet ind i sin under I nævnte Tjenestepiges Værelse, hvor hun laa og sov, at have lagt sig ovenpaa hende, og skønt hun derefter vaagnede og satte sig til Modværge, at have holdt hende fast i Sengen, idet han samtidig med sin ene Haand eller Arm holdt hende for Munden, og derefter at have fuldbyrdet Samleje med hende.

Med Hensyn til det under II nævnte Forhold har Nævningerne erklæret Tiltalte ikke skyldig, og Tiltalte vil derfor for saa vidt være at frifinde.

Ved Nævningernes Kendelse, som Retten lægger til Grund, er Tiltalte for det under I nævnte Forhold erklæret skyldig i Overtrædelse af Straffelovens § 185, og han vil derfor være at anse efter denne Bestemmelse efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

R 465/1922.

Rigsadvokaten

mod

Jens Peder Madsen (Liebe),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden.

Vestre Landsrets Dom af 20 November 1922: Tiltalte Jens Peder Madsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i

HRT 1922 Nr 34.

6 Maaneder. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Johnsen, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paaanket af Tiltalte.

I Dommen er det i Henhold til de i saa Henseende anførte Grunde rettelig anset bevist, at Tiltalte har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold. Herefter vil Tiltalte, idet der maa antages at foreligge fuldbyrdet Samleje, være at anse efter Straffelovens § 174. Da det imidlertid, som Sagen foreligger for Højesteret, er udelukket at idømme Tiltalte en højere Straf end sket, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær for Højesteret betaler Tiltalte Jens Peder Madsen til Højesteretssagfører Liebe 60 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Jens Peder Madsen ifølge Anklageskrift af 26 September d A til at lide Straf efter Strfl § 176, jfr § 174 for den 10 Juli 1922 om Eftermiddagen at have forført sin Søns Steddatter Karla Elvira Rasmine Hansen, født den 30 Marts 1910, til uterligt Forhold, idet han i hendes Hjem i Vestkjær lagde hende op i en Sofa og trak hendes Benklæder ned samt indførte sit Lem i hendes ydre Kønssaabning og straks efter havde Sædafgang.

Tiltalte er født den 3 Oktober 1862 og har tidligere været anset ved Hammerum Herreds Ekstrarets Dom af 15 December 1877 efter Straffelovens § 229 Nr 4, 1 Pkt, jfr §§ 37 og 21, samt efter dens §§ 46 og 203 med 25 Slag Rotting og ved Viborg Landsoverrets Dom af 1 Oktober 1894 efter Straffelovens §§ 165, 168 tildels sammenholdt med § 46, og 176 med Forbedringshusarbejde i 6 Aar.

Ved Sagens Oplysninger, derunder de af Karla Elvira Rasmine Hansen, Rasmine Jensine Kathrine Marie Madsen, Erna Margrethe Jensen og Madsine Margrethe Madsen afgivne Forklaringer maa det uanset Tiltaltes Benægtelse anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold under de i Anklageskriftet nævnte nærmere Omstændigheder, hvorved bemærkes, at Karla efter de foreliggende — iøvrigt mangelfulde — Oplysninger ikke kan antages paa utvetydig Maade at have lagt for Dagen, at Behandlingen var hende imod.

For det af Tiltalte saaledes udviste Forhold, vil han, idet behørig Tiltalebegæring er fremsat, være at anse efter Straffelovens § 176, jfr

§ 174, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten 60 Kr.

Ved Højesterets Dom i Sag R 388/1922 (**Rigsadvokaten mod Valdemar Markvor-Hansen**) blev Tiltalte anset for Tyveri og Dokumentfalsk efter Straffelovens §§ 228 og 268 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Tirsdag den 6 Februar.

R 258/1922. **Det Kongelig Norske Finans- og Toll-Departement**
(Holten-Bechtolsheim)

mod

Kaptajn **P A Nielsen** (Steglich-Petersen),

betræffende et af de norske Myndigheder overfor Indstævnte fremsat Skattekrav.

Østre Landsrets Dom af 8 Maj 1922: Sagsøgte, Kaptajn P A Nielsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Det kgl norske Finans- og Toll-Departement, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgerne til Sagsøgte med 700 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Da det for Højesteret angaaende norsk Ret Oplyste ikke ses at indeholde tilstrækkelig klar og sikker Hjemmel for at paalægge Indstævnte, der er norsk Statsborger, men siden November 1918 har haft fast Ophold her i Landet, de ham i Anledning af hans Ejendomsalg i Juni 1918 af de norske Myndigheder afkrævede Skatter, maa det have sit Forblivende ved den ham tillagte Frifindelse. Dommen vil derfor overensstemmende med hans Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler

Appellanten, Det kgl norske Finans- og Toll-Departement, til Indstævnte, Kaptajn P A Nielsen, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I August 1915 købte Sagsøgte, Kaptajn P A Nielsen for en Købesum af 38 000 Kr en i Bærum Kommune i Norge beliggende fast Ejendom; paa Ejendommen fandtes da kun et Sommerhus, og Kaptajn Nielsen ofrede derfor i den følgende Tid ret betydelige Beløb — efter hans eget Opgivende ca 87 000 Kr — paa en fuldstændig Ombygning af Huset til Helaarsbeboelse med Indlægning af Vand og Elektricitet, Anlæg af Veje, Gærder om Ejendommen, Sprængning af Fjæld m m. Kaptajn Nielsen besad imidlertid kun Ejendommen indtil Juni 1918, da han, efter at det var kommet paa Tale, at den mulig kunde eksproprieres af den paagældende Kommune for af denne at indrettes til Sanatoriebrug, maatte afstaa den til Kommunen for en Salgssum af 175 000 Kr; han forlod derefter i November 1918 Norge og tog fast Ophold her i Landet.

Da de norske Skattemyndigheder ansaa Kaptajn Nielsen pligtig at betale Skat saavel til Stat som til Kommune af den ved dette Salg indvundne Fortjeneste, som man anslog til 100 000 Kr, blev han ved den i Begyndelsen af Aaret 1919 stedfundne Ligning paalignet forskellige Skatter, og da han har vægret sig ved at betale disse Skattebeløb, har Det kgl norske Finans- og Toll-Departement søgt ham til Betaling af følgende Beløb:

1. Herredsskat for det kommunale Budgetaar 1919—20
Skatter: 1 Juli 1919 til 30 Juni 1920 Kr 13 865 + Omkostninger Kr 8,25 Kr 13 873,25
med ½ pCt Rente pr fulde Maaned af Kr 13 865 fra 1 September 1919.
2. Statskat for Budgetaaret 1918—19 1 Juli 1918 til 30 Juni 1919 Kr 9196,80 + Omkostninger Kr 8,25.. — 9 205,05
med Renter som under 1 nævnt af Kr 9190 fra 3 September 1919.
3. Krigskonjunkturskat for samme Budgetaar — 5 000,00
med Renter som nævnt fra 26 Marts 1920.

Tilsammen Kr 28 078,30

Kaptajn Nielsen har principalt paastaaet sig frifundet; han har derhos nedlagt en subsidiaer Paastand.

Til Støtte for sine Paastande gør Kaptajn Nielsen gældende, dels at han ikke var bosat i Norge, da Skatterne blev ham paalignet, og dels at hans Fortjeneste ved Salget ihvertfald ikke har overstegtet ca 50 000 Kr.

Efter hvad der er oplyst for Retten, er samtlige Skatter paalignet paa Grund af de almindelige Bestemmelser i norsk Skattelov for Landet

af 18 August 1911 med senere Ændringer, senest af 9 August 1918. Denne Lov bestemmer nu vel i sin § 18, at »Formue i og indtægt av fast ejendom eller anlæg samt formue i og indtægt av næringsdrift, som knytter sig til saadan ejendom eller anlæg, beskattes i det distrikt, hvori ejendommen eller anlæget er beliggende.

Til ejendomme og virksomheder, der saaledes beskattes henføres navnlig: — — —

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes ogsaa gevinst ved avhændelse af faste ejendomme — — —.

og i § 43: »Til indtægt henregnes ogsaa gevinst, hvorved tilfældet i større eller mindre grad har været medvirkende, saasom — — —

Gevinst ved avhændelsen av faste ejendomme, værdipapirer eller andre formuesgjenstande regnes som indtægt for avhænderen, naar de er erhvervet af ham paa anden maate end ved arv eller gave i løpet av de sidste 5 aar, før avhændelse finder sted, eller avtale derom træffes; Det samme gjælder, naar de maa antages erhvervet af selgeren for at avhændes med fordel, eller naar de er erhvervet av ham i anledning av næring eller forretningsforetagende«; ligesom det i § 25 er udtalt, at Skattepaalæg i disse Tilfælde skal finde Sted uden Hensyn til »om den paagældende næringsdrift foregaar i et længere eller kortere tidsrum, og uten hensyn til, om den ved utgangen av indtægtsaaret (jfr § 41) er ophørt«.

Disse Bestemmelser, som fastslaar, hvilke Formuegoder og hvilke Indtægter man vil beskatte, kan imidlertid ingen Betydning have for Afgørelsen af nærværende Sag, hvor der er Spørgsmaal om, hvorvidt Kaptajn Nielsen overhovedet pr 1 Januar 1919, da de heromhandlede Skatter blev ham paalignet, efter norsk Lovgivning var pligtig at svare Skat til den norske Stat og den paagældende Kommune, uanset at han da nogen Tid förud havde forladt Landet og taget fast Ophold her. Den eneste herhen hørende Bestemmelse findes nu i Lovens § 15 c, jfr § 138, der er saalydende: (»Forpligtet til at svare Skat er«) — — — »I utlandet bosatte personer og utenlandske selskaper og indretninger, som utøver eller deltar i nogen næringsdrift eller virksomhet, der drives eller bestyres her i riket, eller som her i riket besidder formue i fast ejendom eller løsøre eller av saadan ejendom eller løsøre oppebærer indtægt«.

Herefter maa der imidlertid gives Sagsøgte Medhold i, at han — ganske bortset fra, om det ikke allerede ved § 15 c modsætningsvis maa anses udelukket at beskatte Gevinst ved Afhændelse af Ejendom som Indtægt — ikke, da Skatteligningen i Begyndelsen af Aaret 1919 fandt Sted, var pligtig at svare Skat til den norske Stat eller Kommune, idet han ikke paa dette Tidspunkt ejede fast Ejendom i Norge eller iøvrigt havde Tilknytning i Norge, og det maa derfor anses ubeføjet, naar man desuagtet har paalagt ham at svare Skat af den formentlige Gevinst ved Salget af fornævnte Ejendom.

Som Følge af det Anførte vil Sagsøgte være at frifinde. Sagens Omkostninger vil Sagsøgerne have at betale Sagsøgte med 700 Kr.

Ved Højesterets Dom af s D i Sag R 406/1922 (**Rigsadvokaten** mod **Viktor Emil Larsen** og **Michael Matuiasik**) blev de Tiltalte anset: Førstnævnte for 2 Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 230 I jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, Sidstnævnte for første Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffelovens § 228 jfr midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

R 80/1922. Slagtermester **Arthur Hansen** (Fich)

m o d

Slagtermester **Søren Sørensen** (Bruun),

betræffende Opgørelse af Parternes Mellemværende efter en Spekulationsforretning.

Østre Landsrets Dom af 14 Februar 1922: Sagsøgeren, Slagtermester Arthur Hansen, bør til Sagsøgte, Slagtermester Søren Sørensen, betale 196 Kr 63 Øre med Rehter heraf 5 pCt p a fra den 10 Februar 1922, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Slagtermester Arthur Hansen, til Indstævnte, Slagtermester Søren Sørensen, med 300 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 3 September 1918 købte Slagtermester Arthur Hansen 4000 Kr Bugerselskabs Aktier til en Kurs af 167; da Kursen — efter en kortvarig Stigning — begyndte at dale, købte han den 26 November s A atter

en Post paa 4000 Kr til Kurs 117; den 1 og 2 Marts 1921 blev samtlige Aktier solgt og indbragte ialt 3386 Kr 50 Øre.

Under Anbringende af, at Slagtermester Søren Sørensen har været delagtig i Spekulationen paa samtlige 8000 Kr Aktier, at det samlede Tab udgør 5465 Kr eller til hver 2733 Kr, og at Sørensen heraf kun har indbetalt 1000 Kr, har Sagsøgeren, Slagtermester Arthur Hansen, under denne Sag paastaaet Sagsøgte, Slagtermester Søren Sørensen, dømt til Betaling af Resten 1733 Kr med Tillæg af 200 Kr — idet Sagsøgerens Indbetalinger har sparet Sagsøgte saa meget i Renter — ialt 1933 Kr med Renter heraf fra den 1 Marts 1921.

Sagsøgte, der hævder kun at have været delagtig i Spekulationen, forsaavidt angaar den sidst indkøbte Post, har paastaaet sig frifundet, hvorhos han har paastaaet Sagsøgeren dømt til at betale 196 Kr 63 Øre med Renter heraf 5 pCt p a fra den 10 Februar 1922.

Til Støtte for sin Modfordring anfører Sagsøgte, at der paa denne Spekulation ikke er tabt mere end, at der af de indbetalte 1000 Kr resterer 196 Kr 63 Øre.

Mod Sagsøgtes Benægtelse har Sagsøgeren ikke kunnet godtgøre, at Sagsøgte ogsaa er indgaaet paa at være Deltager i Spekulationen, forsaavidt angaar den første Post Aktier, og da han ikke har fremsat nogen Indvending mod den af Sagsøgte udarbejdede Opgørelse over Spekulationen med den sidste Post, vil Sagsøgtes Paastande i det Hele være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at godtgøre Sagsøgte med 150 Kr.

Onsdag den 7 Februar.

R 121/1922. Købmand **V J Lundquist** (Selv)

mod

Fru M J Salling (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at betale Erstatning for noget af ham ved Fraflytning fra en Butik medtaget Inventar m m.

Østre Landsrets Dom af 7 Marts 1922: Sagsøgte, Købmand V J Lundquist, Ringsted, bør til Sagsøgerinden, Fru M J Salling, Hellerup, betale de paastævnte 1588 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 29 November 1921, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold i Anledning af, at en af Sagsøgte den 21 December f A i Retten for Ringsted fremlagt, den 29 August 1916 dateret Slutseddel ikke er forsynet med Stempel.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten er fundet pligtig at betale Indstævnte ialt 1588 Kroner i Erstatning.

For Højesteret har Appellanten imidlertid med Rettens Til-ladelse subsidiært gjort gældende, at han maa frifindes, fordi han har et Erstatningskrav paa Indstævnte af mindst samme Størrelse i Anledning af, at Indstævnte har opnaaet Forretnings-løkalenævnets og Overnævnets Godkendelse af, at den i Sagen omhandlede Butikslejlighed blev Appellanten opsagt fra Oktober Flyttedag 1921, ved urigtige Foregivender om, hvorledes hun vilde udnytte Lejligheden. Da nu Indstævnte, der er udeblevet under Sagens Gang, ikke har udtalt sig om den af Appellanten saaledes subsidiært nedlagte Paastand — hvis Rigtighed iøvrigt bestyrkes ved det for Højesteret Oplyste — vil denne Paastand være at tage til Følge, og Appellanten vil saaledes være at fri-finde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde op-hæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Købmand V J Lundquist, bør for Tiltale af Indstævnte, Fru M J Salling, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under Anbringende af, at Sagsøgte, Købmand V J Lundquist, Ringsted, da han Oktober Flyttedag 1921 fraflyttede en af ham lejet Butiks-lejlighed i den Sagsøgerinden, Fru M J Salling, tilhørende Ejendom Wiehesvej Nr 2, Hellerup, medtog det hende tilhørende løse og faste Butiksinventar, har hun under denne ved Ringsted Købstads Ret forberedte Sag paastaaet Lundquist dømt til at betale Erstatning, dels for de ulovligt borttagne Effekter 1338 Kr, dels for Tab foraarsaget ved at Butikken maatte holdes lukket i 10 Søgnedage indtil nyt Inventar kunde anskaffes, 250 Kr, ialt 1588 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 29 November 1921.

Lundquist har paastaaet sig frifundet, idet han har anført, at han, da han købte Forretningen tillige købte og betalte for det af ham ved Fraflytningen medtagne Inventar, subsidiært har han anbragt, at den krævede Erstatning er ansat for højt.

Da Lundquist ikke imod Fru Sallings Benægtelse har godtgjort at Inventaret er overdraget til ham ved Købet af Forretningen, har han været uberettiget til at medtage det, da han fraflyttede Lejligheden, og han er derfor pligtig at betale Erstatning. Da Lundquist fremdeles ikke

har godtgjort, at den fremsatte Erstatningsfordring er for høj, hvilket heller ikke kan antages efter en under Sagen foretaget Skønsforretning, vil Fru Sallings Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Lundquist have at betale Fru Salling med 250 Kr.

Torsdag den 8 Februar.

R 438/1921. **Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening**
(Overretssagf Jacob Winther)

mod

Karetmager **J K L Møller** (V Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en i den appellerende Forening truffet Generalforsamlingsresolution.

Østre Landsrets Dom af 3 Oktober 1921: Den ovennævnte Generalforsamlings Resolution af 29 August 1919 bør være ugyldig. Sagens Omkostninger bør Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening betale til Karetmager J K L Møller med 300 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening, til Indstævnte, Karetmager J K L Møller, med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I 1913 stiftedes Stats- og Kommunefunktionærernes Byggeforening med det Formaal at skaffe Medlemmerne Havebolig paa de af Foreningen købte Præstegaardsjorder i Brønshøj, kaldet Havebyen Præstevangen. I de

for Foreningen i 1914 vedtagne Love bestemtes, at Medlemmerne hæftede solidarisk for Foreningens Forpligtelser, og at hvert Medlem til Fremme af Foreningens Formaal skulde, saalænge det ikke havde faaet Hus tildelt, betale et Kontingent, der fastsattes til 2 Kr om Ugen, og som godskreves hans Konto i Foreningens Hovedbog. Parcellerne skulde fordeles ved Lodtrækning, dog at Medlemmerne kunde bytte indbyrdes med Bestyrelsens Samtykke, og efterhaanden som Kontingentet tillod det, skulde der sektionvis bygges Huse. Naar en Sektion var færdigbygget, skulde vedkommende Medlems Konto debiteres for, hvad hans Hus havde kostet at opføre, og heraf skulde svares en i Forhold til Kontoens Størrelse, men paa en for hele Foreningen ensartet Maade beregnet aarlig Afgift, der fastsættes af Bestyrelsen og anvendes til Forrentning, Afdrag, Skattebetaling samt øvrige Fællesudgifters Bestridelse. Lovene indeholdt derhos Regler om Overgang af Medlemmernes Rettigheder til andre.

Husene skulde iøvrigt opføres ved Hjælp af Laan, som Foreningen optog. For hurtigt at faa begyndt paa Opførelsen af den første Sektion blev man enig om, at de Medlemmer, der indbetalte 500 Kr, skulde deltage i denne første Opførelse, og der opførtes for saadanne Medlemmer 14 og 27 Huse. Da Byggeomkostningerne imidlertid steg, var man betænkelig ved at fortsætte med Bygningen, og kun to Medlemmer, der var villige til at indskyde et større Beløb, fik bygget de to næste Huse. Senere opnaaedes større Tilskud af Stat og Kommune, og der opførtes derefter flere Huse, som tilfaldt Medlemmerne efter Lodtrækning, saaledes at der ialt er opført omtrent 180 Huse af de paatænkte 350. Paa en Generalforsamling den 29 August 1919 vedtoges nu, »at naar 1ste Afvandingsdistrikt er færdigbygget, foretages en midlertidig Udligning, og naar alle Huse er færdigbygget, foretages den endelige Udligning; denne foretages af en dertil nedsat Udligningskommission; der tages Hensyn til, hvad Medlemmerne selv har forbedret sit Hus med, samt Beliggenhed og Udsigt.«*)

Under Paaberaabelse af, at denne Beslutning er i Strid med de Medlemmers Rettigheder, som allerede havde faaet bygget Huse, paastaar Karetmager J K L Møller, der hører til de to første Sektioner, Beslutningen kendt ugyldig, medens Foreningen har paastaaet Resolutionen kendt gyldig.

Karetmager Møller gør navnlig gældende, at de Medlemmer, for hvem der først er opført Huse, har erhvervet en Ret til disse i Forhold til, hvad Husene har kostet at opføre, at de kun har indladt sig herpaa efter hvad hver magtede at tilsvare, medens de Medlemmer, der senere byggede til dyrere Priser, foruden at faa bedre Huse, indlod sig herpaa med Bevidsthed om, at hver af dem maatte tilsvare, hvad deres Hus kostede.

Foreningen hævder navnlig, at dens Formaal er at stille Medlemmerne saa vidt muligt lige med Hensyn til Erhvervelse af deres Huse, og at de dyre Byggeomkostninger i en enkelt Periode ikke bør falde alene paa dem, for hvem der bygges i den Tid. Den henviser til Med-

*) Skal formentlig være Udstyr.

lemmernes solidariske Ansvar og til, at en Udligning af Omkostningerne kan blive nødvendig for at opfylde Foreningens Forpligtelser og ogsaa er anvendt indenfor Sektionerne. Medlemmerne er derhos ikke Ejere af deres Huse, men disse tilhører Foreningen, hvem muligt Overskud ogsaa tilkommer i Tilfælde af Overdragelse. Medlemmernes Afgifter eller Husleje skal derhos beregnes paa en for hele Foreningen, ikke blot den enkelte Sektion, ensartet Maade. Endelig anføres, at der, hvis Spørgsmaalet i sin Tid var rejst, sikkert vilde have været Enighed om, at en saadan Udligning vilde have været i Alles Interesse.

Medens det ikke kan være afgørende for Sagens Udfald nu, om det i sin Tid maatte have været mest formaalstjenligt, om der var vedtaget en almindelig Udligning, eller om der burde være lagt størst Vægt paa Hensynet til de ved de enkelte Huses Opførelse paaregnede Udgifter, maa der gives Karetmager Møller Medhold i, at saaledes som Foreningen er ordnet, hvorefter hvert Medlem kun debiteres for de Omkostninger, som er medgaaet til hans Hus, og kun er pligtig at svare Afgift til Foreningen i Forhold hertil, er hvert Medlems Forhold til Foreningen, efter at hans Sektion er færdigbygget, bragt til en saadan regnskabsmæssig Afslutning overfor Foreningen, at han ikke i Forhold til de øvrige Medlemmer er pligtig at deltage i de særlige Udgifter til deres Huse. Dette bestyrkes ogsaa ved, at Lovene kun for enkelte Tilfælde hjemler, at et muligt Overskud ved Overdragelse af et Hus til andre helt eller delvis skal komme Foreningen og ikke vedkommende Medlem tilgode. Og at Medlemmerne for Foreningens Forpligtelser hæfter solidarisk overfor Foreningens Kreditorer, er ej heller afgørende for, hvorledes Forpligtelserne mellem Medlemmerne indbyrdes er ordnet. Beslutningen om Udgifternes Udligning kan derfor ikke anses bindende for de Medlemmer, der allerede har paadraget sig Forpligtelser ved Opførelse af deres Huse i Henhold til Lovens Bestemmelse om en anden Fordelingsmaade, hvorfor Karetmager Møllers Paastand vil være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tillægge ham med 300 Kr.

Fredag den 9 Februar.

R 291/1921. Aktieselskabet **De Forenede Handels- & Oplagspladser**
(I Kondrup)

mod

Direktør **A Tenconi** (Hansen),

betræffende et af Indstævnte fremsat Provisionskrav.

Sø- og Handelsrettens Dom af 2 Juli 1921: De Sagsøgte, A/S De forenede Handels- og Oplagspladser, bør til Sagsøgeren, Direktør A Tenconi, betale £ 855 med Fradrag af Kr 96,51 omregnet til engelsk Mønt efter Betalingsdagens Kurs, tilligemed Renter 5 pCt p a af det saaledes udkommende Beløb fra 17 Februar 1921, til Betaling

sker. Saa bør og de Sagsøgte til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 1000 Kr. Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den ovennævnte Skrivelse af 16 Februar 1920 med Paategninger ikke er stemplet.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Indstævnte ikke gentaget sin Paastand om Tilkendelse af det i Dommen nævnte Beløb af 36 851 Kroner 95 Øre, og Tvisten drejer sig herefter for Højesteret alene om det af Indstævnte i Henhold til Overenskomsten af Februar 1920 rejste Provisionskrav.

Efter Alt, hvad der foreligger for Højesteret, findes denne Overenskomst at maatte forstaas som af Indstævnte hævdet, såaledes at Indstævnte for Aaret 1920 har Krav paa Provision af de Varer, som Appellanten købte hos Pirelli & Co, og som faktureredes i 1920, uden Hensyn til, om Ordren var afgivet i 1919. Da Appellanten efter det Oplyste i 1920 har faaet faktureret Varer for £ 56 082 — 17 — 0, vil der være at tilkende Indstævnte i Provision heraf £ 841 — 5 — 0, hvori dog maa fragaa det i Dommen nævnte Beløb af 96 Kroner 51 Øre. Af det tilkendte Beløb vil der derhos være at beregne Renter som nedenfor nævnt.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Aktieselskabet De forenede Handels- og Oplagspladser, bør til Indstævnte, Direktør A Tenconi, betale £ 841 — 5 — 0 med Fradrag af 96 Kroner 51 Øre, omregnet til engelsk Mønt efter Betalingsdagens Kurs, med Renter 5 pCt aarlig af det udkommende Beløb fra den 17 Februar 1921, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 2000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at Sagsøgeren under nærværende Sag, Direktør A Tenconi, i sin Tid i Forening med Hr F A Rich havde købt et i Italien henliggende stort Parti Sejlgarn, udløste A/S Nordisk Handelselskab i 1917 Rich af Konsortiet, og hele Sejlgarnspartiet overtoges af Nordisk Handelselskab, idet det med Tenconi aftaltes, at han af Selskabet skulde have en vis Andel af den Nettofortjeneste, Selskabet indvandt ved Videresalg

af Sejl garnet. Den 31 December 1917 blev Nordisk Handelsselskab, hvis Aktiekapital androg 400 000 Kr, overtaget af de Sagsøgte under nærværende Sag, A/S De forenede Handels- og Oplagspladser, saaledes at Aktionærene i Handelsselskabet modtog Aktier i De forenede Handels- og Oplagspladser, hvorhos der yderligere kontant udbetaltes Aktionærene i Nordisk Handelsselskab 600 000 Kr. De 600 000 Kr blev i De forenede Handels- og Oplagspladsers Regnskab posteret paa Sejl garnskontoen.

Sejlgarnspartiet blev derefter videresolgt i Løbet af 1918 og 1919, efter de Sagsøgte Anbringende med knap 300 000 Krs Fortjeneste.

Mellem Tenconi og det sagsøgte Selskab opstod der Uenighed om, hvor stort et Beløb den Tenconi som ovenfor anført tilkommende Andel af Fortjenesten paa Sejlgarnspartiet androg, idet Tenconi hævdede, at den kontante Udbetaling 600 000 Kr var Nordisk Handelsselskabs Fortjeneste paa Sejl garnet, medens det sagsøgte Selskab gjorde gældende, at Tenconis Andel af Fortjenesten beroede paa, hvad Partiet indbragte ved dets Videresalg.

Tenconi havde paa den ommeldte Konto hævet ca 78 000 Kr, hvorhos de Sagsøgte hos ham havde til Gode ca 32 000 Kr. I Februar Maaned 1920 enedes Parterne om at forlige deres Mellemværende bl a saaledes, at Parterne frafaldt Krav paa hinanden.

Førliget blev udformet i en Skrivelse af 16 Februar 1920 fra Tenconi til Bankdirektør Klerk, der repræsenterede de Sagsøgte. I Skrivelsen stod bl a Følgende: »Mit Krav paa Selskabet og Selskabets Krav paa mig bortfalder. Selskabet betaler mig 1½ pCt af Fakturaværdien af Varer, som Selskabet køber af Pirelli & Co, Milano, Afdeling B, at regne fra 1 Januar d A, dog aldrig noget Kalenderaar over 30 000 Kr. — — —

Agenturet for Pirelli Afdeling A og C kan jeg, hvis jeg kan arrangere det med Fabriken, overtage, derimod forpligter jeg mig ikke til at overtage Agenturet for Pirelli Afdeling B eller for Fiat-Fabriken.

Jeg beder Dem være saa god paa vedlagte Genpart at stadfæste, at De paa Selskabets Vegne er indforstaaet med denne Ordning.«

Paa denne Skrivelse findes en den 17 s M dateret og af Klerk underskrevet Paategning, i hvilken han erklærer sig enig i det i Tenconis Skrivelse Anførte, idet han bl a tilføjer, at Tenconi er forpligtet til at yde Firmaet den størst mulige Støtte i Italien, og i en yderligere Paategning paa Skrivelsen erklærer Tenconi sig enig i Klerks Paategning.

Under nærværende Sag har Tenconi gjort gældende, at Førliget af 16 og 17 Februar 1920 ikke er bindende for ham, idet han af de Sagsøgte er holdt i Uvidenhed om de nærmere Omstændigheder ved de Sagsøgte Overtagelse af Sejlgarnspartiet, særlig om, at det sagsøgte Selskab havde betalt den Nordisk Handelsselskab paahvilende Skat af den paa de Sagsøgte Regning posterede Overpris af 600 000 Kr paa dette Parti.

Ifølge Sagsøgerens Opgørelse stiller Mellemværendet sig saaledes:

Ifølge Forliget beholdt Tenconi det af ham hævede Beløb Kr 78 516,58
 Det sagsøgte Selskab havde til Gode hos Tenconi — 32 145,28

Kr 110 661,86

Nordisk Handelsselskab erholdt udbetalt.. Kr 600 000,00
 Skatten af dette Beløb betalte de Sagsøgte
 med — 174 421,00
 De Sagsøgte har derhos krediteret Tenconi
 det ovenfor anførte Beløb — 110 661,86

Herefter andrager ifølge Tenconis Opgø-
 relse Nordisk Handelsselskabs Fortje-
 neste paa Sejlgarnet Kr 885 082,86
 Den Tenconi tilkommende Andel af Nettofortjenesten for
 Sejlgarnspartiet er i hvert Fald $\frac{1}{6}$, og hans Andel
 vil herefter andrage — 147 513,81
 og da han har oppebaaret — 110 661,86

mener han, at der yderligere tilkommer ham Kr 36 851,95

Dette Beløb paastaar Tenconi sig tilkendt hos de Sagsøgte med Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 17 Februar 1921, til Betaling sker.

Tenconi havde i Foraaret 1919 startet Firmaet Italian Trading Co, der financieredes af det sagsøgte Selskab. Et Par Maaneder efter blev Italian Trading Co imidlertid overtaget af de Sagsøgte, og Tenconi blev ansat som Prokurist hos de Sagsøgte. Ved Tenconis Medvirkning fik de Sagsøgte Agentur for Pirelli & Co, Milano, og i September 1919 blev der ligeledes under Tenconis Medvirkning oprettet en Overenskomst mellem Pirelli & Co og de Sagsøgte, hvorefter de Sagsøgte forpligtede sig til i Aaret 1920 at købe for mindst 57 000 £ Gummivarer hos Pirelli samt til i 1921 at købe mindst for dette Beløb med Tillæg af 20 pCt. Prisen skulde være den paa Leveringstiden gældende.

Ved Forliget mellem Parterne blev der som ovenfor anført tilsagt Tenconi $1\frac{1}{2}$ pCt af Fakturaværdien af Varer, som de Sagsøgte købte hos Pirelli, at regne fra 1 Januar 1920.

Ifølge Tenconis Anbringende var han i Henhold til Forliget mellem Parterne berettiget til at oppebære Provision af de Varer, der faktureredes i 1920, selv om Ordren paa de paagældende Varer var afgivet i 1919. Da Tenconi ikke, trods Opfordring, fra de Sagsøgte havde kunnet faa Regnskab over, hvad der i 1920 er leveret Selskabet af Pirelli, skønt de Sagsøgte sandsynligvis har købt og faaet leveret endog mere end for de 57 000 £, de var pligtige at købe for, har han paastaat de Sagsøgte dømt til i Provision for Aaret 1920 yderligere at betale ham $1\frac{1}{2}$ pCt af Minimumsbeløbet 57 000 £ altsaa 855 £, dog med Fradrag af Kr 96,51, som han har modtaget à conto denne Provision.

Ogsaa af dette Beløb paastaar Sagsøgeren sig tilkendt Renter 5 pCt p a fra Stævningens Dato.

De Sagsøgte har paastaat sig frifundet.

Med Hensyn til den Sagsøgeren tilkommende Andel i Fortjenesten paa Sejlgarmspartiet har de gjort gældende, at han maa være bundet ved sit i Forliget af Februar 1920 givne Afkald paa yderligere Vederlag, idet han har været kendt med alle relevante Omstændigheder ved Overtagelsen af Nordisk Handelsselskab og særlig har været vidende om, at den kontante Udbetaling ved de Sagsøgtes Overtagelse af Selskabet posteredes paa Sejlgarmskontoen, og at Skatten for dette Beløb udrededes af de Sagsøgte.

Ifølge de Sagsøgtes Fremstilling var de 600 000 Kr en goodwill, der kun posteredes paa Sejlgarmskontoen, fordi man mente, at der derved kunde spares Skat. Som Følge af denne Posteringsmaade maatte der imidlertid svares Skat af de 600 000 Kr som Overpris paa Sejlgarmsnet, og dette Beløb maatte de Sagsøgte udrede.

Hvad angaar Provisionsmellemværendet, har de Sagsøgte nægtet, at Sagsøgeren for 1920 har Krav paa yderligere Provision end det ham udbetalte Beløb Kr 96,51 for 100 Dæk og 100 Slinger, idet de Leveringer, der herudover i 1920 er modtaget fra Pirelli, alle vedrører Ordre afgivet i 1919 og derfor er Tenconi uvedkommende, da han ifølge de Sagsøgtes Formening i Henhold til Forliget kun har Ret til Provision af Ordre, der er afgivet og effektueret efter 1919. De Sagsøgte har derfor gjort gældende, at de ikke kan være pligtige at oplyse Sagsøgeren om, hvad der er leveret i 1920 i Henhold til Ordre af 1919, da dette maa være Tenconi uvedkommende.

Under Sagen har de Sagsøgte oplyst, at de den 6 Maj 1920 har givet Pirelli Ordre paa 2000 Dæk og 2000 Slinger, men denne Ordre annulleredes af de Sagsøgte. Den 20 September 1920 afgav de Sagsøgte til Pirelli en Ordre paa 1860 Dæk, men af denne Ordre var intet leveret i 1920, og i Løbet af 1921 var ved Sagens Optagelse kun leveret ca 460 Stk Dæk til en Fakturapris af £ 1921—11—8.

Herudover vil de Sagsøgte ikke i 1920 til Pirelli have afgivet Ordre paa Gummivarer. Det er dog oplyst, at de Sagsøgte i Skrivelse af 30 Marts 1920 har givet Pirelli Specifikation paa 4000 Dæk, men denne Specifikation vedrører ifølge de Sagsøgtes Anbringende en Ordre af 25 August 1919, hvorfor Sagsøgeren ikke har Krav paa Provision af denne Ordre; de i Skrivelsen af 30 Marts 1920 indeholdte Specifikationer er en Ændring af de oprindelige Specifikationer og blev forøvrigt kun til dels taget til Følge af Pirelli. Efter det af de Sagsøgte Oplyste er der, saa vidt det af dem kan ses, af denne Ordre i 1920 leveret for £ 26.376—17—2.

Overfor Sagsøgerens Opfordring til at fremlægge hele de Sagsøgtes Korrespondance med Pirelli i 1920 til Oplysning om dette Aars Indkøb har de Sagsøgte nægtet at efterkomme Opfordringen, men erklæret sig villige til paa Sagsøgerens Bekostning at lade et diskretionspligtigt Revisionsinstitut faa Lejlighed til at gennemgaa Korrespondancen.

Sagsøgeren har med Hensyn til de i de Sagsøgtes Skrivelse af 30 Marts 1920 specificerede 4000 Dæk anført, at det drejede sig om en ny Ordre, idet Ordren af 25 August var annulleret, og til Støtte herfor henvist til, at Ordren i Korrespondancen mellem de Sagsøgte og Pirelli gentagne Gange betegnes som ny Ordre. I Skrivelse af 24 April 1920

bad de Sagsøgte Pirelli, om at betegne Ordren paa de 4000 Autopneus som gammel Ordre nemlig til Udførelse af Bestillingen af 25 August 1919, og anførte som Grund til Anmodningen, dels at Valutaraadet ellers ikke vilde anvise fornøden Rimesse, dels at Tenconi skulde have Provision, af nye Bestillinger.

I Skrivelse af 11 Maj 1920 lovede Pirelli herefter at lade angive Datoen 25 August 1919 paa samtlige Fakturaer vedrørende de 4000 Autopneus.

Under Sagen har Direktør, Overretssagfører Jørgen Marius Klerk, afgivet Forklaring som Vidne. Ifølge Vidnets Forklaring var Tenconi bekendt med, at den kontante Udbetaling ved Overtagelsen af Nordisk Handelsselskab androg 600 000 Kr., og at dette Beløb i de Sagsøgtes Bøger var lagt paa Varekontoen, ligesom Tenconi var bekendt med, at der i Skat af dette Beløb var betalt ca 174 000 Kr.

Endvidere har Direktør for det sagsøgte Selskab, Hans Karl August Nielsen, afgivet Forklaring som Vidne. Direktør Nielsen har forklaret, at der ved Overtagelsen af Nordisk Handelsselskab beregnedes en goodwill af 600 000 Kr., der af Vidnet posteredes paa Sejlgarnskontoen, da Vidnet mente, at der kunde spares Skat paa denne Maade, og Vidnet har hævdet, at Sagsøgeren ved Forligshandlingerne var bekendt med Forholdet med Hensyn til de 600 000 Kr., samt med, at der af de 600 000 Kr. var betalt ca 174 000 Kr. i Skat. Vidnet har derhos med Hensyn til de Sagsøgtes i 1920 til Pirelli afgivne Ordre forklaret overensstemmende med de Sagsøgtes Sagsfremstilling. Vidnet har særlig forklaret, at de Sagsøgte i Maj 1920 hos Pirelli havde købt 2000 Dæk og Slanger, men at denne Ordre annulleredes efter de Sagsøgtes Anmodning, fordi Konjunkturerne faldt; endvidere har de Sagsøgte i 1920 givet Ordre paa 1860 Dæk, hvilken Ordre var et Led i et Arrangement med Hensyn til 2500 Dæk, der var købt af de Sagsøgte, men blev taget tilbage af Pirelli. Vedrørende Ordren paa de 4000 Dæk og Slanger har Vidnet forklaret, at der paa denne Ordre i 1920 er leveret for et Beløb af £ 26.376—17—2, idet Vidnet dog har anbragt, at det er muligt, at der mangler en Faktura paa en enkelt Levering. Ifølge Vidnets Forklaring har det vist sig, at der i de Sagsøgtes Arkiv mangler forskellige Papirer. Vidnet har endelig forklaret, at det skyldes Hensynet til Oplagspladserne, at der i 1920 ikke blev købt for 57 000 £, idet Markedet herhjemme svigtede, hvortil kommer, at Ordre, der skulde være leveret i 1919 fra Pirelli, ikke blev effektueret før i 1920.

Hvad angaar det af Sagsøgeren rejste Krav paa Betaling af Kr 36 851,95 som ham yderligere tilkommende Andel i Fortjenesten paa Sejlgarnspartiet, findes det ikke bevist, at Sagsøgeren, da han ved Forliget i Februar 1920 frafaldt yderligere Krav paa de Sagsøgte, har

Færdig fra Trykkeriet den 7 Marts 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 85.

Fredag den 9 Februar

handlet ud fra urigtige Forudsætninger, der var kendelige for de Sagsøgte.

Tenconi har under den af ham for Retten afgivne Forklaring erkendt, at han, da han indgik Forliget med de Sagsøgte, vidste, at de 600 000 Kr var lagt paa Sejlgarnskontoen, og Tenconi maa have været vidende om, at det sagsøgte Selskab blev belastet med de 110 661,86 Kr, der blev godskrevet ham. Selv om Tenconi maatte have været ukendt med, at de Sagsøgte betalte Skat for de 600 000 Kr, findes denne Omstændighed ikke at berettige ham til efter at have irafaldet Krav paa Selskabet at fordre noget yderligere Beløb som Andel i Fortjenesten paa Sejlgarnet. Der vil herefter ikke kunne tilkendes Sagsøgeren noget Beløb paa denne Konto.

Hvad dernæst angaar det af Sagsøgeren rejste Krav paa Provision for 1920, maa der gives de Sagsøgte Medhold i, at der kun tilkommer Sagsøgeren Provision af Varer, der var beordret efter Udgangen af 1919. Idet det efter Proceduren maa antages, at Varer, der skulde leveres af Pirelli ifølge den mellem de Sagsøgte og Pirelli indgaaede Overenskomst, hvis Indhold var Sagsøgeren bekendt, skulde betales med Leveringstidens Priser, saaledes at Prisen ikke kunde vides, før Fakturaen var udstedt, samt da Provisionen ikke kan betragtes som Agentprovision, og Provisionen ifølge Forliget mellem Parterne skulde beregnes efter Faktura-værdien, findes Sagsøgeren ikke i Almindelighed at have Krav paa Provision af Ordre, der er annulleret.

Efter de foreliggende Oplysninger ser Retten sig ikke i Stand til at bedømme, om Ordren af 30 Marts 1920 paa de 4000 Dæk var ny eller gammel Ordre, idet de Sagsøgte har erklæret sig ude af Stand til at dokumentere den i Aaret 1919 givne Specifikation, hvorfor Retten ikke kan danne sig nogen selvstændig Mening om, hvorvidt Specifikationerne var saa forskellige, at Ordren helt eller delvist maa anses som ny.

Dette maa komme de Sagsøgte til Skade. Da Sagsøgeren havde Krav paa Provision af Indkøb hos Pirelli, er de Sagsøgte pligtige at føre deres Regnskab saaledes, at de klart kunde dokumentere, af hvilke Leveringer der tilkom Sagsøgeren Provision. Dette har de Sagsøgte ikke

gjort, og det fremgaar af Direktør Nielsens Vidneforklaring, at de Sagsøgte muligt ikke er i Besiddelse af samtlige Fakturaer paa de af Pirelli leverede Varer.

Herefter findes de Sagsøgte overensstemmende med Sagsøgerens Paastand at burde tilsvare Sagsøgeren den Provision, der vilde tilkomme ham, hvis de Sagsøgte i 1920 hos Pirelli havde købt de Varer, de efter Overenskomsten var pligtige at aftage, altsaa 855 £, hvori dog vil være at fradrage Kr 96,51 omregnet til engelsk Mønt efter Betalingsdagens Kurs. Af Beløbet vil der være at tilkende Sagsøgeren Renter som af ham paastaaet. Der er mellem Parterne Enighed om, at Sagsøgeren ifølge Forliget af Februar 1920 har Ret til Provision for Aarene 1920 og 1921, og ved Paadømmelsen af nærværende Sag er ikke taget i Betragtning, hvad der maatte tilkomme Sagsøgeren i Provision af Varer, leveret i 1921 eller i Henhold til Ordre, afgivne i dette Aar. Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde betale Sagsøgeren med 1000 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den ovennævnte Skrivelse af 16 Februar 1920 med Paategninger ikke er stempet.

Mandag den 12 Februar.

R. 505/1921. Købmand **Valdemar Andersen** (Meyer)

mod

Grosserer **W Holm-Petersen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om, hvorvidt Indstævnte har gjort sig skyldig i ulovlig Selvtægt.

Østre Landsrets Dom af 3 November 1921: Sagsøgte, Grosserer W Holm-Petersen, Odense, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Købmand Valdemar Andersen, sammesteds, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Sagsøgeren betale Sagsøgte med 200 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

For Højesteret gaar den af Appellanten nedlagte Paastand kun ud paa, at Indstævnte idømmes Straf for ulovlig Selvtægt og tilpligtes at betale ham en Erstatning efter Rettens Skøn, dog ikke udover 1500 Kroner.

Som udtalt i Dommen maa der gaas ud fra, at det nye Hegn — hvis Lovlighed ikke er bestridt — er sat i Skellet mellem de to Ejendomme. Af Sagens Oplysninger fremgaar endvidere, at Hasselhegnet har staaet paa en Jordvold dels Nord, dels Syd for

Skellinien, og at Indstævnte har ryddet hele Hasselhegnet og afgravet Jordvolden.

Selv om det nu maa antages, at Indstævnte ikke burde have ryddet Hegnet paa egen Haand, men burde være gaaet frem efter Hegnslovens § 15, vil der dog ikke kunne paalægges ham Straf for ulovlig Selvtægt, da han efter det Svar, han paa sin Henvendelse til Hegnsynsmændenes Formand fik af denne, maatte gaa ud fra, at en Hegnsynsforretning var uforuden. Herefter og da der ikke ses at være tilføjet Appellanten noget Tab, som det kan være Indstævntes Pligt at erstatte, vil Indstævnte i Overensstemmelse med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer W Holm-Petersen, bør for Tiltale af Appellanten, Købmand Valdemar Andersen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

I Maj Maaned 1920 købte Købmand Valdemar Andersen, Odense, Parcellen Matr Nr 9 cy af Hunderup Jorder under Odense Købstads Markjorder i Sct Knuds Sogn, der mod Nord grænser til Matr Nr 4 es sammesteds og mod Syd til Helgavej. I Januar 1921 lod Ejeren af Matr Nr 4 es Grosserer W Holm-Petersen fjerne et mellem de to Ejendomme anbragt Hegn af Hassel, afgrave Volden, hvorpaa Hegnet havde staaet efter et af Landinspektør Larsen forinden ansat Skel og i dette opsætte et Hegn af Traadvæv med Støtter. Andersen lod derefter ved Landinspektør Sørensen foretage Opmaaling af Matr Nr 9 cy, og denne Landinspektør kom til det Resultat, at Matr Nr 9 cy's nordlige Grænse laa nordligere end det efter Landinspektør Larsens Opmaaling maatte antages og saaledes, at et Areal stort 22,28 m² af det af Holm-Petersen indhegnede hørte til Matr Nr 9 cy, hvorefter det ryddede Hegn ogsaa skulde have tilhørt denne Ejendom.

Under denne ved Retten for Odense Købstad m v forberedte Sag har Sagsøgeren, fornævnte Andersen, paastaaet Sagsøgte, ligeledes fornævnte Holm-Petersen, idømt Straf for ulovlig Selvtægt samt dømt til:

- 1) udgiftsfrit for Andersen at fjerne det fornævnte Traadvævshegn,
- 2) at fravige Besiddelsen og Brugen af det fornævnte uberettiget indtagne Areal og

- 3) at betale en Erstatning af 1500 Kr samt for Udgifter til Optagelse af Syn og Skøn, Opmaaling m v 209 Kr 80 Øre med Renter af det samlede Beløb 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 10 August 1921.

Holm-Petersen har paastaaet sig frifundet, idet han har anbragt, at han var Ejer af Hegnet og Volden, hvorpaa det var plantet, indtil den af Landinspektør Larsen udpegede Grænse, at han altsaa ikke har indtaget noget af det til Matr Nr 9 cy hørende Areal, at han ikke har ryddet nogen Del af Volden Syd for den ommeldte Grænse og at Andersen ikke har noget Krav paa, at der paa Matr Nr 4 eo bevares noget Læhegn til Fordel for hans Ejendom. Endelig har han anført, at han, forinden han ryddede Hegnet, henvendte sig til Formanden for Hegnsynsmændene for at faa afholdt Hegnsyn, men at denne henviste ham til en tidligere om samme Hegn afholdt Forretning, der ikke var paaanket af den daværende Ejer, af Matr Nr 9 cy.

Efter de af de paagældende Landinspektører afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Oplyste maa der gaas ud fra, at Landinspektør Sørensen ved den af ham foretagne Opmaaling har taget Udgangspunkterne for denne i Helgavejs nuværende Skel, men at denne Vej, da Parcellen i sin Tid blev udstykket, var projekteret med en Bredde af 16 Alen, medens den senere er udvidet til en Bredde af 18 Alen. Herefter kan Nr 9 cy's nordlige Grænse ikke antages at ligge som af ham paa et Situationskort angivet, men der maa gaas ud fra, at den ligger paa det Sted, hvor Sagsøgte i Henhold til Landinspektør Larsens Opmaaling har oprejst det nye Hegn, nemlig i Jordvoldens Midte. Holm-Petersen vil derfor ikke kunne tilpligtes at fravige nogen Del af det af ham indhegnede Areal.

Endvidere fremgaar det af Sagens Oplysninger, derunder den af Formanden for Hegnsynsmændene, Kammerraad J Jørgensen afgivne Vidneforklaring, at denne, da Holm-Petersen inden han ryddede Hegnet henvendte sig til ham, svarede, at det var unødvendigt at optage ny Hegnsynsforretning, eftersom der i 1913 var afholdt en saadan og denne ikke senere var appelleret, samt at det var fastslaet, at Hegnet tilhørte Holm-Petersen. Under disse Omstændigheder vil denne ikke kunne straffes for ulovlig Selvtægt.

Imod Holm-Petersens Benægtelse har Andersen ikke godtgjort, at Førstnævnte har fjernet Noget af den Del af Volden, der laa paa Andersens Grund. Og da Andersen ej heller har godtgjort at have Ret til et særligt Læhegn mellem Ejendommene, og Lovligheden af det nye Hegn ikke i og for sig er bestridt, tilkommer der ikke Andersen noget Krav paa Erstatning i Anledning af Borttagelsen af det ældre Hegn.

Sagsøgte vil derfor i det Hele være af frifinde.

Sagens Omkostninger vil Sagsøgeren have at betale Sagsøgte med 200 Kr.

Tirsdag den 13 Februar

R 282/1922. **Skandinavisk Grammophon Aktieselskab**
(Steglich-Petersen)

m o d

Musikhandler **Jens Søren Valdemar Sørensen (Meyer)**,

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr 290 af 6 Maj 1921 § 9, jfr § 15.

Odense Købstads Rets Dom af 2 November 1921: Tiltalte Musikhandler Jens Søren Valdemar Sørensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betales af det Offentlige.

Østre Landsrets Dom af 18 Maj 1922: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten betaler Appellanterne, Skandinavisk Grammophon A/S, til Indstævnte, Musikhandler Jens Søren Valdemar Sørensen, Odense, med 150 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Landsretten.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Det bemærkes, at det var den 31 December 1920, at Skandinavisk Grammophon Aktieselskab fik Ordet Grammophon registreret som Varemærke.

Efter det for Højesteret Oplyste maa der gaas ud fra, at Ordet Grammophon er en almindelig Betegnelse for Talemaskiner, og da Indstævnte herefter uanset den stedfundne Registrering har været berettiget til at benytte Ordet som sket, vil Dommen overensstemmende med hans Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Aktieselskabet at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Skandinavisk Grammophon Aktieselskab, til Indstævnte, Musikhandler Jens Søren Valdemar Sørensen, med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Musikhandler Jens Søren Valdemar Sørensen af Odense for Overtrædelse af Lov Nr 290 af 6 Maj 1921 § 9, jfr § 15, idet han sigtes for i Maj og Juni Maaneder d A at have benyttet Ordet Grammofon (Gramfon) i Avertissementer i Bladene skønt vidende om, at Ordet »Grammophon« er indregistreret som Varemærke for Skandinavisk Grammophon A/S, hvis Varer Sigtede ikke forhandler.

Tiltalte er født i Odense den 21 Marts 1892 og ikke tidligere straffet.

Tiltalte har erkendt at have benyttet Ordet »Grammophon« i Avertissementer, men har gjort gældende, at han har været berettiget hertil, idet dette Ord er en almindelig Betegnelse for Talemaskiner af enhver Art.

Da Ordet Grammofon, hvad enten det staves med et eller to »m« og med »f« eller »ph«, skønnes at være en almindelig Betegnelse for Talemaskiner af enhver Art, paa hvilken Betegnelse Skandinavisk Grammophon A/S ikke har kunnet faa nogen Eneret, selv om det er lykkedes Aktieselskabet at faa Ordet indregistreret som Varemærke, vil Tiltalte være at frifinde og Sagens Omkostninger at paalægge det Offentlige.

Landsrettsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Odense Købstads Ret for Straffesager.

Da Ordet »Grammophon« ikke af Indstævnte er benyttet som Varemærke, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen indeholdte Grunde vil den være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanten have at godtgøre Indstævnte med 150 Kr.

R 263/1922. Vognmand **Erhard Frederiksen** (Selv)

mod

Forsikringsaktieselskabet »**Haand i Haand**« (David),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at erstatte en Brandskade.

Østre Landsrets Dom af 16 Maj 1922: Sagsøgte, Forsikringsaktieselskabet »Haand i Haand«, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Vognmand Erhard Frederiksen, Nykøbing F, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren 350 Kr til Sagsøgte inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter det Oplyste har Appellanten saa groft forsømt sin Pligt til at afværge Skaden, at han ikke vil kunne gøre Krav paa Forsikringssummen. Herefter vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Da Appellanten uden rimelig Grund har indbragt Sagen for Højesteret, vil han være at anse med en Bøde til Statskassen af 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Vognmand Erhard Frederiksen, til Indstævnte, Forsikringsaktieselskabet »Haand i Haand«, med 400 Kroner. Til Statskassen bøder Appellanten 200 Kroner.

De Indstævnte tilkendte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Police af 11 Maj 1921 forsikrede Forsikringsaktieselskabet »Haand i Haand« et Vognmand Erhard Frederiksen tilhørende Maxwell Automobil bl a mod Brand for 6000 Kr; den 6 Juli s A opstod der Ild i Frederiksens Ejendom, Slotsgade Nr 54 i Nykøbing F, ved hvilken Lejlighed Vognen brændte. Da Selskabet vægrede sig ved at udbetale Forsikringssummen, har Sagsøgeren under denne Sag paastaaet Sagsøgte dømt til Betaling af 6000 Kr med Renter heraf 5 pCt p a fra den 18 Januar 1922.

Sagsøgte procederer til Frifindelse, subsidiært mod Betaling af et mindre ved Rettens Skøn fastsat Erstatningsbeløb, idet det gøres gældende, at Sagsøgeren har undladt at gøre Skridt til Redning af Automobil, og at dette i hvert Fald ikke var 6000 Kr værd.

Det fremgaar af et i Anledning af Branden optaget Forhør, hvorunder Sagsøgeren var sigtet for Ildspaaættelse, at Ilden opstod i et til Ejendommen hørende Baghus, i hvilket der var Maskinværksted; nord for dette laa Garagen, hvor Maxwell-Vognen stod; Ilden bemærkedes først i Taget i den søndre Ende af Baghuset. Da Sagsøgeren, der boede i Forhuset, var blevet vækket og kom ned i Gaarden, gav han sig først til at redde Naboens Heste, der stod i en Syd for Baghuset liggende Stald; da han kom herfra, var nogle tilkomne Personer i Færd med at flytte et i Gaarden staaende Automobil. Efter sit mod alle de afgivne Forklaringer stridende Anbringende hjalp Sagsøgeren til ved at

styre Vognen, der blev kørt ud paa Gaden og derfra ind i en paa den anden Side af Gaden liggende Gaardsplads. Efter at dette var sket, vilde Sagsøgeren gaa tilbage gennem Porten; der var imidlertid stimlet en Mængde Mennesker sammen omkring denne, der var spærret af Politiet, hvorfor han gik op ad Hovedtrappen til sin Lejlighed, gennem denne og ned ad Køkkentrappen. Medens Sagsøgeren var borte fra Gaarden, havde Politiet og andre Tilstedeværende reddet 2 Automobileer og 1 Motorcykel, der stod til Reparation i Værkstedet; men Ingen tænkte paa, at der i Garagen, hvis Port var aflaaaset, ogsaa stod Vogne. Sagsøgeren, der hidtil ikke vil have tænkt paa Maxwell-Vognen, ansaa det nu for nødvendigt at lukke Tagvinduerne i Forhuset; han gik derfor atter op i sin Lejlighed, og da hans Hustru alt havde lukket disse Vinduer, benyttede han, der havde Sko, men ikke Strømper paa, Lejligheden til at iføre sig Strømper; som han var færdig hermed, blev han af en Politibetjent kaldt ned i Gaarden. Denne Politibetjent spurgte ham ved denne Lejlighed, om der var Benzin i Garagen, hvilket Sagsøgeren benægtede; efter Politibetjentens Forklaring svarede Sagsøgeren ligeledes benægtende paa hans Forespørgsel om, hvorvidt der var mere at redde. Da Sagsøgeren sammen med Betjenten kom ned i Gaarden, var der efter hans Formening Ild i Garagen, hvorfor han nu ansaa det for haabløst at forsøge paa at redde Maxwell-Vognen. Sammen med en hos ham arbejdende Mekaniker Larsen begav Sagsøgeren sig nu ud af Ejendommen til en nord for hans egen Garage værende Nabo-Garage for at forsøge paa at redde en dér anbragt Vogn, hvilket imidlertid efter hans Forklaring viste sig at være umuligt. Medens Sagsøgeren var borte, slog Brandmændene Porten til Garagen ind og forsøgte at trække Maxwell-Vognen ud; de kunde imidlertid ikke rokke den af Stedet, som det bagefter har vist sig, fordi den var haardt bremsed.

Af det ved Brandforhøret Oplyste fremgaar det, at Sagsøgeren ikke har gjort ringeste Forsøg paa at redde Maxwell-Vognen, hvadenten Grunden hertil nu har været, at han i Forvirringen ikke tænkte paa den eller, at han ansaa det for unyttigt, ej heller har han oplyst de Tilstedeværende om, at der stod et Automobil i Garagen, til hvis Port han end ikke havde medtaget Nøglen, der hang i hans Køkken, og da samtlige de Afhørte har forklaret, at der havde været rigelig Tid til at redde Vognen i Garagen, der blev antændt senere end Værkstedet, findes Sagsøgeren i den Grad at have forsømt sin Pligt til at afværge Skaden, at han ikke vil kunne gøre Krav paa Forsikringssummen.

Sagsøgte vil saaledes være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren vil have at godtgøre Selskabet Sagens Omkostninger med 350 Kr.

Onsdag den 14 Februar

R 40/1922. Frugthandler **S Pedersen** (Steglich-Petersen)

mod

Enkefru **Roerup** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at betale Erstatning for Svampskade paa en solgt Ejendom.

Østre Landsrets Dom af 24 December 1921: Sagsøgte, Enkefru Elsiné Roerup, bør til Sagsøgeren, Frugthandler S Pedersen, betale 3207 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra den 16 November 1921, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 500 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Den af Appellanten for Højesteret nedlagte Paastand gaar ud paa, at Indstævnte dømmes til at betale ham i Erstatning dels det ham ved Dommen tilkendte Beløb, dels yderligere — i Henhold til en i Maj 1922 optaget Skønsforretning — 4000 Kroner. Indstævnte paastaar sig derimod principalt frifundet, subsidiært Dommen stadfæstet.

Efter det for Højesteret Oplyste havde Indstævnte, da hun solgte Ejendommen, saa megen Grund til at nære Mistanke om, at der var Hussvamp i den, at hun burde have henledet Køberens Opmærksomhed derpaa. Da hun nu har undladt dette, maa hun være erstatningspligtig, og idet Erstatningen efter Sagens Oplysninger ikke vil kunne sættes højere end ved Dommen sket, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes subsidiære Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Slutteddel af 29 Oktober 1920 og Skøde af 2 November s A solgte Sagsøgte, Enkefru Elsiné Roerup, til Sagsøgeren, Frugthandler S Pedersen, den hende tilhørende Ejendom Matr Nr 147 i Københavns Østervold Kvarter, Stockholmegade 17, for en Købesum af 145 000 Kr.

Ved Skrivelse af 31 Januar d A lod Sagsøgeren Sagsøgte Sagfører tilgaa Meddelelse om, at det havde vist sig, at bemeldte Ejendom var i høj Grad befængt med Hussvamp, og at Sagsøgeren herefter ansaa sig berettiget til at forlange Handlens Tilbagegang og Erstatning for paadragne Udgifter.

Paa Begæring af Sagsøgeren blev der under 16 Marts d A af Byretten udmeldt tvende Mænd til at afgive Skøn over, hvorvidt og i hvilket Omfang Ejendommen var eller havde været befængt med Hussvamp, om der kan antages at være truffet Foranstaltninger mod Svampen, og om hvilken Værdiforringelse Svampens eventuelle Tilstedeværelse kan antages at paaføre Ejendommen.

Den 27 April s A afholdt disse Mænd en Synsforretning paa Ejendommen, hvorunder de lod sig forevise de formentlig svampbefængte Steder og udtog 2 angrebne Træstykker, der indsendtes til Undersøgelse i V Steins Laboratorium, der den 28 s M meddelte, at begge Stykker var bevokset med Hussvamp.

I Henhold til det dem saaledes Foreliggende udtaler Mændene i den fremlagte Beskrivelse af Forretningen, at Ejendommen var angrebet af Hussvamp paa en Række nærmere angivne Steder fra Kælder til 4de Sal.

Sluttelig udtaler Skønsmændene Følgende:

»Vi skønner, at Omkostningerne ved Fjernelsen af det svampbefængte Træværk i Forbindelse med en grundig Rensning og Desinficering af det tilstødende Træ- og Murværk samt den nødvendige Istandsættelse vil koste Kr 3182,00, heri er ikke medregnet Erstatning til de Beboere, hvis Lejlighed under Istandsættelsen delvis sættes ud af Brug.

Forsaavidt Ejendommen ikke paa andre os ubekendte Steder er angrebet af Hussvamp, skønner vi, at Ejendommen ikke er værdiforringet ud over den forannævnte Sum.«

Sagsøgeren har nu anbragt, at det under det derefter foretagne Reparationsarbejde viste sig, at der for at udrydde Svampen maatte foretages Arbejder i betydeligt større Omfang, nemlig til et Beløb af: 4426 Kr 44 Øre.

Hertil kommer efter Sagsøgerens videre Anbringende følgende Poster:

a) til en Arkitekt for at have ført Tilsyn med Reparationsarbejdet	25 Kr 00 Øre
b) Udgifter ved et paa Sagsøgerens Foranledning foretaget udenretsligt Skøn	150 — 00 —
c) En Blikkenslager, for forskellige Arbejder vedrørende Nedtagning og Opsætning af Faldrør.	121 — 19 —
d) En Malermester for Reparationer efter de under c) ommeldte Arbejder	15 — 00 —

311 Kr 19 Øre

Naar dette Beløb lægges til fornævnte 4426 Kr 44 Øre, udkommer 4737 Kr 63 Øre, hvori Sagsøgeren dog fradrager et Beløb af 100 Kr, der er udgivet til Reparationer, der ikke staar i Forbindelse med Svampskaden, hvorefter der udkommer 4637 Kr 63 Øre.

Sagsøgeren anser sig imidlertid tillige berettiget til for Forringelse.

af Ejendommens Værdi som Følge af den konstaterede Hussvamp at forlange en Erstatning, som han har ansat til 25 000 Kr.

Under denne Sag har Sagsøgeren herefter paastaet Sagsøgte tilpligtet at betale 4637 Kr 63 Øre + 25 000 Kr eller 29 637 Kr 63 Øre tilligemed Omkostningerne ved det afholdte indenretslige Skøn og ved den fornævnte Analyse paa Steins Laboratorium: 220 Kr.

Ialt paastaar Sagsøgeren sig herefter hos Sagsøgte tilkendt 29 857 Kr 63 Øre med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 16 November 1921.

Sagsøgte har paastaet sig frifundet, principalt pure, subsidiært mod Betaling af 1500 Kr og mere subsidiært mod Betaling af et Beløb efter Rettens Skøn.

Til Støtte for den principale Paastand har Sagsøgte anført, at Ejendommen saavel efter Sluttedlen som efter Skødet er solgt i den Stand, hvori den er og forefindes, at hun ikke herudover har paataget sig nogen Garanti for, at der ikke forefandtes Svamp i Ejendommen, samt at hun, da Handlen foregik, ikke havde nogetsomhelst Kendskab til, at Ejendommen skulde være befængt med Svamp.

Efter den af Overrettsagfører O. Thaarup afgivne Vidneforklaring og den af Sagsøgeren afgivne Partsforklaring besvarede Sagsøgte under Forhandlingerne inden Skødets Udstedelse en Forespørgsel, om der fandtes Svamp i Ejendommen, derhen: »Ikke mig bevidst«, hvorefter Vidnet overfor Sagsøgte tog Forbehold for det Tilfælde, at der maatte vise sig at være Svamp i Ejendommen.

Allerede som Følge af det saaledes Oplyste maa Sagsøgte anses erstatningspligtig overfor Sagsøgeren i Anledning af, at der er konstateret Svamp i Ejendommen.

Subsidiært protesterer Sagsøgte som anført imod den forlangte Erstatnings Størrelse.

Sagsøgte bestrider, at der kan tilkomme Sagsøgeren noget Beløb, endside 25 000 Kr, for Værdiforringelse af Ejendommen.

Da nu Ejendommen efter de foretagne Reparationer for Hussvamp ikke efter det i Skønsforretningen i saa Henseende Udtalte kan anses for forringet i Værdi, kan der ikke tilkomme Sagsøgeren noget Beløb for Værdiforringelse.

Hed Hensyn til Erstatning for Udgifterne til Svampens Udryddelse hævder Sagsøgte — der i saa Henseende henholder sig til Udtalelser af vedkommende Haandværksmestre i en Beskrivelse af et af dem paa Sagsøgtes Foranledning afholdt udenretsligt Skøn — at Erstatningen ikke bør sættes højere end 1500 Kr.

Der maa imidlertid gives Sagsøgeren Medhold i, at der ikke kan tillægges bemeldte Udtalelse nogen særlig Betydning overfor det i retslige Former afholdte Skøn, hvorefter Skønsmændene har antaget, at Udgifterne til Svampens Udryddelse vil andrage 3182 Kr.

Sagsøgeren har nu vel anbragt, at der som foran anført er medgaaet et betydeligt større Beløb hertil, nemlig 4426 Kr 44 Øre.

Det fremgaar af det Foreliggende, at der herunder er indbefattet et Beløb af 1400 Kr, der er medgaaet til Anskaffelse af nye indvendige Faldør i Stedet for de hidtil værende, der var ubrugelige. Da det

imidlertid efter det Oplyste maa antages, at Rørenes mangelfulde Tilstand skyldtes, at de var angrebet af de i Spildevandet indeholdte Syrer, bliver der ikke Spørgsmaal om, at Sagsøgeren som en Foranstaltning til Svampens Udryddelse kan forlange bemeldte Beløb: 1400 Kr betalt af Sagsøgte.

Herefter maa det ved Skønsforretningen angivne Beløb: 3182 Kr lægges til Grund ved Erstatningens Tilkendelse.

Af de ovenfor under a)—d) nævnte Poster maa Sagsøgeren anses beføjet til at forlange Posten a) betalt af Sagsøgte, der derimod ikke findes at kunne tilpligtes at godtgøre Sagsøgeren Post b) saalidt som de under Posterne c) og d) angivne Beløb, der begge vedrører Arbejder, der staar i Forbindelse med Nedtagning og Opsætning af fornævnte Faldrør, og derfor efter det ovenfor Udviklede ikke kan belastes Sagsøgte.

Herefter vil Sagsøgte have ialt at betale Sagsøgeren 3207 Kr med Renter deraf som paastaet, hvorhos Sagsøgte findes i Sagsomkostninger at burde betale Sagsøgeren 500 Kr.

Torsdag den 15 Februar

Ved Højesterets Beslutning af 15 Februar 1923 blev en af Ingeniør N V Henckel fremsat Begæring om, at den mod ham, fhv Bankdirektør H J Hass og Revisor N Chr Pedersen ifølge Anklageskrift af 1 Februar 1923 anlagte Sag maatte blive foretaget ikke, som i Anklageskriftet paastaet, paa et Ting, afholdt af Østre Landsrets vestsjællandske Nævningekreds, men ved Østre Landsrets københavnske Nævningekreds, taget til Følge, jfr Retsplejelovens §§ 223 og 702.

Fredag den 16 Februar

R 145/1922. Bogholder **H Rasmussen** (Holten-Bechtolsheim)

mod

Skibsreder og Købmand **Mathias Nielsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Lønningsforhøjelse.

Søndre Landsrets Dom af 11 Februar 1922: Sagsøgte, Skibsreder og Købmand Mathias Nielsen, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger som Mandatarius for Bogholder H Rasmussen i denne Sag fri at være,

og bør Sagsøgerne inden 15 Dage fra denne Doms Afsigelse til Sagsøgte betale denne Sags Omkostninger med 250 Kr. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Efter Dommens Afsigelse har Appellanten tilbagekaldt den Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger meddelte Mandatarfuldmagt og indanket Sagen for Højesteret i eget Navn. Det bemærkes derhos, at Beløbet 1500 Kroner er Forskellen mellem den Løn, Appellanten har faaet udbetalt for Tiden fra den 1 September 1920 til den 31 Maj 1921, og den Løn, han efter Lønforhøjelsen skulde have haft udbetalt i samme Tidsrum.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Appellanten ikke, som i Dommen antaget, har udbetalt sig Lønnen for September 1920 den 1 Oktober s A, men at Udbetalingen er sket den 4 og 15 s M henholdsvis med 200 Kroner og 300 Kroner. Efter det i Sagen Foreliggende og idet de for Højesteret producerede nye Oplysninger ikke kan gøre nogen Forandring heri, maa det antages, at Direktør N C Nielsen efter det ved Mødet i August 1920 Passerede var uberettiget til paa egen Haand at forhøje Appellantens Løn. Idet der derhos efter det Oplyste, derunder Appellantens egen efter Sagens Indankning afgivne Partsforklaring, ved Paadømmelsen maa gaas ud fra, at Lønforhøjelsen først er tilstaaet Appellanten af Nielsen efter det nævnte Møde, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande.
De for Landsretten idømte Sagsomkostninger at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Bogholder H Rasmussen blev for nogle Aar siden ansat som Bogholder for Hvorslev Teglværk, der ejedes af et Interessentskab, hvoraf blandt andet Skibsreder og Købmand Mathias Nielsen af Aabenraa var Medlem, for en aarlig Lønning af 4000 Kr. Rasmussen blev antaget af den administrerende Direktør, N C Nielsen, som tillige var Medlem af Interessentskabet; da Rasmussen var hans Svoger, indhentede han udtrykkeligt Samtykke til Antagelsen fra sine Medinteressenter. I Sommeren 1920 anmodede Rasmussen Direktør Nielsen om en Lønningsforhøjelse af 2000 Kr, og denne Forhøjelse tilstod Direktør Nielsen ham uden at indhente sine Medinteressenters Samtykke dertil. Rasmussen, der tillige fungerede som Kasserer, udbetalte derefter fra den 1 September 1920 at

regne sig selv en maanedlig Lønning af 500 Kr og vedblev dermed, indtil i December s A to af Interessenterne i Selskabet gik fallit; Skibsreder Mathias Nielsen overtog nu alene Ledelsen af Teglværket og indsatte Ingeniør Hans Nissenius Schmidt som administrerende Direktør i N C Niensens Sted. Schmidt annullerede efter Mathias Niensens Ordre den Rasmussen tilstaaede Lønningsforhøjelse og tilbageholdt i de paafølgende Maaneder, indtil Rasmussen den 1 Juni 1921 fratraadte sin Stilling ved Teglværket, den af Rasmussen i Maanederne September—December oppebaarne Lønningsforhøjelse, der blev opgjort til 1501 eller 1500 Kr. Under nærværende Sag har Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger i København som Mandatarius for Bogholder Rasmussen paastaaet Skibsreder Mathias Nielsen som solidarisk ansvarlig med de øvrige Interessenter i Teglværket tilpligtet at betale ham et Beløb af 1501 Kr, — hvilket Beløb under Sagen er nedsat til 1500 Kr — med Renter 5 pCt fra den 8 August 1921 indtil Betaling sker.

Sagsøgte har paastaaet sig frifundet, idet han gør gældende, at Direktør N C Nielsen har været uberettiget til uden sine Medinteressenters Samtykke at tilstaa en saadan Lønningsforhøjelse, i hvert Fald efter at det paa et Møde i Midten af August Maaned 1920, som overværedes af Direktør Nielsen og Rasmussen, og hvor det blev oplyst, at Teglværket stod overfor en økonomisk Katastrofe, og at Mathias Nielsen var den eneste af Interessenterne, der kunde holde det oppe, var blevet tilkendegivet Direktør Nielsen, at han ikke maatte foretage nogen Disposition uden Ingeniør Schmidts, eventuelt Mathias Niensens eget Samtykke.

Sagsøgerne har herimod gjort gældende, at Direktør N C Nielsen i Følge den mellem ham og hans Medinteressenter oprettede Kontrakt havde Bemyndigelse til at antage og afskedige det fornødne Personale og dermed ogsaa til at tilstaa dette Lønningsforhøjelse, og at der allerede i Slutningen af Juni Maaned 1920 skriftlig af Direktør Nielsen var givet Rasmussen Tilsagn om Lønningsforhøjelsen.

Selv om den af Sagsøgerne paaberaabte Bestemmelse i Direktør N C Niensens Kontrakt, der lyder saaledes:

»Nielsen antager og afskediger de fornødne Forhandlere, Agenter og Personale og foretager de til Værkets Drift fornødne Indkøb, idet betydeligere Dispositioner dog først skal godkendes af de øvrige Interessenter,«

maatte kunne afgive en Bemyndigelse for Direktøren til under normale Forhold paa egen Haand at tilstaa Personalet rimelige Lønningsforhøjelser, er en saadan Bemyndigelse blevet ham betaget ved det paa Mødet i August 1920 Forefaldne, og da Sagsøgerne overfor det Faktum, at Rasmussen første Gang har udbetalt sig Forhøjelsen den 1 Oktober 1920 (for September Maaned) sammenholdt med Direktør Niensens Vidneforklaring om, at det forekommer ham, at han underskrev Tilsagnet om Lønningsforhøjelsen kort før den skulde træde i Kraft, ikke har ført tilstrækkeligt Bevis for, at Tilsagnet, der angives at være bortkommet og derfor ikke er fremlagt under Sagen, virkelig, som af Rasmussen angivet, er afgivet forinden Mødet blev afholdt i August Maaned, vil Sagsøgtes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, hvorhos Sagsøgerne bør tilsvare ham Sagens Omkostninger med 250 Kr.

R 485/1921. Proprietær **P Nielsen** og Amdsraadsmedlem, Gaardejer **Jens Jensen** (Graae)

mod

Almindelig Dansk Husdyrforsikring, Aktieselskab i Likvidation, Professor **A F Følger**, Gaardejer, Landstingsmand **J A Hansen**, Gaardejer, Landstingsmand **H V Maegaard**, Gaardejer, Folketingsmand **P P Pinstrup** og Overretssagfører **S Vandborg** (Holten-Bechtolsheim),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Pligt til at tilbagebetale et af Appellanterne indbetalt Aktiebeløb.

Østre Landsrets Dom af 10 November 1921: Alm dansk Husdyrforsikring, A/S i Likvidation samt Professor A F Følger, Gaardejer; Landstingsmand J A Hansen, Gaardejer, Landstingsmand H V Maegaard, Gaardejer, Folketingsmand P P Pinstrup og Overretssagfører S Vandborg bør for Tiltale af Proprietær P Nielsen, Kjellingbrogaard, og Amdsraadsmedlem, Gaardejer Jens Jensen, Skjølstrup, i disse Sager fri at være. Sagens Omkostninger betaler Proprietær P Nielsen og Gaardejer Jens Jensen, En for Begge og Begge for En, til de Sagsøgte med 500 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Det bemærkes, at der den 31 Juli 1919 var tegnet for 451 000 Kroner Aktier, hvoraf var indbetalt 105 625 Kroner.

Af Sagens Oplysninger fremgaar, at Appellanten Nielsen har betalt 1ste Rate af den af ham den 10 Oktober 1919 tegnede Aktie den 4 Juni 1920, at Appellanten Jensen har betalt 1ste Rate af den af ham den 27 August 1919 tegnede Aktie i September 1919 og 2den Rate i September 1920, og at de af Appellanterne mod de Indstævnte anlagte Sager først blev paastævnet henholdsvis i Juni og i September 1921.

Allerede som Følge af den Maade, hvorpaa Appellanterne saaledes har forholdt sig, maa de være afskaaret fra at rejse de Krav, som de her under Sagen har gjort gældende, og Dommen vil herefter overensstemmende med de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde betale til de Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, Proprietær P Nielsen og Amdsraadsmedlem, Gaardejer Jens Jensen, En for

Begge og Begge for En, til de Indstævnte, Almindelig dansk Husdyrforsikring, Aktieselskab i Likvidation, samt Professor A F Følger, Gaardejer, Landstingsmand J A Hansen, Gaardejer, Landstingsmand H V Maegaard, Gaardejer, Folketingsmand P P Pinstrup og Overretssagfører S Vandborg med 500 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Den 3 Oktober 1918 vedtoges paa et stiftende Møde Vedtægter for A/S Alm dansk Husdyrforsikring. Aktiekapitalen fastsattes heri til 500 000 Kr, dog at Virksomheden kunde paabegyndes, naar Halvdelen var tegnet. Aktiekapitalen kunde af Bestyrelsen udvides til 1 000 000 Kr. Af Kapitalen skulde 25 pCt indbetales kontant og for Resten udstedes Forskrivninger til Selskabet. Forinden Indkaldelse af Aktiekapitalen kunde ske, skulde der paa en Generalforsamling træffes Bestemmelse om, hvorvidt Selskabet skulde fortsætte sin Virksomhed eller likvidere. Aktiebrevene skulde lyde paa Navn og enhver Overdragelse af Aktier noteres i Selskabets Bøger.

Den 21 s M udfærdigedes en trykt Indbydelse til Tegning af Aktier, og Tegningen foregik ved Hjælp af Agenter.

Den 13 Maj 1919 blev Selskabet optaget i Aktieselskabsregistret; her angaves den tegnede Aktiekapital at udgøre 250 000 Kr, og at Aktietegningen fortsattes.

Om Selskabets Virksomhed indtil 31 Marts 1919 afgav Revisionen den 24 Juni s A Indberetning, hvorefter Aktietegningen først ved Udgangen af Januar Maaned var naaet op paa Halvdelen af den fastsatte Aktiekapital, og at der var medgaaet ret store Beløb til Grundlæggelse af Selskabet, saaledes at de indgaaede Beløb ca 55 000 Kr næsten helt var forbrugt. Ifølge Beretningen for 30 Juni 1919 var Start- og Etableringsomkostninger atter steget betydeligt; men da saadanne Beløb kunde afskrives i Løbet af 10 Aar, mentes det ikke at ville betyde noget for Selskabets regnskabsmæssige Resultater. Man var dog blevet klar over, at Selskabets Kapitalgrundlag var for lille, og Bestyrelsen besluttede derfor at fortsætte med Aktietegningen op til 1 Million eller i hvert Fald til et saa højt Beløb, som kunde naas. Ifølge Erklæring af Selskabets Aktuar Hartvig fandtes der da i Selskabets Virksomhed, bortset fra de høje Startomkostninger og den noget dyre Drift, intet, som kunde tyde paa Selskabets senere Skæbne. Der førtes paa det Tidspunkt Forhandlinger med lokale Foreninger om Overtagelse af disses Risiko.

Den 31 Juli 1919 var der tegnet for c 425 000 Kr Aktier, hvoraf indbetalt 105 625 Kr. Den 1 August 1919 udfærdigedes derefter trykte Indbydelser til Tegning af 500 000 Kr Aktier i Selskabet. Det hedder heri: — — — »Da Selskabets Virksomhed siden dets Start har været i stærk Tiltagen, og da der bl a fra de lokale Forsikringsforeningers Side har

været udvist betydelig Interesse for Genforsikring af Dele af deres Risiko hos Selskabet, har Bestyrelsen ment, at den oprindelig tegnede Aktiekapital ikke staar i Forhold til Virksomhedens forventede Omfang, og har derfor i Henhold til Vedtægternes § 3 enstemmigt besluttet at udvide Selskabets Aktiekapital fra 500 000 Kr til 1 000 000 Kr.«

Det hed endvidere, at de 500 000 Kr udbødes til Tegning underhaanden, saaledes at 25 pCt af den tegnede Kapital skulde indbetales kontant. En Agent for Selskabet rejste nu ud med disse Indbydelser, og det lykkedes ham navnlig i Vendsyssel at faa tegnet for 111 000 Kr Aktier hos 58 Tegnere. Efterhaanden gik Tegningen dog istaa, og i December 1919 var der tegnet ialt 591 000 Kr, der af Bestyrelsen afrundedes til 600 000 Kr, hvorefter Udbydelserne standsedes.

Da der stadig behøvedes mere Kapital, vedtoges det paa en Generalforsamling den 18 Marts 1920, efter at Spørgsmaalet om mulig Likvidation var drøftet, at indkalde 25 pCt af de tegnede Aktiebeløb, og herom udsendtes den 23 s M anbefalede Breve til Aktionærerne. Proprietær P Nielsen, Kjellingbrogaard, vil dog ikke have modtaget et saadant Brev. Da Selskabets Tab paa Forsikringer imidlertid blev større end beregnet, traadte Selskabet i Juni 1920 i Likvidation.

Proprietær P Nielsen, Kjellingbrogaard, og Amdtsraadsmedlem, Gaardejer Jens Jensen, Skjølstrup, som i Henhold til den sidste Indbydelse havde tegnet hver for 4000 Kr i Selskabet, henholdsvis den 10 Oktober 1919 og den 27 August s A, søger nu dette og dets tidligere Bestyrelse Professor A F Følger, Gaardejer, Landstingsmand J A Hansen, Gaardejer, Landstingsmand H V Maegaard, Gaardejer, Folketingsmand P P Pinstrup og Overretssagfører S Vandborg til in solidum at tilbagebetale dem de af dem indbetalte Beløb henholdsvis 1000 Kr og 2025 Kr med Renter. De gør gældende, at Indbydelsen og Agentens Udtalelser har været positivt urigtige, navnlig om Størrelsen af den tidligere tegnede Kapital og om Selskabets økonomiske Stilling, at Indbydelsen, som de anser for offentlig, har manglet forskellige i Aktieselskabsloven foreskrevne Oplysninger og er sket i Strid med Lovens § 19, da den oprindelige Kapital ikke var fuldstændig indbetalt eller dækket ved Forskrivninger, samt at den udvidede Kapital ikke blev tegnet inden den i Lovens § 8 bestemte Frist og overhovedet ikke blev fuldt naaet.

De Sagsøgte har paastaet sig frifundet.

Det er under Sagen oplyst, at Agenten Theodor Christensen, som modtog en betydelig Provision for Tegning af Aktier, ved sin Rejse til Vendsyssel medbragte Navnene paa nogle Mænd, til hvem han kunde henvende sig om Tegning af Aktier. Han kom imidlertid efter Anvisning af en Hotelejer i Forbindelse med en Partikulier Thomas Larsen i Dybvad, der var kendt paa Egnen, og ved at nævne Navnene paa de Ledende i Selskabet, formaaede han Larsen til at tage rundt med sig til Folk, som Larsen kendte som velstillede og interesserede i saadanne Foretagender, for at faa dem til at tegne Aktier. Paa den Maade kom de bl a til Proprietær Nielsen, Kjellingbrogaard. Agenten medbragte Eksemplarer af den sidste Tegningsindbydelse tilligemed Blanketter til Tegningen samt et

Reklamehæfte for Forsikringen og efter Agentens Forklaring, som dog er bestridt af Thomas Larsen, Eksemplarer af Vedtægterne.

Efter det om Agentens Virksomhed Foreliggende findes denne Udbydelse ikke at kunne betegnes som offentlig, og der vil derfor ikke kunne tages Hensyn til de herpaa støttede Indsigelser. Ej heller er der oplyst væsentlige Urigtigheder fra Agentens Side. Hvad Aktieselskabslovens § 19 angaar, findes Udbydelsen ikke at være i Strid med denne, da den reelle Aktiekapital maa antages at have været indbetalt eller dækket med Forskrivninger. Ej heller indeholder Tegningsindbydelsen saadanne Urigtigheder, at Tegningen af den Grund kunde anses uforbindende; hvad særlig angaar Bemærkningen om, at Bestyrelsen har besluttet at udvide Aktiekapitalen fra 500 000 Kr til 1 Million, bemærkes, at da Tegningen af den gamle Kapital vedblivende fortsattes og allerede var naaet betydeligt op mod de 500 000 Kr, og man endelig naaede adskilligt over dette Beløb, findes Tegnerne heller ikke herpaa at kunne støtte deres Krav.

De Sagsøgte vil derfor være at frifinde og Sagens Omkostninger at tillægge dem med 500 Kr.

Lørdag den 17 Februar.

R 210/1922. Grosserer **L C Boisen** (Martensen-Larsen)

mod

Prokuristerne **Emil Eliassen** og **Th Rossing** (Fich),

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Ret til Restløn eller Tantième.

Østre Landsrets Dom af 18 Maj 1922: Sagsøgte, Grosserer L C Boisen, bør til Emil Eliassen og Th Rossing betale 2400 Kr til hver med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 3. April 1922, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 500 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.

Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, særlig en af Indstævnte Eliassen den 3 November 1922 afgiven Partsforklaring, kan det ikke anses bevist, at Appellanten har givet de Indstævnte et saadant Garantitilsagn som det i Dommen omtalte. Herefter og da det er uomtvistet, at Appellantens Forretning i 1921 har arbejdet med Underskud, vil han overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde betale til Appellanten med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Grosserer L C Boisen, bør for Tiltale af de Indstævnte, Prokuristerne Emil Eliassen og Th Rossing, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte, En for Begge og Begge for En, til Appellanten med 600 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Ved Østre Landsrets Dom af 7 November 1921 i Sag Nr IV ^{413/1921} blev paakendt et af Prokuristerne Emil Eliassen og Th Rossing mod Grosserer L C Boisen, hos hvem de var ansat, rejst Krav paa Restløn eller Tantième for Aaret 1920. Ved Dommen blev det statueret, at Prokuristerne arbejdede for en fast aarlig Løn af 9,600 Kr til hver (800 Kr maanedlig) og med Krav om saadan Tantième ved Aarets Udgang, som Boisen efter et Skøn over Aarets Resultat fandt rimeligt og passende, muligt dog — hvad Proceduren under Sagen ikke gav Anledning til at komme nærmere ind paa — saaledes, at den samlede Løn blev mindst 12 000 Kr til hver.

Under nærværende Sag har Eliassen og Rossing, der ifølge Opsigelse har frattraadt deres Stillinger hos Boisen fra 1 Januar 1922, paastaet Boisen dømt til at betale til hver af dem som Restløn eller Tantième for Aaret 1921 2400 Kr med Renter deraf 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 3 April 1922, idet de, der i Aarets Løb har hævet hver 9600 Kr (800 Kr maanedlig) gør gældende, at Boisen har garanteret dem en aarlig Indtægt af 12 000 Kr hver, saalænge de var i hans Tjeneste.

Boisen paastaar sig frifundet, idet han benægter at have givet noget bindende Tilsagn i saa Henseende, og derhos gør gældende, at da hans Forretning i 1921 har givet Underskud, kan der ikke blive Spørgsmaal om Krav paa Tantième for Sagsøgerne.

Under den forrige Sag har efter Referatet i Dommen begge Sagsøgerne afgivet Partsforklaring om, at Boisen under en Samtale i Januar 1920 udtalte til dem med Hensyn til Fremtiden, at under 12 000 Kr aarlig skulde de aldrig komme til at tjene hos ham, medens Boisen forklarede, at han meget vel kan have fremsat en saadan Udtalelse. Ved Partsafhøringen under nærværende Sag er Intet fremkommet, som er i Strid hermed, dog har Eliassen forklaret, at han ikke bestemt erindrer, hvornaar og hvor nævnte Udtalelse fremkom, men dog ved, at den er fremkommet fra Boisen.

Idet Retten herefter maa gaa ud fra, at denne Udtalelse er fremsat af Boisen, og at Sagsøgerne med Føje har opfattet den som et Garantitilsagn med Hensyn til Størrelsen af deres aarlige Vederlag, og idet den Omstændighed, at Boisens Forretning i det omhandlede Aar

maatte have arbejdet med Underskud, ikke vil kunne fritage ham for Opfyldelse af Garantitilsagnet, vil Sagsøgersnes Paastand være at tage til Følge og Sagens Omkostninger at tilkende dem med 500 Kr.

R 232/1922. **Besidderen af Grevskabet Bregentved** (Liebe)

mod

Gaardejer **P Petersen** (Bruun),

der tiltales for ulovlig Jagt.

Dom afsagt den 6 Januar 1922 af Bregentved-Gisselfeld Birks Ret: Sagsøgte, Gaardejer P Petersen, Ganneskovgaard, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Besidderen af Grevskabet Bregentved, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgeren til Sagsøgte 40 Kr inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Østre Landsrets Dom af 17 Marts 1922: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Landsretten bør Appellanten, Besidderen af Grevskabet Bregentved, betale Indstævnte, Gaardejer P Petersen, Ganneskovgaard, med 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Østre Landsret afsagte Dom er med Justitsministeriets Tilladelse indanket for Højesteret.

Bestemmelsen i § 2, 1 Stk, 2 Pkt, i Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 om, at Ret til Jagt og Fiskeri igensinde kan forbeholdes, findes at maatte forstaas saaledes, at den ikke udelukker Fæstere fra ved Køb af Ejendommen gyldigt at give Samtykke til, at Ejeren forbeholder sig saadan Ret i det Omfang, i hvilket dette efter Jagt- og Fiskerilovgivningen er tilladt. For denne Forstaaelse taler Forbindelsen mellem § 2, 1 Stk, 1 Pkt, og samme Stykkes 2 Punktum og den støttes ved den Bestemmelse, der findes i Lov om Jagten Nr 279 af 30 Juni 1922 § 3. Herefter er den i Købekontraktens Post 5 optagne Bestemmelse om, at Jagtretten paa Ejendommens Tilliggende forbeholdes Grevskabets Besidder i 10 Aar fra 1 April 1920 at regne, gyldig, jfr herved Lov om Jagten Nr 79 af 8 Maj 1894 § 4, og Indstævnte vil som Følge heraf overensstemmende med Appellantens Paastand, der er hjemlet ved den sidst citerede Lovs § 23, være at dømme til at betale en Appellanten tilfaldende Bøde af 80 Kroner,

hvorhos han vil være at tilpligte at betale Appellanten en Erstatning af 35 Kroner.

Sagens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 400 Kroner, og endelig vil Indstævnte være at tilpligte at tilbagebetale Appellanten det Indstævnte ved Underrettens og Landsrettens Domme tilkendte Omkostningsbeløb af 140 Kroner, som Appellanten under Forbehold har betalt.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Gaardejer P Petersen, bør til Appellanten, Besidderen af Grevskabet Bregentved, betale dels en Bøde af 80 Kroner, dels i Erstatning 35 Kroner, dels endelig det ovennævnte Beløb af 140 Kroner. Sagens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Under nærværende af Besidderen af Grevskabet Bregentved som Sagsøger mod Gaardejer P Petersen, Ganneskovgaard, som Sagsøgte anlagte Sag har Sagsøgeren anbragt, at Sagsøgte Lørdagen den 8 Oktober d A Kl 5½ om Morgenen har skudt et Stykke Raavildt paa den ham tilhørende Ejendom Matr Nr 8 a i Jørslev, Ganneskovgaard kaldet, paa hvilken Ejendom Jagtretten efter Sagsøgerens Formening tilhører Besidderen af Grevskabet Bregentved, og paastaar han i denne Anledning dels Sagsøgte anset med en Bøde af 50 Kr + en Tillægsbøde af 30 Kr, begge Bøder at erlægge til Sagsøgeren, dels tilpligtet at udrede i Erstatning for det skudte Dyr, som han har bemægtiget sig, 35 Kr dels endelig dømt til at betale Sagens Omkostninger.

Sagsøgte, der formener, at Jagtretten paa Ganneskovgaards Jord ikke tilkommer Sagsøgeren, men derimod Sagsøgte selv, paastaar sig som Følge heraf frifundet og sig tillagt Sagens Omkostninger hos Sagsøgeren.

Det fremgaar af Sagen, at Besidderen af Grevskabet Bregentved, under Paaberaabelse af Lov af 21 Juni 1854 og Justitsministeriets Resolution af 6 Marts 1913, ved Købekontrakt af 10 Oktober 1919 med paa tegnet Skøde af 11 Juni 1920, tinglæst 6 August s A, af hvilket Dokument en Afskrift er fremlagt under Sagen, har overdraget Ejendommen Matr Nr 8 a i Jørslev til Sagsøgte, der hidtil havde haft bemeldte Ejendom i Fæste, samt at Jagtretten paa Ejendommens Tilliggende ifølge Post 5 i Købekontrakten, der er medunderskrevet af Sagsøgte, er forbeholdt Grevskabets Besidder i 10 Aar fra 1 April 1920 at regne.

Sagsøgte har til Støtte for sin Frifindelsespaastand paaberaabt sig,

at Sagsøgerens Forbehold af Jagtretten som sket i Købekontraktens Post 5, som Følge af Bestemmelsen i § 2, 1 Stk, 2 Pkt i Lov Nr 373 af 20 Juni 1919 om Fæstegodsets Overgang til Selveje og om Brug af Huse paa Landet, ikke kan være bindende for ham, og det skønnes nu ikke rettere end, at der maa gives ham Medhold heri.

Der er nemlig under Sagen Enighed om, at Ejendommen Matr Nr 8 a af Jørslev den 15 Juli 1919, da den af Sagsøgte paaberaabte Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 traadte i Kraft, henhørte til de i Lovens § 1 ommeldte Fæstesteder, som Ejeren var tilpligtet til at overdrage Fæsteren til Selveje. Men indrømmes dette, da er det en Følge af Bestemmelsen i Lovens § 2, 1 Stk, at Jagtretten paa Ejendommen ikke retsgyldig har kunnet forbeholdes af Sagsøgeren som sket.

Der kan nemlig ikke gives Sagsøgeren Medhold i, at Bestemmelsen i Lovens § 2 f, der saavel ifølge sin Ordlyd som efter sin Plads har en præceptiv Karakter, jfr ogsaa modsætningsvis Lovens § 9, 1 Stk, gyldig har kunnet fraviges af Parterne, og det kan derfor ikke her under Sagen komme i Betragtning, at Sagsøgeren — hvad denne har paastaaet, men Sagsøgte dog har bestridt, — paa Grund af Jagtforbeholdet har afhændet den ved Købekontrakten af 10 Oktober 1919 overdragne Ejendom til Sagsøgte for en betydelig mindre Købesum end den, han vilde have betinget sig, hvis Jagtretten ikke havde været ham forbeholdt.

Da det nu endelig maa blive ganske uden Betydning, naar Sagsøgeren til Støtte for, at han har været beføjet til at forbeholde sig Jagtretten som sket, har anført, at Ejendommen Matr Nr 8 a af Jørslev ikke har været opført og ikke heller har skullet opføres paa den af Grevskabet Bregentved i Henhold til § 5 i ovennævnte Lov Nr 373 af 30 Juni 1919 affattede Fortegnelse, der er dateret 14 Januar 1920, idet Retten nemlig ikke skønner, at den skete Udeladelse paa Fortegnelsen indeholder nogetsomhelst Datum for, at Lovens § 2, 1 Stk, ikke skulde være anvendelig i nærværende Tilfælde, maa der ved Sagens Paakendelse gaas ud fra, at Jagtforbeholdet i Købekontrakten har savnet retslig Gyldighed og derfor er uforbindende for Sagsøgte.

Jagtretten paa Ejendommen Matr Nr 8 a af Jørslev tilkommer heretter ikke Sagsøgeren, og Sagsøgtes Paastand om Frifindelse vil derfor være at tage til Følge, hvorhos der findes at burde tilkendes ham 40 Kr i Sagsomkostninger hos Sagsøgeren.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Bregentved-Gissfeld Birks Ret den 6 Januar 1922.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil denne imidlertid være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Landsretten vil Appellanten have at betale Indstævnte med 100 Kr.

Nr 14/1922. Enke **Marie Agergaard**, f **Nielsen** (Graae)

mod

Landbrugsministeriet (den kst Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at bjerge Rørvæksten paa et Ogrødeareal.

(Sagen behandlet skriftligt).

Ulfborg-Hind Herreders ordinære Rets Dom af 10 September 1919: Indstævnte, Enke Marie Agergaard af Sønder Nissum, bør for Tiltale af Citanterne, Landbrugsministeriet, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger hæves.

Vestre Landsrets Dom af 22 November 1920: Appelindstævnte, Enke Marie Agergaard, f Nielsen, bør til Appellanterne, Landbrugsministeriet paa Statskassens Vegne, udlevere den af hende i Aarene 1916 og 1917 bjergede Rørvækst fra den Del af Felsted Kog, der ligger udenfor den gamle Matrikulsgrænse for Matr Nr 47 b og 47 d af Sd Nissum Sogn indtil Vestgrænsen af den tidligere Dæmning ved Felsted Odde, eller betale dens Værdi efter Fogdens Fastsættelse tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt p a fra Stævningens Dato den 15 Januar 1918, indtil Betaling sker, hvorhos Appelindstævnte bør være uberettiget til at bjerge Rør fra nogen Del af det angivne Areal eller under nogenhelst Form at benytte Græssletten paa samme. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Overretssagfører C Bech bør til Ringkøbing Amts Fattigkasse bøde 20 Kr og lige saa meget til Justitskassen. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

I Henhold til de i den indankede Dom paaberaabte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til Jandet Resultat, vil Dommen overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste, hvorved bemærkes, at Bestemmelsen om Fogdens Fastsættelse af Værdien af den bjergede Rørvækst maa forstaaes overensstemmende med Retsplejelovens § 495 og saaledes kun kommer til Anvendelse i Tilfælde af, at Rørvæksten ikke forefindes under en Forretning til Dommens Fuldbyrkelse.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret ophæves.

Til Justitskassen betaler Appellantinden, Enke Marie Agergaard, f Nielsen, 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Efter at Staten gennem Landbrugsministeriet i Løbet af en lang Aarrække havde ladet Rørvæksten paa Ogrødearealerne i den Del af Nissum Fjord, der betegnes »Felsted Kog«, bortsælge ved Auktion hvert Aar med Undtagelse af Rørvæksten paa Ogrødearealet ud for Matr Nr 47 b og 47 d, Sdr Nissum Sogn, lod Staten ved Rørauktionen i 1916 ogsaa Rørafgrøden paa Ogrødearealet ud for de to nævnte Matr Numre sælge. Ejerinden af disse Matr Numre Enke Marie Agergaard lod imidlertid i Lighed med, hvad hun havde gjort i tidligere Aar og uanset, at Statens Bestyrer af Felsted Kog efter Auktionen havde tilkendegivet hende, at Staten nu havde ladet Rørvæksten sælge ogsaa ud for hendes Ejendom, denne Rørvækst bjerge til sig. Efter at dette havde gentaget sig i 1917, har Landbrugsministeriet anlagt nærværende Sag mod Marie Agergaard.

Ministeriets Paastand under Sagen gaar efter den oprindelige Stævning og en senere under Sagen udtaget Kontinuationsstævning ud paa, at Marie Agergaard dømmes til under en af Retten fastsat Tvangsmulkt at udlevere den af hende i Aarene 1916 og 1917 bjergede Rørvækst fra den Del af Felsted Kog, som ligger udenfor den gamle Matrikulsgrænse af nuværende Matr Nr 47 b og 47 d af Sdr Nissum Sogn og indtil Vestgrænsen af den tidligere Dæmning ved Felsted Odde eller til at erstatte dens Værdi efter Rettens eller uvildige Mænds Skøn med Renter 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 15 Januar 1918, til Betaling sker, og hun kendes uberettiget til at bjerge Rør fra nogen Del af det angivne Areal eller under nogensomhelst Form at benytte Græssletten paa samme, samt at hun tilpligtes at betale Sagens Omkostninger derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Indstævnte paastaar sig frifundet med Tilkæg af skadesløse — eller dog bestemte Sagsomkostninger.

Efter det i Sagen Oplyste blev der ved Koncessioner af 1866 og 1870 meddelt »The Nissum Fjord Co« Bevilling til paa visse Betingelser at inddæmme Nissum Fjord. Forinden Koncessionerne blev udfærdiget, blev det ved en Landvæsenskommissionsforretning bestemt, at de til Fjorden grænsende Lodsejere som Erstatning for Ulemper ved Inddæmningen skulde faa tillagt 100 Alen fra deres Ejendomme ud i Fjorden af det inddæmmede Areal. Matr Nr 47 b og 47 d, Sdr Nissum, udgjorde dengang en endnu ikke udstykket Del af Ejendommen »Korsgaard«, der grænsede ud i Fjorden, og Ejeren af denne Ejendom I C Korsgaard fik saaledes ogsaa tillagt 100 Alen ud i Fjorden af det Areal, der skulde inddæmmes. Ved Skøde af 31 Marts 1871 købte Fjordkompagniet af I C Korsgaard Parcellen Matr Nr 47 b, der dannede et Hjørne, som mod Øst grænsede ud imod den Del af Nissum Fjord, der benævnedes Felsted Kog, hvilken Del Kompagniet var begyndt at inddæmme og mod Nord til den udenfor liggende Del af Nissum Fjord. Ved Skødet

til Kompagniet paa Parcellen Matr Nr 47 b, hvorfra Matr Nr 47 d senere er udstykket, undtog Korsgaard fra Overdragelsen det ham i Henhold til den tidligere Overenskomst tilhørende 100 Alens Bælte Opgrødeareal udenfor Parcellens Fjordgrænse og forbeholdt sig selv dette, dog saaledes, at der med Hensyn til dette Opgrødeareal blev truffet den Bestemmelse i Skødet, at Kompagniet var berettiget til at indtage dette Areal eller saa stor en Del deraf, som det ønskede, med fuldkommen Ejendomsret for en nærmere bestemt Pris pr Td Land.

I Henhold til denne Bestemmelse fik Kompagniet den 18 April 1873 Skøde fra I C Korsgaard paa $3^{743}/_{1000}$ Td Land Opgrødeareal beliggende i Nissumfjord og grænsende umiddelbart til Matr Nr 47 b.

Efter nogle Aars Arbejde med Inddæmningen ogav Fjordkompagniet i 1884 Foretagendet. Den da inddæmmede Felsted Kog hjemfaldt derved til Staten. Kompagniet bortsolgte ved Auktion i 1885 bl a Matr Nr 47 b, og Indstævntes nu afdøde Mand Chr Agergaard købte den. Ved det i Overensstemmelse med Auktionsvilkårene udstedte Skøde til Chr Agergaard overdroges Parcellen til ham med de samme Rettigheder, Forpligtelser og Byrder, hvormed Kompagniet hidtil havde ejet den ifølge Skødet af 31 Marts 1871, hvorved specielt bemærkedes, at I C Korsgaard i sin Tid havde forbeholdt sig Opgrøden udenfor Parcellens Fjordgrænse, »hvilken Opgrøde saaledes ikke er medindbefattet under nærværende Salg.«

Endvidere fremgaar det af Sagen, at Digerne eller Dæmningerne omkring Felsted Kog erhvervedes fra Kompagniet af nogle Privatmænd, der ved Overdragelsedokument af 16 Juli 1898 overdrog dem til Staten.

Sin Ejendomsret over Felsted Kog og de derom liggende Rester af Dæmningerne eller Digerne udøvede Staten gennem Aarenes Løb ved at bortsælge Rørvæksten ved aarlige Auktioner og ved at bortleje Græsningsretten, men undlod Staten i Aarenes Løb at sælge Rørvæksten ud for Indstævntes Ejendom Matr Nr 47 b, ligesom den ikke bortlejede Græsningen paa den Dæmningsrest, der er beliggende ud for Hjørnespidsen af Matr Nr 47 b mellem dette Matr Nr's østlige mod Felsted Kog vendende Side og dets nordlige mod den ydre Del af Nissum Fjord vendende Side, hvilken Hjørnespids kaldes Felsted Odde og strækker sig et Stykke mod Nord udenfor Matr Nr 47 b og imellem Felsted Kog og den ydre Nissumfjord.

Citanten gør nu gældende, at de $3^{743}/_{1000}$ Td Land Opgrødeareal, som ved Skødet fra I C Korsgaard af 18 April 1873 blev tilskødet Kompagniet, udgør hele Opgrødearealet (100 Alens Bæltet) ud for Matr Nr 47 b, forsaavidt angaar dennes mod Felsted Kog vendende Del, og at Dæmningsresten ved Felsted Odde, der ligger paa dette Opgrødeareal, danner Afgrænsningen deraf mellem Kogen og den ydre Fjord og saaledes bliver Afgrænsningen mod Nord og Vest af hele Opgrødearealet ud for Matr Nr 47 b i Felsted Kog. Da Alt, hvad der var Kompagniets Ejendomsret undergivet af Felsted Kog, ved Kompagniets Opgivelse af Foretagendet tilfaldt Staten, faldt følgelig det Kompagniet tilhørende Opgrødeareal ud for 47 b i Kogen strækkende sig Nordefter til Felstedoddedæmningens Vestgrænse ogsaa til Staten og dermed Rørvæksten og Græsningen paa Opgrødearealet og Dæmningsresten, hvilken

sidste var erhvervet af Staten ved Overdragelsesdokument af 16 Juli 1898, og Indstævntes Benyttelse af Græs- og Rørvæksten er følgelig uberettiget.

Overfor Citantens Paastand gør Indstævnte dels Indsigelser mod Statens Adkomst, dels gør hun gældende, at Arealet i hvert Fald tilhører hende gennem Hævdserhvervelse.

I førstnævnte af disse Henseender henviser hun til, at Skødet til hendes afdøde Mand fra Kompagniet lyder paa, at Parcellen — Matr Nr 47 b — overdrages Køberen med de samme Rettigheder, Forpligtelser og Byrder, hvormed Kompagniet har ejet det alene med Forbehold af den Optrøderet, der tilkom I C Korsgaard. Kompagniet har altsaa kun taget Forbehold med Hensyn til den I C Korsgaard, ikke Staten, tilhørende Optrøderet, og Parcellens naturlige Ret til Optrødeareal er følgelig medfulgt til Indstævntes Mand, og Optrødearealet derfor nu hende tilhørende. Dæmningsresterne ved Felsted Odde er beliggende paa dette Optrødeareal, Dæmningsresterne omkring Felsted Kog blev taget i Brug af Lodsejerne indtil de kom i Statens Besiddelse, men da Staten tog Dæmningerne omkring Kogen i Besiddelse, tog den ikke denne Dæmningsrest i Besiddelse, men Indstævnte beholdt og disponerede vedblivende derover indtil Sagens Anlæg, og hun bestrider, at Staten har godtgjort nogen Adkomst for sig til denne Dæmningsrest ligesaa lidt som til Optrødearealet.

Med Hensyn til de $3743/1000$ Td Land Optrødeareal, som Kompagniet fik overdraget af I C Korsgaard ved Skødet af 18 April 1873 benægter Indstævnte, at disse $3743/1000$ Td Land er identiske med Optrødearealet i Felsted Kog ud for Matr Nr 47 b og gør gældende, at de er beliggende paa Matr Nr 47 b's Nordvestside, hvilket vil sige ikke paa den Side af Matr Nr 47 b, som vender mod den inddæmmede Del af Fjorden (d v s Felsted Kog), men paa den anden Side, der vender mod den ydre uinddæmmede Del af Fjorden. I hvert Fald gør Indstævnte gældende, at det ikke af Citanten er godtgjort, hvor disse $3743/1000$ Td Land af det hele Optrødeareal er beliggende, og at det følgelig ikke er godtgjort, at det er Optrødearealet ud for den Del af Matr Nr 47 b, der vender mod Felsted Kog, og da det herefter ikke af Landbrugsministeriet er godtgjort, at Staten har nogen Adkomst til dette Optrødeareal, maa det for Indstævnte være tilstrækkeligt overfor Landbrugsministeriets Paastand at henvise til, at hun stedsse har været og er den faktiske Besidder, som Staten, naar den ikke selv har nogen Adkomst, er uberettiget til at søge at anfægte i Besiddelsen.

Endvidere er det omprocederede Areal en Del af det de tilstødende Lodsejere tillagte 100 Alens Bælte, der for den Dels Vedkommende, som ligger ud for Matr Nr 47 b, maa tilhøre Ejeren af 47 b sammen med denne Parcel.

Endelig gør Indstævnte gældende, at Arealet tilhører hende gennem Hævdserhvervelse.

I denne Henseende foreligger Følgende oplyst.

Fiskeribetjent Esager har som Vidne forklaret, at Indstævnte i de sidste 30 Aar har benyttet hele det omprocederede Areal med paaliggende Dæmningsrest. I Begyndelsen voksede der kun Græs og Siv.

som Indstævnte benyttede til Græsning. Senere har Indstævnte slaaet og bjerget Græsset, og da endnu senere — for 10 à 15 Aar tilbage — Rørvækst begyndte, har hun bjerget denne. Indstævntes Benyttelse af disse Arealer paa disse Maader har været uafbrudt, og der er ingen Andre end Indstævnte, der har bjerget paa Arealet.

Samme Vidneforklaring har Gaardejer Mads Ahrbjerg afgivet for de sidste 25 Aars Vedkommende, idet han tillige har forklaret, at han stedse har indhentet Tilladelse fra Indstævnte og før hende hendes Mand til at anbringe sine Fiskeriredskaber til Tørring paa Arealet.

Husmand Chr Ludvig Christensen har som Vidne forklaret, at saalænge der overhovedet har været Opvækst af nogen Slags paa Arealet, har Indstævnte og før hende hendes Mand taget denne Afgrøde ved Indbjergning og Afgræsning. Han har angivet det Tidsrum, da Opvækst af Afgrøde har fundet Sted, til ca 20 Aar.

Gaardejer Chr Sand Korsgaard har forklaret, at Indstævnte og hendes Mand efter 1886 faktisk har raadet over Ogrødearealet, at Folk spurgte dem om Tilladelse til at sætte deres bjergede Rør paa Arealet, og Vidnet har selv været af den Formening, at det tilkom Indstævnte at give denne Tilladelse.

De nævnte 4 Vidner har alle boet og færdedes nær ved og paa de omfoklarede Steder og haft Lejlighed til at iagttage Forholdene.

Idet Indstævnte gør gældende, at den Raaden, der saaledes er udøvet af hende og hendes Mand i over 20aarig Hævdstid, er en fuldstændig Raaden over Ejendommen som Ejer i de forskellige Henseender, hvori en Raaden over en Ejendom giver sig Udslag, paastaar hun, at Citanten i hvert Fald af denne Grund er uberettiget til at anfægte hendes Ejendomsret og Raaden over Rør- og Græsvækst.

Citanten gør heroverfor gældende, at Forholdet med Hensyn til Ogrødearealet udfor Parcelen ikke er det, at Ogrødearealet er at betragte i Lighed med naturlig Tilskyining. Ogrødearealet er det ved de kunstige Inddæmningsforanstaltninger tilvejebragte Resultater af disse og tilhører den, der har foretaget Inddæmningsforanstaltningerne, altsaa Kompagniet; det er ikke nogen Del af det tilstødende matrikulerede Land eller noget naturligt Tilbehør til dette, men en selvstændig Ejendom, der ikke har nogen Matrikulsbetegnelse. Naar Skødet til Indstævnte derfor kun nævner Matr Nr 47 b, hører hertil ikke nogen naturlig Ret til Ogrødeareal. Og i Skødet til Indstævnte er det I C Korsgaard tidligere tilhørende Ogrødeareal tillige udtrykkelig undtaget fra Overdragelsen til Indstævntes Mand.

Med Hensyn til Dæmningsresten henviser han til, at Staten ved Dokumentet af 16 Juli 1898 har faaet Dæmningerne omkring Kogen overdraget, og naar Staten undlod at sælge Afgrøden af de omtvistede Arealer indtil Aaret 1916, var Grunden hertil, at Afgrøden havde været tilstede i for ringe Mængde til at lade den sælge.

At de 37⁴⁸/₁₀₀₀ Td Land Ogrødeareal, som blev overdraget fra I C Korsgaard til Kompagniet, netop er det omtvistede Ogrødeareal, støtter Citanten dels paa selve Betegnelsen i Skødet, at Arealet »er grænsende umiddelbart til den — — — til Compagniet solgte Parcel Matr Nr 47 b«, og at Arealet var det, som I C Korsgaard havde forbeholdt sig. Han har

endvidere henvist til, at den Grøft, som danner Afgrænsningen mellem 100 Alens Bæltet, som tilhører Lodsejeren, og det udenfor liggende, oprindelig Kompagniet nu Staten tilhørende Fjordareal, stopper op, hvor den kommer til det omstridte Areal, hvilket er Tilfældet, fordi der her ikke er noget 100 Alens Bælte, idet dette var solgt tilbage fra I C Korsgaard til Kompagniet.

Endvidere har et Vidne, Aftægtsmand Jens Dahl, en Søn af I C Korsgaard, forklaret, at hans Fader I C Korsgaard har fortalt ham, at han havde solgt Optrædearealet til Kompagniet, og han forstod dette saaledes, at det var hele Optrædearealet baade Nord for og Øst for Matr Nr 47 b. Endelig gør Citanten gældende, at Dæmningen ligger paa det omtvistede Areal, og at den i Skødet af 18 April 1873 angivne Størrelse $37^{43}/_{1000}$ Td Land for det overdragne Areal tilnærmelsesvis passer med Størrelsen af det omtvistede Areal. Dette sidste er dog bestridt af Indstævnte, og dets Rigtighed fremgaar ikke af de Arealangivelser, som findes paa et af Citanten fremlagt Kort, udfærdiget af Landinspektør Hasselbalch, idet blandt andet Felsted Odde nuværende Optrædearealer begrænses af en senere stedfundet Gennemskæring af Vandet fra den ydre Fjord ind til Kogen og for en stor Del ligger udenfor 100 Alens Bæltet.

Endelig har Citanten henvist til en fremlagt Politirapport, hvorefter to Sønner af I C Korsgaard nemlig Chr Sand Korsgaard og Jens Dahl har forklaret, at deres Fader I C Korsgaard havde solgt Optrædearealet Øst for Dæmningen paa Felsted Odde til Fjordkompagniet. Indstævnte har protesteret imod, at der tillægges denne Forklaring, der kun er afgivet til en Rapport, ikke som Vidneforklaring, nogen Betydning.

Mod Indstævntes Hævdserhvervelse gør Citanten gældende, at Udøvelsen af de enkelte Beføjelser, Indstævnte har udøvet med Hensyn til det omtvistede Areal, af hvilke Beføjelser Bjergning af Rørvækst kun har fundet Sted i 10 til 15 Aar, kun kan begrunde Hævdserhvervelse ved Udøvelse gennem Alderstid, hvorom der ikke kan blive Tale i nærværende Tilfælde.

Hvad nu Indstævntes Anførte om, at Matr Nr 47 b ved Auktions-skødet paa denne Parcel fra Fjordkompagniet til hendes Mand er overdraget ham med de samme Rettigheder og Byrder, hvormed Kompagniet ejede den, altsaa ogsaa med det af Kompagniet særskilt købte Optrædeareal, da kan der ikke gives hende Medhold heri, idet der i Skødet netop nævnes de samme Rettigheder og Byrder, hvormed Kompagniet har ejet Parcelen »ifølge Skødet tinglæst 20 December 1871.« Ved dette Skøde, der er det ovenfor som Skødet af 31 Marts 1871 betegnede Skøde, er Matr Nr 47 b udtrykkelig skødet Kompagniet uden Optrædeareal, og Bestemmelsen senere i Skødet om, at den I C Korsgaard i Medfør af tidligere Overenskomst med Kompagniet tilkommende Optræde ikke er indbefattet under Overdragelsen til Indstævntes Mand maa forstaas saaledes, at der overhovedet ikke medfølger nogetsomhelst Optrædeareal til Indstævntes Mand.

Indstævnte gør dernæst gældende, at de $37^{43}/_{1000}$ Td Land Optrædeareal, som I C Korsgaard overdrog Kompagniet, ikke laa paa den Side,

der vender ind mod Felsted Kog, men paa dens Nordvestside altsaa mod den ydre Del af Fjorden, medens Citanten gør gældende, at disse $37^{43}/_{1000}$ Td Land netop udgør Arealet Øst for Matr Nr 47 b og strækkende sig Nord paa til Vestgrænsen af Dæmningsresten. I Skødet af 18 April 1873 paa Arealet betegnes dette som $37^{43}/_{1000}$ Td Land »af det Optrødeareal, der er — — — grænsende umiddelbart til — — — Matr Nr 47 b«. Der kan ikke gaas ud fra, at de $37^{43}/_{1000}$ Td Land Optrødeareal er mere end end en Del af det hele Optrødeareal udfor Matr Nr 47 b mod Øst og mod Nord. Der tilføjes i Skødet, at Kort over Arealet følger Skødet. Dette Kort, der ikke er produceret under Sagen, har, da der ikke er Tale om matrikulerede Arealer, været det, der skulde vise, hvor det solgte Areal laa. Naar der nu henses til, at den Dæmning, Kompagniet lod opføre Nord paa, og hvoraf den under Sagen omstridte Dæmningsrest efter Kortene er den tilbageværende Del, blev anlagt paa Optrødeareal udfor Matr Nr 47 b, og at der ikke i Marken afsattes noget 100 Alens Bælte ud for 47 b og 47 d ind mod Kogen, medens saadant 100 Alens Bælte derimod afsattes i Marken for de øvrige Lodsejeres Ejendomme, maa det heraf kunne sluttes, at i hvert Fald dette Areal, der er det omtvistede, omfattes af Overdragelsen i Skødet af 18 April 1873 til Kompagniet.

Hvad selve Dæmningsresten paa Felsted Odde (det omtvistede Areal) angaar, kan der efter Overdragelsesdokumentet af 16 Juli 1898 og det dette vedhæftede Rids ikke være Tvivl om, at den var indbefattet under Overdragelsen fra de Mænd, der havde erhvervet Dæmningerne af den Mand, som havde købt dem paa Auktionen efter Kompagniet.

Der maa ved Sagens Afgørelse gaas ud fra, at Kompagniets Rettigheder, forsaavidt disse var Resultatet af Tørlægningen, gik over til Staten, da Kompagniet opgav Inddæmningsforetagendet. Den Kompagniet tilhørende Ret til det omtvistede Areal støttede sig nu ikke alene saaledes som for den tørlagte Del af Kogen paa, at det omtvistede Areal var Resultatet af Tørlægningen, men tillige paa den fra I C Korsgaard ved Skødet af 18 April 1873 skete viljesbestemte Overdragelse til Kompagniet af Arealet, der som en Del af 100 Alens Bæltet oprindeligt var unddraget Kompagniet som Resultatet af Tørlægningen. Da Kompagniet efter Opgivelsen af Foretagendet solgte sine Aktiver deriblandt Matr Nr 47 b, solgte det ikke det omtvistede Areal, men undtog det netop ved Salget af Matr Nr 47 b, og da Kompagniet ikke senere har disponeret derover, maa det ligesom det øvrige Kompagniet som Resultat af Tørlægningen tilhørende Areal være hjemfaldet til Staten.

Staten maa herefter anses for den formelt Berettigede til overfor Indstævntes Besiddelse at rejse Krav paa de omtvistede Arealer.

Med Hensyn til Indstævntes Paastand om at have vundet Hævd paa det omtvistede Areal maa der efter hele Proceduren og Vidneforklaringerne og de af Parterne fremlagte af Landinspektør Hasselbalch udarbejdede Kort med den paa disse angivne Strandgrænse og Forklaring gaas ud fra, med Hensyn til de omstridte »Optrødearealer«, at det drejer sig om Landarealer, der, selv om de undertiden oversvømmes af Vand, ikke er Arealer, der helt eller delvis normalt er oversvømmet af Vand, og

der maa ligeledes efter Proceduren og Vidneforkaringerne gaas ud fra, at saaledes har deres Tilstand været 25 à 30 Aar tilbage i Tiden (jævnfør Vidnerne Esager, Mads Ahrbjergs og Chr Sand Korsgaards Forklaringer). Naar der maa gaas ud herfra, ligger der ikke i Arealernes Beskaffenhed Noget, der kan begrunde, at der kun skulde kunne være udøvet enkelte Beføjelser med Hensyn til Arealerne og ikke en egentlig Ejendomsraaden. Naar Indstævnte derfor har gjort gældende, at Hævd kan være vundet paa Arealerne gennem 20 Aars Hævdsbesiddelse, da findes der at maatte gives Indstævnte Medhold heri. Og ved de afgivne Vidneforklaringer maa det anses for godtgjort, at det ommeldte Areal er særskilt beliggende og afgrænset fra de øvrige, Staten tilhørende Arealer, og at Indstævnte i over 20 Aar med Udelukkelse af Andre — saavel Staten som Private — har høstet al Afgrøden deraf saavel Siv- som Græsafgrøden og Rørafgrøden dels ved at lade denne afgræsse dels ved at bjerge den ind, og at Indstævnte ved at give Andre Tilladelse til at benytte Arealerne til Anbringelse af deres Fiskeredskaber til Tørring har tilkendegivet, at hun betragtede sig som Ejer deraf. Hvad særlig det Forhold angaar, at der ikke skal have været Røropvækst i 20 Aar, da kan den Omstændighed, at en enkelt ny Afgrøde er opstaaet paa Jorderne for mindre end 20 Aar siden, ikke gøre nogen Forandring heri, men det maa være tilstrækkeligt, at Indstævntes Raaden har været udøvet gennem 20 Aar med Hensyn til de til enhver Tid i Løbet af dette Tidsrum værende Afgrøder, naar denne Raaden har været en saadan, at den havde Karakter af en fuldstændig Disponeren over Jorden ved Brug, saaledes som en normal Brug i det Hele taget kunde ske, og saaledes at den faktisk udelukkede Andre fra at udøve Raaden derover. Dette findes ved Vidneforklaringerne at være godtgjort at have været Tilfældet, og Indstævnte vil derfor være at anerkende som havende vundet Hævd paa de omstridte Arealer, og hun vil derfor være at frifinde for Citantens Tiltale.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Sagens Omkostninger hæves.

Det maa misbilliges, at Indstævntes Sagfører, Overretssagfører C Bech i Ulfborg i flere af sine Indlæg har brugt upassende og usømmelige, grundløse Betegnelser og Udtryk om Landbrugsministeriet og dets Embedsmænd.

Landretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Ulfborg-Hind Herreders ordinære Ret.

Ifølge den efter Underretsdommens Afsigelse afholdte Syns- og Skønforretning maa det antages, at Størstedelen af det omtvistede Areal som Regel er dækket af Fjordvandet.

Da den Brug, der fra Appelindstævntes Side er udøvet over Arealet, — om hvilket det ved Underretsdommen rettelig er antaget, at det, efter at »The Nissum Fjord Company, limited« havde opgivet Udtørningsarbejdet, er hjemfaldet til Staten — efter det Oplyste ikke har været af en saadan Beskaffenhed, at der derved har kunnet vindes Ejen-

domshævd, og da den Raadighed, der er udøvet ved Græsning, Højbjergning og Rørskær, ikke er udøvet i Alderstid, maa Statens Ejendomsret over Arealet anses bestaaende ubeskaaret. Som Følge heraf findes Appellanternes Paastand at maatte tages til Følge, dog saaledes at Rørvækstens Værdi vil være at fastsætte af Fogden, og at Anvendelsen af Tvangsmulkt bortfalder.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger for begge Retter at burde ophæves.

Da Appellindstævntes Sagfører i første Instans, Overretssagfører C. Bech, i forskellige for Underretten fremlagte Indlæg har fremsat usømmelige og ubeføjede Udtalelser om Landbrugsministeriet og dets Embedsmænd, vil han i Medfør af D L 1—12 og Fdg af 23 December 1735 § 3 være at anse med en Bøde af 20 Kr til Ringkøbing Amts Fattigkasse og have at betale lige saa meget til Justitskassen.

Stempelovertrædelse ses ikke at have fundet Sted.

Nr 20/1922. Gaardejer **Leth Ingvarnsen** (Hansen)

mod

Gæstgiver **Thomas Kristiansen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at træde tilbage fra en med Appellanten indgaaet Kontrakt om Levering af Tørv.

Dom afsagt den 19 Februar 1921 af Retten for Vejle Købstad m v: Indstævnte, Gæstgiver Thomas Kristiansen af Vandel, bør til Sagsøgeren, Gaardejer Leth Ingvarnsen af L Almstok, betale 7800 Kr med Renter heraf 5 pCt aarlig fra den 24 Marts 1919, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 500 Kr. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at ovennævnte den 6 September 1918 afholdte, i Andst-Slaugs Herreders ordinære Ret den 5 November s A fremlagte Skønforretning ikke ses at være forsynet med Stempel, samt at en i Nørvang-Tørrild Herreders ordinære Ret den 22 August 1919 fremlagt Genpart af en Kontrakt af 3 August 1918 mellem Vejle-Vandel-Grindsted Jærnbane og Kulhandler Jørgen Madsen af Vejle angaaende Levering af ca 200 Tons Tørv ikke udviser, om Originalen er stemplet. Iøvrigt intet Stempelforbehold.

Vestre Landsrets Dom af 13 Februar 1922: Hovedappellanten, Gæstgiver Thomas Kristiansen, bør for Tiltale af Kontraappellanten, Gaardejer Leth Ingvarnsen, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Kontraappellanten til Hovedappellanten 300 Kr, der udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Med Hensyn til Fremstillingen i den indankede, af Vestre Landsret afsagte Dom bemærkes, at det mellem Sagens Parter er omtvistet, hvilken Grad af Tørhed Indstævnte som Køber af Appellantens Produktion af Tørv i Sommeren 1918 har været berettiget til at kræve for de producerede Tørvs Vedkommende. I Overensstemmelse med, hvad der fra Indstævntes Side er gjort gældende, findes den for Købet til Grund liggende Kontrakt af 19 Januar 1918 at maatte forstaas saaledes, at Indstævnte kun har været pligtig at aftage de Tørv, der havde naaet en saadan Tørhedsgrad, som Tørv, der skal kunne betegnes som almindelig god Handelsvare, maa have. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Gaardejer Leth Ingvardsen, 10 Kroner.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende:

Ved Kontrakt af 19 Januar 1918 solgte Sagsøgeren, Gaardejer Leth Ingvardsen af L Almstok, til Indstævnte, Gæstgiver Thomas Kristiansen af Vandel, fra en Sagsøgeren tilhørende Gaard og Mose i Lille Almstok de Tørv, som Sagsøgeren agtede at producere i Sommeren 1918, uanset hvor mange der produceredes, dog at Sagsøgeren forbeholdt sig Ret til at beholde til eget Forbrug m m. Indstævnte skulde afhente Tørvene i Mosen straks, naar Sagsøgeren havde meddelt ham, at Tørvene ansaas for tilstrækkelig tørre til Forsendelse. Betalingen, der var ansat til 22 Kr pr Ton i Mosen, skulde erlægges kontant og skadesløst til Sagsøgeren, saa hurtig Tørvene var vejjet paa Brovægten paa Vandel Station, efter hvilken autoriserede Vægtseddel Afregningen fandt Sted. Veje-pengene skulde betales af Sagsøgeren. Efter Indgaaelsen af denne Kontrakt afsluttede Sagsøgeren med 5 forskellige Arbejdshold Kontrakter hvorved disse Hold forpligtede sig til inden 20 Juli 1918 at grave, rejse og stakke hver 400 Tons Tørv for en Betaling af 8 Kr pr Ton og yderligere 1 Kr pr Ton, saafremt Arbejdet med de 400 Tons blev tilendebragt rettidig til fornævnte Dato. Efter Sagsøgerens Anbringende havde han beregnet, at disse Arbejdshold foruden de af Kontrakterne omfattede 2000 Tons kunde have produceret yderligere 300 Tons inden 20 Juli,

Færdig fra Trykkeriet den 14 Marts 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

66. Aargang.

Højesteretsaaret 1922.

Nr. 36.

Lørdag den 17 Februar

saaledes, at han ialt havde paaregnet at producere 2300 Tons til denne Dato. Han havde derhos gjort Regning paa, at Arbejderne efter denne Dato kunde have produceret endnu 300 Tons.

Under nærværende, gæsteretsvis behandlede Sag har nu Sagsøgeren anbragt Følgende:

Indstævnte opfyldte ikke sine Forpligtelser efter Kontrakten, idet han ikke afhentede Tørvene i Mosen til rette Tid, efterhaanden som de ham bekendt og efter Sagsøgerens Meddelelse var tilstrækkelig tørre og tjenlige til Forsendelse, uagtet han gentagne Gange blev udtrykkelig opfordret dertil. Dels hæmmede han derved i vid Udstrækning Produktionens Omfang, dels førte hans Forsømmelse af at afhente Tørvene til, at der ved Tørvesæsonens Slutning henlaa i Mosen store Partier Tørv, der som Følge af senere indtrædende ugunstigt Vejr og som Følge af, at Indstævnte ikke benyttede det rette Øjeblik til Tørvenes Afhentning, blev helt eller delvis ødelagt eller beskadiget, ligesom en stor Del Tørv i Sommerens Løb paa Grund af manglende Afhentning gik i Smuld og maatte blive liggende paa Liggepladsen. Den af Indstævnte ikke afhentede Del af Produktionen søgte Sagsøgeren at bjerge bedst mulig, delvis i Hus, og de blev den 30 December 1918 solgt ved Auktion efter Sagsøgerens Begæring og efter foregaaende Tilladelse fra Brændselsnævnet.

Sit Tab i denne Anledning opgør Sagsøgeren saaledes:

Indstævnte skulde i Mosen have aftaget 2300 Tons

Tørv à 22 Kr	50 600 Kr 00 Øre
men han har kun aftaget 1325,965 Tons til Beløb	29 171 - 23 -

Rest ikke aftaget 974,035 Tons til Beløb

Ved Auktionen 30 December 1918

udbragte Restpartiet af Tørvene

som Nettoprovenu

Men Omkostningerne ved Bjergningen

havde andraget

Igen....	366 Kr 28 Øre	366 - 28 -
----------	---------------	------------

21 062 Kr 49 Øre

Paa Grund af den manglende Afhentning og den derved foraarsagede Opfyldning af Liggepladsen, Umuliggørelsen af at udnytte denne mest økonomisk og anden af Indstævnte foraarsaget Hindring af Produktionen lykkedes det ikke at opgrave det fulde beregnede Kvantum Tørv — 2300 Tons til 20 Juli 1918 —idet der med Arbejderne kun er afregnet efter en Produktion af 1604,189 Tons. I den Sagsøgeren tilkommende Erstatning vil følgende være at fradrage Besparelsen ved, at det i de 2300 Tons manglende Kvantum 695,811 Tons ikke er opgravet, nemlig 9 Kr pr Ton for Gravning og 1 Kr for Dynd, altsaa 10 Kr pr Ton eller 6 958 Kr 11 Øre

Resten... 14 104 Kr 38 Øre

har Sagsøgeren paastaet Indstævnte tilpligtet at betale med Renter 5 pCt aarlig fra Gæsteretsstævningens Dato den 24 Marts 1919, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaet sig irifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han til Støtte herfor i første Række har bestridt, at han ved for langsom Bortkørsel af Tørvene har sinket Sagsøgerens Produktion. Han gør gældende, at han rettidig har afhentet alle de Tørv, som han overhovedet var pligtig at aftage, idet de Tørv, som han ikke har bortkørt, ikke har været i en saadan Tilstand af Tørhed, at han har været pligtig at modtage dem. Han har i saa Henseende nærmere anført, at Kontraktens herhenhørende Bestemmelse ikke kan forstaaes saaledes, at han skulde være pligtig at hente Tørvene, naar blot Sagsøgeren erklærede, at de efter dennes vilkaarlige Skøn maatte anses for tilstrækkelig tørre, men derimod saaledes, at han kun var pligtig til Afhentning, naar Tørvene efter den sædvanlige Opfattelse i Henseende til Tørhedsgrad var almindelig god Handelsvare, og han har med Styrke gjort gældende, at Sagsøgerens Tørv ikke opfyldte denne Betingelse, men var en daarlig, slet tørret Vare, hvilket navnlig skyldtes den af Sagsøgeren anvendte usædvanlige og ufyldstgørende Behandlingsmaade af Tørvene efter Gravningen. Er Sagsøgeren, som af ham anbragt, blevet sinket i sin Produktion af Tørv, er Grunden hertil efter Indstævntes Formening ikke dennes for langsomme Bortkørsel — Indstævnte har endog bortkørt flere Partier Tørv, som i Virkeligheden ikke var tilstrækkelig tørre, og har i den Anledning faaet Reklamationer fra sine Købere — men derimod, at Sagsøgerens Liggepladser i Mosen for de opgravede Tørv var for smaa i Forhold til Tørvegravernes Antal.

Det fremgaar imidlertid af Sagen, at Indstævnte, medens Tørvegravningen og Bortkørslen fandt Sted, skønt Sagsøgeren, efter hvad der dels er oplyst, dels ubestridt, mange Gange rettede Opfordringer til Indstævnte om at fremskynde Bortkørslen af Tørvene, ikke nogensinde overfor Sagsøgeren har fremsat Indsigelse om, at Tørvene, som denne ansaa for tilstrækkelig tørre til Forsendelse, skulde være for vaade, og der maa herefter gives Sagsøgeren Medhold i, at Indstævnte ikke nu kan fremsætte en saadan Indsigelse. Det bemærkes herved, at Ind-

stævnte vel efter en skriftlig Henvendelse til ham fra Sagsøgerens Sagsfører af 12 August 1918 om uopholdelig Afhentning af de da i Mosen liggende Tørv, som angaves at være tørre og tjenlige til Hjemkørsel, i en Svarskrivelse af 15 s M udtalte, at de i Mosen da henliggende Tørv kun delvis fandtes tjenlige til Hjemkørsel, medens en stor Del af dem var vaade, hvorfor han opfordrede Sagsøgeren til fornøden Sortering af Tørvene og derhos i samme Skrivelse udtalte, at de Tørv, om hvilke Sagsøgeren tidligere havde sendt Meddelelse, at de var tjenlige til Afhentning, i vidt Omfang havde været blandet med ukontraktmæssige, særlig vaade, Tørv, hvilket havde givet Anledning til adskillig Reklamation i Sommerens Løb, hvorfor han forbeholdt sig Erstatning. Denne Skrivelse kan imidlertid med Hensyn til de i samme omtalte tidligere Partier Tørv ikke betragtes som nogen behørig Reklamation i den foran omhandlede Henseende, allerede paa Grund af dens sildige Fremkomst — Bortkørslen af Tørvene begyndte i første Halvdel af Maj 1918 — og forsaavidt angaar de da i Mosen henliggende Tørv, kan der heller ikke tillægges Skrivelsen nogen Betydning som Reklamation med Hensyn til manglende Afhentningspligt, da det eneste, der er oplyst om det derefter Passerede er, at Indstævnte vedblev at bortkøre Tørv indtil August Maanedes Udgang, skønt der efter hans Udtalelser i Skrivelsen ikke da i Mosen henlaa samlet, saaledes at Tørvene kunde læses af almindelige Arbejdsfolk uden Sortering, saa meget som blot en eneste Vognladning tørre Tørv.

Da Indstævnte fremdeles ikke har fremsat nogen anden Indsigelse med Hensyn til sin Pligt til at efterkomme Sagsøgerens Opfordringer om Aftagning af Tørvene, maa der gaas ud fra, at Indstævnte har været pligtig at efterkomme Sagsøgerens Opfordringer om at afhente de producerede Tørv, og forsaavidt det maatte være oplyst, at Indstævnte herved ikke har opfyldt sin kontraktmæssige Forpligtelse til at afhente Tørvene straks, efterhaanden som de efter Sagsøgerens Angivelse var tilstrækkelig tørre, og derved har forvoldt Forsinkelse for Sagsøgerens Produktion, maa Indstævnte være erstatningspligtig herfor.

Efter Indholdet af de under Sagen afgivne Vidneforklaringer af Ungkarlene Rasmus Olesen af Munkholm, Johannes Christensen af Hofmandsfeldt og Niels Peder Jørgensen af Hedensted, af hvilke Førstnævnte i Sommeren 1918 tjente hos Sagsøgeren og i denne Tid kørte Tørv fra Sagsøgerens Mose i L Almstok, og de to Sidstnævnte i hele Sæsonen s A gravede Tørv i samme Mose, findes det nu — ogsaa i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger — ikke at kunne betvivles, at Indstævntes Bortkørsel af Tørvene ikke har været hurtig nok i Forhold til Produktionens Omfang, og at Indstævnte herved har sinket Produktionen, saaledes at der blev produceret færre Tørv, end der kunde have været fremstillet, hvis Bortkørslen var sket straks efter Sagsøgerens Opfordringer til Indstævnte i saa Henseende. Heroverfor foreligger vel en Række Vidneforklaringer af Personer, der for Indstævnte besørgede Kørsel af Tørv fra Mosen, gaende ud paa, at Indstævnte i alt Væsentligt holdt Trit med Graverne ved Bortkørsel af de tørre Tørv; men da disse Vidneforklaringer, som anført, i det Hele kun gaar ud paa, at de »tørre« Tørv blev behørig bortkørt, og da en Sondring mellem de Tørv, der

efter Indstævntes (eller hans Køreses) Anskuelse var tilstrækkelig tørre, og de Tørv, der efter sammes Anskuelse ikke var dette, efter det foran om Indstævntes manglende Reklamation Anførte maa være uden Betydning for Sagens Afgørelse, kan der ikke tillægges disse Vidneforklaringer nogen Vægt.

Indstævnte maa derfor, som foranført, anses for erstatningspligtig overfor Sagsøgeren for det Tab, denne har lidt som Følge af, at Indstævnte ved for langsom Bortkørsel af Tørvene har hæmmet Sagsøgerens Produktion, og Sagsøgerens foranførte Erstatningsberegning findes herefter at være korrekt i Principet. Det bemærkes herved, at forsaavidt Indstævnte med Henvisning til Bekendtgørelse Nr 87 af 27 Februar 1918 § 4 samt Købelovens § 33 f f har villet gøre gældende, at selv om Sagsøgeren kunde have præsteret mere, end han gjorde, og Indstævnte ikke tilstrækkelig hurtig hentede de producerede Tørv, burde Sagsøgeren have stakket de ikke afhentede Tørv paa Indstævntes Regning, kan der ikke gives Indstævnte Medhold heri. Bekendtgørelsen af 1918 giver efter sit Indhold i hvert Fald kun Producenten en Ret til at stakke de ikke afhentede Tørv og til at beregne sig et vist Vederlag herfor. Bestemmelserne i Købelovens § 33 jfr §§ 34 og 35 kan ikke antages at komme til Anvendelse i et Tilfælde som det foreliggende, hvor det ikke drejer sig om manglende Afhentning af en alt eksisterende Salgsgenstand, men om et fortløbende, omfattende Produktionsarbejde, hvor selve Produktionens Udøvelse kræver Tørvene fjernet fra Liggepladsen, og hvor det derfor vilde stille ganske særlige Krav til Producenten (Sælgeren), hvis han i Tilfælde af mangelfuld Afhentning skulde være henvist til paa Køberens Regning at stable, eventuelt bortsælge de producerede, ikke afhentede Tørv, idet han da — foruden at tilvejebringe Plads til Stakningen — tillige maatte forskaaffe Arbejdskraft og Befordringsmidler, hvad dels end ikke kunde forudsættes altid at ville være ham muligt, dels i hvert Fald vilde medføre væsentlige Omkostninger for ham, og et Bortsalg af Tørvene for Indstævntes Regning vilde, naar tillige Produktionen skulde vedblive, som praktisk nødvendig Forudsætning kræve deres foregaaende Bortfjernelse fra Liggepladsen.

Selv om Sagsøgerens Erstatningsberegning som foranført, findes korrekt i Principet, kan det imidlertid ikke ved de under Sagen foreliggende Oplysninger anses tilstrækkelig godtgjort, at Sagsøgerens Tab har været saa stort som af ham anført. I saa Henseende bemærkes Følgende med Hensyn til de enkelte Led i Erstatningsberegningen:

Overfor Indstævntes Benægtelse kan det ikke anses godtgjort, at der kunde have været produceret 2300 Tons indtil den 20 Juli, hvilken Dato saavel efter Stævningens Indhold som efter en skriftlig Tilkendegivelse af 12 Juni 1918 fra Sagsøgeren til Indstævnte maa være den afgørende. Hvor meget der nu under de faktiske Forhold i 1918 kunde have været produceret til nævnte Dato, saafremt Indstævntes Afhentning havde været tilstrækkelig hurtig, har under Sagen fra begge Sider været Genstand for vidtløftige og fra hinanden væsentlig afvigende Beregninger og Bevisførelser, hvorved imidlertid Spørgsmaalet ikke kan siges at være bragt til Klarhed. Sagsøgeren beregner, som foranført, at de 5 Arbejdshold, der ved Kontrakterne havde forpligtet sig til inden 20 Juli

1918 at producere ialt 2000 Tons, kunde have produceret 300 Tons mere til dette Tidspunkt, idet han regner, at de to 2-Mands Hold hver kunde producere 400 Tons og de tre 3-Mands Hold hver 500 Tons. Herom udtaler imidlertid en under 6 September 1918 optaget Skønsforretning af retslig udmeldte Mænd, at en saadan Produktion maaske ikke er umulig, men, naar Tørvegraverne selv skulde behandle Tørvene ved Tørringen, næppe sandsynlig, og Skønsmændene udtaler fremdeles, at under Forhold som i 1918 vil en Produktion af over 1600—2000 Tons næppe synes mulig, som det maa antages, i Tiden indtil 20 Juli. I Mangel af anden sikker Oplysning findes nu denne Skønsforretning at maatte lægges til Grund ved Afgørelsen af det omhandlede Spørgsmaal, og der findes herefter ved Beregningen af Indstævntes Erstatningspligt ikke at kunne regnes med en større mulig Produktion end ialt ca 1800 Tons. Det bemærkes herved, at forsaavidt Sagsøgeren i Stævningen har anbragt, at der — skønt der, som foranført, med Arbejderne kun afregnedes ca 1604 Tons — i Virkeligheden var opgravet ca 1900 Tons, kan der ingen Vægt lægges paa dette sidste Tal, der staar opført uden noget Grundlag og er uden Tilknytning til Sagens øvrige Oplysninger, til Dels i Strid med disse.

Der regnes saaledes med, at Indstævnte i Mosen skulde have afhentet 1800 Tons à 22 Kr, hvilket giver 39 600 Kr, hvori fradrages Beløbet for de af Indstævnte, efter hvad der er in confesso, afhentede 1325,965 Tons eller 29 171 Kr 23 Øre, saaledes at Restbeløbet for ikke afhentede Tørv bliver 10 428 Kr 77 Øre. I dette Tal vil imidlertid være at fradrage nogle Beløb.

For det Første Udbyttet af det ved Auktionen den 30 December 1918 solgte Restparti af Tørvene. Herfor har Sagsøgeren, som foranført, fradraget 366 Kr 28 Øre, medens Indstævnte bestrider Rigtigheden heraf. Forsaavidt Indstævnte har anført, at det er usikkert, hvor mange Tons der var i det ved Auktionen solgte Parti, maa dette være uden Betydning, da det alene er Pengeudbyttet, det kommer an paa. Derimod fremgaar det af Sagen, at af de ved Auktionen solgte Tørv var en Del produceret efter den 20 Juli s A, og der maa efter det ovenfor Anførte gives Indstævnte Medhold i, at kun de før denne Dato producerede Tørv vedkommer ham. Nærmere Oplysninger om dette Forhold er vel nu ikke givet af Sagsøgeren, hvem dette i og for sig paahviler; men paa den anden Side er det end ikke assereret af Indstævnte, at hvis Auktionen kun havde omfattet Resten af de før 20 Juli producerede Tørv, vilde Tallet 366 Kr 28 Øre være blevet større — hvad ikke paa Forhaand er givet — endsige hvormeget større. Som Sagen herefter foreligger, findes det at maatte have sit Forblivende ved det af Sagsøgeren beregnede Fradrag 366 Kr 28 Øre, hvorved endnu bemærkes, at Indstævntes principielle Indsigelse mod at debiteres Omkostningerne ved Bjergningen af Tørvene ikke kan gives Medhold, samt at Indstævnte, efter at Sagsøgeren nærmere havde gjort Rede for Tallene ved Beregningen af Auktionsudbyttet, ikke har fremsat nogen speciel Indsigelse mod Størrelsen af de anførte Tal, ligesom der ikke er fremsat Indsigelse mod Auktionens behørigte Afholdelse overhovedet, hvad der løvrigt efter det Foreliggende heller ikke vilde være Føje til.

For det andet vil — som ogsaa af Sagsøgeren gjort — i Erstatningen være af fradrag Besparelsen for Sagsøgeren ved, at ikke hele det paaregnede Kvantum Tørv er blevet opgravet. Naar det paaregnelige Kvantum efter det Foranførte sættes til 1800 Tons, og der efter Afregningerne med Arbejderne, der i saa Henseende lægges til Grund, er opgravet 1604,189 Tons, bliver altsaa det Kvantum, hvis Opgravning og øvrige Behandling er besparet, 195,811 Tons. Den besparede Udgift pr Ton for Opgravning m v — der, som foranført, af Sagsøgeren er sat til 9 Kr for Arbejdet og 1 Kr for Dyndet — vil imidlertid efter det Foreliggende pr Ton kunne sættes for Arbejdet til 9 Kr. (den Arbejderne ydede Betaling) for Dyndet til 2 Kr (den ved ovennævnte Skønsforretning af 6 September 1918 satte Værdi), samt 50 Øre i Vejpenge, idet det er uimodsagt, at Vejpengene, der skulde udredes af Sagsøgeren, udgjorde dette Beløb, ialt altsaa 11 Kr 50 Øre pr Ton. Derimod findes der ikke Grund til yderligere at sætte et Beløb for besparet Anvendelse af Liggepladsen — hvorom Skønsforretningen siger, at der »maaske« bør regnes 10—20 Øre pr Ton som Tillæg til Dyndets Værdi — og ej heller, som af Indstævnte henstillet, til yderligere at regne noget Beløb for Sagsøgerens Besparelse af sin Arbejdskraft og Tid, da intet af disse Forhold kan antages at repræsentere nogen Pengeværdi for Sagsøgeren. Fradraget bliver herefter 195,811 Tons à 11 Kr 50 Øre eller 2251 Kr 83 Øre.

I det ovenfor anførte Beløb af 10 428 Kr 77 Øre bliver efter det Udviklede af fradrag dels 366 Kr 28 Øre, dels 2251 Kr 83 Øre, hvorved udkommer 7810 Kr 66 Øre. Under Hensyn til at Udgangspunktet — det Antal Tons, der kunde paaregnes produceret — kun er et omtrentlig anslaaet Tal, findes herefter den Indstævnte paahvilende Erstatning at kunne fastsættes til 7800 Kr, og dette Beløb, med Renter som paastaet, vil Indstævnte følgelig være at tilpligte at betale Sagsøgeren. Sagens Omkostninger findes Indstævnte at burde godtgøre Sagsøgeren delvis med 500 Kr.

Landsretsdommens Præmisser er saalydende:

Den indankede Dom er afsagt af Retten for Vejle Købstad m v den 19 Februar 1921.

Indstævnte, der har kontraappelleret, har her for Retten paastaet sig tilkendt en Erstatning hos Appellanten af 13 617 Kr 38 Øre.

Det er uomtvistet, at Hovedappellanten kun var pligtig at aftage Tørvene, forsaavidt de var tørre. Selv om der gaas ud fra, at Kontraappellanten har rettet jævnlige Opfordringer til Hovedappellanten om at aftage tørre Tørv, og at Hovedappellanten ikke i saadan Anledning har indvendt, at der ikke var tørre Tørv til Afhentning, kan Hovedappellanten ikke være afskaaret fra at rejse Indsigelse om Tørvens Fugtighed, idet Kontraappellantens Opfordringer efter det Foreliggende har været holdt i Almindelighed og ikke har drejet sig om nærmere angivne opgravede Tørv, og Hovedappellanten paa sin Side ikke har afbrudt Afhentningen af Tørv, men stadig har ladet sine Vogne give Møde i Mosen for at bortkøre Tørv. Da der, som i Dommen anført, foreligger en Række

hinanden modstridende Vidneforklaringer om, hvorvidt der ved disse Lejligheder fandt Afhentning Sted af alle hertil tjenlige Tørv, findes Kontraappellanten ikke overfor Hovedappellantens Benægtelse at have godtgjort, at denne har udvist Forsømmelse i saa Henseende. Der findes ej heller ved de afgivne Forklaringer at være tilvejebragt Holdepunkter for en Bestemmelse af, i hvilket Omfang Kontraappellanten har lidt Skade derved, at Afhentningen af tørre Tørv mulig ikke fandt Sted uden Ophold, saaledes at tørrede Tørv atter var blevet vaade, eller at Liggepladsen ikke havde kunnet benyttes til Oplægning af nye Tørv, hvorved bemærkes, at Hovedappellanten efter Kontraktens Bestemmelse i saa Henseende kunde gaa ud fra, at Kontraappellanten for at ryddeligge Liggepladsen vilde indkøre de tørrede Tørv i Tørrelade eller Hus, ligesom det endelig ikke er godtgjort, at den ved Tørvekørselens Ophør sidst i August i Mosen henliggende Tørvemængde, der ved Syns- og Skønsforretningen den 6 September 1918 fandtes at være mere eller mindre vaad, forinden havde været tjenlig til Afhentning.

Som Følge af det Anførte vil Hovedappellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Kontraappellanten at burde godtgøre Hovedappellanten med 300 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Mandag den 19 Februar

R 113/1922. **Skandinavisk Assurance** Aktieselskabs Konkursbo
(Bang)
mod

Overretssagfører **Aage E Jørgensen** (Steglich-Petersen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at fordre en Aktietegning annulleret.

Østre Landsrets Dom af 30 Januar 1922: Skandinavisk Assurance A/S bør til Overretssagfører Aage E Jørgensen betale 9450 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra den 22 December 1921, til Betaling sker, samt til ham udlevere den af ham den 12 Januar 1918 afgivne Forskrivning angaaende Forpligtelsen til at indbetale 75 pCt af det af ham i Selskabet tegnede Aktiebeløb, alt mod Udlevering til Aktieselskabet af 60 000 Kr Aktier i dette. Saa bør Aktieselskabet og til Jørgensen betale Sagens Omkostninger med 800 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Østre Landsret.
I Februar 1922 er Skandinavisk Assurance Aktieselskabs Bo

blevet taget under Konkursbehandling, og Konkursboet er derefter indtraadt i Sagen.

Efter det stillede Vilkaars ubestemte og uklare Karakter kan der ikke gives Indstævnte Medhold i, at der fra Aktieselskabets Side har foreligget en saadan Misligholdelse af Vilkaaret, som kunde berettigge Indstævnte til at fordre sin Aktietegning annulleret saaledes som sket. Allerede som Følge heraf vil Konkursboet overensstemmende med sin Paastand være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte at burde betale til Boet med 2000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Skandinavisk Assuranceselskabs Konkursbo, bør for Tiltale af Indstævnte, Overretssagfører Aage E Jørgensen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 2000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Efter at der fra Skandinavisk Assurance A/S's Side var sket Henvendelse til Overretssagfører Aage E Jørgensen om at tegne Aktier i Selskabet og derefter blive Medlem af dets Repræsentantskab, underskrev Jørgensen et den 22 December 1917 dateret Dokument, ifølge hvilket han tegnede sig for 60 Stk Aktier à 1000 Kr og forpligtede sig til nærmere angivne Indbetalinger m v. I Dokumentet indføjede Aktieselskabets Direktør, Kremer, efter Aftale: »alt dog under Forudsætning, at jeg optages i Selskabets Repræsentantskab«.

Jørgensen indbetalte derefter 25 pCt af 60 000 Kr med 15 000 Kr samt 600 Kr til Aktiebrevens Stempling, hvorhos han den 12 Januar 1918 underskrev en Forskrivning om, at han i Overensstemmelse med Aktieselskabets Love var pligtig at indbetale de resterende 75 pCt. Hverken i denne Forskrivning eller i de Jørgensen tilstillede Interimsbeviser eller Aktiebrevne omtaltes det mellem ham og Direktionen aftalte Tegningsvilkaar.

I Skrivelse af 19 November 1921 til Formanden for Aktieselskabets Kontrolkomité, Konferensraad Ryberg, forlangte Jørgensen, under Fremhævelse af, at det var en udtrykkelig Betingelse for hans Overtagelse af Aktierne, at han ved først indtrædende Vakance skulde indvælges i Repræsentantskabet, saaledes at Selskabet i modsat Fald var pligtig at tage Aktierne igen, og at den nævnte Betingelse ikke var opfyldt fra Selskabets Side, at Selskabet nu skulde overtage Aktierne, tilbagelevere Forskrivningen og tilbagebetale ham, hvad han havde indbetalt.

I Skrivelse af 22 s M meddelte Repræsentantskabets Formand Jør-

gensen — næst at give ham forskellige Forklaringer — at man vilde »foreslaa det førstkommende Repræsentantskabsmøde, antagelig hen i December eller først paa Nytaaret at godkende en saadan Suplering — — —«, men Jørgensen svarede, at han maatte anse Forudsætningerne for sin Indtrædelse i Repræsentantskabet som bortfaldet ved Selskabets Misligholdelse af Aftalerne; og efter at han under en følgende Brevveksling har fastholdt det Standpunkt, søger han under denne Sag Selskabet tilpligtet at betale ham 15 600 Kr med Renter deraf 5 pCt aarlig fra Stævningens Dato den 22 December 1921, samt at tilbagelevere ham ovennævnte Forskrivning, alt mod Udlevering til Selskabet af 60 000 Kr Aktien i dette.

Selskabet procederer principalt til Frifindelse, men har subsidiært nedlagt Paastand om, at der i den Del af de 15 600 Kr, som det maatte blive anset pligtigt at betale Jørgensen, fradrages det Beløb, som han i Aarenes Løb har oppebaaret i Udbytte af Aktierne: 9150 Kr → Rente i disse Aar 3000 Kr, altsaa ialt 6150 Kr.

Ifølge § 16 i Selskabsvedtægterne vælges Repræsentantskabet af den ordinære Generalforsamling og bestaar af 12 Aktionærer, hvorhos Repræsentantskabet yderligere kan supplere sig med indtil 6 Aktionærer. Af Repræsentantskabet afgaar $\frac{1}{3}$ ved hver ordinær Generalforsamling — — —, Genvælg kan finde Sted. Ved indtrædende Vakance er Repræsentantskabet berettiget, men ikke pligtigt at supplere sig selv. Disse Suppleringsvalg gælder dog kun til næste ordinære Generalforsamling. Medens der ikke i Tiden fra Jørgensens Aktietegning indtil Efteraaret 1920 har foreligget nogen Vakance, som efter Jørgensens Opfattelse har berettiget ham til at fordre sig indvalgt, indtraadte der ved Repræsentantskabsmedlem Grosserer Abrahamsens Død i November 1920 en Situation, som efter Jørgensens Mening berettigede ham til at vente sig indvalgt blandt de Repræsentanter, der vælges af Repræsentantskabet, eller dog under alle Omstændigheder opstillet til Valg paa den ordinære Generalforsamling den 29 Juni 1921.

Paa et Repræsentantskabsmøde den 7 December 1920, hvor paa Dagsordenen stod: »Eventuel Supplering af Repræsentantskabet i Stedet for afd Grosserer Abrahamsen«, enedes man under Henvisning til ovennævnte § 16 om »at lade en af de udnævnte Repræsentanter vælges som ordinær at fungere til Generalfors 1921 til Godkendelse i Stedet for Gross Abrahamsen«. Valgt blev en herværende Overretssagfører.

Paa et Repræsentantskabsmøde den 29 Juni 1921 blev der af Selskabets Direktion stillet Forslag om, at Repræsentantskabet supplerede sig med Sagsøgeren, men Spørgsmaalet blev udsat, og et Repræsentantskabsmøde den 6 September s A, hvor, som det i Protokollen hedder, »Direktør Kremer gav nærmere Oplysning om, hvorfor man skulde tage ham (o: Jørgensen) ind i Repræsentantskabet«, endte med følgende Protokolltilførsel:

»Af Hensyn til bestaaende Beslutning om at nedbringe de udnævnte Repræsentanters Antal kan Sagen angaaende Overretssagfører Aage E. Jørgensens eventuelle Indtræden i Repræsentantskabet ikke fremmes, før et fuldtaligt Repræsentantskab har ophævet Bestemmelsen.«

Der skete derpaa Intet, før Aage E Jørgensen tilskrev Kontrolkomiteens Formand det ovennævnte Brev af 19 November 1921.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Selskabet fremført to Rækker Betragtninger: Dels har det henvist til, at der ingen Misligholdelse foreligger fra dets Side, idet Vilkaaret ikke kan anses som vedkommende Selskabet, da Tilsagn kun er givet af Direktionen og det tilmed lige til Efteraaret 1921 skal have været saavel Kontrolkomité som Repræsentrantskab ubekendt, at der var afgivet Tilsagn i skriftlig Form, ligesom Jørgensen, saavel da han underskrev Forskrivningen, som da han modtog Aktiebrevene, burde have sørget for, at fornøden klar Meddelelse om Forbehold tilgik Selskabet, som i Mangel heraf med Føje maatte anse Jørgensens Aktieerhvervelse som endelig. Dels har det hævdet at have opfyldt Alt, hvad det var pligtigt til, ved at der, som sket, i November 1921 er tilbudt Jørgensen en Repræsentrantskabsplads, uden at han har villet modtage den.

Direktør Kremer har som Vidne bekræftet, at Tegningsvilkaaret refererede sig til Indtrædelse »ved første indtrædende Vakance« og har forklaret, at Vilkaaret af ham maa være meddelt Kontrolkomiteens Formand senest i Begyndelsen af 1918, og at Kontrolkomiteen — som i Forbindelse med den af to Direktører bestaaende Direktion — udgør Selskabets Bestyrelse, i alt Fald har haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med de originale Aktietegningsdokumenter. Konferensraad Ryberg har som Vidne forklaret, at han ikke kan huske noget derom og derfor ikke tør bestride Kremers Forklaring.

Retten maa anse Selskabet, der har haft al Adgang og Anledning til at gøre sig bekendt med det før Tegningen gyldig stillede Vilkaar, som ikke havende rettidig opfyldt dette; og da det Tilbud, som Selskabet gjorde Jørgensen i November 1921, efter at han havde erklæret at ville gøre sin paa den foreliggende Misligholdelse støttende Retableringsret gældende, findes med Rette at være afvist af ham, vil der være at give ham Medhold, dog at Fradrag skønnes at maatte ske i Overensstemmelse med Selskabets subsidiaire Paastand, mod hvilken der ikke i det enkelte er fremsat Indsigelse fra hans Side.

Sagens Omkostninger vil Selskabet have at betale Jørgensen med 800 Kr.

Tirsdag den 20 Februar

R 404/1922.

Rigsadvokaten

mod

Knud Johansen Hemdorff og Søren Jensen Grauslund Sørensen
(Møldrup),

der tiltales henholdsvis for Bedrageri og Anstiftelse hertil.

Vestre Landsrets Dom af 14 Oktober 1922: Tiltalte Søren Jensen Grauslund Sørensen bør for Anklagemyndighedens Tiltale i denne

Sag fri at være, hvorhos Sagens Omkostninger for hans Vedkommende udredes af det Offentlige. Tiltalte Knud Johansen Hemdorff bør hen-sættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage, dog at Fuldbyr-delsen af Straffen udsættes, og at Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i Lov Nr 63 af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. Saa udreder denne Tiltalte og Sagens Omkostninger for sit Vedkommende og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer for Landsretten, Overretssagfører Ørum, 60 Kr.

Højesterets Dom

Den i denne Sag af Vestre Landsret afsagte Dom er paa-anket dels af Tiltalte Hemdorff, dels af det Offentlige for begge de Tiltaltes Vedkommende.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Femaarsfristen regnes fra denne Højesteretsdoms Afsigelse. I Salær for Høje-steret betaler Tiltalte Knud Johansen Hemdorff til Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Henriques ligeledes i Salær for Højesteret 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende Sag er

1) Knud Johansen Hemdorff, der er født den 12 Oktober 1893 og
2) Søren Jensen Grauslund Sørensen, der er født den 20 Februar 1878 og af hvilke Ingen ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale til at lide Straf:

1) Hemdorff for Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251 derved, at han paa et i Sommeren 1921 — antagelig den 9 Juni — i Skander-borg Købstad afholdt Marked til Hestehandler Chr Gregersen af Aarhus har afhændet (bortbyttet) en hvid russisk Hest som reel, uagtet han var bekendt med, at Hesten var lidende af skjulte Fejl.

2) Sørensen for Anstiftelse til Bedrageri i Medfør af Straffelovens § 251, jfr § 52 derved, at han, der kort forinden det under 1) nævnte Marked havde købt og betalt den forannævnte Hest og maa antages at have været Ejer af denne og som var bekendt med de skjulte Fejl, hvormed den var behæftet, har bestemt Hemdorff til paa det ommeldte Marked at afhænde Hesten som reel.

Ifølge Sagens Oplysninger har de Tiltalte drevet Hestehandel i Forening, saaledes at Tiltalte Hemdorff, der havde Forstand paa Heste, men ikke Midler til Indkøb af saadanne, foretog Indkøbene, medens Tiltalte Sørensen udlagde Penge for Hestene, ved hvis Videresalg Tiltalte

Hemdorff fik Andel i Fortjenesten. Efter at de Tiltalte havde købt den under Sagen omhandlede Hest af Staldforpagter J Chr Jensen af Odder og under Handlen af Jensen var gjort bekendt med, at Hesten havde den Fejl, at den tog Tømmen med Halen, og efter at Tiltalte Hemdorff yderligere efter en Prøvekørsel med Hesten var blevet opmærksom paa, at Hesten tillige havde den Fejl, at den ved Berøring med Pisk slog bagud, førte Tiltalte Hemdorff efter Aftale med Tiltalte Sørensen Hesten til Markedet i Skanderborg, hvor han solgte den som reel.

Tiltalte Sørensen har forklaret, at han hverken direkte eller indirekte har givet Tiltalte Hemdorff Besked om at sælge Hesten som reel, og hans Forklaring gaar videre ud paa, at han, der, som meldt, ved Købet blev gjort bekendt med dens førstnævnte Fejl, ikke af Tiltalte Hemdorff eller paa anden Maade havde faaet at vide, at den ogsaa vilde slaa bagud. Vel har nu Tiltalte Hemdorff forklaret, at han havde meddelt Tiltalte Sørensen, at Hesten vilde slaa bagud, og at sidstnævnte Tiltalte havde paalagt ham at sælge Hesten som reel. Overfor Tiltalte Sørensens vedholdende Benægtelse findes det imidlertid betænkeligt at lægge Tiltalte Hemdorffs Forklaringer i nysnævnte Henseender til Grund ved Sagens Paadømmelse, men herefter vil Tiltalte Sørensen være at frifinde for Anklagemyndighedens Tiltale i denne Sag, hvorimod Tiltalte Hemdorff for sit foranbeskrevne Forhold vil være at anse efter Straffelovens § 257 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage, hvilken Strafs Fuldbyrkelse vil være at udsætte under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser.

Under Sagen har Hestehandler Chr Gregersen paastaet de Tiltalte in solidum tilpligtet at betale ham i Erstatning 260 Kr, men denne Paastand vil ikke kunne tages til Følge her under Sagen for Tiltalte Sørensens Vedkommende allerede paa Grund af Sagens Udfald, og forsaavidt angaar Tiltalte Hemdorff, fordi der ved en i Sagen afsagt Voldgiftskendelse er tillagt Gregersen Erstatning hos ham.

Tiltalte Hemdorff vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger for sit Vedkommende og derunder i Salær til den for ham beskikkede Forsvarer her for Retten 60 Kr, hvorimod Sagens Omkostninger for Tiltalte Sørensens Vedkommende vil være at udrede af det Offentlige, hvorved bemærkes, at der, da denne Tiltalte selv har sørget for sit Forsvar her for Retten, ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær for Forsvaret sammesteds.

Onsdag den 21 Februar

R 433/1921. Firmaet **J H Grabow & Co** (Jacob Winther)

mod

Købmand **Hans Tiedemann** (Cohn),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Pligt til at udrede Erstatning for Misligholdelse af en Handel om et Parti Kall.

Søndre Landsrets Dom af 24 September 1921: Sagsøgte, Købmand Hans Tiedemann, bør for Tiltale af Sagsøgerne, Firmaet J H Grabow & Co, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger betaler Sagsøgerne inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgte 200 Kr. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Søndre Landsret.

Overfor Indstævntes Benægtelse kan det ikke anses bevist, at der var kommet en endelig Handel i Stand mellem Parterne med Hensyn til Partiet paa de 100 Tons Kali, og Indstævnte vil allerede som Følge heraf forsaavidt være at frifinde. Hvad dernæst angaar Partiet paa de 30 Tons Kali, maa det i Henhold til de i Dommen anførte Grunde ligeledes billiges, at Indstævnte er frifundet, og Dommen vil herefter overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet J H Grabow, til Indstævnte, Købmand Hans Tiedemann, med 800 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

Under nærværende ved Retten i Aabenraa Købstad m v forberedte Sag søger Firmaet J H Grabow & Co af Horsens Købmand Hans Tiedemann i Rødekro til Betaling af 40 774 Kr, som han skal skyldte i Erstatning for Misligholdelse af dels en ved Slutseddel af 17 Juli 1919 afsluttet Handel om 100 Tons 50 pCt Kali til en Pris af 60 M pr 100 kg, dels en noget tidligere mundtlig afsluttet Kontrakt om 30 Tons 40 pCt Kali til en Pris af 45 M pr 100 kg, alt at levere ab Rødekro straks efter Genforeningen og for Partiet paa 100 Tons Vedkommende mod Foruddeponering af Købesummen i Sælgers Bank. I Skrivelse af — som det maa antages ikke 13 Januar, men — 23 Januar 1920 har Sagsøgte meddelt Sagsøgeren, at han »i den sidste Tid har maattet forlade Deres hos mig henliggende, beslaglagte kalisalt for at undgaa, at samme ikke blev væktaget uden Godgørelse,« og idet Sagsøgerne ubestridt betragter denne Skrivelse som en Tilbagetræden fra Handlen fra Sagsøgte Side, samt idet de derved anser denne for misligholdt, har de beregnet deres ovennævnte Erstatningspaastand paa følgende Maade, hvorved bemærkes, at de for Dækningskøb pr 25 Januar 1920

til Grund lagte Priser er opgivet fra Grosserer-Societetets Komité i København:

A

17 Juli 1919 købt 100 Tons à 60 M pr 100 Kilo = 60 000 M.		
Kursen denne Dag, da Beløbet skulde deponeres 28, Købesum i Kroner, altsaa Kr 16 800,00.		
25 Januar 1920 Dækningskøb à 41,25.....	Kr 41 250,00	
÷ Rabat 5 pCt	Kr 2 062,50	
÷ Difference 80 Øre pr 100 Kilo i Anledning af, at Sagsøgte ikke var pligtig at levere Sække	— 800,00	— 2 862,50
		<hr/>
		Kr 38 387,50
hvorfra skal drages Købesummen 17 Juli.....	— 16 800,00	
		<hr/>
		Kr 21 587,50
Da Markkursen den 25 Januar var 8,25, faar Sagsøgerne for deres 60 000 M.....	Kr 4 950,00	
og da de den 17 Juli har givet.....	— 16 800,00	
lider de et Tab stort.....		— 11 850,00
		<hr/>
		Kr 33 437,50

B

30 Tons à 45 Mark pr 100 Kilo = 13 500 M.		
Beløbet skulde ikke forudbetales; Handlen hæves 25 Januar, altsaa Købesum — da Kursen den Dag var 8,25 — 1113,75 Kr — Dækningskøbspris 29,65 pr 100 Kilo =	Kr 8 895,00	
÷ Rabat 5 pCt	— 444,75	
		<hr/>
Dækningskøbesum	Kr 8 450,25	
oprindelig Købesum	— 1 113,75	— 7 336,50
		<hr/>
		Kr 40 774,00

De har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Sagsøgte, der procederer til Frifindelse, har til Støtte herfor i første Række anbragt, at der om de 100 Tons 50 pCt Kali ingen endelig Handel er kommet i Stand, idet der om dette Parti foreligger to Sluttedler, af hvilke den ene, af Sælgeren underskrevne, angaar Salg af 100 Tons Kali i løs Vægt, medens den anden, af Køberen underskrevne, omhandler Køb af samme Kvantum fyldt paa Købers Sække. Efter den mellem Parterne i de nærmeste Dage efter den 17 Juli førte Korrespondance og navnlig Sagsøgernes Skrivelse af 25 Juli 1919, der ikke er besvaret fra Sagsøgte Side, finder Retten imidlertid at maatte gaa ud fra, at endelig Handel er blevet afsluttet og med Hensyn til Partiet paa 30 Tons 40 pCt Kali er dette anerkendt af Sagsøgte.

Dernæst har Sagsøgte med Hensyn til begge Handler gjort gældende, at hvis endelig Handel er at anse som istandbragt, maa de afsluttede Kontrakter dog i Medfør af B G B § 134 betragtes som ugyldige

(nichtige) som stridende mod de i offentlige Hensyn begrundede Forbudsbestemmelser i den tyske Rigslov af 25 Maj 1910 angaaende Salg af Kalisalt, jfr § 4.

I denne Betragtning finder Retten uanset, at en i Strid med den bestaaende Kalilov indgaaet Retshandel vil kunne rammes af B G B § 134 dog ikke at kunne følge Sagsøgte.

Efter det Foreliggende maa Handlen formodes alene at dreje sig om Levering af et Parti Kali, der befandt sig i en Del af Nordslesvig, der med Sikkerhed maatte paaregnes at skulle blive dansk. Det fremgaar dernæst af Slutsedlen, at Opfyldelsen først skulde ske efter Genforeningen. Da det herefter drejer sig om en Kontrakt, der af Parterne først tilsigtedes at skulle være effektiv paa et Tidspunkt, da den tyske Kalilovgivning var bortfaldet, og da Parterne herefter maa antages at have handlet med den Forudsætning for Øje, at Kaliloven, der udelukkende tilsigtede at beskytte tyske Samfundsinteresser, automatisk faldt bort med Genforeningen, maa Retten finde, at Forudsætningen for Anvendelsen af B G B § 134 ikke er til Stede, og Retten maa derfor under de foreliggende Omstændigheder nære overvejende Betænkelighed ved at statuere, at den afsluttede Retshandel er ugyldig (nichtig).

Sagsøgte har endelig anbragt, at selv om de indgaaede Kontrakter er at anse som gyldige, er han dog ikke bundet ved disse, idet der i Løbet af Efteraaret 1919 indtraadte objektiv Umulighed for Leveringen. Den vedkommende tyske Regeringsmyndighed beslaglagde nemlig ved Dekret af 21 Oktober 1919 al Kali i Nordslesvig, derunder ogsaa Sagsøgtes hele Lager af Kali, saaledes at der kun kunde disponeres over det til Fordel for Landmænd i Nordslesvig, der som Betaling vilde have at erlægge den tyske lovmæssige Højestepris. Da ethvert Forsøg paa Ophævelse af denne Beslaglæggelse paa Forhaand maatte betragtes som haabløst, og da det i hvert Fald fra Efteraaret 1919 og indtil Genforeningen paa Grund af Regeringsforbud har været umuligt at indføre Kali til Nordslesvig fra det øvrige Tyskland, maatte Sagsøgte anse sig afskaaret fra Handlens Opfyldelse overfor Sagsøgerne og tilskrev derfor disse det foran citerede Brev af 23 Januar 1920.

Med Hensyn til Størrelsen af den beregnede Erstatning har Sagsøgte protesteret mod, at de af Grosserersocietetet pr Januar 1920 opgivne Kalipriser lægges til Grund ved Beregningen, hvorhos han har hævdet, at det litte Kurstab paa de tilbagebetalte 60 000 M i hvert Fald maa være ham uvedkommende.

Idet der nu efter det Foreliggende, derunder Indholdet af den af Køberen underskrevne Slutseddell maa gaas ud fra, at de til Firmaet solgte Partier Kali netop skulde leveres fra Sagsøgtes Lager i Rødekro eller i ethvert Fald fra Nordslesvig, og at Sagsøgerne selv maa have været klare over, at Købet under de paa det daværende tyske Varemarked bestaaende meget usikre Forhold var forbundet med stor Risiko, og at Effektueringen var tvivlsom, medens paa den anden Side den i Forhold til Prisen i Danmark meget lave tyske Pris viser, at det var en med Handlen forbundet Forudsætning, at Handlens Opfyldelse skulde ske med Varer fra Tyskland, findes der at maatte gives Sagsøgte Medhold i, at det ved Regeringsmyndighedernes Foranstaltninger er blevet

ham umuliggjort at opfylde Kontrakten; herefter og da det ikke kan tillægges Betydning, at der ved Genforeningen faktisk paa hans Lager i Rødekro har henligget en Del Kali, som enten vedkommende Myndigheder ikke har disponeret over, eller som ikke er afhentet af Forbrugere, vil han i Overensstemmelse med sin derom nedlagte Paastand i Medfør af B G B § 275 være at frifinde. Sagens Omkostninger, der efter Omstændighederne skønnes at burde udredes af Sagsøgerne, vil være at bestemme til 200 Kr.

Torsdag den 22 Februar

R 33/1923. **De private Assurandører, (Winther)**

mod

Aktieselskabet Dampskibsselskabet **Rødby Havn (I Kondrup),**

betræffende Spørgsmaalet om de Indstævntes Pligt til at erstatte en Skade, foranlediget ved Skibssammenstød.

Sø- og Handelsrettens Dom af 26 Januar 1923: De Indstævnte, De private Assurandører, bør anerkende, at Skade, Tab og Udgifter for Sagsøgerne, Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Rødbyhavn«, opstaaet ved Kollision Natten mellem den 8 og 9 Maj 1918 mellem det Sagsøgerne tilhørende S/S »Loly Jensen« og S/S »Hookroad« dækkes af den af Sagsøgerne hos de Indstævnte tegnede Kaskoplice for S/S »Loly Jensen«, og de Indstævnte bør som Følge heraf betale Sagsøgernes Tab og Udgifter i Anledning af Kollisionen ifølge lovlig opgjort Dispache. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom

Den indankede Dom er afsagt af Sø- og Handelsretten.

For Højesteret har Appellanten ikke gentaget den af ham for Sø- og Handelsretten nedlagte subsidiære Paastand.

I Henhold til de i Dommen, forsaavidt den foreligger Højesteret til Prøvelse, anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, De private Assurandører,

til Indstævnte, Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Rødbyhavn«, med 1000 Kroner.

Det Idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Afsigelse.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende:

S/S »Loly Jensen«, der var bortfragtet til den engelske Regerings Repræsentanter, kolliderede Natten mellem den 8 og 9 Maj 1918 paa Rejse fra Rouen til Glasgow med det engelske S/S »Hookroad«, der derefter sank. »Hookroad«s Rederi, der gjorde Krav paa Erstatning hos »Loly Jensen«s Rederi, lod senere i Frankrig gøre Arrest i Skibet og dets Fragt, og »Loly Jensen«s Rederi maatte stille Sikkerhed for at faa Skib og Fragt frigjort for Arresten. Derefter paastod »Hookroad«s Rederi ved Søretten for Retskreds Nr 30, Maribo Købstad m v »Loly Jensen«s Rederi dømt til at betale Erstatning for den ved Sammenstødet forarsagede Skade. »Loly Jensen«s Rederi paastod sig frifundet, idet det bestred at være pligtigt at udrede nogen Erstatning, hvorhos det under Sagen paastod »Hookroad«s Rederi dømt til at betale Godtgørelse i Anledning af den foretagne Arrest samt Udgifter ved at stille Bankgaranti.

Søretten afsagde den 1 September 1920 Dom i Sagen. Ifølge Dommens Fremstilling var det faktiske Forhold følgende:

»Med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ved Sammenstødet mellem de 2 Skibe er der af begges Besætninger afgivet Søforklaringer, og fremgaar det af disse, at S/S »Hookroad« var paa Vej fra Penarth til Rouen med Ladning, medens S/S »Loly Jensen«, der var paa Rejse fra Rouen, kun var ballastet, og at begge Skibe sejlede uden Lanterne af Hensyn til, at de begge befandt sig i Farezonen.

Efter den af »Hookroad«s Kaptajn afgivne Forklaring styrede »Hookroad« den 9 Maj 1918 Kl 12,30 om Morgenen i Retning SV til V, da Kaptajnen blev opmærksom paa et Skib omtrent $\frac{1}{2}$ Streg paa Bagbords Bov. Han kunde ikke afgøre i hvilken Retning Skibet gik, eller med hvilken Fart. Skibet viste sig senere at være »Loly Jensen«. Kaptajnen paa »Hookroad« lod Roret lægge en Streg til Bagbord, gav et Stød i Fløjten og satte Bagbords Lanterne, af hvilken Reflektorerne var udtaget. »Hookroad« fik nu »Loly Jensen«, der ikke havde besvaret Signalet, $1\frac{1}{2}$ Streg paa Bagbords Bov. Skibene nærmede sig nu hinanden, og da de var i ca $\frac{1}{2}$ engelsk Miis Afstand fra hinanden, lagde han Roret en Streg til Bagbord og støttede det og gav et kort Stød i Fløjten. Først da saa »Hookroad«s Kaptajn »Loly Jensen«s grønne Lanterne pludselig komme til Syne omtrent $2\frac{1}{2}$ Streg paa »Hookroad«s Bagbords Bov, og gav, da han nu mente, at der var Fare for Sammenstød, straks herefter Ordre til »Haardt Bagbord« med Roret. Der blev samtidig givet et kort Stød i Fløjten. Efter hans Skøn var Afstanden mellem Skibene da 200 Yards. Kort efter blev »Hookroad« ramt paa Bagbords Side lige

bag ved Broen af »Loly Jensen«s Stævn i et omtrent vinkelret Stød. »Hookroad«, der gik med en Fart af c 8 Knob gennem Vandet og havde modgaaende Strøm med en Fart af ca 1½ engelsk Mil i Timen, havde forandret sin Kurs 7 à 8 Streger fra sin oprindelige Kurs SV til V efter Kompasset, til Sammenstødet fandt Sted.

En Times Tid efter Sammenstødet sank »Hookroad«.

Kaptajnen paa »Loly Jensen«, Kaptajn Iversen, har forklaret, at »Loly Jensen« den 5 Maj 1918 forlod Rouen, styrende forskellige Kurser gennem den engelske Kanal. Den 9 Maj 1918 Kl 12,35 Formiddag passeredes Pendeen Fyr i 2½ miles Afstand. Paa dette Tidspunkt iagttog han en mørk Genstand en Streg om Styrbord i omtrent 1 miles Afstand. Genstanden bevægede sig tilsyneladende i modsat Retning af »Loly Jensen« uden at sætte noget Lys. »Loly Jensen« satte nu Styrbords grønne Lanterne og holdt Farten styrende dev NO t O. Efter Forløbet af 1 Minut eller mindre forandrede Genstanden, der senere viste sig at være »Hookroad«, pludselig sin Kurs og gik Styrbord over uden at give nogetsomhelst Signal, og uden at vise noget Lys. »Hookroad« kom derved ligefor »Loly Jensen«s Bov. Han satte derefter Maskinen paa fuld Kraft Bak og gav tre Stød i Fløjten, idet han ikke mente, at der var Tid til at dreje til Siden. Faa Sekunder senere hændte Sammenstødet, idet »Loly Jensen« ramte »Hookroad« midtskibs om Bagbord. »Hookroad« sank 1 Time efter Sammenstødet. »Loly Jensen« gik med en Fart af 9½ Knob. De af de to Kaptajner afgivne Forklaringer er støttet af de respektive Mandskabers Forklaring.«

Søretten kom til det Resultat, at der fra begge Skibes Side var vist nogen Forsømmelighed med Hensyn til deres Sejlads, da »Loly Jensen« havde holdt sin Fart og sin Kurs, efter at den havde set »Hookroad«, og da »Hookroad« paa det Tidspunkt, da den ikke kendte »Loly Jensen«s Retning og Fart, havde ændret sin Kurs 2 Gange; men da »Loly Jensen«s Fejl fandtes undskyldelig, medens den af »Hookroad« begaaede Fejl skønnedes at være saa væsenlig, at der ikke fra »Hookroad«s Side kunde gøres Krav paa Erstatning, blev i Sørettens Dom »Loly Jensen«s Rederi frifundet, hvorhos »Hookroad«s Rederi blev dømt til at betale Erstatning for Tab ved Arrest og Udgifter i Anledning af Bankgarantien.

Sørettens Dom blev imidlertid indanket for Østre Landsret, der i sin den 31 Marts 1921 afsagte Dom udtaler Følgende:

»Hvis noget af Skibene, da det observerede det andet, havde ment, at Skibene stævnede lige eller næsten lige imod hinanden, maatte det straks have sat begge sine Lanterne, jfr Søvejsreglernes Artikel 18. Naar derfor »Hookroad«, da det fik »Loly Jensen« i Sigte, satte alene sin røde Lanterne og »Loly Jensen« derefter alene sin grønne Lanterne, viser dette, at de begge har været klar over, at deres Kurser skar hinanden, og hvis det for at undgaa Sammenstød blev nødvendigt at manøvrere, at saadan Manøvrering maatte ske i Overensstemmelse med Søvejsreglernes Artikel 19 og følgende.

Efter de foreliggende i Dommen fremstillede Omstændigheder har imidlertid saavel »Hookroad« som »Loly Jensen« ved den omhandlede Lejlighed gjort sig skyldig i Overtrædelse af disse Regler, idet »Loly

Jensen« efter paa Styrbords Bov at have observeret »Hookroad« bevægende sig tilsyneladende i modsat Retning af »Loly Jensen«, er fortsat med samme Kurs og Fart i Stedet for, som dets Pligt havde været ifølge Artikel 19, 22 og 23 straks at vige til Styrbord og samtidig mindske Farten eller stoppe, hvilket den havde været højlig opfordret til af den ved Mørket og de slukkede Lanterner skabte Usikkerhed i Henseende til Bedømmelsen af de for rigtig Manøvrering fornødne Observationer, og idet »Hookroad«, der fik »Loly Jensen« i Sigte paa Bagbords Bov, i Stedet for overensstemmende med Artikel 21 at holde sin Kurs uforandret, gentagne Gange har ændret Kursen, hvad der for de 2 første Kursændringers Vedkommende ikke kan undskyldes ved Henvielse til Anmærkningen til Artikel 21, idet den i denne Bestemmelse omhandlede Situation efter alt Foreliggende ikke kan antages da at have været til Stede, hvorved bemærkes, at dette Skibs Kaptajn, da han anden Gang gav Bagbords Ror, gissede at være i en Afstand af omtrent en halv Sømil fra det andet Skib.

At »Hookroad« maa antages at have observeret »Loly Jensen« tidligere, end dette har observeret »Hookroad«, er ikke noget afgørende Bevis for, at der ikke ombord i »Loly Jensen« er holdt behørig Udkig.

Idet imidlertid den af »Hookroad«, umiddelbart før Sammenstødet foretagne Manøvre, hvorved Roret lagdes haardt Bagbord — selv om den virkelig kan antages at være blevet medvirkende til Sammenstødet — i Medfør af Anmærkning til Artiklernes § 21 ikke skønnes at kunne medføre Ansvar for dette Skib, maa »Loly Jensen« anses at have været den væsentlige Aarsag til Sammenstødet, og den skete samlede Skade findes i Medfør af Sølovens § 220 jfr Lov Nr 103 af 29 April 1913 at burde fordeles paa Skibene i Forhold 1 til 3, saaledes at »Loly Jensen« maa bære $\frac{3}{4}$ af Skaden.«

Ved Landsrettens Dom dømtes »Loly Jensen«s Rederi herefter til at betale »Hookroad«s Rederi £ 33.272 — 11 — 0 med Renter, medens »Hookroad«s Rederi blev frifundet med Hensyn til det af »Loly Jensen«s Rederi rejste Krav paa Erstatning m v.

Landsrettens Dom blev indanket for Højesteret, der ved Dom af 26 Maj 1922 stadfæstede Landsrettens Dom i Henhold til de i den anførte Grunde, dog at »Hookroad«s Rederi kun kendtes berettiget til for det tilkendte Beløb at gøre Eksekution i den af »Loly Jensen«s Rederi stillede Sikkerhed.

»Loly Jensen« var kaskoforsikret hos »De private Assurandører«, medens Krigsforsikringen ifølge derom truffet Aftale skulde dækkes af den engelske Regering paa danske Betingelser.

Under nærværende Sag har »Loly Jensen«s Rederi anbragt, at »De private Assurandører« har nægtet i Mindelighed at dække de Udgifter, der i Henhold til Højesteretsdommen og iøvrigt er opstaaet som Følge af Kollisionen, og derfor nedlagt Paastand paa, at det ved Dommen anerkendes, at Skade, Tab og Udgifter for Sagsøgerne, Aktieselskabet Dampskibsselskabet »Rødbyhavn«, opstaaede ved Kollisionen Natten mellem den 8 og 9 Maj 1918 mellem S/S »Loly Jensen« og det engelske S/S »Hookroad«, dækkes af den af Sagsøgerne hos de Indstævnte, »De pri-

vate Assurandører« tegnede Kaskopolice for »Loly Jensen«, og at de Indstævnte som Følge heraf dømmes til at betale Sagsøgerne Tab og Udgifter i Anledning af Kollisionen ifølge lovlig opgjort Dispache.

Til Støtte for deres Paastand har Sagsøgerne anbragt, at det ved Højesteretsdommen er konstateret, at Kollisionen skyldes nautiske Fejl fra de 2 Skibes Side ved Overtrædelse af Søvejsreglerne, idet begge Skibe havde set hinanden i saa god Tid, at de kunde og burde have undgaaet en Kollision, og at de slukkede Lanterner derfor kun har været en fjernere Anledning til Kollisionen og i hvert Fald ikke en Omstændighed, der har medvirket til Kollisionen paa en saadan Maade, der maatte kræves for i Henhold til Assurance-Konventionens § 78 at fritage Kaskoforsikringen for Ansvar.

De Indstævnte, »De private Assurandører«, har paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, at den omhandlede Skade er en Krigsskade, for hvilken Kaskoforsikringen ikke hæfter ifølge den af de Indstævnte udstedte Police, der efter sit Indhold ikke dækker Krigsfare, og iøvrigt henviser til Sø-Assurance Konventionen og dens Bestemmelser, derunder dens § 78. De Indstævnte har nærmere anført, at de 2 Skibe i Henhold til de af de engelske Myndigheder meddelte Instruktioner sejlede med slukkede Lanterner, og at det er den ved denne specielle Krigsforanstaltning skabte Situation, der har foranlediget Kollisionen, idet Skibene, hvis de havde ført Lanterner, paa et langt tidligere Tidspunkt end sket, vilde have set hinanden og hver for sig have været klar over det andet Skibs Bevægelsesretning.

Subsidiært har de Indstævnte paastaaet, at de kun tilpligtes at erstatte Sagsøgerne Tab og Udgifter i Forhold til den i sin Tid stillede Sikkerhed, hvilken Sikkerhed ifølge de Indstævntes Anbringende andrager Frchs 1 285 000,00, idet de har gjort gældende, at deres Risiko i Henhold til Højesteretsdommen i hvert Fald maa være begrænset til Sikkerhedsstillelsen.

Sagsøgerne har protesteret imod, at de Indstævntes subsidiære Paastand tages til Følge, idet de har gjort gældende, at de Indstævnte maa være pligtige at dække det Tab, der efter lovlig opgjort Dispache paa-hviler dem i Henhold til Policen, selv om dette ikke maatte dækkes af den stillede Sikkerhed.

De Indstævnte har under Sagen fremlagt en den 30 September 1922 dateret Erklæring fra »Den almindelige danske Skibsførerforening«, i hvilken Foreningen blandt andet svarer ubetinget benægtende paa en af de Indstævntes Sagfører fremsat Forespørgsel, om den stedfundne Kollision vilde kunne tænkes sket, dersom Skibene ved den paagældende Lejlighed havde ført reglementerede Lanterner.

Foreløbig bemærkes, at der under nærværende Sag ikke er Anledning til at undersøge Spørgsmaalet om, hvorvidt der hos noget af Skibene foreligger Skyld med Hensyn til Kollisionen, og eventuelt hos hvilket af Skibene Skylden ligger, idet disse Spørgsmaal er endeligt afgjort ved den ommeldte Højesteretsdom.

Ved Højesteretsdommen blev det statueret, at Kollisionen er forarsaget ved, at de 2 Fartøjer, skønt de havde observeret hinanden, som det maa antages i tilstrækkelig Afstand, og begge havde været klar

over, at deres Kurser skar hinanden, har undladt at manøvrere i Overensstemmelse med Søvejsreglerne, og da Retten herefter maa gaa ud fra, at Sammenstødet kunde være undgaaet, saafremt Skibene havde manøvreret rigtigt, findes Skaden ikke at kunne anses som en Følge af den af Krigsforholdene foranledigede Omstændighed, at Fartøjerne sejlede uden Lanterner, men at være foraarsaget af Skibenes urigtige Manøvrer, og herefter findes der ikke i Konventionens § 78 Hjemmel til at anse den ved Kollisionen forvoldte Skade som liggende udenfor Søforskringsrisikoen.

Efter det saaledes Anførte vil der være at give Dom efter Sagsøgernes Paastand, idet der ikke findes nogen Hjemmel til overensstemmende med de Indstævntes subsidiære Paastand at stille den de Indstævnte efter lovlig opgjort Dispache paahvilende Erstatning i Forhold til den overfor »Hookroad«s Rederi stillede Sikkerhed og saaledes paa det nu foreliggende Tidspunkt træffe Bestemmelse om Indholdet af Dispachen, der vil være at opgøre paa lovlig Maade under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde hæves.

Hermed sluttede Højesteretsaaret 1922.

Færdig fra Trykkeriet den 21 Marts 1923.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.